This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

W.C

600020748R

Η ΚΙΒΔΗΛΕΙΑ

ΗΤΟΙ

ΜΙΑ ΑΛΗΘΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΜΑΣ.

ΥΠΟ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ Θ. ΞΕΝΟΥ·

ΕΙΣ ΤΟΜΟΥΣ ΔΥΟ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

Quis enim virtutem amplectitur ipsam
Prœmia si tollas ?

ΤΟΜΟΣ Α′.

ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩι

Τύποις Wertheimer & Co.
Ὁδὸς London Wall.
1859.

223. l. 38.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ *καὶ* ΑΝΑΘΕΣΙΣ

Ὅταν εἷς συνταγματικὸς καὶ πεπαιδευμένος ὑπουργὸς ὡς ὁ Κύριος Α. Ῥαγκαβῆς, ὅστις ἐνταῦθα παριστᾷ πρόσωπον Ἀρισταγόρου, ὅταν, λέγω, εἷς ὑπουργὸς ὡς ὁ Κύριος Ῥαγκαβῆς, προκειμένου περὶ ζητήματος σπουδαιοτάτου, ὅπερ ἀφορᾷ τὴν τιμὴν καὶ ἐλευθερίαν ἑκάστου πολίτου Ἕλληνος, ἐξαιτῆται προφορικῶς καὶ ἐγγράφως[1] *τὴν δημοσίευσιν τούτου τοῦ συγγράμματος, καὶ σαφέστατα λέγει, ὅτι ἄνευ τούτου δὲν δύναται οὔτε αὐτὸς, οὔτε οἱ συνάδελφοί του ὑπουργοὶ νὰ σὲ ἀναγνωρίσουν ὡς τίμιον ἄνθρωπον, οὔτε νὰ σὲ παραστήσουν ὡς τοιοῦτον εἰς τὸν Βασιλέα σου, ἐρωτῶ, ποῖος ἀληθῶς ἀθῶος καὶ τίμιος, ποῖος ἐλεύθερος καὶ οὐχὶ δοῦλος θέλει περισσότερον τηρήσει ἐν τῷ σκότει τὴν τρομερὰν ἱστορίαν του ; καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ἱστορία αὕτη, Κύριοι, δὲν εἶναι ἄλλο, ἢ μία καθαρὰ ὑφὴ τῶν ἀποτροπαιοτέρων παρανομιῶν καὶ πολιτικῶν δολοφονιῶν, τὰς ὁποίας ἐλεύθερόν ποτε ἢ καὶ δεδουλωμένον, ἂν θέλητε, Κράτος εἶδε ; Ποῖος ἀληθὴς πολίτης, ποῖος Ἕλλην, λέγω, θέλει διστάσει νὰ κατασχίσῃ τὸ ἀπατηλὸν παραπέτασμα, ὄπισθεν τοῦ ὁποίου ὁλόκληρον τὸ μέλλον τῆς ΠΑΤΡΙΔΟΣ τοσοῦτον ἀφανῶς, τοσοῦτον ἡσύχως, καὶ τοσοῦτον θηριωδῶς δολοφονεῖται ;*

Ναὶ, Κύριοι! πιστεύσατέμοι ὅτι οὔτε ἡ ἀτομικὴ ἱκανοποίησις, οὔτε προσωπική τις ἔχθρα (διότι εὐτυχῶς, οὐδένα σχεδὸν προσωπικῶς γνωρίζω τῶν ἡρώων τοῦ βιβλίου τούτου), οὔτε τὸ ποταπὸν τῆς ἐκδικήσεως πάθος, οὔτε αἱ μεγάλαι χρηματικαὶ ζημίαι, ἃς ὑπεφέραμεν, οὔτε τέλος τοῦ Κυρίου Α. Ῥαγκαβῆ ἡ ἐπιστολὴ εἶναι τὰ καταβιάζοντά με νὰ φέρω εἰς φῶς τοῦτο τὸ βιβλίον σήμερον, τρία ἔτη μετὰ τὸ δρᾶμα καὶ τὴν συγγραφήν του, ὅσον ὁ προφανὴς κίνδυνος ὅστις ἐπαπειλεῖ ταύτην τὴν Πατρίδα· ὅσον τὸ ἐνώπιόν της βάραθρον εἰς τὸ ὁποῖον κυλινδούμεθα, χωρὶς οἱ πλεῖστοι ἡμῶν νὰ τὸ ἐννοῶσι καὶ αἰσθάνωνται.

Παρατηρεῖς ἐπιμονὴν καὶ διαδοχὴν τοῦ αὐτοῦ πάντοτε συστήματος. Παρατηρεῖς τὴν καταφρόνησιν τὴν ὁποίαν Κυβέρνησις μετὰ Κυβέρνησιν δεικνύει πρὸς ἐκείνους, πρὸς τοὺς ὁποίους χρεωστεῖ χρήματα, καὶ οἵτινες ἐθυσιάσθησαν κατὰ διαφόρους τρόπους καὶ περιστάσεις διὰ ταύτην, τεκμήριον τρομερώτατον ἀναλγησίας καὶ διαφθορᾶς, καὶ τῆς χειρίστης ἡμῶν Βυζαντινῆς ἐποχῆς. Παρατηρεῖς τὴν ἐπὶ τῆς ἐξουσίας διατήρησιν κατασκόπων, κλεπτῶν, δολοφόνων, ἐκσφραγιστῶν ἐπιστολῶν, ῥαπισθέντων ὑπὸ ὁλοκλήρου Δήμου, ὑπὸ ὁλοκλήρου Τύπου. Παρατηρεῖς τὸν προβιβασμὸν τούτων εἰς τὸ πεῖσμα τούτου τοῦ τύπου, πρὸς περιφρόνησιν ὅλου τοῦ Ἔθνους, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν σκληρότητος κατὰ τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν τῶν θυμάτων των . . . . . . Ἀνάγνωτε καὶ θέλετε ἰδεῖ παραδείγματα πρωτοφανῆ ἐν τῷ συνταγματικῷ βίῳ ἑνὸς Ἔθνους.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἡ μετ' ἀποδείξεων ἐν τῇ παλάμῃ ἀλήθεια, ἡ μετ' ἀποδείξεων ἀδιαφιλονείκητος καὶ ἀμετάβλητος πικρὰ καὶ πικροτάτη ἀλήθεια ἐντὸς τῶν δύο τούτων τόμων.

---

[1] Ἴδε αὐτόγραφον ἐπιστολὴν Α. Ῥαγκαβῆ τόμ. Β'. σελ. 45

ΠΡΟΛΟΓΟΣ καὶ ΑΝΑΘΕΣΙΣ.

Καὶ ἂν οὕτως εἶχε, ἔπρεπέ τις τότε νὰ τὴν ἀποσιωπήσῃ; ἔπρεπεν ἔτι νὰ κρύψωμεν τὴν κατάστασίν μας; ἔπρεπέ τις νὰ συγχωρήσῃ πορωτέρω νὰ παρεκτανθῇ ἡ θρασύτης τῶν ὀλίγων τούτων ὀλετήρων τοῦ Ἔθνους;

Εἶναι λυπηροτάτη θέσις δι' ἐμὲ τὸ νὰ ἐμφανισθῶ καὶ αὖθις πρὸς τὸ Κοινὸν, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως, διὰ τοιούτου συγγράμματος.

Ἡ Ἡρωὶς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, κατὰ τὴν συγγραφὴν τῆς ὁποίας ἐγεύθην τὰς ἡδυτέρας στιγμὰς, ἃς ἐλευθέρα ψυχὴ ἀφιπταμένη ἀπὸ ἡρωισμοῦ εἰς ἡρωισμὸν, καὶ ἀπὸ ἐπεισοδίου φρίκης εἰς ἐπεισόδιον θαυμασμοῦ, ἀνδραγαθίας καὶ δόξης δυνατὸν νὰ γευθῇ, ἡ Ἡρωὶς, λέγω, Ἀνδρονίκη ῥοπογραφία μακρὰ καὶ ποικίλη τῶν ἑπτὰ ἐνδοξοτάτων Περσικῶν ἐτῶν μας, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τῆς αὐτῆς γῆς, ἧς τινος ἕκαστος λίθος ἤδη φέρει δύω λαμπρῶν ἐποχῶν λαμπρὰ ὀνόματα, ἡ Ἡρωὶς αὕτη, ἥτις ἀναμιμνήσκει τί ἔπραξαν οἱ πατέρες ἡμῶν ὅπως σχηματισθῇ τὸ μικρὸν τοῦτο Βασίλειον ἡ ΕΛΛΑΣ, πρέπει δυστυχῶς κατ' ἀντίστροφον ἀναλογίαν καὶ λογικὴν νὰ παρακολουθήσῃ ταύτην τὴν ἀθλίαν καὶ ἀηδῆ Κιβδηλείαν.

Τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Διάβολος ἐν Τουρκίᾳ, ἄλυσις πεντήκοντα καὶ ἐπέκεινα σκηνῶν τῶν δουλικῶν μας χρόνων, παριστασῶν σχολὴν καὶ σχολάρχας ὀργίων καταχθονιωτάτων.

Σύμπτωσις μυστηριώδης καὶ παράδοξος!

Ἐν μιᾷ τῶν σκηνῶν τούτων πρὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν ἐξεικόνισα, ὡς ἀγγλική τις ἐφημερὶς τότε εἶπε, διὰ χρωμάτων τῶν φλωγῶν τῆς κολάσεως τὸν Μέγα Βεζύρην Δαλπατὰν Πασᾶν καταστρέφοντα τὸν Λογοθέτην Π..., συκοφαντοῦντα τοῦτον ὡς κιβδηλοποιόν. Εἶναι τφόντι φρικώδης ἡ ῥαδιουργία, ἡ δραστηριότης, αἱ καταχθόνιοι μηχανοῤῥαφίαι, τὰ μέσα καὶ ἡ ὑποκρισία, τὰ ὁποῖα ὁ Δαλπατὰν Πασᾶς πρὸς ἐπίτευξιν τῶν φιλοδόξων σκοπῶν του μετήρχετο· ἡ δὲ κατάστασις, εἰς ἣν μετὰ ταῦτα κατήντησεν ἡ συκοφαντηθεῖσα ἐπιφανὴς αὕτη οἰκογένεια τοῦ Λογοθέτου Π..., εἶναι οἰκτρὰ καὶ ἐλεεινή. Ἐπὶ τέλους, μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λογοθέτου ὁ Λεωνίδας Π.... ζῶν ἐν Εὐρώπῃ ἠδυνήθη διὰ πολλῶν κόπων καὶ μέσων νὰ φέρῃ εἰς φῶς τὴν ἀλήθειαν· νὰ φέρῃ ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου Μ...... τὴν διαγωγὴν τοῦ Βεζύρου του, παρ' οὗ τυχὼν δικαιοσύνης, ἀπέπλυνε τοιοῦτον φρικτὸν ῥύπον ἀπὸ τῆς οἰκογενείας του.

Ὅταν πρὸ δεκαετίας ἐδημοσίευσα ἀγγλιστὶ ταῦτα πάντα, ἅπερ ἀδιερμήνευτος κακὸς Δαίμων μετὰ ἑπταετίαν ἐπέφερεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μας, τινὲς τὰ ἐθεώρησαν ὡς παραμορφώματα τῆς φαντασίας ἑνὸς Ἕλληνος κατὰ τοῦ ἀδιαλλάκτου ἐχθροῦ αὐτοῦ τοῦ Τούρκου. Ἠρώτων δὲ, ἐὰν ἦναι δυνατὸν νὰ πράττωνται τοιαῦτα ἀνοσιουργήματα παρ' ἑνὸς Μεγάλου Βεζύρου. Καὶ ὅμως, Κύριοι, ταῦτα ἔλαβον χώραν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεώς μας κατὰ τοὺς σκοτεινοτέρους χρόνους τῆς δουλείας μας.

Ἀλλὰ τί ἤθελεν, ἐρωτῶ ἐγὼ τώρα, εἰπεῖ ἡ Εὐρώπη, ἂν ἐγνώριζε τὰ καθέκαστα τῶν δύο τούτων τόμων, ἅπερ ἔλαβον χώραν ὄχι τὸ 1815, ἀλλὰ τὸ 1856, ἐν πλήρει συνταγματικῷ ἡλίῳ, καὶ οὐχὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ κέντρον τῆς δουλείας, ἀλλ' εἰς τὰς Κλεινὰς Ἀθήνας τὸ κέντρον τῆς ἐλευθερίας καὶ τὸν ἀσφαλῆ λιμένα ἑκάστου ποντοπόρου εἰς τὰ ξένα Ἕλληνος;

Ἂς ἐλπίζωμεν ὅτι τὸ δρᾶμα τοῦτο δὲν θὰ παρασταθῇ διόλου ἐν τοῖς θεάτροις τοῦ Λονδίνου, ἐπὶ τῆς σκηνῆς, λέγω, τοῦ Οὐεστμίνστερ ἢ τῆς Χρυσῆς Παστάδος (Guildhall). *Ἂς ἐλπίζωμεν ὅτι οἱ τόμοι οὗτοι δὲν θὰ ἐνδυθοῦν διόλου τὴν Ἀγγλικὴν στολὴν, ὅτι πικρεῖς τὴν γεῦσιν, ὡς εἶναι, θὰ χρησιμεύσουν*

ΠΡΟΛΟΓΟΣ καὶ ΑΝΑΘΕΣΙΣ.

κατά τι ὡς φάρμακα μόνον δι' ἡμᾶς, καὶ θὰ προλάβουν τὸν ἔσχατον τοῦ Ἔθνους παροξυσμὸν, ὅστις δὲν εἶναι πολὺ μακρὰν ἡμῶν. Ἂς ἐλπίζωμεν ὅτι ἕκαστος Ἕλλην, εἰς οὗ τὰς χεῖρας τὸ σύγγραμμα τοῦτο περιέλθῃ, θὰ τὸ ἐκλάβῃ ὄχι ὡς γραφὲν διὰ τὸν Θεόδωρον Ξένον, ἢ τὸν Στέφανον Ξένον, ἢ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας Ξένου, ἀλλὰ δι' αὐτὸν τὸν ἴδιον Ἕλληνα· διότι τὸ καθ' ἡμῶν πραχθὲν ἀνοσιούργημα, τὸ παρελθὸν ἀτιμωρητὶ, καὶ τὸ θεωρηθὲν μετὰ τοσαύτης στωικότητος, φλέγματος καὶ ἀπαθείας τῶν ὑπουργῶν Ποτλῆ, Ῥαγκαβῆ, Σκαλιστήρη κλπ: καὶ τῶν εἰσαγγελέων Ἀννίνου καὶ Γρυπάρη, εἶναι τεκμήριον τρανώτατον καταφρονήσεως παρὰ τῶν μεγιστάνων τούτων τῆς ἐτυμηγορίας τῶν Ἐνόρκων μας, καὶ τῶν γραφέντων παρ' ὁλοκλήρου τοῦ τύπου τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας· αὔριον βεβαίως θὰ πραχθῇ, ὑπὸ διάφορον ἴσως μορφὴν, καὶ πρὸς σὲ καὶ τὸν ἕτερον. Πρὸς σὲ, μοῦ ἀκούεις, ὦ ἐλεύθερε Ἕλλην; Ἂς ἐλπίζωμεν ὅτι ὁ σεβαστὸς ἡμῶν Βασιλεὺς ΟΘΩΝ, οὗτινος τ' ὄνομα συναντῶντες ἐν ταῖς διαφόροις τῶν Ἀθηνῶν Πλατείαις δὲν ἠδυνήθημεν νὰ μὴν ὑψώσωμεν τὴν φωνὴν πρὸς τοῦτο, τὴν ἀνυψώσαμεν ὅμως ὅπως ἐκφράσωμεν τὰς ἀρετὰς Αὐτοῦ δι' ὧν λάμπει σήμερον ὁ Ἑλληνικὸς Θρόνος. Ἂς ἐλπίζωμεν, λέγομεν, ὅτι ἂν ποτὲ κατὰ τὰς σχολαίας στιγμάς Του ῥίψῃ τὰ βλέμματα ἐπὶ τῶν ταπεινῶν σελίδων τοῦ παρόντος βιβλίου, δὲν θέλει τὸ μεμφθῇ διὰ τὰς τολμηρὰς μὲν, πλὴν ἀληθεστάτας καὶ ἀναγκαίας διὰ νὰ τὰς γιγνώσκῃ ἡ Μεγαλειότης του, συνδιαλέξεις, ἐν αἷς ἀκουσίως περιεπλέχθημεν. Ἀςς ἐλπίζωμεν, λέγομεν, ὅτι δὲν θέλει τὸ μεμφθῇ διὰ ταύτας, διότι ἐνυπάρχουσιν ἐν τῷ κεφαλαίῳ, ὅπερ ἐπεγράψαμεν "Μία ἀβρὰ συνδιάλεξις" πάμπολλαι ἀλήθειαι, τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ γιγνώσκῃ, καὶ αἱ ὁποῖαι δυστυχῶς δὲν ἠδύναντο νὰ φθάσωσι μέχρι τοῦ Θρόνου Του, ἕνεκα τῶν πρὸς τὸ παρὸν ἐπικρατουσῶν βιαιοπραγιῶν, καὶ τῶν καταδιώξεων τοῦ ἐλευθέρου τύπου μας ἐκ μέρους τῶν εἰσαγγελέων μας. Ἂς ἐλπίζωμεν ὅτι δὲν εἶναι μακρὰν ἡ ὥρα, καθ' ἣν ὁ ὑπεύθυνος ὑπουργὸς τέλος πάντων πρέπει νὰ δώσῃ λόγον πρὸς τὸ Ἔθνος διὰ τὴν κακὴν παρὰ τούτου διαχείρησιν τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῷ ἐξουσίας· ὁ δὲ δολοφόνος ὑπουργὸς πρέπει νὰ σύρηται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ὡς ἐνταῦθα ἐν Ἀγγλίᾳ, διὰ ν' ἀπολογηθῇ διὰ τὰς πράξεις του. Ἂς ἐλπίζωμεν ὅτι ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία, τὰ νομοθετικὰ ταῦτα δύο σώματα ἑνὸς συνταγματικοῦ Κράτους, ἂν τῷόντι ὑπάρχῃ παρ' ἡμῖν Σύνταγμα, θέλουν γείνει οἱ ἀνώτατοι ἐλεγκταὶ καὶ δικασταὶ τοιούτων ὑπευθύνων πράξεων τῶν ὑπουργῶν καὶ εἰσαγγελέων. Καὶ ὅταν τις δὲν βλέπῃ τοῦτο κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κ. Θεοδώρου Ξένου, ἥτις εἶναι μία τρομερὰ ὑπόθεσις κατ' ἀντιπροσώπου Βασιλέως καὶ Ἔθνους, κατ' ἀνωτάτου δικαστοῦ καὶ οὐχὶ ἁπλοῦ πλέον πολίτου, ἥτις εἶναι φανερὸν ἀσέβημα, ὅπως ὁ ἐλεύθερος τύπος μας τὴν ὠνόμασεν, ἕκαστος πολίτης τρέμων, ναὶ, τρέμων τώρα ἂς κράξῃ "Ποῦ εὑρίσκεσαι λοιπὸν ὦ Βουλὴ καὶ ὦ Γερουσία τῆς Νέας Ἑλλάδος;"

Πρὸς τίνα ἤδη πρέπει νὰ ἀφιερώσω τοὺς δύω τούτους τόμους; Τίς ἐν τῇ πατριωτικῇ ἐπιθυμίᾳ του δύναται, καταφρονῶν τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, νὰ τοὺς ἀναδεχθῇ;

Πρὸς σὲ λοιπὸν τὸν μετὰ πεντήκοντα ἔτη Ἕλληνα ἀνατίθημι τούτους. Εἴθε καὶ οὗτοι νὰ συντείνουν κατά τι, ὅπως τάχιον σοὶ ἀποδώσουν τὴν Πατρίδα καὶ τὸ μέλλον της, ὅπως ἅπασαι αἱ ἀληθῶς ἑλληνικαὶ καρδιαι τὴν σήμερον ἀέλπτως τὸ ἐπιθυμοῦν, ὅπως οἱ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος Ἥρωες τὸ ἐννόουν, ὅτε ἡρωικῶς ἔπιπτον βάφοντες τὸ ἔδαφός της διὰ τῶν πολυτίμων αὐτῶν αἱμάτων.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Θ. ΞΕΝΟΣ.

ΠΙΝΑΞ

Τῶν ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ ἐμπεριεχομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ	Α'.—Δύο ἄνθρωποι μιᾶς δραχμῆς	Σελὶς	1
„	Β'.—Ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἄννινος καὶ ὁ Πέτρος Τρανός	„	5
„	Γ'.—Ὁ Κύριος Θεόδωρος Ξένος	„	12
„	Δ'.—Ὁ Κύριος Θεόδωρος Ξένος καὶ ὁ Υἱός του Στέφανος.	„	20
„	Ε'.—Ὁ Φοῦρνος τῆς Δεσποινοῦς	„	22
„	ΣΤ'.—Εἷς καλοανατεθραμμένος νέος	„	30
„	Ζ'.—Ὁ Ἄννινος καὶ ὁ Ἀγκωνάκης	„	32
„	Η'.—Τὰ Ὄργια τῆς Φουρναριᾶς	„	35
„	Θ'.—Ὁ Ἐπαναστάτης τῶν Δρούσων	„	38
„	Ι'.—Ἡ Σμύρνη ἐν Φλοξὶ	„	42
„	ΙΑ'.—Ἓν Ἀδελφικὸν Γεῦμα	„	44
„	ΙΒ'.—Ἡ Παγίς	„	47
„	ΙΓ'.—Μία Σκολιὰ Θέσις	„	53
„	ΙΔ'.—Ὁ Μαθηματικὸς Λούσχ	„	55
„	ΙΕ'.—Ὁ Πύργος τοῦ Γαβριήλ	„	58
„	ΙΣΤ'.—Μία Γαννυμήδειος στροφή	„	60
„	ΙΖ'.—Ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς καὶ ὁ Λάμπρος Λιμπερόπουλος	„	65
„	ΙΗ'.—Αἱ Ὑποψίαι	„	68
„	ΙΘ'.—Ἡ Ἀνακάλυψις	„	71
„	Κ'.—Ἡ Φυλάκισις	„	74
„	ΚΑ'.—Ὁ Κλέπτης τοῦ Χρηματοδέματος	„	77
„	ΚΒ'.—Ἡ Ἄφιξις τοῦ Δημίου	„	80
„	ΚΓ'.—Αἱ Ἔρευναι	„	84
„	ΚΔ'.—Ὁ Θρίαμβος τῆς Κακίας	„	87
„	ΚΕ'.—Ἡ Μεταφορὰ τῶν Μηχανῶν	„	90
„	ΚΕ'.—Μία Φρικτὴ Ἰδέα	„	93
„	ΚΣΤ'.—Ἡ Προφυλάκισις	„	95

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ	ΚΖ'.—Δέκα χρυσαῖ ἡμέραι	Σελὶς	98
„	ΚΗ'.—Τὸ φῶς τῆς Ἀληθείας	„	100
„	ΚΘ'.—Ἡ Εἰκών μου	„	102
„	Λ'.—Δύο Ἐπιστολαί	„	106
„	ΛΑ'.—Ἓν σύντομον ταξείδιον	„	109
„	ΛΒ'.—Ἡ Πρώτη μου Ἡμέρα ἐν Ἀθήναις	„	113
„	ΛΓ'.—Ἡ φυλακὴ τοῦ Καρπολᾶ ἢ Καρβολᾶ	„	118
„	ΛΔ'.—Μία ἀβρὰ συνδιάλεξις	„	123
„	ΛΕ'.—Δέκα ἡμέραι ἀργίας ἐν Κωνσταντινουπόλει	„	131
„	ΛΣΤ'.—Μία ἀρχαία μονομαχία	„	135
„	ΛΖ'.—Μία ἐπίσκεψις εἰς τὰ Πατριαρχεῖα	„	136
„	ΛΗ'.—Εἷς ἀληθὴς θρίαμβος	„	141
„	ΛΘ'.—Μία Συνέντευξις μετὰ τοῦ Δουλούδα	„	145
„	Μ'.—Δευτέρα ἐπίσκεψις πρὸς τὸν Δουλούδαν	„	147
„	ΜΑ'.—Αἱ παραμοναὶ τῆς Δίκης	„	154
„	ΜΒ'.—Ἡ Δίκη	„	157
„	ΜΓ'.—Αἱ Καταθέσεις	„	175
„	ΜΔ'.—Μία κωμικὴ Δημηγορία	„	221
„	ΜΕ'.—Ἡ Ὑπεράσπισις	„	227
„	ΜΣΤ'.—Ἡ νὺξ τῆς Δικαιοσύνης	„	246

ΤΟ ΠΕΡΙΦΗΜΟΝ ΒΟΥΛΕΥΜΑ εἰς τὸ τέλος τοῦ τόμου.

Η ΚΙΒΔΗΛΕΙΑ

ΗΤΟΙ

ΜΙΑ ΑΛΗΘΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΜΑΣ.

Ὁ Δικηγόρος Ἄμοιρος.

Η ΚΙΒΔΗΛΕΙΑ

ΗΤΟΙ

ΜΙΑ ΑΛΗΘΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΜΑΣ.

Ὁ Δικηγόρος Ἄμοιρος.

Η ΚΙΒΔΗΛΕΙΑ

ΗΤΟΙ

ΜΙΑ ΑΛΗΘΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΜΑΣ.

Ὁ Δικηγόρος Ἄμοιρος.

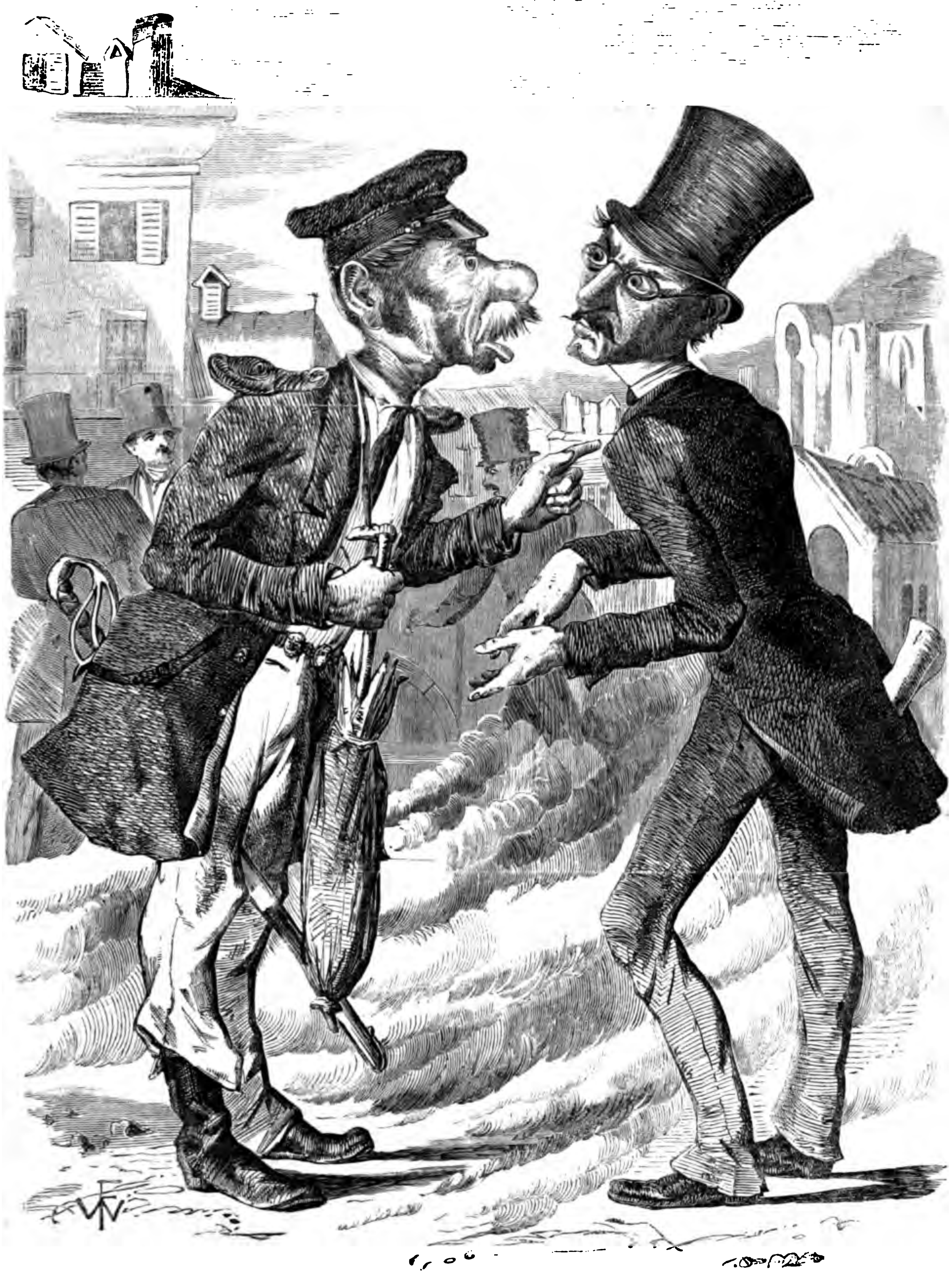

Δύο Ἄνθρωποι μιᾶς Δραχμῆς.

Ἀδελφὲ ποθητέ

Ἀθῆναι τὴν 11 Δεκεμβρίου 1851

Ἤμην ἀσθενὴς καὶ δὲν σ' ἔγραψα μὲ τὸ παρελθὸν τὸ ταχυδρομεῖον [illegible] γράμμα σου πολλά [illegible] ἦλθον καὶ ἰδὲν ἵνα μὲ ἔγραψες [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Ὁ ἀδελφός

Κ. [illegible]

[illegible]

Η ΚΙΒΔΗΛΕΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Δύο ἄνθρωποι μιᾶς δραχμῆς.

Ὁδηγοῦμεν τὸν ἀναγνώστην μας εἰς Ἀθήνας εἴς τι τῶν παρὰ τῷ σταθμῷ τῶν ἁμαξῶν μικρῶν ξενοδοχείων τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἑρμοῦ· ἐξαιτούμεθα δὲ συγγνώμης ἐὰν δὲν μνημονεύωμεν τ' ὄνομα τούτο· οὔτ' ἐπιθυμοῦμεν παλιν νὰ τῷ δώκωμεν πλαστόν τι, καθότι τὰ περιεχόμενα ἐνταῦθα δὲν εἶναι ἄλλο, ἢ καθαρὸν ἱστορικόν.

Ἔν τινι λοιπὸν τῶν ξενοδοχείων τούτων περὶ τὰ 1851, ἐν μικρῷ καὶ ἀσυσκευῇ θαλάμῳ περιέχοντι μόνον λιτὴν κλίνην καὶ ξυλίνην μικρὰν τράπεζαν ἐκάθητο καὶ ἔγραφεν ἀνὴρ πενιχρὰ φέρων ἐνδύματα, ἀκάθαρτος, προβεβηκὼς, ἔχων τὰς τρίχας μᾶλλον φαιὰς ἢ λευκὰς, μικρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ ἰσχνὸς τὸ σῶμα· ἡ κεφαλή του ἦτον ἐπιμήκης ὡς πέπων, τὰ δὲ χαρακτηριστικά του οὐδὲν εὐγενὲς παρίστων· οἱ πτερωτοὶ, καστανοὶ καὶ ὑπὸ τὰ δίοπτρα κρυπτόμενοι ὀφθαλμοί του ἐξέφραζον ζωηρότητα ἀνωτέραν τῆς ἡλικίας του, πλὴν σύμμικτον μετ' ὀξείας πονηρίας. Ἡ ῥίς του ἦτον ὀγκώδης, τὰ δὲ χείλη του συνεσφιγμένα καὶ συγκεκλεισμένα σχεδὸν πάντοτε. Ἠδύνασο δὲ ἐπὶ τῆς ὅλης φυσιογνωμίας του ν' ἀναγνώσῃς οὐχὶ μόνον ψυχὴν ῥᾳδιοῦργον, ἀλλὰ καὶ φθονερὰν καὶ ἀληθῶς χαιρέκακον. Ὁ Ἀνὴρ οὗτος εἶναι ὁ Δικηγόρος τῆς Σμύρνης Ἄμοιρος πατὴρ πέντε θυγατέρων· ἦλθε δὲ ἀπεσταλμένος παρὰ τῆς πόλεως ἐκείνης ἢ μᾶλλον παρὰ συμμορίας ἀνθρώπων ἀνηκόντων ἐν τῇ τελευταίᾳ τῆς πόλεως ταύτης τάξει, καὶ τοὺς ὁποίους παρακατιὼν θὰ γνωρίσομεν κάλλιον. Ἦλθε, λέγομεν, πρέσβυς μεγάλου τινὸς σχεδίου, οὗτινος τὸν σκοπὸν εὐκόλως θ' ἀνιχνεύσει ὁ Ἀναγνώστης ἐν τῇ ἀκολούθῳ αὐτογράφῳ ἐπιστολῇ του, ἥτις περιῆλθεν εἰς χεῖράς μας, καὶ τὴν ὁποίαν πρὸς πλείονα ἀπόδειξιν καταθέτομεν ἐνταῦθα τυπωμένην καὶ λιθογεγραμμένην.

" Ἀδελφὲ Πετράκη.

" Ἀθῆναι τῇ 11 Δεκεμ. 1851.

" Εἴμην ἀσθενὴς καὶ δὲν σ' ἔγραψα μὲ τὸ προ-
" λαβόν· τὸ τελευταῖον γράμμα σου παρὰ τοῦ
" Ἀρώνη ἔλαβον καὶ ἴδον ὅσα μὲ ἔγραφες· συναι-
" νωήθην μετὰ τοῦ φίλου Ἀρώνη διὰ νὰ δώσῃ τοῦ
" Παπᾶ λουκᾶ τὰς ἀναφορὰς εἴς τε τὸν ἐπὶ τῶν
" ἐξωτερικῶν, καὶ στρατιωτικῶν ὑπουργούς. Ἀλλὰ
" χθὲς μ' ἔφερεν ὁ αὐτάδελφός σου τὰς ἀναφορὰς
" ἐν εἴδη ἐπιστολῶν διὰ νὰ τὰς δώσῳ ἐγώ· πρᾶγμα
" τὸ ὁποῖον δὲν ἐβλαπτόμεθα ἀπὸ τὴν πρώτην ὥραν
" ἂν τὰς ἔδιδα· τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν
" εὗρον εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ τοῦ ἐγχείρισα τὴν
" ἐπιστολήν· ἀφοῦ τὴν ἀνάγνωσε εἶπε, τί Διάβολο,
" αὐτὸς ὁ Ξένος ἔχασε τὸ μυαλόν του· τὸν εἶπα,
" Κύριε ὑπουργὲ, τέτοιο μιαλὸν εἶχε ἐξ ἀρχῆς καὶ
" τοιαύτην διαγωγὴν ἔδειξε πάντοτε, πῶς θέλετε
" ἤδη νὰ μεταβληθῇ· μ' ἀπεκρίθη· πολλὰ καλά.
" Κύριε Ἄμοιρε θέλω ὡμοιλήσῃ μὲ τὸν ὑπουργὸν
" τῶν ἐξωτερικῶν τὰ χρειώδη καὶ σοῦ λέγω. Διευ-
" θήνθην ἀπὸ ἐκεῖ πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ Παΐκου διὰ
" νὰ τοῦ ἐγχειρίσω τὴν πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἐστάθην
" ἀδύνατον διὰ νὰ τὸν ἐπιτύχω.· Σήμερον διευθύ-
" νομαι πρὸς αὐτὸν ὁμοῦ μὲ τὸν Σακκελαριάδη διὰ
" νὰ τὸ δώσῳ καὶ τὸ ὡμοιλήσωμεν τὰ δεόντα, καὶ
" κατόπιν σὲ εἰδοποιῶ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος
" αὐτῶν· ἴδον καὶ τὰ σταλλέντα Γράμματα καὶ θὰ
" ἐνεργήσῳ ὅπως φωτισθῶ· εἰς κανένα δὲν ἔκαμα
" χρῆσιν τοῦ ὀνόματός σου, ἀλλ' οὔτε θέλω κάμῃ
" ποτέ, καὶ μολλονότι τὸ ἓν γράμμα δὲν λέγει τί-
" ποτε ἀλλ' ἐκεῖνο τοῦ Καρᾶ δίδει ἀρκετὴν ὕλην
" καταδιώξεως καὶ θέλει λάβει ἐλπίζω καὶ ὁ στρα-
" βὸς[1] τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας του· Πετράκη, μὴν

[1] Ἐννοεῖ τὸν Κ. Θ. Ξένον.

" διλειάσης καὶ μὴν ἀπελπισθῇς διότι δὲν ἔγινε ἡ
" παύσις τοῦ στραβοῦ εἰσέτι. Σὲ λέγω μετὰ θετι-
" κότητος ὅτι θὰ παύσῃ καὶ δὲν δύνανται νὰ τὸν
" κρατήσουν τὰ δῶρα τὰ συμαντικὰ τὰ ὁποία ἀδια-
" κόπως στέλνει ἐδῶ· ἀπὸ τὰ σταλλέντα χαλία, τὸ
" ἓν ἐξ αὐτῶν ἐπεῦγε εἰς τοῦ Ἀντωνιάδου τὸ σπῆτι
" δηλ. εἰς τὸν Συντάκτην τῆς Ἀθηνάς, φαίνεται διὰ
" νὰ τὸν ὑπερασπισθῇ, γράφοντας ὑπὲρ αὐτοῦ· ἂν
" ἔβλεπα ὅτι δὲν θὰ τὸν φάμεν, βεβαιώσου ὅτι
" ἤθελα εἶμαι ἀναχωρημένος διὰ τ' αὐτόθη πρὸ πολ-
" λοῦ, καὶ δὲν ἤθελον ὑποφέρει τὴν φρικτὴν ἀνέ-
" χιαν τὴν ὁποίαν δοκοιμάζω ὑστερούμενος καὶ τὰ
" πέντε λεπτά· ὑποφέρω, διότι γνωρίζω ὅτι τὸ ἀπο-
" τέλεσμα εἶναι αἴσιον, καὶ μόνον εὐχαριστῶ τῶν
" φίλων τὴν δι' ἐμὲ πρόνοιαν· ὑποφέρω, διότι ἡ
" φιλοτιμία μου προσβάλλετε ἂν δὲν τὸν τεινάξω-
" μεν ἀπὸ αὐτοῦ· καὶ ἂς εἶναι καλὰ οἱ φίλοι, πρὸς
" χάριν τῶν ὑποίων δοκοιμάζω τοιαύτην φρικτὴν
" ἀνέχιαν τὴν ὁποίαν ἠδύναντο νὰ παρηγωρήσουν
" ἀναιπεσθήτως· ὑπομονὴ ἀδελφὲ τὶ νὰ κάμω, ἂς
" κάμω ἐγὼ τὸ χρέος μου καὶ ὁ καθεὶς ὅτι θέλει ἂς
" κάμει· εἰς τὴν προσωπικήν μας ἀντάμωσιν θὰ
" σοῦ ἐξηγήσω τὰ πάντα καὶ τότε ἀφεύκτως θὰ μὲ
" δικαιώσῃς· ὑγείαινε καὶ εἰμί.

" Ὁ Ἀδελφὸς,

" Κ. Ἄμοιρος.

" Τὸ ἐσώκλειστον δῶσε εἰς τὴν οἰκίαν μου παρα-
" καλῶ· ὁ Σακκελαριάδης μ' ἐζήτησε νὰ τὸν προμη-
" θεύσω ταῖς μπιμπίλες ὁποῦ ἔγραψα τῆς θυγατρός
" μου, καὶ ἑπτὰ πίχες μπρουντζούκι τρεῖς καὶ ἥμυσι
" ἄσπρον, καὶ τρεῖς καὶ ἥμυσι κύτρινον. Τὸν ὑπε-
" σχέθην διότι ἐνδρέπετο νὰ σὲ ἐπιφορτίσῃ περὶ
" τούτων· ἀλλά ὡς πρὸς ταῖς μπιμπίλαις ὑπομονή,
" ὡς πρὸς τὴν ἀγωρὰν ὅμως τοῦ μπρουντζουκιοῦ δὲν
" ἠξεύρω τί καὶ πῶς νὰ οἰκονομηθῶ."

Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἀφοῦ ἐσφράγισεν, ἔφερεν ὁ ἴδιος εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, ἀκολούθως δὲ μετέβη εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον.

—Εἶναι ἐδῶ ὁ Εἰσαγγελεὺς; ἠρώτησε τὸν Κλητῆρα, ὅστις ἐξετέλει χρέη τοῦ θυρωροῦ.

—Μάλιστα, Κύριε! χαιρετῶν τοῦτον χαριέστατα, ὡς ἐὰν προεγνωρίζοντο ἀρκετά, ἀπεκρίθη οὗτος· ὁ δὲ Δικηγόρος τῆς Σμύρνης ἄνευ ἀδείας διασχίσας τὸ ἐν τῷ ἀντιθαλάμῳ περιμένον πλῆθος προεχώρησε καὶ ἔφθασεν ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ δωματίου τοῦ ἀνωτέρου τῆς δικαιοσύνης ὑπηρέτου, ἤνοιξε ταύτην καὶ εἰσῆλθεν ἐντός.

—Λοιπὸν, Κύριε Ἄμοιρε, ἔγραψας;

—Ἔγραψα καὶ κατ' ἔκτασιν... Ἔρχομαι ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖον, ἀλλὰ τί τὸ θέτε, οἱ Σμυρναῖοι εἶναι ἀνυπόμονοι ἄνθρωποι· θέλουν τὰ πράγματα εἰς μίαν στιγμήν.

—Τοῦτο μόνον δὲν γίνεται, φίλε Ἄμοιρε...χρειάζεται ὑπομονὴ εἰς τὸν κόσμον καὶ φλέγμα καὶ καιρός... ταπεινώσας εἶτα τὴν φωνὴν ὁ Εἰσαγγελεύς, ὁ σκοπός μας, εἶπε, θὰ κατορθωθῇ βαθμηδόν· τὰ ὕψη ἀναβαίνονται διὰ βαθμίδων· μόνον τὰ βάθη φθάνονται δι' ἑνὸς καὶ μόνου κατρακυλίσματος, μ' εννοεῖς;

—Ναι, ἐτονθώρυσεν ὁ Δικηγόρος ὀλίγον σκυθρωπός· πλὴν, φίλε μου, ἔχω μίαν πολυάριθμον οἰκογένειαν, πέντε τέκνα σχεδὸν ὅλα εἰς ἡλικίαν γάμου· ποῦ λοιπὸν νὰ περιμένῃ τις χρόνους, ὡς λέγεις;

—Ἔχεις θυγατέρας νὰ ὑπανδρεύσῃς, Κὺρ Ἄμοιρε; νὰ μὲ δώκῃς ἕνα συστατικὸν πρὸς τὴν οἰκογένειάν σου, διότι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀναχωρῶ διὰ Σμύρνην.

—Διὰ Σμύρνην!!...

—Ναί... μ' ἐξαποστέλλει ἡ Α. Μ. δι' ὑπηρεσίαν, διὰ προανακρίσεις.

—Τί λέγεις, Κύριε Ἄννινε! δὲν χωρατεύεις; κτυπῶν τὸν μηρὸν μετὰ ταχίστης χαρᾶς ἔκραξεν ὁ Δικηγόρος.

—Διόλου!...σὲ ὁμιλῶ ὡς σπουδαῖος Ἀνήρ. Ὑπάγω ν' ἀνακρίνω τὸν Παπαλουκὰν τὸν δεύτερον Διερμηνέα τοῦ Προξενείου, ὅστις κατηγορεῖται διὰ Καταχρήσεις. Κύριε Μ... ἐξέλθετε ὀλίγον... στρέψας εἶπε πρὸς τὸν γραφέα, ὅστις ἐν τῷ βάθει τοῦ θαλάμου ἔγραφε. κύψας δ' ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ πλησιάσας τὸ στόμα παρὰ τὸ οὖς τοῦ Δικηγόρου ἤρχισε ταπεινῇ τῇ φωνῇ διεξοδικὴν συνομιλίαν, τὴν ὁποίαν λυπούμεθα ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα διότι καὶ δὲν ἠκούσαμεν, καὶ διότι ὁ φίλος μας γραφεὺς ἀπεπέμφθη τοῦ θαλάμου.

Ὁ Ἄμοιρος τότε ἀπεχωρίσθη ἀπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως Ἀννίνου μετὰ προσώπου ὑπὸ χαρᾶς ἀκτινοβολοῦντος, καὶ διέτρεχε τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ποῦ διευθύνεται, χωρὶς νὰ δίδῃ προσοχὴν πρὸς τοὺς χαιρετῶντας τοῦτον, καὶ καταφρονῶν τὰ νέφη τοῦ κονιορτοῦ ἅπερ τῷ ἤρχοντο κατὰ μέτωπον. Μικρὰ μόνον προσοχὴ ἐχρειάζετο διὰ νὰ διακρίνῃ τις ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εὑρίσκετο τὴν ὥραν ἐκείνην ἐν ἄλλῳ κόσμῳ μᾶλλον, ἢ ἐφ' οὗ ἐπάτει. Ἐν τούτοις κατὰ τὴν θέσιν τὴν λεγομένην, Πλάκα, συνηντήθη μετὰ τοῦ στρατιωτικοῦ ἰππιατροῦ Κ....

—Κάτι τρεχάτος καὶ χαρούμενος, κύριε Ἄμοιρε!...

—Α! εἶσαι ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἐζήτουν· ἠρχό-

μην εἰς τὴν κατοικίαν σου. Δάνεισέ μου 25 δραχμὰς ἕως τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα ὁποῦ ἔρχεται τῆς Σμύρνης τὸ ἀτμόπλοιον.

—Εἰκοσιπέντε δραχμὰς ζητεῖς ἀπὸ ἕνα Ἀξιωματικὸν καὶ τὰς 11 Δεκεμβρίου; .... Ταμάμ! ... μόλις ἔχω δέκα δραχμὰς, καὶ μὲ μόνας αὐτὰς θ' ἀπεράσω μέχρι τῆς 31 τοῦ μηνός.

—Τὸν διάβολον πρέπει νὰ φέρῃς ἄνω κάτω διὰ νὰ μὲ τὰς οἰκονομήσῃς, Κ..., δὲν πρόκειται περὶ ἐμοῦ, ἀλλὰ περὶ τοῦ σχεδίου μας. Εἶναι εἰς τὸ τέλος του, ὅλα τὰ ἐκατώρθωσα· ὁ Ἄννινος τοῦ ὑποσκάπτει μῆνα· ὑπάγει ν' ἀνακρίνῃ τὸν Παπαλουκὰν, ὅστις κατηγορεῖται διὰ κιβδηλοποιΐαν, καὶ θὰ ῥίψει καὶ τὸν Πρόξενον μέσα. Ἔπειτα θὰ διορισθῇ οὗτος Πρόξενος ἀντὶ τοῦ Ξένου καὶ ἐγὼ τοῦ Προξενείου ὁ Δικηγόρος· δὲν θ' ἀπερνᾷ δὲ ἡμέρα ὁποῦ νὰ μὴ κερδίζω τ' ὀλιγώτερον χίλια γρόσια.

—Νὰ!... ὁ Δενδρολίβανος θὰ σὲ τὰς δόσει. Δενδρολίβανε, ἔλα ἐδῶ, ἔκραξεν ὁ Ἱππιατρὸς πρὸς ἄνδρα μετρίου ἀναστήματος, ῥυπαρὸν, φέροντα κασκέταν βαθέως κυανοῦ χρώματος μετ' ἐρυθρῶν συριτίων, καὶ ὁμοιόχρουν μετὰ χρυσῶν κομβίων ἱμάτιον, σπάθην περιεζωσμένον, ὡς ἐὰν ἀνῆκεν ἐν τῷ ἑλληνικῷ ναυτικῷ, καὶ ὅστις ἔχων τὸ ἠλικιωμένον αὐτοῦ πρόσωπον κρεμάμενον πρὸς τὸ στῆθος διέβαινε βραδύτατα πλησίον των χωρὶς νὰ τοὺς παρατηρήσῃ.

—Α! φίλοι μου Ἄμοιρε καὶ Κ...., ὁ Χριστός μας σᾶς φέρνει ἐμπρός μου! ἔκραξεν οὗτος λαμβάνων τὰς χεῖράς των, δανείσατέ μου ἀπὸ ἕνα πεντάδραχμον ὁ καθείς· εἶμαι εἰς τὴν μεγαλητέραν τοῦ κόσμου ἀπελπισίαν!... ἀπὸ χθὲς δὲν ἔφαγα, καὶ ἂν ἡ ψωροφιλοτιμία μου δὲν ἔπασχε τόσον πολὺ, ἤθελα τὸν τυφλώσει αὐτὸν τὸν Ξένον καὶ κυττάξει καμμίαν ἄλλην δουλιάν.

—Ἡ ὄψις σου, Δενδρολίβανε, δὲν τὸ δείχνει πῶς πάσχεις ἀπὸ πεῖναν. Εἶναι, Δόξα τῷ Θεῷ, ὡς τὸ κόκκινον μῆλον, γελῶν εἶπεν ὁ Κ....

—Ἡ ὄψις μου; μὴ θεωρεῖς, Κύριε, αὐτὴν τὴν ὄψιν, δὲν εἶναι ἰδική μου, ἀνήκει εἰς τὸν Ξενοδόχον μου ὅστις μοὶ δίδει πίστωσιν. Εἶμαι καὶ τόσον θυμωμένος διότι μοὶ συνέβη μία τοιαύτη προσβολή... Εἶμαι εἰς ἀπελπισίαν· δὲν γνωρίζω ἂν πρέπῃ νὰ τὸν προσκαλέσω εἰς μονομαχίαν, ἢ νὰ σιωπήσω τὸ πρᾶγμα.

—Ποῖος σ' ἐπρόσβαλεν; ἠρώτησεν ὁ Ἄμοιρος ἔκθαμβος· ὁ δὲ Κ.... ἀκουμβῶν διὰ τῶν δύο του χειρῶν ἐπὶ τῆς σπάθης του, μετὰ χαίνοντος στόματος περιέμενε ν' ἀκούσῃ.

—Δόστε με ἀπὸ ἕνα πεντάδραχμον πρῶτα καὶ σᾶς τὰ λέγω ὅλα. Μ' ἐπρόσβαλον εἰς τὴν πύλην τοῦ Παλατιοῦ.

—Νὰ, κύτταξε εἰς ὅλα τὰ φορέματά μου καὶ ἂν εὕρῃς δραχμὴν πάρτην. Καὶ ἐγὼ ἦλθον νὰ παρακαλέσω τὸν Κ.... νὰ μὲ δανείσῃ εἰκοσιπέντε δραχμὰς ἕως τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα ὁποῦ ἡ Ἑταιρία θὰ μὲ στείλει τὰς τριακοσίας μου. Ἂν θέλῃς νὰ περιμένῃς ἕως τὴν ἄλλην ἑβδομάδα ...

—Ἕως τὴν ἄλλην ἑβδομάδα!! ἐὰν δὲν οἰκονομηθῶ σήμερον δέκα δραχμὰς, ἕως τὸ πρωὶ θὰ μ' ἔχουν καὶ θαμμένον, καὶ ἴσως θὰ εἶμαι καὶ λυομένος ἕως τὴν ἄλλην ἑβδομάδα, μετ' ἀθυμίας εἶπεν ὁ Δενδρολίβανος. Τουλάχιστον σὺ δὲν δύνασαι νὰ μὲ δώκῃς πέντε δραχμάς; Σᾶς ὁρκίζομαι εἰς τὴν Παναγίαν πῶς ἀπὸ χθὲς τὸ πρωὶ εἶμαι νηστικός!

—Μίαν δραχμὴν εἰμπορῶ νὰ σὲ οἰκονομήσω, ἀλλ' οὔτε λεπτὸν παραπάνω. Ποῖος σ' ἐπρόσβαλε εἰς τὸ Παλάτι; ἠρώτησεν ὁ Ἱππιατρός.

—Ὁ Ἀγγελόπουλος.

—Ὁ Ἴλαρχος;

—Ναί· ἐνῷ οὔτε κἂν τὸν γνωρίζω, οὔτε ποτὲ ὡμίλησα μὲ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν.

—Πῶς ἔγεινε τοῦτο; ἠρώτησεν ἐν ἀπορίᾳ ὁ Κ....

—Ἐπῆγα νὰ ἰδῶ τὸν ὑπασπιστὴν Γαρδικιότην καὶ νὰ κουντήσω τὴν ὑπόθεσίν μας. Ἀφοῦ ὡμίλησα ἀρκετὰ κατὰ τοῦ στραβοῦ, καὶ τοῦ εἶπα τὰ ὅσα πάλιν ἔκοψεν ἡ γλῶσσά μου, κατέβαινα νὰ φύγω. Εἰς τὴν θύραν τοῦ Παλατιοῦ συναπαντοῦμαι μὲ τὸν Ἀγγελόπουλον· ἦτον μὲ μεγάλην στολὴν, διότι εἶχε παρουσιασθῇ εἰς τὸν Βασιλέα μὲ τὸ νὰ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν ἄδειάν του ἀπὸ Σμύρνην "βρὲ Δενδρολίβανε" μὲ λέγει, "τί ἔχεις κατὰ τοῦ Ξένου καὶ ἔρχεσαι καθ' ἡμέραν καὶ λέγεις τόσαις ψευτιαῖς κατ' αὐτοῦ; σὺ μωρὲ λιγδιασμένε καὶ ἄθλιε ἄνθρωπε θέλεις νὰ μετρηθῇς μὲ αὐτόν; σὺ φαντάζεσαι ὅτι θὰ τὸν βλάψεις; δὲν πάγεις νὰ 'δῇς τὸ μοῦτρό σου εἰς τὸν καθρέπτην;" Ἐκατάλαβα ὅτι ὁ Βασιλεὺς πρέπει νὰ τοῦ ἔκαμε πολὺν λόγον διὰ τὸν στραβὸν, Κύριοι· καὶ ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι εἶναι φίλος του καὶ θὰ τὸν ὑπερασπισθῇ, δὲν ὡμίλησα τίποτα, ἀλλὰ τὸν ἀπεκρίθην μόνον τοῦτο "ἐγὼ, Κύριε Ἀγγελόπουλε, δὲν ὁμιλῶ οὔτε ἀντενεργῶ κατὰ τοῦ Ξένου. μόνον παράπονα ἔχω ἐναντίον του διότι ἐδιωρίσθην λιμενάρχης τοῦ προξενείου του καὶ μὲ ἀπέβαλεν προσπαθῶ μόνον νὰ ὑπάγω εἰς τὴν θέσιν μου.

"Ὅταν διορίζουν, ἀποκρίνεται, παλιανθρώπους καὶ οὐτιδανοὺς ὡς ἐσὲ εἰς τοιαύτας θέσεις, βέβαια ὁ Πρόξενος ἔχει δίκαιον διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Κυβερνήσεώς του νὰ μὴ τοὺς δέχεται. Τώρα σὲ συμβουλεύω νὰ ξεκουμπιστῇς ἀπ' ἐδῶ, καὶ νὰ μὴ

σὲ μεταϊδῶ εἰς αὐτὰ τὰ μέρη, διότι. θὰ σὲ δόσω μιὰν κλωτζιὰν καὶ κάμποσες διπλαριαῖς μὲ τὴν θήκην ταύτην τοῦ σπαθιοῦ μου ποῦ νὰ σὲ τζακίσω τὰ κόκκαλα. Ἄϊντε σικτὶρ γλήγορα! ἕνα λεπτὸν μὴ σταθῇς ἐμπρός μου γιατὶ τὰς ἔφαγες!" Τόσον μὲ εἶχε παραζαλίσει ἡ πτώχια καὶ τὰ λόγια τοῦ παλιανθρώπου ἐκείνου, ὥστε χωρὶς νὰ καλοσυλλογισθῶ τὴν προσβολὴν ἐδειλίασα, καὶ πραγματικῶς χωρὶς λέξιν ἔστρεψα καὶ ἔφυγα ἀπὸ τὸ ἐναντίον μέρος ὅπου ἐκεῖνος ἵππευσεν. Ἀλλὰ μόλις ἔκαμεν ἑκατὸν βήματα, καὶ ἐνθυμήθηκα καὶ τὴν ἐντροπὴν καὶ τὴν προσβολήν· ἤθελα νὰ στρέψω τότε νὰ τοῦ ζητήσω ἱκανοποίησιν, πλὴν ἦτον ἀργά. Ἐπῆρα τὸν δρόμον τῆς Πλάκας καὶ περιπατῶ συλλογιζόμενος χωρὶς νὰ ἠξεύρω τί νὰ κάμω· εἶμαι καὶ πεινασμένος .... Μὰ τὸν Θεὸν εἶμαι εἰς ἀπελπισίαν, Ἄμοιρε!

—Εἶναι καλλίτερα ν' ἀπέχῃς ἀπὸ τὸν Ἀγγελόπουλον, Δενδρολίβανε!.. μετὰ διακοπῆς πολλῆς εἶπεν ὁ Κ...., ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι πολὺ φίλος τοῦ στρα-

Ὁ Δενδρολίβανος.

βοῦ, εἶναι καὶ τοῦ υἱοῦ του τοῦ Ἀξιωματικοῦ ὅστις εἶναι εἰς τὸ Λονδῖνον. Ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἀξιωματικοὶ οἱ ἐξελθόντες τοῦ πολεμικοῦ σχολείου εἶναι στενοὶ φίλοι τοῦ υἱοῦ του· καὶ ἂν ἀνακατώσῃς τοὺς Ἀξιωματικοὺς, θὰ λάβουν πολὺ μέρος. Ἐκτὸς τούτου ὁ Ξένος ἔχει καὶ πολλοὺς ἄλλους φίλους, οἵτινες, ἅμα ἀκουσθῇ ἡ ὑπόθεσις, θὰ ἐξυπνήσουν. Τὸ πρᾶγμα δὲν ὡρίμασεν ἀκόμη τόσον, ὥστε νὰ τοὺς πολεμήσωμεν φανερά. Ἰδοὺ τὴν μίαν δραχμὴν ὁποῦ σ' ἔταξα. Ὑγιαίνετε, Κύριοι! ἔχω ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς σταύλους μου· καὶ θέσας τὴν δραχμὴν ἐν τῇ παλάμῃ τοῦ Δενδρολιβάνου ἀπεχωρίσθη ὁ Ἱππιατρός.

—Στάσου!... ἔκραξεν ὁ Ἄμοιρος δράττων τὸν βραχίωνα τοῦ Λιμενάρχου.

—Ἄφες με, Ἄμοιρε, νὰ πάγω ν' ἀγοράσω ὀλίγο ψωμί. μόλις στέκομαι εἰς τὰ πόδια μου.

Τὴν δραχμὴν μαζὺ θὰ τὴν φάμεν. εἶμαι καὶ ἐγὼ νήστης ἀπὸ χθές· ὁ Ξενοδόχος μου μ' ἔπαυσε τὴν πίστωσιν καὶ δὲν μὲ δίδει πλέον ἄλλην, ἂν δὲν το-

δώκω τουλάχιστον 25 δραχμὰς ἀπέναντι τῶν 150 ὁποῦ τοῦ χρεωστῶ.

—Μὰ τί θὰ πρωτοφάγομεν, ἀδελφέ, μὲ μίαν δραχμήν! ἔκραξεν οὗτος μετ' ἀδημονίας.

—Πάμεν εἰς ἕνα μαγειρεῖον ὁποῦ 'ξεύρω ἐγώ. Ἔχω πολλὰ νὰ σ' εἰπῶ. Ὁ Ἄννινος ἀναχωρεῖ αὔριον διὰ Σμύρνην.

—Ὁ Ἄννινος διὰ Σμύρνην! καὶ... Ἓν συνεχὲς καὶ ἀτελεύτητον κῦμα κονιορτοῦ ἐξ ἐκείνων, ἅπερ τῇ ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως ταξειδεύουν τὰς ἀγυιὰς τῶν Ἀθηνῶν ὡς ἐκεῖνα τῶν ἐρήμων τῆς Ζαχάρας, διέκοψε τοῦτον.

—Βέβαια... ἔλα μαζύ μου καὶ θὰ μάθῃς πολλὰ πράγματα. πάμεν..... μ' ἐστράβωσεν αὐτὴ ἡ σκόνη.

Οἱ δύο οὗτοι ἄνθρωποι τῆς μιᾶς δραχμῆς ἐξηκολούθησαν μέχρι μικροῦ καὶ ταπεινοῦ μαγειρείου παρὰ τὸν Πύργον τοῦ ὡρολογίου τοῦ Ἐλγίνου. Τὰ ῥυπαρὰ ἐνδύματά των, ἐπὶ τῶν ὁποίων τώρα προσεκολλήθη ὁ κονιορτὸς, τοὺς παρίστων ὡς δύω ἀληθῶς μυλωθροὺς (μυλωνάδας).

Τινὰς λέξεις καὶ περὶ τοῦ δευτέρου τούτου προσώπου.

Εἶναι ἑπτανήσιος τὸν ὁποῖον ὁ Α. Μεταξᾶς ἐβαθμολόγησεν ἐπὶ Συντάγματος κατώτερον Ἀξιωματικὸν τῆς θαλάσσης μετὰ μισθοῦ 70 δραχμῶν κατὰ μῆνα. Οὗτος κατὰ τὸ 1836, διέτριβεν ἐν Σμύρνῃ ὑπὸ Ἰονικὴν ὑπεράσπισιν, ὅτε ἔμπορός τις ὁ Βασίλειος Κακοράτος τὸν ἔθεσε πλοίαρχον ἐφ' ἑνὸς τῶν πλοίων του ὑπὸ Ἰονικὴν σημαίαν. καὶ ἐπειδὴ ὁ ἰδιοκτήτης παρέλιπε νὰ ποιήσῃ μετὰ τούτου ἰδιαίτερον ἔγγραφον ὅτι τὸ πλοῖον τῷ ἀνῆκεν, ὁ Δενδρολίβανος μεταβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐσφετερίσθη καὶ κατηνάλωσε τοῦτο. Ἡ ὑπόθεσις διεφιλονεικήθη μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ἀγγλικῆς Πρεσβείας, καὶ ἐπὶ Συντάγματος ἐξῆλθεν οὐχὶ μόνον καθαρὸς ἐκ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἀλλὰ καὶ βαθμολογημένος Ἀξιωματικὸς τοῦ Ναυτικοῦ. Ἐπὶ Κωλέτου προέκειτο νὰ διορισθῇ Λιμενάρχης τοῦ Προξενείου, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος Ὑπουργείου Βούλγαρη. Πλὴν ὁ Κύριος Ξένος ἀντέστη, καθότι ἐν Σμύρνῃ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο τοσοῦτον δυσφημισμένος, ὥστε δὲν ἠδύνατο ἢ μετὰ βλάβης τῶν συμφερόντων τῆς Κυβερνήσεώς του νὰ τὸν δεχθῇ. Ὁ δὲ Δενδρολίβανος γνωρίζων τοῦτο, τῷ ἦτον ἀδιάλλακτος ἐχθρός.

Ἀκολουθοῦμεν τὸν Εἰσαγγελέα Ἄννινον εἰς Σμύρνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἄννινος καὶ ὁ Πέτρος Τρανός.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς Μιχαὴλ Ἄννινος ὁ πρῶτος Ἥρως τοῦ δράματος τούτου ἐγεννήθη ἐν Κεφαληνίᾳ, καὶ εἶναι υἱὸς νόθος τοῦ Ἀννίνου ταύτης, ὅστις τοσοῦτον ἔγεινε γνωστὸς διὰ τὴν σκληρότητά του. Δύο ἀρνήσεις, λέγει ἡ Γραμματική, ποιοῦσι μίαν κατάφασιν. Ἔπρεπε τῳόντι παρὰ δύο ἀρνουμένων τὴν ὕπαρξιν τούτου γονέων νὰ γεννηθῇ διὰ νὰ γείνῃ τοσοῦτον θετικὸς Ἀνήρ. Ἀπεβλήθη ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν γονέων του ὡς καὶ τῶν κληρονόμων των ὁ μέγας τῆς Ἑλλάδος Εἰσαγγελεύς· δὲν ἔλαβε κατὰ συνέπειαν οὐδεμίαν ἀνατροφήν, ὅθεν καὶ δὲν εἶναι κάτοχος παιδείας τινὸς οὔτε γλώσσης, οὔτε κἂν αὐτῆς τῆς Ἑλληνικῆς. Τὸ 1829 ἦλθεν εἰς Ἑλλάδα, ὅπου καὶ προσεκολλήθη παρὰ τῷ τότε Ἀστυνόμῳ τῆς Ναυπλίας Ποταμιάνῳ ὡς κατάσκοπος μισθοδοτούμενος ἀνὰ τριάκοντα φοίνικας κατὰ μῆνα. Κατὰ τὸ 1836, διετέλει ὡς γραμματεὺς Γ'. τάξεως παρὰ τῷ Νομάρχῃ Σπάρτης Κυρίῳ Ἰατρῷ Παπαλεξοπούλῳ. φωραθεὶς δὲ κλέπτης ἐπὶ τῶν ταχυδρομικῶν ἐξόδων, ἅπερ τῷ παρεχωροῦντο πρὸς ἀποστολὴν τῶν ἐγγράφων τῆς Κυβερνήσεως, ἀπεβλήθη τῆς θέσεώς του. Ἐπανῆλθε λοιπὸν εἰς τὴν πρώτην του τέχνην τῆς κατασκοπείας, καὶ βαθμηδὸν διὰ τοῦ ἐντίμου τούτου ἐπαγγέλματος καὶ τῆς ἐξιδιασμένης ἱκανότητος, ἣν πρὸς τοῦτο ἔδειξεν, ἔφθασεν εἰς τὸν βαθμὸν Εἰρηνοδίκου ὡς τοιοῦτος διατελῶν ἐν Καρύστῳ τῆς Εὐβοίας ἐῤῥαπίσθη ἐλεεινῶς παρὰ τοῦ Ζέρβα γαμβροῦ τοῦ Γριζιότου διὰ λόγους τοὺς ὁποίους ἐνταῦθα παρασιωπῶμεν. Κατέστη δὲ συγχρόνως τοσοῦτον μισητὸς παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις ἕνεκα τῆς ὠμότητος καὶ τοῦ τυραννικοῦ του, ὥστε τὸ 1843, ἅμα ἔγεινε τὸ Σύνταγμα, οὗτοι ὡς παράφρονες συλλαβόντες καὶ δεσμεύσαντες αὐτὸν ἐπὶ δένδρου τοσοῦτον πάλιν ἐλεεινῶς τὸν ἐμαστίγωσαν, ὥστε ἔμεινεν ἡμέρας κλινήρης καὶ βαρέως ἀσθενής. Ὅτε ἀνέλαβεν ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐπαρουσιάσθη πρὸς τὴν Α. Μ. καὶ δεινολογούμενος ὅτι ἐμαστιγώθη ἕνεκα τοῦ ὅτι προσεπάθει ν' ἀποτρέψῃ τοὺς κατοίκους τῆς Καρύστου ἀπὸ τοῦ νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν ἐπανάστησιν τῆς 3ης Σεπτεμβρίου, καὶ προσποιούμενος τὸν σφόδρα ἀφοσιωμένον, κολακεύων συγχρόνως καὶ αὐλικούς τινας καὶ παίζων διττὸν πρόσωπον κατήντησεν

εἰς τὸν δικαστικὸν Κλάδον, καὶ τέλος ἔφθασε καὶ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Εἰσαγγελέως. Διωρίσθη πρῶτον ὡς τοιοῦτος ἐν Μεσολογγίῳ. Ἅμα ὁ Ῥωσσικοτουρκικὸς πόλεμος ἤρχισεν, ὁ Ἄννινος ἐγκαταλιπὼν τὸν Βασιλέα του ἠφοσιώθη εἰς τὴν δυτικὴν πολιτικήν. Συνέταξε τὴν μὴ ἐπίσημον ἐκείνην ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἔπεμψε τότε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης Λόντον, δι' ἧς διέβαλε τὴν Βασιλείαν, κηρύττων ὅτι αὕτη περιέθαλπε τὴν μαστίζουσαν Ἑλλάδα τότε λῃστείαν, καὶ ὅτι ἡ πρωτίστη φωλεὰ ταύτης εἶναι τ' Ἀνάκτορα. Ἔκτοτε ἄδηλος ἰσχὺς τὸν διατηρεῖ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ. Τινὲς λέγουν ὅτι οἱ Πρέσβεις τῶν δυτικῶν Δυνάμεων, ἄλλοι δέ, ὅτι αὐτὴ ἡ Αὐλή, τὴν ὁποίαν ἐκ νέου ἠπάτησε καὶ ἐξιλέωσε δι' εὐλογοφανῶν λόγων. Ἔχει τὸ ἀνάστημα ὑψηλὸν καὶ σύμμετρον· τὸ πρόσωπόν του ὅμως καὶ αἱ τραχεῖς ἐρυθροκαστανόχροοι τρίχες του παριστοῦν σύνολον φυσιογνωμίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι ἀδύνατον μία θηριώδης καὶ φαύλη ψυχὴ ζωηρότερα νὰ ἐκτυπωθῇ· ἓν μάλιστα χαρακτηριστικὸν τῆς τίγρεως

Ὁ Δήμιος Ἄννινος.

τοσοῦτον τὴν προδίδει, ὥστε πρέπει τις νὰ ἦναι πάντη ἄμοιρος φυσιογνωμικῶν γνώσεων, ὅπως μὴ ἀποκαλύψῃ ὁποία ὠμότης, καὶ ὁποῖον ἀνάλγητον ὑποκρύπτονται ἐν τοῖς βάθεσι τοῦ κομψοῦ ἐκείνου σώματος· τοῦτο εἶναι ἡ κατασκευὴ τοῦ μετώπου του· δηλ. τὴν ἀλήθειαν λέγοντες δὲν ἔχει μέτωπον. Ἡ κεφαλή του ἔχει σχῆμα πέπωνος, ἡ δὲ κόμη του ἀναφυομένη εὐθὺς σχεδὸν ἄνω τῶν ὀφρύων καὶ κροτάφων του, ὡς ἐπὶ τῶν τίγρεων καὶ αἰλούρων, παρουσιάζει διὰ μιᾶς τὴν κτηνώδη φυσιογνωμίαν τῶν θηρίων ἐκείνων. Τὸ χρῶμα τοῦ προσωπου του εἶναι πράσινον, οἱ ὀφθαλμοί του μέλανες καὶ σπινθηροβολοῦντες, οἱ μήνιγγες ἐξέχοντες, καὶ ὁ λαιμός του ὀλίγον μακρός. Καὶ ὅμως ὁ Ἄννινος διὰ τῆς τροποποιήσεως τῆς φωνῆς του, διὰ ὑποσχέσεων, διὰ προσποιήσεως βαθυτάτης, διὰ λόγων κατὰ πάντα συμφώνων καὶ ἁρμονικῶν μετὰ τῶν πολιτικῶν δοξασιῶν σου καὶ τῶν λοιπῶν αἰσθημάτων σου, καὶ διὰ μιᾶς αὐθεντικῆς καὶ ἐντεχνεστάτης διαπρεπείας ἢ σοβαρότητος, ἐὰν θέλῃς, ἠδυνήθη πάντοτε

νὰ κερδίσῃ τὴν εὔνοιαν ἢ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ἐκείνων, πρὸς οὓς τὸ ἀηδὲς τοῦτο ἐξωτερικὸν τὰς ἀρχὰς ἐποίησε κακὴν ἐντύπωσιν, καὶ τὸν προεῖδον καὶ ἀπέφυγον. Διήρχετο ὥρας ὁλοκλήρους σύννους μεμονωμένος ἐντὸς τοῦ δωματίου του γράφων ἐπιστολὰς, ποιῶν σχέδια καὶ σκάπτων τὸν τάφον ἐκείνου, ὃν δι' ἑνὸς φρικτοῦ κτυπήματος ἐμελέτα νὰ ὑποσκελίσῃ, ὅπως ἀντὶ τούτου ἀνυψωθῇ. Ἐτύλισσε δὲ, ἐξετύλισσε καὶ ἔρριπτε τὰ δίκτυά του ὅπως ὁ τόπος καὶ αἱ δυνάμεις του τῷ παρεχώρουν, χωρὶς νὰ δίδῃ ποτὲ προσοχὴν ἂν ἐντὸς τούτων καὶ ἄλλοι ἀθῷοι ἔπιπτον, ἤρκει μόνον νὰ ἔδραττε τὸ θῦμά του, ἤρκει μόνον νὰ εὐχαρίστει τὴν φιλοδοξίαν ἢ τὴν ἐκδίκησίν του.

Ἡ Ἑλλὰς εἶναι διῃρημένη κατὰ κόμματα, δηλ. τὸ Γαλλικὸν, Ἀγγλικὸν, Ῥωσσικὸν καὶ τοὺς ἀφοσιωμένους. Ὁ Ἄννινος ἀνῆκεν εἰς ὅλα, καὶ ὅλοι ἐνόμιζον τὸν Ἄννινον τὸν ἐντεχνέστερον κατάσκοπόν των, τὸν ἄριστον διπλωμάτην των· φίλος τῶν δώρων, φιλοχρήματος καὶ ἔχων ἀνάγκην τούτων διὰ νὰ διαφθείρῃ τοὺς ἀνωτέρους καὶ κατωτέρους του, κατέκλεψε καὶ ἐγύμνωσε πᾶν βαλάντιον, πᾶν ταμεῖον ὅπερ πλησίον αὐτοῦ περιῆλθεν· ἡ δ' ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκτετραχηλισμένη διαγωγή του ἄριστα τὸ ἀπέδειξε· διότι ὅτε ἐστάλη Ἀνακριτὴς ἐκεῖ ἔλαβε παρὰ τοῦ Λύκου γραμματέως τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου 15,000 γρόσια ὅπως καλύψῃ τὰς αἰσχρότητάς του καὶ τὰς τοῦ πατρός του Χ. Θεοδώρου Λοβροδοκίου τοῦ καὶ χατζῆ Ἀνούκλα λεγομένου. Ἴσως κακοῦργος ἢ περίφημος τῶν λεοφόρων λῃστὴς δὲν ἀφῆκεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, δι' οὗ διῆλθεν, ἴχνη ζωηρότερα τῶν κακουργημάτων του, ὅσον ὁ Ἄννινος ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅπου ἐχρημάτισεν Εἰρηνοδίκης, Εἰσαγγελεὺς καὶ Ἀνακριτής. Ἐάν τις διατρέξῃ ταύτας τώρα, ἐνῷ καὶ τὰ συμβάντα εἶναι ἔτι νωπὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι ζῶντες, δύναται εὐκόλως νὰ τὸ πληροφορηθῇ. Ὁ ἑλληνικὸς τύπος πάντοτε τὸν ἐχαρακτήρισε διὰ χρωμάτων καταχθονίων· καὶ εἶναι παρατηρημένον ὅτι, ὅτε κατὰ ἀνθρώπου τινὸς ὁ τύπος τῆς Ἑλλάδος καταφέρεται, ἂν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔχῃ προτερήματά τινα, ἀρετὰς, ἢ φίλους καί τινα ὄργανα τοῦ τύπου τούτου, θέλουν λάβει τὴν ὑπεράσπισίν του, θέλουν προσπαθήσει νὰ καταπραΰνουν τὴν ἐγειρομένην τοῦ κοινοῦ ἀγανάκτησιν. Πρὸς τὸν Ἄννινον συνέβη πάντοτε τοὐναντίον· ὅτε μία Ἐφημερὶς ἀνέφερε τ' ὄνομα τοῦτο, τὸ ἀνέφερε διὰ νὰ δώκῃ τὸ σύνθημα τῆς καταφορᾶς εἰς τὰς ἄλλας· ἐκατηγορήθη ὡς ἐκσφραγιστὴς ἐπιστολῶν, ὡς κλέπτης ἐγγράφων τῆς Εἰσαγγελείας, ἐξ ὧν ἐξηρτᾶτο μία ὁλόκληρος δίκη. Ἐάν τις πρέπῃ νὰ ὀνομάσῃ ἱκανότητα τὴν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ διατήρησίν του διὰ τοῦ χαμαιλεοντίου τρόπου του, διὰ τῆς κολακείας, διὰ τῆς ἀταράχου καὶ ἐκ προμελέτης ῥᾳδιουργίας, διὰ σειρᾶς εὐφυῶν ψευδῶν καὶ δραστηριότητος οὐχὶ τυχούσης, ἂς εἴπωμεν τότε, βαβαί! ὁποῖα νομίσματα κυκλοφοροῦν σήμερον μεταξὺ τοῦ Ἔθνους! θέλει διατηρεῖται ἀκλόνητος, στερεὸς ὡς κολωσσὸς πρὸς θλῖψιν τῶν θυμάτων του, ἀδημονίαν τῶν χρηστῶν πολιτῶν, πρὸς περαιτέρω συμφορὰν τῆς κοινωνίας, καὶ πρὸς αἶσχος καὶ καταφρόνησιν τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, παρ' ᾗ ἐκτελεῖ μᾶλλον χρέη μαστρωποῦ καὶ κρεοτόμου, ἢ ὑπερασπιστοῦ τοῦ τε Στέματος καὶ τῶν Νόμων. Πραγματικῶς ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἀννίνου ὡς Εἰσαγγελέως δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἡ ἐκλογὴ τοῦ βοός· δηλ. μᾶς ἐπενθυμίζει τὴν ἀρχαίαν καὶ γελοίαν ἐκείνην συνήθειαν τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Γκρίσβης τῆς Ἀγγλίας, οἵτινες ὁσάκις προέκειτο νὰ ἐκλέξουν Δήμαρχον συνήρχοντο ἐν ἐκκλησίᾳ, ἔδενον ὄπισθεν τῶν μνηστήρων τῆς θέσεως ταύτης ἓν δέμα ἀσταχέων ἢ ἀχύρου τοῦ αὐτοῦ βάρους, ἐκάλυπτον ἔπειτα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἑνὸς βοὸς, καὶ οὗτινος τοὺς στάχεις τὸ ζῶον τοῦτο ἤθελε πρῶτον δαγκάσει, ἐκεῖνον ἐχειροτόνουν Δήμαρχον.

Ὁ Ἄννινος εἶναι κατὰ τὸν ἰδιωτικὸν αὐτοῦ βίον ἀσελγὴς καὶ λάγνος, ἄκρως ὅμως κρυψίνους. Ὅ,τι ἔπραττε, πάντοτε κατὰ μόνας τὸ ἔπραττε, καὶ ποτὲ δὲν παρηκολούθει συντροφίαν νέων ἢ φίλων του εἰς τὴν ἡδονήν.

Ἐν τούτοις ἡ ἄδικος τύχη δὶς ἔσχισε τὸ κάλυμμα ἀπροσδοκήτως τῆς μυστικότητος καὶ ἐφόρασεν αὐτόν· ἐν Σμύρνῃ θέλομεν τὸν ἰδεῖν ῥαπισμένον ὡς καὶ ἐν Εὐβοίᾳ.

Ἂς σημειώσωμεν χάριν τῆς ἀληθείας καὶ Δικαιοσύνης ὅτι ἐν Κεφαληνίᾳ ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι οἰκογένειαι Ἀννίνων ἔντιμοι καὶ εὐϋπόληπτοι, πρὸς οὓς ὁ ἀγαθὸς Δαίμων οὐδεμίαν συγγένειαν συνέδεσε μετὰ τοῦ νόθου τούτου.

Ἀφικόμενος ἐν Σμύρνῃ ὁ Ἄννινος διευθύνθη τὴν ἐπαύριον εἰς τὴν κατοικίαν τινὸς Πέτρου Τρανοῦ ποτὲ δεκανέως τοῦ πεζικοῦ ἐν Ἀθήναις, νῦν δὲ καδοποιοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Πρὸς τὸν νέον τοῦτον ἐστέλλοντο τοῦ Ἀμοίρου αἱ δύο προηγούμεναι ἐπιστολαί· τοῦ νέου τούτου τὴν ὑπόληψιν δὲν δυνάμεθα νὰ ζωγραφίσωμεν κάλλιον, ἢ καταχωροῦντες ἐνταῦθα τὴν ἀκόλουθον ἔκθεσιν τοῦ ὑποπροξένου Λεωνίδου Γερακάρη πρὸς τὴν Πρεσβείαν Κωνσταντινουπόλεως. Ταύτης δὲ τὸ προτότυπον ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ εὕρῃ ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς ῥηθείσης Πρεσβείας καὶ τοῦ Προξενείου τῆς Σμύρνης.

" Σμύρνη τῇ 7/17 Μαΐου 1846.

" Ἀρ. 206.

" Ἀντίγραφον.

" Πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντλει Βασιλικὴν Πρεσβείαν τῆς Α. Μ.

" Ἔλαβον τὸ ἀπὸ 25/7 Ἀπριλ./Μαΐου καὶ ὑπ' ἀριθ. 271 " ἐπίσημον τῆς Β. Πρεσβείας, καὶ χρέος μου κρίνω " νὰ δόσω ἀμέσως τὰς ὅσας περὶ τῶν παραπόνων " τοῦ Π. Τρανοῦ μοὶ ζητεῖ πληροφορίας· οὗτος δι' " ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ Προξενεῖον εἶχεν ἐκθέσει " τ' αὐτὰ παράπονα τὰ ὁποῖα ὑποθέτω ν' ἀνέφερε " τῇ Πρεσβείᾳ· ἀλλὰ δὲν ἐνέκρινα νὰ τὴν δεχθῶ ὡς " προσβλητικὴν κατὰ τὸ ὕφος, καὶ ψευδῆ κατὰ τὴν " βάσιν· ἕνεκα τούτου τὴν ἐπέστρεψα· καὶ ἂν δὲν " ἐπρόκειτο περὶ ἐμοῦ, δὲν ἤθελον ἐνεργήσει τι " πλέον· ὡς πρὸς τὸ ὕφος, ἡ Β. Πρεσβεία ἔπεται " νὰ ἐπαρατήρησεν ὅτι ἀποῤῥέει ἐκ δύο διακεκριμέ- " νων πληγῶν, τὸ πάθος καὶ τὴν ἀμάθειαν· ὡς πρὸς " τὸ πρᾶγμα, ἰδοὺ πῶς ἔχει.

" Ὁ Τρανὸς εἶχε κατηγορηθῇ ὅτι ὑποσχεθεὶς εἰς " νέαν τινὰ τιμίας καὶ καλῆς οἰκογενείας τῆς Σμύρ- " νης συζυγίαν, κατώρθωσε νὰ τὴν ἀπατήσῃ, τὴν " φθείρῃ, καὶ τὴν φέρῃ ἑπομένως εἰς κατάστασιν " ἐγγυμοσύνης. Μετὰ ταῦτα ὑποσχεθεὶς τῇ " Μητρὶ αὐτῆς ὅτι κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα " θέλει τὴν νυμφευθῇ, καὶ ἀθετήσας ὑστέρως τὴν " ὑπόσχεσίν του ἤρξατο δυσφημεῖν καὶ κατηγορεῖν " τὴν νέαν. Ὁ πατὴρ πληροφορηθεὶς τὸ δυσάρε- " στον συμβὰν προσέτρεξεν εἴς τε τὴν Μητρόπολιν " καὶ πρὸς ἐμὲ ζητῶν θεραπείαν. Τὸ κατ' ἐμὲ " ἀφοῦ τὸν ἐσυμβούλευσα πρῶτον νὰ χρησθῇ προ- " ηγουμένως ὅλων τῶν συμβιβαστικῶν καὶ πνευμα- " τικῶν μέσων, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτύχῃ αἴσιόν τι " ὑπὲρ τῆς θυγατρός του, τῷ εἶπον ὅτι ἐν περιπτώ- " σει ἀποτυχίας ὅλων αὐτῶν, θέλω τότε ἐπεμβῆ, ὡς " καὶ πραγματικῶς ἔπραξα.

" Προσκληθεὶς ἑπομένως ὁ κατηγορούμενος εἰς " τὸν Ἀρχιερέα καὶ συμβουλευθεὶς πνευματικῶς " ὑπ' αὐτοῦ ἠρνήθη τὸ πρᾶγμα ἐπιμένων ὅτι δὲν " γνωρίζει τὴν νέαν. Τοῦ Ἀρχιερέως ἡ μεσολάβη- " σις δὲν ἐπέφερεν ἀποτέλεσμα. Ὁ πατὴρ καὶ ἡ " μήτηρ τότε ἐπικαλεσθέντες τὴν σύμπραξίν μου " μὲ παρεκάλεσαν νὰ παρευρεθῶ προσωπικῶς εἰς " τὴν Μητρόπολιν, ὅπου παρόντος τοῦ Ἀρχιερέως, " ἐμοῦ καὶ δύο εὐκαταστάτων καὶ ἀξίων ἐμπιστοσύ- " νης πολιτῶν τῆς πόλεως ταύτης προσεκλήθη ὅ τε " Τρανὸς, ἡ νέα καὶ οἱ γονεῖς της διὰ νὰ κατορθωθῇ " διὰ τῆς συνεργείας ὅλων ὅπως οὗτος στευφθῇ " αὐτὴν καὶ καλυφθῇ οὕτως ἡ προσβληθεῖσα τιμὴ " τῆς οἰκογενείας. Εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην " ἀπήντησα ὅτι, ἂν ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης ἤθελε " μὲ προσκαλέσει, δὲν ἤθελον ἀρνηθῇ νὰ ὑπάγω· " ἀλλ' ὅτι ἐννόουν νὰ μὴν ἐνεργηθῇ εἰμὴ τι συμβι- " βαστικῶς ἄνευ βίας καὶ ταραχῆς. Καθ' ὅτι τὰ " μέσα ταῦτα συντελεστικὰ ὑπὲρ τοῦ συμβιβασμοῦ " μᾶς ἐγγυῶνται τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἠθικοῦ σκο- " ποῦ οὗπερ προετίθετο. Μὲ τοιαύτην ὅθεν ἰδέαν " ὑπεσχέθην νὰ ὑπάγω προσωπικῶς εἰς τὸν Ἀρχιε- " ρέα ἅμα ὑπὸ τῆς Πανιερότητός του ἤθελον προσ- " κληθῇ. Τέλος συνελθόντες εἰς τὴν Μητρόπολιν " προσκαλέσαμεν τόν τε περὶ οὗ εἴρηται Τρανὸν, " τὴν νέαν καὶ τοὺς γονεῖς της, ὅπου ὁ Ἀρχιερεὺς " μετὰ προηγουμένην παραίνεσιν ἐπρότεινε τὸν γά- " μον. Ὁ Τρανὸς ἠρνήθη, καὶ ἠρνήθη μὲ τὰς συνή- " θεις κατὰ τῆς νέας δυσφημίας· ἀλλ' ἡ παρουσία " τοῦ Πατρὸς καὶ τῆς Μητρὸς τῷ ἐπέβαλον σιω- " πὴν καὶ περιεστάλη εἰς τὰ καθήκοντά του. Εἰς " τὴν συνεδρίασιν ταύτην ὁ Τρανὸς ὡμολόγησεν ὅτι " εἶχε λάβει σχέσεις μετὰ τῆς νέας, ἀλλ' ὅτι δὲν " τῆς ὑπεσχέθη συζυγίαν. Ἡ νέα ἀφ' ἑτέρου δι- " ισχυρίσθη ὅτι οὐ μόνον προϋπῆρξε τοιαύτη ὑπό- " σχεσις, ἀλλ' ὅτι ἐσχάτως ἐπανελήφθη, καθ' ἣν " περίστασιν ὁ Τρανὸς τῇ εἶχε προτείνει νὰ τῇ δόσῃ " φάρμακα διὰ ν' ἀποβληθῇ, καὶ ὅτι τέλος ἡ αὐτὴ " ὑπόσχεσις εἶχε δοθῇ ἐκ τρίτου εἰς τὴν Μητέρα " περὶ τὸ τέλος τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. Ἐκ " τῶν ἐξηγήσεων τούτων καὶ τῶν διομολογιῶν τοῦ " Τρανοῦ ἀρνηθέντος κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ " Ἀρχιερέως ὅτι γνωρίζει τὴν νέαν, ἐπείσθημεν " ἅπαντες ἠθικῶς, καθ' ὅτι πραγματικῶς δὲν εἴχο- " μεν ἀποδείξεις, ὅτι ὑπῆρχε σχέσις μεταξὺ ἀμφο- " τέρων, καὶ πρὸς συζυγίαν ὑπόσχεσις. Ἑπομένως " ὁ Ἀρχιερεὺς Σμύρνης ἐπρότεινεν ἐκ νέου τὸ συνοι- " κέσιον ὡς μέσον συμβιβασμοῦ. Ὁ Τρανὸς ἐπέ- " μενεν εἰς τὴν ἄρνησίν του, καὶ ἐπροκάλεσε τοῦ " Πατρὸς καὶ τῆς Μητρὸς τὰ παράπονα. Πρὸς " ἀποφυγὴν παντὸς θορύβου λαβὼν κατ' ἰδίαν τὸν " Τρανὸν ἐντὸς τοῦ ἰδιαιτέρου δωματίου τοῦ Ἀρχιε- " ρέως, καὶ παρόντος μόνον αὐτοῦ, παρῄνεσα κἀγὼ " αὐτὸν νὰ συμβιβασθῇ, καὶ ἐπρότεινα τὸν γάμον. " Ἐπὶ τέλους τῷ ἐπρότεινα ἁπλῆν ὑπόσχεσιν προ- " φορικὴν ὅτι θέλει νυμφευθῇ τὴν νέαν εἰς ῥητὸν " χρόνου διάστημα. ἀλλ' οὐδὲ εἰς τοῦτο συγκατε- " τέθη. Τότε ὁ Ἀρχιερεὺς τὸν παρετήρησεν ἐνώ- " πιόν μου ὅτι ἡ ἐπιμονή του πιθανὸν νὰ ἐπιφέρῃ " δυσαρέστους συνεπείας, ἀφοῦ τρὶς ἤδη κατηγορεῖ- " ται ἐπὶ παρθενοφθορίᾳ. Ἀλλ' ὁ Τρανὸς καὶ τὸν " Ἱεράρχην αὐτὸν μὴ σεβασθεὶς ἐπεπλήχθη ὑπ' " ἐμοῦ ἰδὼν τὸ ἀδύνατον τὸ νὰ ἐπιτευχθῇ τι ἐπὶ

" τῆς οἰκογενείας· καὶ λαβὼν τὴν ἄδειαν τοῦ Ἀρχιε-
" ρέως, τὸν μὲν Τρανὸν διεύθυνα ἀμέσως εἰς τὸ
" Προξενεῖον, ἡ δὲ Συνεδρίασις διελύθη. Ἐκ τοῦ
" πιστοῦ τούτου διηγηματικοῦ ἐξάγει ἡ Πρεσβεία
" τῶν πραγμάτων τὴν ἀλήθειαν· ἐξάγει ὅτι δὲν
" ὑπῆρξε βία οὔτε πρόθεσις βίας· ἀλλ' οὐδὲ ἠδύ-
" νατο νὰ λάβῃ χώραν παρόντος ἐμοῦ καὶ ῥητῶς
" περὶ τούτου προηγηθέντος καὶ ἂν ἤθελεν ὑπάρξῃ
" ἀναμφιβόλως καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συνοικέσιον
" ἤθελεν ἐκτελεσθῇ.

" Ἡ λεπτομερὴς αὕτη τῶν πραγμάτων ἔκθεσις
" πείθουσα τὴν Πρεσβείαν περὶ τοῦ ἐντίμου ἀτό-
" μου τοῦ ἀναφερομένου Τρανοῦ, τῇ παρέχει τὴν
" ἀπόδειξιν καὶ περὶ τῆς εὐθύτητος τῆς διαγωγῆς μου.

" Ἐκ τῶν προεκτεθέντων εὑρίσκει ἡ Β. Πρεσβεία
" λόγους δι' οὓς προετίμησα τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ
" ἐνεργεῖν· τὸ διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μᾶλλον, ἢ
" τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ δυναμένης νὰ φέρῃ εἰς φῶς
" σκανδαλώδεις ἀνακαλύψεις, νὰ ἐπιφέρῃ τὴν κοι-
" νὴν περιέργειαν, καὶ νὰ δώκῃ χώραν εἰς ἄτοπα,
" τὰ ὁποῖα εἶναι τοῦ συμφέροντος τῆς ὑπηρεσίας ν'
" ἀποφεύγῃ, καὶ τὰ ὁποῖα ἕπεται ν' ἀνεγνώρισεν ἡ
" Β. Πρεσβεία ἐκ τῆς πολυχρονίου εἰς τὴν Τουρ-
" κίαν θέσεώς της.

" Εὐπειθέστατος

" (ὑπογ.) Α Γερακάρης."

Ὁ Βαρελοποιὸς Τρανός.

Ὁ Πέτρος Τρανὸς εἶναι νέος ἐξωτερικοῦ κομψοῦ· εἶχε πρόσωπον εὐειδές, τὰς τρίχας μέλανας, τὰ χαρακτηριστικὰ ζωηρά, καὶ φυσιογνωμίαν τύπου Ἰουδαϊκο Τουρκικοῦ μᾶλλον ἢ Ἑλληνικοῦ· ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ, καὶ ἦτο τώρα τριακονταετής. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ὑποπροξένου Γερακάρη

διὰ τὴν διαγωγήν του πρός τινα τιμίαν καὶ ἀξιοσέβαστον οἰκογένειαν, ἥτις ἔδωκε μέγα σκάνδαλον καὶ θλῖψιν ἐν τῇ πόλει τῆς Σμύρνης, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐβυθίζετο ἀπὸ ἀτοπήματος εἰς ἀτόπημα, καὶ ἀπὸ ἀσελγείας εἰς ἀσέλγειαν. Κατὰ τὰς πανηγύρεις τοῦ Βουτζᾶ, Μπουρνόβα καὶ Κουκλουτζᾶ ἦτο διακεκριμένος ἐπὶ κραιπάλῃ, τὸ ἀντικείμενον τῶν μεθύσων, καὶ τὸ φόβητρον ὅλων τῶν οἰκογενειῶν. Ἄνευ περιουσίας, ἄνευ σταδίου, ἄνευ ὑπολήψεως ἔζη διὰ τῆς ἀπειλῆς, τῆς συκοφαντίας, τῆς μηχανοῤῥαφίας, καὶ ἄλλων καταχρήσεων, καὶ τῆς γνωστῆς ἐκείνης Σμυρναϊκῆς λέξεως τοῦ Μπαταξιλικιοῦ. Τέλος ἐλιμενίσθη ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς συζύγου τοῦ Προξένου τῆς . . . . γυναικὸς τῆς αὐτῆς καταγωγῆς, τῆς αὐτῆς ἰδιοσυγκρασίας, τῆς αὐτῆς ὑπολήψεως· ἥτις, ἂν καὶ ἀντικατέστησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν περίφημον Μαντώ, τὴν περίφημον Περγαμηνιὰν, καὶ τὴν ἔτι περιφημοτέραν συγγενῆ της τὴν Γκιουζὲλ Φωτεινὴν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἐκ τοῦ βορβόρου τῆς ἀσελγείας μιᾷ τῶν ἡμερῶν μετ' ἐκπλήξεως τῆς κοινωνίας καὶ τῶν Κυριῶν τῆς Σμύρνης, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀθηνῶν ἀνεδείχθη διὰ τῆς Ἐκκλησίας συμβία Ἀνδρὸς διακεκριμένου διά τε τὴν Παιδείαν καὶ τὰς Ἀρχαιολογικὰς γνώσεις του, διακεκριμένου διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του, τὸν Διπλωματικόν του χαρακτῆρα καὶ τὴν αὐστηρὰν τιμιότητα καὶ ἠθικήν του Ἀνδρὸς, λέγομεν, ἀντιπροσωπεύοντος μίαν τῶν μεγαλητέρων τῆς Εὐρώπης Δυνάμεων. Τὸ πρὸς τοῦτον ἄπειρον ἡμῶν σέβας, καὶ ἡ πρὸς τὰ τέκνα τούτου συμπάθεια μᾶς ἀναγκάζει νὰ καλύψωμεν τ' ὄνομά της, μολονότι τὸ αἴνιγμα καταντᾷ τὸ αὐτὰ ὡς ἐκεῖνο τὸ δημῶδες " Τί ζῶον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον περιπατεῖ ἐπάνω εἰς τὰ κεραμίδια καὶ φωνάζει μνιάου μνιάου ;"

Τὴν σύζυγον, ἥτις τοιοῦτον ἐνεργητικὸν ἐνταῦθα παίζει πρόσωπον, θέλομεν ἀποκαλεῖ, ἡ Φρύνη τῆς Σμύρνης.

Ὁ Ἄννινος εὗρε τὸν Τρανὸν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου του ἐξηπλωμένον καὶ καπνίζοντα.

—Εἶσθε ὁ Κύριος Πέτρος Τρανός ; ἠρώτησε.

—Μάλιστα . . . . Ποῖος εἶσθε ὑμεῖς, παρακαλῶ ; ὀρθούμενος ἀπεκρίθη οὗτος.

—Ὁ Ἀνακριτὴς Ἄννινος· σᾶς κρατῶ μίαν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν Κύριον Ἄμοιρον.

—Τὸν Κύριον Ἄμοιρον ! τὸν Δικηγόρον ! ὁ Ἀνακριτὴς Ἄννινος ! ! Καθίσατε, παρακαλῶ . . . καθίσατε ἐδῶ εἰς τὸν σοφὰν, μετ' ἀκεσμῶν τοῦ σώματος, μετὰ χαρᾶς καὶ θορύβου ὡς ἡ παρουσία τοῦ Ἀννίνου νὰ ἦτον Ἄγγελος εὐχαρίστων καὶ δυσαρέστων εἰδήσεων, ὑπετραύλισεν οὗτος.

—Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀποκαλυπτόμενος ὁ Ἀνακριτὴς καὶ τακτοποιῶν διὰ τῆς χειρὸς τὴν κόμην ἀπεκρίθη καὶ ῥίπτων βλέμματα περίεργα καὶ σπουδαστικὰ πέριξ αὐτοῦ ἐνεχείρησε τὴν ἐπιστολήν.

—Καπνίζετε ;

—Μὴ πειράζεσθε, παρακαλῶ . . . προσέθεσε καὶ ἐκάθισεν.

Ὁ Πέτρος Τρανὸς ἤρχισε νὰ διατρέχῃ τὴν ἐπιστολὴν, ὁ δὲ Ἄννινος διὰ πλαγίων βλεμμάτων ἠκολούθει τὰ χρώματα τῆς ὄψεώς του, καθότι, κατὰ τὸ σύστημά του εἶχεν ἐκσφραγίσει αὐτὴν προηγουμένως, καὶ ἐγνώριζεν ἅπαν τὸ περιεχόμενον.

Τὸ αὐτόγραφον καὶ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ὅπερ κατ' εὐτυχίαν περιῆλθεν εἰς χεῖράς μας, λιθογεγραμμένον δίδομεν πρὸς τοὺς Ἀναγνώστας μας.

" Φίλτατε Πετράκη !

" Ἀθῆναι τὴν 5 Φευρ. 1852.

" Τὴν ἀπὸ 28 παύσαντος φίλην μου ἐπιστολὴν
" σου ἔλαβον, τὰ τῆς ὑγείας σου ἄκρως ἐχάριν· ὁ
" Ἄνινος πετράκη, μάθε ὅτι εἶναι ὁ τακτικὸς ἀνα-
" κριτὴς τοῦ ἐνταῦθα πρωτοδικείου· εἶναι καθ' ὁλο-
" κληρίαν αὐλικὸς καὶ μὴν σ' ἀπερνᾶ ἀπὸ τὴν ἰδέαν
" ὅτι ὁ ὑπουργὸς τὸν ὡμοίλησε τὸ περὶ συμφιλιώ-
" σεως τοῦ στραβοῦ· ἐκεῖνοι ὁποῦ τὸν ὡμοίλησαν
" εἶναι ὁ Ἀρνὲτ καὶ ὁ Βεϊτλὰν δηλ. οἱ ὑπερασπισταὶ
" τοῦ στραβοῦ. Γνώρισε ὅμως ὅτι ὁ κύριος σκο-
" πὸς τῆς ἀποστολῆς του εἶναι νὰ ἐξετάσῃ περὶ τῆς
" διαγωγῆς τοῦ στραβοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ
" ἐξετάσῃ καὶ περὶ δολοφονίας τοῦ Στρατηγοῦ· ὁ
" Βασιλεὺς τοῦ εἶπε ῥητῶς· πρόσεξε μὴν μοῦ
" κρύψῃς τὴν ἀλήθειαν καθότι εἶμαι εἰς θέ-
" σιν νὰ τὴν μάθω παρ' ἄλλου, καὶ τότε ὄχι
" μόνον ὅτι θέλω σὲ παύσω τῆς ὑπηρεσίας,
" ἀλλὰ καὶ θὰ σὲ τιμωρήσω, διὰ τοὺς λόγους
" αὐτοὺς καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων ὑποψιῶν,
" χρεωστεῖς νὰ ἐπιβλέπῃς εἰς τὰ διαβήματά του
" καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν εἰδεάζοντάς με περὶ πάν-
" των. Γνωρίζεις τοὺς δωροδοκικοὺς σκοποὺς τοῦ
" στραβοῦ καὶ τίποτε παράδοξον δὲν εἶναι νὰ δια-
" φθείρῃ τὸν Ἄνινον·[1] μάθε ὅμως ὅτι ὅλλα σου τὰ
" γράμματα ὅσα μὲ στέλνεις, ὁ Γαρδικιότης τὰ
" καθυποβάλλει εἰς τὸν Βασιλέα· ἐνοῶ ὅσα εἶνα
" ἀνάγκη νὰ ἔχῃ γνῶσιν· πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτο
" πρέπει νὰ μὲ εἰδοποιῇς τί κάμνῃ, μὲ ποίους συνα-
" ναστρέφεται, μὲ ποίους σχετίζεται, ἂν πλησιά
" συνεχῶς καὶ ἄνευ ὑπηρεσίας τὸν στραβὸν, καθό
" ὅλλα αὐτὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχω γνῶσιν πρὸς ἀ

[1] ΣΣ. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἀθώα αὕτη παρθένος δὲν διεφθάρ

[illegible]

Αθήναι τη 3 8βρίου 1852 –

[illegible]

ἐνδοιάσετέ με ... ἄν σοῦ ἦναι δυνατὸν νὰ αὐτόθι ἀναχωρήσωμεν ἢ ἂν θέλεις
τὰς εἰς ... ἡμέρας αὐτοῦ ... νὰ ... μὲ 150
γρόσια ... αὐτόθι ... μου. ... μὲ ...
... μου ... εἰς τὸ ... εἰμί.

ὁ εἰλικρινὴς αὐτάδελφος

Κ. ...

" σκευὴν ἐνδεχομένης δολιότητος ἢ ψευδοὺς παρα-
" στάσεως τῆς ἀποστολῆς του. Δὲν τὸ ἐλπίζω
" τοῦτο κατὰ συνέπειαν τῆς προφορικῆς τοῦ Βασι-
" λέως παραγγελίας νά τὸ ἀκολουθήσῃ ἀλλὰ σὲ τὰ
" λέγω διὰ κάθε ἐνδεχόμενον· ἐγὼ εἶμαι ἀσθενής
" πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν καὶ τὸν φίλον Κοδρικᾶν
" δὲν ἴδα εἰσέτι· ἐλπίζω νὰ τὸν ἴδω αὔριον διὰ νὰ
" ὁμοιλήσωμεν περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Σκυλίτζη
" καὶ κατόπιν σὲ γράφω· τὰ γράμματα τοῦ Παπα-
" λουκᾶ σὲ τὰ διεύθυνα μὲ τὸ παρελθὸν Γαλλικὸν
" ἀτμοκίνητον μέσον τοῦ φίλου Ἀρώνη καὶ ἐλπίζω
" νὰ τὰ ἔλαβες ἐγκαίρως. Περὶ Σακελαριάδου δὲ
" δὲν ἴδον κανένα φύλον τῆς Συνταγματικῆς ἀναι-
" ρῶν ὅσα προηγουμένως ὡμοίλησε περὶ τοῦ στρα-
" βοῦ, ὅστις λοιπὸν σὲ εἰδοποίησε τοῦτο δὲν λέγει
" ἀλήθειαν· ὅτι δὲ δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην πί-
" στιν, τοῦτο εἶναι ἀληθινὸν διαφθαρεὶς ἀπὸ τὸν
" Π. Δελιγιάννην· ἤδη δὲ δὲν ἐκδίδει τὸ φύλον
" καθότι ἔπαυσαν αἱ 300· τοῦ παυθέντος ὑπουργοῦ
" Μελετόπουλου κατὰ μῆναν καὶ κύριος εἶδε πότε
" θὰ ἐκδώσῃ φύλον· καθ' ὅσον ἀποβλέπει τὴν περὶ
" σοῦ δολοφονίαν τὴν ὁποίαν ἐπρότρεψε ὁ στραβὸς
" τὸν Παππαλουκᾶ νὰ ἐνεργήσῃ συμφέρει πολὺ νὰ
" τὸ ὁμολογήσῃ εἰς τὴν ἀνάκρισιν ὁ Παππαλουκᾶς
" καὶ νὰ προσπαθήσῃς νὰ λάβ:ς ἀντίγραφον τῆς
" ἐξομολογήσεώς του διὰ νὰ ὑπάρχῃ εἰς χεῖρας σου
" ἡ ἀπόδειξις καὶ τότε κάμνεις τὴν κατ' αὐτοῦ μύ-
" νησίν σου εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ μὲ τὴν διευθύνεις
" διὰ νὰ τὴν ἐνεργήσω· ἀλλὰ ὁ Γαρδικιώτης εἶναι
" Ἀμὲτ Μουαμὲτ κατὰ τοῦ στραβοῦ, καὶ κατὰ τὴν
" βεβαιώτητα μᾶς δίδει δὲν θὰ τὸν ἀφύσῃ πρὸς ἱκα-
" νοποίησιν αὐτοῦ εἰς τὴν Σμύρνην τὸν στραβόν·
" ὁ Κύριος Μεταξᾶς ἔγραψε ἐκ Κωνσταντινουπό-
" λεως Τρομακτικὴν ἔκθεσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον κατὰ
" τοῦ στραβοῦ, ἀλλὰ γνωρίζεις ὅτι ἡ Φακλάνα τὸν
" ὑπερασπίζεται, καὶ δὲν ἐμπορεῖ κανεὶς νὰ ἀναχαι-
" τήσῃ τὴν ὑπεράσπισίν της εἰμὴ ὁ φίλος ὅστις
" ἐπαρακλήθη στενῶς ἀπὸ ἡμᾶς νὰ τὴν κάμῃ νὰ
" ἀποσυρθῇ τῆς ὑπερασπίσεως, εἰδοποίησέ με προη-
" γουμένως ἂν σοῦ εἶναι δυνατὸν τὴν αὐτόθι ἀναχώ-
" ρησιν του ἢ ἂν θὰ διατρίψῃ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας
" αὐτοῦ ὁ Ἄνινος· καὶ πάλιν σὲ περικαλῶ νὰ δανεί-
" σῃς εἰς τὴν φαμηλιάν μου 150 γρόσια ἕως τῆς
" αὐτόθι ἐπιστροφῆς μου. Πρόσφερε τὰ σεβά-
" σματά μου εἰς τὸν Στρατηγὸν καὶ ἄσπασον ἐκ
" μέρους μου ὅλους τοὺς φίλους. Σὲ δὲ κατασπα-
" ζόμενος εἰμί.

"Ὁ εἰλικρινὴς φίλος καὶ ἀδελφός,

"Κ. Ἄμοιρος."

—Καὶ τί σᾶς γράφει ὁ Κύριος Ἄμοιρος; πῶς τὸν ἀρέσουν αἱ Ἀθῆναι; πῶς ὑπάγουν αἱ δουλιαί σας; τὸν ἠρώτησεν ἅμα ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσίν του.

—Καλὰ . . . δὲν ἐτελείωσεν ἔτι . . . θὰ διαμείνει ὀλίγον ἀκόμη . . . .

—Μὲ εἶπεν ἄκρας μέσας . . . . νομίζω, ἐργάζεται κατὰ τοῦ Προξένου ἐδῶ, μετὰ σταθερᾶς φωνῆς ὁ Ἀνακριτὴς ἀτενίσας πρὸς τὸν Καδοποιὸν προέφερεν.

—Ἔχει κάτι παράπονα τφόντι κατὰ τοῦ Προξενείου . . . λίαν τεθορυβημένος ἐμάσησεν οὗτος, διότι ἐκ τῆς ἄνω ἐπιστολῆς ἔτι δὲν ἐγνώριζεν εἰς ποίου βαθμοῦ ἐξηγήσεις ἠδύνατο νὰ φθάσῃ μετὰ τοῦ ἐνώπιόν του Ἀνακριτοῦ.

—Μὰ ποῖος δὲν παραπονεῖται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου! ἔκραξεν ὁ Ἄννινος ὀρθούμενος τοῦ ἀνακλίντρου ὡς ἐκ πυρὸς ἀνησυχίας. Τί διάβολο! μόλις ἔχω 24 ὥρας εἰς Σμύρνην, καὶ ἑκατὸν διαφορετικοὶ ἄνθρωποι ἦλθον νὰ μοῦ κλαυθοῦν κατ' αὐτοῦ! Ἄκουσον, φίλε Κύριε Τρανέ . . . (πλησιάζων τοῦτον καὶ ἐλαφρῶς ἐγγύζων τὸν ὦμόν του). μολονότι ἦλθα δι' ἄλλους λόγους καὶ ἄλλη εἶναι ἡ ἀποστολή μου, μ' ὅλον τοῦτο ἔχω μυστικὰς διαταγὰς νὰ ἐρευνήσω καὶ τὰ τοῦ Προξένου. Ἐξηγήσου πρός με ὅ,τι γνωρίζεις, ὡς ἀδελφός. Μ' ἐπληροφόρησαν διάφοροι ἐξ Ἀθηνῶν ὅτι εἶσαι νέος τίμιος, ἄξιος, μὲ πολλὴν ἐνεργητικότητα, καὶ προωρισμένος διὰ μεγάλο στάδιον. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν φώτισέ με εἰς ὅ,τι γνωρίζεις, καὶ ὁδήγησέ με ἂν πρέπῃ τφόντι νὰ δώσω πίστιν εἰς τὰ ὅσα ἤκουσα, καὶ ἐνεργήσω τὴν παῦσιν τοῦ Ξένου· ἢ εἶναι συκοφαντίαι καὶ μόνον ζητοῦν νὰ ἐπάρουν εἰς τὸν λαιμόν των ἕνα οἰκογενειάρχην.

—Δηλαδὴ, ὅτι ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος δυσηρέστησεν ὅλην τὴν Σμύρνην, ἀμφιβολίαν δὲν ἔχει. Δὲν ἀφῆκε, Κύριέ μου, ἄνθρωπον ποῦ νὰ μὴ τὸν γυμνώσῃ. Ἔχει μίαν φυσιογνωμίαν τόσον ἀχρείαν... τὸ Προξενεῖον κατήντησεν Ἀριστοκρατία. Πρέπει νὰ ἔχῃς ὄνομα, πλούτη, μέσα διὰ νὰ τελειώσῃς μίαν δουλειὰν . . . . ἐξεφώνησε μετὰ φανερᾶς ἐχθροπαθείας. Ὁ Πέτρος Τρανὸς ἤνοιξεν εἶτα τὰς θύρας ὅλας τοῦ στήθους του, καὶ ἐν μακρᾷ συνδιαλέξει ἐδιηγήθη ὁλοκλήρους τῆς φαντασίας του τὰς μακρὰς ἐκείνας ἱστορίας, αἵτινες ἐχρειάζοντο ὅπως περισσότερον ἐρεθίσουν τὴν φαυλόβιον τοῦ Εἰσαγγελέως ψυχήν.

—Σ' ἐννοῶ . . . . σ' ἐννοῶ, φίλε . . . . θλίβων τὴν χεῖρά του ἔκραξε τέλος καὶ ὁ Ἄννινος. Ἔχετε ὅλοι δίκαια ἐνταῦθα καὶ ὁλόκληρα παράπονα νὰ ἐκφράσητε. Τοιαῦτα εἶναι κατὰ δυστυχίαν τὰ Προξενεῖα

τῆς Τουρκίας! Εἶναι, βλέπεις, ἀνώτερα Δικαστήρια, τὰ ὁποῖα ὄντα μακρὰν τῆς Κυβερνήσεώς των δίδουν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς Προξένους νὰ ἐξασκοῦν βασιλίσκων ἐπιῤῥοήν. Τί συμβαίνει λοιπόν; ἂν ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ἦναι καλή, οἱ ἄνθρωποι εὑρίσκουν εἰς τὸν Πρόξενον ἕνα Πατέρα. ἂν ἦναι κακή, ἕνα καταχθόνιον Διάβολον. Εὗρε λοιπὸν καὶ ἡ Σμύρνη εἰς τὸν Ξένον τὸν χειρότερον διάβολον ὅπου ἐδύνατο νὰ εὕρῃ. Κατεμήνυσε τὸν δυστυχῆ Παπαλουκᾶ εἰς τὴν Κυβέρνησίν του ὡς αἰσχρόβιον καὶ δολοφόνον τοῦ Γριζιότου, καὶ παρατηρῶ ὅτι τὸ ἐναντίον, οὗτος εἶναι ὁ ἀληθὴς κακοῦργος. Λοιπόν, ὑπομονή, ἀδελφοσύνη, εἰλικρίνεια καὶ δραστηριότης νὰ τὸν πετάξωμεν... νὰ ἐλευθερώσωμεν τὴν Σμύρνην ἀπὸ τοιοῦτον θηρίον.

—Μάλιστα!... μάλιστα, Κύριε Ἄννινε!

—Εἰπέ με, γνωρίζεις τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἀμοίρου;

—Πολὺ καλά!... μειδιῶν ἀπεκρίθη ὁ Τρανός.

—Διατί λεγᾶς;

—Τίποτε....

—Ἔχω ἓν συστατικόν.... τί πρᾶγμα εἶναι; ἀκούω ὅτι ἔχει τρεῖς ὡραίας θυγατέρας.

—Ἀρκετὰ νοστίμους... ἀπεκρίθη οὗτος αἰνιγματικὴν δίδων εἰς τὴν φυσιογνωμίαν του ἔκφρασιν.

—Κάτι μὲ κρύπτεις... ἤκουσα πῶς εἶναι παιγνιδιάρες, ἀλήθεια;

—Λέγουν πολλὰ λόγια ἐναντίον των· εἶναι καὶ πτωχαίς.

—Πές μου, καϋμένε, τὴν ἀλήθειαν. Ἐγὼ ἤκουσα πῶς ἔχεις καὶ σὺ μίαν ἀπὸ αὐτάς. Τί τὸ κρύπτεις ἀπ' ἐμέ.... πρέπει νὰ μὲ θεωρῇς ὡς ἀδελφόν σου.

—Ὁ ματαιόφρων καδοποιὸς ἂν εἶχε πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιθυμῇ νὰ ἐναβρύνηται, ἦτο διὰ τὰς γυναικείας του κατακτήσεις. Ὅθεν παρασυρομένης τῆς ψυχῆς του ἐκ τοῦ δελεαστικοῦ τρόπου τοῦ πονηροῦ Ἀννίνου ὡμολόγησε τὴν σχέσιν του μὲ τὴν Α..... τὴν δευτερότοκον.

—Καὶ δὲν θὰ εὕρῃ καμμία μπουκουνιὰ καὶ δι' ἐμὲ τὸν καϋμένο τὰς ὀλίγας ἡμέρας ὅπου θὰ μείνω ἐνταῦθα;.... ἔκραξεν ὁ Ἄννινος, ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ὁποίου ἐζωγραφίσθη ἡ ἀσέλγεια ζωηρότερα, ἢ ποτὲ ἐπὶ τῆς τοῦ περιφήμου Καζανόβα Δὲ Σεϋγγάλτου.

—Δηλαδή, Κύριε Εἰσαγγελέα, δὲν εἶναι φανεραίς, εἶναι τὸ ἐναντίον πολὺ κρυφαίς.

—Μήπως ἐγὼ λέγω ὅτι εἶναι φανεραίς; ἀλλ' εἶναι καὶ πτωχαίς. Ἀκούω ὅτι ὑστεροῦνται τὸν ἐπιούσιον ἄρτον.

—Ναί·.. μάλιστα ὁ Πατὴρ των μὲ γράφει νὰ δώκω εἰς ταύτας σήμερον 150 γρόσια.

—Μὲ κάμεις τὴν χάριν νὰ ὑπάγωμεν μαζὺ εἰς τὴν οἰκίαν των;

—Θὰ ἐξοδευθῇς ὀλίγον, Κύριε Ἄννινε, ἐκεῖ.

—Δὲν μὲ μέλλει νὰ ἐξοδεύσω καὶ 100 ἢ 200 δραχμὰς διὰ τ' ὀλίγον διάστημα τοῦ καιροῦ ὁποῦ θὰ μείνω εἰς Σμύρνην.

—Ἂς ὑπάγωμεν· ἀλλὰ πλησίον των κατοικεῖ ἡ περίφημος Φουρναριά. θὰ ἤκουσας τὴν περίφημον αὐτὴν γυναῖκα. Δι' αὐτῆς ἐσχετίσθην καὶ μὲ τοῦ Προξένου τῆς.... τὴν σύζυγον, ὥστε ἀπ' αὐτοῦ πρῶτον θ' ἀρχίσει ἡ ἐπίσκεψίς μας.

—Πολὺ καλά....

Ὁ Ἕλλην Εἰσαγγελεὺς λαβὼν τὸν βραχίωνα τοῦ πλέον ἐστιγματισμένου τῆς Σμύρνης νέου διευθύνθη εἰς τὸν φοῦρνον τῆς περιφήμου Φουρναριᾶς, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀμοίρου.

—Μεταφέρομεν τὸν Ἀναγνώστην μας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Ὁ Κύριος Θεόδωρος Ξένος.

Ὀλίγοι ἄνδρες ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ ἐκ τῆς νεαρᾶς των ἡλικίας ὑπέστησαν βίου τρικυμίας μελαγχολικοτέρας τοῦ Κυρίου Θ. Ξένου, καὶ ὀλίγοι διέφυγον τὸν θάνατον τοσάκις ὡς ὁ γέρων Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, παρὰ τῷ ὁποίῳ μεταφέρομεν τὸν ἀναγνώστην μας. Διὰ νὰ ἦναι δὲ ἐν θέσει νὰ τὸν ἐννοήσῃ καλλίτερα, ἀνάγκη πᾶσα νὰ εἰσέλθωμεν εἰς ἐπιμήκεις λεπτομερείας, αἵτινες ἄλλως τε ῥίπτουν καὶ ἀρκετὸν φῶς ἐπὶ τῆς τελευταίας τοῦ Μεσολογγίου πολιορκίας.

Ὁ Κύριος Θ. Ξένος ἐγεννήθη ἐν τῇ Νήσῳ Πάτμῳ τὸ 1798 ἀπὸ τοῦ Φραγκίσκου Ξένου καὶ τῆς Μαρίας Ξένου θυγατρὸς τῶν Παλαιολόγων τῆς Νήσου ταύτης.

Ἡ οἰκογένεια Ξένο εἶναι ἡ αὐτὴ τῆς Βενετίας τῶν Ζένων. Τοῦτο ἐκτὸς τοῦ ὅτι σώζεται πατροπαράδοτον παρ' αὐτῇ, καταδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν ἀκολούθων Οἰκοσήμων καὶ διαφόρων ἔγγραφων, ἅτινα ἔχει ἐν τῇ κατοχῇ της. Ἂν ἔρχηται ὅμως κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπὸ τοῦ Καρόλου Ξένου, δηλ. τοῦ μεγάλου Ναυάρχου τῆς Δημοκρατίας ἐκείνης, ὅστις τὸ 1403 ἐνίκησε τὸν Στρατηγὸν Bonvivant πλησίον

τῆς Μεθώνης, ἢ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν Νικολάου καὶ Ἀποστόλου Ξένου τῶν περιφήμων θαλασσοπόρων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀποδίδεται ἡ ἀνακάλυψις τῆς Ἀμερικῆς πρὸ τοῦ Κολόμβου καὶ πολλῶν Νήσων τοῦ Ἀρκτικοῦ Ὠκεανοῦ, ἢ ἀπὸ τοῦ Γκατερίνου Ξένου ἀποβιώσαντος ἐν Δαμασκῷ, ἀφοῦ ἐστάθη Πρέσβυς πολλὰ ἔτη ἐν Περσίᾳ, εἶναι ἄδηλον καὶ ἀδύνατον νὰ ἐξιχνιάσῃ τις ἐν τῷ ψηλαφητῷ σκότει τῆς ἱστορίας τοῦ Μεσαιῶνος. Ὅ,τι σχεδὸν βέβαιον ὑπάρχει πρὸς τὴν οἰκογένειαν εἶναι ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τοῦ Ἀποστόλου Ξένου τοῦ γνωστοῦ φιλολόγου καὶ λυρικοῦ ποιητοῦ τῆς Βενετίας γεννηθέντος τὸ 1668 παρὰ μιᾶς οἰκογενείας Πατρικίων ἀποικησάσης εἰς Κρήτην καὶ Πάτμον, καὶ ὅστις τὸ 1718 ἔζη ἐν Βιέννῃ πλησίον τοῦ Αὐτοκράτορος Καρόλου VI. Τῳόντι ὁ Πάππος τοῦ Κ. Θ. Ξένου ἐκ τῆς Κρήτης εἶχεν ἀποικήσει εἰς Πάτμον, ὅπου καὶ ἤλλαξε τὴν θρησκείαν του βαπτισθεὶς ὀρθόδοξος, καθ' ὃν χρό-

ARMA ZENO

νον ὁ ἀδελφός του ἐπέστρεψεν εἰς Βενετίαν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐτεκνοποίησεν ἐκεῖ τὸν Ἀπόστολον. Ὁ Κύριος Φραγκίσκος Ξένος, δηλ. ὁ πατὴρ τοῦ Προξένου ἦτον ἔμπορος μεταβατικός. Κατ' ἔτος ἐφόρτονε πλοῖα ἐκ προϊόντων τῆς Ἀνατολῆς καὶ μετέβαινεν εἰς Σινηγάγιαν, ὅπου τὰ ἐξεποίει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Πανηγύρεως, εἶτα ἐπέστρεφε μετὰ τῆς βιομηχανίας τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Τουρκίαν. Εἶχεν ἀποκτήσει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον περιουσίαν ἀρκετην. Ἐκτὸς τούτου ἦτο καὶ κάτοχος παιδείας, ὢν ἐγκρατὴς τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσης. Ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦτον ὁ γνωστὸς Ἐπίσκοπος τῆς Λαοδικίας Γρηγόριος, ὅστις ἔγραψεν ἀρκετὰ ἱερατικὰ συγγράμματα, καὶ ὅστις τὸ 1812 ἀπεβίωσεν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ Κύριος Φραγκίσκος Ξένος εἶχε νυμφευθῆ δίς. καὶ παρὰ μὲν τοῦ πρώτου γάμου του ἐγέννησεν υἱὸν

τὸν Νικόλαον Ξένον Ἱερομόναχον ἀποβιώσαντα ἐκ μελαγχολίας, καὶ δύο θυγατέρας.[1] Ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου γάμου του μετὰ τῆς Μαρίας Παλαιολόγου ἐγέννησε τὸν Ἐμμανουὴλ Ξένον χρηματήσαντα Γερουσιαστὴν καὶ Σύμβουλον τῆς Ἐπικρατείας ἐν Ἑλλάδι, τὸν Ἰωάννην Ξένον κτηματίαν καὶ μεγαλέμπορον, τον Γρηγόριον, ὅστις διετέλει παιδαγωγὸς τῶν Ἡγεμονοπαίδων Ὑψηλαντῶν,[2] καὶ τὸν παρόντα Θεόδωρον νεώτερον πάντων· ἔτι δὲ καὶ τρεῖς θυγατέρας.[3]

Διὰ ν' ἀναλύσωμεν τὸ στάδιον τοῦ Κυρίου Θεοδώρου Ξένου σαφέστερα, εἵμεθα ἠναγκασμένοι ν' ἀκολουθήσωμεν τοὺς δύο ἀδελφοὺς τῆς Μητρός του, δηλ. τὸν Ἀναστάσιον καὶ Στέφανον Παλαιολόγον.

Ὁ Στέφανος ἀφῆκε τὴν Πάτμον καὶ ἀποίκησεν εἰς Ἀμστελόδαμον. Ὁ δὲ Ἀναστάσιος ἠκολούθησε τὸν Ναύαρχον Ἐλφιστῶνα μετὰ τὴν ἐν Τζεσμὲ καταστροφὴν τοῦ Τουρκικοῦ στόλου, καὶ διέτρεξε λαμπρὸν στάδιον, ἀποβιώσας ἐν Σεβαστουπόλει τὸ 1826 ἔτος Ἀντιναύαρχος.[4]

Ὁ Πρωτότοκος υἱός του Ἐμμανουὴλ Παλαιολόγος ἦλθε μετὰ τοῦ Ἰωάννου Καποδιστρίου εἰς Ἑλλάδα, διῴκει τὸ ἀτμόπλοιόν του ὁ Ἑρμῆς, καὶ ἦτο πρῶτος μυστικοσύμβουλός του. Μίαν ἡμέραν ὅμως ἀπερχόμενος διὰ ξηρᾶς πρὸς τὸν Στρατηγὸν Μεζῶν φέρων ἐπιστολάς, καθ' ὁδὸν ἔπεσεν ἐξ ἀπροσεξίας ἐντὸς φρέατος, ἐξ οὗ προσπαθῶν νὰ ἐξέλθῃ καὶ μὴ δυνάμενος, ὕψωσε τὸ τουφέκιόν του πρὸς τὸν ὑπηρέτην του ὅπως διὰ τούτου τὸν ἀνασύρῃ, καὶ ὅπερ ἐκπυρωθὲν τὸν ἐπλήγωσε κατὰ τὸν βραχίωνα. Οἱ Ἰατροὶ ἀπεφάσισαν ἀμέσως νὰ τὸν ἀποκόψωσιν. ὁ δὲ πάσχων κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν ἐνέδιδε, κατόπιν ὅμως συγκατένευσε, πλὴν ἦτον ἀργά. ἡ γάγγραινα εἶχε προχωρήσει τὰ μέγιστα, ὅθεν καὶ μετά τινας ἡμέρας ἀπεβίωσε τὸ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Οἱ λοιποὶ υἱοὶ τοῦ Ἀντιναυάρχου Παλαιολόγου καὶ πρῶτοι ἐξάδελφοι τοῦ Κ. Θ. Ξένου εἶναι ἤδη στρατιωτικοὶ ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ νυμφευμένοι ἐκεῖ. Διεκρίθησαν δὲ κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Σεβαστουπόλεως, ἐνῷ καὶ ὁ Στρατηγὸς Γκορτζακὼφ ἐποίησε μνείαν ἐν ταῖς ἀναφοραῖς του. Μόνος δὲ ὁ Στέφανος διατρέξας πρὸ ἐτῶν τὸ ἐμπορικὸν στάδιον εὑρίσκεται, ὡς προείπομεν, ἐν Ἀμστελοδάμῳ νυμφευμένος μετ' Ὀλανδῆς. Μετέβη δ' ἐκεῖ μετά τινος ἐμπόρου Σταματίου Πέτρου, ὅστις κατῴκει πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὴν Πρωτεύουσαν ταύτην τῆς Ὀλανδίας, καὶ ἐπεσκέπτετο κατ' ἔτος μετ' ἐμπορευμάτων τὸ Ἑλληνικὸν Ἀρχιπέλαγος. συνδέσας δ' Ἑταιρίαν ἐμπορικὴν μετὰ τοῦ πλουσίου Ἰουδαίου τοῦ, Ziby Coen, ἤρχισαν ἐκτεταμένον ἐμπόριον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν, Ziby Coen et Stefano Paleologo.

Περὶ τὰ 1800 προσεκάλεσεν ἐκεῖ τὸν ἀνεψιόν του Ἐμμανουὴλ Ξένον ὅνπερ ἐξεπαίδευσε καὶ ἔπεμψεν ἀκολούθως Διευθυντὴν τοῦ ἐν Βιέννῃ καταστήματός του ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ε. Ξένος καὶ Σ. ὅπου ἦλθε καὶ ὁ Ἰωάννης Ξένος ὁ μετὰ ταῦτα ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγαλέμπορος καὶ πατὴρ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἤδη Κυρίας Χαρικλείας Εὐστρατίου Ἰωνίδου.

Ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ νέος Θεόδωρος περὶ τὰ 1812 συστημένος παρὰ τῷ Κυρίῳ Φραγκούλῃ Μαυροκορδάτῳ, ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῇ εἰς Βιέννην, ὅτε ἡ φρικτὴ πανώλης τοῦ ἔτους ἐκείνου ἡ τοσοῦτον περίφημος ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς Πρωτευούσης ταύτης διὰ τὸν ὄλεθρον ὃν ἐπέφερε τὸν προσέβαλε. Μετεφέρθη λοιπὸν ἀπὸ τὸ Βαλιδὲ χάνι εἰς τοὺς ἑπτὰ Πύργους τοῦ Ἁγίου Στεφάνου νωτοφορούμενος ὑπὸ ἀχθοφόρου, καὶ ἐῤῥίφθη ὅπου καὶ οἱ λοιποὶ ἐπιδημιακοί. Καθ' ὁδὸν ἀπώλεσε τὰς αἰσθήσεις του, καὶ ἐν τῃ καταστάσει ταύτῃ ἔμεινε δεκατρεῖς ἡμέρας· ἡ δ' ἀναισθησία αὕτη διέσωσε τὰς ἡμέρας του· διότι ἐδόθη διαταγὴ παρὰ τοῦ Πατριαρχείου ὅπως ποτίσουν ὅλους τοῦ θαλάμου του τοὺς ἀσθενεῖς ὑδράργυρον μετὰ πυκτογάλου (γιαουρτίου)· διὰ τοῦ ποτοῦ τούτου ἐκολακεύοντο, κατὰ τὴν νουθεσίαν ἀγύρτου τινὸς Ἰατροῦ, ὅτι ἤθελον ἀνακαλύψει τῆς ἀσθενείας τὴν θεραπείαν. Ὁ Θεόδωρος Ξένος καὶ μία νεάνις ἐπίσης ἀναίσθητος ἦσαν οἱ μόνοι μὴ γευθέντες τὸ φάρμακον. Ἐντὸς μικροῦ φρικτὴ σκηνὴ παρέστη ἐκεῖ. Ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς πεντήκοντα τὸν ἀριθμὸν ἔγειναν μανιακοὶ καὶ ἤρχισαν νὰ βοοῦν καὶ μηκῶνται ὡς ταῦροι σφαζόμενοι, καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ ριφθῶσιν εἰς φρέατα, ὅπως κατασβέσουν τὴν καταφλέγουσαν τούτους δίψαν. Ἠναγκάσθησαν λοιπὸν νὰ τοὺς δεσμεύσουν, ἐνῷ καὶ βαθμηδὸν μετὰ φρικωδῶν βασάνων ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας πάντες ἐξέπνευσαν.

Ὁ δεκατετραετὴς Ξένος ἐπανελθὼν περὶ τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς τὰς αἰσθήσεις του εὗρε τὰς μὲν χεῖράς του δεδεμένας, ἑαυτὸν δὲ ἐν μέσῳ πεντήκοντα νεκρῶν πτωμάτων, ἅπερ εἷς Ἱερεὺς διέτρεχε ψάλλων ἕνα καὶ μόνον νεκρικόν, ὅπως κατό-

[1] Τὴν Κιουράνην καὶ Χρυσῆν.

[2] Ἀπεβίωσεν ἐν Κιόβῳ Ἀρχιδιάκων τὸ 1826. Ἡ δὲ περιουσία του δὲν εὑρέθη. Μόνον τινὰ βιβλία καὶ ἐνδύματα περιῆλθον εἰς χεῖράς μας.

[3] Τὴν Μοσχοὺν, Σεβαστὴν καὶ Ἀγγελικήν.

[4] Ὁ Ἀναστάσιος οὗτος συνυπηρέτησε μετὰ τοῦ Λάμπρου Κατζώνη, οὗτινος καὶ ἔγραψε τὴν βιογραφίαν, τὴν ὁποίαν εἰς διάφορα φύλλα της ἡ Ἐλπίς ἐσχάτως ἐδημοσίευσεν.

πιν τὰ ἐνταφιάσουν· ἕκαστος δὲ δύναται νὰ φαντασθῇ τὴν φρίκην του. Ἦτον ἡ ἑορτὴ τοῦ Προφήτου Ἠλία τὴν ἡμέραν ἐκείνην. ὁ Ἱερεὺς ἰδὼν αὐτὸν ἔχοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἠνεωγμένους ἐστάθη, καὶ ἤρχισε νὰ τὸν ἐρωτᾷ πῶς αἰσθάνεται. Ἡ γλῶσσά του ἦτο τοσαῦτον κρατημένη, ὥστε δὲν ἠδύνατο ν' ἀρθρώσῃ λέξιν· τέλος τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔσχισαν τὴν Πανώλη του, ἥτις ἦτο λευκὴ ὡς μαργαρίτης οὖσα ἤδη ὥριμος καὶ μεγάλη, καὶ οὕτω διεσώθη.

Ἡ κατάστασίς του ἦτον ἀρκετὰ βελτιωμένη τὴν ἐπαύριον, ὅτε ἡ γραῖα νοσοκόμος αὐτοῦ, ἥτις τῷ εἶχεν ἀφαιρέσει τὸ βαλάντιον μετ' ἀρκετῶν χρημάτων, τῷ ἔδωκε νὰ φάγῃ ἀγγουροσαλάταν κατὰ τὸ γεῦμά του· ἕνεκα τούτου ἡ Πανώλης του ἐχειροτέρευσε καὶ ἔπεσεν αὖθις ἐν τῷ ληθάργῳ, καὶ μόνον ὁ ἀόρατος ἐκεῖνος δάκτυλος ὅστις τοσοῦτον μυστηριωδῶς μᾶς ἐκβυθίζει ἐκ τοῦ ἑνὸς Ἅδου ὅπως μᾶς ἀναῤῥίψῃ ἐντὸς ἄλλου βαθυτέρου, μετὰ δύο ἑβδομάδας ὡς Λάζαρον ἐπανήγαγε τοῦτον εἰς τὴν ζωήν.

Ὁ Θεόδωρος ἔφθασεν ἐν Βιέννῃ τὸ 1813 καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν Σχολὴν τοῦ Josephstard, ἐν ᾗ ἐμαθήτευον τεσσαράκοντα ἕτεροι ἑλληνόπαιδες καὶ ἑξήκοντα Γερμανοί. Ἕνεκα τῆς μελέτης ἀπώλεσεν ἐκεῖ σχεδὸν τὴν ὅρασιν· ὁ δὲ Ἰατρὸς τῆς Σχολῆς

Ὁ Κύριος Θεόδωρος Ξένος.

τῷ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν κρέας ὠμὸν, πλὴν τοῦτο μᾶλλον τὸν ἔβλαψε. Τέλος ὁ Ἀδελφός του Ἐμμανουὴλ ἠναγκάσθη νὰ τὸν ἀποσύρῃ τῆς Σχολῆς καὶ νὰ τὸν ὑποβάλῃ ὑπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ περιφήμου ὀφθαλμοϊατροῦ τῆς Βιέννης Frank, ὅστις καὶ τὸν ἐθεράπευσεν· ἔμεινεν ὅμως πάντοτε ὀλίγον ἀμβλυωπὴς, καὶ ἕνεκα τούτου ὁ Ἄμοιρος καὶ ὁ Τρανὸς ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς των ἐκάλουν αὐτὸν στραβόν.

Τὸ 1815 μετέβη εἰς Ἀμστελόδαμον καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐμπόριον, ὅπου καὶ ἔγεινεν ἓν μέλος τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου τῶν Παλαιολόγων. Τὸ δὲ 1818 ἀνεχώρησε διὰ Σμύρνην Διευθυντὴς τοῦ ἐκεῖ ἐμπορικοῦ οἴκου των· εἰς Κωνσταντινούπολιν δὲ ἐστάλη ὁ Ἰωάννης.

Ἐνταῦθα τελειόνει τὸ ἐμπορικὸν αὐτοῦ στάδιον ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὸ πολιτικόν. Ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ Ν. Ναύτου καί τινος Πασχάλη Ταγματάρχου Ῥώσσου ἐπιτρόπων τοῦ Ὑψηλάντου καὶ Ἀρχιεταιριστῶν, καὶ διατριβόντων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὅπως κατηχήσουν τοὺς ἐπισημοτέρους ἐμπόρους της καὶ τοὺς συμπεριλάβουν ἐν τῇ φιλικῇ Ἑταιρίᾳ. Ὁ Θεόδωρος καὶ ὁ Ἰωάννης Ξένος κατετάχθησαν ἀμέσως· ὁ Θεόδωρος μάλιστα μετὰ πλείονος πυρὸς καὶ ζήλου κατησπάσθη τὰς ἰδέας αὐτῆς.

Μετ' ὀλίγον ἔφθασε καὶ ὁ Ἰ. Θέμελης ἄλλος

ἀπεσταλμένος τοῦ Ὑψηλάντου, ὅπως κατηχήσῃ καὶ διακοινώσῃ τὰ τῆς Ἑταιρίας σχέδια κατὰ τὸ Ἀρχιπέλαγος, καὶ τὸν ὁποῖον ὁ Ἀναγνώστης μας θέλει γνωρίσει κάλλιον κατὰ τὴν τελευταίαν πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου, καὶ ἐκ τῆς ἐπισυνημμένης καὶ λιθογεγραμμένης ἐν τῷ τέλει τοῦ Συγγράμματος σπουδαίας αὐτοῦ αὐτογράφου ἀλληλογραφίας μετὰ τοῦ Κυρίου Θ. Ξένου· ἦτο καὶ οὗτος Πάτμιος καὶ ἐξάδελφός του· εἶχεν ἀνάστημα πελώριον, καὶ ἦτον εὔσαρκος καὶ κατά τι πεπαιδευμένος, ἐπιχειρηματίας, τολμηρὸς, ἄκρως ῥιψοκίνδυνος, φιλόπατρις, συνειθισμένος ἐν τῇ σκληραγωγίᾳ ὡς καὶ ἐν ταῖς ἀναπαύσεσι, καὶ κατά τινας περιστάσεις ἀμέριμνος καὶ φλεγματικὸς κατὰ τοὺς κινδύνους μέχρις ἀπαθείας.

Ὁ Κ. Θ. Ξένος, ὅστις κατ' ἐκείνας εἶχε νυμφευθῆ τὴν Λαουρίνην Μαρίνην θυγατέρα τοῦ Ἰατροῦ τῆς Σμύρνης Μαρίνη, ἦτο κάτοχος ποσότητος μεγάλης πυρίτιδος, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπώλησε πρὸς ἔμπορόν τινα Συμερίσην καλούμενον. Ὁ Θέμελης φθάσας τῷ παρέστησεν ὅτι ἡ Ἐπανάστασις ἦτον ἤδη κατὰ τὴν παραμονήν της, καὶ τὸν παρεκίνει νὰ μεταγοράσῃ τὴν εἰρημένην πυρίτιδα καὶ πέμψῃ πρὸς τὸν Δικαῖον τὸν καὶ Παπαφλέσαν καλούμενον. Ὁ Κ. Θ. Ξένος μετηγόρασε ταύτην ἐπὶ ὑπερτιμήσει καὶ τὴν ἀπέστειλε πρὸς τὸν εἰρημένον Ἑταιριστήν. Ἡ πρᾶξίς του αὕτη διήγειρε μεγίστας ὑποψίας παρὰ τῷ Πασᾷ τῆς Σμύρνης, πρὸς τὸν ὁποῖον κατηγγέλθη παρὰ τοῦ Προξένου τῆς Ὀλανδίας Κόμητος Ὄσπιες μὴ ὄντος ποσῶς φίλου του.

Ὁ Πρόξενος τῆς Ῥωσσίας Δεστούνης καλούμενος, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἦτο προσκεκολλημένος ὡς γραμματεὺς τότε ὁ Κύριος Νικόλαος Καλλέργης ἀδελφὸς τοῦ Στρατηγοῦ Καλλέργη, τὸν εἰδοποίησε νὰ προφυλάττηται καὶ νὰ μὴν ἦναι τοσοῦτον ὁρμητικός· καὶ νὰ προτρέψῃ μάλιστα τὸν Θέμελην, ὅστις διεπραγματεύετο ν' ἀγοράσῃ μίαν Γολέταν ὅπως καταπλεύσῃ καὶ ἐπαναστατήσῃ τὴν Σάμον, ν' ἀπέλθῃ ὅσον τάχιον τῆς Σμύρνης.

Τῳόντι μετὰ πολλὰς παρακλήσεις καὶ συζητήσεις ὁ Θέμελης πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν Σμύρνην· ἔκτοτε ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ὁ Κύριος Ξένος δὲν ἤκουσε πλέον τι περὶ τούτου. Μίαν νύκτα πεπερασμένου ὄντος τοῦ μεσονυκτίου ἡ θύρα τῆς οἰκίας του κρούεται σφοδρῶς, καὶ πολλαὶ διάφοροι φωναὶ ἀκούονται κάτω ἐν τῇ ὁδῷ. Ἐνόμισαν τῳόντι ὅτι ἦλθον οἱ Τοῦρκοι νὰ τὸν συλλάβουν ἕνεκα τῆς πωλήσεως τῆς πυρίτιδος, καὶ διότι ἦσαν ἠρεθισμένοι τὰς ἡμέρας ἐκείνας, καὶ ἔτρεξε νὰ πηδήσῃ ἐξ ἑνὸς τῶν ὄπισθεν τῆς οἰκίας παραθύρων, ὅτε ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θέμελη, ὅστις τὸν προσεκάλει ν' ἀνοίξῃ.

Ὁ Θέμελης δὲν εἶχεν ἀναχωρήσει, ἀλλ' εὑρισκόμενος ἔν τινι χωρίῳ διεσκέδαζε· καὶ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην οἰνόθρυπτος μετὰ τῶν συντρόφων του κατέβησαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἤρχοντο μετὰ Μουσικῆς διὰ νὰ διασκεδάσουν.

Ματαίως τῷ παρέστησε τὸν κίνδυνον ὁ Κ. Θ. Ξένος, διότι πραγματικῶς οἱ Τοῦρκοι προσεπάθουν νὰ τὸν συλλάβουν.

—Μὴ φοβῆσαι, ἐξάδελφε! ἀπεκρίθη οὗτος, οἱ Τοῦρκοι πώποτε δὲν θέλουν δυνηθῆ νὰ συλλάβουν ζῶντας Ἄνδρας ἐλευθέρους! κύτταξε ἐδῶ . . . τοῦτο τὸ κρατῶ ἐν περιπτώσει ὁποῦ ἤθελον μὲ συλλάβει.

Καὶ ἔδειξε μικρὰν φιάλην μετὰ δηλητηρίου, τὴν ὁποίαν μεθ' ἑαυτοῦ ἔφερε.

Διῆλθεν ὅλην τὴν νύκτα ἀταράχως διασκεδάζων, καὶ τὴν αὐγὴν διῆλθε μέσῳ τῶν κοιμωμένων φυλάκων τοῦ Τελωνείου, ἦλθεν εἰς τὸ Τσακὰλ-Βουρνοῦ ὅπου ἦτον ἐλιμενισμένον Ψαριανὸν πλοῖον ὅπερ εἶχε ναυλωμένον, καὶ ἀπέπλευσε. Περὶ δὲ τὰ μέσα τῆς ἡμέρας οἱ Ὀθωμανοὶ πληροφορηθέντες τοῦτο ἔδραμον μετὰ λέμβων κατόπιν του, πλὴν δὲν τὸν ἔφθασαν. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔπεσεν ὁ Κ. Ξένος βαρέως ἀσθενὴς ἕνεκα τοῦ νυκτερινοῦ τρόμου του καὶ τῆς ἀνησυχίας του, διότι ἐθεώρει τὸν συνεφώδη ὁρίζοντα ἤδη ἕτοιμον νὰ διαῤῥαγῇ ἐν τρικυμίαις, καὶ ἔβλεπεν ὅτι τὰ μεγάλα συμφέροντα τῶν Οἴκων των Ἀμστελοδάμου καὶ Κωνσταντινουπόλεως εὑρίσκοντο λίαν ἐκτεθειμένα. Ἡ ἀσθένεια ἔλαβε μετὰ μικρὸν χαρακτῆρα δεινοτάτου Τύφου, ὅστις καὶ αὖθις τῷ ἔδειξε τὰς πύλας τοῦ Ἅδου ἕνεκα τοῦ ἀκολούθου περιστατικοῦ.

Κατὰ τὸ λεγόμενον χιότικον χάνι ἔπεσε χαμαὶ Κάμηλος. Οἱ Τοῦρκοι ἀγωγιάται ἤρχισαν νὰ κραυγάζουν καὶ προσκαλοῦν τὸ πλῆθος δι' ἀπειλῶν νὰ βοηθήσῃ διὰ νὰ τὴν ἐγείρουν. Οἱ Χριστιανοὶ οἵτινες πρὸ ἡμερῶν ἔζων ὑπὸ τὸν φόβον, τὴν ἀνησυχίαν καὶ τὸ σύνθημα μεγάλης ταραχῆς νομίζοντες ὅτι ἤρχισε τῳόντι ἡ ὑπὸ τῶν Τούρκων σφαγὴ, πανταχόθεν ἐκραύγαζον "Ῥεμπελιό!" καὶ ἔτρεχον καὶ ἐῤῥίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν ἵνα διασωθῶσι. Μετὰ δύο δὲ ἡμέρας ἔφθασε καὶ ἡ εἴδησις ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης διεπόρθμευσεν ἤδη τὸν Προῦτον.

Μετέφερον τὸν Κύριον Ξένον εἰς τ' Ὀλανδικὸν Προξενεῖον σχεδὸν ἡμιθανῆ καὶ ἀπηλπισμένον, ὅτε πάλιν ἄλλος τῆς Θείας Προνοίας δάκτυλος τὸν ἀνέστησε μετὰ τεσσαρακονθήμερον πολυώδυνον νόσον. Ἅμα ἐντελῶς ἀνέλαβεν, ἐναύλωσε ῥωσσι-

κὸν πλοῖον ὅπως διὰ τούτου ἀναχωρήσῃ, καθ' ὅτι τὰς ἡμέρας ἐκείνας οἱ Τοῦρκοι ἐφόνευσαν τὸν Μουφτὴν καὶ τὸν Μουλλὰν, μὲ τὸ νὰ μὴ τοῖς ἔδιδον τὴν ἄδειαν νὰ κατασφάξουν τοὺς χριστιανούς.

Μόλις ἐπεβιβάσθη ἐπὶ τῆς λέμβου ἡ οἰκογένεια διελθοῦσα διὰ τῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων διαπραττομένων ἤδη τρομερῶν σφαγῶν καὶ πυρκαϊῶν, καὶ ἀμέσως ὁ Κύριος καὶ ἡ Κυρία Ξένου εὐθυμήθησαν ὅτι ἠλησμόνησαν ἐν τῇ κοιτίδι του τὸν νεοτεχθέντα των Στέφανον[1] τότε καταφρονήσας πάντα κίνδυνον ἔδραμε μετὰ δύο ναυτῶν ὁ πατὴρ εἰς τὴν οἰκίαν του, τὸν παρέλαβε κοιμώμενον καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν λέμβον. Μόλις ἡ λέμβος ἀπεμακρύνθη, καὶ ὄμβρος μολυβδοσφαιρῶν διέρχεται ἄνωθεν αὐτῶν, ἐνῷ καὶ δύο ναῦται φονεύονται. Τέλος ἐπεβιβάσθησαν, πλὴν τοῦτο ὡς καὶ πᾶν ἄλλο δὲν εἶχε τὴν ἄδειαν ν' ἀποπλεύσῃ, καὶ οὕτω τεσσαράκοντα ἡμέρας διέμεινον ἐν τῷ λιμένι μεταξὺ φόβου καὶ ἐλπίδος. Μετὰ πολλὰς ἀγωνίας τέλος ἐδόθη ἡ ἄδεια τοῦ ἀπόπλου, καὶ ἐνῷ ἀπέσπων τὴν ἄγκυραν, ἄνθρωποι τοῦ Διοικητοῦ ἔφθασαν μετὰ διαταγῆς νὰ σύρουν διὰ τῆς βίας εἰς τὴν ξηρὰν τὸν κύριον Ξένον, διότι ὁ εἰς Ἄγκυραν ἀνταποκριτής του ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ὑπὸ τοῦ φόβου του, μὴ πληρώσας διάφορα συναλλάγματα 100 περίπου χιλιάδων γροσίων εἰς διαταγὴν τοῦ εἰρημένου Διοικητοῦ συρθέντα. Ἕκαστος ἐννοεῖ ὅτι κατὰ τοιαύτας στιγμὰς ἦτο δυσκολώτατον νὰ οἰκονομηθῇ ἐν Σμύρνῃ τοιοῦτον ποσόν. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν μεθ' ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὀλανδικοῦ Προξενείου ν' ἀπέλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως τὸ ἐκεῖ κατάστημα πληρώσῃ τὰ συναλλάγματα, τὸ δὲ πλοῖον ν' ἀποπλεύσῃ διὰ τὴν νῆσον Πάτμον, ὅπου ἔμελλε νὰ περιλάβῃ συγγενεῖς τινὰς ἄλλους, καὶ ἀκολούθως νὰ μεταβῇ καὶ περιμένῃ εἰς Μῆλον.

Ὁ Κύριος Θ. Ξένος ἔφθασεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἀπηγχόνισαν τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον καὶ τοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς Συνόδου· ἐπλήρωσε τὰ συναλλάγματα, καὶ ὡς ἐκ θαύματος διεκφυγὼν καὶ ἐνταῦθα ἄλλον θάνατον ἦλθεν εἰς Μῆλον ὅπου ἡ σύζυγος καὶ λοιποὶ συγγενεῖς του τὸν περιέμενον. Σύμπτωσις παράδοξος! ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν του εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἐλιμενίσθη καὶ ἡ Βρυσαῒς (Brise) πλοῖον Ὀλανδικὸν φέρον φορτίον πολεμοφόδια καὶ ἄλλα ἐμπορεύματα παρὰ τῶν ἐν Ἀμστελοδάμῳ Πολαιολόγων στελλόμενον. Ὁ Κύριος Ξένος τὸ ἐξεφόρτωσεν, εἶτα ἐπιβιβασθεὶς ἐπὶ τούτου κατέπλευσεν εἰς Σμύρνην ὅπου τὰ πράγματα ἦσαν ἡσυχώτερα, τὸ ἐφόρτωσε ξηροὺς καρποὺς διὰ τὴν Ὀλανδίαν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Μῆλον. Παραλαβὼν δ' ἐκεῖθεν ὅλους τοὺς συγγενεῖς του ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ πλοίου, Olivier, πλοιαρχούμενον ὑπὸ τοῦ Κυρίου, Begnon, μετεβίβασεν αὐτοὺς εἰς Κίθηρα, τοὺς παρήτησεν ἐκεῖ, καὶ οὗτος ἔδραμεν εἰς τοὺς μεγαλητέρους τοῦ Ἱεροῦ ἀγῶνος κινδύνους.

Μετά τινας μῆνας ἡ Βρισαῒς ἐπέστρεψε καὶ αὖθις ἐξ Ὀλανδίας σὺν ἑτέρῳ Ὀλανδικῷ πλοίῳ καὶ ἄλλοις πολεμοφοδίοις, φέρουσα εἰς Ὕδραν καὶ τὸν μεγαλήτερον τῶν ἀδελφῶν Κύριον Ἐμμανουὴλ Ξένον· καὶ οὗτος μὲν ἔμεινεν ἐνταῦθα μετὰ μέρους τῶν φορτίων, ὁ δὲ Θεόδωρος ἀπέπλευσεν εἰς Σφακιὰ τῆς Κρήτης μετὰ τῶν δύο πλοίων καὶ περιεφέρετο μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Σελήνου καὶ Κισάμου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1822—1824 δηλ. καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ἐμμανουὴλ Τομπάζη, ἐκ τῶν αὐτογράφων ἐπιστολῶν τοῦ ὁποίου ὁ ἀναγνώστης ἐννοεῖ ὁποίας ἐκδουλεύσεις προσέφερεν ἐκεῖ . . .

Ὁ Κύριος Ξένος ἐνταῦθα διέτρεξε κινδύνους τρομεροὺς καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης, ὥπλισεν ἀνθρώπους, ἐχάρισε πολεμοφόδια καὶ 600 τουφέκια πρὸς τοὺς Κρῆτας ὡς καταδεικνύεται ἐκ τοῦ κατὰ τὴν σελίδ Ρ. ἐπισήμου λιθογεγραμμένου εὐχαριστηρίου τῶν Κρητῶν. ἠλευθέρωσε διὰ χρημάτων ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἀρκετοὺς ὁμογενεῖς, ἔδωκεν ὀθωμανοὺς ἀντὶ δύο κορασίδων μεγάλων οἰκογενειῶν, ἐξ ὧν τὴν μὲν, παρέδωκε πρὸς τὸν πλοίαρχον Χαμιλτῶνα, ὅστις ἐπὶ τῆς φρεγάδος του τὴν μετέφερεν εἰς Κρήτην καὶ παρέδωκε πρὸς τὸν Πρόξενον Καπογρόσον, τὴν δὲ, ἐν Μήλῳ πρὸς τὸν ἐκεῖ Γάλλον Πρόξενον Λουὴν Βρέστ. Ἐπὶ τέλους ἀφοῦ ὁ Χασὰν Πασᾶς εἰσέβαλεν εἰς Σφακιὰ, ἐγκατέλιπεν ὅσα πολεμοφόδια εἶχεν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Ὀθωμανῶν, παρέλαβε τριάκοντα περίπου οἰκογενείας ἐπὶ Γαλλικοῦ πλοίου, ὅπερ εἶχε ναυλωμένον, τοῦ πλοιάρχου Καστὲλ, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκετο καὶ ὁ Κύριος Ν. Πρασακάκης ὁ ἤδη Γερουσιαστὴς, καὶ ἔμπορός τις Γεώργιος Σκυλιτζῆς, καὶ τοὺς μετέφερεν εἰς τὴν Μῆλον διατηρήσας ὅλους σχεδὸν δι' ἐξόδων του.

Ἐπιστρέψας ὁ Κύριος Θ. Ξένος εἰς Ὕδραν καὶ Ναύπλιον μετέβη τὸ 1825 εἰς Ζάκυνθον ὅπως ἐκεῖθεν προμηθεύσῃ τροφὰς διὰ Μεσολόγγιον κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἐμμανουὴλ Ξένου καὶ τῆς Κυβερνήσεως συμφωνίαν, τουτέστι νὰ ἐφοδιάσῃ τὰ τρία φρούρια Γραμπούσης, Ναυπλίου καὶ Μεσο-

[1] Συγγραφέα τοῦ παρόντος πονήματος.

λογγίου (ἴδε σελ. Μ). Τίνι τρόπῳ ἐξεπλήρωσεν ἐκεῖ τὰ καθήκοντά του, μετὰ πόσου πατριωτισμοῦ καὶ ζήλου εἰργάσθη ὅπως διασώσῃ τὸ ἀληθὲς προπύργιον τοῦτο τοῦ Μεσολογγίου, κρίνομεν περιττὸν νὰ εἴπωμεν, διότι ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ ἐννοήσῃ καθαρώτατα ἀπὸ τῆς ἐπισυνημμένης ἀλληλογραφίας τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη, τοῦ Κόμητος Α. Ῥόμα, τοῦ Α. Μαυροκορδάτου, τοῦ Κουντουριότου, Παπαδιαμαντοπούλου, Θέμελη, Καναβοῦ, Καραϊσκάκη, κ.τ.λ. Τοῦτο μόνον προσθέτομεν ὅτι ὁ βαθύπλουτος οἶκος τῶν Ξένων διὰ τὸν εὐγενῆ σκοπὸν τοῦ νὰ σώσῃ τὸ Μεσολόγγιον ἢ μᾶλλον τὴν Ἑλλάδα, ἐνταῦθα ἐγονάτισεν. Ἐκεῖ ἐδαπάνησαν περίπου[1] 50,000 λίρας ἀγγλικὰς εἰς ζωοτροφίας καὶ πολεμοφόδια, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κατὰ τὴν ἔγγραφον συμφωνίαν των ἐξέδωκε καὶ τοῖς ἔδωκε Συναλλάγματα ἐν βάρει τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς, τὰ ὁποῖα ἡ ἐν Λονδίνῳ Ἐπιτροπὴ ποτὲ δὲν ὑπεδέχθη καὶ ποτὲ δὲν ἐπλήρωσεν· Ἓν μέρος τῶν Συναλλαγμάτων τούτων λιθογράφομεν καὶ παραθέτομεν ἐνταῦθα χάριν τῆς ἀληθείας καὶ χάριν περιεργείας (ἴδε σελ. Ν)· καὶ ὅμως δὲν εἶναι αὕτη ἀρκετὴ θυσία! ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τῆς τότε αὐθαιρεσίας της τοῖς ἀφήρπασεν ἀπὸ τῶν ἐν Ὕδρᾳ ἀποθηκῶν των καὶ 6,000 τυφέκια, ὡς φαίνεται ἐν τῷ κατὰ τὴν σελ. Ξ. ἐγγράφῳ τοῦ Κυρίου Μαυροκορδάτου, ἀξίας ἄνω τῶν 200,000 γροσίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τέλος αἱ κατὰ τὴν σελ. Φ. αὐτόγραφοι ἐπιστολαὶ τῶν διαφόρων ἐπισήμων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Ἀνδρῶν ἐπισφραγίζουσι κάθε δισταγμὸν ἐπὶ τῶν μεγάλων χρηματικῶν θυσιῶν τῆς οἰκογενείας ταύτης ὑπὲρ τῆς ἐλευθερώσεως τῆς Πατρίδος των.

Μετὰ τὴν Ναυμαχίαν τοῦ Νεοκάστρου ὁ Κ. Θ. Ξένος ἀποκατέστη οἰκογενειακῶς ἐν Σύρᾳ. Τὸ 1828 ὑπῆρξε Δημογέρων τῆς νήσου ταύτης, Ἔφορος τῶν Ἐκκλησιῶν της καὶ τοῦ Νοσοκομείου της, καὶ προκατέβαλε χρήματα μετὰ δύο ἑτέρων Ἐφόρων ὅπως κατασκευασθῇ ἡ Δεξαμενὴ καὶ μέρος τοῦ Φαρμακοποιείου· ὑπῆρξε Πληρεξούσιός της, ὡς φαίνεται κατὰ τὴν σελ. Σ. τῆς ἐν προνοίᾳ Ἐθνοσυνελεύσεως, συνέστησε τὴν πρώτην Λέσχην της, καὶ ἡ οἰκία του ἦτον ἀνοικτὴ πρὸς ὅλους τοὺς φιλέλληνας, τοὺς ὁποίους ὁ Κ. Ἔϊναρ ἐκ Γαλλίας τῷ ἐσύσταινεν, ἢ τὰ φιλελληνικὰ Κομητατὰ τῶν Παρισίων καὶ Ἀμστελοδάμου, τῶν ὁποίων μέλος ἦτο καὶ ὁ αὐτάδελφός του Ἐμμανουὴλ Ξένος· ἦτον ὁ διαχειριστὴς ὅλων τῶν ζωοτροφιῶν τὰς ὁποίας τὰ εἰρημένα Κομητάτα ἔστελλον εἰς Ὕδραν, Πόρον καὶ Αἴγιναν, ἐπλήρονε τὰ Συναλλάγματα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἦτον ὁ τακτικὸς ἀνταποκριτὴς τοῦ Ἔϊνάρδου.

Μετὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἔλευσιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος διωρίσθη Πρόξενος αὐτοῦ ἐν Σμύρνῃ. Μετέβη λοιπὸν ἐκεῖ ὑπὸ τοὺς λαμπροτέρους οἰωνούς, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ λείψανα σημαντικῆς ἔτι περιουσίας περίπου 200,000 δραχμῶν. Πρῶτος ὕψωσε τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὅπου οἱ Γραικοὶ ἐπὶ Κιατίπογλου ἦσαν χείρονες καὶ τῶν Εἱλώτων τῆς Σπάρτης· ἐπὶ δὲ τῆς Ἐπαναστάσεως τοσαύτας σφαγὰς καὶ καταδιωγμοὺς ὑπέστησαν. Καὶ μολονότι τὸ ἐκτελεστήριόν του ἦτο πολὺ ταπεινὸν καὶ περιωρισμένον, διὰ τῆς ἐπιμελείας του, αὐταπαρνήσεως καὶ σχέσεών του, καθίδρυσε Προξενεῖον χαῖρον ὑπόληψιν ἴσην μὲ ἐκεῖνα τῶν μεγάλων Δυνάμεων· ὑπόληψιν σεβαστὴν καθ' ἅπασαν τὴν Ἐλάσσονα Ἀσίαν.

Τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ Ναυτηλία τῆς Ἑλλάδος ηὐχαρίστησαν πολλάκις τὸν Πρόξενον τοῦτον διὰ τὰς ἀβρὰς πρὸς ταῦτα ἐκδουλεύσεις του. Ὁ Ἀναγνώστης δύναται νὰ πληροφορηθῇ ὅταν παρατηρήσῃ τὰ κατὰ τὴν σελ. Χ. εὐχαριστήρια ἔγγραφα τῶν ἀσφαλιστικῶν καταστημάτων, τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τῶν Ὑπουργείων, καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας. Συνέλαβε τὸν περίφημον ναυταπάτην Βροῦλον, δι' ὃ ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος τὸν ἐτίμησε διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Λεγεῶνος τῆς τιμῆς. Ὁμοίως τὸν Κακάβην, Γουδῆν καὶ ἄλλους, οἵτινες οὐκ ὀλίγον μῶμον προσέτριψαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ναυτηλίαν, ὡς καὶ τοὺς κλέπτας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, καὶ ἔσωσε, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, τὴν κλονισθεῖσαν αὐτῆς τότε ὑπόληψιν, τὴν ὁποίαν τινὲς τοκογλύφοι προσεπάθουν νὰ κρημνίσουν. Ἂν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔφερεν εἰς φῶς μίαν ὁλόκληρον μετὰ τῆς Κυβερνήσεώς του ἀλληλογραφίαν, τῶν διαφόρων Πρεσβειῶν, τῶν Προξενείων τῶν διαφόρων Δυνάμεων, τῶν ὑπὸ τὰς διαταγάς του Ὑποπροξενείων, καὶ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν τῆς Σμύρνης, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἤθελον σχηματισθῇ εἴκοσι τόμοι ὡς ὁ παρών, ἐξ οὗ ὁ ἀναγνώστης θέλει ἐννοήσει κάλλιστα ὁποῖον ζῆλον ἐνεργητικότητα καὶ τιμιότητα κατέβαλεν ὅπως διοργανίσῃ τὸν Προξενικὸν αὐτοῦ κλάδον, θέλει ἐπίσ[illegible] οἰκτείρει μέχρι σαρκασμοῦ τὰ ἀνθρωπάρια ἐκεῖν[illegible] ἅπερ κατὰ τὴν ἐφήμερον ἐπὶ τῆς ἐξουσίας διατριβ[illegible] των, ἐν μιᾷ στιγμῇ, δι' ἑνὸς καὶ μόνου κτύπου κατ[illegible]

[1] Ὁ Κύριος Παλαιολόγος ἐν Ἀμστελοδάμῳ ἐγκαθιδρυτὴς μετὰ τῶν Κ. Ἀδελφῶν Ξένων τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ φιλελληνικοῦ κομητάτου εἶναι κάτοχος ἑνὸς μεγάλου ποσοῦ τῶν ἄνωθι συναλλαγμάτων. Διότι, ὡς γιγνώσκει ἤδη ὁ ἀναγνώστης, οἱ Κύριοι Ξένοι ἦσαν συνεταῖροι τῶν Παλαιολόγων, καὶ ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ των δὲν ἐφείσθησαν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους οὔτε ἑαυτοὺς οὔτε τοὺς συνεταίρους των.

σύντριψαν τὸν λευκαθέντα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Πατρίδος του τοῦτον Ἄνδρα, καὶ τοσοῦτον στυγερῶς ἐστιγμάτισαν τὴν ἐθνικὴν ἀξιοπρέπειαν, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις ἐβύθισαν ἐν θλίψει καὶ ἀδιαλείπτῳ μελαγχολίᾳ τὰ πολυάριθμα μέλη τῆς οἰκογενείας του.

Ὁ Κύριος Θ. Ξένος ἔχει τὸ ἀνάστημα ὀλίγον βραχύτερον τοῦ μετρίου. Εἶναι κράσεως ὑγειοῦς, καὶ ἀγαθώτατος τὴν ψυχήν. Ἀνατραφεὶς ἐντὸς τῶν μεγαλοπόλεων τῆς Εὐρώπης δὲν ἐφείδετο πάσης χρηματικῆς θυσίας ὅπως ἀναθρέψῃ τὰ τέκνα του, ὡς τὸ νῦν σύστημα τῆς ἀνατροφῆς τοῦ πολιτισμένου κόσμου ἀπῄτει. Τὸ δὲ μόνον ἐλάττωμά του ἦτο, τὸ λίαν εὐπροσήγορον καὶ εἰλικρινὲς αὐτοῦ. Ἦτο καταδεκτικὸς, φίλαπλους, οἰκεῖος καὶ εἰλικρινὴς μέχρις ἀδελφότητος πρὸς ὅσους τὸν ἐπλησίαζον· πρᾶγμα ἴσως ἀπολύτως ἀναγκαῖον καὶ ἀναπόφευκτον μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τῆς ἐποχῆς μας, πλὴν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον εἰς τὸ Διπλωματικόν του στάδιον καὶ τὴν ἐπίσημον θέσιν του. Κατὰ τὰς συναναστροφὰς ἦτον εὔχαρις, καὶ ἐνίοτε εὐτράπελος. Τὸ ἑλληνικὸν Προξενεῖον τῆς Σμύρνης ἐστάθη ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἓν ἔτη κατὰ σειρὰν τὸ μέγα τῆς Σουὲζ Ξενοδοχεῖον. Ὅσοι μετέβαινον ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Μολδοβλαχίαν καὶ τ' ἀνάπαλιν, κατὰ τὴν ἐν Σμύρνῃ διατριβήν των δωρεὰν ἐνταῦθα κατέλυον. Ὁ δὲ Πρόξενος ἐστάθη καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα ὁ ἐντολοδόχος καὶ προμηθευτὴς τῶν ταπήτων, χρυσῶν στολῶν, καπνοσυρίγγων, φεσίων κεντητῶν, ξηρῶν καρπῶν, καὶ παντὸς ἄλλου τῆς Σμύρνης τεχνητοῦ ἢ φυσικοῦ προϊόντος, τῶν Αὐλικῶν καὶ Μεγιστάνων τῆς Ἑλλάδος μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι οἱ ἁβροὶ οὗτοι ἐντολεῖς ποτὲ δὲν ἐπλήρονον δι' ὅσα ἐλάμβανον. Ταῦτα πάντα περιῆψαν πολλοὺς μὲν γνωρίμους καὶ ἐφημέρους φίλους εἰς τὴν οἰκογένειαν Ξένου, πλὴν καὶ κατερῤῥόφησαν πᾶν λείψανον τῆς περιουσίας της. Διότι, ἐπειδὴ ὁ μισθὸς τοῦ Προξενείου ἦτο μικρὸς, ἡ δὲ φιλοτιμία τοῦ Ἀνδρὸς μεγάλη, ἦτον ἐπάναγκες ἢ διὰ τῶν καταχρήσεων καὶ γυμνόνων, οὕτως εἰπεῖν, τὴν Σμύρνην νὰ συναθροίσῃ πλούτη ἄφθονα, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ κορέσῃ τὴν ἀπληστίαν τῶν Μεγιστάνων τούτων, ἢ ν' ἀποφασίσῃ νὰ κατατήκηται ὡς κηρὸς ὑπὸ τῆς πενίας· προέκρινε μᾶλλον τὸ δεύτερον καὶ κατέστη πτωχὸς, ἀπόδειξις ἀναντίῤῥητος τῆς τιμιότητός του· διότι ἀφοῦ εἶχεν ὅλα τὰ μέσα τῆς εὐζωίας πλὴν διὰ τῆς ἀποτροπαίου καταχρήσεως, προετίμησε κάλλιον τὴν σκληρὰν ταύτην θέσιν του ὡς πάμπολλοι τὸ γιγνώσκουσιν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Προξενικοῦ του σταδίου διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ μετὰ ζήλου καὶ εἰλικρινείας τὸν Βασιλέα του, ὡς καὶ μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἐν τῇ θέσει του ἀξιοπρεπείας, ἐθυσίασεν, ἐκτὸς τῆς χρηματικῆς περιουσίας του, δύο μεγάλας ἐν Σύρᾳ οἰκίας του, διάφορα ἐν Ἀθήναις οἰκόπεδα, τέσσαρας μεγάλας ἐν Ναυπλίῳ οἰκίας,[1] οἰκίαν τῆς ἐξοχῆς ἐν Βουρνόβᾳ τῆς Σμύρνης προῖκα τῆς Συζύγου του, ἑξήκοντα στρέμματα σταφίδος Κορινθιακῆς, ἓν μέγα μέρος τῶν ἐν Τζιβερίῳ γαιῶν του ὡς καὶ τὰς ἐν Ἰρίῳ γαίας του χίλια περίπου στρέμματα, καὶ προσέτι ἐχρεώθη πρὸς τὴν Τράπεζαν 24,000 δραχμὰς, αἵτινες διὰ τοῦ τοκογλυφικοῦ της συστήματος ὅπερ ἐγύμνωσεν ὅλους τοὺς Κτηματίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ διὰ τοῦ Ἰησουιτισμοῦ τοῦ περιφήμου οἰκονομολόγου της τοῦ μεγάλου Νέκερός της, λέγομεν, ἀνέβησαν 38,000 ἐντὸς ὀλιγίστων ἐτῶν.

Περαίνομεν τὴν μακρὰν ἴσως περιγραφὴν μιᾶς δολοφονηθείσης οἰκογενείας προσθέτοντες, ὅτι ὁ Κύριος Θ. Ξένος ἦτον εἷς τῶν ὀλίγων ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῶν γιγνωσκόντων ξένας γλώσσας· λαλεῖ ἐκτὸς τῆς μητρικῆς του γλώσσης, τὴν Γερμανικὴν, Ὀλανδικὴν, Γαλλικὴν, Ἰταλικὴν καὶ Τουρκικήν. Καὶ ἂν δὲν τὰς ἐγίγνωσκε καθ' ὅλην τὴν φιλολογικὴν ἐντέλειαν, μ' ὅλον τούτο τὰς ἐγίγνωσκεν ὅσον ἀπῄτει ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας καὶ θέσεώς του. Τὰ δὲ κρημνίσαντα τὸν Ἄνδρα τοῦτον περιστατικὰ ἐν τῇ καταστάσει τοῦ κακούργου εἶναι συμπτώσεις καὶ συνδυασμοὶ, ἅπερ ὁ εὐφυέστερος Μυθιστοριογράφος δὲν ἠδύνατο κάλλιον νὰ φαντασθῇ· ἔπρεπε νὰ συμπέσῃ ὅ,τι πρό τινων μηνῶν ἐν τῷ Δικαστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Φραντζῆ τῆς πόλεως Ἄρκ, δηλ. εἷς μονόφθαλμος νὰ σφετερισθῇ μονόφθαλμον ἡμίονα μονοφθάλμου χωρικοῦ, καὶ νὰ κληθῇ ὑπὸ μονοφθάλμου Κλητῆρος ἐνώπιον Δικαστοῦ, ὅστις καὶ οὗτος ἦτο μονόφθαλμος.

Τὸ δρᾶμα ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1851 καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Κύριος Ξένος κατεμήνυσε τὸν β^{ον} Διερμηνέα του τινὰ Παπαλουκὰν ὡς κακοῦργον, διότι οὗτος ἐκήρυττεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τῷ ἔστειλεν ἐπὶ ἀμνηστείᾳ 50,000 δραχμὰς διὰ νὰ δολοφονήσῃ

[1] Αὗται ἀνῆκόν ποτε πρὸς τὸν Ἀλήμπεην· ἡ δὲ προσωρινὴ τῆς Ἑλλάδος Κυβέρνησις τὰς ἔδωκε πρὸς τὸν Κ. Ἐμμανουὴλ Ξένον ἀπέναντι τῶν ὅσων τῷ ἐχρεώστει. Ἐν ταύταις κατῴκει καὶ ὁ Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος Ι. Α. Καποδίστριας, περὶ ὧν ἀναφέρει καὶ ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ του (ἴδε ἀλληλογ. Καποδιστρίου τόμ. Α. σελ. 385) ἐν ταύτῃ ἀπεβίωσε καὶ ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς ὁ πρωτοϊδρυτὴς τῆς Ἐπαναστάσεώς μας, εὑρὼν τὰς τελευταίας του στιγμὰς ἄπειρον περιποίησιν παρὰ τῇ Κυρίᾳ Λ. Ξένου.

τὸν Στρατηγὸν Γριζιότην. Διὰ τοῦτο ὁ Ἄννινος τώρα ἦλθεν ἐν Σμύρνῃ, καὶ ἐντεῦθεν, ἤτοι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1852 ἤτοι τέσσαρα ἔτη πρὶν τῆς δολοφονίας τοῦ Κ. Ξένου ἀκριβῶς, ἄρχεται ἡ ἱστορία μας αὕτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ὁ Κύριος Θεόδωρος Ξένος καὶ Υἱός του Στέφανος.

—Ἄκουσον λοιπὸν, υἱέ μου! αὕτη εἶναι ἡ τελευταία συμβουλὴ ὁποῦ σοὶ δίδω· διὰ τοῦ ἐμπορίου ἡμεῖς εὐτυχήσαμεν, καὶ διὰ τῆς ὑπηρεσίας κατεστράφημεν. Ἄφησε τὰς ἐπωμίδας καὶ τὸ ξίφος καὶ πήγαινε εἰς Λονδίνον ὅπου ἡ εὐεργετικὴ οἰκογένεια τῶν Ἰωνιδῶν σὲ προσκαλεῖ, ὅπου ἡ ἀγαπητή σου Χαρίκλεια σὲ περιμένει, ὅπου εἶναι τῆς Εὐρώπης ὁ μέγας κόσμος, καὶ ὅπου χρεωστεῖς νὰ ἑτοιμάσῃς στάδιον καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς σου.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐτελείωσε μακρὰν συνδιάλεξιν, ἢ μᾶλλον Κατήχησιν ἂν θέλῃς, ἀναγνώστα, τὴν ὁποίαν πρὸ μιᾶς ὥρας. ἐξηκολούθει μίαν ἑσπέραν τοῦ ἔτους 1845 ὁ Ἀνὴρ, τὸν ὁποῖον ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ ἐζωγραφίσαμεν, πρὸς τὸν πρωτότοκον υἱόν του νέον εἰκοσιτετραετῆ, Ἀξιωματικὸν τῶν λογχοφόρων τῆς Ἑλλάδος, καὶ προσκεκλημένον τότε ὡς πρῶτον Γραμματέα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Προξενείου, νέον εὔθυμον, ἀμέριμνον καὶ εὐτυχῆ ὡς καὶ αὐτὴ ἡ Τύχη.

—Ἐγὼ, Πατέρα μου, νὰ γείνω ἔμπορος!! ἐκάγχασεν οὗτος, καὶ στρέψας ἐπὶ τῶν πτερνῶν τῶν ποδῶν του "καλὴν νύκτα σας" εἶπε καὶ ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου.

—Εἶσαι τρόντι ἀκόμη παιδί!... ἐὰν ἐγνώριζες πόσον εὐαγγελικοὶ εἶναι οἱ λόγοι μου!... θὰ σοῦ ἔλθῃ μ' ὅλον τοῦτο ἡ ἐπιθυμία, πλὴν θὰ εἶναι ἀργὰ πλέον.... ὑπετονθόρυσεν ὁ Πατὴρ μετὰ λύπης. Ἡ Μήτηρ ἤρχισε σπασμωδικῶς νὰ γελᾷ.

—Διὰ τί γελᾷς, γυναῖκα; ἠρώτησε μετὰ σοβαρότητος ὁ Κύριος Ξένος.

—Διότι ἔκλεξες τὴν πλέον ἀκατάλληλον περίστασιν διὰ νὰ τοῦ κάμῃς τὴν ὁμιλίαν ταύτην. ἦτον ἕτοιμος πρὸ μιᾶς ὥρας νὰ ὑπάγῃ εἰς τῆς Κυρίας Β.... τὸν χορὸν ὅπου τὸν ἔχουν προσκεκλημένον ἀπόψε· ἡ ὥρα ἦτον ἀπερασμένη, καὶ ἐκάθητο εἰς τὰ καρφιὰ ὅσον ἡ ὁμιλία σου ἠκολούθει.

—Στοιχηματίζω, γυναῖκα, ὅτι δὲν θ' ἀπεράσουν πολλαὶ ἡμέραι καὶ μόνος θὰ ζητήσει διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Λονδίνον.

—Στοιχηματίζω ὅτι ὁ Στέφανος διὰ τὰ μιλλιούνια ὅλα δὲν δίδει τὴν μίαν του ἐπωμίδα. Ἡ ἐπιθυμία του εἶναι νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸ Προξενεῖον καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀθήνας νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἱππικοῦ.

—Καὶ ἐγὼ σοὶ λέγω ὅτι δὲν γνωρίζεις ἀκόμη τὸν Στέφανον· αὐτὸς ἐγεύθη ἐνταῦθα ὅ,τι εἶχε νὰ γευθῇ· ἐπιθυμεῖ πρὸ καιροῦ νὰ ἴδῃ τὴν Εὐρώπην· δὲν ἔχομεν τώρα τὰ μέσα νὰ τὸν στείλωμεν, καὶ θὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τῆς προσκλήσεως τῶν Ἰωνιδῶν νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ· ἅπαξ ὑπῆγε, θὰ καταταχθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον, θὰ γλυκαθῇ καὶ θὰ μείνῃ.

—Θ' ἀκολουθήσουν ἐκεῖ σκηναί· ὁ Στέφανος δὲν εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ἀπὸ ἀνεξάρτητος Ἀξιωματικὸς, ὡς τώρα εἶναι συνειθισμένος νὰ διατάττῃ, νὰ γείνῃ διὰ μιᾶς ἁπλοῦς γραμματικὸς καὶ νὰ διατάττηται.

—Εἰς τῆς ἐξαδέλφης του τῆς Χαρικλείας τὴν οἰκίαν θὰ εἶναι ὡς ἐξάδελφος καὶ ὄχι ὡς γραμματικός. Ὅπως ἡμεῖς εἴχομεν αὐτὴν ἐνταῦθα ὡς ἰδίαν θυγατέρα μας, οὕτω καὶ αὐτὴ θὰ τὸν ἔχει ὡς ἴδιον Ἀδελφόν της.

—Μήπως ὑπάγει εἰς τῆς Χαρικλείας; ὑπάγει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Συζύγου τῆς Χαρικλείας, ὅστις εἶναι πάντῃ ξένος πρὸς ἡμᾶς ἄνθρωπος. ἔπειτα δὲν προσθέτεις καὶ τὸ κλίμα; ἐλησμόνησες ὅτι ὁ Στέφανος πρὸ τριῶν μηνῶν ὑπῆγεν εἰς τοῦ Ἅδου τὰς πύλας; ὅτι ἐξέμεσε τοσοῦτον αἷμα; θέλεις διὰ τὰ χρήματα νὰ στείλῃς ἕνα φιλάσθενον νέον εἰς τοῦ τάφου του τοὺς τόπους;

Ἡ Μήτηρ ἐνταῦθα ἐσίγησε φέρουσα τὸ ῥινόμακτρον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Μόνη ἡ ἰδέα ὅτι ὁ υἱός της ἤθελεν ἀπέλθῃ εἰς τοσοῦτον ἀπωτάτους τόπους, τὴν διέθετε νὰ φρίττῃ.

—Πάντοτε ἡ ἀδυναμία τῆς γυναικὸς ταύτης εἶναι τὸ νὰ ἐμποδίζῃ ὅ,τι προσπαθῶ νὰ πράξω ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης μας!... προέφερε μετά τινος ἀδημονίας ὁ Πρόξενος· καὶ λαβὼν γαλλικὴν ἐφημερίδα, ἥτις ἦτον ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐβυθίσθη ἐν τῇ ἀναγνώσει.

Ἡ ἐπαύριον ἐξημέρωσεν, ἡ μεσημβρία ἐπλησίαζε, καὶ ὁ ἀμέριμνος Στέφανος ἦτο βυθισμένος εἰσέτι ἐν ὕπνῳ ἡδονῶν καὶ τρυφῆς, ἐπειδὴ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωίας ἦλθεν εἰς τὴν κλίνην του. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἡ θύρα τοῦ κοιτῶνός του κρούεται, καὶ μία γνωστὴ φωνὴ τὸν προσκαλεῖ ν' ἀνοίξῃ.

—Πῶς, Ἀχιλλεύ! σὺ ἐδῶ;... ἀμ σύ, Σούτζό

μου! . . . πῶς εὑρέθητε εἰς Σμύρνην; . . . ἔκραξεν ἅμα ἤνοιξε τὴν θύραν.

—Ταύτην τὴν στιγμὴν ἐφθάσαμεν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ πηγαίνομεν εἰς Μολδοβλαχίαν· εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς Λεβέντης εἷς τῶν Ἀνθυπολοχαγῶν τοῦ Πυροβολικοῦ τῆς Ἑλλάδος.

—Διὰ περιήγησιν, βέβαια . . . . Καθίσατε καὶ συγχωρήσατέ μοι νὰ ἐνδυθῶ· μεθ' ὑμῶν δὲν ἔχω ἐθιμοταξίας· συνεζήσαμεν ἀρκετὰ ἔτη εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Εὐελπίδων.

—Διὰ περιήγησιν! τί περιήγησιν . . . . τὴν ἐτυφλώσαμεν τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὑπάγομεν νὰ ζήσωμεν ὅπου ἀλλοῦ ἐμποροῦμεν.

—Τί λέγεις, Ἀχιλλεῦ! ἀστειεύεσαι;

—Διόλου δὲν ἀστειεύομαι . . . .

—Μὰ διὰ τί! . . .

—Διὰ τί; . . . θέλεις νὰ πάθωμεν καὶ ἡμεῖς ὅ,τι ἔπαθον οἱ Πατέρες μας;

—Τί τρέχει;

—Τί τρέχει! . . . ὁ Πατήρ μου δὲν ἦτον εἰς Βουκουρέστιον πρὶν τῆς Ἐπαναστάσεως γενικὸς Πρόξενος τῆς Ῥωσσίας μὲ τὸ παράσημον τοῦ Βλαδημήρου; δὲν ἦτον ὑπέρπλουτος; δὲν ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν του χάριν τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας; δὲν ἐθυσίασε τὸν πλοῦτόν του εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα; ψωφᾷ τῆς πείνας εἰς Ἀθήνας, θέσιν δὲν τῷ δίδουν· ὁ Κολέτης τὸν ἐμπαίζει μὲ τὸ σήμερον καὶ τὸ αὔριον· ἐὰν δὲν προφθάσω ἐγὼ νὰ τὸν γηροκομήσω, θὰ τελειώσει κατὰ τὴν παροιμίαν εἰς τὴν ψάθαν. Τὰ γράμματα εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἀπερνοῦν. Ἰδού, ἐμείναμεν τόσα ἔτη εἰς τὸ Πολεμικὸν Σχολεῖον· οἱ στραβοί, οἱ ἀγράμματοι, οἱ ἄνευ ἀνατροφῆς, οὗτοι εἶναι οἱ κατέχοντες τὰς θέσεις· φθάνει νὰ πληρώσῃς χρήματα, καὶ ἀγοράζεις, ὡς εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὄχι βαθμοὺς Βαρόνων καὶ Κομήτων, ἀλλὰ Προξένων, Ὑπουργῶν καὶ Πρέσβεων.

Ὁ Ἀχιλλεὺς Λεβέντης περιεφέρετο γοργῶς ἐν τῷ θαλάμῳ ὑπὸ σφοδρᾶς ἀγανακτήσεως δερόμενος.

—Ἀμὲ σύ, Μιχαλάκη; . . . ἠρώτησεν ὁ Στέφανος τὸν ἄλλον φίλον του Ἀνθυπολοχαγὸν τοῦ Μηχανικοῦ καὶ υἱὸν τοῦ ποτὲ Ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας.

—Καὶ ἐγὼ διὰ τὰς Ἡγεμονίας. Γνωρίζεις ὅτι ὁ Θεῖος καὶ ὁ Πατήρ μου ἐθυσίασαν μίαν Ἡγεμονίαν ἕκαστος ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀφοῦ ἔμεινα τόσα ἔτη εἰς τὸ Πολεμικὸν Σχολεῖον, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μ' ἔπεμψε τὸ 1841, εἰς Φρεβούργην τῆς Γερμανίας διὰ νὰ σπουδάσω τὴν Ὀρυκτολογίαν· διέμεινα ἐκεῖ τέσσαρα ἔτη, καὶ ἀφοῦ ἐσπούδασα ὅ,τι ἐχρειάζετο, ἐπέστρεψα πρὸ μικροῦ καὶ ἐπαρουσιάσθην εἰς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ πολέμου Τζαβέλαν ἵνα προσδιορίσῃ τὴν θέσιν μου. Τί μὲ εἶπε, νομίζεις; . . . . "Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει μέταλλα. Οὔτ' ἐτρελάθημεν νὰ ἐξοδεύωμεν χρήματα διὰ νὰ σκάπτουν καὶ ζητοῦν πράγματα, ὅπου μὲ τὰ 'μάτια μας δὲν βλέπομεν. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἦλθε καὶ ἕνας ἄλλος Ἀξιωματικὸς τοῦ Πεζικοῦ ὁ Καραγεώργης, καὶ μ' ἐζήτει νὰ τοῦ δόσω μερικοὺς στρατιώτας νὰ σκάψουν εἰς ἕνα παλαιὸν λουτρὸν τοῦ Ναυπλίου, ὅπου νομίζει ὅτι ὑπάρχει ἕνας θησαυρός. Θέλεις ν' ἀρχίσῃ ὁ κόσμος νὰ φωνάζῃ ὅτι ὁ Τζαβέλας ἐτρελάθηκε καὶ ἤρχισε νὰ σκάπτῃ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα; Ὄχι, Κύριε Σοῦτζο! δὲν γνωρίζω γράμματα, πλὴν καὶ δὲν εἶμαι ζῶον ἀνόητον νὰ κάμω τοιαῦτα πράγματα καὶ νὰ σκάπτω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, διότι θὰ σκάψω καὶ τὸν λάκον μου ἐπὶ τέλους."

Χὰ . . . . χὰ . . . . χὰ . . . . ἐκάγχασαν καὶ οἱ τρεῖς νέοι Ἀξιωματικοί.

—Μὰ τί! . . . τὴν ἀλήθειαν λέγοντες, οἱ περισσότεροι καὶ καλλίτεροι νέοι τῆς Ἑλλάδος, ὅσοι γνωρίζουν κάτι τι, ἤρχισαν καὶ φεύγουν. Θέλεις νὰ σ' ἀριθμήσω εἴκοσι εἰς μίαν στιγμήν; Τί θὰ κάμουν ἂν μείνουν ἐκεῖ; θὰ ψωφήσουν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπολοχαγοῦ ἢ λοχαγοῦ μὲ 250 δραχμὰς τὸν μῆνα, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ στάδιόν των, προσέθηκεν ὁ Ἀχιλλεὺς Λεβέντης.

—Λοιπόν, Κύριοι! ἀκούσατε τί προτείνουν καὶ εἰς ἐμέ· νὰ ὑπάγω εἰς Λονδῖνον διὰ νὰ γείνω Ἔμπορος.

—Καὶ ἀκόμη κάθεσαι!

—Μὲ τὰ λόγια ὅλα εἶναι εὔκολα, φίλοι μου. πλὴν ἂς ἐξετάσωμεν τὰ πράγματα ἀπαθέστερα. Ἔλθὲ ἐδῶ. Τί θέλεις; ἀφοῦ κατηνάλωσα ὀκτὼ ἔτη τῆς καλλιτέρας μου ἡλικίας διὰ νὰ σπουδάσω φυσικομαθηματικὰς Ἐπιστήμας, ὡς τὴν ὀχυροματικήν, κατασκευὴν κανονοστασίων καὶ καταμετρήσεις, ἀφοῦ ἀπὸ δωδεκαετοῦς ἡλικίας ἐσυνείθισα εἰς τὸ γυμνάσιον, τὴν γυμναστικήν, πυροβόλον καὶ ξιφομαχίαν, τώρα θέλεις εἰς μίαν ἡμέραν νὰ μετασχηματισθῶ ὁλοτελῶς, νὰ καθίσω εἰς ἓν σκαμνὶ νὰ γράφω γράμματα καὶ νὰ μαλάσσω καλαμπόκια καὶ σιτάρια; ἔπειτα μήπως θ' ἀρχίσω μὲ κεφάλαια, ὥστε νὰ ἦμαι τοὐλάχιστον ἀνεξάρτητος; Ὑπάγω εἰς τὸ κατάστημα τῶν Ἰωνιδῶν, οἵτινες ἔχουν χιλίους ἄλλους συγγενεῖς, καὶ τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζω διόλου τί ἄνθρωποι εἶναι.

—Α! ὅλος ὁ κόσμος τοὺς γνωρίζει! εἶναι ὑπέρπλουτοι! ἔχουν μιλλιούνια λίρας καὶ εἰς ἄκρον μεταδοτικοί! τοὺς καλοῦν μάλιστα εἰς Ἀθήνας τοὺς "Εὐεργέτας τοῦ Ἔθνους." Ὁ Ἀχιλλεὺς Λεβέντης

διέκοψε μετὰ σεβασμοῦ σταθεὶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θαλάμου. Εἶτα ἐξακολουθῶν τὸν περίπατόν του— "ἄλλως, φίλε Στέφανε, φαντάζεσαι τὰ πράγματα, καὶ ἄλλως εἶναι. τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, τί θὰ χάσεις; κάμε ὅ,τι κάμνομεν καὶ ἡμεῖς· ζήτησε μίαν ἄδειαν ἀπουσίας ἓξ μηνῶν ἢ ἑνὸς ἔτους, πήγαινε εἰς Λονδῖνον, ἰδὲ τὴν Εὐρώπην, δοκίμασε καὶ τὸν κερδῷον Ἑρμῆν, καὶ ἂν δὲν σ' ἀρέσῃ, τὰ ἐμπρὸς ὀπίσω εἰς Ἀθήνας ὅπου σὲ περιμένει ὁ βαθμός σου· ἂν τοὐναντίον, δὸς τὴν παραίτησίν σου καὶ μεῖνε.

—Οὕτω σκοπεύω νὰ πράξω, ἐτονθόρυσεν ὁ Στέφανος· καὶ ἐγὼ οὕτω συλλογίζομαι, ἐπειδὴ ὁ Πατήρ μου μὲ ὑπερεφορτώθη κατ' αὐτὰς ν' ἀφήσω καὶ τὸ πολιτικὸν καὶ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον καὶ νὰ μεταβῶ εἰς Ἀγγλίαν· θὰ κάμω τὸ ταξειδάκι, καὶ ἂς ἴδωμεν τί θ' ἀπαντήσομεν ἐκεῖ... Ἐν τούτοις, Κύριοι, ποίαν ὥραν ἀναχωρεῖ τὸ ἀτμοκίνητον; καὶ ἕως ποίαν ὥραν θὰ ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν τῆς συντροφίας σας;

—Ἀναχωροῦμεν μετὰ τρεῖς ὥρας.

—Πολὺ καλά... ὑπάρχει καιρὸς διὰ νὰ συγγευματίσωμεν καὶ ἴδῆτε καὶ τὴν Σμύρνην. Τί τὸ θέλετε, φίλοι μου.... αὐτὸ τὸ μέλλον!.... ὡς πρὸς τὸ παρὸν, ἐγὼ εἶμαι κάλλιστα. Ἐὰν ὁ γέρων δὲν μοὶ ἐπενθύμιζε κάθε στιγμὴν τὸ μέλλον καὶ τοὺς μικρούς μου ἀδελφοὺς, τίς ἤθελε συλλογίζεται μέλλον;... Ἰδοὺ, τὸ σπαθὶ ἐκεῖνο καὶ αἱ ἐπωμίδες εἶναι τὸ μέλλον. Διὰ τὸ παρὸν, εἶμαι Λόρδος καὶ ἀδελφὸς μὲ τὸν Σουλτάνον. ἔχω τρεῖς ἵππους, τὸ καλόν μου φαγὶ, τὴν πατρικήν μου ταύτην οἰκίαν ἓν μικρὸν παλάτι, ὡς βλέπετε, πέντε ὑπηρέτας καὶ δύο Καβάσιδες ὑπὸ τὰς διαταγάς μου, 150 δραχμὰς κατὰ μῆνα Τζέπ-χαρτζιλὶκ ὅπου εἰς Σμύρνην κάμνουν 600 γρόσια, καὶ εἰς κάθε ὁδὸν τῆς Σμύρνης ἓν ζευγάρι 'μάτια διαφορετικοῦ χρώματος. Ἄς ἴδωμεν εἶναι δυνατὸν εἰς Λονδῖνον, ὅπου, ὡς ἀκούω, τὸ ῥουδάκινον πληρόνεται πέντε σελήνια, καὶ ἡ ὀκὰ τὰ σταφύλια 400 γρόσια, νὰ ζήσῃς οὕτως;

Εἷς ὑπηρέτης διέκοψεν εἰδοποιῶν τὸ γεῦμα.

Ὁ Πρόξενος ἦτο σύννους· τὴν ἡμέραν ἐκείνην παρῆσαν συντράπεζοι καὶ δύο ἕτεροι ξένοι, οἵτινες ἀπ' Ἀθηνῶν μετέβαινον εἰς Κωνσταντινούπολιν· ὁ εἷς ἐκάθητο πλησίον του, καὶ τῷ ὡμίλει ἀδιακόπως μυστικῶς παρὰ τὸ οὖς.

Ὅταν ἠγέρθησαν τῆς τραπέζης, ἡ Κυρία Ξένου πλησιάσασα τὸν Υἱόν της, "κακὰς εἰδήσεις, Στέφανέ μου!" τῷ λέγει "Τὸν Πατέρα σου μεταθέτουν καὶ διορίζουν τὸν Μ..... τοῦτο γράφει ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ὁ Φ.... ὡς βεβαιότατον."

—Εἶναι τφόντι φρικτὸς καρδιόκτυπος οὗτος· μὲ κάθε ἀτμοκίνητον, μίαν τὸν παύουν, μίαν τὸν μεταθέτουν, μίαν τὸν καταβιβάζουν· τοῦτο εἶναι τὸ μαρτύριον τοῦ Σισήφου! ἔκραξεν ὁ Στέφανος. Εἰς τ' ἄλλα Κράτη, ὅταν τις θυσιασθῇ ὑπὲρ τῆς Πατρίδος του, καὶ ὑπηρετήσῃ καὶ δέκα ἔτη μὲ ζῆλον, περιμένει προβιβασμοὺς καὶ ἀποκατάστασιν· εἰς τὴν Ἑλλάδα συμβαίνει τὸ ἐναντίον· ὅσον ἡ ἀρχαιότης σου αὐξάνει, τόσον καὶ πλησιάζεις εἰς τὸ χεῖλος τοῦ βαράθρου σου. Διότι ἑκατὸν κατόπιν σου διώκουν τὴν θέσιν σου. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἔχῃς τὸ κιβώτιον τῆς Πανδώρας ἀνοικτὸν διὰ νὰ χορταίνῃς τοὺς Αὐλικοὺς καὶ Ὑπουργοὺς ὅπως σὲ διατηρήσουν. Τοιαύτην ἐκτραχυλισμένην πορείαν Κυβερνήσεως, οὔτε οἱ Πασσάδες καὶ Ἀγάδες τῆς Τουρκίας ποτὲ ἠκολούθησαν· θὰ ὑπάγω νὰ γείνω χαμάλης εἰς Λονδῖνον καλλίτερα, παρὰ νὰ ὑποφέρω τοῦτο τὸ καρδιοκτύπι καὶ ἄδηλον! προσέθηκε μετ' ἀγανακτήσεως.

—Δὲν ἤθελον νὰ σὲ πικράνω, φίλε, εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς, ἀλλὰ κἀγὼ ἤκουσα τὴν παῦσιν τοῦ Πατρός σου ἐν Ἀθήναις ὡς βεβαιοτάτην.

—Ἄς πράξουν ὅπως θέλουν· θὰ ὑπάγω εἰς Ἀγγλίαν· τὸ βλέπω ὅτι πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς Ἀγγλίαν.

Πραγματικῶς ἓν ἔτος μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, δηλ. τὸ 1846 ὁ ἀκόλουθος Ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ Ἱππικοῦ Στέφανος Ξένος ἰδὼν καθαρώτατα τὴν ἀνάγκην νὰ προλάβῃ τὸν παντελῆ ὄλεθρον τῆς οἰκογενείας του, ἂν καὶ πτύων αἷμα, ἰσχνὸς καὶ εἰς ἄκρον φιλάσθενος, ἀφῆκεν ἐν ἀορίστῳ ἀδείᾳ τὴν Ἑλλάδα καὶ μετέβη εἰς Λονδῖνον.

Ἐν καιρῷ δέοντι θέλομεν πάλιν ἐπανεύρει αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ὁ Φοῦρνος τῆς Δεσποινοῦς.

Ἡ περίφημος Δεσποινοῦ ἡ κοινῶς καλουμένη "Φουρναριὰ τῆς Σμύρνης" εἶναι ἡ Κυρία Δενὶς, ἡ Κυρία Μοντρὸκ, ἡ Κυρία Λεμπρὲν τοῦ Λονδίνου, ἢ ἂν θέλητε, ἡ Κυρία Λοβοὺς τῶν Παρισίων. Ἔχει φοῦρνον ὅπου ὅλαι αἱ παραθαλάσσιοι οἰκογένειαι τῆς Σμύρνης αἱ πρὸς τὸ Προξενεῖον τῆς Ῥωσσίας ψήνουν τοὺς ἄρτους των, ὡς καὶ οἰκίαν μικρὰν μὲν, πλὴν ὑπὸ τὴν στέγην τῆς ὁποίας ὁ Ἄρης εἶδε

Ἡ Φουρναριὰ Δεσποινοῦ.

πολλάκις τὴν Ἀφροδίτην, χωρὶς ποτὲ ὁ δυστυχὴς Ἥφαιστος ἐντὸς ταύτης νὰ δυνηθῇ νὰ τοὺς συλλάβῃ. Ὅλαι αἱ νέαι καὶ ὡραῖαι ὑπηρέτριαι ἔρχονται εἰς τῆς Δρακαίνης ταύτης διὰ νὰ φουρνίσουν, καὶ πολλαὶ Κυρίαι πάλιν ὁσάκις ἀσθενοῦν, στέλλουν καὶ προσκαλοῦν τὴν θαυματουργὸν ταύτην γυναῖκα διὰ νὰ τὰς ἰατρεύσῃ. Διάφοροι βαθύπλουτοι, πρὸ πάντων γέροντες οἰκογενειάρχαι, καθ' ἑσπέραν κάμνουν τὸν περίπατόν των μέχρι τοῦ φούρνου τούτου διὰ νὰ γευθοῦν τὰ κατημέρια καὶ κουλούριά της, αὕτη δὲ ταυτοχρόνως δέχεται ἀπὸ τῆς ἄλλης θύρας τὰς πιστὰς συζύγους των, αἵτινες ἔρχονται νὰ δώκουν τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς σημερινῆς ἀρετῆς πρὸς δεκαεπταετῆ μειράκια, ἅπερ ἡ πανταξία Φουρναριὰ τοσοῦτον ἐπιτηδείως προμηθεύει πρὸς ταύτας. Αὕτη ἡ γυνὴ εἶναι μετρίου ἀναστήματος, πολύσαρκος ὡς ὅλαι τοῦ ἐπαγγέλματός της, μελάγχρους, ἔχουσα δύο ὀφθαλμοὺς μαχλικούς, πανούργους καὶ ὡς βέλη εἰσδύοντας εἰς τὴν διάνοιαν τῆς ἀθωότητος. Ἡ κόμη της εἶναι ἤδη φαιὰ ἐκ τῶν πεντήκοντα χειμώνων, οὓς ἔφερεν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἡ ἐπιδερμίς της μελάγχρους καὶ τηλώδης ὀλίγον. ἡ φωνή της ἀρρενωπή, ἡ γλῶσσά της μελίρρυτος μετ' ἀνεκδότων καὶ σαγηνῶν, μετὰ πλαγίων καὶ αἰνιγματωδῶν ἐκφράσεων, μετὰ σκοτεινῶν διὰ τὸν μέν, πλὴν ἐκφραστικῶν διὰ τὴν δέ, λόγων, μετὰ γλώσσης οὐχὶ τῆς Πυθίας, ἀλλ' αὐτόχρημα μιᾶς γεγηρακυίας μαστρωποῦ. Εἶναι Χία, κατῴκει τὴν Σμύρνην ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῆς νήσου ἐκείνης, καὶ πάντοτε ἐν τῷ αὐτῷ φούρνῳ, τρία βήματα μακρὰν τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀμοίρου· εἶχεν ἀπειρίαν νόθων υἱῶν ῥαγιάδων, τοὺς ὁποίους μὴ δυνηθεῖσα νὰ κατατάξῃ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον ὡς ὑπηκόους Ἕλληνας κατὰ τὴν καταγραφὴν τὴν ὁποίαν τὸ 1845 ὁ Ἀλῆ Ἐφέντης τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ὁ ἀπεσταλμένος ἔπραξεν, ἔπνεε πῦρ καὶ ἐκδίκησιν καὶ αὕτη κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς Προξένου τῆς Ἑλλάδος. Τοιαύτη ἦτον ἡ γυνὴ παρὰ τῇ ὁποίᾳ περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ Ἄννινος καὶ ὁ Τρανὸς εἰσῆλθον.

—Ἐδῶ 'σαι, πουλίμου!... ἔκραξεν ὁ καδοποιὸς ἅμα ἐπαρουσιάσθη ἔκπληκτος εἰς τὴν ὄψιν λαμπροστολισμένης, ἥτις ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θαλάμου μὲ δακρύοντας ὀφθαλμούς. Εἶτα ἀστραπηδὸν λαμβάνων ὕφος σεβασμοῦ, ὡς νὰ τῷ ἐξέφυγε τοῦ στόματος ἐνώπιον τρίτου προσώπου ἡ ἄνω φράσις, προσέθηκε. "Τί κάμετε Μαντάμα;[1] πῶς εἶσθε Μαντάμα; ὁ Ἐκλαμπρότατος εἶναι καλά;

[1] Τῶν Προξένων τὰς γυναῖκας ὀνομάζουν Μαντάμας ἐν Σμύρνῃ.

—Πολὺ καλά, σπολάτησας.... ἀπεκρίθη αὕτη ἡμιεγειρομένη μετὰ φωνῆς λεπτῆς ὡς τῆς κερδοῦς (νυφίτζας) ἐν Σμυρναϊκῇ προφορᾷ.

Τὸ νέον τοῦτο πρόσωπον εἶναι ἡ Φρύνη τῆς Σμύρνης, τοῦ Προξένου τῆς.... ἡ σύζυγος, περὶ τῆς ὁποίας ἐν παρόδῳ ἀνωτέρω ὡμιλήσαμεν.

Οὔτε κάλλη ἐξωτερικὰ ἔχει, οὔτε ἀνατροφήν, οὔτε φυσικὰ προτερήματα· ὅ,τι κατώρθωσε, τὸ κατώρθωσε διὰ τῆς μυστηριώδους ἐκείνης μαγείας, τὴν ὁποίαν πολλοὶ πιστεύουν, οὐχὶ μόνον παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἄγγλοις καὶ Γάλλοις· ἤδη ὑπάρχει καθ' ὑπερβολὴν αὕτη ἡ πρόληψις, ὅτι δηλ. διὰ ἀκαταλήπτου γοητείας μία γυνὴ δύναται, ὡς ὁ ὄφις ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ δένδρου, νὰ καταβιβάσῃ εἰς τὸ στόμα της τὸν ἄνδρα ὃν ἐπιθυμεῖ.

Εἶναι γυνὴ μικρόσωμος, ἔχουσα στόμα μέγα, ὀφθαλμοὺς μᾶλλον ὡραίους, πρόσωπον στρογγύλον, πλὴν ἤδη μετὰ πολλῶν διπλώσεων ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ψιμμυθίου δι' οὗ τὸ ἐστίλπνονεν, ὀδόντας μελάγχρους καὶ κόμην μακράν. Αὕτη ἡ μέχρι ποδῶν καστανόχρους καὶ πυκνὴ κόμη της εἶναι τὸ μόνον ἐπ' αὐτῆς ἄξιον λόγου. Ὁμιλεῖ ἀκαταπαύστως, καὶ κατὰ τὴν πρώτην μετά τινος συνάντησίν της δὲν δυσκολεύεται νὰ διηγηθῇ τὰ τοῦ βίου της, καθὼς τίνι τρόπῳ ἐγνώρισε τὸν Πρόξενον, πῶς τὸν ἐγοήτευσε, καὶ πῶς κατώρθωσε τὴν μετ' αὐτοῦ ὑπανδρείαν της, τὰ τῆς Μητρός της, καὶ ἐν γένει ὅλης τῆς οἰκογενείας της· ἀναφέρει ἄνευ συστολῆς καὶ ὀνομαστὶ τὰς δέκα δωδεκάδας τῶν ἐραστῶν τοὺς ὁποίους κατὰ καιροὺς κατέκτησεν. Ἐνδύεται πάντοτε πολυτελῶς, φέρει ἀδάμαντας περὶ τοὺς δακτύλους, μαργαρίτας καὶ χρυσοῦν φέσιον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐκ κυανοῦ κατυφὲ χρυσοκέντητον σμυρναϊκὸν ἱματίδιον, καὶ λευκὴν μεταξωτὴν ἐσθῆτα.

Τοῦ Ἀννίνου οἱ δύο βολβοὶ τῶν ὀφθαλμῶν σχεδὸν ἐξῆλθον ἐκ τῶν ὀστράκων των κατὰ τὴν θέαν τοσούτου πλούτου. ἔκλινε τὸ σῶμα μέχρι διπλώσεως, καὶ ἐτονθόρυσεν ἐπανησίους φράσεις φιλοφροσύνης, διὰ τὴν τιμὴν ἣν ἐλάμβανε νὰ τὴν γνωρίσῃ.

—Ζητῶ νὰ τὴν παρηγορήσω, Πετράκη... κάθεται καὶ κλαίει ἅμα τις, γιατὶ λέει ἔμαθε πῶς ὁ ἄντρας της ἀγαπᾷ τοῦ Ἀμοίρου μιὰ κόρη... ἔκραξε γελῶσα ὑψηλοφώνως ἡ Φουρναριὰ δίδουσα βλέμμα ἐκφραστικόν, δι' οὗ τῷ ἔλεγεν ὅτι, μὲ τὴν λέξιν ἄντρας, ἐννόει αὐτὸν τὸν ἴδιον Τρανόν.

—Καὶ ποιὸς ἐκάθισε καὶ τῆς εἶπε τοιαῦτα πράγματα;

—Ὅλα μαθαίνονται, σινιὸρ Πετράκη! τίποτε δὲ κρατιέται μυστικὸ στὴ Σμύρνη μέσα!... καὶ φέ-

ρουσα τὸ ῥινόμακτρον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡ νέα Φρύνη ἔχεε δάκρυα ζηλοτυπίας περισσότερα.

—Ἔννοια σου σὺ, Κονσολέσα μου! . . . ἔννοια σου ντουντούκα μου! . . . μὴν κλαίτενε καλὲ, καὶ ψώματα 'ναι οὖλα . . . ὁ ἄντρας σας σᾶς ἀγαπᾷ σὰν τὸν ἀπαυτόν του· ὲν κάνει σας τέτοιο ἄδικο . . . καλὲ ὲν ντρεπούστενε νὰ πιστεύγετενε πῶς θὰ καταδεχτῇ νὰ κυττάξῃ τέτοια μιὰ πατζαούρα σὰν τοῦ ψωροάμοιρου τὴ Κόρη! . . . σὰν κ' ἔχει σιμά του τὴ πρώτη ἀρχότισα, τὴ πρώτη Κονσολέσα τζῆ Σμύρνης! . . . εἶπεν ἡ Φουρναριὰ θωπεύουσα αὐτὴν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, ἐνῷ διὰ τῆς ἑτέρας καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἔνευε πρὸς τὸν Τρανὸν ὅτι τῇ τὸν προέδωκαν.

Ὁ Καδοποιὸς πλήρης θριάμβου, διότι ἐνώπιον τοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Ἑλλάδος ἐταπεινοῦτο πρὸ τῶν ποδῶν του τοιούτου Προξένου ἡ σύζυγος, πλησιάσας αὐτὴν καὶ καταβιβάσας τὸ ῥινόμακτρον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν της " καλὲ Μαντάμα, τί κάθεστε καὶ χύνετε τὴ χολή σας διὰ πράγματα ποῦ δὲν ἔχουν τὸν τόπον των! . . . ἐγὼ τὸν ἄντρα σας τὸν γνωρίζω σὰν τὸν ἐμαυτόν μου, καὶ σᾶς τάζω στὴ τιμή μου καὶ στὸ λόγο μου, πῶς οὔτε κἂν ὁμιλία μὲ τοῦ Ἀμοίρου ταῖς κόραις ἔχει, καὶ ὅτι σᾶς ἀγαπᾷ σὰν τὴν ἴδιά του τὴν ζωήν.

—Νὰ σὲ πιστέψω, Πετράκη; εἶπεν ἡ ζηλότυπος γυνὴ φαιδρυνομένη ὀλίγον.

—Νὰ μὲ πιστέψετε πῶς σᾶς ἀγαπᾷ μὲ τὴ καρδιά του, ὅπως τοῦ λόγου σας τὸν ἀγαπᾶτε, καὶ ἠμπορῶ νὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω.

—Λοιπὸν τοῦ Ἄμοιρου ἡ Κόραις παίζουν μέγα πρόσωπον εἰς Σμύρνην! . . . εἶπεν ὁ Ἄννινος, ὅστις ἔδραττε καὶ οὗτος τὸν λόγον ὅπως παρηγορήσῃ καὶ συνδιαλλάξῃ.

—Τζὴ γρωνίζετε, σινιὸρ Σαγγελέα; δὲν εἶναι μεγάλα πράματα, κάτι σουλουμαδιασμέναις . . . .

—Δηλ. ἔχω μίαν συστατικὴν ἀπὸ τὸν Πατέρα των. καὶ ἐπειδὴ ὁ Κύριος Τρανὸς ἀποποιεῖται νὰ μὲ συνοδεύσῃ μέχρι τῆς οἰκίας των, μ' ἔφερεν ἐδῶ εἰς τὴν Κυρίαν Δεσποινούκαν, ὅπως αὕτη μὲ ὁδηγήσῃ πρὸς αὐτάς.

—Γιὰ τοῦτο λοιπὸ ἤρθετε ἐδῶ; . . . . ἀναπνέουσα ἀποκοπώτερα εἶπεν ἡ Φρύνη.

Ὁ Ἄννινος εἶχε ῥάψει θαυμάσια τὴν χαίνουσαν πληγὴν τῆς ζηλοτυπίας της.

—Μάλλιστα . . . .

—Ὁ Κύριος Ἄννινος, Μαντάμα, γνωρίζετε πῶς εἶναι ὁ νέος Κόνσολας τῆς Ἑλλάδος;

—Τί! τὸν παστρεύουν τὸ Ξένο;

—Ἐτελειώσανε ἡ 'μέραις του . . . ἅμα γυρίσῃ εἰς Ἀθήνας ἡ εὐγενεία του, ἀμέσως γίνεται Κόνσολας· ἦλθε τώρα ὡς Ἀνακριτὴς καὶ νὰ 'δῇ ἂν τοῦ ἀρέσῃ ἡ πόλι μας καὶ ἡ θέσι τοῦ Κονσόλου, καὶ εἰς δύο μῆνας τὸν ἔχομεν ὀπίσω· ἐπανέλαβεν ὁ Καδοποιός.

—Καλ' ἀλήθεια οὖλα τοῦτα τὰ λόγια ποῦ λέτενε! Παναγιά μου! . . . καὶ νὰ μ' ἀξιώσῃς νὰ διῶ Κόνσολο τοῦτο τὸ παλικάρι τζῆ Σμύρνης, καὶ ν' ἀνάψω μιὰ λαμπάδα χοντρὴ σὰν τὸ κορμί μου!! . . . . ἔκραξεν ἡ Φουρναριά.

—Ἂς τὸν πετούσανε ἀπὸ 'δῶ, καὶ νὰ 'δινα τ' ὀσπῆτί μου ἐκεῖνο ποῦ κάνει ἑκατὸ χιλιάδες γρόσια . . . καὶ ἔδειξεν οἰκίαν ἀπέναντι τοῦ φούρνου καὶ πλησίον τῆς τοῦ Ἀμοίρου. Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὴν περιφάνια τζῆ γυναῖκάς του . . . Ἐγὼ, Κύριε Σαγγελέα, τὸ γρωνίζω πῶς δὲ κατάγομαι οὔτ' ἀπὸ μεγάλη, οὔτ' ἀπὸ πλούσια φαμιλιά· ἡ τζάτζα μου ἡ εὐλογημένη ἦτανε γυναῖκα ποῦ ἀγαποῦσε πολὺ τὰ ξυνόμηλα καὶ . . . . .

—Ἄφησε, νὰ σὲ χαρῶ, τὴν ὁμιλία ταύτη! διέκοψεν ὁ Τρανὸς ἐρυθριῶν αὐτὸς πλεῖον ἢ ἡ ὁμιλοῦσα γυνή, διότι ἡ διήγησις ἤθελε πολὺ μικροποιήσει εἰς τὸν νοῦν τοῦ Εἰσαγγελέως τὸν θριάμβον αὐτοῦ.

—Γιατί, Πετράκη; ἀφοῦ ὁ σινιὸρ Ἄννινος θὰ 'ρθῇ Κόνσολος, γιατί νὰ μὴ μάθῃ ὅλη τὴν ἀλήθεια ἀπὸ τὸ στόμα μου; Παρὰ νὰ τοῦ 'ποῦν ἄλλοι ἀλλ' ἀντ' ἄλλων καὶ ψευτιαῖς, κάλλια 'γὼ νὰ τοῦ τὴν 'πῶ καθὼς εἶναι.

—Ἒν μπορεῖ ἡ Κονσολέσα ν' ἀλλάξῃ φυσικό· ἔχει τέτοια ἄδολη καρδιὰ ἡ ζαβάλισα, π' ὅ,τ' ἔχει μέσα της, τὸ 'χει καὶ στὰ χείλια της . . . . ἔκραξεν ἡ Φουρναριὰ γελῶσα γέλωτα τοῦ Σατανᾶ, καὶ παρατηροῦσα τὸν Τρανὸν ἔχοντα διεσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ θεωροῦντα αὐτὴν μετὰ πολλοῦ θαυμασμοῦ.

Ὁ Καδοποιὸς ἤρχισε νὰ λούηται ὑπὸ ψυχροῦ ἱδρῶτος.

—Ἡ τζάτζα μου ἦτανε γυναῖκα, γιατὶ ποῦ λέτε, ποῦ 'γαποῦσε πολὺ τὰ ξυνόμηλα, ἐπανέλαβε μετὰ πολλῆς ἀφελείας ἡ Κονσολέσα, καὶ μ' ἀνέθρεψε καὶ μένα μὲ τὰ ἴδια της τὰ φρονήματα· θυμοῦμαι, ἀγάπη μου, τὰ κλάματα ποῦ 'κανα κατὰ πρωτῆς ποῦ μ' ἔβαλε στὴ ζωὴ τούτηνε· τὰ μάγουλά μου ἀπὸ τὴ τιμιότης καὶ τὴ ντροπὴ πριστήκανε· λίγο λίγο συνείθισα. οὖλα εἶναι συνήθεια . . . ἔκαμα νὰ μὴ σοῦ 'πῶ σινιὸρ Σαγγελέα, εἴκοσι Γιαβουκλοῦδες (ἐρωμένους), ὡς ὅπου τὰ μέλωσα μὲ τὸν ἄντρα μου. Ἦτανε γέρως παραλὴς (πλούσιος), προκομμένος καὶ μὲ μάθησι μεγάλη, καὶ Κοτζὰ Κόνσουλας. ἐγὼ ἤμουνε ποιὰ ξεσκολισμένη καὶ μαριόλα·

Οὖλ' αὐτὰ τὰ κατάεφερα μονάχη μου . . . μὲ τὴ γλῶσσά μου, Σινιὸρ Σαγγελέα . . . μὲ τοὺς γλυκούς μου τρόπους . . . μὲ τὴ καλή μου τὴ καρδιὰ . . . καὶ μὲ τὴν ἀξιότης μου.

ἔκανα τὴ Παναγιὰ τὴ Μαγδαλινὴ μπροστάτου. μ' ἀρωτοῦσε, πῶς τὸ λένε τοῦτο; καὶ ἐντρέπουμουν νὰ τοῦ πῶ πῶς τὸ λένε λαιμός· μ' ἀρωτοῦσε τ' εἶναι ἐκεῖνο; κ' ἐκοκίνιζα σὰν τοῦ 'λεγα ποδάρι· μ' ὡμιλοῦσε γιὰ καμιὰ ποῦ ἀκούουνταν πῶς εἶχε γιαβουκλοῦ, κ' ἤρχιζα τὰ κλάματα φωνάζοντας ὅτι ἤθελε νὰ φθείρῃ τὴν ἀνθωότης μου· μοῦ 'λεγε γιὰ τὴ Μάναμου, καὶ 'γὼ τὸν παρακαλοῦσα νὰ μὲ βγάλῃ ἀπὸ κοντά της, γιατὶ θὰ χαθῶ σὲ τέτοια Μάνα κοντά. Σὲ λίγο καιρὸ ἄρχεψα τὰ δάκρυα μὲ τὸ σταμνί, καὶ ταῖς λιγοθυμιαῖς μιὰ πάνω στὴν ἄλλη· τοῦ φώναζα πῶς μ' ἐπῆρε στὸ λαιμό του, πῶς τώρα θὰ μὲ μάθῃ ὁ κόσμος, πῶς θὰ κάμω καὶ παιδὶ, καὶ κανένας πιὰ δὲ θὰ μὲ παντρευτῇ· τοῦ πιπίλισα τὸ μυαλό, τὸν ἔκαμα καὶ μὲ βγάνει ἀπὸ τῆς τζάτζας μου κοντά, μοῦ χτίζει, γιατὶ ποῦ λέτε, ἐκεῖνο τὸ σπῆτι, μοῦ πιάνει δοῦλες δούλους, καὶ μὲ κάνει ἀρχόντισα. Ὄυλ' αὐτὰ τὰ κατάεφερα μόνη μου, μὲ τὴ γλῶσσά μου, σινιὸρ Σαγγελέα . . . μὲ τοὺς γλυκούς μου τρόπους . . . μὲ τὴ καλήμου τὴ καρδιὰ . . . καὶ μὲ τὴν ἀξιότης μου.

Ἡ Φρύνη ἐφαίνετο ὑπερευχαριστημένη καὶ εὐτυχής. στηρίξασα τὴν παλάμην ἐπὶ τῶν γονάτων της ἐστάθη ὀλίγον διὰ ν' ἀναπνεύσῃ.

Ὁ Ἄννινος διετήρει τὸ βαρὺ καὶ σιωπηλόν του· μετὰ δὲ τῆς φαινομένης του προσοχῆς καὶ τοῦ εὐπροσηγόρου του μειδιάματος ἦτον ὅλος ἓν οὖς, ἐνῷ καὶ πραγματικῶς τὸ μέτωπον αὐτοῦ ἐσκυθρώπαζεν ὑπὸ τὰ καταχθόνια τὴν ὥραν ἐκείνην σχέδιά του.

Ὁ δὲ Τρανὸς τώρα ταπεινούμενος ἐκ τοῦ πρὸ μικροῦ θριάμβου του, ἐξῆλθεν εἰς τὸν δῶμον, καὶ ἔχων τὸ σῶμα ὄπισθεν παραθύρου βλέποντος ἐντὸς τοῦ θαλάμου καὶ τὰ ὀπίσθια τῆς ἐρωμένης του, ἔδιδεν ἀγρίους μορφασμοὺς εἰς τὸ πρόσωπόν του.

Ἡ Φουρναριὰ γνωρίζουσα τὴν γυναῖκα τὴν ὁποίαν αὕτη ἀνέθρεψε, γελῶσα ἐσπόγγιζε διὰ τοῦ περιζώματός της τοὺς σιέλους της, καὶ διὰ τοῦ ποδὸς ἐσφράγιζε μετὰ βίας τὸ ἔδαφος.

—Μιὰ φορὰ εἰς τὸ σπῆτι μέσα, καὶ ἐβόγκησεν οὔλη ἡ Σμύρνη. Μ' ἐφωνάξανε ἡ καλόμοιρη ἡ Μαντάμα ἡ . . . ἡ Κονσουλέσα· οὗλοι μ' ἐχαιρετούσανε, οὗλοι μοῦ γλυκογελούσανε, καὶ ἤρχεψα καὶ 'γὼ πιὸ νὰ νιόθω τὸ εἶναί μου. Ὁ ἄντρας μου, πρέπει νὰ γρωνίζετε, πῶς ἦτανε τάχτικὸς ἄθρωπος· οὔλη τὴ βδομάδα 'γραφε καὶ σπούδαζε, καὶ δὲν ἤρχουνταν παρὰ μιὰ φορὰ νὰ μὲ βλέπῃ. Τὴ μέρα πούρχουνταν ἤμουνα σὰν τὴ γάτα μαζωμένη στὸ σπῆτι, καὶ οὗλο κλάμα. Τοῦ 'λεγα πῶς ὁ κόσμος μ' ἔχει ἀπ' ἐμπρὸς, γιατὶ οὔτε γυναῖκά του 'μαι, οὔτε βλέπω τὴ μοίρα μου νὰ θέλῃ νὰ γενῶ. Ὅτι σὰ μεγαλώσουνε τὰ παιδάκια μας τὰ καϋμένα σὲ τὶ θέσι θὰ 'ναι στοῦ κόσμου τὰ μάτια· νὰ γρωνίζουνε ὅτι ἔρχουνται ἀπὸ τέτοιο πατέρα, καὶ νὰ μὴ μποροῦνε νὰ 'χουνε τ' ὄνομά του. Ἐκεῖνος κουνοῦσε τὸ κεφάλι καὶ μ' ἔλεγε, ὅλο νὰ 'χω πομονὴ, καὶ οὗλα μποροῦν νὰ γείνουν μὲ τὸ καιρό. τί τὰ θὲς, μάτια μου σινιὸρ Ἄννινε, 'πομονὴ καὶ 'πομονὴ 'γῴ δὲ μποροῦσα νὰ χάσω τὰ νιάτα μου κοντὰ σ' ἕνα γέρο, κ' ἔκαμα κρουφά του κὶ ἄλλους καμπόσους γιαβουκλοῦδες· ποῦ νὰ φανταζόμουνα τότε πῶς ἤθελε μὲ τὰ σωστά του νὰ μὲ κάμῃ στέφανό του. Ὀχτὼ χρόνια μ' ἐκρατοῦσε γιὰ 'δική του, μ' ἀγόρασε διαμαντικὰ κὶ ἄλλα σπήτια μούρκια, κὶ ἀγαποῦσε τὰ παιδάκια μου οὗλα σὰν 'δικά του. Στὰ στερινὰ ἀφοῦ χάλασα τὸ κόσμο, καὶ τοῦ κατέβασα τοὺς Ἁγίους καὶ τὴ Παναγιὰ μὲ τοὺς ὅρκους μου, τὸν ἔκαμα καὶ μ' ἐβλοήθηκε· γίνηκα κεῖνο ποῦ 'μαι. Τώρα βρόντιξε καὶ ἡ ἀνατολὴ κ' ἡ δύσι· ἤμουνε πιὰ Μαντάμα μὲ τὰ σωστά μου, καὶ μιὰ ἀπὸ τζῆ πιὸ μεγάλαις Μαντάμαις τζῆ Σμύρνης· ἡ βίζιταις ἤρχουνταν σὰν μελίσσια, μέρα νύχτα· ποτὲ χαρὰ μεγαλήτερη δὲν ἔλαβε ἡ Σμύρνης παρὰ νὰ μὲ 'δῇ γυναῖκα μὲ στέφανο στὸ κεφάλι· ἀφοῦ οὗλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι θέλανε τὴ φιλία μου, τοῦ ψωροκόνσουλα τῆς ἀγελάδος (Ἑλλάδος) ἡ παλιογυναῖκα ἡ Μαντάμα Λαουρίνα μοῦ κρατοῦσε ψιλὴ μύτη. Ἐιν' ἀλήθεια πῶς καὶ τὰ δυό της τὰ παιδιὰ καὶ ὁ σινιὸρ Μανωλάκης, καὶ καλή του ὥρα ὁ σινιὸρ Στεφανάκης ποῦ τώρα 'ναι στὴ Λόντρα σταθήκανε μὲ τὴν ἀράδα των Γιαβουκλοῦδες μου, μὰ τοῦτο τί ἔχει νὰ κάμῃ; τότε δὲν ἤμουνε παντρεμένη, κὶ ὅ,τ' ἤθελα 'κανα. Δὲ μοῦ 'καμε βίζιτα, καὶ γιὰ τοῦτο καὶ πολλαὶς ἄλλαις τὴν ἐκόψανε. Τώρα τί κάνεις, Σινιὸρ Ἄννινε; ἀγαπᾷς πιὰ τέτοιους α'θρώπους; δὲ τοὺς βγάνεις τὸ μάτι μὲ τὸ καρφὶ, μὲ τὸ πιρούνι, μ' ὅ,τι κρατεῖς στὰ δάχτυλα βγάλτούς το νὰ μὴν ᾖναι τόσο περίφανοι καὶ ξεπασμένοι. Νὰ 'ρθῇς Κόνσουλας, μάτια μου, καὶ νὰ σοῦ κάνω ἕνα τραπέζι ποῦ νὰ 'ναι κὶ ὁ Πασσᾶς κὶ οὗλαις ἡ παντιέραις (οἱ Πρόξενοι), καὶ νὰ σὲ παντρέψω μὲ τὴ πρώτη κοπέλα τζῆ Σμύρνης.

—Ἔχει τέτοια καλὴ καρδιὰ ἡ Κονσολέσα, ποῦ σὰν ἔρθετενε Κόνσολας εἶναι καλὴ νὰ ξοδιάσῃ εἴκοσι χιλιάδες γρόσια νὰ κάμῃ σας ἕνα ζιαφέτι· ἐν τῇ ξέρετενε τὶ χουλιάρα 'ναι σὰ θέλῃ νὰ παντρέψῃ κανένανε, διέκοψεν ἡ Φουρναριά.

—Τὴν ἐννοῶ ἀρκετὰ καλὰ, ἀφοῦ ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὰ ἰδικά της· . . . ἐννοῶ ὁποίαν θαυμασίαν ἱκανότητα πρέπει νὰ ἔχῃ . . . εἶπεν ὁ Ἄννινος.

—Πηγαίνωμεν... ἐμάσησεν ὁ Τρανὸς ὅστις ἐπνίγετο ὑπὸ τῆς στενοχωρίας του.

—Ποῦ θὰ πᾶτε, Πετράκη; ὁ Σινιὸρ Σαγγελέας θέλει νὰ πάγῃ στοῦ Ἀμοιρου τὸ σπῆτι.

—Θὰ τὸν πάγω ἕως τὴν μπόρτα καὶ θὰ τὸν ἀφήσω ἐκεῖ.

—Ἡ Δεσποινοῦ τὸν πάγει... κάθισαι, ἔχω νὰ σ' ἀρωτήσω κάμποσα πράματα.

—'Γὼ πηγαίνω τον· μεῖνε σὺ, Πετράκη, καὶ κράτα συντροφιὰ τζῆ Κονσολέσας.

Καὶ ποιήσασα ἐμφατικὸν σημεῖον πρὸς τοῦτον ἡ Φουρναριὰ ἤνοιξε τὴν θύραν, καὶ ὡδήγησε τὸν Εἰσαγγελέα Ἄννινον εἰς τοῦ Ἀμοίρου τὸν οἶκον.

Ὁ νέος Καδοποιὸς καὶ ἡ νέα Φρύνη[1] ἔμειναν ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς Φουρναριᾶς μόνοι καὶ ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

Εἷς Καλοαναθρεμμένος Νέος.

Ὁ Ἱσπανὸς συνειθίζει νὰ λέγῃ "ὅταν ἡ θυγάτηρ σου ἦναι δεκαεπταετὴς, σύζευγέ την μετὰ τοῦ καλλιτέρου της· ὅταν εἴκοσι, μετὰ τοῦ ὁμοίου της· καὶ ὅταν πλησιάζῃ τοὺς τριάκοντα, μετὰ τοῦ τυχόντος ἐνώπιόν σου.

Αἱ Ἀμοιροποῦλαι ἤδη πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπερβᾶσαι τὴν εἰκοστὴν μοίραν τοῦ Μεσημβρινοῦ των ἦσαν δι' ὅποιον εὕρισκον ἔμπροσθέν των.

Τὸ μυστικὸν ὁμοιάζει τὴν σιγήν· δὲν πρέπει νὰ τὸ προφέρῃς, καὶ πρέπει νὰ τὸ φυλάττῃς. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ χρήματα, ἅμα γνωσθῇ ἡ θέσις των εἶναι καὶ ἡμιανακεκαλυμμένα.

—Ἀγάπη μου Ἀμοιροπούλα! κυτάξετενε μὴ καὶ προδώκετενε τὸ μυστικὸ στὴ Κονσολέσα! ἔλεγεν ἡ Φουρναριὰ πρὸς τοῦ Πέτρου Τρανοῦ τὴν φίλην, γιατὶ 'πῆρε μεγάλες 'ποψίες.

—Προδοσίαν λέγεις τοῦτο! ἔκραξεν ἡ ἀντερῶσα νέα· ἐγὼ τῆς τὸ εἶπα· ὅταν δὲν δύναμαι πλέον νὰ τὸ κρατήσω, διατὶ νὰ μὴ τὸ ἐμπιστευθῶ εἴς τινα ἄλλην, ἥτις νὰ δύναται νὰ τὸ διατηρήσῃ;

—Ἡ μιά σας θὰ πομπέψῃ τὴν ἄλλη μέσα στὴ Σμύρνη!... ἐτονθόρυσε μετ' ἀθυμίας παρὰ τὸ οὖς τῆς νέας ἡ Δεσποινοῦ.

Ἀληθῶς, ἐλησμόνησα παντάπασιν νὰ σ' εἰδοποιήσω, Ἀναγνῶστα, ὅτι ὁ Ἄννινος εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀμοίρου μετὰ τῆς Κυρίας Μόντε-ῥὸζ, καὶ εὗρεν ὅλην τὴν οἰκογένειαν παρακαθημένην παρὰ τὴν τράπεζαν καὶ γευματίζουσαν· ἐκάθησε μετὰ τὰς συνήθεις φιλοφρονήσεις ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, ἐνῷ ἡ σύντροφος καὶ ὁδηγός του ἔσυρε τὸ κάθισμά της παρὰ τῇ φίλῃ τοῦ Τρανοῦ· καὶ ἐνῷ αὕτη ἀπέτεινε τὰς προηγουμένας παρατηρήσεις πρὸς τὴν Ἀμοιροπούλαν, οὗτος ὡς ἀληθὴς φιλόσοφος ἐμελέτα τὴν ἀνθρώπινον πλάσιν. "Ὁ βίος, διενοεῖτο, λέγουν ὅτι δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ ἓν μικρὸν ταξειδάκι· καὶ ὅμως ἂν θεωρήσῃ τις τὰς ἀθώας ταύτας Κορασίδας καὶ τὴν Μητέρα των Μαρουκῶ, τρώγουν ὡς νὰ ἐφοδιάζοντο δι' ὅλον αὐτὸ τὸ ταξειδάκι!... ἐδῶ ἀνεστέναξεν ὁ φιλόσοφος Εἰσαγγελεύς.

—Τὸ κάλλος, λέγουν, εἶπε μετ' ὀλιγον πάλιν, μιᾶς Νέας ὁμοιάζει ὡς τὸ ὡραῖον πρόσκαιρον 'Ρόδον· ὅταν τοῦτο ἀρχίζῃ νὰ μαραίνηται, πρέπει ἀναγκαίως νὰ μαδήσῃ. Καὶ ὅμως αἱ Ἀμοιροποῦλαι εὗρον τὴν τέχνην τῆς μεταμορφώσεως· μεταβάλλουν τὸ ῥόδον εἰς καρυόφυλλον δι' ἑνὸς βαθέως ψιμμυθίου ἐρυθροῦ· ὅταν πάλιν τὰ φύλλα τοῦ ἐρυθροῦ τούτου καρυοφύλλου ἀρχήσουν νὰ ὠχριῶσι, τὸ μεταβάλλουν δι' ἑνὸς καλοῦ λευκοῦ εἰς Κρίνον, καὶ οὕτως ἐφεξῆς· ὅθεν καὶ πώποτε δὲν θὰ παρέλθῃ ἡ νεότης τούτων τῶν Κορασίδων.

Ἐδῶ ἐχασμώθη μετὰ πολλῆς ἀγαλλιάσεως ὁ φιλόσοφος Εἰσαγγελεύς.

—Τί εἶναι ὁ Κόσμος! παράδοξος αὐτὸς ὁ Κόσμος! ἐξηκολούθησε. Λέγουν ὅτι εἷς μόνος συρμὸς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον δὲν μεταβάλλεται, δηλ. οἱ σπινθηροβολοῦντες ὀφθαλμοὶ, τὰ κοράλινα χείλη, αἱ ῥοδιναὶ παρειαὶ, τὸ κατάχυτον καὶ τὸ ἐλαστικὸν σῶμα. Πόσοι προσκυνηταὶ! πόσοι ὁδοιπόροι! ὁποῖοι ἱδρῶτες! ὁποῖαι μονομαχίαι λαμβάνουν χώραν διὰ ν' ἀπολαύσῃ τις τὸν συρμὸν τοῦτον! καὶ ἐγὼ διὰ μιᾶς τύχης μυθώδους, ἄνευ ἀντιπάλου, ἄνευ κόπου, εἰς μίαν πτυαριὰν τῆς πολυτίμου μου Φουρναριᾶς εὑρέθην μεταξὺ τριῶν ὀρεκτικωτάτων ἑπταζύμων, ποῖος; ἐγὼ! ἐγὼ ὁ νόθος υἱὸς τοῦ Ἀννίνου τῆς Κεφαληνίας! ὅστις, ὅτε μικρὸς ἐσφενδονίσθην καὶ ἀπὸ Πατέρα καὶ Μητέρα εἰς τοὺς γυμνοὺς δρόμους, οὔτε κατ' ὄναρ ἠδυνάμην ποτὲ νὰ τὸ

[1] Ἡ γυνὴ αὕτη ἐσχάτως ἀπεβίωσε διὰ τοῦ πλέον μαρτυρικοῦ θανάτου. Ἡ οἰκογένεια Ξένου τῇ ἐσυγχώρησε χριστιανικώτατα ἐκ βάθους ψυχῆς, διὰ τὰ κακὰ εἰς τὰ ὁποῖα μετὰ τοῦ Τρανοῦ καὶ Ἀννίνου τὴν ἔῤῥιψε· πλὴν πρὸς ὄφελος τῆς κοινωνίας ἡμεῖς πρέπει νὰ γράψωμεν ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τοῦ καλύπτοντος τὴν λήθην αὐτῆς, ὅ,τι ποτὲ ἔγραψεν ἀνώνυμός τις ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς αἰσχρᾶς Αὐτοκρατορίσσης Ζωῆς παλλακίδος τοῦ Λέοντος VI. "Ἐνταῦθα κεῖται μία ἀθλία κόρη τῆς Βαβυλῶνος."

φαντασθῶ· ἐγώ, ὅστις ἄνευ ἀνατροφῆς, ἄνευ παιδείας ἔγεινα ὅ,τι εἶμαι . . . . τί εἶναι ὁ Κόσμος! ἐγώ, ἀπὸ κατάσκοπος τοῦ Κὺρ Ποταμιάνου νὰ πηδήσω Ἀστυνόμος, καὶ ἀπὸ Ἀστυνόμος νὰ πετάξω Εἰρηνοδίκης, καὶ ἐντεῦθεν μετὰ μίαν ὄμβρον ξυλοκοπημάτων παρὰ τῶν κατοίκων τῆς Καρύστου νὰ βαπτισθῶ Εἰσαγγελεύς! ὦ! φαεινὲ καὶ τερπνὲ Ἥλιε τῆς Ἑλλάδος!! μόνα τὰ ἰδικά σου χρώματα ἔχουν τὴν δύναμιν τῶν θείων τούτων μεταμορφώσεων!! . . .

Ὁ Ἄννινος τώρα ἦτο λίαν ηὐχαριστημένος καθ' ἑαυτόν· τί λέγω; ἦτον ἠρωτευμένος μετὰ τοῦ εἰδώλου του, καὶ ἡ εὐτυχία του ἦτον ἔπακρος, διότι ἀντεραστὴν τοῦ εἰδώλου του δὲν εἶχεν οὐδένα.

—Σύ, Φρόσο πρωτότοκος τοῦ φίλου μου Ἀμοίρου θύγατερ καὶ πιστὴ περιστερὰ τοῦ Τρανοῦ ἔχεις ἐλεφαντίνους ὡραίας μικρὰς χεῖρας· ἀλλὰ μήπως τῆς δευτεροτόκου Δεσποινούλας, ἢ τῆς μικρᾶς Μαργίτζας εἶναι κατώτεραι; λευκόταται καὶ τρυφερώταται ἀληθῶς καὶ αἱ τρεῖς! . . . διενοεῖτο ὁ Ἄννινος· τετέλεσται! θαμβόνομαι! χάνω τὸν νοῦν μου! . . . Εἶμαι πραγματικῶς ἐν τῇ θέσει τοῦ Πάριδος! ἀγνοῶ πρὸς ποίαν νὰ ῥίψω τὸ χρυσοῦν μου μῆλον! .. καὶ ἔρριψε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους σύννους. Μετ' ὀλίγον ὕψωσε βλέμματα ζωηρά·—ὁ γόνιμός μου νοῦς παντοῦ τσφόντι φθάνει! εἶπεν· ὡραία χεὶρ τῆς γυναικὸς εἶναι ἡ δίδουσα πρὸς τὸν ἄνδρα τὰ περισσότερα. Ἀλλὰ καὶ αἱ τρεῖς αὗται εἶναι πάμπτωχοι· δὲν ἔχουν τίποτε νὰ δώσουν· ἂς κρύψω λοιπὸν τὸ μῆλόν μου διά τινα ἄλλην πλουσιωτέραν, καὶ ἂς δώκω πρὸς ταύτας ὀνείρατα μέλλοντος. Ἂς εἰπῶ πρὸς ταύτας ὅτι συντόμως ἔρχομαι Πρόξενος· ὀνείρατα μέλλοντος, λέγω, τὰ ὁποῖα εἶναι τῶν ἀθώων Νεανίδων αἱ χρυσαῖ ἐλπίδες. Ἀθῶαι Νεανίδες, τσφόντι! . . . ἐμειδίασε μετὰ πανούργων χειλέων ὁ Εἰσαγγελεύς, φίλαι ἐπιστήθιοι τῆς Φρύνης τῆς Σμύρνης, τρέχουσαι εἰς τὰς ῥωμαντικὰς ἐξοχὰς τοῦ Κουκλουτζᾶ ὁλοκλήρους ἑβδομάδας μετ' ἐκείνης καὶ τοῦ Τρανοῦ, εἶναι δυνατὸν νὰ ἦναι ἀθῶαι, νὰ ἦναι ἐναρετώτεραι τῶν Παρνασίδων, τῶν Κυλιναίων, καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν ὀρεάδων καὶ ποταμίων Νυμφῶν τῆς ἀρχαιότητος; ἂν ὑπάρχῃ τοῦτο, μὰ τὸν Δία! ἰδοὺ τέσσαρες Ἀρτέμιδες ἐν τῷ Κόσμῳ· ὁ δὲ ἀνοητότερος τοῦ κόσμου Ἄμοιρος ἐνῷ ἔχει τρεῖς θεότητας τοῦ κυνηγεσίου ἐνώπιόν του, τρεῖς ἀληθεῖς Ἑστιάδας, δὲν γνωρίζει νὰ ὠφεληθῇ δι' αὐτῶν, ἀλλὰ κάθηται ἐν Ἀθήναις καὶ ὑποσκάπτει λάκκον κατὰ τοῦ Ξένου.

Τὸ γεῦμα ἐτελείωσε, καὶ αἱ τρεῖς Ἀμοιροποῦλαι χαρίεσαι καὶ ἐλαστικαὶ περιετριγύρισαν, ὡς αἱ τρεῖς Χάριτες, τὸν ἐν ταῖς σκέψεσι ταύταις ἐντρυφῶντα Εἰσαγγελέα τῆς Ἑλλάδος.

—Θὰ ἔχομεν τὴν εὐχαρίστησι νὰ σᾶς ἔχωμεν πολὺ καιρὸ σ' τὴ Σμύρνη μας; ἠρώτησεν ἡ Φρόσο.

—Ὁ Ἀφέντης ἔρχεται Κόνσολας γλήγορα, ἀπεκρίθη ἡ Φουρναριά.

—Κόνσολας!! . . .

—Σᾶς παρακαλῶ, ἂς μένῃ τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τοῦ παρόντος μυστικόν, διότι δὲν εἶναι καιρος ἔτι νὰ δημοσιευθῇ.

—Μυστικό! . . . ἐν σᾶς μέλλει, σινιὸρ Ἄννινε, εἶπεν ἡ Δεσποινούλα, ἐμεῖς εἴμαστε γυναῖκες ὁποῦ οὔτε βίζιτες κάνουμε, οὔτε βγαίνομε δυὸ δάχτυλα ὄξω ἀπὸ τὸ κατώφλιο τζῇ πόρτας μας.

—Ὁ Κύριος Ἄμοιρος ὅταν ἐπιστρέψῃ θὰ σᾶς διηγηθῇ τὰ πάντα. Ἔχω σκοπὸν νὰ τὸν ὀνομάσω Ὑποπρόξενόν μου.

—Πῶς σὲ καμαρόνω, γιόκα μου! . . . εἶσαι σὰν Ἄγγελος στὸ μπόη! . . . εἶπεν ἡ Μήτηρ κυρία Μαρουκό.

—Ἔχει καὶ μπόη καὶ ψυχὴ Ἀγγέλου! . . . προσέθεσεν ἡ Φουρναριὰ θεωροῦσα τοῦτον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν μετ' ἐμφαντικωτάτων βλεμμάτων· ἔπειτα στρέψασα πρὸς τὴν Δεσποινούλαν καὶ θωπεύουσα ταύτην τῇ ἐψιθύρισε παρὰ τὸ οὖς "γιὰ σᾶς ἔφερά τον 'δῶ· πρὶ σᾶς βγῇ τὸ νοῦ τ' ὄχεν χαμένο γιὰ σᾶς! . . . ἐκεῖ τὰ μουχρόματα κοπιάσετε ὡς τὸ φοῦρνό μου, καὶ 'χω ἅμα τις πολλὰ νὰ σᾶς 'πῶ.

—Σπολάτη, Κοκόνα Δεσποινοῦ ! . . εἶπεν ἡ νέα ὅλη ἐρυθρὰ καὶ ἀκτινοβόλος.

—Τί εἶναι; ἐρώτησεν ἡ Μήτηρ.

—Κάτι τζῇ λέω κρυφό. . . .

Καὶ ἀπὸ τῆς θυγατρὸς μεταβάσα πρὸς τὴν Μητέρα ἡ ἐπιτηδεία Φουρναριὰ ἤρχισε νὰ διηγῆται καὶ πρὸς ταύτην ὅτι προσπαθεῖ νὰ νυμφεύσῃ τὸν μέλλοντα Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος μετὰ μιᾶς τῶν θυγατέρων της.

Μετ' οὐ πολὺ εἰσῆλθε καὶ ἡ Φρύνη τῆς Σμύρνης· ὁ δὲ Ἄννινος μεταξὺ ἓξ Κυριῶν, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἐποίει τὸν πανηγυρικὸν ἑνὸς τῶν προτερημάτων του, ἐφαίνετο ὁ εὐδαιμονέστερος τῶν θνητῶν.

Ἡ μὲν ἔλεγεν ὅτι τῇ ἀρέσουν τὰ ὑψηλὰ ἀναστήματα ὡς τὸ τοῦ Κυρίου Ἀννίνου.

—Τὸ ὡραιότερον ἀνάστημα εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι τὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος, ἀπεκρίθη ὁ Εἰσαγγελεύς, καὶ πολλοὶ μοὶ εἶπον κατὰ πρόσωπον, ὅτι τὸ ἰδικόν μου εἶναι τὸ ἀμέσως ἐρχόμενον μετὰ τοῦτον, προσέθεσε γαυριῶν καὶ θεωρούμενος ἐν τῷ κατόπτρῳ τῆς αἰθούσης.

—Ἄμα τις τὰ ξαθόμαυρα τὰ μαλλιά του ἐν εἶναι σὰν τοῦ Σαμουριοῦ τὴ γοῦνα; εἶπεν ἡ Φουρναριά.

—Τὰ μαλλιά μου δὲν εἶναι καθ' αὐτὸ ξανθόμαυρα, εἶναι ἐρυθροκαστανᾶ· καὶ αἱ ἐρυθραὶ τρίχες μ' ὅλον ὅτι δὲν ἀρέσουν πολὺ εἰς τοὺς περισσοτέρους ἀνθρώπους, εἶναι αἱ πλέον περιζήτητοι. Τὸν καιρὸν τῆς Ἐλισάβετ τῆς Ἀγγλίας ἦσαν τοῦ μεγαλητέρου συρμοῦ. Ἡ Μαρία Στουάρδη μ' ὅλην τὴν λαμπρὰν κόμην της, Κυρίαι μου, ἐφόρει πρόσθετα ἐρυθρᾶ μαλλία. Ἡ κόμη τῆς Κλεοπάτρας ἦτον ἐρυθρᾶ. Αἱ Κυρίαι τῆς Βενετίας μέχρι τῆς σήμερον βάφουν τὴν κόμην των ἐρυθρᾶν· καὶ οἱ μεγαλήτεροι Ζωγράφοι διισχυρίζονται ὅτι αἱ τρίχες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦσαν ἐξ ἴσου ἐρυθραί.

—Χαρᾶς σ' τὴ Σοφία τοῦ παλικαριοῦ τούτου!... ἐκραύγασεν ἡ Κυρία Μαρουκὼ καμαρόνουσα τοῦτον ὡς βέβαιόν γαμβρόν της.

—Ἡ γλῶσσά μου, τὸ βλέπω, σᾶς ἡδύνει· ἀλλὰ πρέπει νὰ σημειώσητε ὅτι ὅλοι οἱ νέοι τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος εἴμεθα καλοαναθρεμμένοι καὶ μὲ παιδείαν διαφορετικὴν αὐτῶν τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς ὡς τὸν Ξένον καὶ τοὺς ὁμοίους του. Φαντάζομαι ὁποίαν κακὴν ἐντύπωσιν πρέπει νὰ κάμνῃ ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλοι οἱ νέοι ὁμιλοῦμεν τοὐλάχιστον τρεῖς ἢ τέσσαρας διαλέκτους, καὶ ἐταξειδεύσαμεν ἀρκετὰ ἔτη εἰς τὴν Εὐρώπην.

—Ἤσουνε στὴ Φραγκιά, Κύριε Ἄννινε; ὁ ἄντρας μου 'ποσχέθηκε σὰν μεγαλώσουνε τὰ παιδιά μας νὰ μὲ πάγῃ στὴ Φράντζα καὶ στὴ 'Ρουσσία νὰ σεργιανίσω, εἶπεν ἡ Φρύνη.

—Ἂν ἤμην εἰς τὴν Φραγκιάν; μὲ ἔφερον δύο μηνῶν εἰς Παρισίους· ἐκεῖ ἔμεινα δέκα ἔτη, εἰς τὸ Λονδίνον ἄλλα πέντε, εἰς τὴν Βιέννην ἄλλα ἕξ, καὶ εἰς τὸ Μόναχον τρία. Γνωρίζω σχεδὸν ὅλας τὰς Πρωτευούσας τῆς Εὐρώπης, καὶ ὁμιλῶ πέντε γλώσσας. Ὁ μακαρίτης ὁ Πατήρ μου ἦτον ἄνθρωπος μὲ τόσην καλὴν ἀνατροφὴν, ὥστε δὲν ἄφησε τίποτε ποῦ νὰ μὴ μᾶς τὸ διδάξῃ.

—Χαρὰ στὴ γυναῖκα ποῦ θὰ σ' ἐπάρῃ, γυιόκα μου!... ἐξεφώνησεν αὖθις ἡ Κυρὰ Μαρουκὼ ἀναστενάξασα χαρᾶς ἀναστεναγμόν.

Ὁ Ἄννινος ἐδιηγήθη τότε ὅσα ἐδύνατο περὶ Εὐρώπης, τὴν ὁποίαν κατὰ φαντασίαν περιῆλθεν, καὶ περὶ τῶν γονέων τοὺς ὁποίους πώποτε δὲν ἐγνώρισε· καὶ ἀφοῦ κατεγοήτευσε τὴν οἰκογένειαν Ἀμοίρου ἠγέρθη, καὶ μετὰ πολλῆς ἀξιοπρεπείας ἀπεχαιρέτισε λαβὼν ἀπόλυτον ἄδειαν νὰ ἔρχηται ἐλευθέρως, ὁσάκις ἤθελε νὰ τὰς ἐπισκέπτηται, ὡς ἀληθῶς υἱὸς τοῦ Ἀμοίρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ὁ Ἄννινος καὶ ὁ Ἀγκωνάκης.

Ἀφήσας ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἄννινος τὸν Τρανὸν καὶ τὴν οἰκογένειαν Ἀμοίρου ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του κολυμβῶν ἐν τοῖς τοῦ ἡδυπαθεστέρου βίου ὀνείρασιν.

—Ὦ! πόλις μαγική! ὦ! παράδεισε τῆς Ἰωνίας! ἀγαπητή μου Σμύρνη!! ἔλεγεν, ἀδύνατον νὰ ἐννοήσῃ τις τῶν θελγήτρων σου τὰ κάλλη, ἐὰν ἐκ τοῦ πλησίον δὲν σ' ἐπισκεφθῇ! Ἐδῶ δὲν ἔχει μερίμνας τις· δὲν ἀπαντᾷ τὰς ῥαδιουργίας, τοὺς ψεύστας καὶ Κοτζαμπάσιδες τῶν Ἀθηνῶν. Τὰ ἔξοδα εἶναι μικρά, ἡ ἐξοχὴ λαμπρά, ἡ φύσις οὐράνιος, οἱ ἄνθρωποι εὐπροσήγοροι, καὶ αἱ γυναῖκες ὡραῖαι, ὡραιόταται, καλῆς ψυχῆς καὶ ἕτοιμαι εἰς ὅλα. Κονιορτὸς εἰς τὰς ὁδοὺς δὲν ὑπάρχει, ὁ θόρυβος τῶν ἁμαξῶν δὲν σοὶ δίδει ἡμικρανίαν, καὶ ἅμα εἶσαι Πρόξενος ἔχεις πέντε χιλιάδας ὑπηκόους ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγάς σου, τοὺς ὁποίους δύνασαι ὅλους νὰ γυμνώσῃς. Σὺ εἶσαι ὁ βασιλίσκος των, ὁ ἀνώτερος Δικαστής των. Τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους οὗτοι σοὶ φέρουν τὰ δῶρά των, ὁ μὲν, ἀρνί· ὁ δὲ, ἰνδιάνον· ἕτερος, μπακλαβάν· ἕτερος, κάδον σάκχαριν· ἕτερος, βαρέλιον οἶνον, ἢ ἓν βαρέλιον βούτυρον ἢ ἔλαιον· ὁ Πασᾶς σοὶ χαρίζει ἵππον· ὁ Καδῆς χρυσᾶ ὅπλα· τί σημαίνει ἐνώπιόν σου ὁ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ, καὶ ὅλα τὰ ποίμνια καὶ ἀφθονίαι τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ἰουδαίας!... ἐδῶ, Ἄννινε, ἐδῶ σὲ θέλω· ἂν ἔχῃς ὀβολοῦ ἱκανότητα ἐδῶ σὲ θέλω, νὰ κρημνίσῃς, νὰ χαντακώσῃς, νὰ παστρεύσῃς ἐκ τοῦ μέσου τὸν Ξένον, καὶ νὰ πηδήσῃς εἰς τὸ Προξενεῖον.

Ὁ Ἄννινος ἐκράτησε τὸν χαλινὸν τῶν συλλογισμῶν του ἐν ἀκαρεῖ, ὡς ὁ ἱππεὺς τὸν τοῦ εἰς μέγα τάχος ἀφεθέντος ἵππου του. Ἐνθυμήθη διὰ μιᾶς ὅτι ὁ πρεσβύτης Πρόξενος εἶχεν ἀπείρους ἰσχυροὺς φίλους ἐντὸς τοῦ κράτους, εἶχε θυσίας οἰκογενειακὰς, δεκαεννέα ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἐδαπάνει ἀδρῶς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας ὅπως διατηρηθῇ, καὶ τὸ μέγιστον πάντων, ἠυνοεῖτο παρὰ τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Ἄμοιρος ὡμολόγει ἐν τῇ ἐπιστολῇ του, μεταχειρισθεὶς τὴν χυδαίαν ἐκείνην φράσιν τὴν ὁποίαν εἴδομεν.

Ἐστήριξε τὴν παρειὰν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τοῦ ἀνακλίντρου πεπυρωμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν, καὶ σκληρύνας τὴν καρδίαν του εἶπε... "Καὶ ὅμως

Ὦ παιδιά μου ὀρφανά μου
'σκορπισμένα 'δῶ κι' ἐκεῖ ....

Ἰδὲ σελ. 13?.

ἐδῶ εἶναι ἡ ἱκανότης . . . τὸ νὰ φονεύσῃς μίαν ὄρνιθαν ἥτις περιπατεῖ εἰς τοὺς πόδας σου, δὲν εἶναι ἱκανότης, Ἄννινε . . . τὸ νὰ διατρέξῃς ὅμως ὄρη, νὰ διέλθῃς ποταμοὺς καὶ θαλάσσας, νὰ κόψῃς δάση καὶ νὰ συλλάβῃς τὸν λέοντα εἰς τὴν παγίδα σου, τοῦτο εἶναι ἡ ἀληθὴς ἱκανότης, ἡ μεγαλεπήβολος ἱκανότης· τοῦτο θέλει σὲ ἀναδείξει Ἄννινον . . . Μήπως εἰς τὴν Ἑλλάδα τίθενται ὑπ' ὄψιν αἱ θυσίαι, αἱ ὑπηρεσίαι καὶ τὰ παρελθόντα δῶρα; Δὲν ἔχω κἀγὼ τὸν θεῖόν μου Μεταξᾶν τὸν Ἥρωαν τοῦ Λάλα, τὴν Μεδούσιον κεφαλὴν τοῦ Ναπικοῦ κόμματος; Ὁ Ξένος εἶναι Μαυροκορδατικός . . . . ἐμπρός! . . . εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν πρέπει νὰ βαρύνεσαι θηρεύων μίαν θέσιν· πρέπει ὁ κόσμος πρῶτον νὰ σὲ γνωρίσῃ ὅτι εἶσαι ὁ Μνηστὴρ ταύτης τῆς θέσεως· πρέπει ν' ἀρχίσουν ἤδη νὰ σοὶ ἀπονέμουν τοὺς τίτλους της, νὰ σὲ συγχαίρωνται, νὰ σ' ἐρωτᾷ ὁ εἷς, πῶς πηγαίνει ἡ ὑπόθεσίς σου, Ἄννινε; καὶ νὰ τῷ ἀποκρίνεσαι, εἶναι ἡμιτετελεσμένη, Κύριε! τὸ Διάταγμα μόνον περιμένω ὁ Βασιλεὺς νὰ ὑπογράψῃ. Ἐπὶ τέλους ἅμα ἀλλάξουν οἱ Ὑπουργοὶ μετὰ τῆς ὑπαλληλίας των, ἀγράμματός τις Ὑπουργὸς θὰ θέσει τὴν μουντζούραν του, δηλ. τὴν ὑπογραφήν του, καὶ τότε θὰ κατορθώσεις ὅ,τι θέλεις. Ἐμπρὸς λοιπὸν, Ἄννινε! ἂς μιμηθῶ τὴν ὑπομονὴν τῆς πτωχῆς ἐκείνης Κινέζας, ἥτις μὴ δυναμένη ν' ἀγοράσῃ βελώνας, προσεπάθει τρίβουσα ἐπὶ λίθου νὰ λεπτύνῃ ὡς βελώνην τὸν ὀβελὸν τοῦ μαγειρείου της. Ὁ Τρανὸς, ὁ Ἄμοιρος, ἡ Φουρναριὰ, ὁ Κουτζοπλαρινὸς καὶ ἡ Κονσολέσα εἶναι βοηθοὶ ὅπου ὁ οὐρανὸς μὲ προορίζει. Ἂς ὑπάγωμεν τώρα εἰς τὸ Προξενεῖον ν' ἀλιεύσωμεν τὸν γέροντα Ξένον ὀλίγον. Ἂς ἴδωμεν ἂν δυνάμεθα νὰ κερδήσωμεν ἐν πρώτοις τὴν θέσιν τοῦ Ὑποπροξένου.

Ἠγέρθη, ἐνεδύθη κομψότατα, ἠλείφθη πουμάδαν, καὶ λαβὼν τὰ λευκά του χειρόκτια ἐξῆλθε.

Λέγουν ὅτι ὁ Καλλιγούλας ὅτε κατεσκεύασε τὴν μεταξὺ Πουτιόλων καὶ Βαύλων εἰκοσιστάδιον γέφυράν του ἐμεθύσθη ἐκεῖ καὶ ἔπνιξεν ἀναριθμήτους φίλους καὶ ἐχθρούς του.

Ὁ Ἄννινος δὲν ἵστατο ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ Καλλιγούλα· οὔτε μεταξὺ τοῦ Αὐτοκράτορος ἐκείνου καὶ τοῦ νόθου καὶ εὐτελοῦς τούτου δούλου φαίνεται σύγκρισίς τις· καὶ ὅμως, ἂν ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐξετάσῃ τὰς εἱρκτὰς αὐτῆς καὶ πόλεις, ἐν αἷς διημέρευσεν ὁ Ἀννινός της, εὑρίσκει μεγίστην σύγκρισιν σκληρότητος. Ὁ Ἄννινος ἄνευ τῆς ἰσχύος Αὐτοκράτορος ἐπότισεν ἐκ δακρύων καὶ θρήνων ἑκατὸν τοὐλάχιστον Μητέρας καὶ Συζύγους. Καὶ τὰ νῦν, ὅτε κατεσκεύαζε τὴν γέφυραν, ἥτις ἐξ Ἀθηνῶν ἔμελλε νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸ Προξενεῖον τῆς Σμύρνης, ποῦ ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν τὰ δάκρυα καὶ θρήνους δεκαπενταμελοῦς οἰκογενείας τὴν ὁποίαν προετίθετο νὰ σφαγιάσῃ! . . .

Ὁ ἕλλην Ἀνακριτὴς προεχώρησεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Προξενείου, ὅπου εὗρε τὴν Κυρίαν Ξένου μετὰ τῶν θυγατέρων της ἐργαζομένην.

—Πῶς εἶσθε, Κυρία μου, σήμερον; ὑμεῖς δὲ, Κυρίαι, εἶσθε καλά; ἀποκαλυπτόμενος ἠρώτησε.

—Πολὺ καλὰ, Κύριε Ἄννινε. . . . Τί ἐγείνετε ἀπὸ χθές! σᾶς ἐπεριμέναμεν εἰς τὸ δεῖπνον, σᾶς ἐπερίμενεν ὁ Κύριος Ξένος νὰ ὑπάγετε εἰς τὸ θέατρον ὁμοῦ, καὶ σᾶς ἐπεριμέναμεν ὁμοίως καὶ σήμερον εἰς τὸ γεῦμα. Δὲν πρέπει ν' ἀπαιτῆτε καθ' ἡμέραν ἀπὸ ἡμᾶς προσκλήσεις, Κύριε Ἄννινε! Τὸ Προξενεῖον εἶναι ἰδικόν σας· παρακαλοῦμεν ἅπαξ καὶ διὰ παντὸς νὰ ἔρχεσθε ἐνταῦθα διὰ τὸ γεῦμα καὶ δεῖπνόν σας.

—Σᾶς εὐχαριστῶ, Κυρία μου! εἶσθε πολὺ εὐγενής· ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον δὲν ἤκουσα ἄλλο, εἰμὴ τὴν εὐγένειαν τῆς Κυρίας Ξένου· τώρα ὁποῦ ἦλθον τὴν εἶδον καὶ ἐκ τοῦ πλησίον. Βεβαιωθῆτε, Κυρία, ὅτι κάμνετε μεγίστην τιμὴν εἰς τὸ ἑλληνικὸν γένος· δίδετε τοιαύτην ἀξιόλογον ἀνατροφὴν εἰς τὰ τέκνα σας, εἰς τὰς χαριεστάτας ἐδῶ θυγατέρας σας . . . ὁ Κύριος Ξένος εἶναι καλά;

—Πολὺ καλά· ἐργάζεται εἰς τὸ γραφεῖόν του.

—Πάντοτε ὡς τόσον ἐργάζεται! ἀκούραστος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Κύριος Ξένος! Δέκα τοιούτους ὑπαλλήλους ἂν εἶχεν ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, τὰ πράγματά της δὲν ἤθελον καταντήσει εἰς τοιαύτην παραλυσίαν. Ἀλλὰ ποῦ τιμοῦνται τοιοῦτοι ὑπάλληλοι εἰς τὴν Ἑλλάδα!

—Ὁ Σύζυγός μου ἐγείρεται εἰς τὰς 6 ἢ 7 τὴν πρωΐαν, καὶ μέχρι τῆς 1 μμ. ὁποῦ καταβαίνει εἰς τὸ γεῦμα, εἶναι κλεισμένος εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ ἐργάζεται· πλαγιάζει μίαν ἢ δύο ὥρας, καὶ πάλιν μέχρι τῶν 6 τὸ ἑσπέρας εὑρίσκεται εἰς τὸ γραφεῖόν του, προσέθεσε μετὰ πολλῆς ἠθικῆς εὐχαριστήσεως ἡ Κυρία Ξένου.

—Πρέπει νὰ ἔχῃ πολλὰ ὀλίγην ἐλάφρωσιν ἀπὸ αὐτὸν τὸν ὠμὸν καὶ ἄθλιον Ὑποπρόξενον, τὸν ὁποῖον τοῦ ἔστειλαν, τὸν Ἀγκωνάκην. Ἐδῶ ἐχρειάζετο εἷς δραστήριος ἄνθρωπος, ἄξιος καὶ τίμιος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος Ξένος νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην ἀπόλυτον, καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον νὰ παραιτήσῃ ὅλην τὴν ὑπηρεσίαν ἥτις δὲν ἀποβλέπει τὴν ἄμεσον ἐπιστασίαν του, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ἐλαφρωθῇ.

Ὁ Κύριος Ξένος εἰσῆλθε τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

—Τί ἔγεινες, Κυριε Ἄννινε, ἀπὸ χθές; βάζω

στοίχημα ὅτι ἔτρεχες εἰς τὰς διασκεδάσεις . . . μὴ σὲ μέλλει, τὸ γράφω ἐγὼ εἰς τὰς Ἀθήνας ὅτι σ' ἔστειλαν δι' ἀνακρίσεις, καὶ τοῦ λόγου σου διασκεδάζεις, εἶπεν ὁ Πρόξενος κατὰ τὸ εὐτράπελον καὶ οἰκεῖον αὐτοῦ.

—Ὁ Κύριος Ξένος ὡς τόσον καὶ ἐν μέσῳ τῶν σπουδαιοτέρων ἐπασχολήσεών του ἀγαπᾷ τὰς ἀστειότητας πάντοτε· εἶπεν ὁ Ἄννινος μετὰ τοῦ μελαγχολικοῦ αὐτοῦ μειδιάματος· ἴσα ἴσα, Κύριε Πρόξενε, προσέθεσεν, αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν εἶχον ταύτην τὴν στιγμὴν μὲ τὴν Κυρίαν Ξένου· ὅτι πρέπει νὰ μοχθῆτε πολὺ ἐπιπόνως μὴ ἔχοντες ἕνα ἄξιον ἄνθρωπον ἐδῶ νὰ σᾶς βοηθῇ. Τί, ἐδῶ ὁποῦ τὰ λέγομεν, δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τῇ ἀληθείᾳ πῶς αὐτὴ ἡ μωρὰ Κυβέρνησις ἐδιώρισεν ἕνα ἄθλιον Νάξιον ὡς τὸν Ἀγκωνάκην ὑποπρόξενον εἰς Σμύρνην. Ὁ ὑποπρόξενος πρέπει νὰ ἔχῃ πολλὰς δικαστικὰς γνώσεις καὶ ἱκανότητα διακεκριμένην· πρέπει νὰ γνωρίζῃ δύο ἢ τρεῖς διαλέκτους, καὶ τοὐλάχιστον ν' ἀγαπᾶται ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους τοὺς Ἕλληνας. Μόλις ἔχω 24 ὥρας εἰς Σμύρνην, καὶ ἐνῷ ἤκουσα ἄπειρα καλὰ παρ' ὅλου τοῦ κόσμου διὰ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ τιμιότητά σας, διὰ τὸ ἀκέραιον καὶ τὴν δικαιοσύνην σας, τί νομίζετε νὰ ἤκουσα διὰ τὸν ὑποπρόξενον Ἀγκωνάκην; ὅσα εἶναι τὰ μαλλιά μου αὐτά, καὶ ὅσα σύρει ἡ σκούπα.

—Ἀλήθεια!! ἐτονθόρυσεν ἐκστατικὸς ὁ Πρόξενος.

—Ἀλήθεια; . . . μὰ δὲν τὸ ἐννοεῖτε καὶ ὑμεῖς ὅτι διὰ τοιοῦτον ἄψυχον καὶ ἀποθετικὸν ἄνθρωπον ἀδύνατον νὰ ὁμιλήσῃ καλλίτερα ὁ Κόσμος; Κάθηται ἐξηπλωμένος μὲ τὰ μακρά του τὰ σκέλια κάτω εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Γραφείου, καὶ ὅταν τὸν ἐρωτοῦν διὰ καμμίαν ὑπόθεσιν, κρύος κρύος σὰν κροκόδειλος ἄλλο δὲν γνωρίζει νὰ εἰπῇ, εἰμὴ ἕνα, Ναί, ἢ ἕνα, Ὄχι· ἐταιρίασεν δηλαδὴ ἀξιόλογα καὶ μὲ τὸν ἄλλον τὸν Ἰησουΐτην τὸν Σεζὰρ τὸν πρῶτον Διερμηνέα, καὶ τὸ Προξενικὸν γραφεῖον πλησιάζει νὰ καταντήσῃ ἀληθὴς παντομίμα ἢ βωβοστάσιον.

Ὁ Κύριος Ξένος ἐθεώρει τὸν Ἄννινον μετά τινος ἀπορίας καὶ εὐπιστίας, καθ' ὅτι ὑπῆρχε μέγα μέρος ἀληθείας ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ. Πλὴν τίς ἠδύνατο τότε νὰ ἐννοήσῃ τὸν κόκκον τῆς Στριχνίνης, δηλαδὴ τοῦ δριμυτάτου δηλητηρίου, δι' οὗ τρία ἔτη ἐπλήρει τὸ ποτήριον, ὅπερ ἐπότισεν ἀνεξαιρέτως ὅλην του τὴν οἰκογένειαν; . . .

Ὁ Εἰσαγγελεὺς ἠγέρθη, καὶ πλησιάζων τὴν Κυρίαν Μαρίαν Ξένου ἠῤῥαβωνισμένην τότε, ἥτις εἰργάζετο ἐργόχειρόν τι, τὸ παρετήρησεν, ἐπεσώρευσεν ἐν ὅρος φιλοφρονητικῶν ἐπαίνων, εἶτα προσέθηκε.

—Καὶ πότε, Κυρία, θὰ μᾶς ἔλθετε εἰς Ἀθήνας; εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς ὅλας τὰς συναναστροφὰς γίνεται πολὺς λόγος διὰ τὴν καλὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων τοῦ Κυρίου Ξένου, καὶ διὰ τὰ ἐξωτερικὰ προτερήματά των. ἀλήθεια, Κύριε Ξένε, διὰ τί νὰ μὴ κρατήσετε πλησίον σας τὸν Στέφανον νὰ τὸν μορφώσετε, καὶ μίαν ἡμέραν νὰ τὸν ἀφήσετε εἰς τὴν θέσιν σας, παρὰ νὰ τὸν στείλετε νὰ τρέχῃ εἰς Ἀγγλίαν καὶ νὰ ζητῇ στάδιον;

—Τὸν ἔστειλα εἰς τὸ ἐμπόριον, ὅπως δυνηθῇ καὶ κάμῃ μερικὰ χρήματα ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἡμεῖς εἴχομεν καὶ ἐξωδεύσαμεν διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Προξενεῖον τοῦτο· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ βαρύνω τὴν Κυβέρνησιν ἐξαιτούμενος θέσεις διὰ τοὺς υἱούς μου, τὸν ἔστειλα νὰ ἑτοιμάσῃ στάδιον καὶ διὰ τοὺς νεωτέρους του Ἀδελφούς.

—Καὶ ἔκαμε καλὴν κατάστασιν;

—Ἐπήγαινε πολὺ καλά· ἔκαμνε τὸν μεσίτην τῶν ἀσφαλειῶν, ὅτε ἀόρατος κακοδαιμονία ἐπέφερε τὴν πτώχευσιν τοῦ ἐξαδέλφου του Εὐστρατίου Ἰωνίδου. Δὲν γνωρίζω τίνι τρόπῳ ἐστάθη τόσον ἀνόητος καὶ τὸν ἠπάτησαν, καὶ τὸν ἔκαμαν νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὰς ἀσφαλείας. Τώρα ἤρχισεν ἄλλο ἔργον, τὰς φορτώσεις, τὸ ὁποῖον, φαίνεται, δὲν δεικνύει μέγα μέλλον.[1]

Ὁ Ἄννινος μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην ἔμεινε σκυθρωπὸς ἀρκετὴν ὥραν. Ὁ ὑποπρόξενος Ἀγκωνάκης εἰσῆλθε τότε εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ ἡ συνδιάλεξις ἔπαυσεν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οὗτος παριστᾷ πρόσωπον σπουδαῖον ἐν τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ, δὲν πρέπει νὰ παραλίπωμεν τὴν περιγραφήν του.

Ἔχει ἀνάστημα μᾶλλον ὑψηλόν, πρόσωπον ἐπίμηκες καὶ ἰσχνόν, ῥίνα χονδρήν, μυκτῆρας χαίνοντας καὶ πλατεῖς, ὀφθαλμοὺς καστανόχροας ἀνοικτούς, καὶ ὀφρύας μικρούς· οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν του εἶναι μακροὶ καὶ ξηροὶ ὡς τοῦ Ταλβέρτου, καὶ νευρώδεις καὶ κλαδωτοὶ ὑπὸ πληθύος ἐξεχουσῶν ἀρτυριῶν. Δὲν φέρει οὔτε γένειον οὔτε περιγένειον ἀλλὰ μικρὸν μέν, πλὴν πυκνὸν μύστακα καὶ φαιὸν ὡς τὴν κόμην του, ἥτις ἐλευκάνθη ἤδη ἐκ τῆς ἐπισωρεύσεως τῶν ἐτῶν ἐπὶ τῆς νεότητος αὐτοῦ. Ἡ ἐπιδερμὶς τοῦ προσώπου του εἶναι τραχεῖα μὲ ἀνοικτοὺς καὶ διακεκριμένους πόρους. Εἰς ἓν δὲ λάθος τῆς φύσεως τὸ ψαλίδιον αὐτῆς ἔσχισεν αὐτὸν μέχρι τῆς ὀσφύος εἰς τρόπον, ὥστε ἔδωκεν ὡς πρῶτον χαρακτηριστικὸν τοῦ ἀποκαθηλωμένου τούτου κορμοῦ σκέλη ἰσχνὰ καὶ ἐπιμηκέστατα ὡς τὰ τοῦ Στρουθοκαμήλου (Ostrich). Εἶναι μικρᾶς φαντα-

[1] Περὶ τούτων πάντων ὁ ἀναγνώστης θέλει ἰδεῖ τὰς λεπτομερείας ἐν ἄλλῳ Συγγράμματι.

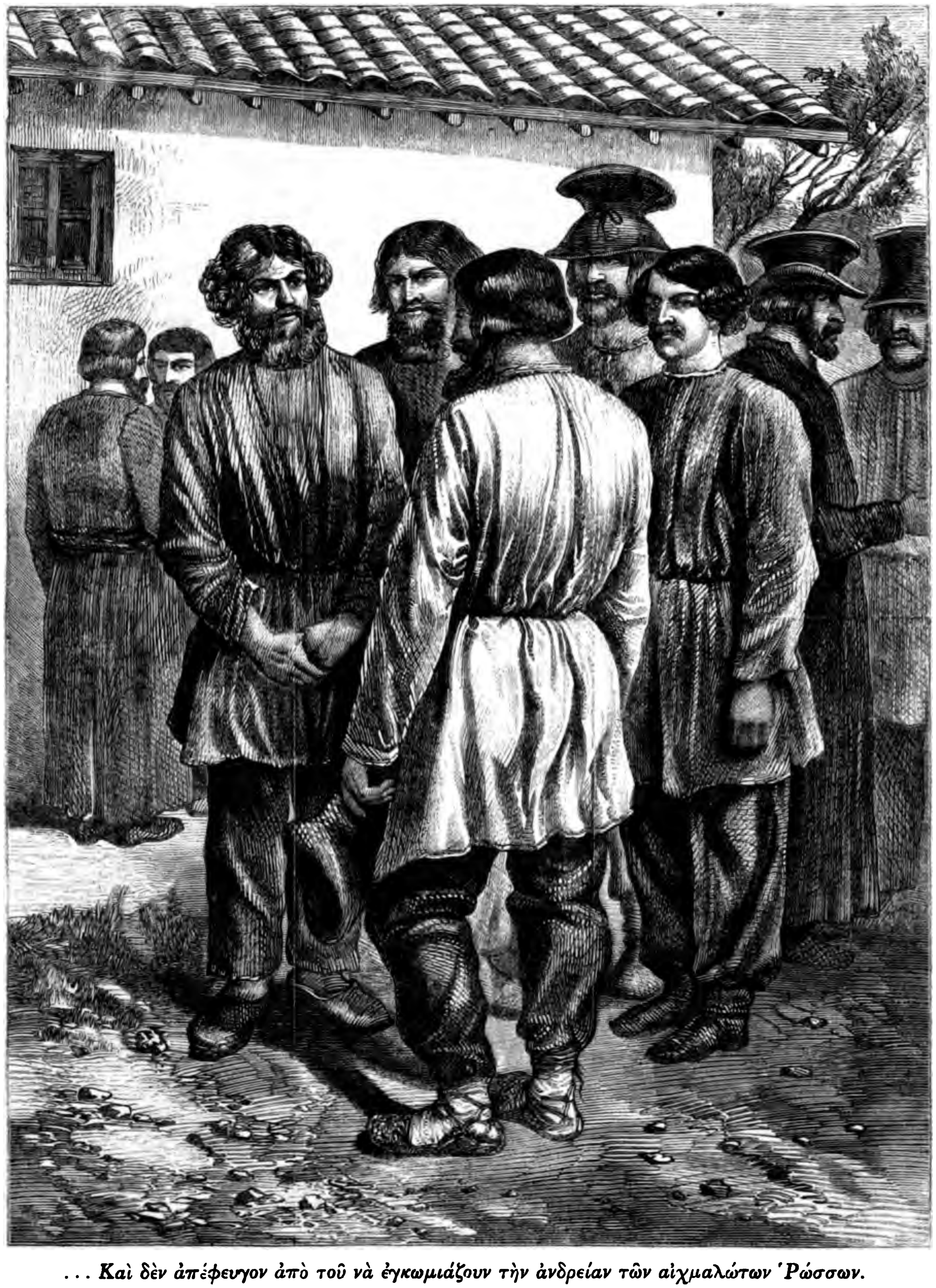

... Καὶ δὲν ἀπέφευγον ἀπὸ τοῦ νὰ ἐγκωμιάζουν τὴν ἀνδρείαν τῶν αἰχμαλώτων Ῥώσσων.

Ἰδὲ σελ. 134.

σίας ἄνθρωπος, μετρίου νοός, ἄλαλος, κρυψίνους, ἄχρους καὶ ἀνερυθρίαστος ὡς καὶ εἰς τοὺς δριμυτέρους νυγμοὺς τῆς προσβολῆς· περιστρέφει ἀδιακόπως κομβολόγιον περὶ τοὺς δακτύλους του, καὶ βαρύνεται κἂν νὰ χασμᾶται. Καὶ ἐνῷ ἀτενίζει ἀπλάστως καὶ ἠλιθίως τοὺς ὀφθαλμοὺς φαινόμενος ὡς εἴδωλον ἐνώπιόν σου, εἶναι πραγματικῶς προσεκτικὸς καὶ σιωπηλῶς παρατηρητής. Ἐνδομύχως εἶναι χαιρέκακος, φιλέκδικος καὶ δειλοφιλόδοξος. Ἡ ὁμιλία περιεστρέφετο ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ὁ δὲ Ἄννινος ἦτον ὁ Ῥήτωρ καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῆς· ἀνέλυε τοὺς Ὑπουργούς, διύλιζε τοὺς Δικαστάς, ἐδιηγεῖτο τ' ἀνέκδοτα τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τολμηρότατα εἰσέδυε μέχρι τῶν βαθυτάτων κοιτώνων τῶν Ἀνακτόρων. Ἔστρεψε τὸ ἀντικείμενον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Παπαλουκᾶ καὶ τοῦ στρατηγοῦ Γριζιώτου, εἶτα ἔπεσεν εἰς μακρὰς πολιτικὰς ὁμιλίας, τὰς ὁποίας ἐπραγματεύετο μετὰ σοβαρότητος ἀρχοντικῆς· περιέγραφε τὸν Λουδοβίκον Ναπολέοντα μετὰ πολλῆς Ἰονικῆς εὐφραδείας, καὶ ἐτελείωσε ποιῶν καὶ αὖθις παχυλώτατον πανηγυρικὸν τῆς τιμιότητος καὶ ἐξιδιασμένης ἱκανότητος τοῦ Κυρίου Ξένου.

Ἀφῆκε περὶ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς ἑσπέρας τὸ Προξενεῖον λίαν ηὐχαριστημένος καὶ ἠρωτευμένος αὖθις καθ' ἑαυτὸν, καὶ ἐξῆλθεν εἰς περίπατον μετὰ τοῦ Ἀγκωνάκη, ὅστις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς πρὸ μικροῦ συναναστροφῆς των δὲν ἐπρόφερεν οὔτε τέσσαρας λέξεις.

—Τί ἄνθρωπος, Ἀγκωνάκη, αὐτὸς ὁ Ξένος! ἀνακαλύπτεις σὺ εἰς τοῦτον καμμίαν ἱκανότητα; Οὔτε Διπλωματικὸν νοῦν ἔχει, οὔτε γραφικὴν ἀξίαν, οὔτε κἂν νὰ ὁμιλήσῃ γνωρίζει. Ἄλλο ἀπὸ καρακιοζλούκια δὲν ἠξεύρει. Καϋμένη Ἑλλάς!! Δυστυχὲς ἔθνος!! ἕως ὅτου νὰ ψωφήσουν αὐτὰ τὰ γεροντόσκυλα καὶ ν' ἀφήσουν τὸν τόπον ἀνοικτὸν εἰς ἡμᾶς τοὺς νέους, οὕτω πάντοτε θὰ κουτροβαλοῦμεν καὶ θὰ γινόμεθα μασκαράδες εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐῤῥίζωσεν εἰς τὴν θέσιν ταύτην, καὶ ὅλαι αἱ ἀξίναι τοῦ κόσμου δὲν τὸν ἐκριζόνουν. Ναί, τίμιος ἄνθρωπος, καὶ καλὸς, ἂν θέλῃς, πλὴν τί τὸ ὄφελος; τί χρησιμεύουν αὐτὰ εἰς τὸν γενικὸν σκοπὸν, εἰς τὸν μέγα τοῦ ἔθνους δρόμον; Διατί τάχα νὰ μὴ γείνῃς Πρόξενος σὺ, Ἀγκωνάκη, ὅστις ἔχεις ὁμοίως τόσων ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ὅστις ἔχεις καθ' αὐτὸ διπλωματικὸν παῤῥησιαστικὸν, ἀληθῆ σοβαρότητα, καὶ ἔχεις τεθωρακισμένον τὸ στῆθός σου μὲ τῆς μυστικότητος τὸν πλέον ἀδιαπέραστον χάλυβα; ἐγὼ ἅμα ἐπιστρέψω εἰς Ἀθήνας, νὰ σὲ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, θὰ κάμω τὴν παρατήρησιν ταύτην πρὸς τὸν Ὑπουργὸν, θὰ τοῦ ὁμιλήσω ἀρκετὰ ὑπὲρ σοῦ, μοὶ δίδεις τὴν ἄδειαν; θὰ τοῦ προτείνω νὰ σὲ κάμῃ Πρόξενον· ἕκαστος ἀδελφὲ πρέπει ν' ἀποβλέπῃ πρὸς τὴν καλητέρευσιν αὐτῆς τῆς Πατρίδος μας.

Ὁ ἀτάραχος Νάξιος δὲν ἤνοιγεν ἔτι τὰς θύρας τῆς καρδίας του. Ἠκολούθει τὸν περίπατόν του ἔχων κρεμαμένην τὴν κεφαλὴν, περιστρέφων τὸ κομβολόγιόν του, ἀνοίγων μέχρι βάθους σχίσματος τοὺς μακροὺς διαβήτας τῶν ποδῶν του, καὶ ἐκ διαλειμμάτων μόνον φθογγίζων.

Οὐ! . . . Ε! . . . Α! . . . Ναί! . . . Ὄχι!!

Ἐν τούτοις ἐπὶ τέλους ὁ Ἄννινος τὸν κατέπεισε νὰ τῷ ἐξηγηθῇ ὅτι τὸ μέγα τῆς φιλοδοξίας του καταθύμιον, ὅπερ καὶ πρὸς ἑαυτὸν δὲν ἐτόλμα ἔτι νὰ ἐκμυστηρευθῇ, ἦτο, νὰ γείνῃ Πρόξενος.

Εἴπομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι μικρόνους.

—Μὴ σὲ μέλλει... μὲ τὸν καιρὸν καὶ ἡ ἀγουρίδα γίνεται σταφίδα, Ἀγκωνάκη μου· ἐγὼ σὲ τὸ κατορθόνω. Τοῦτο μόνον χρειάζεται τὸ νὰ συνδεθῶμεν ἀδελφικῶς, καὶ ἅμα ἐπιστρέψω εἰς Ἀθήνας ἔχε με εἰς τακτικὴν ἀλληλογραφίαν, καὶ πρόσθετε εἰς τὰ γράμματά σου ὅσας ἠμπορεῖς καταχρήσεις τοῦ Ξένου. Ἐγὼ δὲ τὰ ἀναγινώσκω ὅπου καὶ ἂν ἵσταμαι, εἰς Ὑπουργοὺς, Γερουσιαστὰς, Βουλευτάς. Ὅλα ταῦτα ἐκεῖ κάμουν δουλειάν· θὰ κάμω τὸν ἔπαινόν σου, θὰ σὲ ἀναβιβάζω ἕως εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ οὕτως ἂν δὲν ἐκριζώσωμεν τὸ δένδρον, θὰ τὸ κλωνίσομεν τοὐλάχιστον τόσον, ὥστε μὲ πρῶτον ἄνεμον μόνον του θὰ πέσῃ. Τότε σὺ ὁ Ὑποπρόξενος κατὰ φυσικὸν λόγον γίνεσαι Πρόξενος.

Μετὰ τὸν περίπατον ὁ Ἰόνιος Αἴλουρος ἐπέστρεψε νὰ δειπνήσῃ εἰς τοῦ Κυρίου Ξένου τὸν οἶκον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Τὰ Ὄργια τῆς Φουρναριᾶς.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ Ἀνακριτὴς Ἄννινος ἐκάθησε πλησίον τοῦ Κυρίου Ξένου, καὶ ταπεινώσας τὴν φωνὴν ἤρχισε τὴν ἀκόλουθον περιεργοτάτην καὶ ἀληθεστάτην ὁμιλίαν.

—Μὲ ἀρέσκει πολὺ, Κύριε Ξένε, ἡ Σμύρνη σας· καὶ διότι εἶναι τόπος εὐδαίμων καὶ εὐκραής, καὶ διότι ἐδῶ τις εἰμπορεῖ νὰ καλοϋπανδρευθῇ, καὶ διότι δὲν ἔχει τὸν φθόνον καὶ τὴν συκοφαντίαν τῶν Ἀθηνῶν κατόπιν του νὰ τρέχουν. Ὑμεῖς οἱ ἐξωτερικοὶ

Ὑπάλληλοι εἶσθε οἱ εὐτυχέστεροι πάντων. Δὲν εἶσθε ὑπὸ τὰ βλέμματα τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε ὡς κάρφος ἵστασθε εἰς ἐκεῖνα τῶν ζηλοτύπων. Πρὸ καιροῦ ζητῶ νὰ κατορθώσω ν' ἀπολαύσω μίαν ἐξωτερικὴν θέσιν. ὁ Ὑπουργὸς μοὶ τὸ ὑπόσχεται, ἔχω τὰ μέσα τῆς Αὐλῆς, καὶ μόνον διστάζω εἰς ποῖον μέρος νὰ ἐκλέξω. Τώρα ὅμως ὁποῦ ἦλθα εἰς Σμύρνην καὶ παρατηρῶ ὅτι ὁ ὑποπρόξενος Ἀγκωνάκης εἶναι ἄνθρωπος ἀμαθής, ἀνίδεος παντάπασιν δικαστικῶν γνώσεων, ὀκνηρὸς καὶ ἀργότατος, νομίζω ὅτι δὲν θὰ κάμω κακὰ τὸ νὰ ζητήσω νὰ τὸν ἀντικαταστήσω. Ὅ,τι ἠξεύρει, τὸ ἠξεύρει μηχανικῶς ἀπὸ τὴν δεκαπενταετῆ ὑπηρεσίαν του. Ἂν ἡ εὐγενεία σας ἀντ' αὐτοῦ μὲ δέχεσθε, ἔχω ὅλα τὰ μέσα νὰ ἐνεργήσω τὴν μετάθεσίν του.

Ὁ Κύριος Ξένος ἀφαρπασθεὶς καὶ ἀφηρημένος διὰ τοιαύτην πρότασιν ἔμεινε σιωπῶν καὶ διστάζων ὁποίαν ἀπάντησιν νὰ δώσῃ.

Ὁ Ἄννινος μετὰ πλείονος βαρύτητος ἐξηκολούθησε.

—Νομίζω, Κύριε Ξένε, ὅτι ἐρχόμενος εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὑποπροξένου ἐνταῦθα θὰ συμφωνήσομεν κατὰ πάντα, διότι θὰ σᾶς δώκω τὴν μεγαλητέραν εὐχαρίστησιν. Πρῶτον ἡ πολυχρόνιος ὑπηρεσία μου μ' ἐδίδαξε τὴν ἀπαιτουμένην πειθαρχίαν πρὸς τοὺς ἀνωτέρους μου· δεύτερον κολακεύομαι ὅτι τοὐλάχιστον ἔχω εἰκοσαπλασίως περισσοτέραν ἱκανότητα τοῦ Ἀγκωνάκη, περισσότερα μέσα εἰς Ἀθήνας πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑποθέσεώς μας, καὶ τολμῶ νὰ εἴπω ὅτι, ὡς ὑμεῖς, χαίρω κἀγὼ τὴν ἐξιδιασμένην εὔνοιαν τῆς Α. Μ. Ἀφοῦ λοιπὸν δὲν ἔχετε σκοπὸν νὰ παραλάβετε κανένα τῶν τέκνων σας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σας καὶ νὰ σᾶς διαδεχθῇ, διατί νὰ μὴν ἐκλέξητε ἕνα φίλον σας, ἕνα ἄνθρωπον ὅστις σᾶς ἀγαπᾷ ἐκ καρδίας νὰ ἐναποθέσετε ἐπὶ τούτου τὰ συμφέροντα τοῦ Προξενείου, καὶ ὅστις ν' ἀνακουφίσῃ τὰ γηρατεῖά σας; Ἐγὼ δὲν ἐννοῶ νὰ διώξω τὸν Ἀγκωνάκην καὶ νὰ λάβω τὴν θέσιν του, δὲν ἐννοῶ νὰ χαλκεύσω τὰς πολυετεῖς ὑπηρεσίας τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἐννοῶ διὰ τῆς βοηθείας σας νὰ κατορθώσωμεν νὰ τὸν μεταθέσωμεν ὡς ἀνεξάρτητον ὑποπρόξενον εἰς τὴν Αἶνον, ἢ Χίον ἢ Ῥόδον, ἢ καὶ εἰς τὴν Μιτυλήνην, καὶ ὅτε κενωθῇ ἡ θέσις αὕτη, τότε νὰ ἔλθω. Ἐκτὸς τούτου, Κύριε Ξένε, γνωρίζετε ἓν ἄλλο, ὅτι εἶμαι συγγενὴς τοῦ Πρέσβεως Α. Μεταξᾶ· μ' ὅλον ὅτι ἀρκούντως ἐγνώρισα ὅτι διάκεισθε εἰς φιλικὰς σχέσεις μὲ τοῦτον, οὐχ ἧττον θέλω συμβάλει κἀγὼ εἰς τὴν ἐπαύξησιν αὐτῶν· οὐχ ἧττον θέλω σᾶς συνδέσει μὲ τὸν ἰσχυρὸν τοῦτον Ἄνδρα· καὶ τὰ νῦν ὅτε τὰ διάφορα κόμματα εἰς Ἑλλάδα ἔτι δὲν ἀπεσβέσθησαν, δὲν εἶναι πρᾶγμα ἀξιοκαταφρόνητον ἡ φιλία τοιούτου Ἀνδρός.

—Ἐγώ, Κύριε Ἄννινε, ποτὲ δὲν θέλω προτείνει τὴν μετάθεσιν τοῦ ὑποπροξένου μου, ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Ξένος, διότι ἂν καὶ ἀληθῶς δὲν ἔχῃ τὰς ἀπαιτουμένας δικαστικὰς γνώσεις, καὶ τὸ Προξενεῖον μὲ τὸ νὰ ἐκτελῇ χρέη ἐμπορικοῦ καὶ κατά τι ποινικοῦ Δικαστηρίου, ἀπαιτεῖται ὁ ὑποπρόξενος νὰ ἦναι ἀληθῶς νομομαθής, μ' ὅλον τοῦτο ὁ ἄνθρωπος ὅσον δύναται κάμνει τὰ χρέη του. Ἡ πολυχρόνιος πεῖρα τὸν ἐδίδαξε καὶ ἐγνώρισε τόσον καλῶς τὰ ἰδιώματά μου, ὥστε δὲν δύναμαι εἰ μὴ νὰ προσθέσω ὅτι διακείμεθα εἰς πολλὰ καλὴν ἁρμονίαν. Ἂν ὅμως ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησις εὐαρεστηθῇ νὰ τὸν μεταθέσῃ καὶ διορίσῃ ὑμᾶς, ἐστὲ βέβαιος ὅτι δὲν θέλω ἐπιφέρει οὐδεμίαν ἐναντίωσιν, ἀλλ' εὐχαρίστως σᾶς δεχθῇ.

—Εἴμεθα λοιπὸν κατὰ πάντα σύμφωνοι! ἔκραξεν ὁ ἑπτανήσιος. Κἀγὼ δὲν ἐννοῶ ὑμεῖς νὰ ἐνεργήσετε διὰ νὰ τὸν μεταθέσουν. Βεβαιωθῆτε, Κύριε Πρόξενε, ὅτι ὁ τρόπος σας μὲ κάμνει νὰ σᾶς ἐκτιμῶ ἑπταπλασίως τώρα περισσότερον· διότι παρατηρῶ ὅτι εἶσθε ἄνθρωπος ἀκεραίου καὶ συνεποῦς χαρακτῆρος, καὶ δὲν ἐπιθυμεῖτε νὰ διαχωρίζεσθε ἐκείνων οἵτινες σᾶς ὑπηρετοῦν, ἂν καὶ ἀνίκανοι.

Ἐν τούτοις σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ δώκετε τὸν λόγον τῆς τιμῆς σας ὅτι δὲν θὰ εἴπῆτε πρὸς τὸν Ἀγκωνάκην οὔτε λέξιν ἀπὸ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, διότι ἡ ὁμιλία μας δὲν εἶναι εἰ μὴ σκιὰ σχεδίου καὶ τίποτε ἄλλο· ἐμπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ ὡς καὶ ν' ἀποτύχῃ. Καὶ μ' ὅλον ὅτι ὅταν τις προτίθεται νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα καὶ τὸν Βασιλέα, δὲν θεωρεῖ ἄτομα ἀλλὰ τὰ γενικὰ συμφέροντα, μ' ὅλον τοῦτο καλὸν εἶναι πρὸς ἀποφυγὴν πάσης διαφωνίας ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ μὴ μάθῃ ὁ Ἀγκωνάκης τίποτε τούτων.

—Ἐστὲ βέβαιος, Κύριε Ἄννινε! δὲν ἐτρελάθην ἀκόμη ὅπως ἐπιφέρω σκάνδαλα.

Εἶπεν ὁ Κύριος Ξένος, ὅστις πραγματικῶς ἐσκόπει νὰ τηρήσῃ μεγίστην ἐχεμύθειαν, καὶ ν' ἀφήσῃ τὴν Κυβέρνησίν του νὰ πράξῃ ὅπως ἔκρινεν εὔλογον. Ποῦ νὰ φαντασθῇ τότε ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὅτι ὁ δόλιος Ἄννινος μετὰ τρία ἔτη ἤθελεν ἀνατειναχθῇ ὁ φοβερὸς αὐτοῦ δήμιος ....

Μετ' ὀλίγον ὁ Ἀνακριτὴς ἐκαληνύκτισε.

Μετά τινας ἡμέρας διευθύνθη μίαν ἡμέραν εἰς τὸν οἶκον τῆς Φουρναριᾶς, ὅπου ἡ πολύσαρκος Δεσποινοῦ τὸν περιέμενε μετὰ τῆς ἀθώας τοῦ Ἀμοίρου περιστερᾶς.

Ἂς ἀφήσωμεν πρὸς στιγμὴν τοῦτον καὶ τὴν θυγα-

Ὁ Σὶρ Κόλιν Κάμπελ ἀρχηγὸς τῶν ὀρεινῶν τῆς Σκωτιας περιεφέρετο φέρων τὴν ἐγχώριόν του στολήν.

Ἰδὲ σελ. 134.

τέρα τοῦ Δικηγόρου μόνους, καὶ καταβῆτε, ἀναγνῶστα, εἰς τὴν θύραν τοῦ φούρνου ὅπου κατέβη καὶ ἡ Φουρναριὰ ἅμα τοὺς ἀφῆκε μόνους.

Ἵστατο πρὸ τῆς θύρας ὁ υἱός της νέος τριακονταετής, ἐνδεδυμένος κατὰ τὸν γραικικὸν τρόπον τῆς πόλεως, καὶ εἷς ἕτερος, εὔρωστος, ῥωμαλαῖος, ἀναστήματος μᾶλλον ταπεινοῦ καὶ εὐρωπαϊστὶ ἐνδεδυμένος. Ὁ νέος οὗτος εἶναι ὁ Κύριος Γεώργιος Κ.... τοῦ ὁποίου τ' ὄνομα δὲν δύναμαι δι' ὅλον τὸν κόσμον κατὰ τὰς νῦν περιστάσεις καὶ ἡμέρας νὰ εἴπω, πλὴν τὸν ὁποῖον, οἱ μὲν ἀναγνῶσταί μου τῆς Σμύρνης δὲν θ' ἀργοπορήσουν ν' ἀναγνωρίσουν, διότι εἶναι σύγχρονός των, ὁ δὲ φίλος Ἄννινος μετὰ ζωηροτάτων χρωμάτων θ' ἀναπωλήσει, ἅμα ὀλίγον ξύσῃ τοὺς ὤμους του. Οὗτος ὁ ἴδιος νέος μᾶς ἐδιηγήθη τὸ παρακατιὸν ἀξιολογώτατον κωμικὸν συμβάν.

Ἦτο, μᾶς εἶπεν, ἀρχαῖος ἐραστὴς τῆς ὡραίας Δεσποινούλας, κατῴκει οὐχὶ μακρὰν τῆς οἰκίας της, καὶ εἶχεν ἐπ' αὐτῆς κεκτημένα ἀναμφισβήτητα δικαιώματα. Ἐν μιᾷ τῆς τύχης παραδόξῳ στροφῇ ἡ ἄκρα τοῦ ὀφθαλμοῦ του ἐν τῷ σκιοφώτῳ τῆς νυκτὸς εἶδεν αὐτὴν εἰσερχομένην εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Φουρναριᾶς. "Ἡ Δεσποινούλα τοιαύτην ὥραν εἰς τῆς Φουρναριᾶς!!" ἔκραξε τρίβων διὰ τῶν δύο γρόνθων του τὰ βλέφαρα "ὦ τῆς διπλῆς ἐκπλήξεως περίστασις!!"

Εἷς ἀνὴρ ὑψηλὸς καὶ κομψὸς μετά τινα λεπτὰ ἐξ ἴσου εἰσέρχεται ὅπου καὶ ἡ νέα, εἰς τὸν οἶκον τῶν ψυχικῶν καὶ τῆς φιλοξενίας. Ἔδραξε τὴν κόμην μετὰ παραφορᾶς· ἔδακε μέχρις αἵματος τὰ χείλη· τὸ πρόσωπόν του ἐβάφη τῶν κοκινιλίων τὸ βαθύτερον ἐρυθροῦν, καὶ τὸ αἷμά του ἤρχισε νὰ περιστρέφηται ὡς φλὼξ πυρὸς ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ.

—Α! εἶναι ὁ Τρανὸς, ὁ αἰσχρὸς Τρανός!.... ἔκραξε· θὰ τὸν σκοτώσω!... ναὶ, εἰς τὴν στιγμὴν θὰ τοῦ σπάσω τὰ κόκκαλα!...

Καὶ χωρὶς περισσοτέρους συλλογισμοὺς ἀνοίξας τὸ βῆμα ἐπλησίασε τοῦ φούρνου τὴν θύραν μετ' ἀποφάσεως νὰ προχωρήσῃ ἄνω.

—Τί θέλει ἡ Δεσποινούλα ἐδῶ τοιαύτην ὥραν; λέγει πρὸς τὸν υἱὸν τῆς Φουρναριᾶς ὅστις ἐφύλαττε τὴν εἴσοδον.

—Ἔχει κάτι νὰ 'μιλήσῃ μὲ τὴ Μάνα μου.

—Μὲ τὴν Μάνα σου ἢ μὲ τὸν Τρανόν;

—Ποιὸ Τρανό!

—Ποιὸν Τρανόν;... ἔλα νὰ σοῦ τὸν δείξω.

—Ἀφεντικὸ δὲν μπορεῖς ν' ἀνέβῃς!... προβάλλων τὸ σῶμά του ὡς ἄλλος Κέρβερος ἀποκρίνεται οὗτος.

—Κύτταξε καλά!... ἂν μ' ἐμποδίσῃς θὰ σηκώσω τὴ γειτωνειὰ σ' τὸ ποδάρι, καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ ξεσπάσῃ εἰς τὸ κεφάλι τῆς Κοκόνας ὁποῦ εἶναι ἐπάνω καὶ τῆς Μάνας σου... ἤνοιξε τὸ βῆμα καὶ προεχώρησε σταθερώτερα.

—Ἀφεντικὸ, σὲ λέγω πῶς δὲ θὰ μπῇς γιὰ οὗλο τὸ κόσμο μέσα!... νὰ ἡ Μάνα μου... καὶ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἐνεφανίσθη ἡ Φουρναριά.

—Τί μοῦ κάνεις Γιωργάκη μου;... ἴντα περίδρομο 'χεις καὶ 'μιλᾷς μὲ τέτοιο ἀδιάντροπο τρόπο τοῦ παλικαργιοῦ!... ὠθήσασα τὸν υἱόν της προσέθηκεν ἡ Δράκαινα.

—Ἄκουσε, Κυρὰ Δεσποινοῦ! ἡ Δεσποινούλα 'ναι πάνω... τί θέλει τοιαύτην ὥραν καὶ μὲ τὸν Τρανόν;...

—Ὄχι, ποῦ νὰ μὲ κάψῃ ἡ Παναγιά μας! ἐν εἶν' ἡ Δεσποινοῦλα, ἡ Φρόσω 'ναι μὲ τὸν Τρανό! μετὰ μεγίστης ἀδιαφορίας ἐξεφώνησεν αὕτη.

—Θὰ ὑπάγω νὰ 'δῶ μὲ τὰ 'μμάτιά μου... δὲν σὲ πιστεύω...

—Πήγαινε, υἱόκα μου! ἅμα τις ψώματα θὲ νὰ σοῦ 'πῶ; κύτταξε μόνο μὴ τζακωθῆτε μὲ τὸ βουτζά.

Ἡ Δεσποινοῦ ὡμίλησε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νομίζουσα ὅτι ἤθελεν ἀποσβέσει πᾶσαν ὑποψίαν τοῦ διστάζοντος Γεωργίου. πλὴν οὗτος ἦτον ὀφθαλμοφανῶς πληροφορημένος, ὥστε ἀστραπηδὸν χωρὶς νὰ δώκῃ καιρὸν νὰ προβάλῃ τινὰ ἀντίστασιν ἢ αὐτὴ ἢ ὁ υἱός της, δίδει ἐλαστικώτατον πήδημα, εἰσέρχεται εἰς τὸν φοῦρνον καὶ τρέχει ἄνω. Ματαίως τώρα κράζει μεγαλοφώνως ἡ Φουρναριὰ κυματίζουσα καὶ τινάσσουσα τὸ περίζωμά της· ματαίως τρέχει ὁ υἱός της κατόπιν· ὁ νέος Γεώργιος ἐγνώριζε τὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν κάλλιστα, καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ εὑρέθη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς Θεσσαλίας...... Ἐν τῇ θέᾳ ὀπισθοδρομεῖ ἐν πρώτοις, ἔπειτα προχωρεῖ μετὰ τῆς φοβερᾶς βακτηρίας του, καὶ μὴ διακρίνων ἔτι ἐὰν ἦτον ὁ Ἄννινος ἢ ὁ Τρανὸς, καὶ μὴ καμπτόμενος ἐκ τῶν φωνῶν του κατέφερε τοιούτους ῥαβδισμοὺς κατὰ τοῦ κρανίου, τῶν νώτων καὶ τῶν μηρῶν τοῦ δυστυχοῦς Ἀνακριτοῦ, ὅσας οὔτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατασκοπικῆς του ὑπηρεσίας παρὰ τῇ Ἀστυνομίᾳ Ναυπλίας ποτὲ ἔλαβεν, οὔτε τέλος ἐν Καρύστῳ ὅτε ὁ γαμβρὸς τοῦ Γριζιώτου Ζέρβας τὸν ἐξυλοφόρτωσεν ὀλόγυμνον καὶ τὸν ἐκρήμνισεν ἀπὸ τοῦ παραθύρου εἰς τὴν ὁδόν.

Κατέβη ἐπὶ τέλους ὁ Ἄννινος χωλὸς, μετὰ τετρωμένης χειρὸς καὶ κεκυρτωμένος, καὶ διευθύνθη εἰς τὴν κλίνην του.

Τὴν δ' ἐπαύριον ἔχων τὴν γνάθον διὰ μέλανος

μεταξωτοῦ μανδυλίου δεδεμένην ἐπαρουσιάσθη ἐν τῷ ἑλληνικῷ Προξενείῳ λίαν ἄθυμος καὶ ὠχρότερος πεπερασμένου κορασίου.

—Τί ἐπάθετε, Κύριε Ἀνακριτά! τὸν ἠρώτησεν ἡ Κυρία Ξένου.

—Ἄχ, Κυρία μου! εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὅπου κατοικῶ ἡ κλίμαξ εἶναι τόσον ἄθλια καὶ σαθρά . . . καὶ χθὲς τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ σκότος ἐκρημνίσθην.

Μετά τινας ἡμέρας ὁ Ἄννινος ἀνεχώρησε διὰ Θεσσαλωνίκην δι' ἀνακρίσεις μετὰ τοῦ Εὐαγγέλη Δημητριάδου Γραμματέως τοῦ ἑλληνικοῦ Προξενείου, ὅν τινα ἂς ἐρωτήσῃ, ὅστις ἐπιθυμεῖ, ἐὰν δὲν ἐνθυμῆται τὸν Ἄννινον γναθομανδυλωμένον καὶ χωλαίνοντα.[1]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ὁ Ἐπαναστάτης τῶν Δρούσων.

Ὄχι, Ἀναγνῶστα! δὲν θὰ εὐχαριστήσω τὴν περιέργειάν σου καὶ ἐπὶ ἑνὸς ἄλλου ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον βεβαίως ἐσκανδάλισεν αὐτήν, ὅταν ἀνέγνωσας τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν τοῦ Ἀμοίρου.

"Ὁ Ἄννινος, λέγει, Πετράκη, στέλλεται νὰ ἐξετάσῃ τὰ περὶ τῆς δολοφονίας τοῦ Γριζιότου."

—Ποῖος ἔστειλεν, ἢ ποῖος ἐζήτησε νὰ δολοφονήσῃ τὸν Γριζιότην;

Μυστήριον! μυστήριον καὶ σιωπή!

Ὁ Γριζιότης μεγαλεπήβολος καὶ τολμηρὸς τὰς

[1] Διήλθομεν ὥρας ὁλοκλήρους γράφοντες αὐτολεξεὶ τὰς συνδιαλέξεις ὅσας ὁ Ἄννινος μετὰ διαφόρων ἐποίησε· καὶ πρὸς πλείονα ἠθικήν μας δικαιολόγησιν δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι, ἡμεῖς δὲν ἐτρέχομεν ζητοῦντες ταύτας, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι αὐθορμήτως ἤρχοντο καὶ τὰς κατέθετον. Πάμπολλοι ἔντιμοι Ἄνδρες ὡς ἐὰν προέκειτο περί τοῦ ἰδίου Δαβέλη ἤρχοντο, καὶ μετ' ἀγανακτήσεως καὶ ἀδημονίας μᾶς ἐδιηγεῖτο ἕκαστος μίαν ἱστορίαν ὁλόκληρον, ἐλεεινολογοῦντες τὴν ἐξουσίαν ἥτις τοσοῦτον ἐξεφαυλίσθη, ὥστε νὰ διατηρῇ τοιοῦτον ἄνθρωπον πρὸς καταφρόνησιν τῆς Κοινωνίας.

ἡμέρας τῆς ἐξορίας του ὡς καὶ τὰς λαμπρὰς ἐκείνο
τοῦ Ἱεροῦ ἀγῶνος, συνέλαβε μίαν ἀτρόμητον ἰδέα
συνεφώνησε μετά τινων Μεγιστάνων τῆς Τουρκία
Διοικητῶν, Πασάδων, ὅπως θέλετε, νὰ εἰσβάλῃ κα
κυριεύσῃ τὴν ἐν τῷ λιμένι τῆς Σμύρνης ἑλληνικὶ
Κορβέταν τὸν Λουδοβίκον ὡς καὶ ἕτερον πλοῖι
εὑρισκόμενον τότε ἐκεῖ, καὶ νὰ καταπλεύσῃ εἰς Βο
λον, νὰ εἰσβάλῃ εἰς Λαμίαν, καὶ νὰ δώκῃ τοιοῦτο
ῥάπισμα εἰς τὴν παρειὰν τῆς Κυβερνήσεως, ὁποῖι
οὔτε ὁ Μουσοῦρος, οὔτε ὁ Λεβίτης Πατζίφικι
ἔδωκαν.

Ἄς μὴ λησμονήσωμεν ὅτι ὁ Γριζιότης ἐπροστε
τεύετο ὑπὸ τῆς Υ. Πύλης μετὰ τὰ τελευταῖά το
συμβάντα, καθ' ἃ ἐπώλησεν ἀντὶ τριῶν Σταυρῶν το
Σωτῆρος τὸν βραχίονά του πρὸς τρία πετεινάρι
τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἅτινα φιλονεικοῦν τὴν δόξα
τῆς σκοποβολῆς, καὶ ὅτι μάλιστα ὁ Σουλτάνος, ὡ
ἄλλος Ξέρξης πρὸς τὸν Θεμιστοκλῆν, τῷ ἐχάρισε
ἀντὶ τῆς Λαμψάκου, τὴν Σμύρνην διὰ διαμονήν, κα
120 χιλιάδας γρόσια ἐτήσιον μισθόν.

Πρόσελθε σὺ τώρα ἐνώπιον τοῦ Πανελληνίο
Ἀνδρέα Μεταξᾶ! . . . μοὶ συγχωρεῖς, Ἐξοχώτατ
ὅτι λαμβάνω τὸ ἔντιμον ὄνομά σου ὑπὸ τὸν κάλα
μόν μου· πλὴν τί πταίω; ὁμοιάζω τὸν δυστυχ
ἐκεῖνον, ὅστις βιαζόμενος ὑπὸ Δικηγόρου νὰ κατα
δείξῃ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, τί εἶδος ῥαπίσμα
τος κατέφερε τοῦ πελάτου του, ἀπέφευγεν ὅσο
ἠδύνατο.

—Πρέπει νὰ εἰπῇς τί εἶδος ῥαπίσματος τῷ κατε
φερες, ἔκραζεν ἐπιμόνως πάντοτε ὁ Δικηγόρο
—Ἓν ἁπλοῦν ῥάπισμα, λέγει οὗτος.—Περίγραψο
αὐτό.—Δὲν ἔχω ἱκανότητα περιγραφικήν.—Δεῖξέ
μοι πόσον σφοδρὸν ἦτον.—Δὲν δύναμαι.—Πρέπει
εἶπεν ὁ Δικηγόρος.—Μάλιστα, πρέπει, εἶπε κα
τὸ δημόσιον.—Λοιπὸν ἀφοῦ πρέπει, καὶ ἀφοῦ
ἀλήθεια καὶ τὸ Δημόσιον τὸ ἀπαιτοῦν, τοιοῦτο
ἦτον, ἔκραξεν ὁ στενοχωρημένος κατηγορούμενο
καὶ ὑψώσας τὴν χεῖρα κατέφερε σφοδρώτατον κα
ἀπαράλλακτον ῥάπισμα κατὰ τοῦ προσώπου το
Δικηγόρου.

Πρόσελθε λοιπὸν τώρα σύ, Ἥρωα τῆς Δάλα
Ἀνδρέα Μεταξᾶ! . . . πάλιν θὰ διακόψω καὶ μο
συγχωρεῖς, Ἀναγνῶστα! κατέθραυσα τὸ κρανίο
ἐξετάζων ὅλας τὰς ἀλληλογραφίας τοῦ καιροῦ ἐκε
νου, ὅλα τὰ ἔγγραφα τῶν Φιλελλήνων, ὅλας τὰ
βιβλιοθήκας τοῦ Λονδίνου, τῆς Ἐδεμβούργης κα
Παρισίων, καὶ ἐν οὐδεμιᾷ τούτων, οὐδ' ἐν αὐτ
τέλος τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Τρικούπη ἀπήντησα μάχη
Δάλας, ἀλλ' ἀψιμαχίαν τινά, ὡς τὸν πετροπόλεμο
ὅστις ἐγίνετό ποτε κατὰ τὰ βαπόρια τῆς Σύρο

Ὁ Ἐπαναστάτης τῶν Δρούσων.

μεταξὺ τῶν παίδων τῶν ψαριανῶν καὶ τῶν ὑδραίων. Πρόσελθε σὺ, λέγω, Ἀνδρέα Μεταξᾶ ψευδοήρωα τῆς Λάλας ὅστις κατεπλήρωσας ὅλην τὴν ἱστορίαν ὅτι κατὰ τὴν μάχην ἐκείνην ἐὰν δὲν ἐψήθης ζῶν ὡς τὸν Διάκον κατὰ τὰς Θερμοπύλας, ἦτο, διότι καὶ ἐπολέμησας κάλλιον αὐτοῦ, καὶ ὡς πληγωμένος λέων διεξέφυγες ἐκ τῶν ὀνύχων τῶν Λαλιωτῶν. Πρόσελθε σὺ, μονόφθαλμε τοῦ 1821, οὗτινος αἱ μιαιφόνοι χεῖρες σταλάζουσιν ἔτι ἀθώου αἵματος ὁλοκλήρου οἰκογενείας· σὺ ὅστις ἐσφετερίσθης τὰ Ῥωσσικὰ ῥούβλια καὶ τὰς συνδρομὰς τῶν ἐμπόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὰ ἐσχάτως Ἠπειρωτικὰ καὶ ζῇς τὰ νῦν ἐν Ἀθήναις εἰσοδηματίας ἀπὸ Ἐξοχωτάτου πένητος, καὶ εἰσοδηματίας οὐχὶ ὡς ὁ Δροῦς Δε Λουῒς ἔκπτωτος, ἀλλ' ὡς ὁ Μεντερνίχος μακρόθεν νουθετῶν. Πρόσελθε ἐνώπιον τῶν ἀναγνωστῶν μου καὶ σιώπησον, ἐὰν δύνασαι, ὅτι Πρέσβυς ὢν ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲν εἰδοποιήθης παρὰ τοῦ Κυρίου Θεοδώρου Ξένου περὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Γριζιότου διὰ θερμῶν ἐπιστολῶν, καὶ καταφυγὼν παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ προέλαβες τὸ κακόν. Θ' ἀρνηθῇς, Ἀνδρέα Μεταξᾶ, ὅτι ἀνὰ χεῖρας τοῦ τιμίου Προξένου, τὸν ὁποῖον τοσοῦτον Ἰησουϊτικῶς καὶ Θηριωδῶς κατεδίωξας, σήμερον ὑπάρχουν ἀριθμὸς ἐπιστολῶν σοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ σου ἐκ τῆς κατὰ τὴν διαμονήν σου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀλληλογραφίας σας, ἀχνιζουσῶν τρυφερῶν καὶ εἰλικρινῶν αἰσθημάτων διὰ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ ζῆλον δι' ὧν ὑπηρετεῖ τὴν Κυβέρνησίν του; θ' ἀρνηθῇς ὅτι σὺ ὁ ἴδιος ἄλλοτε δὲν ἠγόρευσας εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τῆς τιμιότητος τοῦ Κ. Θ. Ξένου; θ' ἀρνηθῇς ὅτι ὁ Λεωνίδας Λουλούδας ἡ μηχανὴ τῆς κιβδηλοποιΐας, ἢ μᾶλλον, τὸ νέον τοῦτο νομισματοκοπεῖον τῆς Εὐρώπης, ὡς εὐφυῶς τὸν ὠνόμασεν ὁ Κύριος Καρβούνης, δὲν ἦτον ἐν τῷ οἴκῳ σου, δὲν ἦτον ἄνθρωπός σου ἐν Κωνσταντινουπόλει; . . . ἦτο τὸ τζιμποὺκ ὀγλάνι σου, ἵνα εἴπω, εἶσαι ὁ ἀνάδοχός του· ναὶ, σὺ τὸν ἐβάπτισας, Μεταξᾶ! ἡ Μήτηρ καὶ Ἀδελφαί του ἕνα μόνον δανειστὴν χρημάτων εὗρον ἐν τῷ κόσμῳ· ἕνα μόνον Πατέρα· ἕνα μόνον ἀδελφόν· ἕνα μόνον Σύζυγον· σὲ, Ἀνδρέα Μεταξᾶ! . . .

Ἐκ τοῦ ὕψους τῆς πυραμίδος ἐφ' ἧς κάθησαι στρέψον καὶ ἴδε κάτω· οὔτε θεμέλια ἔχει, οὔτε βάσεις· εἶναι πυραμὶς ἐκ πεπηγότος ὕδατος τῶν δριμυτάτων τούτων χειμώνων μας. Θὰ διαλυθῇ μίαν ἡμέραν, ὅταν τὸ ἱστορικὸν ζήτημα τῶν χρόνων τούτων λυθῇ, καὶ τὴν ὁποίαν ἀνάλογος βόρβορος θὰ διαδεχθῇ.

Δὲν σοὶ ἀναφέρω περὶ συνειδήσεως· συνείδησιν ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἔχεις· καὶ ὅστις δὲν ἔχει συνείδησιν, τὸ κατ' ἐμὲ, οὔτε θρησκείαν ἔχει. Ματαίως λοιπὸν ἀντιπροσωπεύεις τὴν Ὀρθοδοξίαν τῆς Ῥωσσίας. Εἶσαι λαοπλάνος, ζῇς κατατρώγων τὰ ἀργύριά της, καὶ μόνον εἷς περιωρισμένος καὶ τυφλὸς ἄνθρωπος θὰ πιστεύσει ὅτι ἀξίζεις δύο ὀβολούς.

Ὁ Γριζιότης μίαν πρωΐαν αἴφνης εὑρέθη νεκρὸς, Κύριοι! δὲν λέγω ὅτι ἐδολοφονήθη, ἄπαγε τῆς βλασφημίας! ὁ Θεὸς νὰ μοὶ συγχωρήσῃ . . . ἀπέθανε φυσικῶς, Κύριοι!

—Πῶς ἀπέθανεν;

—Μυστήριον! Μυστήριον!!

—Δὲν ἐπρόφθασαν λοιπὸν νὰ τὸν δολοφονήσουν;

—Μυστήριον, σοὶ λέγω! . . .

—Μὰ ποῖος ἐζήτησε νὰ τὸν δολοφονήσῃ! μήπως τὸν ἐφαρμάκευσαν;

—Δὲν ἠξεύρω . . . σιωπή! . . .

—Κύριε ἐλέησον! θέλεις νὰ μοὶ δείξῃς κατι τί, καὶ θέτεις ἓν τοιοῦτον παραπέτασμα μεταξὺ, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ ἴδω τίποτε.

Χὰ . . χὰ . . χὰ . . καὶ τὸ παραπέτασμα τοῦτο εἶναι, φίλε ἀναγνῶστα, τόσον ὑψηλὸν, τόσον ὑψηλόν! γνωρίζεις πόσον ὑψηλὸν εἶναι; νὰ, ὡς ταύτην τὴν ταμβακοθήκην μου.

Διατί, νέε Ἕλλην, ἐπιθυμεῖς νὰ σὲ ῥίψω εἰς τὸν λαβύρινθον τοῦτον τῆς διηγήσεως, ἥτις οὐδὲν ἄλλο καλὸν θὰ παράσχῃ, ἢ ν' ἀμαυρώσῃ μᾶλλον τὴν δυστυχῆ Πατρίδα σου; Ἀκολούθησόν μοι κατὰ τὴν μεγάλην Τιτανομαχίαν· ἐλησμόνησας ὅτι ἡ δευτέρα ἐπιστολὴ τοῦ Δικηγόρου φέρει χρονολογίαν 1852; Ἤμεθα κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος, δηλ. πλησίον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν ὁ Πρίγγιψ Μενζικὼφ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκρότει διὰ τοῦ ποδὸς καὶ ἐκραύγαζε "τοῦτο θέλω, ἢ διαβαίνω τὸν Προῦτον."

Ὁ πολιτικὸς ὁρίζων δὲν ἦτο μόνον τεθολωμένος, ὥστε νὰ δύναταί τις νὰ ἐγείρῃ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ ἴδῃ κάλλιον τὰ πεπυκνωμένα νέφη του, αἱ ἀστραπαὶ, αἱ βρονταὶ καὶ οἱ κεραυνοὶ διέσχιζον τὴν καταιγίδα τὴν πρόδρομον τρομερωτάτης θυέλλας· ἐκρήξεις ἡφαιστείων, καταποντισμοὶ, Θεέ μου! ὁποῖα φαινόμενα ἀνήκουστα!! μήπως εἶναι ἡ παραμονὴ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος; μήπως πλησιάζει ἡ δευτέρα Παρουσία; ἐν τούτοις ὅλος ὁ κόσμος ἐπίστευε τοῦτο· καὶ ποῦ νὰ φαντασθῇ ὅτι τὸ ὄρος ὤδυνε μὲν, πλὴν τέκοιε μῦν;

Τὸ μέγα τῆς Εὐρώπης σάρωθρον πρωΐαν τινὰ σαρόνει ὅλους τοὺς ἐν Τουρκίᾳ ἕλληνας· ἐδόθη διαταγὴ καὶ προθεσμία τις διὰ τοὺς ἔχοντας ἑλληνικὴν προστασίαν νὰ ἐξέλθουν τοῦ τουρκικοῦ ἐδάφους· τὸ δρᾶμα, φίλοι, δὲν ἐλησμονήθη ἔτι διὰ νὰ τὸ ἐπαναφέρω ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

—Ἀλλὰ ποῖα ἦσαν τὰ αἴτια τοῦ διωγμοῦ;

Τὰ αἴτια τοῦ διωγμοῦ; κακὸν ἀγγεῖον αὐτὸς ὁ ἕλλην, ἀδελφέ! ἐγλυκάθη ἀπὸ τὴν ναυμαχίαν τῶν Ναυαρίνων, καὶ ἐβιάσθη εὐθὺς μετ' ἐκείνην τῆς Σινώπης· Πλὴν διὰ νὰ τὰ ἐννοήσῃς κάλλιον καὶ ἀπαλλαγῇς τῆς ὑποψίας σου, ὅτι δηλ. ἐγὼ δὲν ἐπενόησα τὰ λεγόμενα, θ' ἀποφασίσω νὰ σὲ ὁδηγήσω καὶ αὖθις εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Θ. Ξένου· πλὴν τώρα οὐχὶ πλέον εἰς τὴν αἴθουσάν του καὶ παρουσίᾳ τῆς Συζύγου καὶ τῶν θυγατέρων του, ἀλλ' εἰς τὸ ἰδιαίτερόν του γραφεῖον· ἐκεῖ ὅπου μυστικῇ καὶ ἐμπιστευτικῇ τῇ φωνῇ κάθηται πλησίον του εἷς ἀνώτερος στρατιωτικὸς ὑπάλληλος ὁ Ἰωσὴφ Π... Σμυρναῖος, πρὸ χρόνου ἐν τῇ ἑλληνικῇ ὑπηρεσίᾳ, καὶ τέως ἀφιχθεὶς ἐνταῦθα ἐκ Βηρυτοῦ, ὅπου ἀπεστάλη παρὰ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὅπως συνάψῃ συμμαχίαν μετὰ τῶν Δρούσων, Μαρωνητῶν, τῶν Βαχαβῆ, καὶ πάντων τῶν ὀρεινῶν καὶ μαχίμων ἐκείνων λαῶν, καὶ ὑποκινήσῃ αὐτοὺς εἰς ἐπανάστασιν.[1]

—Εἰς Ἐπανάστασιν!! μετὰ χαίνοντος στόματος ἐτονθόρυσεν ὁ Κ. Θ. Ξένος, δὲν ἀστεΐζεσαι, Ἰωσήφ;

—Ν' ἀστεΐζωμαι! ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Συρίαν· καὶ ἂν ἔμενα ὀλίγον ἔτι ἐκεῖ, ἴσως ἐσύκονα τοὺς Δρούσους. Ἐπίτηδες ἐστάλην διὰ νὰ ἐπαναστατήσω τοὺς λαοὺς ἐκείνους.

Ὁ γέρων Πρόξενος τὸν ἐθεώρει σιωπηλῶς καὶ ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν "τῇ ἀληθείᾳ, ἢ ἡ Κυβέρνησίς μου ἐτρελάθη, ἢ ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶναι μεθυσμένος."

—Περίεργος ἱστορία! διηγήσου με λοιπὸν τί κατώρθωσας· . . . ὑπετραύλισεν ἀκολούθως.

—Ἰδού, φίλε μου Κύριε Ξένε! ἔφθασα ἐκεῖ μετημφιεσμένος· ἔδραμον καὶ εὗρόν τινας τῶν Ἀρχηγῶν τῶν λαῶν ἐκείνων (ἐννοῶ Χριστιανοὺς Ἀρχηγούς) τί Ἄνδρες! ἕως ἐκεῖ ἐπάνω! . . . συνωμίλησα μὲ τούτους· μὲ ἠρώτησαν "τί χρήματα ἔφερες νὰ μᾶς δώκῃς πρὸς διατήρησιν τῶν ἀνθρώπων μας, ὡς καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς Ἐπαναστάσεως;" ἐδῶ ἐμουδίασα . . . ἀλλὰ ποῦ τοιοῦτοι λαοὶ καὶ τοιοῦτοι Ἄνδρες νὰ συκωθῶσιν εἰς Ἐπανάστασιν . . . καὶ ἀπὸ ποίους; ἀπὸ ἡμᾶς! εἶδον τὴν πλάνην μου. Ἡμεῖς εἰς Ἀθήνας ἔχομεν ἕνα μικρὸν κόσμον εἰς τὸ κεφάλι μας, καὶ νομίζομεν τοὺς ἄλλους ἔτι μικροτέρους.

"Τὸ μανθάνει ὁ Πασᾶς· κάποιος φίλος μοὶ λέγει ὅτι μὲ ζητεῖ νὰ μὲ συλλάβῃ, καὶ ὅτι μὲ παραποδοῦν. Τί κάμνω; ἐνδύομαι τὴν στολήν μου, καὶ ἐνῷ μ' ἐζήτουν οἱ ἄνθρωποί του, ἐγὼ παραλαμβάνω τὸν Διερμηνέα τοῦ Προξενείου καὶ παρουσιάζομαι πρὸς τοῦτον.

"Ἔμεινεν ἔκπληκτος· ἔδραξε τὴν γενειάδα του· καὶ μειδιῶν μὲ προσεκάλεσε νὰ καθίσω πλησίον του· μοὶ προσέφερε τζιμποῦκι, καφφέ, γλυκό· μ' ἔκαμε διαφόρους ἐρωτήσεις, καὶ τέλος μ' ἐρώτησεν εὐγενικώτατα πόσον καιρὸν θὰ διατρίψω ἔτι ἐν Συρίᾳ " αὔριον μὲ τ' Αὐστριακὸν ἀναχωρῶ, Ἐξοχώτατε" τῷ εἶπον.

"Τοῦ Πασᾶ ὁ νοῦς εἰς τὴν ἀπόκρισιν ταύτην ἐχαλαρώθη· μοὶ ἔθλιψε τὴν χεῖρα φιλικώτατα, καὶ μ' ἀπεχαιρέτησε.

"Πραγματικῶς τὴν ἐπιοῦσαν, ἐπειδὴ καὶ εἶδον καθαρῶς ὅτι εἶναι ἀὴρ κοπανισμένος τὸ νὰ προσπαθῶ διὰ τὴν Ἐπανάστασιν τῆς Συρίας, ἀνεχώρησα μὲ τ' Αὐστριακόν.

"Μόλις ἤμεθα ἔξω τῆς Κύπρου, καὶ ὁ Πλοίαρχος παλαιός μου φίλος μοὶ λέγει " Ἰωσήφ, βλέπεις ἐκείνους τοὺς δύο Καβάσιδας καθισμένους ἐπὶ τοῦ καταστρώματος; ἦλθον διὰ νὰ σὲ παραφυλάττουν. Ὁ Πασᾶς τῆς Βηρυτοῦ τοὺς στέλλει πρὸς τὸν Πασᾶ τῆς Σμύρνης καὶ σὲ ἀκολουθοῦν μυστικῶς· ὥστε ἐὰν ἀποβῇς εἴς τινα ἄλλην ὀθωμανικὴν πόλιν ἐκτὸς τῆς Σμύρνης, ἔχουν διαταγὴν νὰ σὲ συλλάβουν." Ταῦτα, φίλε μου Ξένε! ἀλλ' ὁ μέγας σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς μου δὲν εἶναι ἡ Συρία, εἶναι ἡ Σμύρνη. Ἐδῶ ὅπου ἔχομεν τὰ μέσα, τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους καὶ ἕνα τοιοῦτον παντοδύναμον Πρόξενον, καὶ ὅπου τὸ πρᾶγμα εἶναι κατορθωτόν. Τώρα ὁποῦ ὅλος ὁ κόσμος σείεται, δὲν πρέπει ἡμεῖς νὰ κοιμώμεθα.

—Ἐδῶ, Κύριε Π . . . τίποτε δὲν γίνεται. Ἐνθυμήσου ὅτι ἡ Σμύρνη εἶναι πόλις τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, καὶ οὐχὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας· καὶ εἰς μίαν τοιαύτην ἐπανάστασιν ὅλοι οἱ ἄγριοι λαοὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀνατολῆς στιγμηδὸν θὰ τὴν πλημυρρήσουν. Ἡ Σμύρνη τὰ νῦν περιέχει τέσσαρας ἕως πέντε χιλιάδας ὑπηκόους Ἕλληνας ὅλους βιομηχάνους καὶ ἐμπόρους οἰκογενειάρχας καὶ ἀπειροπολέμους· ὅλον τὸ κακὸν ἐπὶ τούτων θὰ πέσῃ· ἀδίκως μόνον θὰ θυσιασθοῦν, καὶ ἐπὶ τέλους τί ποτε πάλιν δὲν θὰ γείνῃ. Δὲν σοὶ σημειῶ ὅτι τὰ πράγματα τώρα εἶναι διαφορετικά, καὶ ὅτι οἱ στόλοι τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας οἵτινες περιφέρονται εἰς τὰ ὕδατα ταῦτα, ἀφοῦ τόσον ἐπιμόνως ὑπερασπίζωνται τὴν Τουρκίαν, δὲν θ' ἀφήσουν τὴν Σμύρνην νὰ γείνῃ ἡ λεία ἡμῶν. Δὲν σοὶ προσθέτω ὅτι ἐκεῖ ἄντικρύ μου κατοικεῖ ὁ Πρόξενος τῆς Γαλλίας,

[1] Ἂς προσθέσωμεν ἐν παρόδῳ ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος, φίλος ἐπιστήθιος καὶ ἀρχαῖος τοῦ Συγγραφέως τῆς παρούσης ἱστορίας, ἦτον ἐξ ἄλλου δεινότατος διώκτης τῆς Προξενικῆς ταύτης θέσεως, καὶ εἷς τῶν ἐπιδοξοτέρων Μνηστήρων της.

Ἡ Σημερινὴ Θέσις.

καὶ ὀλίγον παρακάτω ὁ τῆς Ἀγγλίας, οἵτινες ἔχουν ὑπὸ τὰς διαταγάς των τρία ἀτμοκίνητα ἕκαστος καθ' ἑβδομάδα, καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐντὸς δέκα ἡμερῶν δύνανται νὰ ἔχουν ὅσην βοήθειαν καὶ ἂν θέλουν. Ἄλλη, φίλε μου, ἦτον ἡ ἐποχὴ τοῦ 1821 καὶ τοῦ 1827, καὶ ἄλλη ἡ σημερινή. Καὶ πάλιν ἐνθυμήσου ὅτι καὶ τότε ἡ Σμύρνη, ἡ Χίος, ἡ νέα Ἔφεσος καὶ ἄλλαι ὑπέστησαν τὰ χείριστα τῶν δεινῶν.

Τὸ 1821.

—Τὸ μέγα δυστύχημα τῆς Ἑλλάδος, Κύριε Ξένε, εἶναι ὅτι δὲν ἔχει Ἄνδρας μεγαλεπηβόλους· ἠξεύρεις τί λέγει ὁ Θιὲρς εἰς τὴν ἱστορίαν του τοῦ Ναπολέοντος; "ἡ ταχύτης εἰς τὸν κόσμον εἶναι τὸ πᾶν· εἶναι παντοδύναμος εἰς τὸν πόλεμον, ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τοῦ βίου περιστάσεις" ὅσα μοὶ λέγετε κ᾽γὼ

Τὸ 1827.

τὰ γνωρίζω, καὶ οἱ ἀποστείλαντές με κάλλιον. Ἀλλ' ἂν ἦτον ὁ εἷς νὰ συλλογίζεται ὅτι ὁ ἵππος τὸν ὁποῖον θ' ἀναβῇ δύναται νὰ τὸν κρημνίσῃ καὶ νὰ τοῦ θραύσῃ μέλος τι, καὶ ὁ ἕτερος, ὅτι τὸ τουφέκιον μὲ τὸ ὁποῖον θὰ κυνηγεῖ, δύναται νὰ ἐκπυρωθῇ καὶ νὰ τὸν φονεύσῃ, καὶ ὁ τρίτος ὅτι ὁ κύων του εἶναι δυνατὸν νὰ λυσσάσῃ, καὶ ὁ τέταρτος ὅτι ἡ γέφυρα, τὴν ὁποίαν θὰ διαβῇ, δύναται νὰ καταπέσῃ, τότε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔπρεπε νὰ κάθηνται ζαρωμένοι εἰς τοὺς οἴκους των. Κύριε Ξένε, εἰς τὴν ἀνεμοζάλην χαίρεται ὁ λύκος. Ὁ Ἕλλην δὲν φοβεῖται τὴν τρικυμίαν πρὶν ἐμβῇ εἰς τὸ πλοῖον. Τί στόλους τῶν Δυνάμεων μοὶ λέγετε!... καὶ ποῦ θὰ πρωτοπροφθάσουν οὗτοι οἱ στόλοι; μήπως εἶναι τριχαντήρια Σερφιότικα διὰ νὰ κατασκευάζουν ἀνὰ μίαν δωδεκάδα καθ' ἑβδομάδα; ἔχουν νὰ κάμουν μὲ μίαν

Ῥωσσίαν! μὲ μιὰν Θεοαρκοῦδα! ποῦ μπαμπά μου!! μόνον ν' ἀνοίξῃ τὸ ποδάρι της μιὰ φορά, καὶ νὰ 'δῇς τὰ δίκροτά σου τῆς Ἀγγλίας σὰν καρπουζόφυλλα νὰ τ' ἀναποδογυρίζῃ! Κύριε Ξένε, δὲν εἴμεθα μόνοι· οὔτ' ἐκεῖνοι οἵτινες μ' ἀπέστειλον εἶναι μόνοι. Ἂν δὲν εἴχομεν τὴν συμμαχίαν τῆς Αὐστρίας καὶ Ῥωσσίας, εἰς τοιαῦτα αἵματα δὲν ἐμβαίναμεν.

—Κύριε Ἰωσὴφ, τὴν συμμαχίαν τῆς Ῥωσσίας δὲν τὴν πιστεύω. Εἶναι ἡ ἰδία ὁποῦ καὶ ἐπὶ τοῦ Ὑψηλάντου. Ὅσον διὰ τὴν Αὐστρίαν ... πιθανώτερον εἶναι ὁ λύκος νὰ φιλιωθῇ καὶ νὰ κατοικήσῃ μετὰ τοῦ προβάτου, ἢ ὁ αὐστριακὸς νὰ ἐπιθυμῇ τὸ καλὸν τοῦ Ἕλληνος. Τέλος τὸ κατ' ἐμὲ, ἐπιθυμῶ τὴν αὔξησιν τῆς Πατρίδος μου περισσότερον παντὸς ἄλλου. Ἀπεδείχθη τοῦτο κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος. Ἐθυσίασα ὅ,τι εἶχον. Πλὴν εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν ὄχι μόνον ν' ἀφήσωμεν τὴν Σμύρνην ἥσυχον νομίζω καλὸν, ἀλλὰ χρεωστοῦμεν νὰ διατηρήσωμεν καὶ ἀκριβῆ οὐδετερότητα πρὸς ὅλας τὰς εὐεργέτιδας Δυνάμεις, ἑωσότου μόνα των τὰ πράγματα στρέψουν πρὸς ὄφελός μας.

Δὲν εἶχε τελειώσει τοὺς λόγους τούτους, καὶ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Προξενείου τὸν εἰδοποιεῖ ὅτι ὁ κύριος Κοὲν, δηλ. ὁ Διερμηνεὺς τοῦ Διοικητοῦ τῆς πόλεως ἐπιθυμεῖ ἀμέσως νὰ τῷ ὁμιλήσῃ.

Ἀφῆκε τότε τὸν κύριον Π ... ἐν τῷ γραφείῳ, καὶ μετέβη εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Σμύρνης εἰδοποιηθεὶς περὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Κυρίου Π ... παρὰ τῶν δύο Καβάσιδων τοῦ τῆς Βηρυτοῦ Πασᾶ ἐζήτει ἐπιμόνως νὰ τὸν συλλαβῃ.

Ὁ Κύριος Ξένος ὑπέκρυψεν, ὅπως ἠδυνήθη, ὅ,τι ἐγνώριζε περὶ αὐτοῦ, καὶ ὑπεσχέθη νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὸ νὰ τὸν συλλάβῃ.

Ὅτε ὁ κύριος Κοὲν ἀνεχώρησεν, ὁ Πρόξενος ἐνουθέτησε τὸν Κ. Ἰωσὴφ Π ... νὰ προσφύγῃ εἰς τ' Αὐστριακὸν Προξενεῖον πρὸς ἀποφυγὴν πάσης δεινῆς θέσεως αὐτοῦ τε καὶ τῶν ὑπηκόων ἑλλήνων.

Ὁ στρατιωτικὸς Ἐπιμελητὴς ἔπραξεν οὕτω, καὶ ἀντὶ τῶν ἐρευνῶν, τῆς ἀγανακτήσεως καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Διοικητοῦ, ὁ Πρόξενος Ἕλλην καὶ ὁ τῆς Αὐστρίας κατώρθωσαν νὰ τὸν φυγαδεύσουν ἐπιβιβάσαντές τον ἐπὶ Αὐστριακοῦ πολεμικοῦ πλοίου, ὅπερ καὶ τὸν μετέφερε πάραυτα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Ἐπιμελητὴς ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας διέσπειρεν ὅτι ὁ Κ. Θ. Ξένος τὸν ἐμήνυσε πρὸς τὸν Πασᾶν, ὅτι δὲν ἐξετέλεσε τὰ χρέη του, καὶ ὅτι ἦτο σκληρότατον διὰ τὴν δυστυχῆ Ἑλλάδα νὰ διορίζωνται τοιοῦτοι ἀδρανεῖς καὶ ἄθλιοι Ἄνδρες διὰ Πρόξενοι.

Ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ πρώτη δυσμένεια τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τοῦ Κ. Θ. Ξένου· καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης αἱ διάφοροι ἀναφοραὶ τῶν Διοικητῶν τῆς Τουρκίας ἠρέθιζον τὴν Υ. Πύλην διὰ ν' ἀποδιώξῃ τοὺς ἕλληνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἡ Σμύρνη ἐν Φλοξί.

Πάντοτε παρωμοίωσα τοὺς δυστυχεῖς λαοὺς εἴτε τῶν Συνταγματικῶν ἐθνῶν, εἴτε τῶν Δεσποτικῶν, ὡς τὰς ἀγέλας τῶν βοῶν, οἵτινες, ἂν καὶ μεγαλόσωμοι καὶ φέροντες δύο μέγιστα καὶ φοβερὰ ὅπλα ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐν τούτοις ἄγονται καὶ φέρονται εὐκολώτατα, καὶ συχνάκις ὠθοῦνται μέχρι βαράθρου ὑπὸ μόνου μικροῦ βουκέντρου ἁπλοῦ παιδός. Ἐὰν συνησθάνοντο τὴν ἰσχύν των, δὲν ἤθελον βεβαίως τοσοῦτον ὑποφέρει ὑπὸ τῆς ῥᾳδιουργίας καὶ ἰδιοτροπίας, καὶ ἀσωτεύει τοσοῦτον ἀπαθῶς τὰ ἑαυτῶν αἵματα. Ἐξετάσατε πάντας τοὺς πολέμους τοῦ νέου καὶ ἀρχαίου κόσμου ἀπὸ τῶν Τρωικῶν μέχρι τοῦ 1855· ὅλοι προῆλθον ἐξ αἰτιῶν μηδαμηνῶν ἀφορουσῶν πέντε ἢ δέκα ὑψηλὰ ἄτομα τούτων τῶν λαῶν.

Ἕνεκα μιᾶς Ἑλένης ἔκλαυσαν τοσοῦτοι γονεῖς ἐν Τροίᾳ· ἕνεκα τινῶν Λουδοβίκων ἐπενθηφόρησαν τοσαῦται Μητέρες ἐν Γαλλίᾳ· ἕνεκα τοῦ Α'. Ναπολέοντος ὅλη ἡ Εὐρώπη ἐβάφη αἵματος· καὶ ἕνεκα ἑνὸς Νικολάου, ἑνὸς Λουδοβίκου Ναπολέοντος Γ'., καὶ ἑνὸς Παλμερστῶνος ὅλη ἡ Ἀνατολὴ ἐκ θεμελίων ἐσείσθη. Ὅλοι οὗτοι λέγουν ὅτι τὸ πράττουν πρὸς συμφέρον τῶν λαῶν· ὅτι τὰ συμφέροντα τῶν λαῶν εἶναι ἐθνικὰ συμφέροντα, μεγάλα συμφέροντα, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς οἱ λαοὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν. Ἕκαστος λέγει ὅτι οὗτος δὲν πταίει, ἀλλ' ὅτι ὁ ἄλλος εἶναι τὸ σκάνδαλον καὶ ἡ κακὴ ἀρχή· καὶ εἰς τὴν Διπλωματικὴν αὐτῶν ἀλληλογραφίαν εἴσδυσον σὺ, Ἱστορία, ἵνα ἐξιχνιάσῃς, φωτισθῇς καὶ διδάξῃς πρὸς τοὺς λαοὺς τὴν ἀλήθειαν, τὸν πρωταίτιον, καὶ τὸν ἀληθῶς εἰλικρινῆ φίλον μας.

Ὅτε ὁ Γκίμπων ἐμόχθει συγγράφων τὸ ἀληθῶς πολύμοχθον Σύγγραμμά του, Περὶ Πτώσεως τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, ἡμέραν τινὰ ἤκουσε θόρυβον καὶ κραυγὰς ὑπὸ τὴν οἰκίαν του· κατέβη μετὰ τοῦ καλάμου ἐπὶ τοῦ ὠτὸς καὶ ἐζήτει πληροφορίας τῆς αἰτίας παρὰ τῶν ἐκεῖσε συνηθροισμένων·

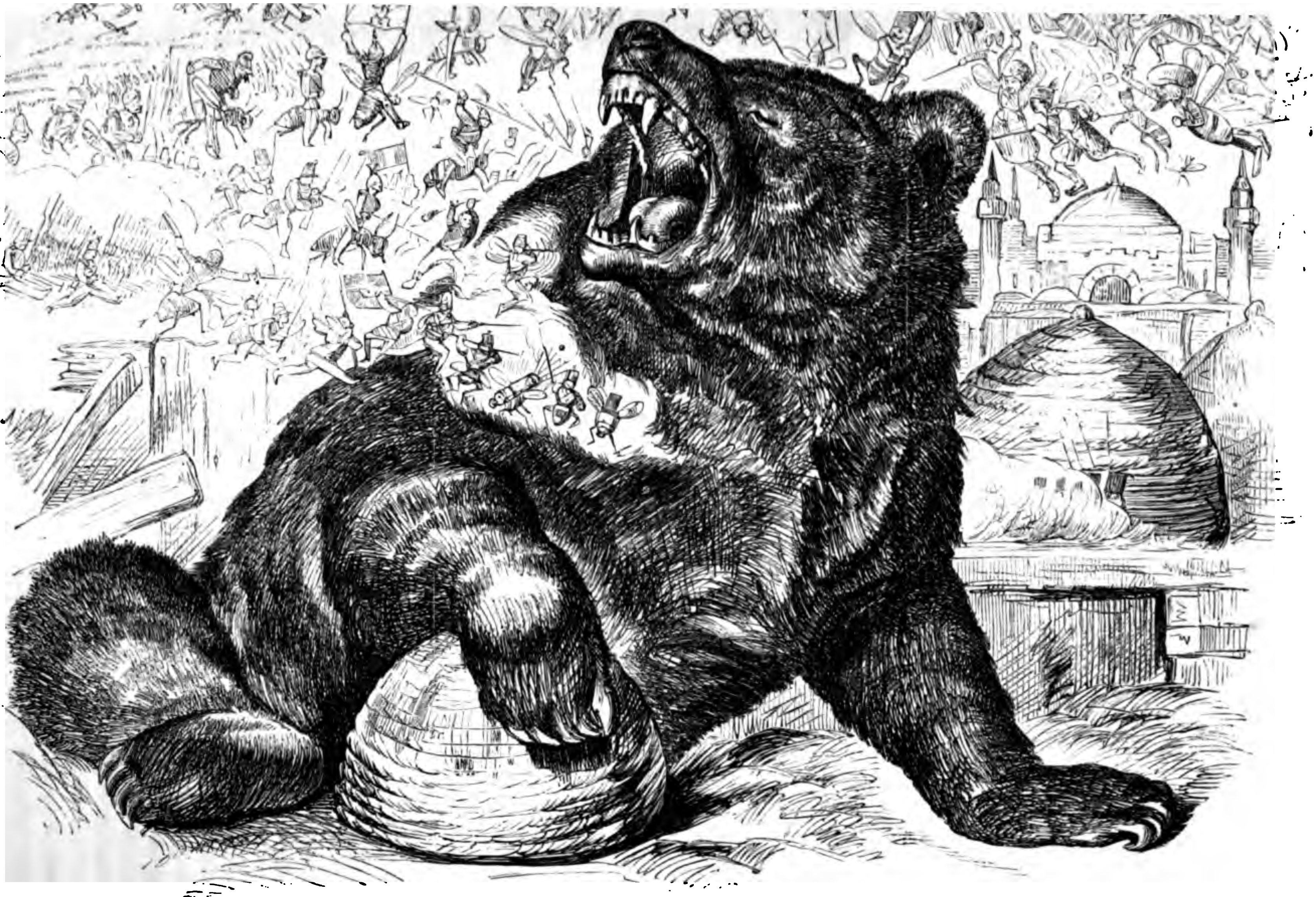

Ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἡ κυψέλη· μόλις ἡ ἄρκτος ἐζήτησε νὰ ἐγγίξῃ αὐτὴν μὲ τὸν πόδα της, καὶ αἱ μέλισσαι τῆς Εὐρώπης ἔπεσαν μὲ τὰ κέντρα των κατ' αὐτῆς.

ὁ εἷς τῷ ἔλεγεν ὅτι συμπλέκονται διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, ὁ ἕτερος διὰ τὴν ἑτέραν, ὁ τρίτος διὰ μίαν τρίτην, ὁ τέταρτος διὰ μίαν τετάρτην, ὁ πέμπτος ὅτι ἐκεῖνος ἐποίησε τὴν ἀρχήν, ὁ ἕκτος ὅτι ὄχι, ἀλλ' ὁ ἕτερος, καὶ καθ' ἑξῆς· "βαβαὶ!!! ἔκραξε περίλυπος ὁ μέγας ἱστοριογράφος, ἐὰν ὑπὸ τὰ παράθυρά μου καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου δὲν δύναμαι νὰ ἐξιχνιάσω τὴν ἀλήθειαν, ὁποίας ἀληθείας δύναμαι ἐγὼ νὰ ἐξιχνιάσω καὶ περιγράψω ψηλαφῶν ἐν τῇ πυκνῇ ὁμίχλῃ τοσούτων παρελθόντων αἰώνων;"

Ἕνεκα δὲ τούτου διέκοψεν ἐπί τινας ἡμέρας τὴν ἐργασίαν του κατακυριευθεὶς δισταγμοῦ καὶ μελαγχολίας. Καὶ ὅμως ἡ ἱστορία τοῦ Γκίμπωνος εἶναι ἡ Πυράμὶς τῆς νέας ἱστοριογραφίας, τὸ ταμεῖον καὶ ἡ παραπομπὴ τῶν ἐμβριθεστέρων Συγγραφέων τῆς ἐποχῆς μας.

Ὅλοι μᾶς ἠγάπων· ὅλοι ἕως προχθὲς ἐμάχοντο ὑπὲρ τῶν ἐν Τουρκίᾳ χριστιανῶν· εἴμεθα τὸ μέλι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἢ μᾶλλον ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἡ Κυψέλη. Μόλις ἡ ἄρκτος ἐζήτησε νὰ ἐγγίξῃ αὐτὴν μὲ τὸν πόδα της, καὶ αἱ μέλισσαι τῆς Εὐρώπης ἔπεσον μὲ τὰ κέντρα των κατ' αὐτῆς. Τὸ τέλος δὲ τῆς γραφῆς ἦτο, μίαν πρωΐαν πέντε χιλιάδες χριστιανικαὶ οἰκογένειαι ἐδιώκοντο ἐκ Τουρκίας καὶ παρῃτοῦντο εἰς τὴν διάκρισιν τῆς τύχης. Οἱ Πρέσβεις καὶ Πρόξενοί των ὁμοίως ἀπεπέμποντο· ὁ δὲ Κύριος Ξένος χωρὶς νὰ φροντίζῃ περὶ ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἔτρεχεν ἀπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Σμύρνης πρὸς τοὺς Προξένους τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ὅπως ἐξοικονομήσῃ, εἰ δυνατόν, τὸ κακόν, καὶ περιθάλψῃ τοὐλάχιστον τοὺς ἀπορωτέρους. Τί ἔπραξε κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην, καὶ τί τὰ ἰσχυρὰ αὐτοῦ μέσα κατώρθωσαν, μόνον αἱ ὀθωμανικαὶ Ἀρχαὶ καὶ οἱ Πρόξενοι τῶν συμμάχων Δυνάμεων δύνανται νὰ τὸ εἴπωσι· διότι ἡ Κυβέρνησίς του κλείει ἐπίτηδες καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στόμα της.

Ἡτοιμάζετο τέλος καὶ οὗτος ν' ἀναχωρήσῃ, ὅτε τὸ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀτμόπλοιον ἔφερε δι' Ἀθήνας καὶ τὸν Ἥρωα τῆς Λάλας μετὰ τῶν Ῥωσσικῶν ῥουβλίων καὶ τῶν ἐκεῖ συνδρομῶν τῶν μεγαλεμπόρων ὁμογενῶν.

Μία μεγίστη αἰτία, τί λέγω;... ἡ πρωτίστη, ἡ κυρία, ἡ ἀληθὴς αἰτία ὅλου τούτου τοῦ κακοῦ ἦτον ὁ Α. Μεταξᾶς. Ἅμα ὁ πρίγγιψ Μεντζικὼφ ἤρχισε ν' ἀπειλῇ τὴν Υ. Πύλην περὶ τῆς ἀναχωρήσεώς του, ὁ Ῥωσσομανὴς Α. Μεταξᾶς ὡς δεύτερος Μεντζικὼφ λησμονήσας ὅτι εἶναι ὁ πίθηξ Μεταξᾶς, ἤρχισε καὶ οὗτος τοιαύτην ἀντιδιπλωματικὴν διαγωγὴν πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς τοῦ Σουλτάνου, πρὸς τοὺς Πρέσβεις τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, ὥστε ἠναγκάσθησαν οὗτοι νὰ γράψουν ἐκτεταμένας ἐκθέσεις καὶ πρὸς τὰς συμμάχους Δυνάμεις, καί, ἂν δὲν λανθάνωμαι, νὰ φέρουν παράπονα καὶ πρὸς αὐτήν του τὴν Κυβέρνησιν. Ἐκήρυττεν ὅτι ὁ Μεντζικὼφ τῷ παρήγγειλεν ὅτι, ὅταν ἐπιστρέψῃ μετὰ τοῦ Ῥωσσικοῦ στρατοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν, νὰ ἔχῃ ἑτοιμασμένην τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ συγκατοικήσουν. Ἡ ἀνοησία του κατήντησεν ἀνυπόφορος· ὥστε ἐπὶ τέλους τοῦ ἔδοσαν καὶ οἱ τρεῖς τοιοῦτον ἓν λάκτισμα, ὥστε τὸν ἔρριψαν μετὰ τῶν διαβατηρίων του ἔξω καὶ ἔξω τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀφοῦ ἅπαξ οἱ λαοί, κατὰ τὸ δημῶδες, ἔμβουν εἰς τὰ αἵματα καὶ ἀρχίσουν νὰ αἰσθάνωνται τὰ δεινὰ καὶ τὰς συνεπείας τῆς θέσεώς των, πρᾶγμα παράδοξον! τότε περιμένουν τὴν θεραπείαν των ὄχι διὰ τῶν προσπαθειῶν των, ἀλλ' ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐκεῖ τοὺς ἔθεσαν.

Ἅμα ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς ἔφθασεν ἐν Σμύρνῃ, οἱ ἀπερχόμενοι καὶ ἕτοιμοι ν' ἀπέλθωσιν ἕλληνες ἔδραμον κατὰ χιλιάδας διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῶσιν· ἐνόμιζον ὅτι ἤρχετο νὰ μεσιτεύσῃ παρὰ τῷ Διοικητῇ ὅπως τοῖς συγχωρήσῃ νὰ διαμείνουν, καὶ ὅτι τοῖς ἐκόμιζε νέα βασιμώτερα περὶ τῆς λύσεως τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος καὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς των.

Ἀπήντησε πραγματικῶς ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς ὑποδοχὴν ἐνθουσιώδη ἐν Σμύρνῃ, τὴν ὁποίαν οὔτ' ὠνειρεύθη ποτέ.

—Παρατηρῶ ὅτι ὅλοι οὗτοι εἶναι ῥωμαλαῖοι καὶ μάχιμοι.

Εἶπε πρὸς τὸν Κ. Ξένον ὁ Α. Μεταξᾶς ἐξετάζων μετὰ προσοχῆς μεγίστης τοὺς Ἀνδρείους, Τηνίους καὶ Μανιάτας, οἵτινες ἀπετέλουν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο.

—Ὦ! ἔχει ἀρκετούς, οἵτινες ἄλλοτε ἐστάθησαν στρατιῶται τοῦ πεζικοῦ καὶ ἱππικοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἤδη διαμένουν ὡς Βιομήχανοι καὶ ἐργάζονται ἐνταῦθα.

—Νὰ τοὺς βάλωμεν νὰ κάψουν τὴν Σμύρνην... ἐψιθύρισε παρὰ τὸ οὖς τοῦ Προξένου ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδρέα Μεταξᾶ. Εἶναι τόσον ἐρεθισμένοι, ὥστε μὲ δύο μας λόγους ἡ Σμύρνη εἶναι εἰς φλόγας ὅλη.

—Τί λέγετε, Κύριε Μεταξᾶ! τοιαῦτα πράγματα δὲν γίνονται... εἰς τοιαύτην θέσιν ἓν τοιοῦτον κίνημα τί ἀποτέλεσμα θὰ ἐπιφέρῃ;

—Πρέπει, ἀδελφὲ Ξένε, φωτιά, σπαθί, τουφέκι, διὰ νὰ ἐννοήσουν κάλλιον καὶ ἐνθυμηθοῦν ὅτι καὶ ἡμεῖς ζῶμεν. Ὁ Ἕλλην, ὁ ἀληθὴς Ἕλλην δὲν πρέ-

πει νὰ φροντίζῃ διὰ τὰς σφαίρας ὁποῦ θὰ ἔλθουν, ἀλλὰ διὰ τὰς σφαίρας ὁποῦ θὰ στείλῃ.

—Ἐγὼ τοιαύτην διαταγὴν, Κύριε Μεταξᾶ, δὲν τὴν δίδω . . . ὑμεῖς εἶσθε Κύριος νὰ πράξητε ὅ,τι καὶ ὅπως βούλεσθε. Ὄχι μόνον διότι ἡ οἰκογένειά μου εἶναι εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἐχθρῶν μας, ἀλλὰ καὶ διότι εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην εἶναι τοὐλάχιστον δύο χιλιάδες ἄλλαι οἰκογένειαι. Ἂν ἐννοῆτε ὑμεῖς νὰ δόσητε τοιαύτην διαταγὴν, καὶ εὐθὺς μὲ τὸ ἀτμοκίνητον ἀσφαλεῖς νὰ τὸ στρίψετε διὰ τὰς Ἀθήνας, καὶ τὰς συνεπείας καὶ εὐθύνας ἡμεῖς νὰ ὑποφέρωμεν, ὑμεῖς δὲ νὰ ἔχετε τὴν δόξαν ὅτι κατὰ τὴν διάβασίν σας ἐντεῦθεν ἐκαύσατε τὴν Σμύρνην, μοὶ συγχωρεῖτε νὰ σᾶς κάμω τὴν παρατήρησιν ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ὀρθόν . . . ἐντόνως εἶπεν ὁ Πρόξενος.

—Ἄϊννγε! . . . εἶσθε σεῖς Πρόξενοι! . . . μὲ τοιούτους ἀνθρώπους δύναταί τις νὰ κάμῃ δουλειάν! . . .

Μετὰ θυμοῦ καὶ ἀγανακτήσεως εἶπεν ὁ Μεταξᾶς, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀπεχωρίσθησαν.

Οἱ Μεταξάδες ἐπανελθόντες εἰς Ἀθήνας ἐκήρυττον ὅτι ὁ Κύριος Ξένος ἦτον ὑπὲρ τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων ψυχῇ τε καὶ σώματι, καὶ προδότης τῶν μεγάλων καὶ σοβαρῶν τοῦ ἔθνους συμφερόντων.

Ὢ ἱστορία! γράφε ὅτι ἡ κατὰ τοῦ δυστυχοῦς Προξένου δυσμένεια προεβιβάσθη τώρα καὶ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου εἰς τὸν βαθμὸν δευτέρας τάξεως!

Μετά τινας ἡμέρας ἡ πόλις τῆς Σμύρνης ἐξεκενώθη τῆς παρουσίας ὅλων τῶν ζιζανίων ἑλλήνων· ὁ δὲ Κύριος Ξένος ἐγκατέλιπε τὴν πολυάριθμον οἰκογένειαν του ὑπὸ τὴν φιλικὴν προστασίαν τοῦ Προξένου τῆς Γαλλίας, διότι ἡ ἀχρηματία του δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ τὴν σύρῃ μεθ' ἑαυτοῦ· μετέβη εἰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ ἡμεῖς παρακαλοῦμεν τὸν ἀναγνώστην νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ, ὅπως τὸν παρουσιάσωμεν πρὸς τὸν εὐγενέστατον βαπτιστικὸν τοῦ Ἀνδρέα Μεταξᾶ Κύριον Κύριον Λεωνίδαν Λουλούδαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Ἓν Ἀδελφικὸν Γεῦμα.

"Ἐν καιρῷ εἰρήνης, ἔλεγεν ἀρχαῖός τις Συγγραφεὺς, ὁ υἱὸς ἐνταφιάζει τὸν Πατέρα. ἐν καιρῷ δὲ πολέμου ὁ Πατὴρ ἐνταφιάζει τὸν υἱόν" Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα τέκνα τῆς μεγάλης τοῦ Λονδίνου Ἑταιρίας, τῆς καλουμένης "Ἑταιρία τῆς Εἰρήνης" οὔτε πάλιν ἐκ τῆς θρησκείας τῶν ἀδελφῶν Κουακέρων, ὅπως μισῶμεν τὸν πόλεμον. Πλὴν δὲν ἐννοοῦμεν διὰ τί χωρὶς λόγον καὶ αἰτίαν, χωρὶς καρπὸν καὶ θέρος νὰ ὑποφέρωμεν πρῶτοι πάντοτε ἡμεῖς τὰ φοβερὰ δεινὰ τοῦ πολέμου καὶ τὰς ὀλεθρίας συνεπείας του, καὶ νὰ μὴ σωφρονιζώμεθα, καὶ νὰ μὴ τολμῶμεν ν' ἀνοίξωμεν τὸ στόμα νὰ ὁμιλήσωμεν.

Αἱ Ἀθῆναι τώρα ἦσαν τὸ καταφύγιον τῶν πλουσίων διωχθέντων Ἑλλήνων τῆς Τουρκίας, ἡ συνάντησις ὅλων τῶν ἐξωτερικῶν μας ἐν Τουρκίᾳ ὑπαλλήλων, καὶ ὁ σταθμὸς μιᾶς Ἀγγλογαλλικῆς μοίρας πλοίων, καὶ μιᾶς τῶν αὐτῶν Δυνάμεων ἰσχυρᾶς τῆς ξηρᾶς δυνάμεως.

Λοιπὸν, φίλε Ἀθηναῖε, θ' ἀρχίσεις πάλιν νὰ ἐπαίρησαι διὰ τὴν πρόοδόν σου, ὡς συνήθως πράττεις πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπισκεπτομένους τὰς Ἀθήνας διὰ τοῦ "βλέπεις, ὦ ξένε, πόσον προωδεύσαμεν;" Καὶ ἀξίαν τινὰ δὲν ἀναγνωρίζεις ἐφ' ἡμῶν τῶν ὁμογενῶν σου, οἵτινες ζῶμεν ἐν ταῖς μεγάλαις τοῦ κόσμου πόλεσι τοσαῦτα ἔτη; οἵτινες δυνάμεθα ν' ἀντιγράψωμεν καὶ νὰ σᾶς στείλωμέν τινα τῶν μεγαλείων τούτων; Διψῶμεν καὶ ἡμεῖς πρὶν κλείσωμεν τὰ βλέφαρα νὰ ῥίψωμεν τοὐλάχιστον ἕκαστος ταινίαν ἐπὶ τούτων τῶν ὡραίων σου Ἀθηνῶν· πλὴν ζητεῖς τὴν βελτίωσιν ἐντὸς τῶν ὄντων τοῦ στενοῦ κύκλου σου· συνείθισας δὲ νὰ μᾶς ἀποκαλῇς ξένους, μ' ὅλον ὅτι καὶ ἔρωτα πρὸς ταύτας καθαρώτερον σοῦ ἔχομεν, καὶ θυσίας, καὶ δικαιώματα πλείονα, καὶ μόνον διὰ ν' ἀποφύγωμεν τὰς διχονοίας, τὰ κομματικὰ πάθη, καὶ τὴν ἐπιτόπιον πενίαν παρῃτήσαμεν τὸ στάδιον ἐλεύθερον καὶ ἀπήλθομεν μακρὰν τῆς Πατρίδος μας.

Ἐὰν, υἱέ μου, σκοπεύῃς νὰ νυμφευθῇς χήραν τινὰ, ἔλεγεν ἔμφρων ποτὲ Πατὴρ πρὸς τὸ τέκνον του, προσπάθησον τοὐλάχιστον νὰ τύχῃς ἐκείνης, τῆς ὁποίας τὸν πρῶτον σύζυγον ἀπηγχόνισαν ἢ ἐκαρατόμησαν· ἄλλως, καθ' ἑκάστην ἄλλο δὲν θ' ἀκούεις παρ' αὐτῆς, ἢ νὰ ἐκθειάζῃ τὰς ἀρετὰς καὶ προτερήματα τοῦ ἀποθανόντας συζύγου της, καὶ νὰ λέγῃ, ὁπόσον μέγα στάδιον ἤθελε διατρέξει εἰς τὸν κόσμον ἐὰν ὁ Μακαρίτης ἔζῃ.

Ὅλοι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ὁμοιάζομεν τὰς χήρας· πώποτε οὔτε εἴχομεν, οὔτε ἔχομεν, οὔτε θὰ ἔχομεν παρὸν ἐνώπιόν μας· ζῶμεν διὰ παντὸς μετὰ τοῦ παρελθόντος καὶ μέλλοντος. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν προγόνων μας ποτὲ δὲν ἀνεγνωρίσαμεν ἱκανότητα, τιμιότητα καὶ ἄλλα προτερήματα ἐπὶ τῶν καλῶν συμπολιτῶν μας, ἢ μετὰ θάνατον. Καὶ τοσαύτην

Ἡ ἀνοησία του κατήντησεν ἀνυπόφορος· ὥστε ἐπὶ τέλους τοῦ ἔδοσαν καὶ οἱ τρεῖς τοιοῦτον λάκτισμα, ὥστε τὸν ἔῤῥιψαν μετὰ τῶν διαβατηρίων του ἔξω καὶ ἔξω τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ἔξιν πρὸς τοῦτο ἐλάβομεν, ὥστε, ἀφοῦ ἀπέθανον, καὶ κακούργους ἐποθήσαμεν, καὶ κακούργους ἐξεθειάσαμεν.

Διὰ τί ἐκτιμῶ τὸν ἄγγλον; διότι τὴν ἀρετὴν, ἱκανότητα καὶ εὐφυΐαν θωπεύει ζῶντα, μετὰ δὲ θάνατον ἐγείρει μόνον τὰ Μαυσωλεῖά των. Καὶ ποῖον ἑνὸς λαοῦ μορφωτήριον κάλλιον τούτου; ποία δὲ διαφθορᾶς σχολὴ χείρων τοῦ συστήματός μας;

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πολυπράγμονος πόλεως τοῦ Θησέως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅπου ἕκαστος κατεγίνετο διὰ νὰ ἑτοιμάσῃ μέγα πρὸς ἑαυτὸν στάδιον καὶ μεγίστην πρὸς πάντας Πατρίδα, ὡραίαν τινὰ πρωΐαν ἠκούσθη ἡ στεντωρία φωνὴ τοῦ Δενδρολιβάνου.

—Αι!... Λουλούδα, πῶς εὑρέθης ἐδῶ!!...

—Νάτα, ἀδελφὲ Δενδρολίβανε, ἀκόμη εἰς Ἀθήνας!!...

—Ἀκόμη... καὶ ἀκόμη... καὶ πολλὰ ἔτη ἀκόμη ἴσως θὰ μὲ 'δῇς, ἕως νὰ πραγματοποιήσω τὸν σκοπόν μου.

Οἱ δύο φίλοι συνεταντίσθησαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἑρμοῦ μικρὸν ἄνω τῆς Καπνικαρέας, δηλ. ἐνηγκαλίσθησαν καὶ κατησπάσθησαν ἐννοῶ.

—Πόσα χρόνια ἔχω νὰ σὲ 'δῶ, Λουλουδάκι μου!... ποῦ ἤσουν;...

—Εἰς Κωνσταντινούπολιν, ματάκιά μου! πλησίον τοῦ νονοῦ μου τοῦ Μεταξᾶ· ἐφθάσαμεν ὁμοῦ ἀπὸ ἐκεῖ.

—Ἀλήθεια! τί νέα; κοντεύουν οἱ Ῥοῦσσοί μας νὰ πάρουν τὴν Πόλι; Πάμεν, καϋμένε, νὰ μὲ 'πῇς τὰ νέα. Πλησίον τοῦ Μεταξᾶ θὰ εἶσαι γεμάτος νέα. Ἂς ἔμβωμεν εἰς ἐκεῖνο τὸ μαγειρεῖον νὰ τὰ εἴπωμεν.

—Τί πέρνεις, Δενδρολίβανε; ἐγὼ θὰ πληρώσω σήμερον, εἶπεν ὁ Λουλούδας ἅμα εἰσῆλθον.

—Μὰ διὰ τί νὰ πειράζεσαι!... ἐγὼ ἔπρεπε νὰ σὲ φιλεύσω διότι εἶσαι νεοφερμένος· ἀλλὰ μίαν φορὰν ὁποῦ ἔρχεσαι ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν, φίλε μου, πρέπει ἡ σακούλα σου νὰ ἦναι πλέον γεμάτη ἀπὸ τὴν 'δικήν μου. Ἡμεῖς, ἀδελφέ, πάντα πτώχεια καὶ τῶν γονέων ἐδῶ.

Ὁ Δενδρολίβανος πάλιν πρὸ δύο ἡμερῶν ἐνήστευε, καὶ ὁ οὐρανὸς τῷ ῥίπτει τώρα ἐνώπιόν του τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν.

—Λοιπὸν τί πέρνεις, νταὴ Δενδρολίβανε; κροτῶν διὰ τῆς ῥάβδου του ἐπὶ ξυλίνης, γυμνῆς καὶ πεποικιλμένης ὑπὸ κοιλίδων ἐλαίου καὶ οἴνου τραπέζης, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἐνεθρονίσθησαν οἱ δύο οὗτοι ἥρωες τῆς περιγραφῆς μας.

—Κατὰ πρῶτον ἂς μᾶς φέρῃ ἀπὸ μιὰ ἑκατοστάρα ῥιτζινάδο διὰ ν' ἀνοίξῃ ἡ ὄρεξις· σπογγίζων διὰ τῶν δύο γρόθων τοὺς δασεῖς μύστακάς του εἶπεν ὁ ἔκπτωτος λιμενάρχης τῆς Σμύρνης.

—Δύο ἑκατοστάρες ῥετζινάδο... ἔκραξεν ὁ Λουλούδας πάραυτα. Σ' ἀρέσουν, Δενδρολίβανε, τὰ σκοτάκια τὰ τηγανητά; ἢ πέρνεις πατζά· ἔχει καὶ κιοφτέδες, καὶ πιλάφι...

—Μὴν ἐρωτᾷς ἐμένα, διότι ἐγὼ ἀπὸ ὅλα τρώγω, καὶ ἀπὸ ὅλα πέρνω· κύτταξε τὴν 'δικήν σου τὴν ὄρεξιν.

—Ἀπὸ ὅλα, ματάκιά μου, νὰ μᾶς φέρῃ... ἂς ἦναι καλὰ ὁ νονός... εἶναι, καϋμένε, τώρα γεμάτος ῥούμπλι ῥούσσικο!... τὰ ἐφέραμεν μὲ τὰ σακιέτα ἀπὸ τὴν πόλιν! Αι, παλικάρι! δόσε μας δύο πιλάφια πρῶτα· ἔπειτα δύο σκοτάκια τηγανητά· δύο κιοφτέδες ἔπειτα μὲ μίαν σαλάταν, καὶ σ' τὸ τέλος τὸν πατζάν.

—Δύο πιλάφιααα... δύο σκοτάκιααα... δύο κιοφτέεεδες... καὶ τὸ πατζὰ στὸ τέλος...

Μετὰ κραυγῆς διαπερώσης τοὺς τοίχους καὶ ἠχοῦς ἐπανειλημμένης κατὰ τὸν νέον συνήθη ἐν Ἀθήναις τρόπον ἔκραξεν ὁ ὑπηρέτης τοῦ μαγειρείου.

—Θὰ σὲ ξοδιάσω πολύ!... ὑπετονθόρυσιν ὁ Δενδρολίβανος.

—Καλὲ ποῦ θὰ μὲ ξοδιάσῃς... αὐτὸ εἶναι τὸ καθημερινόν μου· ὑπερήφανος ὡς Λόρδος εἶπεν ὁ Λουλούδας.

Ὁ σύντροφός του τὸν ἠτένισε μετὰ θαυμασμοῦ καὶ εἶπε καθ' ἑαυτὸν "βέβαια καὶ οὗτος πρέπει νὰ ἐκτύπησεν κανένα σακιέτο ῥούβλια διὰ νὰ φυσᾷ οὕτω."

—Μένεις πάντοτε εἰς Ἀθήνας σκάπτων τὸν λάκκον τοῦ Ξένου, Δενδρολίβανε;

—Καὶ διὰ τί ἄλλο κάθομαι; τοῦ τὸν σκάπτω βαθιὰ, βαθιά... ἀλλὰ τὸ κακὸν εἶναι, ὁποῦ φοβοῦμαι νὰ μὴ πέσω ἐγὼ πρῶτος μέσα.

—Πῶς;

—Ἂν ψωφήσω ἀπὸ τὴν πεῖναν, πρῶτος ἐγὼ θὰ πέσω μέσα.

—Βάστα, Δενδρολίβανε, καὶ κανεὶς δὲν πεθαίνει εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὴ πεῖνα!... Τὸν ἐγνώρισα καὶ 'γὼ τὸν Ξένο σου εἰς Σμύρνην.

—Τὸν ἐγνώρισες! ἀλήθεια; μεθ' ὁρμῆς ἐξεφώνησε.

—Ναὶ... εἶχον ἓν συστατικὸν πρὸς τοῦτον ἀπὸ τὸν γενικὸν Διευθυντὴν τῶν Ταχυδρομείων Σκοῦφον.

Πρὶν προχωρήσωμεν περισσότερον εἰς τὴν συνδιάλεξιν τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς

ὁ Λουλούδας μᾶς ἐδιηγήθη, ἀνάγκη νὰ περιγράψωμεν τοῦτον.

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 837 φύλλου τῆς Ἐλπίδος, καὶ τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, 2370 ἅτινα πρῶτα ὡμίλησαν περὶ τοῦ δυστυχοῦς Προξένου, ὁ ἀναγνώστης βλέπει τὴν καταγωγὴν τοῦ Λουλούδα καὶ τὸν πρώην αὐτοῦ βίον.

Ὁ Λεωνίδας Λουλούδας ὁ δολοφόνος τοῦ Χελιώτου, ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ὁποίου ἑπτάκις ἐβύθισε τὸ ἐγχειρίδιόν του, ὁ σύντροφος τοῦ Ἀννίνου καὶ Μεταξᾶ, δὲν ἔχει τὴν ἀγρίαν καὶ τραχεῖαν φυσιογνωμίαν τῶν κακούργων· εἶναι μετρίου ἀναστήματος, φυσιογνωμίας ἠπίου, πλὴν προδιδούσης τὴν πονηρίαν του, καὶ τρόπων περιποιητικῶν καὶ περιεκτικῶν τινὸς ἀγωγῆς καὶ πολιτισμοῦ, ταπεινός, μετὰ λόγων γλυκέων, ὁμιλῶν τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν, διότι διέτριψέ τινα ἔτη ἐν Γερμανίᾳ· μεταχειρίζεται συχνάκις λέξεις χημικάς, διότι ἐσπούδασεν ἐπιπολαίως τὴν πρακτικὴν χημείαν· ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου λεπτά· ἡ δὲ πλησίασίς του ἐμπνέει μᾶλλον ἐμπιστοσύνην ἢ δυσπιστίαν· μόνον διὰ τῆς συχνῆς μετ' αὐτοῦ συναναστροφῆς ἦτο δυνατὸν νὰ παρεισδύσῃ τις εἰς τὰ ἀπόκρυφα τῆς καρδίας του, καὶ περιπλέκων τοῦτον ἐν μακραῖς συνδιαλέξεσι ν' ἀνακαλύψῃ ἕνα ἀναιδῆ ψεύστην, ἀληθῶς τερατολόγον, καὶ βυσσόφρονα χαρακτῆρα.

Καὶ ὅμως ταῦτα δὲν ἦσαν τὰ μόνα συστατικὰ τῆς ψυχῆς του, ἦτο μνησίκακος καὶ ἐκδικητικὸς μέχρι τάφου πρὸς τοὺς ἐχθρούς του, ἀνάλγητος διὰ τὰς σωματικάς του σκληραγωγίας καὶ ὑστερήσεις, ἐπίμονος καὶ ἄκαμπτος εἰς τοὺς καταχθονίους σκοπούς του. Εἶχεν ἀνερυθρίαστον ὡς τὸ μορμολύκειον τὸ πρόσωπον, ὅτε μετ' ἀπείρου φυσικότητος ἐδιηγεῖτο τὸ ψεῦδος. Οἱ ὀφθαλμοί του εἶναι μικροὶ κυανοῦ ἀνοικτοῦ χρώματος μικρόν τι εἰσέχοντες παρὰ τὴν ῥίνα, ζωηροί, πτερωτοὶ συνήθως, ἐνίοτε δὲ ἀπλανεῖς καὶ πίπτοντες ἐν εἴδει σκέψεως ἢ ῥεμβασμοῦ βαθυτάτου· ἔχει τὸ χρῶμα λευκόν, τὴν ἐπιδερμίδα τοῦ προσώπου μᾶλλον λεπτήν, πλὴν ἐλαφρότατα ὠργωμένην ὑπὸ τῆς μικρᾶς φλογιᾶς, ἥτις ἀφῆκεν ἐπὶ ταύτης ἐρυθρὰ ἴχνη καὶ ἀβαθῆ κοιλώματα· τὸν μύστακα, ὅταν τὸν ἐγνωρίσαμεν, εἶχε φαιόν, μέτριον καὶ ἐστριμμένον πρὸς τὰ ἄνω· ὑπὸ δὲ τὸ χεῖλος ἔφερεν ὑπογένειον κατὰ τὸν νῦν συρμὸν ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ κόμη του κεκομμένη μέχρι σχεδὸν τῆς ῥίζης καὶ μετὰ παραδόξου θυσάνου τριχῶν ἄνωθεν τοῦ μετώπου ἦτον ἤδη φαιά, ἂν καὶ μὴ ἔτι ἀναβὰς τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ἡ ῥὶς αὐτοῦ εἶναι σύμμετρος, τὸ στόμα του λίαν ἀνάλογον, καὶ ἠθέλομεν ὀνομάσει αὐτὸ ὡραῖον, ἐὰν οἱ κίτρινοι καὶ μέλανες ὀδόντες του μετὰ ἐρυθρῶν οὔλων καὶ φυσαλίδων πολὺ δὲν τὸ κατεβίβαζον.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ ἄνθρωπος οὗτος μεθ' οὗ συχνάκις κατόπιν πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἱστορίας ταύτης θὰ συναπαντηθῶμεν.

—Εἶχα ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸν Κύριον Γεώργιον Σκοῦφον συστατικὸν πρὸς τὸν Κύριον Θεόδωρον Ξένον, ἐξηκολούθησεν ὁ Λουλούδας, μὲ ὑπεδέχθη καλά, ἀλλ' ἀφοῦ ἔμεινα ὀλίγας ἡμέρας περιμένων νὰ μ' εὕρῃ καμμίαν θέσιν καὶ εἶδα ὅτι εἶναι ὅλο λόγια καὶ τίποτε περισσότερον, ἐσχετίσθην τότε μὲ τὸν βον· Διερμηνέα του τὸν Παπαλουκᾶν καὶ ἔστησα τὴν ἀγγειοπλαστικήν μου τέχνην· πλήν, ὢ τοῦ θαύματος! τὸ χῶμα τοῦ μέρους ἀπὸ τὸ ὁποῖον τὸ ἐπορίζόμην διὰ τὴν πηλοποιΐαν περιεῖχεν ἄργυρον.

—Ἄργυρον!! διέκοψεν ὁ Δενδρολίβανος, ὅστις κατεβίβρωσκε τὸ πιλάφι μὲ ἀληθῆ ἀδδηφαγίαν.

—Ἔχε ὑπομονήν, Κύριε Δενδρολίβανε! περιεῖχεν ἄργυρον, τὸν εὔγαλα, τὸν παρέδιδα εἰς τὸν Παπαλουκᾶν καὶ τὸν ἐπωλοῦσεν ἕως τριάντα πέντε παράδες τὸ δράμι· ἐκάμαμεν ἑπτακοσίων περίπου ταλλήρων ἀξίαν εἰς πολλὰ ὀλίγον καιρόν.

—Ἀλήθεια μὲ λέγεις, ἢ παραμύθια, Λεωνίδα!!

Θεωρῶν μετ' ἀληθοῦς ἠλιθιότητος τοῦτον κατὰ πρόσωπον εἶπεν ὁ Λιμενάρχης ἀφίνων τὸ περόνιον ἐπὶ τῆς τραπέζης.

—Παραμύθια; ναί, ἀπὸ 'κεῖνα ὅμως τὰ παραμύθια ὁποῦ πιάνονται μὲ τὰ δάκτυλα καὶ ὁποῦ θέτονται εἰς τὴν σακκούλαν . . .

—Καὶ σεῖς ἐμπορούσατε νὰ γίνετε μιλλιουνίστες! . . .

—Ἠθέλαμεν γείνει, ἀδελφέ, ἂν αὐτὸς ὁ διαβολὸ Παπαλουκᾶς δὲν περιεπλέκετο εἰς τὴν ἄλλην λασποδουλιάν. Ἡ Κυβέρνησις ἔπεμψε τὸν Εἰσαγγελέα Ἄννινον εἰς Σμύρνην, ὅστις, ἀφοῦ τὸν ἀνέκρινε, τὸν ἔστειλεν εἰς Ἀθήνας. Ὅτε ἔφευγε μὲ παρεκάλεσε θερμῶς νὰ μὴν εἰπῶ εἰς κανένα τίποτε, νὰ διατηρήσω τὸ μυστικὸν ἕως νὰ ξεμπερδεύσῃ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, καὶ ἀκολούθως νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν τέχνην. Καὶ ἐγὼ τὸ ἐνόμισα φρονιμώτερον νὰ σταθῶ ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ἀνεχώρησα μάλιστα πάραυτα διὰ Κωνσταντινούπολιν, φοβηθεὶς μήπως καὶ συλληφθῶ ὡς συναίτιος τοῦ Παπαλουκᾶ, ὅπου καὶ ἔμεινα ἔκτοτε πλησίον τοῦ νονοῦ μου Μεταξᾶ.

—Καὶ δὲν γνωρίζει ἄλλος τὸ μυστικόν;

—Οὐδεὶς ἐκτὸς ἐμοῦ· διότι εἰς τὸν Παπαλουκᾶν ἔδιδα μόνον τὸν ἄργυρον, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐτρελάθην νὰ τοῦ εἰπῶ ἀπὸ ποῦ τὸν ἔβγανα.

Ἀλήθεια μὲ λέγεις, ἢ παραμύθια, Λεωνίδα !!

—Μὰ ποῦ 'μπόρεσες καὶ τὸν ξετρύπωσες! . . .

—Καὶ τὴν χημείαν τὴν ἐσπουδάσαμεν διὰ τίποτε εἰς τὴν Γερμανίαν; . . . ὑπερηφάνως προσέθεσεν ὁ Λουλούδας.

—Ἔχεις δίκαιον . . . ἐγὼ ἐλησμόνησα ὅτι εἶσαι νέος μὲ προκοπήν, καὶ ὅτι ἐγύρισες τόσον κόσμον καὶ τώρα τί θὰ κάμῃς;

—Ζητῶ τὸν Παπαλουκᾶν· αὐτὸς 'πῆρε ὅλα τὰ τάλληρα· γνωρίζεις ἂν ἦναι ἐδῶ;

—Δὲν γνωρίζω . . . δὲν τὸν εἶδα ποτὲ . . . μὰ πῶς ν' ἀφήσῃς τοῦτον νὰ σὲ τὰ 'πάρῃ!!

—Μὴν ἐρωτᾷς τοιαύτας ἱστορίας. Εἰπές με ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ πληροφορηθῇ τις τὴν διαμονήν του;

—Ἀγνοῶ . . . ἴσως ὁ Ξένος τὴν γνωρίζει.

—Ὁ Ξένος!! εἶναι καὶ αὐτὸς ἐδῶ;

—Βέβαια . . . ὅλοι οἱ Πρόξενοι εἶναι τώρα εἰς Ἀθήνας.

—Καὶ ποῦ κάθεται; ἠρώτησεν ὁ Λουλούδας.

—Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Λιβορνέζας· εἰς τῶν ἁμαξῶν τὸν σταθμόν.

Τὸ ἐπίλοιπον τῆς συνδιαλέξεώς των ἦτον ὅλον πολιτικὸν, περὶ Ῥωσσίας καὶ τῶν συμμαχικῶν Δυνάμεων. Ὁ Λουλούδας ἐδιηγεῖτο ὅσα εἶδεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, τοὺς Στόλους, τοὺς Στρατοὺς καὶ τὰς προπαρασκευὰς τῶν Συμμάχων.

Ὁ δὲ Δενδρολίβανος ἔφαγεν, ἔπιε καὶ ἐκάπνισεν ἡμίσειαν τοὐλάχιστον δωδεκάδα τζιγάρα ἀπὸ τοῦ Κωνσταντινουπολίτικου τοῦ Λουλούδα καπνοῦ· ὀλίγον δὲ προσεῖχεν εἰς τὰς πολιτικὰς διηγήσεις, ἐπειδὴ ὁ συλλογισμός του παριεστρέφετο ἀδιακόπως εἰς τὴν ἀργυροῦχον γῆν τοῦ Λουλούδα. Ἐξῆλθον ὁμοῦ εἰς τὸν περίπατον. Ὁ δὲ Μνηστὴρ τοῦ Λιμεναρχείου τῆς Σμύρνης προσεπάθει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας νὰ πείσῃ τὸν Λουλούδαν νὰ συνδέσουν Ἑταιρείαν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν ἀμέσως εἰς Σμύρνην. Τέλος δανεισθεὶς παρὰ τούτου δέκα δραχμὰς, περὶ τὴν ἑσπέραν τὸν παρήτησεν. Ὁ δὲ Λουλούδας διανοούμενος ἄλλα ἐπέστρεψεν οἴκαδε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ἡ Παγίς.

Ὁ Κύριος Φίσχερ ἀναφέρει τὸν ἀκόλουθον ἀξιοπερίεργον μῦθον εὐφυοῦς τινὸς Ἰαπωνοῦ ἁλιέως, οὗ τινος τὴν ὕπαρξιν ἔπεισεν ὅλον τὸν σοφὸν κόσμον τῆς Ἀμερικῆς καὶ Εὐρώπης νὰ παραδεχθῇ, καὶ πιστεύει σχεδὸν μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Οἱ Ἰαπωνοὶ ὡς καὶ διάφοροι ἄλλοι λαοὶ ζωηροῦ χαρακτῆρος ἔχουν πάθος διὰ πράγματα παράδοξα καὶ φανταστικά. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ὑπὸ τοιούτου πάθους κατεχόμενος κατώρθωσε νὰ συναρμώσῃ τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος πίθηκος μετὰ τοῦ κάτω ἰχθύος τοσοῦτον ἐντέχνως, ὥστε ν' ἀπατᾷ τὴν ὅρασιν καὶ τῶν ἐπεξεργαζομένων ἐκ τοῦ πλησίον λεπτομερέστατα καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν τὸ παράδοξον τοῦτο ὄν.

Ἡ φήμη ὅτι ὁ Ἰαπωνὸς οὗτος ἡλίευσε θαλάσσιον γυναῖκα μίαν ἀληθῶς Γοργόνα διεσπάρη ἐντὸς μικροῦ εἰς ἅπασαν τὴν Ἰαπωνίαν, καὶ ἕκαστος προσήρχετο διὰ νὰ τὴν ἰδῇ. Ἡ μικρὰ πληρωμὴ τῆς εἰσόδου ἐντὸς τινῶν ἡμερῶν ἠυτύχησε τὸν ἁλιέα. Πλὴν ἀνὴρ πανοῦργος καὶ πλεονέκτης, διὰ νὰ ἐπαυξήσῃ ἔτι τὰς ὠφελείας του, ἤρχισε νὰ διηγῆται ὅτι, καθ' ἣν στιγμὴν ἡλίευσε τὸ ἐκ γυναικὸς καὶ ἰχθύος σύνθετον τοῦτο ζῶον τῷ προεῖπε, τὰς ὀλίγας στιγμὰς ὁποῦ ἔζησεν, ἀριθμόν τινα εὐφόρων ἐτῶν, ὡς καὶ ἕτερόν τινα ἔμπλεω λιμοῦ καὶ θανατηφόρων ἐπιδημιῶν· καὶ ὅτι ὁ μόνος τρόπος διὰ ν' ἀποφύγουν ταῦτα εἶναι, τὸ νὰ φέρῃ ἕκαστος τὸ ἀφομοίωμα τοῦ ζώου τούτου. Ἀντίγραφα, εἰκόνες, μορμολύκεια καὶ πλάσματα τοῦ τέρατος κατεσκευάσθησαν πάραυτα μυριάδες, καὶ ἐπλημμύρησαν οὐχὶ μόνον τὴν Ἰαπωνίαν ἅπασαν, ἀλλὰ μετεφέρθησαν καὶ εἰς τὴν Βαταβίαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀμερικὴν καὶ Ἀγγλίαν τὸ 1822 καὶ 1823· ἐξετέθησαν ἐν Λονδίνῳ καὶ κατέσειασαν ἅπαντα τὸν ζωολογικὸν κόσμον αὐτοῦ. Ὑπάρχει δὲ τὰ νῦν ἐν τῷ τῆς Νέας Ὑόρκης Μουσείῳ τὸ τέρας τοῦτο, οὗτινος πιστεύουν ἔτι τὴν ἐν τοῖς ὠκεανοῖς ὕπαρξίν του.[1]

Ὅστις ἀναγνώσει τὸν μῦθον τοῦτον παρατηρεῖ καθαρῶς τί δύναται εἷς ἄνθρωπος νὰ κατορθώσῃ ὅταν ἐξ ἐπαγγέλματος καταγίνηται διὰ ν' ἀπατήσῃ τοὺς ἄλλους, καὶ μάλιστα μεταξὺ τῶν λαῶν ἐκείνων, ὅπου τὰ φῶτα τῶν γνώσεων καὶ τὰ πειράματα τῶν φυσικομαθηματικῶν Ἐπιστημῶν εἶναι παντελῶς ἄγνωστα.

Παρήτησε τὸν Δενδρολίβανον ὁ Λουλούδας, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔμαθε τὴν ἐν Ἀθήναις διατριβὴν τοῦ Κ. Ξένου, καὶ μετά τινας ἡμέρας διευθύνετο εἰς τοῦ Προξένου τὴν κατοικίαν, ὅτε κατὰ σύμπτωσιν ἀπαντᾷ τοῦτον καθ' ὁδόν.

[1] Ἐὰν δὲν λανθάνωμαι, ὁ ἀναγνώστης δύναται ν' ἀπαντήσῃ ἐν τῷ μυθιστορήματι τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ, τὰ χίλια καὶ ἓν φάσμα, ῥωμαντικὴν καὶ τερπνὴν περιγραφὴν περὶ τῶν γυναικῶν τούτων.

Ὁ Κύριος Ξένος τὸν ἀνεγνώρισε, καὶ προσκαλέσας αὐτὸν νὰ σταθῇ, τὸν ἠρώτα ποῦ διέτριβε μετὰ τὴν ἀπὸ Σμύρνης ἀναχώρησίν του.

—Ἤμην εἰς Κωνσταντινούπολιν πλησίον τοῦ νονοῦ μου Μεταξᾶ· ἀποκρίνεται οὗτος.

—Γνωρίζεις τί γίνεται καὶ ποῦ διατρίβει ὁ Παπαλουκᾶς; τὸν ἐπερωτᾷ.

—Ὄχι, Κύριε Πρόξενε! εἴθε νὰ ἐγνώριζον, διότι πολὺ τὸν ἤθελον.

—Ὅτε τὸν ἔφεραν εἰς Ἀθήνας, ἐμεσεγγύασε τοὺς μισθούς μου ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἐπλειστηριάσθησαν τὰ ἔπιπλα τῆς ἐν Σμύρνῃ οἰκίας του εἰς πολὺ κατωτέραν τῆς ἀξίας των τιμήν. Τώρα τὸν ζητῶ καὶ δὲν δύναμαι νὰ μάθω εἰς ποῖον μέρος εἶναι, ὅπως ἐνεργηθῇ ἡ διὰ τῶν Νόμων ἀπελευθέρωσις τῶν μισθῶν μου. Κάμε με λοιπὸν τὴν χάριν, ἐὰν μάθῃς τι περὶ αὐτοῦ ὡς τὸ μέρος τῆς διαμονῆς του, ἀμέσως νὰ μ' εἰδοποιήσῃς. Κατοικῶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Λιβορνέζας, γευματίζω περὶ τὰς τρεῖς, καὶ συνήθως κατὰ τὴν ὥραν ταύτην μ' εὑρίσκεις πάντοτε ἐκεῖ.

—Καὶ ἐγὼ ἔχω αἰτίας νὰ ἐπιθυμῶ νὰ τὸν εὕρω, Κύριε Πρόξενε· εἶπεν ὁ Λουλούδας·

Ὁ Κύριος Ξένος ἦτο κατεσπευσμένος τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ σταθῇ περισσότερον· ὅθεν καὶ ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν του.

Μετά τινας ἡμέρας ὁ Λουλούδας ἐπισκέπτεται τὸν Κύριον Ξένον μετὰ τὸ γεῦμα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ ἄθυμος καὶ καταλυπημένος.

—Τί ποτε δὲν ἠδυνήθην, Κύριε Πρόξενε, νὰ μάθω διὰ τὸν καταραμένον αὐτὸν Παπαλουκᾶν! τῷ λέγει. Τὸν ἐζήτουν καὶ ἐγὼ πρὸ ἡμερῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας ὁποῦ σᾶς ἀπήντησα καθ' ὁδὸν ἐδιπλασίασα τὰς ἐρεύνας μου, διότι διὰ μέσου ὑμῶν ἐσυλλογίσθην ὅτι ἠδυνάμην νὰ λάβω τὰ χρήματά μου.[1]

—Ποῖα χρήματά σου! . . . σοὶ χρεωστεῖ;

—Μὲ χρεωστεῖ 350 τάλληρα τὸ μερίδιόν μου ἀπὸ μίαν ἐπιχείρησιν συντροφικὴν ὁποῦ ἐκάμαμεν.

—Ἐπιχείρησιν συντροφικήν! . . .

Ὁ Κύριος Ξένος ἐπενθυμήθη ὅτι τὸν Παπαλουκᾶν τὸν β΄ τοῦ Προξενείου του Διερμηνέα ἀπέπεμψεν ἄλλοτε εἰς Ἀθήνας καταδιώκων τοῦτον ὡς κακοῦργον. Ὅθεν τὸν ἐθεώρησεν ἀτενῶς.

[1] Ὁ Λουλούδας διεκοίνωσεν εἰς τὸν Κ. Ξένον τὴν ἰδέαν του ἐμπιστευτικῶς ὅτι ἐνόμιζεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἀφοῦ ἔθεσε τὸν Παπαλουκᾶν νὰ δολοφονήσῃ τὸν Κριζιότην, ἐπάστρεψεν ἔπειτα καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ μέσου, ὅπως καλύψῃ τὸ ἔγκλημα, διότι ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται ἡ ἀφάνισίς του ἐκ τοῦ κόσμου.

—Θὰ σᾶς ἐκμυστηρευθῶ, Κύριε Πρόξενε, τὸ μυστήριόν μου.

—Λέγε . . . εἶπεν ὁ Κύριος Θ. Ξένος.

—Πλησίον τοῦ μέρους ὅπου κατεσκεύαζα τ' ἀγγεῖα τοῦ Πηλοποιΐου μου ὑπάρχει χωράφιον, τὸ χῶμα τοῦ ὁποίου περιέχει πολὺν ἄργυρον.

—Ἄργυρον!! . . .

—Μάλιστα . . . ἐνῷ ἐκαθάριζα τὸ χῶμα ὅπως ζυμώσω τὴν λάσπην, διὰ τῆς ὀλίγης χημείας ὁποῦ εἰς Γερμανίαν ἔμαθα τὸ ἐνόησα, καὶ ἐξῆξα οὐκ ὀλίγον.

—Ἐξῆξες ἄργυρον! . . . καὶ τί τὸν ἔκαμες;

—Τὸν ἐκαθάρισα, ἐξεμυστηρεύθην τὸ μυστικὸν πρὸς τὸν Παπαλουκᾶν, καὶ ἑκάστην φορὰν ὁποῦ τοῦ παρέδιδα, τὸν ἐπώλει πρὸς 35 παράδες τὸ δράμι.

—Καὶ ἐξῄξατε πολύν; ἠρώτησεν ὁ Κύριος Ξένος μετὰ τῆς ἀπορίας καὶ ἐκστάσεως, ἐν ᾗ ὁ ἀναγνώστης, καὶ ἂν ἦναι ἐκεῖνος ὁ λιτώτατος Φωκίων ἢ Ἐπαμινώνδας ἤθελεν ὑποπέσει, προσέθεσεν.

—Εἰς ἑπτακοσίων ταλλήρων ἀξίαν· καὶ βεβαιωθῆτε, Κύριε Ξένε, ἠθέλαμεν ὑπερπλουτήσει ἂν ἐξηκολουθούσαμεν τὸ ἔργον τοῦτο· διότι εἰς τὸ χωράφιον ἐκεῖνο εἶναι ἀνεξάντλητον μεταλλεῖον ἀργύρου. Πλὴν διὰ τὴν κακήν μου τύχην ὁ ἀνόητος οὗτος Παπαλουκᾶς ἀνεμίχθη εἰς τὰ τῆς δολοφονίας τοῦ Κριζιώτου. Ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἄννινος ἦλθεν, ὡς ἐνθυμεῖσθε, διότι τὸν κατεμηνύσατε, καὶ ὡς γνωρίζετε, τὸν παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς Ἀθήνας. Φοβηθεὶς τότε μὴ περιπλεχθῶ καὶ ἐγὼ εἰς τοῦ Παπαλουκᾶ τὴν τύχην, ἀφῆκα τὸ ἐργοστάσιόν μου τῆς ἀγγειοπλαστικῆς καὶ τὴν Σμύρνην, καὶ μετέβην εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἔκτοτε ἔμεινα πλησίον εἰς τὸν νονόν μου Μεταξᾶν.

—Δὲν εἶπες τίποτε πρὸς τὸν Κύριον Μεταξᾶν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης;

—Ἄκρας μέσας . . . τίποτε δὲν τοῦ ἐφανέρωσα ὅμως, διότι εἶδα ὅτι εἶχεν ἄλλα μέσα πλούτου ἐκεῖ τότε.

—Ὁποῖα μέσα;

—Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν δύναμαι τίποτε νὰ σᾶς εἰπῶ, Κύριε Ξένε. Ἂς ἀφήσωμεν τὴν ὁμιλίαν ταύτην. Ὁμοῦ δυνάμεθα, νομίζω, κάτι νὰ κάμωμεν. Ἂν θελήσετε νὰ μὲ 'πάρετε ὑπὸ τὴν προστασίαν σας εἰς Σμύρνην, θὰ ἰδῆτε ὅτι δὲν σᾶς λέγω παραμύθια. Θὰ σᾶς φέρω ἀμέσως χῶμα· δόστε το νὰ τὸ ἀναλύσῃ ὅποιος θέλετε· στείλετέ το εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἢ εἰς Λονδίνον κάλλιον πρὸς τὸν υἱόν σας, καὶ ὅταν δὲν εὕρετε ἄργυρον μέσα δὲν ἔχετε, εἰμὴ νὰ μὲ ἀποβάλετε. Πρὸς τί ἐγὼ τώρα νὰ σᾶς λέγω

Φίλε [illegible]!

Ὁ Δημοσιογράφος μας Κύριος [illegible] [illegible] γράμματα [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ἀδελφὸν

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
1851

Ὁ σὸς ἀδελφὸς
[illegible]

τὰς ἱστορίας ταύτας; ἐδῶ εἶναι τὸ πρᾶγμα· ἕνα κ' ἕνα κάμνουν δύο· ἰδοὺ τὸ χῶμα, ἰδοὺ καὶ τὸ πεῖραμα.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ παραλίπωμεν, διὰ τοῦ καταπειστικοῦ καὶ ἐπιτηδείου τρόπου δι' οὗ ὁ ταπεινὸς Λουλούδας ὡμίλει, διήγειρε καὶ χαρὰν καὶ πειθὼ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Κυρίου Ξένου. Τὰ νῦν, ὅτε γιγνώσκομεν καὶ τὸν Λουλούδαν καὶ τὰ συμβάντα, λέγομεν, ὅτι ἡμεῖς ἐν τῇ θέσει του δὲν ἠθέλομεν τῷ πιστεύσει, ἀλλ' ἠθέλομεν τὸν ἀποπέμψει ὡς ἀγύρτην. Ἂς μὴ βιαζώμεθα ὅμως, Κύριοι, ἐπειδὴ καὶ τὰ πλέον θετικὰ πνεύματα ἔχουν τὰς στιγμὰς τῆς ἀδυναμίας των, καὶ δύνανται ν' ἀπατηθῶσι καὶ παρὰ τῶν χυδαιεστέρων ἀνθρώπων. Τούτου ἕνεκα ἔθεσα ὑπ' ὄψιν τὸ τοῦ Ἰαπωνοῦ ἁλιέως ἱστορικὸν, ὅπερ, ἂν καὶ παραδοξότερον, οὐχὶ ἕνα μόνον ἁπλοῦν Ξένον ἠπάτησεν, ἀλλ' ὅλον τὸν σοφὸν σύλλογον τοῦ ἀρχαίου καὶ νέου κόσμου.

Ἐν τούτοις ὅστις ἀκολουθήσει τὰς σκέψεις τοῦ Κυρίου Ξένου εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Λεωνίδου Λουλούδα ἐκ τοῦ Ξενοδοχείου του, θέλει ἴσως ἀνερυθριάστως ὁμολογήσει, ὅτι καὶ αὐτὸς ἀναμφιβόλως ἤθελε πιστεύσει καὶ παραλάβει τὸν νέον ἐκεῖνον ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἂν ἄδηλος τύχη πρωΐαν τινὰ ἐνώπιόν του τὸν ἐπαρουσίαζε μεθ' ἑνὸς τοιούτου μεταλλείου ἀνὰ χεῖρας.

"Ποῖος εἶναι οὗτος ὁ Λεωνίδας Λουλούδας; ἤρχισε νὰ σκέπτηται ὁ Κύριος Ξένος· εἶναι ὁ υἱὸς ἑνὸς Ταγματάρχου ἀγωνιστοῦ . . . προσέξατε, Κύριοι! εἶναι ἔκτινος οἰκογενειας τῆς ἐπισημότητος! ἐστάλη εἰς Γερμανίαν δι' ἐξόδων τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐσπούδασε τὴν ἀγγειοπλαστικήν. Ἅμα μικρὸν διέτρεξε τὴν Εὐρώπην, δὲν ἦτο βέβαια πλέον ἁπλοῦς χωρικὸς τῆς Ἐπαρχίας· εἶχε κατά τι μορφωθῇ, τινὰ πεῖραν τοῦ κόσμου. Ὅθεν ἦτο πιθανὸν καί τι καλὸν νὰ παραχθῇ παρὰ τούτου.

Ὁ Κύριος Ξένος ἠγνόει παντάπασιν ὅτι ὁ Λουλούδας ἦτο κακοῦργος· ὅτι δὶ' ἑπτὰ πληγῶν ἀπεπειράθη νὰ φονεύσῃ τὸν συνεταῖρόν του Χελιώτην· ὅτι ἐδικάσθη ἕνεκα τούτου ἐνώπιον τῶν Ἐνόρκων, ὅτι κατεδικάσθη δι' εἱρκτὴν καὶ δεσμά, καὶ ὅτι χάρις πάλιν βασιλικὴ τῇ θερμῇ μεσιτείᾳ τοῦ Ἀναδόχου του Μεταξᾶ τῷ ἤνοιξε τὰς πύλας τῆς εἱρκτῆς. Ἠγνόει ταῦτα, λέγομεν, ὅπως ἅπαν σχεδὸν τὸ Πανελλήνιον τὴν στιγμὴν ταύτην ἀγνοεῖ τίνες εἶναι ἡ Μάνιγκ, Ῥάσχι οἱ Χέαρ καὶ Μπὰρκ, ὁ Βαρθολομῆ, ὁ Μπαρανέλης, ὁ Κόμης Βοχαρνὲ, ὁ Δὰβ, καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ Ουϊέλμος Πάλμερ, δηλ. οἱ τῶν ἡμερῶν μας περίφημοι κακοῦργοι τῆς Εὐρώπης, τὰ τέρατα τῶν κοινωνιῶν, τῶν ὁποίων τ' ἀφομοιώματα καὶ εἴδωλα εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς παστάδος τῆς Κυρίας Τουσώ, ἐπὶ εἰκωνογραφιῶν καὶ ἐν Μουσείοις, καὶ διὰ μακρῶν περιγραφῶν κατεπλήρωσαν τὸν τύπον τῆς Εὐρώπης ἁπάσης καθ' ὅλας τὰς γλώσσας του, καθ' ὅλους τοὺς τρόπους τῆς περιγραφῆς του· τούτους, οὓς, ὡς Πιτυοκάμπτας καὶ Προκρούστας ἔφερε μετὰ Θησείου καὶ Ἡρακλείου θριάμβου ὁ τύπος πρὸς γνῶσιν παντὸς τοῦ πεφωτισμένου κόσμου.

Ἐν Ἑλλάδι ἐνεργεῖ τις κακούργημα; δικάζεται, κλείεται ἐν εἱρκτῇ, ἐκεῖ τελειόνει τὰς ἡμέρας του ἢ πάλιν ἐξέρχεται. Τίς ἄλλος τῶν συγγενῶν του γνωρίζει τοῦτο; ἢ τὸ πολὺ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως τῆς διαμονῆς του; ἐκτὸς ἐὰν ἦναι ἐκ τῶν περιβοήτων Ἀρχιληστῶν; Μήπως ὁ ἑλληνικὸς τύπος ὡς ἐκεῖνος τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς στενογραφίας λαμβάνει καὶ δίδει εἰς φῶς πάντα τὰ τῆς δίκης, καὶ ἕκαστος ὡς ἐν κατόπτρῳ δύναται νὰ πληροφορῆται, μάλιστα ἐν Ἑλλάδι, περὶ τῶν κακουργημάτων καὶ ὀνομάτων τῶν λύκων ἐκείνων τῆς κοινωνίας, οἵτινες ἦτον ἑπόμενον, ὡς ἐκ θαύματος, μετ' ὀλίγον νὰ λάβουν φύσιν ἀθώου προβάτου; ἢ πάλιν ἀθῶα πρόβατα χαρακτηριζόμενα ὡς ἄγριοι λύκοι νὰ σαπῶσιν ἐν ταῖς φυλακαῖς; ὄχι βεβαίως. Τίνι τρόπῳ λοιπὸν ὁ Κύριος Θ. Ξένος ἐκτὸς τοῦ κράτους ἐν Σμύρνῃ νὰ γνωρίζῃ ὅτι εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον τῆς Ἑλλάδος ἐδικάσθη καὶ κατεδικάσθη εἰς Λουλούδας, καὶ μετὰ δύο ἔτη ἠμνηστεύθη; μόνον ἂν εἶχε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἢ τὴν μαντικὴν τοῦ Κάλχαντος ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ τοῦτο. Ἔπειτα ὁ Λουλούδας τῷ ἐσυστήθη παρὰ τοῦ Κ. Γ. Σκούφου Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος ἀνδρὸς ἐπισημοτάτου· διὰ τί οὗτος δὲν τῷ εἶπε τίς ἦτον ὁ Λουλούδας, τοὐλάχιστον διὰ νὰ προφυλάττηται; τοὐναντίον, ὡς ἡ ἀκόλουθος ἐπιστολή, τῷ ἐσυστήθη τίμιος.

"Φίλε Ξένε,

"Ὁ συμπολίτης μου Κύριος Λεωνίδας Λουλού-
"δας ἔρχεται διὰ τὰ αὐτόθι διὰ νὰ συστήσῃ ἓν
"κατάστημα ἀγγειοπλαστικόν· ὁ νέος εἶναι τίμιος
"καὶ καλῆς διαγωγῆς καὶ ὡς τοιοῦτον σοὶ τὸν
"συνιστῶ παρακαλῶν σε συγχρόνως ὄχι μόνον νὰ
"τὸν προστατεύσῃς, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ὑποστηρίξῃς
"πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του καὶ θέλεις μὲ
"ὑποχρεώσει.

"Τὴν Κυρίαν Ξένου προσκυνῶ μετὰ τῆς γυναι-
"κός μου.

"Ὑγίαινε, ἀδελφέ,

"Ὁ ὡς ἀδελφός,

"Γ. Σκοῦφος.

"Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Ἰουνίου, 1851."

Ὁ Λουλούδας ἐκαυχᾶτο ὅτι εἶχεν ἀνάδοχον τὸν Ὑπουργὸν καὶ Πρέσβυν Α. Μεταξᾶν. Ὁ Κ. Θ. Ξένος ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Λουλούδας κατῴκησεν ἔτη τινὰ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἐξοχωτάτου τούτου· ἐγνώριζεν ἐξ ἴσου ὅτι ὑπηρέτησε χρόνον τινὰ ἐν τῷ Φαρμακείῳ τοῦ Κ. Λάνδερερ· ὁποία λοιπὸν δυσπιστία ἔπρεπε νὰ ἐγερθῇ ἐν τῷ συλλογισμῷ τοῦ Κ. Θ. Ξένου, ὥστε νὰ μὴ λάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του τοῦτον τὸν Λουλούδαν;

Ἐν τούτοις ἂν καὶ ὁ Κύριος Ξένος ᾐσθάνθη τινὰ χαρὰν ἀκούσας τὸ μυστικὸν τοῦ Λουλούδα, ἅμα ἔφερε κατὰ νοῦν τὸν ἐπικίνδυνον Παπαλουκᾶν, τὴν διεδέχθη ψυχρότης ἀνάλογος.

Ἐπεθυμούσαμεν ν' ἀπομακρύνωμεν, εἰ δυνατὸν, τ' ὄνομα τοῦ ἀτόμου τούτου ἐκ τῆς ἱστορίας μας, πλὴν εἶναι ἀδύνατον, διότι τὸ χάσμα μένει τότε ἀπλήρωτον.

Ὁ Παπαλουκᾶς ἦτον ὁ εὐνοϊκὸς τοῦ Γαρδικιώτου, διότι ὁ τότε παντοδύναμος Γαρδικιώτης ἐβάπτισε τὸν κακοῦργον τοῦτον τὸν καταδικασθέντα ἄλλοτε ὡς τοιοῦτον καὶ διαμείναντα πολλὰ ἔτη ἐν τῷ Μεδρεσὲ, καὶ ἔπλασεν αὐτὸν Διερμηνέα τοῦ Β. Ἑλληνικοῦ Προξενείου Σμύρνης, καὶ πρωΐαν τινὰ ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Κ. Ξένου φέρων συστατικὰ καὶ ἐπιστολὴν τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Κυρίου Δεληγιάννη, δι' ἧς τῷ ἐσύσταινεν οὐδεμίαν νὰ ἐπιφέρῃ ἀντίστασιν ὡς πρὸς τὴν ὑποδοχὴν, διότι τοιαύτη ἦτον ἡ ἐπιθυμία τοῦ Γαρδικιώτου. Ἐὰν ἠδύνατο ὁ δυστυχὴς Πρόξενος ἂς ἔπραττε καὶ ἄλλως· ἐκ δὲ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀμοίρου καταδεικνύεται ὅτι ὁ Γαρδικιώτης εἰργάζετο κατ' αὐτοῦ.

Δὲν παρῆλθε πολὺς χρόνος καὶ ὁ δεύτερος οὗτος Διερμηνεὺς οὐχὶ τοῦ κοινοῦ τῆς πόλεως μόνον τὴν προσοχὴν ἐπησχόλησε διὰ τῆς αἰσχρᾶς καὶ ἐκτραχηλισμένης διαγωγῆς του, ἀλλὰ καὶ τὸν Διοικητὴν Κιαμὶλ Πασᾶν κατηνάγκασε νὰ γράψῃ πρὸς τὸν Πρόξενον νὰ μὴ τὸν στείλῃ ἄλλοτε εἰς τὸ Διοικητήριον· καὶ ὅτι, ἂν ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν φροντίσῃ νὰ τὸν ἀνακαλέσῃ, ἤθελε τὸν ἀποπέμψει δέσμιον εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Πραγματικῶς ὅπου κλοπὴ, ὁ Παπαλουκᾶς ἐν τῷ μέσῳ ἦν· ὅπου φόνος, ὡσαύτως· ὅπου πορνεία, οὐχ ἧττον. Τέλος ὁ β^ος Διερμηνεὺς τοῦ Ἑλλ. Προξενείου ἐπέσυρε τὰς ὑποψίας τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν ὡς ἐνεχόμενος ἐν Ἑταιρείᾳ κιβδηλοποιῶν. Δὲν ἤρκουν ταῦτα, ἀλλ' ἤρχισε νὰ κηρύττῃ ὅτι ὁ Γαρδικιώτης τῷ ἔγραψεν ἐκ μέρους τῆς Αὐλῆς ὅπως δολοφονέσῃ τὸν Γριζιώτην ἐπὶ ἀμνηστείᾳ καὶ ἀντιμισθίᾳ πεντήκοντα χιλιάδων δραχμῶν.[1]

Ὅθεν ὁ Κύριος Ξένος χωρὶς νὰ προσέξῃ ὅτι θὰ δυσαρεστήσει τὸν παντοδύναμον Γαρδικιώτην, κατεμήνυσε τοῦτον πρὸς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν.

Τὸ Ὑπουργεῖον τότε ἔστειλεν Ἀνακριτὴν τὸν Ἄννινον. Εἴδομεν δὲ τὴν ἐν Σμύρνῃ διαγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου τούτου.

Ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας ὁ Κύριος Ξένος συνεπέφερε μετὰ μεγίστης δυσκολίας καὶ τὸν Παπαλουκᾶν, ἀποσπάσας αὐτὸν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Σμύρνης διὰ παρακλήσεων, καθότι ἐσκόπευε νὰ τὸν πέμψῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν. Τίς πιστεύει τώρα ὅτι ἅμα ὁ Παπαλουκᾶς ἔφθασεν εἰς Ἑλλάδα ἀντὶ νὰ παιδευθῇ, ἀμέσως ἀπελύθη; Ὁ Ἄννινος τὸν εὔγαλε παστρικὸν κατὰ τὸ δημῶδες· εἶπε πρὸς τὸν Γαρδικιώτην τὰ ἐξ ἁμάξης κατὰ τοῦ Προξένου, καὶ τέλος ὡδήγησε τὸν Παπαλουκᾶν νὰ ἐνεργήσῃ κατάσχεσιν ἐπὶ τῶν μισθῶν του.

Φαίνεται ἴσως σκληρὸν, μάλιστα παρὰ τοῖς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, τὸ νὰ γράφῃ τις πάντα ταῦτα λεπτομερῶς, εἰ καὶ ἀληθείας, πλὴν πῶς ἄλλως δύναται ἡ ἀθωότης νὰ ἱκανοποιηθῇ, νὰ στηλιτευθῇ καὶ περιορισθῇ ἡ κακία καὶ φαυλότης τινῶν καταχρηστικῶς κατεχόντων θέσεις ὑψηλάς;

Πανταχοῦ ὅπου ὑπάρχουν λαοὶ πολιτισμένοι, ὑπάρχει καὶ διάκρισίς τις μεταξὺ Ἀνωτέρου ὑπαλλήλου καὶ ἁπλοῦ πολίτου· ἐννοεῖται ὅτι ἐν ὅσῳ ἕκαστος ἐνεργεῖ ἐντὸς τῶν καθηκόντων του. Ἐν Ἑλλάδι ὅμως οὔτε μεταξὺ κακούργου καὶ Ὑπουργοῦ ὑπάρχει διάκρισις· ἡ μαρτυρία κακούργου ἰσοτιμᾶται τῇ τοῦ ἐπὶ εἰκοσαετίαν διακεκριμένως ὑπηρετήσαντος. Ἡ ἀντιπολίτευσις ἔχει ἀνάγκην μαρτυριῶν, καὶ ἀδιάφορον ἐὰν κατετέθησαν παρὰ κακούργων καὶ ἐπιόρκων. Γνωρίζομεν ἐπὶ τίνι βάσει ὁ Παπαλουκᾶς ἐμεσεγγύασε τοὺς μισθοὺς τοῦ Προξένου. Τὸ ἐν Σμύρνῃ Προξενεῖον, ἅμα ὁ Παπαλουκᾶς ἐστάλη εἰς Ἀθήνας, ἐδημοπράτησε τὰ ὀλίγα ἔπιπλα τῆς οἰκίας του, ὅπως φυσικῷ τῷ λόγῳ πληρώσῃ τοὺς πολυαρίθμους δανειστάς του. Ὁ δὲ Παπαλουκᾶς ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀννίνου ὅστις ἤρχισεν ἤδη νὰ σκάπτῃ τὸν τάφον τοῦ Προξένου, ἐμεσεγγύασε τοὺς μισθούς του ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι τὰ

[1] Προείπομεν ὅτι ἡ ἐπιθυμία μας ἦτο ν' ἀποσιωπήσωμεν τοῦτο τ' ὄνομα, ἐπὶ τῷ σκοπῷ διὰ νὰ μὴν ἐγγίξωμεν τὴν χορδὴν ταύτην· πλὴν ἡ ἀνάγκη μᾶς βιάζει πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀθωότητος τοῦ Κ. Ξένου, ὅστις τὸ 1851 κατεδίωξε τὸν Παπαλουκᾶν· ἔλαβε δὲ χώραν περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Γριζιώτου ἐκτεταμένη ἀλληλογραφία μεταξὺ Προξένου καὶ Ὑπουργείου, τὴν ὁποίαν ἀνάγκη πᾶσα διὰ παντὸς νὰ θάψωμεν, καὶ τὴν ὁποίαν καὶ ὁ τότε ὑπουργεύων Παΐκος πρέπει νὰ ἐνθυμῆται, καὶ ὁ Πρέσβυς Μεταξᾶς δὲν πρέπει ν' ἀγνοῇ. Οὐδεὶς ὑπηρέτησε πιστότερα καὶ ἐντιμώτερα τοῦ Κυρίου Ξένου κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην καὶ τὸν Βασιλέα του, καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Ἔθνους του.

ἔπιπλά του ἤξιζον 25,000 γρόσια, καὶ μετὰ ταῦτα ἔγεινεν ἄφαντος· ποῦ ὑπῆγεν, οὐδεὶς ἐγνώριζεν, οὔτε ἠκούσθη πλέον. Καὶ ἐνόσῳ δὲν εὑρίσκετο, ὁ Κύριος Ξένος δὲν ἠδύνατο νὰ λυτρώσῃ τὰ χρήματά του.

Ὁ Λουλούδας κατὰ τὴν ἐν Σμύρνῃ σύντομον διατριβήν του, δηλαδὴ ὅτε ἦλθε συστημένος πρὸς τὸν Κύριον Ξένον, δὲν ἠργοπόρησε νὰ σχετισθῇ μετὰ τοῦ Παπαλουκᾶ· καὶ καθ' ὅλον τοῦτον τὸν χρόνον σχεδὸν δὲν ἐχωρίσθησαν. Ὅθεν τοῦτο διήγειρε πολλὰς ὑποψίας ἐν τῷ νῷ τοῦ Προξένου· καὶ ὅταν τὸν ἀπήντησε καθ' ὁδὸν καὶ τὸν ἠρώτησεν, εἶχε πλήρη πεποίθησιν ὅτι οὗτος ἐγνώριζε τὴν διαμονὴν τοῦ ποτὲ Διερμηνέως. Τοῦτο, εἴπομεν πρὸ μικροῦ, κατέψυξε πάραυτα μετὰ τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν τοῦ Λουλούδα ὅλην τὴν χαράν, ἣν ἡ ἀνακάλυψις τῶν θησαυρῶν τὴν ἀρχὴν τῷ ἐνέπνευσε. Πλὴν ὅτε πάλιν ἐσκέπτετο ὅτι ἡ μυστικὴ φιλία αὐτῶν ἴσως προήρχετο ἕνεκα τῆς ἀργυρούχου ταύτης γῆς, εὕρισκε βέβαιον ὅτι ὁ Λουλούδας δὲν ἦτον τῆς αὐτῆς διαγωγῆς, ἀλλ' ὅτι ἐξ ἀνάγκης ἐφαίνετο προσκεκολλημένος· ἐξήγει τὴν ἐκ Σμύρνης ἀναχώρησίν του, ἐκ τοῦ φόβου μὴ ὁ Διοικητὴς τῆς πόλεως τὸν συλλάβῃ ὡς φίλον τοῦ Παπαλουκᾶ· Ἡ παρὰ τῷ Πρέσβει πάλιν Ἀνδρέᾳ Μεταξᾷ ἔκτοτε διαμονή του ἀπεσώβει πᾶσαν ἄλλην ἀκάθαρτον ἰδέαν, ἣν περὶ τούτου συνελάμβανεν.

Ὁ Λουλούδας ἤρχισε νὰ ἔρχηται συχνὰ μετὰ τὸ γεῦμα πάντοτε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Κυρίου Ξένου, καὶ νὰ περιστρέφῃ συνήθως τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀργυρούχου γῆς πάντοτε μετὰ ζωηροτάτων χρωμάτων. Τέλος δέ, λυπηρὸν νὰ εἴπωμεν, ἐστερέωσε τὴν ἀμφιταλαντευομένην πεποίθησιν τοῦ Κυρίου Θεοδώρου Ξένου.

Ἡ ὑλικὴ περιουσία μας, ὡς γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, εἶναι τὸ πηδάλιον τῶν συμβάντων τοῦ βίου μας. Ὁ Κύριος Ξένος ποτὲ βαθύπλουτος, ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ αὐτοῦ ἐθυσίασε τὰ πάντα· ἐνόμιζεν ὅτι, ὅταν ἡ Πατρὶς ἀπαλλαγῇ τῆς δουλείας της, θὰ τῷ ἐπιστραφῶσι τὰ πλούτη του, ἢ τοὐλάχιστον θὰ ἔχει θέσεις διὰ τὰ τέκνα του. Ἠπατήθη ὅμως ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι, τὰ πράγματα καθ' ἑκάστην ἐλάμβανον στροφὴν διάφορον, αὐτὸς ἐπὶ τῆς θέσεώς του ἐκλωνίζετο, ἡ φθίσις τοῦ βαλαντίου του ἤγγιζε τὸν τρίτον βαθμόν, τὰ τέκνα του ἀνατραφέντα ἐν ταῖς ἀναπαύσεσι καὶ ἐν τῷ βίῳ τῶν ἀρχόντων, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διὰ τοῦ ὑπηρετικοῦ βίου προσεπάθουν νὰ κερδήσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ὁ δὲ γέρων Πατὴρ αὐτῶν δὲν ἠδύνατο κατὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ καὶ μετὰ τριακονταετῆ πολιτικὴν ὑπηρεσίαν του νὰ παραιτήσῃ τοῦτο τὸ στάδιον καὶ νὰ ζητῇ ἕτερον. Λοιπὸν δύο ὁδοὶ τῷ ἔμενον, πλὴν ἀμφότεραι σαθραὶ καὶ ἐπικίνδυνοι· ἢ νὰ ἐπανέλθῃ διά τινος τῆς τύχης ἀπροσδοκήτου δωρήματος εἰς τὴν πρώην εὐδαιμονίαν του, ἢ νὰ τὴν ἀνακτήσῃ διά τινος λίαν ὁμαλῆς ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν καὶ ἄλλοι ἀνώτεροί του τῷ ἔδειξαν. Εἶχεν ὑπὸ τὴν διαχείρησίν του Προξενεῖον ὁλόκληρον, ἱκανὰ ὑποπροξενεῖα, πλῆθος βοηθῶν· ἠδύνατο λοιπὸν σφετεριζόμενος, συμμεριζόμενος, δωροφορῶν καὶ δωροδωκῶν νὰ κατορθώσῃ τοῦτο.

Ἡ δὲ δευτέρα ὁδὸς τῷ ἐνέπνεεν ἀποστροφὴν καὶ τὸ νὰ τὴν συλλογισθῇ. ἕκαστος δὲν εἶναι ἱκανὸς περὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸ πάντων ὁ ζήσας καὶ γηράσας ἐν τιμιότητι καὶ ἀρετῇ· πρέπει ἐπίτηδες νὰ δημιουργηθῇ τοιοῦτος ὑπὸ τῆς φύσεως. Τὸ ἀκόλουθον ἱστορικὸν ζωγραφίζει μᾶλλον παντὸς ἄλλου τὸ πράξῃ τοιοῦτόν τι καὶ ἂν ἦτον ἱκανὸς νὰ χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου Θεοδώρου Ξένου.

Κατὰ τὸ 1845, ἡ Υ. Π. ἔστειλεν εἰς Σμύρνην τὸν ὑπάλληλόν της τὸν Ἀχμὲτ Ἐφένδην (μετὰ ταῦτα κατὰ τὸ 1857 Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης καὶ Πρέσβυν αὐτῆς ἐν Περσίᾳ) ὅπως καταγράψῃ καὶ ἀναγνωρίσῃ τοὺς ὑπηκόους τῶν ξένων Δυνάμεων καὶ τοὺς ῥαγιάδες αὐτῆς. Εἰς τὸ μέτρον τοῦτο κατέφυγε, διότι διάφοροι ῥαγιάδες καθ' ἑκάστην ἢ δι' ἑνὸς ἢ δι' ἄλλου τρόπου ἀπελάμβανον διαβατήρια, καὶ ἐπενεδύοντο μίαν εὐρωπαϊκὴν ἐθνικότητα. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κακὸν καὶ νὰ διαχωρίσῃ ἅπαξ τοὺς ἀληθεῖς ῥαγιάδες της ἀπὸ τῶν ὑπηκόων τῶν ξένων Δυνάμεων.

Ἡ ἄφιξίς του προὐξένησε μέγα κρότον καὶ πολλὴν ἀνησυχίαν ἐν Σμύρνῃ· ὅστις εἶχεν ἀπολαύσει ἢ δι' εὐνοίας ἐθνικότητα καὶ ἀνέπνεεν ἀποκοπώτερα ἐν τούτῳ βίῳ τούτῳ, ἤδη ἔτρεμε μὴ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρώτην του κατάστασιν.

Ἡ καταγραφὴ ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ Προξενείου τοῦ Ἑλληνικοῦ, διότι οἱ ἕλληνες ὑπήκοοι ἦσαν οἱ πολυαριθμώτεροι πάντων, καὶ καθ' ἑκάστην ἔτι ἐπολυπλασιάζοντο· τουτέστιν ὁ Κ. Θ. Ξένος τὸ 1834 ἦλθε Πρόξενος εἰς Σμύρνην, εὗρε μόνον 100-120 ὑπηκόους ἕλληνας, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς προξενείας του τοὺς ἀνεβίβασεν εἰς 4,000.

Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς συνεδριάσεως ὁ Ἀχμὲτ-Ἐφένδης ἀπεποιήθη ν' ἀναγνωρίσῃ ὡς Ἕλληνα οὐδένα τῶν χίων· "Οἱ χῖοι, εἶπε πρὸς τὸν Κύριον Ξένον, ἔχουν τὰ κτήματά των εἰς Χῖον, ἐγεννήθησαν ἐπὶ νήσου ἥτις μᾶς ἀνήκει, καὶ ἀνεκτήσαντο τὰ κτήματά των γενόμενοι ῥαγιάδες· δηλ: οἱ χῖοι ἐντὸς τῆς Χίου εἶναι ῥαγιάδες, πληρόνουν τὸν φόρον (χαράτζι) διὰ νὰ καρποῦνται τὰ κτήματά των, καὶ

ἐκτὸς λαμβάνουν διαβατήρια καὶ χαίρουν μίαν ξένην ἐθνικότητα."

—Ἂν ἡ Ἐξοχότης σαι δὲν θέλῃ ν' ἀναγνωρίσῃ καὶ καταγράψῃ τοὺς χίους, λυποῦμαι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν δύναμαι ν' ἀρχίσω τὴν καταγραφὴν, πρὶν γράψω πρὸς τὴν Κυβέρνησίν μου καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείαν ὅπως ζητήσω ὁδηγίας· ἀπεκρίθη ὁ Πρόξενος. Συγχωρήσατέ μοι ὅμως νὰ σᾶς κάμω τινὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν χίων· οἱ χῖοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ὑπέφερον περισσότερον παντὸς ἄλλου ἕλληνος κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν. Τὰ χαρέμιά σας ἔτι στολίζονται ἀπὸ τὰς γυναῖκάς των· ᾐχμαλωτίσθησαν, ἐδουλώθησαν τόσα ἔτη, ὥστε τὴν σήμερον δὲν εἶναι δυνατὸν οὐδεὶς χῖος νὰ εὐχαριστηθῇ νὰ μένῃ πλέον ῥαγιάς· Οἱ περισσότεροι τούτων εἶναι ὑπέρπλουτοι· θὰ μεταβοῦν εἰς Κωνσταντινούπολιν, θὰ καταφύγουν πρὸς τοὺς Πρέσβεις καὶ πρὸ πάντων πρὸς τὸν Ἄγγλον Σὶρ Στραφὸρτ Κάνιγκ, καὶ θὰ γεννηθῇ, φοβοῦμαι, ἕνα ζήτημα, τὸ ὁποῖον θὰ φέρῃ οὐκ ὀλίγους περισπασμοὺς εἰς τὴν Ἐξοχότητά σας."

Ἐνταῦθα ἔλαβε χώραν μία συζήτησις ἐκτεταμένη μεταξὺ τοῦ Προξένου καὶ τοῦ ἀπεσταλμένου τῆς Τ. Π. καθ' ἣν ὁ πρῶτος ἔπεισε τὸν δεύτερον ὄχι μόνον νὰ παραδεχθῇ τοὺς χίους ὡς ὑπηκόους Ἕλληνας, ἀλλὰ νὰ παραδεχθῇ ὅλους ἀνεξαιρέτως. Ὅθεν καὶ τὴν ἑβδομάδα ἐκείνην κατεγράφησαν ὅλοι καὶ ἀνεγνωρίσθησαν ὡς τοιοῦτοι.

Μετὰ τὴν καταγραφὴν ὁ Κ. Ν. Παρόδης ἐκ μέρους τῶν χίων τῆς Σμύρνης ἐπεσκέφθη τὸν Πρόξενον, τὸν εὐχαρίστησε, καὶ τῷ προέτεινε νὰ δεχθῇ πολύτιμον δῶρον, ὅπερ οἱ ἔμποροι τῷ προσέφερον. Ὁ Κύριος Ξένος ἀπεποιήθη τοῦτο λέγων ὅτι ἐξεπλήρωσε μόνον τὸ χρέος του, καὶ ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ ἀμοιβὴν, διότι πληρόνεται παρὰ τῆς Κυβερνήσεώς του. Ὁ Κ. Ν. Παρόδης ζῇ, καὶ ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπάρχει ἡ ἔκθεσις τοῦ Προξένου.

Ἡ καταγραφὴ διήρκεσε πολλοὺς μῆνας, καθ' ἣν ὁ Κ. Θ. Ξένος ἠδυνήθη νὰ καταγράψῃ ὅλους σχεδὸν τοὺς ἔχοντας διαβατήρια ἑλληνικά, ἢ τοὺς ἔχοντας ἁπλῶς ἓν μόνον δημοτικόν.

Ὁ Πρόξενος τῆς Αὐστρίας Κύριος Σχαμπὲρ συνεζήτησε τοῦτο μετὰ τοῦ Κ. Ξένου, καὶ ἔγραψε πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείαν του ὅτι τρόπον τινὰ ὁ Ἀχμὲτ Ἐφένδης ἐκερδήθη παρὰ τοῦ Κυρίου Ξένου καὶ τῷ παρήτησεν ὑπηκόους χιλιάδας ῥαγιάδων, ἐνῷ οὗτος μόλις ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ διαβατήρια δι' αὐτοὺς τοὺς γεννημένους ἐν Δαλματίᾳ· ἠκολούθησε δ' ἐκ τούτου πολυποίκιλος ἱστορία

μεταξὺ τῆς Τ. Π. τοῦ ἀπεσταλμένο
Πρέσβεως τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Ἑλλη
βείας καὶ τοῦ Κ. Θ. Ξένου, τῆς ὁποίας
ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ δώκωμεν τὴν περι
ταῦθα, οὔτε νὰ φέρωμεν εἰς φῶς τὰ ἔ
πλὴν τοῦτο μόνον προσθέτομεν, ὅτι ἡ
πολὺ εὐχαριστημένη ἐπὶ τέλους, ὅτι
μένος αὐτῆς ἐφέρθη εἰλικρινῶς καὶ ἀμ
καὶ ὅτι ὁ Κ. Ξένος διεξεπεραίωσε μετ
ἱκανότητος καὶ διπλωματικῆς τὴν ἀπο
παραδίδων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος τὴν π
και ἐντιμωτάτην τῆς Σμύρνης κοινωνία
ἥτις διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ ἐνεργητικ
μετὰ τὰς τοσαύτας συμφορὰς τῆς νή
ἀνεδείχθη μία τῶν ἐπισημοτέρων φυλῶ
τιζόντων τὸ πολύφυλον ἔθνος μας. Ἐκ
τούτου ἱστορικοῦ θεωρεῖ ὁ ἀναγνώστης
θεὶς πλούτου περιστάσεις ἀπέβαλεν ὁ Κ
ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ προοστρέξῃ εἰς ἐκείνην
οἱ συκοφάνται του ἐξήτησαν νὰ τοῦ προ

Συνείθισε ν' ἀκούῃ τοὺς λόγους τοί
ἐπεθύμει καθ' ὑπερβολὴν ὅπως αἱ μετ
δος καὶ Τουρκίας σχέσεις ἐπαναληφθ
καὶ ἡ καρδία του ἔπαλλε σφοδρῶς μὴ
Λουλούδας κοινώσῃ πρὸς ἄλλον τινὰ τ
Ὅσον διὰ τὸν Παπαλουκᾶν, ποσῶς δ
βεῖτο· διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔγεινεν, ἄφα
ριζεν ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐπι
Σμύρνην.

Εἰπέ μοι τώρα, ὦ Ἕλλην, ἀφοῦ εἰλ
ἐξωμολογήθην τὰ πάντα, τίς ἐν τῇ θέσε
δὲν ἤθελε παγιδευθῇ; Ἡ πλάνη εἶνα
νοὸς καὶ ἡ παγὶς τοῦ ἀθώου.

Τὸ γλυκὺ ἐν τούτοις τούτου ὄναρ μ
ἀρκούντως ἐθορυβήθη, καὶ παρ' ὀλίγον
δασθῇ. Ἡ ὀλεθρία χολέρα ἤρχισε νὰ
κατοίκους τῶν Ἀθηνῶν. Ἐποχὴ θλιβε
αὐτὴν ἀναπολῇ. Ἐποχὴ, ἣν ὁ φιλολογ
αἰωνίως θὰ ἐνθυμῆται διὰ τὰ ἐπίσημα
τῷ ἀφήρπασεν. Αἱ Ἀθῆναι ἠρημώθησ
κάτοικοι αὐτῆς διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ
Μόλις ὁ εἷς ἐθάπτετο, καὶ ὁ πενθιμος
διὰ τὸν ἕτερον.

Ὁ Κύριος Ξένος τώρα ἔμεινε μόνος
ρισμένος ἐν τῷ ξενοδοχείῳ του· ἐκεῖ ἐκ
ὀφθαλμοὺς τοῦ Στεφάνου ἀρχαίου φίλ
ἑνὸς τῶν συνεταίρων τῆς ἐπωνυμίας,
Ἀλέξιος καὶ ἀνεψιοὶ, δι' ἧς ἐκ Ζακύνθ
μετεβίβαζεν εἰς Μεσολόγγιον τὰς τροφὰ
ἐλθὼν ἐνταῦθα ἐντὸς 24 ὡρῶν εὗρε τ

Ὡς ἐκ θαύματος δὲ διεξέφυγε καὶ ταύτην τὴν περίστασιν τὸν θάνατον ὡς καὶ ἄλλοτε τὴν Πανώλη. Ποσάκις δὲ τὸν ἠκούσαμεν βαθέως στενάζοντα καὶ καταρώμενον τὴν ἄδικον τύχην, ἥτις δὲν τὸν ἔστελλεν εἰς τὴν αἰώνιον εἰρήνην, ἀλλὰ τὸν διετήρει ἐν τῇ ζωῇ ὅπως ἀπαντήσῃ τοσαύτην ἄδικον καταισχύνην καὶ ἀπανθρωπίαν!! ποσάκις καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ κατὰ τὴν ἀπερίσκεπτον παραφοράν μας δὲν ἐγογγύσαμεν κατὰ τῆς Προνοίας, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν κατέστρεψε τὸν βίον ὁ ἄθλιος Λουλούδας πρωταίτιος τοῦ Συγγράμματος τούτου!! Ἀλλὰ "τὰ κρίματα τοῦ Κυρίου ἄβυσσος."

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ.

Μία Σκολιὰ Θέσις.

Τὸ Ταντζὲν εἶναι ὡραῖον καὶ τερπνὸν δένδρον τῆς νήσου Μαδαγασκὰρ, καὶ παράγει καρπὸν δηλητηριώδη, οὗτινος ὁ ζωμὸς καταψύχει τὸ αἷμα καὶ προξενεῖ φρικτοὺς σπασμοὺς καὶ λειποθυμίας. Κατὰ τὴν δοξασίαν τῶν κατοίκων τῆς νήσου ταύτης τὸ Ταντζὲν προξενεῖ τὸν θάνατον μόνον πρὸς τοὺς ἐνόχους, καὶ σέβεται τοὺς ἀθώους. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐξαρτᾶται βεβαίως ἐκ τοῦ μυστικοῦ τρόπου τῆς προπαρασκευῆς του ὑπὸ τῶν Ἱερέων· καθότι, ἐὰν ἐκ τούτου τοῦ καρποῦ ἀφαιρέσῃς ἓν μέρος τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ, δὲν καθίσταται θανατηφόρος. Ὁ κατηγορούμενος πρὸ τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὡρῶν τρώγει μόνον ὀρίζιον· τὴν δ' ὀλεθρίαν ἡμέραν τῆς γεύσεως αὐτοῦ ὁδηγεῖται εἰς τόπον προσδιωρισμένον μετὰ τῆς οἰκογενείας του ὡς καὶ τῆς τοῦ κατηγόρου· ἐκεῖ ἐκδύεται, ὁ δὲ δήμιος παρακαλεῖ τὸν Ζαδαχὰρ, τὸν ὑπέρτατον δηλαδὴ Δικαστὴν τῶν ἀνθρώπων νὰ φεισθῇ τὸν δυστυχῆ. Τότε προσκαλεῖται καὶ αὖθις νὰ ὁμολογήσῃ τὸ ἔγκλημά του· ἐὰν δὲ ὑπακούσῃ, παραπέμπεται ἀμέσως ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου ὅπως τακτικῶς δικασθῇ· ἐὰν τοὐναντίον, τὸν ἀναγκάζουσι νὰ γευθῇ τὸν παρεσκευασμένον καρπόν· καὶ ἐὰν ἦναι ἀθῶος, δὲν ἀποθνήσκει· ἂν ὅμως ἔνοχος, δὲν ἐπιζῇ. Μετά τινας στιγμὰς καταλαμβάνεται ὑπὸ φρικτῶν σπασμῶν καὶ σπαραγμῶν· τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου αὐτοῦ συστέλλονται, καὶ συχνάκις ἀποθνήσκει ἐν τῷ μέσῳ τρομερῶν βασάνων. Ἐὰν ὅμως δὲν ἀποθάνῃ ἐντὸς τοῦ προσδιωρισμένου χρόνου, οὗτος ἐπιζῇ, τὸν ὁποῖον καὶ ἐπαναφέρουν εἰς τὴν οἰκίαν του ὀρχούμενοι, πλὴν ποτὲ δὲν ἐπανέρχεται πλέον ἐντελῶς εἰς τὴν ὑγείαν του, ἀλλὰ μένει ἐπὶ ζωῆς παραλυτικός.

Ἐν Ἑλλάδι τὸ δένδρον τοῦτο δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ὁ καρπός του ἐν ἀφθονίᾳ· τὸν κατέπιον οὐκ ὀλίγοι ἀθῶοι, τοὺς ὁποίους ἡ μοχθηρία παρέστησεν ὑπόπτους· καὶ, ἂν καὶ ἀθωωθέντες, ἀπέμεινον παραλυτικοὶ ἔκτοτε, καὶ πώποτε πλέον δὲν ἐπανεῦρον τὴν ἐντελῆ ὑγείαν των. Διατί νὰ μὴ δύναταί τις νὰ τὸν γεύσῃ καὶ πρός τινας Ὑπουργοὺς, Ὑπασπιστὰς, Πρέσβεις, Δικαστὰς καὶ Εἰσαγγελεῖς τῆς Ἑλλάδος μας; διατί νὰ μὴ δύναταί τις τφόντι νὰ πράξῃ καὶ πρὸς τοὺς ἁβροὺς τούτους μίαν ἀληθῶς δοκιμασίαν τῶν πατριωτικῶν αἰσθημάτων των, τῆς ὑψηλῆς των τιμιότητος, καὶ τῆς κατ' ἐπιφάνειαν ἀληθοῦς καὶ εἰλικρινοῦς ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν Ἡγεμῶνά των; Πόσους, ὦ ἀγαπητὸν Ταντζὲν, ἤθελες, πρὸς ἔκπληξιν τοῦ Ἡγεμόνος τούτου, καταδείξει τρομεροὺς ῥαδιούργους, ψεύστας, καὶ καταχθονίους τοῦ θρόνου προδότας!! προχωροῦμεν μετὰ πολλῆς ἀθυμίας εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Ὁ Κύριος Θ. Ξένος ἡτοιμάζετο ν' ἀναχωρήσῃ μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν σχέσεων μετὰ τῆς Τουρκίας διὰ Σμύρνην, καὶ πάλιν ἐκλωνεῖτο καὶ ἐταλαντεύετο ἐὰν ἔπρεπε νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Λουλούδαν, ὅτε οὗτος ἐνεφανίσθη ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ, καὶ ἐδιπλασίασε τὰς παρακλήσεις καὶ ὑποσχέσεις του. Ἐντὸς τοῦ διαβατηρίου του τὸν κατεχώρησε τέλος ὁ Πρόξενος ὡς ὑπηρέτην του.

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας τὸν εἰδοποίησαν ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Κύριος Περικλῆς Ἀργυρόπουλος ἐπεθύμει νὰ τὸν ἴδῃ. Μεταβαίνει ἐκεῖ, καὶ οὗτος τῷ δίδει ἐντολὴν νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸν Κ. Α. Μεταξᾶν καὶ προφορικῶς νὰ τὸν προτρέψῃ νὰ δώσῃ τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας.

Μετὰ τὰ ἐν Σμύρνῃ συμβάντα, ἂν καὶ ὁ Πρόξενος δὲν ἦτον ἐκ τῶν ἐπιστηθίων τοῦ Ἀνδρέα Μεταξᾶ, πώποτε ὅμως δὲν ἔθραυσε τὸν μετὰ τούτου τῆς ἐθιμοταξίας μίτον του.

Κατ' ἀρχὰς ᾔτησε τὴν κοινοποίησιν ταύτην ἔγγραφον, πλὴν ὁ Κύριος Ἀργυρόπουλος τὴν ἀπεποιήθη, λέγων ὅτι ἴσα ἴσα διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἔγγραφον κοινοποίησιν τὸν ἐπεφόρτιζε.

Τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας προσεπάθει ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐντολὴν ταύτην ὁ Πρόξενος τῆς Σμύρνης, καὶ τρεῖς ἡμέρας ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν

ἐπιμένει, προσθέτων ὅτι δὲν εὕρισκεν ἄλλον τοῦ Κυρίου Ξένου καταλληλότερον.

Ὁ Κύριος Ἀργυρόπουλος ἔπαυε τὸν Α. Μεταξᾶν, διὰ νὰ διορίσῃ τὸν Κουντουριότην γαμβρὸν τοῦ τότε ἰσχυροῦ Καλλέργη ἐν τῇ Πρεσβείᾳ ἐκείνῃ, καὶ διότι μετὰ τὴν τελευταίαν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαγωγήν του ἡ Τ. Π. δὲν ἤθελε βεβαίως τὸν δεχθῇ.

Ὁ Ἐξοχώτατος ἀκούσας τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἔγεινεν ἔξαλλος. Ὅτε ἀπήρχετο τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἠπείλει ὡς ἄλλος Μεντζικὼφ τοὺς περιδεεῖς τότε Ὑπουργοὺς τῆς Τ Π. ὅτι συντόμως πάλιν θὰ τὸν ἴδουν, καὶ παρηγόρει τοὺς ἐκεῖ ὁμογενεῖς ὅτι τὴν φορὰν ταύτην θὰ ἐπιστρέψει ἐν θριάμβῳ. Διερχόμενος τῆς Σμύρνης ἐσυλλογίσθη νὰ πυρπολήσῃ τὴν πόλιν ἐκείνην. Ἤδη ἀπελύετο τῆς Πρεσβείας, καὶ ὁ Πρόξενος Σμύρνης ἔρχεται νὰ πυρπολήσῃ τὰ ἐντόσθιά του διὰ τῆς ἐντολῆς ταύτης.

—Εἶσαι Μαυροκορδατικὸς, εἶσαι τῳόντι ἀληθὴς προδότης! Α! σὺ, φίλε! σὺ, Ξένε, νὰ ἔλθῃς νὰ μὲ φέρῃς τοιαύτην ἐντολήν!. . . . . δὲν τὸ ἤλπιζον ἀπὸ σέ! . . . . δὲν εὗρεν ἄλλον κανένα ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τοῦ κόμματός μου; τὸ ἔκαμε περισσότερον διὰ νὰ μὲ ταπεινώσῃ. . . . .

Ματαίως ὁ Κύριος Πρόξενος προσεπάθει νὰ τὸν πείσῃ ὅτι τρεῖς κατὰ σειρὰν ἡμέρας ἐπέμενε διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐντολὴν ταύτην, καὶ ὅτι ἤδη ἂν τὴν ἐξετέλει, τὸ ἔπραττε μᾶλλον διὰ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν διαταγὴν τῶν ἀνωτέρων του, ἢ νὰ ἱκανοποιήσῃ ποταπόν τι πολιτικὸν πάθος του. Τὸν ἐβεβαίου δὲ ὅτι ἡ πρὸς τοῦτον ὑπόληψις καὶ ἀγάπη του ἦτο πάντοτε καὶ μεγάλη καὶ εἰλικρινής.

Πάντα ταῦτα εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ ἠγανακτησμένου Μεταξᾶ δὲν εἰσήρχοντο. Ἔστειλε τὴν παραίτησίν του ὅπως μὴ προλάβουν καὶ τὸν παύσουν, πλὴν ἡ μανία του ἐστράφη καθ' ὁλοκληρίαν κατὰ τοῦ Προξένου, περὶ οὗ ἐνόμιζεν ὅτι οὐκ ὀλίγον ἐνήργησε διὰ τὴν πτῶσίν του, ὤμωσεν ἐκδίκησιν, ἐκδίκησιν ἀνταξίαν τῶν γονέων του, οἵτινες τοσοῦτον ἀπεθανατίσθησαν ἐν τῇ νήσῳ τῆς Κεφαληνίας διὰ τὴν μνησικακίαν των.

Πολλοὶ ἀκούσαντες τὸ περιστατικὸν τοῦτο κατέκρινον ἄκρως τὴν ἀπερισκεψίαν τοῦ Κυρίου Ξένου, διότι ἀνεδέχθη τοιαύτην ἐντολήν.

Μία σκολιὰ θέσις, Κύριοι!

Δύο Ἀξιωματικοὶ ᾐτησάν ποτε τὴν ἄδειαν τοῦ Γουστάβου Ἀδόλφου διὰ νὰ μονομαχήσουν· ὁ Βασιλεὺς τοῖς τὴν ἐνέκρινεν, ἐκφράσας συγχρόνως τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ ἴδῃ καὶ οὗτος αὐτοπροσώπως τὴν μονομαχίαν των. Μετέβη ἐκεῖ τῳόντι, καὶ ὅταν οἱ Ἀξιωματικοὶ ἐμέτρων τὰ ξίφη των διὰ ν' ἀρχίσουν, "ἐμπρὸς, ἔκραξε, Κύριοι! ἐμπρός! ἐωσοῦ ὁ εἷς νὰ πέσῃ νεκρός· ὡδήγησα ἐδῶ τὸν δήμιον τοῦ Κράτους διὰ νὰ κόψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἑτέρου.

Μία σκολιὰ θέσις, Κύριοι!

Ἡ Αὐλὴ ἐπέμενε διὰ τὴν παῦσιν τότε τοῦ Κυρίου Θ. Ξένου, καὶ ἀπῄτει τὴν διὰ τοῦ Σκορδίλη ἀντικατάστασίν του. Ὁ Κ. Α. Μαυροκορδάτος καὶ ὁ Κ. Περικλῆς Ἀργυρόπουλος μετὰ πολλῆς δυσκολίας τὸν διετήρησαν.

Ὅταν τὰ περιστατικὰ σχηματίζουν σιδηρᾶν ἄλυσσον, οἱ ἀσθενεῖς ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων δάκτυλοι δὲν εἶναι οἱ δυνάμενοι νὰ τὴν θραύσουν.

Ἀθηναῖος χωλὸς ἀκολουθῶν τὸν στρατὸν ἐχλευάζετο ὑπὸ τῶν συστρατιωτῶν του " ἔρχομαι διὰ νὰ πολεμήσω, ἀπεκρίθη οὗτος, καὶ οὐχὶ διὰ νὰ δραπετεύσω."

Ὅλοι οἱ ἐν Ἑλλάδι ὑπάλληλοι εἴμεθα χωλοὶ καὶ πολεμοῦμεν μέχρι θανάτου. Οὕτινος ἀρέσει, ἀφοῦ ἀρχίσῃ τὴν μάχην, ἂς δραπετεύσῃ.

Κατ' ἐκείνας καὶ ὁ Λουλούδας μετέβη ν' ἀποχαιρετήσῃ τὸν ἀνάδοχον αὐτοῦ Α. Μεταξᾶν· πρὸς ἄκραν του δ' εὐχαρίστησιν τὸν εἰδοποίησεν ὅτι ἀπήρχετο εἰς Σμύρνην προσκεκολλημένος παρὰ τῷ Κ. Ξένῳ. ὁποίας δὲ νουθεσίας ὁ Α. Μεταξᾶς πρὸς τὸν βαπτιστικόν του ἔδωκε, δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν περὶ τούτων τι, διότι δὲν ἤμεθα παρόντες. Ἴσως ὅμως ὁ ἀναγνώστης ἀκολούθως μαντεύσει ἔκτινων ἐπιστολῶν τοῦ Λουλούδα, αἵτινες κατὰ τύχην περιέπεσαν μεταξὺ τῶν χειρῶν μας. Ἀκολούθως ὁ Λουλούδας ἀπεχαιρέτησε τὸν Δενδρολίβανον καὶ Τρανόν.

Μᾶς διεξέφυγε τῆς μνήμης ἀνωτέρῳ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου ἡ Φρύνη τῆς Σμύρνης κατῴκει τὰς Ἀθήνας μετὰ τοῦ συζύγου της διὰ λόγους πολιτικούς· ὁ δὲ Τρανὸς διὰ λόγους οἰκονομικοὺς καὶ συζυγικοὺς τὴν παρηκολούθει, καὶ ἄεργος, ἄφροντις ἐν τῇ Πρωτευούσῃ, παρεδόθη καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τῆς ἐκδικήσεώς του τὴν μέριμναν. Ἡ μεγάλη λοιπὸν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως κατὰ τοῦ Προξένου Λέσχη συνεστήθη ἐν Ἀθήναις, ἧς μέλη ἦσαν ὁ Ἄννινος, ὁ Τρανὸς, ὁ φίλος Ἰωσήφ, ὁ Δενδρολίβανος, ἡ Κυρία Φρύνη, ὁ Α. Μεταξᾶς, καὶ ἑκατὸν εἴκοσι τοὐλάχιστον ἕτεροι ἄγνωστοι μνηστῆρες τῆς Προξενικῆς του θέσεως. Προεδρεύων τούτων πάντων ἦτον ὁ τότε παντοδύναμος Γαρδικιώτης. Ὦ θεοὶ τῆς Τρῳάδος οἵτινες δὲν ἠδυνήθητε νὰ σώσητε τότε τὴν πόλιν ἐκείνην ἀπὸ τῶν πολιορκητῶν της, θὰ δυνηθῆτε ν' ἀπαλλάξητε τὸν γέροντα Πρόξενον ἀπὸ τοιαύτην Προκρουστῶν συμμορίαν!

Πρό τινος ὁ Πρωθυπουργὸς Κ. Μαυροκορδάτος ἠρώτα τὸν Κ. Ξένον, ἐὰν ἀντὶ τοῦ ὑποπροξένου του Ἀγκωνάκη τῷ δώκῃ τὸν νομομαθῆ Ἄννινον τὸν δέχεται; Ὁ Κ. Ξένος κατὰ τὴν ὁμιλίαν, ἣν ἄλλοτε ἠκούσαμεν, ἀπεκρίθη ὅτι, ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον προβιβάσῃ τὸν ὑποπρόξενον Ἀγκωνάκην εἰς ἄλλην θέσιν, δὲν θέλει δοκιμάσει οὐδεμίαν δυσκολίαν διὰ νὰ δεχθῇ ὡς τοιοῦτον τὸν Ἄννινον· πλὴν ὅτι ἐπεθύμει νὰ τῷ δώκῃ καιρὸν ὁ Πρωθυπουργὸς νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ ὑποπροξένου του, ὅστις ἐξ ἴσου διέτριβεν ἐν Ἀθήναις καὶ ἡτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ διὰ Σμύρνην.

Ὁ. Κ. Ξένος τῳόντι μετὰ μικρὸν εἶδε τὸν Ἀγκωνάκην καὶ τῷ προέτεινε τὸ σχέδιόν του. ὁ δὲ Ἀγκωνάκης ἤρχισε πάραυτα μεγάλως νὰ παραπονῆται ὅτι ὁ Κ. Ξένος ἐπεθύμει νὰ τὸν ἀποβάλῃ ἐκ τοῦ πλησίον του. ἔλεγε δὲ ὅτι προτιμᾷ κάλλιον θέσιν ὑποπροξένου ἐν Σμύρνῃ, ἢ Προξένου ἐν ἑτέρᾳ πόλει.

Ὁ Κ. Ξένος λοιπὸν τὸν ὑπεστήριξε παρὰ τῷ Α. Μαυροκορδάτῳ, διότι εἶχει ἤδη ἐν Ἀθήναις μάθει πολλὰ κατ' Ἀννίνου, ὥστε ἐματαίωσεν ἐκείνου τὸν διορισμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Ὁ Μαθηματικὸς Λοὺσχ.

Ἰατρός τις ἄγνωστος ἀφιχθεὶς ἔντινι πόλει ὅπου ἐσκόπευε νὰ μετέλθῃ τὴν ἐπιστήμην του, ἐπενόησε τὸν ἀκόλουθον εὐφυῆ τρόπον διὰ νὰ γνωρισθῇ. Διέταξε κήρυκα νὰ κηρύξῃ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ὅτι ὁ δεῖνα νεοφερμένος καὶ διαβατικὸς ἰατρὸς (ἐπαριθμῶν καὶ τοὺς τίτλους, διπλώματα καὶ συγγράμματά του) ἀπώλεσε τὸν κύνα του· ὅθεν ὅστις τὸν εὕρε καὶ τὸν φέρῃ πρὸς τοῦτον θέλει λάβει ἀμοιβὴν πεντακόσια δίστυλα. Ἐντὸς μικροῦ ἅπασα ἡ πόλις ἤρχισε περὶ τούτου νὰ ὁμιλῇ "Γνωρίζεις, ἔλεγεν εἷς, ὅτι ὁ περίφημος οὗτος ἰατρὸς ὁ ἀπωλέσας τὸν κύνα του εἶναι ἐκ τῶν μεγαλητέρων νόων τῆς Εὐρώπης;" "πρέπει νὰ ἦναι καὶ ἀνεξαρτήτου χαρακτῆρος καὶ βαθύπλουτος ἀνὴρ, ἀπεκρίνετο ὁ ἕτερος, δίδων πεντακόσια δίστυλα ἀμοιβὴν δι' ἕνα κύνα."

Ὁ κύων ποτὲ δὲν εὑρέθη, διότι καὶ ὁ ἐξοχώτατος κύνα δὲν εἶχε· μετ' ὀλίγας ὅμως ἡμέρας ἐπαρουσιάσθησαν τοσοῦτοι πρὸς τοῦτον ἀσθενεῖς καὶ τοιαύτη πελατία, ὁποίαν οὐδεὶς τῶν ἀρχαιοτέρων τῆς πόλεως ἰατρῶν ποτὲ εἶδε· πόσον δὲ καιρὸν διήρκεσεν ἡ ὑπόληψίς του αὕτη, ἀγνοοῦμεν. Στραφῆτε καὶ θεωρήσατε ἀλλήλους, ὦ Ἄνδρες Ἀχαιοί! εἴμεθα κατ' ἰδίαν, μόνοι· μὴ φοβῆσθε, δὲν εἴμεθα ὑπὸ τὰ βλέμματα ξένου. Θεωρήσατε ἀλλήλους, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ Ἀχαιοί! δύνασθε ν' ἀρνηθῆτε ὅτι οἱ ἐπὶ τῆς ἐξουσίας πηδήσαντες ἐγχώριοι ἢ νεήλυδες δὲν μετεχειρίσθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τοιοῦτόν τινα μῦθον ἕκαστος; Πανταχοῦ ἡ πολυετὴς ὑπηρεσία μορφόνει τοὺς ὑπαλλήλους· ἡμεῖς ὅμως ἔτι τὴν σήμερον προσπαθοῦμεν νὰ διοικηθῶμεν μὲ ξένα παραμύθια. πίπτει ὁ εἷς, καὶ οὗτινος ἡ ἱστορία εἶναι μυθικωτέρα, ἐκεῖνος τὸν διαδέχεται. Μίαν νύκτα ὅτε ὁ Ἥλιος ἐστρέφετο ὄπισθεν τῆς γῆς (διότι καθ' ἡμᾶς ἡ γῆ εἶναι καρφωμένη) ἡ Ἀρπεδόνη διὰ τῆς τριχιᾶς αὐτῆς συνέλαβε παρὰ τοῦ καφφενείου τῆς ὡραίας Ἑλλάδος δι' ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ τὸν Βαθύνοα, ἀκέραιον καὶ σοφὸν κωδηκοποιὸν Ποτλῆν. Εὐτυχὴς ἡ ἀθάνατος γῆ μας ἡ παράγουσα Νομοθέτας ὡς τὸν Ἄνδρα τοῦτον! τὸ κακὸν ὅμως ἦτον ὁποῦ ὁ καϋμένος ὁ Ποτλῆς ὡμοίαζε πολὺ τὸν γέροντα Λοὺσχ τὸν Μαθηματικόν.

"Τίς εἶναι αὐτὸς ὁ Λοὺσχ, Κύριε Συγγραφεῦ; ἴσως ὁ ἀναγνώστης ἐρωτήσει.

Τίς εἶναι; Παναγία μου!! ποτὲ δὲν ἤκουσας τὴν ἱστορίαν του; ἂς σοὶ τὴν διηγηθῶ λοιπὸν, καὶ ἂν δὲν ὁμοιάζῃ, ἂν δὲν σὲ κάμῃ νὰ γελᾷς ἐκ καρδίας . . . στάσου! ὄχι, μὴ μὲ παύσῃς, διότι ἔχω καὶ ἄλλα πολλὰ νὰ εἴπω.

Ὁ γέρων Λοὺσχ ἦτον Ἄγγλος, μὴ σπουδάσας ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ, ἢ τὰ Μαθηματικά. Ἐγνώριζε κατὰ βάθος τὴν Ἄλγεβράν του, τὴν περιγραφικὴν καὶ ἀναλυτικήν του Γεωμετρίαν, τὸν διαφορικὸν καὶ ὁλοκληρωτικόν του ὑπολογισμὸν, καὶ κάθε κλάδον τῆς θεωρητικῆς Μαθηματικῆς· πλὴν δὲν ἐγνώριζε κόκκον οὐδενὸς ἄλλου πράγματος· δὲν ἐγνώριζε τί γίνεται ἔξω ἑαυτοῦ· ἠγνόει τὴν ἐθιμοταξίαν τῆς Κοινωνίας, ἀπέφευγε τὰς προσκλήσεις, τὰς συναναστροφὰς, τὴν ἐπίδειξιν καὶ τὰς τελετάς· μόνον εἰς τὸν περίπατόν του τακτικῶς ἐξήρχετο τὸ ἑσπέρας μέχρι πλησιοχώρου του τινὸς καφφενείου, πλὴν καὶ κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον τὰ μαθηματικά του τὸν ἐπησχόλουν. Τὸ ὄνομά του δὲ ἀντήχει καθ' ὅλην τὴν πόλιν διὰ τὰς βαθείας γνώσεις του καὶ τὸν σοβαρὸν χαρακτῆρά του. Τοῦτο τέλος ἔφθασε καὶ εἰς τὰς ἀκοάς πλουσιωτάτου καὶ ἰσχυροῦ Λόρδου, ὅστις κατῴκει πλησίον του. Ὅταν λοιπὸν ἔδωκε μεγα δεῖπνον καὶ χορὸν, διεύθυνε καὶ πρὸς τοῦτον προσκλητήριον παρακαλῶν τοῦτον νὰ παρευρεθῇ.

Ὁ Κύριος Λοὺσχ ἀμφιταλαντέυεται, βασανίζεται ἐὰν ἔπρεπε νὰ δεχθῇ ἢ ὄχι τὴν πρόσκλησιν· τέλος κατὰ τὸ γνωμικὸν "πολλοὶ τὸν πλοῦτον ἐμίσησαν, τὴν δὲ Δόξαν οὐδείς" ἐνεδύθη μέλαν ἱμάτιον, μέλαινα περισκελίδα, λευκὸν περιλαίμιον, λευκὸν ὑπενδύτην (γελέκι) καὶ μετέβη ἐκεῖ. Ὄχ! ἐλησμόνησα, Κύριοι, νὰ προσθέσω ὅτι ἦτον ἔγγαμος, ὅτι αἱ παρακλήσεις τῆς εὐσάρκου καὶ φιληδόνου Κυρίας Λοὺσχ δὲν συνέτεινον μικρὸν διὰ ν' ἀποφασίσῃ νὰ μεταβῇ ἐκεῖ.

Εἰσερχόμενος ὁ μαθηματικός μας εἰς τὸν χορὸν, ὅστις πώποτε δὲν εἶδε τοσοῦτον ὡραῖον κόσμον συνηθροισμένον, τοσαῦτα φῶτα, τοιαύτην πολυτέλειαν καὶ τοιαύτην κίνησιν, χάνεται, θορυβεῖται, καὶ ἐνῷ περιστρέφεται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μετ' ἐπανειλημμένων ἀκκισμῶν καὶ προσκύψεων πρὸς τὸν Λόρδον, ὅστις ἐπλησίασε νὰ τοὺς ὑποδεχθῇ, τὸν πατεῖ ἐπὶ τοῦ πάσχοντος ὑπὸ ποδαλγίας δεξιοῦ ποδὸς εἰς τρόπον, ὥστε ἐκβάλλει ὀξεῖαν κραυγὴν ἐπισύρασαν τὴν προσοχὴν ἁπάντων τῶν προσκεκλημένων.

Ἡ Κυρία Λοὺσχ μετὰ μικρὸν ἠφανίσθη ἐν τῷ πυκνῷ πλήθει διασκεδάζουσα μετὰ τοῦ μὲν καὶ δὲ, καὶ μόνον μία πικρία κατεῖχε τὴν καρδίαν της, ὅτι ἕνεκα τῆς ἀναξιότητος τοῦ συζύγου της, ὁ Λόρδος δὲν τὴν ἐχόρευσεν ἐκείνην τὴν ἑσπέραν.

Ὁ δὲ Λοὺσχ περιφερόμενος τεθορυβημένος εὑρέθη ἀπροσδοκήτως ἐντὸς τοῦ δωματίου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Λόρδου· συναπαντᾶται ἐκεῖ μετά τινος νέου εὐειδοῦς καὶ ὡραίου ὡς τὸν Γανυμίδην, τινὰ Ἰωάννην Σπηλιωτάκην, οὐχὶ τὸν ἰδικόν μας Σπηλιωτάκην τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Ἄγγλου Σπηλιωτάκη, ὅστις ἦτον ὁ βιβλιοθηκάριος τοῦ Λόρδου.

—Τί βιβλία ἔχετε ἐδῶ, Κύριε; τὸν ἐρωτᾷ δειλαίως καὶ συνεσταλμένως.

—Ἔχομεν φιλολογικὰ, νομικὰ καὶ μαθηματικὰ, Κύριε.

—Ἔχετε καὶ μαθηματικά!!!

—Μάλιστα! ἐκεῖ ἐπάνω εἶναι ὁ Νεύθων, ὁ Λεϊβνίτιος, ὁ Νέπερ, ὁ Τέϊλωρ . . . .

—Ὁ Τέϊλωρ! . . ὅστις ἀνεκάλυψε τὸ θεώρημα τοῦ Τέϊλωρ! . . ἐξεφώνησεν ὁ μαθηματικὸς, καὶ σύρας κάθισμα πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς βιβλιοθήκης, ὅπου ὁ Σπηλιωτάκης τῷ ἔδειξεν, ἀνέβη ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἥπλωσε τὸν βραχίονα διὰ νὰ ἐξελκύσῃ τὸ Σύγγραμμα· ὦ! τῆς δυστυχίας τοῦ καϋμένου Λοὺσχ! κατὰ τὴν συνήθη ἀνεπιδεξιότητά του, ἀντὶ νὰ ἐξελκύσῃ ἕνα μόνον τόμον, ἔσυρεν ὁμοῦ μίαν δεκάδα, οἵτινες, ὡς ἀκρόλιθοι λούσαντες αὐτὸν ἐχύθησαν ἐπὶ τῆς ὑπ' αὐτὸν τραπέζης, ἔθραυσαν ὡραῖον μέγα σινικὸν μελανοδοχεῖον, καὶ ἐπότισε διὰ μελάνης τὸ πλούσιον ἐκ δαμασκηνοῦ τραπεζοκάλυμμα.

—Ζητῶ συγγνώμην! Ζητῶ συγγνώμην! ὑπετραύλισεν ὁ μαθηματικὸς, καὶ ἀποσπάσας ἀπὸ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἱματίου του τὸ ῥινόμακτρόν του ἤρχισε νὰ σπογγίζῃ καὶ συνάζῃ τὴν μελάνην.

—Δὲν εἶναι τίποτε! δὲν εἶναι τίποτε, Κύριε! . . . μὴ λυπεῖσθε! τὰ τοιαῦτα εἶναι μηδὲν διὰ τὸν ὑψηλὸν καὶ βαθύπλουτον Λόρδον μου.

Ματαίως . . . ὁ μαθηματικὸς ἐσπόγγισε τὸ κάλυμμα τῆς τραπέζης, ἔθεσε τὸ ῥινόμακτρον ἐντὸς τοῦ θυλακίου του, καὶ ἀφῆκεν ἐκεῖνο τὸ δωμάτιον ἄθυμος καὶ μετανοημένος ὅτι ἀπεφάσισε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τοιοῦτον θαμβώδη κύκλον.

Ἐν τούτοις ὁ εὐτράπελος Σπηλιωτάκης ἐννοήσας ἀμέσως τὴν ἀνεπιδεξιότητα καὶ τὸν περιωρισμένον νοῦν τοῦ Κυρίου Λοὺσχ, διηγεῖται τὴν ὑπόθεσιν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τοῦ Λόρδου· καὶ ἐνῷ ἡ σύζυγός του ὀρχεῖται μετὰ τοῦ μὲν καὶ δὲ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, οὗτος καθίσταται τὸ ἀντικείμενον τοῦ γέλωτος καὶ τῶν σαρκασμῶν αὐτῶν.

—Θὰ τοῦ καταφέρω μίαν εἰς τὸ δεῖπνον, λέγει ὁ Σπηλιωτάκης, τὴν ὁποίαν ἐν ὅσῳ ζῇ θὰ ἐνθυμῆται.

—Τί; ἐρωτοῦν οἱ ἄλλοι.

—Σταθῆτε νὰ ἰδῆτε, προσέθεσεν οὗτος.

Ἔφθασεν ἡ ὥρα τοῦ δείπνου, καὶ ἕκαστος δύναται νὰ φαντασθῇ ὁ δεῖπνος ἑνὸς Λόρδου πόσον πλουσιοπάροχος καὶ λαμπρὸς εἶναι. Ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔλαμπον ὁ χρυσὸς, ὁ ἄργυρος καὶ τὰ κρυσταλωτὰ φῶτα· αἱ δὲ διάφοροι ὀπῶραι ἡμιλῶντο κατὰ τὸν ἀρωματισμὸν πρὸς τὰς κόμας καὶ μανδύλια τῶν νέων· καὶ τὰ μῆλα καὶ ῥοδάκινα πρὸς τὰς παρειὰς τριακοσίων τοὐλάχιστον Κυριῶν.

Ὁ πτωχὸς μαθηματικὸς ἐκάθισε πλησίον Βαρόνης, πλὴν οὔτ' ἔβλεπεν ἐνώπιόν του, οὔτ' ἐγνώριζέ τι ἔπραττεν, οὔτε τι ἐγίνετο σχεδὸν ᾐσθάνετο.

Ὁ ἀδιάλλακτος Σπηλιωτάκης ὄπισθέν του ἱστάμενος δι' ὄμματος ἀλώπεκος παρηκολούθει τὰ κινήματά του.

Μετ' οὐ πολὺ ὁ Κύριος Λοὺσχ ἔλαβε ποτήριον αἰτῶν ὕδωρ· ὁ δὲ Σπηλιωτάκης ἐπλήρωσεν αὐτὸ ἔκτινος τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης φιάλης, ἥτις δὲν περιεῖχεν ὕδωρ, ἀλλὰ ῥακίον. Ὁ μαθηματικὸς μετὰ ταχύτητος τὸ κατέπιεν, ὅτε οἱ ὀφθαλμοί του ἐπληρώθησαν δακρύων, ὁ δὲ λάρυγξ αὐτοῦ ἐπνίγετο ὑπὸ τοῦ βηχός. Ἀπέσπασε πάραυτα τὸ μανδύλιόν του

ὅπως σπογγισθῇ, πλὴν τὸ ὑγρὸν ἐκ τῆς μελάνης μανδύλιον ἀντὶ νὰ τὸν καθαρίσῃ, τῷ ἔβαψε μέλαν τὸ πρόσωπον, δηλ. κατὰ τὴν χυδαίαν λέξιν ἐμουντζουρώθη.

Οἱ γέλωτες, οἱ καγχασμοὶ καὶ ψιθυρισμοὶ ἤρχισαν διὰ μιᾶς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τοῦ δείπνου μέχρι τοῦ ἄλλου· ὁ δὲ τρισάθλιος μαθηματικὸς ἐννοήσας τὴν θέσιν του, ἐπείσθη συγχρόνως ὅτι ἐκεῖ δὲν ἦτο τὸ μέρος του. Ὅθεν ἐγερθεὶς μετ' ἀπαρηγορήτου τῆς Κυρίας Λοῦσχ θλίψεως ἀπῆλθε καταρώμενος τὴν ὥραν καθ' ἣν ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν, καὶ παραιτήσας κατόπιν του πολυάριθμον συναναστροφὴν διασκεδάζουσαν διηγουμένην τὰ κατ' αὐτόν.

Ὅστις δύναται ἂς εἴπῃ τώρα ὅτι ἡ τρίμηνος ὑπουργεία τοῦ Ποτλῆ δὲν ἦτον ἀπαράλλακτος· ὅστις δύναται, ἀφοῦ ἐγνώρισε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ἂς εἴπῃ ὅτι ὡς ὁ Μαθηματικὸς τυπικὸς καὶ παρεξαλισμένος δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, καὶ ὡς ὁ Μαθηματικὸς μουντζουρωμένος δὲν ἀφῆκεν αὐτό.

Ὁ Θεὸς ἂς μοὶ συγχωρήσῃ! μὰ δὲν δύναμαι νὰ κρύψω ὅτι καὶ ἡ Κυρία Ποτλῆ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἔχει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς βάτου ἀκάνθιον, διότι ἡ Α. Μ. οὔτε κἂν μ' ἓν βαλσάκι εἰς τοὺς βασιλικοὺς χοροὺς τὴν ἐτίμησε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπουργείας τοῦ συζύγου της. Δὲν τὸ λέγω ἐγώ, κακαὶ γλῶσσαι τῶν Ἀθηνῶν μοὶ τὸ εἶπον νὰ τὸ γράψω, Κυρία Ποτλῆ. Διαμαρτύρομαι καὶ ἀπονίπτω, εὐγενεστάτη Κυρία, τὰς χεῖράς μου. Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ πάριος Ἀρχίλοχος ὅστις διὰ τῶν ποιημάτων του διέθεσε τὸν Λικάμβην καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ν' ἀπαγχονισθῶσιν.

Ὁπόσον τερπνὸν εἶναι νὰ περιηγῆταί τις ἐπὶ ἀτμοπλοίου τὴν ἄνοιξιν τὸ ἑλληνικὸν Ἀρχιπέλαγος! οἱ Ζέφυροι συμπαίζουν μετὰ τῆς νηνεμίας, καὶ ἐξέρχονται τῆς μιᾶς νήσου διὰ νὰ δροσίσουν περισσότερον τὴν ἑτέραν. Εἶναι Μάϊος, λοιπὸν ἂς ἐγκαταλίπωμεν μικρὸν τὴν χωλεριῶσαν καὶ νοσοῦσαν ταύτην Πρωτεύουσαν τῆς Ἑλλάδος· ἂς ἐγκαταλίπωμεν τὰς ψυχρολογίας της, τὸν φθόνον καὶ τὴν τύρβην τῶν πολιτικῶν της, ἂς ἐπιβιβασθῶμεν ἐπὶ ἀτμοκινήτου, καὶ ἂς διασκεδάσωμεν μικρὸν εἰς τὴν ὡραίαν Σμύρνην, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Πρόξενος ἦγε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν περίφημον μεταλλουργὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν.

Ὅστις ἀνέγνωσε τὸν ἐν Τουρκίᾳ Διάβολον τοῦ Κυρίου Στεφάνου Ξένου, τὸν ὁποῖον πρὸ ἐτῶν εἶχε τὴν τιμὴν νὰ δημοσιεύσῃ ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀπήντησε σειρὰν τραγικοκωμικήν, τῆς ὁποίας τὴν πιστὴν ἀντιγραφήν, ὀμνύομεν ἐπὶ τῆς ἀληθείας, ἐποίησε τὰ ἔτη 1840, 1841, 1844 καὶ 1845.

Δὲν ὑπάρχει πόλις ὅπου ἡ ταχύπτερος Φήμη νὰ δίδῃ περισσοτέραν ἐπασχόλησιν, ὡς ἡ τῆς Σμύρνης. Ἐδῶ ἡ ταχύτης τῶν στομάτων ἐξισοῦται μετὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ Τηλεγράφου. Ὁ Κύριος Ξένος λοιπὸν ἔπρεπεν ἅμα ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ νὰ κρύψῃ τὸν Λουλούδαν εἰς τὰ καταχθόνια, οὕτως εἰπεῖν, ὅπως μὴ φοραθῇ ἡ ὑπόθεσις αὐτοῦ.

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἀφίξεώς των ὁ μέγας μεταλλουργὸς μετέβη εἰς τὸν γνωστόν του ἀργυροῦχον λόφον, ἔλαβεν ἀρκετὴν ποσότητα χώματος καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν.

Δὲν πρέπει νὰ κρύψωμεν ὅτι κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἡ χαρὰ εἰσέδυσε πτερυγοφόρος εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Κυρίου Ξένου. Ὅστις λέγει τὴν ἀλήθειαν, ἔχει κἂν ταύτην ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

Ἡ Κυρία Ξένου λοιπὸν πρὸς μόνην τὴν ὁποίαν ὁ Πρόξενος ἤνοιξε το στῆθός του, εἰσήρχετο ἤδη εἰς τὸν χρυσοῦν ἐκεῖνον κόσμον, ὅπου πᾶς θνητὸς ἤθελε μεταβῇ, ἐάν τις τῷ ἔλεγεν ὅτι εἰς ἀπόστασιν δύο ὡρῶν κατὰ τὸ χωρίον Σιβδικιοΐ εὑρίσκονται τοῦ Μοντε Χρήστου τὰ πλούτη ὅλα εἰς τὴν διάθεσίν του.

Ὁ Λουλούδας ἐν πρώτοις ᾔτησε χρήματα ὅπως ἀγοράσῃ τ' ἀναγκαῖα τῆς χημείας διὰ τὴν ἀνάλυσιν, ὡς καὶ φυσερόν. Ὁ δὲ Κύριος Ξένος τῷ ἐχορήγησε. Προσέτι τῷ ἐχρειάζετο καὶ μέρος διὰ τὴν ἐργασίαν, καὶ φυσικῷ τῷ λόγῳ ὁ Πρόξενος τῷ ἐπρομήθευσε πλησιόχωρον κῆπον μακρὰν παντὸς ἀνθρωπίνου βλέμματος.

Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Λουλούδας ἐπαρουσίασε τοὺς καρποὺς τῆς ἐργασίας του, δηλ. μίγμα ἀργυροῦχον τριάκοντα περίπου δραμίων. Τοῦτο ὁ Πρόξενος ἔπεμψε δι' ἀνθρώπου του εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ ν' ἀναλυθῇ· ἀνελύθη, ὠνομάσθη κάλλιστος ἄργυρος, καὶ ἐξετιμήθη δύο ἕως δύο καὶ ἥμισυ γρόσια τὸ δράμι.

—Ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει ὅτι αὐτὸς ὁ Λουλούδας εἶναι σύσσωμος θησαυρός! εἶπε τότε ὁ δυστυχὴς Ξένος.

Ἀπέρχεται λοιπὸν εἰς τὸν ἀργυροῦχον ἀγρόν, ἐρωτᾷ καὶ μανθάνει τὸν ἰδιοκτήτην του, προτείνεται ἀγοραστής, καὶ μετὰ πυρετοῦ ἀϋπνίας σκέπτεται τίνι τρόπῳ νὰ παραστήσῃ τὸ πρᾶγμα πρὸς τὸν Διοικητὴν τῆς πόλεως, ὅπως ἐπικερδέστερα ὠφεληθῇ. Γράφει καὶ πρὸς τὸν ἐν Λονδίνῳ υἱόν του ἐπιστολήν, καὶ στέλλει πρὸς τοῦτον διά τινος ὁμογενοῦς πλοίου ὡς καὶ δι' ἑνὸς ἀτμοκινήτου τῶν ἐν Λιβερποὺλ Κυρίων Παπαγιάννη δείγματα διὰ νὰ τὰ ἀναλύσῃ καὶ οὕτος καὶ τῷ γράψῃ τὸ ἀποτέλεσμα (ἴδε Επιστ).

Ἐνοικίασε περιπλέον ἐκτὸς τῆς πόλεως κατὰ τὸ Καραγάτζι λεγόμενον ἕτερον κῆπον, καὶ συνέστησεν ἐκεῖ ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα τοῦ Δουλούδα, ὅπου οὗτος ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς πηλοποιΐας ἀναλύει τὸ χῶμα ὅπερ διάφοροι ἀχθοφόροι ἤρχισαν νὰ μετακομίζουν. Διὰ νὰ τὸν ἐπαγρυπνῇ δ' ἐπὶ τοῦ ἔργου του, προσεκόλλησε παρὰ τούτῳ τὸν υἱόν του Φραγκίσκον Ξένον νέον εἰκοσιοκταετῆ, πλὴν πασχούσης ὑγείας.

Εἰς τὸν ξηρὸν τοῦτον κῆπον, ὅστις περιεῖχε καὶ ὑψηλὸν πύργον ἐξ ἐκείνων, οὓς οἱ ὀθωμανοὶ καλοῦν, Κουλέ, καὶ φυλαττόμενον ὑπό τινος γέροντος Ἀνδρέα Γαβριὴλ καλουμένου, παρακαλοῦμεν τὸν ἀναγνώστην τώρα νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Ὁ Πύργος τοῦ Γαβριήλ.

Τί ἐστὶ βίος;

Βίος ἐστὶ νὰ ἔχῃ τις χρήματα, δύο ὑπερηφάνους ἀραβικοὺς ἵππους, καὶ μίαν ὡραίαν γυναῖκα.

Τί ἐστὶ θάνατος;

Θάνατός ἐστιν ὁ μέγας Τραπεζίτης, ὅστις πληρόνει ὅλων τῶν ἀνθρώπων τὰ χρέη, καὶ μᾶς δίδει, ἀντὶ χαρτίνων ἐξωφλήσεων, μίαν μαρμάρινον πλάκα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπιγράφεται ἡ ἐξώφλησις πάσης μετὰ τοῦ κόσμου τούτου δοσοληψίας.

Τί ἐστὶ πενία;

Πενία ἐστὶν ἡ ἀμοιβὴ, τὴν ὁποίαν ἡ Κοινωνία γενικῶς δίδει πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐφυΐαν.

Τί ἐστὶ πλοῦτος;

Ἡ δύναμις ἐκείνη ἥτις, ἂν καὶ δὲν παρουσιάζῃ τὸν ἄνθρωπον εὐφυῆ, θαμβόνει ὅμως τὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ νὰ διακρίνῃ ὅτι εἶναι βλάξ.

Τί ἐστὶ φήμη;

Ἓξ γραμμαὶ ἀτμοῦ ἐπὶ ἐφημερίδος ἢ βιβλίου.

Αὕτη εἶναι ἡ φιλοσοφία Ἄραβος ποιητοῦ τῶν ἡμερῶν μας, καὶ ἐπὶ τῆς φιλοσοφίας ταύτης μυρίοι ἕτεροι ἤθελον βαδίσει, ἐὰν ἦσαν ἐν τῇ ἀθλίᾳ θέσει μας.

Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ὀπαδοὶ τῆς Φιλοσοφίας ταύτης. Ἀγαπῶμεν κάλλιον, οὐχὶ πρὸς ἱκανοποίησιν ἡμῶν, ἀλλὰ πρὸς διόρθωσιν τῆς ἀρτισυστάτου Κοινωνίας μας, νὰ γυμνώσωμεν καὶ ἀναλύσωμεν ἐνώπιον τοῦ ἀρτισυστάτου Πανελληνίου τὸ ὀλέθριον καὶ ἄτιμον σύστημα τῆς μοχθηρίας τινῶν, ὅπερ πρό τινος κατήντησεν εἰς τοσοῦτον ἐκτραχηλισμὸν ἐντὸς τοῦ Κράτους μας, ὥστε ἄνευ προσωπείου νὰ κράζουν "βίος ἐστὶν, ὁ εἰς ἀνωτέραν ὑπουργείαν ἀναβαίνων ἀδιάφορον πῶς. Πενία, ὁ βυθίζων τὸν ἕτερον εἰς βαθυτέραν ἀνέχειαν, ὅπως οὗτος δράξῃ τὴν θέσιν του. Πλοῦτος, ὁ εντεχνέστερα κλέπτων τὴν Πατρίδα του. Φήμη, ὁ διὰ χιλίων ψευδῶν, ῥαδιουργιῶν καὶ δολοφονιῶν ἀπατήσας τοὺς ἄλλους, φθάσῃ εἰς τὰ πρόθυρα τῶν Ἀνακτόρων· ὦ Ζεῦ κεραυνοφόρε!! ὦ θέμις προστάτρια τῆς Δικαιοσύνης!! βεβαίως, δὲν μεριμνᾶτε πλέον ὑπὲρ ταύτης τῆς πόλεως τῆς Παλάδος!

Τίς δύναταί ποτε κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους αἰῶνας νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἐν Συνταγματικῷ Κράτει κακοῦργός τις Δουλούδας ἐξελθὼν τῶν φυλακῶν τῆς Χαλκίδος ἀπαντᾷ ἕνα Πρέσβυν Ἀνδρέαν Μεταξᾶν, ἕνα ὑπασπιστὴν Γαρδικιώτην, ἕνα Γανυμήδην Σπηλιωτάκην, ἕνα κουτὸν καὶ παρεζαλισμένον ὑπουργὸν Ποτλὴν, δύο ἀθλίους Εἰσαγγελεῖς Ἄννινον καὶ Γρυπάρην, καὶ ἕνα ὑποπρόξενον Ἀγκωνάκην, νὰ τὸν περιλάβουν, περιθάλψουν τὴν οἰκογένειάν του, καὶ μεταχειρισθοῦν τοῦτον ὄργανον τῶν ὅσων περαιτέρω θὰ ἴδῆτε πραγμάτων;

Θλίψις! πένθος! ἀπόγνωσις! καὶ ἐσχάτη τοῦ Ἕλληνος τύφλωσις, ἡ ὑπομονή!

Ἂς ἠδυνάμην νὰ εἰσέδυον τώρα εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Λεωνίδου Δουλούδα. Τί ἦτον ἱκανὸς νὰ πράξῃ, τὸ εἴδομεν ὅτε ἐβύθισεν ἑπτάκις τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τοῦ Χελιώτου τὸ σῶμα.

Ὁ Ξένος, ἔλεγε, μὲ θεωρεῖ ὡς ἓν τῶν ἀνωτάτων ἐκείνων πνευμάτων τοῦ ἄλλου κόσμου, τὰ ὁποῖα καταβαίνουν εἰς τοῦτον τὸν πρόσκαιρον κόσμον διὰ νὰ φέρουν τῶν θνητῶν τὴν εὐδαιμονίαν. Ἐμειδίασεν ἐδῶ μειδίαμα τοῦ Σατανᾶ. Ἂν μοὶ παραδώσῃ τὴν ψυχήν του, εἶπεν ὁ ἀληθῶς Σατανᾶς, θὰ τὸν καταστήσω εὐτυχῆ ὡς τὸν Φάστ. ἐὰν δὲν μ' ἀκολουθήσῃ, θὰ τῷ δείξω ὅλας τὰς φλόγας τῆς κολάσεως τοῦ ἄλλου κόσμου. Δὲν ἦλθον ἐγὼ ἐδῶ ὅπως ἐξαργυρώσω τὴν γῆν τῆς Σμύρνης, οὔτε πάλιν ὅπως μετὰ τῆς γῆς ταύτης κατασκευάζω ἀγγεῖα, ἦλθον διὰ ν' ἀρχίσω τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον μετὰ τοῦ φίλου Παπαλουκᾶ ἄλλοτε εἴχομεν σκοπόν. Πλοῦτος! αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἀποστολή μου.

Ὁ Δουλούδας ἐν τῇ ἰδέᾳ τῆς δολοφονίας ὅλος κατεῤῥόφησε· διέτρεξε τὸν πύργον τοῦ Γαβριὴλ μετ' ὀλίγον, ἐστάθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κήπου του, καὶ στρέφων τὰ βλέμματα πανταχόθεν "Ἰδοὺ, ἔλεγεν, εἷς πύργος μεμονωμένος ἐν τῷ μέσῳ ἐκτεταμένου πεδίου, οὗτινος ἡ θέσις, ἡ κατασκευὴ, ἡ ἐρημία καὶ ἡ σιγὴ παρουσιάζουν τῇ ἀληθείᾳ τὸν πύργον τῆς Χαλημᾶς τὸν περικλείοντα θησαυροὺς, πλὴν ἀπρό-

Ὁ Πύργος τοῦ Γαβριὴλ.

σιτον ἕνεκα τῶν κακῶν πνευμάτων τὰ ὁποῖα τοὺς φυλάττουν. Ποῖος θὰ ἰδῇ τὸν πλίνθινον τοῦτον περίβολον ἐπὶ τοῦ σάγματος τοῦ ὁποίου ὁ χρόνος ἐφύτευσε τὴν χλόην, καὶ οἱ ἥλιοι τοσούτων ἐτῶν ἀπεξήραναν αὐτὴν, ποῖος θὰ ἰδῇ τὰς ἐλαίας, συκέας καὶ τζικουδέας, τὰς ὁποίας αἱ ἀνθρώπινοι χεῖρες μικρὰς παρὰ τὸ τεῖχος τοῦτο ἐφύτευσαν, καὶ τὰ ἔτη ἤνδρωσαν, ὥστε νὰ ὑπερβοῦν τὸ τεῖχος καὶ νὰ καλύψουν αὐτὸ, καὶ ὠχυρωμένην μορφὴν νὰ τῷ δίδωσι, τίς θὰ τὰ ἰδῇ ταῦτα καὶ δὲν θὰ εἰπῇ, ὅτι ἐπίτηδες ἔγεινον ὅπως οἱ ἀνθρώπινοι ὀφθαλμοὶ μὴ εἰσδύωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικόν του; Ἀλλ' ἐκείνη ἡ ξηρὰ καὶ εὐρεῖα δεξαμενὴ τάχα δὲν ἐπαυξάνει περισσότερον τὴν ἐρημίαν; Τὸ ξηρὸν τοῦτο ἐμβαδὸν, τὸ ὁποῖον ἡ δίκελλα καὶ ἡ αἰξίνη ποτὲ δὲν ἐκτένισαν, σημαίνει ὅτι οἱ ἀνθρώπινοι πόδες πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὸ ἀποφεύγουν. Ἰδοὺ καὶ τὸ ἔρημον ἐκεῖνο μαγκανοπήγαδον, ἔνθεν κἀκεῖσε πυραμίδες χαλίκων . . . τῇ ἀληθείᾳ εἶναι μυστηριώδης καὶ ἔξω ἀπ' ἐδῶ, ὡς ἐμὲ τὸν ἴδιον, ὁ πύργος οὗτος, πλὴν καὶ κατάλληλος διὰ τὸ ἔργον μου. Ἐδῶ ὡς ἄλλος Κύκλωψ θὰ στήσω τὰ ἐργαλεῖά μου, καὶ ἐδῶ θὰ χαλκεύσω τοῦ γέροντος Προξένου τὸ λαμπρὸν μέλλον.

Ὁ Λουλούδας ἤνοιξε τὸ βῆμα καὶ προεχώρησε πρὸς μικρὸν κτίριον ὅπερ ἦτο παρὰ τῷ Πύργῳ.

"Εἶναι τὸ λουτρόν! ἔκραξε περιχαρῶς, εἰς τὴν ὡραίαν ὀθωμανικὴν ἁρμονίαν, ἥτις ἐντὸς τούτου ἐπεκράτει, καὶ τοῦτο ἔρημον! ἐρημότατον! . . Α! ἐλησμόνησα ὅτι ὁ πύργος οὗτος ἀνήκει πρὸς τὸν πλούσιον ὀθωμανὸν χατζῆ Μουσταφᾶν Σαρβάλογλουν· ὅτι παρὰ τούτου ὁ Πρόξενος τὸν ἐνοικίασε, καὶ ὅτι ὁ γέρων Γαβριὴλ εἶναι μόνον φύλαξ τούτου.

"Ἐν τῷ λουτρῷ τούτῳ αἱ Νηρηΐδες καὶ τὰ Οὐρὶ τῶν τουρκικῶν χαρεμίων ποσάκις ἐλούσθησαν! ὑπὸ πόσων ὡραίων πλακῶν εἶναι ἐστρωμέναι! Τὸ ξύλινον τοῦτο ὕψωμα εἶναι τὸ ἀνάκλιντρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐξηπλοῦντο μετὰ τὸ λουτρὸν καὶ ἔπινον τὸ σερμπέτιον. Ὁποίων ἡδυτάτων ἀναμνήσεων πρέπει νὰ ἦναι ὁ θάλαμος οὗτος! εἶπεν· ἰδοὺ καὶ ἡ τουρκικὴ ζηλοτυπία πῶς φαίνεται ἐκ τῶν κιγκλιδωτῶν παραθύρων του.

Ἐξῆλθε πάλιν εἰς τὸ περιαύλιον καὶ προεχώρησεν εἰς μίαν ἄλλην ταπεινὴν οἰκίαν οὖσαν αὔτικρυ τοῦ λουτροῦ.

"Τί ἦτον ἐδῶ ἀρά γε! . . . τὰ δύο ταῦτα συνεχῆ δωμάτια ὁμοιάζουν φάτνην ἵππων, ἀποθήκην, φοῦρνον καὶ ὑπηρετῶν κατάλυμα. Ἐδῶ θὰ στήσω τὴν κάμινον μου, τὸ χυτήριόν μου, καὶ ἐδῶ θὰ ῥεύσει ὁ Πακτωλὸς τῆς νέας Ἰωνίας. Ἂν ἔβλεπον τὰ δωμάτια ταῦτα οἱ ἐν Ἀθήναις φίλοι μου, οἱ ἐν Ἀθήναις προστάται μου, ἤθελον εἰπεῖ ὅτι ἡ ἀποστολή μου συνοδεύεται καὶ ὑπὸ μιᾶς κρυφίας Ἑκάτης, ἥτις τίποτε δὲν ἀφίνει ὄπισθέν της, ὅπως μὲ κάμῃ καθ' ὅλα νὰ εὐδοκιμήσω.

Ὁ Μάγος Λουλούδας ὕψωσε τότε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπεξειργάζετο τὸν Πύργον μετὰ πολλῆς περιεργείας "Εἶναι τριόροφος . . . παράδοξος ἀρχιτεκτονική!! τὸ πρῶτον πάτωμά του εἶναι πλίνθινον, ἀσβεστωμένον ἔξωθεν, πλὴν ἡ ἄσβεστός του κατέπεσεν ἔνθεν κἀκεῖσε, καὶ παρομοιάζει ἐμβαλωμένον ἔνδυμα· Οἱ μέλανες ἁρμοί του εἶναι καὶ οὗτοι ἡμιεσβεσμένοι. Δὲν ἔχει οὐδὲν παράθυρον, οὐδεμίαν ὀπὴν, ἐκτὸς μιᾶς τετραγώνου μικρᾶς καὶ ὑπογείου ἐρυθρᾶς θύρας. Νομίζει τις τῇ ἀληθείᾳ ὅτι μέλλει νὰ κρούσῃ φρουρίου θύραν. Ἂς εἰσέλθωμεν πάλιν, εἶπε· τὸ σκότος, αἱ ἀράχναι, ἡ πνιγηρὰ ὀσμὴ καὶ ἡ σαθρὰ κλίμαξ δὲν εἶναι ἄρα ἀρκοῦντα χαρακτηριστικὰ εἰς τὸ νὰ ἐμπνεύσουν τὸ μυστηριῶδες καὶ τὸν τρόμον τῆς ἐρημίας; χωρίσματα θαλάμων τί εἶναι, τὸ ἀγνοοῦν οἱ εὐλογημένοι αὐτοὶ Τοῦρκοι. Ἰδοὺ ἓν ἄλλο δεύτερον πάτωμα, σύγκειται ἀπὸ ἓν μόνον εὐρύχωρον δωμάτιον μετὰ φαντασιωδῶν ἀραβουργημάτων ἐπὶ τῆς ὀροφῆς, ὅλων ἐκ πετaύρων καὶ σανίδων ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς προχωρουσῶν διαδοχικῶς, καὶ παράθυρα, τῶν ὁποίων ἡ πυκνότης τῶν κιγκλίδων παριστοῦν τὴν αὐστηρὰν ζηλοτυπίαν. Ἐάν τις μικρὸν σεισθῇ, κλωνεῖται ὅλον τὸ πάτωμα, ὡς ἐὰν ὑπῆρχεν ὑπ' αὐτὸ ἡ Ἔτνη ἢ ὁ Βεσούβιος. Τί ἄρα εἶναι τὸ τρίτον πάτωμα; ἡ αὐτὴ διαίρεσις, ἡ αὐτὴ Ἀρχιτεκτονική. Πλὴν ἡ ζηλοτυπία χαρακτηρίζεται ἔτι ζωηρότερα ἐπὶ τῶν παραθύρων του· ὁ δὲ κλωνισμὸς οὐχὶ μόνον ὁ τῆς Ἔτνης καὶ Βεσουβίου, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν Ἡφαιστίων τῶν Κορδιλιέρων τοῦ Περοῦ. Μὰ τὴν ἀλήθειαν! ἔκραξεν ὁ Λουλούδας, μὲ ὅλην τὴν ῥωμαντικότητα τοῦ πύργου τούτου καὶ τὰς ἀναμνήσεις του ὅτι ἐδῶ οἱ γυναικωνῖται πολλῶν Ὀσμανλίδων πρέπει νὰ συνετράφησαν, δὲν μ' ἔρχεται πολὺ πολὺ ἡ ἐπιθυμία νὰ στήσω τὴν κλίνην μου ἐντὸς τοιούτου ἐναερίου κτιρίου . . .

Μετέβη τώρα ὄπισθεν τοῦ πύργου καὶ τοῦ κήπου, ὅπου ἐν ταπεινῇ καλύβῃ κατῴκει ὁ φύλαξ Γαβριήλ.

—Εἶσαι ὁ Γαβριὴλ ὁ φύλαξ τοῦ κήπου τούτου; ἠρώτησε τοῦτον μετὰ τόνου Κυρίου.

—Μάλιστα, ἀφέντη!

—Ἐγὼ εἶμαι ὁ Λουλούδας! ὁ Λεωνίδας, Λουλούδας! Πρέπει ἤδη ὁ Κύριος Ξένος νὰ σ' ὡμίλησε περὶ ἐμοῦ.

—Μάλιστα! μάλιστα, ἀφέντη!

—Αὔριον θὰ ἔλθουν ἐργάται ἐδῶ διὰ νὰ κατασκευάσουν ἓν καμίνι, διότι ἐνοικιάσαμεν τὸ μέρος τοῦτο διὰ νὰ κατασκευάσωμεν πιάτα, γλάστρας, καὶ ἄλλα ἀγγεῖα πήλινα.

—Πολὺ καλά, ἀφέντη!

Ὁ πανοῦργος ὀφθαλμὸς τοῦ Λουλούδα ἐπεθεώρησε τώρα καὶ τὸν Γαβριὴλ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Τὸν εὗρε γέροντα μετὰ λευκῆς κόμης, λευκοῦ μύστακος καὶ πώγωνος, ἐπιδερμίδος τῶν χειρῶν ἀποτετυλωμένης, φέροντα γραικικὴν στολὴν, δηλ. πλατεῖς ἀναξυρίδας καὶ στρόφιον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐν τῇ ζώνῃ μικρὸν ἐγχυρίδιον.

"Ὁ γέρων οὗτος πρέπει νὰ ἦναι ἀμαθὴς, θρῆσκος, φανατικὸς, ἀλλ' ἄκακος, ἀπομωραμένος, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ ἐνθυμῆται ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην στιγμὴν τὶ εἶπεν. Ἡ τύχη τοῦ νονοῦ μου Μεταξᾶ μὲ τὸν στέλλει καὶ τοῦτον, διενοήθη.

Μετά τινας ἡμέρας ὁ ἔρημος οὗτος πύργος ἐπανεῦρε τῶν ἀνθρώπων τὴν ζῶσαν φωνήν· οἱ ἐργάται ἤγειρον τὴν κάμινον, οἱ ὄνοι μετέφερον ἐν κοφφίνοις ἄφθονον ἀργυροῦχον γῆν, καὶ ὁ Φραγκίσκος Ξένος τακτικῶς ἐπηγρύπνει τὸν Λουλούδαν μὴ σφετερισθῇ τὸν ἄργυρον τὸν ὁποῖον ἐξῆγεν. Ἀπειράριθμον πλῆθος πηλίνων ἀγγείων, σωλήνων καὶ κεράμων κατεσκευάσθησαν, ἐξ ὧν μέρος ἴσως ὑπάρχει εἰσέτι ἐκεῖ, ὡς καὶ ὁ φύλαξ Γαβριήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛʹ.

Μία Γανυμήδειος Στροφή.

Ἠκούσατε τὸ τρομερὸν ἀνέκδοτον τῆς Αἰκατερίνης τῆς Ῥωσσίας;

Ὑπῆρχεν ἐν τῇ Πρωτευούσῃ ταύτης Ἄγγλος τις πλούσιος ἐγκαταστημένος καὶ ἐθνογεγραμμένος Ῥῶσσος Σαθερλὰνδ καλούμενος. Πρωῒαν τινὰ ἡ μὲν οἰκία του περικυκλοῦται ὑπὸ στρατιωτῶν, οὗτος δ' εἰδοποιεῖται ὅτι, ὁ τότε τῆς Ἀστυνομίας Ἀρχηγὸς Κύριος Ῥελιὲφ ἀμέσως ἐζήτει νὰ τῷ ὁμιλήσῃ.

Πρὸτοῦ ἔτι νὰ ἐνδυθῇ ὁ Κύριος Σαθερλάνδ, ὁ ἀνώτερος οὗτος ὑπάλληλος ἄνευ ἐθιμοταξίας παρουσιάζεται ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ. "Κύριε Σα-" θερλὰνδ, τῷ λέγει, εἶμαι ἐπιφορτισμένος πάραυτα "νὰ ἐκτελέσω διαταγὴν τῆς χαριτοβρύτου Αὐτο-" κρατορίσσης μου· διαταγὴν, ἧς τὸ φρικῶδες καὶ "μ' ἐκπλήττει, καὶ μὲ καταθλίβει ἄκρως· καὶ εἰλι-" κρινῶς ὁμιλῶν, εὑρίσκομαι εἰς βαθύτατον σκότος "τίς ποτε αἰτία παρώργισε τὴν Αὐτοκρατορικὴν "Μεγαλειότητά της ὅπως προστρέξῃ εἰς τοιαῦτα "μέτρα."

"Εἶμαι ἐν τῷ αὐτῷ ὡς ὑμεῖς σκότει, Κύριε "Ῥελιέφ· πλὴν, παρακαλῶ, ὁμιλεῖτε, ὁποία εἶναι "ἡ διαταγή σας;

"Δὲν ἔχω σθένος νὰ σοὶ τὴν προφέρω, φίλε "μου.

"Ἀπώλεσα τάχα τὴν εὔνοιαν τῆς Αὐτοκρατορίσ-" σης;

"Εἴθε νὰ ἦτο τοῦτο μόνον!... δὲν ἤθελες μὲ "ἰδεῖν τοσοῦτον τεθλιμένον καὶ ἔντρομον, Κύριε "Σαθερλάνδ. Ἀπολεσθεῖσα εὔνοια, ἐπανευρίσκε-" ται. Ἀπολεσθεῖσα περιουσία, ἐπανακτᾶται.

"Μήπως μὲ ἀποπέμπει εἰς Ἀγγλίαν; ὦ οὐρανέ! "τί εἶναι; λέγετε! μήπως ἡ Αὐτοκρατόρισσα μὲ "στέλλει εἰς τὴν Σιβηρίαν;

"Εἰς τὴν Σιβηρίαν; εἴθε κἂν νὰ ἦτο τοῦτο! "Μένει ἡ ἐλπὶς μίαν ἡμέραν νὰ ἐπανέλθῃς.

"Μήπως θὰ λάβω τοὺς ῥαβδισμοὺς τοῦ "Κνούτ;

"Ἡ ποινὴ αὕτη εἶναι τρομερὰ, ἀλλὰ δὲν φέρει "τοὐλάχιστον θάνατον.

"Λοιπὸν πρόκειται περὶ τῆς ζωῆς μου!! ἔκραξεν "ἔντρομος ὁ δυστυχὴς Σανδερλάνδ· πλὴν δὲν σοὶ "πιστεύω μετὰ τοσαύτην πρὸς ἐμὲ εὔνοιαν τῆς "Αὐτοκρατορίσσης, καὶ διότι πώποτε δὲν προσέ-" κρουσα πρὸς τὴν Μεγαλειότητά της, καὶ διότι "πρὸ τριῶν ἔτι ἡμερῶν τοσαῦτα καλὰ ὑπὲρ ἐμοῦ "ἐξεφράσθη. Πρὸς Θεοῦ!! σπεύσατε! λέγετε! "ὁποία εἶναι ἡ διαταγή σας!

Λοιπὸν εἶπε μετὰ θλιβερᾶς φωνῆς ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας "Ἡ Αὐτοκρατόρισσά μου μὲ διέ-" ταξε νὰ σὲ παραγεμίσω ὡς τὰς Αἰγυπτιακὰς "Μομίας.

"Νὰ μὲ παραγεμίσῃς!!

"Ναί! μὲ εἶπε νὰ σὲ παραγεμίσω μὲ ἄχυρα.

Ὁ τραπεζίτης ἠτένισε πρὸς τοῦτον μετὰ βαθείας σιωπῆς καὶ μετ' ὀλίγον εἶπεν "Ἀλλοίμονον, "Κύριε! ἢ σὺ ἀπώλεσας τὰς φρένας, ἢ ἡ Κυρία "σου· δηλ. ὁμιλεῖς σπουδαίως ὅτι ἔλαβες τοιαύτην "διαταγήν; Καὶ ἂν τὴν ἔλαβες, θέλεις νὰ μ' "εἰπῇς ὅτι δὲν ἤνοιξας διόλου τὸ στόμα νὰ ἐρωτή-" σῃς κἂν τὴν αἰτίαν, καὶ ν' ἀντισταθῇς εἰς τὴν "ἀποτρόπαιον καὶ βάρβαρον ταύτην ἀπόφασιν;

"Φεῦ!! δυστυχῆ φίλε μου! ἀπέτεινον παρατη-" ρήσεις καὶ ἠναντιώθην τόσον, ὅσον κατ' οὐδεμίαν "ἄλλην ἐν τῷ βίῳ μου περίστασιν. Ἐξέφρασα "τὸν τρόμον καὶ τὴν θλίψιν μου, ἀλλ' ἄλλο τι δὲν

" κατώρθωσα, ἢ νὰ παροξύνω μᾶλλον τὴν δυσανάλ-
" γητον Κζαρίναν. Πήγαινε, μ' ἔκραξε μετ' ὀργῆς,
" καὶ μὴ λησμονῇς ὅτι τὸ χρέος σου εἶναι νὰ ἐκτελῇς
" ἀκριβῶς καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης παρατηρήσεως
" ὁποίαν δήποτε ἐντολὴν σοὶ δίδω!"

Εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ τις τὴν φρίκην τοῦ δυστυχοῦς Τραπεζίτου.

Ὁ Κύριος Ῥελιὲφ περιέμενε καὶ παρῆλθον αἱ πρῶται στιγμαὶ τῆς ἀγωνίας τοῦ φίλου του, καὶ τότε τὸν εἰδοποίησεν ὅτι μόνον ἓν τέταρτον τῆς ὥρας τῷ ἔμενεν ὅπως τακτοποιήσῃ τὰς ὑποθέσεις του καὶ προσευχηθῇ.

Ὁ Σαθερλὰνδ ὠδύρετο, ἐδέετο καὶ ἐξώρκιζε τὸν Ἀρχιαστυνόμον νὰ κομίσῃ τοὐλάχιστον πρὸς τὴν Αἰκατερίνην πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεώς της μίαν ἀναφοράν του.

Μὴ δυνάμενος ὁ Κύριος Ῥελιὲφ ν' ἀρνηθῇ τοσοῦτον δικαίαν πρότασιν ἑνὸς στενοῦ φίλου του, συγκατένευσε· φοβούμενος ὅμως τὴν ὀργὴν τῆς Κζαρίνας, ἀντὶ νὰ κομίσῃ τὴν ἀναφορὰν κατ' εὐθεῖαν πρὸς ταύτην, ἐκόμισε ταύτην πρὸς τὸν τότε Πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας Κόμητα Βρούς. Ὁ Πρέσβυς φυσικῶς ὑπέθεσεν ἐξ ἴσου τὸν Ἀστυνόμον φρενοβλαβῆ· πλὴν ὅτε εἶδε τὸ θετικὸν τῆς ὑποθέσεως, τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν περιμένῃ, καὶ ἔδραμεν εἰς τ' Ἀνάκτορα, ἐπαρουσιάσθη ἐσπευσμένως πρὸς τὴν Αὐτοκρατόρισσαν, καὶ μεθ' ὅσης ἠδύνατο βραχυλογίας ἐξήγησε τὴν ὑπόθεσιν, καὶ περιέμενε νὰ μάθῃ τὰ αἴτια τοιαύτης σκληρᾶς ἀποφάσεως.

"Ὢ Θεέ μου!! ὁπόσον τρομερὸν λάθος!! ἔκραξεν
" ἡ Αἰκατερίνη· βεβαίως ὁ Ῥελιὲφ ἀπώλεσε τὰς
" φρένας του! Δράμε, Μιλόρδε, ἀμέσως! δράμε,
" παρακαλῶ! καὶ εἰπὲ αὐτοῦ τοῦ δαιμονισμένου
" Ἀστυνόμου νὰ παραιτήσῃ ἥσυχον καὶ ἐλεύθερον
" τὸν ἀγαθὸν φίλον μου Σαθερλάνδ!...

Ὁ χρόνος ἦτο πολύτιμος· ὁ Πρέσβυς ἔδραμε φέρων πρὸς τοῦτον τὴν διαταγὴν τῆς Αὐτοκρατορίσσης. οὕτως ἔσωσε τὸν Κύριον Σαθερλὰνδ ἀπὸ τοῦ σκληροτάτου τῶν θανάτων. Κατὰ δὲ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς τὰ Ἀνάκτορα εὗρε τὴν Αἰκατερίνην γελῶσαν καὶ καγχάζουσαν εἰς τὸ ἔπακρον.

"Διορῶ τώρα, Κύριε Κόμη, ἅμα ἐνεφανίσθη, τῷ
" εἶπεν αὐτή, τὴν αἰτίαν τοῦ τρομεροῦ τούτου λάθους.
"Πρὸ πολλοῦ εἶχον μικρὸν καὶ ὡραῖον κύνα τὸν
"ὁποῖον ὑπερηγάπων, καὶ χθὲς μοὶ ἐτελεύτησε.
"Τὸν ἐκάλουν δὲ Σαθερλὰνδ, καθ' ὅτι ὁ Κύριος
"Σαθερλὰνδ μοὶ τὸν εἶχε δωρίσει. Εἶπον λοιπὸν
"πρὸς τὸν Κύριον Ῥελιὲφ νὰ τὸν λάβῃ, ταριχεύσῃ,
"καὶ παραγεμίσῃ ἄχυρα. Λάβε τὸν Σαθερλὰνδ
" καὶ ταρίχευσέ τον ἀμέσως, τῷ εἶπον. Ἐπειδὴ δὲ
" τὸν ἐθεώρουν διστάζοντα εἰς τὴν διαταγήν μου καὶ
" μασσῶντα τινὰς παρατηρήσεις, οὖσα τότε βυθι-
" σμένη ἔν τινι σπουδαίᾳ ὑποθέσει, καὶ ὑπολαβοῦσα
" ὅτι δὲν κατεδέχετο ν' ἀναδεχθῇ τοιαύτην ὑπηρεσίαν,
" ὠργίσθην καὶ τῷ εἶπον, πήγαινε, καὶ μὴ λησμονῇς
" ὅτι εἶναι χρέος σου νὰ ἐκτελῇς ἀκριβῶς καὶ ἄνευ
" τῆς ἐλαχίστης παρατηρήσεως οἵαν δήποτε ἐντολὴν
" σοὶ δίδω! Τοιαύτη εἶναι, Κύριε Πρέσβυ, ἡ λύσις
" τοῦ γελοίου καὶ ἐνταυτῷ τρομεροῦ τούτου αἰνίγ-
" ματος."

Ἐρωτῶμεν, ἐὰν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀστυνομίας δὲν ἦτο φίλος στενὸς τοῦ τραπεζίτου καὶ δὲν συγκατένευε νὰ κομισθῇ πρῶτον ἡ ἀναφορὰ αὐτοῦ πρὸς τὴν Αὐτοκρατόρισσαν, ἀλλ' ὡς μηχανικὸν ὄργανον τῆς ἐξουσίας ἐνήργει, ἐταρίχευεν ἢ ὄχι τὸν Κύριον Σαθερλάνδ; βεβαίως τὸν ἐταρίχευεν.

Ὅταν δὲ τὸ μέγα λάθος ἐξήρχετο εἰς φῶς ἀκολούθως, τί ἤθελε συμβῇ; ἡ Κζαρίνα ἐξ ἀνάγκης ἤθελεν ὑποστηρίξει τὸν Κύριον Ῥελιὲφ, καὶ κοινοποιήσει εἰς τὸν κόσμον ὅτι ὁ Σαθερλὰνδ ἦτο μέγας τῆς Ῥωσσίας προδότης, ἢ ἤθελε τιμωρήσει καὶ ἀποπέμψει τῆς ὑπηρεσίας της τὸν μέγαν Ἀστυνόμον, ὅστις, ἢ ἐκ μικρονοίας, ἢ ἐκ προμελέτης ὠφελεῖται ἐξ ἑνὸς μόνου λόγου τοῦ Ἡγεμόνος του διὰ νὰ καταστρέψῃ καὶ ἐκδικηθῇ, ὅντινα ἀντιπολιτεύεται.

Τοιοῦτον ζήτημα, Ἄρχοντες, εἰς οὐδεμίαν ἄλλην πόλιν τοῦ κόσμου δύναται ν' ἀποφασισθῇ, ὡς εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐκεῖ εἶναι ὁ Ἄρειος Πάγος, ὅπως λέγει καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς Γρυπάρης (Ἐν παρόδῳ ποτὲ μάγειρος ἐν Τήνῳ τοῦ Κυρίου Ἐμμανουὴλ Ξένου), καὶ ἐκεῖ πρέπει νὰ ἐπιστρέψωμεν νὰ τὸ πληροφορηθῶμεν, παραιτοῦντες πάλιν πρὸς καιρὸν μετὰ λύπης τὴν Σμύρνην.

Ἅμα φθάσωμεν εἰς τὰς Κλινὰς Ἀθήνας, σᾶς παρακαλῶ, Κύριοι Ἀναγνῶσται, νὰ μ' ἀκολουθήσητε κατ' εὐθεῖαν εἰς τοῦ μεγάλου Κωδηκοποιοῦ τὸ δωμάτιον, τοῦ Ποτλῆ λέγω, ὅστις τὰ νῦν εἶναι καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Εἶναι ὁ βαθύτερος νοῦς τῶν Κλινῶν Ἀθηνῶν· διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ ἁπλοῦ Δικηγόρου δι' ἑνὸς μόνου δισκελίσματος ἔφθασεν εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἕδραν. Εἶναι ὁ ἐρημίτης γέρων τὸν ὁποῖον ὁ Ζαδὶκ τοῦ Βολταίρου ἀπήντησεν εἰς τὸ δάσος κρατοῦντα τὴν βίβλον τῆς Εἱμαρμένης, καὶ ὅστις ἠδύνατο νὰ σοὶ διερμηνεύσῃ ὅλας τὰς ἀβύσσους τῆς Θείας Προνοίας.

Σέβας λοιπὸν, Κύριοι! ταπείνωσις! ἔξω τοὺς πίλους! κλίνατε τὰς κεφαλάς! ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον!....

Ἰδού, πλησίον τοῦ θρανίου του ἵσταται ὁ καλὸς τὴν ὄψιν ἐκεῖνος νέος· φαίνονται δὲ συσκεπτόμενοι περί τινων τοῦ Κράτους ὑποθέσεων.

—Σούς! . . μὴν ἐκβάλετε τζιμουδιάν! . . . Καλῶς ὡρίσετε! ἤλθετε ἐγκαίρως, διότι ἡ ὑπόθεσις τοῦ Ξένου, τὴν ὁποίαν τώρα διασκεπτόμεθα ἐνταῦθα, εἶναι ἡ αὐτὴ ὡς ἡ τοῦ Σαθερλάνδ· εἶπεν ὁ νέος.

Καὶ στραφεὶς πάλιν πρὸς τὸν μέγαν Κωδηκοποιὸν τοῦ Κράτους, ὅστις εἶχε σχεδὸν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του προσκεκολλημένον ἔγγραφόν τι καὶ μετὰ σπουδῆς ἐμελέτα τοῦτο, ἐφαίνετο ὅτι τῷ ἔδιδε νουθεσίας, καὶ ἐποίει παρατηρήσεις διὰ τοῦ δακτύλου του.

—Τίς εἶναι οὗτος ὁ παῖς, Κύριε Συγγραφεῦ; εἷς τῶν ἀναγνωστῶν μου μ' ἐρωτᾷ.

—Σιωπή! . . . ὁμίλει χαμηλότερα! . . . φαίνεται, δὲν ἦλθες ἄλλοτε εἰς Ἀθήνας.

—Δὲν ἦλθόν ποτε εἰς τὰς Ἀθήνας, σύμφημι.

—Δὲν εἶδες λοιπὸν τὰ δύο τρίτα τοῦ κόσμου. Ὅστις δὲν εἶδε τὸ Λονδῖνον, δὲν εἶδε τὸ ἥμισυ τοῦ κόσμου· ὅστις δὲν εἶδε τὰς Ἀθήνας, δὲν εἶδε τὰ δύο τρίτα.

Διὰ νὰ σὲ θέσω εἰς τὴν σειρὰν τῆς ὑποθέσεως καὶ σὲ πληροφορήσω τὰ καθέκαστα, ἀνάγνωσον τὴν σύντομον ταύτην βιογραφίαν τοῦ καλοῦ τὴν ὄψιν ἐκείνου νεανίου, τῆς ὁποίας αὐτόγραφον μοὶ εἶχε δομένον πρό τινος ἀνώτερός τις ὑπάλληλος ὁ Νομάρχης τῆς . . . . . . τὴν ὁποίαν διαφυλάττω ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ μου καὶ ἔτι δὲν ἐλιθόγραψα. οὗτος τὸν ἐγνώρισε καλῶς ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων.

Μεθ' ὁποίας περιεργείας τὸ διέτρεχεν ὁ ἀναγνώστης, μόνος ἐγὼ τὸ ἐνθυμοῦμαι· Ἰδοὺ τοῦτο:

Ὁ ΣΠΗΛΙΩΤΑΚΗΣ.

"Ὁ Νέος οὗτος πρὸ δεκατριῶν περίπου ἐτῶν
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .
" . . . .

Πῶς, φίλε ἀναγνῶστα! ἐσκυθρώπασας; Τί θέλεις νὰ πράξω; τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἀλήθειαν, τέκνον μου! Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ συσταίνωμεν ἢ νὰ διοργανίζωμεν Κοινωνίας· πρέπει μόνον ν' ἀντιγράφωμεν καὶ ἐξεικονίζωμεν αὐτάς, ὅπως τὰς ἀπαντῶμεν.

—Λοιπὸν, Κύριε Τμηματάρχα! ἠκούσθη τότε ἡ βαρεῖα φωνὴ τοῦ Κωδηκοποιοῦ Ὑπουργοῦ, τί φρονεῖτε διὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην τοῦ Κυρίου Λεωνίδου Λουλούδα; Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Λουλούδας; φρονεῖτε ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος μετὰ τοῦ Ξένου ἐργάζονται τοιαῦτα; γνωρίζετε τὸν Λουλούδαν;

—Ἂν γνωρίζω τὸν Λουλούδαν; . . . καὶ πολὺ μάλιστα! . . . Εἶναι οἰκογενείας παιδί! εἶναι υἱὸς τοῦ μακαρίτου Ταγματάρχου Λουλούδα! Ἡ Μήτηρ του καὶ αἱ ἀδελφαί του εἶναι ἐδῶ εἰς Ἀθήνας· εἶναι ἅγιαι ψυχαί, καὶ πολὺ καλῆς τροιαιρέσεως γυναῖκες. Τὰς ἐπισκέπτομαι συχνάκις καὶ ἐγώ, καὶ ἄλλοι πολλοὶ διακεκριμένοι Ἄνδρες τοῦ Κράτους, ὡς ὁ ἐξοχώτατος Μεταξᾶς, ὁ νομομαθέστατος Εἰσαγγελεὺς Ἄννινος, καὶ ἄλλοι πολλοί.

—Ἆ! . . . . λοιπὸν τὸν γνωρίζετε τὸν νέον! . . . χασμώμενος μετ' ἀτονίας ἐξηκολούθησε. Πῶς διάβολο λοιπὸν ὑπῆγε καὶ περιεπλέχθη εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν! ἀκοὺς ἐκεῖ νὰ κάμνῃ κίβδηλα!! Ἔπειτα ὁ Ξένος τόσων ἐτῶν ὑπάλληλος . . . ἐγώ, εἶναι ἀληθὲς, δὲν τὸν γνωρίζω· ἀλλὰ νὰ κάμνῃ κίβδηλα μὲ τὸν Λουλούδαν! . . . καὶ ὁ ἴδιος Λουλούδας νὰ ἐνοχοποιῇ τὸν ἑαυτόν του! . . . ἐνῷ καλῶς γιγνώσκει ὅτι ἡ ποινὴ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην εἶναι τριῶν τοὐλάχιστον ἐτῶν δεσμά! . . .

—Αὐτὸ ἴσα ἴσα, Κύριε Ὑπουργέ, ἀποδεικνύει ὅτι εἶναι νέος μὲ συνείδησιν. Ἐγὼ βλέπω ὑπὸ διαφορετικὴν ἔποψιν τὴν ὑπόθεσιν, Κύριε Ὑπουργέ ἰδοὺ πῶς τὴν βλέπω· πιστεύω ὅτι εἷς γέρων γάτο[illegible] εἶναι πάντοτε πανουργότερος ἀπὸ ἓν νέον ποντί[illegible] ὁ Ξένος εἶναι εἷς γέρων γάτος ὅστις ἐλευκάνθη [illegible] τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν μακρὰν τῶν ὀμμάτων [illegible] Κυβερνήσεως, ἐλεύθερος καὶ ἀνεξάρτητος ὡς Η[illegible] μονίσκος· ἔχει ἔξοδα καὶ ἀνάγκας, καὶ μίαν πολ[illegible] ριθμον οἰκογένειαν· ταῦτα εἶναι πράγματα ἀ[illegible]αμφισβήτητα· αἱ ὀκτακόσιαι δραχμαὶ ὁποῦ λαμβ[illegible]άνει

κατὰ μῆνα, βέβαια δὲν τὸν ἀρκοῦν. Ἔβαλε λοιπὸν τὸν τρελὸν νὰ σύρῃ τὸν ὄφιν ἀπὸ τὴν τρύπαν. Ἐπῆρε τὸν Λουλούδαν, τὸν ἠπάτησεν ὡς νέον ἄπειρον καὶ ἀγαθὸν, καὶ τὸν κατέφερε νὰ κάμῃ κίβδηλα· τὰ ἐκυκλοφόρησε διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς του εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐῤῥούφησε μὲ μίαν ἄφρονα πλεονεξίαν ὅλον τὸν καρπόν των αὐτὸς μόνος, καὶ τέλος, ὅτε εἶδεν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἕνεκα τῶν παραπόνων τοῦ Λουλούδα δύναται νὰ φοραθῇ, ἐσχεδίαζε νὰ πράξῃ ὅπως καὶ εἰς τοῦ Παπαλουκᾶ τὸν καιρόν.

—Ποῖος εἶναι ὁ Παπαλουκᾶς;

—Ὑμεῖς, ἀληθῶς, δὲν ἦσθε τότε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον· κατεγίνεσθε τότε εἰς τὴν γραφὴν τῶν Κωδήκων. Ἐρωτήσατε ἐμὲ ὅστις ὅλα τὰ ἐνθυμοῦμαι, διότι εἶμαι παλαιὸς τῶν ἡμερῶν, ὁ Παπαλουκᾶς ἦτον ἕνας ἄλλος συνεταῖρος τοῦ Ξένου εἰς τὴν Κιβδηλοποιΐαν, εἷς ἀξιόλογος ἄνθρωπος, Κυριε Ὑπουργέ! . . . . διὰ νὰ δόσω νὰ ἐννοήσητε πόσον ἔντιμος καὶ ἀξιόλογος ἦτον, δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω ἄλλο, εἰμὴ ὅτι ἦτον ἐπιστήθιος φίλος τοῦ Γαρδικιώτου, καὶ ὅτι οὗτος μάλιστα ἐνήργησε καὶ διωρίσθη β^{ος} Διερμηνεὺς τοῦ Προξενείου τῆς Σμύρνης· ἀγνοῶ τίνι τρόπῳ, πλὴν τοῦτο μόνον γνωρίζω, ὅτι αὐτὸς ὁ τίμιος, αὐτὸς ὁ ἐνάρετος, αὐτὸς ὁ εὐϋπόληπτος Ξένος ἐδῶ τὸν ἔχει, ἐκεῖ τὸν ἔχει, τὸν διαφθείρει καὶ καταφέρει τὸν ἄνθρωπον. Ἱδρόνει τις ἀπὸ φιλοτιμίαν νὰ διηγῆται, Κύριε Ὑπουργέ, τοιαῦτα πράγματα· τὸν καταφέρει, λέγω, νὰ κάμῃ κίβδηλα. Ὁ Παπαλουκᾶς, μὲ τὸν ὁποῖον ὡμίλησα, λέγει ὅτι ὁ Ξένος πρέπει νὰ ὠφελήθη τοὐλάχιστον δέκα χιλιάδας δίστηλα ἀπὸ τοῦτον. Πλὴν ἓν πρωὶ, διὰ νὰ πλέῃ πάντοτε ὡς τὸ λάδι ἐπάνω, ὡς τὸν διδάσκαλόν του τὸν Ἀλῆ Πασᾶν, τὸν καταμηνύει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Μᾶς ἔφερεν, ἐνθυμοῦμαι, ἄνω κάτω. Ἐστείλαμεν ἀμέσως τὸν ἀκέραιον καὶ δραστήριον Κύριον Ἄννινον νὰ κάμῃ τὰς Ἀνακρίσεις του. Ὁ Ἀνακριτὴς τί ποτε δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ. Ὁ Ξένος ἐπιμένει νὰ παραπεμφθῇ ὁ Παπαλουκᾶς εἰς τὰ Δικαστήρια τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τί ἐφευρίσκει; γέρω γάτος! . . . μεταχειρίζεται τὸν Διοικητὴν τῆς Σμύρνης ὄργανον· ὁ Διάβολος τὰ ἔχει πάντα τόσον καλὰ μὲ τοὺς Τούρκους . . . δὲν ἐξεύρω· ἢ μοιράζουν, ἢ πρέπει πολὺ νὰ τοὺς μπουκόνει . . . νὰ ἰδῆτε, ὁ νέος οὗτος Διοικητὴς πάλιν θὰ πάρῃ τὸ μέρος του· ἴσως καὶ ἡ Δημογεροντία τῆς Σμύρνης καὶ ὁ Ἀρχιερεύς· πλέον διεφθαρμένη Κοινωνία ἀπὸ αὐτὴν τῆς Σμύρνης δὲν ὑπάρχει. Ἐφέραμεν τὸν Παπαλουκᾶν εἰς Ἀθήνας· οὔτε ἴχνος ἐνοχῆς δὲν τοῦ εὑρήκαμεν. Ὅθεν ἀμέσως καὶ τὸν ἐλευθερώσαμεν· τοὐναντίον, ἀνεκαλύφθη ὅτι ὁ Ξένος ἐχρεώστει τοῦ Παπαλουκᾶ 25,000 γρόσια, διὸ καὶ ἐμεσεγγυάσθησαν οἱ μισθοί του. Ἰδοὺ, Κύριε Ὑπουργὲ, τὸ ἔγγραφον τῆς μεσεγγυάσεως.

—Τεράστια πράγματα μοὶ λέγεις, ὦ Σπηλιωτάκα! ἄνθρωπε! ὦ ἄνθρωπε! πόσον δύσκολον εἶναι νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀληθῆ τιμιότητα καὶ δικαιοσύνην εἰς τὸν κόσμον τοῦτον! . . .

Κινῶν τὴν κεφαλὴν καὶ θρηνῶν τὴν Κοινωνίαν ἐξεφώνησεν ὁ κωδηκοποιὸς Ποτλής.

—Λοιπὸν, Κύριε Ὑπουργὲ, ὁ Ξένος τώρα ἐσχεδίασε νὰ κάμῃ πρὸς τὸν Λουλούδαν ὅ,τι καὶ πρὸς τὸν Παπαλουκᾶν. Ἴσως φίλος τις τοῦ τελευταίου τούτου ἔδωκε πρὸς τὸν νέον τοῦτον νὰ ἐννοήσῃ τὸν κρημνὸν εἰς τὸν ὁποῖον κυλίεται. Ὁ Λουλούδας ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶδε τὴν θέσιν του. εἶδεν ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ στρέψῃ ὀπίσω· ἡ συνείδησις, ἡ φιλοτιμία του ἐξύπνησαν. Λοιπὸν λέγει "χαμένος καὶ χαμένος . . . ἂς ὁμολογήσω ὁ "ἴδιος τὸ ἔγκλημά μου· ἂς προδόσω τὸ θηρίον "τοῦτο τὸν Πρόξενον διὰ νὰ μὴ πάρῃ καὶ ἄλλους "ἀθώους εἰς τὸν λαιμόν του· ἡ ποινή μου τοὐλά- "χιστον θὰ ἦναι ἐλαφροτέρα, διότι ἐγὼ αὐτομολῶ "εἰς τὰς χεῖρας τῆς Δικαιοσύνης."

—Ἀλλὰ διὰ μίαν τοιαύτην τέχνην, φίλε Σπηλιωτάκα, πρέπει νὰ ὑπῆρχον μηχαναὶ βαρυοῦλκοι πολλῶν χειρῶν ἢ ἵππων δυνάμεως, ἢ ἀτμοῦ, πολλοὶ ὑπηρέται, καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα. Ἐγὼ εἰς τὴν Γερμανίαν ὅτε ἔκαμνα τὰς σπουδάς μου εἶδον, ἂν δὲν λανθάνωμαι, κάτι τι τούτων.

—Μηχανὰς!! τὸ κεφάλι μου βάλλω στοίχημα ὅτι ὅλον τὸ Προξενεῖον εἶναι κουφωμένον ὑποκάτω· ὅτι εἶναι ὑπόγεια βαθέα ὡς τὰ ἀνθρακορυχεῖα τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἐκεῖ μία μεγάλη συμμορία ἀφοσιωμένων καὶ πιστῶν τοῦ Προξένου τῆς Σμύρνης, ὡς καὶ τῆς νήσου Σουμάτρας τὰ νομίσματα κατασκευάζουν.

—Πῶς νὰ κάμωμεν, Σπηλιωτάκα, νὰ τοὺς συλλάβωμεν; μετὰ διακαοῦς στήθους εἶπεν ὁ Ποτλὴς ἐγερθεὶς καὶ διὰ τῶν δύο του χειρῶν ἀποσπῶν τὰ ἐπὶ τῆς ῥινός του πίπτοντα ὀμματοϋάλιά του.

Οἱ ἀκούοντες ἀναγνῶσται ἔντρομοι ὠπισθοδρόμησαν μετ' ἐμοῦ μικρὸν, διότι ἐγνώρισαν κάλλιστα ὅτι ὁ Κύριος Ξένος ἦτον ἐν τῇ θέσει τοῦ Ἄγγλου Σαθερλάνδ.

Ὁ πονηρὸς Σπηλιωτάκης μᾶς ἐποίησε σημεῖον νὰ σιωπήσωμεν, καθ' ὅτι ἐσκόπευε μόνον, ὡς ὁ Ἄγγλος Σπηλιωτάκης, νὰ χύσῃ ἀντὶ ὕδατος ῥακίον ἐντὸς τοῦ ποτηρίου τοῦ κωδηκοποιοῦ Ποτλῆ, καὶ ἐν

[illegible] μου-[illegible]

[illegible] Ἀθήνας [illegible] Ἀμαλιά [illegible] Σ [illegible] Ἑλλάς [illegible]

[illegible] Ὑπουργοῦ [illegible] Μιχαὴλ [illegible] Κυβέρνησις [illegible]

[illegible]

...ἐπιλαθόν μας χρόνων [illegible] εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ ξύπνα [illegible] μου Κύριε Ὑπουργέ! οἱ Βασιλεῖς εἰς [illegible] κάθηνται πολὺ ὑψηλά, καὶ [illegible] ποῦ ἔπαιναν τὰ [illegible] χάριν [illegible] εἰς τοὺς [illegible] ἀληθείας [illegible] καιρόν [illegible] ἀκτῖνα [illegible] τὴν [illegible] Ὀθωνικὴ [illegible] Ἠλίου [illegible] κίνδυνον [illegible] Προξενεῖον [illegible] σχηματίσωσι τὰς ἰδέας [illegible] ποιήσωσι [illegible] ὀλίγον [illegible]. Ἡ πρᾶξίς σας [illegible] τοῦ Δρακοντείου [illegible] Νομοθέτου [illegible] Ὑπουργέ, ἐνθυμηθῆτε [illegible] εἰς [illegible] τῶν Κυβερνήσεων [illegible] θέλει [illegible] ἐπαναλάβωσιν [illegible] μίαν [illegible] ἀξίαν [illegible] Ῥαβαρίνους [illegible] εἰς τὴν ἀπόφασίν σας.

Ὁ παρεξαλισμένος ἀπὸ ταύτης μακρῆς Ῥητορικῆς Ὑπουργὸς ἐφάνη [illegible] μετὰ τῆς [illegible] εἰς τὰ χείλη του.

—Μὲ [illegible] ἀθῶος! εἶπε διὰ τελευταίαν φοράν.

[illegible] θριαμβευτὴν ἔκραξε κατὰ [illegible] μεταλλεύω [illegible] τοῦ Κ[illegible] Σπηλιωτάκης, ἂν ἦναι [illegible] ἀθωωθῇ καὶ [illegible] εἰς [illegible] τὴν Κυβέρνησιν [illegible] καὶ [illegible] τῆς Κα[illegible] μετὰ ἔτη ἐνέμετο τὸ Προξενεῖον τῆς Σμύρνης [illegible] ὀλίγον [illegible] Βασιλεῖς μίαν [illegible] εἰς τοὺς θρόνους των [illegible] καὶ ἄλλες [illegible] καὶ ἄλλος [illegible] Ἔπειτα τάχα ὑμεῖς δὲν θὰ ἦσθε [illegible] τῶν [illegible] Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν, τὸν [illegible] ἄμα εἶναι ἀθῶος [illegible] βαθμοὶ [illegible] αἱ [illegible] διασταύσεις [illegible] Σεβαστὲ Ὑπουργὲ [illegible] μεγάλες Ἀθῆναι.

Ὁ Πετλῆς τὸ κατόπιν [illegible] γράψε τὴν ἀπόφασιν [illegible] Σμύρνης. Πάραυτα [illegible] ἐξέβαλε τὸ [illegible] πρᾶξη, καὶ τοῦ [illegible]

Ὁ Ποτλῆς τὸ κατέπιε μέχρι σταγόνος, καὶ ὑπέγραψε τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἀννίνου εἰς Σμύρνην.

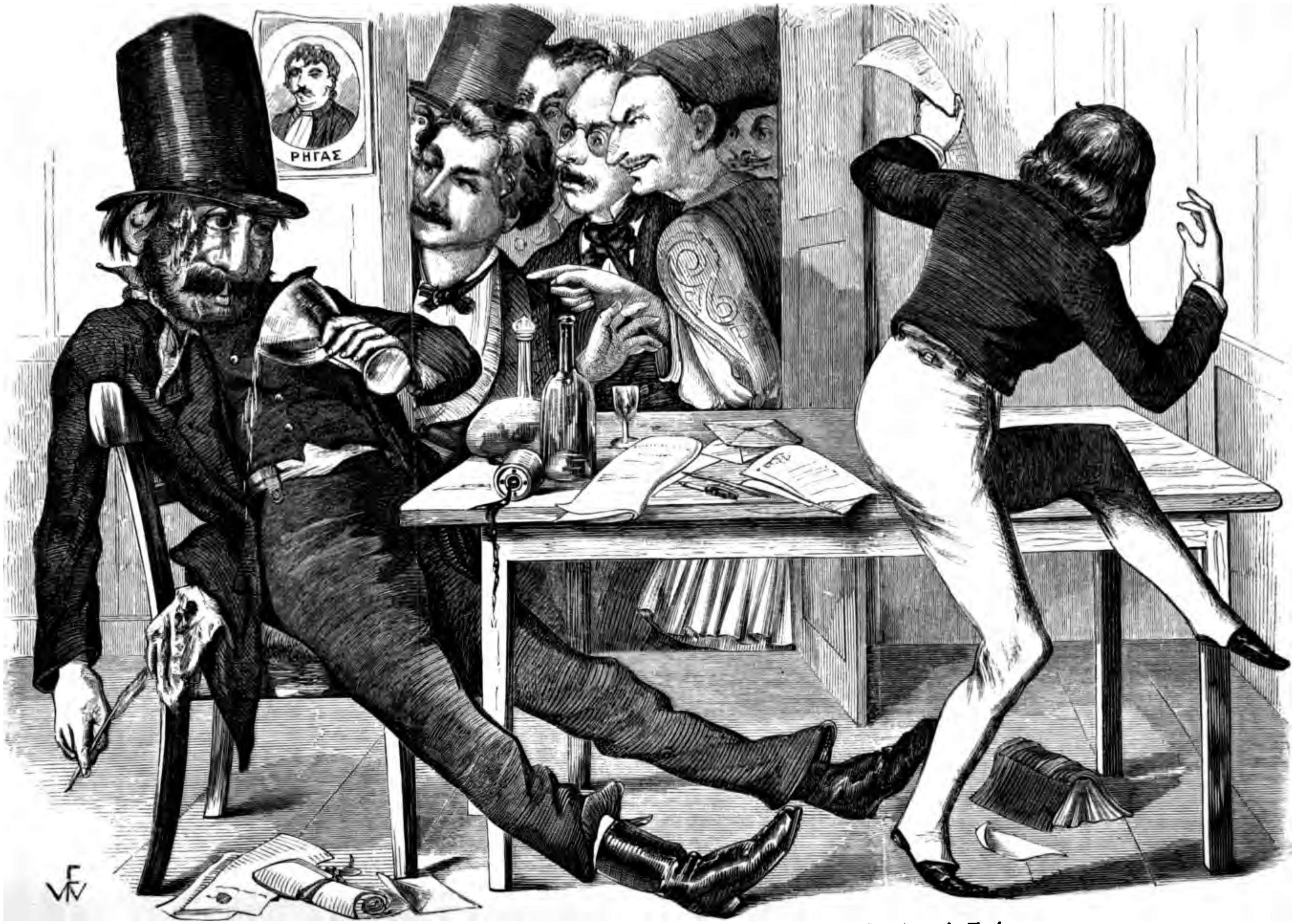

Ὁ Ποτλῆς τὸ κατέπιε μέχρι σταγόνος, καὶ ὑπέγραψε τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἀννίνου εἰς Σμύρνην.

ἑκόντα καὶ ἄκοντα νὰ καταπνίξῃ τὴν ἀγανάκτησιν του, καὶ νὰ παραδεχθῇ τοὺς δύο τούτους ἄνδρας ἐν τῇ τοῦ ἀγγειοπλαστικοῦ καταστήματος ὑπηρεσίᾳ.

—Ποῖος εἶναι οὗτος ὁ Καλλιγᾶς; ἠρώτησεν, εἶναι συγγενὴς τοῦ Ὑπουργοῦ Καλλιγᾶ, τοῦ ἐν Σύρᾳ Καλλιγᾶ; Γνωρίζω ὅλους τοὺς Καλλιγάδες, εἶναι ὄνομα ἔντιμον, καὶ οἰκογένεια εὐϋπόληπτος.

—Εἶναι, νομίζω, μακρινὸς συγγενὴς τούτων καὶ ἄνθρωπος μὲ πολλὴν φρόνησιν καὶ ἐχεμύθειαν· δὲν εἶναι κἀνένας εὐγενὴς καὶ λεπτοκαμωμένος, πλὴν εἶναι ἄνθρωπος τῆς δουλειᾶς καὶ τοῦ σκοποῦ μας, Κύριε Πρόξενε, καὶ τοιοῦτον θὰ τὸν εὕρετε. Θὰ τὸν ἴδῆτε...

Ὁ Κύριος Ξένος τῷ προσέθεσεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὸν ἴδῃ ἀμέσως· ὁ δὲ Λουλούδας χαίρων χαρὰν σατανικὴν δρομαίως ἔφυγε, καὶ περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Προξένου μετὰ τοῦ συνεταίρου του.[1]

Ἦτον ἡ ὥρα τοῦ γεύματος καὶ ἡ τράπεζα παρεσκευασμένη· ἡ δὲ οἰκογένεια Ξένου ἡτοιμάζετο νὰ καθίσῃ, ὅτε οὗτοι ἐνεφανίσθησαν.

Ὁ Πρόξενος ὑπεδέχθη αὐτούς, τοῖς ἀπέτεινε διαφόρους ἐρωτήσεις, καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ συγγευματίσουν μετὰ τῆς αὐτῆς φιλοφρονήσεως, μεθ' ἧς ἐφέρετο πάντοτε πρὸς τοὺς ἐξ Ἑλλάδος προερχομένους καὶ παρευρισκομένους κατὰ τοιαύτην στιγμὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Τὸ νὰ συγγευματίσῃ τις μετ' ἀνθρώπων κατωτέρων του, τοῦτο εἶναι ἁπλότης, μ' ὅλον ὅτι ὁ σημερνὸς κόσμος τ' ὀνομάζει ταπείνωσιν. τὸ νὰ συγγευματίσῃ ὅμως μετὰ κακούργων, τοῦτο εἶναι ἀσύγγνωστον, φρικτόν, ἐπάκρως ὕποπτον. Ὅταν ὅμως ὁ ἄνθρωπος δὲν γνωρίζῃ τοὺς ἄντικρυ αὐτοῦ, τὸ παρελθὸν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτῶν, τὴν ψυχήν των καὶ τοὺς σκοπούς των, καὶ μετ' ἠνεωγμένης καὶ φιλάπλου καρδίας ἐναγκαλίζηται τὸν ἐπιβουλευόμενον αὐτόν, τὸν μέλλοντα νὰ τὸν καταξεσχίσῃ, τὸν τεθέντα παρ' ἄλλου ἵνα τὸν δολοφονήσῃ, τότε, λέγομεν, εἶναι ἀξιοθρήνητον θῦμα· εἶναι ἀθῷον ὁλοκαύτωμα.

[1] Ἔτι ἠχοῦν εἰς τὰ ὦτάμας οἱ λόγοι πολλῶν φίλων τοῦ Κ. Ξένου, δηλ. ὅτι ὁ Πρόξενος ἔπρεπε νὰ κυττάξῃ τὸ ἔργον του καὶ νὰ μὴν ἀναμίγνυται καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα καὶ νὰ ὀνειρέυηται θησαυρούς. Ἐρωτῶμεν, τίς εἶναι ὁ ἀνοητότερος ἐν τῷ κόσμῳ, ὁ δαπανῶν τὸν καιρόν του ἁλιεύων ἐνίοτε κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀεργίας του ὄστρακα ἐπ' ἐλπίδι νὰ τύχῃ ἐντὸς τινῶν μαργαρίτας, ἢ αἱ ἑκατοστάδες ἐκείνων, οἵτινες μὲ τὰς χεῖρας ἐντὸς τῶν θυλάκων καὶ τὸ τζιγάρον εἰς τὸ στόμα ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχόθι περιμένουν τὴν καταστροφὴν τοῦ κόσμου διὰ νὰ πλουτήσουν ἐν μιᾷ στιγμῇ καὶ ἀναβῶσιν ἐπὶ τῆς ἐξουσίας;

Τοιαύτη εἶναι ἡ θέσις τοῦ Κυρίου Ξένου· οἱ Εἰσαγγελεῖς Ἄννινοι καὶ Γρηπάραι τὸ μεγαλήτερον ἐπιχείρημα ὅπερ προέτεινον ἦτον, ὅτι ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Σμύρνης συνέφαγε μετὰ τῶν κακούργων τῶν φυλακῶν τῆς Χαλκίδος· καὶ ὅτι, ἐὰν δὲν ἦτον ὅμοιός των δὲν ἠδύνατό ποτε μετὰ τούτων τοσοῦτον νὰ συνταυτισθῇ.

Ἄπαγε τοῦ μώμου! ἄπαγε τῆς βλασφημίας, ὦ Ἕλλην! Τὸ πρὸς σὲ σέβας μου, ὁ πρὸς τὴν Πατρίδα ἔρως μου, τὸν ὁποῖον ἔδειξα ὡς καὶ ὅλη μου ἡ οἰκογένεια ἔδειξεν ἐμπράκτως, τὰ ὁποῖα ἐπισυνημμένως βλέπεις καὶ οὐχὶ διὰ λόγων, αὗται μόναι αἱ αἰτίαι μὲ ὑποχρεοῦν τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ σιγήσω, καὶ νὰ μὴ σημειώσω τὰ ὀνόματα ἑκατὸν διαφόρων, καθὼς Πρέσβεων, Ὑπουργῶν, Ὑπασπιστῶν, Γερουσιαστῶν, Βουλευτῶν, Δικαστῶν καὶ Εἰσαγγελέων, οἵτινες καθ' ἑκάστην συνεγευμάτιζον μετὰ τῶν Μπιπίσιδων, Τρακάδων, Κροκίδων, Καλαμάτων, Κοντοθουνήσιων, Χονδρογιαννέων, καὶ πολλῶν ἄλλων ἐγνωσμένων καὶ πεφημισμένων διὰ τοῦ τύπου κακούργων, καὶ τοιούτων, οἵτινες ἔσχιζον τὰς γαστέρας τῶν γυναικῶν καὶ ἀπέσπων τὰ ἔμβρυα· οἵτινες ἔχεον μόλυβδον ἐντὸς τῶν ὤτων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ζέον ἔλαιον ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτῶν· οἵτινες τοῖς ἔτεμνον τὰ ὦτα, τὴν ῥῖνα καὶ τὰ χείλη διὰ νὰ ὁμολογήσουν ποῦ εἶχον τὰ χρήματά των· μόνον, λέγω, τὸ πρὸς σὲ καὶ πρὸς τὴν δυστυχῆ ταύτην Πατρίδα σέβας μου, καὶ ἡ πρὸς τοὺς μεταγενεστέρους ἐλπίς μου μὲ κρατοῦν τὴν στιγμὴν ταύτην ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξαπλώσω γυμνοὺς καὶ ἐκτραχηλισμένους ἐπὶ δέκα λευκῶν σελίδων τοῦ βιβλίου τούτου δέκα γενναιοτάτους Στρατηγοὺς καὶ Μεγιστάνας οἵτινες, πρὸς αἶσχος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ καταφρόνησιν τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, ἀναφανδὸν συνέζων καὶ συνεκοιμῶντο μετὰ πορνοπαίδων, συνεγευμάτιζον μετὰ τούτων, καὶ τέλος ἀνεβίβασαν τούτους ἐπὶ τῆς ἐξουσίας· φεῦ! φεῦ! ἑκατοντάκις φεῦ!! ἡ τάλαινα Ἑλλὰς ὑπὸ τούτων ἤδη διοικεῖται! Ἄπαγε τῆς βλασφημίας! δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ λέγων ἢ συκοφαντῶν, ἀναγνώσατε τὰς περιηγήσεις τοῦ Αἰδεσιμωτάτου Χάρτλεη, ἐκείνην τοῦ φιλέλληνος Βέκερ, ἀκούσατε τὸν ὑπολοχαγὸν Φρασινέ, ῥίψατε τὰ βλέμματα ἐπὶ δέκα ἄλλων συγγραμμάτων διαφόρων Εὐρωπαίων περιηγητῶν, καὶ ἐκεῖ θὰ εὕρῆτε τὰ ὀνόματα τῶν Γενναιοτάτων τούτων, τοὺς ὁποίους ἐγὼ μὲν ἀποσιωπῶ, πλὴν πώποτε ὁ ὁ Ἀθηναϊκὸς κόσμος δὲν θὰ λησμονήσει.

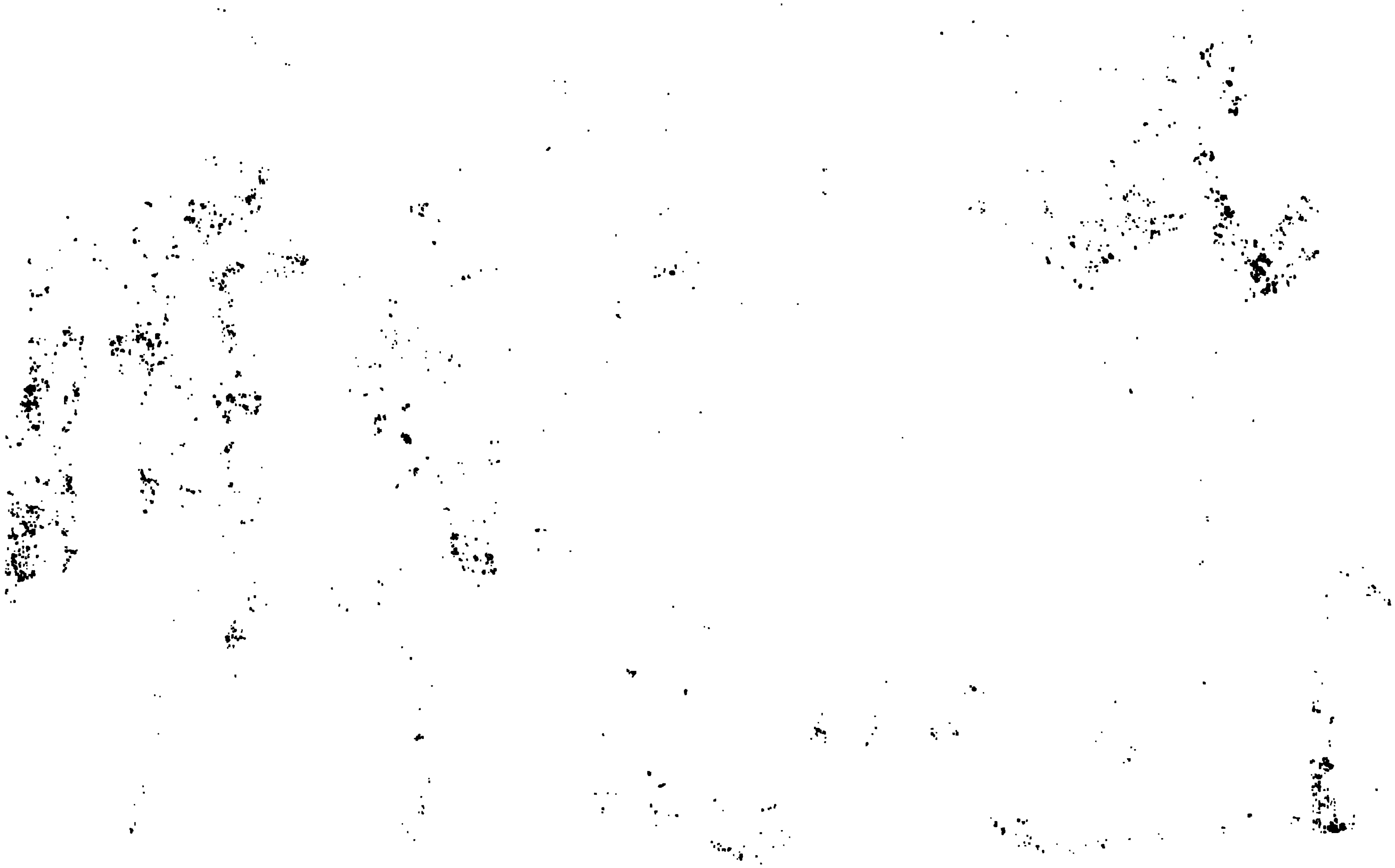

Ὁ Ποτλῆς τὸ κατέπιε μέχρι σταγόνος, καὶ ὑπέγραψε τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἀννίνου εἰς Σμύρνην.

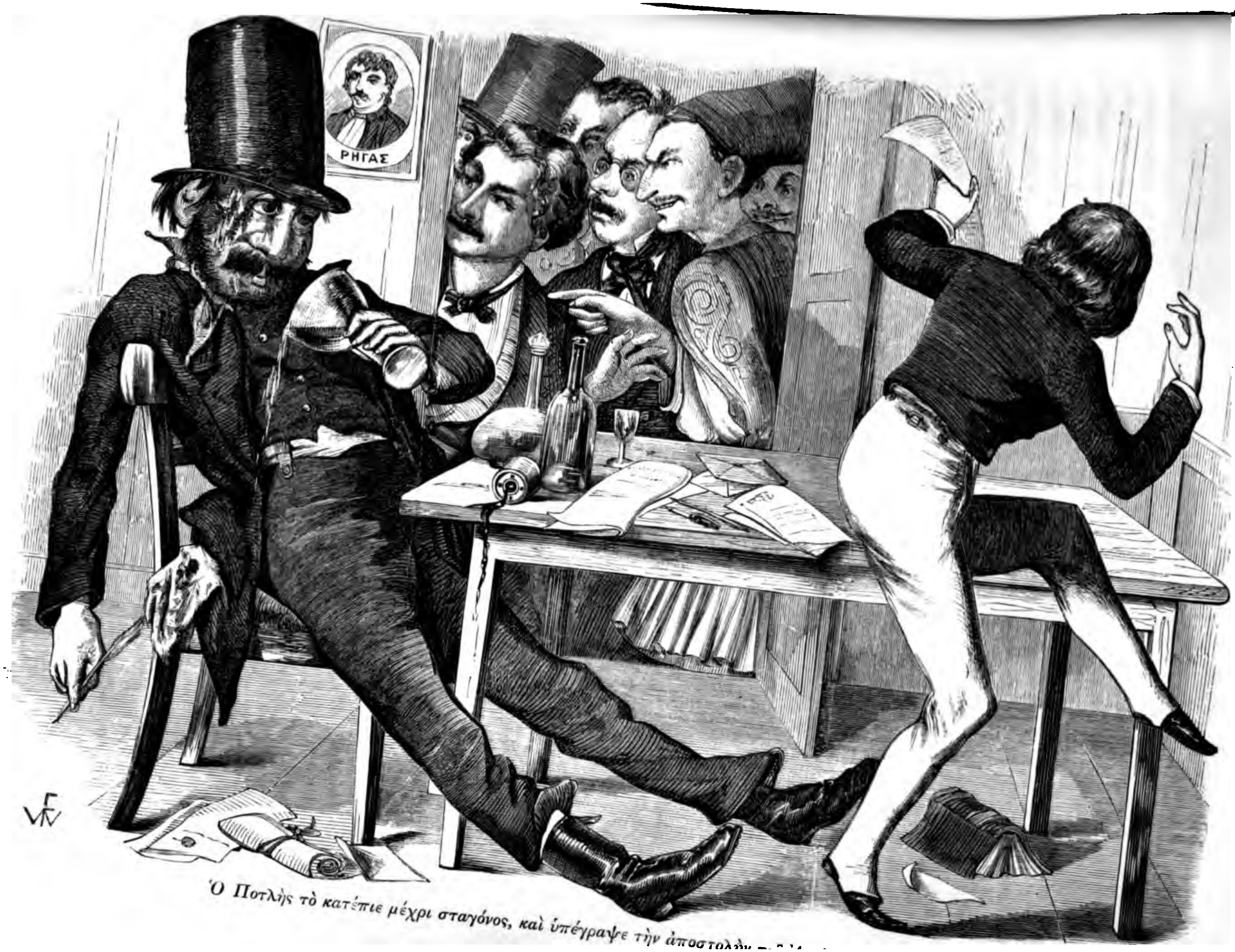

Ὁ Ποτλῆς τὸ κατέπιε μέχρι σταγόνος, καὶ ὑπέγραψε τὴν ἀποστολὴν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Αἱ Ὑποψίαι.

Τινὰς ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξιν τῶν δύο φίλων τοῦ Λεωνίδου, ὁ Κύριος Ξένος λαμβάνει ἐπιστολὴν, διὰ τῆς ὁποίας τῷ ἐζήτει χιλίας δραχμὰς ὅπως ὁ ἴδιος μεταβῇ εἰς Ἀθήνας καὶ κομίσῃ Νίκελον καὶ Σμάλτον διὰ νὰ προχωρήσῃ περισσότερον εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ἀργυρούχου μίγματος, καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πηλίνων ἀγγείων.

Ἦτο κατὰ τὸν ἰούνιον τοῦ 1855 ὅτε δύο νέα πρόσωπα δηλ. ὁ ἔμπορος Γεώργιος Εὐρυπίδης καί τις Χ. Γεωργιάδης ἐμφανίζονται ἐξ ἴσου ἐν μιᾷ γωνίᾳ τοῦ δράματος τούτου. Ἐκ τῆς ἐκτεταμένης προανακρίσεως τοῦ Κυρίου Εὐρυπίδου ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως Ἀννίνου, ἥ τις περιέχεται ἐν τῇ σελίδι ΣΤ ὁ ἀναγνώστης λαμβάνει ἀρίστην ἰδέαν αὐτοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Γεωργιάδου. Δὲν ἐμβαίνομεν λοιπὸν ἐν οὐδεμιᾷ περιττῇ περιγραφῇ. Ἡμεῖς θ' ἀκολουθήσομεν μόνον τὴν συνδιάλεξιν κατὰ τὴν ἄνω σημειωθεῖσαν χρονολογίαν.

—Κύριε Εὐρυπίδη, ἔχεις φίλον τὸν Πρόξενον Κύριον Ξένον;

—Μάλιστα, Κύριε Γεωργιάδη.

—Πρέπει λοιπὸν νὰ φροντίσῃς νὰ τὸν σώσῃς.

—Νὰ τὸν σώσω!!

—Νὰ τὸν σώσῃς ἀπὸ μίαν φρικτὴν ἀπάτην εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται. Εἶναι εἰς τὰς χεῖρας δύο φρικτῶν κακούργων.

—Τί λέγεις, Κύριε!

—Ὁ Ξένος ἔφερεν ἐξ Ἀθηνῶν ἕνα ἄνθρωπον ὅστις τὸν ἀπατᾷ καὶ τὸν λέγει ὅτι δύναται ἐξ ἑνὸς χώματος νὰ ἐξάγῃ ἄργυρον, ἐνῷ τοιοῦτόν τι δὲν ὑπάρχει· τὸν ἀπατᾷ, λέγω, μὲ τοῦτον τὸν τρόπον· μέσα εἰς τὸ μίγμα τὸ ὁποῖον τοῦ παρουσιάζει ἑκάστοτε, μιγνύει ρινίσματα ἀργύρου τινῶν ταλλήρων.

—Ποῖος σ' ἐπληροφόρησε ταῦτα; διστάζων ἠρώτησεν ὁ Κύριος Εὐρυπίδης.

Ὁ Κύριος Χ. Γεωργιάδης δὲν ἠθέλησε νὰ ὁμολογήσῃ τοῦτον. Μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας οἱ δύο οὗτοι αὖθις συνηντήθησαν.

—Σὲ παρακαλῶ πολὺ νὰ μ' εἴπῃς, Κύριε Γεωργιάδη, ποῖος σ' ἐπληροφόρησε τὰ ὅσα περὶ Ξένου προχθὲς μὲ εἶπες· τῷ λέγει ὁ Κύριος Εὐρυπίδης.

—Κἄπποιὸς Γιαννάκος· μετὰ πολλ ἀποκρίνεται οὗτος.

—Δύνασαι νὰ κάμῃς τρόπον νὰ ἰδῶ τ τοῦτον; Ἐννοεῖς ὅτι πρὶν ὁμιλήσω Ξένου πρέπει νὰ ἦμαι καλῶς πληροφορ

—Μάλιστα· ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὴν κ ἀμέσως, ἂν ἐπιθυμῇτε.

Ὁ Κύριος Εὐρυπίδης μετὰ τοῦ Κ. πάραυτα ἐπεσκέφθησαν τὸν Γιανν Ἦτον ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης καὶ δι βλέπτου.

—Εἶναι ἀληθῆ ὅσα ὁ Κύριος Γεω τοῦ Προξένου καὶ τοῦ Λουλούδα μὲ ἀνέφερες ἀναφορικῶς περὶ τοῦ ἀργι ματος;

—Μάλιστα, Κύριε! ἀληθέστατον! ξέει ἐντὸς τάλληρα, καὶ οὕτως ἀπατᾷ Πρόξενον.

—Ἀλλὰ ποῦ εὑρίσκει τὰ τάλληρα τι

—Δὲν ἠξεύρω . . . . πρέπει νὰ ἔχῃ οἵτινες τοῦ τὰ δίδουν.

—Ἴσως τοῦ τὰ στέλλουν ἐξ Ἀθην τοῦ Ξένου, ἢ οἱ ἐδῶ ὑποσκάπτοντες τούτου τοῦ τὰ δίδουν.

—Δὲν γνωρίζω, Κύριε, τίποτε ὡς τοῦτο μόνον γνωρίζω, ὅτι αὐτὸς ὁ δυσ πος εὑρίσκεται εἰς τοὺς ὄνυχας δύο ἀλ ὁ Λουλούδας ἔφερεν ἐξ Ἀθηνῶν κατ' α ἄλλον, οὗτινος τ' ὄνομα ἀγνοῶ, πλὴν ἑ κακοῦργον, ὅστις ἐστάθη εἰς τὴν εἱρκτ κίδος διὰ κιβδηλοποιΐαν, καὶ μετὰ τ νεται νὰ κάμῃ κίβδηλα. Ὁ Λουλού καὶ μίαν ἄλλην ψευτιὰν, Κύριε Εὐρι ἦτον εἰς Ἀθήνας ἐπρότεινε πρὸς τὸν Ι πρὶν ἔλθουν εἰς Σμύρνην νὰ κάμουν κ οὗτος δὲν τὸ ἐδέχθη. Τὰ νῦν δὲ κατα νὰ τὸν πείσῃ καὶ τὸν κάμῃ νὰ φέρῃ μηχανὰς, πλὴν οὗτος δὲν δέχεται λέγων τοιοῦτόν τι πρᾶγμα, ἔχει σκοπὸν νὰ ἐ σως αὐτὸς πρῶτος διὰ νὰ τὸν κρεμάσο Εὐρ. καὶ Γαννακοῦ).

Ὁ Κύριος Εὐρυπίδης ἔμεινε σύν ὥραν, ἔπειτα ἀποχαιρετήσας καὶ ε ἀνεχώρησε.

Μετά τινας ἡμέρας συναντᾶται αὐ Γιαννάκου, τὸν ὁποῖον ἐρωτᾷ ἐὰν ἔμ περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Κυρίου Ξένου.

—Τίποτε περισσότερον· ὡμίλησα χθὲς μὲ τὸν Λουλούδαν, ὅστις μὲ εἶπ οὐδένα τρόπον δὲν πείθεται ὁ Ξένος

κίβδηλα λέγων, ὅτι, ἀφοῦ ἀπὸ τὸ χῶμα ἐξάγεται ἄργυρος, ὁποία ἡ ἀνάγκη νὰ κάμωμεν κίβδηλα; (ἴδε ἐξομ. Εὐρυπ. καὶ Γιαννάκου.)[1]

—Ἄκουσον, Κύριε Γιαννακό! ὁ Ξένος εἶναι φίλος μου καὶ πολὺ καλὸς ἄνθρωπος. Μερικοὶ ἄθλιοι ἀγενεῖς ἐνταῦθα τὸν ἀντιπολιτεύονται, καὶ συνενοθέντες μέ τινας κακούργους τῶν Ἀθηνῶν, οἵτινες ἀνέβησαν ἐπὶ τῆς ἐξουσίας, προσπαθοῦν νὰ τὸν καταστρέψουν. Κάμε λοιπὸν ἓν ἔλεος καὶ πήγαινε νὰ τὸν εὕρῃς καὶ τοῦ διηγηθῇς ὅσα καὶ πρὸς ἐμὲ τὸν ἴδιον εἶπες.

—Τοῦ τ' ἀνέφερα, Κύριε Εὐρυπίδη.

—Τοῦ τ' ἀνέφερες! πότε;

—Πρὸ πέντε ἢ ἕξ' ἡμερῶν, δηλ. τὴν ἡμέραν ὁποῦ τελευταίως σᾶς εἶδον.

Ὁ Γιαννάκος ἐδῶ ἠπάτα τὸν Κύριον Εὐρυπίδην, διότι κατὰ τὴν ἐξομολόγησίν του ἐνώπιον τοῦ Εἰσαγγελέως Ἀννίνου ὁμολογεῖ ἀκολούθως ὅτι ἐσκόπευε νὰ ἐξηγηθῇ πρὸς τὸν Πρόξενον, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Κύριον Εὐρυπίδην ὅτι ἐξωμολογήθη· ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι τίποτε δὲν τῷ ἀνέφερε.

Παρῆλθον ἡμέραι τινὲς, καὶ ὁ Κύριος Εὐρυπίδης ὅσον διενοεῖτο τὰ περιστατικὰ, καὶ ἐκ διαλειμμάτων κατὰ τὰ πρόθυρα τοῦ Προξενείου ἔβλεπε τὸν Λουλούδαν, δὲν ἐγνώριζε τί νὰ ὑποθέσῃ. Πεπεισμένος δὲ ὅτι τῷόντι ὁ Γιαννάκος ἐποίησεν ἐκτεταμένην περὶ πάντων τούτων πρὸς τὸν Πρόξενον ἐξήγησιν, περιέμενεν ὅτι τέλος οὗτος ἤθελε λάβει τὰ μέτρα του καὶ ἀπομακρυνθῇ τούτου. Τέλος μίαν ἡμέραν ἐλθὼν εἰς τὸ Προξενεῖον καὶ εὑρὼν τοῦτον μόνον τῷ εἶπε· "Κύριε Ξένε, ἦλθον νὰ σὲ εἰπῶ ἓν πρᾶγμα· περιπλανᾶσαι εἰς μίαν τρομερὰν ἀπάτην. Εἰς Ἀθήνας φίλος τις μ' εἶπεν ὅτι ἀναχωρῶν ἐκεῖθεν διὰ Σμύρνην παρέλαβες εἰς τὴν ἀκολουθίαν σου καὶ κάπποιον Λουλούδαν. Αὐτὸς ὁ Λουλούδας εἶναι νέος ὕποπτος καὶ κακῆς διαγωγῆς· καὶ μολονότι παρηκολούθησε τὸν Κύριον Ξένον διὰ νὰ συστήσῃ μ' ἔξοδά του ἓν ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα, ὁ σκοπός του ὅμως εἶναι ἄλλος καὶ καταχθονιώτατος· εἶναι δηλ. τὸ νὰ κατασκευάσῃ κίβδηλα.

—Κίβδηλα!! ἔκραξεν ὁ Πρόξενος οὗτινος τὸ σῶμα ἐλούσθη ἱδρῶτος ψυχροῦ. Ἵστατο δ' ὡς κεραυνόπληκτος ἀκίνητος μετὰ χαίνοντος στόματος καὶ τὸν ἐθεώρει.

—Μάλιστα, Κύριε Πρόξενε· ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Εὐρυπίδης, οὗτινος ἡ ἐντύπωσις διὰ τὴν ἔκπληξιν τοῦ Προξένου ἦτο μεγίστη. Ὁ φίλος μου οὗτος μοὶ προσέθεσε καὶ τοῦτο ὅπερ καὶ δὲν ἐπίστευσα· ὅτι δηλ. τῷ εἶπεν ὁ Λουλούδας ὅτι σᾶς διεκοίνωσε τοὺς σκοπούς του διὰ νὰ κάμετε κίβδηλα πρὶν ἔτι ἀφίσετε τὰς Ἀθήνας, καὶ ὅτι ὑμεῖς ἀπεῤῥίψατε αὐτοὺς παρευθύς.

Ἕκαστος δύναται νὰ φαντασθῇ τοῦ δυστυχοῦς Προξένου τὴν θέσιν· ἔμενε κρατημένος ὑπὸ ψυχρᾶς αἱμοδιάσεως καὶ δειλίας, καὶ ἵστατο ἄλαλος περιπλανώμενος μεταξὺ μυρίων ὑποψιῶν, καὶ μὴ τολμῶν νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν μετὰ τοῦ Εὐρυπίδου ἐξήγησιν, καθότι ἐνόμιζεν, ὅτι οὗτος δὲν ἐγνώριζε ποσῶς τὴν περὶ τοῦ ἀργυρούχου χώματος ὑπόθεσιν. Γνωρίζων δ' ἄλλως τὰς ὑποψίας, μικροραδιουργίας καὶ τὴν καταλαλιὰν τῆς πόλεως Σμύρνης δι' ὅντινα σαφῶς δὲν ἐγίγνωσκον τίς εἶναι, πόθεν ἔρχεται, καὶ τί ἐπαγγέλεται ἐκεῖ, ἐνόμισεν ὅτι οἱ λόγοι τοῦ Εὐρυπίδου εἶναι λόγοι, οὓς ἐν Σμύρνῃ ἤκουσε καὶ οὐχὶ ἐν Ἀθήναις, καὶ ἤρχισε νὰ τὸν παρακαλῇ νὰ τῷ εἰπῇ τὸν ἐν Ἀθήναις ἄνθρωπον ὅστις τῷ εἶπε ταῦτα.

—Δὲν δύναμαι, Κύριε Ξένε! ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἀδύνατον τίποτε νὰ σᾶς εἰπῶ.

Ὁ Πρόξενος ἔμεινεν ἔτι πολλὴν ὥραν περίλυπος καὶ σύννους· μετ' ὀλίγον δὲ ἤρχισε νὰ ἐπανέρχηται εἰς ἑαυτόν· καὶ ὅσον διενοεῖτο, ὅτι οἱ μὲν λόγοι τοῦ Κυρίου Εὐρυπίδου ἦσαν μόνον λόγοι, ἐνῷ τὰ διάφορα τεμάχια τοῦ μίγματος, ἅπερ ὁ Λουλούδας τῷ ἔδωκεν, ἀναλυθέντα παρὰ διαφόρων τῆς Σμύρνης χρυσοχόων εὑρέθησαν ἄργυρος, καὶ ἀποσταλέντα πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνεψιόν του Ἰωάννην Γκίλην (ὡς φαίνεται ἐν τῇ ἐπιστολῇ του καὶ ἀναλυθέντα ὁμοίως εἰς τὸν ἐκεῖ Ταραπχανὲ (Νομισματοκοπεῖον) εὑρέθησαν πάλιν καθαρώτατος ἄργυρος καὶ πρώτης ποιότητος, δηλ. βαθμῶν 96, ὅσον, λέγω, διενοεῖτο ταῦτα, τόσον περισσότερον ἤρχισε νὰ πιστεύῃ ὅτι οἱ λόγοι τοῦ Εὐρυπίδου ἦσαν λόγοι τῆς Σμύρνης, οἵτινες ἐγεννήθησαν ὑπὸ κακοβούλων τινῶν ἐχθρῶν του ἕνεκα τῆς μετὰ τοῦ Προξένου τοῦ Λουλούδα σχέσεως. Στρέψας μ' ὅλον τοῦτο πρὸς τὸν Κύριον Εὐρυπίδην τῷ εἶπε.

—Σᾶς εἶμαι πολὺ ὑπόχρεως καὶ εὐγνώμων δι' ὅσα μοὶ λέγετε, Κύριε Εὐρυπίδη. Τὸ βλέπω κἀγὼ ὅτι ὁ νέος τὸν ὁποῖον μ' ἐσύστησεν ὁ Κύριος Σκου-

[1] Ὁ Λουλούδας, φαίνεται, ἔλεγε πρὸς τοὺς συντρόφους του Χρ. Καλλιγὰν, Λάμπρον καὶ τοῦτον τὸν Γιαννάκον ψεύδη, ὅτι δηλ. προσεπάθει νὰ πείσῃ τὸν Κύριον Ξένον, διὰ νὰ τοὺς ἐνθαῤῥύνῃ ν' ἀρχίσουν τὴν ἐργασίαν, καὶ νὰ τοῖς δείξῃ ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Προξένου σχέσις του ἦτο μέχρι τοιούτου βαθμοῦ προκεχωρημένη, ὥστε ἦσαν ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Ἄλλως δὲν ἐξηγοῦντο οἱ λόγοι του οὗτοι, διότι ἐκ τῶν ἀνακρίσεων φαίνεται ὅτε ὁ δυστυχὴς Πρόξενος δὲν ἦτο διόλου ἰδεασμένος περὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ τοῦ Λουλούδα, ἑωσοῦ πρῶτος ὁ Κύριος Εὐρυπίδης τῷ ἔδωκε νύξιν.

φος, καὶ ὅστις τοσοῦτον καιρὸν διέτριψε παρὰ τῷ Πρέσβει Κυρίῳ Μεταξᾷ, δὲν εἶναι καλῆς διαγωγῆς· πλὴν τί δύναμαι νὰ πράξω, ἀφοῦ ἅπαξ διὰ τὸ ἀγγειοπλαστικόν του κατάστημα ἐδαπάνησα μέχρι τῆς ὥρας περίπου τῶν 15,000 γροσίων; Θὰ τὸν ὑπομείνω ἔτι ὀλίγον καιρὸν μεχρισοῦ κατασκευασθοῦν τινὰ ἀγγεῖα τοῦ καταστήματος τούτου καὶ πωληθῶσι πρὸς ἀποζημίωσιν, καὶ τότε θέλω τὸν ἀποπέμψει.

—Ἐγώ, ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σας, ἀπεφάσιζα κάλλιον καὶ ἔχανα τὰ χρήματα ταῦτα . . . μετὰ λύπης εἶπεν ὁ ἀγαθὸς οὗτος φίλος, παρὰ περισσότερον νὰ τὸν ἐκράτουν πλησίον μου.

Ἡ σιωπὴ ἔρραψεν ἀμφοτέρων τὰ στόματα. Ἐὰν ὁ Κύριος Εὐρυπίδης ἔλεγε δύο ἔτι λόγους, δηλ. περὶ τοῦ ψευδαργυρούχου χώματος, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Προξένου ἤθελον ἀνεωχθῆ, καὶ ἤθελεν ἴσως ὑπεκφύγει τὴν φοβερὰν τῶν ἐχθρῶν του Παγίδα.

Ὁ Πρόξενος ἀπηυδησμένος ἐρρίφθη μετ' ὀλίγον ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, καὶ ἤρχισε νὰ κυκλοφορῇ εἰς τὴν διάνοιάν του σειρὰν διαλογισμῶν σχετικῶν τούτου καὶ τοῦ Λουλούδα. Σύμπτωσις μυθώδους ἱστορίας! κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ ταραχῆς λαμβάνει ἀπὸ τῆς τραπέζης γαλλικὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐφημερίδα, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχεν ἔτι ἀναγνώσει, ὅπως διασκεδάσῃ τοὺς βαρεῖς διαλογισμούς του, καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἐπὶ τοῦ πρώτου παραγράφου ἐφ' οὗ πίπτουν τί βλέπουν; σπουδαίαν περιγραφὴν περὶ Ἑταιρείας κιβδηλοποιῶν, οἵτινες ἐν Σμύρνῃ οὐχὶ μακρὰν τοῦ πύργου ἀνεκαλύφθησαν παρὰ τοῦ Διοικητοῦ, ἅπαντες Νεαπολῖται καὶ Μελιταῖοι, καὶ ἀπεστάλησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἠγέρθη πάραυτα σχεδὸν ἔντρομος καὶ ἔστειλε καὶ προσεκάλεσε τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν νὰ ἔλθῃ ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὁ Καλλιγᾶς ἔφθασεν.

—Ἤρχισα νὰ ὑποπτεύωμαι ὅτι ἡ διαγωγὴ τοῦ Λουλούδα δὲν εἶναι ἀρκετὰ καλή, Καλλιγᾶ, τῷ λέγει· ἔχω διδόμενα νὰ πιστεύσω ὅτι ζητεῖ νὰ κατασκευάσῃ κίβδηλα. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ εἰπῇς τὴν ἀλήθειαν εἰς ὅ,τι γνωρίζεις.

Ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς ἔστρεψε τὰ βλέμματα πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ ἐσιώπα.

—Εἶναι πολὺ ἀνόητος αὐτὸς ὁ νέος, ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Ξένος, νὰ ζητῇ τοιαῦτα πράγματα, ἐνῷ ἔχει στάδιον εὐρύχωρον ἐνώπιόν του διὰ νὰ πλουτήσῃ! προσέθεσε μετ' ἐπαισθητῆς ἀνησυχίας.

—Μὴν ἀνησυχῆτε, ἀφέντη, καὶ εἶναι ὅλα ψεύματα. Ὅποιος σᾶς εἶπε ἕνα τοιοῦτον πρᾶγμα, εἶναι ὁ μεγαλήτερος τοῦ κόσμου ψεύτης. Ἐνῷ τῷόντι ἔχομεν ἕνα τοιοῦτον θησαυρὸν εἰς χεῖράς μας, ποῖος εἶναι τόσον ἀνόητος νὰ ζητῇ τοιαῦτα πράγματα; Ἔπειτα ἐγὼ τὸν ἀφίνω; μόνον νὰ τὸ ὑποπτευθῶ, καὶ ἀμέσως τὸν διορθόνω . . . μήπως ἐγὼ δὲν εἶμαι 'μέρα καὶ νύκτα μὲ τοῦτον; μήπως ὁ υἱός σας Φραγκίσκος δὲν εἶναι καθ' ἡμέραν εἰς τὸ ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα; ἀπεκρίθη μετὰ μεγίστης ἀδιαφορίας ὁ Χ. Καλλιγᾶς.

Ὁ Κύριος Ξένος τὸν ἀπέπεμψε συστήσας πρὸς τοῦτον νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῶν κινημάτων τοῦ Λουλούδα, καὶ νὰ τῷ εἰπῇ ἐὰν ἰδῇ τοιαῦτόν τι.

Ἐν τούτοις ὅλην τὴν νύκτα δὲν ἐκοιμήθη· οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου Εὐρυπίδου περιεστρέφοντο περὶ τὰ ὦτά του αἐννάως· ἀνεπόλει ὅτι ὁ Λουλούδας εἶχεν ἄλλοτε σχέσεις στενὰς μετὰ τοῦ β΄. Διερμηνέως τοῦ Παπαλουκᾶ, ὅστις εἶχε φοραθῇ ὡς κιβδηλοποιός. Ἡ ἰδέα ὅτι, καὶ ἀθῷος ἂν ἦτον, μόνον ἡ φήμη ἂν διέτρεχε τὴν πόλιν ὅτι εἶναι τοιοῦτος, ὁ μῶμος θὰ πέσῃ ἐπὶ τούτου ὡς προστάτου αὐτοῦ, μεγάλως τὸν ἀνησύχει.

Τὴν ἐπαύριον λίαν πρωῒ προσεκάλεσε τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν· οὗτος μετὰ τῆς ἀδιαφορίας τῆς ἐσχάτης ὑποκρίσεως παρουσιάζεται.

Ὁ Πρόξενος τὸν δέχεται ἐντὸς δωματίου, κλείει τὴν θύραν, καὶ ἐνταῦθα λαμβάνει χώραν ἡ συνομιλία καὶ ἡ ἀκόλουθος σκηνή, ἧς τινος ἡ πιστὴ εἰκὼν ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς ἐξομολογήσεως τοῦ Προξένου καὶ ἐκείνης τοῦ κακούργου Λουλούδα (ἰδὲ σελ ΣΤ΄΄ καὶ σελ. ΣΤ΄΄).

—Ἄκουσον, Λουλούδα! μὲ λύπην μου μεγίστην πληροφοροῦμαι ὅτι ζητεῖς νὰ μὲ ἀπατήσῃς, ὅτι καταγίνεσαι νὰ συστήσῃς κιβδηλοποιεῖον, ὅτι τέλος προσπαθεῖς νὰ μὲ καταστρέψῃς. Ἐγὼ ἐθυσιάσθην, κατήντησα πένης, καὶ ὑπομένω τὴν πενίαν μόνον διὰ τὴν ὑπόληψιν, μόνον διὰ ν' ἀφήσω ἓν μικρὸν ἔντιμον ὄνομα εἰς τὴν οἰκογένειάν μου· ἐγὼ κατέτρεξα τὸν Παπαλουκᾶν ἄλλοτε, ὡς γνωρίζεις, διὰ τὸ ἔγκλημα τοῦτο, καὶ ἐγὼ εἰς τοῦτο τώρα θὰ περιπλεχθῶ! προτιμῶ μυριάκις κάλλιον μὲ τ[illegible] καλάθι νὰ ψωμοζητῶ εἰς τὰς θύρας τῶν ἀνθρώπω[illegible] παρὰ ν' ἀφήσω τοιοῦτον μῶμον εἰς τὰ τέκνα μο[illegible] Πρέπει λοιπὸν τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ μάθω τ[illegible] ἀλήθειαν! νὰ μάθω ἐὰν ἔκαμες κἀνὲν τοιοῦ[illegible] κίνημα κρυφίως μου! διὰ τί νὰ διαδοθῇ μία το[illegible] τη φήμη εἰς τὴν Σμύρνην; ἐὰν εἶπες πρὸς κα[illegible]ένα τίποτε περὶ τοῦ σκοποῦ σου τούτου, καὶ ἂν ἔχῃς κἀνένα βοηθὸν ὅστις τοιούτους πειρασμοὺς [illegible] ἔθεσεν εἰς τὸν νοῦν, πρέπει ἀμέσως νὰ τὸ μάθ[illegible]! . . .

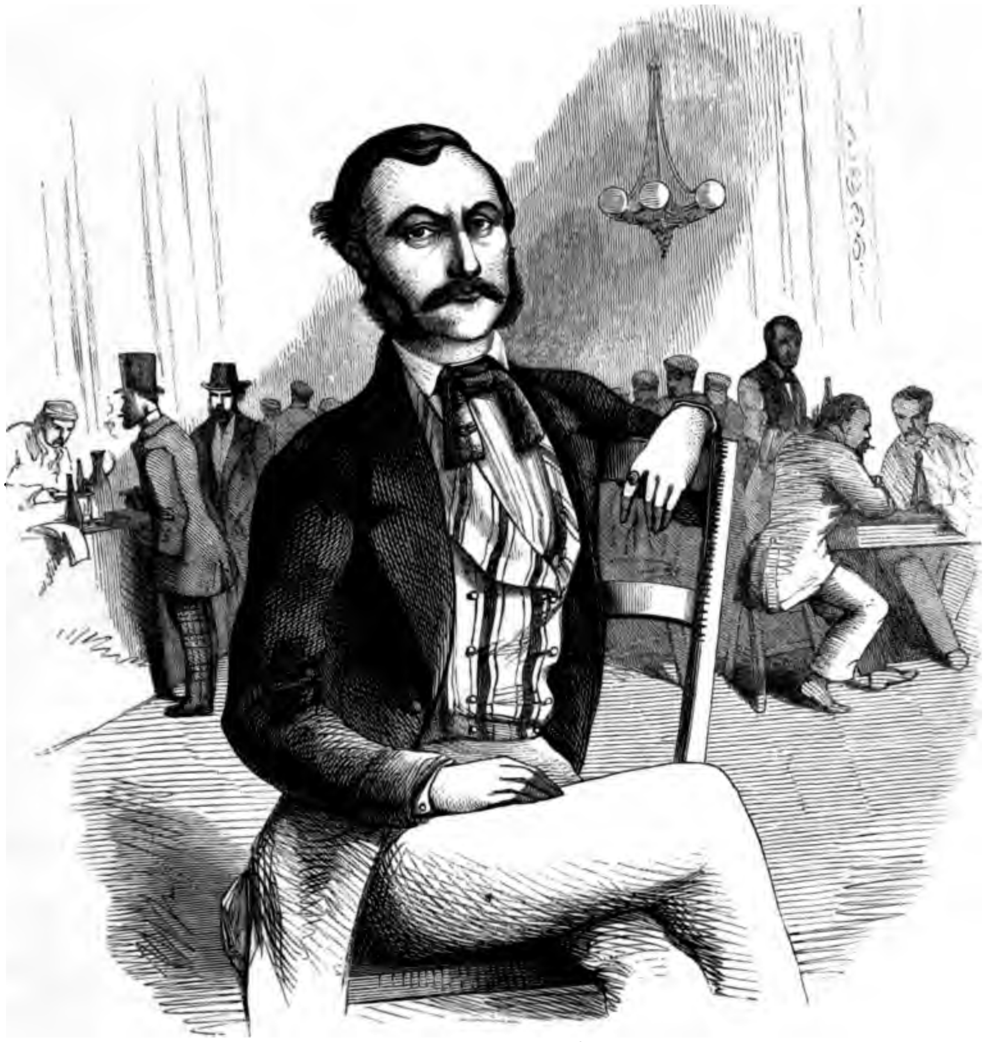

῾Ο Λουκᾶς Σαδούκας.

᾿Ιδὲ σελ. 147.

ἔκραξεν μεγαλοφώνως ὁ Πρόξενος· καὶ λυπηρὸν νὰ εἴπωμεν, λαβὼν ἀπὸ τῆς τραπέζης πιστόλιον καὶ ἀντικρύσας τοῦτο εἰς τὸ στῆθος τούτου, διὰ τούτου ἔχω σκοπὸν νὰ σ' ἐξολοθρεύσω! ἐξηκολούθησε, καὶ διὰ τοῦ ἑτέρου θὰ δώκω τέλος εἰς τὰς ἡμέρας μου, ἐὰν τολμήσῃς ποτὲ νὰ δόσῃς τὸ παραμικρὸν σημεῖον!

Ὁ ἐξ ἐπαγγέλματος κακοῦργος Λουλούδας, ὅστις ἦτο βυσσόφρων καὶ σιδηροκάρδιος, καὶ ὑπεστηρίζετο ὑπὸ ἰσχυροῦ κόμματος, καὶ εἶχε καὶ τὴν φυσιογνωμίαν ἠπίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας μόνον ὁ γνωρίσας τοῦτον ἠδύνατο νὰ πεισθῇ πόσον αἱ σατανικαὶ τῆς ψυχῆς του ἰδέαι δυσκόλως ἐξεικονίζοντο, κατελήφθη ὑπὸ νευρικοῦ ἀπαραμίλλου προσποιήσεως γέλωτος, καὶ ἱλαρύνας τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του ἔκραξε.

—Καλὲ, τί ἐπάθετε, Κύριε Πρόξενε!! ποῖος σᾶς ἐνέσπειρε τοιαύτας ἀνυπάρκτους ὑποψίας! ἐγὼ νὰ κάμω τοιοῦτον πρᾶγμα, ἐνῷ ἔχω τὴν ἀληθῆ τύχην εἰς τὴν παλάμην μου! ἡσυχάσετε, Κύριέ μου! Κύριε, ἡσυχάσετε, διότι ἀδίκως μόνον θλίβετε τὴν ψυχήν σας! ἐγὼ πρὸς οὐδένα δὲν εἶπον τίποτε· οὐδεὶς γιγνώσκει τὰς ὑποθέσεις μας· τοὐναντίον μάλιστα θὰ συμβῇ, θὰ κλείσω τὸ κατάστημα τῆς ἀγγειοπλαστικῆς, διότι δὲν ἔχω τ' ἀναγκαῖα· μὲ λείπει τὸ Νίκελον καὶ τὸ Σμάλτον, καὶ ὡς ἐκ τούτου οὔτε περισσότερον ἄργυρον δύναμαι νὰ ἐξάξω, οὔτε ἀγγεῖα πλέον ἄλλα νὰ κατασκευάσω. Θὰ σᾶς φέρω τὰ κλειδιὰ καὶ ἀποσύρομαι· καὶ ὅστις σᾶς εἶπε τὰ τοιαῦτα ἂς ὄψεται, καὶ ἂς ἦναι ὁ αἴτιος τῆς ἀποτυχίας μας.

Κατέθεσε τὸ πιστόλιον εἰς τὴν θέσιν του ὁ Κύριος Ξένος, καὶ ἀφωπλίσθη εἰς τὴν τοσαύτην τούτου φυσικότητα καὶ ἀταραξίαν.

Ὁ Λουλούδας μετεχειρίζετο γλῶσσαν ἀθώου, εἶχε πρόσωπον οὐρανοῦ αἰθρίου καὶ ὀφθαλμοὺς ἠνεωγμένους καὶ μαρτυροῦντας τὴν εἰλικρίνειαν· μόνον εἷς καρδιογνώστης καὶ ὑπεράνθρωπος ἠδύνατο νὰ ἐνοήσῃ ὅτι ὁ ἀβλαβὴς ἐκεῖνος νέος, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐνώπιόν του, ἦτο τὸ ἀριστούργημα τοῦ Ἑωσφόρου.

Ὁ Πρόξενος ἐπείσθη μετ' ὀλίγας ἡμέρας καθ' ὁλοκληρίαν ὅτι ὁ Λουλούδας δὲν ἦτο τοιοῦτος· διότι τὸ ἐργοστάσιον ἔπαυσε τῆς ἐργασίας του καὶ ἔκλεισεν ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τοῦ Νικέλου καὶ Σμάλτου.

Ὁ χρόνος ἀποκοιμίζει πολλάκις τὰ πράγματα, τὰ διασκεδάζει καὶ μαλάσσει τὰς σκληροτέρας στιγμάς.

Ὁ Κύριος Ξένος παρήγγειλε νὰ τῷ φέρουν ἀπὸ Γεργιέστης καὶ Μασσαλίας Νίκελον καὶ Σμάλτον· καὶ ἐπειδὴ προέκειτο ν' ἀργοπορήσουν, ἀπεφασίσθη ν' ἀποσταλῇ ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς ἐκ μέρους τοῦ Προξένου πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις Καθηγητὴν τῆς χημείας Κύριον Λάνδερερ νὰ τῷ φέρῃ ταῦτα ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ Φαρμακείου.

Ὁ Λουλούδας, ἐπειδὴ διέτριψεν ἄλλοτε ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ φαρμακοποιείῳ τοῦ Κυρίου Λάνδερερ, ἔλεγεν ὅτι ἐγνώριζεν ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκοντο τοιαῦτα.

Ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς καὶ ὁ Λάμπρος Λιμπερόπουλος παρεκάλεσαν ὁμοίως τὸν Πρόξενον ὅπως τοῖς δανείσῃ ἑκατὸν δραχμὰς διὰ νὰ τὰς ἐγχειρίσῃ ὁ πρῶτος ἐν Ἀθήναις πρὸς τὰς οἰκογενείας των.

Οὗτος τὰς ἔδωκεν ἐπὶ ἀποδείξει, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ Καλλιγᾶς ἡτοιμάσθη ν' ἀναχωρήσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Ἡ Ἀνακάλυψις.

Μετά τινας θύρας πρὸς τ' ἀριστερὰ τοῦ ἑλληνικοῦ γραφείου τοῦ Προξενείου τῆς Σμύρνης ὁ ἀναγνώστης θ' ἀπαντήσει μικρὸν καφφενεῖον ἁπλοῦν καὶ λιττότατον κρατούμενον ὑπό τινος Λουκᾶ Σαδοῦκα ἐκ Θεσσαλίας ἀνθρώπου ἀγαθοῦ καὶ τιμίου, περὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν παρακατιόντως ἐκτενέστερον νὰ ὁμιλήσωμεν. Τότε θέλομεν περιγράψει τοῦτον, διότι πορρωτέρω λαμβάνει μέρος λίαν ἐνεργητικόν.

Ἐντὸς τοῦ καφφενείου τοῦ Λουκᾶ τούτου τινὰς ὥρας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς ἐκάθητο, καὶ ἐν σπουδαίᾳ καὶ μυστικῇ συνδιαλέξει ὑπό τινων ἐλαφρῶν χειρονομιῶν συνωδευμένην ἐφαίνετο βυθισμένος μετὰ τοῦ Γιαννάκου, τὸν ὁποῖον εἴδομεν ἐν τῷ παρελθόντι κεφαλαίῳ, Καλπάζογλου ἐπικαλουμένου.

Οὗτος ὁ Γιαννάκος ἦτο λίαν ἐπίβλεπτος καὶ ἐπιτηρούμενος πρὸ χρόνου ὑπὸ τοῦ Προξένου ἕνεκα τῆς προηγουμένης του διαγωγῆς.

Ἐξερχόμενος τοῦ Προξενείου ὁ Κύριος Ξένος καὶ μεταβαίνων εἰς τὸν οἶκόν του εἶδεν ἀπὸ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου· ἐστάθη μικρὸν, καὶ ἀόρατος παρετήρησεν ὅτι συνεσκέπτοντο καὶ συνεζήτουν ζήτημά τι κρυφίως καὶ προπεφυλαγμένως. Ἡ καρδία τούτου ἐπληρώθη πάλιν ὑποψιῶν· ἡ ὁμιλία τοῦ Κυρίου Εὐρυπίδου ἐπανήχει εἰς τὰ ὦτά του· ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν του, καὶ φθάσας εἰς τὴν οἰκίαν

Α, Κύριε Ξένε! . . . φοβοῦμαι μὴ νομίσετε ὅτι καὶ ἐγὼ εἶμαι εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, καὶ ὅτι εἶμαι ὅμοιός των! . . Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀκόμη δὲν ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Σμύρνην, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ ἦναι κρυμμένοι ἐδῶ εἰς κἀνὲν μέρος.

Τὴν διήγησιν ταύτην ὁ Λουλούδας συνώδευσε μετὰ δακρύων καὶ σημείων ἀπελπισίας.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ δυστυχοῦς Ξένου ἤδη ἠνοίγοντο· μετὰ φρίκης ἀνεκάλυπτεν ὅτι περιεστοιχεῖτο ὑπὸ συμμορίας κακούργων τῆς ἀγχόνης· ἦτον ὅμως ἀργά. Πάραυτα ἔθεσεν εἰς κίνησιν ὅλην τὴν σπεῖραν τοῦ Προξενείου ὅπως ζητήσῃ αὐτούς· δὲν ἠδυνήθη ὅμως ν' ἀνακαλύψῃ οὐδέν. Μετά τινας ἡμέρας μία ἰδέα διηύγασε μικρὸν τὸν νοῦν του, ὅτι οἱ κλέπται οὗτοι εἶναι κεκρυμμένοι ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Γιαννάκου Καλπάζογλου. Μεταβαίνει ὁ ἴδιος ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἰδιαιτέρου Γραμματέως του Εὐαγγέλη Δημητριάδου, ἀλλ' ὁ Γιαννάκος Καλπάζογλους κατῴκει οἰκογενειακῶς εἰς τὴν ἐξοχήν. Παρήγγειλε λοιπὸν νὰ τῷ εἰποῦν νὰ παρουσιασθῇ τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ Προξενεῖον.

Ὁ Γιαννάκος μετέβη ἐκεῖ καὶ ἐδιηγήθη ὅσα εἶπε καὶ πρὸς τὸν Κύριον Ἐυρυπίδην, τουτέστι ποῖος ἦτον ὁ Λουλούδας, ὅτι ἐμίγνυε τετριμμένον ἄργυρον μετὰ τοῦ χώματος, καὶ ποῖος ἦτον ὁ ἀληθὴς σκοπός του. Ὁ Γιαννάκος προσέθεσεν ὅτι ἐγνώριζεν ὅτι ἔστειλε χῶμα πρὸς τὸν ἐν Λονδίνῳ υἱόν του, ὅτι ὁ Λουλούδας τῷ εἶπε τὰ πάντα, ὅτι τῷ εἶπεν ὅτι καταγίνεται νὰ τὸν πείσῃ νὰ κασκευάζουν κίβδηλα, καὶ τέλος ὅτι ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἦτον περιώνυμος κακοῦργος, ἦτο καὶ λίαν ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ σκαλίζῃ σφραγίδας.

Τὴν φορὰν ταύτην ὁ δυστυχὴς Ξένος ἔμεινεν ὡς νεκρὸς, καὶ ὁ ἴδιος ἠσχύνετο ἑαυτὸν πῶς τοσοῦτον ἠπατήθη. Ἔστειλε καὶ προσεκάλεσεν αὐτὸν, καὶ ὅταν ἐνεφανίσθη, ἀταράχως καὶ σοβαρῶς τῷ ἐδιηγήθη ὅσα ἔμαθε παρὰ τοῦ Γιαννάκου.

Ὁ Λουλούδας κατ' ἀρχὰς ἔμεινεν ὡς κεραυνόπληκτος· πάραυτα ὅμως συνελθὼν εἰς ἑαυτὸν καὶ συγκεντρώσας διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς τὴν καρδίαν του τὴν ἀπηλπισμένην αὐτοῦ πανουργίαν ἤρχισε νὰ ὀργίζηται καὶ νὰ λέγῃ ὅτι ὁ Γιαννάκος ἔμαθε τὸ μυστικὸν ἴσως παρὰ τοῦ Καλλιγᾶ ἢ παρὰ τοῦ Λιμπεροπούλου, ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησε νὰ τῷ δώκῃ μερίδιον, ἕνεκα τούτου ἦλθε νὰ τὸν διαβάλῃ· ἐτελείωσε δὲ οὕτω "Κύριε Πρόξενε, ἕνα κ' ἕνα κάμνουν δύο· τὸ Νίκελον καὶ τὸ Σμάλτον ἔφθασαν ἐξ Εὐρώπης (εἶχον τῳόντι φθάσει κατ' ἐκείνας)· δὲν ἔχετε παρὰ νὰ σταθῆτε ἀπ' ἐπάνω μου ὑμεῖς καὶ ὁ υἱός σας, καὶ ὁποιος ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης σας ἐπιθυμεῖτε, καθ' ὃν καιρὸν κάμνω τὴν ἀνάλυσιν. Δόστε με ὑμεῖς ἓν καλάθιον χώματος, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος νὰ φέρετε ἀπὸ τὸ γνωστόν σας γήπεδον, καὶ ἂν τὸ μίγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐξάξω δὲν ἦναι καθ' αὑτὸ ἄργυρος, ἐγὼ τῳόντι εἶμαι ἀγύρτης, σᾶς ἔβαλα εἰς ἔξοδα, καὶ εἶμαι ἀξιόποινος· ἂν τοὐναντίον τὸ μίγμα τοῦτο ἦναι ἀληθὴς ἄργυρος, εἶναι θησαυρὸς τὸν ὁποῖον ἀνεκάλυψα, καὶ ὅλαι αἱ συκοφαντίαι καὶ ῥᾳδιουργίαι τῶν ἄλλων δὲν ἀξίζουν ἐνώπιόν του οὔτε μιᾶς παλάμης τοῦ χώματος τούτου, διὰ νὰ μὲ ἀποπέμψητε καὶ μηδενίσητε μίαν τοιαύτην ἐπιχείρησιν τώρα ὅτε εἶναι πλέον εἰς τὸ τέρμα της· τέλος ἐνθυμηθῆτε ποῖος εἶναι καὶ ποία εἶναι ἡ διαγωγὴ αὐτοῦ τοῦ Γιαννάκου.

Παραιτοῦμεν πρὸς τὸν ἀναγνώστην νὰ κρίνῃ καὶ δικάσῃ τὸν Πρόξενον, ἂν ἔπραξεν ὀρθῶς ἢ ἐσφαλμένως τώρα. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα οἱ κατάλληλοι κατὰ τὴν ἀβρὰν ταύτην στιγμὴν, ὅπου εὑρίσκεται ἡ ὑπόθεσις, νὰ ἐπιφέρωμεν πλέον γνώμην.

Εἷς φιλόσοφος λέγει "Εὐγλωττία εἶναι νὰ πιστεύῃς σὺ μίαν ἀλήθειαν, καὶ νὰ πείσῃς καὶ τοὺς ἄλλους νὰ τὴν πιστεύουν," ὁ Λουλούδας ὡμίλει μετὰ τοιαύτης θερμότητος, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ἐὰν ἐπίστευεν ὅ,τι ἔλεγεν.

Ὁ Κύριος Ξένος ὑπεχρέωσε τὸν Λουλούδαν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ του νὰ ἐξαγάγῃ ἄργυρον ἐντὸς τῆς οἰκίας του (διότι ἡ οἰκογένεια ἦτον εἰς τὴν ἐξοχήν)· ἐπειδὴ ὅμως ὁ καπνὸς καὶ ἡ ἀποφορὰ ἦτο μεγίστη καὶ ἀνυπόφορος, ἀπεφασίσθη νὰ ἐπαναληφθῇ τὸ πείραμα τὴν ἐπιοῦσαν ἐντὸς τοῦ πύργου τοῦ Γαβριήλ· τὸ δὲ προϊὸν τοῦ πειράματος ἐνεχειρίσθη πρός τινας χρυσοχόους ὅπως τὸ ἀναλύσουν, οἵτινες τὴν φορὰν ταύτην εὗρον ὅτι δὲν περιέχει οὔτε κόκκον τοῦ πολυτίμου τούτου μετάλλου.

Ὁ Λουλούδας μετὰ προσώπου ἀνερυθριάστου ἀναιδείας ἐπεστήριζεν, ὅτι οὗτοι δὲν ἐγνώριζόν τι λέγουν· Ὁ δὲ Κύριος Ξένος πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἀμφιβολίας δίδει τοῦτο πρὸς τὸν ἐξ ἀγχιστείας συγγενῆ του Κύριον Παλαιολόγον, ὅπως τὸ ἐξαποστείλῃ πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει φίλον του Ῥεσὶτ Πασᾶν, διὰ ν' ἀναλυθῇ ἐν τῷ Αὐτοκρατορικῷ Νομισματοκοπείῳ.

Ἐν τούτοις μεταβαίνει αὐτοπροσώπως εἰς τὸν Πύργον ὅπως λάβῃ ὀπίσω τὸ φυσερὸν καὶ ἐμποδίσῃ τὴν περαιτέρω ἐκπύρωσιν τῆς καμίνου μεχρισοῦ φθάσῃ ἡ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπάντησις· συγχρόνως δὲ νὰ ζητήσῃ τὸν Λουλούδαν, διότι πρὸ δύο ἡμέρας δὲν ἐφάνη ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

Οὗτος δὲν ἦτον ἐκεῖ, ἀλλ' εὑρίσκει τὰ ἔπιπλά του περιτυλιγμένα ὡς ἐὰν ἡτοιμάζετο διὰ ταξείδιον.

10

Ἐρωτᾷ τοὺς γείτονας, δηλ. τὴν σύζυγον Χρήστου τινὸς ψαῤῥᾶ, τῆς ὁποίας τὸ τέκνον ἡ ὕπανδρος θυγάτηρ του εἶχε βαπτίσει πρό τινος, ἐὰν γνωρίζῃ τί γίνεται ὁ Λουλούδας, καὶ ἂν κατ' ἐκείνας τὸν εἶδε. Καὶ αὕτη τῷ ἀποκρίνεται ὡς ἀκολούθως αὐτολεξεί:

"Κουμπάρε, δὲ γνωρίζω. ἀλλὰ τὸ παιδὶ αὐτὸ
"εἶναι πολὺ μπερπάντες· ἕνας μεγάλος πραμα-
"τευτὴς εἶπε τοῦ ἀντρούς μου τοῦ Χρήστου, πῶς
"κρίμα ὁποῦ θὰ γελάσει τὸν ἀφέντη."

Ὁ Κύριος Ξένος εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς ὑποψίας τώρα ζητεῖ τὸν σύζυγόν της, καὶ οὗτος πάλιν τῷ λέγει:

"Ἀφέντη, τοῦτο τὸ παιδὶ εἶναι πολὺ κακὸς
"ἄθρωπος. μ' εἶπεν ἕνα κι' ἄλλο, ὅπου δὲ τολ-
"μῶ νὰ σ' ὁμολογήσω .... μ' εἶπεν πῶς ζητᾶτε
"νὰ τὸν βάλετε εἰς μιὰ μεγάλη δουλειά, καὶ
"αὐτὸς δὲν καταπείθεται· δηλ. νὰ κάνετε κάλπικα
"(κίβδηλα)."

Ἐνταῦθα ὁ Κύριος Ξένος ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον διὰ νὰ κρατήσῃ τὸν σειόμενον ἤδη ἐγκέφαλόν του· ἐστερεώθη κατὰ τοῦ τοίχου, καὶ ἔγεινε ψυχρότατος. Μετὰ μικρὸν δὲ συνελθὼν ηὐχαρίστησε τὸν ψαρᾶν, καὶ παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ διά τινος ὑπηρέτου πάντα τὰ τοῦ Λουλούδα ἀπῆλθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Ἡ Φυλάκισις.

Ὑπάρχει τι τοσοῦτον προσπελάζον εἰς τὴν ἀλήθειαν, ὥστε ἀμέσως ἐμπνέει τὴν διάγνωσιν, καὶ ἀμέσως ἀνοίγει δίοδον φωτὸς πρὸς τὴν καρδίαν μας. Ματαίως ὁ ὑποκριτὴς προσπαθεῖ νὰ μιμηθῇ τὴν ἀρετήν, καὶ καταγίνεται νὰ δεσπόσῃ τὸν εὔπιστον διὰ τῆς προσποιήσεώς του· θᾶττον ἢ βράδιον θὰ περιπλακῇ ἐντὸς ἀνασκευάστων καὶ μὴ συνεχῶν πλεκτανῶν τῆς ἐφευρέσεώς του. Ὅσον δέ τις καὶ ἂν ἦναι εὔπιστος, δὲν θέλει βραδύνει ν' ἀποκαλύψῃ ὅτι τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ πατεῖ περιέχει καὶ ψεῦδος διάφορον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς μὲν βλέπει, ὁ δὲ καταθέσας ἐνώπιόν του καὶ συστήσας ὡς ἐποφελὲς ὑποκριτὴς τὸ ἐλησμόνησε, διότι δὲν ἦτον ἀληθές. Ἡ ἀλήθεια μόνον παρ' ἑαυτῆς συνοδεύεται, καὶ οὐδεμιᾶς συνοδείας δεῖται ὅπως ἐξέλθῃ· εἶναι ἡ ἐγγυτέρω τῶν χειρῶν μας, ἐπικάθηται ἀτάραχος ἐπὶ τῶν χειλέων μας, καὶ εἶναι ἑτοίμη πρώτη νὰ λαλήσῃ, ἐὰν ἡμεῖς μικρὸν μόνον τὴν διακρίνωμεν. Τὸ δὲ ψεῦδος τοὐναντίον μετὰ θορύβου καὶ ἀγωνίας ὂν εἰς ἀέναον κίνησιν, καὶ διαδοχικῶς μεταβαῖνον ἀπὸ τοῦ νοὸς εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἀπὸ τοῦ πλάστου του πρὸς τοὺς μάρτυράς του καὶ θῦμά του ἵνα δημιουργήσῃ ἕνα μόνον βρόχον, ἀδύνατον νὰ μὴ διέλθῃ ἐνώπιον τῆς ἀληθείας, νὰ μὴ διέλθῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας καὶ μᾶς δώκῃ νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι εἶναι ψεῦδος.

Ὁ Κύριος Ξένος μετὰ σκληρὰν περιπλάνησιν ἀνεκάλυπτε τὸν τρομερὸν λαβύρινθον· ἀνεκάλυπτεν ὅτι παρηκολούθησεν ἢ ἕνα μονομανῆ ἄνθρωπον, ἢ τὸν πρωτόσχολον τῶν κακούργων. Πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι εἰσέτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἠγνόει, ὅτι ὁ νέος ἐκεῖνος ἐχρημάτισεν εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Χαλκίδος, ὅτι ἦτον ὁ δολοφόνος τοῦ Χελιώτου ὁποίαν νύκτα κολάσεως διῆλθε, περιττὸν νὰ εἴπω[illegible]μεν. Ἔστειλε τοὺς Καβάσιδας (Κλητῆρας) τοῦ Προξενείου νὰ τὸν ζητοῦν, πλὴν οὗτος ἦτο πολλὰ[illegible] ἡμέρας ἄφαντος. Τέλος τὸν εὗρον καὶ τὸν ὡδήγησαν[illegible] πάραυτα τὸν ἐφυλάκισεν ἐντὸς τῆς εἱρκτῆς τοῦ Προξενείου, εἶτα ἔστειλε καὶ προσεκάλεσε τὸν Χρῆστον ψαῤῥᾶν. Ὅτε οὗτος ἦλθεν ἐκεῖ τὸν ἐτο[illegible]θέτησεν ὄπισθεν τῆς θύρας τῆς εἱρκτῆς· παρευρ[illegible]σκετο ὡσαύτως καὶ ὁ Λουκᾶς Σαδούκας ὁ Καφφ[illegible]πώλης· τότε ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ πλησιάσας το[illegible]τον μετὰ πολλῆς ἀταραξίας τῷ εἶπε· "Σ' ἐρωτ[illegible]

"Λεωνίδα, πῶς ἀπεφάσισεν ἡ ψυχή σου ἀφ[illegible]
"μετὰ τοσαύτας παρακλήσεις σου σ' ἔφερον [illegible]
"ταῦθα σχεδὸν πένητα, ἀφοῦ σ' ἔνδυσα, σ[illegible]
"ἤνοιξα ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα, ἐξόδευ[illegible]
"τόσα δι' ἐσὲ, σοῦ ἔδωκα τέλος ἕνα πόρον ζω[illegible]
"πῶς ἡ ψυχή σου, λέγω, ἀπεφάσισε νὰ μὲ βλά[illegible]
"κατηγορῶν με ὅτι ἐγὼ σὲ παρακινῶ νὰ κά[illegible]
"κίβδηλα ..."

—Ἐγὼ, Κύριέ μου! ἐγὼ εἶπα τοιούτους λόγο[illegible] νὰ θάψω τὴν μητέρα μου! νὰ θάψω τοὺς ἀδελφ[illegible] μου! ἀνάθεμά με ἂν ἐγὼ εἶπά ποτε εἰς κα[illegible] τοιούτους λόγους!! ὅποιος εἶναι ἂς ἔλθῃ ἐμπρ[illegible] μου!... εἶναι ψεύτης ὅποιος σᾶς εἶπε τὰ τοιαῦ[illegible] ἔκραζεν οὗτος ὡς ἐὰν ἦτον ὁ ἀθωότερος υἱὸς [illegible] ἀληθείας.

—Θέλεις νὰ ἔλθῃ ἐνώπιόν σου ὁ ἄνθρωπος [illegible] τὸν ὁποῖον τὰ εἶπες; διασταυρῶν ἐπὶ τοῦ στ[illegible] τοὺς βραχίωνας μετὰ φυσιογνωμίας δεινῆς καὶ [illegible] τρέμων εἶπεν ὁ Κύριος Ξένος. Ἰδοὺ ὁ ἄνθρω[illegible] ἔλα ἐδῶ, Χρῆστο ...

Ὁ Χρῆστος ὁ ψαῤῥᾶς ὡς φάσμα ἐπαρου[illegible]

πρὸς τὸν Λουλούδαν ἐπὶ τῆς θύρας, τὴν ὁποίαν οὖσαν μικρὰν ἔφραξε διὰ τοῦ σώματός του.

Ὁ ἔνοχος ἐθορυβήθη, ἀπεσβέσθη· ἦτο καὶ μόνος τώρα, ἐγκαταλελειμμένος, ἄνευ οὐδεμιᾶς βοηθείας παρὰ τῆς μεγάλης τῶν φίλων του συμμορίας.

—Δὲν μ' εἶπες αὐτὰ τὰ λόγια; μετὰ σταθερᾶς καὶ ὑψηλῆς φωνῆς ἠρώτησεν ὁ Χρῆστος. Δὲ μὲ τά 'πες, κι' ἐγὼ σ' εἶπα νὰ μὴ τὰ ξαναπῇς εἰς κανένα ἄλλο;

—Ἀδελφὲ Χρῆστο, σ' εὐχαριστῶ! . . . ἀπ' ἐσὲ τοιοῦτον πρᾶγμα δὲν ἤλπιζον . . . λέγει ὁ κακοῦργος δάκνων μέχρις αἵματος τὸν δάκτυλόν του. Ἔστρεψεν ἔπειτα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ ἐσιώπησεν.

—Εἰς ποῖον μέρος ἐκοιμήθης τὸ διάστημα τοῦτο ὁποῦ σὲ ἐζήτουν; τὸν ἠρώτησε μετὰ ταῦτα ὁ Πρόξενος.

Ὁ Λουλούδας ἐσίγα.

—Διατί δὲν ἀποκρίνεσαι;

—Δὲν γνωρίζω . . . ἐτονθόρυσεν οὗτος.

—Δὲν γνωρίζεις ποῦ ἐκοιμᾶσο; τρέμων ὑπὸ τῆς ἀγανακτήσεως λέγει ὁ Πρόξενος. Ποῦ εἶναι τὸ φυσερὸν ὁποῦ σ' ἠγόρασα διὰ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ χώματος;

—Δὲν γνωρίζω . . . μετὰ πλείονος ἐπιμονῆς καὶ ὅλως ὠχρὸς προσέθεσε· καὶ ῥάψας τὸ στόμα δι' ὅλας τὰς λοιπὰς τοῦ Προξένου ἐρωτήσεις ἵστατο ὄρθιος θωπεύων τὸν μικρὸν αὐτοῦ μύστακα.

Πεισθεὶς καθ' ὁλοκληρίαν τώρα πλέον διὰ τὴν ἐνοχὴν τούτου ὁ Κ. Ξένος, καὶ ἔξαλλος διὰ τὴν ἐπίμονον αὐτοῦ σιγὴν καὶ ἀπάθειαν, ἀφοῦ τῷ ἀπεύθυνε καὶ ἄλλας ἐρωτήσεις εἰς τὰς ὁποίας οὗτος κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἠθέλησε ν' ἀποκριθῇ, τῷ κατέφερε δύο σφοδρώτατα ῥαπίσματα εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ κλείσας πάλιν αὐτὸν ἐντὸς τῆς εἱρκτῆς ἀνεχώρησεν.

Ὁ Λουλούδας ἐμαίνετο ὑπὸ τῆς ἀγανακτήσεως· τὰ ῥαπίσματα ἐκεῖνα ἐξηγρίωσαν περισσότερον τὴν καρδίαν του. Δὲν ἦτον ἄνθρωπος εὐκόλως νὰ τὰ λησμονήσῃ. Ἐὰν ἀντὶ εὐεργεσιῶν ἀνταπέδιδε κακίαν, ἕκαστος δύναται νὰ συμπεράνῃ ἀντὶ ῥαπισμάτων τί ἤθελεν ἀνταποδόσει. Ἐζήτησε χαρτίον καὶ μελάνην καὶ ἤρχισε νὰ γράφῃ ἐπιστολὰς δι' Ἀθήνας, ὅτι μετὰ τοῦ Κ. Ξένου κατεσκεύαζε κίβδηλα, ὅτι ὁ Κ. Ξένος ἐπῆρεν ὅλα καὶ δὲν τῷ ἔδωκε τίποτε, καὶ ὅτι, ἐὰν προφθάσῃ εἷς Ἀνακριτὴς, ἔχει ὅλας τὰς μηχανὰς ἑτοίμους νὰ τῷ παραδώκῃ. Αἱ ἐπιστολαί του διευθύνοντο πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον Κύριον Α. Μεταξᾶν τὸν ἀνάδοχόν του, ὡς ὁ ἀναγνώστης βλέπει ἐν τῇ ἐξομολογήσει τοῦ Γιαννάκου καὶ τοῦ Λουλούδα.

Κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς ἀπελπισίας καὶ τοῦ κινδύνου πρὸς ποῖον ἄλλον τις προστρέχει διὰ νὰ ἐκμυστηρευθῇ, καὶ παρὰ τίνος ἄλλου δύναται νὰ ἐλπίσῃ ἀνακούφισιν ἢ παρὰ τοῦ Δικηγόρου του, μάλιστα ὅτε οὗτος συνεργάζεται μετ' ἐκείνου ἐν τῇ αὐτῇ ὑπηρεσίᾳ;

Ὁ δυστυχὴς Πρόξενος ἔδραμε καὶ εὗρε τὸν ὑποπρόξενον αὐτοῦ Ἰωάννην Ἀγκωνάκην, ὅστις ἦτο καὶ ὁ Δικηγόρος τοῦ Προξενείου, καὶ τότε πρώτην φορὰν ἤνοιξε τὸ στόμα καὶ ἐδιηγήθη πρὸς τοῦτον γυμνὴν ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν, ὅπως ἐξ ἀρχῆς συνέβη.

Ἡ θέσις τοῦ Προξένου μᾶς ἐπενθυμίζει τὸ ἀνέκδοτον πτωχοῦ ἀνθρώπου ὅστις, εἰ καὶ μικρᾶς καταστάσεως, εὑρέθη ποτὲ ἐντὸς μεγάλης χρεωκοπίας.

—Ἔδειξας τὸν λογαριασμόν σου; τὸν ἠρώτησεν εἷς φίλος του.

—Μάλιστα, ἀπεκρίθη οὗτος περίλυπος, πλὴν ἔγεινεν ὅτε ἔπαυσαν τὰς πληρωμάς των.

—Καὶ τί σοὶ εἶπον;

—Μ' ἔστειλον εἰς τὸν διάβολον.

—Καὶ τότε σὺ τί ἔπραξας;

—Ὑπῆγα πρὸς τὸν Δικηγόρον μου.

Ὁ Κύριος Ξένος ἤρχετο νὰ συμβουλευθῇ τὸν διάβολον, τὸν ἐξ αἵματος ἀδελφὸν τοῦ Ἀννίνου.

Ὁ ὑποπρόξενος πρό τινος χρόνου διετέλει ἐν μυστικῇ σχέσει μετὰ τοῦ καδοποιοῦ Τρανοῦ, ὅπερ ἐκ τῶν προηγουμένων μας ἀρκούντως εἶναι ἐγνωσμένον, καὶ μετά τινος ἄλλου χωλοῦ διαβόλου Πλαρινοῦ βασιλέως τῶν χρεωκοπιῶν, ὅστις διέθεσεν ὅλον τὸν πτωχὸν κόσμον τῆς Σμύρνης, οὐχὶ ὡς τὴν Σπαρτιάτιδα νὰ λέγῃ, ὅτι ἕκαστον τῶν χωλῶν βημάτων του θὰ ἐπενθυμίζῃ πρὸς ταύτην μίαν τῶν ἀρετῶν του, ἀλλ' ἕκαστον τῶν χωλῶν τούτου βημάτων θὰ ἐπενθυμίζῃ εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα μίαν τῶν κακιῶν του.

Ὁ Τρανὸς καὶ ὁ Πλαρινὸς, εἶναι ἤδη ὑπερβέβαιον ὅτι ἀντεπροσώπευον τὸ ἐν Σμύρνῃ κόμμα τῆς μεγάλης ἐν Ἀθήναις συμμορίας τῆς Ἀντιπολιτεύσεως· ὄργανον δὲ ταύτης ἦτον ὁ Λεωνίδας Λουλούδας.

Ὁ Ἀγκωνάκης μετὰ τοῦ ἀχρόου τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὸν ἤκουεν. Ἐτήρει δὲ σιωπὴν βαθυτάτην, ὡς τρόπον τινὰ ἐντὸς τοῦ κρανίου του ν' ἀνέλυε καὶ ἀνεκήκιζεν ὅλα τὰ περιστατικὰ, ταῦτα τὰ τεράστια περιστατικὰ, καὶ προσεπάθει ν' ἀνακαλύψῃ τὸ φάρμακον.

Μία γλυκεῖα ἰδέα προσέβαλλεν ὡς ἀκτὶς φωτὸς μέσῳ μελανωτάτου ἄντρου τὸν σκοτεινὸν ἐγκέφαλόν του, ὅτι ἐὰν βυθίσῃ τὸν Πρόξενον ἐντὸς

λάκκου, οὗτος διὰ μιᾶς ἀναβαίνει ἐπὶ τῆς θέσεώς του· τοὐλάχιστον μεχρισοῦ καθαρισθῇ ἐντὸς τοῦ Πυριφλεγέθοντος τῶν ἑλληνικῶν Δικαστηρίων ἡ ὑπόθεσις, οὗτος θὰ διευθύνῃ τὸ Προξενεῖον ὡς Πρόξενος. Εἶπε δὲ μετὰ ἐκτεταμένην σιωπήν· " ἐγὼ ἐὰν ἤμην εἰς τήν θέσιν σας οὔτε τὸν " κατεμήνυον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὡς κιβδηλο-" ποιὸν, οὔτε πλέον μετ' αὐτοῦ ἀνεμιγνυόμην· τὸν " ἀπεμάκρυνα μόνον ἀπὸ πλησίον μου, καὶ τὸν " ἄφινα νὰ γείνῃ ὅ,τι θέλει."

—Ἀλλ' ἂν ὑπάγῃ εἰς ἄλλο μέρος καὶ κατασκευάσῃ κίβδηλα; ἐὰν ἐκτὸς τῆς πόλεως τὰ κάμῃ, ἀφοῦ ἅπαξ ἦμαι ἀναμεμιγμένος μετ' αὐτοῦ, ὁποία θέλει εἶναι ἡ θέσις μου;

—Α... τίποτε! ποῖος δύναται τὸ παραμικρὸν νὰ ὑποπτευθῇ; . . . ἀφήσετέ τον νὰ γείνῃ ὅ,τι θέλει. Πόσον μίγμα εὔγαλεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀπὸ αὐτὸ τὸ χῶμα;

—Ἓξ ἢ ἑπτὰ ὀκάδες τὸ πολύ·[1] *φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ τὸν καταμηνύσω πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, Κύριε Ἀγκωνάκη . . . καὶ ἐξῆλθον ὁμοῦ εἰς τὸν περίπατον.*

Ὁ Κύριος Ξένος διευθύνθη τὴν ἐπαύριον ἐις τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Καίσαρος Σαῒτ πρώτου Διερμηνέως τοῦ Προξενείου· ἦτο περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἐν παρόδῳ σημειοῦμεν ὅτι ὁ Κύριος Καίσαρ Σαῒτ ὠνομάσθη ἐν τῇ θέσει ταύτῃ παρὰ τοῦ Κυρίου Ξένου πρὸ εἴκοσι ἐτῶν, καὶ ἔκτοτε διετέλει ὢν ἐν αὐτῇ. Ἦτο φίλος τῆς οἰκογενείας τοῦ Προξένου τοῦ ὁποίου μάλιστα ἐβάπτισεν ἕνα υἱὸν, πλὴν ἦτον ἀναντιῤῥήτως καὶ φίλος στενώτερος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀνωτέρου στρατιωτικοῦ ὑπαλλήλου Ἰωσὴφ Π . . . τὸν ὁποῖον εἴδομεν ἐλθόντα πρό τινος διὰ ν' ἀναστατώσῃ τὴν Σμύρνην, καὶ μεθ' οὗ πρὸ εἴκοσι ἐτῶν εἶχε πιστοτάτην καὶ εἰλικρινεστάτην ἀλληλογραφίαν ἀποτελοῦσαν ἤδη ὁλοκλήρους τόμους. Δὲν ἐννοοῦμεν διὰ τούτου νὰ ῥίψωμεν ὕποπτα χρώματα ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνδρὸς τούτου ὅστις, ἄλλως τε, εἶναι φίλος μας, καὶ μετὰ πολλῆς λεπτότητος ἐφέρθη κατὰ τὴν ἁβρὰν ταύτην ὑπόθεσιν. Ἁπλῶς μόνον λέγομεν ταῦτα, διότι δὲν δυνάμεθα τίποτε οὐσιῶδες τῆς ἱστορίας ταύτης νὰ παραλίπωμεν, καὶ διότι ἡ ὑπὸ Ἀννίνου ἐνεργεθεῖσα προανάκρισίς του γέμει τοσούτων ἀνυπάρκτων πραγμάτων. Ὁμολογεῖ δὲ πρὸ πάντων ὅτι ὁ Κ. Ξένος τῷ εἶπεν ὅτι ἐγνώριζεν ἀπ' Ἀθηνῶν, ὅτι ὁ Λουλούδας ἦτο κιβδηλοποιός. Δύο τινὰ λοιπὸν σαφέστατα ζητήματα παρουσιάζονται ἐν τοιαύτῃ περιστάσει, ἢ ὁ Καίσαρ δὲν ἐνθυμεῖταί τι ὁ Κ. Ξένος ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῷ εἶπεν, ἢ ὁ Ἄννινος δολίως ἐνόθευσε τὸ ἔγγραφον τῆς προανακρίσεως ταύτης καὶ τὸ ἔστρεψεν ὅπως ἐπεθύμει, ὅπερ καὶ εἶναι πιθανώτατον, καὶ τὸν ἔθεσε καὶ ὑπέγραψεν ἀναγνώσας πρὸς αὐτὸν τοῦτο πρῶτον συμφώνως, ὅπως οὗτος ἐξεφράσθη, καὶ οὐχὶ ὅπως ἔγραψεν. Ἓν δὲ τούτων τῶν δύο ἐὰν δὲν ἦναι, τότε καὶ οὗτός ἐστιν ἔντιμον μέλος τῆς μεγάλης συνομωσίας, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι ἴσως εἶναι ἐκ τῶν μοναδικῶν ἐκείνων ἀνδρῶν ὁ Κύριος Καίσαρ Σαῒτ, ἐφ' οὗ οἱ ἀξιομνημόνευτοι λόγοι τοῦ Πρίγγιπος Ταλλιερὰν ἄριστα ἐφαρμόζονται· δηλ. ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς ἐδώρισε τὴν γλῶσσαν, ὅπως ὑπὸ ταύτην κρύπτωμεν, τί ἔχομεν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν.

—Ἐπειδὴ, Κύριε Ξένε, ζητεῖτε τὴν γνώμην μου, χάριν τῆς ὑπολήψεώς σας, νομίζω, εἶπεν ὁ Κ. Καίσαρ, πρέπει νὰ καταμηνύσητε ἀμέσως τοῦτον πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἀποπέμψητε αὐτόν. διότι ἂν διαμείνῃ ἐδῶ καί συλληφθῇ παρὰ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν καὶ εἰπῇ τὰ τοιαῦτα ἐνώπιόν των, θέλει προσβληθῇ καὶ ὑποφέρει πολὺ ἡ ὑπόληψίς σας.

Ὁ Κ. Ξένος τὸν ἤκουσε μετὰ καρδίας συντετριμμένης καὶ λογικοῦ ἐλλείποντος πάσης συναφείας ἰδεῶν.

—Ἀλλὰ τὰ τόσα χρήματα ὁποῦ ἐξόδευσα διὰ τὸ ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα; . . . εἶμαι ἤδη μ' ἕνα μεγάλον ποσὸν περιπεπλεγμένος.

—Χάσετε τὰ χρήματα, ὅσον μεγάλον καὶ ἂν ἦναι τὸ ποσὸν τοῦτο.

Ἀπῆλθεν ἀθυμώτερος ἢ ὅτε ἦλθε, ταλαντευόμενος τίνος γνώμην ν' ἀκολουθήσῃ τοῦ ὑποπροξένου του, ἢ τοῦ πρώτου αὐτοῦ Διερμηνέως ὁ τάλας Πρόξενος.

Τρεῖς ἀλλεπάλληλοι εἰδήσεις κατ' ἐκείνας τῷ ἔφθασαν· ὁ υἱός του Στέφανος ἐκ Λονδίνου τῷ ἔγρα-

[1] Ὁ Ἀγκωνάκης ἐν τῇ προανακρίσει αὐτοῦ ἐπιορκεῖ ὁμολογῶν ὅτι ὁ Κύριος Ξένος τῷ εἶπεν ὅτι ἔκαμε 50 ἢ 60 ὀκάδες· τοῦτο ὅπερ καταδεικνύει πόσον ἦτο σύμφωνος μετὰ τοῦ Λουλούδα ὅστις ἀκολούθως λέγει ὅτι μὲ 50 ἢ 60 ὀκάδες κατεσκεύασαν 3100 κίβδηλα δίστηλα. Ἐκ δὲ τῆς ἐξομολογήσεως τοῦ Παναγιώτου Καλδέλη φαίνεται, ὅτι 10 ὀκάδας μόνον μέταλλον ἐξήγαγεν.

Ὁμοίως ἐπιορκεῖ λέγων, ὅτι ὁ Κ. Ξένος τῷ εἶπεν ὅτι παρεκίνει τὸν Λουλούδαν νὰ μὴ κάμῃ κίβδηλα, ὡς τρόπον τινὰ ὁ Λουλούδας νὰ προέτεινε τοῦτο πρὸς τὸν Κ. Ξένον. ἐνῷ ὅ,τι ἔμαθε, τὸ ἔμαθε παρὰ τοῦ Γαννάκου, Εὐρυπίδου καὶ Χρήστου ψαῤῥᾶ. Ὁμοίως ἐπιορκεῖ λέγων, ὅτι ὁ Κ. Ξένος τῷ εἶπεν ὅτι ἐγνώριζεν ἐξ' Ἀθηνῶν τὴν διαγωγὴν καὶ τὸν παρελθόντα τοῦ Λουλούδα βίον· καὶ τὸ αἰσχρότερον πάντων, λέγει ὅτι ὁσάκις ἐν τῇ τοῦ Προξενείου αἰθούσῃ ἐσχηματίζετο Δικαστήριον, ὁ Κ. Ξένος ἐξήρχετο συνεχῶς παραιτῶν τοῦτο· καὶ τοῦτο, ἵνα συμφωνήσῃ μετὰ τῆς ἐξομολογήσεως τοῦ Λουλούδα ὅστις λέγει ὅτι ἐξήρχετο διὰ νὰ τὸν ἴδῃ ἐργαζόμενον τὰ κίβδηλα (ἴδε ἐξομ. Ἀγκωνάκη καὶ Λουλούδα).

φεν ὅτι διέτρεξεν ὅλους τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου τοὺς ἀργυρούχους λίθους, πλὴν οὐδένα ἀπήντησεν ὁμοιόχρουν ἐκείνων, ὥνπερ τῷ ἔστειλεν· ὅτι ὁ ἴδιος ἀφοῦ τὸ ἀνέλυσε, τὸ ἔδειξε πρὸς τὸν Κύριον Ἐμμψύχαν, τὸ ἔδωκεν ἔτι πρὸς ἕνα τῶν πρώτων χημικῶν τοῦ Λονδίνου νὰ τὸ ἀναλύσῃ, πλὴν οὐδὲν ἐξήγαγεν. Ὅθεν εἶναι μῦθοι, καὶ νὰ προσέξῃ μή τις τὸν ἀπατήσῃ. Δεύτερον ἔφθασεν ἡ ἀπάντησις τοῦ Ῥεσὶτ Πασᾶ πρὸς τὸν Κύριον Παλαιολόγον, δι' ἧς πάλιν κατεδεικνύετο ὅτι τὸ χῶμα δὲν περιεῖχεν ἄργυρον· καὶ τρίτον, ὁ Κύριος Εὐρυπίδης δι' ἐκτεταμένης ὁμιλίας τῷ εἶπεν, ὅτι εἰς Ἀθήνας εἶχεν ἀκούσει ὅτι ὁ Λουλούδας ἐστάθη δολοφόνος τοῦ συντρόφου του Χελιώτου.

Ὁ Κύριος Ξένος ἀπεκαρδιώθη· εἶδε τὴν θύελλαν καρτερχομένην ἐνώπιόν του· καὶ ἀντὶ νὰ συγκεντρώσῃ τὰς δυνάμεις του ἁπάσας διὰ ν' ἀποφύγῃ αὐτήν, τοὐναντίον ὡς μαραυγός, ὡς ἀπόπληκτος ἔμεινεν ἐν ἀσυγγνώστῳ ναρκώσει καὶ ὀλιγορίᾳ, ὅπερ ἐπέφερε τὸ τραγικώτερον τῆς ἱστορίας ταύτης, καὶ ἔδωκε πρὸς τοὺς πολιτικούς του ἐχθροὺς λαβὴν ὅπως κορέσωσι τὴν λύσσαν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Ὁ Κλέπτης τοῦ Χρηματοδέματος.

Διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἀναγνώστης ὁποίου εἴδους κακοῦργοι ἦσαν ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς και ὁ Λάμπρος Λιμπερόπουλος, οἵτινες πρὸ μικροῦ κλέψαντες τὰ πράγματα ἄλλου κλέπτου τῆς Κριμαίας ἀφῆκαν τὴν Σμύρνην, προσθέτομεν ἐν παρόδῳ μόνον ὅτι ἀπελθόντες εἰς Ἀλεξάνδρειαν παρεχάραξαν ἐκεῖ μετ' ἐπιτυχίας ποσότητα μεγάλην χαρτονομισμάτων.

Ὁ Λουλούδας ἔλεγε μετὰ κόμπου πρὸς τοὺς φίλους του, οἵτινες ἐν τῇ φυλακῇ τὸν ἐπεσκέπτοντο, ὅτι οὗτος ἐχάραξε τὸν λιθογραφικὸν λίθον τῶν χαρτονομισμάτων τούτων, καὶ ἐκ Σμύρνης τὸν ἔστειλεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἔλεγε πρὸς τούτοις ὅτι, ἐὰν ὁ Πρόξενος τὸν ἐξεφυλάκιζεν, ἐσκόπευεν ἀμέσως ν' ἀναχωρήσῃ διὰ Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐγνώριζε πλούσιον Ἀρμένιον, τὸν ὁποῖον ἠδύνατο νὰ πείσῃ διὰ τὴν κατασκευὴν πλαστῶν τραπεζογραμματίων.

Πάντα ταῦτα ἔφθασαν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Προξένου διὰ διαφόρων πηγῶν, καὶ ἐδαίρετο τῇ ἀληθείᾳ παρ' ἑνὸς φρικτοῦ πυρετοῦ ὁ ἄνθρωπος οὗτος τί νὰ κάμῃ αὐτὸν τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν, μεθ' οὗ Δαίμων κακὸς τοσοῦτον στενῶς περιέπλεξεν. Ἐὰν τὸν κατεμήνυεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ἤθελε φέρει ἐνώπιον τῶν ἑλληνικῶν Δικαστηρίων ἕνα κακοῦργον, μεθ' οὗ τοσοῦτον εἶχε σχετισθῇ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀργυροχώματος, καὶ ἤθελε δόσει θέμα πρὸς τοὺς ἐχθρούς του ὅπως σχεδιάσουν παντὸς εἴδους γελοιογραφίας. Τοῦ Καλλιγᾶ καὶ Λιμπεροπούλου τὰ ὀνόματα ἤθελον ἐπίσης προφερθῇ, καὶ ἤθελεν ἀληθῶς εὑρεθῇ πλησίον τῶν τότε μωρῶν Ὑπουργῶν τῆς Ἑλλάδος εἰς θέσιν, τῆς ὁποίας τὸ ἐξαγόμενον οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ προΐδῃ. Ἐκτὸς τούτου δὲν εἶχε καὶ λαβὰς νὰ καταμηνύσῃ τὸν Λουλούδαν ὡς Κιβδηλοποιόν, διότι, ἂν οὗτος ἔλεγεν ὅτι κατεσκεύασεν ἢ εἶχε σκοπὸν νὰ κατασκευάσῃ κίβδηλα, καὶ οὔτε μηχανὰς εἶχεν, οὔτε κατεσκεύασεν, οὔτε ἴχνος παραμικρὸν τοῦ σώματος τοῦ ἐγκλήματος ὑπῆρχεν, οὐδεὶς Πρόξενος δύναται ἄνευ μεγίστης εὐθύνης νὰ παραπέμψῃ ἕνα ἄνθρωπον εἰς τὰ ποινικὰ Δικαστήρια, και νὰ θέσῃ τοῦτον εἰς προφυλάκισιν.

Ἡ θέσις του ὡμοίαζεν ἀληθῶς ἐνταῦθα, ὡς ὁ Δικηγόρος αὐτοῦ κύριος Διομήδης τὴν δικάσιμον ἡμέραν εὐφυῶς ἐχαρακτήρισεν, ὡς ἡ ἀκόλουθος:

"Ἓν καθαρὸν καὶ ἀξιοσέβαστον γερόντιον, εἶπεν, " εὑρέθη ποτὲ ἔντινι γνωστῇ συναναστροφῇ ἐν " Παρισίοις, ὅπου ἐκλάπησαν πολύτιμοί τινες " λίθοι. Ὁ οἰκοδεσπότης κλείσας τὴν θύραν ἀπεφά- " σισε πρὸς γενικὴν ἱκανοποίησιν νὰ ἐπιθεωρήσῃ " τοὺς θύλακας ὅλων τῶν προσκεκλημένων. Ἅπαν- " τες συγκατένευσαν, ἐκτὸς τοῦ γέροντος, ὅστις κατ' " οὐδένα τρόπον δὲν ἐδέχετο νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ μέ- " τρον καὶ ἐπὶ τούτου. Ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει " ὅτι οὗτος εἶναι ὁ κλέπτης, ἔλεγε τότε ὁ εἷς πρὸς " τὸν ἄλλον. Τέλος ἰδὼν οὗτος ὅτι προέκειτο ἢ " νὰ παραδοθῇ εἰς τὰς χεῖρας τῆς Δικαιοσύνης, ἢ " νὰ παραιτήσῃ νὰ ψηλαφήσουν αὐτὸν, συγκατέ- " νευσεν.

" Ὦ! ἠκούσθη γενικὴ κραυγή, καὶ ἐξήγαγον ἐκ " τοῦ ἱματίου αὐτοῦ χαρτίον πλῆρες γλυκυσμάτων. " Ὁ δυστυχὴς ἠγάπα πολὺ τὰ γλυκύσματα, καὶ ἐν " ταῖς συναναστροφαῖς ὅπου παρευρίσκετο, ἀφοῦ " ἔτρωγεν ἀρκετά, ἔκρυπτε καί τι ποσὸν ἐντὸς τῶν " θυλάκων του διὰ τὴν ἐπαύριον. Δὲν ἐπεθύμει " λοιπὸν τὴν κατὰ θύλακα ἔρευναν μόνον διὰ νὰ

" ἀποφύγῃ τοῦ νὰ καταστῇ γελοῖος ὡς καὶ συνέβη " ἐν τῇ συναναστροφῇ, καὶ οὐχὶ διότι ἦτον ὁ κλέ- " πτης τῶν πολυτίμων λίθων."

Ἐὰν πάλιν ὁ Κύριος Ξένος ἀπεφυλάκιζε τὸν Δουλούδαν καὶ ἀπέπεμπε τοῦτον ἐκ Σμύρνης, ἐχρεώστει νὰ τὸν ἐφοδιάσῃ μετὰ διαβατηρίου ἑλληνικοῦ. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τί ἤθελεν ἀκολουθήσει; Ὁ Δουλούδας ἤθελε συλληφθῆ συντόμως παρὰ τῶν τουρκικῶν Ἀρχῶν ὡς κακοῦργος, ἤθελε φιλονεικηθῆ ἡ ἐθνικότης του, καὶ ὁ Πρόξενος ἐχρεώστει νὰ δώκῃ λόγον ἐπὶ τίνων ἐγγράφων βασιζόμενος ἐξέδωκε νέον διὰ τοῦτον διαβατήριον· ἄλλως τε ἡ μετὰ τούτου σχέσις του, ἡ μετὰ τούτου περιπλοκή του ἤθελεν ἴσως κατὰ τοιαύτην περίστασιν φανῆ πλεῖον ὑπόπτου ἐνοχῆς, πλεῖον εὔπιστος.

Ἐν τούτοις δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ κρατῇ τοῦτον αἰωνίως ἐν τῇ φυλακῇ· ἰδοὺ τῳόντι μία θέσις ἀξία μελέτης καὶ προσοχῆς. Μετά τινας ἡμέρας ὁ κακοῦργος διὰ παρακλήσεων καὶ θρήνων ἤρχισε νὰ ἐξαιτῆται τὴν ἀποφυλάκισιν του, προσθέτων μεθ' ὑποχρεώσεων ὅτι ἀκολούθως θὰ δείξει ἀρίστην διαγωγήν, ὅτι εἶχε χρήματα διὰ ν' ἀποζημιώσῃ τὸν Πρόξενον δι' ὅσα τῷ ἐχρεώστει, καὶ ὅτι τὸ μίγμα, ὅπερ ἐκ τοῦ χώματος ἐκείνου ἐξήγαγεν, ἠδύνατο ὡς ἀργυρίτην (argent plaqué) νὰ τὸ πωλήσῃ πρὸς δύο γρόσια τὸ δράμι, διότι τῷ προσέφερον πολλάκις τὴν τιμὴν ταύτην.

Ἀπεφάσισε τῳόντι, διότι οὐδεὶς Νόμος ἐπέτρεπε περισσότερον νὰ κρατηθῇ, καὶ διότι ὁ Πρόξενος ἐπεθύμει νὰ μάθῃ μετὰ τίνων εἶχε σχέσεις, καὶ διότι προσεπάθει ψηλαφητῶς ν' ἀποκαλύψῃ τὴν ἐνοχήν του, ὅπως δυνηθῇ νὰ τὸν παραπέμψῃ εἰς τὰ Δικαστήρια.

Μετὰ παρέλευσιν τινῶν ἡμερῶν ἔφθασεν ἡ εἴδησις εἰς τὰ ὦτα τοῦ Προξένου ὅτι ὁ Δουλούδας διαπραγματεύεται νὰ πωλήσῃ τὰ μίγματα πρὸς τὸν Πρόξενον τῆς Δανιμαρκίας Κύριον Διών, παριστῶν ταῦτα ὡς ἄργυρον. Πάραυτα στέλλει καὶ τὸν εἰδοποιεῖ, μ' ὅλον ὅτι εἶχε συμφέρον νὰ πωληθῶσιν ὅπως πληρωθῇ, νὰ προσέξῃ ἐπὶ τούτῳ, καὶ τῷ ἐξηγεῖ πλαγίως τι ἐστὶ Δουλούδας.

Ὁ Κύριος Διὼν ὅστις κατ' ἀρχὰς προσεποιήθη ὅτι δὲν γνωρίζει τὴν ὑπόθεσιν, τὴν ἐπαύριον ἦλθε μετὰ τῆς ἀδελφῆς του ὅπως τὸν εὐχαριστήσῃ, καὶ ζητῶν τὸν Δουλούδαν εἰς τὸ Προξενεῖον. Ὁ Κ. Ξένος οὔτε ἐγνώριζε ποῦ εἶναι, ἀλλ' οὔτε ἐπεθύμει ὥστε ἡ ὑπόθεσις νὰ λάβῃ περισσοτέραν περιπλοκὴν διὰ τῆς ἀναμίξεως νέων ἀτόμων.

Μόλις ὁ Πρόξενος τῆς Δανιμαρκίας ἔπαυσε, καί τις Χατζῆ Φράγκος εὐκατάστατος καὶ πολὺ εὐϋπόληπτος κηπουρὸς ἔρχεται καὶ παρακαλεῖ τὸν Κύριον Ξένον ὅπως παραχωρήσῃ πρὸς τὸν Δουλούδαν τὸ κατάστημα τῆς ἀγγειοπλαστικῆς διὰ κατασκευὴν ἀγγείων, καὶ οὕτως ἐξοφλήσει τὰ πρὸς αὐτὸν χρέη του πληρόνων ἑβδομαδιαίως.

—Γνωρίζεις καλῶς, Χατζῆ Φράγκο, τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, καὶ ἔρχεσαι νὰ μὲ κάμῃς τοιαύτην παράκλησιν; τὸν ἐρωτᾷ ὁ Πρόξενος.

—Ἂν τὸν γνωρίζω;... γνωρίζω ὅλα τὰ μυστικά του, ἀπεκρίθη οὗτος, καὶ ἤρχισε νὰ διηγῆται καὶ οὗτος τί παρὰ τούτου ἤκουσε.

Νέαι ἀνησυχίαι, νέα ἀγανάκτησις τοῦ Κυρίου Ξένου.

—Κύριε Χ. Φράγκο μὲ κάμνεις μίαν χάριν;

—Ὅ,τι ζητήσετε, Αὐθέντα!

—Αὔριον εἰς τὰς τρεῖς ὥρας μ. μ. ἀκριβῶς νὰ εὑρεθῇς εἰς τὸν κῆπόν σου.

—Χωρὶς ἀμφιβολίαν, εἶπεν οὗτος καὶ ἀνεχώρησεν.

Ὁ Πρόξενος ἔστειλε καὶ εἰδοποίησε τὸν Δουλούδαν νὰ παρευρεθῇ καὶ οὗτος κατὰ τὰς τρεῖς, διότι ἐπεθύμει νὰ τὸν ἰδῇ.

Ἂς ἀφήσωμεν ἐνταῦθα αὐτὴν τὴν προανάκρισιν νὰ ὁμιλήσῃ (ἴδε χ. Φρ. προανακρ.)

Ὁ Κύριος Ξένος, ὁ Δουλούδας καὶ ὁ εἰρημένος κηπουρὸς ἀφοῦ συνδιελέχθησαν.

—Δὲν ἔχει ἄδικον ὁ Ἀφέντης νὰ μὴ σοῦ δίδῃ τὸ κλειδί, διότι τὸ βλέπω ὅτι ἡ ὑπόληψίς του κινδυνεύει μὲ τοιοῦτον ἄνθρωπον ὡς σέ· ἐτελείωσε τέλος ὁ κηπουρός.

Ὁ Δουλούδας ἀπεσύρθη κατηφής, πλὴν δὲν ἦτον ἄνθρωπος νὰ ὑποχωρήσῃ· τῷ ἔγραφον ἐξ Ἀθηνῶν νὰ περιμένῃ, καὶ ἡ ἐν Σμύρνῃ Ἑταιρεία τὸν παρεκίνει νὰ μὴ παύσῃ τοῦ νὰ ζητῇ τὰς κλεῖς τοῦ Πύργου τοῦ Γαβριήλ.

Ἔστειλε καὶ δευτέραν Πρεσβείαν τὸν καφφεπώλην Σαδούκαν, παρακαλῶν καὶ αὖθις νὰ τῷ παραδώκῃ τὸ ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα.

Ὁ Κ. Ξένος ἠρνήθη καὶ πρὸς τοῦτον ἐπίσης. Τέλος αὐτὸς ὁ Δουλούδας σιδηρώσας τὴν φυσιογνωμίαν του μετὰ τῆς μὴ περαιτέρω τόλμης καὶ φυσιογνωμίας τὰ χαρακτηριστικὰ παρουσιάζεται αὐτοπροσώπως καὶ τῷ λέγει.

—Εὐεργέτα μου Κύριε Ξένε! συγχωρήσετέ με δι' ὅ,τι σᾶς ἔκαμα! συγχωρήσετέ με διὰ τὰ ἔξοδα εἰς τὰ ὁποῖα σᾶς ἔβαλα! δόσετέ με τὰ μίγματα καὶ τὰ κλειδιὰ τοῦ Πύργου, καὶ σᾶς ὑπόσχομαι ἐντὸς δύο ἑβδομάδων νὰ ἐξοφλήσω τὸ πρὸς ὑμᾶς χρέος μου· νὰ σᾶς δώκω 700 ἕως 800 τάλληρα.

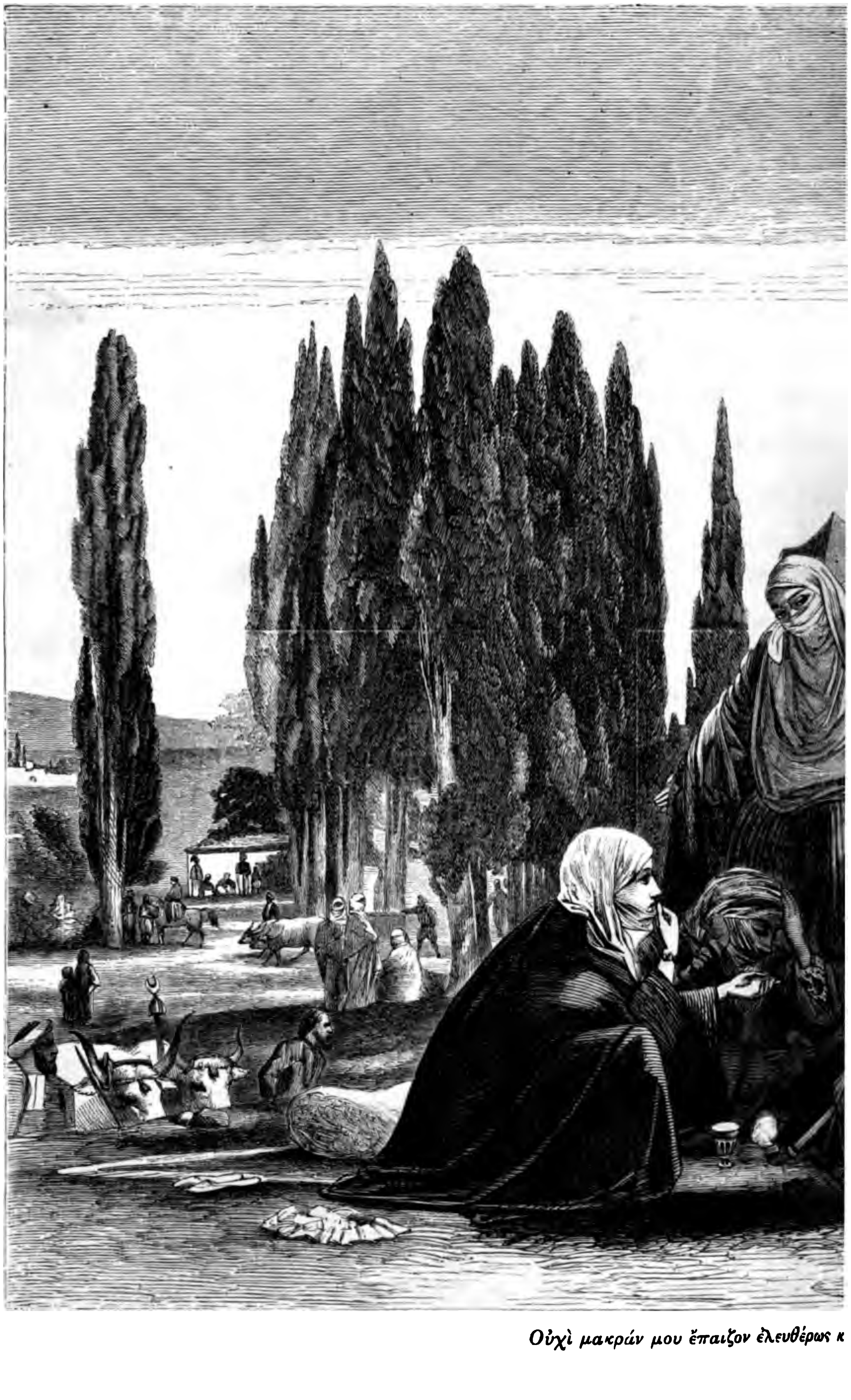

Οὐχὶ μακράν μου ἔπαιζον ἐλευθέρως κ

Αἱ Κυρίαι πλουσίου Τουρκικοῦ χαρεμίου. Ἰδὲ σελ. 141.

—Τίνι τρόπῳ, τὸν ἐρωτᾷ μετ' ἀπορίας οὗτος, θὰ δυνηθῇς νὰ πορισθῇς τοιοῦτον ποσόν;

—Ἅμα ἔχω τὸ κατάστημα, ἔχω ἀμέσως ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις δύναται νὰ μοὶ δανείσῃ τὰ χρήματα ταῦτα. Δύναμαι ἀμέσως νὰ φέρω Νίκελον καὶ Σμάλτον διὰ μέσον του· ἐκτὸς τούτου ἔχω καὶ 17,000 γρόσια περίπου ἐξ Ἀλεξανδρείας.

—Ἐξ Ἀλεξανδρείας! ποῦ εἶναι τὰ χρήματα ταῦτα;

—Τὰς 7,000 ἐξώδευσα διὰ προῖκα τῆς ἀδελφῆς μου. Ἰδοὺ τὰ πράγματα ὁποὺ τῆς ἔστειλα... καὶ ἔδειξε πρὸς τὸν Πρόξενον κατάλογον μεταξωτῶν, κατυφέδων, καὶ γυναικείων ἄλλων φορεμάτων.

—Ποῦ εἶναι λοιπὸν αἱ ἄλλαι 10,000 γρόσια; προσκολλῶν τὰ βλέμματά του ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Λουλούδα ἐπανηρώτησεν ὁ Κύριος Ξένος, ὅστις δὲν ἠδύνατο τφόντι νὰ ἐννοήσῃ ὁποίου εἴδους πλάσμα τῆς φύσεως εἶναι ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐνώπιόν του.

—Τὰς ἔχει ἕνας φίλος μου· ἐκεῖνος ὅστις μὲ θέλει διὰ τοὺς σκοπούς του, καὶ διὰ τοῦτο τὰς κρατεῖ καὶ δὲν μὲ τὰς δίδει. Δόσετέ με διαβατήριον διὰ Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἅμα φθάσω ἐκεῖ, τότε ἐγὼ σᾶς τὸν διορθόνω.

—Ποῖος εἶναι οὗτος; ποῖος σὲ θέλει διὰ τοὺς σκοπούς του;

Ὁ Λουλούδας ἐθεώρει τὸν Πρόξενον μετὰ σιγῆς, καὶ μετὰ χαίνοντος στόματος βλακός.

Μία τοιαύτη κωμῳδία δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσῃ περαιτέρω. Ὁ Πρόξενος τὸν ἀπέπεμψεν ἀληθῶς πνιγόμενος ὑπὸ ἀηδίας καὶ στενοχωρίας. Διώρα ὅτι ὁ Λουλούδας ἦτο τὸ ὄργανον συμμορίας κακούργων, πλὴν ἦτο δύσκολον ν' ἀποκαλύψῃ τούτους. Ποῦ ὅμως νὰ φαντασθῇ ὁ ἄνθρωπος οὗτος τότε ὅτι οἱ Ἀρχηγοὶ ταύτης ἦσαν ἐντὸς τοῦ Προξενείου του, καὶ ἐν Ἀθήναις ἐντὸς πάντων τῶν Ὑπουργείων;

Ἀρκετὰς ἡμέρας ἦτον ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ποικίλων σκέψεων, ὅτε μεσημβρίαν τινὰ ὑπάλληλός τις τῆς Αὐστριακῆς τοῦ Λόϋδ ἀτμοπλοΐας ἦλθε κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ γεύματος καὶ παρεπονεῖτο πρὸς αὐτὸν ὅτι ἄνθρωπος τοῦ Προξενείου ἐκ τοῦ ταχυδρομείου ἐσφετερίσθη δέμα μετὰ 500 φιορινίων, δόσας ἀντὶ τοῦ ὀνόματός του, τ' ὄνομα τοῦ ἐμπόρου πρὸς ὃν ἀνῆκεν.

Ὁ Κύριος Ξένος ὠρθώθη μετ' ἀπορίας, καὶ δὲν ἠδύνατο πολλὴν ὥραν νὰ πιστεύσῃ τοιοῦτόν τι· πλὴν ἐκ τῶν διαφόρων ἐρευνῶν ἃς ἔπραξεν, ἐνόησεν ὅτι δὲν ἦτον ἄλλος, ἢ ὁ διαβόητος Λουλούδας.

—Μουσταφά!... Ἀλῆ!... τρέξατε νὰ εὕρετε τὸν Σατανὰν αὐτὸν τὸν Λουλούδαν· κράζει πάραυτα πρὸς τοὺς Καβάσιδές του. Ὅλην τὴν Σμύρνην νὰ κάμετε ἄνω κάτω καὶ νὰ τὸν εὕρῃτε· βέβαια αὐτὸς ὁ Διάβολος ἀφῆκε τὴν Κόλασιν καὶ ἦλθεν εἰς τὸν Κόσμον καὶ ὠνομάσθη Λουλούδας!... ἔλεγεν ὁ Κύριος Ξένος ὅσον ἀνέλυε τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου.

Ἂν ἀληθῶς τὰ πράγματα δὲν ἦσαν χθεσινὰ καὶ ἔτι ζῶντα, πολλοὶ ἄνθρωποι ἤθελον νομίζει, τὸ ἐπαναλέγομεν, ὅτι γράφομεν τ' ἀπόκρυφα τῆς Σμύρνης· ἀλλ' ὅλα ταῦτα συνέβησαν περὶ τὰ τέλη τοῦ 1855· ὅλα ταῦτα φαίνονται ἀπὸ τὰς δικαστικὰς προανακρίσεις· δι' ὅλα ταῦτα εἶναι ἀνάγκη νὰ διατρίψῃ τις ἐν Σμύρνῃ τρεῖς μόνον ἡμέρας διὰ νὰ τὰ πληροφορηθῇ.

Ὁ καφφεπώλης Λουκᾶς ὡδήγησε τοὺς Κλητῆρας τοῦ Προξενείου πρὸς ζήτησίν του κατὰ τὸ μέρος τῆς ἀγορᾶς (Τζαρσὶ), διότι ἐκεῖ εἶχε διευθυνθῇ.

Πραγματικῶς εἷς τῶν Κλητήρων συντόμως ἀνεκάλυψε τοῦτον· οὗτος δὲ ἀπεπειράθη νὰ τῷ διεκφύγῃ λέγων ὅτι μετ' ὀλίγον ἔρχεται· ὁ Ὀθωμανὸς ὅμως Γενίτζαρος, ὅστις ἤδη ἀρκούντως ἐγνωρίζετο μετὰ τοῦ εὐγενεστάτου Λουλούδα, τὸν δράττει διὰ τοῦ ὡς ἐκ χάλυβος βραχίωνός του ἀπὸ τοῦ τραχήλου, καὶ τὸν ὁδηγεῖ τρέμοντα εἰς τὸ Προξενεῖον.

—Ποῦ εἶναι τὸ χρηματόδεμα καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ἐμπόρου, τὰ ὁποῖα ἔλαβες ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖον; τὸν ἐρωτᾷ ὁ Πρόξενος ἐνώπιον τοῦ Λουκᾶ καί τινος Μικριλδίτζῃ παρόντος κατὰ τύχην ἐκεῖ.

—Ποῖον χρηματόδεμα!... νὰ ἡ ὥρα νὰ μὲ βγάλετε καὶ κλέπτην· μετ' ἀναιδείας ὡς δῆθεν προσβληθείσης τῆς ὑπολήψεώς του ἀποκρίνεται οὗτος.

—Κύτταξε ἐδῶ, Λουλούδα! ὁ ὑπάλληλος τοῦ Λόϋδ ὅστις σοὶ τὰ ἐνεχείρισεν εἶναι ἐδῶ, καὶ ἅμα ὁμολογήσῃ ὅτι γνωρίζει τὴν φυσιογνωμίαν σου καὶ ὅτι εἶσαι ὁ ἴδιος, δὲν δύναμαι ἄλλως νὰ πράξω ἢ νὰ σὲ παραδώκω εἰς τὸ αὐστριακὸν Προξενεῖον, ὅπερ θὰ σὲ στείλῃ εἰς Τριέστιον διὰ νὰ δικασθῇς ἐκεῖ κατὰ τοὺς αὐστριακοὺς νόμους. Εἶναι πολὺ κάλλιον νὰ ὁμολογήσῃς τὴν πρᾶξίν σου, καὶ νὰ παραδόσῃς ἀμέσως τὰ χρήματα.

Ὁ Λουλούδας ἔμενε σύννους καὶ εἶχε τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον πρὸς τὴν γῆν.

—Λοιπὸν τελείωσε, διότι ἄλλως, θὰ πράξω ὡς σοὶ εἶπον. Μουσταφᾶ, ψηλάφησέ τον.

—Στάσου! εἶπεν ὁ βαπτιστικὸς τοῦ Μεταξᾶ· Στάσου!... ἐπανέλαβε ποιῶν σχῆμα ἀγανακτήσεως καὶ στρέφων μετὰ μορφασμοῦ παραδόξου τὸ πρόσωπόν του. Νὰ ὁ γροῦπος... ἰδοὺ καὶ τὸ γράμμα τοῦ ἐμπόρου.

Ὁ Κύριος Ξένος ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν ἀνὰ χεῖρας, καὶ ἐν τῇ ἀκαριαίᾳ ἀναμνήσει ὅτι μετὰ τοιούτου βαράθρου καὶ ἐπωνειδίστου ἀνθρώπου ἐξ ἀγνοίας τοσοῦτον καιρὸν εἶχε σχέσιν, ᾐσθάνθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ῥιγοῦν καὶ φλεγόμενον διαδοχικῶς· ἡ κόμη του ὠρθοῦτο· ἡ ἐπιστολὴ ἦτον ἀπεσφραγισμένη.

Ὁ κλέπτης ἦτο καὶ ἀποσφραγιστής· ἤνοιξε ταύτην ὅπως ἰδῇ ἐὰν τὰ σημειωμένα χρήματα συμφωνοῦν μετὰ τοῦ ποσοῦ τοῦ χρηματοδέματος· ἐντὸς δὲ ταύτης εὑρίσκει ἑτέραν μετὰ τῶν χαρακτήρων τοῦ Λουλούδα. Ἀνοίγει πρῶτον τὴν δευτέραν, καὶ μετὰ μεγίστης περιεργείας ἀρχίζει νὰ τὴν διατρέχῃ ἐλπίζων τέλος ν' ἀνακαλύψῃ μέλος τι ἕτερον τῆς ἐντίμου τοῦ Λουλούδα Ἑταιρείας, ὅτε ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῆς βλέπει τὸν τίτλον.

ΕΞΟΧΩΤΑΤΕ!

Ὁ Λουλούδας ὠχριᾷ, ἐρυθροῦται καὶ ὁρμᾷ ἀστραπηδὸν καὶ ἀπηλπισμένως κατὰ τοῦ Προξένου ἀποπειρώμενος ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῶν δακτύλων του τὴν αὐτόγραφόν του ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν ἐλησμόνησεν ἐντὸς τῆς τοῦ ἐμπόρου· ἔδραξε μόνον ἓν μέρος ταύτης, τὸ ἔσχισε μετ' ἀδιαγράπτου ταχύτητος εἰς μικρὰ τεμάχια, τὰ ἔφερεν εἰς τὸ στόμα, καὶ μασσήσας αὐτὰ ἔπτυσε χαμαί.

Ἀκίνητος κρατῶν τὸ λοιπὸν ταύτης ἐντὸς τῶν δακτύλων του, καὶ ἀφηρπασμένος ὑπὸ τῆς τοσαύτης τόλμης καὶ αὐθαδείας ὁ Πρόξενος ἔμεινε πολλὴν ὥραν θεωρῶν τοῦτον μετ' ἐκπλήξεως καὶ ἀγανακτήσεως· κατὰ μικρὸν δὲ πυρακτούμενος καὶ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ κρατήσῃ ἑαυτὸν, ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ σφοδρῶς τὸν ἐῤῥάπισε πολλὰ ῥαπίσματα κατὰ τοῦ προσώπου· ἔπειτα διέταξε καὶ τὸν ἔῤῥιψαν ἐν τῇ εἱρκτῇ.

Ἐκ τοῦ χρηματοδέματος ἐκείνου μόνον 200 γρόσια ἔλειπον, ἅπερ ὁ Λουλούδας ἐδαπάνησεν.

Ὁ Πρόξενος ἀπεφάσισε τότε νὰ τὸν παραπέμψῃ εἰς τὰ Δικαστήρια, πλὴν ἡ Διεύθυνσις τοῦ Λόϋδ παρεκάλεσε νὰ μὴ γείνῃ τὸ τοιοῦτον διὰ νὰ μὴ προκύψουν ἔξοδα, καὶ προσβληθῇ ἴσως καὶ ἡ ὑπόληψίς της, διότι παρέδωκε τοσοῦτον εὐπίστως χρήματα.

Ἡ μικροψυχία τοῦ Προξένου κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην εἶναι ἀσύγγνωστος· ἔπρεπε νὰ μετρήσῃ τὸν χαρακτῆρά του καὶ τὸ ὕψος τῆς θέσεώς του μετὰ τοῦ ἀτόμου τοῦ Λουλούδα, καὶ ἀφοῦ παρετήρει ὁποία διαφορὰ μεταξὺ τούτων ὑπῆρχε, νὰ μὴ δειλιάσῃ ποσῶς νὰ τὸν καταμηνύσῃ. Εἶναι ὅμως ἀληθὲς ὅτι ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ, ὡς ἡμεῖς τὰ νῦν γνωρίζομεν, ὅτι ἐν Ἀθήναις ὁ Σπηλιωτάκης ἐπότιζε τὸν Μαθηματικὸν Λοῦσχ ποτήριον ῥακήν· ὅτι ὁ ἀνάδοχος τοῦ Λουλούδα πρὸς τὸν ὁποῖον ἐκείνη ἡ ἐπιστολὴ ἀπετείνετο, καὶ ἧς τινος τὸ τεμάχιον δίδομεν ἐνταῦθα λιθογεγραμμένον, ἐὰν δὲν ἔκαυσε τὴν Σμύρνην κατὰ τὴν παροδείαν του, εἶχεν ὅμως τὴν πυρὰν ἡτοιμασμένην, ἐφ' ἧς ἐμελέτα ν' ἀναβιβάσῃ ὁλοκαύτωμα τὸν Πρόξενόν της πρὸς δόξαν ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν Πατέρων του τῶν ἀθανάτων τῆς μνησικακίας Ἡρώων τῆς νήσου Κεφαληνίας· ἔπρεπε, λέγομεν, νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἐκεῖ κάτω εἰς τὰς κλινὰς Ἀθήνας οἱ ἰσχυροὶ ἐχθροί του τὸν κατέστρεψαν ἤδη ἐν τῷ νῷ τῶν Ἡγεμόνων του· ὅτι γυναῖκες καὶ ἄνδρες, πτωχοὶ καὶ πλούσιοι, στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ, αὐτόχθονες καὶ ἑτερόχθονες πολυετῶς εἰργάσθησαν ἐπὶ τούτῳ· ἔπρεπε τέλος νὰ γνωρίζῃ, ὡς ἡμεῖς τὰ νῦν γνωρίζομεν, ὅτι ἡ φωλεὰ τῆς συμμορίας ταύτης, ἡ φωλεὰ τῆς κατασκοπείας ἦτον ἐντὸς τῆς οἰκίας του, ἐντὸς τοῦ Προξενείου του· ἔπρεπε, λέγομεν, νὰ γνωρίζῃ ὅλα ταῦτα, διὰ νὰ διακρίνῃ ὅτι τὸ βάραθρον ἦτο μόνον τρεῖς πήχεις μακράν του· καὶ ὅτι, ἂν τὸ σύσσωμον ἐκεῖνο τῆς ἀνοσιότητος πλάσμα παρεπέμπετο, εὐθὺς, ἀμέσως, ἄνευ ἀναβολῆς, ἄνευ δισταγμοῦ εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον τῆς Σύρου, ἠδύνατο ἔτι ν' ἀποφύγῃ ὁ ἴδιος ἀπὸ τοῦ νὰ παραπεμφθῇ εἰς ἐκεῖνο τῶν Ἀθηνῶν. Πλὴν ἄπειροι καὶ ἀνεξιχνίαστοί εἰσιν αἱ βουλαὶ τοῦ Κυρίου.

Μετά τινας ἡμέρας πάλιν ἀπεφυλάκισε τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Ἡ Ἄφιξις τοῦ Δημίου.

Ἐξελθὼν τὴν φορὰν ταύτην ἐκ τῆς φυλακῆς ὁ [illegible] Λουλούδας ἐμαίνετο κατὰ τοῦ Ἕλληνος Προξένου [illegible] ὡς ἀληθὴς Τίγρις.

Ἐν τῇ χυδαίᾳ μὲν, πλὴν πονηρᾷ καὶ ὑπούλ[illegible] ὀξυνοίᾳ τοῦ ἀνθρώπου τούτου εἶχε γεννηθῇ πρ[illegible] τινος ἡ αἱμοχαρὴς ἰδέα ὅτι ἐκράτει σφικτὰ πλέον [illegible] τῇ παλάμῃ του τὸν Πρόξενον, ἕνεκα τῶν ὅσ[illegible] ἐδιηγήθημεν. Ἡ ἀνησυχία τοῦ Προξένου, αἱ σ[illegible] ναὶ ἐξετάσεις ἃς τῷ ἐποίει, αἱ συχναὶ ἐν τῇ φυλ[illegible] ἐπισκέψεις καθ' ἃς δι' ὑποσχέσεων, δι' ἀπειλ[illegible] κολακειῶν προσεπάθει νὰ μάθῃ τίνες ἦσαν οἱ [illegible]ε ταῖροί του, τίνες οἱ Μέντορές του, καὶ ἂν τ[illegible]όντι ἔπραξέ ποτε τοιοῦτον πρᾶγμα δηλ. κίβδηλα [illegible] ὅλα

ὑπολογίζονται μετὰ μαθηματικῆς λεπτομερείας ἐν τῇ ἐξηυτελισμένῃ καρδίᾳ, τὰ πάντα ἀναλύονται μετ' ἀποτροπαίου ἀγαλλιάσεως ἐν τῇ διεφθαρμένῃ ψυχῇ, καὶ γεννοῦν ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ κακούργου τὴν χαρμόσυνον ἰδέαν ὅτι κατεβίβασε τὴν ἀρετὴν εἰς τοὺς πόδας του, ὅτι ἐταπείνωσε τὸν ἀνώτερόν του, καὶ ὅτι καθολικώτατα εἰς μόνην τὴν διάκρισίν των πλέον μένει νὰ κυλίσουν ἢ ὄχι τὸ θῦμά των ἐνώπιον τῆς Κοινωνίας ἐν τῷ βορβόρῳ τῆς καταφρονήσεως, ὅπου οὗτοι πρὸ μακροῦ συνείθισαν ἀμερίμνως νὰ διάγωσι.

Μία ψυχὴ ὡς ἡ τοῦ Λουλούδα, ἐν τοιαύταις ἰδέαις περιπλανωμένη, ἐκ τοιούτων αἰσθημάτων ποτιζομένη ἀπαύστως παρὰ τῶν φίλων της, δὲν δύναται εἰμὴ συντόμως νὰ φθάσῃ εἰς τὴν μὴ περαιτέρω αὐθάδειαν, εἰς τὰ ἔσχατα τῆς τόλμης. Οὕτω κατήντησεν ἐπ' ἀληθείας ὁ Λουλούδας, ὡς εἴδομεν, διὸ καὶ ὁ Πρόξενος τὸν ἐρράπισε καὶ τὸν ἔρριψε νῆστιν ἱκανὰς ἡμέρας ἐν τῇ εἱρκτῇ.

Ἡ θέσις του αὕτη δὲν ἐγέννησε βέβαια τὴν σωφροσύνην οὔτε τὴν μετάνοιαν· τοὐναντίον, ἐξηγρίωσε μᾶλλον τὰ πάθη του, καὶ ἐξύπνισε τὰ κύρια συστατικὰ τῆς καρδίας του, τὴν ἐκδίκησιν καὶ τὴν μνησικακίαν.

"Ἡ κακία, λέγει ὁ Μαρκέσιος Βοβενάργος, εἶναι ἡ τάσις μας εἰς τὸ νὰ βλάπτωμεν· ἡ κακεντρέχεια, ἡ χαρά μας τὸ νὰ βλέπωμεν τὸν ἄλλον νὰ ὑποφέρῃ καὶ ἡ μνησικακία, μία βαθυτάτη προμελέτη τῆς κακίας.

Ἂς σημειώσωμεν ὁμοίως ὅτι αὐτὸς ὁ χαριτωμένος Λουλούδας πάσχει καὶ ἐξ ἑνὸς εἴδους μονομανοῦς φιλοδοξίας. Ἐπεθύμει, ἔλεγε πρὸς ἐκείνους οἵτινες τὸν συνανεστρέφοντο, τ' ὄνομά του νὰ πληρώσῃ τὸν κόσμον, νὰ γείνῃ τὸ ἀντικείμενον τῶν στομάτων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀδιάφορον πῶς.

Δὲν ἦτον ὁ ἄνθρωπος νὰ τὸ καταστήσῃ βέβαια γνωστὸν διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀρετῆς· ἐκείνη ἡ τῆς κακίας ἦτο πλησιεστέρα καὶ προχειροτέρα διὰ τοῦτον· καὶ τώρα ὁποῦ τοιαύτη λαμπρὰ περίστασις τῷ ἐπαρουσιάσθη, ὁποῦ τοσοῦτοι ἐξοχώτατοι, ἐκλαμπρότατοι, γενναιότατοι καὶ νομομαθεῖς ἔκλινον τὰ σώματα καὶ ἐπαρουσίαζον τὰ νῶτα αὐτῶν μαλακὰς βαθμίδας διὰ τοῦτον τὸν μεγαλοπρεπῆ Λουλούδα ν' ἀναβῇ, ὁποῖος βραχίων Βρυάρεω ἠδύνατο νὰ τὸν κρατήσῃ; ὁποία εὐσπλαγχνία ἠδύνατο νὰ τὸν βιάσῃ νὰ φεισθῇ τὸν δυστυχῆ Πρόξενον καὶ τὴν πολυάριθμον αὐτοῦ οἰκογένειαν; Ἔγραφε πρὸς τοὺς ἐν Ἀθήναις συνεταίρους του ὅτι μετὰ τούτου ἔκοπτε κίβδηλα. Ὅπου ἵστατο ἔλεγε τὰ αὐτὰ καὶ προσέθετε "Θὰ ἴδῆτε μετ' ὀλίγας ἡμέρας πῶς θὰ σοῦ τὸν κάμω αὐτόν . . . περιμένω ἐξ Ἀθηνῶν . . . ἐνταῦθα διεκόπτετο καὶ ἄφινε τὸν κόσμον ἐν τῷ σκότει. Καὶ ὅμως τὸ σκότος τοῦτο ὡς ἡ πυκνὴ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὁμίχλη διὰ μιᾶς μίαν αὐγὴν διελύθη, ὅτε τὸ ἀτμόπλοιον ἐξ Ἀθηνῶν ἐκόμισε τὸν νέον Ἥλιον τῆς δυστυχοῦς Ἑλλάδος τὸν Εἰσαγγελέα Ἄννινον.

Ἦτο περὶ τὰς 4½ ὥρας ὅτε τῆς Ἠοῦς οἱ ἵπποι ἐπλήρουν διὰ τοῦ ῥοδόχρου καπνοῦ των τὸ στερέωμα καὶ διέλυον τὸ ψῦχος τοῦ νοεμβρίου· (διότι ἤμεθα, ἂς μὴ λησμονῶμεν, κατὰ τὴν 27 τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς τοῦ 1855)· Σύμπτωσις τεραστία! . . . ὁ πρῶτος ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἀπαντᾷ ἐπὶ τῆς προκυμαίας ὁ ἀρειμάνιος Εἰσαγγελεὺς ἢ κάλλιον ὁ νέος Ὀρέστης, εἶναι ἡ ἀβροπρόσωπος Ἠλέκτρα ὁ Λουλούδας. Ἀπὸ τὰς τρεῖς τῆς πρωΐας ἠγρύπνει καὶ περιέμενε τοῦτον αὕτη μετ' ἀδελφικῆς ἀνησυχίας ἐπὶ τῆς προκυμαίας.

—Τί κάμνεις, Λεωνίδα μου;

—Πολὺ καλὰ, Κύριε Ἄννινε· καλῶς ὡρίσατε . . . ὅλος μειδιῶν καὶ μετ' ἐμφαντικοῦ βλέμματος ἀπεκρίνετο οὗτος.

Τίς δὲν ἐννοεῖ τὸν σάλον τῆς χαρᾶς ὅστις ἔσεισε τὴν καρδίαν του, καθ' ἣν στιγμὴν εἶδε τέλος τὸν περιμενόμενον Ἄγγελόν του; Συνδιελέχθησάν τινα λεπτὰ, πλὴν οὐδεὶς ἤκουσε τί μεταξύ των εἶπον.

Τοῦτο μόνον ἤκουσεν ὁ Ἀλῆς ὁ Καβάσης τοῦ Προξενείου (ὅστις ὁμιλεῖ ἀξιολογώτατα τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ ὅστις τὴν ὥραν ἐκείνην ἦλθεν ἐκεῖ) τὸν Ἄννινον μὲ συναγροικήσεως γέλωτα εἰπόντα.

—Σὺ εἶσαι ὅστις κάμνεις τὰ κίβδηλα; ὁδήγησόν με εἰς τὸν ἰδιαίτερον οἶκον τοῦ ὑποπροξένου Ἀγκωνάκη.

Ὁ Λουλούδας ὡς οἱ Μαῦροι τῶν ζακχαροποιείων τῆς Βρασιλίας προηγεῖτο σκιρτῶν καὶ παίζων τὰς χεῖράς του· ὁ δὲ Ἄννινος ὡς οἱ αὐθένται τούτων, οἵτινες, ἂν δὲν μαστιγώσουν μέχρις αἵματος τέσσαρας ἢ πέντε τὴν ἡμέραν δὲν νομίζουν ὅτι εἶναι αὐθένται, ἠκολούθει ἡγεμωνικῶς. Ὄπισθέν του παρηκολούθουν δύο λεβεντοφορεμένοι κλητῆρες, μικρομεγέθεις τὸ ἀνάστημα, σειόμενοι καὶ ὑψαύχενες καὶ οὗτοι, ὡς ἐὰν ἦτον ὁ Ἀθανάσιος ὁ Διάκος ὁ εἷς, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδρούτζου ὁ ἕτερος.

—Δὲν μοὶ λέγεις διατί ἔστειλον τὸν Εἰσαγγελέα τῶν Ἀθηνῶν Ἄννινον ἐνταῦθα, καὶ ὄχι τὸν Εἰσαγγελέα τῆς Σύρου Παλαιολόγον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν σειρὰν ὑπάγεται τὸ Προξενεῖον τῆς Σμύρνης; ἐρωτᾷ τότε τὸν Συγγραφέα εἷς τῶν ἀναγνωστῶν· (διότι καὶ ἡμεῖς, ἂς μὴ λησμονῶμεν, ἀπεβιβάσθημεν συγ-

χρόνως ἐλθόντες ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πυροσκάφου).

—Διατί! ... τοσοῦτον ταχέως λησμονεῖς ὅτι ὁ Ποτλῆς ὅτε ὑπέγραψε τὸ Διάταγμα ἦτον ὑπὸ τῆς ῥακῆς, ἣν τὸν ἐπότισεν ὁ Σπηλιωτάκης, μεθυσμένος, μουντζουρωμένος καὶ φενακισμένος τοσοῦτον, ὥστε δὲν ἔβλεπέ τι ὑπέγραφε; Θέλεις λοιπὸν νὰ διακρίνῃ Ἄννινον ἀπὸ Παλαιολόγον; Ὁ Σπηλιωτάκης ἔθεσεν ἐνώπιόν του τὸν Ἄννινον, διότι ὁ Παλαιολόγος δὲν ἦτον ὁ ἐκ τῶν 30 Τυράννων Ἄνυτος, ὅστις ἠδύνατο νὰ καταδικάσῃ ἕνα Σωκράτην.

—Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι ἡ αἰτία! .... τώρα ἐννοῶ! ἐνόμιζον ὅτι εἶναι ἀδιάφορον ὁποῖος Εἰσαγγελεὺς ἤρχετο.

—Διόλου ἀδιάφορον! ἐντὸς τῶν νόμων καὶ τῆς τακτικῆς ὑπηρεσίας, τὸ Προξενεῖον Σμύρνης εὑρίσκεται εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ Ἐσαγγελέως Σύρου· πλὴν ὅταν πρόκηται ν' ἀπαγχονίσουν ἕνα ἄνθρωπον καὶ ὄχι νὰ τὸν προανακρίνουν, εἶναι ἀδιάφορον πλέον ἐὰν ἀντὶ Εἰσαγγελέως σταλῇ εἷς Δήμιος.

Ὁ Ἄννινος ἔμεινεν ἱκανὴν ὥραν μετὰ τοῦ ὑποπροξένου Ἀγκωνάκη ἐν ἰδιαιτέρᾳ ὁμιλίᾳ ἐντὸς τοῦ θαλάμου του· τὸ δὲ θέμα αὐτῆς δὲν δυνάμεθα ἐπίσης βεβαίως νὰ δόσωμεν, διότι καὶ δὲν ἠκούσαμεν.

Ὁ ὑποπρόξενος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς ἦσαν φίλοι διὰ τῶν χειλέων, καθ' ὅσον ὑπέσκαπτον τὸν αὐτὸν τάφον, πλὴν κατὰ τὴν καρδίαν ἦσαν ἀντιπολιτευόμενοι, διότι καὶ οἱ δύο ἔρριπτον ἱέρακος βλέμμα ἐπὶ τῆς τερπνῆς ταύτης προξενικῆς θέσεως, καὶ ἦσαν ἀμφότεροι διπλωμάται τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἐν τῇ μικρᾷ Ἑλλάδι διερμηνεύουν Διπλωματίαν καὶ Σύνταγμα.

—Πάλιν κατὰ τῆς δυστυχοῦς αὐτῆς Ἑλλάδος ἤρχισας, κύριε Συγγραφεῦ! ἐπειδὴ ἔπαθες μερικῶς ὑπό τινων ἀθλίων ὄντων αὐτῆς, ἡ ἔχθρα σου ἐστράφη κατὰ τοῦ ὅλου καὶ κατ' αὐτῆς τῆς ἀγαπητῆς Πατρίδος μας!

—Ὄχι, ἀγαπητέ μοι! ὄχι! μὴ διερμηνεύῃς ξενοτρόπως τὰ αἰσθήματά μου! διατί μὲ βιάζεις νὰ καταφεύγω εἰς ἀραβικοὺς μύθους; Ἐν Ἑλλάδι Διπλωματία καὶ Σύνταγμα εἶναι, ὅστις δύναται ν' ἀκρωτηριάσῃ τὸν ἄλλον, ὡς λέγει καὶ ὁ Ἄραψ φιλόσοφος Μπὲν Ρουζώμ, καλήτερα, καὶ νὰ τὸν κάμῃ εὐτυχῆ ὡς τὸν Ἀλὴ, Βααλὴ καὶ Καααλή.

—Δὲν σ' ἐννοῶ·

—Τὸ πιστεύω .... πλὴν εἰπέ μοι πρῶτον πόθεν εἶσαι ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν Ἑλλάδα ἢ τὴν ἐσωτερικήν; διότι, ὡς γνωρίζεις, περισσότερα μιλλιόνια ἑλλήνων εἶναι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἢ εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

—Ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν, κύριε Συγγραφεῦ.

—Διὰ τοῦτο καὶ δὲν μ' ἐννοεῖς· ἐὰν ἦσο ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἐν ἀκαρεὶ ἤθελες ἰδεῖ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Διπλωματία καὶ τὸ ἑλληνικὸν Σύνταγμα τὴν σήμερον ἕνα καὶ μόνον ὑψηλὸν σκοπὸν ἔχουν, νὰ καταστήσουν τὸν ἕλληνα εὐδαίμονα, ὄλβιον καὶ ἀβλαβῆ, ὡς τὸν Ἀλὴ, Βααλὴ καὶ Καααλή. Ἄκουσον τὴν μικρὰν ταύτην ἀραβικὴν διήγησιν·

"Ἐν τῇ μεγάλῃ τῆς Ἀραβίας ἐρήμῳ ἐκ τριῶν "διαφόρων διευθύνσεων τρεῖς περιηγηταὶ βραδέως "ὁδοιποροῦντες ἔτεινον νὰ συναντηθῶσιν εἰς ἓν "καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον. Ἕκαστος τὰς ἀρχὰς βλέ"πων τοὺς ἄλλους δύο μακρόθεν ἐρχομένους ἤρχισε "νὰ κυριεύηται ὑποψιῶν. Ὁ πρῶτος τότε ἔθεσε "τὴν χεῖρα ἐν τῷ κόλπῳ του καὶ ἐξήγαγεν ἓν ξυρα"φιον, δι' οὗ ἔμελλε νὰ ὑπερασπισθῇ· ὁ δεύτερος "ἀπὸ τοῦ θύλακός του ἔλαβε τρυπητήριον τῶν "ὑποδυματοποιῶν· καὶ ὁ τρίτος ἐκ τοῦ στροφίου "του (σαρίκιον) ἀπέσπασε μέγα ψαλίδιον· ἀπέρ"ριψαν τοὺς πέπλους τοῦ προσώπου των, οὓς "ἔφερον διὰ τὸν καύσωνα τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, "καὶ ἕκαστος μετὰ παλλούσης καρδίας προητοι"μάζετο διὰ μάχην. Πλὴν ὁποία ἐστάθη ἡ χαρὰ "των καὶ ἀπορία των ὅτε πλησιάσαντες ἐγνωρί"σθησαν; ἦσαν φίλοι ἀρχαῖοι καὶ οἱ τρεῖς, ὅθεν "καὶ πρὸς ἀλλήλους περιεπτύσσοντο. Ὁ εἷς ἦτον "ὁ Ἀλῆς ὁ κουρεὺς, πλὴν ἤδη μονόφθαλμος· ὁ "ἕτερος ὁ Βααλῆς ὁ ῥάπτης, πλὴν ἤδη κολύμ"βρυτος τὸν βραχίωνα· ὁ τρίτος ὁ Καααλῆς ὁ ὑπο"δυματοποιὸς, ἀλλὰ καὶ οὗτος χωλὸς τὸν πόδα.

"Εὐτυχὴς ἡ ἡμέρα τῆς συναντήσεώς μας, φίλοι "μου! ἔκραξεν ὁ μονόφθαλμος· παρακαλῶ, καθί"σατε ἐκ δεξιῶν μου ὅπως σᾶς βλέπω κάλλιον. "Βααλὴ, ἀπώλεσας μίαν χεῖρα ἀφ' ὅτου σ' ἐγνώ"ριζον, πῶς ταῦτο; ... Καὶ σὺ, Καααλὴ φίλεμου, "ἕνα πόδα ... ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἕνα ὀφθαλμόν. Καθί"σατε, παρακαλῶ, καὶ ἂς διηγηθῶμεν τὴν ἱστο"ρίαν μας."

Ἐκάθισαν τῳόντι, καὶ ὁ Ἀλῆς ὁ μονόφθαλμος ἤρχισε πρῶτος ὡς ἑπομένως:

"Γνωρίζετε, ὦ φίλοι μου, ὅτι ἐγεννήθην καὶ ἀνε"τράφην ὡς κουρεύς· οὐδεὶς τοῦ ἐπαγγέλματος "τούτου εἶχεν ὄνομα καλήτερον καὶ ἐργασίαν πε"ρισσοτέραν ἐντὸς τοῦ Βαγδατίου. Ἀποφράδα "τινὰ ἡμέραν εἷς μεγιστὰν εἰσῆλθεν εἰς τὸ κουρεῖόν "μου διὰ νὰ ξυρισθῇ· ἐσαπώνισα κάλλιστα τὸ "πρόσωπόν του, ἠκώνισα ἐπὶ τοῦ τελαμῶνος τὸ "καλήτερον ξυράφιόν μου, καὶ ἤρχισα νὰ τὸν ξυ"ρίζω. Εἶχον ξυρίσει τὴν μίαν του παρειὰν λίαν "ὡς κάτοπτρον, ἔλαβον τὴν ῥῖνα του διὰ τῶν δύο "δακτύλων ὅπως στρέψω τὸ πρόσωπόν του ἐκ τοῦ

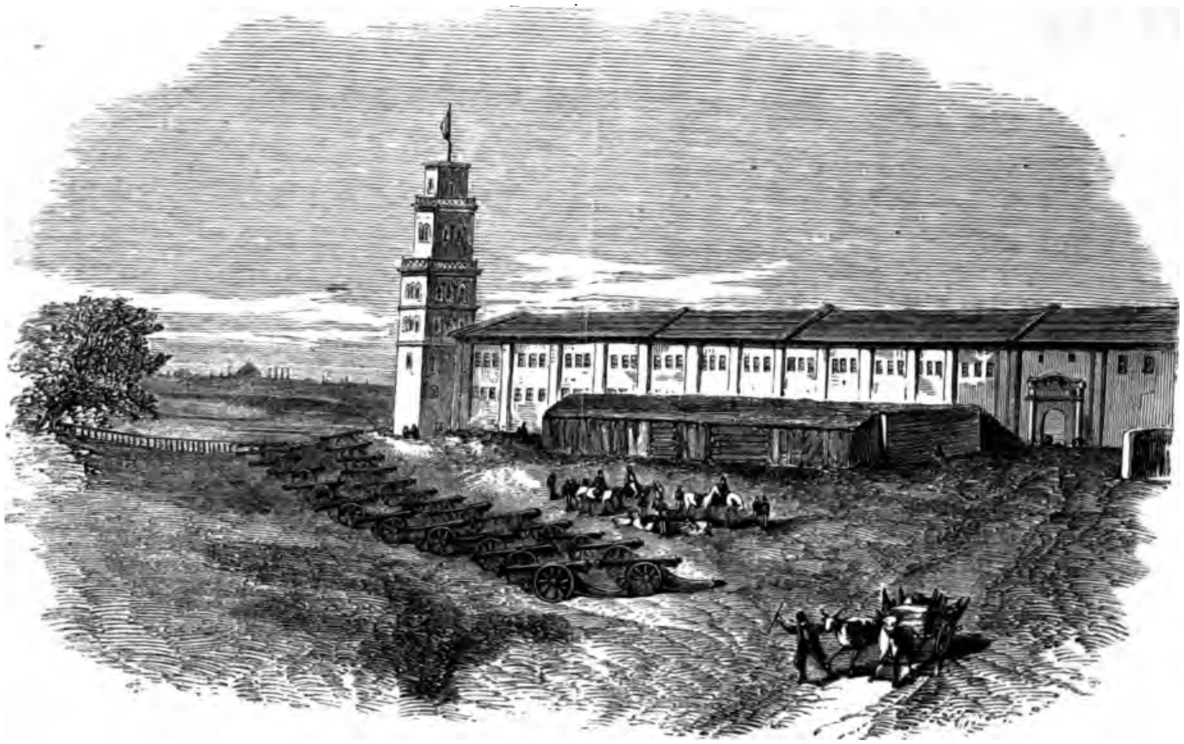

Ὁποίας ἐντυπώσεις δὲν προξενεῖ τοῦτο τὸ νοσοκομεῖον τῆς Χαλκιδόνος.

Ἰδὲ σελ. 134.

“ ἑτέρου μέρους διὰ νὰ τελειώσω, ὅταν κατὰ δυστυ-
“ χίαν ἡ γέμουσα σαπώνης ψήκτρα ἐγγίζει τοὺς
“ ὀφθαλμούς του· ἤρχισε νὰ βρυχᾶται ὑπὸ τῶν
“ πόνων· καὶ ἐγερθεὶς ἀνιλεῶς μὲ ἐρράπισεν εἰς τὸ
“ πρόσωπον. Μίαν, δύο, τρεῖς, τὴν τετάρτην μ'
“ ἐξώρυξε τὸν ὀφθαλμόν. Οἱ πελάται μου τότε
“ ὅλοι μ' ἐγκατέλιπον, διότι τίς ἠδύνατο νὰ ἐμπι-
“ στευθῇ τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ ξυράφιον μονο-
“ φθάλμου; Ἐπτώχευσα, κατήντησα ἐπαίτης, καὶ
“ τώρα ἀπέρχομαι προσκυνητὴς εἰς Μέκαν, ὅπως
“ παρκαλέσω τὸν Μωάμεθ νὰ μεταβάλῃ πάλιν, εἰ
“ δυνατὸν τὴν τύχην μου.”

—Ἡ ἱστορία σου, Ἀλὴ, εἶναι τῳόντι λυπηρὰ, πλὴν καὶ ἡ ἐμὴ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον, εἶπεν ὁ Βααλὴς ὁ ῥάπτης.

“ Μίαν ἡμέραν εἷς μονόφθαλμος εἰσέρχεται εἰς
“ τὸ ἐργαστήριόν μου καὶ διατάττει μεγαλοπρε-
“ πέστατον ἐπανωφόριον. Πρέπει νὰ ἦτο μέγιστος
“ αὐθέντης, διότι τὸ χρυσίον καὶ τὰ κεντήματα,
“ ἅπερ ἐπὶ τούτου τοῦ ἐπανωφορίου ἔθεσα, ἦσαν
“ ὅμοια ἐκείνων τῆς Αὐλῆς. Τὸ ἔφερον εἰς τὴν
“ οἰκίαν του, καὶ ἤρχισε νὰ τὸ δοκιμάζῃ. Διεπέ-
“ ρασε τὸν δεξιὸν βραχίονά του ἐντὸς τῆς μιᾶς
“ χειρίδος, πλὴν ἅμα ἐβύθισε τὸν ἀριστερὸν ἐντὸς
“ τῆς ἄλλης, κράζει πάραυτα, ὄχ! παλιάνθρωπε!
“ ἔχασα τὴν χεῖρα! ἀφῆκες βελώνην ἐντὸς, ἥτις
“ μοὶ διεπέρασε τὴν παλάμην . . . τώρα βλέπεις
“ παλιόσκυλε! καὶ λαβὼν ῥάβδον ἀνιλεῶς μ' ἔτυ-
“ πτεν, ἑωσοῦ μοὶ ἔθραυσε τὸν δεξιὸν βραχίονα.
“ Μοὶ ἔτεμον λοιπὸν τοῦτον, καὶ ἔκτοτε δὲν δύναμαι
“ νὰ ῥάψω· κατήντησα πένης, καὶ ἤδη ἀπέρχομαι
“ κἀγὼ πρὸς τὸν μέγαν Προφήτην μας ἵνα τὸν παρα-
“ καλέσω νὰ μ' εὐσπλαγχνισθῇ καὶ ἀνακαλέσῃ τὴν
“ κατάραν, ἣν ἐπ' ἐμοῦ ἔῤῥιψεν.

—Καὶ τῶν δύο σας αἱ ἱστορίαι εἶναι λυπηρόταται, φίλοι μου! εἶπεν ὁ Καaλὴς ὁ ὑποδυματοποιὸς, πλὴν ἡ ἐμὴ δὲν θλίβει ὀλιγώτερον. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι οὐδεὶς ὑποδυματοποιὸς ἐντὸς τοῦ Βαγδατίου ἔχαιρεν ὑπόληψιν μεγαλητέραν· τὰ ἐκ κυτρίνου τοῦ Κιουρδιστὰν δέρματος ὑποδύματά μου ἦσαν πεφημισμένα καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην.

“ Μίαν ἡμέραν μεγαλοπρεπής τις Κύριος εἰσέρ-
“ χεται εἰς τὸ ἐργαστήριόν μου καὶ διατάττει
“ ζεῦγος ὑποδυμάτων· τὰ κατεσκεύασα ἰδίαις χερσὶ
“ καὶ τὰ ἔφερον αὐτοπροσώπως εἰς τὸν οἶκόν του.
“ ἐδοκίμασα τὸ ἓν, καὶ τῷ ἐφηρμόζετο κάλλιστα·
“ ἐβύθισε τὸν πόδα καὶ ἐντὸς τοῦ ἄλλου, πλὴν δὲν
“ εἰσήρχετο ὅπως ἔπρεπε. Πρώτην φορὰν δὲ τότε
“ παρετήρησα ὅτι ἦτο μονόφθαλμος καὶ μονόχειρ·
“ καὶ ὑποθέσας ὅτι ἕνεκα τούτου δὲν ἐδύνατο νὰ
“ ὑποδυθῇ καὶ τὸ ἕτερον, τῷ εἶπον νὰ ὠθήσῃ τὸν
“ πόδα δυνατὰ κατὰ τοῦ ἐδάφους μετὰ βάρους. Τὸ
“ ἔπραξε, πλὴν ἐξέβαλεν ἐν ἀκαρεῖ ὀξεῖαν κραυγήν·
“ εἶχον λησμονήσει καρφίον ἐντὸς τοῦ ὑποδύματος
“ τούτου, ὅπερ καὶ διεπέρασε τὴν πτέρναν του.
“ Ἐν τῇ ὀργῇ του διέταξε τοὺς ὑπηρέτας του καὶ
“ μ' ἐσφενδόνισαν ἐκτὸς τοῦ παραθύρου· καὶ ἐκτὸς
“ τοῦ ὅτι ἀπώλεσα ἔκτοτε ἕνεκα τούτου τὸν πόδα
“ μου, ἐμηδενίσθη ἡ ὑπόληψίς μου· οἱ δανεισταί
“ μου διήρπασαν ὅ, τι εὗρον ἐντὸς τοῦ ἐργαστηρίου
“ μου, κατήντησα πενέστατος, καὶ ἤδη διατρέχω
“ χωλὸς τὴν ἔρημον καὶ προστρέχω κἀγὼ ὑπὸ τοῦ
“ μεγάλου μας Νομοθέτου τὸ ἔλεος.

Μόλις ὁ Καaλὴς ἐτελείωσε, καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ ἤρχισαν νὰ θρηνοῦν· εἶτα δι' ὑψηλῆς φωνῆς ἔκραξαν· “ ὦ! δυστυχεῖς ἡμεῖς! ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρεθοῦν ἄλλοι δυστυχέστεροί μας;

—Τίς λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει δυστυχέστερός σας; ἠκούσθη τότε φωνὴ, καὶ ἐκ τῶν πλησίον θάμνων ἐξῆλθεν ἕτερος, ὅστις ἦτο μονόφθαλμος, μονόχειρ, χωλὸς, ῥακενδύτης, καὶ κατὰ τὸ λέγειν του, εὐτυχὴς ὡς Βασιλεύς.

—Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἦσαι εὐτυχὴς; ἔκραξαν μετ' ἀπορίας ὁ Ἀλὴς, Βααλὴς καὶ Καaλής.

—Χρεωστῶ τὴν εὐτυχίαν μου ἅπασαν πρὸς τρεῖς καλλίστους, ἀνθρώπους, ἕνα κουρέα, ἕνα ῥάπτην, καὶ ἕνα ὑποδυματοποιόν. Ἐὰν τοὺς ἐτύγχανον, ἤθελον τοὺς πληρώσει εὐγνωμοσύνης ἐκφράσεων.

—Ἔχω λοιπὸν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σ' εἴπω ὅτι εἶμαι ὁ ἐξορύξας τὸν ὀφθαλμόν σου· εἶπεν ὁ κουρεὺς Ἀλής.

—Ἐπίτρεψόν μοι νὰ σοὶ παρουσιάσω ἐμαυτὸν ὡς τὸν ὑστερήσαντά σε τοῦ βραχίωνος· εἶπεν ὁ ῥάπτης Βααλής.

—Ἐὰν σὲ κατέστησα εὐτυχῆ ὑστερῶν σε ἕνα τῶν ποδῶν σου, ἐγὼ εἶμαι ὁ ὑποδυματοποιὸς Καaλὴς, καὶ εἶμαι καὶ αὖθις τῶν διαταγῶν σου, αὐθέντα, εἶπεν ὁ τρίτος.

—Ὦ Προφήτα!! καὶ ἔχω τὴν καλὴν τύχην νὰ σᾶς ἀπαντήσω τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὅλους ὁμοῦ! Πρῶτον ἂς σᾶς ἐναγκαλισθῶ, καὶ ἔπειτα ἀκροασθῆτέ με.

“ Ὀνομάζομαι Μπὲν ῥουζώμ· ἤμην ἕτοιμος ἡμέ-
“ ραν τινὰ νὰ νυμφευθῶ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ κου-
“ ρεῖόν σου, Ἀλὴ, διὰ νὰ μὲ ξυρίσῃς, ὅτε μὴ
“ προσέξας, διὰ τῆς ψύτρας μοὶ ἀφήρεσας τὸν
“ ὀφθαλμόν. Ἰδοῦσά με ἡ Νύμφη δὲν συγκατέ-
“ νευσε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ μὲ νυμφευθῇ ὡς
“ μονόφθαλμον, καὶ ἦλθε μετ' ὀλίγον εἰς γάμον
“ μεθ' ἑνὸς ἄλλου· ἐν τούτοις τί ἀνεκαλύφθη; το-

" σοῦτον κακῆς διαγωγῆς ἦτον ἡ γυνὴ αὕτη, ὥστε " ἐκτὸς τοῦ ὅτι κατέστησε τὸν σύζυγόν της δυστυ- " χῆ, μίαν νύκτα καὶ τὸν ἐδολοφόνησε συμφωνήσα- " σα μεθ' ἑνὸς τῶν ἐραστῶν της. Τοιαύτη ἤθελεν " εἶσθαι καὶ ἡ ἐμὴ τύχη, ἐὰν ὑστερῶν με τοῦ ἑνὸς " ὀφθαλμοῦ δὲν ἔσωζας τὰς ἡμέρας μου, Ἀλή.

" Μόλις παρῆλθεν ὀλίγος καιρὸς, καὶ ὁ Σουλτά- " νος παρήγγειλεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ μὲ ἴδῃ. Διὰ νὰ " παρουσιασθῶ δὲ ἀξιοπρεπέστερα, διατάττω λαμ- " πρὸν ἐπανωφόριον. Σὺ, Βααλὴ, τὸ κατεσκεύα- " σας. Εὐτυχῶς δὲ βελώνη ἔμεινεν ἐντὸς τῆς " χειρίδος, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἐδοκίμαζον, ἡ " χείρ μου ἐπληγώθη· ἀπώλεσα τὸν βραχίωνα, καὶ " τούτου ἕνεκα δὲν ἠδυνήθην νὰ παρουσιασθῶ. Ὁ " Σουλτάνος μὲ προσεκάλει διὰ νὰ μὲ διορίσῃ " Ἀρχηγὸν μυστικῆς ἐκστρατείας, ἥτις ἔλαβε χώραν " μετ' ὀλίγον. Τὸ δ' ἀποβησόμενον ταύτης ἦτον· " ὅλος ὁ στρατὸς νὰ αἰχμαλωτισθῇ καὶ φονευθῇ. " Ἐὰν σὺ, Βααλὴ, δὲν μ' ὑστέρεις τοῦ βραχίωνος, " σήμερον δὲν ἤθελον ὑπάρχει.

" Πλὴν πρὸς σὲ, Καaλὴ, ἡ εὐγνωμοσύνη μου δὲν " ἔχει ὅρια πλέον. Γνώριζε λοιπὸν ὅτι φίλος μου " τὶς ἔδιδε μέγα συμπόσιον καὶ χορὸν ἑπέραν τινὰ, " ὅπου ἤμην κἀγὼ προσκεκλημένος. Σὲ διέταξα " νὰ μοὶ κατασκευάσῃς ζεῦγος ἐκ τῶν πεφημισμέ- " νων ἐκείνων κυτρίνων ὑποδυμάτων σου. ἐλησμό- " νησας ἐντὸς ἑνὸς τούτων καρφίον ἐξ οὗ ἐχωλώθην, " καὶ ἕνεκα τοῦ ὁποίου δὲν παρευρέθην ἐκεῖ. Ἐπειδὴ " λοιπὸν τὸ πάτωμα τῆς οἰκίας ἦτο σαθρὸν, ὑπεχώ- " ρησεν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν προσκεκλημένων, καὶ " ἅπαντες ἐτάφησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς οἰκίας " ἐκείνης. Ἐὰν κἀγὼ παρευρισκόμην ἐκεῖ, τὸ τέλος " μου ἤθελεν εἶσθαι ὑπερβέβαιον.

" Εὐγνώμων πρὸς τὸν μέγαν Προφήτην διὰ τὴν " καλοσύνην ἣν ἔδειξε, καὶ μετανοῶν δι' ὅσα δυστυ- " χήματα πρὸς ἄλλους προὐξένησα, διένειμα τὴν " περιουσίαν μου χάριν ἐλεημοσύνης πρὸς τοὺς " πένητας, καὶ μεταβαίνω εἰς τὸν τάφον του διὰ νὰ " τὸν προσκυνήσω. Σᾶς ἀπήντησα ἤδη, καὶ σᾶς " παρακαλῶ θερμῶς διὰ νὰ μοὶ συγχωρήσητε. Τίς " οἶδεν ἂν καὶ πρὸς ὑμᾶς δὲν συνέβαινον τὰ δυστυ- " χήματα ταῦτα; τίς οἶδε, λέγω, τί ἠθέλετε " πάθει;

Οἱ τέσσαρες ἠκρωτηριασμένοι μετὰ σιωπῆς ἐπι-ληπτικῆς ἐθεωροῦντο ἀλλήλοις, ὅτε νέφος κονιορτοῦ ἤρχετο μακρόθεν διὰ νὰ τοὺς ἐξυπνίσῃ τῆς θέσεως ἐκείνης.

Ἦτο μία ἄτακτος Ἴλη βεδουΐνων ληστῶν τῆς μεγάλης ἐρήμου. Οἱ ὠκύποδες ἵπποι των ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ τοὺς ἐκόμισαν ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ὁδοιπόρων· ἰδόντες ὅμως τὴν ἀθλιότητα αὐτῶν καὶ πενίαν, πάραυτα τοὺς παρήτησαν ἐκφράζοντες κα-ταφρονητικοὺς λόγους.

—Τί! καὶ ἕτερον θαῦμα! ἔκραξεν ὁ Μπὲν Ῥου-ζώμ· εὐλογητὸς ὁ Ἀλάχ! Βλέπετε τί εὐτυχία εἶναι τὸ νὰ ἦναί τις, ὡς ἡμεῖς, ἀδελφοί μου; Ἐὰν δὲν ἤμεθα τοσοῦτον πτωχοὶ καὶ ἠκρωτηριασμένοι ἠθέλομεν ληστευθῇ καὶ ἴσως φονευθῇ. Ἐὰν μικρᾶς ἤμεθα σημασίας ἄξιοι, ἤθελον ἐπιπέσει ὅλοι ἐφ' ἡμῶν καὶ μᾶς κατακόψει. Ἀκούσατε, φίλοι μου! ἐγὼ ἐστάθην μέγας αὐθέντης, ὡς ἐνθυμεῖσθε, μίαν φορὰν, πλὴν πώποτε δὲν ᾐσθάνθην γλυκύτερον τὸν βίον ὡς τώρα. Ἐν ταῖς Πρωτευούσαις οἱ ἄνθρω-ποι σοὶ λέγουν, Ἐλευθερία, Νόμοι, Σύνταγμα, Διπλωματία καὶ Εὐδαιμονία, καὶ ὅλα ταῦτα τὰ ὑψηλὰ ἀντικείμενά των καταγίνονται μόνον εἰς τὸ νὰ καταστήσουν τινὰ ἠκρωτηριασμένον. ὡς ἡμᾶς, καὶ τότε πλέον ἡσυχάζει ἀκινδύνως.

" Ἂς ὁδεύσωμεν πρὸς τὴν Μέκαν διὰ ν' ἀσπασθῶ-μεν καὶ προσκυνήσωμεν τὸν ἅγιον λίθον τοῦ Προ-φήτου μας καὶ νὰ εὐχαριστήσωμεν τοῦτον διότι μᾶς ἔθεσεν ὑπὸ τὸ ἀληθὲς Σύνταγμα, ὅτε μᾶς κατέστη-σεν ἀβλαβεῖς καὶ μᾶς ἐχάρισε τοῦτον τὸν ὄλβιον βίον, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς τῶν θνητῶν πλέον θέλει φροντίσει νὰ θορυβήσῃ.

Ἐξερχόμενος μετὰ τοῦ ὑποπροξένου Ἀγκωνάκη ὁ Ἄννινος ἐψιθύρισεν ἀσαφεῖς τινὰς λέξεις πρὸς τὸν Λουλούδαν, καὶ ἔπειτα διευθύνθη εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Προξενείου· ἐκεῖ ἀφιχθεὶς διέταξε τοὺς κλητῆ-ράς του νὰ τὸν φυλακίσουν.

Οὗτος εἰσῆλθε χαίρων καὶ ηὐχαριστημένος ὡς ἐὰν εἰσήρχετο εἰς χορόν.

Ὁ Ἄννινος διευθύνθη μετὰ ταῦτα εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κ. Θ. Ξένου παρακολουθούμενος πάντοτε παρὰ τοῦ ὑποπροξένου καὶ τῆς λοιπῆς συνοδείας του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ.

Αἱ Ἔρευναι.

Ἡ κατοικία τοῦ Κυρίου Ξένου ἔκειτο ἐπὶ παραθαλασσίου ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὴν Πο[illegible] καὶ οὐχὶ μακρὰν τοῦ γαλλικοῦ Προξενείου.

Αἱ πλεῖσται οἰκίαι τῆς Σμύρνης εἶναι δι[illegible] αἱ οἰκογένειαι τὴν ἡμέραν κάθηνται εἰς τὸ πάτωμα, ἔχουσιν ἠνεῳγμένην τὴν θύραν τ[illegible] καὶ ἐκεῖθεν βλέπουσι τοὺς διερχομένους.

Ἦτον 7½ ὧραι τῆς πρωΐας, ὅτε ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐπαρουσιάσθη ἐκεῖ. Ἡ κυρία Ξένου ἐκάθητο ἐπὶ ἀνακλίντρου ὅπερ ἦτο πλησίον τῆς θύρας.

Ὁ Ἄννινος εἰσέρχεται, καὶ χωρὶς νὰ τὴν χαιρετήσῃ, προχωρεῖ ἐντὸς τῆς οἰκίας μετὰ φυσιογνωμίας ἐξηγριωμένης καὶ ἐρωτᾷ.

—Ποῦ εἶναι ὁ Ξένος; ποῦ εἶναι ὁ Ξένος;

—Τί εἶναι, κύριε Ἀγκωνάκη; Παναγία μου! τί τρέχει; Καλῶς ὡρίσατε, κύριε Ἄννινε . . . ὀρθουμένη καὶ ἔντρομος λέγει πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε πολλὰς ἡμέρας ἐξένισε.

—Ποῦ εἶναι ὁ Ξένος; ποῦ εἶναι;

Ἔτι χυδαιέστερα ὁ μαργαρίτης οὗτος τῆς Ἑλλάδος ἐπαναλαμβάνει.

—Μὴ τρομάζετε, Κυρία . . . ὁ Κ. Ἄννινος ἦλθε διά τινας ἀνακρίσεις. Ποῦ εἶναι ὁ Πρόξενος; μετὰ τοῦ συνήθους φλέγματός του προσθέτει ὁ Ἀγκωνάκης.

—Καθίσατε, παρακαλῶ . . . τώρα θὰ ἔλθῃ.

Ἵστατο πάντοτε ὄρθιος ὁ Ἄννινος, καὶ ἐδείκνυεν ἀνυπομονησίαν ἀδάμαστον. Ὁ Κ. Ξένος εὑρίσκετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔντινι τόπῳ, τὸν ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν·

Συντόμως δ' ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν του.

—Ποῦ εἶναι τὰ ὑπόγειά σου; . . . δεῖξέ μου πάραυτα τὰς μηχανάς, οὗτος τῷ λέγει.

Ἐν τοιαύτῃ ἐρωτήσει ὁ δυστυχὴς Πρόξενος ἐθαμβώθη, καὶ τ' ἀντικείμενα τῆς ὁράσεώς του ἠφανίσθησαν. Οἱ λόγοι οὗτοι ἦτον ἡ αἰξίνη, ἥτις διὰ δύο μόνον πληγῶν κατέστρεφε τὸ τριακονταπενταετὲς οἰκοδόμημα τῆς ὑπολήψεώς του.

Δύο μόνον πράγματα ἀνακουφίζουν τῶν γηρατείων μας τὸ ἄχθος, καὶ σκεδάζουν τὰς γλυκείας ἀναμνήσεις τῆς νεότητός μας, τὰ πλοῦτη, καὶ ἡ ὑπόληψις. Ὁ Κ. Ξένος ἐθυσίασε τὰ πρῶτα διὰ τὴν δευτέραν, καὶ μόνον αὕτη τῷ ἔμενε διὰ κληρονομίαν τῶν τέκνων του. Ὁ Ἄννινος τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀδίκως καὶ μετὰ χαιρεκάκου θριάμβου τῷ ἀφαρπάζει καὶ ταύτην.

—Τὰ ὑπόγειά μου! . . . Α! ἐνόησα, Κ. Ἄννινε διὰ ποῖον σκοπὸν ἤλθετε . . . ἀκολουθήσατέ με νὰ διατρέξωμεν ὁμοῦ τὴν κατοικίαν μου καὶ τὰ ὑπόγειά μου . . . εἶπεν ὅτε ἐπανῆλθεν εἰς ἑαυτόν.

Ἡ εἰλικρίνεια, μοὶ φαίνεται, εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς ἀληθείας· ἡ κατάνυξις, μία μωρὰ εἰλικρίνεια· ἡ διασάφισις, σαφὴς εἰλικρίνεια· ἡ ἀθωότης, τὸ ἀκηλίδωτον, τὸ ἄμωμον.

Τὸ κτηνῶδες ἀπ' ἐναντίας εἶναι ἡ πρὸς τὸν θυμὸν διάθεσίς μας· ἡ αὐστηρότης, ἡ ἡδονὴ τοῦ μίσους· ἡ εὐγένεια, ἡ προτίμησις τῆς τιμῆς μᾶλλον ἢ τοῦ συμφέροντος· ἡ χαμέρπεια, ἡ προτίμησις τοῦ συμφέροντος μᾶλλον ἢ τῆς τιμῆς· τὸ συμφέρον, τὸ τέρμα τῆς φιλοτιμίας μας· ἡ ἐλευθεριότης, ἡ θυσία τῆς φιλοτιμίας μας.

Τίς θ' ἀκολουθήσει τὴν ἐπιθεώρησιν ταύτην τοῦ Ἀννίνου ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κ. Ξένου, καὶ δὲν θέλει διακρίνει τοὺς ὁρισμοὺς τούτους καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ εὖρος ἐφαρμοζομένους ἐπὶ τοῦ θύματος καὶ ἐπὶ τοῦ δημίου αὐτοῦ;

—Ἰδοὺ τὰ ὑπόγειά μου, Κύριε Ἄννινε· δὲν εἶναι ἄλλα ἀπὸ αὐτὰ ὁποῦ βλέπεις. Ἐδῶ εἶναι τὸ δωμάτιον τοῦ γεύματός μου· ἐδῶ ἓν δωμάτιον ὁποῦ καθήμεθα· ἐκεῖ τὸ μαγειρεῖόν μας· τοῦτο εἶναι τὸ πλυσταριόν μας . . .

—Τοῦτο εἶναι τὸ πλυσταριόν . . . . διέκοψεν ὁ Εἰσαγγελεὺς μεθ' ὁρμῆς· καὶ σταθεὶς ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ μετὰ βλέμματος λυγγὸς καὶ συνεσφιγμένων χειλέων ἐπεθεώρει τοῦτο· πλὴν τί νὰ ἐπιθεωρήσῃ; ἦτο δωμάτιον ἐπίμηκες πέντε ἢ ἓξ μέτρων μετὰ τεσσάρων γυμνῶν τοίχων, μιᾶς ἑστίας καὶ ἑνὸς λέβητος ἐπὶ ταύτης, καὶ μιᾶς θύρας συγκοινωνούσης τοῦτο μετὰ τοῦ μαγειρείου.

Ὁ Ἄννινος εἰσῆλθε καὶ ἐσφράγισε δὶς καὶ τρὶς τὸ ἐκ πλακῶν ἔδαφός του διὰ τοῦ ποδὸς μετὰ δυνάμεως, ὡς ἐὰν προσεπάθει τρόπον τινὰ νὰ πληροφορηθῇ ἂν ὑποκάτω ὑπάρχῃ ὑπόγειον· εἶτα σύννους καὶ σοβαρὸς ἐξῆλθε λέγων, δὲν ὑπάρχει τίποτε.

—Προχωρήσατε, Κύριε Ἄννινε . . . ἐδῶ εἶναι τὸ ἀναγκ . . . ἐκεῖ δύο θάλαμοι διὰ τοὺς ὑπηρέτας, ἐκεῖ ὁ ὀρνιθών, καὶ ἐδῶ δύο μικραὶ ἀποθῆκαι· ἐκεῖ ἐπάνω εἶναι ὁ θάλαμος τοῦ υἱοῦ μου Φραγκίσκου, τρέμων ἐξ ἀγανακτήσεως καὶ θλίψεως ἔλεγεν ὁ Κ. Ξένος.

—Τοῦ υἱοῦ σας Φραγκίσκου! . . . ἃς ἀναβῶμεν . . . θέλω νὰ ἰδῶ αὐτὸν τὸν υἱόν σας Φραγκίσκον.

Προεχώρησεν εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ υἱοῦ τοῦ Κ. Ξένου, ὅστις ἦτον ἔτι ἐν τῇ κλίνῃ. Ἐντὸς τούτου οὐδὲν ἕτερον διεκρίνετο ἢ διεσκορπισμένα βιβλία, μουσικαὶ τοῦ πλαγιαύλου, καί τινα τοῦ κυνηγεσίου εἴδη.

—Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός σας Φραντζῆς;

—Μάλιστα, Κύριε Ἄννινε.

—Ποίας ἡλικίας εἶναι;

—28 ἐτῶν περίπου· εἶναι πολὺ φιλάσθενος.

—Τὸ βλέπω· φαίνεται ἀσθενοῦς ὑγείας.

—Ἃς μεταβῶμεν εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα, Κύριε Ἄννινε.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς ἕπεται μετὰ σοβαρότητος.

—Ἐδῶ εἶναι ὁ κοιτών μου· ἐντὸς τοῦ μεγάλου τούτου ἱματοφυλακίου εὑρίσκονται αἱ μηχαναί,

Κύριε Ἄννινε· καὶ ἀναλαβὼν τὰς κλεῖς αὐτοῦ ἤνοιξεν ἱματοφυλάκιον ὑψηλόν.

"Ἐν πρώτοις ἰδοὺ τὰ μίγματα ταῦτα· προσέθεσεν ἐγχειρίζων μετ' ἀγρίου μειδιάματος πρὸς τοῦτον τοῦ Δουλούδα τὸν ἄργυρον. ἰδοὺ τὸ ἡμερολόγιόν μου τοῦτο, ἐνῷ φαίνονται ὅλα ὅσα ἐδαπάνησα διὰ τὸν ἀγύρτην ἐκεῖνον. ἰδοὺ ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ ἐπιστολαί τ' ἀφορῶντα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. ἰδοὺ καὶ τὸ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστραφέν μοι μέταλλον ἐν τῷ ὁποίῳ κάλλιστα μοὶ διεσαφίσθη ὅτι ἤμην εἰς τὴν ἀπάτην· ἰδοὺ καὶ τὸ Νίκελον καὶ Σμάλτον, ἅπερ ἀπὸ Τεργέστης καὶ Μασσαλίας μέσον τῶν Κ. Φλωρίου Κλέντζου καὶ Φαβρικίου ἔφερα πρό τινος χρόνου.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς τὰ ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας, τὰ ἐθεώρει μετ' ἀπληστίας, ἀνεγίγνωσκε καὶ ἐξήταζε πάντα ταῦτα μετὰ μεγάλης περιεργείας, καὶ διετήρει σιγὴν καὶ σοβαρότητα τοσαύτην, ὥστε νὰ καταφοβίσῃ τὴν ἀθωότητα καὶ αὐτοῦ τοῦ Σωκράτους.

Ὁ Πρόξενος μετὰ κατανύξεως, διασαφίσεως καὶ εἰλικρινείας τῷ παρέδωκε πάντα ταῦτα, τῷ παρέδωκε, λέγομεν, πάντα ταῦτα τὰ ἔγγραφα χωρὶς κἂν νὰ προβλέψῃ νὰ τὰ μονογράψῃ, χωρὶς κἂν νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι τὰ παραδίδει πρὸς τὸν διαβόητον σφετεριστὴν καὶ ἀποσφραγιστὴν δημοσίων ἐγγράφων Ἄννινον, πρὸς τὸν κλέπτην τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ταχυδρομείου Ἄννινον· τῷ παρέδωκεν ἁπάσας τὰς κλεῖς του αὐθορμήτως διὰ νὰ ἐξετάσῃ ὅπου ἤθελε· τῷ παρέδωκε πάντα τὰ ἰδιαίτερά του ἔγγραφα τὰ μηδεμίαν σχέσιν μετὰ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἔχοντα, καὶ τὸν ἠρώτα ἐπανειλημμένως ἐὰν εὑρίσκῃ ἴχνος κιβδηλείας.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς δὲν προέφερε λέξιν. ἦτο σοβαρότατος. Ἀλλ' ἡ σοβαρότης, ὦ ἀναγνῶστα, ἔχει διαφόρους ὄψεις, αἵτινες ὑπὸ τὰ ὄμματα ἑνὸς τῆς Κοινωνίας ἀληθῶς παρατηρητοῦ ἀδύνατον νὰ διαφύγουν. "Ἡ σοβαρότης π. χάριν ἡσύχου πνεύματος χαρακτηρίζεται διὰ γλυκέως καὶ γαληνίου ὕφους· ἡ σοβαρότης καταβεβλημένης ψυχῆς προσφέρει μόνον χαῦνον ἐξωτερικόν· ἡ σοβαρότης μωροῦ καὶ μικρόνου προσφέρει ψυχρὸν, ἄψυχον καὶ ἀδρανὲς ἐξωτερικόν· ἡ σοβαρότης τῆς δειλίας φαίνεται ἐντὸς τῶν ὀφθαλμῶν, ἵπταται ἐπὶ τῶν χειλέων μας· καὶ ἡ σοβαρότης τῶν πυριπνόων παθῶν μας εἶναι ἀγρία, σκοτεινὴ καὶ ἀνημμένη· ἡδὲ σοβαρότης τοῦ Ἀννίνου ἦτον ἐκείνη τῶν πυριπνόων παθῶν· ἡ ἡδονὴ τοῦ μίσους, καὶ ἡ προτίμησις τοῦ συμφέροντος μᾶλλον ἢ τῆς τιμῆς ἐχαρακτηρίζοντο ἐπὶ τῆς μορφῆς του μετ' ἀλγεβρικῶν χαρακτήρων.

—Τί ποτε ἄλλο δὲν ὑπάρχει; ἦτον ἡ ἀντερώτησις αὐτοῦ εἰς τὴν τελευταίαν ἐρώτησιν· ὑπόγεια δὲν ἔχεις;

—Κύριε Ἄννινε, ἐλησμονήσατε ὅτι αἱ οἰκίαι τῆς Σμύρνης εἶναι ξύλιναι, ἐλαφραὶ καὶ διαφανεῖς; ἂν κινηθῆτε ὀλίγον, ὁ σεισμὸς θὰ καταστῇ ἐπαισθητὸς μέχρι τῶν περάτων τῆς συνοικίας ὅλης. Ἐρωτήσατε, παρακαλῶ, ὅλους τοὺς γείτονας ἐάν ποτε ἤκουσαν κρότον τινὰ, ἢ ἐάν ποτε ὑπωπτεύθησαν τοιοῦτον πρᾶγμα.

—Ἀκολουθήσατέ με λοιπὸν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Προξενείου· προσέθεσε λακωνικῶς ὁ Εἰσαγγελεύς.

Καὶ αὖθις διελθὼν πλησίον τῆς Κ. Ξένου καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, ἅπερ ἔντρομα ἵσταντο συνηθροισμένα ἐν τῷ προδρόμῳ ἐξετάζοντα νὰ μάθουν τὴν αἰτίαν τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἀνακριτοῦ, χωρὶς νὰ ῥίψῃ βλέμμα ἐπὶ τούτων ἐξῆλθεν.

Ὁ ὑποπρόξενος μετρῶν διὰ τῶν κομβολογίων του τὸν ἠκολούθει.

"Ἡ φρόνησις, διενοεῖτο οὗτος πάλιν, εἶναι βέβαιον προγνωστικόν· ἡ δὲ ἀφροσύνη, τὸ ἐναντίον. Μετά τινας ἡμέρας θὰ ἦμαι Πρόξενος.

Ἅμα ἔφθασαν εἰς τὸ γραφεῖον ὁ ἀπεσταλμένος Ἀνακριτὴς ἐπαρουσίασε τότε πρῶτον πρὸς τὸν Κ. Ξένον τὸ ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ, δι' οὗ ἐγνωστοποίει πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ Ἄννινος ἀπεστέλλετο ἐκεῖ διὰ νὰ τὸν ἀνακρίνῃ.

Ὁ Κ. Θ. Ξένος πραγματικῶς τοσοῦτον εἶχε καταβληθῇ ἐκ τῆς θέας τοῦ Ἀννίνου, ὥστ' ἐλησμόνησεν ἀπ' ἀρχῆς ν' ἀπαιτήσῃ νὰ τῷ δείξῃ μετὰ τίνος ἰσχύος ἦτο περιβεβλημένος, ὅταν τὸν ἐξήταζε περὶ τῶν ὑπογείων καὶ μηχανῶν του.

Ἦτον ἡ ἡμέρα τοῦ ταχυδρομείου, καὶ ὁ Πρόξενος ἤρχισε νὰ ἑτοιμάζῃ τὴν ἀνταπόκρισίν του· μάλιστα περιέμενε καὶ τὸν λιμενάρχην του ὅπως τῷ φέρῃ καὶ τὸ ὑγειονολόγιόν του. Ἔγραψε πρὸς τὸν ὑπουργὸν Ποτλὴν ἐπιστολὴν εἰλικρινεστάτην ὅπως τὸν καθησυχάσῃ, καὶ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἂν καὶ ἐμπιστευτικὴν, ἔδειξε πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα.

Ὁ Ἄννινος πλησιάσας αὐτὸν μετὰ φιλικοῦ ὕφους τῷ λέγει ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

—Ἀξιόλογα, Κύριε Ξένε! . . . τ' αὐτὰ, βεβαιώσου, γράφω κἀγὼ σήμερον πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, ὅθεν καὶ εἴμεθα σύμφωνοι. Καϋμένε Ξένε! πολὺ εὐχαριστοῦμαι ὅτι δὲν εἶσαι ὡς σὲ ὑποπτεύονται! ἀλλὰ τώρα ὁποῦ εἶμαι ἐδῶ, νὰ προσπαθήσῃς νὰ μ' ὑπανδρεύσῃς . . . ἂς κρατήσωμεν τὴν μεγαλητέραν ἐχεμύθειαν διὰ τὴν ἀποστολήν μου.

ωρησον τὴν φυλακὴν τοῦ Βοσταντζῆ, ἐντὸς τῆς ὁποίας οἱ Ἀρχιερεῖς Ἀγχιάλου, Λαοδικείας, Ἐφέσου καὶ τόσοι ἄλλοι συνεξωμολογοῦντο καὶ συνεκοινόνουν τῶν ἀχράντων μυστηρίων τὴν παραμονὴν τῆς ἀπαγχονίσεώς των.

Θεωρήσατε τὸ λείψανον τοῦ Γρηγορίου. Ἰδὲ σελ. 137.

Ὁ Κ. Ξένος τὸν ηὐχαρίστησε μετὰ δακρύων σχεδὸν, καὶ ἐξηκολούθει τὴν ἀλληλογραφίαν του.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς ἤρχισε μυστικῶς νὰ συνομιλῇ μετὰ τοῦ ὑποπροξένου Ἀγκωνάκη πολλὴν ὥραν· εἶτα διὰ μιᾶς, μετ' αὐστηροῦ καὶ ὑψηλοῦ τόνου στρέψας πρὸς τὸν Πρόξενον.

—Κύριε Ξένε, τῷ λέγει, ἀμέσως ν' ἀναχωρήσῃς ἀπὸ τὸ Προξενεῖον! ἀποσύρθητι εἰς τὴν οἰκίαν σου!

—Νὰ τελειώσω τὰ ἔγγραφά μου, Κύριε Ἄννινε . . . τὸ ἀτμοκίνητον μετ' ὀλίγας ὥρας ἀναχωρεῖ.

—Ἄκουσε! . . κροτῶν διὰ τοῦ ποδός· ἐκεῖνο ὁποῦ εἰπῶ, πρέπει ἀμέσως νὰ ἐκτελῆται! . . . μετ' ὀργῆς καὶ ὕφους πανδήμου προσθέτει οὗτος·

Ὁ Κ. Ξένος ἐμηδενίσθη εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων τούτων, τὸν ἐθεώρησε μετ' ἀπορίας, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ πόθεν ἡ ἄμεσος αὕτη μεταβολὴ, ἠγέρθη. Τὸ μεγαλήτερον προτέρημά του ἦτον, ὅτι πάντοτε ἐτήρησε τὴν αὐστηροτέραν πειθαρχίαν πρὸς τοὺς Νόμους καὶ τὴν ὑπηρεσίαν. Ἡ θέσις του ἦτο τῆς λεπτοτέρας ἁβρότητος· ἐφοβεῖτο μὴ προσκρούων κατά τι τὴν χειροτερεύσῃ καὶ περισσότερον ἐκτεθῇ. ἠγέρθη, λέγομεν, καὶ εὐπειθέστατα ἀνεχώρησε πονῶν καὶ αἰσθανόμενος τὴν καρδίαν του κατασπαραττομένην. Καὶ ὅμως διατρέχων τις τὴν ἱστορίαν ταύτην δὲν θέλει τὸν κατηγορήσει διότι τοσοῦτον ἐφέρθη δειλῶς καὶ μικροψύχως;

Μόνον μία Γριβικὴ ἢ Γριζιωτικὴ τόλμη ἠδύνατο νὰ τὸν σώσῃ ἔτι ἀπὸ τοῦ βαράθρου.

Ἅμα εἶδε τὴν μωρὰν διαγωγὴν τοῦ φενακισμένου Ποτλῆ, ἅμα εἶδεν ὅτι τῷ ἔστειλεν οὗτος ὄχι Εἰσαγγελέα, ἀλλὰ τὸν κατάσκοπον τοῦ Ποταμιάνου, τὸν συκοφάντην τῆς Βασιλείας, τὸν διαβόητον ἐπὶ ὠμότητι νόθον υἱὸν τοῦ Ἀννίνου τῆς Κεφαληνίας, ἔπρεπε πάραυτα νὰ μὴ τὸν δεχθῇ· τοὐναντίον νὰ διατάξῃ τοὺς Καβάσιδες του νὰ τὸν συλλάβουν καὶ ρίψουν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ· νὰ προσκαλέσῃ τοὺς Προξένους ὅλους τῶν ξένων Δυνάμεων καὶ τὸν διοικητὴν τῆς Σμύρνης Σουλεϊμὰν Πασᾶν, ὅστις τῷ ἔστειλε τὸν διερμηνέα του Κύριον Κοὲν καὶ τὸν ἐνουθέτει νὰ μὴ διακινδυνεύσῃ τὴν τιμήν του ὑπὸ τοὺς ὄνυχας τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως· νὰ τοὺς προσκαλέσῃ, λέγω, ἐκεῖ ὅλους, καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσῃ νὰ ἐνεργήσουν αὐτοπροσώπως ἔρευναν ἐκεῖ, ὅπου ὁ μισθωτὸς συκοφάντης του Λουλούδας ἔλεγεν ὅτι ὑπάρχουν τὰ ὑπόγεια καὶ αἱ μηχαναί· ἐκεῖ ὅπου ἦσαν ὅλοι οἱ μάρτυρες καὶ εἶχεν ὅλα τὰ ἔγγραφά του, νὰ τοὺς παρακαλέσῃ δι' εὐρωπαϊκῆς προανακρίσεως νὰ ἐξετάσουν τὸν Λουλούδαν καὶ τοὺς μάρτυρας τούτους, καὶ ὄχι ὅπως ὁ Ἄννινος τοὺς ἐξήτασεν οὔτε ὁ Ἀγκωνάκης, οἱ δύο διῶκται τῆς θέσεώς του, ἀλλ' ὅπως ἡ Δικαιοσύνη καὶ οἱ Νόμοι τὸ ἀπῄτουν· ἐὰν, λέγομεν, ἔπραττεν οὕτω καὶ κατέφευγεν εἰς τοῦ φίλου του Κυρίου Βρὰντ τοῦ Ἄγγλου Προξένου τὸν οἶκον διαμαρτυρόμενος κατὰ τῆς Κυβερνήσεώς του ἥτις, ἐναγκαλιζομένη περιφιλέστατα τὸν δολοφόνον τοῦ Χελιώτου Λουλούδαν ἕνα καταδικασθέντα κακοῦργον, κατεδίωκε τοσοῦτον αἱμοχαρῶς τὴν τριακονταπενταετῆ ὑπηρεσίαν ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου της· ἤθελε γεννήσει ἓν εὐρωπαϊκὸν σκάνδαλον πολὺ ἀνώτερον τοῦ Μουσουρικοῦ καὶ Πασιφικοῦ, καὶ ἤθελε κρημνίσει τοὺς Ποτλῆδας, Μεταξάδας, Σπηλιωτάκας καὶ Ἀννίνους ἐντὸς ἐκείνου τοῦ λάκκου, ὃν μετὰ τοσαύτης μοχθηρίας τῷ ἔσκαψαν, καὶ ἤθελε καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπαλλάξει τῆς μεγίστης ἀηδίας τὸ νὰ καταδαπανῶμεν τὸν χρόνον μας ὅπως ζωγραφίσωμεν τὰ κτήνη ταῦτα.

Ὁ Κ. Ξένος δὲν ἦτο δειλός· τοὐναντίον ἐν τῷ βίῳ ἐδείχθη γενναιότατος· ἀλλ' ἡ γενναιότης, ἂς μὴ λησμονήσωμεν, ἔχει διαφόρους ὀνομασίας· καθὼς ἡ γενναιότης κατὰ τῆς τύχης ὀνομάζεται φιλοσοφία· ἡ κατὰ τῆς πενίας, ὑπομονή· ἡ τοῦ πολέμου καὶ ἄλλων κινδύνων, Ἀνδρία· ἡ τῶν ἐπιχειρήσεων, τόλμη· ἡ κατὰ τῆς ἀδικίας, καρτερία· ἡ κατὰ τῶν παθῶν μας, ἐγκράτεια· καὶ ἡ κατὰ τῆς ἁρπαγῆς καὶ αὐθαιρεσίας, τὸ νὰ δειχθῇς καὶ σὺ ἅρπαξ καὶ αὐθαίρετος. Ὁ Πρόξενος κατεῖχεν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τὴν κατὰ τῆς τύχης καὶ πενίας γενναιότητα, ὅμως τῷ ἔλειπον ἡ κατὰ τῆς ἁρπαγῆς καὶ αὐθαιρεσίας. Εἷς ξένος καὶ ἐφήμερος Ὑπουργὸς ἔστελλεν ὄχι διὰ νὰ τὸν ἀνακρίνουν, (διότι τίς ὁ τοσοῦτον μωρὸς νὰ πιστεύσῃ ὅτι μία λογικὴ Κυβέρνησις ἑκουσίως ἀνεβιβάζετο ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς καταισχύνης;) ἀλλὰ διὰ νὰ τῷ ἁρπάσῃ αὐθαιρέτως τὴν θέσιν του. Ἦτον ἰσχυρώτερος, ἦτον ἐντὸς τῶν τειχῶν του· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ μεταχειρισθῇ τὴν μόνην κυκλοφοροῦσαν παρ' ἡμῖν τὰς ἡμέρας ταύτας αὐθαιρεσίαν· τὴν Γριβικὴν και Γριζιωτικὴν, λέγομεν, αὐθαιρεσίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

Ὁ Θρίαμβος τῆς Κακίας.

Ὦ Σμύρνη, Σμύρνη! πόλις τῶν ἐρώτων καὶ τῶν διασκεδάσεων! τῆς φιλοπραγμοσύνης καὶ τῆς ψυχρολογίας! ἐλησμόνησας ἤδη τὸν κρότον, τὴν ἐντύπωσιν, τοὺς καγχασμοὺς, τὴν εἰρωνείαν καὶ τὸν οἶκτον, δι' ὧν τότε ἐξωγκώθης, ὅτε οἱ κλητῆρες τοῦ

Ἀννίνου καθήμενοι πρὸ τῆς θύρας τοῦ Προξενείου ἐκήρυττον ἀναιδῶς ὅτι ὁ Πρόξενος ἐφοράθη κιβδηλοποιὸς, ὅτι ἐπαύθη καὶ ἀντικατέστη παρὰ τοῦ Κ. Ἀννίνου; Ὅτε οἱ βωμοχόλοι συνεταῖροι τοῦ Λουλούδα Τρανὸς, Ἄμοιρος, Πλαρινὸς καὶ Ἐξαδάκτυλος διὰ χειρονομιῶν παρίστων τὸν ὄγκον τῶν μηχανῶν, ἃς ὁ Εἰσαγγελεὺς ἀνεκάλυψε· καὶ διὰ νομισμάτων, τὸ ἀπειράριθμον πλῆθος τῶν κιβδήλων, ἅπερ συνέλεξεν· ὅταν τέλος αὐτὸς ὁ Ἄννινος, αὐτὸς ὁ Κήλας Ἀγκωνάκης ἐντὸς τῶν ξενοδοχείων τῆς πόλεως μετὰ σοβαρᾶς καὶ στενοχωρημένης τρόπον τινὰ ψυχῆς ἐδιηγοῦντο ὅτι ὁ Πρόξενος ἐνοχοποιεῖται· ὅτι, ἐὰν δὲν ἐνοχοποιεῖτο, ἡ Κυβέρνησίς του δὲν ἐλάμβανε τοιαῦτα μέτρα ν' ἀποστείλῃ Ἀνακριτὴν, καὶ τέλος νὰ τὸν παύσῃ.

Ἐλησμόνησας σὺ, ἥτις ἀπὸ τοῦ 1818, κάλλιστα ἐγνώριζες τὸν δυστυχῆ τοῦτον ἄνθρωπον, ὦ Σμύρνη, ὅτι ὡς ἐκ συνομωσίας ἐξηγρίωσας τὰ τέκνα σου ὅλα νὰ τὸν καταποντίσουν ἐν μιᾷ στιγμῇ αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του, καὶ ὅτι σωρηδὸν ἔστελλες τοὺς ἀνθρώπους ἔξω τῆς οἰκίας του, ὅπως τὸν ἴδουν, ὅπως ῥίψουν τῆς περιεργείας καὶ τοῦ οἴκτου βλέμμα ἐπὶ τούτου τοῦ προξενικοῦ Νομισματοκοπείου;

Δὲν ἔχεις, ὦ Σμύρνη, εἰμὴ μικρὸν καὶ ἄθλιον θέατρον ὀνομαζόμενον Εὐτέρπη καὶ εἶναι ὁτὲ μὲν κλειστὸν, ὁτὲ δὲ ἀνοικτόν· καὶ ὅμως ἐν τίνι τοῦ παλαιοῦ ἢ τοῦ νέου Κόσμου πόλει παρίστανται ποικιλώτερα καὶ τρομερώτερα δράματα, μετὰ πολυαριθμοτέρων καὶ ἐντεχνεστέρων ὑποκριτῶν; Εἴδομεν τὸν υἱὸν τοῦ Προξένου τῆς Δανιμαρκίας Ἐδουάρδον Διὼν ὡς πρόβατον νὰ σφαγῇ ὑπὸ κρεοπώλου· εἴδομεν ἐντὸς χοροῦ μιᾶς τῶν λεσχῶν σου τὸν ὑπολοχαγὸν Λακὼμπ μετὰ δεκαπέντε ἑτέρων τοῦ γαλλικοῦ στόλου ἀξιωματικῶν ἀτιμωρητὶ νὰ ξυλοκοπηθῶσι μέχρι θανάτου διὰ τῶν ξύλων, δι' ὧν ταράττουν τὴν τζικολάταν. εἴδομεν δέκα Μελιταίους ἐν μιᾷ νυκτὶ νὰ πέσουν ὡς συκαλίδες τουφεκισμένοι καὶ νεκροὶ ἄνωθεν τῶν ἱστῶν τοῦ Αὐστριακοῦ Προξενείου. εἴδομεν μονομαχίας τῶν παίδων σου νὰ τελειώσουν διὰ φιάλης οἴνου καὶ διὰ νεαπολιτικῆς μακαρονάτας· εἴδομεν διαζύγια τῶν θυγατέρων σου κωμικώτατα καὶ ἡδυπαθῆ ὡς τὰς κωμῳδίας τοῦ Μολιέρου· τοὺς διδασκάλους σου τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς νὰ λιβελοκοπῶνται μετὰ τῶν Ἐφόρων της· τοὺς ἰατρούς σου νὰ σύρωνται ἀπὸ τῆς κόμης, τὶς νὰ δράξῃ περισσότερα θύματα, καὶ ἄλλας τοσαύτας τραγωκωμῳδίας.

Ὅταν ἑκάστη τούτων παρίσταται, ὁ θόρυβος, ὁ κυματισμὸς καὶ αἱ ἀπειλαὶ εἶναι τῇ ἀληθείᾳ φοβερά. Ὁ πάσχων ἤθελε πράξει φρονίμως ἐὰν τότε ἔκλειε τὰ παράθυρά του, ἐκρύπτετο ἐντὸς τῆς οἰκίας του, καὶ δὲν ἐδέχετο τὴν ἐπίσκεψιν οὔτε αὐτῶν τῶν συγγενῶν του· ἄλλως τε χάνει τὸν νοῦν του· διότι ὁ μὲν ὑπάγει καὶ τῷ λέγει ὅτι ἤκουσε τοῦτο κατ' αὐτοῦ παρὰ τοῦ τάδε, ὁ δὲ, ἐκεῖνο· τὸν ἐρεθίζουν, τὸν βασανίζουν, συγχέουν τοὺς ἐχθροὺς μετὰ τῶν φίλων του, καὶ δὲν λαμβάνουν οἶκτον, εἰμὴ ὅταν μόνον τὸν ἐνταφιάσουν ζῶντα.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Ἄννινος ἤρχισε τὴν προανάκρισιν τοῦ Προξένου.

Μετ' ἀθύμου μὲν, πλὴν ἀξιοπρεποῦς τρόπου οὗτος ἐξιστόρησεν ὅλα τὰ περιστατικὰ ὅσα τὸν ἔφερον εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ Δουλούδα, ὡς ὁ ἀναγνώστης βλέπει ταύτην εἰς τὸ δικαστικὸν μέρος τοῦ βιβλίου τούτου.

Ὁ Κ. Ξένος ἀκολούθως ἀπῄτησε παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως διὰ νὰ ἐξετασθῇ μετὰ τοῦ συκοφάντου του κατὰ πρόσωπον, πλὴν ἀπέῤῥιψεν οὗτος τὴν πρότασιν ταύτην.

Τὴν ἐπιοῦσαν διέταξε καὶ ὡδήγησαν ἐνώπιόν του τὸν βαπτιστικὸν τοῦ Α. Μεταξᾶ, καὶ ἤρχισε τακτικωτέραν πρὸς τοῦτον προανάκρισιν.

Ὁ Δουλούδας μετὰ πολλῆς ἀφελείας καὶ τύφεως τοῦ συνειδότος ἐδιηγήθη τὰ τεράστιά του συμβάντα ὅμοια ἐκείνων τοῦ Ζιρπλᾶς ὅτε εἶναι ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ Ῥολάνδου· ἡ δὲ διαφορὰ μόνον εἶναι ὅτι, ἀντὶ νὰ δραπετεύσῃ μετὰ τῆς Δόνας Μέντζια Δε Μοσκουέρα, δηλ. τὸν Θ. Ξένον, προετίμησε νὰ παραδοθῇ ἑκουσίως μεταξὺ τῶν χειρῶν τῆς ἐξουσίας, ὅπως καθαρίσῃ τὴν ψυχήν του ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.

Ἂς ἀναγνώσῃ καὶ ταύτην ὅστις ἐπιθυμεῖ, διὰ νὰ ἴδῃ πόσον πλησιάζει μετ' ἐκείνης τοῦ Προξένου, καὶ πόσον συμφώνως συμβαδίζουν.

Ἐὰν πραγματικῶς ἐλάμβανες δύο ἀνθρώπους τὸν μὲν, ἐκ τοῦ Ζενὶθ, τὸν δὲ, ἐκ τοῦ Ναδὶρ, καὶ ἐξήταζες αὐτοὺς τί ἔπραττον ἐν προσδιορισμένῳ τινὶ χρόνῳ, δὲν ἤθελες ἀπαντήσει ἀντιφατικωτέρας ἐξομολογήσεις.

Μετὰ δύο ἡμέρας χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ἄλλον μάρτυρα ἐμφανίζεται ὁ Ἄννινος καὶ αὖθις ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Προξένου.

—Ἐπιθυμῶ νὰ μοῦ δείξῃς τὰς μηχανάς σου· ποῦ εἶναι τὰ κίβδηλα; εἶναι μάταιον νὰ κρύπτεσα[illegible] ἀπ' ἐμένα, Ξένε.

Ὁ Πρόξενος τὸν ἐθεώρησε μετὰ συγκεντρωμέν[illegible] τῆς ψυχῆς ἀγανακτήσεως ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι π[illegible]δῶν, ἔπειτα ἐκβαλὼν καταφρονητικὸν καὶ εἰρωνι[illegible] γέλωτα, τὸν ὁποῖον ὁ Εἰσαγγελεὺς μέχρι τῶν τε[illegible]ταίων του στιγμῶν θὰ ἐνθυμῆται, τῷ εἶπε τρ[illegible] ὑπὸ θυμοῦ.

—Θέλεις τὰς μηχανὰς καὶ τὰ κίβδηλα; [illegible]

" ἀναστητω τὸ ἔθνος καὶ
διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ."

Ἰδὲ σελ. 137.

Νίκελον καὶ Σμάλτον. Ἰδοὺ τὰ μίγματα· ταῦτα εἶναι ὅλα ὅλα τὰ κίβδηλα· σοὶ τὰ ἔδειξα ἤδη, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, ἅμα ἦλθες....

Ἔλαβεν οὗτος δεῖγμα ἐκ τῶν κιβωτίων τῶν περιεχόντων τὰ χημικὰ ταῦτα εἴδη, καὶ ἰδὼν ὅτι πλεῖον καταπιέζων αὐτὸν ἠδύνατο νὰ γεννήσῃ τὴν ἀπελπισίαν, φλεγματικὸς ὡς τὸν Ἰάγκον τοῦ Ὀθέλου ἀπῆλθε.

Μετὰ μικρὸν ἡ Σμύρνη ἅπασα ἐπληρώθη ἄλλης θορυβωδεστέρας εἰδήσεως, ὅτι ὁ Πρόξενος ἐπαύθη καὶ παρεπέμπετο εἰς Ἀθήνας, διότι τῳόντι ἐφοράθη ἔνοχος.

Ὁ Ἄννινος εἶπε πρὸς τὸν χωλὸν Πλαρινὸν μετὰ τοῦ ὁποίου συνεγευμάτιζεν "αὔριον, Πλαρινὲ, "στέλλω τὸν Ξένον εἰς Ἀθήνας."

Ὁ Πλαρινὸς τὸ ἐκοίνωσε πρὸς τὸν Τρανὸν, οὗτος πρὸς τὸν Ἄμοιρον, οὗτος πρὸς τὰς θυγατέρας του, αὗται πρὸς τὴν Φρύνην, αὕτη πρὸς τὴν Φουρναριὰν, καὶ ἅπαξ ἐν τῷ φούρνῳ τῆς Δρακαίνης ἡ εἴδησις, ἐψήθη καὶ διεσκορπίσθη ὡς κουλλούρια εἰς τὰ στόματα τῶν κατοίκων ὅλων.

Ἦτο νὺξ ὅτε ἄνθρωπός τις ἔφερε ταύτην καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ δυστυχοῦς Ξένου· τὴν ἤκουσε μετὰ φρίκης καὶ ἀπελπισίας, διότι καθαρῶς παρετήρει ὅτι καὶ οἱ γνωρίζοντες κατὰ βάθος τοῦτον εἶχον δίκαιον μετὰ τοιαῦτα φαινόμενα νὰ διστάζουν νὰ ὀρέξουν πρὸς τοῦτον τὴν χεῖρά των. Ἐὰν δέ τις ἤρχετο νὰ τὸν ἴδῃ, ἂς μὴ δειλιάσωμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἤρχετο μᾶλλον ὑπὸ περιεργείας διὰ νὰ μάθῃ τὰ καθέκαστα τῆς πολυμόρφου ταύτης ἱστορίας, ἢ ὑπ' ἀληθοῦς συμπαθείας.

Ἡ νὺξ ἐκείνη ἦτο φρικτὴ, διότι ἦτον ἡ παραμονὴ τοῦ χωρισμοῦ, διότι ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐλάμβανε κατ' ἐκείνην δεινοτέραν μορφὴν, διότι προεμήνυε σκοτεινὰ ἀποτελέσματα, καὶ διότι ἔπειθεν ὅλον τὸν κόσμον. Ἐὰν ἡ θέσις αὕτη διαθέτῃ τὸν ἀδιάφορον νὰ φρίττῃ, τί ὑποφέρει ὁ ἀθῶος ὅταν ἐπὶ ταύτης κάθηται; ἀναμφιβόλως αἱ ἀλγηδόνες αὐτοῦ εἶναι βαθύτεραι τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον εἶναι περισσότερον φιλότιμος, καὶ καθ' ὅσον ἐντιμώτερον καὶ διακεκριμένον τὸ παρελθόν του ὑπῆρξεν.

Ὁ Κ. Ξένος ὄνειρα ἐκείνην τὴν νύκτα δὲν εἶδε, διότι καὶ δὲν ἐκοιμήθη, πλὴν ἐν τῇ ἀϋπνίᾳ τῆς ἐξημμένης αὐτοῦ φαντασίας ἔβλεπε τὴν ἀθηναϊκὴν ῥᾳδιουργίαν, τὴν ἀθηναϊκὴν μοχθηρίαν, τὸν φθόνον, τὴν ζηλοτυπίαν, καὶ τὴν συκοφαντίαν ὅλων τῶν πολιτικῶν ἐχθρῶν του, τὸν παραγκωνισμὸν τῶν πολιτικῶν φίλων του, καὶ κατεδειλία, κατεῤῥόγει, ἀπηλπίζετο, ὅσον ἐφαντάζετο ὅτι προέκειτο νὰ σταλῇ ἐκεῖ διὰ ν' ἀπολογηθῇ.

Ἦλθεν ἡ ἐπαύριον, καὶ ὁ Ἄννινος τῷ ἐνεχείρισε τὸ ὑπ' ἀρ. 6468 Διάταγμα τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν· διάταγμα φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ οἰνοθρύπτου μαθηματικοῦ Λούσχ, δι' οὗ οὗτος καὶ ὁ Σπηλιωτάκης τὸν διέταττον νὰ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας, ἄλλως τε τὸν ἐκήρυττον προδότην τῆς Πατρίδος.

Τὸ διάταγμα τοῦτο ὁ Ἄννινος εἶχε διαταγὴν τότε μόνον νὰ ἐγχειρίσῃ πρὸς τὸν Πρόξενον, ὅτε ἤθελεν εὑρεῖ αὐτὸν ἔνοχον. Ὁ δὲ Ἄννινος χωρὶς νὰ ἐνεργήσῃ ἄλλας ἐξετάσεις καὶ ἀνακρίσεις τὸν εὗρεν ἔνοχον, διότι τ' ὡμολόγει ὁ χρυσόστομος Λουλούδας. ὅθεν καὶ τὸ ἐνεχείρισε πάραυτα.

Ὁ Κ. Ξένος τὸ ἀνέγνωσεν ἅπαξ, δὶς, τρὶς, ἔπειτα ἤρχισε νὰ ἱκετεύῃ τὸν Εἰσαγγελέα νὰ τῷ δώκῃ καιρὸν διὰ νὰ γράψῃ εἰς Ἀθήνας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, πρὸς τοὺς φίλους του, διότι ἡ ὑπόθεσις αὕτη δὲν θεωρεῖται πλέον κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ κατ' αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεώς του· ὅτι ἀφοῦ ἅπαξ ἐπέμπετο εἰς Ἀθήνας, καὶ ἡ ἀθωότης του ἐὰν κατεδεικνύετο, ἤθελε τῷ μείνει αἰωνία κηλίς. Τέλος τὸ στῆθός του μὴ δυνάμενον πλεῖον νὰ κρατηθῇ, ἔδωκε δίοδον ἐλευθέραν εἰς τὰ δάκρυα· ἤρχισε τῳόντι νὰ κλαίῃ πικρότατα, καὶ μετὰ ζέσεως καὶ θρήνων νὰ ἐπικαλῆται τῆς εὐσπλαγχνίας του, καὶ γονυπετὴς ν' ἀσπάζηται τὰς μιαιφόνους χεῖράς του.

Παράδοξοι τῳόντι αἱ ἀνωμαλίαι, τὰς ὁποίας ἀπαντᾷ τις ἐπὶ τοῦ μικροῦ τούτου τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος ἐδάφους!...

Ὁ γέρων Πρόξενος ὅστις ἄλλοτε μετ' ἀπείρου ἐθνισμοῦ ἔχυσε τὰ πλούτη του πρὸς σχηματισμὸν Ἔθνους, ὁ τοὺς κινδύνους πάντας τοῦ φοβεροῦ ἀγῶνος διεκφυγὼν, ἤδη ὅτε τὸ Ἔθνος τοῦτο ἐσχηματίσθη, νὰ ποδοπατῆται ὑπὸ τοὺς πόδας, τίνος; ὦ Οὐρανέ!! ἑνὸς νόθου! ἑνὸς ὅστις τότε ἐσπείρετο ἐν τοῖς ἀσελγοστασίοις τῆς Κεφαληνίας! ὅστις ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα μετὰ πολλὰ ἔτη, διὰ μόνης τῆς φαυλότητός του κατώρθωσε, πρὸς αἶσχος παντὸς ἕλληνος καὶ πάσης ἀνθρωπίνου φιλοτιμίας, νὰ συγχωνεύσῃ τοὺς δύο ἀντιδιαμέτρους βαθμοὺς τοῦ τε δημίου καὶ Εἰσαγγελέως ἐπὶ ἑνὸς καὶ μόνου ἀτόμου τοῦ Ἀνύτου!!

—Εἶναι περιτταὶ αἱ παρακλήσεις... δὲν δύναμαι νὰ πράξω ἄλλως... πρέπει ἀμέσως νὰ ὑπάγῃς εἰς Ἀθήνας! ἀκραδάντως ἀπεκρίνετο οὗτος.

—Ἀλλὰ, Κύριε Εἰσαγγελεῦ...

—Δὲν ἔχει ἀλλά! πρέπει νὰ ὑπάγῃς, Ξένε! δὲν δύναμαι, ἢ νὰ ἐκτελέσω τὴν ἐντολήν μου· ἅμα εὕρω σημεῖα ἐνοχῆς, ἔχω διαταγὴν νὰ σὲ παραπέμψω· διέκοψεν ἀποτόμως.

—Ποῖα σημεῖα ἐνοχῆς, πρὸς Θεοῦ! Κύριε,

ἔχεις; Κύριε Εἰσαγγελεῦ! συλλογίσου ὅτι πράττεις παρανόμως! συλλογίσου!!

—Ξένε, ἄκουσόν με! ἐνεργῶ ὡς φίλος σου· ἐγὼ ἔχω ὑποχρεώσεις, ὡς γνωρίζεις, προηγουμένας πρὸς σέ· μὴ μὲ βλέπεις ὅτι ἐνεργῶ ὀλίγον αὐστηρῶς, εἶναι ἴσα ἴσα διότι σὲ ἀγαπῶ καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σὲ σώσω. Ἄκουσόν με! πήγαινε εἰς Ἀθήνας μίαν ὥραν ταχύτερα νὰ ὁμιλήσῃς μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ, τῆς Α. Μ. καὶ τῶν φίλων σου, καὶ ἀπαντήσῃς τὴν τρικυμίαν· ἄλλως τε ἂν μένῃς ἐνταῦθα, χάνεσαι. Δὲν εἶσαι πλέον Πρόξενος, καὶ δὲν δύνασαι πλέον εἰς τὸ ἑξῆς νὰ ἔρχεσαι καὶ ἐργάζεσαι εἰς τὸ Προξενεῖον.

Ἰδὼν τὸ ἀμετάτρεπτον αὐτοῦ ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος προσέφυγε πρὸς τὸν εἰλικρινῆ του ὑποπρόξενον Ἀγκωνάκην, δηλ. παρεκάλεσε τοῦτον νὰ μεσιτεύσῃ παρὰ τῷ Ἀννίνῳ, ἵνα λάβῃ ὀπίσω τὴν διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου.

Ὁ Ἀγκωνάκης ὅστις ἦτον ἀνυπόμονος νὰ ἴδῃ τὸν Πρόξενον ἀναχωροῦντα διὰ νὰ τὸν ἀντικατεστήσῃ, ἀφοῦ ἠργοπόρησεν εἰς τὴν ἀποστολὴν ταύτην, ἐπέστρεψε καὶ τῷ εἶπεν ὅτι οὔτε αἱ παρακλήσεις του, οὔτε τὰ τοσαῦτα δάκρυά του, ὅσα δὲν ἐνθυμεῖται νὰ ἔχυσεν ἐπὶ τῶν τάφων τῶν πατέρων του, δὲν ἤρκεσαν νὰ μαλάξουν τὸν ἀνεξάρτητον καὶ ἀκέραιον ἐκεῖνον νομοδότην.

Ἀπεφασίσθη λοιπὸν ὁ δυστυχὴς Ξένος ἐντὸς 24 ὡρῶν ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸν Ἄρειον πάγον· Ἔκρουσε τότε διαφόρων φίλων του τὰς θύρας ὅπως τῷ δανείσωσί τινα χρήματα διὰ τὸν πλοῦν του καὶ τὴν ἐγκαταλελειμμένην οἰκογένειάν του, διότι αἱ χιλιάδες τῶν κιβδήλων, ἅπερ μετὰ τοῦ Λουλούδα κατεσκεύασε, δὲν ἤρκουν. Μόλις δὲ ἠδυνήθη νὰ λάβῃ 4000 γρόσια παρὰ τοῦ Κ. Γεωργίου Τύμπα.

Ἀπεχαιρέτα καὶ ἔδιδε τῆς ἀναχωρήσεως τὸν ἀποχαιρετισμόν, ὅτε ὁ διερμηνεὺς τοῦ Διοικητοῦ τῆς Σμύρνης Σουλεϊμὰν Πασᾶ ὁ Κ. Κοὲν ἐμφανίζεται, καὶ ἐκ μέρους τῆς ἐξοχότητός του τῷ προτείνει νὰ μένῃ ἐν Σμύρνῃ, καὶ νὰ μὴν ἐμπιστευθῇ νὰ πέσῃ ὑπὸ τοὺς ὄνυχας τῆς Κυβερνήσεώς του. Τῷ προσέθεσε δὲ ὅτι μόλις ὁ Κύριος του ἔμαθε τὴν ἄφιξιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἀννίνου, καὶ ἠπόρησε διὰ τὸ μέτρον τοῦτο κατὰ ὑπαλλήλου τοιούτου ὡς τοῦ Κ. Ξένου, τὸν ὁποῖον τοσοῦτον γνωρίζει ἀθῶον ὁ ἴδιος. Τῷ ὑπέσχετο δὲ πᾶσαν ὑποστήριξιν καὶ προστασίαν ἂν ἔμενεν.

Ὁ Κ. Ξένος ἐσκέφθη μικρόν, καὶ παραυτα ἀπεκρίθη.

—Δὲν δύναμαι, Κύριε Κοέν, νὰ πράξω τὸ τοιοῦτον· δὲν δύναμαι ν' ἀπειθήσω πρὸς τὴν Κυβέρνησίν μου. Παρακαλῶ δὲ νὰ εἰπῆτε, ὅτι θὰ ἦμαι εὐγνώμων διὰ βίου πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα διὰ τὴν τηλικαύτην πρὸς ἐμὲ καλοσύνην του, καὶ πώποτε δὲν θὰ λησμονήσω τὴν εὐγενῆ ταύτην πρότασιν. Θεωρῶ ὅμως χρέος μου νὰ ὑπακούσω εἰς τοὺς νόμους τῆς Πατρίδος μου, καὶ οἵτινες, εἰμὶ βέβαιος, δὲν θ' ἀργοπορήσουν νὰ κηρύξουν τὴν ἀθωότητά μου. Τῷ ἔθλιψε τὴν χεῖρα, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπεβιβάσθη ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ οἰκογένεια Ξένου ἐπενθηφόρησε καὶ κατεκλείσθη ἐν τῷ βάθει τῆς οἰκίας της, καὶ ἐκεῖ κατέπνιγε σιγαλέως τὰ δάκρυά της ἐπικαλουμένη μόνην τὴν ἀντίληψιν τοῦ Ὑψίστου μετὰ διαπύρου κατανύξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ΄.

Ἡ Μεταφορὰ τῶν Μηχανῶν.

Ἅμα ὁ Πρόξενος ἀνεχώρησεν, ὁ Ἄννινος ἤρχισε νὰ βόσκηται ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ Προξενείου. Ἡ Σμύρνη εἶναι ἡ πόλις ἥτις δύναται νὰ κορέσῃ τὴν λιμοδοξίαν καὶ τοῦ πλέον ματαιόφρονος, ἀρκεῖ νὰ διακοινωθῇ μικρὸν ὅτι εἶναι ὁ Ἄννινος ὁ ἀπεσταλμένος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν σοβαρὰν τοῦ Προξένου κατηγορίαν, καὶ παραυτα ὅλαι αἱ πρὸ τῶν θυρῶν των καθήμεναι καὶ ἐργαζόμεναι οἰκογένειαι, ὅταν διέρχησαι, θέλουν ψιθυρίζει τ' ὄνομά σου, θέλουν σὲ δακτυλοδεικτεῖ· ἐν ἄλλοις λόγοις ἀκούεις καὶ αἰσθάνεσαι, ὡς αἰσθάνεται ἐν τοῖς ἀμφιθεατρικοῖς ἱπποδρομίοις ὁ σχοινοβάτης ἢ ὁ ἀθλητής, ὅτι ὅλων τὰ στόματα γέμουν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι ὅλων τὰ δίοπτρα πίπτουν ἐπὶ τοῦ χαριτωμένου σώματός σου.

Ἡ Ἀμοιρέσα ἐκήρυττεν ὁτὲ μέν, ὅτι οἱ γάμοι θὰ γείνουν τὴν ἐρχομένην Κυριακήν· ὁτὲ δέ, ὅτι μετὰ τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀννίνου ὡς πραγματικοῦ Προξένου. Οἱ λόγοι ὅμως οὗτοι ἦσαν λίαν ἀντιφατικοὶ μετ' ἐκείνων, οὓς ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰωσὴφ Π. . . . . . καὶ ὁ διερμηνεὺς Καίσαρ Σαῒτ ἐβεβαίουν, δηλ. ὅτι ὁ Μαθηματικὸς Λοὺσχ ἐν μιᾷ δευτέρᾳ ἀφθονεστέρᾳ δόσει ρακῆς παρὰ τοῦ καλοῦ τὴν ὄψιν Σπηλιωτάκη, ὑπέγραψε τὸν διορισμὸν τοῦ φίλου μας Ἰωσὴφ ὡς Προξένου.

Καὶ ὁ Ἀγκωνάκης μετὰ τοῦ ἀλάλου ὕφους του

ἔδιδε νὰ ἐννοήσουν ὅτι ἔχει καὶ οὗτος τὰς ἐλπίδας του, καὶ ὅτι ἔγραψεν ἐκτεταμένας αἰτήσεις καὶ ἀναφορὰς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, καταστρώσας τὰς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Ἀγῶνος θυσίας του. Ἐπενθύμιζε δὲ μετὰ ζωηρῶν χρωμάτων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος τὴν μάχην τῆς Γραβιᾶς, ὑπαινιττόμενος δῆθεν ὅτι παρευρέθη ἐκεῖ πλησίον τοῦ Ὀδυσσέως· ἐκείνην τοῦ Πέτα, ἐνθυμίζων ὅτι ἦτον ὑπασπιστὴς τοῦ Στρατηγοῦ Νορμάνου καὶ ὁ ἐπιστήθιος τοῦ Συνταγματάρχου Δανιᾶ. Δὲν παρέλιπε νὰ κοινοποιήσῃ πρὸς τὸν σεβάσμιον ὑπουργὸν Ποτλῆν, ὅστις δὲν ἐγνώριζε καλῶς τὴν ἱστορίαν, ὅτι κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος του Νάξου (τὴν ὁποίαν οἱ Συγγραφεῖς κατὰ λάθος ὠνόμασαν τῆς Χίου) οὗτος ἦτον ἀρχηγὸς τῶν Βρονταδούσων· ὅτι δὲν ἔλειψε καὶ ἀπὸ ἐκείνην τῶν Ψαρῶν, καὶ τὸ τελευταῖον λάκτισμα τοῦ Δράμαλη εἰς Δερβένια ἦτον ἐκεῖνο τοῦ ὑποδύματος τοῦ Ἀγκωνάκη, καὶ τέλος ἤρχετο εἰς τὰς τρεῖς διαφόρους πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου, καθ' ἃς πλέον ἔκαμε τέρατα καὶ σημεῖα, ὅπου μάλιστα καὶ ἐχωλώθη, ἕνεκα τοῦ ὁποίου καὶ ὑπερήρετο πλέον τοῦ Θέμελη, Παπᾶ Διαμαντοπούλου, Νότη Βότζαρη καὶ Τζαβέλα· ἀφοῦ, λέγομεν, ἠρίθμησε τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἀνδραγαθίας τοῦ στρατιωτικοῦ του βίου, ἤρχετο εἰς τὰς ἔτι λαμπροτέρας τοῦ πολιτικοῦ του· ὑπῆρξε γραφεὺς τοσαῦτα ἔτη παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ, καὶ θυρωρὸς τῶν διαφόρων μεγάλων πολιτικῶν λεσχῶν (clubs) τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ἐκείνων τῆς Ὡραίας Ἑλλάδος, τῆς Ὡραίας Εὐρώπης καὶ ἄλλων πολλῶν· διὰ τέρμα δὲ πάντων διωργάνισε καὶ ἐδημιούργησε τῆς Σμύρνης τὸ Προξενεῖον ἐκ τοῦ χάους, ἐπήνξησε τὰς τουρκικὰς σχέσεις μας διερμηνεύων, κατὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, τὰς συνθήκας τοῦ Ζωγράφου πρὸς αὐτούς, καὶ τὸ ἐνδοξότερον πάντων, συνέτεινεν οὐκ ὀλίγον νὰ φοραθῇ τοῦ κακούργου Προξένου ἡ ἐνοχή· ἐπεσφράγισεν, ἔλεγε, τὰς ἀναφοράς του ταύτας, ὡς τὸν μέγα Σχιαρλομάνον, διὰ τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους του, καὶ θὰ τὰς ὑποστηρίξει διὰ τῆς αἰχμῆς του.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι μετὰ τοσαύτης γλαφυρότητος καὶ εὐαισθησίας ἔγραφεν, ὥστε ὁ Ποτλῆς, ἐὰν δὲν εἶχε τὸν Γαννυμίδην αὐτοῦ Σπηλιωτάκην μετὰ μίαν δόσιν ἀφθόνου νέκταρος νὰ τὸν πείσῃ ὅτι ὁ Ἀγκωνάκης μόλις ἦτο γεννημένος κατὰ τὰ συμβάντα τῆς Γραβιᾶς, ἐπήδα ὁ δόλιος Νάξιος εἰς τοῦ Προξένου τῆς Σμύρνης τὸν βαθμόν.

Ἐν τούτοις ὁ Ἄννινος τὸν προσεκάλεσεν ἐνώπιόν του καὶ τὸν ἐξήτασεν ἐὰν ἐγνώριζε τὸν Ξένον καὶ τὸν Λουλούδαν, καὶ ὁποίαν ἰδέαν περὶ Λουλούδα εἶχεν.

Ἐξήτασεν ἀκολούθως τὸν πρῶτον Διερμηνέα Σαΐτ, τὸν ἰδιαίτερον γραμματέα Εὐαγγελινὸν Δημητριάδην, καὶ βαθμηδὸν προέβη πρὸς τοὺς ἄλλους μάρτυρας, Ψαρρᾶν, Λουκᾶν Σαδούκαν, Τρανόν, Χ. Φράγκον, Εὐρυπίδην Κοκέαν καὶ λοιπούς, τῶν ὁποίων τὰς ἐνόρκους ὁμολογίας ἐπίσης βλέπει ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸν ἀνακριτικὸν φάκελλον ἀκολούθως ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

Ὅλαι αὗται ἔγειναν ἅμα ὁ Κύριος Ξένος ἀνεχώρησεν. Ὅστις δὲ τοὺς διατρέξει μετὰ περιεργείας καὶ προσοχῆς, θέλει κυριευθῇ ὑπὸ βαθείας ἀπορίας διὰ δύο αἰτίας.

Πρῶτον· ἐπὶ τίνος ἐβασίσθη ὁ Ἄννινος καὶ ἐνεχείρισε τοῦ Ὑπουργοῦ τὴν πρόσκλησιν πρὸς τὸν Κύριον Ξένον· (διότι ἐκτὸς τῆς ἐξομολογήσεως τοῦ Λουλούδα, παρ' οὐδενὸς ἄλλου ἐξάγεται οὔτε ἴχνος ἐνοχῆς κατὰ τοῦ Προξένου.)

Δεύτερον· αἱ ἐρωτήσεις τοῦ Ἀννίνου πρὸς τοὺς ἀνακρινομένους δὲν εἶναι ἐρωτήσεις Εἰσαγγελέως ζητοῦντος νὰ εὕρῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' Εἰσαγγελέως προσπαθοῦντος νὰ ἐνοχοποιήσῃ τὴν ἀλήθειαν.

Ὁ. Κ. Ξένος τὸν παρεκάλει νὰ ἐξετάσῃ τὸν Χρῆστον Ψαρρᾶν καὶ τὸν Λουκᾶν καφφεπώλην, ὅτε οὗτοι ἔξωθεν τῆς εἱρκτῆς ἤκουον τὴν μετὰ τοῦ Λουλούδα συνομιλίαν, καθ' ἣν διεμαρτύρετο ὁ κακοῦργος αὐτὸς ὅτι ποτὲ πρὸς οὐδένα εἶπεν ὅτι ὁ Πρόξενος τῷ ἐπρότεινε νὰ κατασκευάσουν κίβδηλα· τὸν παρακαλεῖ, λέγομεν, νὰ ἐξετάσῃ τὸν Χρῆστον τὸν Ψαρρᾶν νὰ τῷ εἴπῃ πῶς ὁ Λουλούδας ἔμεινεν ὡς κεραυνόπληκτος ἅμα τὸν ἔφερεν ἐνώπιόν του, καὶ πῶς ὅλα ἠρνήθη· ὁ δὲ Εἰσαγγελεὺς δὲν ἐδέχθη, δηλ. ἔπραξεν ὅπως ἡ συμμορία του ἐπεθύμει, καὶ ὄχι ὅπως τὰ χρέη του τῷ ἐπέβαλλον. Ἐβασίσθη, λέγει, ἐπὶ τῆς ἐξομολογήσεως τοῦ Λουλούδα· ὁ δὲ Λουλούδας ἦτο κακοῦργος ἐπὶ δολοφονίᾳ καθειρχθείς· ὁ Λουλούδας ὠνόμαζεν ἑαυτὸν ἔνοχον· ἔπρεπε τοὐλάχιστον ὁ τρισαμαθέστατος Ἄννινος, ἢ μᾶλλον κακοηθέστατος νὰ ἐνθυμηθῇ τὰς λέξεις ταύτας αἵτινες περιέχονται ἐν ταῖς νομοθεσίαις ὅλων τῶν ἐθνῶν· "Ἔνοχος ἔνοχον οὐ ποιήσει."

Ἀλλ' εἰς ποῖον βαθμὸν ἐκτραχηλισμοῦ ἔφθασαν τὰ πράγματά μας! Εἰς ποῖα ἀσύγγνωστα κακουργήματα περιπίπτει ἡ ἐξουσία, ὅταν ἐπ' αὐτῆς ἀναβοῦν πένητες, ἀμαθεῖς, ἄνευ ἀνατροφῆς, καὶ προηγουμένης μεμπτῆς διαγωγῆς Ὑπουργοί, ἕκαστος δύναται ἄνευ κόπου νὰ τὸ πληροφορηθῇ, καθ' ὅσον ἐξετάζει τὰ μέτρα ἅπερ ἔλαβε διὰ νὰ ὑποκρύψῃ καὶ ἐμβαλώσῃ τοῦ Ποτλῆ τὴν μέθυσον διαγωγήν.

Ἂς ρίψωμεν ἓν βλέμμα τώρα καὶ ἐπὶ τοῦ χαριτωμένου μας Λουλούδα· ἐν τῇ φυλακῇ του ἀνεπαύετο

σεως, ὡς ἐὰν ἤκουε μῦθον· διεσκέδαζε καὶ συνωφρύετο ἀκαταπαύστως.

"Ἑκάστη ἀρετή, λέγει ὁ φιλόσοφος Οὐάλσιγκαμ, ἀπονέμει πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἕνα βαθμὸν ὑπολήψεως· ἡ τιμιότης π. χ. μᾶς δίδει ἓν καλὸν ὄνομα. ἡ δικαισύνη τὴν ἐκτίμησιν· ἡ φρόνησις τὸ σέβας. ἡ εὐγένεια καὶ μεταδοτικότης τὴν ἀγάπην. ἡ ἐγκράτεια τὴν ὑγείαν, καὶ ἡ φιλανθρωπία τὴν λήθην τῶν σφαλμάτων μας.

Ὁποίαν τῶν ἀρετῶν τούτων εἶχεν ὁ Ποτλής; Ερωτῶμεν, εἶχε κἂν τὴν φιλανθρωπίαν διὰ νὰ τὸν φεισθῶμεν; Διατί ν' ἀναβιβασθῇ ἀπὸ τῶν καφφενείων τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς θέσεως ἐκείνης, ἐκ τῆς ὁποίας δι' ἁπλῆς ὑπογραφῆς δύναταί τις νὰ καταστρέψῃ ἢ σώσῃ οἴκους; Ὁ Ποτλὴς δὲν εἶναι ἀγωνιστής, ἦλθε προχθὲς εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Λουλούδα ἀναφέρει (ἴδε λιθογ. d.) *ὅτι ἦτον ἐν Γερμανίᾳ διδάσκαλός του· ὁ Ποτλὴς πώποτε δὲν ὑπηρέτησεν· ὁ Ποτλής, διότι μετέφρασε δικαστικὸν συγγραμάτιον δὲν ἦτον αὐτὸς ὁ Λυκοῦργος· ὅστις μεταφράζει δὲν συνθέτει· ὁ μεταφράζων μόνον ψηλαφεῖ, ὁ δὲ συνθέτων σκέπτεται και αἰσθάνεται· ὁ Ποτλὴς ἦτον ἁπλοῦς δικηγόρος, τοὐλάχιστον ἐὰν ἦτον ὁ Βίας, ὅστις ἐν τοῖς Δικαστηρίοις εἶχε τὴν σοφίαν καὶ τὴν εὐγλωττίαν του ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. Τοῦ πρώην Πρέσβεως τῆς Αὐστρίας Πρόκες·αἱ δωσοληψίαι ἐν Ἑλλάδι ἀρκούντως μᾶς ἐπενθυμίζουν τὸν ἀδωροδόκητον καὶ ἀκέραιον τοῦτον Ποτλήν.*

Ἦτο μόνον δικηγόρος τῆς μιᾶς δραχμῆς, ὡς λέγει καὶ ὁ δικαστὴς Λόρδος Νόρβουρη· δηλ. εἷς ἄθλιος δικηγόρος ποτὲ ἀπέθανε, καὶ οἱ συνάδελφοί του δικηγόροι συνεισέφερον ἀνὰ μίαν δραχμὴν διὰ νὰ τὸν θάψουν. Ἀπετάνθησαν καὶ πρὸς τὸν Λόρδον Νόρβουρη· τί δὲ ἀπεκρίθη οὗτος; μίαν δραχμὴν διὰ νὰ θάψητε ἕνα τοιοῦτον δικηγόρον! ἰδοὺ εἴκοσι καὶ δράμετε νὰ μοὶ θάψητε εἴκοσι ὁμοίους του.

Ἕκαστος ἐν τῇ θέσει τοῦ Ποτλῆ ἀκούσας τὴν διήγησιν τοῦ Κυρίου Ξένου ἔπρεπε νὰ ἐξυπνήσῃ· καὶ ἂν ἠπατήθη ἅπαξ, νὰ μὴ ῥοφᾷ καὶ δεύτερον ποτήριον ῥακῆς· ἑκάστη συνείδησις ἔπρεπε νὰ συναιθανθῇ τὴν δολοφονίαν, ἣν ἔπραξε, καὶ νὰ θλιβῇ. ἑκάστη τιμὴ ἐχρεώστει ν' ἀναλογισθῇ ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη θέλει διακινδυνεύσει τὴν ἀρετήν της, ὅθεν καὶ νὰ προσπαθήσῃ μὴ κηλιδωθῇ περισσότερον· ἑκάστη φιλανθρωπία τέλος ἐχρεώστει νὰ φέρῃ εἰς τὴν καρδίαν καὶ μνήμην της τὴν πολυάριθμον οἰκογένειαν τοῦ Κυρίου Ξένου. Συμπαθεῖ ἡ Κοινωνία τοὺς κακούργους ἐκείνους, οἵτινες γεννηθέντες ἐπὶ τῶν ὀρέων μικροῦ, περιωρισμένου καὶ ἔτι ἀμορφώτου Κράτους, κατέστησαν τοιοῦτοι ἕνεκα ἐλλείψεως ἀνατροφῆς, δι' ἧς νὰ δύνανται νὰ δαμάζουν τὰ πάθη των, διότι παρ' ἑτέρων προετράπησαν· ποτὲ ὅμως καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες ἀνατραφέντες καὶ ζήσαντες ἐν ταῖς μεγάλαις τοῦ κόσμου πόλεσι καθίστανται κακοῦργοι καὶ δολοφόνοι ὑψίστου βαθμοῦ καὶ πολλῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Κύριος Ξένος δὲν εὗρε τὸν Ποτλήν, ὅστις, ὡς ἤκουσεν, ἐξῆλθεν ἐκ τῶν Πανεπιστημίων τῆς Γερμανίας· παρῄτησε λοιπὸν τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Ξενοδοχεῖόν του, ὡς ἐκεῖνον ὅστις χάνεται ἐντὸς σκοτεινοῦ ἄντρου, καὶ ἀγνοεῖ ποῦ πρέπει νὰ διευθυνθῇ. Ἡ θέσις του κατήτησεν ἀνυπόφορος, ἡ καρδία του ἦτον ἀλγεινῶς συνεσταλμένη.

Οἱ φίλοι του ἤρχοντο ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, καὶ ὅλοι ἠρώτων νὰ μάθουν τὰ καθέκαστα τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ὁ λάρυγξ του πραγματικῶς ἐξηράνθη ἐκ τῶν διηγήσεων, τὸ δὲ τεθορυβημένον λογικόν του δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ συῤῥάψῃ τὰ ὅσα ποικίλα περιστατικὰ εἴδομεν. Οἱ ἀκροαζόμενοι αὐτὸν ἐπίστευον ὅτι πραγματικῶς ἦτο θῦμα ἀκούσιον κιβδηλοποιίας ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ λαβούσης χώραν ἐντὸς τοῦ Προξενείου, πλὴν πῶς ἠδύναντο ἐν μιᾷ στιγμῇ ν' ἀντιληφθῶσιν ὅλα ὅσα ὁ ἀναγνώστης ἀπαντᾷ ἐνταῦθα;

Αἱ Ἀθῆναι διετρέχοντο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Σπηλιωτάκη, Μεταξᾶ, καὶ 150 *μνηστήρων τοῦ Προξενείου τῆς Σμύρνης, καὶ ὑπὸ τοιούτου χάους εἰδήσεων κατεπληρώθησαν τότε, ὥστε δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο μέτρον διὰ νὰ φωτισθῇ ὁ κόσμος, ἢ νὰ περιμένῃ μεθ' ὑπομονῆς τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης.*

Μία φρικτὴ ἀπελπισίας ἰδέα τότε πρῶτον κατέλαβε τὸν νοῦν τοῦ δυστυχοῦς Ξένου, ν' αὐτοχειριασθῇ. Ἤρξατο νὰ συλλογίζηται σφοδρώτατα τὴν θέσιν του, τὸ παρελθόν του, τί ἔπραξεν ὑπὲρ ταύτης τῆς Ἑλλάδος, καὶ πῶς τώρα ἀνταμείβεται. Ἀναμιμνησκόμενος ὅμως τῆς οἰκογενείας του, ἡ ἰδέα αὕτη διεσκεδάζετο. "Ἐὰν πράξω τι τοιοῦτον, θὰ μ' ἐκλάβουν τῳόντι ἔνοχον· ὄχι, πρέπει νὰ ζήσω διὰ νὰ καταδείξω πρὸς τὸν κόσμον τὴν ἀθωότητά μου, καὶ νὰ καταισχύνω τοὺς αἰτίους ταύτης. Ἀλλ' ὁ κόσμος ὅλος κατακραυγάζει κατ' Ἀννίνου· οὐδένα ἄνθρωπον ἤκουσα νὰ εἴπῃ καλὸν διὰ τοῦτον· ὅλος ὁ τύπος τὸν ἀποκαλεῖ κλέπτην, δολοφόνον, συκοφάντην, προδότην· ὄχι, ὄχι, ἂς περιμένω."

Ἐνεκαρδιώθη, περιώρισε τὰς ἐπισκέψεις του μόνον πρὸς ἐκείνους οἵτινες ἀρκούντως πρὸ ἐτῶν τὸν ἐγνώριζον, καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους ἐδιηγήθη λεπτομερῶς τὰ συμβάντα του. Τὸ μέτρον τοῦτο ἔλαβε πρὸ πάντων ἕνεκα τοῦ ἑπομένου περιστατικοῦ:

Μετέβη νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ἐξοχώτατον Α. Μεταξᾶν, διότι δὲν ἐφαντάζετο ὅτι οὗτος ἦτον ὁ σημαιοφόρος τῆς συμμορίας Λουλούδα· μετέβη, λέγομεν, καὶ πρὸς τοῦτον, μεθ' οὗ ἄλλοτε τοσαύτην σχέσιν εἶχε, διὰ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ καὶ τῷ διηγηθῇ ὁμοίως τὰ συμβάντα του, καὶ αἰτήσῃ παρ' αὐτοῦ πληροφορίας τινὰς περὶ τοῦ Λουλούδα. Ἡ αἴθουσα τοῦ ἐξοχωτάτου ἔβρυεν ἐπισκέψεων τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Τὸν εὗρε καθήμενον, τὸν ἐπλησίασε, καὶ ὀρέγων τὴν χεῖρα τὸν ἠρώτησε περὶ τῆς ὑγείας του. Ὁ Ἥρως τῆς Λάλας ἀπέσυρε τὴν ἰδικήν του, καὶ μετ' αὐθεντικῆς φωνῆς τῷ λέγει παρουσίᾳ πάντων:

—Δὲν δύνασαι, Κύριε, νὰ προσψαύσῃς τὴν χεῖρά μου, ἐνόσῳ δὲν καθαρισθῇς ἀπὸ τὴν κατηγορίαν τὴν ὁποίαν σοὶ ἀποδίδουν.

Ὁ Κύριος Ξένος κατερυθρίασε, καὶ πάραυτα ἀπεσύρθη ἀποχαιρετήσας μετὰ πολλῆς εὐγενείας τὸν ὑψηλόφρονα τοῦτον Μεντζικὼφ τῆς νέας Ἑλλάδος. Ἡ ἀλήθεια ἦτον ὅτι οὗτος ἐφοβεῖτο νὰ προσψαύσῃ διὰ τῆς μιαιφόνου ἰδίας του χειρὸς ἐπ' ἐκείνης τοῦ ἀθώου θύματός του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣΤ'.

Ἡ Προφυλάκισις.

Τέσσαρα εἶναι τὰ καλὰ σημεῖα καὶ τέσσαρα τὰ κακὰ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Εἶναι καλὸν σημεῖον τὸ νὰ βλέπῃ τις ἕνα ἄνθρωπον νὰ πράττῃ καλὸν πρὸς τὴν Κοινωνίαν, καὶ κακὸν τὸ νὰ τὸν βλέπῃ νὰ κομπάζῃ καὶ κηρύττῃ τοῦτο.

Καλὸν σημεῖον εἶναι νὰ βλέπῃ τις τὰ χρώματα τῆς ὑγείας ἐπὶ τοῦ προσώπου ἑνὸς ἀνθρώπου, καὶ κακὸν τὸ νὰ τὰ βλέπῃ συσσωρευμένα ὅλα ἐπὶ τῆς ῥινός του.

Καλὸν σημεῖον εἶναι τὸ νὰ βλέπῃς γυναῖκα ἐνδυομένην μετὰ χάριτος καὶ ἁπλότητος, καὶ κακὸν τὸ νὰ βλέπῃς τὸν σύζυγόν της νὰ πληρώνῃ διὰ πτερά, μεταξωτὰ ἐνδύματα καὶ ἀδάμαντας, ἀκαταπαύστως.

Καὶ καλὸν σημεῖον εἶναι τέλος, εἷς ἄνθρωπος τὸ νὰ μὴ θέλῃ νὰ σοὶ κοινοποιῇ μίαν κακὴν εἴδησιν, καὶ κακὸν τὸ νὰ προσπαθῇ νὰ ἐφεύρῃ μίαν διὰ νὰ σὲ καταθλίψῃ.

Μίαν ἡμέραν ὁ Κύριος Ξένος συναπαντηθεὶς καθ' ὁδὸν μετὰ τοῦ Σπύρου Μεταξᾶ υἱοῦ τοῦ ἄνωθι Ἐξοχωτάτου συνωμίλει μετὰ τούτου ἀναφορικῶς τῆς θέσεώς του καὶ τῆς ὑποδοχῆς τοῦ πατρός του, ὅτε ὁ Ἄννινος, ὅστις κατ' ἐκείνας εἶχεν ἐπιστρέψει ἀπὸ Σμύρνης, τρίτον πρόσωπον παρουσιάζεται.

— Τὰ ἔμαθες, Κύριε Ξένε; τὰ ἔμαθες; τῷ λέγει.

— Ὄχι... τί συμβαίνει; τί εἶναι;

— Οἱ τοῦρκοι συνέλαβον τὸν υἱόν σου Φραγκῖσκον, καὶ τὸν ἔῤῥιψαν εἰς τὴν ἰδίαν μὲ τὸν Λουλούδαν φυλακήν.

Ὁ Κ. Ξένος ἔμεινεν ἔκπληκτος εἰς τὴν εἴδησιν ταύτην.

— Πόθεν τὸ γνωρίζεις, Κύριε Ἄννινε; ἐγὼ ἔχω προχθεσινὴν ἐπιστολὴν ἀπὸ Σμύρνης, καὶ τίποτε δὲν μοὶ ἀναφέρουν. Σταθῆτε, Κύριε Ἄννινε, παρακαλῶ, πόθεν τὸ ἠξεύρετε;

Ὁ Ἄννινος διεπέρασε τὸν βραχίωνά του φιλικώτατα περὶ τὸν τοῦ ἐξαδέλφου του Σπύρου, καὶ ἀποχαιρετῶν διὰ τῆς παλάμης του τὸν Κ. Ξένον ὅλως ἀκτινοβολῶν εἰρωνείας καὶ χαρᾶς καταχθονίου,

— Ὄχι... ὄχι... δὲν κάμνει, τῷ λέγει, νὰ μᾶς βλέπουν ὁμοῦ.

Διευθύνθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ὁ Κ. Ξένος, ὅπως ἐκεῖθεν πληροφορηθῇ ἐὰν ἡ εἴδησις αὕτη ἔχῃ τὸν τόπον της.

Ὁ Σπηλιωτάκης μετὰ τρόπου λίαν ξηροῦ καὶ ὑψαύχενος τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιοῦτόν τι, καὶ ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο ἂς μένῃ ἥσυχος, διότι εἶναι ἁπλῆ σπερμολογία.

Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο, καὶ ἡ θέσις τοῦ φίλου μας Προξένου πάντοτε ἦτον ἐκκρεμής. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀννίνου ἔπεσεν ἐν εἴδει ναρκωτικοῦ ῥεμβασμοῦ· οὔτε ἐδέχετο τὸν Κ. Ξένον, οὔτε ἀπεφάσιζε περὶ τούτου οὐδέν. Ματαίως ὁ πενθερὸς αὐτοῦ Κύριος Χρυσούλης ἐμεσίτευεν ὅπως καὶ αὖθις τὸν ἀκροασθῇ καὶ κάλλιον ἐπιληφθῇ τῆς ἀβρᾶς ταύτης ὑποθέσεως. Ὁ Μαθηματικὸς Λοὺσχ οὐχὶ μόνον εὑρίσκετο ἐν βαθυτάτῃ μέθῃ καὶ ῥεμβασμῷ, ἀλλὰ κατέστη καὶ αὐστηρὸς καὶ ἀπρόσιτος ὡς τὸν Δόκτορα Βούσχβην.

Ἐνθυμεῖσθε βέβαια τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Καρόλου τοῦ Β'. ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν σχολὴν τοῦ ἰδιοτρόπου τούτου Δόκτορος. Οὗτος τὸν ὡδήγησεν εἰς ὅλας τὰς τάξεις προηγούμενος καὶ φέρων τὸν πῖλόν του, ἐνῷ ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἠκολούθει ἀσκεπής· τῷ ἐξήγει δὲ μετὰ χονδρῆς καὶ αὐστηρᾶς φωνῆς τ' ἀντικείμενα ὅλα, καὶ τὸν ἐκάλει διὰ τοῦ ὀνόματός του ἁπλῶς ἐν ἑνικῷ ἀριθμῷ καὶ ἄνευ τίτλων.

Ὅτε ὁ Βασιλεὺς ἀνεχώρει ἠρώτησε τὸν Δόκτορα τί ἐννόει διὰ τοῦ τρόπου του ἐκείνου.

— Εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ φέρωμαι ἐνώπιον τῶν μαθητῶν μου οὕτως, ἀπεκρίθη, διότι ἂν πρὸς στιγμὴν οὗτοι φαντασθοῦν ὅτι ἐντὸς τοῦ Κράτους σας

ὑπάρχει ἄλλος ἀνώτερός μου ἀνὴρ, τότε πλέον δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ τοὺς διοικήσω.

Οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ χθὲς ἦσαν ἁπλοῖ πολῖται τῆς ἰσοπολιτείας μας, ἅμα ἀνέβησαν ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἔγειναν συγχρόνως ὅλοι καὶ Δόκτορες Βούσχβηδες. Νομίζουν ὅτι ὅσον πλέον αὐστηροὶ, βαρεῖς καὶ ἀπρόσιτοι εἶναι πρὸς ἡμᾶς, τόσον ἡμεῖς θὰ τοὺς τρέμωμεν καὶ φοβούμεθα περισσότερον. Παύουν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξέρχωνται εἰς τὸν περίπατον, παύουν ἀπὸ τοῦ νὰ ἔρχωνται εἰς τὰ καφφενεῖα, παύουν ἀπὸ τοῦ νὰ βαδίζουν πεζοὶ, καὶ ἀπο τῆς μιᾶς γωνίας τῆς οἰκίας των μέχρι τῆς ἑτέρας πρέπει νὰ φερθοῦν ἐφ' ἁμάξης, ἐνῷ ἦσαν εἰθισμένοι ἀποστολικώτατα καθ' ἑκάστην νὰ πορεύωνται καὶ ἐπιστρέφουν ἀπὸ τὰ Πατήσια ἐντὸς τοῦ κονιορτοῦ. Οἱ ῥάπται δὲν προφθάνουν νὰ τοῖς ἑτοιμάζουν ἐνδύματα, οἱ μάγειροι νὰ ἑτοιμάζουν συμπόσια. Πολλοὶ δὲ τούτων θέτουν ὀμματοϋάλια διὰ νὰ μὴ γνωρίζουν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἄλλοι πληροῦν τοὺς ῥώθωνάς των ταμβάκου διὰ νὰ ἐνισχύουν τὸ μνημονικόν των νὰ τοὺς ἐνθυμηθοῦν.

Πόσον στρογγύλη εἶναι αὐτὴ ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος! Πρὶν τελειώσῃ τὴν ἐνιαύσιον περιστροφήν της μᾶς τοὺς κρημνίζει πάλιν πρὸ τῶν ποδῶν μας. Τί ἔχασαν; τί ἔπαθαν; δι' ἑνὸς καλοῦ τῆς Καλύμνου σπόγγου καθαρίζουν τὸ πρόσωπόν των, καὶ ἰδοὺ πάλιν οὗτοι δημοκράται, καὶ πλεῖον κυνικοὶ καὶ αὐτοῦ τοῦ Μενίππου.

Ἔρχονται πάλιν εἰς τὰ καφφενεῖα καὶ κηρύττουν τί εἶδον ὑψηλὰ εἰς τὴν Σελήνην. "Ἡ λιτότης, ἀδελφοί μου, φωνάζουν, εἶναι ἡ θυγάτηρ τῆς σωφροσύνης, ἡ ἀδελφὴ τῆς ἐγκρατείας, καὶ ἡ ἐξαδέλφη τῆς ἐλευθερίας· μακρὰν τοῦ Ὑπουργείου! μακρὰν τοιούτου Βασιλέως! ὅστις ἐπίτηδες μᾶς διορίζει ὑπουργούς του διὰ νὰ μᾶς κρημνίσῃ τὴν ἐπιοῦσαν καὶ ἀποδείξῃ εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει μεγάλους ἄνδρας· μᾶς ὠθεῖ εἰς τὴν πολυτέλειαν διὰ νὰ μᾶς διαφθείρῃ..."

Ἂς μὴν ἐξερχώμεθα τοῦ προκειμένου· συντόμως θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν διήγησιν ταύτην, ὅταν ἡμεῖς αὐτοὶ θὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰς Ἀθήνας.

Ὁ Κ. Ξένος κατώρθωσε νὰ παρουσιασθῇ καὶ δεύτερον πρὸς τὸν τότε νεφηπόρον, νῦν δὲ λασποβάτην Ποτλήν· τῷ ὁμιλεῖ, τῷ προσκλαίεται, δεικνύει πρὸς τὴν τρίμηνον ἐξοχότητά του τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Ἀμοίρου καὶ Τρανοῦ καὶ Δουλούδα, διὰ τῶν ὁποίων καταδεικνύεται πρὸ πόσων ἐτῶν ἡ σκευωρία αὕτη διοργανίζεται. Πλὴν οὗτος κρατῶν ἔγγραφον καὶ παίζων τοῦτο ἐντὸς τῶν δακτύλων του τὸν ἠκροάζετο μετ' οἴκτου· δὲν ἀποκρίνεται σχεδὸν ποσῶς, καὶ ὁσάκις ἀνοίγει τὸ στόμα, τὸ ἀνοίγει διὰ νὰ δείξῃ τοὺς ὀδόντας του μᾶλλον, ἢ διὰ νὰ ἐκβάλῃ φθόγγ[illegible]. Τέλος προφέρει τοὺς λακωνικοὺς τούτους λόγους, [illegible]τινες διεκωδωνίσθησαν εἰς τὰ ὦτα τοῦ Κ. Ξένου μετὰ φρίκης ἀνωτέρας πάσης ἄλλης τῶν ὅσων ἄχρις ὥρας ᾐσθάνθη.

— Δὲν θὰ σὲ καταστρέψω.. Ξένε!.. π[illegible]γαινε.. θὰ λάβω ἕνα μέτρον διὰ σέ[illegible].

Τὸ ἔγγραφον ὅπερ ἐκράτει ἦτον ἡ παῦσις τοῦ Προξένου. Ὁποῖα δ' ἐπιχειρήματα, ὁποίας συκοφαντίας, ὁποίας ἐπινοίας, ὁποῖα ψεύδη μετεχειρίσθη ὅπως ἀπατήσῃ τὸν Βασιλέα του διὰ νὰ παραδεχθῇ καὶ τὴν ὑπογράψῃ, ἕκαστος ἂς μαντεύσῃ. Εἷς Μονάρχης δὲν θέτει τοσοῦτον εὐκόλως τὴν ὑπογραφήν του διὰ τὴν καταστροφὴν ἑνὸς ὑπηρετήσαντος τὴν Μεγαλειότητά του εἰκοσιτρία κατὰ σειρὰν ἔτη μετὰ πίστεως, καὶ ὅντινα ηὐνόει, καὶ προηγουμένως αὐτὸς διετήρησεν, ὅτε τοσοῦτοι προσεπάθουν νὰ τὸν κρημνίσουν, καὶ τέλος πολυειδῶς ἐτίμησε· πρὸ πάντων ὁ Βασιλεὺς Ὄθων, τοῦ ὁποίου ἡ αὐστηρὰ δικαιοσύνη καὶ τ[illegible] ἰσχυρὸν μνημονικόν του κατέστησαν παροιμιώδη μ[illegible]ταξὺ ἡμῶν. Ἴσως ἡμέραν τινὰ γείνουν γνωστὰ [illegible] δόξαν αὐτῶν τὰ ὀνόματα τῶν εὐγενῶν τούτων ψυχ[illegible] αἵτινες συνειργάσθησαν διὰ νὰ ἐξαπατήσουν τὸν Β[illegible]σιλέα των· "Φήμη κακῶς κεκτημένη ἐν καταφρον[illegible]σει τέρπεται" λέγει ὁ Κύριος Vauvenargues.

Ἕτερον κρυπτόμενον πρᾶγμα ὅπερ χαρακτηρ[illegible] τὸν πτωχὸν νοῦν καὶ τὴν βαθεῖαν μέθην τοῦ μ[illegible]ματικοῦ Δοὺσχ εἶναι, ὅτι, εἰ καὶ νομικὸς καὶ μ[illegible] φράσας μίαν Νομοθεσίαν, δὲν ἐκινήθη κἂν ὑπὸ περιεργείας διὰ ν' ἀποσφραγίσῃ τὸν ἀπὸ Σμύ[illegible]σταλέντα δικαστικὸν φάκελλον τοῦ Ἀννίνου, ν' [illegible] γνώσῃ τὰς ἐξομολογήσεις διαφόρων μαρτύρων [illegible] νὰ ἴδῃ ἂν ὑπάρχουν αἴτια διὰ νὰ παραπέμψ[illegible] ὑπόθεσιν τοῦ Προξένου πρὸς τὸν ἀνακριτήν. [illegible] ἡ Δικογραφία αὕτη, ἣν δημοσιεύω, Κύριοι, [illegible]χῆς μέχρι τέλους. Ἀναγνώσατέ την!. ἀνάγ[illegible] καὶ σὺ, Ποτλῆ, τώρα ὁποῦ ὁ καπνὸς τῆς ῥαι[illegible] σκεδάσθη ἀπὸ τῆς κεφαλῆς σου, καὶ θέλεις [illegible] τῆς τελευταίας σου ὥρας κατασπαράττεσαι ὑπ[illegible] ἐλέγχων, διότι τοσοῦτον κακοῦργος κατέστης ἐ[illegible] τοῦ Πανελληνίου διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Ὁ Κ. Ξένος ἔλαβε τὴν παῦσίν του διὰ κλη[illegible] ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ του.

Ὁ Ποτλὴς δὲν τῷ ἀνέφερε περὶ ταύτης [illegible] ἦτον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ, ἂν καὶ ἐκράτει α[illegible] ἐντὸς τῶν δακτύλων του. Ταύτης ἡ ἀνάγνωσις [illegible] τὸν ἔθλιψε τοσοῦτον, ὅσον τὸ ἔγγραφον ὅπερ ὁ [illegible]νινος ἐν Σμύρνῃ τῷ ἔδωκε διὰ ν' ἀναχωρήσῃ δι' [illegible]θήνας. Ἡ ἀνάγκη φονεύει τὴν θλίψιν τῶν δ[illegible] μας. Μολονότι ἡ παῦσις αὕτη κατεδείκνυε πρὸς [illegible]

κόσμον ὅτι ἦτον ἔνοχος, μολονότι τώρα οἱ ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐν Ἀθήναις ἐχθροί του ἐθριάμβευον καθ' ὁλοκληρίαν· ὡπλίσθη μ' ὅλον τοῦτο μετὰ πολλῆς γενναιότητος ἕως ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του. Πάντα ταῦτα ἦσαν παγίδες προπαρασκευασμέναι καὶ ἀναπόφευκτοι· αἱ δὲ ἀναπόφευκτοι παγίδες καθίστανται πλέον νόμοι τῆς φύσεως.

Τὴν 12 τοῦ Δεκεμβρίου περὶ τὰς 7 ½ τῆς πρωΐας ἐξῆλθεν ὁ Κ. Ξένος ὅπως φέρῃ ἐπιστολὴν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, ὅτε δύο φουστανελοφόροι τὸν πλησιάζουν· ὁ εἷς μικρὸς καὶ ἰσχνὸς, αὐτὸς ὁ συνοδεύσας καὶ εἰς Σμύρνην τὸν Ἄννινον, ἦτον ὁ μυστικός του καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς ὠμοπλάτης ἐκείνου πεπλασμένος· ὁ ἕτερος ἐκράτει χονδρὸν ῥόπαλον, ἔφερε μεγάλους μύστακας, και ἦτον εὔρωστος, ἄγριος καὶ ῥωμαλαῖος.

Ὁ ὑπηρέτης τοῦ Ἀννίνου ἀποτείνεται πρῶτος πρὸς τὸν Κ. Ξένον καὶ τῷ λέγει ὅτι ἔχει διαταγὴν νὰ τὸν προσαγάγῃ ἀμέσως πρὸς τὸν Ἀνακριτήν.

— Μάλιστα, Κύριε,.. ἅμα δώσω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἰς τὸ ταχυδρομεῖον σᾶς ἀκολουθῶ πάραυτα.

—Δὲν ἔχεις νὰ δόσῃς κάμίαν ἐπιστολὴν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον!... ἐμπρός!.. εἰς τὸν Ἀνακριτὴν πρῶτον!...

Ὁ Κ. Ξένος παρετήρησεν ἀπὸ τὰ κινήματα τῶν δύο τούτων κλητήρων ὅτι εἶχον ἀνησυχίαν τινὰ μήπως τοῖς δραπετεύσῃ, ὅθεν καὶ ἄνευ πλειόνων λόγων διευθύνθη πρὸς τὸν Ἀνακριτήν.

Ὁ Ἀνακριτὴς Ἰωαννίδης δὲν ἦτον ἐκεῖ· μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν δηλ. τὴν ἐννάτην ἐφάνη κρατῶν ὑπὸ μάλης ὀγκωδέστατον φάκελλον, ὅστις περιεῖχε τὴν δικογραφίαν τοῦ Ἀννίνου.

—Τὸν φάκελλον τοῦτον, Κύριε Ξένε, ἔλαβον πολὺ ἀργὰ καὶ δὲν εἶχον καιρὸν νὰ προμελετήσω, τῷ λέγει.

Ἀπηύθυνε μετὰ ταῦτα πρὸς τοῦτον μικρὰς ἐρωτήσεις ἀναφορικῶς περὶ τῆς κατηγορίας του.

Ὁ Κ. Ξένος ἀπεκρίθη μετὰ τῆς αὐτῆς εἰλικρινείας ὡς καὶ πρὸς τὸν Ἄννινον ἐν Σμύρνῃ. Ἐνταῦθα δὲν πρέπει νὰ παραλίπωμεν ὅτι τοῦτον τὸν φάκελλον ὄχι μόνον ὁ Ποτλῆς δὲν ἀνέγνωσεν, ἀλλ' οὔτε ἀφῆκε νὰ καθυποβληθῇ πρὸς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Μάλιστα ἐν τῷ ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ ὁ Ὑπουργὸς Χρηστόπουλος ἐφιλονείκησε μίαν ὥραν σχεδὸν πρὸς τὸν Ποτλῆν ὑποστηρίζων ὅτι τοιαύτη πρᾶξις δὲν ἔπρεπε ποτὲ ἄνευ ἰσχυρῶν βάσεων νὰ πραχθῇ, διότι κινδυνεύει τρομερὰ ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ δὲ Ποτλῆς πρὸς μόνην ἀπόκρισιν ἔλεγε "θέλεις ἰδεῖν, Κύριε Ὑπουργὲ, τὰς μηχανὰς τὴν ἡμέραν τῆς δίκης .. θέλεις ἰδεῖ τὸ πλῆθος τῶν κιβδήλων."

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀφώπλιζον βεβαίως ἕκαστον, ὅστις ἤνοιγε τὸ στόμα διὰ νὰ φέρῃ τινὰ παρατήρησιν. Τοὺς αὐτοὺς λόγους εἶπε καὶ πρὸς τὸν Κ. Κοντόσταυλον ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ πρὸς τὸν Κ. Ῥάμφον Πρόξενον τῶν Ἰωαννίνων παρόντος καὶ τοῦ Κ. Λεονταράκη διευθυντοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, καὶ πρὸς τὸν ἕτερον ὑπουργὸν Πριβιλέγγιον, καὶ πρὸς πολλοὺς ἄλλους.

Ὁμοίως καὶ ὁ Ἄννινος εἶπε πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα Πατρῶν Κ. Λουριώτην καὶ ἐκήρυττεν ἀσυστόλως ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δίκης ὁ κόσμος θέλει ἰδεῖν τὰς μηχανὰς καὶ ὁλόκληρον τὸ κιβδηλεῖον τῆς Σμύρνης ἐντὸς τοῦ Δικαστηρίου.

Ἐρωτῶμεν τὸν ἀναγνώστην μας, τὴν σήμερον ἀφοῦ παρευρέθη εἰς τὴν δίκην ἢ μᾶλλον τὴν κωμῳδίαν τοῦ Κ. Ξένου, καὶ οὔτε κίβδηλα εἶχεν ὁ Ποτλῆς καὶ ὁ Ἄννινος νὰ δείξουν, οὔτε μηχανὰς, οὔτε τίποτε ἄλλο, ἔχομεν ἢ ὄχι τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς ἐπονομάζωμεν κ α κ ο ύ ρ γ ο υ ς, δ ο λ ο φ ό ν ο υ ς, προδότας τοῦ Βασιλέως των Ὄθωνος, καὶ τῆς ἐμπιστευθείσης εἰς τούτους ἐξουσίας;

Ὁ Ἀνακριτὴς ἦτο βυθισμένος ἀρκετὴν ὥραν ἐν τῇ μελέτῃ τῶν ἐνώπιόν του ἐγγράφων. αἴφνης ἐγείρει τὸ μέτωπον καὶ λέγει πρὸς τὸν Κ. Ξένον·

— Θέλετε προφυλακισθῇ, Κύριε, ἑωσοῦ ἡ ὑπόθεσις καθαρισθῇ διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ.

— Προφυλακισθῇ!!.. μὰ διατί, Κύριε;.. Ποίας ὑποψίας, ποίας αἰτίας ἔχετε!.. λοιπὸν ἂν εἷς κακοῦργος παρουσιασθῇ καὶ κατηγορήσῃ ἐπ' ἐγκλήματι τὸν πλέον τίμιον καὶ γνωστὸν πο[λ]ίτην, πρέπει ὁ Εἰσαγγελεὺς ἀμέσως νὰ φυλακίζῃ καὶ καταστρέφῃ τοῦτον;

—Ὑπάρχουν αἴτια... ὑπάρχουν... ἡ προφυλάκισίς σας θὰ ἦναι εἰς τὸν Μενδρεσέν.

— Εἰς τὸν Μενδρεσέν!! εἰς τὴν εἱρκτὴν τῶν φονέων, τῶν παραχαρακτῶν καὶ λῃστῶν!! ἀλλ' ὑμεῖς, Κύριε Ἰωαννίδη πρὸ ὀλίγου μοὶ εἴπατε ὅτι δὲν ἐμελετήσατε ἔτι τὸν φάκελλον. Σᾶς παρακαλῶ!.. σᾶς ἱκετεύω! μὴ πρὸς Θεοῦ μὲ ῥίψετε εἰς τοιαύτην φυλακήν!! τοὐλάχιστον θέσατέ με εἰς ἄλλην ἐντιμωτέραν, ἑωσοῦ νὰ δικασθῶ, ἑωσοῦ νὰ καταδειχθῶ ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ τοῦ δημοσίου, ἂν ἀληθῶς ἦμαι ἄξιος τῆς εἱρκτῆς ταύτης!

— Τοῦτο δὲν ἐξαρτᾶται ἀπ' ἐμὲ, ἀλλ' ἀπὸ τὸν Εἰσαγγελέα Ἄννινον.

Ὁ Κ. Ξένος κατὰ τὰς φρικτὰς ταύτας στιγμὰς παρεκάλεσε τὸν δικηγόρον του Κ. Διομήδην Κυριακοῦ νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν Ἄννινον· ματαία πρεσβεία... Ὁ Ἄννινος εἶναι νόθος, καὶ ἡ ψυχή του μίαν μόνην ἡδονὴν ᾐσθάνετο, τὸ νὰ ἐνσταλλάξῃ τὴν πικρίαν ἐν τῇ ψυχῇ ἑκάστου ἀνθρώπου, ὅστις εἶναι νόμιμον τέκνον τῆς Κοινωνίας.

Τέλος ὁ Ἀνακριτὴς εὐσπλαγχνισθεὶς διὰ τὰς ὀδύνας τοῦ δυστυχοῦς τούτου γέροντος διευθύνθη μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν τύραννον Εἰσαγγελέα.

Ἡ ὄψις ἐκείνου ἦτο πλέον ἐξηγριωμένη, ἢ ὅτε τὴν εἶδεν ἡ Σμύρνη.

Τὰς παρακλήσεις τοῦ Κ. Ξένου διέκοψε μετὰ βροντώδους φωνῆς·

— Κύριοι! ὁ νόμος πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ! ἄλλως θὰ μεταχειρισθῶ βίαν, τὴν ἔνοπλον βίαν!. μὲ καταλαμβάνετε;

‘Ο οἶκτος ἀξίζει περισσότερον τῆς δικαιοσύνης, λέγει μία παροιμία· ἀλλ’ ἆρά γε ὁ Ἄννινος εἶχεν οἶκτον;

Φερόμεθα μετ’ αὐστηρότητος πρὸς τοὺς δυστυχεῖς διὰ νὰ τοῖς ράψωμεν τὸ στόμα νὰ μὴ μεμψιμοιροῦν περισσότερον, λέγει μία ἄλλη. Ὁ Ἄννινος μετὰ τῶν ὡς ἄνωθεν λέξεών του ἔρραπτε τὸ στόμα τοῦ Κ. Ξένου, ὥστε νὰ μὴ προφέρῃ ἄλλην λέξιν· ὢ ἐξασθένησις τοῦ ἀνθρωπίνου νοός! ἐξῆλθε πραγματικῶς μὲ τὴν ἀπόφασιν ὁ δυστυχὴς οὗτος τὴν φορὰν ταύτην διὰ ν’ αὐτοχειριασθῇ μᾶλλον, ἢ ν’ ἀφεθῇ νὰ τὸν σύρωσι καὶ εἰς ταύτην τὴν καταισχύνην.

Ἄδικον ν’ ἀπαιτῶμεν παρὰ καταβεβλημένης ψυχῆς ὑπὸ τῶν σάλων φρικτῆς τινὸς δυστυχίας, καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς ἡλικίας, ὥστε νὰ διατηρῇ τὴν αὐτὴν γενναιότητα καὶ καρτερίαν, ἣν κατ’ ἄλλας περιστάσεις ἔδειξεν.

Ὁ Κ. Ξένος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Ξενοδοχεῖόν του μετὰ τοῦ Κ. Ἰωαννίδου καὶ τῶν δύο κλητήρων, ὅπως τακτοποιήσῃ καὶ ἀσφαλίσῃ τὰ ἔγγραφά του· καὶ ἐν ᾧ κατεγίνετο εἰς τοῦτο, ἔδραξεν ἀπὸ τοῦ κιβωτίου του πιστόλιον, ὅπερ εὐτυχῶς δὲν ἐμπεριεῖχε πυριτοβολήν, οὔτε εἶχε καιρὸν νὰ εἰσαγάγῃ, διότι ὁ Ἀνακριτὴς ἵστατο πλησίον του καὶ τὸν ἐβίαζε νὰ σπεύσῃ.

Μετ’ ὀλίγον δὲ τὸν ὡδήγησαν εἰς τὸ γνωστὸν τῶν κακούργων δεσμωτήριον τοῦ Μενδρεσέ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ′.

Δέκα χρυσαῖ ἡμέραι.

Ὁ λεγόμενος Μενδρεσὲς ἦτον ἐπὶ τουρκοκρατίας σχολεῖον Μουσουλμανικὸν, δηλ. Μενδρεσές. Ἤδη εἶναι τῶν κακούργων ἡ εἱρκτή· ἔγραψες λιβέλλους; ἐνταῦθα φυλακίζεσαι· ἔχεις χρέη; ὁ Μενδρεσὲς εἶναι ἡ τράπεζα ἥτις θὰ ἐξοφλήσῃ· ἐφόνευσας, ἐλῄστευσας, κατεδικάσθης εἰς δεσμὰ διὰ βίου; ὁ Μενδρεσὲς εἶναι τὸ σωφρονιστήριόν σου· ἐν ἄλλοις λόγοις ὁ νοερῶς πταίσας, ὁ ἀκουσίως πταίσας ἢ ἀπατηθεὶς, ὁ ἀτυχῶς πτωχεύσας, καὶ ὁ ὕποπτος ἀθῶος ἐνταῦθα ἰσοπεδοῦνται συνώνυμοι μετὰ τῶν λίαν ἀλιτηρίων καὶ βαράθρων ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς Κοινωνίας. Δὲν παρέρχεται δὲ πολὺς χρόνος καὶ ὁ εὐσυνείδητος ἐφημεριδογράφος, ἢ ὁ ἀτυχὴς ἔμπορος, ἢ ὁ συκοφαντηθεὶς ὑπάλληλος ἐξερχόμενος ἐκεῖθεν ἔχει τὴν τιμὴν νὰ διηγῆται ὅτι ἐγνωρίσθη ἐκ τοῦ σύνεγγυς μετὰ τοῦ περιφήμου μαχαιροβγάλτου τῶν Καλαμῶν τάδε, ἢ τοῦ ἐνδόξου πιτυοκάμπτου τῆς Λεβαδίας τάδε. Καὶ ἐπειδὴ πολὺ συχνάκις συμβαίνει οἱ μαχαιροβγάλται καὶ οἱ πιτυοκάμπται οὗτοι ν’ ἀπελευθερῶνται, ἅμα ἐξέλθουν κομπαστικῶς φωνάζουν· “ ὑπάγω πρὸς τὸν φίλον μου τάδε, ὅστις τώρα εἶναι εἰς τὰ πράγματα, καὶ μετὰ τοῦ ὁποίου ἔφαγα ψωμὶ καὶ ἅλας εἰς τὸν Μενδρεσὲν, νὰ δώκῃ καὶ εἰς ἐμὲ καμίαν θέσιν. ”

Τὰ τοιαῦτα ἂς μὴ μᾶς φαίνωνται παράδοξα, ὦ Ἕλληνες! ἀκολουθοῦν ἐν τοῖς συνταγματικοῖς κράτεσιν ὅπου τὸ Σύνταγμα μεταφράζεται ὅπως ἡμεῖς τὸ μεταφράζομεν.

‘Η φυλακὴ τοῦ Μενδρεσὲ ἐκτὸς τῶν ἄλλων πλεονεκτημάτων της ἔχει καὶ μίαν διασκεδαστικωτάτην μουσικὴν, παραδείσιον μουσικὴν, τὴν ὁποίαν ὁ χρηστὸς πολίτης, ὅστις λάβει τὴν δόξαν νὰ φυλακισθῇ ἅπαξ ἐντὸς αὐτῆς ποτὲ δὲν θέλει λησμονήσει. Αὕτη εἶναι ὁ κωδωνοφόρος ἦχος τῶν χονδρῶν ἁλύσων, τὰς ὁποίας μακρὰς δύο ὀργυιῶν θέτουν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον πόδα σου· καὶ ὁ ὁρμαθὸς τῶν μεγάλων κλειδῶν τὰς ὁποίας ὁ ἀρχιφύλαξ κρατεῖ ἀνὰ χεῖρας καὶ κωδωνίζει κράζων μετὰ χονδροειδεστάτου ἐνικισμοῦ ἑκάστου τ’ ὄνομα.

Ἔχει καὶ περιαύλιον μικρὸν ὁ Μενδρεσὲς ὅμοιον ἐκείνου τοῦ Συναλλακτηρίου τοῦ Λονδίνου· ἐντὸς τούτου παραιτοῦν ἐλευθέρους τοὺς κατοίκους τῆς ἀλλοκότου ταύτης ἰσοπολιτείας ὀλίγας ὥρας τὴν ἡμέραν διὰ ν’ ἀναπνεύσουν καθαρὸν ἀέρα· τί λέγω! διὰ νὰ συλλέξουν τὰ συναλλάγματά των· δηλ. ἐκεῖ ἐξαπλοῦται ὁ μὲν, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ τινάσσων τὸ σῶμα ὡς χορδὴν βλέπει τὸν οὐρανὸν καὶ ἡλιάζεται· ἐκεῖ ὁ δὲ, ἄνευ ἐθιμοταξίας μεγάλης ῥίπτει τὴν κάπαν ἐπὶ τῆς γῆς, κάθηται ἐπ’ αὐτῆς, ἐκδύεται, ἀποσπᾷ ἀπὸ τοῦ σώματός του καὶ τὸ τελευταῖόν του ὑποκάμισον, καὶ γυμνὸς ὡς ὁ προπάτωρ αὐτοῦ Ἀδὰμ δίδει τὸ κυνήγιον τῶν ψυρῶν ἐπὶ τῶν λασίων καὶ ἡλιακῶν σαρκῶν του, δράττει διὰ τῆς παλάμης ταύτας μετὰ θριάμβου, καὶ ἀνιλεῶς τὰς θυσιάζει διὰ τῶν ὀνύχων του πρὸς τιμὴν τοῦ Εἰσαγγελέως, ὅστις ἐκεῖ τὸν ἔκλεισεν· ἕτερος γυμνωθεὶς ὁμοίως ἐξαπλόνει ἐπὶ τῶν γονάτων του τὸ ῥινόμακτρόν του, καὶ μετὰ ξυλίνου κτενίου χονδροειδῶς κατειργασμένου κτενίζει τὴν

μακρυτάτην κόμην του, ἥτις πίπτουσα ἐπὶ τοῦ προσώπου του καὶ ἀναμιγνυομένη μετὰ τοῦ μακροῦ του πώγωνος παρουσιάζει μορφὴν φοβερωτέραν τοῦ σατυρικωτέρου μορμολυκείου· ἕτερος τραγῳδεῖ ἀρχαϊκόν τι καὶ κλέπτικον ᾆσμα τῶν ὀρέων μας, ἅπερ τοσοῦτον ἐξῆψαν τὸ πατριωτικὸν στῆθός του, ὥστε νὰ τέμῃ τὴν ῥίνα, τὰ ὦτα, καὶ νὰ χύσῃ ἔλαιον βράζον ἐπὶ τοῦ στήθους ἑκατὸν διαβατῶν, οἵτινες εἶχον τὴν καλὴν τύχην νὰ πέσουν μεταξὺ τῶν χειρῶν του· καὶ ἕτερος ἀναίσχυντος ῥακενδύτης ἀθροίζει τὰς ψύρας ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου, τὰς κρύπτει ἐντὸς μικροῦ καλάμου καὶ τὰς διατηρεῖ διὰ νὰ τὰς φυσήσῃ ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων τινὸς νεοφυλακισμένου, οὕτινος ἡ ἐν τῇ Κοινωνίᾳ τάξις λίαν ὑπερέχει τῆς ἑαυτοῦ, ὅπως τὸν βαπτίσῃ τέκνον τοῦ Μενδρεσέ.

Πόσοι δὲν κάθηνται σύννοες καὶ ἄφωνοι ὑπολογιζόμενοι καὶ ἀναλογιζόμενοι τὰ πολιτικά των παραπτώματα! καὶ πόσοι λεσχηνεύοντες διηγοῦνται μετ' ἀπαθείας τοῦ παρελθόντος αὐτῶν τὰ αἱμοχαρῆ συμβάντα. Ἕτεροι δὲ, εἰ καὶ δέσμιοι τοὺς πόδας ἐν ἀλύσοις, παίζουν ἢ σωμασκοῦνται.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ θέατρον τοῦ Μενδρεσέ!!!

Ἐν οὐδεμιᾷ, νομίζομεν, εἴτε δεσποτικοῦ εἴτε ἐλευθέρου κράτους εἱρκτῇ ὑπάρχει συναλλακτήριον παραδοξότερον τῆς κακίας μετὰ τῆς ἀρετῆς, τῆς ἀνατροφῆς μετὰ τοῦ κτηνώδους, τῆς καθαριότητος μετὰ τῆς ἀκαθαρσίας, καὶ τῆς ὑγείας μετὰ τῆς νόσου, ὡς ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Ἑλλάδος. Ἐνταῦθα τίς χαρακτὴρ δὲν ἀποσκληροῦται; ὁποία ψυχὴ δὲν διαφθείρεται; ὁποῖαι φρένες δὲν παραφρονοῦν; καὶ ὅμως αὕτη εἶναι ἡ φυλακὴ τῶν κλινῶν Ἀθηνῶν, τοῦ πολιτισμένου τῆς Ἑλλάδος Κράτους, τῆς ὁποίας ἀπόλυτος θυρωρὸς ἦτο τότε ὁ νόθος Ἄννινος, ὅστις καὶ εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον τῆς Νέας Ζελανδίας ἂν μετέβαινε διώκων στάδιον μεταξὺ τῶν ἁπλουστάτων κατοίκων, ἀμφιβάλλομεν, ἐὰν τοσοῦτον ἤθελε προχωρήσει, ὅσον ἐν Ἑλλάδι.

Ὅτε ὁ Κ. Ξένος ἔρριψε τὰ βλέμματα ἐπὶ τῶν διακοσίων ὀγδοήκοντα φυλακισμένων φύρδην μύρδην ἐντὸς τοῦ στενοῦ τούτου περιαυλίου περιφερομένων, ἐκυριεύθη ἀπὸ θανατηφόρον ῥίγος· ἡ ἐπιδερμὶς αὐτοῦ, ἐνόμιζεν, ὅτι προσεπάθει ν' ἀποσπασθῇ τῆς σαρκός του· ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἦτο κάθυγρος ὑπὸ ψυχροῦ ἱδρῶτος· οἱ μήνιγγές του ἔπαλλον σφοδρῶς· τὸ λογικόν του τὸν παρῄτει, καὶ ἡ καρδία του οἰστρηλατεῖτο ὑπὸ δριμέων πόνων. Ἤρχισε νὰ κλαίῃ ὡς βρέφος, ν' ἀσθμαίνῃ θορυβωδῶς, νὰ παραληρῇ καὶ νὰ πνίγηται ὡς ἐὰν εἶχε θλιβόμενον τὸν λάρυγκα. Συντόμως ἡ θέσις του ἐχειροτέρευσεν, οἱ φυλακισμένοι τὸν περιεκύκλωσαν, καὶ ἄνευ πολλῆς ἐθιμοταξίας ἤρχισαν νὰ τὸν ἐρωτοῦν τὰ αἴτια ἅπερ ἐκεῖ τὸν ἔφερον. Τινὲς ἐφύσησαν ἐπ' αὐτοῦ τὰ καλάμια τῶν ζωϋφίων των, ἄλλοι τὸν παρεμύθουν λέγοντές τῳ ὅτι θὰ συνειθίσῃ ἐκεῖ, ὡς καὶ οὗτοι ἐσυνείθισαν, οἵτινες ἦσαν ἄλλοτε ἀρχιλῃσταὶ καὶ εἰς τὸ κλαδὶ καὶ εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα συνειθισμένοι· ἄλλοι πάλιν τὸν παρετήρουν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν μετ' ἀγρίας κερτομίας ἐκφωνοῦντες "οὗτος εἶναι ὁ Κόνσολας, ὁ καλπουζάνος;"

Ὁ Κ. Ξένος ἀπώλεσε τῆς καταλήψεως τὴν δύναμιν, ἔπεσε πρηνὴς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀνασκιρτῶν σπασμωδικῶς. Μετ' ὀλίγον συνῆλθε καὶ ἐθρήνει διὰ τ' ἀπροσδόκητα ταῦτα συμβάντα τοῦ ταλαιπώρου βίου του· καὶ ὅσον ἀνεπόλει τὴν οἰκογένειάν του, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ μῶμος τῆς κατηγορίας ταύτης τοσοῦτον ἐβάρυνε, τόσον τὰ κέντρα τῆς καρδίας του ἐγίνοντο ὀξύτερα.

Ἀπεφάσισε νὰ δώκῃ πέρας τῶν δεινῶν του διὰ τῆς ἀτροφίας· τρεῖς ἡμέρας οὔτ' ἔφαγεν, οὔτε δι' ὕδατος ὕγρανε τὸ ξηρὸν στόμα του, οὔτ' ἐκοιμήθη. Δὶς ἠγέρθη ἀποφασισμένος νὰ κρημνισθῇ ἐκ τοῦ παραθύρου· πλὴν ἐκρατήθη ἐπειδὴ δὲν ἦτον ὑψηλὸν, καὶ δὲν ἔβλεπε τὸν θάνατον βέβαιον. Ἀλλ' ὁ θάνατος δὲν ἔρχεται πρὸς ἐκείνους οἵτινες τὸν προσκαλοῦν. Ὁ Κ. Ξένος ἦτον ἀνὴρ σιδηρᾶς κράσεως· διῆλθε μέσῳ τῶν κινδύνων τῆς θαλάσσης, τοῦ πυρὸς, τῆς πανώλους, τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς χολέρας, καὶ ὁ θάνατος τὸν ἐσεβάσθη· τώρα καὶ ἡ Θεία Πρόνοια ἔθεσε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ ἀθώου. Ἐὰν καὶ τότε ἀπέθνησκε, τίς ἤθελεν ἀποπλύνει τὸν ῥύπον ἀπὸ τῶν τέκνων του, τὸν ὁποῖον οἱ ἐχθροί του προσεπάθουν νὰ τῷ προσάψουν; ἐὰν δὲν ἔζη νὰ δικασθῇ ἐνώπιον ἐνόρκων, ποῖος ἀνθρώπινος βραχίων ἠδύνατο νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῶν ὀνύχων τοῦ Ἀννίνου, Μεταξᾶ καὶ Ποτλῆ, οἵτινες μέχρι ῥίζης τοὺς εἶχον βυθισμένους ἐντὸς τῶν σαρκῶν του, ἐν αἷς ἡτοιμάζοντο νὰ βυθίσουν καὶ τὰ ῥάμφη των; Ἡ ἀλήθεια συχνάκις μακροκοιμᾶται, πλὴν ποτὲ δὲν ἀποθνήσκει· ἅμα ἐν ταῖς ἀπείροις βουλαῖς τῆς Θείας Προνοίας προώρισται ἡ σωτηρία λαοῦ, οἱ ἐν τῇ διαφθορᾷ καὶ κακίᾳ ἕρποντες ἰσχυροὶ αὐτοῦ ἀπομωραίνονται καὶ τυφλοῦνται, καὶ αὐθορμήτως περιπίπτουν εἰς πασιφανῆ σφάλματα καὶ καταχρήσεις, ἅτινα τέλος ἐγείρουν ἀπὸ τοῦ ὕπνου τὸν λαὸν, τοῦ ὁποίου αἱ οἰμωγαὶ φθάνουν εἰς τὰ ὦτα τῶν Βασιλέων του· οἱ δὲ Βασιλεῖς ἐξιχνιάσαντες τὴν ἀλήθειαν κρημνίζουν τοὺς ὀλετῆρας τούτους Μεγιστάνας ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἐξουσίας.

Τὴν συμφορὰν τοῦ Κ· Ξένου ἄλλος Ἕλλην βεβαίως δὲν θὰ δοκιμάσῃ ποτέ· πρὸς ἕτερον ἐξωτερικὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Βασιλέως, εἴμεθα ὑπερβέ-

βαιοι ὅτι δὲν θὰ συμβῇ, καὶ ἂν πραγματικῶς φοραθῇ ἔνοχος τοιαύτης κατηγορίας· οὔτε πρὸς ἕτερον ἐσωτερικὸν ἄτομον, οὗτινος ἡ ταπείνωσις ἐπιφέρει ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐκείνην τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἔθνους.

Ὁ Κ. Ξένος ὅτε μετά τινας ἡμέρας, παρακλήσει τῶν φίλων του, παρακλήσει τῶν ἰατρῶν Κυρίων Θεοφιλᾶ καὶ Βουσάκη, ἤρχισε κατ' ὀλίγον διὰ τῶν παραμυθιῶν των νὰ συνέρχηται καὶ νὰ δεχθῇ ὀλίγην τροφὴν, ὡς ἀληθὴς χριστιανὸς, ὡς ὁ Σωκράτης, ἔλεγε καὶ παρήγγελλε διὰ τῶν πρὸς τοὺς υἱούς του ἐπιστολῶν του νὰ μὴ μνησικακοῦν κατὰ τῶν αἰτίων τῆς συμφορᾶς του ταύτης, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ τιμωρηθῶσιν ὑπὸ μόνης τῆς συνειδήσεώς των.

Οὐδεὶς τῷόντι ἐμνησικάκησεν οὔτε μνησικακεῖ κατ' αὐτῶν· καὶ ἐὰν γράφωμεν τὸ βιβλίον τοῦτο, πράττομεν τοῦτο μόνον διὰ νὰ παραστήσωμεν τὴν ἀλήθειαν, καὶ γυμνώσωμεν τοὺς ἀνθρώπους τούτους, οἵτινες φέρουν τὰ πτερὰ τοῦ Ταῶ, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ τοὺς μαστιγώσωμεν.

Ἡ εἴδησις ὅτι ὁ Κύριος Ξένος ἦτο καθειργμένος ἐν τῷ Μενδρεσὲ ἠκούσθη καὶ ἐπανελήφθη ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ διαφόρους τόνους καὶ φράσεις.

Οἱ ἐχθροί του ἐπέμενον ὅτι ὁ Μενδρεσὲς ἦτον ἁπλουστάτη προφυλάκισις δι' ἕνα, ὅστις τοσοῦτον αἰσχρῶς ἐπρόδωκε τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἔθνους του. οἱ δὲ φίλοι του τὸν συνελυποῦντο καὶ ἤρχισαν νὰ ἐμβατεύουν ἤδη εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς ἱστορίας ταύτης· ἕκαστος δὲ τίμιος πολίτης ἔτρεμε, διότι ἔβλεπεν ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἀσφάλεια τῶν οἰκογενειῶν ἔπιπτεν εἰς τὸν λαχνὸν τῆς καλῆς ἢ κακῆς συνειδήσεως τοῦ Εἰσαγγελέως.

Ὁ Κύριος Λουκᾶς Ῥάλλης παλαιὸς φίλος του, ὅστις πρὸ εἰκοσιὲξ ἐτῶν ἐγνώριζε τὸν Κύριον Ξένον, ἦλθεν εἰς τὸν Μενδρεσὲν καὶ ἐκεῖ ἀνέμιξε τὰ δάκρυά του μετ' ἐκείνων τοῦ Προξένου.

Πολλοὶ ἄλλοι ἠθέλησαν νὰ τὸν ἰδοῦν, πλὴν ὁ Ἄννινος ἔδιδε τὴν ἄδειαν μόνον πρὸς ἐκείνους τοὺς ὁποίους δὲν ὑποπτεύετο, ἢ πρὸς ἐκείνους τοὺς ὁποίους μόνον ἤθελεν. Τέλος ἡ ὑπόθεσις ἔλαβε τοιοῦτον σοβαρὸν χαρακτῆρα, ἐγέννησε τοιοῦτον σκάνδαλον, κατεθορύβησε τοσοῦτον τὰς Ἀθήνας, ὥστε ὁ τύπος δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ σιωπήσῃ διὰ τὸν ἐκτραχηλισμὸν αὐτὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Οἱ ἄνθρωποι κατήντησαν νὰ κραυγάζουν "Ἄρα ζῶμεν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν τριάκοντα τυράννων, καὶ ἀντὶ τοῦ Ἀνύτου τώρα ἔχομεν ἕνα Ἄννινον;"

Ἡ Ἐλπὶς πρώτη ἔγραψε τὰ ὑπ' ἀριθ: 837. 842 ἀξιοπαρατήρητα ἄρθρα· ἡ Ἀθηνᾶ τὴν παρηκολούθησε μετὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ: 2370. ὁ Φιλόπατρις Ἕλλην μετὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ: 87. ἡ Μέριμνα μετ' ἐκείνου τοῦ 23.

Τὰς ἐφημερίδας τῆς Ἑλλάδος ἠκολούθησαν ἐκεῖναι τῆς Σμύρνης καὶ Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ Ἀμάλθεια ἔγραψε τὸ ὑπ' ἀριθ: 885. ὁ Ἀμερόληπτος τὸ 970. ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ ὑπ' ἀριθ: 840.

Ὁ τύπος, ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης, διέῤῥηξεν ὡς διὰ συνωμοσίας τὰ ἱμάτιά του κατὰ τοῦ δημίου Εἰσαγγελέως, καὶ ἀπῄτει τὴν ταχεῖαν ἀπόφασιν τοῦ δυστυχοῦς Προξένου.

Ὁ σκοπὸς τοῦ Ποτλῆ, Ἀννίνου καὶ Σπηλιωτάκη ἦτο νὰ ῥίψουν τὸν Ξένον εἰς τὸν Μενδρεσὲν, καὶ ἐπὶ προφάσει ὅτι συλλέγουν μαρτυρίας ἐκ Σμύρνης καὶ ἐξ Ἀθηνῶν, νὰ τὸν κρατήσουν ἐκεῖ ἓν, δύω ἢ καὶ τρία ἔτη ἑωσοῦ ἀποθάνῃ καὶ καλυφθῇ τὸ ἔγκλημά των.

Κατὰ συνέπειαν τῶν κεραυνῶν τοῦ τύπου, τοῦ αὐξάνοντος σκανδάλου, καὶ τῶν ἐπανειλημμένων ἀπαιτήσεων τοῦ Κ. Λουκᾶ Ῥάλλη καὶ διαφόρων ἄλλων ἐπισήμων, ὁ Ἄννινος ἠναγκάσθη μετὰ δέκα ἡμέρας νὰ μεταφέρῃ τὸν δυστυχῆ Πρόξενον ἀπὸ τοῦ Μενδρεσὲ εἰς ἰδιαίτερον οἴκημα ὑπὸ τὴν φυλακὴν δύο κλητήρων.

Πλὴν καὶ ἡ δικαιοσύνη τῆς Βασιλείας συγχρόνως τότε ἐβρόντησεν. Ὁ Ἡγεμὼν τῆς Ἑλλάδος ἐννόησε ποῖος ἦτον ὁ Ποτλῆς· ὁ μαθηματικὸς Λοῦσχ μουντζουρωμένος καὶ κατῃσχυμένος ἀπεδιώχθη τοῦ Ὑπουργείου· ἔπεσε πάλιν ἐν τῷ κονιορτῷ, ὅπου συντόμως θέλομεν τὸν ἐπανεύρει.

Ὁ ἀλιτήριος Ἄννινος ἀπεδιώχθη τῆς Εἰσαγγελίας Ἀθηνῶν καὶ μετεφέρθη εἰς ἐκείνην τῆς Λαμίας, ἐκ τῆς ὁποίας, ἂν τολμᾷ, ἂς ἀρνηθῇ ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς ὅτι δὲν τὸν μετέφερε δι' ἱδρῶτος εἰς ἐκείνην τῆς Ναυπλίας.

Ἂς μὴ λησμονήσωμεν δὲ ὅτι ὁ Ἄννινος ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου ὁποῦ συνέταξε τὴν διαβόητον ἐκείνην ἔκθεσιν, ὅτι ἡ λῃστεία εἶναι ἐμφωλευμένη ἐντὸς τῶν Ἀνακτόρων, ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τοῦ Πρέσβεως τῆς Γαλλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ΄.

Τὸ φῶς τῆς Ἀληθείας.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν κάθειρξιν τοῦ Κυρίου Ξένου ἐν τῷ Μεδρεσέ, ὁ Πρόξενος τῆς......... διατρίβων τότε ἕνεκα τῶν διακοπεισῶν σχέσεων ἐν Ἀθήναις, ἦλθε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ.

Ὁ Πρόξενος τῆς...... εἶναι ὁ σύζυγος τῆς

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3ῃ 9βρίου 1853.

Φίλτατέ μου Σπύρο σέ κατασπάζομαι.

Μέ ἐγκαρδίους σπασμούς καί μέ βαθυτάτους ἀναστεναγμούς τῆς ψυχῆς, ἐνθυμοῦσα τοῦ [illegible] [illegible], ἀρχινῶ νά σέ [illegible] διά τοῦ χαρτοπώλου(?) καί [illegible] ἐλπίδα.

Ἀφοῦ [illegible] μέ τόσας [illegible], ἐπεστράφησαν εἰς Ἀθήνας ἡμᾶς μετά [illegible] διαμονῆς εἰς [illegible], [illegible] καί [illegible] τήν [illegible], [illegible] τοῦ ἀναλόγου [illegible].

[illegible] τούς ὁποίους μέ [illegible] μέ [illegible] καί [illegible], τοῦ δέ Κυρίου [illegible] δέν [illegible] [illegible] ὅτι [illegible] μετά νά [illegible] τήν [illegible] εἰς τήν [illegible] τοῦ [illegible], ἀλλά μετά ὀλίγας ἡμέρας [illegible].

Ὁ δέ [illegible] Κ. [illegible] [illegible] καί [illegible] ἅπαντα τά ἀναγκαῖα, εἰς τό ὁποῖον ἔχομεν μεγάλας ὑποχρεώσεις, καθώς καί [illegible] εὐχαριστεῖ [illegible] καί μέ τόν ἴδιον [illegible] τά [illegible].

Μέ τό [illegible] ἀφ' ὅτου εἰς τήν Κ. [illegible] διά νά [illegible], σέ [illegible] καί ἐγώ [illegible] [illegible] δέν [illegible] [illegible] ἔλαβες. καί ἄν δέν ἔλαβες νά [illegible] διά τήν [illegible], καθώς καί [illegible] νά ἔχω [illegible], [illegible] καί [illegible] [illegible], καί [illegible] [illegible] ἀλλ' [illegible] τόν [illegible] [illegible] ἐάν [illegible] καθώς καί [illegible] [illegible], καί ἄν [illegible] [illegible] νά ἄν [illegible], [illegible] τάς [illegible] νά [illegible] καί [illegible] νά [illegible] καθώς καί ἐγώ.

Τάς [illegible] νά μέ τάς [illegible] διά μέσου τοῦ [illegible] Κ. [illegible] ὁμοῦ μέ τόν ἴδιον [illegible] καί τάς [illegible] [illegible] καί [illegible].

Ὅλα ὅσα μέ ἔδωσες [illegible] εἰς τόν [illegible] καθώς καί τά χρήματα.

[illegible] ὅλα σέ [illegible] καί [illegible] [illegible] [illegible] εἰς τήν [illegible]
σέ [illegible] καί [illegible] σέ κατασπάζονται. μένω εἰς τήν [illegible].

Ἡ [illegible] [illegible]

Πρὸς τὸν κύριον
Πέτρον Στρανὸν
εἰς Σμύρνην

Φρύνης τῆς Σμύρνης ἀνὴρ προικισμένος μετὰ πολλῶν ἀρετῶν, κάτοχος πολλῶν γνώσεων, καὶ ἄξιος ὑψίστου σεβασμοῦ· τὸν ὁποῖον ὅμως ὁ ὑμέναιος δι' ἑνὸς τῶν δυσαρμοστοτέρων συνδυασμῶν τῆς Κοινωνίας συνέζευξε μετὰ γυναικὸς, ἥτις διέσυρεν, ὡς τὴν ἐγνωρίσαμεν, ἐν παντὶ βήματι τὸ ἔντιμον, ὅπερ τῇ ἐδόθη, ὄνομα, καὶ δυστυχῶς μέχρι τέλους δὲν ἤλλαξε διαγωγήν.

Ὁ δυστυχὴς οὗτος Πρόξενος ἦτο μακρὰν τοῦ νὰ γνωρίσῃ ὅτι ἡ σύζυγός του ἦτον ἐκ τῶν πρωταιτίων τῶν συμφορῶν τοῦ Κ. Ξένου. Διατελῶν καὶ οὗτος πρὸ 22 ἐτῶν ἐν Σμύρνῃ Πρόξενος μεγάλης τινὸς Δυνάμεως, καὶ γνωρίζων κάλλιστα τὸν χαρακτῆρα τοῦ Κ. Ξένου, ἔφριξεν ἰδὼν τὸν πρὸς τοῦτον τρόπον τῆς Κυβερνήσεώς του· ἐθλίβη καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν Μεδρεσὲν ὅπως τὸν παραμυθήσῃ καὶ προσφερθῇ, ἐὰν κατά τι ἠδύνατο νὰ τῷ χρησιμεύσῃ.

Ὁ Κύριος Ξένος κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς ἀγωνίας του, κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς ἀπογνώσεώς του, κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην καθ' ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ ἔτι ποῖος ἦτον ὁ φίλος καὶ ποῖος ὁ ἐχθρός του, καὶ πόθεν τῷ ἤρχοντο τὰ τοσοῦτον φαρμακερὰ βέλη, ἔχων τοσαύτας κατὰ τῆς συζύγου του ἀποδείξεις, ἤρχισε νὰ ἐκχυλίζῃ τὴν ἀδημονίαν του, καὶ νὰ τῷ λέγῃ κατὰ πρόσωπον ὅτι ἡ Σύζυγός του καὶ ὁ φίλος αὐτῆς Τρανὸς εἶναι οἱ πρωταίτιοι τῆς θέσεώς του.[1]

Τοῦ γέροντος Προξένου τῆς . . . . . τὸ πρόσωπον γίνεται ὠχρὸν ὡς τοῦ θανάτου· οἱ ὀφθαλμοί του ἐκ τῶν σκληρῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ξένου ἀνοίγονται, σπινθηροβολοῦν καὶ πληροῦνται δακρύων· ῥίπτει τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ ἀναχωρεῖ περίλυπος.

Ὁ Κύριος Ξένος μετ' ὀλίγον ᾐσθάνθη ὅτι ὁ θυμὸς αὐτοῦ τὸν παρέφερεν, ὅτι ἐκακομεταχειρίσθη τὸν Πρόξενον τῆς . . . . καὶ ὅτι ἔπρεπε χάριν τοὐλάχιστον τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου νὰ μὴ τῷ γνωστοποιήσῃ τὴν διαγωγὴν τῆς συζύγου του, πλὴν ἦτο πάρωρα. Τῷ ἔγραψεν ἐπιστολὴν ἐξαιτούμενος συγγνώμην διὰ τὸν τρόπον δι' οὗ τὸν ἐδέχθη.

Ἡ λογικὴ δὲν εὑρίσκεται ἐν ταῖς τῶν ἀπηλπισμένων καὶ φυλακισμένων φρεσίν.

Ὁ Πρόξενος τῆς . . . . . . ἐπέστρεψεν οἴκαδε, καὶ ἐκεῖ, φαίνεται, ἔλαβε χώραν μία δυσάρεστος σκηνὴ μεταξὺ τούτου καὶ τῆς συζύγου του.

Ἡ Φρύνη ἐν τῇ αὐτῆς ἀδημονίᾳ ἐνδύεται τὴν χρυσῆν της στολὴν, κοσμεῖται δι' ὅλων τῶν μαργαριτῶν καὶ ἀδαμάντων της, καὶ ἄνευ ἐθιμοταξίας λαμβάνει ἅμαξαν καὶ διευθύνεται εἰς τ' ἀνάκτορα· παρουσιάζεται ἀμέσως πρὸς τὴν μεγάλην κυρίαν τῆς αὐλῆς Βαρώνην Πλουσκὼφ, καὶ ἐκεῖ λύσασα ὅλους τοὺς τελαμῶνας τῆς γλώσσης της, ἀφήνει ταύτην νὰ χύσῃ ὅσα ἡ κεφαλὴ μιᾶς τοσοῦτον δεδοκιμασμένης ἑταίρας δύναται νὰ γεννήσῃ. Ἡ μεγάλη Κυρία ἀπεκρίθη ὅτι τὰ τοιαῦτα δὲν ἐνδιαφέρουν τὴν Αὐλὴν, καὶ ὅτι τὸ κάλλιον, ὅπερ τῇ συνεβούλευεν, ἦτο, νὰ προστρέξῃ πρὸς τὸν Πρέσβυν της.

Ἀφήσασα τ' Ἀνάκτορα ἔδραμε πρὸς τὸν φίλον της τὸν Ἄννινον. Ὁ Ἄννινος ἐνήργησεν ἤδη τὴν δολοφονίαν, ἐζήτει ὅθεν αἰτίαν διὰ νὰ τελειώσῃ μίαν ὥραν ἀρχήτερα τὸ θῦμά του. Λοιπὸν τὴν συνεβούλευσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν. Ἡ Φρύνη τρέχει εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, καὶ ἐκεῖ πράττει ἕτερον θόρυβον, ἑωσοῦ ὁ υἱὸς τοῦ Κυρίου Μοδινοῦ, ὅστις εὑρέθη ἐκεῖ, τὴν παρεκάλεσε ν' ἀποσυρθῇ, διότι τὰ τοιαῦτα δὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὑπουργείου. Ἔδραμε τότε ἡ γνωστὴ αὕτη ἀπὸ οἴκου εἰς οἶκον κραυγάζουσα καὶ ὀδυρομένη ὅτι ὁ Ξένος διέβαλε τὴν τιμὴν αὐτῆς πρὸς τὸν σύζυγόν της, καὶ ληροῦσα τοιαῦτα, ὅσα ἤρκουν διὰ νὰ χειροτερεύσουν οὐ μικρὸν τὴν θέσιν τοῦ φυλακισμένου Ξένου. Τέλος καλέσασα τὸν φίλον της Δενδρολίβανον τῷ ἔδωκεν ἄρθρον, ὅπερ συνεταῖροί της εἶχον συντάξει, καὶ τὸν ἔπεμψε πρὸς τὸν Συντάκτην τοῦ Ἀνεξαρτήτου κύριον Παντελῆν ὅπως τὸ καταχωρήσῃ.

Ἰδοὺ ἡ πρὸς τὸν Κ. Ξένον ἀπάντησις τοῦ εἰρημένου Συντάκτου.

"Ἀξιότιμε Κύριε Ξένε.

" Σᾶς ἀπαντῶ εἰς τὴν ἐρώτησίν σας· ὁ Κύριος
" Δενδρολίβανος μ' ἔφερεν ἐκ μέρους τῆς συζύγου τοῦ
" ἐνταῦθα Προξένου . . . . εἰς Σμύρνην Κυρίου . . . .
" ἐφημερίδα τινὰ γαλλικὴν, ἧς τ' ὄνομα δὲν ἐνθυ-
" μοῦμαι, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆρχεν ἀρθρίδιον καθ'
" ὑμῶν, καὶ μὲ παρεκίνει νὰ καταχωρήσω ἑλληνιστὶ
" τὸ ἀρθρίδιον ἐκεῖνο. Τ' ἀνωτέρω ὡς ἀληθῆ δύναμαι
" νὰ βεβαιώσω ἐν πάσῃ περιπτώσει.

" ὁ φίλος σας
" Μ. Κ. Παντελῆς."

Τινὰς ἡμέρας μετὰ τοῦ Δενδρολιβάνου τὴν ἐπίσκεψιν δύο ἄλλα ἄτομα παρουσιάζονται πρὸς τὸν

[1] Πρὸς ἀπόδειξιν τῶν σχέσεων τῆς γυναικὸς ταύτης μετὰ τοῦ Τρανοῦ, δίδομεν ἐνταῦθα λιθογεγραμμένην αὐτόγραφον ἐρωτικὴν ἐπιστολὴν αὐτῆς ἐκ τῶν ὅσων ἔχομεν εἰς χεῖράς μας.

αὐτὸν Συντάκτην καὶ τῷ προσφέρουν ἐπιστολὴν αὐτόχρημα λίβελλον κατὰ τοῦ αὐτοῦ Προξένου, καὶ τὸν παρακαλοῦν νὰ τὴν καταχωρήσῃ.

Ἀνωτέρω εἴπομεν ὅτι ὁ Κύριος Γερακάρης ἐνήργησεν, ὥστε νὰ μὴν ἴδῃ τὸ φῶς ἡ ἐπιστολὴ αὕτη.

Ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις τοῦ Κυρίου Παντελῆ πρὸς τὸν Κύριον Ξένον ἀναφορικῶς καὶ ταύτης.

" Ἀξιότιμε Κύριε Ξένε.

" Ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐπιστολήν σας λέγω, ὅτι ἀδίκως παραπονεῖσθε κατ' ἐμοῦ ὡς δημοσιεύσαντος εἰς τὴν ἐφημερίδα μου τὴν εἴδησιν τῆς καθ' ὑμῶν κατηγορίας ἐκ μέρους τοῦ Λουλούδα. Ἅμα εἶδον εἰς τὴν Ἀμάλθειαν τὴν ἀνακάλεσιν τῆς ἰδίας, πάραυτα ἔλαβα σταθερὰν πεποίθησιν περὶ τῆς καθ' ὑμῶν ὑφανθείσης σκευωρίας, καὶ περὶ τῆς ὅσον οὔπω ἀθωότητός σας. Ἐπειδὴ πρότερον ἀμφίβαλλον περὶ αὐτῆς, καθότι εἰς διαφόρους συναναστροφὰς μ' ἐβεβαίωσαν ὡς καὶ διὰ τῆς ἐσωκλείστου ἐκθέσεως, ἡ ὁποία μὴ στοιχειωθετημένη μοὶ ἐνεχειρίσθη παρὰ τοῦ Κυρίου Γεωργίου Δενδρολιβάνου καὶ κάποιου Βαλλῆ ναυτικοῦ, οἵτινες μοὶ εἶπον ὅτι ἐστάλη εκ Σμύρνης παρὰ τοῦ Λουλούδα εἰς τὸν Κύριον Χοϊδᾶν, καὶ μὲ παρεκίνησαν νὰ τὴν καταχωρήσω εἰς τὴν ἐφημερίδα μου ὁ Ἀνεξάρτητος. Ἐγὼ μὲν ὑπεσχέθην τὴν καταχώρησιν αὐτῆς ἐπὶ ὅρῳ νὰ μὲ δώσουν ἀπόδειξιν παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ὑπογεγραμμένην πρὸς βεβαίωσιν ὅτι εἶναι πραγματικὴ ἐκ μέρους τοῦ Λουλούδα, καὶ πρὸς ἀσφάλειάν μου ἐν περιπτώσει καταδιώξεως. Οὗτοι δὲ καί τοι ὑποσχεθέντες ταύτην (ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐστοιχειωθέτησα αὐτὴν) δὲν ἤθελον μετὰ ταῦτα νὰ ὑπογράψωσιν ἰδόντες, ὡς φαίνεται, εἰς τὴν Ἀμάλθειαν τὴν ἀνακάλεσιν τῶν ῥηθέντων ὑπὸ τοῦ Λουλούδα.

" Ἀνταμώσας ἔπειτα τὸν Κύριον Χοϊδᾶν τοῦ ὡμίλησα περὶ τῆς ἐπιστολῆς, ἂν ἦναι ἐκ μέρους τοῦ Λουλούδα, ἀλλὰ δὲν ἀναμιγνύεται εἰς τὰ τοιαῦτα, οὔτε ὑπογραφὴν δίδει πρὸς δημοσίευσιν.

" Ἀκολούθως συναντήσας τὸν Κύριον Ἄννινον Εἰσαγγελέα καὶ ὁμιλῶν μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς καθ' ὑμῶν κατηγορίας, καὶ περὶ τῆς σταλείσης καὶ μὴ δημοσιευθείσης διατριβῆς τοῦ Λουλούδα, μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ κατηγορία ἔχει βεβαίας ἀποδείξεις τῆς ἐνοχῆς σας, ὅτι ἐκεῖνος ἔχει εἰς χεῖράς του πολλὰς ἐπιστολὰς τοῦ Λουλούδα σπουδαιοτέρας, καὶ μὲ παρεκίνησε πολὺ πολὺ νὰ καταχωρήσω τὴν σταλεῖσαν διατριβήν. Ταῦτα πρὸς ἀπάντησιν.[1]

" Ὁ φίλος σας
" Μ. Κ. Παντελῆς."

Καιρὸς τώρα νὰ ἐπιστρέψωμεν πρὸς τὸν ἐν Λονδίνῳ πρωτότοκον υἱὸν τοῦ Κυρίου Θ. Ξένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ΄.

Ἡ Εἰκών μου.

Ἰδοὺ θέσις δύσκολος καὶ ἴσως περίεργος τὸ ν' ἀναγκάζηται εἷς Συγγραφεὺς νὰ ζωγραφίζῃ αὐτὸς ἑαυτόν. Καὶ ἐὰν ἀπετείνετο μόνον πρὸς Ἀναγνώστας μὴ γνωρίζοντάς τον ἐκ τοῦ πλησίον . . . ἀλλὰ τὸ νὰ παρουσιάζηται πρὸς τὸν φίλον Πιττακὸν, ὅστις σὲ θέλει σοφὸν ὡς τὸν μιτηλυναῖον Πιττακὸν, ἢ τὴν φίλην μας Ἀργυρίτζαν, ἥτις σε θέλει νὰ λάμπῃς ὡς τὸν ἄργυρον, ἢ τὴν ἀγαπητήν μας Σμαράγδαν, ἥτις περιμένει ἐντὸς τοῦ βιβλίου σου τοὺς σμαράγδους ὅλους τοῦ Πολυκράτους, ἢ πρὸς τὸν Κύριον Πετιμεζᾶν, ὅστις σὲ θέλει ὅλον πετιμέζι, ἢ τέλος τὸν Κύριον Πολύκαρπον, ὅστις σὲ θέλει δένδρον παράγον ὅλους τοὺς καρποὺς τῆς Γῆς μας, τὸ νὰ ἦναί τις ἠναγκασμένος νὰ περιγράφηται πρὸς τούτους τοὺς Ἀναγνώστας, μὰ τὸν ἄρτον τοῦ ἐργάτου! δὲν εἶναι πρᾶγμα πολὺ εὔκολον . . .

Οἱ Ἄγγλοι ὀνομάζονται Βλὰκ, Γκρὴν, Βράουν, Οὐάϊτ, Ῥὲδ, Βάκερ, Φίσχερ, Σμὶθ, Γκοὺς, δηλ. Μαῦρος, Πράσινος, Καστανόχρους, Λευκός, Ἐρυθροῦς, Ψωμᾶς, Ψαρρᾶς, Σιδηρᾶς, Χὴν, κ.τ.λ.

Μεταξὺ τοιούτων τίς φοβεῖται γενναίως νὰ εἰσέλθῃ; οὗτοι ἔχουν περισσοτέραν ὑπομονὴν νὰ σὲ ἀναλύσουν.

Πλὴν δὲν μαθοῦν τὸν κάλυκα πρὶν εἰς τὸν κόσμον δείξῃ,
Εἰς τίνος ἄνθους χρώματα ἡ φύσις θὰ ἀνοίξῃ.

Ἐνθυμοῦμαι πρὸ δέκα ἐτῶν Κυριακήν τινα ἐνῷ κατεγινόμην νὰ συνθέσω τὸ προοίμιον τοῦ

[1] Τ' αὐτόγραφα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Κ. Παντελῆ δίδομεν πρὸς περισσοτέραν πίστιν λιθογεγραμμένα εἰς τὸ τέλος τοῦ τόμου τούτου ὑπὸ τὸ στοιχ. Β.

Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Κόμης τοῦ Μορνῆ.

Ἰδὲ σελ. 110.

ξελθόντος τῶν πιεστηρίων Συγγράμματός μου συγγραφομένου "ὁ ἐν Τουρκίᾳ Διάβολος" ὁ Κύριος . . . εἷς τῶν ἐν Ἑρμουπόλει συμμαθητῶν τῆς παιδικῆς μου ἐποχῆς, παρουσιάζεται ἐνώπιόν μου καὶ μ' ἐρωτᾷ τί πράττω.

Τὸ προοίμιον, τῷ λέγω, τοῦ Διαβόλου ἐν Τουρκίᾳ. Ἰδοὺ οἱ τρεῖς τόμοι του μόλις ἐξῆλθον τῶν πιεστηρίων, καὶ καταγίνομαι νὰ συνθέσω μικρὸν πρόλογον.

Τοὺς ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας μειδιῶν, καὶ μετὰ τοῦ προσώπου ἀκτινοβολοῦντος εἰρωνείας τοὺς ἤνοιξεν, ἔστρεψε πανταχόθεν, κατεμέτρησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν ὄγκον τούτων, ἔπειτα ἐγερθεὶς καὶ ἐκβαλὼν τρανὸν καὶ σαρκαστικώτατον γέλωτα ἔκραξε:

—Μὲ τὰ σωστά σου, Στέφανε, ζητεῖς νὰ περάσῃς Συγγραφεὺς μέσα εἰς αὐτὸ τὸ μεγάλον καὶ πεφωτισμένον ἔθνος; . . μήπως ἐτρελάθης; κύτταξε τὸ πρόσωπόν σου μέσα σ' ἐκεῖνον τὸν καθρέπτην . . . σὺ θὰ πουλήσεις γνῶσιν καὶ γράμματα εἰς τοὺς Ἐγγλέζους;

—Κύριε, τώρα ὁποῦ οἱ τόμοι οὗτοι ἐτυπώθησαν, ἀπεκρίθην μετὰ τῆς ἀνηκούσης ὑπομονῆς, τί θέλεις νὰ τοὺς κάμω; ν' ἀκούσω μόνον τὴν γνώμην σου καὶ νὰ τοὺς καύσω, ἢ νὰ τοὺς ῥίψω εἰς τό δημόσιον καὶ δοκιμάσω τὴν γνώμην του;

—Νὰ τοὺς καύσῃς καὶ κυττάξῃς τὸ ἔργον σου! ἔχεις συγγενεῖς πλουσιωτάτους, ἀγαθοὺς καὶ εὐδιαθέτους, οἵτινες θὰ σὲ προοδεύσουν εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ θὰ σὲ κάμουν ἄνθρωπον.

—Καὶ διατί νὰ μὴ δοκιμάσω τὴν τύχην μου, Κύριε, ἀφοῦ ἅπαξ τὸ Σύγγραμμα τοῦτο ἐτυπώθη; Ἂν ἐπιτύχῃ, τοὐλάχιστον θὰ στεφανωθοῦν οἱ κόποι μου. ἂν ἀποτύχῃ, τότε τῳόντι θὰ πεισθῶ ὅτι πάσχω ὑπὸ φαντασιοπληξίας, διότι ὄχι μόνον ὁ * . . . . . . τὸ λέγει, ἀλλὰ καὶ τὸ δημόσιον ὅλον. Τότε θὰ καύσω τὰ τετράδιά μου, καὶ θὰ δοθῶ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς μόνην τὴν θήραν τοῦ κερδῴου Ἑρμοῦ.

—Μὰ τί θὰ δοκιμάσεις καὶ θὰ δοκιμάσεις . . . . ἡμεῖς σ' ἐδοκιμάσαμεν, ἀδελφέ, ἀρκετά . . . οὔτε εἰς τὸ πρόσωπόν σου, οὔτε εἰς τὴν ὁμιλίαν σου, οὔτε εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιστολάς σου εὑρίσκει τις ἴχνος Συγγραφέως . . . σὲ συμβουλεύω, Στέφανε, κάψε, κάψε . . . ῥίψε τοὺς τόμους τούτους μέσα εἰς τὴν φωτιάν, καὶ θὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα ὁποῦ θὰ μὲ μακαρίζῃς.

Ἡ ὁμιλία ἐνταῦθα ἐχόνδρυνεν· ὁ Κύριος * . . . ἀπὸ ἁπλῆς νουθεσίας μετέβη εἰς ἀληθεῖς ἀπαιτήσεις· ἐγὼ ἀπέβαλον τὴν ὑπομονὴν καὶ τῷ ἀπεκρίθην μετὰ τῆς αὐτῆς γλώσσης, καὶ τέλος ἐκεῖνος ἐξῆλθεν ἴσως δυσηρεστημένος· ἐγὼ δὲ ἀπεκαρδιωμένος καὶ τεθλιμμένος ἔμεινον πολλὰς ὥρας σύννους,

" Μ' ἐδοκίμασαν, ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν, ἐκ τῶν " ἐμπορικῶν ἐπιστολῶν μου· ἀλλὰ δοκιμάζεταί " ποτε εἷς ἐπ' ἐκείνου ὅπερ ἀγνοεῖ; διὰ νὰ δοκι- " μασθῇ ὀρθῶς, πρέπει ἐπ' ἐκείνων, ἅπερ καλῶς " γνωρίζει· ὁ δὲ δοκιμάζων πρέπει νὰ κατέχῃ κατ' " ἀκρίβειαν τὰς γνώσεις ταύτας. Εἶναι ἀληθές, " ἐσκεπτόμην, ὅτι τὸ ἐξωτερικόν μου δὲν εἶναι ἄλλο " εἰμὴ ῥίς, στόμα, ὀφθαλμοί, ὦτα, χεῖρες κ.τ.λ. " ἀλλὰ μήπως οἱ διακριθέντες ὡς ἱκανοὶ νὰ πρά- " ξουν τι εἰς τὴν κοινωνίαν κατεῖχον ἄλλο τι κωδω- " νοφόρον σημεῖον; Ἐγὼ ἀπαιτήσεις Συγγραφέως " οὔτε εἶχον, οὔτε ἔχω, οὔτε θὰ ἔχω· οὔτε ἔργον " μου ἀπόλυτον καὶ μόνον εἶναι ἡ Συγγραφή. Ὅ,τι " πράττω τὸ πράττω κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀεργίας μου. " Ἀλλ' ἂν παρατηρήσωμεν τοὺς ἀληθῶς μεγάλους " Συγγραφεῖς τοῦ κόσμου τούτου, εὑρίσκομεν πολ- " λοὺς ὄντας ἐξωτερικῶς ἥττονας ἑαυτῶν, δηλ. μὴ " παριστῶντας οὔτε ἴχνος Συγγραφέως· μήπως ὁ " Λαφονταὶν ὁ τοσοῦτον θαυμαζόμενος διὰ τὸ λάμ- " πον ἐν τοῖς μύθοις αὐτοῦ πνεῦμά του, ὡς καὶ ὁ " ἔνδοξος φυσιολόγος Μπουφὼν δὲν ἦσαν ἀμφότε- " ροι ἐν ταῖς συναναστροφαῖς οἱ μᾶλλον ἐστερημέ- " νοι πνεύματος; Ὁ μυθιστοριογράφος Μαρμοντὲλ " ἦτο τοσοῦτον στεῖρος ἰδεῶν ἐν ταῖς συνδιαλέξεσιν, " ὥστε οἱ φίλοι του ἅμα τὸν ἀπεχωρίζοντο ἔλεγον, " ἂς μεταβῶμεν ν' ἀναγνώσωμεν σύγγραμμά τι τοῦ " Μαρμοντὲλ, διὰ νὰ μὴν ἀποβάλωμεν τὴν ὡραίαν " ἰδέαν, ἣν περὶ τούτου ἔχομεν. Ὁ Κορνήλιος ὁ " ἔνδοξος Δραματοποιὸς τῆς Γαλλίας ὁλοκλήρως " ἐμηδενίζετο ἐν τῇ συναναστροφῇ· ἔλεγε δὲ ὅτι, διὰ " νὰ γείνῃ καταληπτός, πρέπει νὰ μεταβιβάσῃ τὰς " ἰδέας του εἰς τὸ στόμα ἑτέρου. Κάρολος ὁ Β΄, ὁ " ἀγχινούστερος Μονάρχης τῆς Ἀγγλίας τοσοῦτον " ἐθέλχθη ἀπὸ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Χουδιβρᾶς, " ὥστε διέταξε νὰ τὸν παρουσιάσουν πρὸς τὸν Συγ- " γραφέα αὐτοῦ Κύριον Βάτλερ· εὗρε δὲ αὐτὸν " τοσοῦτον ζῶον, λέγει, ὥστε δὲν ἐπίστευεν οὔτε " θέλει πιστεύσει ποτὲ ὅτι τοιοῦτος ἄνθρωπος ἔ- " γραψε τοσοῦτον πνευματῶδες βιβλίον. Ὁ Κύ- " ριος Ἀδδισών, τοῦ ὁποίου ἡ κλασικὴ γλῶσσα " ἐστάθη πρωτότυπος τοσαῦτα ἔτη, δὲν ἦτον ἱκανὸς " νὰ προφέρῃ δύο λέξεις ἐντὸς συναναστροφῆς· ὁ " Δάντης, ὁ Θεῖος Δάντης ὡμίλει περιπεπλεγμένως " καὶ χυδαίως. Ὁ Λόρδος Γκραίη καὶ ὁ Ἀλφιέρος " σπανίως ὡμίλουν καὶ ἐμειδίων· ὁ Ῥουσῶ ποτὲ " δὲν εἶχεν ἐν τῷ στόματι δύο λόγους καλλιεπείας ἢ " εὐγλωττίας· καὶ ὁ Μίλτων ἦτο τοσοῦτον ἀκοινώ- " νητος, ὥστε ἐστενοχωρεῖτο καὶ ἠρεθίζετο ὁσάκις

Ἰδὲ σελ. 110.

καὶ ἤθελον, νομίζω, σᾶς ἀπαλλάξει τῆς ἀηδίας, ἐὰν [illegible]

εἰς τὴν μελέτην, τοῦτο δὲν εἶναι ἀντικείμενον καταφρονήσεως. Μήπως ὁ Σὶρ Οὐαλτερσκὼτ δὲν ἦτον ἔμπορος καὶ συγγραφεύς; μήπως ὁ ἱστοριογράφος Γκρὼτ δὲν εἶναι τραπεζίτης καὶ συγγραφεύς; μήπως ὁ....

—Ἐγὼ σὲ λέγω νὰ τὰ ρίψῃς ὅλα εἰς τὴν φωτιὰν καὶ νὰ δοθῇς εἰς τὸ ἐμπόριον νὰ κάμῃς χρήματα καὶ νὰ γείνῃς ἄνθρωπος...

Καὶ αὐτὸς ὀνομάζει ἀνθρώπους μόνον τοὺς ἔχοντας χρήματα, εἶπον κατ' ἐμαυτόν· ἄδικος αὐτὴ ἡ πλάσις!... τοσαῦτα ἑκατομμύρια ὄντων μετ' ἀνθρωπίνης μορφῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἐπλάσθησαν, καὶ μεταξὺ τούτων μόνον οἱ ἔχοντες χρήματα δύνανται νὰ ὀνομάζωνται ἀληθῶς ἄνθρωποι!!!... οἱ ἄλλοι λοιπὸν τί εἶναι;

Ἀπῆλθον οὐχὶ πολὺ περίλυπος τὴν φορὰν ταύτην· Ἐμπρὸς, εἶπον, ἐμπρὸς!... Οὐαὶ πρὸς τὸν περιμένοντα ἄνθρωπον παρ' ἑτέρου ν' ἀνορθωθῇ, ἂν οὗτος πρῶτος δὲν δείξῃ ὅτι εἶναι ἄξιος τῆς προστασίας του!

Ἐπανέλαβον τὰ τοῦ Λονδίνου ταξείδιά μου, καὶ ἀπὸ περιπετείας εἰς περιπέτειαν, ἀκολουθῶν ὡς φροντιστὴς τώρα τὸν θεὸν Ἄρην, ἐπανεῦρον ὅσα τὸ δόρυ τούτου πρό τινων μηνῶν μοὶ διεσκόρπισε.

Ἡ περιστερὰ τῆς Ἄρκτου κατέβαινε φέρουσα κλάδον ἐλαίας, ὅτε ἐν Λονδίνῳ ἐνεφανίσθη μέγας τις κερδοσκόπος ἐξ Ἑλλησπόντου προερχόμενος Ξανθοπουλίδης καλούμενος, ὅπως ἀγοράσῃ πολεμοφόδια, γαιάνθρακας καὶ ἀτμοκίνητα διὰ τὴν γιγαντομαχίαν τῆς Ἀνατολῆς. Μετὰ τοῦ χριστιανοῦ τούτου δυστυχῶς ἐγνωρίσθην τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν ἄφιξίν του ἐνταῦθα· εὐϋπόληπτός τις ἔμπορος μ' ἐπαρουσίασε πρὸς τοῦτον λέγων μοι ὅτι εἶναι κάτοχος πεντήκοντα χιλιάδων λιρῶν. Ἐπώλησα πρὸς τοῦτον διάφορα φορτεῖα γαιανθράκων κατ' ἀρχὰς, διὰ τὰ ὁποῖα μοὶ ἔδωκεν ἀμέσως τὸ ἀντίτιμον. Προετίθετο ν' ἀγοράσῃ καὶ ἓν ἀτμοκίνητον, πλὴν ἡ ψιθυριζομένη εἰρήνη ἀνεχαίτισε τὸ βαλάντιόν του· τέλος ἠγόρασε παρ' ἐμοῦ καὶ πέντε ἕτερα φορτεῖα γαιανθράκων δύω χιλιάδων περίπου τόνων, οὐχὶ τοῖς μετρητοῖς, διότι περιέμενεν ἐμβάσματα, ἀλλὰ μετὰ πιστώσεως, δηλ. μετὰ συναλλαγμάτων.

Εὑρισκόμην ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει ὅτε ἡ πρώτη ἐπιστολὴ ἐκ Σμύρνης μὲ εἰδοποιεῖ τὴν κατὰ τοῦ πατρός μου φοβερὰν συκοφαντίαν καὶ τὴν ἀναχώρησίν του εἰς Ἀθήνας.

Τρεῖς ἡμέρας εὑρισκόμην ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ· τὴν δὲ τετάρτην ἠναγκάσθην νὰ περιορισθῶ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, διότι ἡ εἴδησις διεδόθη πρὸς τοὺς ἐνταῦθα ὁμογενεῖς, καὶ διότι ἠρωτώμην παρὰ τούτων· τὴν δὲ δεκάτην, ἔσχιζον τὴν γῆν διὰ νὰ κρυβῶ, διότι ἐφάνη ἐν τῷ Γαλλικῷ καὶ Ἀγγλικῷ τύπῳ.

Πρέπει νὰ ἐξέλθῃ τις τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ζήσῃ μικρὸν ἐν Εὐρώπῃ ὅπου ἡ ἀληθὴς ἰδέα τῆς τιμῆς ὑπάρχει, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὁποίαν φρικτὴν ἐντύπωσιν αἱ λέξεις πλαστογραφία, κιβδηλεία, κλοπὴ καὶ δολοφονία ποιοῦν ἐν τῷ νῷ τῶν ἀνθρώπων.

Ἐκτὸς τούτου διεδόθη ἡ ψευδὴς φήμη μέχρις ἐνταῦθα ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔλαβε τὸ μέτρον τοῦτο, διότι τὴν εἰδοποίησεν ἡ Τουρκική, καὶ διότι ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἄννινος ἀνεκάλυψε μηχανὰς, πιεστήρια κτλ.

Ὁ Ἰαννουάριος τοῦ 1856 ἔφερε τὴν εἰρήνην, καὶ ὁ ἀκολουθήσας τὸν πόλεμον ἔμπορος ἀπώλεσε πάλιν ἕνεκα ταύτης σωρηδὸν, ὅσα οἱ σίφωνες τοῦ πολέμου ῥαγδαίως τῷ ἔβρεξαν.

Ὅταν ἐπέρχηται τρικυμία, πρέπει νὰ λέγωμεν τὸ δημῶδες ἐκεῖνο "Καλῶς τὴν φουρτουνίτζα μου, ἀλλὰ νὰ ἦσαι μόνη." Τοῦ πατρός μου τὴν τρικυμίαν παρηκολούθησαν αἱ ζημίαι τῆς ἐπελθούσης αἰφνιδίου εἰρήνης.

Τοιαύτη ἦτον ἡ θέσις μου ὅταν ἔλαβον τὴν ἀκόλουθον τοῦ Κ. Λουκᾶ Ῥάλλη ἐπιστολήν:

„Ἐν Πειραιεῖ τὴν 18/30 Ἰαννουαρίου 1856.

„Κύριε Στέφανε Ξένε.

"Εἰς Λονδῖνον.

„Σὲ ἔγραψα εἰς τὰς 28/9 τοῦ φθίνοντος. Αἱ „τότε ὑπόνοιαί μας περὶ τοῦ πατρός σου ἐπραγμα- „τοποιήθησαν δυστυχῶς.

„Καθ' ἡμέραν ἐπληροφορούμεθα ὅτι ἀνώτεραι „καὶ ἀόρατοι ἐνέργειαι ζητοῦσιν ἐπιμόνως τὴν „καταστροφὴν τοῦ πατρός σου· κατόπιν λοιπὸν „παύεται τῆς προξενικῆς θέσεως, προσκαλεῖται „παρὰ τοῦ ἀνακριτοῦ, καὶ μετὰ πολύωρον ἀνάκρι- „σιν ὁδηγεῖται, ποῦ; εἰς τὰς φυλακὰς τῶν κακούρ- „γων, εἰς τὸν γνωστὸν Μενδρεσέν! Ποῖος; ὁ Θ. „Ξένος. Ὅλοι ἔφριξαν, ὅλοι ἠγανάκτησαν· ἀλλὰ „ὁ κτύπος ἦτο προμελετημένος. Ὁ πατήρ σου „δύναται νὰ ἡμάρτησεν ἐξ εὐπιστίας λαβὼν τὸν „Λουλούδαν, ἀλλ' ἔνοχος, ἀδύνατον! Πῶς λοι- „πὸν πρὶν νὰ καταδειχθῇ ἔνοχος κλείεται εἰς τὰς „φυλακὰς τῶν κακούργων; ὅλα λοιπὸν ἦσαν ἐκ „προμελέτης. Ἂν ἦτον ὁ ἐνάρετος Μαυροκορδάτος „εἰς τὰ πράγματα, τοιοῦτον στυγερὸν ἀδίκημα δὲν „ἐπράττετο· ἀλλὰ σήμερον... ὦ σήμερον!

„Ἅμα μετὰ τὸ συμβὰν τοῦτο ἐκίνησα πάντα λί- „θον διὰ νὰ μεταφερθῇ εἰς κανὲν ἰδιαίτερον δωμά- „τιον, καὶ τέλος μετὰ πολλὰς προσπαθείας τὸ ἐπέ-

„ τυχα, καὶ ἴσως χθὲς τὸ ἑσπέρας ἢ σήμερον μεταβαίνει, ἂν νέα καταχθόνιος ἐνέργεια δὲν φέρῃ καὶ εἰς τοῦτο πρόσκομμα. Ἔχω τὸν ἐν Ἀθήναις ἄνθρωπόν μου εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ πατρός σου, τὸν εἶδον πρὸ πέντε ἡμερῶν εἰς τὸν Μενδρεσὲ, ἐκλαύσαμεν μαζὺ, τὸν ἐπαρηγόρησα ὅσον δύναται. Ἔγραψα πρὸς τὴν μητέρα σου εἰς Σμυρνην διὰ νὰ τῆς φέρω παρηγορίαν. Τέλος τὰ πάντα πράττω διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ ἐλαφρώσω τὴν δυσχερῆ θέσιν τοῦ ἀρχαίου φίλου μου· ἂς ὄψωνται οἱ μοχθηροὶ καὶ ἀληθῶς κακοῦργοι. Τώρα θὰ προσδοκῶμεν τὴν πορείαν τῆς δικαιοσύνης· ἂς ἴδωμεν . . . . .
„ Ταῦτα λοιπὸν διατρέχουν· θὰ λυπηθῇς, παιδί μου, ἀλλ' ὑπομονή· ὑπομονή . . . .
„ Ὑγίαινε πανοίκιος·

„ ὁ φίλος σου
„ ΛΟΥΚΑΣ ΡΑΛΛΗΣ."

"Ὢ φρίκη! ἀνέκραξα· ὁ πατήρ μου κατὰ τὸ γῆράς του ἐν τῇ φυλακῇ; καὶ ἐν τοιαύτῃ φυλακῇ!!!
. . . .
Πρὸ δεκαετίας δὲν τὸν εἶδον ὡς καὶ τὴν μητέρα μου καὶ ἀδελφάς μου . . . . . . ἐμπρὸς λοιπόν . . . . πρέπει νὰ ἐκποιήσω ὅ,τι ἔχω, νὰ τακτοποιήσω τὰς ὑποθέσεις μου, καὶ ὡς πτηνὸν νὰ μεταβῶ εἰς Ἀθήνας."

Ἡ τακτοποίησις μὲ βίαν, φέρει τὸ χάος καὶ τὴν ἀκαταστασίαν.

Ὁ Κ. Ξανθοπουλίδης ἐχρεωκόπησε συγχρόνως, καὶ μίαν ἐαρινὴν τοῦ Μαΐου νύκτα κρυφίως λαβὼν παρὰ τοῦ τραπεζίτου του τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρηματικοῦ αὐτου ἀπεχαιρέτησε τὴν ἀγγλοϊσπανίδα οἰκοδέσποινά του, ἥτις ὡς ἄλλη Ἀριάδνη τὸν ἐβοήθησεν οὐ μικρὸν εἰς τὴν δραπέτευσιν ταύτην· ἀπεχαιρέτησε τὴν Μεγάλην Βρετανίαν, καὶ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ ἐκ ταύτης πέντε χιλιάδας ἀγγλικὰς λίρας, τὸ ἥμισυ τῶν ὁποίων ἀνῆκε πρὸς ἐμὲ, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τερπνὸν Ἑλλήσποντόν του.

Ἰδοὺ καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τῆς ἱστορίας μου, Κύριοι, κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἐποχὴν τοῦ 1856, ὅτε ὁ οἰκός μας ἐνώπιον τῶν ὀμμάτων ἁπάντων διὰ παντὸς κατεταρταροῦτο, ὅτε πᾶσα ἀνθρώπινος ἐλπὶς ἐξ ἡμῶν μακρὰν ἔφυγε.

Καὶ ὅμως ἔμεινε παρ' ἡμῖν ἡ θεία ἐκείνη σκέπη, τὴν ὁποίαν ὁ ἀθῶος καὶ εἰς τὰς φρικτοτέρας τῆς ἀγωνίας του στιγμὰς βλέπει ἄνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἐνῷ οἱ ἐπίλοιποι ἄνθρωποι δὲν θέλουν νὰ τὴν ἴδωσιν.

Μετὰ δύο ἡμέρας ἀφῆκα κἀγὼ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ὡς ταχυδρόμος ἔτρεχον διὰ νὰ προφθάσω τὸν Ξανθοπουλίδην, καὶ βοηθήσω τὸν πατέρα μου.

Ἐντεῦθεν ἄρχεται τὸ ἡμερολόγιόν μου.

Ἀνάγκη νὰ μεταβῶμεν ἐπὶ μικρὸν εἰς Σμύρνην, διότι ὁ ἐκεῖ Λεωνίδας Λουλούδας ἔχει μεγίστην ἀνάγκην νὰ μᾶς δείξῃ δύο ἐπιστολὰς, τὰς ὁποίας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ αὐτοῦ ἔγραψεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Δύο Ἐπιστολαί.

Εἴδομεν, λέγει τις Δικαστὴς, μέθυσον ἐξαιτούμενον παρά τινος πολιτοφύλακος ἵνα συλλάβῃ καὶ φυλακίσῃ τὴν σκιάν του, διότι τὸν παρηκολούθει πανταχοῦ.

Ὁ Λεωνίδας Λουλούδας ἐφυλακίσθη ἀφ' ἑαυτοῦ· νῦν ὅμως ἀφοῦ παρετήρησεν ὅτι ὁ χρόνος παρήρχετο καὶ ἔμενεν ἐγκαταλελειμμένος ἐν τῇ εἱρκτῇ, καὶ συνησθάνετο ὅτι αὐτὸς ἔκλεισεν ἑαυτὸν ἐν τοιαύτῃ εἱρκτῇ, ἤρχισε νὰ συνέρχηται εἰς ἑαυτόν.

Ἡ ἀνάλυσις τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐκ μέρους τοῦ τύπου τῆς τε Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας ἐφώτισε πολὺ τὸ νοῆμον Κοινόν. Ἡ ἀνάλυσις τῆς πρώην διαγωγῆς τοῦ Λουλούδα, τῶν προηγουμένων τοῦ Προξένου, τῆς γνωστῆς σπείρας τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, τῆς σκληρᾶς του φυλακίσεως, τοῦ πασιφανοῦς ἐχθρικοῦ τρόπου τῆς Κυβερνήσεώς του, καὶ τέλος, τῆς βιογραφίας τοῦ Ἀννίνου, ἐκίνησαν τὴν συμπάθειαν τῶν κατοίκων τῆς Σμύρνης καὶ Ἀθηνῶν ὑπὲρ μιᾶς σκληρῶς δολοφονουμένης οἰκογενείας. Ἤρχισε πραγματικῶς τὸ κοινὸν τῆς Σμύρνης νὰ δακτυλοδεικτῇ τὸν Ἀγκωνάκην, τὸν Τρανὸν, τὸν Ἄμοιρον καὶ Πλαρινὸν, οἵτινες ὅπου καὶ ἂν ἵσταντο, πάντοτε οἱ λόγοι των περιεστρέφοντο κατὰ τοῦ δυστυχοῦς Προξένου, καὶ ἐδείκνυον τὴν ζωηρὰν χαράν των· ἤρχισε νὰ πείθηται ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη προῆλθεν ἐκ κομματικῆς ῥᾳδιουργίας λαβούσης τοιαύτην δυστυχῆ ἔκβασιν, διότι ἐπὶ κεφαλῆς [illegible] τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν κατὰ κακοδαιμονίαν τοῦ Ἕλληνος εὑρέθησαν τὴν φορὰν ταύτη[illegible] ἄνθρωποι φαυλόβιοι καὶ μωροί.

Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὁ μὲν ὑποπρόξεν[illegible] ἔπαυσεν ἀπὸ τὰς ἐπισκέψεις του, οἱ δὲ λοιποὶ τρ[illegible] σύντροφοι τοῦ Λουλούδα ἐξυπνήσαντες ἐκ τῶν ἄ[illegible]θρων τῆς Ἀμαλθείας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ τύ[illegible] ἐγκατέλιπον τοῦτον ὁλοτελῶς ἐν τῷ δεσμωτη[illegible]ρίῳ ἄνευ τροφῆς καὶ παρηγορίας. Ἐν τούτοις συ[illegible]ράψαν ἀναιδεστάτην καὶ πλήρη συκοφαντιῶν [illegible] δια-

Ἡ φυλακὴ τοῦ Μεδρεσέ.

Ἰδὲ σελ. 98.

τριβὴν, ἔθεσαν ψευδεῖς ὑπὸ ταύτην ὑπογραφὰς, καὶ τὴν ἔστειλαν πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις διαμένουσαν Φρύνην ὅπως τὴν δώκῃ εἰς τύπον. Ἡ Φρύνη τὴν ἔδωκε συνωδευμένην μετὰ ὀγδοήκοντα δραχμῶν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ φύλλου "Ὁ Ἀνεξάρτητος" ἵνα καταχωρηθῇ· ὁ δὲ Ἄννινος μαινόμενος δι' ὅσα ὁ τύπος κατ' αὐτοῦ ἐξέφραζε, καὶ λησμονήσας ἐκ τῆς ἀμηχανίας του ὅτι εἶναι Εἰσαγγελεὺς, αὐτοπροσώπως ἐπαρουσιάσθη πρὸς τὸν Συντάκτην καὶ τὸν παρεκάλει διὰ νὰ τὴν καταχωρήσῃ.

Ὁ Συντάκτης ἀμφιταλαντευόμενος τὴν ἐστοιχειωθέτησε καὶ ἤδη ἐτύπονεν, ὅταν εὐτυχῶς ὁ πρώην τῆς Σμύρνης ὑποπρόξενος Κ. Γερακάρης διερχόμενος τοῦ τυπογραφείου του τὴν ὥραν ἐκείνην καὶ λαβὼν γνῶσιν τῆς ὑποθέσεως, ἀνέλυσε τίς ἐστιν ὁ Τρανὸς καὶ οἱ φίλοι του ἐν Σμύρνῃ, καὶ οὕτω τὸ ἄρθρον τοῦτο πάραυτα διελύθη, καὶ πώποτε δὲν εἶδε τὸ φῶς, ὅπερ κατ' ἐκείνην τὴν περίστασιν οὐκ ὀλίγον ἤθελε βλάψει τὸν Κύριον Ξένον. Τὰ ἐν τῇ σελ. 102 ἔγγραφα ἢ μαρτυρικὰ τοῦ συντάκτου ἐπισφραγίζουσι τὴν ἀλήθειαν καὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Ὁ Λουλούδας ἐλιμοκτόνει ἐντὸς τοῦ δεσμωτηρίου του. Ὁ Λουκᾶς Σαδούκας τὸν ἐπεσκέπτετο ἐνίοτε καὶ τῷ ἐδιδέ τινα χρήματα, προσπαθῶν ν' ἀφαρπάσῃ τοῦ στόματός του τὰ ὀνόματα τῶν συνεταίρων του καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτης τῆς ὑποθέσεως. Οὗτος ὅμως μολονότι ὡμοίαζε τὸν τρελὸν, τὸν ὁποῖον ἔθεσαν νὰ ἐξαγάγῃ τὸν ὄφιν τῆς φωλεᾶς του καὶ ἔπειτα ἐγκατέλιπον ἐν τῇ τύχῃ του, ἐτήρει ἔτι πολλὴν ἐχεμύθειαν, ὡς ἐὰν περιέμενε βοήθειαν παρ' ἀνδρῶν ἰσχυρῶν, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν ἀπολακτίσουν. Τέλος μετὰ δύο μῆνας ἤρχισε νὰ λέγῃ ὅτι τὰ ὅσα εἶπε δὲν ἦσαν ἀληθῆ, ἀλλ' ἁπλῆ συκοφαντία διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Πρόξενον, ὅστις τὸν ἐῤῥάπισε καὶ ἐφυλάκισε.

Μίαν ἡμέραν διήρχετο ἐπιθεωρῶν τὰς φυλακὰς ὁ Κύριος Ἰωβαννάκης. Ὁ Λεωνίδας Λουλούδας τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν ἀκροασθῇ, καὶ τῷ εἶπεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Ὁ Δημογέρων τὸν συνεβούλευσε νὰ ἐξομολογηθῇ ἐγγράφως πρὸς τὸν Ἀρχιερέα Σμύρνης Παΐσιον.

Ὁ Λουλούδας ἔγραψε τῷόντι τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ἀρχιερέα:

Πρὸς τὸν ἐν Σμύρνῃ Πανιερώτατον Μητροπολίτην.

„ Ὁ εὐσεβάστως ὑποφαινόμενος σήμερον λαμβάνω τὴν ἀνείκουσαν τόλμην καὶ σᾶς ἀναφέρω τὴν καθαρὴν ἐξημολόγησιν ὡς ὀρθόδοξος Χριστιανὸς τὰ ἀναμεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Κ. ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ προξένου Θ. Ξένου, οἱ ὁποῖοι ἀδίκως κατηγορούμεθα περὶ τῆς προηγουμένης πραχθείσης κυβδειλοποΐας.

„ Ἐπειδὴ καὶ σήμερον εὑρίσκομαι εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν τῆς λυμοχθονίας καὶ ὑπὸ τῶν εἱρκτῶν φυλακῶν, ὁ ὁποῖος κακῶς ἐκατηγόρησα τὸν Κ. Θ. Ξένον καὶ τὸν ἑαυτόν μου καὶ ἐκ πάθους παρακεινούμενος ἕνεκα τοῦ ὅτι ὁ Κ. Θ. Ξέννος ἐζητοῦσε παρ' ἐμοῦ τὰ παρακαταθέντα χρήματα τὰ ὁποῖα μὲ ἐδάνειεσε· ἐπὶ λόγου συστάσεως ἀγγειοπλαστικοῦ καταστίματος· καὶ βλέπωντας ὁ Κ. Θ. Ξέννος ὅτι τὸ Κατάστημα δὲν ἐλάμβανε πρόοδον, ἀναγκάσθη καὶ μὲ ἐφυλάκισε ζητόντας ἀνειπομόνως παρ' ἐμοῦ τὴν ἀσφάλιαν καὶ ξώφλησιν τοῦ χρηματικοῦ του.

„ Ἐπειδὴ ὁ Κ. Ξέννος ἐκτος ὅτι μ' ἐφυλάκισε, ἀλλὰ ἄρχυσε καὶ ἐπὶ παρισία τινῶν ἀνθρόπων νὰ μὲ ῥαπίζῃ ἐλαιηνὸς ἕναικα τούτης τῆς προσβολῆς ἐκατηγόρισα παθητικὸς τὸν Κ. Ξέννον καὶ ὅσα εἶπα δὲν εἶνε ἀληθές.

„ Διὰ τοῦτο παρακαλῶ θερμῶς τὴν ὑμετέραν Πανιερώτητα ἵνα ὅπως ἀναφέρεται μυστικῷ τῷ τρόπῳ εἰς τὴν δημογεροντίαν ἵνα ὅπως ἐνεργείσουν τὴν ἀποφυλάκισίν μου ὁ ὁποῖος κακῶς ὑποφέρω ὡς ἐκ τῆς κακῆς μου ἐκφράσεως.

„ Σμύρνῃ τὴν 12 Φευρ. 1856.

„ Ὁ εὐπιθὴς καὶ εὐσέβαστος μετὰ τοῦ
„ ἀνείκον σέβας δοῦλος σας
(ὑπογ.) „ Λ. Λουλούδας."

ΓΡΑΙΚΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.

„ Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ εὑρισκομένῳ παρὰ τῷ σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Σμύρνης, Κ. Παϊσίῳ.

„ Ἐν Σμύρνῃ τῇ 18 Φευρ. 1856.

„ ὁ Γραμματεὺς τῆς Κοινότητος
(Τ. Σ.) „ Μ. Καγγελίδης.

„ Βεβαιοῦται ἡ γνησιότης τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Γραμματέως Κ. Μ. Καγγελίδη.

„ Αὐθημερὸν

„ οἱ Δημογέροντες
„ Ι. Γιατζόγλους.
„ Ι. Σαρτίρογλους. „

Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς ἔπεμψε τὸν Πρωτοσύγγελον αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ καὶ ὁρκίσῃ ἐὰν ἦτον ἰδική του. Ὁ κακοῦργος καὶ τὴν ἀνεγνώρισε, καὶ μετὰ δακρύων ἐπεκαλεῖτο τῆς βοηθείας τοῦ Ἀρχιερέως.

Ἡ ἐφημερὶς Ἀμάλθεια ἐδημοσίευσεν αὐτήν, καὶ ὁ ἑλληνικὸς τύπος τὴν ἀντέγραψεν.

Οἱ ἐν Ἀθήναις Σπηλιωτάκης, Ποτλῆς, Ἄννινος καὶ Μεταξᾶς ὅταν εἶδον ταῦτα, κατεκυριεύθησαν ὑπὸ τρόμου μεγίστου, διότι ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ Λουλούδα δὲν ἔμεινε πλέον ἄλλη ἀπόῤῥοια, ἢ τὰ χρυσᾶ των ὀνόματα. Ἡ συνείδησίς των, εἶναι ἀληθές, ὅτι κατὰ τὴν τοσαύτην κατακραυγὴν τοῦ τύπου ὑπὲρ τοῦ Κυρίου Ξένου περιεστάλη πολὺ κατὰ τὴν σκληρὰν προφυλάκισίν του· ἤρχισαν δὲ νὰ σκέπτωνται τὰς συνεπείας, καὶ ἴσως ἤθελον παύσει τῆς περαιτέρω λύσσης των καὶ εὐχαριστηθῇ ἐν τῇ ταπεινώσει του, ἐὰν ὁ Λουλούδας ὁ μόνος κατήγορος, κατηγορούμενος καὶ μάρτυς τῆς ὑποθέσεως ταύτης, τὰ νῦν πανδήμως δὲν ἠρνεῖτο τὰ πάντα.

Ἡ συνείδησις τῶν Μεγιστάνων κακούργων δὲν ὁμοιάζει ἐκείνην τῶν ἁπλῶς τῆς Κοινωνίας κακούργων. Οἱ Μεγιστάνες κακοῦργοι ὅταν πράξουν τὸ ἔγκλημα καὶ ἀποβῇ κατ' εὐχὴν καὶ μείνῃ κεκαλυμμένον, κἄπποτε ἐνθυμοῦνται τὸ κακὸν ὅπερ ἔπραξαν καὶ συναισθάνονται τὴν ἀδικίαν, πλὴν πάραυτα πάλιν τὸ λησμονοῦν βυθιζόμενοι ἐν τῇ δόξῃ καὶ εὐτυχίαις των. Ὅταν ὅμως τὸ ἔγκλημα τοῦτο πραττόμενον ὡς ἔκ τινος ἀπρονοήτου στροφῆς τῶν περιστάσεων ῥέπῃ ν' ἀποκαλυφθῇ, τότε ἀπαντᾷ ἐπ' αὐτῶν τοιαύτην θηριωδίαν, ὁποίαν οὔτε ἐπὶ τῶν ἐκ προμελέτης κακούργων τῆς τελευταίας τάξεως.

Ὅσον αἰσθάνονται ὅτι ἡ ὑπόληψίς των κλονεῖται, ὅτι θ' ἀποκαλυφθῇ τὸ ἔγκλημά των, καὶ ὅτι θὰ κρημνισθοῦν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας, τόσον βάλλουν ἐν ἐνεργείᾳ πάντα τὰ ἰσχυρὰ μέσα των, ἅπασαν τὴν φοβερὰν ἐπιῤῥοήν των, εὑρίσκουν κατασκόπους, ψευδομάρτυρας καὶ συκοφάντας ὅσους θέλουν διὰ τῶν προβιβασμῶν, δωροδωκιῶν ἢ παρασήμων, καὶ σφαγιάζουν μέχρι τῆς τελευταίας ἀναπνοῆς τὸ θῦμά των, ὅπως ἐξαλείψουν πᾶν ἴχνος ἀποδείξεως τῆς ἐνοχῆς των. Μόνον ὁ θεῖος δάκτυλος δύναται τότε νὰ σώσῃ τὸν δυστυχῆ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν.

Τοιοῦτόν τι συνέβη καὶ μετὰ τοῦ Ἀννίνου, Σπηλιωτάκη καὶ Ποτλῆ.

Δι' ἕκαστον ἄρθρον τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου ἐκλείοντο ἔν τινι θαλάμῳ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ ἐκεῖ ὥρας πολλὰς ἐν μυστικῷ συμβουλίῳ συνεσκέπτοντο πῶς νὰ ἐξοικονομήσουν τὴν θέσιν των.

Συνομωσία μεταξὺ Ὑπουργοῦ, Τμηματάρχου καὶ Εἰσαγγελέως εἶναι ἴση μὲ τὴν ἐπιφάνειαν ὅλου τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ ὁποίου πατοῦν. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐπέμενεν ὥστε ἡ Τ. Π. νὰ παραδώκῃ τὸν Λουλούδαν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἑωσοῦ λάβῃ χώραν ἡ δίκη τοῦ Κυρίου Ξένου. Ὁ Ἄννινος ἐγνώριζεν ὅτι ὅταν ὁ σκοτεινὸς οὗτος κακοῦργος εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ νουθεσίαν αὐτοῦ καὶ τῶν συνεταίρων του, δὲν ὑπάρχει φόβος μὴν ἀρνηθῇ τὰ ὅσα τὸν ὡδήγησε νὰ εἴπῃ. Ἀλλ' ἐν ὅσῳ ἦτο μακράν των, ὅλα ἦτον ἑπόμενον ν' ἀποκαλυφθῶσιν. Ὅτε δὲ τὰ ἠρνήθη, αἱ προσπάθειαι τοῦ ὑπουργοῦ Ποτλῆ ἐδιπλασιάσθησαν. Ἡ λαβοῦσα χώραν ἀλληλογραφία μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Τ. Π. δύναται ἐναργέστατα νὰ πείσῃ ἐν τίσιν ὑποσχέσεσι καὶ ἐγγυήσεσιν ὁ Σπηλιωτάκης, ὁ Ἄννινος, Ποτλῆς καὶ Ἀγκωνάκης κατώρθωσαν τέλος νὰ μεταφέρουν τὸν Ἥρωα τοῦτον προσκαίρως εἰς Ἀθήνας. Τότε τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν διέταξε τὸν Ἀγκωνάκην ν' ἀρχίσῃ νέας ἀνακρίσεις ἐν Σμύρνῃ. Τὰς δὲ ἀνακρίσεις ταύτας δημοσιεύομεν ἐπισυνημμένως μετ' ἐκείνων τοῦ Ἀννίνου.

Ἐν τούτοις τίποτε δὲν δύναται τοσοῦτον νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν στενοχωρημένην καὶ διεφθαρμένην ψυχὴν τούτου τοῦ Λουλούδα, ὅσον αἱ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 φεβρουαρίου 1856 δύο ἐπιστολαί του, τὰς ὁποίας καταχωροῦμεν ἐνταῦθα λιθογεγραμμένας πρὸς πλείονα πίστιν, καὶ τὰς ὁποίας ὁ καλὸς ἄνθρωπος Λουκᾶς Σαδούκας, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Λουλούδας τὰς ἔδωκε διὰ νὰ φέρῃ εἰς τὸ ταχυδομεῖον, μᾶς ἐνεχείρισεν. Ἡ μία ἀποτείνεται πρὸς τὴν Μητέρα του· ἡ δὲ ἄλλη πρός τινα Βιλιμέζην ἐμπορίσκον τῶν Ἀθηνῶν. Διὰ τῆς μιᾶς "ὁμολογεῖ ὅτι εἶναι ἐν ἀλληλογραφίᾳ μετὰ τοῦ Ἀννίνου καὶ Μεταξᾶ, ὅτι τοῖς γράφει λεπτομερῶς ὅ,τι τῷ συμβαίνει, καὶ ὅτι περιμένει νὰ τῷ εἴπουν καὶ οὗτοι τί νὰ πράξῃ. Διὰ δὲ τῆς ἑτέρας λέγει ὅτι τὸ Σάββατον ἔστειλεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα Ἄννινον πρὸς τὸν ὁποῖον δὲν λείπει νὰ γράφῃ, ὡς τῷ εἶπεν. Ὅτι ὁ Ποτλῆς ἦτο διδάσκαλος αὐτοῦ κατα τὰ μαθηματικά, καὶ ὅτι τὸ ἐρχόμενον σάββατον γράφει καὶ πρὸς τοῦτον. Ὅτι τὰς ἐπιστολάς του νὰ στέλλουν μέσῳ τοῦ φιλτάτου αὐτοῦ Ἀγκωνάκη διὰ νὰ τὰς λαμβάνῃ ἀσφαλῶς, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ δὲ τὸν Ποτλῆν, Ἄννινον, Μεταξᾶν καὶ συντροφίαν νὰ ἐνεργοῦν κατεσπευσμένως, τοὺς ἐκφοβεῖ λέγων ὅτι ὁ Ἀρχιερεὺς Σμύρνης, ὁ Διοικητὴς αὐτῆς Σουλεϊμὰν Πασᾶς, ἡ Δημογεροντία, ὅλος ὁ Κλῆρος καὶ αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ τρέχουν ἐπάνω κάτω καὶ τῷ προσφέρουν χιλιάδας γρόσια, καὶ τῷ ὑπόσχονται πολὺ μεγάλα πράγματα ἐὰν ἀρνηθῇ ὅσα εἶπε κατὰ τοῦ Προξένου.

Ὁ Ἀρχιερεὺς τῆς Σμύρνης, ὁ Διοικητὴς αὐτῆς

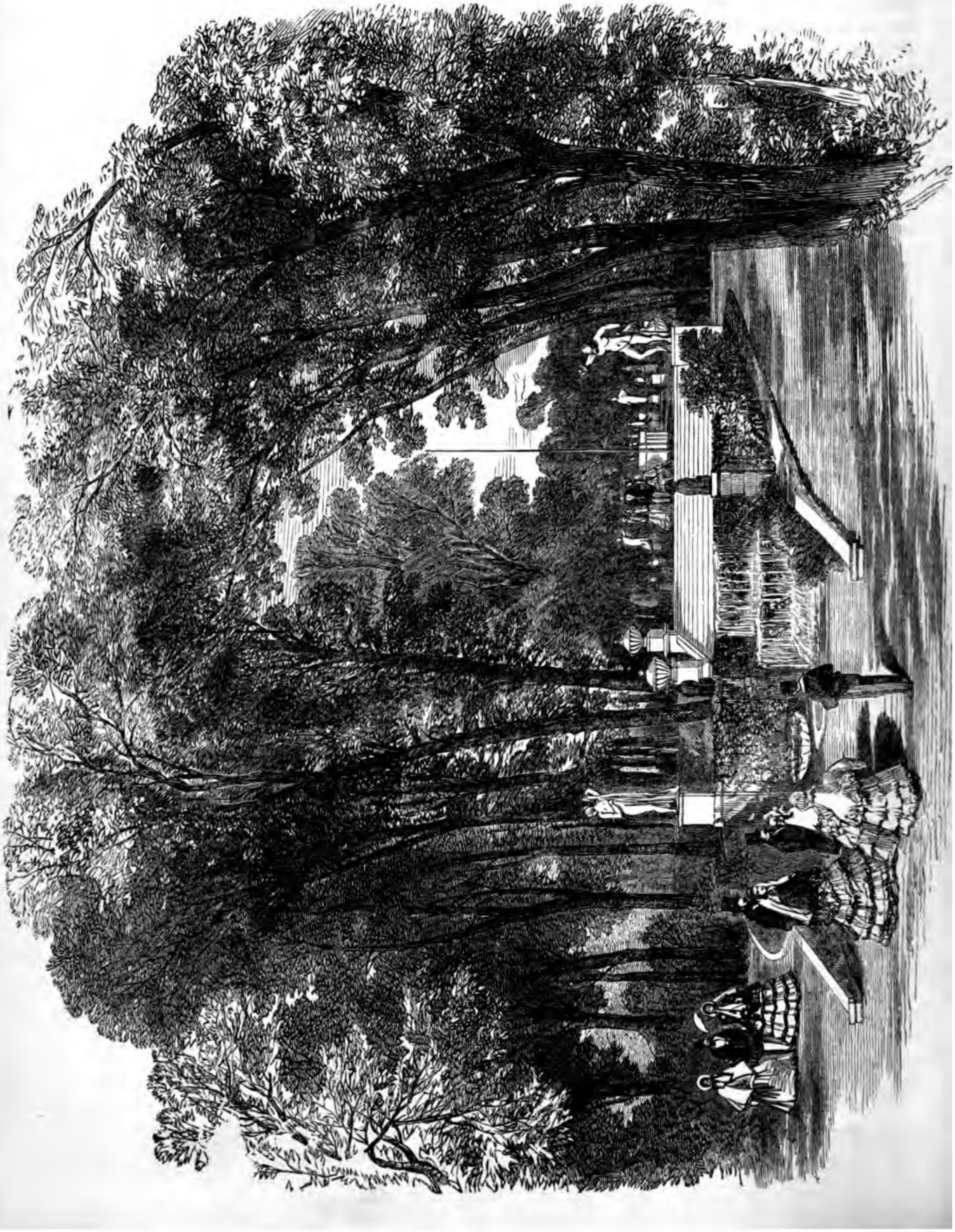

καὶ ἡ Δημογεροντία δυνατὸν νὰ συνέπασχον ὑπὲρ τοῦ Προξένου, ὥσπερ ἕκαστος συμπάσχει ὑπὲρ τοῦ καταδιωκομένου, διὰ τὸν ὁποῖον ἔχει διδόμενα νὰ πιστεύῃ ὅτι εἶναι ἀθῶος· πλὴν εἶναι δυνατὸν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι οὗτοι κατεγίνοντο μετὰ τοιαύτης ζέσεως ἵνα μελώσουν καὶ ζακχαρώσουν τὴν δριμεῖαν αὐτὴν γλῶσσαν τοῦ Λουλούδα, καὶ κατορθώσουν ὥστε, ἀντὶ δηλητηρίου, ν' ἀποστάζῃ ἀπ' αὐτῆς μέλι; Μόνον εἷς διεφθαρμένος συντάκτης ὡς ἐκεῖνος τοῦ περιφήμου βουλεύματος τῶν Πλημμελειοδικῶν δύναται, ἐκ τῶν ἑαυτοῦ κρίνων, νὰ λάβῃ τὴν ἀναίδειαν ὥστε νὰ προσβάλῃ χάριν τῶν παθῶν του μίαν κεφαλὴν τῆς ἐκκλησίας καὶ ἕνα Τοπάρχην ξένης μέν, πλὴν φίλης καὶ γείτονος δυνάμεως. Οὔτε ὁ Ἀρχιερεύς, οὔτε ὁ Διοικητής, οὔτε ἡ Δημογεροντία ἠδύναντο πλέον νὰ σώσουν ἕνα κατηγορούμενον ὡς τὸν Κ. Ξένον· οὐδεὶς ἕτερος ἠδύνατο νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ καὶ καθαρίσῃ, ἡ τακτικόν, αὐστηρὸν καὶ ἀνεξάρτητον τῶν ἐνόρκων Δικαστήριον.

Ὁ Λουλούδας αἰσχρῶς λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα ἐψεύδετο· ἐὰν ἄλλως, ὅπερ εἶναι γελοιωδέστερον νὰ πιστεύσωμεν, ὁ Διοικητής, ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ ἡ Δημογεροντία προσεπάθουν νὰ τὸν δωροδωκήσουν, κατετάττοντο ἐθελονταὶ συμμέτοχοι τοῦ Κ. Ξένου.

Ὅσον περὶ τοῦ παραγράφου τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Λουλούδα "ἂς ὄψεται ὁ Ξένος ὁπου ὠφελήθη σχεδὸν τέσσαρας χιλιάδας τάλληρα" οὗτος μᾶς διασαφίζεται διὰ τοῦ ἑπομένου μαρτυρικοῦ, ὅπερ ὁ Κ. Λουκᾶς Σαδούκας (ἰδὲ πιστοπ. τοῦ Κ. Λ. Σαδούκα) ἔδωκεν ἐπικυρωμένον εἰς τὸ ἐν Σμύρνῃ ἑλληνικὸν Προξενεῖον.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, ὁ Λουλούδας μετεφέρθη εἰς Ἀθήνας, ἐκλείσθη ἐν τῷ Μενδρεσὲ, καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς ἤρχισε πρὸς τοῦτον νέας ἀνακρίσεις, καθ' ἃς αὖθις ἔψευσαν ὅσα πρὸς τὸν Ἀρχιερέα ἐξωμολογήθη· καὶ ἐπέστρεψε, κατὰ τὰ λεγόμενα αὐτοῦ τοῦ Ἀρχιερέως, εἰς τὴν πονηρὰν αὑτοῦ ἀποπλάνησιν.

Ἐν τούτοις οἱ Βασιλικοὶ κεραυνοὶ ἐκρήμνισαν τὸν Ποτλῆν καὶ Ἄννινον ἀπὸ τῆς ἐξουσίας· καὶ τὸν μὲν πρῶτον διεδέχθη ὁ Κύριος Ῥίζος Ραγκαβῆς, τὸν δὲ Ἄννινον μετά τινα χρόνον ὁ τυφλοποντικὸς Γρυπάρης, ὡς τὸν ὠνόμασεν ὁ ἑλληνικὸς τύπος, ὁ Μηκώνιος τὴν πατρίδα καὶ ποτὲ ὑπηρέτης τοῦ Κ. Ἐμμανουὴλ Ξένου, ἀνεγνωρισμένος συνεταῖρος τοῦ περιφήμου Κιβδηλοποιοῦ Παρατάνη. Τούτου τὸ τεράστιον ῥόδιον πήδημα ἀπὸ τοῦ κονιορτοῦ εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἡ Ἐφημερὶς Ἀθηνᾶ ὡς ὁ μέγας κώδων τῆς Μόσχας Κζὰρ Κολοκὼλ, διεκωδώνισε πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 2135 φύλλου αὐτῆς τὰ ἀκόλουθα· "Ὁ πανευλαβέστατος Προθυπουργὸς Κύριος Βούλγαρης, καὶ ὁ βράχος τῆς Δικαιοσύνης Κύριος Σκαλιστήρης, τὸν Κύριον Γρυπάρην, διότι ἐφάνη πιστὸς Ἰσραηλίτης των, διότι κατεπάτησε τὸν νόμον, διότι ἐφυλάκισε τὸν κόσμον, διότι ὑπηρέτησε τὸν πανευλαβέστατον Πρωθυπουργόν, διότι ἐφάνη ἀπηνὴς διώκτης τῆς ἐλευθεροτυπίας, διότι ἄνευ λόγου κατέσχε τὰς Ἐφημερίδας, διότι ῥυμουλκεῖται ὄπισθεν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, προεβίβασαν ἐπαξίως τῶν φώτων του, τῆς ἱκανότητός του καὶ τῆς νομομαθείας του Ἀντεισαγγελέα τῶν Ἐφετῶν. Δόξα καὶ τιμὴ εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος."

Μετὰ τούτου συντόμως θέλομεν γνωρισθῇ καὶ συνδιαλεχθῇ κατὰ πλάτος· ἤδη ἀκολουθοῦμεν τὸ ἡμερολόγιόν μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

Ἐν σύντομον ταξείδιον.

Ἀπῆλθον τοῦ Λονδίνου τὴν 16 Μαΐου (ν.ε.) περὶ τὰς $8\frac{1}{2}$ τῆς ἑσπέρας λίαν ἄθυμος. Περὶ τὰς $11\frac{1}{4}$ ἔφθασα εἰς Δοῦβρ, ἐπεβιβάσθην ἀμέσως ἐπὶ τοῦ ἀτμοκινήτου τοῦ διαπορθμεύοντος τὸ στενὸν τῆς Μάγχης, καὶ περὶ τὴν $1\frac{1}{2}$ τῆς πρωΐας εὑρέθημεν ἐν τῷ λιμένι τῆς γαλλικῆς πόλεως Καλέ. Ἡ διὰ Παρισίους ἀτμάμαξα ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ κατὰ τὰς 2 τῆς πρωΐας. Ἡ νὺξ ἦτον ἀσέληνος, πλὴν γαλήνιος καὶ δροσερά.

Εὐτυχῶς ἐντὸς τῆς ἀτμαμάξης συνηντήθην μετὰ τοῦ φίλου Κυρίου Ῥιχάρδου Βέρτζ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἱερογλυφικῶν Τμηματάρχου τοῦ Βρετανικοῦ Μουσίου, καὶ ἴσως δὲν σφάλλω νὰ εἴπω τοῦ πρώτου Ἱερογλυφιστοῦ τῆς σημερινῆς Εὐρώπης. Πρὸς τοῦτον πρὸ τριῶν ἐτῶν εἶχον τὴν εὐχαρίστησιν ἐν τῇ βασιλικῇ φιλολογικῇ Ἑταιρίᾳ νὰ συστήσω τὸν θαυματουργὸν Σιμωνίδην, ὅστις ἔλεγεν ὅτι διά τινων λεξικῶν ἀρχαίων, ἅπερ ἐπέτυχε δι' ἀνασκαφῶν ἐν τῷ Ἄθωνι, ἐγίγνωσκε νὰ διερμηνεύῃ τὴν συμβολικὴν τῶν Αἰγυπτίων διάλεκτον πολὺ γνησιώτερα τοῦ Σχαμπιλιῶν, καὶ τῶν λοιπῶν σημερινῶν ἱερογλυφιστῶν.

Ἡ συνδιάλεξίς μας καθ' ὅλην τὴν διὰ Παρισίους πορείαν μας περιεστρέφετο, φυσικῷ τῷ λόγῳ, μόνον περὶ Σιμωνίδου. Ὁ δὲ Κ. Βέρτζ μοὶ ἐδιηγήθη τινὰς

λεπτομερείας ἐπὶ τῶν ἐν Βερολίνῳ συμβάντων τότε τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἃς ἀπὸ τῆς Πρωτευούσης ἐκείνης ἔλαβε, καὶ ἐπίσης μοὶ ἀπέτεινε τὴν ἀκόλουθον λίαν ἀξιοσημείωτον παρατήρησιν· "Ἐνθυμεῖσαι, μοὶ λέγει, ὅταν τῷ ἐπροτείναμεν νὰ μεταφράσῃ τὰ ἐπὶ τοῦ σαρκοφάγου τῆς Κλεοπάτρας ἱερογλυφικά; Ἐν τῇ μεταφράσει του, μεταξὺ τοῦ σκοτεινοῦ καὶ ἀδικαιολογήτου συστήματός της, ὑπῆρχόν τινες σπινθῆρες φωτὸς, οἵτινες ἀπεδείκνυον ὅτι πρέπει ὁ ἄνθρωπος οὗτος τῳόντι νὰ ἐξιχνίασέ τινα μέσα πρὸς διερμήνευσιν τούτων, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς δὲν εἴχομεν, δηλ. πρέπει νὰ ἦναι κάτοχος συμβουλικοῦ τινὸς συγγράμματος, τὸ ὁποῖον ἢ εἶναι ἀτελέστατον, ὥστε σκοτίζει μᾶλλον ἢ φωτίζει τὸν νοῦν του πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἢ οὗτος δὲν ἐννοεῖ, ἀλλ' ἐπιπολαίως διατρέξας νομίζει ὅτι κατέστη ἐγκρατέστατος τῆς ἔτι ἐν τῷ σκότει γλώσσης τῶν Αἰγυπτίων."

"Τὴν αὐτὴν ἰδέαν, ἀπεκρίθην, ἐνθυμοῦμαι, ἐξέφρασε καὶ ὁ Κύριος Κούρτης, ὁ ἐπὶ τῶν χειρογράφων τοῦ Μουσείου, πρὸς τὸν Δόκτορα Κολχιοὺμ δι' ἐπιστολῆς του, ἐν ᾗ μάλιστα προσέθετεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ νομίζωμεν ὅτι ὁ Σιμωνίδης εἶναι ἀγύρτης ὅπως τὸν θέλουν. Πρέπει νὰ εἰργάσθη πολυμόχθως." Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὁ Δόκτωρ Κολχιοὺμ μοὶ ἔδωκε, κἀγὼ τὴν ἐνεχείρισα τότε πρὸς τὸν Σιμωνίδην, ὅστις καὶ πρέπει νὰ τὴν διατηρῇ.

Τὴν 10 ὥραν τῆς ἐπαύριον ἐφθάσαμεν εἰς Παρισίους. Ὁ Κ. Βὲρτζ ἦτο λίαν ἐξησθενημένος διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πορείαν του, ἐὰν καὶ ἦτον ἐπιστολοκομιστὴς τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν Πρεσβείαν τῆς Σαρδηνίας.

Οἱ Παρίσιοι τὴν ἡμέραν ἐκείνην εὑρίσκοντο ὑπὸ μεγίστην κίνησιν, διότι ὁ Αὐτοκράτωρ Ναπολέων ἐπέστρεφεν ἀπὸ τοῦ παλατίου του τοῦ Σὲν Κλοῦ διὰ νὰ ἐπιθεωρήσῃ ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως ἓν σῶμα ἐξ 60000 στρατιωτῶν.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἦτον ἔφιππος· ἡ δ' Αὐτοκρατόρισσα ἐφ' ἁμάξης μετὰ τοῦ Κόμητος τοῦ Μορνῆ, δηλ. τοῦ υἱοῦ τῆς Βασιλίσσης Ὀρτὰνς καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ταλλιερὰν παῖδα ὄντα προεῖπεν, ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ γείνῃ Πρέσβυς, καὶ ὅστις ἤδη ἐνυμφεύθη ἐν Πετρουπόλει τὴν ὡραιοτάτην καὶ πλουσιωτάτην Πριγγιπέσαν Τρουμπέτζκοΐ, καὶ ἐπραγματοποίησε τοῦ Σὶρ Ρομπὲρ Πὴλ τὸν λόγον, ὅτι δηλ. εἶναι ὁ μέγιστος τῆς Εὐρώπης κερδοσκόπος.

Τὸ παλάτιον τοῦ Κεραμικοῦ, ἡ πλατεῖα τῆς Ὁμονοίας καὶ οἱ Παρίσιοι ἦσαν τῳόντι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐν θέσει ὑπέρ ποτε μαγευτικῇ καὶ ἐκπληκτικῇ.

Τὴν 8 τῆς ἑσπέρας ἐπεβιβάσθην ἐπὶ τῆς διὰ Μασσαλίαν ἁτμαμάξης.

Ἤμην ἀπηυδησμένος κἀγὼ, ὅθεν, μολονότι ὁ κρότος καὶ σάλος τοῦ σιδηροδρόμου ἦτο μέγας, ἐκείνην τὴν νύκτα ἐκοιμήθην βαθύτατα.

Τὴν ἐπαύριον Κυριακὴν πρὸ τῆς μεσημβρίας ἐφθάσαμεν εἰς Λυών. Ὡς εἶναι γνωστὸν τὸ Λυὼν ἔχει δύο σταθμοὺς σιδηροδρόμων τὸν τοῦ βορείου καὶ τὸν τοῦ μεσημβρινοῦ τῆς Γαλλίας· ἡμεῖς ἐφθάσαμεν ἐν τῷ τοῦ βορείου, καὶ ἔπρεπε διὰ παντοφορείων τῆς αὐτῆς Ἑταιρίας νὰ μεταβῶμεν εἰς ἐκεῖνον τοῦ μεσημβρινοῦ, ὅστις ἀπέχει ἐκεῖθεν τρία τέταρτα περίπου τῆς ὥρας. Δὲν ἤθελον ἐμβῇ ἐν ταῖς λεπτομερείαις ταύταις, ἐὰν τὸ θέαμα δὲν ἦτον ἄξιον τῆς σημειώσεως. Τὸ Λυὼν τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐπνίγετο ἐν τῇ πλημμύρᾳ τῶν δύο ποταμῶν αὐτοῦ τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τοῦ Σαῶνος. Τὰ παντοφορεῖά μας ἐσύροντο πολὺν ὥραν ὑπὸ τῶν ἵππων ὡς ῥυμουλκούμενα πλοιάρια ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ὅπερ ὑψοῦτο μέχρι τοῦ ἄξωνος τῶν τροχῶν των. Ἐκαθήμην ἐκτὸς τοῦ παντοφορείου, καὶ ἐκ τῆς ὑψηλῆς ἐκείνης θέσεως ἐπεσκόπουν τὴν δυστυχίαν τοσούτων ἀστέγων, ὅπερ οὐ μικρὸν κατεσπάρασσε τὴν μελαγχολικὴν ψυχήν μου. Ἡ καταστροφὴ τῶν προκυμαιῶν, ἡ κατεδάφισις ὁλοκλήρων συνοικιῶν, αἱ ἐν τῷ ὕδατι ὁλοσχερῶς πνιγόμεναι σύδδενδροι πεδιάδες, τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ τεθολωμένου καὶ φεύγοντος ῥεύματος κατὰ συνεχεῖς κυματισμοὺς μετ' ἀδιαγράπτου ταχύτητος ξύλα, δοκοὶ καὶ ἄλλα πλεύσιμα σώματα, αἱ ὀξεῖαι κραυγαὶ τῶν γυναικῶν, αἱ χονδραὶ τῶν πορθμέων καὶ οἱ κλαυθμοὶ τῶν πασχόντων παρίστων ζῶσαν ἐκεῖ τὴν ἰδέαν τοῦ κατακλυσμοῦ· Ἦτον ἴσως σκληρὰ παραμυθία διὰ τὸν δυστυχῆ ὅτι δὲν εἶναι μόνος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Ἐν τούτοις ἡ ἡμέρα ἦτο χρυσῆ τοῦ Μαΐου ἡμέρα· ὁ Ἥλιος ἦτον εὐχάριστος, χλυαρὸς, καὶ αἱ μεγαλοπρεπεῖς τῆς Γαλλίας ἐξοχαὶ ἤνθουν, καὶ εὐωδίαζον ὅλα τῆς φύσεως τὰ ἀρώματα. Πολλὰς ὥρας ἐνόμιζέ τις ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὗρε τὸν τρόπον τοῦ κατασκευάζειν σιδηροδρόμους ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ὑπερχειλίσαντες ἐκτὸς τῶν κοιτῶν αὐτῶν οἱ δύο οὗτοι ποταμοὶ μετέβαλον μετὰ τῆς λαμπούσης ἡμέρας εἰς ἀτελεύτητον ὕελλον ὕδατος ὁλοκλήρους πεδιάδας καὶ ὁλοκλήρους νομοὺς τῆς Γαλλίας· αἱ ἁτμάμαξαί μας σχεδὸν ἐφήπτοντο τῆς ἀπείρου ταύτης λιμνης.

Τὴν 4 μετὰ μέσημβρίαν τῆς Κυριακῆς ἐφθάσαμεν εἰς Μασσαλίαν· ὁ δὲ Ξανθοπουλίδης, ὡς προείπομεν, τὴν προτεραίαν ἀνεχώρησε διὰ Κωνσταντινούπολιν.

Τὴν Δευτέραν 19 Μαΐου ἀπέπλευσα κἀγὼ ἀπὸ τοῦ λιμένος τούτου δι' Ἀθήνας καὶ Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου Μερσεὺ, ἐφ' οὗ ἦσαν ὀλίγοι ἐ-

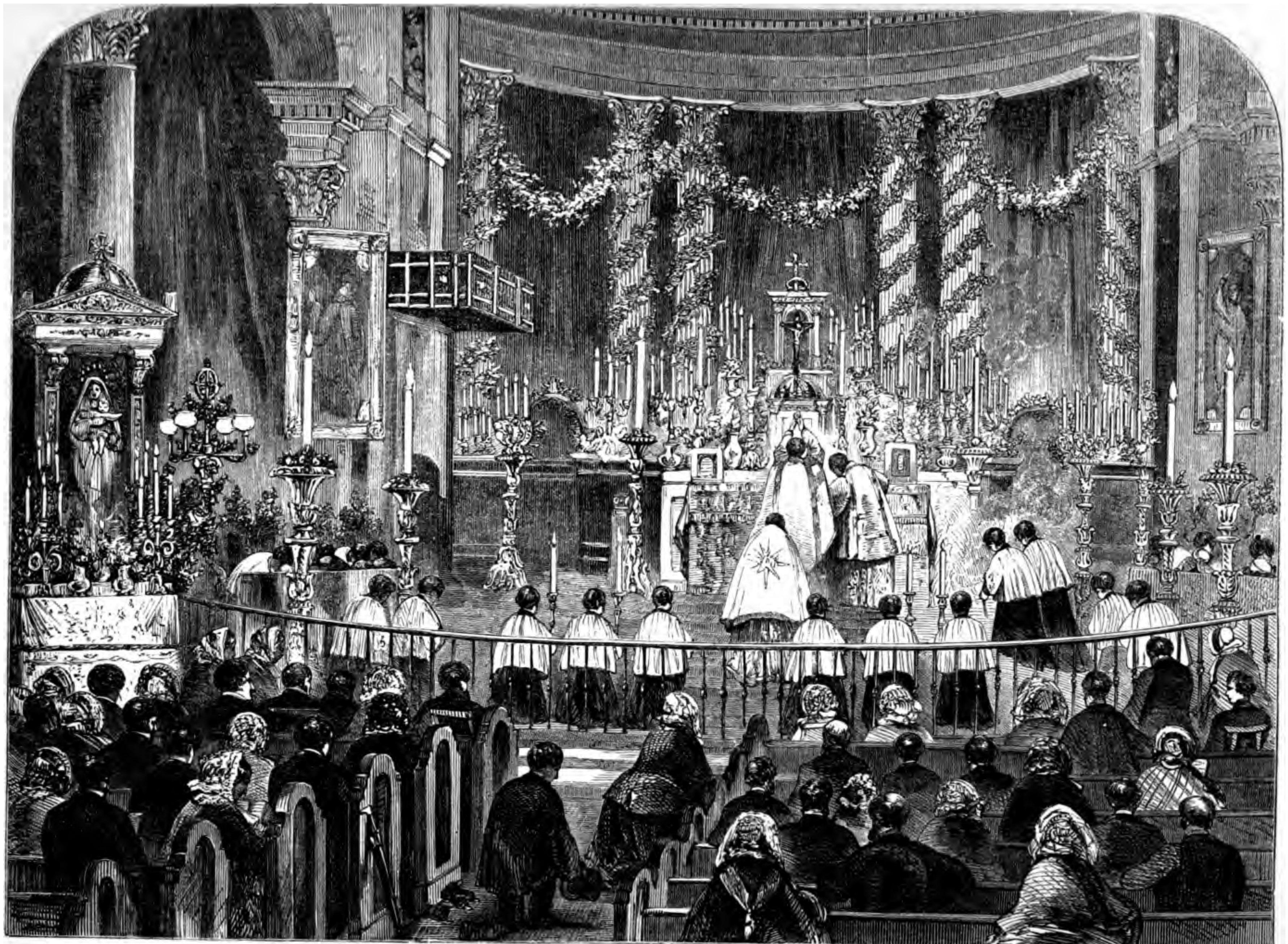

Corpus Domini ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Μεσσήνης.

πιβάται, καὶ οἱ πλεῖονες ἤμεθα Ἕλληνες, ἤτοι Τομαρόπουλός τις Κορίνθιος σπουδάσας τὴν ἰατρικὴν ἐν Γαλλίᾳ καὶ διατρίψας ἐκεῖ πολλὰ ἔτη, νέος ἐγκρατὴς ἀρκετῶν ἐπιστημονικῶν γνώσεων. Ἕτερός τις ἑπτανήσιος μετ' ἀξιολόγου συμπεριφορᾶς καὶ εὐαρέστου ἐξωτερικοῦ ὀνόματι Ἰγκλέσης· ὁ ἐν Πειραιεῖ ἔμπορος Μουτζόπουλος ἐπανερχόμενος ἔκ τινος συντόμου ἐν Εὐρώπῃ ταξειδίου, καί τις Παπαδόπουλος γραμματεὺς τοῦ ἐν Λονδίνῳ καταστήματος τῶν ΚΚ. Πετροκοκκίνου καὶ Σ., καὶ ἄλλοι τινές.

Δύο ἄγγλοι δύνανται 2 ἑβδομάδας νὰ συνοδοιποροῦν χωρὶς ὁ εἷς νὰ γνωρίσῃ τ' ὄνομα τοῦ ἑτέρου. Τέσσαρες ὅμως ἕλληνες ἅμα συναντηθῶσιν εἰς ἐξωτερικὸν ταξείδιον, δὲν παρέρχονται ὧραι πολλαὶ καὶ ὁ εἷς δύναται ν' ἀναλύσῃ τὸν ἕτερον· συνερωτῶνται ἄνευ πολλῆς ἐθιμοταξίας πόθεν ἔρχονται, τίνες εἶναι, ὁποῖον τὸ ἐπάγγελμά σου, ὁποία ἡ κατάστασίς σου, ἂν ἦσαι ἔγγαμος, ὁποῖον μέγεθος ἔχει ἡ οἰκία σου, ἂν διατηρῇς ἢ ὄχι ὑπηρέτας καὶ πόσους, ἐν ποίᾳ πόλει κατοικεῖς, καὶ τελευταῖος κτύπος τοῦ σφυροῦ, ὁποία εἶναι ἡ χρηματική σου κατάστασις· ἕκαστος τότε σχηματίζει τὴν ἰδέαν του, καὶ λαμβάνει τὴν θέσιν του ἀπέναντι τοῦ ἄλλου.

Τὸ ἀντικείμενον τῆς δευτέρας συνομιλίας ἦτον ἡ Ἑλλάς, ἡ κοινὴ αὕτη Πατρίς, ὁ ὀμφαλὸς τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος. Ἀναλύουν ἔτι χημικώτερα καὶ ταύτην, ζητοῦν ἐπὶ ταύτης ἐφηρμοσμένα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ὅλα τὰ μεγαλεῖα καὶ τελειότητας ὅσα εἶδον ἐν ταῖς πρὸ τοσούτων αἰώνων βελτιουμέναις εὐρωπαϊκαῖς χώραις. Παρηγοροῦνται ὅτι ἐπὶ Θεμιστοκλέους καὶ Περικλέους ἦτο καλλίων τῆς νῦν Εὐρώπης, καὶ τέλος ἕκαστος κατατάττεται ὑπὸ τὴν σημαίαν μιᾶς τῶν μεγάλων Δυνάμεων· ὁ μὲν εἶναι Ῥῶσσος, ὁ δὲ Ἄγγλος, ὁ ἕτερος Γάλλος, καὶ ὁ τέταρτος Γερμανός.

Ἡ θάλασσα ἦτο γαλήνιος ὡς ἔλαιον· μόλις ἐλαφροί τινες ζέφυροι τὴν διεκυμάτιζον μικρόν· ἤρχισα ν' ἀναγνωρίζω μετὰ δεκαετῆ ἀπουσίαν τὸν μεσημβρινὸν ἥλιον τῆς Μεσογείου.

Ἤμεθα ἅπαντες ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὴν εἰκοστὴν Μαΐου συνδιαλεγόμενοι ἐπὶ τοῦ Ῥωσσοτουρκικοῦ πολέμου. Ὁ Παπαδόπουλος ῥωσσόφρων μέχρις ἐνθουσιασμοῦ περιεπλάκη ἐν τοιαύτῃ φιλονεικίᾳ μετὰ τοῦ νέου Ἰγγλέση περὶ Σεβαστουπόλεως καὶ Μαλακὼφ, ὥστε αἱ κραυγαὶ αὐτῶν ὑπερέβαινον τὸν κρότον τοῦ ἕλικος τοῦ πυροσκαφου. Ἦτο τῳόντι εὐάρεστον ν' ἀκούῃ καὶ βλέπῃ τις τούτους· ὁ μὲν πρῶτος ἦτον ἐρυθροῦς, θυμοειδὴς καὶ δυσηρεστημένος· ὁ δὲ δεύτερος, σαρκαστικὸς καὶ εὐτράπελος, καγχάζων τρανώτατα διὰ τὸν ῥωσσισμὸν τοῦ ἑτέρου, ὅτε ἡ νὺξ μετὰ τῶν πολυαρίθμων ἀστέρων της διεδέχθη τὴν ἡμέραν, καὶ ἡ ὁμιλία ἐστράφη ἐπὶ ἀντικειμένων θρησκευτικῶν.

Ἡ ἐξέτασις τοῦ στερεώματος μετὰ τῶν ἀπείρων φωστήρων του, τῆς θαλάσσης καὶ λοιπῶν στοιχείων τοῦ Σύμπαντος, ἅπερ καθ' ὅλον τὸ μεγαλεῖον αὐτῶν εἴχομεν ἐνώπιόν μας, ἔθεσεν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν τὴν θεολογίαν, ἥτις μᾶς ἐκράτησε μέχρι τοῦ μεσονυκτίου ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

Ἡ εἰκοστὴ πρώτη Μαΐου ἦτον ἔτι γαληνιωτέρα· οἱ ζέφυροι διεσκεδάσθησαν ὁλοσχερῶς, καὶ ἀντὶ τούτων εὕρομεν τὴν νηνεμίαν καὶ τὸν καύσωνα. Περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν διήλθομεν τὸ στόμιον τοῦ Βονιφατίου, δηλ. τὸν παράδοξον ἐκεῖνον λαβύρινθον ἐκ νησιδίων, ἅπερ ὑπάρχουν μεταξὺ τῆς νήσου Κορσικῆς καὶ Σαρδηνίας, καὶ τῶν ὁποίων ὁ μεταξύ των διαχωρισμὸς φαίνεται νὰ ἦναι τὸ ἔργον σεισμοῦ, ἐντὸς τῆς σωρείας τῶν ὁποίων ἀφοῦ ἅπαξ εἰσέλθῃς, νομίζεις ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον διέξοδος. Ἐνταῦθα ἀπωλέσθη περὶ τὰ τέλη τοῦ 1855 αὔτανδρον μέγα γαλλικὸν ἀτμοκίνητον μετὰ 1200 στρατιωτῶν, τοὺς ὁποίους μετέφερεν εἰς Κριμαίαν, καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει ἐπὶ τῆς νήσου Σαρδηνίας ὁ τῆς φύσεως παράδοξος ἐκεῖνος βράχος ἔχων μορφὴν ἄρκτου ὑψούσης τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ δεικνυόμενος πάντοτε παρὰ τῶν ναυτῶν. Παρεπλεύσαμεν τὰς νήσους τοῦ Αἰόλου, δηλ. τὴν Λίπαρον καὶ τὸ καπνίζον Στρούμπουλον.

Τὴν ἐπαύριον περὶ τὰς πέντε τῆς πρωΐας διεπορθμεύσαμεν καὶ τὸν φάρον τῆς Μεσσήνης, εὐτυχέστερα ὅμως τοῦ Ὀδυσσέως, διότι ἡ Σκύλλα καὶ Χάρυβδις διόλου δὲν μᾶς ἠνώχλησαν· μετὰ δύο δὲ ὥρας εἰσήλθομεν ἐν τῷ λιμένι τῆς ὡραίας Μεσσήνης τῆς Σικελίας.

Ἦτον ἡ εἰκοστὴ δευτέρα Μαΐου, οἱ δὲ πολυάριθμοι κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν μᾶς ἐνεθύμιζον ὅτι οἱ κάτοικοι ἑώρταζον τὸ Corpus Domini. Τὸ ἀτμοκίνητον ἔμελλε νὰ διατρίψῃ μέχρι τῆς τετάρτης ὥρας μ. μ. διὰ νὰ λάβῃ γαιάνθρακας, ὅθεν μετὰ τοῦ Κυρίου Ἰγκλέση ἐσπεύσαμεν ἵν' ἀποβῶμεν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ ἐπισκεφθῶμεν τὴν πόλιν, ἣν καὶ πρὸ δέκα ἐτῶν ἐπεσκέφθην.

Ἡ Μεσσήνη κειμένη ἐν τῇ ὑπωρείᾳ σειρᾶς τερπνῶν γεολόφων ἀποτελούντων σὺν ἀλλήλοις πολλὰς μικρὰς συδδένδρους κοιλάδας, εἶναι ὡς ἀγροτικὴ διαμονὴ τῶν πλουσίων. Κατεβιβάσθη ὅμως πολὺ ἐκ τῶν σεισμῶν τοῦ 1783, ὅτε ἐκρημνίσθη τὸ κατάστημα τῆς Βιβλιοθήκης αὐτῆς, ἡ Πιναποθήκη της καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς Παλατζάτον εὐρύχωρον οἰκοδόμημα καὶ τριόροφον ἀμφιθεατρικοῦ σχήματος, ἐν ᾧ κατῴκουν οἱ πλούσιοι τῆς πόλεως. Ἡ θάλασσα ἐπλημμύρισε καὶ προεχώρησε τοσοῦτον εἰς τὴν ξηρὰν, ὥστε

ἐκτὸς τῆς βυθίσεως ὅλων τῶν ἐν τῷ λιμένι πλοίων, κατεπόντισε καὶ χιλίους ἀνθρώπους καταφυγόντας πρὸς ἀσφάλειαν ἐπὶ τῆς παραλίας. Ὁ δὲ τελευταῖος τοῦ 1848 βομβαρδισμὸς ἔτι πλέον κατεβίβασε ταύτην.

Αἱ ἐπιτόπιοι ἀρχαὶ δὲν ἐνέκρινον κατ' ἀρχὰς τὴν ἀπόβασίν μας, ἀγνοῶ διὰ τί· τέλος διὰ πολλῶν παρακλήσεων, καὶ ἀφοῦ ἐξήτασαν λεπτομερέστατα ἑκάστου τὸ διαβατήριον μᾶς τὴν ἐπέτρεψαν.

Ἂν ἡ ἐν Λονδίνῳ πενία τῶν πενήτων εἶναι ἐκπληκτική, ἐκείνη τῶν τῆς Σικελίας ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ ἦναι παροιμιώδης. Εἰς οὐδὲν μέρος τῆς γῆς δὲν ἀπαντᾷ τις τὴν ἐπαιτείαν τοσοῦτον γυμνήν, ἐλεεινὴν καὶ οἰκτράν, ὅσον ἐν ταῖς Συρακούσαις, τῇ Κατάνῃ καὶ Μεσήνῃ. Τετραετεῖς παῖδες καὶ κοράσια γυμνόποδες καὶ ῥακενδύται φέρουν ἐν τῷ στόματι ὅλας ἐκείνας τὰς κολακευτικὰς καὶ μεμελετημένας φράσεις, αἵτινες δύνανται ν' ἀνοίξουν καὶ τῆς τραχυτέρας καρδίας τὸ βαλάντιον.

Αἱ ὡραιότεραι ἀποκρέω τοῦ τόπου μας δὲν ἔχουν τὴν παραμικρὰν χάριν ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς τελετῆς τῆς Μεσσήνης τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἂς φαντασθῇ τις ὅλους τοὺς ἐξώστας τῶν οἰκιῶν, ὅλας τὰς θύρας καὶ ὅλα τὰ παράθυρα κατεστολισμένα ὑπὸ δαφνῶν, ἀνθῶν καὶ πλήθους ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν λαμπροενδεδυμένων. Ἂς φαντασθῇ ἑπτακοσίους ἢ ὀκτακοσίους ἄνδρας φέροντας δόμινα λευκά, μέλανα, ἐρυθρᾶ, πράσινα, ὅλων ἐν γένει τῶν χρωμάτων δόμινα, δηλ. χιτῶνας ποδήρεις καὶ πυραμοειδεῖς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐντὸς τῶν ὁποίων καλύπτεται τὸ σῶμα καὶ πρόσωπόν των, βλέποντες διὰ μέσου δύο μόνον ὀπῶν, καὶ κρατοῦντες ἀνὰ χεῖρας ἀναμμένας λαμπάδας· ἂς φαντασθῇ, λέγομεν, ἑπτακοσίους ἢ ὀκτακοσίους τοιούτους πολυχρόους κωδωνάτους περιφερομένους διὰ τῶν ἀγυιῶν τῆς πόλεως, καὶ ἀποτελοῦντας τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν οὐρὰν τῆς λιτανείας. Ἂς φαντασθῇ τοὺς εὐτραφεῖς Φλάρους καὶ Καπουτζίνους λαμπροστολισμένους, καὶ φέροντας ἀλβανικὸν φέσιον ἐπὶ τοῦ ξηρισμένου κρανίου των, καὶ ἑτέρους ἀσκητικῶς ἐνδεδυμένους καὶ γυμνόποδας, φέροντας κομβολόγιον ἐκ σχοινίου ἐπὶ τῆς ζώνης καὶ μέγα σταυρὸν καὶ χονδρὴν λαμπάδα ἀνὰ χεῖρας καὶ περιφερομένους διὰ τῶν ἀγυιῶν. Ἂς φαντασθῇ τὸν στρατὸν τῆς πόλεως καὶ τοῦ φρουρίου διγράμμως παρατεταγμένον κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Strada del Corso, στρατὸν ἔχοντα μὲν καλὸν φαινόμενον, πλὴν τοῦ ὁποίου οἱ ἔφιπποι ἀξιωματικοὶ καὶ ἐκάπνιζον, καὶ ἔτρωγον κατὰ τὴν ἁρματωλικὴν πειθαρχίαν. Ἂς φαντασθῇ τὰ περιφερόμενα ἐν ταῖς ὁδοῖς πλήθη τοῦ ὄχλου, τοὺς προκιμβαλίζοντας παῖδας, τὸν κρότον τῶν τυμπάνων καὶ μουσικῆς τοῦ στρατοῦ, καὶ τὸν ἑκατοκώδωνον τῶν ἐκκλησιῶν. Ἂς φαντασθῇ τὰς στολὰς τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, τοῦ διπλωματικοῦ σώματος, τὰ ἐκκλησιαστικὰ χρυσᾶ σύμβολα, τοὺς ψαλμοὺς χιλίων χρυσοστολίστων ἱερέων, τὰς χρυσᾶς σημαίας, καὶ τοὺς ἐπὶ ἀκοντίων χρυσοῦς ἡλίους, σελήνας καὶ παραπετάσματα, καὶ θέλει λάβει μικρὰν ἰδέαν τῆς τελετῆς ἐκείνης, ἥτις παρίστα τῇ ἀληθείᾳ μίαν μικτὴν ἡμέραν ἐξ ἐκείνων τοῦ πάσχα καὶ τῶν ἀποκρέω ἡμῶν.

Ὁ Διοικητὴς τῆς πόλεως ἐσύρετο ἐφ' ἁμάξης χρυσῆς καὶ μεγαλοπρεποῦς ὡς τῆς τοῦ Λόρδου Δημάρχου τοῦ Λονδίνου.

Ὑπάρχουν ἐν Μεσσήνῃ τέσσαρες ἢ πέντε οἰκογένειαι ἑλλήνων οἱ πλεῖστοι ἐξ Ἰωαννίνων, οἵτινες διατηροῦν ἱερέα, ὡς καὶ δύο ἢ τρία καφφενεῖα.

Ἀπεπλεύσαμεν ἐκεῖθεν πρὸ τοῦ τέλους τῆς τελετῆς καὶ τῆς φωτοχυσίας παραπλεύσαντες τὸ ἀρχαῖον Ῥήγιον τῶν ἐπιζεφυρίων Λοκρῶν, καὶ ἄλλων τῆς σημερινῆς Καλαβρίας ἀποικιῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, καὶ μετὰ δύο ὥρας, ὅτε ἡ ἑσπέρα προεχώρει, ἤμεθα ἄντικρυ τοῦ κόλπου τῆς Ταράντου, ἐκεῖ ὅπου ἔκειντο ἡ Σύβαρις, τὸ Ἡράκλειον καὶ ἡ Τάραντος.

Ἡ νὺξ μᾶς κατέστησεν ὁρατὸν τὸν πρὸς τὰ δεξιά μας χιονοσκέπαστον κρατῆρα τῆς Αἴτνης ἐξ οὗ ἀνέθρωσκε καπνὸς μέλας καὶ φλόγες, παριστῶντα ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς τὰ ὡραιότερα καὶ μεγαλοπρεπέστερα πυροτεχνήματα. Τοῦ Ἡφαίστου τούτου τὸ χαλκεῖον, ἐν ᾧ κατεσκευάζοντο αἱ πανοπλίαι τῶν Ἡρώων καὶ τοῦ Διὸς οἱ κεραυνοί, καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ ἀκραγαντῖνος φιλόσοφος Ἐμπεδοκλῆς ἐβυθίσθη, ἵνα ἐξιχνιάσῃ τὴν λύσιν τοῦ καταπληκτικοῦ αἰνίγματος τῶν ὑπογείων σπαραγμῶν.

Μετὰ δεκαετῆ διαμονὴν ὑπὸ τὸν σκοτεινὸν οὐρανὸν τοῦ Λονδίνου τὸ θέαμα μοὶ παρέστη μαγικόν, ὁ δὲ ἀὴρ τῆς Ἰταλίας ἠρωματισμένος. Ἀφῆκα τὸ κατάστρωμα μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὅτε πᾶν ἴχνος τῆς κλασικῆς ταύτης χώρας ὑπὸ τοὺς μέλανας πέπλους τῆς νυκτὸς ἐκαλύπτετο.

Τὴν εἰκοστὴν τρίτην ἡ γῆ ἠφανίσθη παντάπασιν μέχρι τῆς ἑσπερινῆς ἕκτης, ὅτε ἡ νῆσος Ζάκινθος ὡς ἀχνὸν νέφους ἤρχισε νὰ μᾶς δεικνύῃ τὰς κορυφάς της.

Ἡ νὺξ πάλιν μᾶς ἔκρυψε καὶ τὸν κόλπον τῆς Κυπαρισσίας καὶ τὴν ἀρχαίαν Πύλον.

Ἀνέβην ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὴν ἐπαύριον 24 Μαΐου σάββατον ταυτοχρόνως μετὰ τῆς αὐγῆς· ἔπασχον πρὸ ἐτῶν ὑπὸ φρικτῆς νοσταλγίας ἕνεκα ταύτης τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἡ χαρὰ τὴν ὁποίαν ᾐσθανόμην τότε ὅτι ἐντὸς μικροῦ ἔμελλον ἰδίοις ὀφθαλμοῖς νὰ τὴν ἰδῶ καὶ ἔτι νὰ πατήσω ἐπὶ τοῦ ἐδάφους

Ὁ Δήμαρχος Πειραιῶς Κύριος Λουκᾶς Ῥάλλης.

αὐτῆς, μὲ διέθετε νὰ λησμονήσω ὁλοτελῶς τὴν θέσιν μου καὶ τὰς δυστυχίας, ἃς ἐπὶ ταύτης οἱ γεννήτορές μου ὑπέφερον.

Ἡ τερπνὴ Μεσσηνία μετὰ τῆς Ἰθώμης τοῦ Ἀριστοδήμου καὶ Ἀριστομένους ἦτον ἡ πρώτη γῆ ἣν διὰ τῆς χειρὸς ἠσπαζόμην. Μετὰ μικρὸν ὅτε ὁ ἥλιος τοῦ προσεγγίζοντος Ἰουνίου μᾶς ἠκόντισε τὰς θερμὰς ἀκτῖνάς του, τὸ ἀκρωτήριον Τέναρον ἐπαρουσιάσθη εἴκοσι μόνον ὀργυιὰς ἀπὸ τοῦ πυροσκάφου μας. Ἐνταῦθα ἄλλοτε ἦτον ἡ εἴσοδος τοῦ Ἅδου. Ἐνταῦθα ὁ θαλασσοπόρος σπανίως διέρχεται ἐν νηνεμίᾳ, ὡς ἡμεῖς τὸ παρεπλέομεν. Αἱ τραχεῖαι καὶ ἀπότομοι κορυφαὶ τῶν βράχων του γυμναὶ δένδρων, γυμναὶ φυτείας, στεῖραι καὶ αὐτῆς τῆς χλόης, ἐρυθρόχροοι καὶ σκοτειναὶ ἐκσφενδονίζουν τοσοῦτον σφοδρὸν ἄνεμον, ὥστε ἀληθῶς νομίζει τις ὅτι ἐνταῦθα εἶναι τὸ παλάτιον τοῦ Αἰόλου.

Τὸ ἀκρωτήριον Τέναρον εἶναι ἡ ἄκρα τῆς χερσονήσου ἐκείνης τῆς Λακωνίας, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν "τὰ Κακαούλια" καὶ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος Πουκεβὶλ καὶ ὁ Κύριος Δόδουελ διὰ τοσούτων ζωηρῶν πλὴν ἀγρίων χρωμάτων περιέγραψαν κατὰ τὰς περιηγήσεις των, ὡς τὴν φωλεὰν τοῦ φοβεροῦ Χρηστέου, ὥστε ὁ εὐρωπαῖος πιστεύει ὅτι ἐνταῦθα ὑπάρχει μέχρι τοῦ νῦν τὸ καταγώγιον τῆς πειρατείας καὶ ληστείας.

Οἱ ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ ἄγγλοι καὶ γάλλοι διὰ τῶν τηλεσκοπίων των ἐδείκνυον πολλὴν ἀνυπομονησίαν, καὶ ἐκ διαλειμμάτων μᾶς ἠρώτων ἐὰν ἐπὶ τῶν σπηλαιωδῶν ἐκείνων σκοπέλων θὰ ἴδουν τινὰ τῶν τοσοῦτον πεφημισμένων πειρατῶν καὶ ληστῶν τῆς Μάνης.

Τῇ ἀληθείᾳ ματαίως προσεπάθουν νὰ πείσω ἕνα τούτων ὅτι τοιοῦτόν τι δὲν ὑπάρχει, καὶ ὅτι ἄλλοτε πρὸ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἐπεκράτει ἐκεῖ ἡ πειρατεία, πλὴν τότε ἦσαν καὶ ἄλλαι ἐποχαὶ καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι.

Τὸ μέρος τοῦτο τῆς Πελοποννήσου ἐρχόμενον εὐθὺς μετὰ τὴν Ἰταλίαν ψεύδει πολὺ τοὺς ὕμνους τοῦ Λόρδου Βυρῶνος καὶ τοῦ Σατοβριὰν διὰ τὴν Ἑλλάδα· εἶναι τῳόντι μᾶλλον ἄγριον ἢ τερπνὸν, καὶ δὲν θὰ σφάλλωμεν ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἐκτὸς μικροῦ κήπου καὶ μικρᾶς καλύβης ἐπὶ ἑνὸς φυσικοῦ χάσματος τῶν βράχων τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου, τὴν ὁποίαν κατοικεῖ πρὸ ἐτῶν εἷς ἐρημίτης ἀσκητὴς βοηθὸς τῶν ναυαγούντων, τὸ ἀκρωτήριον Τέναρον εἶναι ἔρημον καὶ ἀπάτητον ὑπὸ τῶν ποδῶν ἄλλων θνητῶν. Προχωρῶν τις πρὸς τὴν κοίλωσιν τῆς Λακωνίας κατὰ μικρὸν ἡ φύσις ἐξημεροῦται, φαίνονται κωμοπόλεις καὶ χωρία, ἡ φυτεία ἐξαπλοῦται, καὶ ὅταν φθάσῃ ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐρώτα, ἐκεῖ πλέον εἰσέρχεται εἰς τῆς μυθολογίας μας τὸν ἀληθῆ παράδεισον.

Μετὰ τὴν μεσημβρίαν διήλθομεν τὸν ἀργολικὸν κόλπον, τὴν νῆσον Ὕδραν, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν σαρωνικόν. Περὶ δὲ τὰς ἐννέα τῆς ἑσπέρας εἴμεθα ἐκτὸς τῆς Αἰγίνης, ἐν ᾗ κατῴκησα τρία κατὰ σειρὰν ἔτη ἐπὶ τῶν παιδικῶν μου χρόνων, ὅτε τὸ πολεμικὸν σχολεῖον ἦτον ἐκεῖ. Ἤρχισα νὰ πάσχω ὑπὸ φρικτῆς ἀνησυχίας, ὅσης δὲν ᾐσθάνθην πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν ἀφοῦ ἀφῆκα τὸ Λονδῖνον. Ὅσον ἀνελογιζόμην ὅτι θὰ ἰδῶ τὸν Πειραιᾶ, τὴν μικρὰν ταύτην τῶν ἐνθυμήσεών μου πόλιν, ἐν ᾗ ἕτερα πέντε ἔτη τοῦ μειρακιώδους βίου μου διῆλθον, τοὺς φίλους μου, καὶ τέλος τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν φυλακισμένον πατέρα μου, τόσον ἐν τῇ καρδίᾳ μου ὑπῆρχον αἰσθήματα καὶ ἐντυπώσεις ἀλλεπάλληλα, τὰ ὁποῖα μοὶ εἶναι δυσκολώτατον νὰ παραστήσω.

Περὶ τὰς ἕνδεκα τέλος ἠγκυροβολήσαμεν ἐν τῷ λιμένι Πειραιῶς· ἐν τάχει κατέβην ἐντὸς λέμβου καὶ διευθύνθην εἰς τὴν ξηράν.

— Δὲν ὑπάγεις πρῶτον εἰς τὸ Τελωνεῖον; ἐρωτῶ τὸν πορθμέα μου.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη ... εἶναι πολὺ ἀργὰ ... μοὶ ἀποκρίνεται οὗτος.

Διευθύνθην εἰς ἓν τῶν ξενοδοχείων τῆς πόλεως, διότι τὸ μεσονύκτιον εἶχε παρέλθει, καὶ δὲν ἠδυνάμην βεβαίως πλέον νὰ ἴδω τινὰ τῶν γνωστῶν μου, οὔτε νὰ προχωρήσω εἰς Ἀθήνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ΄.

Ἡ Πρώτη μου Ἡμέρα ἐν Ἀθήναις.

Ὁ Πειραιεὺς ἀπὸ τοῦ 1846 δὲν ἔλαβε μεγάλην αὔξησιν, δηλ: ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἀφῆκα τὴν Ἑλλάδα. Ὑπάρχουν πόλεις, αἵτινες μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν καθίστανται ἀγνώριστοι· ἔλαβεν ἐν τούτοις καλλωπισμόν τινα καὶ τινα ἐλαφρὰν μεταβολὴν, ἥτις χρεωστεῖται πρὸς τὴν Ἀγγλο-γαλλικὴν κατοχὴν, πρὸς τὸν φρούραρχον αὐτῆς Γ. Ἀγγελόπουλον, καὶ πρὸ πάντων πρὸς τὸν Δήμαρχον Κύριον Λουκᾶν Ῥάλλην.

Τὸν Κύριον Λουκᾶν Ῥάλλην εἶδον περὶ τὰς 8 τῆς πρωΐας ἐπιστρέφοντα ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅστις ποτὲ ἀνέγνωσε τὸ βιβλίον μου "ἡ Παγκόσμιος Ἔκθεσις" γνωρίζει τίς εἶναι ὁ Κύριος Λουκᾶς Ῥάλλης. Ἔκτοτε τὸ πρὸς τοῦτον σέβας μου καὶ ὑπόληψίς μου ἔτι ἀνεπτύχθησαν.

Ἡ εἰλικρινὴς φιλία τὴν ὁποίαν διετήρησε καὶ ἐν ταῖς συμφοραῖς τοῦ πατρός μου, ἥτις ζωγραφίζεται ὡς διὰ τοῦ κονδυλίου τῆς Κυρίας Σεβινιέ ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ, ἣν ἐδημοσιεύσαμεν, εἶναι δεῖγμα ἀναντίρρητον τοῦ Ἀνδρὸς τούτου.

Ἀφοῦ τὸν κατησπάσθην, ἡ πρώτη ἐρώτησίς μου ἦτον ἡ ὑπόθεσις τοῦ πατρός μου, καὶ πῶς διάγει ὁ δυστυχὴς οὗτος γέρων.

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ Κυρίου Λουκᾶ Ῥάλλη ἔγεινε σκυθρωπή· μετ' ὀλίγον ὅμως μοὶ εἶπεν: "Ἡ ὑπόθεσις τοῦ πατρός σου ἔλαβε χαρακτῆρα σοβαρώτερον. Εἶμαι κἀγὼ κατατεθλιμμένος, διότι ἐνόμιζον ὅτι τὰ δεινά του ἔμελλον νὰ τελειώσουν. Πλὴν δυστυχῶς ἐξεδόθη τὸ Σάββατον βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐφετῶν, δι' οὗ παραπέμπεται εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον.

—Εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον! . . λοιπὸν εὗρον πειστήριον ἐνοχῆς;

—Δὲν εὗρον τίποτε . . . ὁ πατήρ σου ὑπέπεσεν εἰς ἀπερισκεψίας τινάς, πλὴν ἔνοχος δὲν εἶναι . . . ὄχι, δὲν εἶναι . . .

—Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ λοιπὸν τὸν παραπέμπουν; ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἔκαμε πολὺν κρότον εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον· καὶ δὲν ὑπάρχει εἷς μεθ' οὗ ὡμίλησα, ὅστις νὰ μὴ κατηγορῇ τὴν ἀπερισκεψίαν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν διαγωγήν της.

—Τώρα ὁποῦ ἦλθες ἐνταῦθα θὰ ἴδῃς ἐκ τοῦ πλησίον τὰ πράγματα, καὶ θέλεις πληροφορηθῇ ὀφθαλμοφανῶς πόθεν προέρχονται τὰ δυστυχήματα ταῦτα. Ὁ πατήρ σου ἔχει φίλους πολλούς, ἀλλὰ τὸ Προξενεῖον τῷ ἐπρομήθευσεν ὄχι ὀλιγωτέρους ἰσχυρωτάτους ἐχθρούς. Κατα δυστυχίαν εὑρέθησαν εἰς τὰ πράγματα ὅλοι ἐχθροί του, καὶ οὐδεὶς τῶν φίλων του τὴν φορὰν ταύτην· ὅθεν ὁ λάκκος του ἐσκάφη βαθύτατος, ἀλλ' ἐλπίζω εἰς τὴν ἀθωότητά του καὶ εἰς τὸν Ὕψιστον ὅτι τέλος θὰ καταφανῇ ἡ ἀλήθεια.

—Λοιπὸν θὰ μᾶς καταβιβάσουν μέχρι τῆς βαθμίδος τῶν κακούργων! . . .

—Ὁ πατήρ σου θὰ κάμῃ καὶ πρέπει νὰ κάμῃ ἀνακοπὴν εἰς τὸ Ἐφετεῖον· πλὴν ἀμφιβάλλω ἂν τὸ Ἐφετεῖον ἐκδόσῃ βούλευμα ἀθωωτικόν. Τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως φρονῶ ὅτι ἀφοῦ ἅπαξ τὸ πρᾶγμα κατήντησεν ἕως ἐδῶ, εἶναι πολὺ καλήτερον ἡ ὑπόθεσις νὰ διασαφισθῇ ἐνώπιον δικαστηρίου δώδεκα ἐνόρκων, ἐνώπιον ἑνὸς ἀκροατηρίου τοῦ κοινοῦ, παρὰ ν' ἀθωωθῇ παρ' ἑνὸς βουλεύματος τοῦ Ἐφετείου. Τοῦτο δύναται ν' ἀφήσῃ στίγμα καὶ νὰ δώκῃ ὑπονοίας ὅτι τὰ μέσα αὐτοῦ καὶ τῶν φίλων του τὸν ἀπήλλαξαν.

—Κἀγὼ εἶμαι τῆς αὐτῆς γνώμης, Κύριε Ῥάλλη . . μολονότι ἡ θέσις αὕτη εἶναι σκληρὰ καὶ τῆς ἐσχάτης ταπεινώσεως δι' ἕνα ὅστις κατέσχεν ἄχρις ὥρας ἐν τῇ Κοινωνίᾳ θέσιν ἔντιμον καὶ διακεκριμμένην· κἀγὼ ἐπιθυμῶ ἓν δικαστήριον καὶ ἓν ἀκροατήριον νὰ ἴδῃ τὰς μηχανὰς καὶ πιεστήρια, τὰ ὁποῖα ὁ Ἄννινος καὶ ὁ ἄθλιος Ποτλῆς κηρύττουν εἰς τὸν κόσμον ὅλον ὅτι ἔχουν ἀνὰ χεῖράς των.

—Οὕτως εἶναι τὰ πράγματα! θὰ εὕρῃς ὀλίγον ἠλλοιωμένον τὸν πατέρα σου, πλὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄγει πρὸς τὸ βέλτιον, διέκοψεν ὁ Κύριος Ῥάλλης.

Μοὶ ἐπρότεινεν ἀκολούθως νὰ διέλθω μετ' αὐτοῦ τὴν Κυριακήν, πλὴν ἡ ἀνυπομονησία μου διὰ νὰ ἴδω τὸν πατέρα μου δὲν μοὶ τὸ ἐπέτρεπεν· ἐνοικίασα ἅμαξαν, καὶ διευθύνθην ἀμέσως εἰς Ἀθήνας.

Δὲν δύναμαι νὰ κρύψω ὅτι ἡ ἀθλία ὁδὸς ἡ πλήρης λάκκων καὶ ὑπὸ νεφῶν ἀφρικανοῦ κονιορτοῦ κεκαλυμμένη ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας προξενεῖ λίαν δυσάρεστον ἐντύπωσιν ἐπὶ τοῦ ἐξ Εὐρώπης προερχομένου, ἵνα μὴ εἴπω ἐπὶ τοῦ πρὸ ἑβδομάδος κατοικοῦντος τὸ Λονδῖνον. Παραλείπω τὸν καύσωνα τοῦ ἡλίου, καὶ τὴν θλίψιν μου νὰ ἴδω καὶ τὰ πρὸ 15 ἐτῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς μιᾶς καὶ μόνης δημοσίου λεωφόρου φυτευθέντα δένδρα, ἀντὶ ν' ἀναπτύσσωνται καὶ διὰ τῶν κλάδων των μετριάσουν τὸν καύσωνα τοῦτον, τοὐναντίον ἐκ τῆς παραμελήσεως ἡμιεμαράνθησαν· καὶ ἂν μικρὸν ἔτι ζοῦν, ζοῦν διὰ νὰ δείξουν πρὸς τὸν ἐπισκεπτόμενον τὸν τόπον τὰ ὠχρὰ καὶ κονιορτοφόρα φύλλα των, ὑπὸ τὴν ἄσκιον σκιὰν τῶν ὁποίων οὔτε ὁ διψῶν Βεδουΐνος τῆς ἐρήμου ἤθελεν ἐπιθυμήσει ποτὲ ν' ἀναπαυθῇ.

Ἡ ἐν Ἀθήναις εἴσοδος εἶναι ἔτι ταπεινοτέρα· καλυβοφόρος καὶ ῥυπαρὰ εἶναι ὡς μία τῶν ἐσχάτων κωμοπόλεων τῆς Εὐρώπης. Ἐὰν ὁ ναὸς τοῦ Θυσέως καὶ ἡ Ἀκρόπολις δὲν ὑψοῦντο ἄνωθεν ταύτης, ἤθελες νομίζει ὅτι εἰσέρχεται εἰς τὸ Spitelfields τοῦ Λονδίνου. Πρὸς Θεοῦ! ἄρα αἱ Ἀθῆναι, εἶπον κατ' ἐμαυτόν, εἶναι τώρα χείρονες ἢ ὅτε τὰς ἀφῆκα, ἢ ἐκ μετριοφροσύνης παρουσιάζουν ἐν πρώτοις πρὸς τὸν περιηγητὴν πενιχρὸν ἐξωτερικόν, ὅπως βαθμηδὸν τῷ δείξουν καὶ τὰ θέλγητρά των!

Ἐκ τοῦ ξενοδοχείου διευθύνθην πάραυτα μετὰ τοῦ γραμματέως τοῦ Κυρίου Λουκᾶ Ῥάλλη Χιονᾶ (ὅστις μετὰ δύο ἑβδομάδας ἔπεσε βαρέως πληγωμένος ὑπὸ τῆς βολῆς τοῦ περιφήμου Ἀρχιλῃστοῦ Βελούλη τολμηρῶς προσβαλόντος πρὸ τῶν θυρῶν τῶν Ἀθηνῶν τὴν περίπολον τῶν Γάλλων) εἰς τὴν συνοικίαν λεγομένην τῆς Πλάκας. Ἐκεῖ ἐν οἰκιδίῳ ἐκ τριῶν θαλάμων ἐφυλάττετο ὑπὸ δύο κλητήρων ὁ πρῴην Πρόξενος τῆς Σμύρνης.

Δεκαετὴς ἀπουσίαμας, δεκαετὴς ἀποχωρισμὸς τῶν γονέων μας εἶναι ὁλόκληρος βίος. πλὴν νὰ ἐπα-

Ὁ Κύριος Κωνσταντῖνος Λεβίδης.
Συντάκτης τῆς Ἐλπίδος.

νεύρῃ τις τούτους ἐν τοιαύτῃ ἀδίκῳ θέσει, νὰ τοὺς ἐπανεύρῃ ἠλλοιωμένους ἐκ τῆς ἡλικίας, ἠλλοιωμένους ἐκ τῶν δεινῶν, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς ἐὰν βλέπῃ κατ' ὄναρ τὰ φάσματα αὐτῶν, ἢ τὰ ζῶντα εἴδωλά των.

Ἐνηγκαλίσθημεν ἀμοιβαίως δακρύοντες.

Ἐγὼ ἐσκλήρυνον ὅσον ἠδυνάμην τὴν καρδίαν μου, ἔκρυπτον τὴν θλίψιν μου καὶ προσεπάθουν νὰ τὸν παρηγορήσω· πλὴν ὁ Κύριος Ξένος ἦτο δακρύῤῥους καὶ καταβεβλημένος· τὸ δὲ φοβερὸν βούλευμα τοῦ νέου Εἰσαγγελέως Γρυπάρη, φαίνεται, τὸν εἶχε λίαν καταφοβίσει.

Δύο κατὰ σειρὰν ὥρας ἐρωταποκρινόμεθα πρὸς ἀλλήλους περὶ διαφόρων ἀντικειμένων. Τῷ ἐδιηγήθην τὰ μετὰ τοῦ Ξανθοπουλίδου συμβάντα μου, καὶ τῷ προσέθεσα ὅτι δὲν ἠδυνάμην πλέον τῆς μιᾶς ἑβδομάδος νὰ διατρίψω ἐν Ἀθήναις, καθ' ὅτι εἶχον ἀπαραίτητον ἀνάγκην νὰ μεταβῶ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐκεῖθεν εἰς Σμύρνην ὅπως ἴδω καὶ τὴν μητέρα μου· ἐκεῖθεν δὲ ἔμελλον νὰ ἐπανέλθω εἰς Ἀθήνας.

Μετ' ὀλίγον τὸν ἀφῆκα ὅπως ἐπισκεφθῶ τὸν Κύριον Λεβίδην, ὅστις πρῶτος διὰ τῆς Ἐλπίδος του ὕψωσε τὴν φωνὴν κατὰ τῆς καταδρομῆς τοῦ πατρός μου. Τὸν εὗρον πάσχοντα ὑπὸ ποδαλγίας καὶ μὴ δυνάμενον νὰ κινηθῇ.

Ὁ Κύριος Κ. Λεβίδης εἶναι ἐκ τῶν πνευματωδεστέρων καὶ φιλοπονωτέρων ἀνδρῶν τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος. Τὸ κονδύλιόν του ἀφοῦ εἶναι γλαφυρώτατον, εἶναι καὶ διπλωματικώτατον. Ἔχει δ' εὔστροφον τὸν νοῦν τοσοῦτον, ὥστε αἱ ἰδέαι του περιστέφονται κατ' ἀρέσκειάν του· τοσοῦτον δὲ προχείρως διαχειρίζεται τὴν καταλληλίαν τῶν λέξεων ἐν ταῖς φράσεσιν, ὡς ὁ ἐπιτηδείως ῥίπτων, δράττων καὶ περιστρέφων δέκα μῆλα ἐν ταῖς παλάμαις του. Ἐν τῇ συνομιλίᾳ του εἶναι ἁπλοῦς καὶ ἀφελὴς μὴ δίδων ποσῶς δείγματα πολιτικοῦ ἐφημεριδογράφου, ὅστις πρὸ εἴκοσι ἐτῶν πιστῶς ἀκολουθεῖ παρὰ πόδας τὴν πολιτείαν, καὶ πάντοτε τολμηρῶς καὶ ἀμεροληπτως ἐῤῥάβδισε τοὺς ἁμαρτήσαντας αὐτῆς Ἄρχοντας. Εἶναι ὑπὸ τρίτον γάμον μετὰ ἀξιολογωτάτης Κυρίας· ἔχει θυγατέρας χαριτοβρύτους ἐκ τῶν δύο του πρώτων.

Ὁ Συντάκτης τῆς Ἐλπίδος ἠκολούθησεν ἐνταῦθα τὴν ἀκόλουθον ἰδέαν τοῦ Δόκτωρος Ζούσωνος: "Ὅταν τις δὲν νυμφεύηται ἐκ δευτέρου μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του, λέγει ὁ μέγας λεξικογράφος τῆς Ἀγγλίας, εἶναι σημεῖον ὅτι ἡ ἀποθανοῦσα τῷ ἐνέπνευσεν ἀηδίαν· ἐνῷ νυμφευόμενος τὸ δεύτερον ἀποδίδει μεγάλην τιμὴν ἐν τῇ ἀναμνήσει αὐτῆς, διότι δεικνύει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ἐκείνη τοσοῦτον εὐτυχῆ τὸν κατέστησεν, ὥστε ἐπιταχύνει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν ἔγγαμον β[illegible]"

Ὁ Κύριος Κ. Λεβίδης ἐξεφράσθη ὡς καὶ ὁ Κύριος Λουκᾶς Ῥάλλης ἐπὶ τοῦ ἐκδοθέντος κατὰ τοῦ πατρός μου βουλεύματος· ὅτι δηλ: ἡ ὑπόθεσις αὕτη, εἶναι πολὺ καλήτερον, ἀφοῦ τοιοῦτον ἔδωκε σκάνδαλον, ν' ἀναλυθῇ ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων καὶ τοῦ δημοσίου, ἢ νὰ τελειώσῃ δι' ἀνακοπῆς εἰς τὸ Ἐφετεῖον.

Τὴν συνομιλίαν μας διέκοψαν δύο ἀρχαῖοι συμμαθηταί μου, ὁ ὑπολοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ Βουλιούκης, καὶ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ αὐτοῦ σώματος Ζάχος, οἵτινες εἰσῆλθον δι' ἐπίσκεψιν.

Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθον μετὰ τούτων καὶ διευθύνθην εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου Δαμιανοῦ καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸν τοῦ Κυρίου Διομήδους, δηλ: τῶν δύο Δικηγόρων τοῦ πατρός μου. Τὸν δεύτερον δὲν εὗρον, πλὴν παρὰ τοῦ Κυρίου Δαμιανοῦ ἐπληροφορήθην τὰ καθέκαστα, καὶ εἰσῆλθον ἔτι πλέον εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἱστορίας ταύτης.

Μετὰ μίαν ὥραν διευθύνθην εἰς τ' Ἀνάκτορα, ἔδωκα τ' ὄνομά μου διὰ νὰ παρουσιασθῶ πρὸς τὴν Α. Μ. καὶ ἐκεῖθεν μετέβην πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ πρῴην Πρωθυπουργοῦ Κυρίου Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου. Ἦτον ἀπὼν ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης τὴν ὥραν ἐκείνην. εὗρον ὅμως τὴν ἀξιέραστον καὶ πνευματώδη σύζυγόν του ἐν μέσῳ πλήθους ἐπισκέψεων. Μεταξὺ τούτων ἀνεγνώρισα τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Πρασακάκην, καὶ τὸν Κύριον Δ. Σοῦτζον ποτὲ Δικαστήν. Ἡ ὁμιλία ἦτο γενικὴ περὶ διαφόρων ἀντικειμένων, καὶ τροχάδην περὶ ἐκείνης τοῦ πατρός μου. Ὁ Κύριος Πρασακάκης ἀνεχώρει, καὶ ἡτοιμαζόμην κἀγὼ ν' ἀποχαιρετήσω, ὅτε ἡ θύρα ἀνοίγεται, καὶ νέος μετρίου ἀναστήματος καὶ στρογγύλου ῥοδόχρου προσώπου, ῥοδινὸς καὶ μοσχοβόλος εἰσέρχεται· κλίνει τὸ σῶμα τεχνικώτατα πρὸς τὴν Κυρίαν Μαυροκορδάτου, χωρὶς ποσῶς νὰ προσέξῃ ἂν ἄλλος τις εὑρίσκεται ἐν τῇ αἰθούσῃ, καὶ καθίζει ἐπὶ καθίσματος ἄντικρυ αὐτῆς ἀερίζων διὰ τοῦ λευκοῦ ῥινομάκτρου του τὸ κάθυγρον καὶ ἐρυθροῦν αὐτοῦ πρόσωπον.

—Τί κάμνετε, Κύριε Σπηλιωτάκη; πῶς εἶσθε; ἐρωτᾷ ἡ Κυρία Μαυροκορδάτου.

Ἂς ἐννοήσῃ ὁ ἀναγνώστης τὸν γαλβανισμόν μου ἐν τῇ ἀκοῇ τοῦ ὀνόματος τούτου. Ὄχι, δὲν εἶναι ἀμφιβολία! εἶπον, κατὰ τὴν πρώτην καλημέραν τῶν Ἀθηνῶν ἔχω τὸν Γανυμίδην ἐνώπιόν μου. Ἰδοὺ ὁ οἰνοχόος τοῦ Ποτλῆ, ὁ Μέλιτος τοῦ Ἀννίνου.

—Πολὺ καλὰ, Κυρία μου, σᾶς εὐχαριστῶ . . . ὁ καύσων τοῦ θέρους ἤρχισεν ἤδη νὰ γίνεται ἐπαισθητός· ἐξῆλθον πρὸ μικροῦ τοῦ οἴκου μου ὅπως κάμω τινὰς ἐπισκέψεις. Ἐπεσκέφθην τὸν Κύριον Οὐάϊς, τὸν Κύριον Ποτλῆν . . . .

—Τὸν Κύριον Στέφανον Ξένον ἐκ Λονδίνου γνω-

Ὁ Στρατηγὸς Οὐΐνταμ.

— **Κύτταξε** *'δῶ Γκρίλωκ! πρέπει νὰ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν Στρατάρχην νὰ ζητήσω βοήθειαν· ἂν φονευθῶ καθ' ὁδὸν, κάμε γνωστὸν διὰ τίνα λόγον ἐγκατέλειψα τὴν θέσιν μου.*

μεθα φρενῶν καὶ κοινοῦ νοός. Ὁ Ὄθων, λέγεις, διέφθειρε πάντα τίμιον ἕλληνα· ἀλλ' ἡ διαφθειρομένη τιμὴ δὲν ἦτο ποτὲ τιμή. Ὁ Ὄθων εἰσήγαγε τὴν γερμανικὴν πολυτέλειαν· ἀλλ' ὁ ἕλλην ὁ ἀπεκδυόμενος ἐν τοσούτῳ βραχεῖ χρόνῳ καὶ τοσοῦτον εὐκόλως τὸν ἐθνισμόν του, ἵνα παραδεχθῇ τὸν ξενισμόν, δεικνύει ὅτι δὲν ἔχει ποτὲ ἐθνισμόν. Ὁ Ὄθων ἐταπεινώθη κατὰ τὰ Μουσουρικὰ καὶ τὰ Παρκερικά· οὔτε ὁ Ὄθων οὔτε ἡ Ἑλλὰς θέλουν ταπεινωθῇ ἐν τῇ ἀδεκάστῳ ἱστορίᾳ. Τρεῖς γίγαντες ἕνεκα τῆς ἀντιζηλίας των ὅταν λακτίζουν καὶ ρίπτουν εἰς τοιαύτην θέσιν ἓν μικρὸν καὶ νεοσύστατον ἔθνος, ἡ ταπείνωσις δὲν πίπτει ἐπὶ τούτου. Ὅσον διὰ τὰ Ἠπειρωτικά, ἡ χορδὴ εἶναι λεπτοτάτη διὰ νὰ τὴν ἐγγίξῃ τις· θέλει ἠχήσει τοὺς πενθίμους ἐκείνους ἤχους τῶν δυστυχῶν Χριστιανῶν τῆς Τουρκίας, τοὺς ὁποίους οἱ νέοι Θρασύβουλοι τῆς νέας Ἑλλάδος ἔδραμον νὰ ἐλευθερώσουν, καὶ ἀντὶ ἐλευθερίας τοῖς ἀνέσκαψον τάφον καὶ διήρπασαν τὰ ὑπάρχοντά των. Τοὐναντίον ὁ Ὄθων ἔδειξε διὰ τοῦ τολμηροτάτου κινήματός του ὅτι ἔχει ἀληθῶς ἑλληνικὴν καρδίαν, διότι διεκινδύνευσε τὸ πᾶν, τὸν θρόνον του, ὅπως ἀκολουθήσῃ τὴν μίαν καὶ μόνην τότε ἐπιθυμίαν τῶν λαῶν αὐτοῦ, ταῦτα τὰ Ἠπειρωτικά.

— Λοιπόν, κατὰ τοὺς λόγους σου, ὑμεῖς οἱ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἕλληνες φρονεῖτε ὅτι ὁ Ὄθων εἶναι ἄγγελος, καὶ ὅτι ὅλα τὰ δεινὰ τῆς Ἑλλάδος προέρχονται παρ' ἡμῶν τῶν ἰδίων.

— Ἡ Ἰουδαία, φίλε μου, τὴν σήμερον δὲν εἶναι ἡ Ἱερουσαλήμ. Ἡ Ἑλλάς, ἡ πραγματικὴ Ἑλλάς, ἡ Ἑλλὰς τῶν αἰώνων δὲν εἶναι αἱ σημεριναὶ Ἀθῆναι· οὔτε πάλιν οἱ βράχοι τῆς Πελοποννήσου, ὄχι, δὲν εἶναι ὁ αὐτοχθονισμός. Τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ γνησίων ἑλλήνων δὲν εἶναι αἱ τριάκοντα τῶν Ἀθηνῶν χιλιάδες· ἐκεῖνοι οἵτινες καλλωπίζουν διὰ τῶν γενναίων αὐτῶν κληροδοσιῶν τὸν τόπον τοῦτον οἱ ἀληθῶς τοῦ ἔθνους ἀντιπρόσωποι ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, οἱ ἀληθῶς τὴν καρδίαν ἕλληνες εἶναι οἱ μακρόθεν ὀνειρευόμενοι τὴν γῆν ταύτην ὡς τὴν ὑποσχεθεῖσαν αὐτοῖς χώραν τῆς Ἐπαγγελίας.

Ἐκεῖνοι δὲν ἀγνοοῦν τὴν ἀληθῆ διαφθορὰν ἐν ᾗ ὑμεῖς ὡσημέραι βυθίζεσθε. Σᾶς βλέπουν ὁμοιάζοντας ὡς μέγα βῶλον κορινθιακῆς σταφίδος κολληθέντας τὸν ἕνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἐκ τοῦ λίπους τῶν πολιτικῶν παθῶν σας, καὶ δὲν λυποῦνται διόλου, διότι γνωρίζουν ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ πυγμῇ τοῦ πρώτου Κρόμβελ τῆς νέας Ἑλλάδος ἀμέσως θέλετε διασκορπισθῇ. Μίαν ἡμέραν ὅτε ἡμεῖς πλέον δὲν θὰ ὑπάρχωμεν ἴσως, ἡ Ἑλλὰς θέλει ἰδεῖ δέκα, ἐὰν ὄχι ἑκατόν, διὰ μιᾶς ἕλληνας μετ' εὐρωπαϊκῆς ἀνατροφῆς καὶ μεγάλης ἀνεξαρτήτου περιουσίας, μετὰ πείρας, παιδείας και ἀκραιφνοῦς πατριωτισμοῦ ἀφιλονεικητὶ ν' ἀναβοῦν ἐπὶ τῆς ἐξουσίας, καὶ νὰ ἐφαρμόσουν ὅ,τι ἐν Εὐρώπῃ εἶδον καὶ ἐσπούδασαν. Τότε ὁ αὐτοχθονισμὸς διὰ μιᾶς θὰ παύσει· τὸ μικρὸν τοῦτο ἔθνος διὰ μιᾶς θὰ ρυθμισθῇ, καὶ τότε ἀναλυομένη ἡ Βασιλεία τῆς ἐποχῆς ταύτης θὰ ἐπικληθῇ, Βασιλεία θαυματουργός. Τότε ὁ Ἕλλην θ' ἀπορήσει νὰ ἰδῇ τὸν νέον Ὄθωνα ξένον τῶν ἐθίμων μας, ξένον τῆς φυλῆς μας, ξένον καὶ αὐτῆς τῆς θρησκείας μας νὰ δράξῃ μεταξὺ τῶν λεπτῶν δακτύλων του δημαγωγουμένον Κράτος ὑπὸ πεντήκοντα στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν δημαγωγῶν· ὑπὸ δημαγωγῶν οἵτινες ἐσπάρησαν καὶ ἀνεφύησαν ἐντὸς τῶν σπλάγχνων τῆς δουλοκρατείας μας· ηὐξήνθησαν καὶ ἠνδρώθησαν ἐντὸς τῶν χρόνων τῆς ἀμαθείας, τῆς ἀναρχίας καὶ τῆς ἐπαναστάσεώς μας, καὶ οἱ ὁποῖοι ἐγήρασαν καὶ ἀναπαύονται ἤδη ἐπὶ τῶν νώτων μυρίων δορυφόρων καὶ τοιούτων, ἕκαστος τῶν ὁποίων διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς κρατεῖ γυμνὴν τὴν μάχαιραν, καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὸ δύκτιον τοῦ ψεύδους, τῆς συκοφαντίας καὶ τῆς ἐπιβουλῆς· θέλει ἀπορήσει νὰ ἰδῇ τὸν νέον Ὄθωνα ὅτι ἅμα ἐννόησεν ὅτι ἀντὶ συμβούλων εἶχε πλησίον του ἄνδρας ἐργαζομένους ὅπως ἕκαστος ὑποσκελίσῃ τοὺς ἄλλους καὶ φέρῃ τοὺς ἑαυτοῦ συγγενεῖς πέριξ τοῦ στέματός του, ἄνδρας οἵτινες χάριν τῆς λιμοδοξίας καὶ των παθῶν των ἐπώλουν ἀντὶ διδράχμου πρὸς τὰς ξένας Δυνάμεις τὴν Πατρίδα των, θέλει ἀπορήσει, λέγω, ὅτι ἀνεδείχθει ἀνώτερος τούτων ὅλων, καὶ ὅτι μετὰ φλέγματος γερμανικοῦ ἀνεβίβασε κατὰ σειρὰν ἕκαστον ἐπὶ τῆς ποθητῆς ταύτης ἐξουσίας, τὸν ἔδειξεν, ὡς τὸ δημοπρατούμενον πρᾶγμα, πρὸς τὸν κόσμον ὅλον τί ἀξίζει, ἐγύμνωσεν αὐτὸν καὶ ἀπὸ τοῦ τελευταίου χιτῶνός του, ἐδιχονόησε τοὺς ὀπαδούς του, καὶ τέλος μόνον τὸν ἀφῆκε ἄνευ κρότου νὰ κρημνισθῇ· καὶ ἐν τῷ κρημνισμῷ αὐτοῦ διεῤῥάγη ἡ πολύχρους τοῦ σάπωνος πομφόλυξ, ἥτις ἐγοήτευε τοὺς ὀφθαλμούς μας.

— Κάμνεις μέγα ἄδικον εἰς τὸ ἔθνος τὸ νὰ θέλῃς νὰ δείξῃς ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐγέννησε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Βασιλείας οὐδένα πολιτικὸν ἄνδρα, καὶ ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ὄθων εἶναι ὁ μέγας αὐτῆς ἀνήρ.

— Οὔτε ἥμισυ πολιτικὸν ἄνδρα ἐγέννησε πρὸς αἶσχος αἰώνιον τῆς νῦν ἐποχῆς μας. Μέγας ἀνὴρ εἶναι ὅστις ἐκλέγει τὸ δίκαιον μετ' ἀκλονήτου ἀποφάσεως· ὅστις, ὑπομένει μετὰ φρονήσεως καὶ καρτερίας τὰς ἐξωτερικὰς καὶ ἐσωτερικὰς δυσχερεῖς περιστάσεις· ὅστις, ἐὰν σήμερον δελεασθῇ ὑπὸ ἀπαταιῶνος φίλου του, αὔριον, ἅμα ἐννοήσῃ τὴν ἀπάτην του, δὲν αἰσχύνεται νὰ τὴν ἀνορθώσῃ· ὅστις μένει ἀτά-

ραχος ἐν καιρῷ τῶν καταιγίδων, ἀναπαύεται ἐπὶ τῆς ἠθικῆς, τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ. Καὶ τίς ἄλλος τοῦ Ὄθωνος ἔδειξεν ἐν Ἑλλάδι ἄχρις ὥρας τὰ προσόντα ταῦτα τῶν μεγάλων ψυχῶν; Ἡ Κοινωνία ἑνὸς ἔθνους ὁμοιάζει ὡς τὰ κύματα τῶν πλουσίων ἐκείνων μεταξίνων ὑφασμάτων, ἅπερ ὀνομάζουν ὁλοσηρικά· διὰ νὰ τ' ἀντιληφθῇ δέ τις καλῶς, πρέπει νὰ τὰ στρέψῃ πανταχόθεν, ἄλλως τε τὰ σκιερὰ χρώματα θέλουν μᾶς ἀπατήσει. Διὰ νὰ γνωρίσῃ δέ τις τὴν Κοινωνίαν μας, πρέπει νὰ τὴν στρέψῃ πανταχόθεν· καὶ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ πράξῃ τοῦτο, πρέπει νὰ πατῇ ἐπὶ ὑψηλοτέρου τόπου. Δὲν δύναται ὁ ἐπὶ ταύτης καθήμενος νὰ τὴν ἐξετάσῃ, ἀλλ' ὁ μακρόθεν. Πρέπει, λέγω, νὰ ἵσταται ἐπὶ ἄλλου ὑψηλοτέρου τόπου, ἀπὸ περιωπῆς καθαρωτέρας, καὶ νὰ ἔχῃ ἐνώπιόν του ἀφθονίαν ἄλλων δειγμάτων διὰ νὰ τὴν συγκρίνῃ, μακρὰν πάσης ἀντιζηλίας, μακρὰν παντὸς συμφέροντος. Ἡ δὲ περιωπὴ αὕτη εἶναι οἱ Παρίσιοι, τὸ Λονδίνον, αἱ ὑψηλότεραι τῆς ὑδρογείου μας κορυφαί. Ἐκεῖθεν ἡμεῖς οἵτινες δὲν γνωρίζομεν οὔτε τοῦ μὲν τὸ πρόσωπον οὔτε τοῦ δέ, τῶν ὁποίων αἱ συμπάθειαι καὶ ἀντιπάθειαι μόνον ἀπὸ τῆς διαγωγῆς σας ἀπορρέουσιν, οἵτινες ἔχομεν ἓν καὶ μόνον ἀντικείμενον ἔρωτος τὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος, ἐκεῖθεν ἡμεῖς μόνον τ' ἀποτελέσματα βλέπομεν, ἀναβιβαζόμενον τὸν μέν, ἵνα ἐκδικηθῇ τὸν δέ· καταβιβαζόμενον τὸν μέν, ἵνα δολοφονήσῃ τὸν δέ· τὸν δὲ τρίτον ζῶντα μόνον ὑπὸ ἀγωνιῶσαν ἀμύνην. Κραυγάζετε καὶ κομπάζετε διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πλουσίους ὁμογενεῖς σας, διὰ τὴν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μεγάλην Ἑλλάδα· ἐπικαλεῖσθε τῆς συνδρομῆς των, καὶ ἄν τις τούτων ἔλθῃ ἵνα ζήσῃ μεταξὺ ὑμῶν, τὸν ἀποκαλεῖτε ἑτερόχθονα καὶ τὸν δολοφονεῖτε. Στρέφετε τὸν νόμον ὡς σφῦραν κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀθώου. Ἔχετε φυλακὰς ἐν αἷς νυμφεύεται τὸ ἔγκλημα μετὰ τῆς ἀρετῆς. Ὁ Ὄθων εἶναι οἱ Ὑπουργοί σας; ὁ Ὄθων εἶναι οἱ Εἰσαγγελεῖς σας; ὁ Ὄθων εἶναι οἱ Ἀστυνόμοι σας; ὁ Ὄθων εἶναι οἱ Δικασταί σας; Βιάζομαι ν' ἀναπωλήσω τὸν αἰσώπιον μῦθον τῆς ἀλώπεκος, ἥτις, ὅτε πρῶτον συνηντήθη μετὰ τοῦ λέοντος τοσοῦτον ἐφοβήθη, ὥστε παρὰ μικρὸν ἤθελεν ἐκ τοῦ φόβου της ἀποθάνει· τὴν δευτέραν ἐφοβήθη μέν, ὄχι ὅμως ὡς τὴν πρώτην· τὴν δὲ τρίτην τοσοῦτον θάρρος ἔλαβεν, ὥστε τὸν ἐπλησίασε διὰ νὰ συνομιλήσουν.

Πρὸ τριάκοντα ἔτη ἤμεθα ἄθλιοι, ἐλεεινοί, πλάνητες, φερέοικοι ὡς οἱ Ἰουδαῖοι· ἡ δὲ Θεία Πρόνοια μᾶς κατέστησεν ἐλευθέρους, καὶ πρὸς συμπλήρωμα μᾶς ἐχάρισε Βασιλέα τέκνον μεγάλης οἰκογενείας, νέον χρηστόν, ἐνάρετον καὶ ἀθῶον ὡς μίαν παρθένον· διὰ δὲ τούτου αὕτη μᾶς εἰσήγαγε διὰ μιᾶς εἰς τὴν μεγάλην τοῦ πολιτισμένου κόσμου οἰκογένειαν, ἐνῷ ἡ ἐκτεταμένη γείτων ἡμῶν ἔμεινεν ἐκτὸς κεκλεισμένη· τὸν ὑπεδέχθημεν μετ' ἐνθουσιασμοῦ, ὠμνύομεν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ συνερρέομεν πανταχόθεν διὰ νὰ τὸν ἴδωμεν· βαθμηδὸν τὸν ἐσυνειθίσαμεν. Ὁ ἐγωισμὸς τοῦ νῦν ἕλληνος, ἡ ἀστασία του καὶ ἡ ἡμιμάθειά του εἰς τοιοῦτον φθάνει βαθμόν, ὥστε κατήντησε νὰ φαντάζηται ν' ἀναβῇ μέχρι τούτου. Ἐλησμονήσαμεν τὸ μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ Ἡγεμόνος ὕψος. Ἀποδίδομεν τὰ σφάλματα τῶν πολιτικῶν μας ἀνδρῶν, τὰ ἀσυγχώρητα ἁμαρτήματά των πρὸς τὸν Ἡγεμόνα μας· καὶ πότε; ὅταν ἔχωμεν Σύνταγμα. Καὶ δὲν συλλογιζόμεθα οἱ ἄθλιοι ὅτι, ἂν μᾶς λείψῃ μίαν στιγμὴν ὁ Ἡγεμὼν οὗτος, παύει ἡ ὕπαρξίς μας; ὅτι ἡ μεγάλη πολιτισμένη οἰκογένεια μεταξὺ τῆς ὁποίας εἰσήλθομεν μᾶς θεωρεῖ ὡς κακοανατεθραμμένα τέκνα, καὶ καιροφυλακτεῖ ἵνα μᾶς ἀπολακτίσῃ ἔξω τῆς ὁμηγύρεώς της· τέλος δὲν συλλογιζόμεθα ὅτι τὸ 1821 δὲν ἔχει τὴν ἐλαχίστην συγγένειαν μετὰ τοῦ 1857.

— Ἡ ὥρα παρῆλθε, καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἐξακολουθήσω τὴν συνομιλίαν ταύτην. Εἶναι ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐλεύσεώς σου ἐν Ἀθήναις, προσέθεσεν ὁ φίλος Π.... ἀφεύκτως θέλω ἐλθεῖν μετ' ὀλίγας ἡμέρας διὰ νὰ σ' ἐπισκεφθῶ· ἴδε καὶ τοὺς λοιποὺς πατρικοὺς φίλους σου, καὶ ὅταν παρὰ πάντων πληροφορηθῇς πόθεν προῆλθεν ἡ καταδρομὴ τοῦ πατρός σου, ὅταν πεισθῇς ὅτι ἐντὸς τῶν Ἀνακτόρων καὶ οὐχὶ ἐντὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν ἐχαλκεύθη ὁ μῦθος οὗτος τῆς Κιβδηλείας, τότε εἶμαι περίεργος νὰ ἴδω ἂν ἐξακολουθῇς τὴν αὐτὴν γλῶσσαν.

— Ὅταν καὶ τοῦτο πληροφορηθῶ διὰ τῶν δύο μου ὀφθαλμῶν, ἀκόμη καὶ τότε θὰ διαρρήξω τὰ ἱμάτιά μου μόνον κατὰ τῶν ἀνάνδρων δούλων τῆς νέας Ἑλλάδος Σπηλιωτάκη, Ποτλῆ, Μεταξᾶ, Ἀννίνου κτλ. οἵτινες τοσοῦτον μοχθηρῶς διὰ μικρὰν ἐφήμερον ἐξουσίαν ἐπώλησαν τὴν συνταγματικήν των ἰσχύν, ἐπώλησαν τὴν τιμήν των, ἐπώλησαν τὴν ψυχήν των, ἐπώλησαν τὴν Πατρίδα των, καὶ ἠπάτησαν τὸν Ἡγεμόνα των. Ἀνεδείχθησαν δήμιοι ἀποτροπαιότεροι καὶ τοῦ περιφήμου τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως Σαμψῶνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ.

Ἡ φυλακὴ τοῦ Καρπολᾶ ἢ Καρβολᾶ.

Διῆλθον τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς ἀναλογιζόμενος ὅλην τὴν μετὰ τοῦ πατρικοῦ φίλου μου Κυρίου

Π.... συνδιάλεξιν, καὶ δὲν δύναμαι νὰ κρύψω ὅτι πολλάκις κατ' ἐπανάληψιν ἡ καρδία μου ἐῤῥίγησαν ἐν τῇ ἰδέᾳ ὅτι, ἐὰν ἡ καταδρομὴ προέρχηται ἐκ τοῦ ὕψους ἐκείνου, ὁ κίνδυνος τῆς θέσεώς μας ἦτο προφανέστατος.

Πολὺ πρωῒ ἐπέστρεψα παρὰ τῷ Κυρίῳ Θ. Ξένῳ καὶ τῷ ἐδιηγήθην ὅσα ἤκουσα.

—Δὲν τὰ πιστεύω, μοὶ εἶπεν οὗτος, καὶ πολλοὶ ἄλλοι μοὶ ἐξεφράσθησαν τὴν αὐτὴν γνώμην καὶ προσεπάθησαν παντοίως διὰ νὰ μὲ πείσουν, πλὴν δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ τοιαύτην ἰδέαν, ἐκτὸς ἐὰν οἱ ἐχθροί μου μὲ παρέστησαν μὲ τὰ χειρότερα τοῦ κόσμου χρώματα.

Ὁ Κ. Ξένος ἦτον εἰς μέγιστον ἐρεθισμὸν· εἶχε λάβει τὸ βούλευμα καὶ ἀναγινώσκων τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὴν ἀγανάκτησίν του ἐν ταῖς ἀνακρίσεσι τοῦ Ἀγκωνάκη καὶ Σεζάρ· "Ἢ ὁ Ἄννινος παρήλλαξε ταύτας, μοὶ λέγει, ἢ ἂν οὗτοι λέγουν τὰ τοιαῦτα, εἶναι ἐπίορκοι καὶ μοχθηρότατοι. Ποτὲ ἐγὼ δὲν εἶπον πρὸς τὸν Καίσαρα Σαῒτ ὅτι ἐγνώριζον περὶ Λουλούδα ποίας διαγωγῆς ἦτον ὅταν τὸν παρέλαβον πλησίον μου. Ἐξεφράζετο τῳόντι πολὺ πικρῶς πρὸ πάντων κατὰ τοῦ Διερμηνέως του, τὸν ὁποῖον οὗτος ἄλλοτε εἶχε διορίσει, ἐνήργησεν ὅπως τῷ δοθῇ ὁ Σταυρὸς τοῦ Σωτῆρος, καὶ διετήρησεν ἀπέναντι τῶν τοσούτων μνηστήρων τῆς θέσεώς του.

Τὸν ἀφῆκα περὶ τὰς 10, π. μ. ὅπως ἐπισκεφθῶ τὸν νέον Εἰσαγγελέα Ἀθηνῶν Γρυπάρην. Ἡ ἀρχὴ τοῦ σταδίου τούτου ἐστάθη ὁ Κύριος Ἐμμανουὴλ Ξένος, τοῦ ὁποίου ἦτον ὑπηρέτης, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν, καὶ ὅστις τὸν ἐτοποθέτησε παρὰ τῷ Νομάρχῃ Ναυπλίας Κυρίῳ Μαύρῳ ὡς γραφέα αὐτοῦ. Ὁ Κύριος Μαῦρος ζῇ καὶ εἶναι παρὰ τῇ ἐθνικῇ τραπέζῃ σήμερον, καὶ δύναται νὰ ὁμολογήσῃ τοῦτο.

Ἐπὶ τῆς τελευταίας ὑπουργείας τοῦ Κυρίου Α. Μαυροκορδάτου ἐξώριστος εἰς Εὔβοιαν ἔγραψεν ἱκετικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Πρόξενον ὁ Γρυπάρης (τὴν ὁποίαν λυπούμεθα ὅτι ὁ Κύριος Ξένος δὲν διετήρησεν) ὅπως μεσιτεύσῃ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ καὶ μετατεθῇ εἰς Ἀθήνας.

Ὁ Κύριος Ξένος τῳόντι ὡμίλησε πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν, πλὴν ὁ Ἄννινος ὅστις ὑπεστηρίζετο τότε ὑπὸ τῶν δυτικῶν Δυνάμεων κατεῖχε τὴν θέσιν ταύτην στερεώτατα. Ὁ Κ. Θ. Ξένος ἕνεκα τῶν ἀσχολιῶν του ἐλησμόνησε ν' ἀπαντήσῃ πρὸς τὸν Κ. Γρυπάρην· ὁ δὲ Γρυπάρης ἔκτοτε δὲν ἦτο φίλος τοῦ Προξένου. Μᾶς εἶναι πικρὸν πικρότατον ἀναλύοντες καὶ τὸν δεύτερον τοῦτον Εἰσαγγελέα τῆς Πρωτευούσης νὰ μὴ δυνάμεθα οὔτε μαλάχας νὰ ῥάνωμεν ἐπ' αὐτοῦ.

Χωρὶς ν' ἀκολουθήσωμεν τῆς Ἀθηνᾶς τοὺς τίτλους οὓς προεθέσαμεν, ἐν συντόμῳ λέγομεν ὅτι εἶναι ἀμαθέστατος καὶ ἀτιμώτατος· ἀμαθέστατος μὲν, διότι τὸ κατέδειξεν ἡ γελοία ἀγόρευσίς του, ὡς ἀκολούθως ἕπεται καὶ ἥτις τοσοῦτον διήγειρε τὴν ἀγανάκτησιν ὅλων τῶν πολιτῶν τῆς Πρωτευούσης (ἴδε Ἀθηνᾶν ἀρ. 2142). ἀτιμώτατος δὲ, διότι δὲν συνέβη χρεωκοπία ἐν Ἑλλάδι ἐν ᾗ δὲν μετέσχε καὶ δὲν προσεπάθησε ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς χρεωκόπους ἀπὸ τῆς καταδιώξεως· ὅθεν καὶ οἰκίας ἐν Πειραιεῖ ᾠκοδομήσατο, καὶ ἀποθήκας· καὶ διότι συγκατῴκει ἑπτὰ μῆνας μετὰ τοῦ περιφήμου κιβδηλοποιοῦ Παρατάνη ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν τῇ ἀγορεύσει του· συνεκατῴκει, λέγομεν, καὶ ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ὑπὸ τῶν τυμπάνων τῆς ἀκοῆς του ἐκόπτοντο τὰ κίβδηλα, καὶ προσεποιεῖτο ὅτι τὸ ἠγνόει.

—Μὲ ποῖον ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ὁμιλῶ; ἦτον ἡ πρώτη ἐρώτησίς του· μολονότι εἷς τῶν γραφέων του εἰσελθὼν πρὸ μικροῦ ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ δωματίῳ του ἀνήγγειλε καὶ τίς εἶμαι, καὶ ὅτι ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἴδω.

—Μὲ τὸν Κ. Στέφανον Ξένον τὸν υἱὸν τοῦ προφυλακισμένου Κυρίου Θ. Ξένου.

—Καθίσετε, καθίσετε, παρακαλῶ ..... σᾶς ἐνθυμοῦμαι τόσον μικρὸν παιδάκι... μοὶ εἶπε θλίβων τὴν χεῖρά μου μᾶλλον τεχνικῶς ἢ φυσικῶς.

—Καὶ ἐγὼ σᾶς ἐνθυμοῦμαι, Κύριε Γρυπάρη.... σ' ἐνθυμοῦμαι, εἶπον καὶ κατ' ἐμαυτὸν, ὑπηρέτα τοῦ μαγειρείου μας... Ζήτω ἡ Ἑλλάς! Ζήτω τὸ πεφωτισμένον τοῦτο συνταγματικὸν Κράτος, ὅπερ τὸν ὑπομάγειρόν μας Γρυπάρην ἀνέδειξε διὰ μιᾶς νομομαθέστατον Εἰσαγγελέα, χωρὶς κἂν προηγουμένως νὰ τὸν στείλῃ εἴς τινα σχολήν! Ἑλληνικὴ Πολιτεία, τέκνα μου! Ἑλληνικὴ Πολιτεία! τὸ κοτζαμπασλίκι καὶ ὄχι τὰ γράμματα· τὰ μέσα καὶ ἡ ἀξιότης τὸν ἀνέδειξαν, ὡς ἀνέδειξαν ὑπουργοὺς τῶν Στρατιωτικῶν, ὑπουργοὺς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ αὐτῆς τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοὺς, ἄνδρας ἀναλφαβήτους, ἀμαθεῖς καὶ μὴ εἰδότας οὔτε τ' ὄνομά των νὰ ὑπογράψουν· ὤ, φρικτή! ὤ, γελοιογραφία κράτους!!

Ὁ Κύριος Γρυπάρης ἐστήλωσε τοὺς ὑέλους τῶν ὀφθαλμῶν του ἐπ' ἐμοῦ, καὶ λαβὼν δύο δακτύλων ταμβάκον ἐκ τῆς ταμβακοθήκης του παρεγέμισε μέχρι ῥίζης τὴν χονδρὰν καὶ μικρὸν ἀετώδη (ἢ γρυπήν) ῥίνα του· εἶτα ἐπτερνίσθη, καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ θύλακός του ἐρυθροῦν βαμβάκινον ῥινόμακτρον ἐκαθαρίσθη· καὶ εἶτα διὰ τῶν δακτύλων του ἐτακτοποίει τὴν κόμην τῆς πέπονος κεφαλῆς του, καὶ περιέμενε μετὰ προσεκτικοῦ ὠτὸς τὴν αἰτίαν τῆς ἐπισκέψεώς μου.

—Λοιπὸν, Κύριε Γρυπάρη, παραπέμπετε τὸν πατέρα μου εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον;

—Οἱ Νόμοι.. οἱ Νόμοι, φίλε μου, τὸν παραπέμπουσι .... μετὰ σιγαλέας φωνῆς ἀπεκρίθη, ὑψῶν τὰ χείλη αὐτοῦ πρὸς τὴν ῥῖνα του.

—Ἀλλ' οἱ Νόμοι πρέπει νὰ τὸν εὕρουν ἔνοχον ἢ ὕποπτον ἐνοχῆς διὰ νὰ τὸν παραπέμψουν ... ὑμεῖς ἐβασανίσατε βεβαίως τὴν ὑπόθεσίν του, ὑμεῖς συνεθέσατε τὸ βούλευμα, ὅθεν εἶσθε ἐν τῇ θέσει νὰ γνωρίζητε κατὰ πόσον βαθμὸν ὁ πατήρ μου ἥμαρτε. Σᾶς παρακαλῶ εἴπατέ μοι εἰλικρινῶς καὶ ἀληθῶς, νομίζετε τὸν πατέρα μου ἔνοχον ;

Ὁ Εἰσαγγελεὺς ἔμεινε μικρὸν σύννους, ἔπειτα κινῶν τὴν κεφαλὴν εἶπε:

—Λυποῦμαι ! λυποῦμαι, διότι ἔχω ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν οἰκογένειάν σας· ἀλλ' ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι εἶναι ἔνοχος.

—Ἔνοχος ! μὲ πλήρη πεποίθησιν ὁμιλεῖτε, Κύριε Γρυπάρη ; ἐπηρώτησα.

—Μὲ πληρεστάτην, φεῦ ! .. πεποίθησιν ... Ἀχ! ὁ πατήρ σου κατέστρεψεν ὅλον τὸ λαμπρὸν παρελθόν του ! κατέστρεψεν ὅλην τὴν οἰκογένειάν του . . .

Δὲν ἐγνώριζον ἔτι τὰ καθέκαστα τῆς ἱστορίας ταύτης κατὰ βάθος, καὶ μολονότι εἶχον πλήρη πεποίθησιν ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ πατρός μου, ὁ τρόπος δι' οὗ ὁ Εἰσαγγελεὺς μοὶ ὡμίλει, ἀδύνατον νὰ κρύψω ὅτι δὲν μὲ κατεδειλίασεν.

—Ἀλλά, Κύριε Γρυπάρη! δὲν δύναταί τις νὰ ὀνομάσῃ ἕνα ἄνθρωπον θετικῶς ἔνοχον, ἐὰν πρῶτον οὗτος δὲν δικασθῇ καὶ καταδικασθῇ. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔτι ἡ δίκη δὲν ἔγεινε, δὲν δύνασθε νὰ μοὶ κρύψητε ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τῆς πεποιθήσεώς σας ταύτης καὶ κόκκος τις ἀθωότητος τοῦ πατρός μου. Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν χάριν μιᾶς ὁλοκλήρου οἰκογενείας, χάριν τῆς φιλανθρωπίας, καὶ τέλος χάριν τῆς ἐθνικῆς ταύτης τιμῆς, βασανίσατε τὸν κόκκον τοῦτον μικρόν τι πλέον, ἴσως ἐκ τοῦ κόκκου τούτου ἀναφυῇ ἡ κεκρυμμένη ἀλήθεια. Διότι ἥτις δήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ πεποίθησίς σας, ἡ ἡμετέρα καὶ ἡ τοῦ πλείστου Κοινοῦ εἶναι, ὅτι ὁ πατήρ μου εἶναι ἐξ ἴσου ἔνοχος, ὅσον ἐγὼ ὅστις ἔρχομαι ἐκ τριῶν χιλιάδων μιλλίων ἀποστάσεως .... Κάμετέ μοι τὴν χάριν ταύτην, καὶ τίς οἶδεν, ἴσως δυνηθῶ ποτὲ καὶ ἐγὼ νὰ σᾶς τὴν ἀποδόσω.

—Κύριε Ξένε, ἔχω ἀνάγκην καὶ τὸν τελευταῖον κλητῆρά μου νὰ κολακεύω, ὄχι ὑμᾶς ... Εἶμαι πτωχός ! . . . βλέπεις τὸ ἔνδυμα τοῦτο ὁποῦ φορῶ ; εἰς τὴν τιμήν μου δὲν ἔχω ἄλλο ! . . . Ἐὰν μὲ παύσουν τῆς θέσεώς μου, αὔριον πεινῶ! . . . μὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ πεινῶ ! . .[1] ἀλλὰ τὰ χρέη, χρέη ! . . . θέλω νὰ περιπατῶ εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ νὰ ἔχω τοῦτο καθαρόν· ναί, καθαρόν! Καὶ μετὰ θεατρικοῦ τρόπου ἔτυπτε διὰ τῆς παλάμης τὸ μέτωπόν του.

Τὸν ἐθεώρησα καὶ εἶπον γελῶν, εἶναι πολὺ εὔκολον, Κύριε Γρυπάρη, νὰ ἔχῃ τις τὸ ἔξωθεν τοῦ μετώπου καθαρὸν ἅμα μικρὸν τὸ σαπονίσῃ, πλὴν εἶναι δύσκολον καὶ ἐντὸς νὰ ἦναι καθαρόν.

—Ἐντός ! . . . ἐντὸς, Κύριε Ξένε ! . . . . διέκοψε ζωηρότατα.

—Δύναμαι τοὐλάχιστον νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοὶ δώκητε μίαν ἄδειαν διὰ νὰ ἐπισκέπτωμαι τὸν πατέρα μου, ὡς καὶ ἓν ἀντίγραφον τοῦ βουλεύματος ;

—Μάλιστα . . . ὅ,τι εἶναι ἐντὸς τῶν χρεῶν μου θέλω τὸ κάμει μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν . . . Σᾶς εἶπα ὅτι ἔχω καὶ συμπαθείας καὶ εὐγνωμοσύνας πολλὰς πρὸς τὸν οἶκόν σας.

—Δύνασθε πολλὰ νὰ πράξητε, Κύριε Γρυπάρη, κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, διότι ὁ πατήρ μου εἶναι ἀθωότατος· καὶ σᾶς παρακαλῶ μὴ παραλίπετε νὰ τὰ πράξητε.

—Εἶσαι καλὸς υἱός! σημαίνων τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης του κωδώνιον εἶπε, δίδων ἐμφαντικώτατον ἀρέσκευμα ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Ὅταν δὲ ὁ γραφεὺς εἰσῆλθε, τὸν διέταξε νὰ μοὶ γράψῃ μίαν ἄδειαν, καὶ νὰ μοὶ δώκῃ ἓν ἀντίγραφον τοῦ Βουλεύματος.

Μείναντες μόνοι δὲν ἔλειψα ἐκ νέου νὰ τὸν παρακαλέσω διὰ νὰ βασανίσῃ περισσότερον τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Οὗτος δὲ μετὰ Ἰησουϊτισμοῦ, ὅστις, τὸ ὁμολογῶ, μὲ κατέπληξε νὰ ἴδω εἰς ποῖον βαθμὸν προὐχώρησεν εἰς τὸν τόπον μας, μοὶ λέγει:

—Κύριε Ξένε, μὴ νομίζῃς ὅτι κοιμῶμαι· κρατῶ σημειώσεις καὶ ἀλληλογραφίαν, καὶ γνωρίζω τί πρᾶγμα εἶναι, καὶ τί κάμνει ἕκαστος τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικῶν διαιτωμένων ὁμογενῶν. Γνωρίζω τὰ αἰσθήματα καὶ τὸν χαρακτῆρα ἑκάστου τῶν ἑλλήνων τῆς Ἀγγλίας. Γνωρίζω πῶς διέρχονται τὸν καιρὸν αὐτῶν, καὶ τί φρονοῦν περὶ ἡμῶν· καὶ ἐπειδὴ ἔχω μίαν καλλίστην ὑπόληψιν δι' ὑμᾶς, χάριν ὑμῶν δὲν θέλω λείψει νὰ πράξω ὅ,τι δύναμαι ὑπὲρ τοῦ πατρός σας.

—Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ σᾶς ἀγαπῶ πολὺ, Κύριε Γρυπάρη, τῷ εἶπον, καὶ θλίψας τὴν χεῖρά του ἐξῆλ-

[1] 'Εψεύδετο, διότι καὶ οἰκίας ἔχει ἐν Πειραιεῖ ἐκ τῶν χρεωκοπιῶν, καὶ μετρητὰ καὶ συγγενεῖς τῆς, γυναικός του, οἵτινες ποτὲ δὲν τὸν ἀφῆκαν νὰ πεινάσῃ, καὶ τοὺς ὁποίους ὁ κόσμος ὅλος γνωρίζει πόσον ἐχαράτζωσεν.

θον. Τότε ἐνθυμήθην τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξεφώνησέ ποτε ἔν τινι τῶν ἱερῶν δικαστηρίων τοῦ Μεσαιῶνος εἷς ἀπηλπισμένος ὑπόδικος μετὰ τὴν καταμήνυσιν τοῦ Ἰησουΐτου Εἰσαγγελέως του, "Ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα ἔχουν τὰ ἐλαττώματά των, εἶπεν· ὁ μεσίτης εἶναι ψεύστης, ὁ ἔμπορος κλέπτης, ὁ δικηγόρος ἀπαταιών, ὁ ἰατρὸς ἀγύρτης, πλὴν ὁ Ἰησουΐτης Εἰσαγγελεὺς κατέχει καὶ τὰ τέσσαρα ταῦτα καὶ ἔτι περισσότερα."

Τοῦτο μόνον μᾶς ἔλειπεν· ἀφοῦ οἱ νομοκράτορες τῆς γελοιογραφίας ταύτης κατήντησαν τοὺς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἐν τῇ καταστάσει τοῦ Ἀαλῆ, Βααλῆ καὶ Κααλῆ, ἀρχίζουν νὰ σπουδάζουν τίνι τρόπῳ νὰ ὑποβάλουν καὶ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑπὸ τοὺς ὄνυχάς των.

Μετέβην ἐκεῖθεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα ὅπως πληροφορηθῶ ἂν ἡ Α. Μ. διέταξε νὰ παρουσιασθῶ· ὑπασπιστὴς τῆς ἑβδομάδος ἦτον ὁ Ναύαρχος Σαχίνης φίλος ἀρχαῖος τῆς οἰκογενείας μας. Μετὰ τούτου συνωμίλησα συντόμως, ὅστις μὲ διεβεβαίωσεν ὅτι ἡ Α. Μ. πάσχουσα δὲν δέχεται οὐδένα πρὸ ἀρκετῶν ἡμερῶν, καὶ μοὶ ἔδειξε πολλῶν ἄλλων ὀνόματα, οἵτινες ἐξ ἴσου καθυστεροῦντο τῆς τιμῆς ταύτης. Ἐκεῖθεν διευθύνθην εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ὅπως ἴδω τὸν φίλον μου Ἰωσὴφ Π . . . . τὸν ἐπαναστάτην τῶν Δρούσων.

—Στεφανάκη μου!!! . .

—Ἰσουφάκη μου!!! . .

ὡς ἐκ συμφώνου τὰ στόματά μας ἔκραξαν, καὶ ἐῤῥίφθη ὁ εἷς ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ ἑτέρου.

Ὁ Κύριος Ἰωσὴφ Π . . . . τῷόντι ἔδειξε τὴν μεγαλητέραν ἀγαλλίασιν ὅταν μὲ εἶδε· κἀγὼ, μολονότι ἐκ θετικωτάτων πηγῶν ἐγνώριζον πόσον κατὰ τοῦ πατρός μου εἰργάσθη, ἀδύνατον νὰ κρύψω ὅτι δὲν ᾐσθάνθην πολλὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἐπανεύρω μετὰ δεκαετίαν ἕνα τοσοῦτον στενὸν φίλον. Μοὶ ἐδιηγήθη ἐν ὀλίγαις λέξεσι τὰ περὶ τοῦ πατρός μου ὅπως οὗτος τὰ ἔβλεπε, μοὶ ἐξεθείαζε τοῦ Ποτλῆ τὴν ἀρετὴν, ὅπερ προέδιδε μικρόν τι τὴν συνομωσίαν, μοὶ προσέθεσεν ὅτι τῷ ἐπρότεινον τὸ Προξενεῖον, καὶ ὅτι οὗτος δὲν ἀντήλλαττε τὸν στρατιωτικόν του βαθμὸν ἀντὶ τούτου, μοὶ παρετήρει ὅτι ὁ πατήρ μου ἐχρεώστει πρὸ χρόνου αὐθορμήτως νὰ παραιτηθῇ τῆς θέσεως ταύτης, θέσεως πολυδαπάνου δι' ἕνα οἰκογενειάρχην, θέσεως οὔσης ὡς 22 ἐτῶν κάρφος ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὅλου τοῦ κόσμου, ὅτι ἡ Κυβέρνησις πράττει κακῶς νὰ διορίζῃ οἰκογενειάρχας ἐν θέσεσι τοσοῦτον πολυδαπάνοις μετὰ μηδαμηνοῦ μισθοῦ, καὶ τέλος μοὶ ἐδιηγήθη τὰ ἐν Συρίᾳ συμβάντα του.

Κατεθλιβόμην τῇ ἀληθείᾳ βαθύτατα, διότι ἡ μετὰ τούτου φιλία μου μικρὸν ἐψυχροῦτο ἐν τῇ ἀναμνήσει ὅτι εἶναι εἷς τῶν αἰτίων τῆς τρομερᾶς θέσεώς μας. πλὴν τί ποιητέον! πολλάκις συμβαίνει ἐν ταῖς μακραῖς ἀποδημίαις ἡμῶν οἱ στενώτεροι φίλοι μας ἕνεκα περιστάσεων νὰ κηρύττωνται ἐχθροὶ τῶν οἰκογενειῶν μας, καὶ ἕτεροι πάλιν, τοὺς ὁποίους οὔτε κἂν εἴχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίζωμεν, νὰ παρουσιάζωνται φίλοι καὶ ἔνθερμοι προστάται των. Τὸ κατ' ἐμὲ πιστεύω, ἐπειδὴ μοὶ τὸ ὑπαγορεύει ἡ καρδία μου, ὅτι ὁ Ἰωσὴφ ἅμα μ' ἐπανεῖδεν ἀνεφλέγη ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς πρώην πρός με φιλίας του, ἐὰν καὶ ᾖναι ἀληθὲς ὅτι διὰ νὰ κερδήσῃ τὸ Προξενεῖον τῆς Σμύρνης δὲν ἐφείσθη τοῦ δυστυχοῦς Προξένου του.

Τὴν 28 Μαΐου κατέβην εἰς Πειραιᾶ καὶ ἔμεινα μετὰ τοῦ Κ. Λουκᾶ Ῥάλλη. Κατὰ τὸν ἑσπερινὸν περίπατον οὗτος μ' ἐπαρουσίασε πρὸς τὸν Ναύαρχον Βοὲ Βιλομὲζ καὶ πρός τινας ἄλλους τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς Ἀγγλογαλλικῆς κατοχῆς. Τὴν ἐπαύριον λίαν πρωῒ ἐπέστρεψα εἰς Ἀθήνας· εὗρον τὸν Κύριον Ξένον κλαίοντα καὶ ἀδημονοῦντα· ἡ δὲ αἰτία ἦτον ὅτι ὁ Εἰσαγγελεὺς Γρυπάρης διέταξε νὰ τὸν μεταθέσουν πάραυτα ἀπὸ τοῦ ἰδιαιτέρου δωματίου του, ὅπου ἦτο περιωρισμένος, εἰς τὴν φυλακὴν Καρβολᾶ, δηλ: τὴν αὐταδέλφην τοῦ φοβεροῦ Μενδρεσέ. Ὁ δὲ κλητήρ του Ἀμβρόσιός τις ὑψηλὸς ἀλβανοαρμένιος τὸν μετεχειρίζετο χυδαίως καὶ βαρβάρως κρούων διὰ τοῦ ποδὸς καὶ κράζων, ὅτι ἐὰν δὲν ἔσπευδεν ὅσον τάχιον νὰ ἑτοιμάσῃ τὰ πράγματά του διὰ τὴν μετάθεσιν ταύτην, θὰ προσκαλέσει χωροφύλακας νὰ τὸν μεταθέσῃ διὰ τούτων νωτοφορούμενον.

Ὁ πατήρ μου ματαίως τὸν παρεκάλει νὰ περιμένῃ μικρὸν μεχρισοῦ ἐπιστρέψω ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Πειραιῶς. Ὅταν ἐγὼ ἐνεφανίσθην, ὁ δυστυχὴς καθησύχασε μικρόν. Παρεκάλεσα κἀγὼ τὸν ἄγριον τοῦτον Ἄργον νὰ περιμένῃ μεχρισοῦ μεταβῶ πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα καὶ πληροφορηθῶ τὴν αἰτίαν τῆς μεταθέσεως ταύτης.

Ἔδραμον λοιπὸν πρὸς τὸν Γρυπάρην καὶ τὸν ἠρώτησα τὴν αἰτίαν τοῦ νέου τούτου σκληροῦ μέτρου.

—Ἔχω λόγους δι' οὓς ἠναγκάσθην νὰ καταφύγω εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, μοὶ ἀποκρίνεται οὗτος.

—Ποίους λόγους ἔχετε, Κύριε Γρυπάρη; . . ἐγὼ δὲν νομίζω ὅτι ὑπάρχουν ἄλλοι λόγοι, ἢ νὰ φέρητε τὸν δυστυχῆ πατέρα μου εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπελπισίαν διὰ ν' ἀποθάνῃ πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς Δίκης.

—Διατί μὲ βιάζεις, Κύριε, νὰ ἐμβαίνω εἰς ἐξηγήσεις; ἔχω ὑποψίας δραπετεύσεως.

—Δραπετεύσεως! . . . . . ἔκραξα μειδιῶν· ὁ πατὴρ

Ὁ Στρατηγὸς Οὐΐνταμ.

— Κύτταξε* ᾽δῶ *Γκρίλωκ! *πρέπει νὰ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν Στρατάρχην νὰ ζητήσω βοήθειαν· ἂν φονευθῶ καθ᾽ ὁδὸν, κάμε γνωστὸν διὰ τίνα λόγον ἐγκατέλειψα τὴν θέσιν μου.*

Κ. Θ. Ξένου. Τὸν ἐπεσκέφθην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ἀφοῦ συνωμιλήσαμεν ἀρκετὰ περὶ τοῦ πατρός μου, τὸν παρεκάλεσα μετὰ τοῦ Κυρίου Δαμιανοῦ νὰ μεταβῶμεν εἰς τοῦ Εἰσαγγελέως καὶ τὸν παρακινήσωμεν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν μετάθεσίν του. Περὶ τὰς 3 λοιπὸν εἰσήλθομεν εἰς τοῦ Γρυπάρη. Ὁ Κύριος Κόκκινος ἔλαβε πρῶτος τὸν λόγον, καὶ παρέστησε πρὸς τὸν εντελοδίκην τοῦτον μετὰ πολλῆς συνέσεως ὅτι οὔτε ἡ θέσις τοῦ Προξένου, οὔτε ἡ ἡλικία του, οὔτε ἡ ἀνατροφή του, οὔτε τέλος ἡ Δικαιοσύνη αὐτὴ συγχωροῦν νὰ ληφθοῦν τοιαῦτα σκληρὰ κατὰ τούτου μέτρα, πρὶν ἔτι δικασθῇ καὶ καταδικασθῇ. Τῷ παρέστησαν ὅτι ὁ ἴδιος Κ. Ξένος οὐχὶ μόνον ἐσκέφθη ποτὲ νὰ δραπετεύσῃ, ἀλλὰ τοὐναντίον ζητεῖ μίαν ὥραν ταχύτερα νὰ δικασθῇ. Καὶ τέλος τῷ προσέθηκαν ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα δὲν δύνανται, εἰμὴ νὰ ἐπιφέρουν βίαιον θάνατον πρὸς τὸν δυστυχῆ οἰκογενειάρχην.

Ὁ Γρυπάρης τὴν φορὰν ταύτην ἦτο πάντη ἄλλος ἄνθρωπος. Ἐκαθήμην σιωπηλῶς ἔχων ἐστραμμένα τὰ βλέμματα πρὸς τὸ ἔδαφος, καὶ παραιτῶν τοὺς Δικηγόρους νὰ ὁμιλοῦν. Οὗτος οὔτε κἂν μ' ἐθεώρει. Τέλος ἀφοῦ ἐξέφρασε τὰς περὶ δραπετεύσεως ὑποψίας του, ὑψώσας τὴν φωνὴν βροντωδῶς καὶ διὰ τῆς πυγμῆς αὐτοῦ κροτῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔκραξεν:

—Ἀ, Κύριοι! ὁ Ξένος ἂν ἦτον ἀθῶος δὲν ἐκλείδονε τὸν Λουλούδαν εἰς τὸν θάλαμόν του, καὶ μ' ἕνα πιστόλιον δὲν τὸν ἠπείλει νὰ τὸν φονεύσῃ διὰ νὰ μὴ μαρτυρήσῃ τὴν Ἑταιρείαν του.... θὰ ἰδῆτε .... θὰ ἰδῆτε καὶ ἄλλα πολλὰ τὴν ἡμέραν τῆς δίκης. Ἐτελείωσε δὲ τὸν λόγον του διὰ τοῦ ῥοφήματος δακτυλιᾶς ταμβάκου συστέλλων ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του, καὶ προσηλῶν τὰ βλέμματα ἐπ' ἐμοῦ.

Οἱ δύο Δικηγόροι ἐπανέλαβον τὰς παρακλήσεις των παρουσιάζοντες λόγους ἰσχυροτάτους.

Ἐσιώπων καὶ ἐβυθιζόμην τῇ ἀληθείᾳ ἐντὸς πλήθους σκέψεων· ἡ ὁ Γρυπάρης, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν, ἐξεφράσθη οὕτω διὰ νὰ μὴ δώκῃ ὑποψίαν τινὰ πρὸς τοὺς δύο Δικηγόρους ὅτι ἠγοράσθη παρ' ἐμοῦ ἀντὶ δέκα Ἀγγλικῶν λιρῶν πρὸ τεσσάρων ὡρῶν, ἡ διῆλθε τοῦ κρανίου του ὅτι δύναται νὰ ἐξαγάγῃ περισσότερα χρήματα, καὶ ἕνεκα τούτου προσπαθεῖ νὰ μ' ἐκφοβίσῃ.

Μία φράσις τοῦ ἀγγλικοῦ τύπου, τὴν ὁποίαν εἷς τῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀνταποκριτῶν του ἔγραφεν ἀναφορικῶς τῶν νέων Ἄγγλων, οἵτινες ἐν τῇ διακηρύξει τοῦ τελευταίου πολέμου ἔτρεχον ἐξ Ἀγγλίας σωρηδὸν εἰς Τουρκίαν, ὅπως κατάσχουν ὑψηλὰς πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς θέσεις, ἀδύνατον νὰ κρύψω ὅτι δὲν διῆλθε τῆς μνήμης μου τὴν στιγμὴν ἐκείνην· "Νομίζουν, ἔλεγεν, ὅτι οἱ Πασάδες καὶ Μεγιστάνες τῆς Τουρκίας ἐπειδὴ ἀμοιροῦν παιδείας καὶ ἐπιστημῶν δὲν εἶναι διπλωμάται· νομίζουν οἱ νέοι Ἄγγλοι μας ὅτι ἤθελον παραχρῆμα πατήσει ἐπὶ τούτων καὶ ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς φιλοδοξίας των· πόσον ὅμως εὑρέθησαν ἠπατημένοι .... οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀληθῶς δὲν ἔχουν τὴν παιδείαν καὶ τὰς γνώσεις τῶν μεγάλων λειτουργῶν τῆς Εὐρώπης, πλὴν διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Πασᾶ ἢ Βεζύρου ἐπώλησαν καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν των, διῆλθον διὰ πάσης πανουργίας, ταπεινώσεως, κολακείας καὶ δωροδωκίας, ἐξήντλησαν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Διπλωματικῆς ἐκείνης, ἥτις παύει τοῦ νὰ λέγηται Διπλωματική, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὀνομασθῇ διεφθαρμένος Μακιαβελισμός· καὶ ἀπέναντι τῶν τοιούτων δυσκολώτατον εἶναι ἡ Διπλωματικὴ καὶ ἀνατροφὴ τοῦ πολιτισμένου ἀνθρώπου νὰ παραταχθῇ, χωρὶς καὶ αὐτὴ νὰ διαφθαρῇ."

Ἀγνοῶ ἐὰν οἱ λόγοι οὗτοι ἐφαρμόζωνται περισσότερον ἐπὶ τῆς σημερινῆς Τουρκίας, ἢ ἐπὶ τῶν ἡρώων τοῦ Βιβλίου τούτου·

Τὸ νὰ πλησιάζῃ τις τοὺς Εἰσαγγελεῖς, Ὑπουργοὺς καὶ ἀξιούχους μας, τοὺς τραχεῖς τούτους χωρικοὺς καὶ νὰ τοὺς συλλαμβάνῃ καθαρώτατα ψεύστας, ἐπιόρκους καὶ ἀπαταιῶνας, νὰ σοὶ ὑπόσχωνται ἐπὶ τοῦ λόγου τῆς τιμῆς των, ἐπὶ τῆς ζωῆς τῶν τέκνων των καὶ ἐπὶ πάντων τῶν Ἁγίων περί τινος πράγματος, νὰ καταβροχθίζωσι τὰ δῶρά σου, καὶ ἔπειτα μετὰ χαλκίνου προσώπου νὰ σὲ βλέπουν καὶ νὰ προσποιῶνται ὅτι δὲν σὲ γνωρίζουν, ἰδοὺ ὅ,τι ἕκαστος τῶν ζώντων ἐν Ἑλλάδι, ὅταν μ' ἀναγνώσῃ, θ' ἀπαντήσει ἀληθέστατον, καὶ θὰ μὲ μακαρίσει διότι οὐδένα ἐπτοήθην διὰ νὰ τὸ διακηρύξω.

Ὁ Γρυπάρης ἡμιυπεσχέθη καὶ πρὸς τοὺς δύο Δικηγόρους τὴν μετάθεσιν τοῦ πατρός μου, πλὴν αὕτη ποτὲ χώραν δὲν ἔλαβε, μολονότι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν ἔπαυσα τοῦ νὰ δράμω πανταχοῦ καὶ σείσω πάντα λίθον ὅπως τὸ κατορθώσω.

Ὁ Κύριος Ξένος διέμεινεν ἐν τῇ φυλακῇ ταύτῃ δύο σχεδὸν μῆνας, δηλ. μέχρι τῆς 21 Ἰουλίου, καθ' ἣν ἐδικάσθη.

Τὴν 30 Μαΐου ἤμην ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ μου, ὅτε ὁ Κ. Π... παρουσιάζεται ἐνώπιόν μου. "Ἔρχομαι ἀπὸ τῆς φυλακῆς τοῦ Καρβολᾶ δὲν μοὶ λέγεις διατί μετέφερον τὴν πατέρα σου ἐκεῖ;" Μ' ἐρωτᾷ λίαν περίφοβος.

—Διατί; διότι ἐνόμισαν ὅτι ἦλθον διὰ νὰ τὸν φυγαδεύσω.

Ὁ Δικηγόρος Κόκκινος.

Ἰδὲ σελ. 123.

—Εἶδες τὸν Γρυπάρην ;

—Τὸν εἶδον δύο ἢ τρεῖς φοράς.

—Τί λέγει ;

—Μοὶ τὸ ὑπεσχέθη, πλὴν δὲν το ἐξετέλεσεν· ἔπειτα ἠμιυπεσχέθη αὖθις πρὸς τοὺς Δικηγόρους. Τῇ ἀληθείᾳ δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τί τόπος εἶναι αὗται αἱ Ἀθῆναί σας... Συγχώρησόν μοι δὲ νὰ σοὶ παρατηρήσω ὅτι, ἐὰν βαδίζουν οὕτω, συντόμως θὰ καταντήσει νὰ νομίζηται ἐνταῦθα ἀξιότερος καὶ τιμιώτερος, ὅστις σχεδιάζει μεγαλήτερα ψεύδη· ὅστις δύναται ἐντεχνέστερα ν' ἀπατήσῃ τὸν ἕτερον. Κύριε Π.... ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὸν θάνατον τοῦ πατρός μου. Οἱ κακοῦργοι τὸν ἐδολοφόνησαν! Ἀλλ' ἂς μὴ κολακεύωνται ὅτι ἐγὼ θὰ κοιμηθῶ. Τὸ δολοφονημένον σῶμα ἀποθνήσκει, πλὴν οὐχὶ καὶ ἡ δολοφονημένη ὑπόληψις. Δὲν τρέφω ἐκδικήσεως πάθος κατὰ τῆς τοιαύτης μοχθηρίας, κατὰ τῶν πολιτικῶν τούτων ἐχθρῶν μας· πλὴν δὲν βλέπω καὶ διατί νὰ σιωπήσω, διατί νὰ μὴ τοὺς καταστήσω γνωστοὺς ὀνομαστὶ πρὸς ὅλον τὸν κόσμον. Ἡ δολοφονία εἶναι τοσοῦτον ἐπίσημος, ὥστε, ἂν ἀποσιωπηθῇ, ἀλλοίμονον διὰ τὴν Κοινωνίαν μας! ἀλλοίμονον διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους ἀνθρώπους! Κρημνιζόμεθα τοσοῦτον ἐπαισθητῶς ἐν τῇ διαφθορᾷ, ὥστε, ὅστις παρασιωπᾷ ὅσα βλέπει καὶ δὲν ἔχει τὴν τόλμην νὰ τὰ διασαλπίσῃ, εἶναι δειλὸς, προδότης, κακοῦργος καὶ ἀνάξιος νὰ ὀνομάζηται Ἕλλην.

—Καὶ πόθεν πηγάζουν ὅλα ταῦτα ; ἤρχισας νὰ πείθεσαι εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σοὶ εἶπον τὴν παρελθοῦσαν Κυριακήν ;

—Ὅτι ὁ Ὄθων εἶναι ὁ αἴτιος πάντων ;... ὄχι, Κύριε ! ὄχι, ὄχι, ὄχι ! μόνοι ἡμεῖς εἴμεθα οἱ διεφθαρμένοι, καὶ οἱ προδόται τοῦ Συντάγματος. Ἔχω πολλὴν διάθεσιν νὰ συνδιαλεχθῶ μεθ' ὑμῶν περὶ τούτου, ὅπως ἔπραξα καὶ μετὰ δύο ἢ τριῶν ἑτέρων. Τὰς ὀλίγας ἡμέρας τῆς ἐνταῦθα διατριβῆς μου ἐπεσκέφθην πολλοὺς τῶν Ἀρχόντων μας καὶ τῶν ἐν τοῖς πράγμασι καὶ τῶν ἐκπτώτων, καὶ ἤκουσα ποικίλας γνώμας· πλὴν τὸ ἐπαναλέγω, ὁ καταβυθισμός μας προέρχεται παρ' ἡμῶν αὐτῶν, καὶ οὐχὶ παρὰ τοῦ Ἡγεμόνος.

— Σύνταγμα ζητεῖς ἐν Ἑλλάδι, ἀφοῦ ἐν ταῖς Βουλαῖς δὲν ὑπάρχει ἀντιπολίτευσις ; ἀφοῦ ἡ ἰσόβιος Γερουσία ἦναι ὁ βραχίων τῆς Βασιλείας; Ποῖοι ἄλλοι εἶναι οἱ σήμερον Βουλευταὶ τοῦ ἔθνους, ἢ οἱ ἐκλεχθέντες διὰ τῆς βίας, τῆς λόγχης καὶ τῆς ψευδοκάλπης ; καὶ ποίους Ὑπουργοὺς ὁ Βασιλεὺς ἐκλέγει, ἢ ὅσους δύναται νὰ μεταχειρίζηται ὅπως θέλει διὰ τοὺς σκοποὺς του ; Θέλεις νὰ μὲ πείσῃς ὅτι ὁ Ὄθων ἀγαπᾷ τὸ Σύνταγμα, τὸ διὰ τῆς βίας δοθὲν πρὸς τοῦτον Σύνταγμα ; ὅτι ὁ Ὄθων ἐπιθυμεῖ ὥστε ὁ κόσμος νὰ πληροφορηθῇ ὅτι ὁ Ἕλλην ἦτο μὲν ἁρμόδιος ἐλευθεριῶν, πλὴν οὗτος καὶ ἡ Βαυαροκρατία του τοσαῦτα ἔτη τὸν καθυστέρησαν τούτου ; θέλεις νὰ μὲ πείσῃς ὅτι ὁ ἄτεκνος Ὄθων, οὗτινος ἡ Βασιλεία θέλει σὺν τούτῳ λήξει, καὶ οὗτινος τὰ φρονήματα οὔτε κἂν μετ' ἐκείνων τῆς Βασιλίσσης συνάδουν, δὲν προσπαθεῖ νὰ πείσῃ ὅλον τὸν εὐρωπαϊκὸν κόσμον ὅτι εἶναι τὸ ἀγαπητὸν τοῦ ἔθνους τέκνον ; Στρέψον καὶ θεώρησον πῶς ἐμίσθωσεν ὅλον τὸν ἐλεύθερον τύπον, πῶς σπαταλεῖ τοὺς ὑλικοὺς πόρους μας διὰ τὰς ἐκτὸς καὶ ἐντὸς ἐφημερίδας καὶ διὰ θέατρα, καὶ ἀποστέλλει Βουδούρους καὶ Βασιλείους δαπανῶν τοσαῦτα, μὲ ὅσα ἠδύνατο νὰ καθαρίσῃ τὴν Πρωτεύουσάν του ἐκ τοσούτων ἀκαθαρσιῶν, νὰ θεραπεύσῃ μεγαλητέρας ἄλλας ἀνάγκας, νὰ διευκολύνῃ τὴν ἐμπορίαν καὶ ναυτηλίαν, ν' ἀνοίξῃ τὴν βιομηχανίαν καὶ γεωργίαν τοῦ τόπου, ν' ἀνακουφίσῃ τὴν πενίαν τῶν ἐθνεγερτῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ καταπαύσῃ τὴν λῃστείαν.

Ὅταν δύο φίλοι στενοὶ ἀνταλλάσσουν ἰδέας τινὰς μεταξύ των, καὶ ὅταν αἱ ἰδέαι αὗται δὲν ἀποβλέπουν ἰδιοτελείας συμφέροντα, ἀλλὰ ἕνα καὶ μόνον σκοπὸν τὰ τοῦ ἔθνους μεγάλα συμφέροντα, τὰ ὁποῖα ἕκαστος ἐλεύθερος πολίτης ὁποίας τάξεως καὶ ἂν ἦναι, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συζητῇ, νομίζω ὅτι πρέπει ἄνευ οὐδενὸς δισταγμοῦ ν' ἀποφαίνηται ὑπὲρ πάντων. Ἡ συνομιλία μας εἶναι λίαν ἀβρὰ, τὸ παρατηρῶ, ἀλλ' εἴμεθα μόνοι, ὅθεν καὶ ἂς περιστρέψωμεν τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς καθ' ὅλας τὰς φάσεις του.

Ὁ Κύριος Π.... ἠγέρθη τοῦ ἀνακλίντρου μετὰ πυρετοῦ, ἀπεκαλύφθη καὶ ἔθεσε τὸν πῖλον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐπιστηριχθεὶς διὰ τῶν δύω χειρῶν ἐπὶ τῆς ῥάβδου του ἐξηκολούθησεν :

— Τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τὰ τέκνα δὲν εἶναι μεγάλοι ἄνδρες· τοῦτο τὸ γνωρίζεις. Ὁ Περικλῆς ὅστις ἐπὶ τῆς γλώσσης του ἔφερε τοὺς κεραυνοὺς τοῦ Διὸς, δὲν παρήγαγεν ἄλλους, εἰμὴ ἕνα Πάραλον καὶ ἕνα Ξάνθιππον. Ἐκ τοῦ δικαίου Ἀριστείδου ἐξῆλθεν ὁ ἄτιμος Λυσίμαχος. Τοῦ πνευματώδους Θουκιδίδου τὰ τέκνα ἦσαν οἱ μωροὶ Μιλισίας καὶ Στέφανος. Τοῦ μεγάλου Σαρλεμάνου ὁ υἱὸς ἦτον ὁ δεισιδαίμων καὶ ἀνάξιος Λουδοβίκος ὁ Α'. Ἀπαντᾷς τοῦ Κρόμβελ τὴν γενναίαν ψυχὴν εἰς τὸν υἱόν του Ῥιχάρδον; Ποῖοι ἦσαν οἱ υἱοὶ τοῦ Σχεκσπείρου σου, καὶ αἱ θυγατέρες τοῦ Μίλτωνός σου; ἢ οἱ διάδοχοι τοῦ Ἐρρίκου Δ'. καὶ ἐκεῖνοι τοῦ Μεγάλου Πέτρου τῆς Ῥωσσίας; Πίστευσόν με ἔτι, ἐπὶ τοῦ Ὄθωνος τοῦ Α'. δὲν

ευρίσκει ἡ Ἑλλὰς τὸν σοφὸν καὶ μέγα μεταῤῥυθμητὴν Λουδοβίκον τῆς Βαυαρίας.

"Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔχει τινὰ προτερήματα· ἔχει τὴν ἠθικὴν ἥτις μᾶς διετήρησεν ἐκ τῆς διαφθορᾶς, χρησιμεύσασα πρὸς ἡμᾶς ὑπογραμμὸς, ἔχει τὸ μνημονικὸν, εἶναι φιλόπονος, πλὴν τὰ ἐλαττώματά του εἶναι πολὺ ἀνώτερα ... Βραδύτατος εἰς τὰς ἀποφάσεις του, εὔπιστος πρὸς τοὺς περικυκλοῦντας αὐτὸν, δαπανῶν ὅλην του τὴν ἡμέραν εἰς τὸ νὰ διορθόνῃ τὸ ω καὶ τὸ υ καὶ τὸ ει καὶ τὸ οι τῶν διαταγμάτων καὶ νομοσχεδίων ἀντὶ νὰ μελετᾷ τὴν ὕλην καὶ διεκπεραιώνῃ ταῦτα. Εἶναι μνησίκακος, ἐκδικητικὸς καὶ ἀδιάλλακτος πρὸς τοὺς πταίσαντας ἅπαξ πρὸς αὐτόν. Ὁμίλησον μ' ἐκείνους οἵτινες ἐχρημάτησαν ὑπουργοὶ, οἵτινες τὸν ἐπλησίασαν, οἵτινες συνειργάσθησαν μετὰ τούτου, καὶ οἵτινες τὸν ἐγνώρισαν κατὰ βάθος· μισεῖ τοὺς ψεύστας καὶ κόλακας ἐξ ἑνὸς, καὶ ἐξ ἄλλου ἡδύνεται νὰ τοὺς ἀκούῃ καὶ νὰ τοὺς ὑποφέρῃ μετ' ἀπαθείας ἑωσοῦ τὰ ἀνοσιουργήματά των γεμίσουν τὸν κόσμον ὅλον μὲ πληγάς. Ἐξῆλθέ ποτε πεζὸς ὡς ὁ πατήρ του νὰ διατρέξῃ τὰς ὁδοὺς τῆς Πρωτευούσης του; νὰ ἴδῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὰ πράγματα; ν' ἀκούσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὰ παράπονα τῶν στεναζόντων ἐκ τῶν παρανομιῶν τῶν ὑπουργῶν, ἀστυνόμων καὶ εἰσαγγελέων του; ἐπεσκέφθη ποτὲ μίαν τῶν φυλακῶν; ἐνεθάῤῥυνέ ποτε διὰ τῆς παρουσίας του τὸ ἐργοστάσιόν τινος καλλιτέχνου ἢ βιομηχάνου μας; ἐβοήθησέ ποτε τινὰ τούτων, οὐχὶ διὰ παρασήμων, ἀλλὰ μὲ ἑκατὸν δραχμὰς ὅπως τὸν ὑποστηρίξῃ; ἔδωκεν ἐργασίαν τοὐλάχιστον εἰς τὸ ἀναγνωριζόμενον προτέρημα; Σοὶ φέρω παράδειγμα τὸν νέον Κῶτζον πιστεύεις ὅτι ἐζήτησε νὰ θέσῃ ἐπὶ κάρου οὗτος τὰ πελεκημένα αὐτοῦ μάρμαρα καὶ νὰ τὰ μεταφέρῃ εἰς τ' Ἀνάκτορα ὅπως τὰ ἴδῃ ἡ Μεγαλειότης του.

"Τί μᾶς χρειάζονται αἱ τόσαι αὗται Κυρίαι τῆς Αὐλῆς, αἱ πρῖμαι αὗται Δόναι τῆς πολυτελείας καὶ τῶν νέων, τὰς ὁποίας διατηροῦν εἰς τ' Ἀνάκτορα;

Ποῖον εἶναι τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἤγειρεν εἰς Ἀθήνας, ἐκτὸς τοῦ παλατίου καὶ τοῦ κήπου του; οὗτος ἔκτισε τὴν Ῥιζάριον Σχολήν; οὗτος ἔκτισε τὸ Ἀρσάκειον; οὗτος ἤγειρε τὸ Ἀμαλίειον Ὀρφανοτροφεῖον; οὗτος ἔκτισε τὸ Πανεπιστήμιον; οὗτος ἔκτισε τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, ἢ ἓν τοὐλάχιστον Ἡρῷον τῶν κτισάντων τὸ ἔθνος καὶ τὸν θρόνον του; εἰς ποῖον μνημεῖον ἐπάνω τῆς τέχνης, εἰς ποίας στήλας, εἰς ποίας ζωοφόρους, εἰς ποίας στοὰς, εἰς ποίους ἀνδριάντας, εἰς ποῖα μουσεῖα, εἰς ποίας πινακοθήκας, εἰς ποίους βοτανικοὺς κήπους, εἰς ποίαν πλατεῖαν τοὐλάχιστον ὁ ἕλλην τῶν ἑκατὸν μεθ' ἡμᾶς ἐτῶν εἰς τὴν πατρίδα τῶν μαρμάρων τούτων θέλει ἀπαντήσει τ' ὄνομα τοῦ Ὄθωνος ὡς ἀπαντᾷ τὸ τοῦ Περικλέους, Ἀδριανοῦ καὶ τοσούτων μεγάλων ἄλλων καλλωπιστῶν μας; ....

Ὁ Κύριος Π... ὡμίλει καὶ μετὰ εὐφραδείας καὶ μετὰ λογικῆς, ἥτις ἤθελεν ἀρκούντως καταπείσει τὸν μὴ ἐξελθόντα ποτὲ τῆς Ἑλλάδος, τὸν μὴ ἰδόντα ἄλλον κόσμον, τὸν μὴ ζήσαντα ποσῶς ἐν τῇ μεγάλῃ εὐρωπαϊκῇ Κοινωνίᾳ, τὸν μὴ δυνάμενον νὰ ἴδῃ τὰ πράγματα δι' ἄλλου τελειοτέρου τηλεσκοπίου.

Ἡ συνομιλία τφόντι ἦτον ἀβρὰ, πλὴν οὐχὶ καὶ ξένη ἐν ταῖς ἀκοαῖς· ἦτον ὁμιλία ἥτις διέτρεχεν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὰς Ἀθήνας. Τὴν ἤκουσα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τὴν αὐτὴν καὶ παρὰ διαφόρων ἄλλων, πλὴν τὴν εἶχον ἀκούσει ἐν σιωπῇ, διότι ἡ θέσις μου δὲν μοὶ ἐπέτρεπεν, ἐγὼ νὰ ἐπεμβαίνω εἰς τοιαύτας συζητήσεις. Ἐνταῦθα ὅμως ἐθεώρησα καθῆκόν μου νὰ διασκεδάσω, εἰ δυνατὸν, τὴν μεγάλην σκιὰν ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν τῆς ὁποίας ὁ φίλος Κύριος Π.... διώρα τοσοῦτον παραμορφωμένα τὰ πράγματα.

— Ἐν πρώτοις, ἀπεκρίθην, δὲν εἶναι ποσῶς ἐπιχείρημα ὅτι τῶν ἐνδόξων ἢ μεγάλων ἀνδρῶν τὰ τέκνα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γείνουν καὶ ταῦτα ὅμοια τῶν γονέων των. Δὲν δύναμαι νὰ κατέχω τὴν ἱστορίαν ὅλην πρόσφατον ἐν τῇ μνήμῃ μου τὴν στιγμὴν ταύτην, πλὴν καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, ὁ υἱὸς τοῦ Βερναρδότου Τάσου ἦτον ὁ ἔτι ἐνδοξότερος Τορκουάτος Τάσος. Αἱ οἰκογένειαι τῶν Μορτιμάρτ καὶ τῶν Σχεριδὰν εἶναι παροιμιακαὶ ἀπὸ διαδοχῆς εἰς διαδοχὴν διὰ τὴν εὐφυΐαν των. Ὑπῆρξαν δύο Ἕρσχελοι, δύο Κόλμαν, μία ὁλόκληρος οἰκογένεια τῶν Κάμπλ, καὶ ἑτέρα μία τῶν Κόλεριτζ, καὶ ἑτέρα τῶν Ναπιέρων, ἀποθανατισθεῖσαι διὰ τὰ ἐπὶ τῶν πολυαρίθμων μελῶν των μεταβιβαζόμενα προτερήματα. Καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰωάννου Σεβαστιανοῦ Βὰσχ φημίζεται ὡς παραδειγματικὴ, διότι μετέδωκε τὸ προτέρημα τῆς μουσικῆς μέχρι τοῦ ἑκατοστοῦ αὐτῆς μέλους. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἐπιχείρημα ὅτι τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τὰ τέκνα δὲν δύνανται νὰ ἦναι μεγάλοι ἄνδρες. Τὰ παραδείγματα εἶναι ἴσα κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις, ἀλλ' ἂς ἀρχίσω ἀπὸ τοῦ Συντάγματος. Λέγεις ὅτι τοῦτο δὲν ὑπάρχει τώρα ἐν Ἑλλάδι, διότι δὲν ὑπάρχει ἀντιπολίτευσις, διότι οἱ Βουλευταὶ ἐκλέγονται διὰ τῆς βίας, τῆς λόγχης καὶ τῆς ψευδοκάλπης.

"Οἱ Βουλευταὶ εἶναι ἡ ἐκλογὴ τοῦ λαοῦ καὶ οὐχὶ τῆς Βασιλείας· ὁ λαὸς ἄρα ὁ ὑπαγορευόμενος διὰ τῆς βίας καὶ τῆς λόγχης νὰ ἐκλέγῃ τοὺς βουλευτὰς τοὺς ὁποίους τῷ ἐπιβάλλουν, ὁ λαὸς ὅστις κλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅταν νοθεύουν τὰς κάλπας του, εἶναι ἀνάξιος τοῦ Συντάγματος· εἶναι λαὸς μᾶλλον κατάλληλος Μοναρχίας.

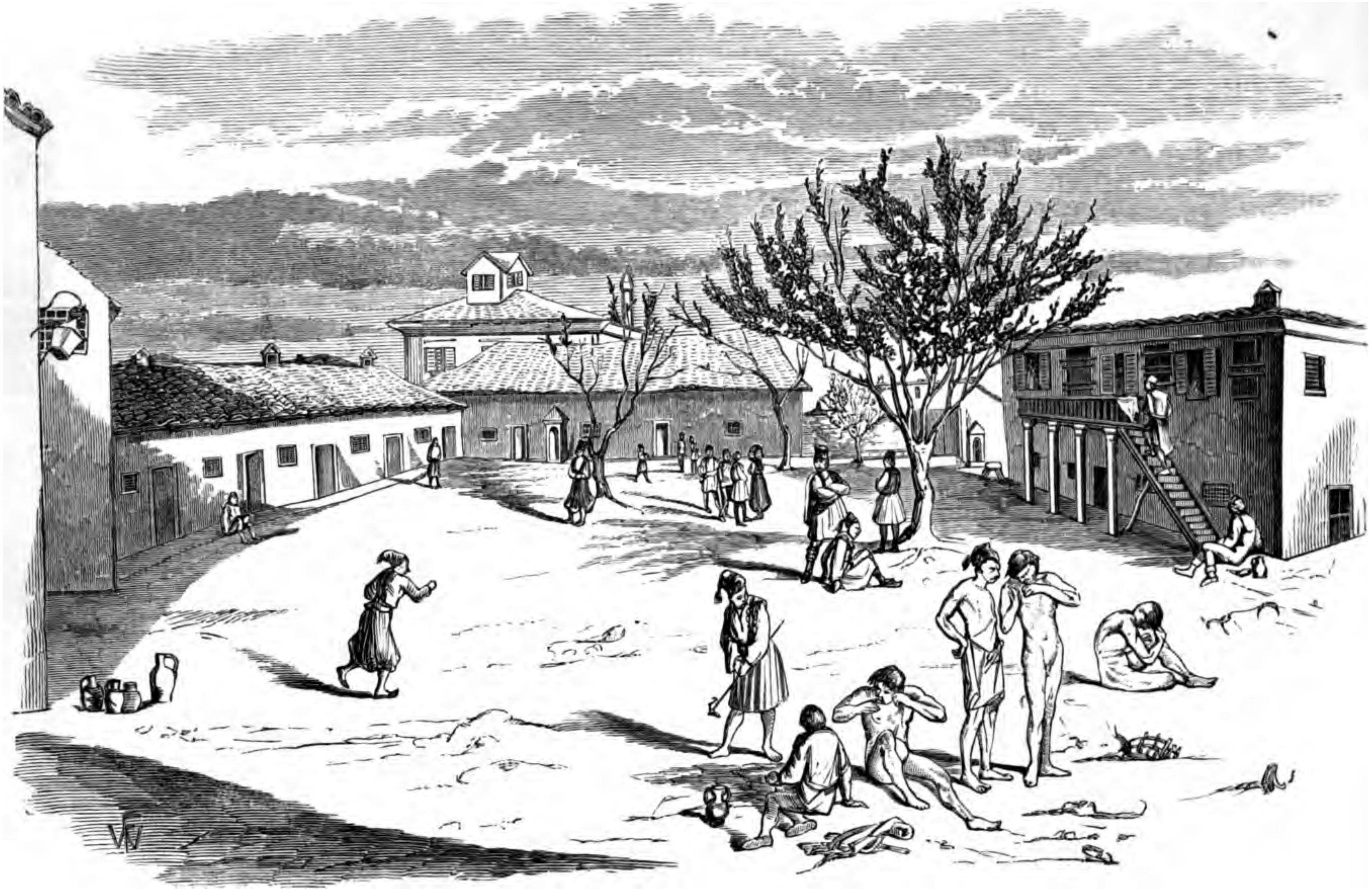

Ἡ φυλακὴ τοῦ Καρμπολᾶ.

Ἰδὲ σελ. 118.

Ἐὰν ὁ Ὄθων διέταξε τοὺς ὑπουργούς του νὰ σχηματισθῇ ἡ Βουλὴ, ὅπως οὗτος τὴν θέλει, καὶ νὰ διαλυθῇ ὅτε οὗτος τὸ ἐπιθυμεῖ, νὰ δολοφονηθῇ ὁ Γριζιώτης, νὰ δολοφονηθῇ ὁ Κορφιατάκης, νὰ δολοφονηθῇ ὁ Ξένος, καὶ δὲν εὑρέθη εἷς ὑπουργὸς, εἷς ἕλλην νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνὴν, ὦ! ὦ! ὦ! ... εἴμεθα ἀνάξιοι τοῦ αἰῶνος τούτου.

"Ὅταν κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς αἰῶνας τῆς Γαλλίας ὁ Κάρολος Θ'. ὁ σφαγεὺς τῶν Οὑγγενώτων προέτεινε πρὸς τὸν Ἀντικόμητα Δ' Ὀρτὲζ διοικητὴν τῆς Βαγιώπης νὰ ἐφαρμώσῃ καὶ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τὴν σφαγὴν τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, "Μεγαλειότατε! ἀπεκρίθη ὁ ἀληθῶς Γάλλος, ἐνταῦθα ὑπάρχουν πολλοὶ ἀφοσιωμένοι, πλὴν οὐδεὶς δολοφόνος."

"Ὅτε Ἐῤῥίκος ὁ Γ'. προέτεινε πρὸς τὸν συνταγματάρχην ἀρχισωματοφύλακά του Γκριλλιὼν νὰ δολοφονήσῃ τὸν Δοῦκα τῶν Γουϊσίων "Μεγαλειότατε! ἀπεκρίθη οὗτος, εἶμαι ὁ εὐπειθέστατος δοῦλός σας· δύναμαι νὰ προσκαλέσω ἐν μονομαχίᾳ, ἂν μὲ διατάξητε, τὸν Δοῦκα, πλὴν ποτὲ καὶ νὰ τὸν δολοφονήσω."

"Μοὶ λέγεις δὲ ὅτι ὁ Βασιλεὺς διαφθείρει καὶ ἐκλέγει ὑπουργοὺς τοὺς προθύμους νὰ ἀκολουθήσουν τὰς διαταγάς του· πλὴν ἐλησμόνησας ὅτι οἱ ὑπουργοὶ οὗτοι εἶναι ἓξ ἢ ὀκτὼ μηνῶν, ἢ ἑνὸς ἔτους τὸ πολὺ ὑπουργοί; ὅτι ὡς μετέωρα μόλις φαίνονται, καὶ σβέννυνται ἐντὸς τοῦ χάους πάραυτα ἐν τῇ αἰωνίᾳ λήθῃ, καὶ ὅτι εἶναι γελοῖον νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὁ Ἡγεμὼν οὗτος κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα ἐξ ἑνὸς διαφθείρει, καὶ ἐξ ἑτέρου μόλις σχηματίζει τὰ ὄργανα τῆς ἐπιθυμίας του καὶ τὰ κρημνίζει; Καὶ δὲν εἶναι ὀρθότερον νὰ πιστεύωμεν ὅτι μόλις τοὺς δοκιμάζει, μόλις τοὺς γνωρίζει ὅτι καὶ οὗτοι εἶναι ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ὡς οἱ προκάτοχοί των τῶν αὐτῶν παθῶν καὶ τότε τοὺς κρημνίζει; Δὲν εἶναι εὐκολώτερον, ὡς λέγει καὶ ὁ σοφὸς Νεύτων, τὸ ψητὸν στρεφόμενον πέριξ τῆς ἑστίας νὰ ψηθῇ, ἢ ἡ ἑστία καὶ ἅπασα ἡ οἰκία νὰ στρέφηται περὶ αὐτὸ ἵνα τοῦτο ψηθῇ; Διατί ἐν τῇ συνταγματικῇ Ἀγγλίᾳ οἱ νῦν Βασιλεῖς κυβερνοῦν ὅπως ὁ λαὸς καὶ οἱ ὑπουργοί της βούλονται, καὶ οὐχὶ ὅπως ἄλλοτε ἐκυβέρνα ὁ Ἐῤῥίκος Η'. καὶ ἡ Ἐλισάβετ; ὄχι, ὄχι, ὄχι! ... οὐδεὶς λαὸς ἐν τοσούτῳ βραχεῖ διαστήματι χρόνου ἀνεδείχθη ἠπειότερος, εὐπειθέστερος καὶ ἁρμοδιώτερος μεγαλητέρων ἐλευθεριῶν τοῦ ἑλληνικοῦ· οὐδεὶς λαὸς ἀνεδείχθη ἀνεχέστερος καὶ εὐαγωγότερος τοῦ ἡμετέρου· οὐδεὶς λαὸς ἐν τῷ ἰδιωτικῷ αὐτοῦ βίῳ προεχώρησε καὶ ἀνεδείχθη τοσοῦτον ἐπιχειρηματίας, καὶ ἀπέκτησε τοσαύτην εὐρωπαϊκὴν σημασίαν ὡς ὁ ἑλληνικός· οὐδεὶς λαὸς ὑπέμεινε καὶ ὑπομένει μετὰ τοσαύτης ὑπομονῆς τὰς παρεξηγήσεις τῶν νόμων μας παρὰ τῶν ὑπαλλήλων καὶ καταχρήσεις των, τοὺς κωλαφισμοὺς καὶ τὸν χοίνικα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, ὅπου οἱ ἄρχοντές μας καταφεύγουσιν, ὡς ἡμεῖς. Οὔτε ὁ Ὄθων λοιπὸν εἶναι ὁ αἴτιος, οὔτε ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος. Τὸ κακὸν ἀποῤῥέει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1824, καὶ σημείωσον ὅτι τὸ ἔτος τοῦτο ἀνήκει πρὸς τὸν παρόντα αἰῶνα. Τὸ ἔτος ἐκεῖνο ὁ Σατανᾶς διεμέλισε τὴν καρδίαν αὐτοῦ κατὰ πολλὰς μερίδας, δι' ἑκάστης τῶν ὁποίων ἐνεφυλίασε τὴν καρδίαν τῶν κομματαρχῶν μας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· ἐκ τῆς ἐμφυλιάσεως ἐκείνης ἀνεβλάστησαν τὰ πολιτικά μας πάθη, ταῦτα παρήγαγον τοσαῦτα τέκνα, τοσούτους ὀπαδούς· ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν τέκνων καὶ ὀπαδῶν τούτων εἰσεχώρησεν ἡ ἐπιθυμία νὰ διαδεχθοῦν τοὺς πατέρας καὶ κυρίους των. Ἡ ἐξουσία λοιπὸν διαφεύγει τοῦ ἑνὸς τούτου τὰ δάκτυλα διὰ νὰ πέσῃ μεταξὺ τῶν τοῦ ἄλλου. Ἅμα ὁ εἷς ἐκπέσῃ καὶ ἀναβῇ ὁ νέος ἐπ' αὐτῆς, οὗτος παύει τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ προκατόχου του, ἀδιάφορον ἐὰν ἦναι τίμιοι, ἀδιάφορον ἐὰν ἤρχισαν νὰ μανθάνουν τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ προσάγει τοὺς ἑαυτοῦ ὁποιασδήποτε τάξεως, τιμιότητος, ἱκανότητος καὶ ἂν ἦναι. Μόλις καὶ οὗτοι μικρὸν γυμνασθῶσι, καὶ ἔρχεται ὁ τρίτος διὰ νὰ σαρώσῃ καὶ τούτους καὶ τοποθετήσῃ τοὺς ἰδικούς του κ τ.λ.

"Τί ἐξάγεται λοιπὸν ἐκ τούτου; ἡ μὲν ὑπηρεσία ποτὲ δὲν βλέπει πρόοδον· καὶ ὅταν ἡ ὑπηρεσία δὲν προοδεύει, ἡ Κυβέρνησις χωλαίνει· καὶ ὅταν ἡ Κυβέρνησις χωλαίνῃ, τοὺς πόνους αὐτῆς μόνον τὸ ἔθνος αἰσθάνεται, ὁ λαὸς, οἱ πολῖται, ὅπως θέλεις ὀνόμασόν μας.

"Ὁ ἀριθμὸς τῶν μνηστήρων τῶν δημοσίων θέσεων εἶναι ἴσος ὡς ὁ δέκα πρὸς ἕνα· δηλ. ὁ δυστυχὴς ὑπάλληλος εὑρίσκεται ἀεννάως ἐν ἀμυντικῇ θέσει ἐναντίον δέκα ἑτέρων προσπαθούντων νὰ τὸν ὑποσκελίσωσιν, ὅπως δράξωσι τὴν θέσιν του. Καὶ ἰδοὺ αἱ Ἀθῆναί σας, ἡ μεγάλη συνάθροισις τῶν ἀνδρῶν τοῦ Ζεράχ. Πρέπει νὰ ἤκουσάς ποτε τὴν ἀραβικὴν ταύτην διήγησιν:

"Εἷς Καλύφης ποτὲ, ἐλησμόνησα τ' ὄνομά του, εἶχεν ἕνα σοφὸν ἀστρολόγον πλησίον του Ζερὰχ ὀνόματι, οὗτινος τὰς νουθεσίας ὡς χρησμοὺς ἠκολούθει. Ἡμέραν τινὰ, ἐνῷ ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ κυνήγιον, τὸν ἠρώτησεν ἐὰν θὰ βρέξει· ὁ σοφὸς ἀπεκρίθη ὄχι, καὶ ὁ Καλύφης ἐξῆλθε μετὰ τῆς συνοδείας του. Καθ' ὁδὸν ἀπήντησε χωρικὸν ἐπὶ ὄνου καθήμενον, ὅστις ἅμα τοὺς εἶδε τοὺς συνεβούλευσε νὰ φροντίσουν νὰ τεθοῦν ὑπὸ σκέπην, καθότι ἐπλησίαζε ῥαγδαία βροχή. Ὁ Καλύφης τὸν ἐθεώρησε μετὰ περιφρονήσεως, καὶ χωρὶς νὰ τῷ ἀπαντήσῃ, διότι ἐβασίζετο ἐπὶ τῶν λόγων τοῦ Ζεράχ, ἐξηκολούθει τὴν πορείαν του. Ἐν τούτοις πολὺ

ὥρα δὲν παρῆλθε καὶ ἤρχισε ῥαγδαιότατος ὄμβρος· Ὁ Καλύφης τοσοῦτον ἠγανάκτησε κατὰ τοῦ Ζερὰχ, ὥστε ἅμα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πρωτεύουσάν του ἀμέσως τὸν ἀπέβαλε, καὶ ἔστειλε καὶ ἐκάλεσε τὸν χωρικὸν ὅπως ἀντικαταστήσῃ αὐτόν. —Εἰπέ μοι, τὸν ἠρώτητεν ἅμα ἐνεφανίσθη, εἰπέ μοι, σοφὲ ἄνερ, πόθεν προεγνώρισας ὅτι θὰ βρέξει; — Δὲν τὸ προεγνώριζον, Μεγαλειότατε, ὁ ὄνος μου μοὶ τὸ εἶπεν, ἀπεκρίθη ὁ χωρικός. — Καὶ τίνι τρόπῳ σὲ τὸ εἶπεν; ἠρώτησεν ὁ Καλύφης. —Ὀρθῶν τὰ ὦτά του, ἀπεκρίθη ὁ χωρικός. Ὁ Καλύφης ἀπέπεμψε καὶ τὸν χωρικὸν δοὺς ἀμέσως τὴν θέσιν τοῦ σοφοῦ ἀστρολόγου πρὸς τὸν ὄνον. Καὶ τότε, λέγει ὁ Ζερὰχ, τότε ὁ Καλύφης ἔπραξε μέγα σφάλμα, διότι ἐξ ἐκείνου τοῦ καιροῦ ἕκαστος ὄνος ἔχει ἀπαιτήσεις ἐπὶ τῶν ὑπουργικῶν θέσεων.

" Καὶ ὅταν ὁ ὄνος ἀναβιβασθῇ εἰς μίαν ὑπουργικὴν θέσιν ; Τίθεται μετὰ τοῦ Κράτους πάραυτα ἐνώπιον στομίου πυροβόλου, καὶ ὁ δυστυχὴς ἀγαθῶς ἀγνοεῖ τοῦτο.

" Μοὶ λέγεις ὅτι ὁ Ὄθων δὲν ἀγαπᾷ τὸ Σύνταγμα, διότι διὰ τῆς βίας τῷ ἐπέβαλον τοῦτο, καὶ τρόπον τινὰ ὑπαινίττεσαι ὅτι προσπαθεῖ νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τοῦ ἔθνους, καὶ νὰ δικαιώσῃ ἑαυτὸν ἐνώπιον τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου διὰ ταύτην τὴν Γ'. Σεπτεμβρίου.

" Ἐὰν μὲ πείσῃς ὅτι ὁ Ὄθων ἐγεννήθη φέρων πτερνηστήρια σιδηρᾶ ἐπὶ τῶν ποδῶν, καὶ ὅλοι οἱ ἕλληνες σάγματα ἐπὶ τῶν ὤμων, τότε θὰ πιστεύσω καὶ τοῦτο.

" Ἡ παραμόρφωσις τοῦ Συντάγματός μας προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι, ὅτε τὸ ἐλάβομεν, δὲν ἤμεθα ἔτι ὥριμοι διὰ τοῦτο, καὶ διότι ἤμεθα βυθισμένοι ἐντὸς τῶν παθῶν, ὡς σοὶ προανέφερον. Τὸ Σύνταγμα μεταξὺ λαοῦ, οὗτινος τὸ ὀγδοηκοστὸν μόλις μέρος γιγνώσκει ν' ἀναγινώσκῃ καὶ γράφῃ, δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, ὡς μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων λαῶν. Θεώρησον τὴν Πρωσσίαν καὶ Βελγικὴν δύο λαοὺς ἀνεπτυγμένους ἴσως μᾶλλον παντὸς ἄλλου τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, ποσάκις περιπίπτουν ἐν ἀνωμαλίαις καὶ συγκρούσεσι μετὰ τῆς Βασιλείας.

" Εἷς Βασιλεὺς ἤπιος καὶ μαλακὸς ὡς ὁ Ὄθων, ὅστις δὲν ἐπιθυμεῖ οὔτε σταγὼν αἵματος τῶν ὑπηκόων του νὰ χυθῇ, ὅστις πρὶν καταθέσῃ τὴν ὑπογραφήν του ἐν ταῖς θανατικαῖς ἀποφάσεσι τῶν Δικαστῶν του ὁλοκλήρους ἡμέρας τὸ σκέπτεται, ὅστις εἶναι ἕτοιμος ἐν τῇ πρώτῃ παρακλήσει ὑπουργοῦ ἢ ὑπασπιστοῦ του ν' ἀμνηστεύσῃ τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς στενάζοντας, καὶ ὅστις τῇ ἀληθείᾳ ἔχει τοῦτο τὸ μέγιστον ἐλάττωμα ἵτι εἶναι λίαν ἤπιος, δὲν εἶναι ὁ τύραννός μας καὶ ἡμεῖς τὰ κτήνη νὰ τὸν ὑπομένωμεν.

" Κατὰ τί ἔπταισεν, ἢ τίς μῶμος προσετρίβη ἐπὶ τούτου ἵνα προσπαθήσῃ νὰ δικαιολογηθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ; Ἡ τρίτη Σεπτεμβρίου εἶναι ἡμέρα δόξης καὶ διὰ τὸ ἔθνος καὶ διὰ τὸν ἡγεμόνα του· εἶναι τὸ πρωτότυπον ὅλου τοῦ πεφωτισμένου κόσμου. Τὸ μὲν ἔθνος παρεκάλει τὸν Ἡγεμόνα του νὰ τῷ δώκῃ τὸ Σύνταγμα, ὁ δὲ Ὄθων τὸ ἐδώρισεν ἄνευ δισταγμοῦ· τοῦτο εἶναι τὸ ἄδακρυ Σύνταγμα.

" Ὁ Ὄθων ἤθελεν ἐρυθριάσει ἐνώπιον τῆς Γαλλίας, ἐὰν αὕτη δὲν ἀνεβίβαζεν ἐπὶ τῆς λαιμητόμου μετὰ τοσαύτης περιφρονήσεως τὸν Λουδοβίκον ΙΣΤ' καὶ τὴν ἐνάρετον σύζυγόν του. Ἤθελεν αἰσχύνεται τὴν Ἀγγλίαν, ἂν αὕτη δὲν ἐστιγματίζετο διὰ τοῦ μακελίου τοῦ Κρόμβελ καὶ τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ τοῦ Καρόλου της τοῦ Α'. καὶ τέλος τὴν Ῥωσσίαν, ἐὰν ὁ θάνατος τοῦ Παύλου της δὲν ἀχνίζῃ ἔτι ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

" Ὁ ἄτεκνος Ὄθων, λέγεις, οὗτινος ἡ βασιλεία μετὰ τούτου θέλει λήξει, προσπαθεῖ νὰ διαθέσῃ τὸν κόσμον ὅλον νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶναι τὸ ἀγαπητὸν τέκνον τοῦ ἔθνους. Ἔθιξας χορδὴν λεπτοτάτην. Ἐν πρώτοις ἡ βασιλεία τῶν θεμελειωτῶν τῶν ἐθνῶν εἶναι ἐξ ἴσου ἀθάνατος, ὡς καὶ ἡ τῶν μεγαλητέρων τῆς γῆς Μοναρχῶν. Τὸ ὄνομα τοῦ Ὄθωνος ἐγράφη ἅπαξ παρ' ἐκείνῳ τοῦ Κάδμου, Ῥωμύλου, Κλόβεως, Ἀλφρέδου καὶ Μωάμεθ τοῦ Β'. Ὁ Ὄθων ὅταν βλέπῃ τὸν χάρτην τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος, δύναται ὡς ὁ ΙΒ'. Κάρολος τῆς Σουηδίας νὰ λέγῃ " ὁ Θεὸς μοὶ τὴν ἔδωκεν, ὁ δὲ διάβολος δὲν δύναται νὰ μοὶ τὴν ἁφαρπάσῃ· " ἄλλως τε δύναταί τις νὰ λησμονήσῃ τὸ α καὶ τὸ ω τῆς γλώσσης. Ὁ Ὄθων, ἀφαιρεθέντος ἑνὸς κόμματος Σπουδαρχιδῶν, εἶναι πραγματικῶς τὸ ἀγαπητὸν τέκνον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ πρὸ πάντων τῆς μεγάλης μὴ ἀνεξαρτήτου Ἑλλάδος. Πρέπει μικρὸν νὰ περιέλθῃ τις ταύτην διὰ νὰ τὸ ἰδῇ. Λέγεις ὅτι ἐμίσθωσε καὶ ἐδέσμευσεν ὅλον τὸν ἐλεύθερον τύπον μας. Κἀγὼ φρονῶ τὸ ἐναντίον. Ἐν Ἀγγλίᾳ ὅπου ὁ τύπος εἶναι ἐλευθερώτατος, δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀχαλινοτυπίαν μεγαλητέραν τῆς ἰδικῆς μας· δὲν ἐνθυμοῦμαι ῥαβδισμοὺς βροντωδεστέρους κατὰ τῶν πταιόντων Ἀρχόντων μας τῶν ἰδικῶν μας· δὲν ἐνθυμοῦμαι, λέγω, συζητήσεις, ἀντιπολιτεύσεις καὶ πολεμογραφίαν πεισματωδεστέραν. Ἐπὶ τίνος λοιπὸν μέρους ἀπαντᾷς τὰ δεσμὰ τοῦ τύπου ; Λέγεις ὅτι χέει τοὺς ὑλικοὺς πόρους μας εἰς θέατρα. Εἴθε νὰ εἴχωμεν τὴν σήμερον ὀλίγην τραγῳδίαν καὶ κωμῳδίαν τῆς ἱστορίας μας! Ἡ τραγῳδία ἤθελε μᾶς ἐπενθυμίζει ἀντὶ πόσων αἱμάτων καὶ ἡρωισμῶν οἱ πατέρες μας ἐξηγόρασαν παρὰ τῆς Εὐρώπης τὸ μι-

Καὶ ὅταν ὁ ὄνος ἀναβιβασθῇ εἰς μίαν ὑπουργικὴν θέσιν ; . . . . τίθεται μετὰ τοῦ κράτους πάραυτα ἐνώπιον στομίου πυροβόλου καὶ ὁ δυστυχὴς ἀγαθῶς ἀγνοεῖ τοῦτο.

κρὸν τοῦτο Κράτος, ὅπερ οἱ Σπουδαρχίδαι μας καταπαράττουσι, καὶ ἥτις ἤθελεν ἀνεγείρει τὴν δραματικὴν εὐφυΐαν καὶ ποίησίν μας, καὶ παράσχει ἄρτον καὶ στάδιον εἰς πολλούς. Εἴθε νὰ εἴχομεν τὴν κωμῳδίαν τὴν μεγαλητέραν διδασκάλισσαν τῶν ἐθίμων, τῶν χαρακτήρων καὶ ἐλαττωμάτων τῶν λαῶν. Ναὶ, εἴθε νὰ εἴχομεν τὴν κωμῳδίαν, καὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς αὐτῆς ν' ἀναβιβάζῃς τὸν μαθηματικὸν Λούσχ, τὸν ἀλιτήριον Ἄννινον καὶ τὸν μάγειρον Γρυπάρην, καὶ τοὺς ψευδοεξοχωτάτους καὶ μονοφθάλμους τοῦ 1821. Τότε νὰ ἔβλεπες διορθόνεται τὸ ἔθνος ; μορφόνονται τὰ ἤθη ; μιμεῖται τὰ κακὰ παραδείγματα ἡ νέα μας γενεά ;

Λέγεις ὅτι εἶναι βραδύτατος ὁ Ὄθων εἰς τὰς ἀποφάσεις του, δαπανῶν ὁλόκληρον τὸν καιρόν του διὰ νὰ διορθόνῃ τὸ ω καὶ υ καὶ τὸ ει καὶ οι. Ὅταν εἰς Ἡγεμὼν δὲν ἀπαντᾷ τὴν ἐμπιστοσύνην, ἣν ἤλπιζεν, ἐπὶ τοῦ πρώτου, τοῦ δευτέρου ἢ κἂν τοῦ τρίτου ὑπουργοῦ καὶ ὑπασπιστοῦ του, δὲν δύναται ἄλλως νὰ πράξῃ, ἢ νὰ ἦναι βραδύτατος κατὰ τὰς ἀποφάσεις του, καὶ προσεκτικώτατος, ὅταν πρόκηταί τι νὰ ὑπογράψῃ.

Ἐπὶ τίνος πράγματος ἢ περιστάσεως ἀπαντᾷς τὴν μνησικακίαν καὶ τὸ ἐκδικητικὸν τοῦ Ὄθωνος ; Δὲν συνεχώρησεν ἐκείνους, οἵτινες προσωπικῶς πρὸς τοῦτον ἥμαρτον ; δὲν τοὺς ἀνεβίβασε καὶ αὖθις ἐπὶ τῆς ἐξουσίας, ἀφοῦ ἐπιώρκησαν καὶ δὲν ἐτήρησαν τὸν λόγον τῆς τιμῆς των ; Ἂς μὴν ἀναφέρωμεν ὀνόματα διὰ νὰ μὴ σχηματίσωμεν πλείονας ὅσων ἔχομεν ἐχθρούς. Ἡ ἱστορία ἀνδρῶν ζώντων δὲν γράφεται. ἐδῶ εἶναι αἱ Ἀθῆναι, καὶ ἐκεῖ εἶναι οἱ ἄνδρες.

Μοὶ λέγεις νὰ συνομιλήσω μετ' ἐκείνων οἵτινες ὑπῆρξαν ὑπουργοὶ καὶ τὸν ἐγνώρισαν ἐκ τοῦ πλησίον. Μετὰ τῶν φυσαλίδων τούτων σκοπεύεις νὰ κατασκευάσῃς τὴν ὑδροστάθμην ἑνὸς Βασιλέως ;

Ὦ Τάλαν τέκνον τοῦ σοφοῦ Λουδοβίκου ! ! ἀπαιτεῖς στέφανον ἐλαίας παρὰ τῶν Ἀθηναίων ; θὰ σοὶ εἰποῦν ὅ,τι καὶ πρὸς τὸν Μιλτιάδην, "Ὅταν μόνος ἀγωνιζόμενος νικήσῃς τοὺς βαρβάρους, τότε ἀπαίτει νὰ τιμηθῇς μόνος."

Ἡμεῖς οἱ ἕλληνες εἴμεθα, πίστευσόν μοι, παράδοξα πλάσματα, φίλε! Ἐνθυμεῖσαι βέβαια τὸν τερατώδη Νέρωνα τὸν ἀγωνισθέντα κατὰ τὰ Ὀλύμπιά μας διὰ τῆς κιθάρας καὶ τεθρίππου ἅρματος, τὸν ἀνατραπέντα καὶ ἐπισύραντα τοὺς καγχασμοὺς πάντων τῶν περιεστώτων· ἡμεῖς οἱ ἕλληνες τὸν ἐκηρύξαμεν Ὀλυμπιονίκην, καὶ τὸν ἐστεφανώσαμεν· καὶ ἐν τούτοις ἡμεῖς οἱ ἕλληνες ἠρνήθημεν τὴν δάφνην καὶ τὴν ἐλαίαν πρὸς τὸν Μιλτιάδην, καὶ παρεχωρήσαμεν τὸν Παρθενῶνα κατάλυμα τοῦ Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ μας. Πραγματικῶς ἡ ἀπελπισία διαθέτει τινὰ νὰ ἐκφωνήσῃ τοῦ Βρούτου τοὺς λόγους,

> Ὦ τλῆμον ἀρετή ! λόγος ἄρ' ἦσθ'· ἐγὼ δέ σε
> Ὡς ἔργον ἤσκουν· σὺ δ' ἄρ' ἐδούλευες τύχῃ.[1]

Θέλεις ὁ Ὄθων νὰ ἐξέρχηται πεζὸς καὶ ἄγνωστος, καὶ νὰ διατρέχῃ τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν διὰ ν' ἀκούῃ τὰ παράπονα τῶν ὑπηκόων του. Ἐν ἄλλοις λόγοις τὸν θέλεις νὰ πράττῃ ὡς ὁ Σουλτὰν Μαχμούτης ὁ Β΄., ἢ ὁ Σουλτάνος Ἀαρὼν Ῥασχὶδ τῆς Περσίας, καὶ ποῦ ; ἐν ταῖς μικραῖς Ἀθήναις ὅπου καὶ οἱ λίθοι γνωρίζουν τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως, ὅπου ὅλοι οἱ ἐν Ἀθήναις συντόμως θὰ σχηματισθοῦν ὡς κέρκος ὄπισθέν του. Ἔπειτα τὰ τοιαῦτα παράδοξα ἐπράττοντο ἄλλοτε παρ' ἀσιανῶν τινῶν Μοναρχῶν, καὶ ἐνίοτε παρά τινων ἐκείνων τῆς Εὐρώπης ἐν μεγάλαις Πρωτευούσαις, καὶ οὐχὶ κατὰ τὰ ἔτη τοῦ αἰῶνος τούτου. Πίστευσόν μοι ὅμως ὅτι τώρα οὔτε ἐν Λονδίνῳ, οὔτε ἐν Παρισίοις οἱ Βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν τούτων ἠκούσθησάν ποτε ἄγνωστοι νὰ εἰσέλθουν μεταξὺ τῶν διαφόρων τάξεων τῆς Κοινωνίας, ὅπως πληροφορηθοῦν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν λαῶν των. Ἐπιθυμεῖς ὁ Ἡγεμὼν νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν φυλακῶν, τῶν πράξεων τῶν Ὑπουργῶν, τῶν Βουλευτῶν, τῶν Εἰσαγγελέων τῶν Ἀστυνόμων, καὶ ἐν γένει περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων μας ; ἂς πράξωμεν καὶ ἡμεῖς ὅπως πράττει ἅπας ὁ πεφωτισμένος κόσμος. Οἱ ἐφημεριδογράφοι μας, ἀφοῦ ἅπαξ ὁ τύπος ἦναι ἐλεύθερος, ἂς στέλλουν στενογράφους εἰς τὰ Δικαστήρια, εἰς τὰ Πταισματοδικεῖα, εἰς τὴν Βουλὴν, εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ἂς δημοσιεύουν κατὰ γράμμα τὴν περιγραφὴν τοῦ κατηγορουμένου, τὴν κατηγορίαν, τὴν ἀγόρευσιν τῶν Βουλευτῶν, τῶν Γερουσιαστῶν, τῶν Εἰσαγγελέων, τὴν ἀγόρευσιν τῶν συνηγόρων, τὰς παρατηρήσεις τοῦ Προέδρου, καὶ τὴν ἀπόφασιν. Ἐκτὸς τοῦ διασκεδαστικοῦ καὶ περιέργου, θέλουν μᾶς διδάξει πρακτικώτερα τοὺς νόμους, ἢ κάλλιον θέλομεν ἀνατρέφει τὰ τέκνα μας μετὰ τῶν νόμων. Ἡ ἀληθὴς ἱκανότης τοῦ Εἰσαγγελέως, αἱ ἀπαιτούμεναι βαθεῖαι γνώσεις του καὶ ἐκεῖναι τῶν δικηγόρων, ἡ σοφία τοῦ Δικαστοῦ ὡς ἐν κατόπτρῳ θὰ μεταβαίνουν ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν τῆς Κοινωνίας μας, θὰ γνωστοποιοῦνται τὰ ὀνόματα τῶν ἀτόμων, ἐξ ὧν πρέπει νὰ προφυλαττώμεθα, ἡ δὲ καταδίκη ἢ ἀθώωσις τοῦ κατηγορουμένου θὰ καθίσταται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἔθνους ὅλου ἀναλόγως τῆς τάξεως καὶ ἐγκλήματός του, καὶ δὲν θέλει θάπτεται μεταξὺ τριάκοντα ἢ πεντήκοντα

[1] Σὲ ἐθεράπευσα, ὦ ταλαίπωρος ἀρετὴ, καὶ σὲ ἐνόμιζα πρᾶγμα, ἀλλὰ καθὼς βλέπω εἶσαι κενὸν ὄνομα καὶ δουλεύεις τὴν τύχην.

μόνον ἀτόμων, ἐπιτρίβουσαν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ περιπεσόντος ἅπαξ κατὰ δυστυχίαν του ἐν τῇ θέσει ταύτῃ βαρεῖαν ὑποψίαν ἐπὶ τῆς διαγωγῆς του. Οὕτω πράττουν ὅλα τὰ πεφωτισμένα τῆς Εὐρώπης ἔθνη· οὕτως ἐμορφώθησαν· οὕτως ἡ αὐστηρὰ τήρησις τοῦ Νόμου εἰσῆλθεν εἰς τὴν καρδίαν ἑκάστου πολίτου· οὕτως ἡ φιλοτιμία τῆς νεολαίας ἐξάπτεται· οὕτω καθίστανται γνωστοὶ οἱ ῥήτορες ἑκάστου ἔθνους· οὕτω διακρίνεται ὁ ἐπιστήμων καὶ νομομαθὴς Εἰσαγγελεὺς, ἀπὸ τοῦ ἀμαθοῦς καὶ ἀγροίκου· οὕτως ἀποθανατίζεται ὁ σοφὸς Δικαστὴς, καὶ οὕτω μορφόνονται οἱ Ἔνορκοι, ἐκ τῆς διακρίσεως τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ τιμὴ, ἡ ζωὴ καὶ τὰ ὑπάρχοντα τῆς Κοινωνίας μας. Ὅλα ταῦτα εἶναι ἔργα ἡμῶν καὶ οὐχὶ τοῦ Βασιλέως· ἡμεῖς οἱ ἔχοντες ἀπαιτήσεις πεφωτισμένου ἔθνους πρέπει τοὐλάχιστον ν' ἀντιγράφωμεν τὰ τῶν πεφωτισμένων ἐθνῶν, ἀφοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐφεύρωμεν παρ' ἡμῶν αὐτῶν. Μ' ἐρωτᾷς ὁποῖον ἔργον τῆς καλλιτεχνίας ὁ Ὄθων ἤγειρε. Μὰ τὴν ἀλήθειαν! πρέπει τις ν' ἀμβλυωπῇ διὰ νὰ μὴν ἀναγνωρίζῃ ὅτι ἤγειρεν αὐτὰς τὰς Ἀθήνας.

Τί ἦσαν αὗται ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς Ναυπλίας; ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ ᾠκοδομήθη ἡ μικρὰ αὕτη πόλις, ἡ ὁποία, ὅταν τελειοποιηθῇ, θέλει κατασταθῇ μία τῶν τερπνοτέρων Πρωτευουσῶν. Πλὴν ἡμεῖς, φίλοι, ἀπαιτοῦμεν τοὺς θριάμβους τοῦ Τραϊανοῦ καὶ Οὐεσπασιανοῦ, καὶ ἐκείνους τῶν δύο Ἀντωνίνων· ἀπαιτοῦμεν τὰ Μνημεῖα τοῦ Περικλέους καὶ ἐκεῖνα τοῦ Ἀδριανοῦ νὰ πραγματοποιηθῶσι παρ' αὐτοῦ τοῦ Ὄθωνος, μεταξὺ τῶν χειρῶν τοῦ ὁποίου ἡ τύχη ἔθεσε τὰς κλεῖς τοῦ πτωχοτέρου τῆς γῆς ταμείου. Ἄπελθε εἰς Λονδίνον, εἰς τὸ μέγα Λονδίνον καὶ δεῖξόν μοι ἓν μεγαλούργημα ὅπερ ἔκτισαν οἱ Βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας. Τὰ πάντα ἐκτίσθησαν καὶ ἀνηγέρθησαν ὑπὸ πολιτῶν· οἱ πλούσιοι ἄγγλοι συνέστησαν τὰ σχολεῖα, τὰ ἀστεροσκοπεῖα, τοὺς ζωολογικοὺς καὶ βοτανικοὺς κήπους, ᾠκοδομήσαντο μεγάλους ναοὺς, ἤγειρον ἀνδριάντας, θριαμβευτικὰς στήλας, Ἡρῶα, καὶ ἕκαστον μέγα ἔργον τῆς τέχνης εἶναι δημιουργήματα τῶν πολιτῶν καὶ οὐχὶ τῆς Βασιλείας.

Μοὶ λέγεις τί χρειάζονται αἱ τοσαῦται Κυρίαι τῆς Αὐλῆς, καὶ σοὶ ἀποκρίνομαι μετὰ τῶν αὐτῶν λέξεων τοῦ Φραγκίσκου τοῦ Α'. τῆς Γαλλίας, "Αὐλὴ ἄνευ Κυριῶν, εἶναι ἔτος ἄνευ ἔαρος, ἢ μᾶλλον ἔαρ ἄνευ ῥόδων." Καὶ αὖθις τὸ λέγω, αἰτία τῆς κακῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων μας δὲν εἶναι οὔτε ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος, οὔτε ὁ Ἡγεμὼν αὐτῆς. Ὁ Ὄθων εὑρίσκεται μεταξὺ τῆς ἀνάγκης νὰ διατηρῇ ἐν τοῖς πράγμασι τοὺς γέροντας τοῦ 1821 ἄνδρας τοῦ βαθυτέρου σεβασμοῦ, ἂν θέλῃς, διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις των, πλὴν

ἀλληλομαχοῦντας καὶ καθυστερουμένους
όντων τῶν ἀληθῶν λειτουργῶν καὶ τ
Δὲν δύναται νὰ δώκῃ τὴν ἐξουσίαν πρὸς
ἱκανότητα τῆς νεότητος. Ἡ δὲ νεότης
ἡ Εὐφυΐα· Τῳόντι ἡ ἱστορία τῆς νεότη
ἱστορία τῆς Εὐφυΐας· ἡ ἱστορία τῶν μ
τοῦ κόσμου ἀνδρῶν εἶναι, πίστευσόν μο
Ὁ Δὸν Ἰωάννης τῆς Αὐστρίας ἦτον
ἐκέρδησε τὴν ναυμαχίαν τῆς Ναυπάκτο
στὼν Δε Φοὰ ἦτο μόνον 22 ἐτῶν ὅτε ἐξῆ
ἐκ τῶν πεδιάδων τῆς Ῥαβένης. Ὁ
Ἀδόλφος ἀπεβίωσε 38 ἐτῶν. Ὁ Δοὺξ
ἀπεβίωσε μόνον 36. Ὁ Κόρτες ὅτε ἐ
Μεξικὸν δὲν ἦτον οὔτε 30 ἐτῶν. Ὁ Μ
Σαξωνίας ἀπεβίωσε 32 ἐτῶν, καὶ ἡ Ε
ἐθρήνησεν ὡς τὸν ἐνδοξότερον Στρατη
βαθύτερον Διπλωμάτην. Ἰδὲ τὸν Νέ
Κλίβ, τὸν λόρδον Χόστ, πλὴν οὗτοι ε
εἰπῇς, στρατιωτικοί. Λάβε τοὺς πολιτικ
ὁ Ἰνοκέντιος ὁ Γ'. ὁ μεγαλήτερος Πάπας
ἦτο 37. Ὁ Ἰωάννης τῶν Μεδίκων π
Καρδινάλιος τὸ 15, καὶ ὁ Γκουϊτσιαρδίνη
ὅτι διὰ τῆς εὐφυΐας του κατεθάμβωσε
τὸν Φερδινάνδον τῆς Ἀραγόνος, καὶ μετέπ
τῆς ἡλικίας του ἀνεδείχθη ὁ φοβερὸς Π
ὁ Γ'. Ὁ Λούθηρος ἀπεβίωσε τὸ 35. Ὁ
Λογιόλας καὶ ὁ Ἰωάννης Οὐέλσεη μετὰ
των ἐγκεφάλου ἀνεδείχθησαν μεγάλοι ἄν
κόσμῳ. Ὁ Ἰγνάτιος ἦτο μόνον 30 ὅτε
περιφήμους πνευματικὰς ἐξασκήσεις του
σχάλης ἔγραψε τὸ καλήτερον Σύγγραμμ
καὶ ἀπεβίωσε θεωρούμενος ὡς ὁ μεγα
Γαλλίας φιλόσοφος μόνον τὸ 37. Ὁ Βυρ
τὸ 37 ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ πραγμα
τούτου κατέλυσε τὸν βίον. Ὁ μέγας
Ῥαφαὴλ ὁμοίως ἀπέθανε τὸ 37. Ὁ Κ
Ῥισχελιοὺ ἦτο Πρωθυπουργὸς τὸ 31 ἔτο
φημος Εἰσαγγελεὺς Γκρότιος τὸ 24 μόνον
λεων ἦτον Αὐτοκράτωρ μόνον τὸ 29, καὶ ὁ
ξανδρος κατέκτησεν ὅλον τὸν ἀρχαῖον κ
τατος. Θέλεις λοιπὸν ἡ νέα Ἑλλὰς διὰ τ
καὶ κουρκουτιασμένων μυελῶν τῶν ὑπερ
τούτων Ἀρχόντων μας, ἢ διὰ τῶν κου
θραμμένων τέκνων των μετ' ἀνδρῶν κα
νων παντὸς προσόντος, δραστηριότητος
ρὸς τῆς ἀναδείξεως τῆς πατρίδος των, μὴ
ποσῶς τῆς Ἑλλάδος, θέλεις διὰ τούτων
πτιακῶν ὄνων ν' ἀνορθωθῇ καὶ μορφωθῇ

Ἄκουσόν μοι, Κύριε Π... ὑπομένω μάρ
τύρια τῆς ἀξιοθρηνήτου μας ταύτης θέσεως

εἴτε λευκὸν ἔσεται τὸ ἀποβησόμενον τῆς τύχης μας, ἅμα ἐπανέλθω εἰς Λονδίνον, χρέος μου κρίνω νὰ περιγράψω καὶ ἐξεικονίσω τὰ καθέκαστα τῆς ἐθνικῆς ταύτης δίκης.

Δὲν θὰ φεισθῶ οὔτε πτοηθῶ τ' ὄνομα οὐδενὸς, ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν κάθηται, φθάνει μόνον νὰ πεισθῶ θετικῶς ὅτι εἶναι κακοῦργος. Ἀγαπῶ ἐμπαθέστατα τὴν γῆν ταύτην, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος γιγνώσκει ἂν ποτε πλέον θὰ ἐπανίδω· καὶ φρονῶ ὅτι τὸ ν' ἀφίνῃ τις τὰς ἀκάνθας καὶ βάτους νὰ ἐξαπλοῦνται ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐμποδίζουν τὴν βλάστησιν ἄλλων ἐπωφελῶν βοτάνων ἐκ τοῦ φόβου μόνου τῶν ἀκανθῶν των, οὔτε πολίτου ἴδιον εἶναι, οὔτε τοῦ Ἕλληνος. Θέλω περιγράψει καὶ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, τὴν ὁποίαν ἤκουσα καὶ ἐν τοῖς τρισὶν ἄλλοις ἄκροις τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐάν ποτε τὸ βιβλίον μου φθάσῃ μεταξὺ τῶν χειρῶν τοῦ Ἡγεμόνος τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι, ὡς ὁ Ἐρρίκος ὁ Δ'. εἶπε πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν του Βιλρουὰ ὅτε ἀνέγνωσε τὸν Ἀντιστρατιώτην: "Σὲ παρακαλῶ, ἀνάγνωσον τὸ Σύγγραμμα τοῦτο, διότι, ἂν καὶ ἐλαφρῶς καθάπτεται μου, ὅλον ἀφορᾷ ὅμως σὲ μόνον."

Θέλει εἰπεῖ καὶ ἡ Μεγαλειότης του πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν του Βούλγαρην καὶ ὡς ὁ ἴδιος Ἐρρίκος πάλιν θέλει προσθέσει: "Εἶναι ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς μας νὰ καταδιωχθῇ εἷς ἄνθρωπος, διότι εἶπε τὴν ἀλήθειαν." Τὸ κατ' ἐμὲ, καὶ ἂν πρόκηται νὰ μοὶ τέμωσι τὴν δεξιὰν ὡς τοῦ Πουριτάνου, ὅστις ἐπὶ Ἐλισαβέτης ἔγραφε τὸ σύγγραμμα, τὸ βάραθρον τῆς καταποντιζομένης Ἀγγλίας, διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἀποκαλυπτόμενος θὰ κράξω· "Διαφύλαττον, Θεὲ Ὕψιστε, τὸν Βασιλέα μας Ὄθωνα!.."

Μετ' ὀλίγον ἀπεχωρίσθην ἀπὸ τοῦ Κυρίου Π.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'.

Δέκα ἡμέραι ἀργίας ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Τὴν ἐπαύριον τὴν 30ην Μαΐου λίαν πρωῒ ἐπισκεφθεὶς τὸν πατέρα μου διευθύνθην ἀκολούθως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ὄθωνος. Διέτρεχον μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως τὴν ἐξ 90 χιλιάδων τόμων Βιβλιοθήκην του, ὅτε τὰ βλέμματά μου μετὰ μεγίστης ἀπορίας προσηλώθησαν ἐπὶ τῶν εἰκόνων τοῦ Χαλκοκονδύλου καὶ λοιπῶν μεγάλων Διδασκάλων τοῦ ἔθνους μας, οἵτινες μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατέφυγον εἰς Εὐρώπην καὶ διεδωκαν ἐκεῖ τὰ ἑλληνικὰ φῶτα.

Πολλάκις ἠρεύνησα καὶ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Μαζαρίνου τῶν Παρισίων, καὶ ἐν ἐκείνῃ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου καὶ τοῦ διδακτηρίου Λονδίνου ἵνα ἐξιχνιάσω, ἐὰν ἐσώζοντο αἱ εἰκόνες αὗται, καὶ οἱ κόποι μου ἐστάθησαν ἄκαρποι. Ἐν τῇ θέᾳ τούτων τώρα ἐνόμιζον ὅτι ἦσαν γέννημα τῆς φαντασίας μου. Πλὴν ὁ Κύριος Ἀποστολίδης βιβλιοθηκάριος μοὶ ἔδειξε τότε πολύτιμον σύγγραμμα τῆς Βιέννης, ἐν ᾧ τῳόντι αὗται σώζονται. Ἐκ δὲ τούτου ὁ ζωγράφος δι' ἐλαίου ἀντέγραψε ταύτας ἐπὶ τῶν παρειῶν ἑνὸς τῶν δωματίων τῆς Βιβλιοθήκης.

Συντόμως εἶχον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἐπανίδω καὶ τὸν Κύριον Γεώργιον Τυπάλδον. Μοὶ εἶναι γλυκύτατον, διότι τώρα θὰ δυνηθῶ ν' ἀπομακρύνω ἐμαυτὸν μικρὸν ἀπὸ τῆς δυσαρέστου πολιτικῆς μας καταστάσεως, ἵνα εἴπω τινὰς λέξεις περὶ δύο Ἀνδρῶν, πρὸς οὓς ἡ μέλλουσα Νεολαία χρεωστεῖ σέβας καὶ εὐγνωμοσύνην μεγάλην. Οὗτοι εἶναι οἱ ἄνω ῥηθέντες Κύριοι Ἀποστολίδης καὶ Γ. Τυπάλδος.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον Ὄθωνος ἠγέρθη ἀπὸ τῶν συνεισφορῶν τῶν ἁπανταχοῦ ὁμογενῶν, πλὴν εἶναι ἔτι ἀληθέστερον ὅτι ἡ ἐκτεταμένη αὕτη βιβλιοθήκη χρεωστεῖται κατὰ μέγα μέρος πρὸς τὴν ἀλληλογραφίαν τῶν δύο τούτων Ἀνδρῶν μετὰ τῶν ἁπανταχοῦ ὁμογενῶν καὶ μετὰ τῶν Βιβλιοθηκῶν τῆς Εὐρώπης. Ἡ ἀκριβὴς τακτοποίησις τῶν συγγραμμάτων καὶ χειρογράφων της ὡς καὶ ἡ τῶν ἀρχαίων νομισμάτων ἐπίσης χρεωστεῖται πρὸς τὸν Κύριον Τυπάλδον καὶ Ἀποστολίδην. Ὁ Κύριος Τυπάλδος μετὰ μόχθου ἀφράστου ἐπεξειργάσθη καὶ ἐτύπωσε τὰς ἐντὸς σάκκου κεκονιορτωμένας καὶ παρημελημένας ἐκ τοῦ ἰνδικοῦ μεταφράσεις τοῦ ἀοιδίμου Γαλανοῦ. Ἕκαστος ἕτερος ἤθελεν ἴσως ἐκλάβει τὰ χειρόγραφα ταῦτα ὡς παπύρους ἀχρήστους. Ὁ Κύριος Τυπάλδος τὰ ἐκαθάρισεν, ἐτακτοποίησεν, ἐπεξειργάσθη, καὶ διὰ φροντίδος ἀνωτέρας παντὸς ἐπαίνου καὶ παντὸς βραβείου, ἕνεκα τῶν μεγίστων δυσκολιῶν ὅπως πορισθῇ τ' ἀναγκαῖα τῆς τυπώσεως ἔξοδα, ἐπροίκισε τὴν νέαν Ἑλλάδα διὰ τῆς σειρᾶς ταύτης τῆς ἰνδικῆς φιλοσοφίας, ἥτις, τολμῶ νὰ εἴπω ὅτι εἶναι ἀκριβὴς καὶ τελεία ὡς ἐκείνη τῆς ἰνδοκτήτορος Ἀγγλίας.

Ὁ Κύριος Τυπάλδος μοὶ ἐξέφρασε τὴν λύπην του ὅτι ὑστερεῖται τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων, ὅπως τυπώσῃ τοὺς καταλόγους τῶν βιβλίων καὶ νομισμάτων τοῦ

EAU DE VIE
VERMOUTH
MARSEILLE
LYON

οὔτε τὸ 'Ρίτζεντ-Στρίιτ τοῦ Λονδίνου. Προσέτι τὸ Σταυροδρόμιον ἦτο τὸ καταφύγιον τῶν ἐκ Κριμαίας ἐπανελθόντων τυχοδιωκτῶν· ὥστε οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐξέλθῃ ἄνευ συνοδοιπόρου μετὰ τὰς 8 ὥρας τῆς ἑσπέρας.

Ὁ Κ. Βονὲ εἶχεν ἀδελφὸν κατοικοῦντα ἐντὸς ἰδιαιτέρου ξενοδοχείου νεαπολιτικοῦ κειμένου κατὰ τὰ μικρὰ Μνήματα. Ἐν αὐτῷ κατέλυον καὶ ἓξ ἢ ἑπτὰ Γερμανοὶ καὶ Ἑλβετοί· κατῴκησα κἀγὼ ἐν τούτῳ.

Κατὰ τὸ γεῦμα εὑρέθην πλησίον ἰουδαίου γερμανοῦ τινὸς Σουαμπάχερ, ὅστις κατ' ἐκείνας εἶχε νυμφευθῇ μεθ' ὡραίας Κυρίας τῆς αὐτῆς θρησκείας, ἥτις ἐξ ἴσου παρεκάθητο ἀπέναντι ἡμῶν.

Τὸν Κύριον Σουαμπάχερ εἴχον γνωρίσει στενώτατα ἐν Σμύρνῃ πρὸ 14 ἐτῶν, ὅτε ἦτον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἔμπορος. Ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐμπορικοῦ ἐκείνου καταστήματος τότε Κύριος Ντάϊτζ εἶχε νυμφευθῇ γαλλίδα τινὰ Κυρίαν Πολυνῆ, τὴν ὁποίαν πρὸ ἐτῶν εἴχομεν ἐν τῷ οἴκῳ μας διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν ἀδελφῶν μου.

Ἡ συνάντησις αὕτη μὲ κατεδειλίασεν. Ἐφοβούμην μήπως οὗτος ὁ Κύριος ἀρχίσῃ ἐρωτήσεις περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ πατρός μου, ἥτις πολὺν ἐποίησε κρότον ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Μολονότι ἀντηλλάξαμεν λέξεις τινὰς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀρίστου, ὁ Κύριος Σουαμπάχερ δὲν μ' ἀνεγνώρισεν· ἐγὼ δ' ἀπέφευγον πᾶσαν ἀφορμὴν γνωριμίας, καὶ συνέλαβον ἀπόφασιν ἀμετάτρεπτον τὴν ἐπαύριον νὰ μετατεθῶ ἀπὸ τοῦ ξενοδοχείου ἐκείνου. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ εἰρημένος Κύριος μετὰ τοῦ Κυρίου Βονὲ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἀπήρχοντο διὰ Κριμαίαν, μετέβαλον τὸν σκοπὸν καὶ ἔμεινα.

Ὁ Κύριος Ξανθοπουλίδης, ὡς ἐπληροφορήθην, δὲν εἶχε φθάσει ἔτι εἰς Κωνσταντινούπολιν· ἦτον ὅμως ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ ὁ Κ. Βαχαδούρης διευθυντὴς τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου τῶν Κ. Α. Πὼπ καὶ Σ. μοὶ εἶπεν ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ ἴδω τὸν Κ. Πὼπ εἰμὴ τὴν ἐπαύριον, διότι ἦτον εἰς τὸ Βεβέκ.

Τὴν ἐπαύριον τῳόντι ὁ Κύριος Βαλαδούρης ἦλθεν εἰς τὸ Ξενοδοχεῖόν μου καὶ μ' ὡδήγησεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ μεγάλου κερδοσκόπου, ὅστις δὲν κατῴκει μετὰ πολλὰς θύρας τῆς κατοικίας μου.

Ὁ Κύριος Α. Πὼπ εἶναι ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης, μετ' εὐαρέστου ἐξωτερικοῦ, μᾶλλον ἰσχνὸς καὶ μετὰ φυσιογνωμίας ὀρνιθοειδοῦς.

Ὁ Κύριος Πὼπ μοὶ ἐδιηγήθη τὰς συμφοράς του, καὶ ἀπέδιδεν εἰς τὴν αἰφνιδίαν εἰρήνην τὴν καταστροφὴν αὐτῶν· ἐτελείωσε δὲ ἐν βραχυλογίᾳ ὅτι δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ περισσότερα τῶν 15 τοῖς $^0/_0$ μετὰ ἓξ ἢ ἐννέα μηνῶν προθεσμίας ἄνευ ἐγγυήσεως, καὶ ὅτι, ἂν δὲν τὰ δεχθοῦν οἱ δανεισταί του, εἶχε σκοπὸν νὰ προσφύγῃ πρὸς τὴν αὐστριακὴν Πρεσβείαν, ἥτις εἶναι ἑτοίμη πάντοτε εὐκόλως νὰ ἐκκαθαρίζῃ τὰς τοιαύτας ὑποθέσεις.

— Ἀξιόλογα!.. εἶπον· ἀλλὰ τὰ φορτία μου τῶν γαιανθράκων, τὰ ὁποῖα ἔδωκα πρὸς τὸν σύντροφόν σας, Κύριε Πὼπ, καὶ τὰ ὁποῖα ἔτι δὲν ἔφθασαν; ἀλλὰ τὸ ἀτμόπλοιον τὸ ὁποῖον ἠγοράσατε; ἀλλὰ τοὺς βαλάνους τοὺς ὁποίους εἴχετε ἑτοίμους νὰ μᾶς στείλετε εἰς Λονδίνον;...

— Ὅλα τὰ ὑποθήκευσα καὶ ἐδανείσθην χρήματα παρὰ τοῦ Κυρίου Χρυσοβελώνη, τοῦ Κυρίου Χαρτφὶλδ καὶ ἄλλων.

— Ἀξιόλογα, Κύριε Πὼπ!.. μὲ ἄλλους λόγους, ὅ,τι εἶχες τὸ ἐθυσίασες εἰς μηδαμινὰς τιμὰς διὰ νὰ ἐξοικονομήσῃς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει δανειστάς σου, ἀφῆκες τὸν ἐν Λονδίνῳ συνεταῖρόν σου ἄνευ ἐμβαστικῶν, τὸν ἐσυμβούλευσας, ἐκεῖνος τό "κ ο ψ ε λ ά σ π ι ἐκεῖθεν, καὶ ἂς κάμωμεν ὅπως μᾶς ἀρέσει. Ἀξιόλογα, Κύριε Πὼπ!.. καὶ δὲν θ' ἀξιωθῶμεν νὰ ἴδωμεν τὸν Κύριον Ξανθοπουλίδην, Κύριε Πὼπ;

— Νὰ τοῦ γράψω νὰ ἔλθῃ ἐξ Ἑλλησπόντου.

— Γράψε του, Κύριε Πὼπ, καὶ συμβούλευσέ τον, παρακαλῶ, νὰ διαπλεύσῃ τὸν Ἑλλήσποντον, εἰ δυνατὸν, ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ δέρατος. Δὲν ἔπρεπε, Κύριε Πὼπ, ὁ Ξανθοπουλίδης σας, ἐνῷ ἐγνώριζεν ὅτι ἡ οἰκογένειά μας κατεποντίζετο, νὰ δώκῃ οὗτος τὸ τελευταῖον λάκτισμα. Ὑγειαίνοιτε, Κύριε Πὼπ! δοῦλός σας ταπεινὸς, Κύριε Πὼπ! σᾶς προσκυνῶ καὶ ταπεινοπροσκυνῶ, Κύριε Πὼπ!

Ἐξῆλθον τῳόντι μεθ' ὅλων τῶν περιστροφῶν καὶ συστροφῶν, καὶ διπλώσεων τοῦ σώματος, τὰς ὁποίας εἷς δανειστὴς κατὰ τοιαύτας περιστάσεις ποιεῖ πρὸς τὸν χρεωφειλέτην του, ὅταν ἔχῃ τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα ὅτι διὰ τοῦ καλοῦ καὶ εὐγενοῦς τρόπου κάτι δύναται πλέον τῶν ἄλλων νὰ ἐξελκύσῃ.

Περιεφερόμην ἀρκετὰς ἡμέρας ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὰ πέριξ αὐτῆς ἄθυμος καὶ ἀργὸς περιμένων τὸν Ξανθοπουλίδην, ἐπισκεπτόμενος τοὺς στρατῶνας τῶν συμμάχων, τὰ νοσοκομεῖά των, καὶ ὅ,τι περίεργον εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς πορείας μου, ἅπερ, κατὰ κακὴν ἴσως ἕξιν, κατεχώρουν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ μου τὸ ἑσπέρας καὶ ἰχνόγραφον, καὶ οὕτως ἀπεμάκρυνα τῆς μνήμης ἐπί τινα χρόνον τὴν φρικώδη θέσιν μου.

Ἡ Κωνσταντινούπολις κατ' ἐκείνας ἦτον ἡ γέφυρα ὅλων τῶν ἀπερχομένων εἰς Εὐρώπην ἡρώων τῆς Σεβαστουπόλεως.

Ὁ στρατάρχης Πελισιὲ, ὁ στρατάρχης Δελὰ Μαρμόρας, ὁ στρατηγὸς Σίμψων εὑρίσκοντο ἐκεῖ.

Ὁ Σὶρ Κολὲν Κάμπελ ἀρχηγὸς τῶν ὀρεινῶν τῆς Σκωτίας περιεφέρετο φέρων τὴν ἐγχώριόν του στολήν, καὶ ὁ στρατηγὸς Οὐΐλλιαμς ὁ γενναῖος ὑπερασπιστὴς τοῦ Κὰρς, καὶ τῶν ὁποίων τὰς εἰκονογραφίας καταθέτομεν ἐνταῦθα, περιεφέροντο συχνάκις ὡς ἁπλοῖ πολῖται πέριξ τοῦ Σκούταρι, ἢ ἐπὶ τοῦ περιπάτου τῶν Μικρῶν Μνημάτων ὅπου ἡ μουσικὴ ἐπαιάνιζεν. Ὁ στρατηγὸς Κανρομπὲρ ἐπεθεώρει τοὺς ὑπὸ τὸν ἀφρικανὸν ἥλιον ζῶντας πελλαιχροὺς γάλλους του.

Ὁ στρατηγὸς Οὐΐνταμ ὁ ἀρειμάνιος οὗτος ἀνὴρ, ὅστις, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Πελισιὲ ἐνήργει τὴν ἔφοδον τοῦ Μαλακὼφ, ὡδήγησε τοὺς ἄγγλους του ἐναντίον τῆς Σφήνας (Redan), εὑρίσκετο καὶ οὗτος ἐνταῦθα. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται τοῦ ἥρωος τούτου τὴν ἀνδρείαν ὅτε, ἐγκαταλειφθέντος τοῦ συντάγματός του ἕνεκα ἀσυγγνώστου καὶ ἀκαταλήπτου ἀπερισκεψίας τοῦ στρατάρχου τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ, μεμονωμένου ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπικουρίας ἀπέναντι τοῦ ἀνθρωποφθόρου πυρὸς τῶν κανονοστοιχειῶν τῶν ῥώσσων, καὶ βλέπων τοὺς ἀνδρείους στρατιώτας του πίπτοντας πέριξ αὐτοῦ σωρηδὸν, παρατηρῶν δὲ μετὰ θαυμασμοῦ ἀξιωματικὸν ῥῶσσον ἐξερχόμενον τῆς κανονίθρας τοῦ παραπετάσματος τῆς κανονοστοιχείας του καταξεσχίζοντα διὰ τῶν χειρῶν του ἐν μέσῳ ὄμβρου ἀγγλικῶν σφαιρῶν τοὺς κοφφίνους καὶ φακέλλους αὐτῆς ὅπως τὴν καταστήσῃ εὐρυτέραν καὶ τοποθετηθῇ πυροβόλον μεγάλης ὁλκῆς, τίς δὲν ἐνθυμεῖται τοὺς λόγους οὓς ἔκραξε πρὸς τὸν λοχαγὸν Γκριλὼκ; "κύταξε ἐδῶ Γκριλώκ! πρέπει νὰ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν στρατάρχην νὰ ζητήσω βοήθειαν· ἐὰν φονευθῶ, γνωστοποίησον διὰ τίνα λόγον ἐγκατέλιπον τὴν θέσιν μου" ἐπανῆλθε μετὰ μικρὸν μετὰ τοῦ βασιλικοῦ συντάγματος, πλὴν δυστυχῶς ἦτον ἀργά.

Οἱ στρατῶνες τῶν συμμάχων παρίστων θέαμα ἀληθῶς ζωγραφικώτατον.

Οἱ ἥρωες τῆς Σκωτίας ἐπανελθόντες εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐγεύοντο τὸν οἶνον αὐτῆς διηγούμενοι κάθε ἄλλο ἢ τὰ λαμπρὰ κατορθώματά των, συνομιλοῦντες πάντοτε περὶ Σκωτίας, καὶ ἀκροώμενοι μετὰ ζωηροτάτης ἡδονῆς τοὺς ποιοῦντας μνείαν τῆς ὡραίας των πατρίδος.

Οἱ σκαπανεῖς τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ δὲν ἦσαν κατώτεροι ποσῶς κατὰ τὴν θεωρίαν ἀπὸ τὰ τέκνα τῆς Καλλιδωνίας.

Ὁ ἐπισκεφθεὶς γαλλικὸν στρατόπεδον δὲν δύναται νὰ τὸ παραιτήσῃ ἄνευ μεγίστης ἀπορίας διὰ τὸν εὔθυμον χαρακτῆρα τῶν στρατιωτῶν καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν μεγαλητέρων ὑστερήσεων τῶν ἀναγκαίων τοῦ βίου. Ἡ ἀκόλουθος εἰκὼν ἡ παριστῶσα κατασκήνωσιν στρατοῦ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἐρειπίων τῆς Σεβαστουπόλεως δεικνύει ζωηρότατα τὸ ἀμέριμνον καὶ χαρμόσυνον τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ εὐτραπέλου χαρακτῆρος τοῦ γάλλου· ἐκ δὲ τῆς ἀκολούθου εἰκόνος τῶν ὁδηγουμένων παρὰ τῶν βασιβουζούκιδων νεοσυλλέκτων τούρκων, οἵτινες ἔχουν τὸ φαινόμενον ὡς νὰ σύρωνται εἰς τὸ μακελλεῖον, δὲν ἐξάγεται ὅτι εἶναι γελοῖον τὸ νὰ καταβάλλωνται προσπάθειαι ἵνα μορφωθῶσιν ἐκ τούτων οἱ εὐγενεῖς τοῦ Κράτους ἀπόμαχοι;

Οἱ Ζουάβοι τὰ γενναῖα τέκνα τῆς Γαλλίας, κατὰ τῆς λόγχης καὶ τοῦ εὐζώνου τῶν ὁποίων οὐδεὶς ἐχθρὸς μέχρι τοῦδε ἀντέστη, οἱ ὁμοιάζοντες τοὺς λέοντας τῆς Ζαχάρας, ὑπὸ τὰς σκηνάς των οὗτοι οἱ Ζουάβοι ἦσαν θυασῶται τῆς κωμῳδίας καὶ τῆς ἀστειότητος· ἐκάπνιζον, ἐδιηγοῦντο μύθους, ἐνεκωμίαζον τὸ ὡραῖον τουρκικὸν φῦλον, τὸν εὐφρόσυνον οἶνον καὶ τὰ μοναδικὰ καπνὰ τοῦ Σ τ α μ π ο ύ λ· ἔσκωπτον μετὰ προφυλακτικῆς εἰρωνείας τὸν σοβαρὸν χαρακτῆρα τῶν συμμάχων των ἄγγλων, καὶ δὲν ἀπέφευγον ἀπὸ τοῦ νὰ ἐγκωμιάζουν τὴν ἀνδρείαν τῶν αἰχμαλώτων των ῥώσσων.

Τὸ σαρδικὸν στρατόπεδον ἦτο δι' ἐμὲ ἕτερον διασκεδαστικὸν ἀντικείμενον. Ἡ σαρδηνικὴ γῆ περιέχει τὸν μόνον ἐπιζῶντα λαὸν τῆς ποτὲ ἐνδόξου Ἰταλίας· ὁ δὲ Κάρολος Ἀλβέρτος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ οἱ δύο Βασιλεῖς της προήγαγον ταύτην μέχρι κολοφῶνος· ἡ πολιτικὴ τοῦ βασιλέως της Βίκτορος Ἐμμανουὴλ τὸ νὰ συμμαχήσῃ μετὰ τῶν ἀγγλογάλλων καὶ τούρκων, δὲν πρέπει νὰ κρύψωμεν ὅτι ἐπέσυρε τὴν ἀγανάκτησιν ἡμῶν τῶν χριστιανῶν τῆς Τουρκίας, καὶ ὅμως ἂς ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ὁ βασιλεὺς Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ εἰργάζετο διὰ τὴν Σαρδηνίαν· ἠκολούθησε κατὰ γράμμα τοὺς λόγους τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Α'., ὅστις μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Τιλσὶτ ὢν εἰς τὸ θέατρον πλησίον τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος τῷ εἶπε· "Μεγαλειότατε, ἡ φιλία τῶν μεγάλων ἀνδρῶν εἶναι δῶρον τοῦ Θεοῦ."

Ὁποίας ἐντυπώσεις δὲν προξενεῖ τοῦτο τὸ νοσοκομεῖον τῆς Χαλκιδόνος! ὁ εἷς ἀπώλεσεν ἕνα πόδα, ὁ ἕτερος ἔμεινε μόνον κορμός... καὶ ὅμως ἡ μεγάλη του ψυχὴ τὸν διατηρεῖ ἔτι ἐν τῇ ζωῇ. Τὸ ν' ἀκρωτηριασθῇ τις ἐπὶ τῆς μάχης διὰ τῆς σφαίρας τηλεβόλου ἢ ἄλλου ὅπλου ἐν τῷ ἀναβρασμῷ τῶν στιφῶν, ἐν τῷ σκότει τοῦ καπνοῦ, ἐν τῇ συμπλοκῇ καὶ κρότῳ, τοῦτο δὲν εἶναι τὸ χείριστον ταύτης· διότι ἡ πολεμικὴ λύσσα, ἡ ἐθνικὴ φιλοτιμία ἀφαιρεῖ πάντα συλλογισμόν· τὸ χείριστον εἶναι αἱ ἰατρικαὶ

Μικρὸν πoῤῥωτέρω ἧτον ὁ Γενικαλές, ὅπου 8000 σύμμαχοι ὠχυρώθησαν.

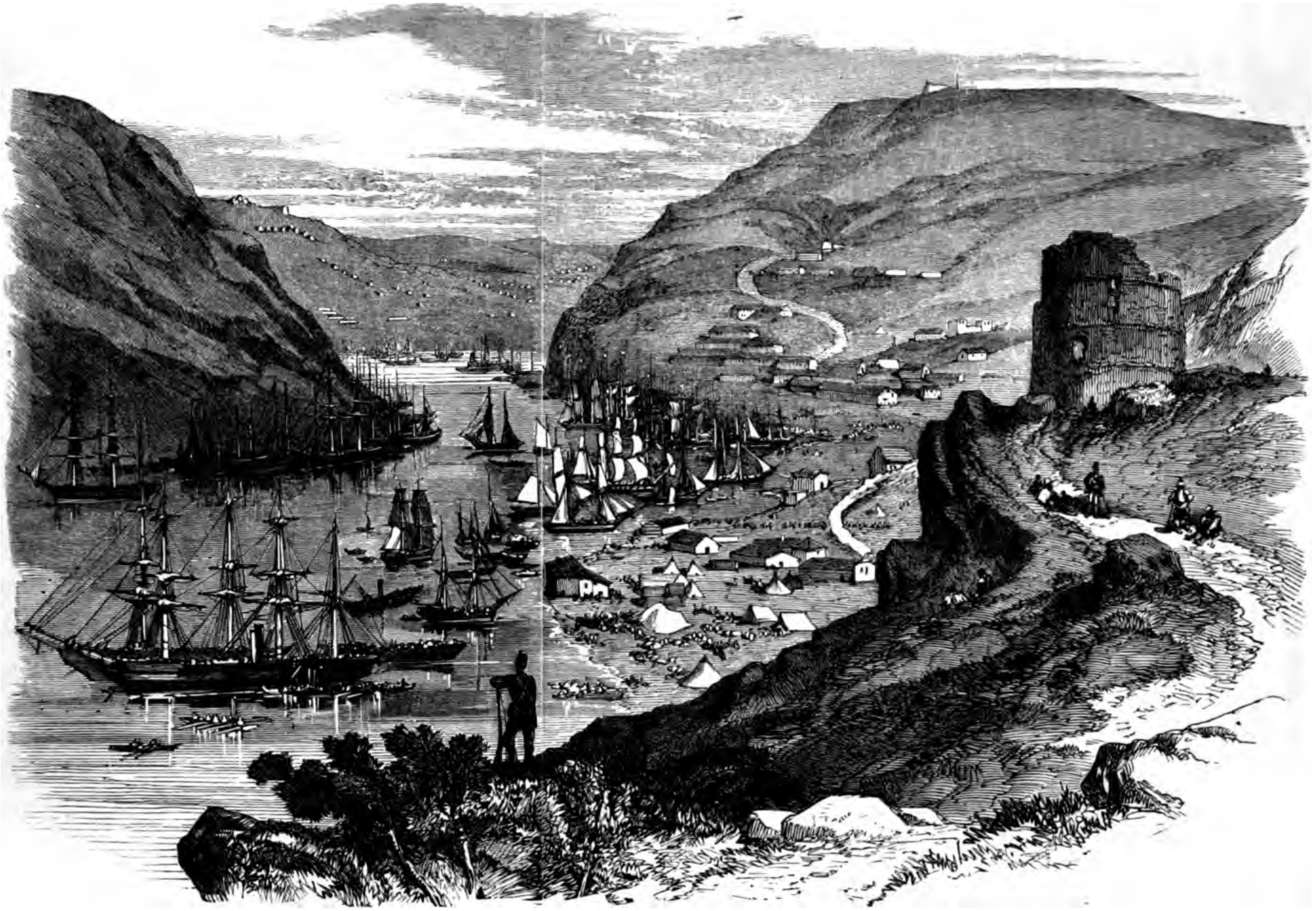

Ἀπέναντι ὀλίγα μόνον μίλια εἶχον τὸν Βαλουκλαβᾶν, ἐν ᾧ ἐλιμενίσθησαν οἱ στόλοι οἱ κομίσαντες τοσούτους δυστυχεῖς, οἵτινες πώποτε πλέον δὲν ἔμελλον νὰ ἐπανίδουν τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς των.

Θεωρήσατε καὶ τοὺς νεοσυλλέκτους τούρκους ὁδηγουμένους ἀπὸ ἕνα Βασιβουζούκην.

[illegible] μικρὸν [illegible] τοῦτο, τῶν νοσοκομ[illegible]

ἐγχειρήσεις, ἡ ἐπὶ τῆς κλίνης δέσμευσις, αἱ μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου ἀγωνίαι, καὶ πρὸ πάντων ἡ ἄκρα ἐπιθυμία τοῦ πολεμιστοῦ τὸ νὰ ἀποθάνῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἐξ ἧς τοσοῦτον μακρὰν ἀπέθνησκεν. Ἡ μόνη δὲ εὐχαρίστησις τῶν δυστυχῶν τούτων ἀπομάχων ἦτο, τὸ νὰ διηγῶνται ποῦ καὶ πῶς ἐπληγώθησαν· ἡ μόνη παραμυθία των, οἱ ἐπίγειοι ἐκεῖνοι ἄγγελοι, αἵτινες ἐγκαταλιποῦσαι πατρίδα, συγγενεῖς καὶ πᾶν ὅ,τι ποθητὸν οἴκαδε, παρακολουθοῦν τὸν στρατὸν, καὶ εὐσεβῶς ἀφιερόνουν τὸν βίον των ν' ἀλλάζουν τὰς πληγάς των, νὰ τοὺς προτρέπουν νὰ λάβουν τὸ ἰατρικὸν, νὰ ἐνθαρρύνουν εἰς τὴν ἀποκοπὴν τῶν πληγωμένων μελῶν, καὶ ν' ἀναγινώσκουν παρὰ τῇ κλίνῃ των βιβλία θρησκευτικὰ, τὰ νέα ἐφημερίδων, ἢ ὅ,τι ἄλλο δύναται ν' ἀποχωρίσῃ ἀπὸ τῶν σωματικῶν πόνων την προσοχήν των. Ἡ κατ' ἐξοχὴν κατάλληλος γυνὴ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἶναι ἡ ἀγγλίς· δὲν δύναται ἄλλης φυλῆς γυνὴ νὰ τὴν ὑπερβῇ κατὰ τὴν ὑπομονὴν ὡς πρὸς τὸ νοσηλεύειν καὶ οἰκουρεῖν· ρίψατε βλέμμα ἐπὶ μιᾶς τῶν νοσοκόμων τούτων, ἐπὶ τῆς φαιδρᾶς αὐτῆς φυσιογνωμίας, τῆς καθαρότητος τῶν ἐνδυμάτων της, τῆς ἁπλῆς καὶ παραμυθητικῆς συμπεριφορᾶς της, δὲν αἰσθάνεσθε σέβας διὰ ταῦτα τὰ ὄντα τὰ μετὰ τοσαύτης αὐταπαρνήσεως ἀφιερούμενα εἰς τὴν διάσωσιν τῶν σεσωσμένων πληγωμένων ἐκ τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων;

Διέτρεχον ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τοῦ Βοσπόρου μέχρι Βουγιουκδερὲ, τοῦ τερπνοτέρου ἴσως μέρους τῆς ἀτυχοῦς μὲν, πλὴν μοναδικῆς καθ' ὅλους τοὺς λόγους καθέδρας τῶν Κωνσταντίνων τοῦ Βυζαντίου καὶ Σουλτάνων τῆς Τουρκίας. Ποσάκις ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἀκρωρειῶν τῶν ἄνω τοῦ Βουγιουκδερὲ, ὅπου ἐκαθήμην μόνος καὶ σκεπτικὸς, δὲν ἐγεννῶντο ἐν τῇ μελαγχολικῇ καρδίᾳ μου χίλια αἰσθήματα! Ποσάκις ἔχων ἐνώπιόν μου τὸ ἄπειρον ἐκεῖνο κάτοπτρον τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ὅστις ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰάσωνος μέχρι τῆς ἰδικῆς μας ἐστάθη ἡ δεξαμενὴ τῶν θρήνων τοσούτων δυστυχῶν μητέρων, ἐπαρηγορούμην ὅτι δὲν ἤμεθα μόνοι οἱ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ θρηνοῦντες! Ἀπέναντι ὀλίγα μόνον μίλλια εἶχον τὸν Βαλουκλαβᾶν, ἐν ᾧ ἐλιμενίσθησαν οἱ στόλοι οἱ κομίσαντες τοσούτους δυστυχεῖς, οἵτινες πώποτε πλέον δὲν ἔμελλον νὰ ἐπανίδουν τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς των.

Μικρὸν ποῤῥωτέρω ἦτον ὁ Γενικαλὲς, ὅπου ὀκτὼ χιλιάδες σύμμαχοι πρό τινος ὠχυρώθησαν κατὰ εἴκοσι χιλιάδων τοῦ στρατηγοῦ Κρουλὼφ, οἱ ἡμίσεις τῶν ὁποίων ἀφῆκαν τὰ ὀστᾶ ἐκεῖ. Ἐν τῷ Γενικαλὲ τούτῳ καὶ οὐχὶ μακρὰν τῆς Ὀδησσοῦ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Βοὺγ εἶναι τὸ Νικολάϊεφ, ὅπερ, καταστραφείσης τῆς Σεβαστουπόλεως, ἀντικατέστησεν αὐτήν· ἐκεῖ ἦσαν τώρα οἱ ναῦται τοῦ ἐν τῷ πυθμένι τῆς Σεβαστουπόλεως ἀναπαυομένου ῥωσσικοῦ στόλου· ἐδῶ ἦσαν οἱ πληγωμένοι στρατιῶται τοῦ ῥωσσικοῦ στρατοῦ, καὶ ἐδῶ ἦτον ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Δουκὸς Κωνσταντίνου, Νικολάου καὶ Μιχαήλ. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὁ Κζάρος ἀποσπάσας τοῦ στήθους του τὸ παράσημον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὸ προσήλωσεν ἐπὶ ἐκείνου τοῦ ὑπολοχαγοῦ Δοροχίνσκη ἠκρωτηριασμένου ἤδη, διότι δράξας τὴν δάδα ἐν τῇ ἀποτυχίᾳ ἐκπυρώσεως ὑπονόμου ἀπὸ τῆς χειρὸς λοχίου ἔδραμε, καὶ θέσας τὸ πῦρ ἐπὶ ἀνοικτοῦ κάδου πυρίτιδος κατεφλέχθη ὅλος.

Ἡ εἴδησις τῆς εἰρήνης καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν αἰχμαλώτων δὲν δύναται ζωηρότερα νὰ παρασταθῇ, εἰμὴ διὰ τῆς οἰκονογραφίας μιᾶς ὁμάδος Ζουάβων κρατουμένων αἰχμαλώτων εἰς Νικολάϊεφ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΣΤ.

Μία ἀρχαία μονομαχία.

Μεταξὺ τῶν κατοικούντων γερμανῶν ἐν τῷ αὐτῷ ξενοδοχείῳ ὑπῆρχε καὶ ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης περίπου, οὗτινος ἡ φυσιογνωμία δὲν μοὶ ἦτον ἄγνωστος, πλὴν τὸν ὁποῖον δὲν ἠδυνάμην κατ' οὐδένα τρόπον ν' ἀναπολήσω εἰς τὴν μνήμην μου. Ἑσπέρας τι κατὰ τὸν δεῖπνον ὁ κύριος οὗτος ἤρχισε νὰ διηγῆται ὅτι καθήμενος ἔξωθεν τοῦ καφφενείου τοῦ ὑποκάτωθεν τοῦ ξενοδοχείου παρ' ὀλίγον ἤθελε καταπατηθῇ ὑπὸ ἱππέως, ὅστις καλπάζων διῆλθε πλησίον αὐτοῦ. "Ἡ περίστασις αὕτη μ' ἐπενθυμίζει, Κύριοι, προσέθεσε, μονομαχίαν, ἥτις ἔλαβε χώραν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἑνὸς θεοτρέλου ἀξιωματικοῦ ἐν Σμύρνῃ πρὸ δεκατριῶν ἐτῶν.

— Μονομαχία! διέκοψεν ἕτερος γερμανὸς Λεβίτης, ὅστις ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ.

— Ναί· πρὸ δεκατριῶν ἐτῶν ὅτε πρῶτον ἐπεσκέφθην τὴν Σμύρνην, Κυριακήν τινα ἐξῆλθον εἰς τὸν περίπατον. Νέος τις ἀξιωματικὸς τοῦ ἱππικοῦ, ὅστις εἶχε τὰ μυαλὰ ἄνω τῆς κεφαλῆς, ὡς λέγει ὁ λόγος (la tête montée) ὁ υἱὸς τοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος καλπάζων πλησίον μου μ' ἐκάλυψε λάσπης. Δὲν ἠδυνήθην νὰ μὴ τὸν καλέσω ζῶον. Ἐκεῖνος ἔστρεψε τὸν ἵππον του, καὶ ἐλθὼν πρός με

μ' ἐμαστίγωσε διὰ τοῦ μαστιγίου του κατὰ τὸ πρόσωπον. Ἡ περίστασις αὕτη ἐγέννησε μίαν μονομαχίαν διὰ πιστολίου, τῆς ὁποίας εὐτυχῶς τὸ ἀποβησόμενον ἦτο μηδὲν, πλὴν ἥτις παρήγαγεν οὐκ ὀλίγον σκάνδαλον ἐν τῇ πόλει τῆς Σμύρνης.

— Ὁ υἱὸς τοῦ Προξένου, δηλ. τοῦ κιβδηλοποιοῦ, τὸν ὁποῖον ἔχουν ἤδη ἐν ταῖς φυλακαῖς τῶν Ἀθηνῶν; ἠρώτησεν ὁ Λεβίτης.

— Τοῦ κιβδηλοποιοῦ ! ἐν ταῖς φυλακαῖς ! ἠρώτησε μετ' ἀπορίας ἀποθέτων τὸ πηροῦνι ὁ Κύριος Χέαρ (οὕτως ὠνομαζετο ὁ διηγηθεὶς τὴν μονομαχίαν).

— Ναὶ, δὲν τὸ γνωρίζεις ; δὲν ἀνέγνωσες τὸν Τύπον τῆς Ἀνατολῆς ; (la Presse d'Orient) ἔκαμε τοσοῦτον κρότον εἰς ὅλον τὸν κόσμον .... Ὁποία φυλὴ αἰσχροτάτη αὐτοὶ οἱ ἕλληνες !. Φαντάσθητι μεταξὺ τῶν καλητέρων των, μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων των δὲν εὑρίσκει τις ἕνα τίμιον... τὰ ἐγλήματα τὰ ὁποῖα ἀπαντᾷ τις μεταξὺ τῶν ἐσχάτων εὐρωπαϊκῶν τάξεων, ἐδῶ πράττονται παρὰ τῶν ἀριστοκρατῶν των...

Καὶ ὁ Λεβίτης ἐξηκολούθησε μίαν τερατόμορφον διήγησιν τῶν συμβάντων τοῦ πατρός μου, καὶ ἐξήμεσε τὰ αἴσχιστα κατὰ ἑλλήνων. Δεκάκις τὸ λέγειν του μὲ διέθεσεν ἐν παράφρονι ἀπελπισίᾳ· ἡ φρόνησις ὅμως ἀπῄτει νὰ τηρήσω ἔτι τὸν ἄγνωστον· οὔτε τ' ὄνομά μου ἔτι ἐγνώριζον, οὔτε τὴν πατρίδα μου, διότι ἦτον ἡ δευτέρα φορὰ, καθ' ἣν μετὰ τούτων συνεγευμάτιζον. Ἀφῆκα μίαν οἰκογένειαν ἐν Λονδίνῳ, εἶχον ἐν Σμύρνῃ δεινοπαθοῦσαν μητέρα καὶ τοσούτους ἀδελφοὺς ὡς καὶ ἕνα προφυλακισμένον πατέρα. Τὸ δὲ ἀποβησόμενον ἤθελε στραφῆ πρὸς μείζονα ἔτι βλάβην ὅλων τῶν ἀθώων τούτων ἀτόμων, ἐὰν ἠρχόμην εἰς σύγκρουσιν μετὰ τοῦ γερμανοῦ τούτου. Ὁ θεὸς τῆς σιγῆς Ἁρποκράτης δὲν ἠδύνατο περισσότερον νὰ ῥάψῃ τὸ στόμα μου.

Ἐπενθυμήθην τῳόντι τὴν ἑσπέραν ἐκείνην τὸν Κ. Χέαρ καὶ τὴν μονομαχίαν μας, καὶ τῇ ἀληθείᾳ ὡς ὄναρ αὕτη μόλις ἵστατο ἐν τῇ μνήμῃ μου. Δεκατέσσαρα ἔτη ἤρκουν νὰ μεταπλάσουν καθ' ὁλοκληρίαν ἕνα ἄνθρωπον.

Ὁ Κύριος Χέαρ ἦτον ἐκ τοῦ Φρανκφὸρτ, καὶ ἦτο τότε διαβάτης ἀπὸ Σμύρνης μεταβαίνων εἰς Γερμανίαν. Συνεζεύχθη ἐκεῖ μετὰ πλουσιωτάτης Κυρίας, καὶ ἥτις πρὸ δύο ἐτῶν εἶχεν ἀποβιώσει. Οὗτος δ' ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν χάριν διασκεδάσεως μᾶλλον ἢ ἐμπορίου· ἦτον ἀνὴρ σοβαροῦ χαρακτῆρος, φιλήσυχος καὶ μᾶλλον μελαγχολικός.

Μετὰ τὴν τράπεζαν ἀπεσύρθην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, καὶ δὲν ἐρυθριῶ νὰ εἴπω ὅτι ἐκεῖ ἔχυσα τὰ πικρότερα δάκρυα, ἅπερ ποτὲ ἀνέβλυσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Δὲν ᾐσθανόμην ἀγανάκτησιν τότε οὔτε κατὰ τοῦ μισέλληνος Λεβίτου γερμανοῦ, ὅστις τοσοῦτον παρεμορφωμένως ἐδιηγήθη τὴν ἱστορίαν ταύτην, οὔτε κατὰ τῶν ἄλλων οἵτινες μετὰ πολλῆς διασκεδάσεως καὶ σαρκασμῶν τὴν ἤκουον· μόνος ὁ Κ. Χέαρ ἐξέφρασε δυσπιστίαν πολλὴν, ἥτις μοὶ ἐνέπνευσεν ἀπορίαν καὶ σέβας μετὰ τὰ μετὰ τούτου παλαιὰ συμβάντα μας.

— Εἷς λόγος πολλάκις ἀρκεῖ ὡς θεμέλιον ὅπως ἐπὶ τούτου ὁ ὄχλος οἰκοδομήσῃ ἕνα μῦθον καθ' ἑνὸς, ὅστις κατέχει ἐπίσημον θέσιν, εἶπεν ὁ Κ. Χέαρ. Ἂς μὴ βιαζώμεθα καὶ ἂς περιμένωμεν τὸ ἐξαγόμενον. Ὁ Κύριος Ξένος ἐν Σμύρνῃ ἔχαιρεν ἄπειρον ὑπόληψιν διὰ τὴν τιμιότητά του, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω ταῦτα ἂν πρῶτον δὲν καταδειχθῶσι.

Μετ' ὀλίγον κατέβην εἰς τὸν περίπατον τῶν Μνημάτων, καὶ ἐκεῖ ἀπήντησα τὸν Κύριον Πάγκαλον πρώην ἕλληνα Πρόξενον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅστις μοὶ ἐνεχείρισε δύο ἐπιστολάς· ἡ μία ἦτο παρὰ τοῦ πατρός μου, ὅστις μοὶ ἀνήγγελλεν ὅτι καὶ τὸ Ἐφετεῖον παρέπεμπε τοῦτον εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν, χωρὶς κἂν ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἀνακοπήν του, τὴν ὁποίαν καταχωροῦμεν ἐνταῦθα, καὶ χωρὶς νὰ παραδεχθῇ τὴν αἴτησίν του, τουτέστι νὰ ὑποχρεώσουν τὸν Λουλούδαν νὰ κατασκευάσῃ διὰ τῆς βαριᾶς, ὡς ἔλεγεν, δύο μόνον νομίσματα πρὸς δοκιμήν. Ἡ δὲ ἑτέρα ἦτον ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου Δαμιανοῦ, ὅστις μοὶ ἀνήγγελλεν ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς δίκης προσδιωρίσθη ἡ 21 Ἰουλίου, καὶ ὅτι πρὸ μιᾶς τοὐλάχιστον ἑβδομάδος ἔπρεπε νὰ παρευρεθῶ εἰς Ἀθήνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΖ'.

Μία ἐπίσκεψις εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ὁ Κύριος Ξανθοπουλίδης ἔφθασε τὴν 8 Ἰουνίου εἰς Κωνσταντινούπολιν· ἐφαίνετο δὲ πολὺ πλεῖον τοῦ Κ. Α. Πὼπ ἠθικῶς πάσχων διὰ τὰς ἐμπορικὰς ἀτυχίας του. Ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης συνεντεύξεώς μας ἦτο νὰ μοὶ δώκῃ νὰ ἐννοήσω ὅτι ἡ περαιτέρω διατριβή μου ἐν Κωνσταντινουπόλει εἶναι περιττὴ, διότι δὲν εἶχον τίποτε νὰ πληρώσουν.

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἔτι περιεπλέκετο καθ' ἑκάστην. Ὁ εἷς συνεταῖρος ἀπέδιδε τὸ σφάλμα πρὸς τὸν ἕτερον, ὡς πάντοτε συμβαίνει κατὰ τὰς τοιαύτας περιστάσεις. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προσέφερον ἦτον ἴσον

Οἱ δυστυχεῖς ἀπόμαχοι δὲν ἔχουν ἄλλην εὐχαρίστησιν, εἰ μὴ νὰ διηγῶνται ποῦ καὶ πῶς ἐπληγώθησαν.

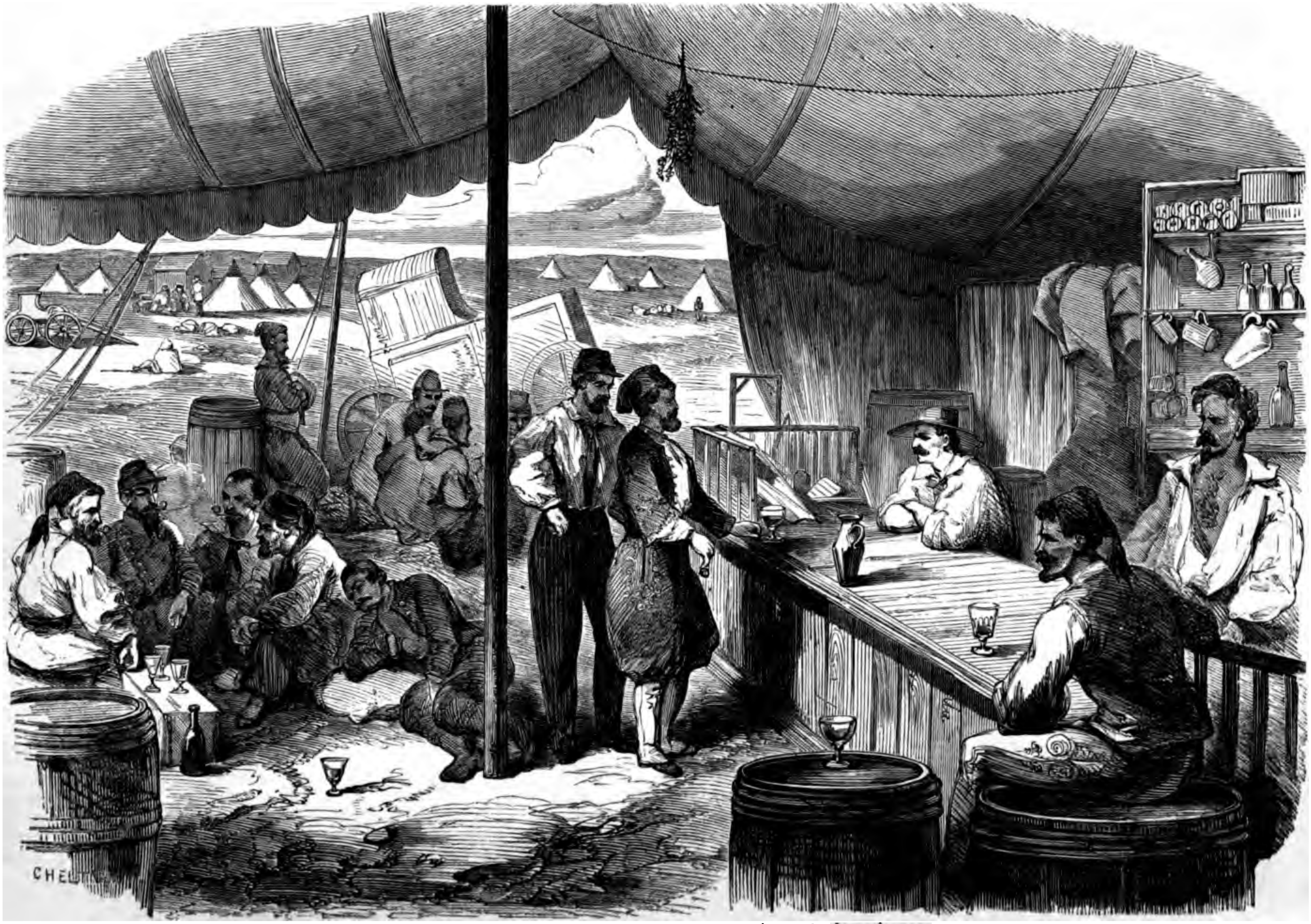

Οὗτοι οἱ Ζουάβοι ἦσαν τέκνα τῆς κωμῳδίας, τέκνα τῆς ἀστειότητος.

τοῦ μηδενός. Ἀπεφάσισα λοιπὸν ν' ἀπέλθω εἰς Σμύρνην.

Πρὶν ἐγκαταλείψω τὴν μεγάλην ταύτην πρωτεύουσαν ἐπεσκέφθην τὰ Πατριαρχεῖα, ἤτοι τὴν Μεγάλην λεγομένην Ἐκκλησίαν.

Ἦτον ἡ 5 τοῦ ἰουνίου ἡμέρα τοῦ Βαεραμίου. Ὅστις ἀναγνώσει τὴν Ἡρωίδα μου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, θέλει ἰδεῖ ὅτι αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῶν Πατριαρχείων, δηλ. ἀπὸ τῶν φρικτῶν θανάτων τοῦ Πατριαρχου Γρηγορίου, καὶ τῶν Ἀρχιερέων Ἐφέσου, Λαοδικείας, Ἀγχιάλου κτλ.

Ἡ εἴσοδός των τὴν σήμερον δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ τοῦ 1821 ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἠγέρθη ὁ βωμὸς τοῦ πρωτομάρτυρος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἤδη μετεσχηματίσθη καὶ ἀνεκαινώθη. Καὶ ὅμως ὁποίας φρικτὰς ἀναμνήσεις δὲν διεγείρει ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἕλληνος!!! Ἐνταῦθα ἐν μαινόμενον πλῆθος γενιτζάρων τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα τοῦ 1821 δι' ἑνὸς μόνου νεύματος τοῦ Βεζύρου Βενδερλῆ-Ἀλῆ ἐξετέλεσαν ὅ,τι ἀνόσιον καὶ ἀθέμιτον δύναται νὰ στιγματίσῃ τὴν ἀνάμνησιν ἑνὸς κατακτητοῦ. Ἐνταῦθα μετὰ τὴν πρωϊνὴν λειτουργίαν ἀπηγχονίσθη ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὑπὸ τὸν πυλῶνα τοῦτον. Τὸ θέαμα δι' ἕκαστον ἦτο φρικτὸν τῳόντι· πλὴν ἔτι φρικτώτερον ὅταν βλέπῃ τις τοὺς ἀθλίους ἐκείνους ἐπὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ ἔθνους ἐμπαικτὰς,οἵτινες λησμονοῦντες ἀντὶ ὁπόσων καὶ ὁποίων αἱμάτων ἠγοράσθη ἡ ἀνεξαρτησία τῆς δυστυχοῦς ταύτης πατρίδος μας, ἀντὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ θεραπεύσουν τὰς ἐκ τῆς μακρᾶς δουλείας ἔτι χαινούσας πληγάς της, τοὐναντίον ἀνοίγουν μᾶλλον ταύτας. Ναὶ, σὺ ἄθλιε ὑπουργὲ τῶν ἐξωτερικῶν Ποτλῆ! σὺ Σπηλιωτάκη! σὺ τρισάθλιε Μεταξᾶ! καὶ σεῖς κακοῦργοι εἰσαγγελεῖς Ἄννινε καὶ Γρυπάρη! θεωρήσατε τὸν πυλῶνα τοῦτον· θεωρήσατε τὸ λείψανον τοῦ Γρηγορίου· ὑπέστη τὸν φρικωδέστατον τῶν θανάτων διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, πλὴν δὲν ἐννόει ἀνεξαρτησίαν ὅπως ὑμεῖς τὴν κατωρθώσατε. Ἐὰν ἔχῃς συνείδησιν, ὦ δυστυχὴ ὑπουργέ! οἱ ἔλεγχοι ταύτης ἀδύνατον εἰς τὴν ὄψιν τοιούτου θεάματος νὰ μὴ σὲ συγκινήσουν. Θεώρησον τὴν φυλακὴν τοῦ Βοσταντζῆ ἐντὸς τῆς ὁποίας οἱ Ἀρχιερεῖς Ἐφέσου, Ἀγχιάλου, Λαοδικείας καὶ τόσοι ἄλλοι συνεξωμολογοῦντο καὶ συνεκοινώνουν τῶν ἀχράντων μυστηρίων τὴν παραμονὴν τῆς ἀπαγχονίσεώς των εἰς τὰς ἄκρας τοῦ Βοσπόρου· θεώρησον τὸν ἀρχιεπίσκοπον Παλαιῶν Πατρῶν ἀποβιώσαντα εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θ. Ξένου εἰς Ναύπλιον, κράζοντα "ἀναστήτω τὸ ἔθνος καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ." Θεώρησον τὸν πρωτομάρτυρα τῆς ἐλευθερίας μας Ῥῆγα κράζοντα "ὦ παιδιά μου ὀρφανά μου 'σκορπισμένα 'δῶ κι' ἐκεῖ...." Δὲν ἐννόει βέβαια ἀπὸ τὴν Βιέννην ὅπου ἦσο ἐσκορπισμένος, ὦ δεκάθλιε Ποτλῆ! νὰ ἔλθῃς μετὰ τοῦ εἰς τὸ Μόναχον μαθητοῦ σου Λουλοῦδα, καὶ μετὰ τούτου συνομῶν νὰ καταστρέψῃς μίαν οἰκογένειαν θυσιασθεῖσαν ὑπὲρ τοῦ Μεσολογγείου καὶ τῆς ἐνδόξου ταύτης ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους! Θλίψις! θλίψις!

Ὁ παρὰ τὴν εἴσοδον ναὸς τῶν Πατριαρχείων, ὅστις ἐπικαλεῖται ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, εἶναι ὁ αὐτὸς, ἐκτὸς τινῶν μικρῶν ἀνασκευῶν, αἵτινες ἐσχάτως ἔλαβον χώραν ἐν αὐτῷ. ὁ ἄμβων τῶν ἱεροκηρύκων, ὁ θρόνος τῶν Πατριαρχῶν ἐξ ἐβένου καὶ ἐλεφαντίνου, τὰ ἐν κιβωτίοις λείψανα τῆς Ἁγίας Εὐφημίας καὶ Σολομονικῆς, τὸ ἡμιστήλιον ἐφ' οὗ ἐφραγγελώθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὸ ἀπὸ μέλανος μαρμάρου μετά τινων λευκῶν φλεβῶν, καὶ δύο χρυσόπαστοι εἰκόνες τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀνήκουσαί ποτε εἰς τὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας εἶναι τὰ μόνα ἀξιοπερίεργα τούτου. Τὰ λείψανα ταῦτα ἀνοίγονται καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ὅπως οι λειτουργούμενοι τὰ ἀσπάζωνται.

Προεχώρησα ἄνω εἰς τὰ δώδεκα τῶν ἱερέων κελλία· ἰδὼν δέ τινος τὴν θύραν ἠνεωγμένην εἰσῆλθον, ὅπου ἀπήντησα ἱερέα, ὅστις μετὰ φιλοξενωτάτου τρόπου μὲ προσεκάλεσε [νὰ καθίσω. Ὁ λόγος συντόμως ἔπεσεν ἐπὶ τῆς νεοκλεισθείσης εἰρήνης καὶ τῶν κατεχουσῶν τὴν Κωνσταντινούπολιν εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων.

—Οἱ Σύμμαχοι δὲν θ' ἀφίσουν τὴν Κωνσταντινούπολιν,εἶπεν· ὑπάρχουν μυστικαὶ συνθῆκαι μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Γαλλίας, καὶ τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα ἔτι δὲν ἐλύθη· οἱ Ῥῶσσοι κατὰ τὰς νέας εἰδήσεις ἐπυρπόλησαν πρὸ μικροῦ τὸ Ἐρζεροὺμ καὶ ἀποσύρονται ἐν τάξει.

Περίεργος παράγραφος συνομιλίας! ἐν Κωνσταντινουπόλει αἱ εἰδήσεις τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου ἔφθανον ἐκ Λονδίνου. Οἱ Ἀγγλογάλλοι ἀνεχώρουν ἤδη καθ' ἑκάστην καὶ ἐξεκένουν μετὰ μεγίστης ταχύτητος τότε τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὅμως πολλοὶ τῶν κατοίκων ἐπίστευον ὅτι ὑπὸ τὰς συνθήκας κρύπτεταί τι ἔτι, ὅπερ συντόμως ἤθελε στρέψει τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα ὑπὸ μίαν νέαν ἄλλην φάσιν.

Ὁ λόγος μετέβη ἐπὶ τῶν ἀνακαινίσεων τῶν Πατριαρχείων.

—Τὰς χρεωστοῦμεν, προσέθεσεν ὁ Ἱερεὺς, πρὸς τὸν Μακαρίτην καὶ ἀξιομνημόνευτον Πατριάρχην μας Βυζάντιον, ὅστις ἐὰν ἀώρως δὲν ἀπεβίονε πρὸ δύο ἐτῶν, ἤθελε πράξει πολλὰ ἔτι. Ἴσως ἤθελεν ἐγείρει νέον οἰκοδόμημα ἀντὶ τούτου.

Τῳόντι τὰ Πατριαρχεῖα ἐκτὸς τῶν δύο νέων πυλώνων καί τινων ἐλαφρῶν ἄλλων ἀνακαινίσεων δὲν παρουσιάζουν, εἰμὴ ὑψηλὸν ξύλινον παμπάλαιον κτίριον, εὔπρηστον καὶ ἑτοιμόῤῥοπον, μηδόλως ἀντεικονίζον τὴν Μεγάλην ἡμῶν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ ὑψηλοῦ θρόνου τῶν Ἰωάννων τῶν Χρυσοστόμων, Πολυκάρπων, Ἰγνατίων, καὶ λοιπῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ὀρθοδοξίας.

Τὰ 12 ταῦτα κελλία ἐκτίσθησαν ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Γ'. διὰ κατοικίαν τῶν Ἀρχιερέων. Ἤδη δὲ οἱ Ἀρχιερεῖς κατοικοῦν ἐκτὸς τῶν Πατριαρχείων· ἐν αὐτοῖς δὲ καταλύουν μόνον οἱ κατώτεροι κληρικοί. Οὗτοι ὅμως εἶναι θάλαμοι ἀνεπαρκεῖς διὰ τοὺς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἕνεκα τῆς στενότητός των.

Ἐξέφρασα ἀκολούθως τὴν ἐπιθυμίαν μου ν' ἀσπασθῶ τὴν χεῖρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ὁ Ἱερεὺς μὲ ὡδήγησε πρὸς τὸν Ἀρχιδιάκονον τῶν Πατριαρχείων νέον ἡλικίας ὄχι πλέον τῶν 27 ἢ 28 ἐτῶν· ἡ φυσιογνωμία του ἦτο γλυκεῖα, ὁ πώγων του ὑπόξανθος, καὶ τὸ ἀνάστημά του μέτριον. Οὗτος μὲ παρεκάλεσε νὰ καθίσω ἐντὸς τοῦ δωματίου του μικρὸν, καὶ ἀπῆλθε νὰ δώκῃ τ' ὄνομά μου πρὸς τὸν Πατριάρχην.

Μετ' ὀλίγον μὲ προσεκάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Ἀνέβημεν εἰς δύο εὐρύτατα δωμάτια· ἐντὸς τοῦ ἑνὸς ἵσταντο διάφοροι ἱερωμένοι ὑπηρέται, καὶ ἐντὸς τοῦ ἑτέρου ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κήρυλλος, ὅστις, καθ' ἣν στιγμὴν προεχώρησα καὶ τῷ ἠσπάσθην τὴν δεξιὰν, μὲ ἀντησπάσθη ἐπὶ τοῦ προσώπου, μ' ἔλαβεν ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ μὲ ὡδήγησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου ἐκφράσας εὐγενῶς ὅτι εἶχε πολλὴν ἐπιθυμίαν, ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὴν Παγκόσμιόν μου Ἔκθεσιν, νὰ μὲ γνωρίσῃ καὶ προσωπικῶς· ὅτι τὸ ὄνομά μου ἦτον ἄλλως τε γνωστὸν ἐκ τῶν κατὰ καιροὺς περιγραφῶν μου ἐν ταῖς ἐφημερίσιν.

Τὸν ηὐχαρίστησα καὶ τὸν διεβεβαίωσα ὅτι ποτὲ δὲν ἀπεφάσιζα ν' ἀφίσω τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐὰν πρῶτον δὲν ἤθελον προσκυνήσει τὸν Ἐκκλησιάρχην μας, καὶ λάβω τὴν εὐχὴν τῆς Παναγιότητός του. Προσέθεσα δὲ ὅτι ἡ ἐπιθυμία ἐγίνετο ἔτι μεγαλητέρα, καθ' ὅτι ἤκουσα παρ' ὅλων ὅσων ἐγνώρισα ἐν Κωνσταντινουπόλει νὰ ὑμνοῦν τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν παιδείαν τῆς Παναγιότητός του.

Τὸ ἀνάκλιντρον ἦτον ὑπὸ τὰ παράθυρα τῆς αἰθούσης· ἀπὸ τούτων κατὰ τὴν θερινὴν ἐκείνην ἡμέραν ἐβλέπομεν τὸν Κεράτιον κόλπον νηνεμοῦντα καὶ φέροντα καταστόλιστα διὰ τῶν σημαιῶν τοῦ Βαϊραμίου τὰ λείψανα τοῦ Ὀθωμανικοῦ Στόλου τῆς Σινώπης, τὴν πληθὺν τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, λέμβων, καϊκίων καὶ πλοιαρίων, τὸν κυπαρισσῶνα τῶν Μικρῶν Μνημάτων, τὸ ἐκτεταμένον Ναυαρχεῖον καὶ Ναυπηγεῖον, καὶ τὰς πολυχρύσους καὶ ζωγραφικωτάτας οἰκίας τῶν μεγάλων καὶ ἐναερίων ἐνοριῶν τῆς ἀπέναντι πόλεως. Εἶναι ἀδύνατον ὁ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς ν' ἀπαντήσῃ ποικιλίαν καὶ φύσιν τερπνοτέραν. Καὶ ὅμως ὑποκάτω τῶν παραθύρων τούτων εἶναι ὁ πυλὼν ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἀπηγχονίσθη ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος· εἶναι τὸ λιθόστρωμα, ἐφ' οὗ οἱ Ἰουδαῖοι ἔσυρον τὸ Ἅγιον Αὐτοῦ σῶμα· εἶναι ἡ ἐνορία, ἐν ᾗ δύο χιλιάδες ἐξηγριωμένοι Γενιτζάροι τὸ 1821 συνηθροίσθησαν, ἐπυρπόλησαν καὶ ἔσφαξαν δεκακισχιλίους χριστιανούς.

—Ἐκτὸς ἐμπορικῆς ὑποθέσεως, ἥτις μ' ὡδήγησεν ἐνταῦθα, ἡ ἐπιθυμία μου τὸ νὰ ἐπισκεφθῶ καὶ αὖθις τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐξηκολούθησα, ἦτο μεγίστη, ἵνα συλλέξω πληροφορίας τινὰς καὶ σημειώσεις, ἐξ ὧν ἔχω ἀνάγκην.

Πρὸ πάντων ἐπεθύμουν νὰ γνωρίζω, ἐὰν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις σώζηται ἡ εἰκὼν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου. Ἐζήτησα ταύτην ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Λονδίνου, ἐν ἅπασι τοῖς ἀναφέρουσι τὸν θάνατον αὐτοῦ Συγγράμμασιν, ἐλπίζων ὅτι ἴσως τις τῶν περιηγητῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μᾶς διέσωσεν αὐτὴν, πλὴν δυστυχῶς οὐδὲν ἀνεκάλυψα.

—Τοιαύτη εἰκὼν, μοὶ ἀπήντησεν ὁ Πατριάρχης, οὔτε ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπάρχει· διότι δὲν ἦτο συνήθεια τότε νὰ διατηρῶνται αἱ εἰκόνες τῶν Πατριαρχῶν.

Ἡ συνδιάλεξίς μας ἐστράφη ἐπὶ τῆς ὡραιότητος τῆς Πρωτευούσης ταύτης καὶ τῶν φυσικῶν αὐτῆς καλλονῶν. Δὲν ἠδυνήθην δὲ νὰ μὴν ἐκφράσω ὅτι ὅση καλὴ ἐντύπωσις λαμβάνει χώραν ἐπὶ τοῦ περιηγητοῦ τοῦ ὁρῶντος ταύτην ἔξωθεν, ἄλλη τόση κακὴ ἐπὶ τοῦ ὁρῶντος ταύτην ἔσωθεν, ἕνεκα τῶν στενῶν καὶ ἀκαθάρτων ὁδῶν της, ὡς καὶ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, ἕνεκα τῆς μεγάλης συῤῥοῆς τῶν εἰς αὐτὴν ξένων, ἥτις φθάνει 30% πλέον τῶν τοῦ Λονδίνου, μετὰ τῆς διαφορᾶς ἔτι ὅτι δὲν ὑπάρχουν αἱ ἀναπαύσεις καὶ διευκολύνσεις τῆς Πρωτευούσης τῆς Ἀγγλίας.

—Ἦσαν πολὺ ἀκριβώτερα τὰ πρὸς τὸ ζῆν πρὸ ἓξ μηνῶν. Μετὰ τὴν εἰρήνην ὅμως ἔλαβον μεγίστην μεταβολὴν, εἶπεν ὁ Πατριάρχης.

—Πότε νομίζει ἡ Παναγιότης σας, ἐπηρώτησα, ὅτι ἡ νέα τῆς Τουρκίας μεταῤῥύθμησις θὰ τεθῇ ἐν ἐνεργείᾳ;

—Ὅταν ἐπιστρέψῃ ὁ Ἀαλῆ Πασᾶς ἐκ Παρισίων δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι θὰ λάβῃ χώραν ἡ μεταρ-

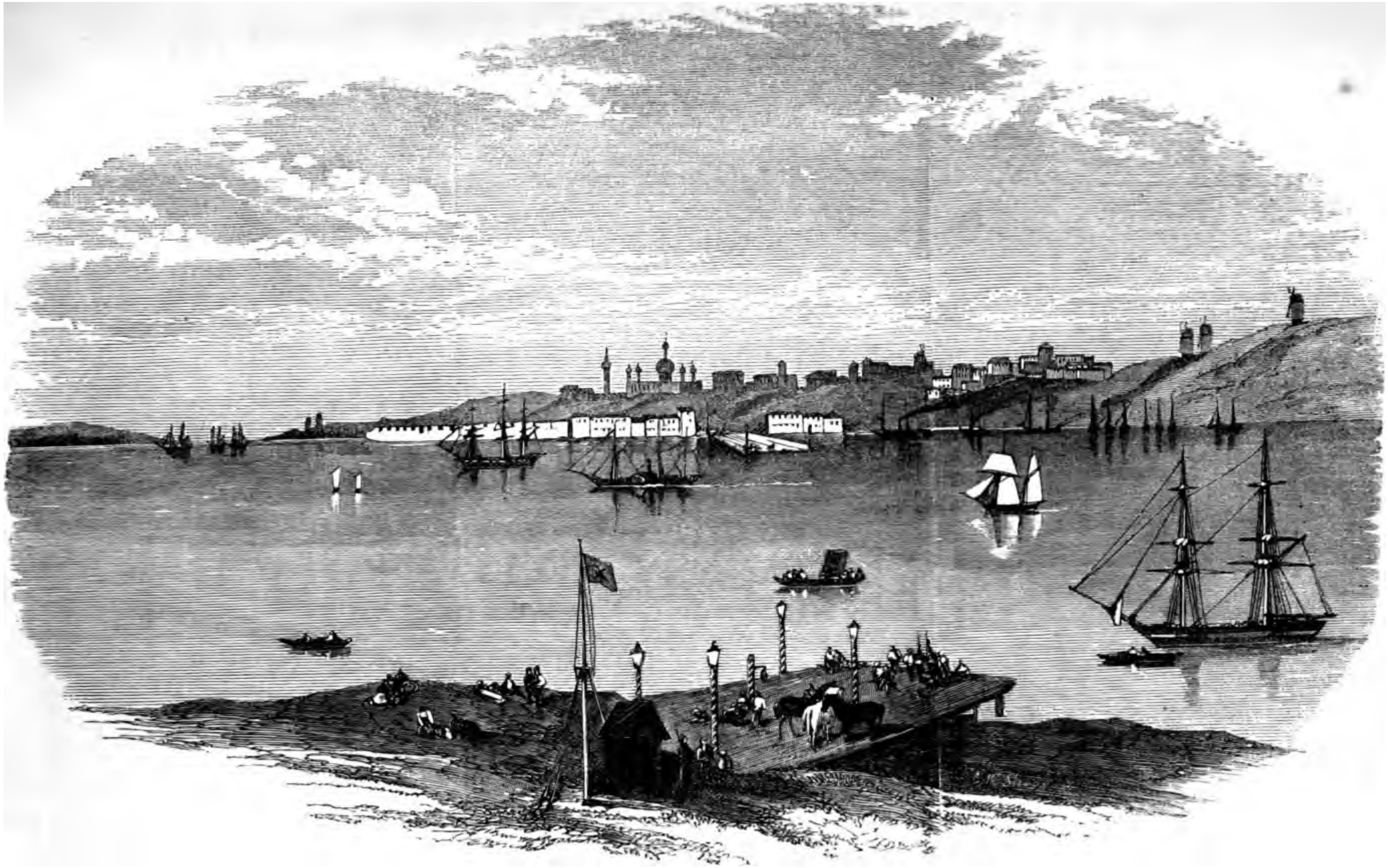

Ἡ Πόλις Νικολαΐεφ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βούγ.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

ρύθμησις αὕτη. Ὁ νῦν Σουλτάνος εἶναι ἀνὴρ ὅστις ἔχει πολλὰ προτερήματα, καὶ ἀγαπᾷ πολὺ τοὺς ὑπηκόους του ὅλους ἄνευ ἐξαιρέσεως, καὶ καταγίνεται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του νὰ καταστήσῃ ὅλους εὐτυχεῖς. Πλὴν τοιαύτη μεγάλη μεταῤῥύθμησις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λάβῃ χώραν ἀμέσως· βαθμηδὸν καὶ μὲ τὸν καιρὸν ὅλα θὰ τακτοποιηθοῦν.

—Ὁ Σουλτὰν Ἀπτοὺλ Μετζὶτ, εἶπον, εἶναι τῳόντι ὁ ἠπιώτερος Μονάρχης, ὃν ἄχρις ὥρας ἡ Τουρκία εἶδε· ἐκτὸς δὲ τούτου ἀνὴρ ὅστις ἐπιθυμεῖ τὴν ἰσότητα ὅλων τῶν ὑπηκόων του καὶ τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῶν. Πλὴν ὁ Σουλτάνος δὲν εἶναι ὅλη ἡ Τουρκία, ἢ διὰ νὰ εἴπω οὕτω, δὲν εἶναι οἱ Τοῦρκοι. Πῶς δύναται νὰ γνωρίζῃ οὗτος τί συμβαίνει ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ τριόδοις τοῦ κράτους του; . . . . Ἐγὼ εὑρίσκω τοὐναντίον, ὅτι ἅμα ὁ συμμαχικὸς στρατὸς ἀποσυρθῇ, οἱ Τοῦρκοι θὰ ἐξαγριωθοῦν περισσότερον· καὶ τίς οἶδεν, ἂν δὲν θὰ ἔχωμεν σφαγὰς ἐκ τῶν γνωστῶν μας ἐκείνων... Οἱ σύμμαχοι ὡς καὶ οἱ Ῥῶσσοι ἐκραύγαζον ὅτι ὁ πόλεμος ἐγίνετο διὰ τοὺς χριστιανοὺς, καὶ διεσάλπισαν ὅτι ἔκλεισαν πάλιν τὴν εἰρήνην διὰ τοὺς χριστιανούς· πλὴν ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἕτερον μέρος ἔπραξέ τι. Ἔσπευσαν μόνον νὰ κλείσουν μίαν εἰρήνην, οἱ δὲ δυστυχεῖς χριστιανοὶ τῆς Τουρκίας κατέστησαν τὸ παίγνιον τῆς ἀντιζήλου τούτων πολιτικῆς.

—Καὶ τὰ μικρότερα, ὡς γνωρίζεις, τέκνον μου, ἔθνη ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δὲν ἐσχηματίσθησαν. Μεγάλαι μεταβολαὶ πραγμάτων χρειάζονται καὶ πολὺς καιρός.

—Ἀναμφιβόλως, ἀπεκρίθην. Διὰ τοῦτο ἔπρεπεν οἱ δυτικοὶ σύμμαχοι νὰ ἐγκαταλίπουν ἐνταῦθα τοὐλάχιστον στρατὸν 70 ἢ 60,000 καὶ νὰ σταλῇ καὶ ἐκ τῆς Ῥωσσίας στρατὸς 30 ἢ 40,000 ὅπως οὗτοι ὠθήσουν ἀσφαλῶς καὶ τάχιστα τὴν μεταῤῥύθμησιν, νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου, καὶ ὑποστηρίξουν καὶ ὁδηγήσουν τὸν καλὸν τοῦτον Μονάρχην εἰς τὰ ἔργα του. Λέγεται ὅτι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πραγμάτων θ' ἀναβῇ ὁ Ὀμὲρ Πασᾶς, Παναγιώτατε, ἔχει τὸν τόπον του;

—Ὅσον διὰ τὸ στρατιωτικὸν μέρος...ἀπεκρίθη, δὲν πιστεύω ὅμως καὶ διὰ τὸ πολιτικόν.

Ἀντηλλάξαμεν ἐπίσης διαφόρους ἄλλους λόγους ἐπὶ ἄλλων ἀντικειμένων, καὶ εὗρον τὸν Πατριάρχην Κύριλλον σκεπτικὸν καὶ βαθύνουν.

Μετ' ὀλίγον ἠγέρθην ν' ἀναχωρήσω.

—Βιάζεσθε, προσέθεσε.

—Τοὐναντίον... ἡ τιμὴ δι' ἐμὲ τὸ νὰ διαμείνω ἔτι μικρὸν εἶναι ἄπειρος. πλὴν ἀρκούντως γνωρίζω τὰς ἀσχολίας τῆς Παναγιότητός σας, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ πλέον νὰ φέρω ἐμπόδιον. Αὕτη ἡ εὐνοϊκὴ περίστασις τὸ ν' ἀσπασθῶ τὴν δεξιάν σας καὶ ἀξιωθῶ τῶν εὐλογιῶν σας θέλει ὑπάρξει ἓν τῶν ὡραιοτέρων συμβάντων τοῦ βίου μου, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον θὰ καυχῶμαι.

Ὁ Πατριάρχης Κήρυλλος ἔχει τὸ ἀνάστημα μέτριον, τὴν φυσιογνωμίαν ἱλαρωτάτην, καὶ χαρακτηριστικὰ συμμετρικώτατα· εἶναι μᾶλλον εὐτραφής· ὁ δὲ πώγων αὐτοῦ δασὺς ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν κροτάφων, καὶ ἤδη μικρὸν φαιὸς περὶ τὰ ἄκρα. Αἱ παρειαί του εἶναι ὑπέρυθροι, τὸ δὲ στόμα του γλυκύτατον. Οἱ λόγοι του βραχεῖς, πλὴν σκεπτικοὶ καὶ ἐκφράζοντες μεγίστην πεῖραν. Οἱ δὲ τρόποι του ἁπλοῖ καὶ ὑποχρεωτικοὶ ὡς οἱ τῶν ἀρχαίων Πατριαρχῶν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τοσοῦτον κατεγοητεύθην ἀπὸ τῆς συντόμου ταύτης ἐπισκέψεως, ὥστε ἐξερχόμενος τοῦ δωματίου του δὲν ἠδυνήθην νὰ μὴν εἴπω πρὸς τὸν ἀρχιδιάκονόν του ὅτι ἡ ἐντύπωσις, ἣν μοὶ ἀφῆκεν, ἦτο ζωηροτάτη.

— Εἶναι ἱλαρώτατος, ἀπεκρίθη οὗτος. Ἐὰν δὲν βιάζησθε, εἰσέλθετε ἐντὸς τῶν δωματίων μου.

— Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθην, καὶ τὸν παρηκολούθησα.

Μετὰ τούτου ἔλαβε χώραν πλατυτέρα συνδιάλεξις ἀναφορικῶς περὶ τῶν τουρκικῶν πραγμάτων.

— Ἐσχηματίσθημεν, τῷ εἶπον, ἐν Λονδίνῳ ἰσχυρωτάτη ἀποικία Ἑλλήνων, ἔχομεν οὐκ ὀλίγα μέσα, καὶ ἱστάμεθα ἀπέναντι τοῦ ἐλευθερωτέρου τῆς Εὐρώπης τύπου. Ὑμεῖς λοιπὸν ἐντεῦθεν πρέπει νὰ φροντίζητε νὰ μᾶς πληροφορῆτε τακτικῶς περὶ τῶν ἐν τῷ σκότει διατρεχόντων, ὥστε νὰ δημοσιεύωμεν ἐκεῖ ταῦτα.

Ἐκ τοῦ Ἁγίου τούτου οἴκου πρέπει νὰ ἐξέλθῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Τὸ Πατριαρχεῖον πρέπει νὰ ἦναι ὁ μόνος λύχνος τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς.

— Τὸ γνωρίζω, Κύριέ μου! ὅσα λέγετε εἶναι μὲν ὀρθὰ, πλὴν εἶναι μᾶλλον ἀκατόρθωτα ἢ δύσκολα. Διότι οἱ Γραικοὶ εἴμεθα φυλὴ, ἥτις συνίσταται ὑπὸ ἐπιβούλων. Ὁ εἷς προδίδει τὸν ἕτερον. Εἴμεθα κακοί. Ὁ εἷς προσπαθεῖ νὰ μάθῃ τι κατὰ τοῦ ἄλλου ὅπως τὸν κρημνίσῃ καὶ ἀναβῇ αὐτὸς ἐπὶ τῆς θέσεώς του· ἡ δὲ θέσις ἡ ἡμετέρα εἶναι ἡ μᾶλλον δυσχερὴς, διότι παραφυλαττόμεθα καὶ κατασκοπευόμεθα, καὶ διότι εἴμεθα ῥαγιάδες.

"Ὁ ῥαγιὰς δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ὡς ὁ ὑπήκοος. Πρέπει λοιπὸν νὰ εὕρητέ τινα μεταξὺ τῶν ὑπηκόων

διὰ νὰ σᾶς πληροφορῇ τακτικῶς· καὶ διὰ νὰ ἔχητε ἀληθεῖς πληροφορίας, πρέπει νὰ εὕρητε εἰλικρινῆ καὶ πιστὸν ἄνδρα· καὶ διὰ ν' ἀποκτήσητε τοιοῦτον, πρέπει νὰ διαμείνητε χρόνον τινὰ ἐνταῦθα, ὅπως γνωρίσητε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐκλέξητε ὑμεῖς τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον θὰ ἐμπιστευθῆτε.

Ἡ Αἰδεσιμότης του ὅσον προεχώρει εἰς τὴν συνδιάλεξιν, τόσον καὶ ἐταπείνονε τὴν φωνὴν ὑποπτευόμενος καὶ τοὺς τοίχους (κατὰ τὴν παροιμίαν) μὴ τὸν ἀκούσωσιν.

— Ὁσάκις ἔγεινε λόγος ἐν ταῖς Βουλαῖς τῆς Ἀγγλίας περὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος ὅπου οἱ ὑπουργοὶ τοῦ ἔθνους τούτου ἐξεφράσθησαν ὅτι δὲν ὑπάρχουν στοιχεῖα ὅπως σχηματισθῇ Βυζαντινὸν Κράτος, ἕκαστος ἕλλην, ὅταν ἀκούῃ τοῦτο, πρέπει τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἐρυθριᾷ. Ἐγὼ δὲν διακρίνω τὸν ἕλληνα τῆς ἀνεξαρτήτου Ἑλλάδος ἀπ' ἐκείνου τῆς Τουρκίας. Κατοικῶ ἐν Λονδίνῳ, καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄμμα οἱ ἕλληνες τοῦ Λονδίνου ἔχομεν ἀμφοτέρους, καὶ ἐννοοῦμεν ὅτι συνάμα ἀμφότεροι πρέπει νὰ ἐργασθῶσιν, ὅπως ἀποδείξουν τὰ στοιχεῖα ταῦτα.

— Καὶ ἀφοῦ τις δυσκολεύηται νὰ τ' ἀπαντήσῃ ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ καὶ ἀνεξαρτήτῳ Ἑλλάδι, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τ' ἀπαντήσῃ ἐδῶ, ὅπου τὰ στόματα εἶναι ἐῤῥαμμένα, καὶ ὅπου ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιῤῥοὴ τοσοῦτον μᾶς ὀπισθοδρομεῖ; . .

— Ἐννοεῖτε τὴν Ῥωσσίαν;

— Ἡ Ῥωσσία εἶναι τρομερώτερος Δεσπότης. Θ' ἀπολέσομεν τὸν ἐθνισμόν μας. Ὁ Ἐθνισμός μας ἀποσβέννυται, ἂν ἅπαξ αὕτη εἰσέλθῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ὁ Ἐθνισμός μας, ὅστις διεξέφυγεν ἐκ τῶν ὀνύχων τοῦ ἀλλοφύλου, θέλει ἀπολεσθῇ ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ ὁμοθρήσκου Δεσπότου. Ναὶ, οἱ σκοποί της εἶναι ἱερόσυλοι! . . .

Ἐνόμιζον ὅτι ὅλος ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Κλῆρός μας ἐῤῥώσιζε, καὶ ἤθελον ἐκλάβει τὴν γλῶσσαν τοῦ ἱερωμένου τούτου προσώπου διπλωματικὴν μᾶλλον, ἐὰν ἡ εἰλικρίνεια δὲν ἐξεικονίζετο ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας του διὰ ζωηροτάτων χρωμάτων.

— Ἐξεπαιδεύθην μικρὸν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης, ἐξηκολούθησε, καὶ θεωρῶ ὅτι ἡ διάδοσις τῶν φώτων μεταξὺ τοῦ Κλήρου καὶ τῶν χριστιανῶν τῆς Τουρκίας εἶναι τὰ μόνα μέσα τῆς προόδου τοῦ ἔθνους. Ὅταν ὁ νέος κλῆρος φωτισθῇ ἀρκούντως καὶ ὁ λαὸς ὡσαύτως, τότε θὰ ὡριμάσουν οἱ καρποὶ, καὶ θὰ ἔλθῃ αὐθόρμητον τὸ θέρος, ὡς καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Ἄνευ τούτου ἑκάστη ἄλλη προσπάθεια καθίσταται ματαία. Ὑπάρχει προσέτι καθ' ὑμῶν καὶ ἓν ἄλλο δυστύχημα, οἱ Βουλγάροι μᾶς ἀποστρέφονται, διότι ἡ Ῥωσσία δι' Ἀποστόλων καὶ χρημάτων τοὺς ἄγει καὶ φέρει ὅπως τῇ συμφέρει.

Ἡ συνδιάλεξις ἐστράφη μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ ἐν Λονδίνῳ Ἱερέως Ναρκήσου Μορφηνοῦ. Ἐγὼ τὸν ἐνεκωμίασα διὰ τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν του καὶ τὸν ταπεινὸν καὶ χριστιανικὸν βίον του.

— Ὁ ἱερεὺς τοῦ ἐν Λονδίνῳ Ἁγίου οἴκου πρέπει νὰ ἦναι διακεκριμένος ῥήτωρ καὶ ἀνὴρ τολμηρὸς, διέκοψεν οὗτος μετὰ πυρός. Ταῦτα εἶναι τὰ δύο ἀληθῆ προσόντα, ἅτινα δύνανται νὰ διαδόσουν τὴν φήμην ἑνὸς ἱεροκήρυκος, καὶ νὰ γνωστοποιήσουν τὴν πρωτότυπον ἡμῶν θρησκείαν ἐν μιᾷ πόλει ὡς τὸ Λονδῖνον, καὶ μεταξὺ μεγάλου ἔθνους ὡς ἐκείνου τῆς Ἀγγλίας. Καὶ κατὰ τὴν ἁπλῆν μου γνώμην δὲν διστάζω νὰ εἴπω, ὅτι ἐντὸς τοῦ πολυδόξου Λονδίνου ἔπρεπε μέχρι τῆς ὥρας νὰ ὑπάρχῃ καὶ τὸ Ἀγγλο-ορθόδοξον κόμμα, εἷς μικρὸς προσηλυτισμὸς, ἅπερ ἤθελον οὐ μικρὸν συντείνει πρὸς τὴν ταχυτέραν μεγάλυνσιν τοῦ ἔθνους. Σκοπεύω συντόμως νὰ περιηγηθῶ μικρὸν ἐν Εὐρώπῃ, καὶ ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι μεγίστη νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ πελώριόν σας Λονδῖνον, περὶ τοῦ ὁποίου τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα ἤκουσα.

— Συγχωρήσατέ μοι λοιπὸν νὰ σᾶς δώκω τὴν διεύθυνσίν μου, διέκοψα, καὶ θὰ νομίζωμαι εὐτυχὴς ἐὰν, κατὰ τὴν ἐκεῖ διατριβήν σας, δυνηθῶ νὰ σᾶς φανῶ κατά τι χρήσιμος.

Μὲ παρεκάλεσε νὰ ἐπανέλθω εἰς τὰ Πατριαρχεῖα πρὶν ἀπέλθω τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὑπεσχέθην τοῦτο· πλὴν αἱ περιστάσεις ἐπαρουσιάσθησαν τοιαῦται, ὥστε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐν βίᾳ ἔπρεπε ν' ἀπέλθω διὰ Σμύρνην, χωρὶς νὰ δυνηθῶ νὰ διατηρήσω τὴν ὑπόσχεσίν μου.

Ἤθελον βεβαίως παραλίπει τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὅλως ἄσχετον ὡς πρὸς τὴν πρόθεσιν τοῦ Βιβλίου μου, ἐὰν δὲν τὸ ἐθεώρουν χρέος ἀπαραίτητον, δι' ὅσα ἔγραψα ἐν τῷ συγγράμματι, ὁ ἐν Τουρκίᾳ Διάβολος, περί τινων παρεκτροπῶν τοῦ πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν κλήρου τῶν Πατριαρχείων.

Ὁ Ἱερωμένος μεθ' οὗ συνδιελεγόμην ὥρας τινὰς, καὶ οὗτινος μέγα μέρος τῆς συνδιαλέξεως διατρέχω ἐν σιωπῇ, ἦτο νεώτατος, ἐκφραζόμενος εὐφραδέστατα καὶ γέμων θεολογικῶν γνώσεων· ἦτο λίαν ἐτυμόλογος ἢ ἀγχίνους, καὶ μετὰ τρόπων οὐχὶ περιωρισμένων καὶ τυπικῶν, ἀλλ' ὁλοκλήρως φυσικῶν καὶ ἀνηκόντων πρὸς ἐξευγενισμένον καὶ ἀνατραφέντα ἐν πλήρει εὐρωπαϊκῇ Κοινωνίᾳ.

Τὸ κατ' ἐμὲ ὁ Πατριάρχης Κήρυλος καὶ ὁ νέος οὗτος ἦσαν ὁ ὑψηλὸς καὶ καθαρὸς ἐκεῖνος βαθμὸς,

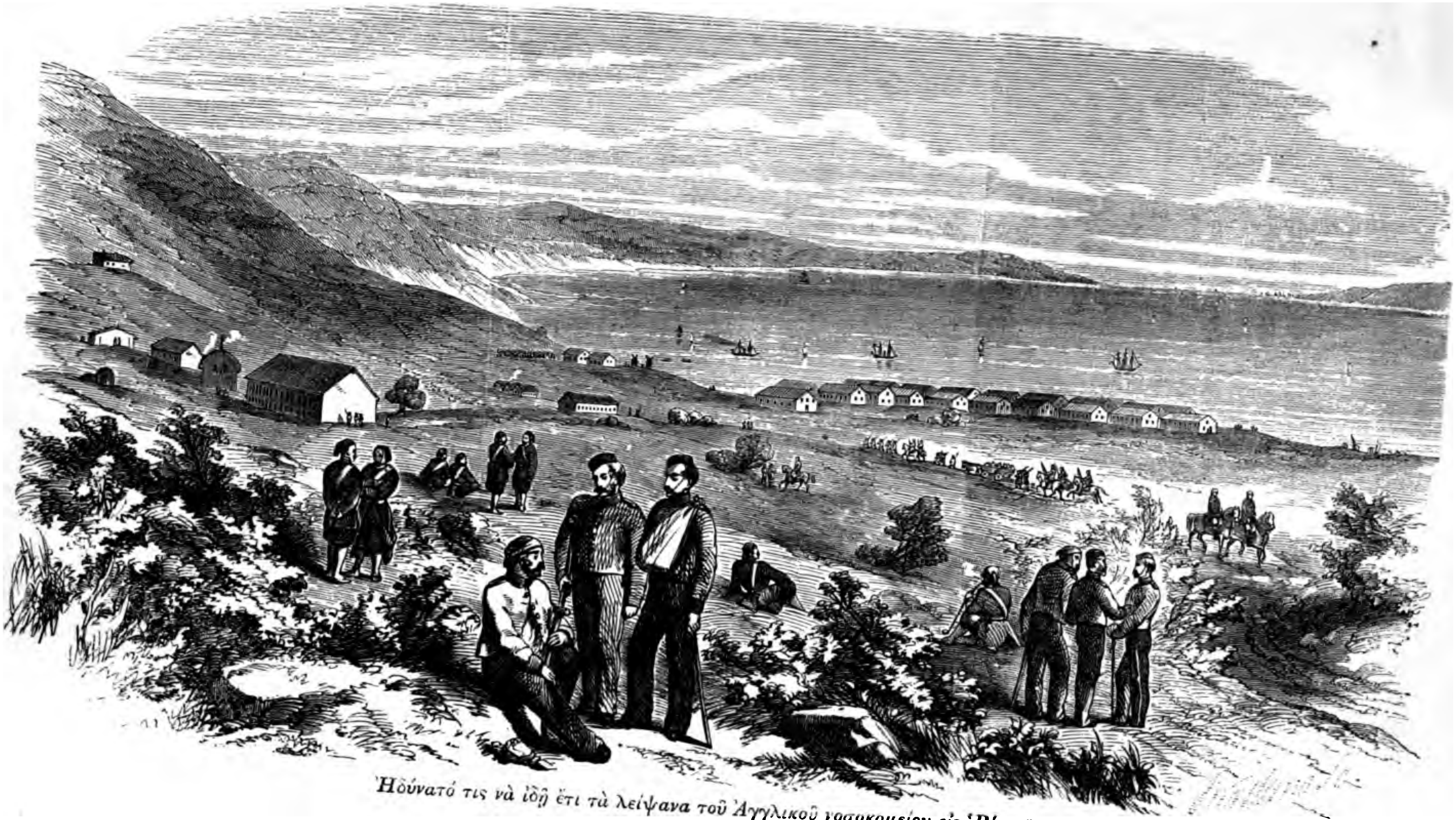

Ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ ἔτι τὰ λείψανα τοῦ Ἀγγλικοῦ νοσοκομείου εἰς Ῥένκοϊ.

ἐφ' οὗ ἐφαντάσθην πάντοτε τὸν ἀρχαῖον καὶ πλήρη τῶν εὐαγγελικῶν ἀρχῶν κλῆρόν μας· βαθμὸς ἐφ' οὗ ὠνειρεύθην τοσάκις νὰ ἴδω τὸ ἱερατεῖόν μας, καὶ ὁ βαθμὸς καὶ ἡ τελειότης, ἐξ ὧν μόνων θέλει ἀποῤῥεύσει ἡ μόρφωσις καὶ εὐδαιμονία τοῦ μεγάλου καὶ διεσκορπισμένου ποιμνίου τῶν ἑλλήνων.

Τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας διῆλθον ἐπὶ τοῦ περιπάτου τῶν Μεγάλων Μνημάτων ὑπὸ μέγα δένδρον σύννους, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίῤῥοιαν τῆς ἐπισκέψεώς μου ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Οὐχὶ μακράν μου ἔπαιζον ἐλευθέρως καὶ ἄνευ καλύμματος αἱ κυρίαι πλουσίου τουρκικοῦ χαρεμίου, ἂν καὶ πλῆθος ἀγγλογάλλων ἀξιωματικῶν καὶ ἄλλων ἀνδρῶν ἦσαν ἐκεῖ. Ὁποία διαφορὰ μεταξὺ ἐκείνου τοῦ ἔτους 1821 καὶ τούτου τοῦ 1856!...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΗ΄.

Εἷς ἀληθὴς θρίαμβος.

Τὴν 21 ἰουνίου ἡμέραν Σάββατον περὶ τὰς 3 μ. μ. ἐπεβιβάσθην ἐπὶ τοῦ αὐστριακοῦ ἀτμοπλοίου, ὅπερ κατέπλευσε πρῶτον εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ὅπου παρέλαβε τοὺς ἀναγκαιοῦντας γαιάνθρακάς του.

Διεκείμην ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν τῶν ἐντυπώσεων, τὰς ὁποίας αἱ μαγικαὶ ἀκταὶ τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας γεννοῦν ἐν τῇ τεθλιμμένῃ ψυχῇ· καὶ τῆς χαρᾶς, ὅτι ἔμελλον νὰ ἐπανίδω μετὰ δεκαετῆ ἀπουσίαν μου τὴν μητέρα, τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφάς μου, καὶ τέλος τὴν Σμύρνην, ὅπου ἔλαβε χώραν τὸ θέμα τῆς δραματικῆς ταύτης ἱστορίας·

Ἡ νὺξ ἔφερε τοὺς ἀπείρους ἀστέρας της, ἡ δὲ θάλασσα ἦτον ἐπίσης καὶ τότε νηνεμοῦσα. Ἡ ἡμέρα μᾶς κατέλαβεν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ὀφιδοειδοῦς Ἑλλησπόντου παρὰ τῇ ἀσιατικῇ πλευρᾷ. Ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ ἔτι τὰ λείψανα τοῦ ἀγγλικοῦ Νοσοκομείου εἰς Ῥένκιοϊ· Ἡ Καλλίπολις ἦτο τὴν ἀρχὴν τῆς ἀφίξεως τῶν Γάλλων ὁ πρῶτος τούτων σταθμός. Περὶ τὴν μεσημβρίαν εὑρέθημεν ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Τρῳάδος, ὅπου οὔτε ἴχνος τοῦ Βασιλείου τοῦ Πριάμου προδίδει τὴν λαβοῦσαν ἐκεῖ χώραν δεκαετῆ πολιορκίαν τῶν Ἡρώων τοῦ Ὁμήρου. Τίς οἶδεν ἐὰν μετὰ παρέλευσιν τρισχιλίων ἐτῶν δὲν θὰ φαίνηται τοιοῦτος μῦθος καὶ ἡ ἐκστρατεία τῆς Ταυρικῆς χερσοννήσου, ἧς τινος τὰ λείψανα μετεκόμιζον τὴν ἡμέραν ἐκείνην πέντε ῥυμουλκούμενα δίκροτα διαβαίνοντα ἐν μικρᾷ ἀφ' ἡμῶν ἀποστάσει;..

Συντόμως τὸ πυρόσκαφόν μας ἐστάθη ἐνώπιον τῆς πατρίδος τοῦ Ἀρίωνος καὶ τῆς Σαπφοῦς, τῆς καρποφόρου Λέσβου. Καθ' ὅλον δὲ τὸν λοιπὸν πλοῦν εἴχομεν ἀριστερόθεν ἡμῶν τὴν ἀρχαίαν Ἰωνίαν.

Μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἠγκυροβολήσαμεν ἐν τῷ λιμένι τῆς Σμύρνης.

Τὴν χαρὰν, ἣν ᾐσθανόμην κατασπαζόμενος τὴν μητέρα μου, κατεθορύβει βαθεῖα θλίψις. Ἦτον ἡ δυστυχὴς καὶ αὕτη ἠλλοιωμένη ἕνεκα τῶν πικρῶν δακρύων, ἅπερ συχνάκις ἔχεεν ὅσον ἀνεπόλει τὴν προφυλάκισιν τοῦ συζύγου της· ὑπέφερε πολὺ εἰς τὴν ὅρασιν. Εἶχον ἐγκαταλίπει ἀνηλίκους ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς, καὶ ἐπανεῦρον νέους καὶ νέας σχεδὸν ἀγνώστους πρός με.

Δυστυχὲς ἑλληνικὸν ἔθνος!! ὁμοιάζομεν ὡς οἱ ἰουδαῖοι! ἔχομεν πατρίδα, καὶ δὲν ἔχομεν. Ὁ τόπος μας δὲν μᾶς ἀρκεῖ, δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ μᾶς ζήσῃ, καὶ κατασπαραττόμεθα πρὸς ἀλλήλους. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἄλλο καταφύγιον ἢ νὰ διασκορπισθῶμεν εἰς τοὺς ξένους τόπους, καὶ ὅπου ἕκαστος εὕρει τὸν ἄρτον του, ἐκεῖ νὰ σχηματίσῃ νέαν πατρίδα, νέους συγγενεῖς, καὶ ἐκεῖ ἄγνωστος νὰ διέλθῃ τὸν βίον. Πανταχοῦ τῆς γῆς ὅταν τις ὑπηρετήσῃ μίαν Κυβέρνησιν πολλὰ ἔτη μετὰ ζήλου καὶ εἰλικρινείας, πολλῷ δὲ μᾶλλον ὅταν θυσιάσῃ τὴν κατάστασίν του ὑπὲρ ταύτης, ἀποκτᾷ δικαιώματα ἀναμφισβήτητα, καὶ περιμένει μίαν Σύνταξιν ὅπως διέλθῃ ἐν ἡσυχίᾳ τὸ λοιπὸν τοῦ βίου του· ἐν Ἑλλάδι συμβαίνει τ' ἀνάπαλιν· ὅσον ἡ παλαιότης σου αὐξάνει, τόσον καὶ ἡ θέσις σου καθίσταται ἐπισφαλεστέρα, κλονίζεται, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι, ἀφοῦ σὺ κοπιάσῃς, ἀφοῦ θυσιάσῃς τὸ πᾶν, ἄλλος νὰ ἐντρυφᾷ ἐπὶ τῶν ἔργων σου.

Εἴδετε τὸν δυστυχῆ Λεβέντην, τὸν Ξάνθον, τὸν Σέκερην, τοὺς Λόντους, τοὺς Καλαμογδάρτας, τοὺς Παπαδιαμαντοπούλους καὶ τοσούτους ἄλλους πρωταθλητὰς τοῦ ἔθνους; οὐχὶ μόνον ἀπέθανον ἐπὶ γυμνοῦ καὶ ψυχροῦ ἐδάφους, ἀλλὰ κατήντησαν νὰ περιφρονηθῶσιν ὡς σκύβαλα· καὶ ὑπὸ τίνων; ὦ Θεέ!! ὑπὸ παιδαρίων καὶ ἀνδραρίων, τῶν ὁποίων εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἀτιμωτικὸν νὰ προφέρῃ τις τὰ ὀνόματα. Τίς μετὰ χαρακτῆρος ἀνὴρ δὲν ἔφυγεν ἐκ τοιαύτης πολιτείας; Ὁ Ψύχας ἐκ τῶν εὐδοκιμωτέρων φυσικομαθηματικῶν μας ἔφυγεν· ὁ Λέων Μελᾶς ἀνὴρ

μοναδικοῦ πατριωτισμοῦ καὶ χαρακτῆρος ἔφυγεν· ὁ Γερακάρης, ἀφοῦ εἴκοσι ἔτη ὑπηρέτησεν, ἀφῆκε τὸ προξενεῖον Θεσσαλωνίκης καὶ ἔφυγεν· ὁ Βοῦρος ὁ Εἰσαγγελεύς, ὁ Βασιλειάδης ὁ Εἰσαγγελεύς, ὅταν εἶδον ὅτι δολοφόνους καὶ νόθους καὶ μαγείρους ὡς τὸν Ἄννινον καὶ Γρυπάρην προεβίβασαν Εἰσαγγελεῖς, ἐκάλυψαν τὰ πρόσωπα διὰ τῶν δύο χειρῶν των καὶ ἔφυγον.

Ὁ Δ. Δεσποτόπουλος καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν εἴκοσι δύο ἔτη ἔφυγε, καὶ κατὰ τὸ γῆράς του ἀνεδείχθη ἔμπορος· ὁ Βάφας ἕτερος Καθηγητὴς τῶν Ἀθηνῶν ἐξ ἴσου ἔφυγεν· ὁ Πάγκαλος Πρόξενος ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ τιμιώτερος καὶ πλέον πεπαιδευμένος ἴσως τοῦ προξενικοῦ μας κλάδου ὑπάλληλος· ὁ δικαστὴς Π. Δημητρακαράκος, οἱ νέοι Λεβένται, οἱ νέοι Ῥῶμαι, οἱ νέοι Σοῦτζοι, καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι νέοι τῶν χρηστοτέρων προσδοκιῶν καὶ γέμοντες προτερημάτων, οἵτινες πέντε καὶ δέκα κατὰ σειρὰν ἔτη ἐν τοῖς σχολείοις καὶ ἐν Εὐρώπῃ ἐμορφόνοντο ἔφυγον καὶ οὗτοι διὰ νὰ παραχωρήσουν τὸν τόπον πρὸς τὸν ἀναλφάβητον, τὸν ῥαδιοῦργον καὶ τὸν μαχαιροβγάλτην.

Ἰδοὺ ἡ Σμύρνη ἡ πατρὶς τοῦ Ὁμήρου ἡ τερπνοτέρα τῆς Ἰωνίας πόλις καὶ ἡ πλέον πεπολιτισμένη. Τὸ βρετανικὸν νοσοκομεῖον ὑπὸ τῶν κυπαρίσσων τοῦ ὀθωμανικοῦ πολυανδρίου ἐκ τοῦ πυροσκάφου μας προσέφερεν αὐτὴν μαγικωτάτην. Τὸ ὑγειονομεῖόν της ὑπὸ λόφον πετρώδη ἔχει τὴν θέαν τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος· καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ Μέλιτος γέφυρά της εἶναι ὁ σκυθρωπὸς καὶ μονότονος ἐκεῖνος περίπατος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου χίλιοι ἐρωτόληπτοι κάτοικοί της εὗρον τῆς μελαγχολίας των διασκέδασιν.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἀφῆκα αὐτὴν ὅτε ὅλη σχεδὸν κατετεφρώθη ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς τῶν 1846 μετεβλήθη πολύ. Αἱ ἐνορίαι της ἐκτίσθησαν λίθιναι, αἱ ὁδοί της κατεσκευάσθησαν πλατύτεραι, καὶ ἤδη παριστᾷ ἡμιευρωπαϊκὴν πόλιν ἥτις, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, εἶναι ἡ ὡραιοτέρα τῆς Τουρκίας.

Τὴν 25 εἶδον τὸν Κύριον Καίσαρα Σαῒδ πρῶτον Διερμηνέα τοῦ Προξενείου, ὅστις ἐξέφρασεν ἄπειρον λύπην διὰ τὰ δεινά μας. Ἀπέδιδε τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων τούτων μᾶλλον εἰς ἓν περίπλεγμα ἀπρομελέτητον καὶ τυχαῖον τῶν περιστάσεων, ἢ εἰς μίαν ἀληθῆ συνωμοσίαν.

—Ὅταν παρεδώκαμεν τὸν Λουλούδαν, ἔλεγεν οὗτος, πρὸς τὸν Διοικητὴν Σουλεϊμὰν Πασᾶν καὶ ὁ Διοικητὴς ἔμελλε νὰ τὸν προανακρίνῃ, ἔτυχε νὰ εὑρεθῶ κἀγὼ εἰς τὸ Διοικητήριον δι' ὑποθέσεις τοῦ Προξενείου. Ὁ Λουλούδας μὲ εἶδε καὶ μ' ἐφώναξε, Κύριε Καίσαρ, Κύριε Καίσαρ! Τί μὲ συμβουλεύεις, νὰ ὑποστηρίξω ὅσα εἶπον καὶ πρὸς τὸν Διοικητήν, ἢ νὰ τ' ἀναιρέσω; Ὅ,τι θέλεις, μωρὲ μπερπάντε, κάμε, τί μ' ἐρωτᾷς ἐμένα; τῷ ἀπεκρίθην· καὶ ἐπειδὴ μ' ἐζήτει χρήματα τοῦ ἔδωκα μερικὰ γρόσια καὶ ἀπεμακρύνθην ἀπὸ ἕνα τοιοῦτον ἐπικίνδυνον ἄνθρωπον, ὅστις ἠδύνατο ὅλους νὰ μᾶς περιπλέξῃ.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐπεσκέφθην τὸν Μητροπολίτην Σμύρνης Παΐσιον, ἄνδρα ἀξιοσέβαστον διά τε τὴν ἑλληνικὴν αὐτοῦ Παιδείαν καὶ εὐαγγελικὸν βίον του. Τῷ εὐχαρίστησα δι' ὅσα καλὰ ἐξεφράσθη ὑπὲρ τῶν δυστυχιῶν μας, καὶ διῆλθον περὶ τὴν μίαν ὥραν γενόμενος τὴν γλυκυτάτην συνδιάλεξίν του.

Τὴν ἐπαύριον πρωῒ ἐξελθὼν τοῦ κοιτῶνός μου εὗρον τὴν μητέρα μου καὶ τὰς ἀδελφάς μου πικρότατα ὀδυρομένας.

— Κατεδίκασαν τὸν πατέρα σου εἰς δέκα ἔτη φυλάκισιν, μοὶ λέγει ἡ Κυρία Ξένου, καὶ ἔφερον ἐνταῦθα ἐξ Ἀθηνῶν σήμερον τὸν κακοῦργον Λουλούδαν.

Ἡ εἴδησις αὕτη ὡς κεραυνὸς κατ' ἀρχὰς μὲ προσέβαλε. Κατεδίκασαν τὸν πατέρα μου εἰς δέκα ἐτῶν φυλάκισιν! .. ποῖος σᾶς εἶπε τοῦτο; .. ἡμέρα τῆς δίκης προσδιωρίσθη ἡ 21 τοῦ προσεχοῦς. δὲν ἔχει τὸν τόπον του.

— Ὁ Βαρὼν Τέστας ἐπέστρεψε προχθὲς ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ λέγει ὅτι ὁ ἐκεῖ Ἕλλην Πρέσβυς Κουντουριώτης τοῦ τὸ εἶπεν.

— Ἀλλὰ κἀγὼ ἐλλείπω ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μόνον ἐξ ἡμέρας. Τὴν τελευταίαν σχεδὸν στιγμὴν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου εἶχον ἰδεῖ τὸν Πρόξενον καὶ ὑποπρόξενον, οἵτινες, ἐὰν ἐγνώριζον τοῦτο, βεβαίως ἤθελον μοὶ τὸ εἰπεῖ. Μὴ πιστεύετε τίποτε... αὐτὰ εἶναι φῆμαι ἐξ ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἐπίτηδες διαδίδουν χαιρέκακοί τινες διὰ νὰ θλίβουν περισσότερον τοὺς πάσχοντας. Ποῖος σᾶς τὸ εἶπεν;

— Εἷς ὑπηρέτης μας ὅστις τώρα εἶναι ὑπηρέτης τοῦ Βαρὼν Τέστα· ἂν δὲν ἦτον οὕτω, διατὶ νὰ ὁδηγήσουν ἐδῶ τὸν Λουλούδαν σήμερον τὸ πρωῒ δύο χωροφύλακες ἐξ Ἀθηνῶν; . . . πῶς ἐξηγεῖς τοῦτο; πρὸ τῆς δίκης εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν ἀπομακρύνουν ἀπ' Ἀθηνῶν;

— Εἴσθε βέβαιοι περὶ τούτου; ἠρώτησα βυθιζόμενος κἀγὼ ἐντὸς λαβυρίνθου σκέψεων.

— Τὸν εἶδον μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου γελῶντα καὶ χαιρόμενον εἰς τὴν θύραν τοῦ Προξενείου, μοὶ λέγει ὁ μικρότερος ἀδελφός μου Ξενοφῶν.

—Ἂς ὑπομένωμεν μικρὸν καὶ θὰ μάθωμεν τὴν αἰτίαν. Ἐὰν τὸν ἀπέπεμψαν ἀπ' Ἀθηνῶν ἐνταῦθα

Τὸ ὑγειονομεῖόν της ὑπὸ λόφους πετρώδεις ἔχει τὴν θέαν τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος.

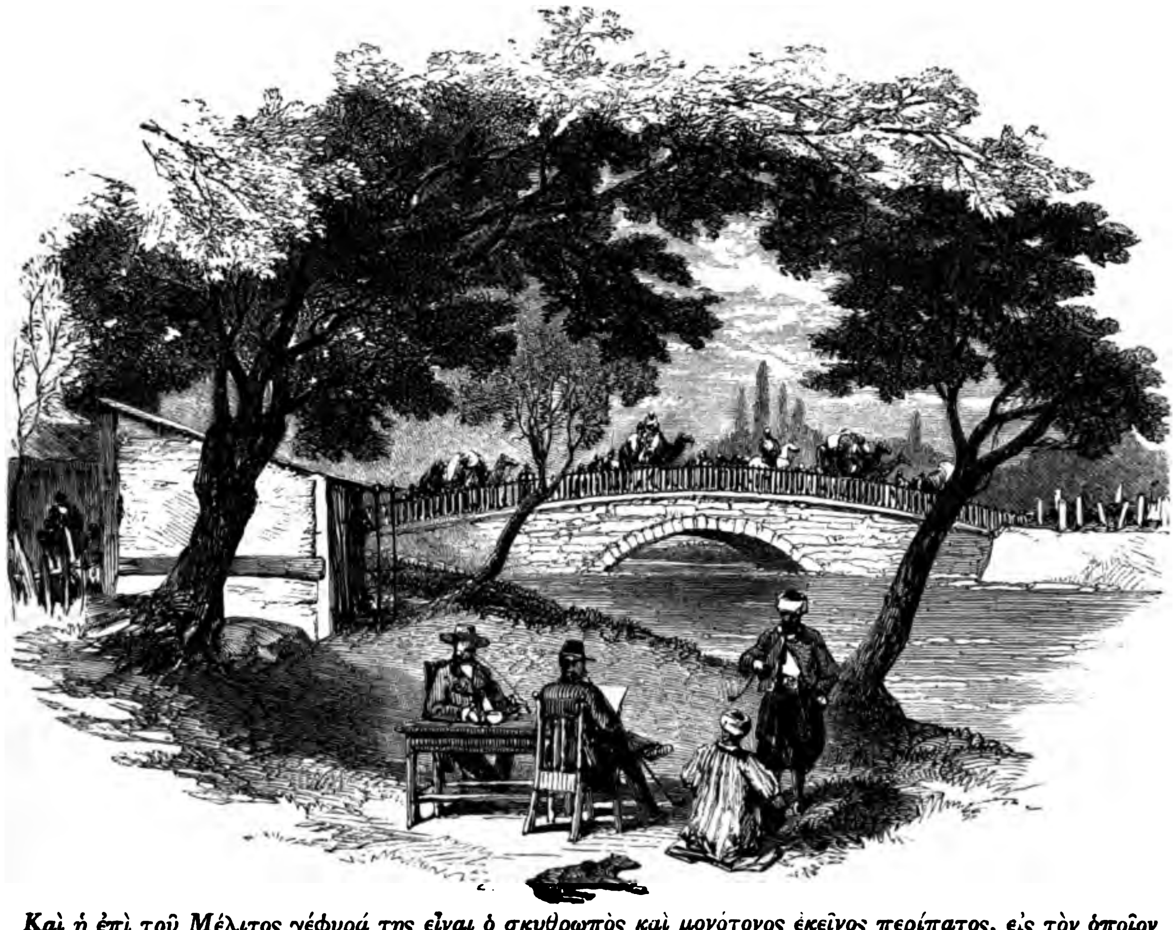

Καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ Μέλιτος γέφυρά της εἶναι ὁ σκυθρωπὸς καὶ μονότονος ἐκεῖνος περίπατος, εἰς τὸν ὁποῖον χίλιοι ἐρωτόληπτοι κάτοικοι εὗρον τῆς μελαγχολίας των διασκέδασιν.

[illegible] ἦτον ἡ 21 τοῦ Ἰουνίου. [illegible] ἐθνικὴ τιμή [illegible] Τουρκίᾳ [illegible]. Τί συμβαίνει [illegible]; [illegible] εἰκοσημερίαν πρὸ τῆς 21 Ἰουνίου [illegible] ἀναπολογήτως καὶ μυστηριωδῶς [illegible] Ἀθηνῶν τὸν Λουλούδαν καὶ τὸν [illegible] εἰς Σμύρνην.

—Καὶ ποίου εἴδους δίκη θὰ γείνῃ. Κύριοι, ἀφοῦ ὁ κατήγορος, ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ μόνος μάρτυς ἔφυγεν ἐκ τοῦ μέσου;

—Τί εἶδος;.... Ζήτω ἡ Ἑλλάς!.... Ζήτω ὁ Ἄρειος Πάγος!.... Ζήτω ὁ ἡρωϊσμὸς τῆς Λάλας! ... Ζήτω ὁ μουτζουρωμένος Ποτλής! Ζήτωσαν ὁ μάγειρος Γρυπάρης καὶ ὁ νόθος Ἄννινος! ... Ζήτω ὁ τζουπεφορεμένος Πρωθυπουργός, ὅστις ἔμαθε τὰ γράμματα εἰς τὴν Δαλαμανάραν τοῦ Ναυπλίου! Ζήτω ὁ πεπαιδευμένος Ῥαγκαβῆς ὅστις ἐπραγματοποίησε καὶ οὗτος τὸ "ἀρχὴ δείκνυσι ἄνδρα" ... θὰ γείνῃ μία δίκη, Κύριοι! θὰ παρασταθῇ μία κωμῳδία εἰς τὰς Νέας Ἀθήνας, καθ' ἣν καὶ θὰ γελάσουν, καὶ θὰ θρηνήσουν, καὶ μέχρι τῶν ὀστῶν των θὰ ῥιγήσουν ἅπαντες οἱ ἀληθεῖς ἕλληνες· Τὴν κωμῳδίαν ταύτην δίδομεν εἰς τὸ τέλος τοῦ τόμου τούτου.

Εἷς τῶν ὑπουργῶν προσεπάθει νὰ μὲ πείσῃ ὅτι ἠναγκάσθησαν νὰ παραδόσουν τὸν Λουλούδαν ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς δίκης εἰς τὰς τουρκικὰς ἀρχάς, διότι κατὰ τὰς νέας συνθήκας δὲν εἶχον ἐπ' αὐτοῦ οὐδεμίαν ἐξουσίαν. Ἐὰν ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων μας, μοὶ ἔλεγεν, ἠθωοῦτο ὁ πατήρ μου, ἔπρεπε ν' ἀθωωθῇ καὶ οὗτος· ἐὰν κατεδικάζετο, ἔπρεπε νὰ καταδικασθῇ

[illegible]

[illegible] ἐκ τῶν [illegible] ἡ [illegible] τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ἔλεος, συμπάθειαν [illegible] ὁ Ποιητὴς Ῥαγκαβῆς [illegible] θάρματος, ἐνῷ ἔβλεπε [illegible] τερον ὑπάλληλον τῆς Κυβερνήσεως, ἐνῷ [illegible] ταπεινουμένην τὴν Κυβέρνησίν του [illegible] σμου μέχρις ἀκαθαρσιῶν. Ἡ μόνη καὶ καθαρὰ ἀλήθεια εἶναι ὅτι αἱ ταλαίπωραι αὗται γελοιογραφίαι τῶν ὑπουργῶν μας τοῦ 1855 καὶ 1856 ᾐσθάνοντο ἀργά, ἀλλ' ἐναργῶς τὸ μέγα σφάλμα των, τὴν σκληρότητά των πρὸς τὸν Κύριον Ξένον, τὴν δεινὴν καὶ ἐστιγματισμένην θέσιν των, καὶ δὲν ἔβλεπον ἄλλα σωτήρια μέσα, εἰμὴ ν' ἀφαιρέσουν ἀπὸ τοῦ μέσου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δίκης τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε μᾶλλον τοὺς θεατρίσει.

Προσεπάθουν ἐν τούτοις καὶ νὰ δολοφονήσουν ἐντὸς τῶν φυλακῶν τὰς ἡμέρας τοῦ Προξένου, ὅπως μηδέποτε λάβῃ χώραν δίκη. Τὸ τελευταῖον τοῦτο θέλει κατασταθῇ πρὸς ἡμᾶς ἔτι μᾶλλον καταφανέ-

Ἰδοὺ ἡ Σμύρνη ἡ πατρὶς τοῦ Ὁμήρου ἡ τερπνοτέρα τῆς Ἰωνίας πόλις.

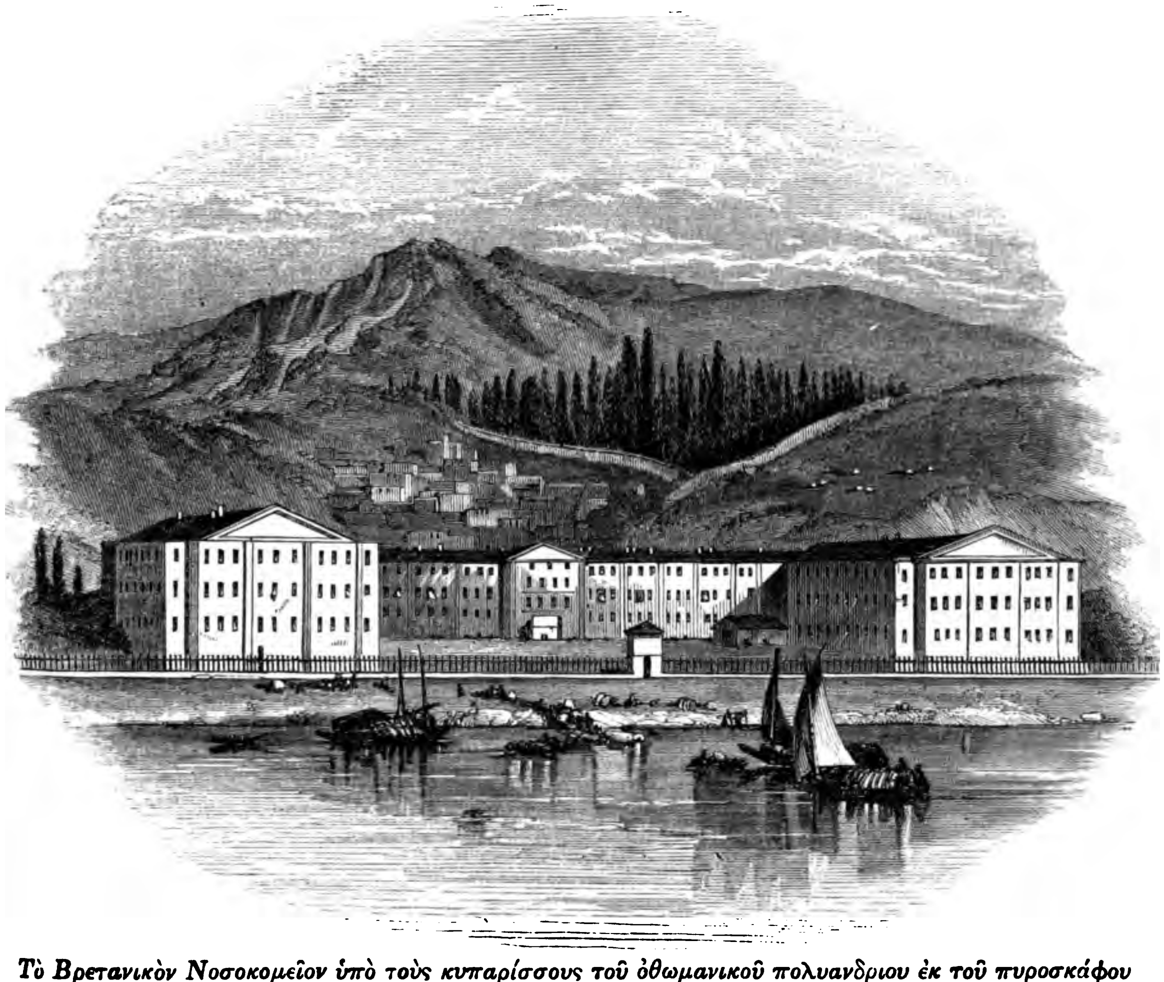

Τὸ Βρετανικὸν Νοσοκομεῖον ὑπὸ τοὺς κυπαρίσσους τοῦ ὀθωμανικοῦ πολυανδρίου ἐκ τοῦ πυροσκάφου μᾶς προσέφερεν αὐτὴν μαγικωτάτην.

Ἐπιστρέψας οἴκαδε ἀπεφάσισα νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν ἐπαύριον τὸν περίφημον Λουλούδαν. Ἔστειλα καὶ προσεκάλεσα τὸν Λουκᾶν Σαδούκαν, ὅστις ἔλαβε μέγα μέρος ὑπὲρ τῶν δυστυχιῶν μας, καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ μὲ συνοδεύσῃ.

—Εἶναι καλήτερον νὰ ἔλθετε ἀγνώριστος, εἶπεν αὐτός. Ἐγὼ θὰ τὸν ἐρωτήσω διατί τὸν ἔφερον ὀπίσω εἰς Σμύρνην, καὶ ἐκ πλαγίου θ' ἀνοίξω τὴν ὁμιλίαν τοῦ πατρός σας, καὶ θ' ἀκούσετε μὲ τ' αὐτιά σας πῶς ἐκφράζεται.

Λίαν πρωῒ τὴν ὀγδόην ἰουλίου ἡμέραν τετάρτην ἐπεβιβάσθημεν ἐπὶ καϊκίου καὶ διευθύνθημεν εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Γκεζὲρ-χάνι.

Ὁ Λουκᾶς Σαδούκας εἶναι τώρα ἀνὴρ τριακοντούτης, μᾶλλον μικροῦ ἀναστήματος· ἔχει μικρὸν τὸ πρόσωπον καὶ πυκνοὺς τοὺς μύστακας· ἡ φυσιογνωμία του ἐκφράζει τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ἀγαθὴν ψυχήν. Εἶναι ἐκ τῶν ὀλιγίστων ἐκείνων, οἵτινες διέμεινον πιστοὶ πρὸς τὴν οἰκογένειάν μας ὅτε αὕτη κατεποντίζετο, καὶ ὅστις, ὄχι μόνον δὲν μᾶς ἐγκατέλιπεν, ἀλλὰ καὶ προσεπάθησε διὰ παντοίων θυσιῶν καὶ κόπων νὰ μᾶς βοηθήσῃ ν' ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τῆς τρομερᾶς ταύτης καταδρομῆς.

Τὸ Γκεζὲρ-χάνι εἶναι κτίριον λίθινον ὑψηλὸν καὶ πεπαλαιωμένον· τὰ παράθυρα εἰς μέγα ὕψος ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸ ὁδοῦ εἶναι σιδηρόφρακτα καὶ μικρά. Διαιρεῖται κατὰ θαλάμους ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀνὰ πέντε ἢ καὶ ἑπτὰ κρατοῦνται δέσμιοι οἱ κακοῦργοι.

Οἱ πεφυλακισμένοι διέρχονται σχεδὸν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπὶ τῶν παραθύρων τούτων, ὅθεν ἐπαιτοῦν παρὰ τῶν κάτωθεν διερχομένων, δηλ. κρατοῦν μικρὰ καλάθια κατὰ τὴν ὁδὸν διὰ σχοινίου, ὅπως οἱ διαβαίνοντες τοῖς ἐνθέτουν ἄρτον ἢ ἄλλο τι.

Ἐστάθημεν ὑποκάτω τῆς φυλακῆς ταύτης, καὶ ἐκ τῶν παραθύρων ὅλων μᾶς ἐκρεμάσθησαν ἐν μιᾷ στιγμῇ δέκα τοιοῦτοι κρεμαστοὶ δίσκοι τοῦ ἐλέους.

Συντόμως ὁ Λουλούδας ἐγνώρισε τὸν Λουκᾶν Σαδούκαν, καὶ τὸν προσεκάλεσε ν' ἀναβῇ διὰ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ.

— Δὲν δύναμαι, ἀποκρίνεται οὗτος, διότι ἔχω τὸν Κύριον Ἀναστασάκην ἐδῶ (δεικνύων με), τὸν ὁποῖον θὰ ὁδηγήσω εἰς τὸ Διοικητήριον.

— Μίαν στιγμήν... δὲν θὰ σὲ κρατήσω περισσότερον ἀπὸ μίαν στιγμήν.

Εἰσήλθομεν εἰς τὸν πυλῶνα τοῦ Γκεζὲρ-χανίου καὶ ἀνέβημεν ἀπὸ τῆς ὄπισθεν λιθίνου αὐτοῦ κλίμακος, ἥτις ὡδήγει ἄνω εἰς τὰς φυλακάς.

Τοῦ Λουλούδα τὸ πρόσωπον ἐπαρουσιάσθη ἐν τῷ ἅμα διὰ τῆς στρογγύλης ὀπῆς τῆς σιδηρᾶς θύρας, καὶ συνάμα τριῶν ἄλλων δασυτρίχων, μελάνων καὶ ἀγρίων ἀνδρῶν, οἵτινες μᾶς παρεκάλουν νὰ τοῖς δώκωμέν τινα χρήματα διὰ ν' ἀγοράσουν ὀλίγον ἄρτον. Ἔδωκα ἀλλαχοῦ τὴν περιγραφὴν τῆς φυσιογνωμίας τοῦ Λουλούδα.

Ἅμα ἀνέβημεν, ἔτρεξε πρὸς τὸν Λουκᾶν Σαδούκαν.

— Τί γίνεσαι;... εὖγε!.. οὔτε φαίνεσαι, οὔτε ἀπερνᾷς... ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος...

— Τί νὰ ἔλθω ὅπου ἔχω τὴν δουλιάν μου;... δὲν σὲ τὰ 'λεγα τί θὰ πάθῃς;.. βλέπεις; σπάνεις τώρα τὸ κεφάλι σου; διατί σ' ἔφεραν ἐδῶ; Τί νέα ἀπ' Ἀθήνας; δὲν γνωρίζεις διατί σ' ἔφεραν; ἀποκρίνεται ὁ Λουκᾶς.

— Ποῦ νὰ γνωρίζω!... ἔξαφνα, οὔτε τὰ ροῦχα μου μ' ἄφηκαν νὰ πάρω· εἰς μίαν ὥραν μ' ἐμβαρκάρησαν.

— Καὶ τώρα τί σκοπὸν ἔχεις; πάντα τὰ ἴδια θὰ λέγῃς; ἐπερώτησεν ὁ καφφεπώλης.

—Νὰ ἰδῶ τί θὰ μὲ εἰποῦν καὶ θὰ εἰπῶ. Τί λέγει ὁ Ἀγκωνάκης; τί λέγει ὁ Καῖσαρ; εἶδες κανένα ἀπὸ τούτους;... κάμε με τὴν χάριν νὰ τοὺς ἰδῇς.

— Δὲν εἶδα κανένα... Τοῦ λόγου του, Κύριε Ἀναστασάκη, στραφεὶς πρός με ὁ καφφεπώλης, εἶναι διὰ μίαν δουλιὰν ἐδῶ μέσα, ὁποῦ θὰ σὲ διηγηθῶ ἀκολούθως, καὶ τὰ τραβᾷ ἀπὸ τὸ κεφάλι του, διότι τὸν ἔβαλαν καὶ εἶπεν ἄλλα ἀντ' ἄλλων.

— Ποῖος εἶναι ὁ Κύριος ἀπ' ἐδῶ; μετὰ γλυκύτητος ἠρώτησεν ὁ Λουλούδας.

— Εἶναι ἕνας φίλος μου ἔμπορος τῆς Σαλωνίκης, ὅστις προχθὲς ἔφθασεν, ἐπανέλαβεν ὁ Λουκᾶς Σαδούκας.

— Διὰ ποῖον λόγον σὲ κρατοῦν εἰς τὴν φυλακήν; ἠρώτησα.

— Διὰ κάτι κίβδηλα τὰ ὁποῖα ἔκαμεν μὲ τὸν Πρόξενον, εἶπεν ὁ καφφεπώλης.

— Α! εἶναι ὁ Λουλούδας!.. ἐξεφώνησα τότε ἐγώ. Ἀνέγνωσα εἰς τὰς ἐφημερίδας τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἀνέγνωσα πρὸς τούτοις ὅτι ὁ Κύριος Ξένος συντόμως ἀθωοῦται καὶ ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὴν θέσιν του. Ἔπειτα αὐτὰ ὁποῦ λέγεις, μήπως δὲν γνωρίζει ὁ κόσμος ὅτι εἶναι ψεύδη; ὅλοι γνωρίζουν ποία ἐστάθη ἡ διαγωγὴ τοῦ Κυρίου Ξένου.

Ὁ καφφεπώλης μοὶ ἐπάτησε τὸν πόδα δυνατά, διότι εἶδεν ὅτι ἡ ψυχή μου ἐπληροῦτο ἀγανακτήσεως.

— Δὲν θ' ἀθωωθῇ τόσον ἐγρήγορα... προσέθεσεν ὁ κακοῦργος σκωπτικῶς γελῶν. Τὸ κακουργιοδικεῖον δὲν θὰ τὸν δικάσει τὸ ἔτος τοῦτο, οὔτε

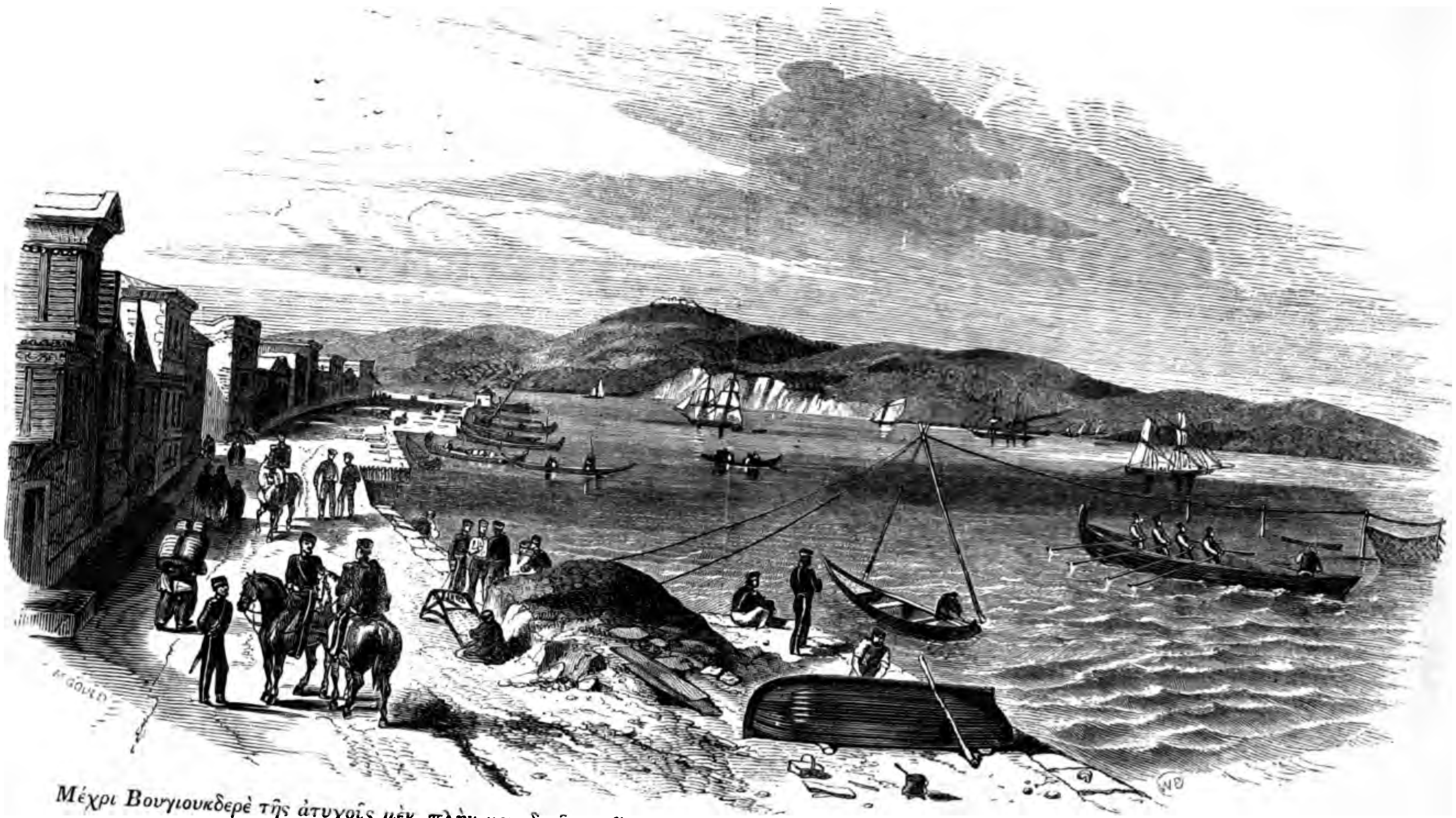

Μέχρι Βουγιουκδερὲ τῆς ἀτυχοῖς μὲν, πλὴν μοναδικῆς καθ' ὅλους τοὺς λόγους ταύτης καθέδρας τῶν Κωνσταντινων τοῦ Βυζαντιου καὶ Σουλτάνων τῆς Τουρκίας.

τὸ προσεχὲς, οὔτε τὸ ἄλλο· καὶ ἐγὼ θὰ ἐπιστρέψω εἰς Ἀθήνας· ἦλθα μόνον δι' ὀλίγον καιρὸν ἐνταῦθα.

Τὸ αἷμά μου ἐπάγωσεν εἰς τοὺς λόγους τούτους. Ὑπέθεσα ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐγνώριζεν ὅτι ἐσκόπευον νὰ ἐπεκτείνουν τὴν ἡμέραν τῆς δίκης ἐπὶ δύο ἢ τρία ἔτη, καὶ ἕνεκα τούτου ὅπως τὴν ἀναβάλουν, τὸν ἀπεμάκρυναν τῶν Ἀθηνῶν. Συνησθανόμην τῳόντι ὅτι τι ὀλεθριώτερον ἐχαλκεύετο κατὰ τοῦ πατρός μου.

— Ἂς προσμένωμεν, εἶπεν ὁ καφφεπώλης. Βρὲ ἀνόητε! ἐγὼ σὲ τὰ Ἔλεγα καὶ πάλιν σὲ τὰ λέγω, νὰ μὴ πιστεύῃς ἐκείνους ὅπου σὲ συμβουλεύουν νὰ 'μιλῇς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον· θὰ σὲ χαντακώσουν διὰ πάντα· ποτὲ πλέον φῶς δὲν θὰ ἰδῇς· ἔκαμες ἕνα κόσμον ἄνω κάτω· ἰδοὺ ἡ θέσις σου...

— Τί ἤθελες, ἀδελφέ μου, νὰ κάμω; δὲν ἐνθυμεῖσαι, ἀφοῦ δὲν ἐπέτυχεν ἐκείνη ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἀσημιοῦ, πῶς μὲ μετεχειρίζετο ὁ Ξένος; μὲ εἶχε μέσα εἰς τὴν Σμύρνην καὶ ἐπεριφερόμην χωρὶς ψωμί· μ' ἐφυλάκισε, μ' ἐρράπισε, καὶ ἐζητοῦσεν ἀπ' ἐμὲ καὶ τὰς 15,000 τὰ ἔξοδα· τί ἤθελες νὰ κάμω; νὰ τὸν ἀφήσω διὰ νὰ μὲ κάμῃ χειρότερα;

— Σὺ ὄχι μόνον τὸν Ξένον ἐκατηγόρησες, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον. Διατί νὰ εἴπῃς ὅτι τὰ δύο γράμματα ὅπου μ' ἔδωκες νὰ ρίψω εἰς τὸ ταχυδρομεῖον ἦσαν ἐσφραγισμένα; Διατί νὰ μὲ ἀποδόσῃς τὸ ἔγκλημα ὅτι ἐγὼ τὰ ἤνοιξα; δὲν γνωρίζεις ὅτι νὰ ἐκσφραγίσῃ τις ἐπιστολὰς εἶναι μεγάλον ἔγκλημα;

— Ἐγὼ εἶπα ὅτι ἐξεσφράγισας τὰς ἐπιστολὰς σύ; ψεύματα!.. ποτέ!..

— Καὶ ἂν σοῦ τὸ ἀποδείξω;

— Ἂν μὲ τὸ ἀποδείξῃς, κόψε μου τὸ κεφάλι.

Ὁ καφφεπώλης μετὰ θριάμβου ἀπέσπασε τοῦ θύλακός του τὸ βούλευμα ὅπερ τῷ εἶχον δόσει πρὶν ἐκεῖ φθάσωμεν, καὶ τῷ ἔδειξε τὸν ἐν τῇ σελ. 42 παράγραφον τὸν ἀφορῶντα τὴν ἀποσφράγισιν τῶν ἐπιστολῶν.

Ὁ Λουλούδας ἐθορυβήθη, ὠχρίασε καὶ ἀπέσυρε τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ τῆς ὀπῆς κράξας:

— Τί ἤθελες νὰ πράξω, Κύριε; ἔπρεπε νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτόν μου· ἔπρεπε νὰ εἰπῶ ὅ,τι ἠμπόρουν διὰ νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτόν μου. Τί νὰ κάμω; ἔπρεπε νὰ κάμω ὅ,τι μὲ συμβουλεύουν. Κάμε με τὴν χάριν ὅταν ἔλθῃ ὁ Χοϊδᾶς νὰ τὸν εἰπῇς νὰ ἔλθῃ ἐδῶ· ὁ Χοϊδᾶς περιμένεται εἰς Σμύρνην κάθε ἡμέραν· ἐρώτησε καὶ τὸν Ἀγκωνάκην ἂν ἔλαβε κανένα μου γράμμα.

Ἀπήλθομεν, καὶ μετέβην καὶ ἔγραψα πάραυτα κατὰ λέξιν τὰς ἄνω λεπτομερείας ἐν τῷ ἡμερολογίῳ μου. Ἔπειτα ἐπεσκέφθην καὶ αὖθις τὸν μητροπολίτην τῆς Σμύρνης, ἔδειξα πρὸς τὴν Πανιερότητά του τὸ περίφημον βούλευμα, δι' οὗ κατηγορεῖται ὁ ἀρχιδιάκονός του ὅτι δι' εἴκοσι φλωρίων ἐδωροδόκησε τὸν Λουλούδαν, καὶ τῷ ἐξωμολογήθην τὴν εἰς τὴν φυλακὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τοῦ διαβοήτου τούτου κακούργου ἐπίσκεψιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

Δευτέρα ἐπίσκεψις πρὸς τὸν Λουλούδαν.

Τὴν 10 ἰουλίου ἡτοιμαζόμην ν' ἀπέλθω τῆς Σμύρνης δι' Ἀθήνας, ὅτε ὁ Κύριος Κόκκινος ὁ δικηγόρος τοῦ πατρός μου ἀφίχθη ἐκεῖθεν. Ὁ Κύριος οὗτος μοὶ εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ ἠναγκάσθη δι' ἰδιαιτέρας αὐτοῦ ὑποθέσεις νὰ ἐγκαταλίπῃ ἐπί τινα καιρὸν τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἑλλάδος, παρεκάλεσε τὸν Κύριον Ῥενιέρην ν' ἀναδεχθῇ τὴν ἐκ μέρους του ὑπεράσπισιν. Μοὶ προσέθεσε δ' ἐπίσης ὅτι ἦτο μεγίστη ἀνάγκη, ἐπειδὴ τὸ βούλευμα διελάμβανεν ὅτι ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ ἀρχιερέως Σμύρνης ἀντὶ εἴκοσι φλωρίων διέφθειρε τὸν Λουλούδαν ὅπως ἀναιρέσῃ διὰ τῆς ἐν τῇ σελ. 107 ἐπιστολῆς του τὰ ὅσα ἔλεγε, νὰ ζητήσωμεν παρ' αὐτοῦ τοῦ Μητροπολίτου μίαν ἐπιστολὴν, ἥτις νὰ ἐνδιαλαμβάνῃ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

Ἀντέγραψα τῳόντι μίαν ἀναφορὰν τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος Κόκκινος συνέταξε πρὸς τὸν Ἀρχιερέα, παρακαλῶν τὴν Πανιερότητά του νὰ μὲ γνωστοποιήσῃ ἐγγράφως τίνι τρόπῳ ὁ Λουλούδας ἐξωμολογήθη πρὸς αὐτὸν, καθότι οἱ μὴ διεφθαρμένοι εἰσαγγελεῖς τῆς Ἑλλάδος εἶχον περισσοτέραν ὑπόληψιν εἰς τὸ ἄτομον καὶ τοὺς λόγους τοῦ Λεωνίδου Λουλούδα, ἢ εἰς ἐκεῖνο τοῦ ἱεράρχου τούτου.

Ὁ ἀρχιερεὺς Παΐσιος ἀμέσως ἀπήντησε διὰ τῆς παρὰ πόδας ἐπιστολῆς, τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Δημογεροντία Σμύρνης, ὧν τινων τὰ πρωτότυπα παρακατεθέσαμεν ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ ἐν Σμύρνῃ προξενείου, καὶ αἵτινες εἶναι ἄξιαι σπουδῆς παρ' ἑκάστου τῶν κατοικούντων τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗι ΒΑΣ. ΕΛΛ. ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΥ.

Ἀντίγραφον.

" Ἀπὸ ψυχῆς σᾶς ἀσπάζομαι.

„ Εἰς τὴν συσταινομένην μοι ὑπὸ τοῦ Β.' Ἑλληνι-
„ κοῦ Προξενείου ἀναφορὰν τοῦ Κ. Στεφάνου Ξένου

„ ἀπαντῶ, Κυριε Πρόξενε, ὅ,τι καὶ ἄλλοτε προφορι-„ κῶς σᾶς εἶπον. Ἐπανειλημμένως δὲ καὶ αὖθις ἐν „ συνειδήσει λέγω ὅτι πρό τινος χρόνου μοὶ ἐνεχει-„ ρίσθη ἀναφορά τις τοῦ Λουλούδα τῆς ὁποίας τὸ „ περιεχόμενον καλῶς γινώσκετε. Ἅμα λαβὼν αὐτὴν „ διὰ τοῦ τότε κανονικοῦ μοι ἱερέως Διονυσίου σκευο-„ φύλακος (νῦν δὲ πρωτοσυγκέλου τοῦ ἁγίου Ῥόδου) „ ἔπεμψα ὅπου ἦν φυλακισμένος ὁ Λουλούδας νὰ ἐ-„ ρωτήσῃ αὐτὸν ἂν τῳόντι ἡ ὑπογραφὴ ἦν ἰδική του „ καὶ τὸ περιεχόμενον ἐγίγνωσκεν. Ὁ Λουλούδας δὲ „ οὐ μόνον τὴν ὑπογραφὴν ἀνεγνώρισεν, ἀλλὰ καὶ τὸ „ περιεχόμενον σχεδὸν αὐταῖς ταῖς λέξεσι ἀπὸ στήθους „ ἐπανέλαβε, καὶ ἐν μετανοίᾳ ἐπὶ τῶν πεπραγμένων „ αὐτοῦ ἐζήτησε τὸ θεῖον ἔλεος καὶ τῆς ἐκκλησίας „ τὴν προστασίαν. Λυποῦμαι δὲ ἐγκαρδίως ἀκούων „ ὅτι ὁ Λουλούδας ἀθετήσας τὴν αὐθόρμητον ἐν Χρι-„ στῷ ὑπόσχεσιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν συνήθη καὶ „ πονηρὰν αὐτοῦ ἀποπλάνησιν.

„ ͵αωνϛ. ἰουνίου 30.

„ ὁ διάπειρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης σας

(ὑπογ.) „ Ὁ Σμύρνης Παΐσιος. „

" Ἐθεωρήθη νὰ κοινοποιηθῇ δι' ἀντιγράφου εἰς „ τὸν Κύριον στέφανον Ξένον κατὰ τὴν αἴτησίν του.

„ Ἐν Σμύρνῃ τὴν 20 ἰουνίου 1856.

„ Ἀπόντος τοῦ Προξένου

„ ὁ ὑποπρόξενος

(ὑπογ.) „ Ι. Ἀγκωνάκης.

„ Ἐκοινοποιήθη αὐθημερόν.

„ Ὁ ὑποπρόξενος Γραμματεὺς

(Τ. Σ.) „ Ι. Ἀγκωνάκης. „

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗι ΒΑΣ. ΕΛΛ. ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΥ.

Ἀντίγραφον.

ΕΚ ΤΗΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗι ΓΡΑΙΚΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ.

" Ἡ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει Γραικικὴ Κοινότης ποι-„ στοποιεῖ, ὅτι ἡ πρὸς τὸν Κύριον Ι. Γιαγτζόγλου „ διαβιβασθεῖσα πρό τινος καιροῦ ἐπιστολὴ τοῦ Κ. „ Λεωνίδα Λουλούδα τότε φυλακισμένου εἰς τὰς „ ἐνταῦθα φυλακὰς διευθύνθη πρὸς αὐτὸν ὄντα καὶ „ τότε Δημογέροντα ἐξ οἰκείας αὐτοῦ προαιρέσεως „ ἑκουσίου καὶ ὅλως αὐθορμήτου, ἄλλως τε καθ' ὅ-„ σον μήτε εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς Κοινότητος ταύ-„ της, μήτε εἰς τὰ συμφέροντα αὐτῆς ὑπάρχει τι „ ἐνδιαφέρον τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Θ. „ Ξένου διαφοράν. Διὰ ταῦτα κηρύττομεν ὅτι πᾶσα „ ὑπόνοια περὶ τῆς πρὸς τὸν Κύριον Ι. Γιαγτζό-„ γλουν διευθυνθείσης ἐπιστολῆς τοῦ Κ. Δ. Λου-„ λούδα ὡς δῆθεν γραφθείσης ὑπὸ τὸ κράτος ἐπιῤ-„ ῥοῆς ἡμῶν πρὸς αὐτὸν εἶναι ἀνυπόστατος, καὶ ὅτι „ μηδέποτε παρεκινήσαμεν αὐτὸν εἰς τὴν σύνταξιν „ αὐτῆς, μήτε εἰς ἄλλο τι οἱονδήποτε συνεβουλεύσα-„ μεν, καὶ ἑπομένως ὅτι ἡ ὑπόνοια αὕτη δὲν εἶναι „ μηδόλως ἀξία πίστεως ἀποῤῥέουσα ἀπὸ τὰς πολ-„ λάκις πρὸς ἑαυτὰς ἀντιφατικὰς ἐκθέσεις τοῦ Κ. „ Δ. Λουλούδα προσώπου ἐγνωσμένου τὴν διαγωγήν.

„ Ὅθεν συνετάχθη σήμερον τὴν πέμπτην τοῦ „ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ 1856 (ἕκτου) ἔτους ἡμέραν „ πέμπτην πρὸ μεσημβρίας συνεπείᾳ ἐγγράφου αἰ-„ τήσεως τῆς Κυρίας Δ. Ξένου διαβιβασθείσης διὰ „ τοῦ ἐνταῦθα Βασ. Ἑλλ. Προξενείου, συνιστῶντος „ τὸ δίκαιον τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης.

(ὑπογ.) Οἱ Δημογέροντες

„ Ι. Γιαγτζόγλους.

„ Ζαχαρίας Βαλλῆς.

„ Ἀνδρέας Λοῦκα.

„ ὁ Γραμματεὺς

(Τ. Σ.) (ὑπογ.) „ Μ. Καγγελίδης. „

" Ὅτι ἀντίγραφον ἀπαράλλακτον τῷ εὑρισκομένῳ „ εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Προξενείου πρωτοτύπῳ δοθὲν „ εἰς τὴν Κυρίαν Δ. Ξένου κατ' αἴτησίν της.

„ Ἐν Σμύρνῃ τὴν 6/18 Ἰουλίου 1856.

„ Ὁ ὑποπρόξενος Γραμματεὺς

(Τ. Σ.) „ Ι. Ἀγκωνάκης. „

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν προσεκάλεσα καὶ αὖθις τὸν Λουκᾶν Σαδούκαν καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ μεταβῇ εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Λουλούδα νὰ τῷ εἴπῃ ποῖος ἤμην, καὶ νὰ τῷ προσθέσῃ ὅτι ἐπεθύμουν τὴν ἐπαύριον νὰ ἔλθω νὰ τὸν ἴδω, ὅπως λάβω μίαν καθαρὰν συνομιλίαν μετὰ τούτου. Ἔλαβον δὲ τὸ μέτρον τοῦτο διὰ τὸν ἀκόλουθον λόγον:

Ἦτον ἡ δεκάτη ἰουλίου, τὴν δὲ δωδεκάτην ἀπηρχόμην δι' Ἀθήνας καὶ Λονδῖνον. Ἔμελλον νὰ γράψω τὴν ἱστορίαν ταύτην, ἔπρεπε λοιπὸν κατὰ πάντα νὰ ἦμαι πληροφορημένος. Ἔπρεπε νὰ ἴδω ἐκ τοῦ πλησίον τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, καὶ ἔπρεπε νὰ προσπαθήσω ἐκ τοῦ στόματός του παντοίοις τρόποις νὰ ἐξαγάγω τὰ ὀνόματα τῶν ὑποβολέων αὐτοῦ. Προέκειτο περὶ τῆς ζωῆς τοῦ πατρός μου καὶ περ

Ὁ Στρατηγὸς Καρομβὲρ ἐπεθεώρει τοὺς ὑπὸ τὸν Ἀφρικανὸν Ἥλιον πελλαιχροὺς Ζουάβους του.

τῆς τιμῆς τῆς οἰκογενείας μας· οὐδεὶς λοιπὸν δύναται νὰ μὲ κατηγορήσῃ δι' ὅ,τι ἔπραξα.

Ὁ Λουκᾶς Σαδούκας ἐπανελθὼν μὲ εἶπεν ὅτι καὶ ὁ Λουλούδας ἐπεθύμει νὰ μὲ ἴδῃ.

Τὴν ἐπαύριον παρασκευὴν 11 ἰουλίου περὶ τὴν 9 τῆς πρωΐας μετέβημεν λοιπὸν καὶ αὖθις εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Γκεζὲρ-χανίου. Τὸν ἀπήντησα ἐν τῷ προδρόμῳ γυμνὸν φέροντα μόνον μακρὺ ὑποκάμισον καὶ ἐσώβρακον καὶ κρατοῦντα ἀνὰ χεῖρας τὰς μακρὰς ἁλύσεις, αἵτινες διὰ δύο κρίκων προσηλοῦντο πέριξ τῶν δύω ἀστραγάλων τῶν ποδῶν του.

Μ' ἐπλησίασε, καὶ δίδων μοι τὴν χεῖρα λίαν φιλοφρονητικῶς μὲ εἶπε:

— Χαίρω, Κύριε Στέφανε, ὅτι λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσω. Λυποῦμαι μόνον διότι μ' εὑρίσκετε εἰς τοιαύτην θέσιν, καὶ σᾶς ἐντρέπομαι, διότι εἶμαι ἠναγκασμένως οὕτω νὰ σᾶς δεχθῶ. Ἔλθετε ἐδῶ· ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ὑπηρεσίας μᾶς παραχωρεῖ τὸν θάλαμόν του διὰ νὰ συνομιλήσωμεν.

— Δὲν σοὶ πταίει κανεὶς διὰ τὴν θέσιν σου, τῷ εἶπα, μόνος τὴν ἐζήτησας.

— Α! ἔγειναν ἕνας σωρὸς ἀνοησίαις· οὔτε ἐγὼ πταίω, οὔτε ὁ Κύριος πατήρ σας .... τώρα δὲν λέγονται.

— Ὄχι, τώρα θὰ τὰ εἴπουμεν· ἐγὼ ἦλθον ἐδῶ ἐπίτηδες διὰ νὰ συνομιλήσω ἐν ἐκτάσει μετὰ τοῦ Κυρίου Λουλούδα, προσέθεσα μετὰ βεβιασμένου γέλωτος.

— Εἶμαι εἰς τὰς διαταγάς σας ... ὅ,τι προστάζετε, Κύριε Στέφανε ... καπνίζετε; φέρε τρεῖς καφέδες, καφετζῆ! ἔκραξε πρός τινα τῶν φυλάκων, ὅστις ἐπλήρει καὶ τὰ χρέη τοῦ καφφεπώλου.

Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ θαλάμου ἐκείνου ἐκοιμᾶτο πρηνὴς ἐπὶ τῶν σανίδων εἷς τοῦρκος ῥέγχων ὡς ἐὰν ἠγρύπνησε τρεῖς κατὰ σειρὰν νύκτας.

— Λοιπὸν, Κύριε Λουλούδα, ἐννοεῖς καὶ ἐπιμένεις πάντοτε ὅτι μετὰ τοῦ πατρός μου κατεσκευάσατε τρεῖς χιλιάδας δίστηλα κίβδηλα;

Οὗτος μ' ἐκύτταξεν ἀσκαρδαμυκτεί.

— Δύνασαι νὰ μοὶ εἴπῃς ὁποίαν χρονολογίαν ἔφερον ταῦτα τὰ δίστηλα;

— Διατί ἐρωτᾷς;

— Διατί; διότι ἂν δὲν γνωρίζῃς ἀκριβῶς τὴν χρονολογίαν τὴν ὁποίαν φέρουν ταῦτα τὰ δίστηλα, σημεῖον ὅτι ποτὲ δὲν κατεσκεύασες τοιαῦτα. Ὅποιος κατασκευάζει ἓν πρᾶγμα, φυσικῷ τῷ λόγῳ πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅλας τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ.

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι, εἶπεν οὗτος πίπτων εἰς συλλογισμούς.

— Ἔφερον χρονολογίαν τοῦ αἰῶνος τούτου ἢ τοῦ παρελθόντος;

Οὗτος ἤνοιξε τὸ στόμα καὶ μ' ἐθεώρει μετὰ πολλῆς ἀπορίας.

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι, ἐπανέλαβε ῥεμβώδης ὡς ἐὰν ἐζήτει νὰ μαντεύσῃ ποίαν ἀπόκρισιν νὰ δώκῃ.

— Καὶ διατί δὲν λέγεις κάλλιον, Κύριε, τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ὅλα ἦσαν παραμύθι τῆς φαντασίας σου, ἢ μᾶλλον τῆς ἐκδικήσεώς σου; ... Ἄκουσον! οὔτε ἐγὼ, οὔτε ὁ πατήρ μου, οὔτε οὐδεὶς τῆς οἰκογενείας μας φέρει τὴν παραμικρὰν κατὰ σοῦ ἔχθραν. Σὺ παρέστησας τὸ πρόσωπον τοῦ τρελοῦ· ἐτέθης νὰ ἐξαγάγῃς τὸν ὄφιν ἀπὸ τῆς τρύπας του, ὡς λέγει ἡ παροιμία. Ἐκείνους τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ μέμφηταί τις καὶ κηρύττῃ ὡς κακούργους, εἶναι ὅσοι σ' ἔθεσαν. Καὶ τίς ὁ τοσοῦτον μωρὸς ὥστε νὰ μὴν ἐννοῇ ὅτι, σὺ ὅστις ἀποφασίζεις, ἐνῷ ἔχεις μητέρα καὶ ἀδελφὰς νὰ θρέψῃς, σὺ ὅστις ἀποφασίζεις, λέγω, νὰ ἐνοχοποιῇς αὐτὸς σεαυτὸν, καὶ νὰ θέλῃς νὰ καταναλίσκησαι ἐν τῇ εἱρκτῇ ταύτῃ, ἐν τοῖς δεσμοῖς τούτοις, ἐν τῇ ἀθλιότητι ταύτῃ, τίς ὁ τοσοῦτον μωρὸς ὅστις νὰ μὴν ἐννοῇ ὅτι ὑποκινεῖσαι ὑπό τινος συμμορίας ἀνθρώπων ἰσχυρῶν ἀδιαλλάκτων ἐχθρῶν μας, οἵτινες σὲ ὑποστηρίζουν διὰ χρημάτων, σὲ νουθετοῦν, καὶ σὲ ἀποπλανοῦν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τούτου;

"Ἂς ἀφίσωμεν λοιπὸν τώρα τὸν μῦθον τῆς κιβδηλοποιίας, διότι δὲν δύνασαι ἐδῶ νὰ μοὶ κρύψῃς ἐνώπιον καὶ τοῦ Κυρίου Λουκᾶ ὅτι δὲν εἶναι μῦθος· Ἂς ἀφίσωμεν λοιπὸν τὸν μῦθον τοῦτον, καὶ ἂς ἔλθωμεν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα. Ἰδοὺ τὸ ἀποτέλεσμα· οἱ ἄνθρωποι οἵτινες σ' ἔθεσαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ σ' ἐγκατέλιπον καὶ αὖθις σὲ παρέδωκαν πρὸς τοὺς τούρκους, καὶ θ' ἀποθάνῃς ἐντὸς τῶν φρικτῶν τούτων φυλακῶν. Λοιπὸν ἔτι τοὺς φείδεσαι; διατί δὲν λέγεις τὰ ὀνόματά των; διατί δὲν κηρύττεις τὴν ἀλήθειαν, καὶ οὕτω καὶ σὺ ν' ἀπελευθερωθῇς, καὶ ἡμᾶς ὅλους ν' ἀπαλλάξῃς ἀπὸ τῶν περαιτέρω δεινῶν;

Ὁ Λουλούδας εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς χαμηλωμένους καὶ τοὺς πόδας διεσταυρωμένους καθήμενος, καὶ ἤκουε σύννους παίζων μηχανικῶς τοὺς κρίκους τῶν σιδηρῶν δεσμῶν του.

— Λέγε, ποῖος σ' ἔθεσε, δὲν εἶναι ὁ Ἄννινος; δὲν εἶναι ὁ Μεταξᾶς; ... οὗτοι δὲν εἶναι οἱ ἥρωες τοῦ δράματος τούτου;

— Τὰ πράγματα, Κύριε Στέφανε, μόνα των κατήντησαν ὅπως κατήντησαν. Ἂν ὁ πατήρ σου μ' ἔδιδε τὸ διαβατήριόν μου ν' ἀναχωρήσω, δὲν ἤθελον συμβῇ ὅλα ταῦτα· εἶχον τρεῖς ἡμέρας νὰ φάγω· ἤμην τόσον ἀπηλπισμένος, ὥστε τρεῖς ἡμέρας πρὶν ἔλθῃ ὁ Ἄννινος ἐζήτουν πλοῖον ν' ἀναχωρήσω.

Ἐπιστρέψας οἴκαδε ἀπεφάσισα νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν ἐπαύριον τὸν περίφημον Λουλούδαν. Ἔστειλα καὶ προσεκάλεσα τὸν Λουκᾶν Σαδούκαν, ὅστις ἔλαβε μέγα μέρος ὑπὲρ τῶν δυστυχιῶν μας, καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ μὲ συνοδεύσῃ.

—Εἶναι καλήτερον νὰ ἔλθετε ἀγνώριστος, εἶπεν αὐτός. Ἐγὼ θὰ τὸν ἐρωτήσω διατί τὸν ἔφερον ὀπίσω εἰς Σμύρνην, καὶ ἐκ πλαγίου θ' ἀνοίξω τὴν ὁμιλίαν τοῦ πατρός σας, καὶ θ' ἀκούσετε μὲ τ' αὐτιά σας πῶς ἐκφράζεται.

Λίαν πρωῒ τὴν ὀγδόην ἰουλίου ἡμέραν τετάρτην ἐπεβιβάσθημεν ἐπὶ καϊκίου καὶ διευθύνθημεν εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Γκεζὲρ-χάνι.

Ὁ Λουκᾶς Σαδούκας εἶναι τώρα ἀνὴρ τριακοντούτης, μᾶλλον μικροῦ ἀναστήματος· ἔχει μικρὸν τὸ πρόσωπον καὶ πυκνοὺς τοὺς μύστακας· ἡ φυσιογνωμία του ἐκφράζει τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ἀγαθὴν ψυχήν. Εἶναι ἐκ τῶν ὀλιγίστων ἐκείνων, οἵτινες διέμεινον πιστοὶ πρὸς τὴν οἰκογένειάν μας ὅτε αὕτη κατεποντίζετο, καὶ ὅστις, ὄχι μόνον δὲν μᾶς ἐγκατέλιπεν, ἀλλὰ καὶ προσεπάθησε διὰ παντοίων θυσιῶν καὶ κόπων νὰ μᾶς βοηθήσῃ ν' ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τῆς τρομερᾶς ταύτης καταδρομῆς.

Τὸ Γκεζὲρ-χάνι εἶναι κτίριον λίθινον ὑψηλὸν καὶ πεπαλαιωμένον· τὰ παράθυρα εἰς μέγα ὕψος ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸ ὁδοῦ εἶναι σιδηρόφρακτα καὶ μικρά. Διαιρεῖται κατὰ θαλάμους ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀνὰ πέντε ἢ καὶ ἑπτὰ κρατοῦνται δέσμιοι οἱ κακοῦργοι.

Οἱ πεφυλακισμένοι διέρχονται σχεδὸν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπὶ τῶν παραθύρων τούτων, ὅθεν ἐπαιτοῦν παρὰ τῶν κάτωθεν διερχομένων, δηλ. κρατοῦν μικρὰ καλάθια κατὰ τὴν ὁδὸν διὰ σχοινίου, ὅπως οἱ διαβαίνοντες τοῖς ἐνθέτουν ἄρτον ἢ ἄλλο τι.

Ἐστάθημεν ὑποκάτω τῆς φυλακῆς ταύτης, καὶ ἐκ τῶν παραθύρων ὅλων μᾶς ἐκρεμάσθησαν ἐν μιᾷ στιγμῇ δέκα τοιοῦτοι κρεμαστοὶ δίσκοι τοῦ ἐλέους.

Συντόμως ὁ Λουλούδας ἐγνώρισε τὸν Λουκᾶν Σαδούκαν, καὶ τὸν προσεκάλεσε ν' ἀναβῇ διὰ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ.

— Δὲν δύναμαι, ἀποκρίνεται οὗτος, διότι ἔχω τὸν Κύριον Ἀναστασάκην ἐδῶ (δεικνύων με), τὸν ὁποῖον θὰ ὁδηγήσω εἰς τὸ Διοικητήριον.

— Μίαν στιγμήν... δὲν θὰ σὲ κρατήσω περισσότερον ἀπὸ μίαν στιγμήν.

Εἰσήλθομεν εἰς τὸν πυλῶνα τοῦ Γκεζὲρ-χανίου καὶ ἀνέβημεν ἀπὸ τῆς ὄπισθεν λιθίνου αὐτοῦ κλίμακος, ἥτις ὡδήγει ἄνω εἰς τὰς φυλακάς.

Τοῦ Λουλούδα τὸ πρόσωπον ἐπαρουσιάσθη ἐν τῷ ἅμα διὰ τῆς στρογγύλης ὀπῆς τῆς σιδηρᾶς θύρας, καὶ συνάμα τριῶν ἄλλων δασυτρίχων, μελάνων καὶ ἀγρίων ἀνδρῶν, οἵτινες μᾶς παρεκάλουν νὰ τοῖς δώκωμέν τινα χρήματα διὰ ν' ἀγοράσουν ὀλίγον ἄρτον. Ἔδωκα ἀλλαχοῦ τὴν περιγραφὴν τῆς φυσιογνωμίας τοῦ Λουλούδα.

Ἅμα ἀνέβημεν, ἔτρεξε πρὸς τὸν Λουκᾶν Σαδούκαν.

— Τί γίνεσαι; ... εὖγε!.. οὔτε φαίνεσαι, οὔτε ἀπερνᾷς ... ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος ...

— Τί νὰ ἔλθω ὅπου ἔχω τὴν δουλιάν μου;... δὲν σὲ τὰ Ἴλεγα τί θὰ πάθῃς;.. βλέπεις; σπάνεις τώρα τὸ κεφάλι σου; διατί σ' ἔφεραν ἐδῶ; Τί νέα ἀπ' Ἀθήνας; δὲν γνωρίζεις διατί σ' ἔφεραν; ἀποκρίνεται ὁ Λουκᾶς.

— Ποῦ νὰ γνωρίζω!... ἔξαφνα, οὔτε τὰ ροῦχα μου μ' ἄφηκαν νὰ πάρω· εἰς μίαν ὥραν μ' ἐμβαρκάρησαν.

— Καὶ τώρα τί σκοπὸν ἔχεις; πάντα τὰ ἴδια θὰ λέγῃς; ἐπερώτησεν ὁ καφφεπώλης.

— Νὰ ἰδῶ τί θὰ μὲ εἰποῦν καὶ θὰ εἰπῶ. Τί λέγει ὁ Ἀγκωνάκης; τί λέγει ὁ Καῖσαρ; εἶδες κανένα ἀπὸ τούτους;... κάμε με τὴν χάριν νὰ τοὺς ἰδῇς.

— Δὲν εἶδα κανένα... Τοῦ λόγου του, Κύριε Ἀναστασάκη, στραφεὶς πρός με ὁ καφφεπώλης, εἶναι διὰ μίαν δουλιὰν ἐδῶ μέσα, ὁποῦ θὰ σὲ διηγηθῶ ἀκολούθως, καὶ τὰ τραβᾷ ἀπὸ τὸ κεφάλι του, διότι τὸν ἔβαλαν καὶ εἶπεν ἄλλα ἀντ' ἄλλων.

— Ποῖος εἶναι ὁ Κύριος ἀπ' ἐδῶ; μετὰ γλυκύτητος ἠρώτησεν ὁ Λουλούδας.

— Εἶναι ἕνας φίλος μου ἔμπορος τῆς Σαλωνίκης, ὅστις προχθὲς ἔφθασεν, ἐπανέλαβεν ὁ Λουκᾶς Σαδούκας.

— Διὰ ποῖον λόγον σὲ κρατοῦν εἰς τὴν φυλακήν; ἠρώτησα.

— Διὰ κἄτι κίβδηλα τὰ ὁποῖα ἔκαμεν μὲ τὸν Πρόξενον, εἶπεν ὁ καφφεπώλης.

— Α! εἶναι ὁ Λουλούδας!.. ἐξεφώνησα τότε ἐγώ. Ἀνέγνωσα εἰς τὰς ἐφημερίδας τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἀνέγνωσα πρὸς τούτοις ὅτι ὁ Κύριος Ξένος συντόμως ἀθωοῦται καὶ ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὴν θέσιν του. Ἔπειτα αὐτὰ ὁποῦ λέγεις, μήπως δὲν γνωρίζει ὁ κόσμος ὅτι εἶναι ψεύδη; ὅλοι γνωρίζουν ποία ἐστάθη ἡ διαγωγὴ τοῦ Κυρίου Ξένου.

Ὁ καφφεπώλης μοὶ ἐπάτησε τὸν πόδα δυνατά, διότι εἶδεν ὅτι ἡ ψυχή μου ἐπληροῦτο ἀγανακτήσεως.

— Δὲν θ' ἀθωωθῇ τόσον ἐγρήγορα... προσέθεσεν ὁ κακοῦργος σκωπτικῶς γελῶν. Τὸ κακουργιοδικεῖον δὲν θὰ τὸν δικάσει τὸ ἔτος τοῦτο, οὔτε

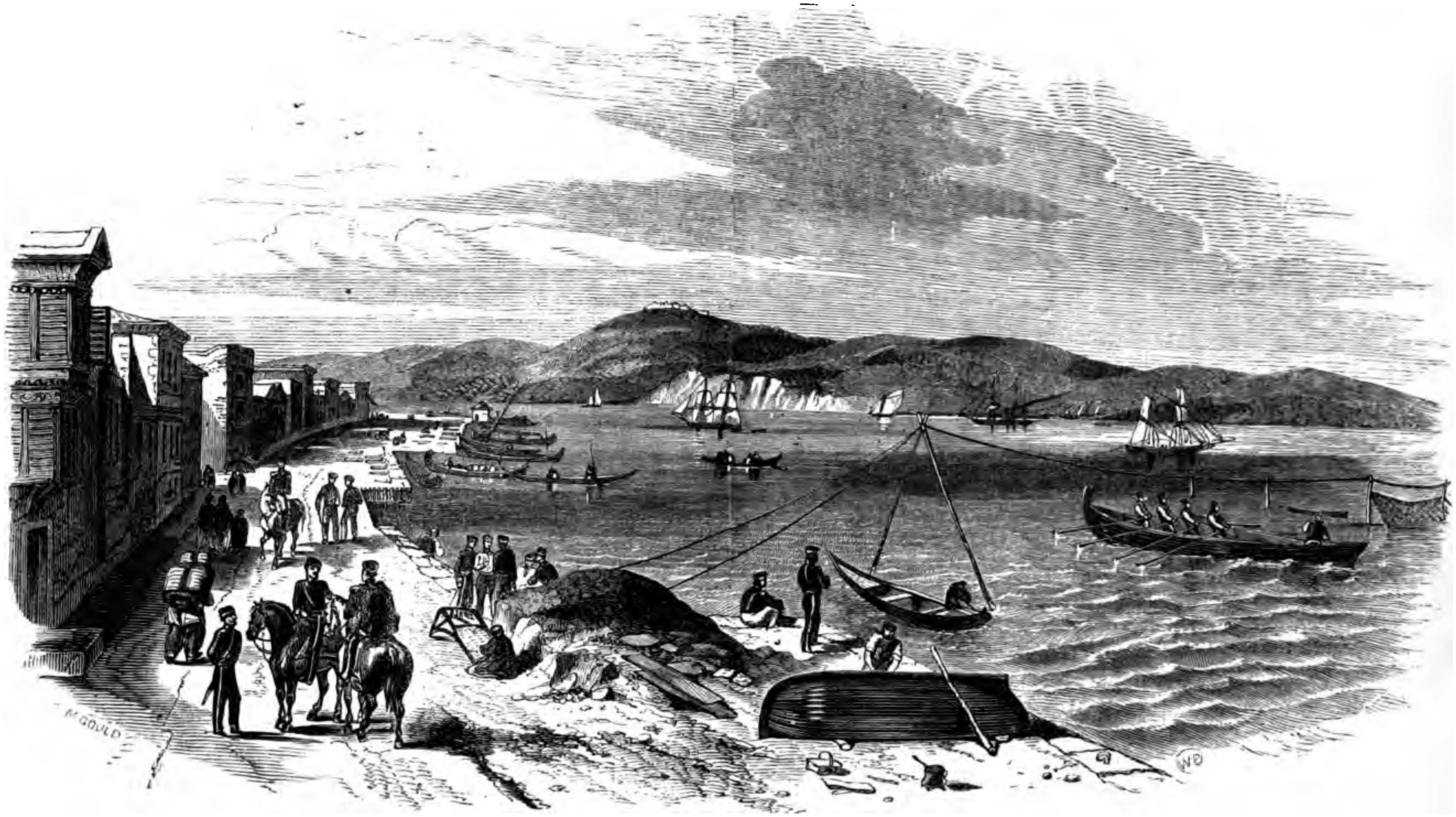

Μέχρι Βουγιουκδερὲ τῆς ἀτυχοῖς μὲν, πλὴν μοναδικῆς καθ' ὅλους τοὺς λόγους ταύτης καθέδρας τῶν Κωνσταντινων τοῦ Βυζαντιου καὶ Σουλτάνων τῆς Τουρκίας.

τὸν νουθετοῦν, ἀναβαίνει μετὰ θάῤῥους ἐπὶ τῆς λαιμητόμου, καὶ ὡς ἀθλητὴς μιᾶς παλαίστρας, ὡς ὑποκριτὴς μιᾶς κωμῳδίας μᾶλλον ἢ ὡς ἔμφοβος κατάδικος παλαίει μετὰ τοῦ δημίου, καὶ ἐν ᾧ περιμένει τὴν χαλάρωσιν τῆς λαιμητόμου, ὁ πέλεκύς της πίπτει, καρατομεῖται, ἡ γλῶσσά του ἀποθνήσκει διὰ παντὸς, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀληθῶς κακούργων θάπτονται ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ. Πίπτει λοιπὸν ὁ ἀθῶος θῦμα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἡ οἰκογένειά του ὀδύρεται, οἱ ἐχθροί του θριαμβεύουν καὶ ἀγάλλονται τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ Σατανᾶ, καὶ δὲν ἐναπομένει ἢ ἡ μέλλουσα ζωὴ καὶ τὸ ἀνώτατον τοῦ Θεοῦ δικαστήριον διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς δολοφόνους του. Τοιοῦτόν τι θὰ συμβῇ καὶ πρὸς σὲ τώρα· εἶσαι ἐν τῇ αὐτῇ θέσει.

"Τρεῖς ἢ πέντε ἰσχυροὶ σ' ἐξέλεξαν νὰ πράξῃς μίαν δολοφονίαν· σοὶ ἔδωκαν χρήματα, σοὶ ὑπεσχέθησαν, τίς γνωρίζει, πόσα ἄλλα· ἔπραξας αὐτήν· διὰ νὰ τὴν ὑποστηρίξῃς καὶ νὰ μὴ τοὺς προδόσῃς σὲ μετέφερον εἰς Ἀθήνας· ἐκεῖ σοὶ ἔδωκαν ἄλλα χρήματα, συνέδραμον τὴν οἰκογένειάν σου, τῇ ὑπεσχέθησαν συντάξεις, καὶ πάλιν σὲ μετέφερον ἐδῶ λέγοντές σοι ὅτι δὲν θὰ διαμένῃς παρὰ τοῖς ὀθωμανοῖς πολὺν χρόνον, διὰ νὰ ἐνεργήσουν διὰ τῶν ἰσχυρῶν μέσων των νὰ σὲ ἀπολύσουν ἀδικαστί. Καὶ ὅμως γνωρίζεις τί θὰ συμβῇ; ὁ πατήρ μου μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας θὰ δικασθῇ καὶ θ' ἀθωωθῇ, ὡς μὲ βλέπεις καὶ σὲ βλέπω· θ' ἀθωωθῇ, καὶ διότι εἶναι, ὡς τὸ γνωρίζεις κάλλιστα, ἀθωότατος, καὶ διότι ὁ μῦθος τὸν ὁποῖον ἐδιηγήθης εἶναι τοσοῦτον κακῶς συντεταγμένος καὶ γελοῖος, ὥστε ὄχι ἄνθρωποι ἂν ἦναι οἱ ἔνορκοι, ἀλλὰ καὶ χῆνες δὲν θὰ τὸν πιστεύσουν. Θ' ἀθωωθῇ, σὺ δὲ θὰ μένῃς ἐδῶ καὶ θὰ μεταφερθῇς εἰς τὸ κάτεργον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, νὰ μὴν ἐξέλθῃς ποτὲ ἐκεῖθεν. Εἶναι λοιπὸν ἔτι καιρὸς νὰ εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν, νὰ ὁμολογήσῃς τίς σὲ ὡδήγησε νὰ εἴπῃς ὅλα ταῦτα, καὶ νὰ ἀπαλλάξῃς μίαν ὁλόκληρον οἰκογένειαν ἀπὸ τῆς θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἔῤῥιψας. Δὲν δύναμαι ἐπὶ τοῦ παρόντος οὔτε νὰ σοὶ ὑποσχεθῶ, οὔτε νὰ σοὶ δώκω τίποτε· διότι δὲν ἐπιθυμῶ οὔτε σὺ, οὔτε οἱ ἐχθροί μας νὰ εἴπουν ὅτι σ' ἐδωροδόκησα διὰ ν' ἀλλάξῃς γλῶσσαν· τοῦτο μόνον ἐγγράφως σοὶ ὑπόσχομαι, νὰ παραδόσω τὰ ὁμόλογα τῶν δεκαπέντε χιλιάδων γροσίων, τὰ ὁποῖα χρεωστεῖς πρὸς τὸν πατέρα μου, ἅμα ἐκεῖνος δικασθῇ καὶ ἀπολυθῇ τῆς κρατήσεώς του.

Τοῦ Λουλούδα τὸ πρόσωπον ἤλεγχον ἐντυπώσεις ποικίλαι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὁμιλίας μου. Ἐφαίνετο ἕτοιμος μίαν στιγμὴν ν' ἀνοίξῃ τὸ στῆθός του καὶ ὁμολογήσῃ ὅσους τὸν ὑπεκίνησαν καὶ νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν, πλὴν ἐπανερχόμενος εἰς τὴν πονηρὰν αὐτοῦ ἀποπλάνησιν, ἐπανερχόμενος εἰς τὸ φιλύποπτον καὶ προφυλακτικόν του ἔσφιγγε τὰ χείλη του πεισματωδῶς, μᾶς ἐθεώρει ἀσκαρδαμυκτεί, ἔπιπτεν εἰς συλλογισμὸν, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἦτον ἀνὴρ μετὰ δύο μεγάλων ὤτων, πλὴν ἄνευ γλώσσης καὶ στόματος.

—Ἀμφιβάλλεις, Κύριε Στέφανε, ὅτι δὲν τὸν ἔχουν πληρωμένον πολὺ ἀκριβὰ, καὶ ὅτι δὲν τοῦ ὑπεσχέθησαν μεγάλα πράγματα, ὅτι δὲν εἶναι κἄτι τι ἄλλο κάτω κάτω κεκρυμμένον εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, διὰ νὰ ἔχῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ῥαμμένον τὸ στόμα καὶ νὰ μὴν ὁμιλῇ, διὰ νὰ ἦναι τόσον τυφλὸς καὶ νὰ μὴ βλέπῃ τὸ φῶς; εἶπεν ὁ Λουκᾶς λαμβάνων μετὰ πλείονος πυρετοῦ τὸν λόγον, καὶ προσπαθῶν καὶ οὗτος νὰ τὸν πείσῃ.

—Δὲν εἰμπορῶ .... δὲν εἰμπορῶ, Κύριε Στέφανε .... Ἂν σᾶς ἔβλεπα πρὶν μὲ μεταφέρουν εἰς Ἀθήνας, ἠδυνάμην νὰ εἰπῶ πολλά· ἂν τοὐλάχιστον μ' ἔφερον ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου πάλιν ἤθελον τὰ ἀναιρέσει. Πλὴν τώρα ὁποῦ εἶμαι εἰς τὰς χεῖρας τῶν τούρκων, μολονότι ἐννοῶ καὶ παραδέχομαι ὅσα μοὶ λέγετε, μολονότι γνωρίζω ὅτι θὰ ὑποφέρω πολλὰ, δὲν δύναμαι ν' ἀναιρέσω τίποτε. Ἂς μείνουν τὰ πράγματα ὅπως εἶναι, καὶ ἂς πάθω ὅ,τι πάθω. Ἐγὼ γνωρίζω νὰ ὑποτάσσωμαι εἰς τοὺς νόμους. Μήπως νομίζετε ὅτι ἂν θέλω νὰ δραπετεύσω ἐκ τῆς φυλακῆς ταύτης δὲν δύναμαι; Βλέπεις αὐτὰ τὰ σίδηρα; μὲ ὀλίγον ὀξὺ, τὸ ὁποῖον οἱ τοῦρκοι δὲν γνωρίζουν, εἰμπορῶ νὰ τὰ θραύσω· εἰμπορῶ ἐγὼ ν' ἀνοίξω μίαν σιδηρᾶν κάσαν εἰς μίαν στιγμὴν, καὶ τὰ σίδηρα ταῦτα νομίζεις ὅτι δὲν δύναμαι νὰ τὰ θραύσω; Πλὴν ὄχι ... ἀπεφάσισα νὰ ὑποταχθῶ εἰς τοὺς νόμους. Δὲν εἰμποροῦν νὰ μὲ κρατήσουν αἰωνίως εἰς τὴν φυλακήν.

Ἔπαυσα ἀπὸ τοῦ νὰ ὁμιλῶ καὶ τὸν παρακινῶ, διότι ὁ Λουκᾶς Σαδούκας ἀνεδέχθη μετὰ ζήλου πολλοῦ τὸ θέμα τῆς ἐπισκέψεώς μας. Τῷ ὡμίλει μετ' ἐπιχειρημάτων καὶ γλώσσης, καὶ τῷ ἔδιδεν ὑποσχέσεις, τὰ ὁποῖα ὀλίγοι τῶν ἀνθρώπων ἤθελον ἀποῤῥίψει. Πλὴν ὁ Λουλούδας ἐνῷ τὴν μίαν στιγμὴν ἐφαίνετο ἕτοιμος νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ συγκατανεύσῃ εἰς τὰς προτάσεις μας, τὴν ἄλλην ἀπεκτηνοῦτο, προσήλου βλέμμα ἀτενὲς, ἔῤῥαπτε τὰ χείλη του ἢ ἐπήδα ἐπὶ ἄλλων ἀντικειμένων προδιδόντων ἄνθρωπον πραγματικῶς καὶ βυσσόφρονα ἐπάκρως, καὶ ἐπικίνδυνον.

—Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν! ... ἔκραξα τέλος μετά τινος ἀδημονίας, ὅτι ὁ μῦθός σας τοσοῦτον κακῶς

συνετάχθη, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι εἶναι μῦθος. Ἐὰν ἔν τινι χωρίῳ δὲν ἐφίπτατο ἐπί τινος τεραστίας ὑπερβολῆς, ἠθέλατε μᾶς ἀφανίσει διὰ παντός. Ἡ Θεία Πρόνοια ὅμως πάντοτε ὄπισθεν τῶν ποδῶν τῶν κακούργων ῥίπτει μικρὸν βρόχον, ἐν ᾧ θᾶττον ἢ βράδιον οὗτοι θὰ περιπλακοῦν, καὶ θὰ καταδειχθῇ τίνες ἦσαν. Λέγεις ὅτι κατεσκευάσατε 3,000 τάλληρα, καὶ λέγεις εἰς τὴν ἐξομολόγησίν σου ὅτι ταῦτα ἠρχίσατε νὰ κατασκευάζητε ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, ἀφ' ἧς ἔφθασε τὸ Νίκελον ἐκ Τεργέστης. Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Τεργέστῃ Κυρίου Ἀντωνίου Γιαλούση, ὅστις ἔστειλε τὸ Νίκελον· φέρει ἡμερομηνίαν 2 Αὐγούστου 1855, εἶναι, ὡς βλέπεις, ἡ αὐτὴ ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος Γκλέντζος μοὶ ἔδωκε, καὶ τὴν φέρω μετ' ἐμοῦ διὰ νὰ τὴν δείξω εἰς τὸ δικαστήριον. Τὸ ἀτμοκίνητον ἔφθασεν εἰς Σμύρνην μετὰ πέντε ἢ ἓξ ἡμέρας, δηλ. τὰς 8 Αὐγούστου. Λέγεις ὅτι ἐπαύσατε τῆς ἐργασίας τὴν 3 τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ὅτι ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἕνεκα τῆς ἀφίξεως τοῦ Κυρίου Πάκμορος εἰς Σμύρνην δὲν εἰργάσθητε· ὥστε κατὰ τοὺς λόγους σου αἱ 3,000 τάλληρα κατεσκευάσθησαν ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν. Ποῖος λογικὸς ἄνθρωπος, ἐκτὸς τῶν κακοβούλων Εἰσαγγελέων καὶ Ὑπουργῶν οἵτινες σ' ἔβαλον, εἶναι δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ ὅτι σὺ καὶ αἱ ἀσθενεῖς χεῖρες τοῦ πατρός μου καθ' ἑκάστην νύκτα ἄνευ μηχανῶν, ἄνευ ἐργαλείων τῆς νομισματοποιΐας διὰ δύο σφραγίδων καὶ μιᾶς βαρειᾶς ἐννέα ὀκάδων κατεσκευάζετε διακόσια τάλληρα κατὰ νύκτα ὡς ἡ ἀναλογία; Πρέπει τοὐλάχιστον ἑξακοσίας φορὰς νὰ ὑψώσῃς καὶ καταβιβάσῃς τὴν βαρειὰν ταύτην· καὶ ἐγὼ σοὶ λέγω ὅτι ὄχι σύ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ἡρακλῆς ἤθελε τὸ εὕρει λίαν ἐπίμοχθον. Ὁ δὲ ἐκ τούτου κρότος ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴν ἀκουσθῇ ὑπό τινος ἀνθρώπου, ἀφοῦ ἐνηργεῖτο ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως. Ἐὰν οἱ Εἰσαγγελεῖς τῆς Ἑλλάδος ἦσαν Εἰσαγγελεῖς τῆς Εὐρώπης, ἐχρεώστουν νὰ σοὶ ἐγχειρίσουν μίαν βαρειὰν ζυγίζουσαν δέκα ὀκάδας, ὅπως ποιήσῃς τὴν ἐφαρμογὴν πρὶν σὲ πιστεύσουν· εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι μετὰ τὴν παράστασιν ἤθελον σὲ κλείσει ἐντὸς φρενοκομείου.

Ὁ Λουλούδας ἐγέλα ὡς ἐὰν ἀνεγνώριζε καὶ αὐτὸς τὸν μῦθον.

—Ἠδύνασο νὰ μᾶς ἀφανίσῃς ἐὰν ἔλεγες ὅτι ὁ Κύριος Ξένος κατεσκεύασε τρία ἢ τέσσαρα μόνον δίστηλα, ἐξηκολούθησα· τὸ δ' ἔγκλημα εἴτε δύο κίβδηλα κατασκευάσῃς, εἴτε 4,000 εἴτε 100,000 εἶναι τὸ αὐτό· ἤθελες λοιπὸν σπείρει μίαν ὑποψίαν, τὴν ὁποίαν ἦτο δυσκολώτατον νὰ ἐξαγάγῃ τις ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆς Κοινωνίας. Πλὴν τώρα εἶμαι ἡσυχώτατος, διότι γνωρίζω ὅτι μόνον οἱ ὅμοιοί σου δύνανται νὰ πιστεύουν ἕνα τοσοῦτον τερατώδη μῦθον, ὡς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐδιηγήθης.

Ἡ παρατήρησις αὕτη τοσαύτην ἐντύπωσιν ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ Λουλούδα, ὥστε διὰ μιᾶς τῳόντι ἀνετεινάχθη ἀπὸ τοῦ καθίσματός του ἐρυθροῦς καὶ εἶπεν:

—Αἱ 3000 τὰ δίστηλα κατεσκευάσθησαν ὄχι εἰς δεκαπέντε ἡμέρας, ἀλλ' εἰς δύο μῆνας. Πῶς κάμνεις τοῦ λόγου σου τὸν λογαρισμόν;

—Εἶσαι τρελός! ὅλως διόλου θεότρελος! . . . . διέκοψεν ὁ Σαδούκας. Τί εἶδος ἀνθρώπου εἶσαι, κανεὶς δὲν δύναται νὰ σ' ἐννοήσῃ. Τώρα λέγεις τὸ ἕν, τὴν ἄλλην τὸ ἀναιρεῖς· βάσιν εἰς τοὺς λόγους σου δὲν ἔχεις· καὶ εἶναι ἀκόμη πλέον τρελός, ὅστις κάθηται καὶ σὲ ἀκούει, καὶ σὲ πιστεύει, καὶ ὅστις ὁμιλεῖ μαζύ σου . . . . Ἂς πηγαίνωμεν, Κύριε Στέφανε, καὶ ἂς μὴ χάνωμεν ματαίως τὸν καιρόν μας περισσότερον μ' ἕνα τοιοῦτον ἄνθρωπον.

—Ἂς πηγαίνωμεν, εἶπον κἀγώ. Θὰ ὁμολογήσεις τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν κλίνην τοῦ θανάτου σου· ἂν δηλ. προφθάσῃς ν' ἀποθάνῃς ὡς χριστιανός.

—Μὲ κακοφαίνεται, Κύριε Στέφανε, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εὐχαριστήσω! . . . λυποῦμαι παραπολύ! προσέθεσε, καὶ μοὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα φιλοφρονέστατα.

Ὀλίγοι εἶναι οἱ εὐγενεῖς κακοῦργοι ὡς τὸν Λουλούδαν. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς συνομιλίας μας, μολονότι ἐγὼ ἐξήφθην καὶ παρεφέρθην εἰς τοὺς λόγους μου, οὗτος ἐξέφραζε τοσαύτην γαλήνην καὶ γλυκύτητα διὰ τῶν τρόπων του, ὥστε τῇ ἀληθείᾳ ὁ γνωρίζων τοῦτον κατὰ βάθος ἐμαίνετο καὶ ἐθλίβετο βλέπων τοιοῦτον ἕνα νέον νὰ λάβῃ τὴν κατωφερῆ τῆς κακίας ὁδόν, καὶ μετὰ τοσαύτης ταχύτητος μέχρι τοῦ τέρματός της νὰ κυλισθῇ. Ἤμην ἀπηυδησμένος· ἡ ἐπίσκεψίς μας τὴν ἡμέραν ταύτην διήρκεσεν ἓξ κατὰ σειρὰν ὥρας ἐν τῇ φυλακῇ ταύτῃ. Εἰσήλθομεν ἐντὸς μαγειρείου τῶν ἀγορῶν τῆς Σμύρνης ὅπως γευματίσωμεν.

—Βλέπεις ὁποῦ ὡμολόγησεν ὅτι ὁ Ἄννινος εἶναι ἡ αἰτία πάντων, καὶ ὅτι ἡ ἱστορία τῆς κιβδηλείας εἶναι μῦθος; Ἐὰν δὲν κατωρθώσαμεν ἄλλο, τοὐλάχιστον ἐμάθομεν ἐκ τοῦ στόματός του γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν.

—Ἐγὼ νομίζω ὅτι εἶναι μονομανής, εἶπεν ὁ Ζαχαροποιός· ἔφθασε νὰ εἴπῃ οὕτω, τώρα ὑποστηρίζει τὰ ὅσα εἶπε, καὶ πιθανὸν τὰ πιστεύει καὶ αὐτός· εἶναι ὅμως ἀληθὲς ὅτι εἶναι καὶ ἄνθρωπος κακός. Τὴν σήμερον ῥίπτεται κάπποιον φῶς ἐπὶ τῆς σιωπῆς τοῦ Λουλούδα· γνωρίζομεν ἐκ πηγῶν θετικωτάτων ὅτι ἡ ἐθνικὴ τράπεζα κατὰ τὴν 1/13

πρὸς τὴν μητέρα του δισχιλίας
Δήμαρχος Γαλάτης τῇ ἐχάρισε
οῦ πρὸς τοῦτον χρέους της.
ορφῇ πολλὰς ἡμέρας μὲ παρ-
ὲν ἦτον ἔτι τριακονταετής, καὶ
Ζῶμεν πραγματικῶς ἐντὸς
τῶν ἐτῶν. γηράσκομεν ἕνεκα
παθῶν καὶ ἐλαττωμάτων.
τὴν ψυχὴν καὶ καταπτύσ-
ίσκομεν ἕνεκα τῆς ζηλοτυ-
τοψίας, τῶν ἀντιχριστια-
μας, τοῦ φιλαρπάγου καὶ
μεν. Ἐὰν δὲν μετείχομεν
ιε διατηρεῖται μέχρι τέ-
λέγει καὶ ἡ ἁγία Γραφή,
ήσκει ἑκατονταετές".
τῷ κόσμῳ τούτῳ καρ-
ἡλικία τοῦ σώματος
εἶναι σπάνιαι. Αὗται
τηροῦνται νεώταται·
ῖσαι ἐκεῖναι εἰκόνες,
παρξιν ζωηρόταται,
ντός, ὅσον καὶ ἂν
αὐτῶν περιθώριον.
τέβην εἰς τὸ Προ-
ιθ. 330 ἔγγραφον
ἄλλα. Ὁ δὲ Λι-
Ἀγκωνάκης ἦτον
ην ἐν τῷ δικα-

, νὰ μοὶ ἐπιθε-
, διότι αὔριον

τ' ὀλίγον μοὶ
ωμάτιόν του.
άθη ἡ ἀπο-
τοῦτο συνί-
τιμωτάτων
οῦ χωλοῦ
ἡ τύχη
τῶν τριῶν
ὑψηλοῦ
ιὰ πλα-
ὁ πλευ-
ἡ Λά-
ιὰ τὸν

. Κύ-
μας

Μετ' ὀλίγον ὁ Λυκοῦργος καὶ ὁ Σόλων ἐξῆλθον, ὁ δὲ Ἀγκωνάκης ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας τὰ ἔγγραφά μου ὅπως ἀναγνώσῃ ταῦτα.

— Μάλιστα... εὐχαρίστως... νὰ σᾶς τὰ ἐπικυρώσω, εἶπε, πλὴν νομίζω ὅτι εἶναι περιττά, διότι δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἀνάκρισιν.

— Τώρα εἶναι καιρὸς νὰ σοὶ ἀποκριθῶ, Ἀγκωνάκη, καὶ νὰ σοὶ εἴπω ὅτι δὲν εἶναι περιττά. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα εἶναι τὰ μαρτυρικὰ τοῦ Κ. Λουκᾶ Σαδούκα, τὸ τοῦ δικηγόρου Βασιλειάδου, ἡ ἐξομολόγησις τοῦ Γαβριὴλ ἐνώπιον τῆς Δημογεροντίας Σμύρνης, τοῦ Ἀρχιερέως Παϊσίου ἡ ἀπάντησις περὶ τῆς πονηρᾶς ἀποπλανήσεως τοῦ Λουλούδα, καὶ τὸ μαρτυρικὸν τοῦ Βαπτιστοῦ Μικριδίτζη· ἐὰν ἡ προανάκρισις ἦτον ἀμερόληπτος καὶ ἀνεπίορκος, ταῦτα ἔπρεπε νὰ γείνουν ἐκ μέρους σου καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ἀννίνου. Πλὴν ὑμεῖς ἐξετελέσατε χρέη δημίων καὶ οὐχὶ ἀνακριτῶν· ὑμεῖς ὑπεσκάψατε καὶ ὄχι ἀνεκρίνατε· ὑμεῖς ἐδολοφονήσατε, καὶ ἕκαστον ἔγγραφον ἁρμόδιον διὰ νὰ καταδείξῃ τὴν διαγωγήν σας ὑπεκρύβη παρ' ὑμῶν. Οὐδὲν εἶναι περιττὸν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, Ἀγκωνάκη· πολὺ μᾶλλον τὰ ἔγγραφα ταῦτα, δι' ὧν κατάδεικνύεται τίνι τρόπῳ ἥρπασας τὸ Προξενεῖον. Καὶ ἓν πεπαλαιωμένον πέταλον δὲν εἶναι περιττὸν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, Ἀγκωνάκη. Ἄκουσον τὴν μικρὰν ταύτην διήγησιν ἁρμοδίαν καὶ κατάλληλον διὰ σὲ τὸν ὀκνηρὸν καὶ μικρόνουν Ἀγκωνάκην:

" Χωρικός τις ὡδοιπόρει ποτὲ μετὰ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ υἱοῦ. Καθ' ὁδὸν εὗρον παλαιὸν τετριμμένον πέταλον· " κύψον καὶ λάβε το, καὶ θέσε το ἐντὸς τοῦ σάκκου σου " εἶπεν ὁ πατὴρ πρὸς τὸν υἱόν· " τοῦτο τὸ πέταλον; οὔτε κἂν τὸν κόπον ἀξίζει " ἀπεκρίθη ὁ υἱός. Ὁ πατὴρ χωρὶς νὰ προφέρῃ ἄλλην λέξιν ἔκυψε, τὸ ἔλαβε, καὶ τὸ ἔθεσεν ἐντὸς τοῦ σάκκου του· ὅτε δὲ ἔφθασαν ἐν τῷ χωρίῳ τὸ ἐπώλησε μίαν πεντάραν, καὶ δι' αὐτῆς ἠγόρασε κεράσια, τὰ ὁποῖα καὶ ἐτήρησεν. Ἐξηκολούθησαν τὴν ὁδοιπορίαν των, καὶ περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ ἥλιος ἔφλεγεν ὡς πῦρ· ἦσαν δὲ μακρὰν πάσης πηγῆς ὕδατος. Ὁ πατὴρ ἰδὼν τὸν υἱόν του ἀπηυδησμένον καὶ μένοντα ὄπισθεν ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἓν κεράσιον ἀπὸ τοῦ σάκκου του· ὁ νέος κύψας τὸ ἔλαβε καὶ τὸ ἔφαγε μετὰ πολλῆς χαρᾶς. Μετὰ μικρὸν ἀφῆκε δεύτερον, ὅπερ μετ' ἴσης χαρᾶς ἔδραξεν ὁ υἱός· ἓν τρίτον, ἓν τέταρτον, ἓν πέμπτον, καὶ ὅτε ἀφῆκε τὸ τελευταῖον στραφεὶς πρὸς τοῦτον τῷ εἶπε· " κύτταξον τέκνον μου! ἐὰν ἔκυπτες μόνον ἅπαξ νὰ λάβῃς τὸ πέταλον, δὲν ἤθελες κύψει τοσάκις διὰ νὰ λάβῃς ταῦτα τὰ κεράσια ".

Οὐδέν ἐστι περιττὸν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, Ἀγκωνάκη! ἐὰν ἦσουν ἀθῶος, καὶ ἐὰν ἐνήργεις τὰς προανακρίσεις, ὡς τὸ χρέος σου ἀπῄτει, καὶ οὐχὶ μετὰ τοσαύτης ὀκνηρίας καὶ ἀσυνειδησίας, δὲν ἤθελες κατασταθῇ τώρα τοσοῦτον κατάπτυστος ἐνώπιον ὅλων τῶν κατοίκων τῆς Σμύρνης καὶ ἐκείνων τῆς Θεσσαλωνίκης· δὲν ἤθελες περιποιήσει τοσοῦτον μῶμον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύεις· δὲν ἤθελες ἴσως εἶσαι ὑπὸ τῆς ἐῤῥινύος συνειδήσεώς σου τοσοῦτον οἰστρηλατούμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ΄.

Αἱ παραμοναὶ τῆς Δίκης.

Τὰς δώδεκα Ἰουλίου ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἀτμοκινήτου ἀφῆκα τὴν Σμύρνην μετὰ δεκαεννέα ἡμερῶν διαμονήν. Τὴν ἐπιοῦσαν ἐλιμενίσθημεν ἐν Σύρῳ, καὶ ἀπῆλθον αὐθημερὸν εἰς Ἀθήνας.

Τὴν φορὰν ταύτην εὗρον τὸν Κύριον Ξένον οὐχὶ λίαν ἀπαραμύθητον ὡς ἄλλοτε· ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἤρχισε νὰ συνεθίζῃ ὀλίγον νὰ ὑπομένῃ ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ Καρβολᾶ, καθεῖρξαν ἐκεῖ κατ' ἐκείνας τὸν ὑπεύθυνον συντάκτην τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ τὸν Κύριον Δαπουσιάδην πρὶν τῆς Λεβαδίας Βουλευτὴν διὰ τὴν περίφημον ἐγκύκλιον τοῦ Ὀβριένους.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπεσκέφθην ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν τὸν φίλον Κύριον Ἰωσὴφ Π...... καὶ τὸ ἑσπέρας τὸν γερουσιαστὴν Κύριον Χρηστίδην. Ὁ Κύριος Χρηστίδης μοὶ ἐξέφρασε τὴν λύπην τὴν ὁποίαν ᾐσθάνετο διὰ τὴν θέσιν τοῦ πατρός μου· μοὶ προσέθεσε δέ, ὅτι μετὰ πολλῶν ἐφιλονείκησε διὰ τὴν τιμιότητα καὶ ἀθωότητά του, καὶ διὰ τὸν προσαπτόμενον μῶμον διὰ τοιούτου κινήματος πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀξιοπρέπειαν. " Κατὰ δυστυχίαν ταῦτα ἀκολουθοῦν παρ' ἡμῖν συχνά, ἔλεγεν. ἐνθυμήσου τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Δοβλέτη ὑπὲρ τοῦ ὁποίου τοσοῦτον ἠγωνίσθην, καὶ τοσοῦτος ἐγένετο λόγος καὶ διὰ τοῦ τύπου μας καὶ ἐκείνου τῆς Εὐρώπης. Ἐκατηγορήθη ἐπὶ κλοπῇ· ἐπαρουσίασαν πλαστογραμμένην ἀπόδειξιν ὅτι δῆθεν εἶχε συμφωνίαν μετὰ τοῦ τελώνου καὶ διοικητοῦ τῶν Σπετζῶν νὰ συγκαταχρῶνται. Τὸν καθεῖρξαν δύο ἔτη· ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἕνεκα τῆς πενίας καὶ θλίψεώς της ἀπεβίωσε, καὶ αὐτὸς ἐκινδύνευσε ν' ἀποθάνῃ· ὁ πλαστογράφος ἐπὶ τέλους ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὁ δυστυχὴς Δοβλέτης ἀπεφυλακίσθη."

Τὰς 18 τοῦ αὐτοῦ μετέβην πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Κυρίου Θεοχάρη πρῴην Ὑπουργοῦ καὶ ἤδη μέλους τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Εἶναι ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων ἀνδρῶν τῆς νέας Ἑλλάδος, ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πάντοτε συστήματος, ἐργατικώτατος, φιλαπλους, εἰλικρινὴς καὶ τιμιώτατος· ἰδοὺ πρὸ πάντων τί χαρακτηρίζουν τὸν Κύριον Θεοχάρην.

Τὴν ἐπιοῦσαν μετέβην εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον διὰ ν' ἀκούσω τὸν εἰσαγγελέα Γρυπάρην, ὅστις ἐγαβρία πανταχοῦ ἐν Ἀθήναις ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας ἔμελλε νὰ καταδικάσῃ τὸν Κύριον Ξένον εἰς δεκαετῆ δεσμά.

Ἐδικάζετο τότε ὁ συντάκτης τῆς Μερίμνης Θερμογιάννης, διότι ἔγραψεν ἄρθρον ἐπενθυμίζον πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος τὴν ἱστορίαν. Ὁ δικηγόρος αὐτοῦ Σαρίπολος τὸν ὑπερασπίσθη καὶ διὰ παραδειγμάτων, καὶ διὰ μεγάλης εὐγλωττίας. Ὁ Γρυπάρης ὅστις κατ' ἐκείνας εἶχε προβιβασθῇ ἀντεισαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν καὶ τὸ πρῶτον ἠγόρευσεν, ἐπέφερε διὰ τῶν γελοίων αὐτοῦ χειρονομιῶν καὶ τῶν μηκωνίων αὐτοῦ φράσεων τοσαύτην κακὴν ἐντύπωσιν, ὥστε, ἐὰν οἱ ἔνορκοι δὲν ἦσαν προδιατεθειμένοι κατὰ τοῦ Θερμογιάννη, βεβαίως ὁ ὑπεύθυνος οὗτος συντάκτης δὲν κατεδικάζετο εἰς διετῆ φυλάκισιν. Ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συνηντήθην μετὰ τοῦ Κυρίου Κ.... ὅθεν ἐξήλθομεν συνάμα τοῦ δικαστηρίου καὶ διευθύνθημεν εἰς τὸν βασιλικὸν κῆπον.

— Ἡ καταδίκη τοῦ Θερμογιάννη θέλει συντείνει πολὺ εἰς τὴν ἀθώωσιν τοῦ πατρός σου, μοὶ λέγει οὗτος.

— Διατί; τὸν ἐρωτῶ μετὰ μεγίστης ἀπορίας.

— Διότι συνήθως οἱ ἔνορκοι ὅταν ἀθωώσωσιν ἕνα ἢ δύο, πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ χαρίσουν τὸν τρίτον πρὸς τὸν εἰσαγγελέα· ἀφοῦ ἤδη κατεδίκασαν τὸν Θερμογιάννην, τώρα δύνανται ν' ἀθωώσουν τὸν ἑπόμενον.

— Λοιπὸν ὁ εἰσαγγελεὺς ἐδῶ εἶναι πάντοτε κατὰ τοῦ ὑποδίκου, εἴτε ἀθῶος εἶναι εἴτε ἔνοχος ὁ ὑπόδικος;

— Καὶ δὲν τὸ γνωρίζεις; σπανίως εἰς εἰσαγγελεὺς ἐπικαλεῖται τὴν ἀθώωσιν τοῦ ὑποδίκου. Ὁ υἱὸς τοῦ Κυρίου Κοντοσταύλου ὁ νέος Ἀλέξανδρος Κοντόσταυλος, κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ συντάκτου τῆς Ἐλπίδος ἔδειξε μοναδικὸν παράδειγμα· παρῃτήθη τῆς εἰσαγγελίας, διότι δὲν ἐπεθύμει ν' ἀγορεύσῃ κατ' ἀθώου.

— Λοιπὸν ὁ εἰσαγγελεὺς ἐν Ἑλλάδι εἶναι μᾶλλον δήμιος ἢ εἰσαγγελεύς! ...

— Οἱ εἰσαγγελεῖς ἐν Ἑλλάδι ὁμοιάζουν ὡς οἱ κυνηγοί· καὶ ὡς, ἀξιώτερος κυνηγὸς θεωρεῖται ὅστις φονεύσει περισσότερα πτηνά, οὕτω καὶ ἀξιώτερος εἰσαγγελεὺς θεωρεῖται ἐνταῦθα ὅστις ἐνεργήσει νὰ καταδικασθοῦν περισσότεροι εἰς θάνατον, ἢ εἰς δεσμὰ διὰ βίου. Ὁ νῦν ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης Σκαλιστήρης, λέγω, ἦτο συνήθως ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ

κακουργιοδικείου. Οὗτος, φίλε μου, ὁσάκις ἠγόρευεν, ἔκλαιεν, ὠδύρετο, παρεπονεῖτο, ἔφερεν ὅλους τοὺς ἁγίους καὶ ὅλους τοὺς δαίμονας ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων, καὶ τοὺς παρεκάλει νὰ καταδικάσουν τὸν ὑπόδικον, διότι ἂν ἀθωωθῇ θὰ καταστραφῇ τὸ ἔθνος, ἡ ἑλληνικὴ Κοινωνία· καὶ ἐὰν δὲν ἐπετύγχανε τὴν καταδίκην τοῦ ὑποδίκου, ἐπέστρεφεν εἰς τὸν οἰκόν του, ἐκλείετο ἐντὸς τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔμενεν ἄσιτος ἐκ τῆς λύπης του.

— Καὶ οὗτος εἶναι τώρα ὑπουργός σας τῆς Δικαιοσύνης; καγχάσας καὶ σταθεὶς ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ ἔκραξα. Λοιπὸν ὁ εἰσαγγελεὺς ἐνταῦθα ὁμοιάζει τοὺς Μανδαρίνους τῆς Κίνας· θεωρεῖ ὅτι, ἂν δὲν ἐξέλθῃ νικητὴς ἐκ τῆς μάχης, ἔχει νὰ ἐκδαρῇ ζῶν ἢ νὰ ῥαπισθῇ μέχρι θανάτου, ἢ νὰ δεθῇ εἰς τὰς κινητὰς στήλας μέχρι διαμελισμοῦ, ἀδιάφορον ποῖαι αἱ πρώην ἐκδουλεύσεις του, ἀδιάφορον τὰ αἴτια ὁποῦ ἔχασε τὴν μάχην. Λοιπὸν οἱ δυστυχεῖς οὗτοι Μανδαρῖνοι τῆς νέας πατρίδος μας νομίζουν ὅτι ἂν δὲν καρατομήσουν θὰ καρατομηθοῦν. (ἴδε εἰκονογραφίαν, ὁ Στρατιωτικὸς Μανδαρῖνος ἀπολέσας μίαν μάχην.)

— Πάλιν, νομίζω, ὅτι θὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τῆς συνομιλίας, ἣν ἠκολουθήσαμεν πρὶν ἀπέλθῃς διὰ Κωνσταντινούπολιν. Πῶς σοὶ φαίνεται ἡ καταδίκη τοῦ δυστυχοῦς Θερμογιάννη;

— Τίς τὸν κατεδίκασεν;

— Ἡ Αὐλὴ βεβαίως...

— Οἱ δώδεκα ἔνορκοι, τοὺς ὁποίους διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου εἶδον, δὲν ἦσαν ἡ Αὐλή, Κύριε Κ!.. ἀνασπῶν τοὺς ὤμους ἀπεκρίθην.

— Ὑπεκινήθησαν ὅμως παρὰ τῆς Αὐλῆς.

— Ἡ Αὐλὴ εἶναι λέξις γενική· ἐννοεῖς τὰς ἐστεμμένας κεφαλάς;

— Βέβαια...

— Ἐν πρώτοις ὁ Βασιλεὺς Ὄθων εἶναι ἀπὼν εἰς τὴν Γερμανίαν. Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία νομίζεις καὶ πιστεύεις ὅτι ἀνεσκουμπώθη διὰ νὰ καταδικάσῃ τὸν Θέρμογιάννην; ἐννοεῖς ὅτι ἀνέβαλε τὰς τοῦ Κράτους σπουδαιοτάτας ὑποθέσεις της καὶ ὅλον τὸν πολύτιμον καιρόν της τὸν ἐδαπάνησεν εἰς τὸ νὰ δωροδωκήσῃ τοὺς ἐνόρκους;... φοβεροὶ ἔνορκοι, Κύριε!.. καὶ φοβερώτερα τὰ δικαστήρια!..... Ἡ Βασίλισσα ἴσως οὔτε κἂν ἀνέγνωσε τὸ ἄρθρον τοῦ Θερμογιάννη. Ἡμεῖς τὸν προεφυλακίσαμεν, καὶ ἡμεῖς τὸν κατεδικάσαμεν· ἡμεῖς ὁσάκις θέλομεν νὰ ἐκδικηθῶμεν κατ' ἀντιπολιτευομένου, καὶ δυστυχῶς ἔχομεν τὴν ἐξουσίαν εἰς χεῖράς μας, λαμβάνομεν πρόφασιν ὅτι ἐξύβρισε τὰς ἐστεμμένας κεφαλάς, κτίζομεν ἕνα μῦθον ἐπὶ μιᾶς ἁπλῆς συνταγματικῆς ἰδέας τὴν ὁποίαν ὁ ἐλεύθερος πολίτης δυνατὸν νὰ ἐξεφράσθῃ ἀπέναντι τοῦ ὄζοντος κυβερνητικοῦ βορβόρου, συνταράττομεν καὶ διεγείρομεν τὸ Κοινὸν μὲ χίλια παραμύθια, ὅτι ὁ πολίτης οὗτος ἐζήτησε νὰ ἐκθρονίσῃ, νὰ δολοφονήσῃ, κορένομεν τὴν πολιτικήν μας λύσσαν, κατορθόνομεν τὸν σκοπόν μας, καὶ ἔχομεν μίαν καλὴν πρόφασιν ὅτι προσεβλήθη ἡ ἐστεμμένη κεφαλή. Οἱ δὲ ἔνορκοι, οἵτινες ὡς πᾶς Ἕλλην μετὰ τοῦ Καποδιστρίου τὸν θάνατον, μετὰ τὴν τότε ἀναρχίαν καὶ χάος ἐδιδάχθησαν νὰ θεωροῦν τὸν Βασιλέα των ὡς τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, τρέμοντες μὴ ἡ ἀθώωσις τοῦ διωκομένου κάμῃ ἄλλον τολμηρότερον εἰς τὸ νὰ προσβάλῃ ἀληθῶς τὰς ἐστεμμένας κεφαλὰς καὶ φέρῃ τὸ χάος, εἶναι ἠναγκασμένοι, καὶ ἂν ἀθῶος ἦναι ὁ κατηγορούμενος, νὰ ῥίψουν πάντοτε, ὁσάκις τοιαῦται δίκαι παρουσιάζονται ἐνώπιόν των, τὴν μέλαιναν ψῆφον. Οὕτως ἔχουν τὰ πράγματα, φίλε!...

"Δὲν ἐπεμβαίνω εἰς τὴν βαρύτητα τοῦ ἄρθρου τῆς Μερίμνης, οὔτε θέλω νὰ ἐξετάσω ἂν ὁ Θερμογιάννης ἔπραξε καλῶς ἢ κακῶς ἐπενθυμίζων πρὸς τὴν Α. Μ. τὴν ἱστορίαν· τοῦτο δὲν εἶναι διὰ συνταγματικὸν Κράτος ἔγκλημα. Ὁ Δαρεῖος εἶχεν ἐπιφορτισμένον ὑπηρέτην νὰ ἵσταται ἑκάστην πρωΐαν ἐκτὸς τῆς θύρας καὶ νὰ τὸν ἐπενθυμίζῃ ἐξερχόμενον ὅτι εἶναι ἄνθρωπος. Καὶ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος ἐκλείετο τὸ ἑσπέρας ἐντὸς τοῦ θαλάμου του καὶ ἐξήταζε τὰς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν πράξεις του. Πλὴν τοῦτο πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν Κύριε Κ.... ὅτι ἐν ταῖς διαφωνίαις μας τὰ ἱερὰ ὀνόματα τῶν Βασιλέων δὲν πρέπει νὰ ἀναμιγνύωνται. Τὸ ἔθνος μας εἶναι ἔτι ἐντὸς τοῦ χάος· νομίζομεν ὅτι εἴμεθα ῥυθμισμένοι, πλὴν εἰσέτι δὲν εἴμεθα· νομίζομεν ὅτι ἐλάβομεν πλέον τὸν ῥοῦν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ῥέομεν μετὰ τούτου, πλὴν εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰσέτι δὲν εἰσήλθομεν ἐκεῖ· νομίζομεν ὅτι κατέχομεν τέχνας, ἐπιστήμας, πεπαιδευμένους καὶ σοφούς, πλὴν οὐδὲν τούτων ἔτι ἔχομεν. Εὑρισκόμεθα ἔτι ἐντὸς βαθυτάτου σκότους· τούτου ἀπόδειξις εἶναι ὅταν ὑβριζώμεθα καὶ δολοφονώμεθα πρὸς ἀλλήλους. Ἐὰν λοιπὸν σήμερον ἐπιτραπῇ πρὸς τὸν Θερμογιάννην ἐλαφρῶς νὰ καθάψηται τῆς Βασιλείας, καὶ αὔριον πρὸς τὸν ἕτερον ἔτι πλεῖον, ποῦ θὰ καταντήσει τὸ πρᾶγμα; θὰ καταβιβάσομεν ταύτην μέχρις ἡμῶν, θὰ νομίζωμεν ταύτην ὁμοίαν μας, καὶ τότε;... τότε θὰ καταντήσομεν εἰς πραγματικὴν ἀναρχίαν. Εἰς τοῦτο προσπαθοῦν νὰ μᾶς ὠθήσουν οἱ σπουδαρχίδαι μας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ Βασιλεῖς εἶναι ἄνθρωποι, καὶ ὡς τοιοῦτοι πράττουν καὶ οὗτοι σφάλματα· τὰ

Οὐδέν ἐστι περιττὸν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, Ἀγκωνάκη! ἐὰν ἦσουν ἀθῶος, καὶ ἐὰν ἐνήργεις τὰς προανακρίσεις, ὡς τὸ χρέος σου ἀπήτει, καὶ οὐχὶ μετὰ τοσαύτης ὀκνηρίας καὶ ἀσυνειδησίας, δὲν ἤθελες κατασταθῆ τώρα τοσοῦτον κατάπτυστος ἐνώπιον ὅλων τῶν κατοίκων τῆς Σμύρνης καὶ ἐκείνων τῆς Θεσσαλωνίκης· δὲν ἤθελες περιποιήσει τοσοῦτον μῶμον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύεις· δὲν ἤθελες ἴσως εἶσαι ὑπὸ τῆς ἐῤῥινύος συνειδήσεώς σου τοσοῦτον οἰστρηλατούμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ΄.

Αἱ παραμοναὶ τῆς Δίκης.

Τὰς δώδεκα ἰουλίου ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἀτμοκινήτου ἀφῆκα τὴν Σμύρνην μετὰ δεκαεννέα ἡμερῶν διαμονήν. Τὴν ἐπιοῦσαν ἐλιμενίσθημεν ἐν Σύρῳ, καὶ ἀπῆλθον αὐθημερὸν εἰς Ἀθήνας.

Τὴν φορὰν ταύτην εὗρον τὸν Κύριον Ξένον οὐχὶ λίαν ἀπαραμύθητον ὡς ἄλλοτε· ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἤρχισε νὰ συνεθίζῃ ὀλίγον νὰ ὑπομένῃ ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ Καρβολᾶ, καθεῖρξαν ἐκεῖ κατ' ἐκείνας τὸν ὑπεύθυνον συντάκτην τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ τὸν Κύριον Λαπουσιάδην πρὶν τῆς Λεβαδίας Βουλευτὴν διὰ τὴν περίφημον ἐγκύκλιον τοῦ Ὀβριένους.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπεσκέφθην ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν τὸν φίλον Κύριον Ἰωσὴφ Π..... καὶ τὸ ἑσπέρας τὸν γερουσιαστὴν Κύριον Χρηστίδην. Ὁ Κύριος Χρηστίδης μοὶ ἐξέφρασε τὴν λύπην τὴν ὁποίαν ᾐσθάνετο διὰ τὴν θέσιν τοῦ πατρός μου· μοὶ προσέθεσε δὲ, ὅτι μετὰ πολλῶν ἐφιλονείκησε διὰ τὴν τιμιότητα καὶ ἀθωότητά του, καὶ διὰ τὸν προσαπτόμενον μῶμον διὰ τοιούτου κινήματος πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀξιοπρέπειαν. "Κατὰ δυστυχίαν ταῦτα ἀκολουθοῦν παρ' ἡμῖν συχνὰ, ἔλεγεν. ἐνθυμήσου τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Δοβλέτη ὑπὲρ τοῦ ὁποίου τοσοῦτον ἠγωνίσθην, καὶ τοσοῦτος ἐγένετο λόγος καὶ διὰ τοῦ τύπου μας καὶ ἐκείνου τῆς Εὐρώπης. Ἐκατηγορήθη ἐπὶ κλοπῇ· ἐπαρουσίασαν πλαστογραμμένην ἀπόδειξιν ὅτι δῆθεν εἶχε συμφωνίαν μετὰ τοῦ τελώνου καὶ διοικητοῦ τῶν Σπετζῶν νὰ συγκαταχρῶνται. Τὸν καθεῖρξαν δύο ἔτη· ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἕνεκα τῆς πενίας καὶ θλίψεώς της ἀπεβίωσε, καὶ αὐτὸς ἐκινδύνευσε ν' ἀποθάνῃ· ὁ πλαστογράφος ἐπὶ τέλους ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὁ δυστυχὴς Δοβλέτης ἀπεφυλακίσθη."

Τὰς 18 τοῦ αὐτοῦ μετέβην πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Κυρίου Θεοχάρη πρῴην Ὑπουργοῦ καὶ ἤδη μέλους τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Εἶναι ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων ἀνδρῶν τῆς νέας Ἑλλάδος, ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πάντοτε συστήματος, ἐργατικώτατος, φιλαπλοῦς, εἰλικρινὴς καὶ τιμιώτατος· ἰδοὺ πρὸ πάντων τί χαρακτηρίζουν τὸν Κύριον Θεοχάρην.

Τὴν ἐπιοῦσαν μετέβην εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον διὰ ν' ἀκούσω τὸν εἰσαγγελέα Γρυπάρην, ὅστις ἐγαβρία πανταχοῦ ἐν Ἀθήναις ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας ἔμελλε νὰ καταδικάσῃ τὸν Κύριον Ξένον εἰς δεκαετῆ δεσμά.

Ἐδικάζετο τότε ὁ συντάκτης τῆς Μερίμνης Θερμογιάννης, διότι ἔγραψεν ἄρθρον ἐπενθυμίζον πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος τὴν ἱστορίαν.

Ὁ δικηγόρος αὐτοῦ Σαρίπολος τὸν ὑπερασπίσθη καὶ διὰ παραδειγμάτων, καὶ διὰ μεγάλης εὐγλωττίας. Ὁ Γρυπάρης ὅστις κατ' ἐκείνας εἶχε προβιβασθῆ ἀντεισαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν καὶ τὸ πρῶτον ἠγόρευσεν, ἐπέφερε διὰ τῶν γελοίων αὐτοῦ χειρονομιῶν καὶ τῶν μηκωνίων αὐτοῦ φράσεων τοσαύτην κακὴν ἐντύπωσιν, ὥστε, ἐὰν οἱ ἔνορκοι δὲν ἦσαν προδιατεθειμένοι κατὰ τοῦ Θερμογιάννη, βεβαίως ὁ ὑπεύθυνος οὗτος συντάκτης δὲν κατεδικάζετο εἰς διετῆ φυλάκισιν. Ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συνηντήθην μετὰ τοῦ Κυρίου Κ.... ὅθεν ἐξήλθομεν συνάμα τοῦ δικαστηρίου καὶ διευθύνθημεν εἰς τὸν βασιλικὸν κῆπον.

— Ἡ καταδίκη τοῦ Θερμογιάννη θέλει συντείνει πολὺ εἰς τὴν ἀθώωσιν τοῦ πατρός σου, μοὶ λέγει οὗτος.

— Διατί; τὸν ἐρωτῶ μετὰ μεγίστης ἀπορίας.

— Διότι συνήθως οἱ ἔνορκοι ὅταν ἀθωώσωσιν ἕνα ἢ δύο, πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ χαρίσουν τὸν τρίτον πρὸς τὸν εἰσαγγελέα· ἀφοῦ ἤδη κατεδίκασαν τὸν Θερμογιάννην, τώρα δύνανται ν' ἀθωώσουν τὸν ἑπόμενον.

— Λοιπὸν ὁ εἰσαγγελεὺς ἐδῶ εἶναι πάντοτε κατὰ τοῦ ὑποδίκου, εἴτε ἀθῶος εἶναι εἴτε ἔνοχος ὁ ὑπόδικος;

— Καὶ δὲν τὸ γνωρίζεις; σπανίως εἷς εἰσαγγελεὺς ἐπικαλεῖται τὴν ἀθώωσιν τοῦ ὑποδίκου. Ὁ υἱὸς τοῦ Κυρίου Κοντοσταύλου ὁ νέος Ἀλέξανδρος Κοντόσταυλος, κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ συντάκτου τῆς Ἐλπίδος ἔδειξε μοναδικὸν παράδειγμα· παρῃτήθη τῆς εἰσαγγελίας, διότι δὲν ἐπεθύμει ν' ἀγορεύσῃ κατ' ἀθώου.

— Λοιπὸν ὁ εἰσαγγελεὺς ἐν Ἑλλάδι εἶναι μᾶλλον δήμιος ἢ εἰσαγγελεύς! . . .

— Οἱ εἰσαγγελεῖς ἐν Ἑλλάδι ὁμοιάζουν ὡς οἱ κυνηγοί· καὶ ὡς, ἀξιώτερος κυνηγὸς θεωρεῖται ὅστις φονεύσει περισσότερα πτηνὰ, οὕτω καὶ ἀξιώτερος εἰσαγγελεὺς θεωρεῖται ἐνταῦθα ὅστις ἐνεργήσει ... καταδικασθοῦν περισσότεροι εἰς θάνατον, ἢ εἰς ... σμὰ διὰ βίου. Ὁ νῦν ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης Σκαλιστήρης, λέγω, ἦτο συνήθως ὁ εἰσαγγελεὺς

κακουργιοδικείου. Οὗτος, φίλε μου, ὁσάκις ἠγόρευεν, ἔκλαιεν, ὠδύρετο, παρεπονεῖτο, ἔφερεν ὅλους τοὺς ἁγίους καὶ ὅλους τοὺς δαίμονας ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων, καὶ τοὺς παρεκάλει νὰ καταδικάσουν τὸν ὑπόδικον, διότι ἂν ἀθωωθῇ θὰ καταστραφῇ τὸ ἔθνος, ἡ ἑλληνικὴ Κοινωνία· καὶ ἐὰν δὲν ἐπετύγχανε τὴν καταδίκην τοῦ ὑποδίκου, ἐπέστρεφεν εἰς τὸν οἰκόν του, ἐκλείετο ἐντὸς τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔμενεν ἄσιτος ἐκ τῆς λύπης του.

— Καὶ οὗτος εἶναι τώρα ὑπουργός σας τῆς Δικαιοσύνης; καγχάσας καὶ σταθεὶς ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ ἔκραξα. Λοιπὸν ὁ εἰσαγγελεὺς ἐνταῦθα ὁμοιάζει τοὺς Μανδαρίνους τῆς Κίνας· θεωρεῖ ὅτι, ἂν δὲν ἐξέλθῃ νικητὴς ἐκ τῆς μάχης, ἔχει νὰ ἐκδαρῇ ζῶν ἢ νὰ ῥαπισθῇ μέχρι θανάτου, ἢ νὰ δεθῇ εἰς τὰς κινητὰς στήλας μέχρι διαμελισμοῦ, ἀδιάφορον ποῖαι αἱ πρώην ἐκδουλεύσεις του, ἀδιάφορον τὰ αἴτια ὁποῦ ἔχασε τὴν μάχην. Λοιπὸν οἱ δυστυχεῖς οὗτοι Μανδαρίνοι τῆς νέας πατρίδος μας νομίζουν ὅτι ἂν δὲν καρατομήσουν θὰ καρατομηθοῦν. (Ἴδε εἰκονογραφίαν, ὁ Στρατιωτικὸς Μανδαρῖνος ἀπολέσας μίαν μάχην.)

— Πάλιν, νομίζω, ὅτι θὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τῆς συνομιλίας, ἣν ἠκολουθήσαμεν πρὶν ἀπέλθῃς διὰ Κωνσταντινούπολιν. Πῶς σοὶ φαίνεται ἡ καταδίκη τοῦ δυστυχοῦς Θερμογιάννη;

— Τίς τὸν κατεδίκασεν;

— Ἡ Αὐλὴ βεβαίως...

— Οἱ δώδεκα ἔνορκοι, τοὺς ὁποίους διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου εἶδον, δὲν ἦσαν ἡ Αὐλή, Κύριε Κ!.. ἀνασπῶν τοὺς ὤμους ἀπεκρίθην.

— Ὑπεκινήθησαν ὅμως παρὰ τῆς Αὐλῆς.

— Ἡ Αὐλὴ εἶναι λέξις γενική· ἐννοεῖς τὰς ἐστεμμένας κεφαλάς;

— Βέβαια...

— Ἐν πρώτοις ὁ Βασιλεὺς Ὄθων εἶναι ἀπὼν εἰς τὴν Γερμανίαν. Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία νομίζεις καὶ πιστεύεις ὅτι ἀνεσκουμπώθη διὰ νὰ καταδικάσῃ τὸν Θερμογιάννην; ἐννοεῖς ὅτι ἀνέβαλε τὰς τοῦ Κράτους σπουδαιοτάτας ὑποθέσεις της καὶ ὅλον τὸν πολύτιμον καιρόν της τὸν ἐδαπάνησεν εἰς τὸ νὰ δωροδωκήσῃ τοὺς ἐνόρκους; ... φοβεροὶ ἔνορκοι, Κύριε!.. καὶ φοβερώτερα τὰ δικαστήρια!..... Ἡ Βασίλισσα ἴσως οὔτε κἂν ἀνέγνωσε τὸ ἄρθρον τοῦ Θερμογιάννη. Ἡμεῖς τὸν προεφυλακίσαμεν, καὶ ἡμεῖς τὸν κατεδικάσαμεν· ἡμεῖς ὁσάκις θέλομεν νὰ ἐκδικηθῶμεν κατ' ἀντιπολιτευομένου, καὶ δυστυχῶς ἔχομεν τὴν ἐξουσίαν εἰς χεῖράς μας, λαμβάνομεν πρόφασιν ὅτι ἐξύβρισε τὰς ἐστεμμένας κεφαλάς, κτίζομεν ἕνα μῦθον ἐπὶ μιᾶς ἁπλῆς συνταγματικῆς ἰδέας τὴν ὁποίαν ὁ ἐλεύθερος πολίτης δυνατὸν νὰ ἐξεφράσθῃ ἀπέναντι τοῦ ὄζοντος κυβερνητικοῦ βορβόρου, συνταράττομεν καὶ διεγείρομεν τὸ Κοινὸν μὲ χίλια παραμύθια, ὅτι ὁ πολίτης οὗτος ἐζήτησε νὰ ἐκθρονίσῃ, νὰ δολοφονήσῃ, κορένομεν τὴν πολιτικήν μας λύσσαν, κατορθόνομεν τὸν σκοπόν μας, καὶ ἔχομεν μίαν καλὴν πρόφασιν ὅτι προσεβλήθη ἡ ἐστεμμένη κεφαλή. Οἱ δὲ ἔνορκοι, οἵτινες ὡς πᾶς Ἕλλην μετὰ τοῦ Καποδιστρίου τὸν θάνατον, μετὰ τὴν τότε ἀναρχίαν καὶ χάος ἐδιδάχθησαν νὰ θεωροῦν τὸν Βασιλέα των ὡς τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, τρέμοντες μὴ ἡ ἀθώωσις τοῦ διωκομένου κάμῃ ἄλλον τολμηρότερον εἰς τὸ νὰ προσβάλῃ ἀληθῶς τὰς ἐστεμμένας κεφαλὰς καὶ φέρῃ τὸ χάος, εἶναι ἠναγκασμένοι, καὶ ἂν ἀθῶος ἦναι ὁ κατηγορούμενος, νὰ ῥίψουν πάντοτε, ὁσάκις τοιαῦται δίκαι παρουσιάζονται ἐνώπιόν των, τὴν μέλαιναν ψῆφον. Οὕτως ἔχουν τὰ πράγματα, φίλε!...

“ Δὲν ἐπεμβαίνω εἰς τὴν βαρύτητα τοῦ ἄρθρου τῆς Μερίμνης, οὔτε θέλω νὰ ἐξετάσω ἂν ὁ Θερμογιάννης ἔπραξε καλῶς ἢ κακῶς ἐπενθυμίζων πρὸς τὴν Α. Μ. τὴν ἱστορίαν· τοῦτο δὲν εἶναι διὰ συνταγματικὸν Κράτος ἔγκλημα. Ὁ Δαρεῖος εἶχεν ἐπιφορτισμένον ὑπηρέτην νὰ ἵσταται ἑκάστην πρωΐαν ἐκτὸς τῆς θύρας καὶ νὰ τὸν ἐπενθυμίζῃ ἐξερχόμενον ὅτι εἶναι ἄνθρωπος. Καὶ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος ἐκλείετο τὸ ἑσπέρας ἐντὸς τοῦ θαλάμου του καὶ ἐξήταζε τὰς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν πράξεις του. Πλὴν τοῦτο πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν Κύριε Κ.... ὅτι ἐν ταῖς διαφωνίαις μας τὰ ἱερὰ ὀνόματα τῶν Βασιλέων δὲν πρέπει νὰ ἀναμιγνύωνται. Τὸ ἔθνος μας εἶναι ἔτι ἐντὸς τοῦ χάος· νομίζομεν ὅτι εἴμεθα ῥυθμισμένοι, πλὴν εἰσέτι δὲν εἴμεθα· νομίζομεν ὅτι ἐλάβομεν πλέον τὸν ῥοῦν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ῥέομεν μετὰ τούτου, πλὴν εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰσέτι δὲν εἰσήλθομεν ἐκεῖ· νομίζομεν ὅτι κατέχομεν τέχνας, ἐπιστήμας, πεπαιδευμένους καὶ σοφούς, πλὴν οὐδὲν τούτων ἔτι ἔχομεν. Εὑρισκόμεθα ἔτι ἐντὸς βαθυτάτου σκότους· τούτου ἀπόδειξις εἶναι ὅταν ὑβριζώμεθα καὶ δολοφονώμεθα πρὸς ἀλλήλους. Ἐὰν λοιπὸν σήμερον ἐπιτραπῇ πρὸς τὸν Θερμογιάννην ἐλαφρῶς νὰ καθάψηται τῆς Βασιλείας, καὶ αὔριον πρὸς τὸν ἕτερον ἔτι πλεῖον, ποῦ θὰ καταντήσει τὸ πρᾶγμα; θὰ καταβιβάσομεν ταύτην μέχρις ἡμῶν, θὰ νομίζωμεν ταύτην ὁμοίαν μας, καὶ τότε;... τότε θὰ καταντήσομεν εἰς πραγματικὴν ἀναρχίαν. Εἰς τοῦτο προσπαθοῦν νὰ μᾶς ὠθήσουν οἱ σπουδαρχίδαι μας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ Βασιλεῖς εἶναι ἄνθρωποι, καὶ ὡς τοιοῦτοι πράττουν καὶ οὗτοι σφάλματα· τὰ

δὲ σφάλματα τούτων ἀνοίγουν τοῦ ἔθνους πληγὰς μεγίστας· σύμφημι, εἶναι ἄνθρωποι, οἵτινες ἐπιφυλάττονται νὰ δώκουν λόγον μόνον πρὸς τὸ θέσαντα αὐτοὺς ὑπεράνω ὅλων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ὁ βίος αὐτῶν εἶναι ἡ ἱστορία καὶ τὰ παραδείγματα διὰ τοὺς μεταγενεστέρους, καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς παρόντας· αἱ δὲ Κοινωνίαι μορφοῦνται οὐχὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ μεταβαίνουσαι ἀπὸ Βασιλείας εἰς Βασιλείαν. Ἡμεῖς ἐγεννήθημεν σήμερον, καὶ πρέπει ν' ἀνατραφῶμεν καὶ μορφωθῶμεν κατὰ τὸν νῦν πολιτισμὸν, ἢ διὰ τὸν μέλλοντα ἂν θέλῃς, οὐχὶ ὅμως καὶ κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας· ὁ δὲ νῦν πολιτισμὸς δὲν θεωρεῖ πλέον τὸν Τιμολέοντα, τὸν Βροῦτον, τὸν Ἁρμόδιον καὶ τὸν Ἀριστογείτωνα διὰ ἥρωας, ἀλλὰ τοὺς καλεῖ δολοφόνους. Ἡμεῖς χρεωστοῦμεν νὰ ἐκπαιδευθῶμεν καὶ νὰ ἐκπαιδεύσωμεν τὰ τέκνα μας· νὰ γείνωμεν χρηστοὶ, τίμιοι, ἐνάρετοι καὶ ἀνεξαρτήτων αἰσθημάτων· καὶ ὅταν τοῦτο γείνῃ, ὁποιοιδήποτε Βασιλεῖς καὶ ἂν μᾶς διοικοῦν, χρεωστοῦν νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν, νὰ διοικήσουν ὅπως τὸ Σύνταγμα καὶ ἡ αὐτονομία μας τοῖς ἐπιβάλλει, καὶ οὐχὶ ὅπως οὗτοι βούλονται. Ἰδοὺ ἡ ἀληθὴς πρόοδος· ἰδοὺ οὗτος ὁ κῆπος ὅμοιος τῶν ὡραιοτέρων τοῦ Λονδίνου πάρκων· τί δύναται ἡ ἀνθρώπινος θέλησις νὰ πράξῃ, οὗτος σαφέστατα τὸ δεικνύει· ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τούτου πρὸ δέκα μόνον ἐτῶν ἀφῆκα βράχους καὶ γῆν τραχεῖαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας μόλις ἡ χλόη τῶν χειμώνα ἔνθεν κακεῖθεν ἀνεφύετο· ἤδη δὲ ἐκτὸς τῶν δασυφύλλων καὶ ὑψηλῶν δένδρων τὰ ὁποῖα ἀπαντῶ, ἐκτὸς τῆς ποικιλίας τῶν ἀνθέων του, στρέψον νὰ ἴδῃς τὴν εὐρωπαϊκὴν ἐνταῦθα τάξιν, τὰς διαιρέσεις, τὰ ὑδραγωγεῖά του, τὰς δενδροστοιχίας του.

— Εἶναι ἔργον τῆς Βασιλίσσης ὁ κῆπος οὗτος· αὐτὴ τὸν ἐπιστατεῖ, ἐδαπανήθησαν μυριάδες δραχμῶν, ἐργάζονται ἀδιακόπως ἐντὸς ἀρκεταὶ χεῖρες· τὰ δὲ δένδρα καὶ ἄνθη του ἐκομίσθησαν παρ' ὅλων τῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἑλλάδος.

— Τοιαῦτα εἶναι τὰ ἀνθρώπινα ἔργα· ἐκ τοῦ μηδενὸς βεβαίως δὲν δύναταί τις νὰ κτίσῃ ἢ μηδέν. Κατὰ τὴν διὰ Σύρου διάβασίν μου ἠπόρησα ἰδὼν τὴν Ἑρμούπολιν μικρὰν καθαρωτάτην τῆς Εὐρώπης πόλιν· πόθεν τοῦτο; διότι ἔχει ἐμπορικὸν καὶ φίλεργον λαὸν, ὅστις δὲν προσέχει εἰς τὰς ἀκρομαχίας τῶν πολιτικῶν σας. Ἐὰν τοὺς παροιμιακοὺς καὶ ἀνύδρους βράχους τῆς Σύρου μετέβαλον οἱ Ἑρμουπολῖται εἰς κομψὰς οἰκίας καὶ εἰς εὐγενῆ δημόσια καταστήματα, πῶς ἤθελον ἀναδείξει ἐὰν εἶχον ἀντὶ τῆς Σύρου τὰς ὡραίας Ἀθήνας σας; ἤθελεν ὑπάρχει τοσοῦτος κονιορτὸς καὶ ξηρασία; οὐχὶ βέβαια... Πίστευσόν μοι ὅτι διὰ τοῦ χρόνου ἡ Ἑλλὰς θέλει ἀναδειχθῇ παρὰ τῶν ἁπλῶν πολιτῶν της, καὶ οὐχὶ παρὰ τῶν κυβερνητῶν αὐτῆς. Οἱ ἄγγλοι λέγουν "ὁ Θεὸς δημιουργεῖ τὰς ἐπικρατείας, καὶ οἱ ἄνθρωποι τὰς πόλεις". Ἀλλὰ καὶ αὖθις τὸ λέγω, εἰς τὰ πράγματα πρέπει νὰ ἔλθουν ἄνθρωποι, οἵτινες νὰ ἐννοοῦν τὸ ἔθνος, νὰ ἔζησαν πολὺν χρόνον μεταξὺ τοῦ ἐξευγενισμένου κόσμου, καὶ ἐθήλασαν τὴν φιλοκαλλίαν τούτου· οἵτινες γνωρίζουν τί εἶναι ἐφαρμοστέον ἐνταῦθα, καὶ οἵτινες δύνανται, ἐὰν οὐχὶ νὰ ἐφεύρουν, τοὐλάχιστον νὰ ἀντιγράψουν.

Ἦτο σχεδὸν σκότος ὅταν ἐξήλθομεν τοῦ κήπου τῶν Ἀνακτόρων καὶ διευθύνθημεν εἰς ἓν τῶν ὑπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς μικρῶν καφφενείων.

Ὁ Κύριος Κ... ἦναψε τὴν καπνοσύριγκά του, καὶ στηριχθεὶς ἐπὶ μιᾶς τῶν στηλῶν τοῦ ναοῦ ἐτήρει σιωπὴν βαθυτάτην.

Τὸ κατ' ἐμὲ ἅμα ὁ νοῦς μου δὲν ἦτο μικρὸν ἐπησχολημένος ἐπί τινος συνομιλίας, ἡ ἰδέα τῆς προσεγγιζούσης ἡμέρας τῆς δίκης ἔπληττε τοῦτον, καὶ μ' ἔρριπτεν εἰς μεγάλην μελαγχολίαν καὶ δειλίαν· τοὐλάχιστον ἐὰν ἐγνώριζον βεβαίως, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν, ὅτι μεθαύριον θὰ τελειώσουν τὰ δεινά μας ... Ἀλλ' οἱ ἐχθροί μας εἶναι πάμπολλοι καὶ ἰσχυροὶ, καὶ ἀφοῦ οὗτοι ὤθησαν τὴν ὑπόθεσιν μέχρι τοῦ κακουργιοδικείου, τίς οἶδεν ἐὰν παρουσιάσουν καὶ ψευδομάρτυρας, καὶ ψευδομηχανὰς, καὶ ὅ,τι ἄλλο δύνανται, διὰ νὰ μᾶς καταποντίσουν εἰς αἰωνίαν ἀθλιότητα; Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὅσον ᾐσθανόμην ὅτι ἀπεμάκρυνον τὸν Λουλούδα τῆς δίκης, τόσον καὶ αἱ ὀδυνηραὶ ἀνησυχίαι κατέπληττον τὴν διάνοιάν μου. Ποσάκις τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο δὲν ἔστρεψα τὰ βλέμματά μου πρὸς τὸ ὕψος τῶν στηλῶν τοῦ ὡραιοτάτου ἐκείνου ναοῦ τῆς ἀρχαιότητος! Ποσάκις δὲν ἔστρεψα ταῦτα πρὸς τὴν κλασικὴν Ἀκρόπολιν, πρὸς τὸν ὑψηλὸν Ὑμηττὸν καὶ τὸν Σαρωνικὸν κόλπον, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ μινύρισμα τῆς Αἰολίου κιθάρας παῖζον μετὰ τῆς χρυσῆς κόμης τῆς ὡραίας Σελήνης προσέφερεν ὅ,τι ζωογόνον καὶ τερπνὸν ὁ ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ποσάκις δὲν ἀνεστέναξα συλλογιζόμενος ὅτι ἔχων τις πατρίδα τὴν ὡραιοτέραν τῆς γῆς θέσιν εἶναι ἠναγκασμένος νὰ φεύγῃ μακρὰν ταύτης, καὶ νὰ τρέχῃ εἰς ξένας χώρας ὅπως εὕρῃ πόρον καὶ ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς καὶ τιμῆς του!

Ὅλην τὴν Κυριακὴν σχεδὸν διῆλθον ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ πατρός μου· ᾐσθάνετο καὶ οὗτος λίαν ἄθυμος καθ' ὅσον ᾐσθάνετο ὅτι ὀλίγαι πλέον ὧραι τὸν ἀπεχώριζον ἀπὸ τῆς φοβερᾶς βαθμίδος τοῦ κακουργιο-

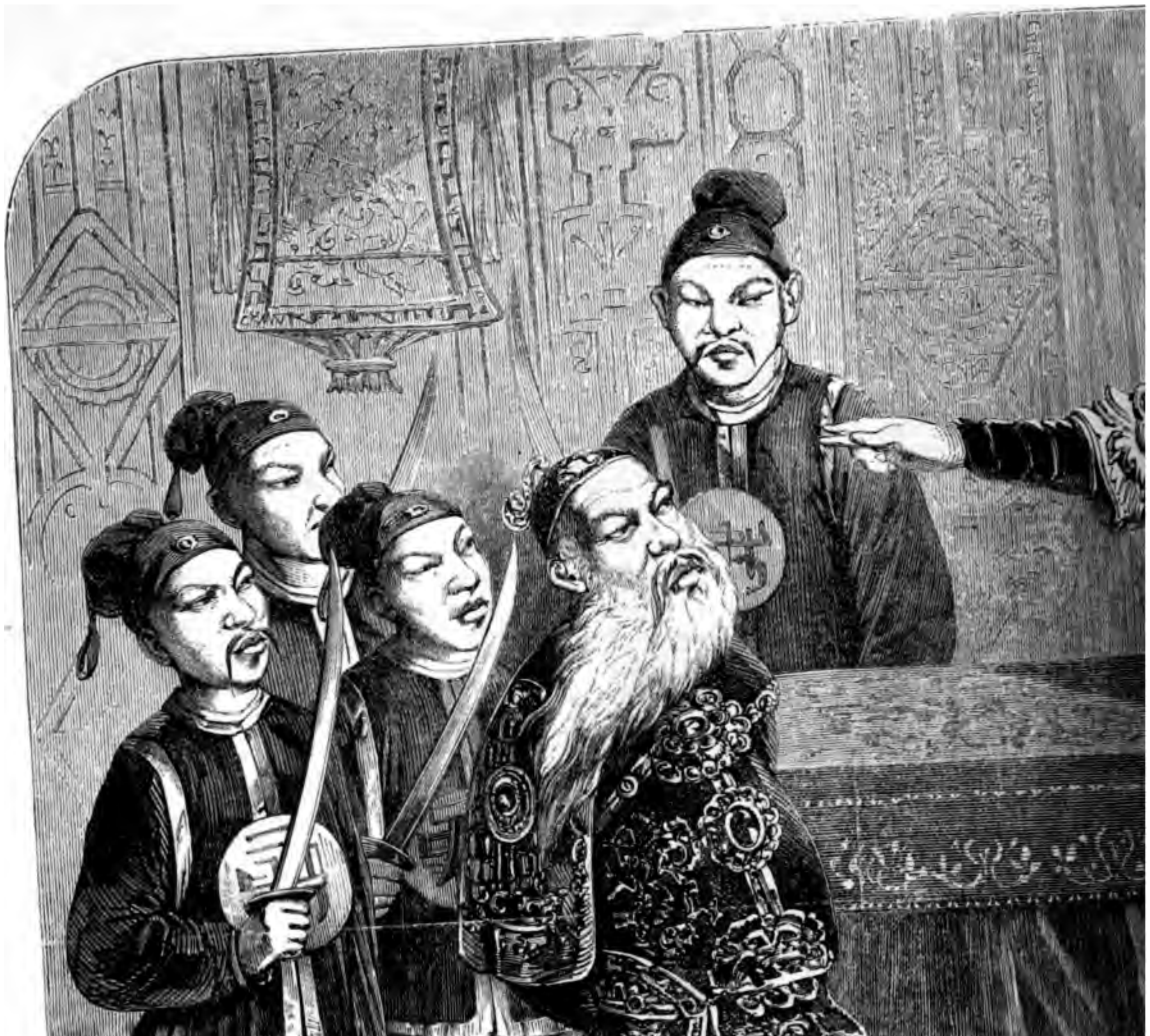

Ο Στρα

ἀπολέσας μίαν μάχην.

Ἴδε σελ. 155.

δικείου. Εἰς μάτην κἀγὼ ὡς καὶ διάφοροι ἄλλοι φίλοι, οἵτινες τὸν ἐπεσκέπτοντο, τὸν παρηγόρουν.

— Ἐὰν ἐγνώριζον, ἔλεγεν, ὅτι θὰ μὲ δικάσουν κατὰ τὰς ἀποδείξεις ἃς εὗρον, καὶ τὰς μαρτυρίας ἃς ἐν Σμύρνῃ ἔλαβον, ποσῶς δὲν ἤθελε μὲ μέλλει· ἤθελον μόνον θλίβεσθαι, διότι κατὰ τὸ γῆράς μου τοῦτο καταβιβάζομαι εἰς τοῦ κακούργου τὴν βαθμίδα, πλὴν μοὶ ἔμενε παρηγορία ὅτι ἐκεῖ ἔμελλε νὰ καταδειχθῇ καθαρώτατα ἡ ἀθωότης μου. Ἀλλὰ καθὼς περιεπλέχθησαν τὰ πράγματα, ἀφοῦ οἱ δύο Εἰσαγγελεῖς ἐνεργοῦν οὐχὶ ὡς δημόσιοι ὑπηρέται, ἀλλ' ὡς φανεροὶ ἐχθροί μας, ἀφοῦ ἀπὸ τοῦ μέσου ἀφήρεσαν τὸν Δουλούδαν καὶ τὸν ἀπέστειλον εἰς Σμύρνην, τίς οἶδε τί κατ' ἐμοῦ ὑποσκάπτουν, καὶ τί ἔχουν σκοπὸν νὰ πράξουν;

Αἱ ὑποψίαι αὗται δὲν ἦσαν ἀλλότριαι εἰς τὴν καρδίαν ἑνὸς προφυλακισμένου, οὗτινος ἡ τύχη πρὸ ἐννέα μηνῶν ἐκρατεῖτο ἐκκρεμής, οὗτινος ἡ οἰκογένεια πρὸ ἐννέα μηνῶν ἐθρήνει, οὗτινος τὰς ἡμέρας ὅλος ὁ κόσμος ἔβλεπεν ὅτι ἐσφαγίαζε μετὰ μεγίστης φυσικότητος αὐτὴ ἡ Κυβέρνησίς του.

— Καλὴν νύκτα, πάτερ μου· εἶναι ἡ τελευταία νὺξ τὴν ὁποίαν ἐνταῦθα διέρχεσαι. Αὔριον τὴν ὀγδόην τῆς πρωΐας θὰ ἔλθω νὰ σὲ μεταφέρω διὰ τῆς ἁμάξης εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον· μόνος ὁ ἀρχιφύλαξ τῆς φυλακῆς ταύτης Βλαχάκης θὰ ἔλθῃ μεθ' ἡμῶν· οὗτος μὲ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐμποδίσει τοὺς χωροφύλακας νὰ μᾶς συνοδεύσουν. Ἔσο βεβαιότατος, πάτερ μου, ὅτι θὰ ἀθωωθῇς αὔριον, προσέθεσα θλίβων τὴν χεῖρά του.

— Ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ εἰς τοῦ Θεοῦ τὰ ὦτα, ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Ξένος μειδιῶν.

— Χρεωστεῖτε τώρα ν' ἀπέλθητε εἰς τὴν κλίνην σας καὶ νὰ κοιμηθῆτε καλῶς, διὰ νὰ ἔχητε σθένος καὶ διάθεσιν αὔριον.

— Ἀμφιβάλλω ἂν θὰ κλείσω τὰ βλέφαρα ὅλην τὴν νύκτα· ἔχω καθ' ὑπερβολὴν ἐρεθισμένα τὰ νεῦρα. Μὴ λησμονήσῃς νὰ κομίσῃς εἰς τὸ δικαστήριον καὶ μίαν βαρειὰν ἐννέα ὀκάδων, διὰ νά πεισθοῦν διὰ τῆς πείρας, ἐὰν ἦναι δυνατὸν αἱ γεροντικαὶ χεῖρές μου νὰ ἔκαμαν χρῆσιν ταύτης.

Ἐπιστρέφων εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου καθ' ὁδὸν ἀπήντησα τὸν μοίραρχον Κύριον Π...... συγγενῆ τοῦ Γρυπάρη καὶ φίλον μου, καὶ τὸν ὁποῖον παρεκάλεσα νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα τοῦτον καὶ ἵνα τῷ ἐπενθυμίσῃ τὰς χάριτας ἃς παρὰ τῆς οἰκογενείας μας ἔλαβε· νὰ τὸν παρακαλέσῃ δὲ νὰ παύσῃ ἀπὸ τῆς φανερᾶς καθ' ἡμῶν καταδρομῆς του, ἥτις τοσοῦτον σκάνδαλον ἐν Ἀθήναις ἐγέννησε καὶ ψιθυρισμούς.

Ὁ μοίραρχος Π...... ἐπέστρεψε μετὰ μικρὸν, πλὴν δὲν μ' ἀπήντησεν ἐξελθόντα δι' ὑποθέσεις μου. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ὅτε ἐπεσκέφθην τοῦτον, μὲ εἶπεν ὅτι δὲν ἔλειψε καὶ νὰ ὁμιλήσῃ καὶ νὰ παρακαλέσῃ τὸν Κύριον Γρυπάρην, πλὴν εὗρεν αὐτὸν ἤδη προπαρεσκευασμένον καὶ προδιατεθειμένον, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἀμέσως ἐπέστρεψεν ἵνα μὲ εἰδοποιήσῃ διὰ νὰ λάβω τὰ μέτρα μου. Ἐξ ἄλλου ὅμως, ἔλεγεν, ηὐχαριστεῖτο ὅτι δὲν μ' ἀπήντησε, διότι ἴσως ἡ ἀπόκρισις ἤθελε μὲ καταπληρώσει ἀθυμίας.

Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν καθ' ὁδὸν συνηντήθην μετὰ τοῦ Κυρίου Ρ..... ὅστις ἦτον ἐκ τῶν ὑποψηφίων ἐνόρκων, λαβών με δὲ κατ' ἰδίαν μοὶ εἶπε:

— Σήμερον μ' εὗρε φίλος μου τίς καὶ ἐζήτει νὰ λάβῃ τὴν ὑπόσχεσίν μου, ὅτι ἐὰν θὰ ἦμαι ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνόρκων, νὰ δώσω τὴν ψῆφόν μου κατὰ τοῦ πατρός σου. Κατ' ἀρχὰς τὸ ἠρνήθην, πλὴν ἐπειδὴ εἶναι ἐκ τῶν ἰσχυρῶν, δὲν ἠδυνήθην μέχρι τέλους νὰ τ' ἀποφύγω. Σὲ εἰδοποιῶ λοιπὸν, ὅπως εἰδοποιήσῃς τοὺς δικηγόρους σου, ἐὰν ὁ κλῆρός μου πέσῃ, νὰ μ' ἐξαιρέσουν, καὶ οὕτω θέλω ἀπαλλαγῇ τῆς σκολιᾶς ταύτης θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκομαι μεταξὺ φίλων καὶ ἀνάγκης.

— Λοιπὸν ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἵτινες διατρέχοντες τοὺς ἐνόρκους ζητοῦν νὰ προεπηρεάσουν τὴν συνείδησίν των!!..

— Ἀμφιβάλλεις περὶ τούτου;

Διῆλθον μίαν νύκτα φρικτοτέραν καὶ τῆς τοῦ Σισύφου ἀπηλπιζόμην παρὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μόνον πρὸς τὸν οὐρανὸν ἤλπιζον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ'.

Ἡ Δίκη.

Ἡ εἰκοστὴ πρώτη ἰουνίου ἀνηγγέλθη μετὰ κρότου ὑπὸ τῆς ἀγγλογαλλικῆς κατοχῆς. Ὁ στρατάρχης Πελισιὲ ἀφίχθη ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπερχόμενος εἰς Μασσαλίαν. Ὅθεν οἱ μὲν ἐκ τῶν κατοίκων τῶν Ἀθηνῶν ἔτρεχον εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον ὅπως προκαταλάβουν θέσεις, οἱ δὲ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ὅπως ἴδουν τὸν ἥρωα τῆς Σεβαστουπόλεως.

Περὶ τὴν ἑβδόμην τῆς πρωΐας ἀφῆκα τὸ ξενοδοχεῖόν μου μετά τινος πολιτοφύλακος Χαραλάμπους, ὅστις ἄλλοτε ἦτο πολλὰ ἔτη ὑπηρέτης μας ἐν Σμύρνῃ, καὶ διευθύνθην εἰς τὰ σιδηρουργεῖα τῆς

πόλεως, ὅπως προμηθευθῶ σφύραν ζυγίζουσαν ἐννέα ὀκάδας κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου Ξένου. Διετρέξαμεν σχεδὸν ὅλα τὰ χαλκεῖα τῶν Ἀθηνῶν χωρὶς νὰ δυνηθῶμεν νὰ εὕρωμεν τοιαύτην· ὅσας οἱ σιδηρουργοὶ μᾶς ἐδείκνυον ἐζύγιζεν ἑκάστη τὸ πολὺ τρεῖς ἢ τέσσαρας ὀκάδας.

— Πρέπει νὰ ὑπάγητε νὰ τὴν ζητήσητε εἰς τοὺς πετράδες, μᾶς εἶπεν εἷς τούτων· ἐὰν περιέλθητε ὅλα τὰ σιδηρουργεῖα τῶν Ἀθηνῶν δὲν θὰ εὕρητε τοιούτου βάρους.

Ἡ ὥρα ἐπλησίαζε καὶ ἤμην σφόδρα στενοχωρημένος διὰ τὴν ἀποτυχίαν μου ταύτην· τέλος περὶ τὴν ὀγδόην καὶ ἡμίσειαν εὗρον μίαν ἓξ ὀκάδων καὶ ἡμισείας, τὴν ὁποίαν ἐν ἐλλείψει τῆς πρώτης ἔλαβον, καὶ ἥτις ἠδύνατο κάλλιστα νὰ δώκῃ ἰδέαν ὁποίου βάρους ἐργαλεῖον ἦτον τὸ ἐκ δύο ὀκάδων βαρύτερον· τὴν ἔθεσα ἐπὶ τῆς ἁμάξης καὶ διευθύνθην εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Καρβολᾶ.

Ὁ Κύριος Ξένος μὲ περιέμενε μετ' ἀνυπομονησίας· ἦτον ἐνδεδυμένος μέλανα, ὠχρὸς καὶ ἄκρως ἄθυμος· ἕνεκα τῆς ἀθυμίας του οὔτε κἂν εἶχε προγευματίσει· ἐγερθεὶς ἀπὸ τοῦ βαθυτάτου ὄρθρου εὑρίσκετο ἐν τῇ ἀγωνίᾳ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ ἕκαστος φιλότιμος, οὗτινος ὁ βίος καὶ τὸ παρελθὸν ἐστάθη ἔντιμον, ἤθελεν εὑρεθῇ προσαγόμενος ὡς κακοῦργος ἐνώπιον μιᾶς Κυβερνήσεως, ἥτις φανερὰ ἐφαίνετο αὐτῷ διώκτρια καὶ ἐχθρά του.

Ὁ Ἀρχιφύλαξ Βλαχάκης ἐκάθισεν εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ ἡνιόχου, καὶ ὡς δύο ἄγνωστοι ἰδιῶται ἐφθάσαμεν ἀνενόχλητοι ἀπὸ τοῦ ὄχλου περὶ τὰς ἐννέα εἰς τὸ Δικαστήριον, ὅπου ἦτον ἤδη ἀρκετὸν πλῆθος συνηθροισμένον· ὡδήγησαν τότε τὸν Κύριον Ξένον ἐντὸς μικροῦ θαλάμου, ἐν ᾧ εἰσέρχονται οἱ προφυλακισμένοι, καὶ ἐντὸς οὗτινος εἰσῆλθον καὶ οἱ Δικηγόροι του. Ἐγὼ δὲ ἀπῆλθον ὅπως κατάσχω θέσιν πλησίον τοῦ κατηγορουμένου, διὰ νὰ δύναμαι νὰ κρατήσω τὰς σημειώσεις μου.

Ἂς ῥίψωμεν ἓν βλέμμα ἐντὸς τοῦ Κακουργιοδικείου τούτου, ἐν ᾧ ἡ τύχη καὶ ἡ ζωὴ πολλῶν δυστυχῶν ἀποφασίζεται. Ἀγνοῶ ἐὰν προγενεστέρως ὑπῆρξε σχολὴ ἢ ἐκκλησία, πλὴν τὸ σχῆμά του παριστᾷ ἓν τῶν δύο. Εἶναι θάλαμος ὀρθογώνιος περιεκτικὸς οὐχὶ πλέον τῶν πεντακοσίων ἢ ἑξακοσίων ἀνθρώπων· ἐν τῷ μυχῷ ὑπάρχει ὕψωμά τι ἐφ' οὗ κάθηται ὁ Πρόεδρος, οἱ δύο Πάρεδροι καὶ ὁ Εἰσαγγελεύς· πρὸς τ' ἀριστερὰ δὲ εἶναι τὰ καθίσματα τῶν ἐνόρκων καὶ τὸ δωμάτιον αὐτῶν· ἐξ εὐωνύμων τῆς αἰθούσης ταύτης ὑπάρχουν τρία μικρὰ δωμάτια ἓν διὰ τὸν Πρόεδρον καὶ τοὺς Παρέδρους του, ἕτερον διὰ τοὺς γραμματεῖς καὶ γραφεῖς τοῦ Δικαστηρίου, καὶ τὸ τρίτον διὰ τὸν κατηγορούμενον.

Τὸ ἀκροατήριον διαχωρίζεται ἀπὸ τῶν Δικηγόρων καὶ μαρτύρων διὰ ξυλίνων φραγμῶν· καὶ πρὸς συμπλήρωμα τῆς εὐτοπίας τούτου ὑπάρχει ὑψηλὰ ἄνω τῆς εἰσόδου τοῦ Δικαστηρίου εἷς ἀνοικτὸς γυναικωνίτης, ὅστις κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦτο καὶ οὗτος πλήρης ἀνθρώπων.

Τὸ πᾶν ἐνταῦθα εἶναι γυμνὸν πάγγυμνον· οὔτε καθίσματα, οὔτε τάπητες, οὔτε εἰκόνες, οὔτε χρώματα, οὔτε ἀραβουργήματα ὑπάρχουν· οὐδὲν ἕτερον τῶν τεσσάρων γυμνῶν τοίχων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀραχνῶν τῶν ὁποίων κρέμαται μικρά τις εἰκὼν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, φαίνεται ἐνταῦθα.

Ὁ εἰσαγγελεὺς Γρυπάρης εὐκόσμως ἐνδεδυμένος ἐβημάτιζε σκεπτικὸς ἐπὶ τοῦ μικροῦ πατώματος τοῦ ὑψώματος τούτου βραδέως καὶ συντόμως, κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὴν ταμβακοθήκην, καὶ διὰ τῆς ἑτέρας δακτυλολαβὴν ταμβάκου, μετὰ τοῦ Προέδρου Ἰωαννίδου συνδιαλεγόμενοι ἢ διασκεπτόμενοι.

Τινὲς κατεσκεύαζον τὰ χάρτινα σιγαρέτα των, ἄλλοι ἐντὸς τῶν πλαγίων θαλάμων ἐκάπνιζον ταῦτα, καὶ ἄλλοι ἐπεξειργάζοντο τὸ κιβώτιον τῶν πειστηρίων, τὸ ὁποῖον παρὰ τῇ βάσει τῆς ἕδρας τοῦ Γρυπάρη ἠνεώχθη. Περιείχοντο δ' ἐντός, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴπομεν, τὸ φυσερὸν τῆς Κοκκώνας Ἀγγελικός, τὸ Νίκελον καὶ Σμάλτον, τὰ δύο κίβδηλα ἅπερ ἐν Λαμίᾳ τῆς Φθιώτιδος συνέλαβον, τινὲς σωλῆνες ὀχετοὶ τῶν ὑδροχυτῶν, τὸ μίγμα τοῦ Δουλούδα, μία ῥίνη φαρμακοποιοῦ, δι' ἧς οὗτοι κατεσκεύαζον τὰ καταπότιά των, καὶ οὐδὲν ἕτερον.

Ὦ σὺ θεὰ Θέμις θύγατερ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς προστάτις τοῦ δικαίου, καὶ ὑμεῖς τρεῖς θυγατέρες αὐτῆς Εἰρήνη, Εὐνομία καὶ Δίκη αἱ ἐπιστατοῦσαι ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ εἰσαγγελέως Γρυπάρη, καὶ ὑμεῖς θυγατέρες αὐτῆς Κλωθώ, Λάχεσις καὶ Ἄτροπος αἱ διατάττουσαι τὰ συμβάντα τῶν ἀνθρώπων καὶ αἱ σύρουσαι ἡμᾶς σήμερον ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου! ἐνθυμεῖσθε ἐν τίνι πομπῇ καὶ τιμῇ ὑπεδέχθητε τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸν Ἀρειμάνιον τοῦτον εἰσαγγελέα, ὅστις καθήμενος ἐπὶ ὄνου, ὡς τὸν Σεληνόν, καὶ περιστοιχισμένος ὑπὸ Βακχίδων καὶ Μαινάδων καὶ ὅλων τῶν Σατύρων, κρατῶν τὸν μέγα θύρσον του διὰ τῆς δεξιᾶς μετὰ χορῶν, πηδημάτων ἀλαλαγμῶν καὶ κυμβάλων εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ ἁπλοῦ τούτου Δικαστηρίου σου, καὶ εἰσελθὼν ἐκράτησε τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ὁ ὄνος αὐτοῦ τότε ἐκραύγασε τὸν Ἐνυάλιον, καὶ τοῦ συνθήματος Εὐοῖ δοθέντος, ἤρξατο ἡ μάχη μεταξὺ τούτου καὶ τῶν τεσσάρων δικηγόρων τοῦ Κ. Ξένου, τοῦ Δαμιανοῦ, Διομήδους, Ῥενιέρη καὶ Χαλκιοπούλου; Αἱ Βακχίδες ὥρμησαν πηδῶσαι καὶ ἀλαλάζουσαι· καὶ τὰ μὲν κύμβαλα ἔγεινον ἀσπίδες, οἱ δὲ θύρσοι δόρατα. Ἡ μάχη διήρκεσεν ἀπὸ τῆς ἐν-

νάτης τῆς πρωΐας μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Τέλος ὁ πτωχὸς εἰσαγγελεὺς ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοῦ ὄνου του, ὁ λαὸς ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε κατῃσχυμένος διωκόμενος καὶ παρ' αὐτῶν τῶν Σατύρων του.

Βοηθήσατέ μοι, ὦ ὡραῖαι Θεότητες! νὰ ἐξεικονίσω τὴν ἔνδοξον ταύτην ἡμέραν· καὶ σύ, Μοῦσα τῆς τραγῳδίας Μελπομένη! μὴν ὀργισθῇς, ἐὰν τῆς τραγῳδίας σου τὸ θλιβερώτερον ποίημα εὑρίσκῃς εἰς κωμῳδίαν μεταβεβλημένην, διότι ἡ συναδέλφη σου Κλειὼ ἡ τῆς ἱστορίας προστάτις ἐν ταῖς αὐταῖς σελίσι τοῦ 1856, ἐν αἷς μᾶς διετήρησε τὴν τριακονταπενταετῆ πρόοδον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως,ἐξεικόνισεν ἀρκούντως τὸ δραματικόν της μέρος. Σὺ δὲ Μῶμε υἱὲ τῆς νυκτὸς καὶ τοῦ ὕπνου, ὅστις ἐχλεύασας τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐντελοῦς Ἀφροδίτης εὗρες ἐλάττωμα ὅτι τρίζουσι τὰ σανδάλιά της, καὶ ὅστις ἐχλεύασας τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀνθρώπου, διότι ἐπὶ τοῦ στήθους δὲν εἶχε θυρίδιον, ὅπως φαίνωνται οἱ διαλογισμοί του, σήμερον φρῖξον, διότι ἡ Μήκωνος ἐσχίσθη, καὶ ἐκ τῶν σπλάγχνων ταύτης ἐξῆλθεν ὁ Γρυπάρης ἐντελής, ἐντελέστερος, ὥστε οὐδ' αὐτὰ τὰ σανδάλιά του τρίζουσι, καὶ ὅστις, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνάγκην θυρίδων, βλέπει τὰ διανοήματα ὅλων τῶν ἀνθρώπων διὰ τῶν θυρίδων τῶν ὀμματοϋαλίων του. Ἐξῆλθε, λέγομεν, οὗτος, οὗτινος ἡ ῥητορικὴ ἄφθονος καὶ καθαρὰ ὡς ὁ μέγας τῆς Ῥωσσίας ποταμὸς Βόλγας, ἡ δὲ λογικὴ ἀπέραντος καὶ ἀκύμαντος ὡς ἡ Κασπία θάλασσα, πλημμυροῦσι καὶ καταποντίζουσι σήμερον τὴν δυστυχῆ Ἑλλάδα ἀπὸ ἄκρου τῆς Ἀττικῆς μέχρις ἄκρου τῆς Πελοποννήσου.

Σιωπή! σιωπή!...

Ὁ κώδων τοῦ Προέδρου ἠκούσθη. Τὸ πλῆθος συνεσωρεύετο μετὰ τοιούτου τρόπου, ὥστε δὲν ἠδύνατό τις νὰ κινηθῇ. Τὸ Δικαστήριον ἤδη περιεῖχεν ἑκατοντάδας πλείονας ὅσων ἠδύνατο νὰ χωρέσῃ· ἡ δὲ ἡμέρα ὅσον προεχώρει, συνεπέφερε καὶ τὸν καύσωνα τῶν τροπικῶν.

Συντόμως κυματισμὸς τῶν κεφαλῶν παρακολουθούμενος παρά τινων ψιθυρισμῶν τριάκοντα διὰ μιᾶς στομάτων ἠκούσθη, καὶ ὅλων τὰ βλέμματα ἔστρεφον πρὸς ἓν σημεῖον, τὸ δὲ σημεῖον τοῦτο ἦτον ὁ Κύριος Ξένος, ὅστις ἐν μέσῳ δύο χωροφυλάκων καραβηνοφόρων ὡδηγεῖτο ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων. Τῷ ἐδόθη κάθισμα, δεξιὰ δὲ καὶ ἀριστερά του ἐκάθισαν οἱ δύο λογχοφόροι χωροφύλακες ἕτοιμοι, ἐὰν ὁ λαγὼς προσπαθήσῃ νὰ διεκφύγῃ, νὰ τὸν προφθάσουν διὰ τῶν μολυβδίνων σφαιρῶν των ἢ τῶν λογχῶν.

— Σιωπή! σιωπή! κωδωνίζων σφοδρῶς ἔκραξεν ὁ Πρόεδρος. Σιωπή!.. κλητήρ, ἀραίωσον τὸ πλῆθος ὀλίγον πρὸς τὸ μέρος τῆς εἰσόδου, προσέθεσεν· ὅστις ὁμιλεῖ καὶ ταράττει τὴν ἡσυχίαν τοῦ Δικαστηρίου, πρέπει νὰ τεθῇ ἔξω τῆς θύρας ὑπὸ τοῦ κλητῆρος.

Τὸ πλῆθος πραγματικῶς μετά τινος ἀδαμάστου περιεργείας προσεπάθει νὰ ἴδῃ τίς εἶναι αὐτὸς ὁ κακοῦργος Πρόξενος.

Ὁ θόρυβος μετὰ μικρὸν μετεβλήθη εἰς νεκρῶν σιγήν. Συνέβη δὲ τοῦτο, διότι ἔφερον ἐνώπιον τοῦ Προέδρου ἀγγεῖον ἐξ ὑέλου, ἐντὸς οὗτινος ὑπῆρχον οἱ κλῆροι τῶν Ἐνόρκων.

Ὁ Γρυπάρης ἠτένισε τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπὶ τοῦ πλήθους, καὶ ἀνοίξας τὴν ταμβακοθήκην του ἔλαβε μίαν δακτυλιὰν ταμβάκου, τὴν ὁποίαν κρατῶν ἐναέριον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς πομπονίου ῥινός του, ἔδιδε ποικίλους μορφασμοὺς εἰς τὴν φυσιογνωμίαν του ἀκουων τὰ ὀνόματα τῶν Ἐνόρκων.

— Κωνσταντῖνος Λεβίδης, ἔκραξεν ὁ Πρόεδρος.

— Τὸν ἐξαιρῶ, ἔκραξεν ὁ Γρυπάρης. Τὸν ἐξαιρῶ, διότι πρῶτος δὲν ἐδίστασε, διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ' 842 ἄρθρου του νὰ κατασαλπίσῃ τὴν ἀφροσύνην τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τὴν παρανομίαν ἡμῶν τῶν Νομοκρατῶν.

— Εὐστ. Σίμος, ἔκραξεν ὁ Πρόεδρος.

— Ἐξαιρῶ καὶ τοῦτον, ὑψῶν τὸ ἄνω χεῖλός του καὶ δεικνύων τοὺς ὀδόντας του εἶπεν ὁ Γρυπάρης. Τὸν ἐξῄρεσε, διότι γνωρίζει γράμματα· ἡ κιβδηλεία ἀπαιτεῖ ἐνόρκους ἀγραμμάτους διὰ νὰ τὴν ἐννοήσουν.

— Βενιζέλος, ἔκραξεν ὁ Προέδρος.

— Ἐξαιρῶ καὶ τοῦτον, ἔκραξε κινῶν τὴν κεφαλὴν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ μὴ ἀποφασίζων ἔτι νὰ ῥοφήσῃ τὸν ταμβάκον του ὁ Γρυπάρης· τὸν ἐξαιρῶ... καὶ αὐτὸς γνωριζει γράμματα.

Ἔπεσε λοιπὸν καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ μέσου κάτω εἰς τὸ ἀκροατήριον.

— Κὺρ Γούσιος, ἔκραξεν ὁ Πρόεδρος.

— Τὸν ἐξαιρῶ! τὸν ἐξαιρῶ! δὲν χρειαζόμεθα ἐνταῦθα τιμίους ἀνθρώπους! προσέθεσε μετά τινος ἀδημονίας ὁ εἰσαγγελεύς.

Ὁ Γρυπάρης ἐξῄρεσε τόσους, ὥστε δὲν εἶχε πλέον τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαιρέσῃ ἄλλους· καὶ τότε ὑπὸ Θείας εὐδοκίας ἐκληρώθησαν δώδεκα ἔντιμοι καὶ νουνεχεῖς πολῖται, μεταξὺ τῶν χειρῶν τῶν ὁποίων ὁ ὕψιστος ἐναπέθεσε τὴν τύχην, τὴν ὑπόληψιν, τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ δυστυχοῦς τούτου Μάρτυρος. Ἦσαν δὲ οὗτοι:

1. ὁ Δ. Καυταντζόγλους.
2. Κ. Κοντογόνης.
3. Δ. Στροῦμπος.
4. Χ. Ζῶτος.

5. Β. Δρόσος.
6. Κ. Βασιλείου.
7. Δ. Καλάμας.
8. Μ. Νικολάου.
9. Α. Παλιάς.
10. Γ. Κουκουβρής.
11. Δ. Ῥάμος.
12. Μ. Πατίχας.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Γρυπάρη ἔγεινε μελάγχρουν, εἶτα ὠχρίασε· καὶ ῥοφήσας βιαίως τὴν δακτυλιὰν τοῦ ταμβάκου, τοῦ ὁποίου τὸ πλεῖστον διεσκορπίσθη ὡς μέλαν σήσαμον ἐπὶ τοῦ λευκοῦ του ὑποκαμίσου, ὠρθώθη ἐπὶ τῆς ἕδρας του καὶ ἐξεφώνησε:

— Κύριε Πρόεδρε! ζητῶ ἀναβολὴν τῆς δίκης! ζητῶ, λέγω, ἀναβολὴν τῆς δίκης! καθότι ἔχω νὰ συλλέξω καὶ πολλὰς ἄλλας μαρτυρίας καὶ πληροφορίας· καθότι ἔχω νὰ συμβουλευθῶ τὸν συναδελφόν μου Ἄννινον, ὅστις ἤδη εἶναι εἰς Ναυπλίαν, καθότι ἔχω νὰ φέρω ἀπὸ Σμύρνης οὐσιωδεστάτους μάρτυρας, καὶ καθότι ἡ ὑπόθεσις εἶναι τοσοῦτον περίπλοκος καὶ σοβαρά, ὥστε δὲν προητοιμάσθην ἔτι διὰ ταύτην. Τὸ ἐπαναλαμβάνω, Κύριε Πρόεδρε! ζητῶ ἀναβολὴν τῆς δίκης μέχρι τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τοῦ Κακουργιοδικείου, διότι μοὶ ἐλλείπει καὶ ὁ Κύριος Λάνδερερ, ὅστις εἶναι ὁ πρῶτος μάρτυς τῆς κατηγορίας.

Ἐὰν τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου Θ. Ξένου κατεψύγη τὴν στιγμὴν ἐκείνην, τὸ ἰδικόν μας παντελῶς ἐξέλιπεν ἐκ τῶν φλεβῶν μου.

Ἀναβολὴ τῆς δίκης! ζητεῖ, εἶπον κατ' ἐμαυτόν, νὰ κρατήσῃ ἐννέα ἔτι μῆνας προφυλακισμένον ἕνα ἀθῶον οἰκογενειάρχην χάριν τῆς ἀμελείας του μὴ προετοιμασθείς, ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖ!.. ὢ Συνταγματικὴ Ἑλλάς!!.. Σὺ εἶσαι ἐπὶ τῆς ὁποίας τώρα πατῶ; Σὺ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ἕλληνες τοσοῦτον ζωηρῶς ὀνειρευόμεθα, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ὑπὸ τοσαύτης νοσταλγίας βασανιζόμεθα; Λοιπὸν ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἔσφαλε, διὰ νὰ καλυφθῇ ἀπαιτεῖ τὸ αἷμά μας; τίς ὁ μωρὸς νὰ μὴν ἐννοῇ, νὰ μὴ διορᾷ καθαρώτατα, ὅτι ἡ αἰσχρὰ καὶ δολοφόνος Κυβέρνησις, ἥτις μᾶς κατεδίωξε, προσεπάθει ἀναβάλλουσα τὴν δίκην ἀπὸ περιόδου τοῦ Κακουργιοδικείου εἰς περίοδον, ἢ νὰ καταστήσῃ τὸν δυστυχῆ Ξένον ν' ἀποθάνῃ ἀπόπληκτος πρὶν δικασθῇ καὶ φανῇ ἡ ἀθωότης του, καὶ οὕτω καλύψῃ τὴν ἄφρονα καὶ κακοήθη διαγωγήν της, ἢ νὰ τὸν βιάσῃ νὰ δραπετεύσῃ, ἵνα τὸν ἀποδείξῃ πρὸς τὸ Κοινὸν ἀληθῶς ἔνοχον, ἢ τέλος προμηθευθεῖσα ψευδομάρτυρας καὶ ἄλλα μηχανοῤῥαφήματα μετὰ χρόνον νὰ φέρῃ τὸ καθ' ἡμῶν τελευταῖόν της λάκτισμα; Ἡ τύχη μας, ἔβλεπον καθαρῶς, ἐκρέματο ἀπὸ τριχός· καὶ ὅσον ἀνεπώλουν ἐν τῇ μνήμῃ ὅτι ἐν Λονδίνῳ ἐγκατέλιπον τὸ ἔργον μου, τὴν οἰκογένειάν μου καὶ ἔδραμον ἐνταῦθα πρὸς βοήθειαν τοῦ δεινοπαθοῦντος πατρός μου, καὶ ἤδη ὅτε ἤλπιζον ὅτι τὸ μέγα τοῦτο κακὸν τέλος θὰ παύσει, ὅσον ἀνελογιζόμην, λέγω, ταῦτα, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐπεκτείνετο ἴσως δι' ἔτη πολλά, ἔφριττον, κατεψυχόμην, ἔτρεμον καὶ ἠθύμουν ὡς ὁ δειλότερος τῶν ἀνθρώπων.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἂς μάθῃ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι σὺν τῷ Στρατάρχῃ Πελισιὲ Δουκὶ τοῦ Μαλακὼφ, ἔφθασε καὶ ἕτερον ἐπίσημον ὑποκείμενον εἰς Ἀθήνας.

Οὗτος ἦτον ὁ ΠΕΤΡΟΣ Ὁ ΤΡΑΝΟΣ.

Ἐστάλη παρὰ τοῦ Ἀγκωνάκη καὶ Συντροφίας ἐκ Σμύρνης; Προσεκλήθη παρὰ τοῦ Ποτλῆ, Ἀννίνου καὶ Συντροφίας ἐξ Ἀθηνῶν, ἢ αὐθορμήτως ἦλθεν; δὲν δύναμαι οὐδὲν νὰ εἴπω· τοῦτο μόνον γνωρίζω ὅτι ἔφθασεν ἐκ Σμύρνης καὶ περιεφέρετο ἔξω τοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὸν χρόνον τῆς Δίκης· καὶ ἰδὼν ὅτι ὁ Κύριος Ξένος ἀθωώθη, τὴν ἐπαύριον ἐπεβιβάσθη διὰ Σμύρνην.

Ἐνεθυμήθην ταυτοχρόνως τοὺς λόγους τοῦ Λουλούδα, ὅτε πρῶτον ἐπεσκέφθην μετὰ τοῦ Λουκᾶ Σαδούκα τὰς φυλακὰς τῆς Σμύρνης, ὅτι ὁ Ξένος δὲν θὰ δικασθῇ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τοῦ δικαστηρίου· οὗτοι δὲ οἱ λόγοι ἐξήγουν κάλλιστα ὅτι ὁ Λουλούδας ἦτον ἐν οὐ μικρᾷ συναφείᾳ μετὰ τοῦ Γρυπάρη καὶ Ἀννίνου.

Ἡ αἴτησις τῆς ἀναβολῆς τῆς Δίκης προεκάλεσε θόρυβον καί τινα ἀγανάκτησιν τοῦ ἀκροατηρίου· ἀγανάκτησις ἥτις κατεπνίγη πάραυτα, διότι ὁ Κύριος Δαμιανὸς ὁ πρῶτος συνήγορος τοῦ Κυρίου Ξένου, μόλις ὁ διὰ τοῦ γρόνθου του κροτῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης Γρυπάρης ἔπαυσεν, ὑψώσας τὴν φωνὴν θυμοειδῶς ἔκραξεν:

" Εἶναι σκάνδαλον, Κύριε Πρόεδρε! μέγιστον " σκάνδαλον, εἷς Εἰσαγγελεὺς ν' ἀπαιτῇ τὴν παράτασιν προφυλακίσεως ἑνὸς πολίτου ὡς τὸν " Κύριον Ξένον, καὶ τοῦτο χάριν τῆς ἀμελείας του " μόνον! Ὁ εἰσαγγελεὺς Γρυπάρης εἶχεν ἐνώπιόν " του μῆνας πολλοὺς ὅπως καὶ μελετήσῃ τὴν ὑπόθεσιν, καὶ συλλέξῃ τὰς μαρτυρίας του. Τοὐναντίον ὁ εἰσαγγελεὺς Γρυπάρης τὸν πρῶτον μάρτυρα, " τὸν πρῶτον κατήγορον, τὸν πρῶτον κατηγορούμενον τὸν Λουλούδαν ἀπεμάκρυνεν ἐντεῦθεν. " Δὲν εἶναι σήμερον ὁ Ἥρως οὗτος τῆς ἱστορίας " ταύτης ἐνταῦθα· ὄχι, Κύριε Πρόεδρε! πιστεύω " ὡς πιστεύει καὶ ὅλον τὸ ἀκροατήριον τοῦτο, καὶ " ὅλος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς σήμερον ὅτι δὲν συγκατενεύσατε εἰς μίαν τοιαύτην ἄδικον αἴτησιν. Ἐὰν " ἡμεῖς εἴχομεν ἀρκετὸν χρόνον διὰ νὰ προετοιμα-

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Νομισματοκοπείου Κύριος Καρβούνης.

Ἰδὲ σελ. 162.

" σθῶμεν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν, καὶ ἐὰν ἐπιθυμῶμεν
" ὅσον τάχιον νὰ λάβῃ χώραν ἡ Δίκη αὕτη ὅπως
" καταδείξωμεν τὴν ἀθωότητά μας, ὁ Εἰσαγγελεὺς
" ὅστις συνέθεσεν ἓν βούλευμα, δι' οὗ μᾶς παρέ-
" πεμψεν ἐνώπιον ἑνὸς Κακουργιοδικείου, ἀναγκαί-
' ως πρέπει καὶ νὰ ἐμελέτησε καὶ ἀντελήφθη τῆς
" ὑποθέσεως ταύτης, εἶναι δυνατὸν, πρὸς Θεοῦ!
" νὰ λέγῃ ὅτι εἶναι ἀπροπαρασκεύαστος; καὶ χά-
" ριν τῆς ἀμελείας αὐτοῦ εἷς πολίτης, μάλιστα ὡς
" ὁ Κύριος Ξένος ὅστις κατέσχε πολυετῶς διακε-
" κριμένην θέσιν, εἷς οἰκογενειάρχης τέλος ἐκ τῆς
" τύχης τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται τοσαῦται ψυχαί,
" καὶ διὰ τὰ δεινὰ τοῦ ὁποίου τοσοῦτοι φίλοι καὶ
" συγγενεῖς του θρηνοῦν, σήμερον πρέπει πάλιν νὰ
" σταλῇ εἰς τὰς φυλακὰς τῶν κακούργων καὶ νὰ
" διαμείνῃ κεκλεισμένος ἐν αὐταῖς τυραννούμενος
" καὶ ταλαιπωρούμενος μῆνας ἴσως καὶ ἔτη, ἕωσοῦ
" ἔλθει ἡ διάθεσις πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα ν' ἀποφα-
" σίσῃ νὰ μελετήσῃ τὴν ὑπόθεσίν του; Ὁ Κύριος
" Ξένος εἶναι ἀθῶος, Κύριε Πρόεδρε! εἶναι ἀθωό-
" τατος! εἶναι θῦμα μιᾶς τρομερᾶς συμμορίας πο-
" λιτικῶν ἐχθρῶν του! εἶναι ὁ μάρτυρ τινῶν ἀθλίων,
" εἰς τῶν ὁποίων τὰς χεῖρας δυστυχῶς ἡ ἐξουσία
" περιέπεσε! Δὲν χρειαζόμεθα εἰμὴ ὀλίγας ὥρας σή-
" μερον ὅπως καταδείξωμεν τὰ πάντα· καὶ προ-
" σθέτομεν, ὅτι πᾶσα ἀναβολὴ εἶναι ἄδικος καὶ
" ματαία· ἄδικος μὲν, διότι τὴν σήμερον πλέον ὅλος
" ὁ κόσμος ἐπληροφορήθη τὴν ῥαδιουργίαν καὶ τὴν
" κατὰ τοῦ Κυρίου Ξένου συκοφαντίαν· ματαία δὲ,
" διότι καὶ τρία ἔτη ἂν δώκωμεν καιρὸν πρὸς τὸν
" Κύριον Γρυπάρην διὰ νὰ μελετήσῃ τὴν ὑπόθεσιν
" ταύτην, εἶναι ἀδύνατον περισσότερον ἀφ' ὅ,τι
" ἐφωτίσθη νὰ φωτισθῇ, καὶ πλειοτέρας τῶν ὅσων
" συνέλεξε πληροφοριῶν καὶ μαρτυριῶν ἄλλας νὰ
" συλλέξῃ.

—Δὲν ἔχω ἀνάγκην, Κύριε, ἀπὸ τρία ἔτη. Ἐπι-υμῶ ν' ἀναβληθῇ ἡ Δίκη, Κύριε Πρόεδρε, καὶ σᾶς πόσχομαι ἐντὸς τῆς περιόδου τοῦ Κακουργιοδι-είου τούτου νὰ δυνηθῶ νὰ προετοιμασθῶ διὰ νὰ κασθῇ ὁ Κύριος Ξένος. Ὁ Κύριος Λάνδερερ ἐπίσης ὲν εἶναι ἐδῶ σήμερον...

Ὁ Δυστυχὴς Ξένος εἶχε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ τήθους δακρύων.

Ὁ Κύριος Δαμιανὸς κατεπολέμησε τὴν αἴτησιν οῦ Γρυπάρη· ὁ δὲ Πρόεδρος Ἰωαννίδης μετὰ τῶν ύο Παρέδρων Ν. Ῥάδου καὶ Δελιγιάννη ἀπεσύρ-ησαν ἐντὸς τοῦ δωματίου τῆς διασκέψεώς των πως ἀποφασίσουν.

Παρῆλθον δέκα λεπτὰ ἢ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ακρὸν ὡς μίαν ἡμέραν, καὶ κατ' εὐτυχίαν τὴν στυγ-ὴν ἐκείνην ἔφθασε καὶ ὁ Κύριος Λάνδερερ, τοῦ ὁποίου ἡ ἄφιξις ἐκοινοποιήθη εἰς τὸ Συμβούλιον. Τέλος ἐξῆλθεν ὁ Πρόεδρος, καὶ σημάνας εἶπεν ὅτι ἡ Δίκη δὲν ἀναβάλλεται.

Τὸ ἀκροατήριον ἐπευφήμησεν, ὁ δὲ Γρυπάρης ἔκρουσε τοὺς δύο δακτύλους του ὡς ἐὰν ἔλεγεν, ἔφυγε τὸ πτηνὸν, ἐπέταξεν .... μετ' ἀδημονίας· καὶ ἐξαπλωθεὶς ἐπὶ τῆς ἕδρας του καὶ τανύσας τὰς κνήμας του, καὶ δέσας τὰς χεῖράς του ἐπὶ τοῦ στήθους ἔφερε μετ' εἰρωνείας τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸ Κοινὸν, πρὸς τοὺς Ἐνόρκους, πρὸς τοὺς Δικηγόρους, εἰς τὰ κιβώτια τῶν μηχανῶν, καὶ τέλος πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ καθίσματος τοῦ κακούργου καθήμενον Πρόξενον.

—Ἔχομεν μάρτυρας, Κύριε Πρόεδρε! εἶπε μετὰ χαρᾶς ἀφράστου ὁ Κύριος Δαμιανὸς θεωρῶν τὸν Γρυπάρην, καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον ἔρριπτεν ἤδη τὸ χειρόκτιον τῆς μονομαχίας.

—Ποῖοι εἶναι οἱ μάρτυρές σας;

—Εἶναι ὁ πρῴην Ὑπουργὸς Κ. Θεοχάρης, ὁ Κύριος Λουκᾶς Ῥάλλης Δήμαρχος Πειραιῶς, ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Παξιμάδης, ὁ Κύριος Νικόλαος Καλλέργης, καὶ ὁ φαρμακοποιὸς Κύριος Κρίνος· εἶπεν ὁ Κ. Δαμιανός.

—Ποῖοι εἶναι οἱ συνήγοροι;

—Ἐγὼ, ὁ Κύριος Ῥενιέρης, ὁ Κύριος Διομήδης, καὶ ὁ Κύριος Χαλκιόπουλος.

—Ὅλοι θὰ ὁμιλήσετε;

—Ὅλοι, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ.

Ὁ Γρυπάρης ἀνέσπασε τοὺς ὤμους, καὶ διὰ τῶν δακτύλων ἔτριψε τὴν ῥῖνά του. Ἔμελλε ν' ἀγωνισθῇ κατὰ τεσσάρων, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἦν ἀτρόμητος ὡς Μίλων ὁ Κροτονιάτης. Μόνον ἡ Μήκωνος ἔχει τὴν τιμὴν νὰ γεννᾷ τοιούτους ἥρωας!

Οὐχὶ μακρὰν ἵσταντο καὶ ὡς μάρτυρες τῆς κατηγορίας ἢ μᾶλλον οἱ πραγματογνώμονες, οἵτινες ἦσαν ὁ λοχαγὸς Καρβούνης Διευθυντὴς τοῦ Βασιλικοῦ Νομισματοκοπείου τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὁ Κύριος Λάνδερερ Διευθυντὴς τοῦ Βασιλικοῦ φαρμακοποιείου καὶ Καθηγητὴς τῆς χημείας.

—Κατηγορούμενε! ἔκραξεν ὁ πρόεδρος, ἐγέρθητι.

Ὁ Κύριος Ξένος ὠρθώθη.

—Πῶς ὀνομάζεσαι;

—Θεόδωρος Ξένος.

—Ποῦ ἐγεννήθης;

—Εἰς Πάτμον.

—Πόσων ἐτῶν εἶσαι;

—62 ἐτῶν.

—Ποίου ἐπαγγέλματος;

—Ἤμην Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος εἰς Σμύρνην εἰκοσιδύο κατὰ σειρὰν ἔτη, μειδιῶν προσέθεσεν.

—Ὁρκίσθητι ἐπὶ τοῦ εὐαγγελίου ὅτι θὰ εἰπῇς γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν.

—Ὁρκίζομαι.

—Ἀσπάσθητι αὐτό. Τὸ ἠσπάσθην.

—Κατηγορούμενε! κατηγορεῖσαι ἐπὶ σοβαρῷ ἐγκλήματι, ὅτι δηλ. μετά τινος Λουλούδα κατεσκευάσατε κίβδηλα· τί λέγεις διὰ τοῦτο ;

—Δὲν ἔχω τὴν παραμικρὰν εἴδησιν, Κύριε Πρόεδρε· λέγω ὅτι εἶμαι ἀθωότατος.

—Κάθισαι, καὶ ὅταν σὲ χρειασθῶ πάλιν σηκόνεσαι.

Ὁ Κύριος Ξένος ἐκάθισεν.

—Ἂς ἔλθουν ἐν πρώτοις οἱ μάρτυρες τῆς κατηγορίας.

Ὁ Κύριος Καρβούνης πρῶτος ἐνεφανίσθη, ὡρκίσθη, κατέθεσε τὴν ἡλικίαν του, τὸ ὄνομα καὶ ἐπάγγελμά του, τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του κ.τ.λ.

—Γνωρίζεις τὸν κατηγορούμενον, Κύριε Καρβούνη ; ἔχεις κάμμίαν σχέσιν ἢ συγγένειαν μαζύ του ;

—Τὸν γνωρίζω ἁπλῶς, πλὴν οὔτε συγγένειαν, οὔτε ἐξιδιασμένην φιλίαν ἔχω μετ' αὐτοῦ.

—Ἐνθυμεῖσθε ποτὲ ὁ κατηγορούμενος νὰ ἐπεσκέφθη μόνος ἢ μετ' ἄλλου τινὸς τὸ βασιλικὸν Νομισματοκοπεῖον τοῦ ὁποίου εἶσθε διευθυντής ; τὸν ἠρώτησεν ὁ Κύριος Δαμιανός.

—Ὄχι . . . ποτὲ δὲν τὸ ἐπεσκέφθη· διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τις τὸ κατάστημα, πρέπει νὰ ἔχῃ ἔγγραφόν μου ἄδειαν. Κἀγὼ ποτὲ δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἔδωκα τοιαύτην πρὸς τὸν Κ. Ξένον.

—Γνωρίζετε, Κύριε Καρβούνη, ἂν ὁ ὑποδιευθυντὴς τοῦ Νομισματοκοπείου ἐν ἀπουσίᾳ σας ἐξέδωκε τοιαύτην ἄδειαν ;

—Οὔτε ὁ ὑποδιευθυντὴς ἐξέδωκε τοιαύτην ποτέ, καθότι πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ Λεωνίδας Λουλούδας ἔλεγεν ὅτι μετὰ τοῦ Κυρίου Ξένου ἐπεσκέφθη δὶς ἢ τρὶς τὸ Νομισματοκοπεῖον, ἠρεύνησα καὶ ἠρώτησα καὶ τὸν ὑποδιευθυντὴν καὶ τὸν μετὰ τοῦτον ἐὰν ἐνθυμῶνταί ποτε τὸν Κύριον Ξένον εἰσελθόντα ἐνταῦθα ἢ ἂν ἔδωκαν πρὸς τοῦτον ἄδειάν τινα, καὶ ἐβεβαιώθην ὅτι ποτὲ τοιοῦτόν τι δὲν ἔλαβε χώραν.

—Ἀκούσατε, Κύριε Πρόεδρε! ἀκούσατε, Κύριε Εἰσαγγελεῦ! εἶπεν ὁ Κύριος Δαμιανός. Ὁ Λουλούδας λέγει ὅτι πρὶν ἀκολουθήσῃ τὸν Κ. Ξένον εἰς Σμύρνην τὸν ἔπεισε νὰ κατασκευάσουν κίβδηλα, καὶ σὺν τῷ Κυρίῳ Ξένῳ ἐπεσκέφθησαν δὶς ἢ τρὶς τὸ Νομισματοκοπεῖον. Ἤδη ὁ Διευθυντὴς τοῦ Νομισματοκοπείου τὸν ἀποδεικνύει ψεύστην, καὶ λέγει ὅτι οὔτε οὗτος, οὔτε ὁ Κύριος Ξένος ποτὲ ἐπεσκέφθησαν τὸ κατάστημα τοῦτο· οὔτε εἶναι δυνατὸν ποτὲ ἄνευ ἀδείας νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ τις.

Ὁ Γρυπάρης ἔτριβε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἷς μάρτυς τῆς κατηγορίας ὁμιλεῖ οὕτω.

—Κύριε Καρβούνη! ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος Δαμιανός, ὑμεῖς ὅστις πρὸ πολλῶν ἐτῶν διευθύνετε τὸ Νομισματοκοπεῖον, κάμετέ μοι τὴν χάριν νὰ γνωμοδοτήσητε, ἂν διὰ τοῦ τρόπου, δι' οὗ ὁ Λουλούδας λέγει ὅτι κατεσκεύαζε νομίσματα, δηλ. διὰ σφραγίδων καὶ βαρειᾶς, ὡς ταύτην την βαρειάν, φέρων δύο ἢ τρία κτυπήματα ἄνευ κρότου, καὶ ἐντὸς ξυλίνης συνοικίας, ἐάν, λέγω, διὰ τοῦ τρόπου τούτου τοῦ Λουλούδα ἦτο δυνατὸν ἐντὸς δεκαπέντε ἢ εἴκοσι ἡμερῶν νὰ παραχθοῦν τρεῖς καὶ ἐπέκεινα χιλιάδες νομίσματα τριῶν διαφόρων ἐθνῶν, καὶ ἔπειτα τοὺς τρεῖς διαφόρους γύρους των νὰ κατασκευάζῃ διὰ ῥίνης ὡς τὴν τῶν καταποτίων τῶν φαρμακείων.

—Αὐτά, Κύριοι, εἶναι παραμύθια. Πρέπει τις νὰ μὴν εἰσῆλθε ποτὲ εἰς Νομισματοκοπεῖον, καὶ νὰ μὴν ἔχῃ τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν τῆς χημείας καὶ μεταλλουργίας διὰ νὰ πιστεύῃ τὰ τοιαῦτα πράγματα· γελῶν εἶπεν ὁ Κύριος Καρβούνης.

Ὁ Γρυπάρης ἀνεγείρεται ἐπὶ τοῦ καθίσματός του. Μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἐννόησε καλῶς τὰς φράσεις τοῦ ἐντίμου λοχαγοῦ· ἦσαν καθ' ὑπερβολὴν λεπταὶ διὰ τὰ ὦτά του.

—Λοιπὸν φρονεῖτε ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ κατασκευασθῶσι νομίσματα διὰ τοῦ τρόπου τούτου; ἐπηρώτησεν ὁ Κ. Δαμιανός.

Ὅλως διόλου ἀδύνατον· ἐκτὸς ἐὰν πρόκηται διὰ λουκουμάδες· (γέλωτες καὶ καγχασμοὶ τοῦ ἀκροατηρίου).

Ὁ Πρόεδρος κωδωνεῖ διὰ νὰ ἡσυχάσουν· οἱ δὲ ἔνορκοι κινοῦν τὰς κεφαλας των τρόπον τινὰ ἐλεεινολογοῦντες τινά.

—Καὶ ἂν τις ἐπιμένῃ λέγων ὅτι " κατεσκεύασεν ὅμως ταύτας τὰς χιλιάδας " πῶς ἠθέλατε τὸν ὀνομάσει, Κύριε Καρβούνη ;

—Βεβαίως τρελόν.

—Βεβαίως τρελόν! . . . ἐξεφώνησεν ὁ Κύριος Δαμιανὸς θεωρῶν τὸν Γρυπάρην κατὰ πρόσωπον ἐπὶ τῆς ῥινὸς τοῦ ὁποίου ἤδη ἀνεφύοντο μαργαρῖται ἱδρῶτος. Οὗτος ἤδη ἐννόει ὅτι ἐὰν ὁ λέγων ὅτι κατεσκεύασε ταῦτα ἦτο τρελός, ὁ πιστεύων καὶ γράφων ἓν ὁλόκληρον βούλευμα ἦτο δεκάκις τρελώτερος, καὶ εἰκοσάκις ἀμαθέστερος.

—Δός μοι ἐκεῖνο τὸ κομμάτι τὸ μέταλλον, κλητῆρα! εἶπεν ὁ Γρυπάρης. Καὶ λαβὼν τὸ ἐν τῷ κιβωτίῳ μέταλλον, τὸ δυστυχὲς τοῦτο μέταλλον το-

σοῦτον χρήσιμον ἐν τῇ βιομηχανίᾳ, ὅπερ ἤδη εὑρίσκετο ἐνταῦθα ὡς σῶμα ἐγκλήματος, εἶπε πρὸς τὸν Κύριον Καρβούνην. "Ἐννοεῖτε, Κύριε Καρβούνη, ὅτι ἀπὸ τοῦ μετάλλου τούτου δὲν δύνανται νὰ παραχθῶσι κίβδηλα νομίσματα ;"

—Ἐὰν τὸ μέταλλον τοῦτο ἀναμιχθῇ μετά τινων ἄλλων σωμάτων, καὶ ἂν τεθῇ ἐντὸς τακτικῶν νομισματομηχανῶν, τότε ναί· πλὴν ὄχι κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Λουλούδα.

—Λοιπὸν κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Λουλούδα νομίσματα δὲν γίνονται! μετ' ἀπορίας ἐπερώτησεν.

—Ἐξ ἐκείνου ὅπερ γνωρίζω, νομίζω ὄχι. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἰδέα μου, πιθανὸν νὰ λανθάνωμαι . . .

—Περίεργον πρᾶγμα ! . . . ἐτονθόρυσεν ὁ Εἰσαγγελεὺς ἀνασπῶν τοὺς ὀφρεῖς του. Δός μοι ἐκεῖνα τὰ δύο τάλληρα, κλητήρ !

Ἔλαβε τὰ ἐν Λαμίᾳ συλληφθέντα δύο τάλληρα, καὶ δίδων ταῦτα πρὸς τὸν Κύριον Καρβουνην ἐρωτᾷ μετά τινος μεμψιμοιροῦς θριάμβου " αὐτὰ δὲν εἶναι κίβδηλα ;"

—Αὐτὰ εἶναι κίβδηλα, πλὴν εἶναι προϊὸν τακτικοῦ καὶ ἐντελοῦς Νομισματοκοπείου, Κύριε Εἰσαγγελεῦ! καὶ οὐχὶ βαρειᾶς καὶ ῥίνης καταποτίων. Ἐκτὸς τούτου συνίστανται καὶ ἀπὸ οὐσιῶν διαφόρων μετάλλων τοῦ μίγματος τοῦ Λουλούδα, ἐμπεριεχουσῶν καὶ χρυσόν. Ταῦτα μᾶς ἐδόθησαν πρό τινων ἡμερῶν καὶ ἀνελύσαμεν, καὶ δὲν εὕρομεν τὴν ἐλαχίστην συγγένειαν μεταξὺ τούτων καὶ ἐκείνων τοῦ Λουλούδα. Ἔπειτα ταῦτα εὑρέθησαν ἐν Λαμίᾳ. . . .

—Λοιπὸν εἶναι δύσκολον νὰ γίνωνται νομίσματα κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Λουλούδα, Κύριε Καρβούνη ; διὰ τελευταῖον ἠρώτησεν ὁ Εἰσαγγελεύς.

—Δύσκολον ! . . . ἐγὼ λέγω ἀκατόρθωτον· διότι ἐὰν τὸ τοιοῦτον ἦτο δυνατὸν, τότε πρέπει νὰ καταργηθῶσιν ὅλαι αἱ πολυδάπανοι μηχαναὶ τῶν Νομισματοκοπείων τῆς Εὐρώπης.

Ὁ Γρυπάρης ὡς τὸν Πελαργὸν ἔῤῥιψε τὸ μακρὸν ῥάμφος του ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ ἐτήρησε σιγὴν σκεπτικὴν πολλὰ λεπτά.

Ὁ Κύριος Καρβούνης μετά τινας ἄλλας ἐρωτήσεις ἐκάθισε.

—Τί δυστυχία ὁποῦ ὁ Λουλούδας δὲν εἶναι ἐδῶ ! . . . . ἔλεγόν τινες· διατί τὸν πρῶτον ἥρωα τῆς ἱστορίας ταύτης νὰ τὸν βγάλουν ἀπὸ τὴν μέσην ;

—Ἀμ γιὰ τέτοια φυσερὰ καὶ τουλούμια φυλακόνουν ἕνα χρόνο, κἰ ἀφανίζουν ἕνα ἄνθρωπο . . . . ἔκραξεν ἕτερος.

—Μωρὲ ῥωμαίϊκο ! . . . . πάντοτε τὸ ῥωμαίϊκο· νὰ, Σύνταγμα θέλεις ῥωμιέ; φάγε το μὲ τὸ κουτάλι· Τί θὰ λὲς καὶ σὺ παιδάκι μου πούρχεσαι ἀπὸ τὴ Λόντρα νὰ βλέπῃς τέτοια χάλια . . . ἄγνωστός τις γέρων φουστανελοφόρος στραφεὶς μοὶ εἶπεν· Ἐγὼ τὸν γνωρίζω τὸν πατέρα σου ἀπὸ τὰ 22 ἀπὸ τὴ Κρήτη· οὗτος ἦτον ὁ Κύριος Λ. . . .

—Ἀκούαμεν καὶ 'μεῖς μηχανὰς μηχανὰς, πιεστήρια, κίβδηλα· ὅλος ὁ κόσμος ἤθελε καὶ δὲν ἤθελεν ἐπίστευσεν ἀπὸ τὰ ὅσα ἤκουσεν ὅλα ἕνα σωρὸ ψεύματα, ἔλεγον ἄλλοι.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ ἀγανάκτησις τοῦ δημοσίου μετὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κυρίου Καρβούνη ἦτο τοιαύτη, ὥστε πολλὰ κατὰ συνέχειαν λεπτὰ ὁ Πρόεδρος ἐκωδώνιζε κραυγάζων πρὸς τοὺς κλητῆρας νὰ ἐκβάλουν τοῦ Δικαστηρίου ἄν· τινα ἔβλεπον θορυβοῦντα.

Προσεκλήθη μετ' ὀλίγον καὶ ὁ Κύριος Λάνδερερ, ὅστις κατέθεσε τὸν ὅρκον, τ' ὄνομά του, τὴν γέννησίν του, τὸ ἐπάγγελμά του, τὰ ἔτη του κ.τ.λ.

—Γνωρίζεις τὸν κατηγορούμενον ;

—Μάλιστα, Κύριε Πρόεδρε, ἀρκούντως καλῶς.

—Πρὸ πόσου καιροῦ τὸν γνωρίζεις ;

—Τὸν εἶχον ἰδεῖ διαφόρους φορὰς ἐν Ἀθήναις, καὶ πρό τινων ἐτῶν διαβὰς ἀπὸ Σμύρνης ἐφιλοξενήθην εἰς τὸν οἶκόν του.

—Γνωρίζεις τὸν Λουλούδαν ;

Μάλιστα . . . . ἦτον ὑπηρέτης μου εἰς τὸ φαρμακεῖον ὀλίγον καιρόν· δηλ. ἐδείκνυε κλίσιν τινὰ διὰ τὴν χημείαν, καὶ ἤρχετο καὶ κατεγίνετο εἰς τὸ πειραματικὸν αὐτῆς μέρος.

Ἐνταῦθα ὁ Κύριος Λάνδερερ ἐδιηγήθη τινὰ περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ Λουλούδα, καὶ τῆς ἀποπείρας αὐτοῦ κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ συνεταίρου του Χελιώτου.

—Εἶναι ἀληθὲς, Κύριε Λάνδερερ, ὅτι ἔλαβες κατὰ τὰ τέλη μαΐου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐπιστολὴν ἐκ Σμύρνης παρὰ τοῦ κατηγορουμένου, δι' ἧς οὗτος σοὶ ἔλεγε νὰ τῷ στείλῃς Νίκελον καὶ Σμάλτον ;

—Περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔλαβον ἐπιστολὴν τοῦ Κ. Ξένου μέσον ἑνὸς Καλλυγᾶ, δι' ἧς μοὶ ἐζήτει ἐκ μέρους τοῦ Λουλούδα τ' ἄνω εἴδη χρήσιμα εἰς τὴν ἀγγειοπλαστικήν· ἐπειδὴ δὲ δὲν τὰ εἶχον, τῷ ἀπήντησα ὅτι ἔγραψα εἰς Γερμανίαν ὅπως μοὶ τὰ πέμψουν.

—Ὅταν ἔλαβες τὴν παραγγελίαν ταύτην δὲν ὑπωπτεύθης τίποτε, Κύριε Λάνδερερ ; ἠρώτησεν ὁ Γρυπάρης.

—Μοὶ ἐφάνη παράδοξον τῳόντι πῶς ὁ Κύριος Ξένος ἐζήτει τὰ εἴδη ταῦτα.

—Τὰ εἴδη ταῦτα ! δηλ. τὸ Νίκελον καὶ Σμάλτον

λέγετε ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖα εις τὴν ἀγγειοπλαστικήν; ἠρώτησεν ὁ Κύριος Δαμιανός.

—Ὄχι .... δὲν λέγω τοῦτο .... ἐμπορεῖ νὰ ἦναι, πλὴν ὄχι τόσον ἀπολύτως ἀναγκαῖα.

—Σᾶς παρουσιάζω ἐνταῦθα, Κύριε Λάνδερερ, τὸ ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν λεξικὸν τοῦ Mackolock, ὅστις ῥητῶς εἰς τὴν λέξιν Νίκελον καὶ εἰς τὴν λέξιν Σμάλτον λέγει ὅτι τὰ εἴδη ταῦτα εἶναι ἀναγκαιότατα εἰς τὴν πηλοποιίαν.

—Μάλιστα .... δὲν ἀντιλέγω, εἶναι χρήσιμα εἰς τὴν πηλοποιίαν, πλὴν κατὰ πόσον εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα εἰς τὴν τέχνην, τοῦτο οἱ πηλοποιοὶ καὶ οἱ ἀγγγειοπλάσται τὸ γνωρίζουν κάλλιον ἐμοῦ.

Ὁ εἰσαγγελεὺς διετήρει τὴν σιωπὴν καὶ ἀπέφευγε τὰς ἐρωτήσεις· πλὴν ὁ ἀναγνώστης εἶναι δίκαιον νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι τὸ βούλευμα ὅπερ παρέπεμψε τὸν Κ. Ξένον ἐνταῦθα λέγει, ὅτι ἐρωτηθεὶς ὁ Κ. Λάνδερερ εἶπεν, ὅτι τὸ Νίκελον καὶ Σμάλτον δὲν εἶναι διόλου χρήσιμα εἰς τὴν ἀγγειοπλαστικὴν, ἀλλ' εἶναι χρήσιμα εἰς τὴν Κιβδηλείαν. Οἱ ἄνωθεν λόγοι τοῦ Κ. Λάνδερερ ἐξήγουν κάλλιστα ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοῦ βουλεύματος ἐνόθευσε τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων.

—Αὐτὸς ὁ Καλλιγᾶς, Κύριε Λάνδερερ, ποίου εἴδους ἄνθρωπος ἦτο, δύνασθε νὰ μᾶς τὸν περιγράψητε; ἠρώτησεν ὁ Γρυπάρης.

—Ἦτον ἕνας ἄνθρωπος μᾶλλον νέος, νομίζω.

—Ὄχι, τί εἴδους φυσιογνωμίαν εἶχεν; ἦτον ἥμερος, ἄγριος, καλοενδυμένος, ποίου εἴδους ἐντύπωσιν τὸ ἐξωτερικόν του σᾶς ἔκαμεν; ...

—Ἦτον εἷς τῶν συνήθων ἀνθρώπων· ἡ φυσιογνωμία του δὲν ἦτον ἀγρία· ἦτον ἁπλῶς ἐνδεδυμένος.

—Σᾶς ἐρωτῶ τίνος εἴδους ἄνθρωπον ἠθέλατε τὸν ἐκλάβει, τεχνίτην, βιομήχανον, ἔμπορον, ταξειδιώτην; ἐπηρώτησεν ὁ εἰσαγγελεύς.

—Ὡς τεχνίτην ἢ βιομήχανον μᾶλλον, ὅστις ἐταξείδευεν· ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Λάνδερερ.

—Ὡς τεχνίτην καὶ ὄχι ὡς Κύριον τῆς τάξεώς μας; εἶπεν ὁ εἰσαγγελεύς· (γέλωτες).... Εἶχεν ἀρκετὰ καλὸν θεωρητικόν;

—Ἦτο μᾶλλον εὔρωστος καὶ ὀλίγον ῥωμαλέος.

—Ἦτον εὔρωστος! καὶ ῥωμαλέος! (ὁ εἰσαγγελεὺς ἔλαβε σημειώσεις τινὰς κινῶν εἰρωνικῶς τὴν κεφαλήν του καὶ γελῶν). Δὲν ἤκουσας ἔκτοτε πλέον τίποτε περὶ αὐτοῦ τοῦ Καλλιγᾶ καὶ τοῦ Λουλούδα; στερεῶν τοὺς ὑέλους τῶν ὀφθαλμῶν του ἐπὶ τῶν ὤτων, καὶ διὰ τοῦ ἐρυθροῦ ῥινομάκτρου του σπογγίζων τὸ μέλινον ῥυάκιον, ὅπερ ἐκ τῆς ταμβακοφόρου προβοσκίδος του ἔῤῥεεν.

—Ὄχι· πλὴν μετ' ὀλίγον ἔλαβον ἄλλην τοῦ Κ. Ξένου ἐπιστολὴν, ἐν ᾗ ἐξεφράζετο πικρώτατα κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ Λουλούδα.

" Ἐν Σμύρνῃ τὴν 13 Ἰουλίου 1853.

„ Ἀξιότιμε φίλε Κύριε Λάνδερερ.

„ Σᾶς εἰδοποιῶ μὲ μεγάλην μου δυσαρέσκειαν ὅτι „ ὁ Λεωνίδας Λουλούδας δὲν τρέχει τὸν δρόμον ἐ„ κεῖνον ὅπου οἱ καλοὶ καὶ τίμιοι ἄνθρωποι τρέχουν· „ ἐγὼ τὸν ἐνηγκαλίσθην μὲ σκοπὸν ἀμοιβαίας ὠ„ φελείας διὰ τὸ ἔργον του νομίζων ὅτι εἶναι τι„ μίου χαρακτῆρος, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι αἱ σχέσεις „ του εἶναι μὲ ἄτομα τῆς ἐσχάτης κακοηθείας καὶ „ οἱ σκοποί του τείνουν εἰς πράξεις καταχθονίους, „ καὶ μίαν ἡμέραν θὰ ἐνοχοποιηθῇ ἐπὶ τοσοῦτον „ ὥστε δυσκόλως θὰ ἀποφύγῃ τὸ τουρκικὸν δεσμω„ τήριον· καὶ θὰ ἀνεχθῶ πώποτε νὰ μοὶ προσαφθῇ „ ὁ παραμικρὸς μῶμος εἰς τὴν ὑπόληψίν μου; διότι „ ἐδῶ ὁ κόσμος τὸν εἶδε νὰ μὲ πλησιάζῃ. Ἐγὼ τὸν „ εἶπον καὶ ἐσυμβούλευσα πολλά, ἀλλὰ φαίνεται „ ὅτι εἶναι τυφλωμένος ὁ νέος, καὶ τὰ ἐπακόλουθά „ του θὰ ἦναι δεινότατα. Σὲ παρακαλῶ, φίλε, νὰ „ ὁμιλίσῃς τῆς καλῆς μητρός του ὑπὸ μεγάλην ἐμ„ πιστοσύνην, διότι γνωρίζω ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν οἰ„ κογένειάν του, ἴσως καὶ ἀλλάξῃ φρόνημα· καὶ „ διὰ τὴν ἐγγύησιν τὴν ὁποίαν σᾶς ἔδωσα διὰ τὴν „ πρόβλεψιν τῶν χρωμάτων τὴν ἀναιρῶ ἀπὸ τοῦδε, „ διότι ὁ ἄφρων τοῦτος νέος μὲ ἐξέθεσε μὲ τὴν ἀπά„ την του 3000 δραχ. οἰκογενειάρχην· καὶ τὸ περί„ εργον, ὅτι γνωρίζει πῶς τὰς χρεωστῶ, ἀφοῦ τὸν „ εἶχον εἰς τὴν οἰκίαν μου ὡς τέκνον μου. Ἔχετε „ τὴν ἄδειαν νὰ διαβάσετε τὴν παροῦσάν μου μυ„ στικῶς εἰς τὴν καλὴν μητέρα του.

„ Σᾶς προσκυνῶ μετὰ τῆς Κυρίας σας καὶ εἶμαι

„ Θ. Ξένος. „

— Ἐγὼ ἀπήντησα συλλυπούμενος τὸν Κύριον Ξένον δι' ὅσα μὲ ἔγραφεν, ὡς ἀκολούθως:

" Τὴν 17 Ἰουλίου 1855 Ἀθῆναι.

„ Εὐγενέστατε Κύριε Πρόξενε.

„ Ἔλαβον τὸ ἀγαπητόν μου γράμμα σας· λυποῦ„ μαι ὅμως ἐπὶ τοῦ ἐμπεριεχομένου εἰς αὐτὸ τὸ ἀ„ φορῶν τὸν Λουλούδαν. Ἐλυπήθην πρὸς τούτοις „ ὅτι δώσαντες αὐτῷ πίστιν καὶ παραχωρήσαντες „ χρήματα θέλετε ἐπὶ τέλους ζημιωθῇ ἀντὶ νὰ λά„ βητε ὠφέλειαν τινά. Ἡ κοινωνία ἐφθάρη· εὐτυ„ χὴς ἐκεῖνος ὅστις δύναται νὰ ζήσῃ ἀπομεμακρυ„ σμένος ἀπὸ τὸν κόσμον· καθότι οὐδένα δύναται „ νὰ ἐμπιστευθῇ τις χωρὶς νὰ ἀπατηθῇ. Δὲν ἤλπι„ ζον ποτὲ νὰ ἀκούσω τὰ τοιαῦτα· αὐτὸς ἔπρεπε νὰ

Ὁ Καθηγητὴς τῆς χημείας Κύριος Λάνδερερ.

Ἰδὲ σελ. 163.

„ ὠφεληθῇ τῆς λαμπρᾶς ταύτης εὐκαιρίας τῆς ὑ-
„ μετέρας συνδρομῆς, καὶ νὰ φανῇ ἄξιος τοιαύτης
„ εὐνοϊκῆς προστασίας. Τὴν μητέρα του ἐπληροφό-
„ ρησα περὶ τῶν διατρεξάντων· αὕτη ἐλυπήθη τὰ
„ μέγιστα· ἀλλὰ τί νὰ τοῦ κάμῃ; μήπως θὰ τὴν
„ ἀκούσῃ καὶ ἀλλάξῃ τὸν βίον του; Μεγίστην
„ ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τοῦ νέου τούτου ἔχει
„ ὁ Κύριος Α. Μεταξᾶς, καθότι εἰς αὐ-
„ τὸν ὀφείλει τὴν ὕπαρξίν του.

„ Κἀγὼ θὰ τοῦ γράψω ὅτι ἤκουσα τοιαῦτα περὶ
„ τῆς διαγωγῆς του προτρέπων αὐτὸν νὰ ἀλλάξῃ
„ βίον· τὸ πρῶτον εἶναι νὰ ἀσφαλισθῆτε διὰ τὰ
„ χρήματά σας διὰ νὰ μὴ τὰ χάσετε, διότι ὁ ἄνθρω-
„ πος οὗτος ἀπερισκέπτως δύναται νὰ ἐγκαταλείψῃ
„ μίαν ἡμέραν τὸ κατάστημα Σμύρνης καὶ νὰ ἀφή-
„ σῃ τὰ πάντα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τυχόντος.
„ Γνωρίζω ὅτι δὲν ἔχετε ἀνάγκην τῆς συμβουλῆς
„ μου, ἀλλὰ τὸ πρὸς ὑμᾶς σέβας μου μὲ προτρέ-
„ πει νὰ σᾶς ἐκφρασθῶ οὕτως.

„ Περὶ τῶν δι' αὐτὸν χρωμάτων μὴν λάβετε ἔ-
„ γνοιαν· ἅμα φθάσουν θὰ τὰ κρατήσω δι' ἄλλην
„ εὐκαιρίαν.

„ Ὑποσημειοῦμαι μὲ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς
„ ὑμᾶς εἰλικρινοῦς φιλίας καὶ σεβασμοῦ ταπεινό-
„ τατος

„ Λάνδερερ „

—Ποία εἶναι ἡ ἰδέα σας διὰ τὸν κατηγορούμενον; δὲν ἐλάβετε ὑπονοίας ὅτι ἠδύνατο νὰ πράττῃ τι κακὸν μετὰ τοῦ Λουλούδα;

—Πάντοτε ἤκουσα πολλὰ καλὰ διὰ τὸν Κύριον Ξένον. Ὅσοι ἤρχοντο ἐκ Σμύρνης ἐδιηγοῦντο τὴν φιλοξενίαν του· ἤκουσα πάντοτε ὅτι ἦτο μεγαλόδωρος, τίμιος καὶ ἄνθρωπος πολλῆς ὑπολήψεως· καὶ τοιοῦτον τὸν εὗρον κἀγὼ ὅτε διέβην ἐκ Σμύρνης καὶ ἐφιλοξενήθην εἰς τὸν οἶκόν του.

—Κύριε Λάνδερερ, ἠκούσατε τίνι τρόπῳ ὁ Λουλούδας ἐδιηγήθη ὅτι κατεσκεύαζε τὰ κίβδηλα; ἠρώτησεν ὁ Κύριος Δαμιανός. Εἰπῆτέ μας, παρακαλοῦμεν τώρα, ὁποία εἶναι ἡ ἰδέα σας, καὶ ἂν φρονῆτε ὅτι κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἠδύνατο νὰ κατασκευάζῃ νομίσματα.

—Ἐὰν ὁ Λουλούδας δύναται κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον νὰ κατασκευάζῃ νομίσματα, ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀντὶ νὰ τὸν παιδεύσῃ, ἔπρεπε νὰ τῷ δώκῃ βραβεῖον ἑκατὸν λιρῶν, διότι ὑπερέβη κατὰ τὴν δύσκολον ταύτην τέχνην καὶ τοὺς Ἄγγλους, καὶ τοὺς Γάλλους, καὶ τοὺς Γερμανοὺς καὶ ὅλον τὸν πεφωτισμένον κόσμον, ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Λάνδερερ γελῶν.

—Λοιπὸν φρονεῖτε ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀδύνατον;

Τὸ κατ' ἐμὲ θεωρῶ ἕνα μῦθον τὸν τρόπον τοῦ Λουλούδα· καὶ εἶναι γελοῖον νὰ πιστεύῃ τις τὰ τοιαῦτα πράγματα· (ψιθυρισμοί, θόρυβος καὶ γέλωτες τοῦ ἀκροατηρίου).

—Σιωπή! σιωπή! κλητῆρες, ἐκβάλλετε ἔξω τοὺς θορυβοῦντας, ἠχῶν τὸν κώδωνα ἔκραξεν ὁ Πρόεδρος.

Κύριε Λάνδερερ! πάλιν ἠρώτησεν ὁ Κ. Δαμιανός, εἰς τὴν κατάθεσίν σας εἴπετε ὅτι ἠκούσατε ὅτι ὁ Κ. Ξένος καὶ πρὸ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως κατεσκεύαζε κίβδηλα. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μᾶς εἰπῆτε παρὰ τίνος τὸ ἠκούσατε;

—Ἐγὼ ποτὲ δὲν εἶπον τοιοῦτόν τι· ἰδοὺ τί εἶπον· ὅτε ἐφυλακίσθη ἐνταῦθα εἰς τὸν Μεδρεσὲ ὁ Κύριος Ξένος, ἡ εἴδησις διέτρεχε τὴν ἡμέραν ἐκείνην μετὰ διαφόρων φημῶν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τὰς Ἀθήνας ὅλας. Καθ' ὁδὸν ἀπήντησα τὸν Κύριον Π ..... ὅστις μοὶ ἔδωκε τὴν εἴδησιν ταύτην, καὶ ὅστις ὁμιλῶν περὶ τοῦ Κυρίου Ξένου μοὶ εἶπεν ὅτι δὲν πιστεύει τίποτε τούτων ὅλων, ἂν καὶ πολλοὶ διὰ νὰ ὑποστηρίξουν τὴν κατηγορίαν κηρύττουν ὅτι ὁ Κ. Ξένος καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως κατεσκεύαζε κίβδηλα· ἐγὼ μάλιστα ἐγέλασα καὶ εἶπον τότε ὅτι ὁ Κύριος Ξένος πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἦτο μεγαλέμπορος ἐν Βιέννῃ καὶ Ἀμστελοδάμῳ, καὶ ἐκεῖ δὲν εἶναι τόσον εὔκολον, καὶ ἂν θέλῃ τις, τοιαῦτα πράγματα νὰ γίνωνται.

Ὁ Γρυπάρης ἐῤῥούφα ἀδιακόπως δακτυλιὰν ἐπὶ δακτυλιᾶς ταμβάκον κατὰ τὴν διήγησιν ταύτην· εἶχε τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐπροσποιεῖτο ὅτι ἐλάμβανε σημειώσεις.

—Ἀλλ' ἂν ὑποθέσητε διὰ μίαν στιγμὴν, Κύριε Λάνδερερ, ὅτι εἶναι δυνατὸν διὰ τοῦ τρόπου τοῦ Λουλούδα νὰ κατασκευασθῶσι νομίσματα κυκλοφορίας, δύνασθε νὰ μᾶς εἰπῆτε πόσον χρειάζεται διάστημα χρόνου διὰ νὰ κατασκευασθῶσιν αἱ τρεῖς χιλιάδες τοῦ Λουλούδα; ἐπηρώτησεν ὁ Κ. Δαμιανός.

—Μ' ὅλον ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ὑποθέσω πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν πιστεύω, μ' ὅλον τοῦτο ἂν παραδεχθῶ τὴν νέαν ταύτην Νομισματοκοπίαν, διὰ νὰ κατασκευασθῇ ὁ ἄνωθεν ἀριθμὸς χρειάζονται δέκα, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἴσως ἔτη· (γέλωτες, καγχασμοί, καὶ τῶν ποδῶν κρότος).

—Σιωπή! σιωπή! κλητῆρες, διατί δὲν ἐκτελεῖτε τὰ χρέη σας; ἔκραξεν ὁ Πρόεδρος κωδωνίζων πολλὴν ὥραν.

—Μᾶς ἀρκεῖ... ἐκ μέρους μας δὲν ἔχομεν ἀνάγκην

ἄλλης ἐρωτήσεως· εἶπεν ὁ Κύριος Δαμιανὸς λίαν ηὐχαριστημένος.

Ἐπὶ τῆς μελαγχολικῆς φυσιογνωμίας τοῦ φυλακισμένου πρώτην φορὰν μετὰ ἓν ἔτος διεχέοντό τινες ἀκτῖνες παρηγορίας.

— Καθίσατε... εἶπεν ὁ Πρόεδρος.

Καὶ ὁ δεύτερος οὗτος μάρτυς τῆς κατηγορίας, διὰ τοῦ ὁποίου τὴν ἀπουσίαν ὁ Γρυπάρης τοσοῦτον ἀνησύχει καὶ ἀπῄτει ἀναβολὴν τῆς δίκης, ἐκάθισεν.

Ὁ εἰσαγγελεὺς ἦτον ὡς ἐσβεσμένος· τὸ ἀρειμάνιον αὐτοῦ, τὸ ἀγέρωχον, τὸ κουνιστόν του, τὸ εἰρωνικόν του, μεθ' ὧν κατ' ἀρχὰς ἐπαρουσιάσθη καὶ ἐβρόντα ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὡς ξένα πτερὰ ἔπεσον ἀπὸ τοῦ σώματός του, καὶ μετεβλήθη εἰς τί, δὲν γνωρίζω, ἄξιον οἴκτου. Ὅσον ἔβλεπε τὸ μέρος, ὅπερ τὸ ἀκροατήριον ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου ἐλάμβανε, καὶ ἀνεγίνωσκεν ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν ἐνόρκων τὴν πλήρη αὐτῶν πεποίθησιν ὑπὲρ τῆς ἀθωότητός του, ὅσον ἤκουε τὰς καταθέσεις τῶν πραγματογνωμόνων, τοὺς ὁποίους οὗτος προσεκάλεσεν ὅπως διὰ τούτων ὑποστηρίξῃ τὴν κατηγορίαν, ὑπεσείετο.

Ὁποία κωμῳδία ἀπαράμιλλος ἤθελε παρασταθῆ ἂν ὁ Λουλούδας ἦτον ἐνταῦθα! Ὁ Λουλούδας μετὰ τοῦ Γρυπάρη ἀναβαίνων ἐπὶ τῆς σκηνῆς στενοχωρούμενος παρ' ὅλων τῶν μερῶν ἐκ τῶν ἐρωτήσεων τῶν Δικηγόρων καὶ Ἐνόρκων ἤθελεν ὁμολογήσει τὴν ἀλήθειαν· ἤθελε πραγματικῶς ὁ Λουλούδας παίξει τὸ πρόσωπον τοῦ Κὼξ, καὶ ὁ Γρυπάρης ἐκεῖνο τοῦ Μπὼξ· δηλ. ἤθελε παρασταθῆ κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1856 εἰς Ἀθήνας ἡ περίφημος ἐκείνη κωμῳδία τοῦ Κὼξ καὶ Μπὼξ ἡ τοσοῦτον ἀστεία, ἡ τοσοῦτον διασκεδαστική, ἡ τοσοῦτον εὐφυής, ἡ τοσοῦτον δημοτική, ἥτις συχνάκις παρίσταται εἰς τὸ τοῦ Λονδίνου θέατρον Χαϊμάρκετ, καὶ τὴν ὁποίαν ὁ ἀγγλικὸς λαὸς ποτὲ δὲν βαρύνεται νὰ βλέπῃ. Τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν ὑστερήθη τῆς κωμῳδίας ταύτης, διότι ἡ οἰκοδέσποινα τοῦ Κὼξ καὶ Μπὼξ, ὁ Σκαλιστήρης, λέγομεν, εἶχεν ἀρκετὸν προγνωστικὸν νὰ μὴν ἀφήσῃ τοὺς δύο τούτους μεγάλους κωμῳδοὺς τῆς ἡμέρας νὰ συναπαντηθῶσιν εἰς Ἀθήνας, καὶ τοὺς διεχώρισεν ἀποπέμψας τὸν μὲν Κὼξ εἰς Σμύρνην, τὸν δὲ Μπὼξ ἀφήνων ἔρημον καὶ μοναχὸν ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος τῆς εἰσαγγελίας.

Προσεκλήθη καὶ ὁ φαρμακοποιὸς Κύριος Κρίνος, κατέθεσε καὶ οὗτος τὴν γέννησίν του, τὰ ἔτη του, τὸ ἐπάγγελμά του, καὶ ἔδωκε τὸν ὅρκον ὅτι θὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν, γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν· ἠρωτήθη τί φρονεῖ περὶ τοῦ τρόπου, δι' οὗ λέγει ὁ Λουλούδας ὅτι κατεσκεύασε τὰ νομίσματα.

— Πρέπει, Κύριοι, ποτέ τις νὰ μὴν ἐπεσκέφθῃ Νομισματοκοπεῖον διὰ νὰ πιστεύῃ τὰ τοιαῦτα, ἢ μᾶλλον ν' ἀγνοῇ παντάπασιν τὴν πρόοδον τῆς τέχνης ταύτης. Πιστεύσατε, Κύριοι, ὅτι ἡ κατασκευὴ ἑνὸς νομίσματος δὲν εἶναι τόσον εὔκολον πρᾶγμα. Τὸ κίβδηλον νόμισμα διὰ νὰ κυκλοφορῇ, πρέπει νὰ ὁμοιάζῃ καὶ κατὰ τὸν ἦχον, καὶ τὸ πάχος, καὶ τὸ ἀλύγιστον, καὶ μέγεθος, καὶ στιλπνότητα· ἐν ἑνὶ λόγῳ νὰ ἦναι ἐντελὲς ὡς τὸ γνήσιον· ἄλλως θέλει προδοθῇ ἀμέσως ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὰς ἀγοράς· καὶ κατὰ τὸν τρόπον, δι' οὗ διηγεῖται ὁ Λουλούδας ὅτι κατεσκεύαζε τὰ κίβδηλα, εἶναι ἀδύνατον νὰ προαχθῇ νόμισμα τέλειον· καθότι ὅσον στερεῶς καὶ ἂν ὑποθέσητε ὅτι ἡ φῶλα, ὡς οὗτος τὴν ὀνομάζει, ἐτίθετο μεταξὺ τῶν δύο σφραγίδων, ἐπειδὴ εἰς μίαν κατεβασιὰν τῆς βαρειᾶς δὲν ἐκόπτετο, ἀλλ' ἀπητοῦντο δύο ἢ τρεῖς (ὡς οὗτος ὁμολογεῖ), ἡ φῶλα αὕτη ὡς μέταλλον ἐλιξικὸν εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ μετακινηθῇ τῆς θέσεώς της, καὶ τότε εἰς κάθε κατεβασιὰν τῆς βαρειᾶς, ἕνεκα τῆς ἀντωθήσεως, θέλει γείνει μία διαφορετικὴ ἐκτύπωσις· καὶ ὅταν τὸ νόμισμα κοπῇ ἐπὶ τούτου, θέλει γείνει μία σύγχυσις τριῶν ἢ τεσσάρων διαφόρων ἐκτυπώσεων, δηλ. ὅσων κατεβασιῶν ἐχρειάσθησαν διὰ νὰ κοπῇ. Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ Λουλούδα ἦτον ἐν χρήσει κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ὅτε ἡ τέχνη τῆς Νομισματοποιΐας ἦτον εἰς τὰ σπάργανά της. Διὸ βλέπομεν ἐπί τινων τῶν ἀρχαίων νομισμάτων τὴν ἀτέλειαν τὴν ὁποίαν σᾶς εἶπον.

Ἐνταῦθα ὁ Κύριος Κρίνος ἀνέλυσεν ἐπιστημονικώτερον τὸ μέρος τοῦτο· ἐξήγησε τί ἐστιν εἰδικὴ βαρύτης τῶν μετάλλων τί ἐστι νομισματοκοπεῖον· ἔφερε μαρτυρίας τινῶν ἐφευρετῶν καὶ συντεινάντων εἰς τὴν πρόοδον τῆς τέχνης, καὶ μετὰ πολλῆς λεπτότητος ἀπέδειξε τοὺς εἰσαγγελεῖς, πρωτοδίκας καὶ ἐφέτας μας κολυμβῶντας ἐντὸς τῆς παχυλωτέρας ἀμαθείας, μὴ γιγνώσκοντας οὐδὲ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ τῆς χημείας. Ἐπεραίωσε δὲ τὸν λόγον του προσθέτων ὅτι ὁ γύρος τῶν ταλλήρων εἶναι δυσκολώτερον μέρος, καὶ πρὸ πάντων τῶν τουρκικῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι τῆς τελευταίας τελειοποιήσεως ἔργα· καὶ στρέψας τὰ βλέμματα πρὸς τὸ ἔδαφος, οἰκτείρων τρόπον τινὰ τὴν κατάστασίν μας, προσέθεσεν, ὅτι εἶναι γελοιωδέστατον καὶ παράλογον νὰ πιστεύωμεν, ὅτι διὰ τῆς ῥίνης τῶν καταποτίων κατεσκευάζοντο οἱ γύροι οὗτοι, καὶ μάλιστα ἀφοῦ πλέον τὸ μέταλλον ἦτο ψυχρότατον.

Ὁ Γρυπάρης ὡς οἱ χωρικοὶ τῆς Μηκώνου ἵστατο μετὰ χαίνοντος στόματος κρατῶν τοὺς ὕελους του ἀπλανεῖς καὶ ἠκροάζετο· καὶ ἐξ ἑνὸς μὲν ἠδύνετο εἰς τὸ μάθημα τῆς τέχνης, ἠσχύνετο δ' ἐξ ἄλλου δι' ὅ,τι κατώρθωσεν· εὐφραίνετο ἐξ ἑνὸς, διότι ἐκ τῶν κατω-

Ὁ Καθηγητὴς Στροῦμπος.

Ἰδὲ σελ. 159.

„ ὠφεληθῇ τῆς λαμπρᾶς ταύτης εὐκαιρίας τῆς ὑ„ μετέρας συνδρομῆς, καὶ νὰ φανῇ ἄξιος τοιαύτης „ εὐνοϊκῆς προστασίας. Τὴν μητέρα του ἐπληροφό„ ρησα περὶ τῶν διατρεξάντων· αὕτη ἐλυπήθη τὰ „ μέγιστα· ἀλλὰ τί νὰ τοῦ κάμῃ; μήπως θὰ τὴν „ ἀκούσῃ καὶ ἀλλάξῃ τὸν βίον του; Μεγίστην „ ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τοῦ νέου τούτου ἔχει „ ὁ Κύριος Α. Μεταξᾶς, καθότι εἰς αὐ„ τὸν ὀφείλει τὴν ὕπαρξίν του.

„ Κἀγὼ θὰ τοῦ γράψω ὅτι ἤκουσα τοιαῦτα περὶ „ τῆς διαγωγῆς του προτρέπων αὐτὸν νὰ ἀλλάξῃ „ βίον· τὸ πρῶτον εἶναι νὰ ἀσφαλισθῆτε διὰ τὰ „ χρήματά σας διὰ νὰ μὴ τὰ χάσετε, διότι ὁ ἄνθρω„ πος οὗτος ἀπερισκέπτως δύναται νὰ ἐγκαταλείψῃ „ μίαν ἡμέραν τὸ κατάστημα Σμύρνης καὶ νὰ ἀφή„ σῃ τὰ πάντα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τυχόντος. „ Γνωρίζω ὅτι δὲν ἔχετε ἀνάγκην τῆς συμβουλῆς „ μου, ἀλλὰ τὸ πρὸς ὑμᾶς σέβας μου μὲ προτρέ„ πει νὰ σᾶς ἐκφρασθῶ οὕτως.

„ Περὶ τῶν δι' αὐτὸν χρωμάτων μὴν λάβετε ἔ„ γνοιαν· ἅμα φθάσουν θὰ τὰ κρατήσω δι' ἄλλην „ εὐκαιρίαν.

„ Ὑποσημειοῦμαι μὲ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς „ ὑμᾶς εἰλικρινοῦς φιλίας καὶ σεβασμοῦ ταπεινό„ τατος

„ Λάνδερερ „

—Ποία εἶναι ἡ ἰδέα σας διὰ τὸν κατηγορούμενον; δὲν ἐλάβετε ὑπονοίας ὅτι ἠδύνατο νὰ πράττῃ τι κακὸν μετὰ τοῦ Λουλούδα;

—Πάντοτε ἤκουσα πολλὰ καλὰ διὰ τὸν Κύριον Ξένον. Ὅσοι ἤρχοντο ἐκ Σμύρνης ἐδιηγοῦντο τὴν φιλοξενίαν του· ἤκουσα πάντοτε ὅτι ἦτο μεγαλόδωρος, τίμιος καὶ ἄνθρωπος πολλῆς ὑπολήψεως· καὶ τοιοῦτον τὸν εὗρον κἀγὼ ὅτε διέβην ἐκ Σμύρνης καὶ ἐφιλοξενήθην εἰς τὸν οἶκόν του.

—Κύριε Λάνδερερ, ἠκούσατε τίνι τρόπῳ ὁ Λουλούδας ἐδιηγήθη ὅτι κατεσκεύαζε τὰ κίβδηλα; ἠρώτησεν ὁ Κύριος Δαμιανός. Εἰπῆτέ μας, παρακαλοῦμεν τώρα, ὁποία εἶναι ἡ ἰδέα σας, καὶ ἂν φρονῆτε ὅτι κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἠδύνατο νὰ κατασκευάζῃ νομίσματα.

—Ἐὰν ὁ Λουλούδας δύναται κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον νὰ κατασκευάζῃ νομίσματα, ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἀντὶ νὰ τὸν παιδεύσῃ, ἔπρεπε νὰ τῷ [illegible] βραβεῖον ἑκατὸν λιρῶν, διότι ὑπερέβη κατὰ [illegible] δύσκολον ταύτην τέχνην καὶ τοὺς Ἄγγλους, τοὺς Γάλλους, καὶ τοὺς Γερμανοὺς καὶ ὅλον τὸν [illegible]ισμένον κόσμον, ἀπεκρίθη ὁ Κύριος Λάνδερερ

—Λοιπὸν φρονεῖτε ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀδύνατον;

Τὸ κατ' ἐμὲ θεωρῶ ἕνα μῦθον τὸν τρόπον τοῦ Λουλούδα· καὶ εἶναι γελοῖον νὰ πιστεύῃ τις τὰ τοιαῦτα πράγματα· (ψιθυρισμοί, θόρυβος καὶ γέλωτες τοῦ ἀκροατηρίου).

—Σιωπή! σιωπή! κλητῆρες, ἐκβάλλετε ἔξω τοὺς θορυβοῦντας, ἠχῶν τὸν κώδωνα ἔκραξεν ὁ Πρόεδρος.

Κύριε Λάνδερερ! πάλιν ἠρώτησεν ὁ Κ. Δαμιανός, εἰς τὴν κατάθεσίν σας εἴπετε ὅτι ἠκούσατε ὅτι ὁ Κ. Ξένος καὶ πρὸ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως κατεσκεύαζε κίβδηλα. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μᾶς εἰπῆτε παρὰ τίνος τὸ ἠκούσατε;

—Ἐγὼ ποτὲ δὲν εἶπον τοιοῦτόν τι· ἰδοὺ τί εἶπον· ὅτε ἐφυλακίσθη ἐνταῦθα εἰς τὸν Μεδρεσὲ ὁ Κύριος Ξένος, ἡ εἴδησις διέτρεχε τὴν ἡμέραν ἐκείνην μετὰ διαφόρων φημῶν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τὰς Ἀθήνας ὅλας. Καθ' ὁδὸν ἀπήντησα τὸν Κύριον Π..... ὅστις μοὶ ἔδωκε τὴν εἴδησιν ταύτην, καὶ ὅστις ὁμιλῶν περὶ τοῦ Κυρίου Ξένου μοὶ εἶπεν ὅτι δὲν πιστεύει τίποτε τούτων ὅλων, ἂν καὶ πολλοὶ διὰ νὰ ὑποστηρίξουν τὴν κατηγορίαν κηρύττουν ὅτι ὁ Κ. Ξένος καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως κατεσκεύαζε κίβδηλα· ἐγὼ μάλιστα ἐγέλασα καὶ εἶπον τότε ὅτι ὁ Κύριος Ξένος πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἦτο μεγαλέμπορος ἐν Βιέννῃ καὶ Ἀμστελοδάμῳ, καὶ ἐκεῖ δὲν εἶναι τόσον εὔκολον, καὶ ἂν θέλῃ τις, τοιαῦτα πράγματα νὰ γίνωνται.

Ὁ Γρυπάρης ἐῤῥούφα ἀδιακόπως δακτυλιὰν ἐπὶ δακτυλιᾶς ταμβάκον κατὰ τὴν διήγησιν ταύτην· εἶχε τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐπροσποιεῖτο ὅτι ἐλάμβανε σημειώσεις.

—Ἀλλ' ἂν ὑποθέσητε διὰ μίαν στιγμήν, Κύριε Λάνδερερ, ὅτι εἶναι δυνατὸν διὰ τοῦ τρόπου τοῦ Λουλούδα νὰ κατασκευασθῶσι νομίσματα κυκλοφορίας, δύνασθε νὰ μᾶς εἰπῆτε πόσον χρειάζεται διάστημα χρόνου διὰ νὰ κατασκευασθῶσιν αἱ τρεῖς χιλιάδες τοῦ Λουλούδα; ἐπηρώτησεν ὁ Κ. Δαμιανός.

—Μ' ὅλον ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ὑποθέσω πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν πιστεύω, μ' ὅλον τοῦτο ἂν παραδεχθῶ τὴν νέαν ταύτην Νομισματοκοπίαν, διὰ νὰ κατασκευασθῇ ὁ ἄνωθεν ἀριθμὸς χρειάζονται δέκα, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἴσως ἔτη· (γέλωτες, καγχασμοί, καὶ τῶν ποδῶν κρότος).

—Σιωπή! σιωπή! κλητῆρες, διατί δὲν ἐκτελεῖτε τὰ χρέη σας; ἔκραξεν ὁ Πρόεδρος κωδωνίζων πολλὴν ὥραν.

—Μᾶς ἀρκεῖ... ἐκ μέρους μας δὲν ἔχομεν ἀνάγκην

Ai Sig.ri

Giorgio Colenzo e C.

Smirne

Col vapore

1 8..

[illegible] Πασσάρ

[illegible] 2 [illegible]

[illegible] 10 [illegible]

[illegible] 15 [illegible]

„ Ἡ ἐν Λονδίνῳ

“ Ἑλληνικὴ Πρεσβεία.

“ Ἐν Λονδίνῳ τὴν 10/22 Μαΐου, 1857.

„ Ἀρ. 133.

“ Κύριε,

„ Ἔλαβον τὴν πρὸς ἐμὲ ἀναφοράν σας τῆς „ 20 ἱσταμένου καὶ κατὰ τὴν αἴτησίν σας ἀπο- „ στέλλω αὐτὴν σήμερον εἰς Ἀθήνας.

„ Δέξασθε, Κύριε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαι- „ ρέτου μου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεως.

„ Ὁ Πρέσβυς

„ Σ. Τρικούπης.

„ Τῷ Κυρίῳ Κυρίῳ Στεφάνῳ Ξένῳ

„ κ.τ.λ. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

„ Εἰς Λονδῖνον.„

—

Ἰδοὺ καὶ τὰ πιστοποιητικὰ τῶν ὀκτὼ ἐντίμων ἀνδρῶν:

“ Οἱ ὑποφαινόμενοι βεβαιοῦμεν ὡς αὐτόπται καὶ „ αὐτήκοοι ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν ἐν τῇ δίκῃ τοῦ „ Κυρίου Θ. Ξένου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρ- „ κων, ὁ εἰσαγγελεὺς Κύριος Γ. Γρυπάρης ἀγορεύων „ ὡμίλησε περὶ ἀποδεικτικοῦ ἀγορᾶς νικέλου ἀξίας „ ἓξ χιλιάδων ἀριθ. 6000 φιορινίων, τὸ ὁποῖον δῆ- „ θεν ὁ Γ. Κλέντζος ἐπώλησε τῷ Λουλούδᾳ, ὅτι ἐ- „ κράτει εἰς χεῖρας καὶ ἐπεδείκνυεν εἰς τοὺς ἐνόρ- „ κους χαρτὶ, ὡς δῆθεν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀποδει- „ κτικόν· ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ τούτου ἐστήριζε „ τὴν, κατ' αὐτὸν, βεβαιότητα τοῦ ἐγκλήματος, καὶ „ ὅτι μετὰ πολλῆς ἐμφάσεως ἐπανελάμβανεν: “ ἓξ „ χιλιάδων φιορινίων νίκελον ἐπρο- „ μηθεύθη· πρὸς τίνα σκοπόν; διὰ τὴν „ κατασκευὴν κιβδήλων νομισμάτων. „ Ποῦ εὗρεν ὁ Λουλούδας ἓξ χιλιάδας „ φιορίνια; τὰς ἔδωκεν ὁ Ξένος, διότι „ διὰ λογαριασμόν του ἐγένετο ἡ προ- „ μήθεια, ἀφοῦ τὸ νίκελον ἐχρειάζετο „ διὰ τὴν κιβδηλοποιίαν.„

„ Ἀθῆναι τῇ 25 Δεκεμβρίου 1856.

„ Κ. Λεβίδης, δημοσιογράφος.
„ Ι. Μ. Δαμιανὸς, δικηγόρος.
„ Βαπτιστὴς Δρόσος, ἔνορκος.
„ Χ. Μ. Πατίχας, „
„ Χ. Ζῶτος, „

—

“ Κύριε Θ. Ξένε.

„ Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰανουαρίου 1857.

„ Ἐνθυμοῦμαι τρανῶς ὅτι κατὰ τὴν ποινικὴν δί- „ κην σας ὁ Κύριος Εἰσαγγελεὺς ἀναπτύσσων τὴν „ καθ' ὑμῶν κατηγορίαν ἀνέφερε περί τινος ἀποδεικτι- „ κοῦ ἀγορᾶς νικέλου ἐκ φιορινίων ἓξ χιλιάδων, καὶ „ ὅτι μάλιστα τὴν στιγμὴν ἐκείνην μὲ εἴπετε μὲ ἔκ- „ πληξίν σας ὅτι τοιοῦτον ἀποδεικτικὸν δὲν εἶναι „ δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ· ἀλλ' ἡ μνήμη μου δὲν μὲ βοηθεῖ „ νὰ ἐνθυμηθῶ πλειότερόν τι τούτου.

„ Σᾶς ἀσπάζομαι.

„ πρόθυμος φίλος σας

„ Διομ. Κυριακοῦ.„

—

“ Κύριε Θεόδ. Ξένε,

„ Ἐνθυμοῦμαι τρανῶς καὶ ἐγὼ ὅτι κατὰ τὴν ποι- „ νικὴν δίκην σας ὁ Κύριος Εἰσαγγελεὺς ἐστήριξε „ τὴν κατηγορίαν μεταξὺ ἄλλων καὶ εἰς ἓν ἀποδει- „ κτικὸν ἀγορᾶς νικέλου ἐκ πολλῶν χιλιάδων φιο- „ ρινίων, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν μοὶ ἐπεδείχθη, καὶ ἀνέ- „ πτυξε διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του ὅτι ἀγορὰ τοσού- „ του νικέλου βεβαίως ἐγένετο πρὸς σκοπὸν κιβδη- „ λοποιίας.

„ Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Ἰανουαρίου 1857.

„ Πρόθυμος φίλος σας

„ Μ. Ῥενιέρης, δικηγόρος.„

—

" Ὁ ὑποφαινόμενος δηλοποιῶ ὅτι ὁ Εἰσαγγελεὺς
„ ἀγορεύων ποτὲ κατὰ τοῦ Κυρίου Θ. Ξένου ἀνέ-
„ φερεν ὡς ἐπιχείρημα καὶ τὴν τοῦ νικέλου nickel
„ γενομένην ἀγορὰν ὡς ἐπιβαρυντικὴν δῆθεν περί-
„ στασιν.

„ ὁ ἔνορκος
„ Δ. Σ. Στροῦμπος.

„ Τὴν 15 Μαρτίου 1857 Ἀθῆναι. „

—

Ἰδοὺ ἤδη καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης διαβιβασθεῖσα ἡμῖν μέσον τῆς ἐνταῦθα Β. Ἑλλ. Πρεσβείας:

„ Ἡ ἐν Λονδίνῳ
„ Ἑλληνικὴ Πρεσβεία.
„ Ἐν Λονδίνῳ τὴν 18/30 Ἰουνίου, 1857.
„ Ἀρ. 156.
„ Κύριε,
„ Τὸ Βασιλικὸν ὑπουργεῖον λαβὸν γνῶσιν τῆς
„ ὑμετέρας ἀναφορᾶς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20 Μαΐου
„ μοὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν μετὰ ἐπισημειώσεως τοῦ
„ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ἣν κοινοποιῶ
„ ὑμῖν ὀπισθόγραφον εἰς ἀπάντησιν τῶν ὑμετέρων
„ αἰτήσεων ἐπισυνάπτων καὶ τὸ ἀναφερόμενον ἀντί-
„ γραφον.
„ Δέξασθε, Κύριε, τὴν διαβεβαίωσιν
„ τῆς ἐξαιρέτου μου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεως,
„ Ὁ Πρέσβυς
„ Σ. Τρικούπης.
„ Τῷ Κυρίῳ Κυρίῳ Στεφάνῳ Ξένῳ
„ κ.τ.λ. κ.τ.λ κ.τ.λ.
„ Εἰς Λονδῖνον."

Ἀντίγραφον.

„ Ἐπιστρέφεται πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν
„ ὑπουργεῖον μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι μόνος ὁ διά-
„ δικος Θ. Ξένος δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τῇ
„ ἀδείᾳ τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν Ἐφετῶν ἀντίγραφον
„ τῶν ζητουμένων ἐγγράφων, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθ.
„ 43 τῆς Ποιν. δικονομίας.
„ Τῷ Κ. Μῆλερ δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν, ἤ-
„ μὴ ἄδειαν τοῦ νὰ χορηγήσῃ ἀντίγραφον τῆς ἀγο-
„ ρεύσεως, ὡς μὴ ἔχοντες πρὸς τοῦτο ἁρμοδιότητα.
„ Περὶ δὲ τοῦ ἐγγράφου τῶν 6,000 φιορινίων,
„ περὶ οὗ ἐν τῇ παρούσῃ γίνεται λόγος, ὁ Ἀντει-
„ σαγγελεὺς Κύριος Γρυπάρης ἐδήλωσεν ἤδη ὅτι
„ δὲν ὑπῆρξεν, οὔτε ἐποίησέ ποτε χρῆσιν τοιούτου,
„ ἀλλὰ τοῦ ἤδη, πρὸς ἁπλῆν πληροφορίαν τοῦ
„ ὑπουργείου, ἐν ἀντιγράφῳ ἐπισυναπτομένου.
„ Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Μαΐου 1857.
„ Ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης
„ (ὑπογ) Μ. Σκαλιστήρης."

Ἰδοὺ καὶ τοῦ διαδίκου ἡ ἀναφορὰ τὴν ὁποίαν ζητεῖ ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, καὶ τὴν ὁποίαν ὁ διάδικος τοῦ ἔπεμψεν ἐξ Ἀθηνῶν κἀγὼ μέσον τοῦ Κ. Σ. Τρικούπη τοῦ ἔπεμψα ἀντίγραφον· τί λοιπὸν παρεπάνω ζητεῖ ὁ Σκαλιστήρης, δὲν ἀντιφάσκει ὁ ὑπουργός; ἔδωσεν ἀπάντησιν εἰς ταύτην; ὄχι· ἔδωσεν εἰς ἐκείνην τῆς πρώτης ὀκτωβρίου; ὄχι· ἔδωσε τοὐλάχιστον εἰς τὴν τρίτην αἴτησιν τοῦ ἰδίου κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα; ὄχι· ἕως πότε λοιπὸν ὁ διάδικος ἔπρεπε νὰ ζητῇ, ἀφοῦ τετράκις τὴν ἐζήτησεν;

" Διὰ δύο προλαβουσῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἀνα-
„ φορῶν μου ἐξήτησα νὰ μοὶ χορηγηθῇ παρὰ τῆς
„ Εἰσαγγελίας ἀντίγραφον τῆς ἀποδείξεως τοῦ Κ.
„ Γεωρ. Κλέντσου, βεβαιοῦντος δῆθεν ὅτι ἐπληρώθη
„ παρὰ τοῦ Δ. Λουλούδα 6000 φιορίνια, δι' ἀντίτι-
„ μον νικέλου προμηθευθέντος παρ' αὐτοῦ. Εἰς
„ ἀπάντησιν τῆς ἀναφορᾶς μου ἀνέφερεν ἡ εἰσαγγε-
„ λία πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ὅτι εἰς τὴν δικογραφίαν
„ ὑπάρχει ἔγγραφος ἀπόδειξις τοῦ Κ. Φλωρίου
„ Κλέντσου, διὰ φιορίν. 60 περίπου. Μολονότι ἡ
„ αἴτησίς μου ἦτο σαφής, ἡ ἀπάντησις δὲν ἦτο σύμ-
„ φωνος μὲ αὐτήν· καὶ βιάζομαι νὰ ἐπαναλάβω
„ τὴν αἴτησίν μου. Ὁ ὑποστηρίξας τὴν κατ' ἐμοῦ
„ κατηγορίαν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ Κύριος Γρυπάρης
„ ἔκαμε χρῆσιν τῆς ἐγγράφου ἀποδείξεως τοῦ Κ.
„ Φλωρίου Κλέντζου ἐκ φιοριν. ἑξήκοντα περίπου,
„ καὶ ὑποπτεύσας περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῆς πα-
„ ρουσίασε τὴν ἀπόδειξιν μὲ διάφορα σχήματα τῶν
„ χειρῶν του καὶ τοῦ προσώπου πρὸς τοὺς Κυρίους
„ ἐνόρκους, ἐκφράζων διὰ τῶν σχημάτων αὐτῶν τὰς
„ ὑπονοίας του. Ἀκολούθως ἀνέγνωσε μεγαλοφώνως
„ ἑτέραν ἀπόδειξιν ἓξ χιλιάδων, καὶ ἐπὶ τῆς ἀπο-
„ δείξεως ταύτης ἐστήριξε κατὰ μέγα μέρος τὴν
„ κατ' ἐμοῦ κατηγορίαν. Οἱ συνήγοροί μου διεμαρ-
„ τυρήθησαν καὶ ἔψευσαν τὴν ἀπόδειξιν ταύτην
„ ζητήσαντες ἀμέσως αὐτήν, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ
„ διακόψῃ τὴν ἀγόρευσίν του ἵνα μὴ χάσῃ τὴν
„ σειρὰν τῶν ἰδεῶν του. Τῆς δευτέρας ταύτης ἀπο-
„ δείξεως, τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσεν ὁ ἀντεισαγγελεὺς
„ Κ. Γρυπάρης ἐπὶ ἀκροατηρίου, καὶ τὴν ὁποίαν
„ ἐνθυμοῦνται οἱ ἔνορκοι, οἱ ἀκροαταὶ καὶ οἱ συνή-
„ γοροί μου, ζητῶ νὰ βεβαιωθῇ ἡ ὕπαρξις, ἄλλως

„ τοιοῦτον ἔγγραφον δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἐν τῇ δικογρα-
„ φίᾳ· καὶ δικαιοῦμαι νὰ παραπονοῦμαι ὅτι ἡ κατ'
„ ἐμοῦ κατηγορία ἐστηρίχθη οὐ μόνον εἰς ψευδεῖς
„ ἀποδείξεις, ἀλλὰ καὶ εἰς πλαστάς. Παρακαλῶ
„ λοιπὸν νὰ βεβαιωθῇ ἐὰν ποτὲ ὑπῆρξε τοιοῦτον ἐν
„ τῇ δικογραφίᾳ καὶ παρὰ τίνος ἐπαρουσιάσθη.
„ Δὲν ἀρκοῦμαι, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, εἰς τὴν ἄδολον
„ καὶ εὐσυνείδητον ἑτοιμηγορίαν δώδεκα εὐσεβά-
„ στων καὶ ἐντίμων συμπολιτῶν μου, οἵτινες, ὡς ἐν-
„ θυμεῖσθε, μετ' ἀγανακτήσεως ἀπέκρουσαν τὴν
„ κατ' ἐμοῦ κατηγορίαν, καὶ ἐβεβαίωσαν τὴν ἀθω-
„ ότητά μου· θέλω νὰ πείσω τοὺς συμπολίτας μου,
„ μετὰ τῶν ὁποίων συνηγωνίσθην διὰ τὴν ἀνεξαρτη-
„ σίαν τῆς πατρίδος, συνέζησα καὶ συνεκινδύνευσα,
„ ὅτι ἡ κατ' ἐμοῦ κατηγορία ἦτο σκευωρία διὰ τὴν
„ ὕπαρξιν τῆς ὁποίας ἐχαλκεύθησαν καὶ ἐπράχθη-
„ σαν ψευδεῖς ἀποδείξεις.

„ Ἀθῆναι, 10 Νοεμβρίου 1856.

„ Εὐπειθέστατος

„ Θ. Ξένος.„

Ἐντεῦθεν ἄρχονται ἤδη αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων, πρώτη τῶν ὁποίων εἶναι ἡ τοῦ Κυρίου Θεοδώρου Ξένου, καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὁποίων ἐπικαλούμεθα τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν.

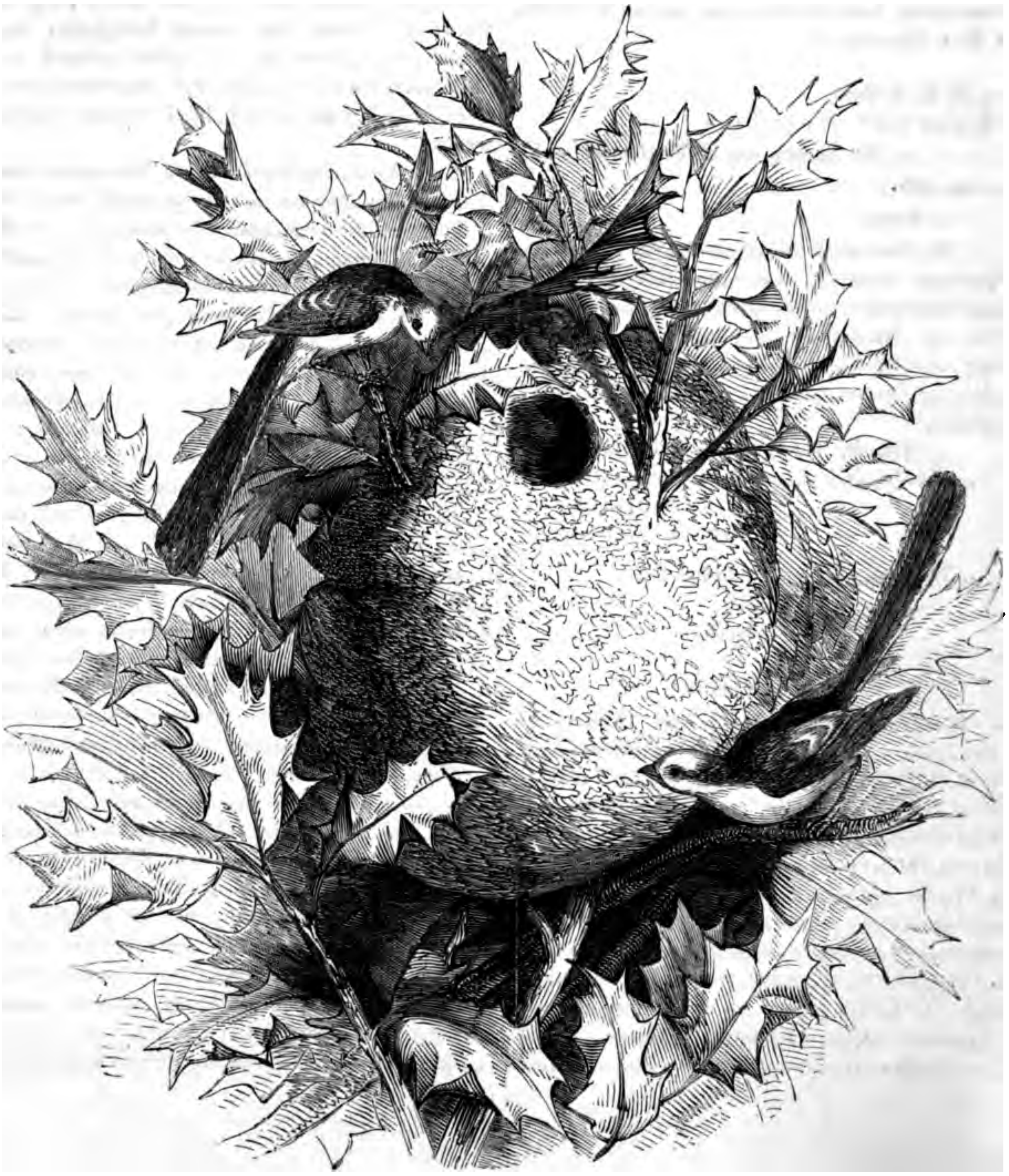

Ο ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΛΟΣ

ΑΝΝΙΝΟΥ *καὶ* ΑΓΚΩΝΑΚΗ,

ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὑπουργὸς τότε τῶν ἐξωτερικῶν Μιχαὴλ Ποτλῆς παρέπεμψεν εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον τὸν Κ. Θεόδωρον Ξένον, χωρὶς οὔτε ν' ἀναγνώσῃ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, οὔτε, ὡς ἔδει, νὰ ὑποβάλῃ αὐτὸν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὅπως ἀκούσῃ καὶ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ τὴν γνώμην, καθόσον διὰ τοιαύτης πράξεως ἤθελε προστριβῆ οὐ μικρὸς εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ ἔθνους μῶμος ἔσωθέν τε καὶ ἔξωθεν. Τὸ δὲ πάντων δεινότατον, τὸ μαρτυροῦν τὴν κουφότητα, ἢ τὴν κακοβουλίαν, ἑνὸς λειτουργοῦ τοῦ Κράτους εἶναι, ὅτι ὁ Μ. Ποτλῆς (τίς ἤθελε τὸ πιστεύσει;) οὐδὲ κἂν ἀπεσφράγισε τὸν ἐν λόγῳ φάκελλον, πρὶν ἀποφασίσῃ τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν ἑνὸς Γενικοῦ Προξένου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, πρὸ τοσούτων ἐτῶν μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ δεξιότητος οὐ τῆς τυχούσης ὑπηρετοῦντος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὴν πατρίδα καὶ τὸν θρόνον, καὶ ταῦτα, Κύριοι, ἐνῷ περὶ μεγίστου καὶ αἰσχροτάτου ἐπρόκειτο ἐγκλήματος!.... Ἀλλ' ἀνάγνωτε τοὐλάχιστον αὐτὸν ὑμεῖς, οἵτινεσδήποτε ἂν ἦσθε, εἰς ὧν τυχὸν τὰς χεῖρας ἤθελε περιέλθει τὸ βιβλίον τοῦτο. Ὑμεῖς, ὦ δούλης καὶ ἐλευθέρας Ἑλλάδος τέκνα! καὶ ὑμεῖς, οἱ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Εὐρώπην διεσκορπισμένοι Ἕλληνες! καὶ εἴ τις ἄλλος θέλει, γράμματα εἰδὼς καὶ κρίσιν ἔχων, εἰ καὶ μὴ βαθεῖαν, ἀλλά γε τὴν κοινήν, δι' ἧς πάντας ἀνθρώπους ἡ φύσις ἐδώρησε, τὸν Μ. Ποτλῆν μόνον παραδόξως ἀποστερήσασα, ὅπως ἐπικυρώσῃ τὸν γενικὸν κανόνα, ὅτι οὐδεὶς κανὼν ἄνευ ἐξαιρέσεως. Ἀνάγνωτε, λέγω, αὐτόν. Πρὸς Θεοῦ! ἀνάγνωτε αὐτὸν, καίτοι ἄλλως ἀηδῆ ὄντα εἰς τὴν τερψίμυθον καρδίαν σας. Καὶ εἰ μὲν ἐν τῇ δικαιόφρονι εὐφυΐᾳ σας εὕρητε εἰς ἄλλην μαρτυρίαν, παρὰ τὴν τοῦ ἀκαθάρτου Λουλούδα, καὶ μὴν συνεταίρου τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐνοχὴν δικαιολογοῦσαν, ἔστω καὶ κατ' ἐλάσσονα βαθμὸν, τὴν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον παραπομπὴν ἑνὸς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν πολιαθέντος καὶ νῦν ἰδιωτεύοντος, ἵνα μή τι χεῖρον εἴπωμεν, Γενικοῦ Προξένου· δὲν βλέπω τὸν λόγον, διατί νὰ μὴ παραδώσητε εἰς τὸ πῦρ μετ' ἀγανακτήσεως τὸ ἀνὰ χεῖρας πόνημα, καὶ ἀνταμείψητε αὐτοῦ τὸν συγγραφέα διὰ τῆς δικαίας σας περιφρονήσεως. Εἰ δὲ μὴ τὸ πρᾶγμα ἄλλως ἔχει, καὶ ὑμεῖς ἐκ τῶν πραγμάτων πεισθῆτε, ὅτι ἡ αὐθαιρεσία ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν νόμων, ὡς ἔχιδνα ὑπὸ τὰ χόρτα, τιτρώσκει ἑκάστοτε τὰ ἱερώτερα δικαιώματα τοῦ πολίτου, τότε δὴ τότε ἂς παύσωμεν λέγοντες, ὅτι ἐλευθερίαν καὶ σύνταγμα ἔχομεν. Σύνταγμα τοιοῦτον ἔχει καὶ ἡ Τουρκία. Εἰς τὸ Χάτι Χουμαγιοῦμ αὐτῆς εἶναι ἐρριμένοι οἱ σπόροι τῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' οὐδέποτε ἐβλάστησαν, οὐδ' ἴσως θέλουσί ποτε βλαστήσει. Καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα ἡμῶν ὑπάρχει εὐθύνη ὑπουργῶν· οὐδεὶς ὅμως ποτὲ εὐθύνας τῶν κακῶς πεπραγμένων ἔδωκε· καὶ τοῦτο· διότι δὲν ἔχομεν Βουλὰς, διότι δὲν ἔχομεν θέλησιν. Ἀντὶ ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ ἔχομεν ὑπαλλήλους, καὶ ὑπαλλήλους τὰ πολλὰ πειθηνιωτέρους καὶ τῶν κυρίως ὑπαλλήλων. Ἐγείρεται ἐνίοτε ἡ εὐγενὴς φωνὴ, ἀπαύγασμα ἀληθοῦς ἐλευθερίας, ἁγνοῦ πατριωτισμοῦ, ἀλλὰ πάραυτα πνίγεται ἐν τῷ μέσῳ μεμολυσμένης ἀτμοσφαίρας δουλικῶν παθῶν ταπεινώσεως καὶ ἐξευτελισμοῦ! Καὶ ὅμως διὰ τούτους καὶ τοὺς τοιούτους ἀφαιρεῖται πολλάκις ὁ ἄρτος τοῦ γεωργοῦ, τὸ ταμεῖον κενοῦται, τὰ καλὰ δὲν προάγονται, ὁ ἀγωνιστὴς ψυχορραγεῖ ἐπὶ τῆς ψάθης!

Λαὲ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος! Ἐλεύθερος εἶσαι, ἢ δοῦλος; Ἀπόλυτον Κυβέρνησιν ἔχεις, ἢ συνταγματικήν; Ἐγὼ οὔτε τὸ ἓν, οὔτε τὸ ἄλλο βλέπω. Βλέπω μόνον ὅ,τι καὶ πᾶσα ἀδιάφθορος καρδία ὁρᾷ· δηλαδὴ μίαν κωμῳδίαν, ἥτις πρώτην ἤδη φορὰν παρίσταται εἰς τὸν βίον ἑνὸς ἔθνους. Ἀγαπῶμεν τὸ Σύνταγμα, ἀλλὰ δὲν ἐχθαίρομεν τὴν μοναρχίαν. Οὐ τὸ εἶδος, ἀλλ' ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ, ἢ ἐκείνου τοῦ πολιτεύματος καθιστᾷ τοὺς λαοὺς εὐτυχεῖς καὶ εὐδαίμονας. Ἀλλὰ τὸ εἶδος τοῦ σημερινοῦ πολιτεύματός μας, ὡς ἐννοοῦσι καὶ ἐφαρμόζουσιν αὐτὸ οἱ ἄρχοντές μας, εἶναι πρωτοφαὲς, μηδὲ εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν Ἀριστοτελείων πολιτευμάτων εὑρισκόμενον.

Τί μέρους λόγου λοιπὸν κυρίως εἶναι, κανεὶς δὲν ἠξεύρει, παρὰ τὰ εἰς τὴν σκηνὴν τῆς κωμῳδίας ἀναβαίνοντα καὶ πολλάκις μετὰ πατάγου καταβαίνοντα πρόσωπα. Τὰ πρόσωπα ἀλλάσσουσιν· ἀλλὰ τὸ σύστημα μένει εἰς τὸ πεῖσμα τῶν ποθούντων τὴν ἀλλαγὴν αὐτοῦ. Αὕτη δὲ ἡ ἄῤῥυθμος κίνησις τῆς συνταγματικῆς μηχανῆς ποῦ θέλει καταντήσειἐπὶ τέλους; Διατί παραγνωρίζουσιν οἱ σύμβουλοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Στέμματος τοὺς ἀπαρασαλεύτους νόμους τῆς φύσεως; Ἐκ τῶν δύο μεγάλων καὶ οὐσιωδῶν μοχλῶν τῆς συνταγματικῆς μηχανῆς ὁ εἷς μόνον σήμερον κινεῖται, ὁ δὲ ἕτερος ἠρεμεῖ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, οἰκτρῶς πιέζεται. Τῆς ἐλεεινῆς δὲ ταύτης πιέσεως ποῖον θέλει εἶσθαι τὸ ἐξαγόμενον; ἡ χαλάρωσις κατ᾽ ἀρχὰς ὅλων τῶν δευτερευόντων ἐργαλείων, ἅτινα συναποτελοῦσι τὴν ἐναρμόνιον κίνησιν τοῦ συνόλου τῆς μηχανῆς· ἔπειτα γενικὴ παραλυσία καὶ διαφθορὰ, ἐξαχρείωσις ἠθῶν, σκωρίασις χαρακτήρων, παντοειδεῖς καταχρήσεις καὶ ἀδικίαι ἀνήκουστοι ὑπὸ τὰς συνταγματικὰς ὀθόνας τῶν νόμων, οἷα καὶ ἡ τοῦ ἀτυχοῦς Προξένου τῆς Σμύρνης, διὰ νὰ μὴν ἀναδράμωμεν εἰς ξένα παραδείγματα, οἰκείων παρόντων, καὶ τέλος ἡ βαθμιαία ἀποχώρισις, ἢ ἀνατροπή. Κατ᾽ ἀναπόδραστον ἀνάγκην τότε ὁ ἕτερος τῶν μοχλῶν πρέπει νὰ ἐκλείψῃ τῆς πολιτικῆς ζωῆς. Τίς οὗτος; οὐκ οἶδα. Ὅθεν ὕψωσον, λαὲ τῆς Ἑλλάδος, τὴν φωνήν σου πρὸς τὸν Ἡγεμόνα καὶ κατάδειξον αὐτῷ τὸν λάκον, εἰς ὃν σύρουσι τὸ σκάφος τῆς πολιτείας οἱ ἀσύνετοι λειτουργοὶ, οἵτινες ἀναβιβαζόμενοι εἰς τὴν ἐξουσίαν δὲν καταγίνονται, πῶς νὰ διαλλάξωσι πρὸς τὸ γενικὸν τῆς πατρίδος καλὸν, ἀλλὰ πῶς ν᾽ ἀπομακρύνωσιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰ φύσει ὑποδιεστῶτα στοιχεῖα τῆς βασιλείας καὶ τοῦ λαοῦ. Ἡ ἀγαθότης καὶ σύνεσις τοῦ Ἡγεμόνος εἶναι μεγάλη καὶ ἀναντίῤῥητος, ἀλλὰ δύναται οὗτος τὰ πάντα ὁρᾷν καὶ ἀκούειν; Ὄχι· καὶ ἄλλοτε τὸ εἴπομεν, καὶ ἤδη τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, ἵνα μὴ ἀναρχικοὶ κληθῶμεν, καὶ ἵνα μὴ οἱ ἰουδαϊκῶς ἐν Ἑλλάδι τὸν νόμον ἑρμηνεύοντες εἰσαγγελεῖς, ὅπερ πολὺ φοβούμεθα, εἰς κόρακας πέμψωσι τὸ ταπεινὸν ἡμῶν ἔργον, πρὶν εἰς τὸ δημόσιον κυκλοφορήσῃ, πρὶν ἀναγνώσωσιν αὐτὸ οἱ δι᾽ οὓς προώρισται. Ἀνάγκη λοιπὸν, σὺ λαὲ, ἐὰν δὲν ἐσβέσθησαν τὰ ζώπυρα τῆς ἐλευθερίας σου, ἅτινα ἔδειξας ἄλλοτε μὲ τὸν πλέον πανηγυρικώτερον καὶ φρονιμώτερον τρόπον, νὰ σταματήσῃς τὸ κακὸν, νὰ προλάβῃς τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τῆς μικρᾶς καὶ δυστήνου πατρίδος, ὅστις κατὰ τοὺς παρόντας οἰωνοὺς φαίνεται καὶ εἶναι ἄφευκτος ἢ εἰς σὲ, ἢ εἰς τὴν βασιλείαν σου, ἣν ἅπαξ παρεδέξω, ἐπολιτόγραψας, καὶ ὡρκίσθης διὰ τοῦ στήθους σου νὰ προασπίζῃς· ἢ δὲν δυσανασχετεῖς διὰ τὰ θλιβερὰ ἐπακόλουθα; Ὄχι, διότι ᾀείποτε ἐδείχθης ζηλωτὴς τῆς τάξεως καὶ τῆς ἐλευθερίας· καὶ δὲν πιστεύομεν νὰ ὑπέστης πολυχρόνιον καὶ αἱματηρὸν ἀγῶνα, μόνον ὅπως ἀλλάξῃς Κύριον, ἀπαλλοτριούμενος τοῦ ἀναπαλλοτριώτου δικαιώματος τῆς κυριαρχικῆς σου βουλήσεως.

Βλέπεις πολλάκις πολλοὺς τῶν συμπολιτῶν σου ἀπηνῶς διωκομένους καὶ μέχρις ἐξοντώσεως ὑπὸ ἀμειλίκτου καὶ ἀπολυτοφρονούσης Κυβερνήσεως, τὸν τύπον σου κολαφιζόμενον, καὶ τοὺς ἐφημεριδογράφους προβατηδὸν ἀπαγομένους εἰς τὰ δικαστήρια, τοὺς ὑπὲρ σοῦ γράφοντας καὶ λαλοῦντας ὑποβλεπομένους, ἢ εἰς τὰς φυλακὰς ῥιπτομένους, τοὺς ὑπαλλήλους κατὰ γενικὸν κανόνα κακῶς διαχειριζομένους τὴν ἐξουσίαν, ἥτις τοῖς ἐμπιστεύεται, τὰς ἐκλογὰς διὰ καλπονοθεύσεων, ἢ τῆς λόγχης, παραβιαζομένας, τὸ πᾶν ἐκμυκτηριζόμενον, τὸ πᾶν ἀποῤῥοφούμενον, τοὺς βλαστοὺς τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς φιλοπατρίας πάσῃ μηχανῇ περικλωμένους, τὸ μέλλον σου δολίως σμικρυνόμενον, ἢ ἀναφανδὸν πολεμούμενον, παρόν σου... ὤ! κάλλιον ἦτο νὰ σιγήσω· ἀλλὰ δύναμαι, ὑπ᾽ ἄλγους θρυπτόμενος καὶ ἀνίας, νὰ μὴ τὸ ὀνομάσω ῥικνὸν καὶ κατεσκληκός, καὶ αὐχμηρόν, καὶ ἄθλιον, καὶ ἐλεεινόν, ἄξιον οἴκτου καὶ στεναγμῶν, καὶ πρὸς τοὺς ἔξω δυσέραστον καὶ τοῖς ἔνδον μισητόν; Καὶ ὅμως οἱ πάντες καθεύδομεν· Ὦ τῆς ἀναλγησίας! ἤθελον ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ μου ἀνακράξει, ἐὰν πρὸς παρηγορίαν μου δὲν ἐφρόνουν, ὅτι ἡ τοσαύτη ὕπειξις εἶναι σημεῖον συνετῆς λαοῦ μακροθυμίας. Εἴθε νὰ μὴ ψευσθῶ! εἴθε ὡς ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν σου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός σου νὰ σὲ εἴδω, λαὲ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, οἷον πᾶσα εὐγενὴς καρδία σὲ ποθεῖ, οἷον ἡ Εὐρώπη σὲ ὑποθέτει, οἵους ἡ πατρὶς μᾶς ἀπαιτεῖ, παρ᾽ ἡμῶν τὸ μεγαλεῖον προσδοκῶσα!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ.

Αἱ Καταθέσεις.

1. ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ Θ. ΞΕΝΟΥ.

"Ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ αὐτόθι Ἑλληνικοῦ Προξενείου, σήμερον τὴν 2 Δεκεμβρίου βρίο τοῦ 1855 ἔτους, ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελέως Μ. Ἀννίνου παρόντος καὶ τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ὑπογραμματέως Νικολάου Τ. Φραντζῆ ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθεν ἐξητήσατο ὡς ἑξῆς:

"Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι; κτλ.

"Ἀπ. Θεόδωρος Ξένος, ἐγεννήθην εἰς Πάτμον, κατοικῶ τὴν Σμύρνην, ἐτῶν 63, πρόξενος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ἕλλην.

"Τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν ἐγνώρισα ἀτυχῶς πρὸ καιροῦ, καὶ τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος Γεώργιος Σκοῦφος μοὶ ἐσύστησεν ἐξ Ἀθηνῶν διὰ νὰ τοῦ εὕρω δουλειάν. Μόνος του, ἀγνοῶ πῶς ἔκαμε μερικὰς γνωριμίας, καὶ ἔμεινε διὰ καιρὸν ἐνταῦθα. Εἰς Ἀθήνας πέρισυ μετὰ τὴν διακοπὴν τῶν σχέσεών μας, γνωρίζων ὅτι εἶχε γνωριμίαν μὲ τὸν διαβόητον Παππαλουκᾶ, διὰ τὸν ὁποῖον ἐταξειδεύσατε ἄλλοτε, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, καὶ ἔχων μεγίστην ἀνάγκην νὰ γνωρίζω τὴν διαμονήν του, διότι εἶχε μεσεγγυάσει τοὺς μισθούς μου καὶ ὤφειλον διὰ δικαστικῆς κλήσεως νὰ γνωρίζω τὴν διαμονήν του, ἐμετεχειρίσθην τὸν Λουλούδαν διὰ νὰ ἐξετάσῃ, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσέ τι νὰ μάθῃ.

"Εἰς τὰς ἐπισκέψεις ὁποῦ μὲ ἔκαμε μὲ τὴν πρόφασιν πάντοτε νὰ μὲ εἰπῇ ὅτι ἐξετάσας τὸν μὲν καὶ τὸν δὲ δὲν ἠμπόρεσε νὰ μάθῃ, μοὶ λέγει ὅτι καὶ αὐτὸν ἐζημίωσε ἐπαισθητῶς ὁ Παππαλουκᾶς. Περίεργος ἐγὼ νὰ πληροφορηθῶ, ἤρχισε νὰ μὲ λέγῃ, ὅτι ἐνῷ μετήρχετο ὁ Λουλούδας τὴν πηλοποιΐαν ἐν Σμύρνῃ, παρετήρησεν ὅτι ἀπὸ τὸ χῶμα τὸ ὁποῖον ἐδούλευε, ἔβγανεν ἀσῆμι, καὶ τὸ ἐπαρέδιδε τοῦ Παππαλουκᾶ καὶ τὸ ἐπωλοῦσεν, ὡς ἔλεγε τότε, τριανταπέντε παράδες τὸ δράμι, ὅτι ἔφθασαν νὰ κάμουν ἄργυρον ἀξίας ἕως ἑπτακοσίων ταλλήρων, πλὴν δὲν ἐβαστοῦσεν αὐτὸς τὸν λογαριασμόν.

"Εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἔγεινεν ἡ σύλληψις τοῦ Παππαλουκᾶ, καὶ ἐπαρακάλεσεν οὗτος τὸν Λουλούδαν νὰ μὴ μὲ εἰπῇ τίποτε, καὶ ὅτι ἅμα φθάσῃ εἰς Ἀθήνας ἢ ἐπιστρέψῃ ἐνταῦθα θέλει προσπαθήσει νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ. Ὁ Λουλούδας φοβηθεὶς μήπως κατηγορηθῇ καὶ οὗτος ἕνεκα τῆς φιλίας του μὲ τὸν Διερμηνέα τοῦτον τοῦ Προξενείου ἀνεχώρησε διὰ Κωνσταντινούπολιν ὅπου εὑρίσκετο πλησίον τοῦ Κυρίου Μεταξᾶ Πρέσβεως.

"Ὁ Λουλούδας ἐπλησίαζε πάντοτε εἰς τὰς ὥρας τοῦ γεύματός μου, καὶ μὲ ὑπέσχετο πολλὰ διὰ τὴν μέλλουσαν εὐτυχίαν τοῦ ἀργύρου.

"Ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεώς μας, καὶ ἐδίσταζα νὰ πιστεύσω τὰ λεγόμενά του, ἀλλ' αὐτὸς μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι νὰ τὸν πάρω μαζῆ μου καὶ νὰ μὴ φοβηθῶ τὸ παραμικρὸν, καὶ οὕτω πρὶν βεβαιωθῶ περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ πράγματος τὸ ἀπεφάσισα.[1] Μὲ εἶπεν ὅτι ἔχει ἀνάγκην μερικῶν χρημάτων διὰ ἐργαλεῖα τῆς χημικῆς, τὰ ὁποῖα εἴδατε.

"Φθάσας ἐνταῦθα τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐπῆγεν εἰς τὸ μέρος ὅπου ὑπάρχει τὸ χῶμα, ἔφερεν εἰς ἓν μανδύλι, ἐπροσπάθησεν εἰς τὴν οἰκίαν μου διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπόν του καὶ ἐβγάλῃ τὸ δεῦγμα, ἔλαβεν ἀνάγκην φυσεροῦ, προφασιζόμενος ὅτι δὲν ἔχει τὰ ἀναγκαῖα, τῷ ἔδωκα χρήματα, ἀλλὰ ἡ ἐργασία του εἰς τὴν οἰκίαν μου δὲν τὸν ἐσύμφερε, φαίνεται, καὶ ἐπομένως μ' ἐζήτησε νὰ τοῦ εὕρω ἓν ἄλλο μέρος, ὅπου καὶ τοῦ ἐπρομήθευσα εἰς ἓν περιβόλι.

[1] Τινὲς εἶπον, τί δουλειὰν εἶχεν ὁ Κ. Ξένος νὰ παραλάβῃ τὸν Λουλούδαν διὰ τοιαύτην ὑπόθεσιν μεθ' ἑαυτοῦ; Τὰ μέρη μας γέμουν μετάλλων, τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζομεν νὰ εὕρωμεν, δὲν γνωρίζομεν νὰ διακρίνωμεν, δὲν ἔχομεν τὰ ἐργαλεῖα νὰ ἐξορύξωμεν, καὶ δὲν τολμῶμεν φανερὰ νὰ ἐξορύξωμεν αὐτά· πρῶτον διότι δὲν ὑπάρχει ἀτομικὴ ἀσφάλεια, και δεύτερον διότι αἱ Κυβερνήσεις τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος θέλουσιν ἐπέμβει καὶ σφετερισθῆ αὗται τὸν θησαυρὸν τοῦτον. Καὶ ὅμως Ἐνταῦθα εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ πράγματα εἶναι πολὺ διαφορετικά. Ὁ Κύριος Στομπὰρ ἄνθρωπος μηδαμινὸς πρὶν, ἔγεινεν ἑκατομμυριοῦχος, διότι ὑπηρέτης του τὶς ἀνεκάλυψεν εἰς ἕνα του ὑποστατικὸν ἀνθρακοῦχον στρῶμα, τὸ ἐκαλλιέργησε, καὶ ἤδη εἶναι τὸ βαθύτερον καὶ περίφημον τῆς Ἀγγλίας ἀνθρακορυχεῖον τοῦ Σάντερλαν ὀνομαζόμενον Monkwearmouth Colliery. Ὁ Κύριος Vaughan ἐκ τοῦ μηδενὸς ἀνεκάλυψε τὸν σίδηρον τοῦ Middlesbro'-on-Tees καὶ ἤδη ἔχει κατάστασιν ἑκατομμύρια, καὶ ὅλη ἡ ἀνατολικὴ Ἀγγλία ἐκ τούτου ὑπηρετεῖται. Καὶ ἄλλα καὶ ἄλλα χίλια παραδείγματα δύναμαι νὰ σᾶς φέρω ἐντὸς τῆς Ἀγγλίας καὶ Αὐστραλίας. Ἢ τάχα μεταξὺ τῶν ἀναγνωστῶν μου ὑπάρχουν σήμερόν τινες εἰς τὴν σημερινὴν λέγω ἑκατονταετηρίδα, καὶ μεταξὺ ἡμῶν μάλιστα τῶν Ἑλλήνων μεγάλων καὶ μικρῶν μόνον διὰ τὸν Πλοῦτον ἐργαζομένων, ὑπάρχουν, λέγω, Φωκίωνες καὶ Ἐπαμινῶνδαι οἵτινες οὐχὶ μόνον ἤθελον ἀπολακτίσει μίαν πρότασιν ἀργυροῦχον, ἀλλὰ καὶ ἀδιαφορήσει νὰ ἐγερθοῦν καὶ ὑπάγουν δύο βήματα μακρὰν χάριν περιεργείας μόνον νὰ τὴν ἴδουν ὅτε τις τοὺς παρακαλεῖ βεβαιόνων ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκεται τὸ μεταλλεῖόν της; Εἶναι, λέγομεν, σφάλμα καὶ ἀνοησία διότι ἐπλησιάσε τὸν δεικνυόμενον εἰς τοῦτον ἀργυροῦχον ἀγρόν; Ἂς κρίνωμεν ἀφοῦ φαντασθῶμεν, Κύριοι, πρῶτον ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς τὴν θέσιν τοῦ Κ. Ξένου· καὶ ἀφοῦ ὁ Λουλούδας τότε ὄχι μόνον ὑποψίας δὲν ἐνέσπειρε, ἀλλὰ καὶ υἱὸς τοῦ Ταγματάρχου Λουλούδα ἦτο, καὶ παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως εἶχεν ἀποσταλῆ εἰς Γερμανίαν νὰ σπουδάσῃ, καὶ ἐφαρμογὴν τῆς χημείας παρὰ τῷ Βασιλικῷ Φαρμακείῳ τοῦ Κ. Λάνδερερ ἔκαμε, καὶ τέλος ἦτον, ὡς ἔλεγε, βαπτιστικὸς τοῦ Α. Μεταξᾶ καὶ ὑπασπιστὴς τούτου· καὶ τῷ ἦτο συστημένος ἀπὸ τὸν Κ. Σκοῦφον.

" Ἐκεῖ ἐξετέλεσε τὸ σχέδιόν του καλλίτερα, ἔτριψεν ἐντὸς τοῦ χώματος ἄργυρον, μοῦ ἔφερεν ἕως δράμια τριάντα περίπου, καὶ ἀφοῦ ἔστειλα ν' ἀναλύσουν τοῦτο, εὑρέθη πραγματικὸν ἀσῆμι καὶ ἐξετιμήθη τὸ ἀναλυθὲν εἰς γρόσια δύο ἕως δυόμισυ, καὶ ἀμφιβολία δὲν μένει ὅτι ἔβαλεν ἀσῆμι, καθὼς κατωτέρω θέλετε ἰδεῖ, διὰ νὰ μὲ ἀπατήσῃ.[1]

" Ἀπήλθομεν ὁμοῦ ἀκολούθως εἰς τὸ χωρίον Σευδίκιοϊ μετὰ τὴν βεβαίωσιν ὅτι τὸ χῶμα αὐτὸ ἐξάγει ἀσῆμι, καὶ εἴδομεν ἐπιτοπίως τὸ χωράφι, ὅπου ἠθέλησα νὰ πληροφορηθῶ εἰς ποῖον ἀνήκει διὰ νὰ ὁδηγηθῶ ὡς πρὸς τὴν ἀγορὰν τοῦ κτήματος, καὶ ἐπομένως νὰ σκεφθῶ διὰ ποίου μέσου νὰ τὸ καταγγείλω εἰς τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν ὅπως ἐξασφαλισθῶ. Ἐνησχολήθην ἐπίσης διὰ νὰ ἐνοικιάσω κατάστημα πρὸς κατασκευὴν τῆς ἀγγειοπλαστίας, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν Λουλούδαν νὰ ἐβγάζῃ συγχρόνως καὶ ἀσῆμι.

" Ἤρχισεν ἡ μετακόμισις τοῦ χώματος διὰ τῶν ὄνων, ὡς παρατηρεῖτε καὶ ἀπὸ τὰ ἔξοδα τῆς πληρωμῆς τοῦ καταστίχου ὅπου ἔχετε εἰς χεῖράς σας, Κύριε Εἰσαγγελεῦ· ὁ Λουλούδας ἤρχισε νὰ δουλεύῃ τὸ χῶμα καθ' ὃν τρόπον ἐγνώριζεν αὐτὸς πρὸς ἐξόρυξιν τοῦ ἀργύρου βάζων μίγματα νίκελον σμάλτον καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζω, καὶ μόλις ἤναψε δύο ἢ τρεῖς καμινιαῖς, νομίζω, ἔβγαλε τὸ ἀσῆμι λεγόμενον.

" Αἴφνης δύο ἄνθρωποι ἐξ Ἀθηνῶν ἔφθασαν εἰς ἀντάμωσίν του. Πληροφορηθεὶς τοῦτο ὠργίσθην καὶ ἠγανάκτησα κατ' αὐτοῦ, ὁ δὲ Λουλούδας ἐπροφασίσθη ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ κάμῃ τοιαύτην ἐργασίαν μόνος του, καὶ ὅτι εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ βοηθούς. Ἤρχισε νὰ μὲ βεβαιόνῃ ὅτι εἶναι ἄνθρωποι τίμιοι· καὶ μάλιστα ὁ εἷς ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς εὑρίσκετο ἀνέκαθεν εἰς τὴν οἰκίαν των καὶ τὸν ἀνέθρεψε.

" Θεωρῶν τὸ ἀδύνατον, διότι τοὺς εἶπε τὸ μυστικόν, ἐζήτησα νὰ τοὺς ἴδω ἐκ τοῦ πλησίον.

" Μόλις φθάσαντες ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς καὶ ὁ Λάμπρος.. ἀγνοῶ τὸ ἐπίθετόν του, μ' ἔγραψεν ἓν γράμμα ὁ Λουλούδας τὸ ὁποῖον ἔχετε ἀνὰ χεῖρας, ζητῶν χιλίας δραχμάς, καὶ ὅτι ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ μίγματα, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ φέρῃ αὐτά.

[1] Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Λουλούδα πρὸς τὸν διαγγελέα τῆς ἐν Ἀθήνησι συμμορίας Κωνσταντῖνον Βιλιμέζην ἤδη τρανώτατα καταδεικνύεται ἡ ἀλήθεια αὕτη. Εἰς τὴ τοῦ Ἀπριλ. καὶ 29 Μαρτίου ἐπιστολήν του τὴν ὁποίαν ὁ ἀναγνώστης βλέπει ἐνταῦθα λιθογεγραμμένην λέγει: "Ἔχω φίλον τινὰ ψωμᾶ, αὐτὸς ὁ φίλος μ' εὐκολύνει εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας περὶ τοῦ δείγματος εἰς τὸν Ξένον καὶ τοῦ χρεωστῶ 150 δραχμὰς, καὶ δυνάμει αὐτῶν τῶν δραχμῶν εἶδεν ὁ ξένος 360—362 δράμια ἄργυρον. Ἐκτὸς τούτου φίλτατε Κωνσταντῖνε, ἀλλὰ καὶ φίλος μου τὶς Νικολῆς τὸν ὁποῖον γνωρίζει ὁ Χρῆστος καὶ Λάμπρος, εἰς ὅλας τὰς δοκιμασίας τὰς ὁποίας ἔκαμον εἰς τὸν Ξένον ἀπὸ ἀσῆμι καὶ λοιπὰ τὸν ἐξόδευσα ὑπὲρ τὰς 100 δραχμάς."

" Εἰς την αἴτησίν του ἠναντιώθην, καθότι κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας φθάσας ὁ Κύριος Εὐρυπίδης ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Προξενείου ὕστερον ἀπὸ ὁμιλίας τινὰς μὲ λέγει: " ἦλθον νὰ σὲ εἰπῶ ἓν πρᾶγμα, ὅτι πεπεριπλανᾶσαι εἰς μίαν ἀπάτην τρομεράν „ ὅτι εἷς φίλος του ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ εἶπεν, ἂν καὶ δὲν μὲ γνωρίζῃ, ὅτι ὁ Λεωνίδας Λουλούδας μὲ ἠκολούθησεν ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι θὰ κάμῃ τὴν πηλοποιίαν, ἀλλ' ὁ σκοπός του εἶναι νὰ κατασκευάσῃ κίβδηλα, καὶ ὅτι τοῦ εἶπε μάλιστα ὅτι ὁ Λουλούδας ἔκαμε τὴν πρότασιν εἰς ἐμὲ ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ ὅτι γνωρίζει ὅτι δὲν τὴν ἐδέχθην καὶ νὰ λάβω τὰ μέτρα μου. Ἐπαρακάλεσα τὸν Κύριον Εὐρυπίδην νὰ μὲ εἰπῇ ποῖος εἶναι αὐτὸς, ἀλλ' ἀπεποιήθη.[1] Τὸν εὐχαρίστησα, τὸν εἶπον ὅτι κατὰ δυστυχίαν θεωρῶ καὶ ἐγὼ ὅτι ὁ Λουλούδας δὲν εἶναι καλῆς διαγωγῆς, ἀλλὰ πῶς νὰ κάμω ἀφοῦ μ' ἔκαμε νὰ ἐξοδευθῶ περίπου δεκαπέντε χιλιάδας γρόσια, καὶ ἅμα ἐβγάλει ὑλικὸν δηλαδὴ γλάστρας καὶ ἄλλα ἀγγεῖα καὶ ἀποζημιωθῶ, ἔχω σκοπὸν νὰ τὸν ἀποβάλω.

[1] Μία καὶ μόνη λέξις ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμούς μας ἐνίοτε καὶ βλέπομεν τὴν πρὸ τῶν ποδῶν μας παγίδα. Ἂν ὁ Κ. Εὐρυπίδης ἔλεγε μίαν μόνην λέξιν ὅτι ὁ Γιαννάκος τοῦ εἶπεν ὅτι ὁ Λουλούδας ἔῤῥιπτε ῥινίσματα ἀργύρου εἰς τὸ χῶμα τοῦ Σεβδίκιοη, ὁ Κ. Ξένος ἤθελε πάραυτα ἀνακαλύψει τὴν πλάνην του. Ὁ Κύριος Εὐρυπίδης δὲν τοῦ ἔδωσε κἂν νύξιν περὶ τούτου, καὶ ὁ Κ. Ξένος ὅστις ἔπεμψεν εἰς τὴν ἀγορὰν Σμύρνης πλεῖον ἢ ἅπαξ τὸ χῶμα τοῦτο καὶ τὸ εὗρον ἀργυροῦχον, ὅστις τὸ ἔπεμψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὸν ἀνεψιόν του Κ. Γκίλην καὶ τὸ εὗρεν ὁμοίως ἀργοροῦχον, ὡς καταδεικνύεται ἐκ τῆς ἀκολούθου ἐπιστολῆς παραδοθείσης ἐπίσης ἐγκαίρως πρὸς τὸν Ἄννινον, ἦτο τόσον πεπεισμένος περὶ τῆς ὑποθέσεώς του καὶ περὶ τοῦ χώματος τούτου, ὥστε ἂν καὶ οἱ λόγοι τοῦ Κ. Εὐρυπίδου τὸν κατετάραξαν πολὺ, γνωρίζων τὸ πολυπράγμον ὅμως τῆς πόλεως Σμύρνης, ὑπέθεσεν ὅτι ἴσως εἶναι ἐφευρέσεις καὶ σπερμολογίαι ἐχθρῶν του τινῶν, οἵτινες ἐπροσπάθησαν νὰ διερμηνεύσουν οὕτω τὴν φαινομένην μετὰ τοῦ Λουλούδα μυστηριώδη σχέσιν του, ἀποδίδοντες εἰς τοῦτον τὸν Λουλούδαν τὰς ἀρετὰς τοῦ ποτὲ φίλου του διερμηνέως Παπαλουκᾶ, δηλ. ταύτην τὴν κιβδηλείαν διὰ τὴν ὁποίαν ὁ πασᾶς τῆς Σμύρνης καὶ αἱ ἐπιτόπιοι ἀρχαὶ τοσοῦτον τὸν ὑποπτεύοντο (ἰδὲ λεπτομερείας συνδιαλέξεως Εὐρυπίδου σελ. 68 καὶ 69).

Ἕπεται ἡ ἐπιστολή:

" Κωνσταντινούπολις, τῇ 11 Απριλίου 1855.

„ Σεβαστέ μοι Θεῖε! Εἰς Σμύρνην.

„ Τὴν ἀπὸ τὴν πρώτην τρέχοντος ἐπιστολήν σας „ ἔλαβον ἐξ ἧς πληροφορηθεὶς τὰ περὶ τῆς ὑγείας „ σας καὶ περὶ τῆς ἐπανόδου σας ἐχάρην· ἐλυπήθην „ δὲ διὰ τὰ ὅσα ὑποφέρετε ἕνεκα τῶν περιστάσεων,

" Εἰς τὸν Κύριον Εὐρυπίδην ἔκρυψα τὴν περίστασιν τοῦ χώματος μὲ τὸ ἀσῆμι. Ἐφώναξα ἀμέσως τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶ καὶ τὸν εἶπον ὅτι τοῦ Λεωνίδα ἡ διαγωγὴ δὲν μὲ ἀρέσει, ὅτι ἀκούω ὅτι ἔχει κακοὺς σκοποὺς, καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ τὸν νουθετήσῃ· τὸν εἶπον ὅτι ὅταν θέλῃ νὰ κερδίσῃ χρήματα, ἰδοὺ ὅπου ἔχει εὐρὺ στάδιον νὰ πλουτίσῃ. (ἰδὲ λεπτομερείας σελ. 70.) Ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς μὲ εἶπε νὰ ἡσυχάσω καὶ ὅσον εἶναι ἐνώπιόν του δὲν θὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ κάμῃ τίποτε.

" Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχον λάβει καὶ μίαν ἐφημερίδα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁποῦ ἔκαμνε μνείαν περὶ συλλήψεως κιβδηλοποιῶν παρὰ τοῦ ἐδῶ Πασᾶ εἰς τὸ μέρος τῆς Πούντας, ἦσαν Νεαπολιτάνοι καὶ Μαλτέζοι, καὶ ἀνέγνωσα ὅτι οἱ πρόξενοί των ἐνταῦθα δὲν εἶχον δικαίωμα νὰ ὑπερασπισθοῦν κιβδηλοποιοὺς, καὶ ἐῤῥίφθησαν εἰς τὸ Μπάνιον.

" Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔκραξα τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν καὶ ἐκλείσθην μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κάμαράν μου· τὸν εἶπον ὅτι πληροφοροῦμαι ὅτι οἱ σκοποί του εἶναι διὰ νὰ μὲ ἀπατήσῃ, ὅτι ἐγὼ διὰ τὴν ὑπόληψίν μου ἐθυσιάσθην ἐνταῦθα, ὅτι προτιμῶ μὲ τὸ ζεμπίλι εἰς χεῖρας νὰ ψωμοζητήσω, παρὰ νὰ ἀφήσω μῶμον εἰς τὰ τέκνα μου· ἔλαβον μάλιστα ἓν πιστόλιον καὶ τὸν εἶπον ὅτι μὲ αὐτὸ θέλω τοῦ κάψει τὸν μυελὸν, καὶ ἔπειτα νὰ δώσω τέλος εἰς ἐμαυτὸν, ἂν καὶ ἔκαμε τοιαῦτα πράγματα.

" Ὁ κακοῦργος οὗτος ἠρνήθη μὲ γέλωτας καὶ μὲ ὅρκους ὅλα, λέγων ὅτι εἶναι τῶν ἐχθρῶν του ἐφευρέσεις. (ἰδὲ λεπτομερείας σελ. 71.) Ἐν τούτοις τὸ κατάστημα εἶχε πρό τινων ἡμερῶν παύσει τὰς ἐργασίας του διὰ τὴν ἔλλειψιν μιγμάτων, καὶ μὲ εἶχε δόσει μίαν σημείωσιν διὰ νὰ προβλεφθοῦν ἐκ Τεργέστης νίκελον καὶ σμάλτον, καὶ ἐπειδὴ ἦτο πιθανὸν ν' ἀργήσουν, εἶχεν ἀποφασισθῇ πρὸ ἡμερῶν καὶ πρὶν τῆς ὁμιλίας μου μετὰ τοῦ Κ. Εὐρυπίδου νὰ ὑπάγῃ ὁ Χρῆστος εἰς Ἀθήνας νὰ τὰ φέρῃ.

" Ἔγραψα δὲ εἰς τὸν Κύριον Λάνδερερ, διότι μ' ἐβεβαίωσεν ὁ Λουλούδας ὅτι ἔχει ἀρκετὰ, καὶ τοῦ ἐγγυήθην τὴν πληρωμήν. Ὁ Χρῆστος καὶ ὁ Λάμπρος μ' ἐπαρακάλεσαν νὰ γράψω νὰ τοὺς δοθοῦν ἑκατὸν δραχμαὶ διὰ νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν των, ὃ καὶ ἔκαμα κατὰ τὴν ἀπόδειξιν, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα σᾶς ἐπαρέδωκα.

" Ἐνῷ διευθυνόμην, τὴν ἡμέραν τῆς ἀποστολῆς ταύτης τοῦ Χρήστου, ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου εἰς τὸ γραφεῖον παρετήρησα τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν νὰ κάθηται εἰς τὸ καφφενεῖον τὸ δίπλα τοῦ Γραφείου μ' ἕνα ὕποπτον ἄνθρωπον.

" Ὁ ἄνθρωπος οὗτος μ' ἔδωσε μὲ τὰ κινήματά του ὑποψίας καὶ μ' ἔφερεν εἰς ἀνησυχίαν. Ἔλαβα τότε ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κυρίου Εὐρυπίδου· ἡ

ἀλλ' ἐπίσης αὐταὶ ταῦται αἱ περιστάσεις μ' ἔκαμαν „ καὶ ἐμὲ νὰ μὴν εἶμαι τόσον εὐχαριστημένος. „ Πολλοὶ μὲν ἐνταῦθα ὠφελήθησαν, οὐχὶ ὅμως καὶ „ ἐγώ· ἂς ἔχωμεν ὅμως ὑγείαν καὶ ἔχει ὁ Θεός.

„ „ Ἔλαβον τὸ κουτὶ μετὰ τοῦ δείγματος τὸ ὁποῖον „ μὲ ἐνεχείρισεν ὁ Κύριος Πρόξενος, εἰς τὸν ὁποῖον „ ἐκάμετε κάλλιστα νὰ μὲ συστήσετε, καὶ εὐθὺς δὲν „ ἀμέλησα νὰ ὑπάγω εἰς τὸν ταραπχανᾶ ὅπου ἔχω „ καλὰς σχέσεις, ὅπου καὶ μὲ ὅλην τὴν ἀκρίβειαν „ ἐξετάσθη, ἀνελύθη καὶ λοιπά. Σᾶς λέγω λοιπὸν „ καὶ πληροφορήσατε τὸν φίλον, ὅτι εὑρέθη νὰ ἦναι „ καλῆς ἀξίας δηλ. βαθμοῦ 96 καὶ τὸ ὁποῖον ὁ ταρα- „ πχανᾶς μοὶ τὸ πληρόνει πρὸς παράδ. 119 εἰς με- „ τζιτιὲ πρὸς γρ. 20· ἐὰν δὲ εἰς χαρτονόμισμα πρὸς „ παρ. 130 τοῖς μετρητοῖς, καὶ ἔστω πρὸς γνῶσιν τοῦ „ φίλου σας. Προσθέσατέ του δὲ ὅτι ἐὰν ἦναι ὅλον „ κατὰ τὸ δεῖγμα τὸ ὁποῖον μοὶ ἐστείλατε, δύναται „ νὰ βάλλῃ βάσιν εἰς τὴν ἄνω τιμήν· συμπίπτει δὲ, „ ὡς μοὶ εἶπον, ἀναλυόμενον νὰ εὑρεθῇ ἐμπεριέχον „ καὶ χρυσόν· τότε δὲ ἡ τιμὴ θέλει αὐξάνει ἀναλό- „ γως τοῦ βαθμοῦ, καὶ τοιουτοτρόπως εἶναι ἀσφα- „ λισμένος καὶ βέβαιος ὅτι δὲν θέλει εἰσχωρήσει „ κάμμία ἀπάτη. Τὸ κατ' ἐμὲ εὐχαριστοῦμαι εἰς „ μίαν προμήθειαν· τὸ 1 %, ὅμως τὸ ὁποῖον καὶ προ- „ σφέρει εἶναι μοὶ φαίνεται ὀλίγον, καθ' ὅτι, ὡς γνω- „ ρίζετε, τὰ διαστήματα ἐδῶ εἶναι μεγάλα καὶ ἡ ἐρ- „ γασία πολλή· καὶ ἂν τὸ ἐγκρίνετε εἰπέτε του νὰ „ μοὶ πληρώσῃ πρὸς 2 % καὶ θέλει τὸν δουλεύσω μὲ „ ὅλην τὴν τιμιότητα, μυστικότητα κτλ. Ἔλαβα „ εἰς σημείωσιν τὰ ὅσα περὶ μυστικότητος μοῦ γρά- „ φετε· τὰ γράμματά σας ἐξακολουθεῖτε νὰ μοὶ τὰ „ στέλνετε μέσον τοῦ Κ. Προξένου μὲ τὸν ὁποῖον ἐ- „ φιλιώθην, καὶ θέλει τὰ λαμβάνω ἀσφαλῶς. Σᾶς „ παρακαλῶ νὰ μοὶ στείλητε μίαν συστατικὴν διὰ „ νὰ τὴν ἐγχειρίσω ἐγὼ αὐτὸς εἰς τὸν ἐδῶ Πρέσβυν „ μας· συστήσατέ με ὅμως μὲ ἕνα τρόπον καλὸν καὶ „ οἰκεῖον, ἐὰν ἔχετε μὲ αὐτὸν τοιαύτας σχέσεις, διὰ „ νὰ μὲ εὐνοῇ καὶ ὠφελῇ εἰς περιστάσεις τινὰς, δηλ. „ ὠφέλειαν ἐννοῶ νὰ μὲ διορίζῃ εἰς ἐπιτροπὰς ἑλ- „ ληνικῶν ἀβαριῶν καὶ λοιπῶν, αἱ ὁποῖαι δύνανται „ νὰ μὲ ὠφελήσουν, ὡς τοῦτο ἔπραττεν εἰς ἐμὲ καὶ ὁ „ καλὸς Μαυροκορδάτος καὶ λοιποὶ, ἐνῷ ὁ Κύριος „ Μεταξᾶς μὲ ἀπέκλεισεν ἕνεκα τῶν σχέσεών μου „ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Γριζιώτη· ἀλλ' ἤδη αὐται αἱ „ αἰτίαι ἐξέλιπον. Ὁ ἐπιφέρων ταύτην μου εἶναι ὁ „ Κύριος Ἰωάννης Ζάρπας στενὸς φίλος μου καὶ „ γνωστὸς ὁ πατήρ του πρὸς ὑμᾶς· θὰ διαμείνει ὀλί- „ γας ἡμέρας αὐτοῦ διὰ ἐμπορικάς του ὑποθέσεις, τὸν „ ὁποῖον σᾶς συστήνω στενῶς, διότι εἶναι κάλλιστος „ νέος αὐτός τε καὶ ὁ αὐτάδελφός του ἐδῶ, καὶ εἶναι „ ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὠφελήθησαν ἐκ τῶν σημερινῶν „ περιστάσεων· ἐγὼ ὅμως ὄχι. Ἄνευ δ' ἑτέρου εἰς „ προσθήκην μὴ ἔχοντος, σᾶς προσκυνῶ μὲ σέβας ὁ- „ μοῦ καὶ τὴν Σ. θείαν μου, τὸ αὐτὸ ποιοῦσα καὶ ἡ „ οἰκογένειά μου, μένω

„ ὁ ἀνεψιός σας
„ Ἰω. Γκίλλης."

φρόνησις ἀπῄτει νὰ μὴ κάμω κανὲν κίνημα κατ᾽ ἐκείνην τὴν στιγμήν· ἀφοῦ ὁ Χρῆστος διευθύνθη εἰς τὸ ἀτμοκίνητον τὸν ἠκολούθησα κατόπιν καὶ ἐγὼ, ἀφοῦ ἐζήτησα καὶ τὸν Λουλούδαν καὶ δὲν τὸν εὗρον. Ἔφθασα ἐντὸς τοῦ αὐστριακοῦ ἀτμοκινήτου μὲ μίαν ῥαγδαίαν βροχὴν καθ᾽ ἣν στιγμὴν ἦτον ἕτοιμον ν᾽ ἀναχωρήσῃ. Φωνάζω κατὰ μέρος τὸν Χρῆστον, τὸν ἐξετάζω πόθεν γνωρίζει αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον· ὁ Χρῆστος Καλλιγᾶς ἀρνεῖται· ζητῶ τὰ συστατικὰ γράμματα ὀπίσω, ὑπὸ προφάσει διὰ νὰ παρατηρήσω κἄτι τι, ἀλλ᾽ οὗτος ἀποκρίνεται ὅτι εὑρίσκονται εἰς τὸ κιβώτιόν του τὸ εἰς τὸν πυθμένα τοῦ σκάφους.

" Ἐξέρχομαι ἔξω τοῦ ἀτμοπλόου, ἐρωτῶ τὸν καφφετζῆν Λουκᾶ ἂν ἐγνώριζεν ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον ὅπου ἐκάθετο μὲ τὸν Χρῆστον καὶ ὡμιλοῦσε· μὲ εἶπεν ὅτι τοὺς ἐκέρασεν πλὴν δὲν τὸν γνωρίζει. Ἐρωτῶ τὸν Λουλούδα, καὶ οὗτος μὲ ἀποκρίνεται μὲ ὅρκους ὅτι δὲν τὸν γνωρίζει, καὶ μάλιστα ἐπιθυμοῦσε νὰ ἠξεύρῃ ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος οὗτος.

" Συντόμως ὁ Χρῆστος ἐπέστρεψεν ἄνευ μιγμάτων, διότι ὁ Λάνδερερ δὲν εἶχε τοιαῦτα. Τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιστροφῆς του ἦλθε καὶ ὁ Χρῆστος καὶ ὁ Λάμπρος εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ μ᾽ ἔφεραν τὸ γράμμα τοῦ Κυρίου Λάνδερερ· ὁ Χρῆστος παρεπονεῖτο κατὰ τοῦ Λουλούδα, ὁ Λουλούδας κατὰ τοῦ Χρήστου ὅτι τὸν ἐζητοῦσε καὶ δὲν τὸν εὕρισκε· τώρα ἐννοῶ ὅτι ἦτο προσποίησις καὶ συνεννόησις.

" Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Λεωνίδας ἔρχεται δρομαῖος εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ μὲ ἀναγγέλλει ὅτι παγαινάμενος τὸ ἑσπέρας εις τὸ κατάστημα διὰ νὰ κοιμηθῇ εὗρε τὰ ῥοῦχα τοῦ Λάμπρου καὶ Χρήστου σηκωμένα· ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι εἷς ἐξάδελφος τοῦ Λάμπρου ὅστις εἶχε κλέψει ἀπὸ τὸν θεῖόν του εἰς Κριμαίαν 450 λίρας περίπου, τὰς εἶχε δώκει εἰς ἕνα κεμέρι πρὸς τοῦτον τὸν Λάμπρον, ἐπειδὴ καὶ τὸν ἐβάρυνε, διὰ νὰ τὸ βαστᾷ, καὶ οὗτος τὸ ἐπῆρε φαίνεται μὲ τὰ χρήματα τοῦ ἐξαδέλφου του καὶ ἀνεχώρησαν.

" Ὁ Λουλούδας ἔκλαυγεν καὶ ἔλεγεν ὅτι ἐντρέπετο διὰ νὰ μὴ νομίσω ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸς σύμφωνος μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους.

"Εἰς τὴν ἀκοὴν τούτων ὅλων φαντασθῆτε, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, τὴν ἔκπληξίν μου· πάραυτα ἔβαλα διὰ νὰ τοὺς ζητοῦν, ἀλλ᾽ ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τοὺς εὕρουν.

" Ἡμέραν τινὰ μὲ προσέβαλεν ἡ ἰδέα ὅτι ὁ Χρῆστος καὶ ὁ Λάμπρος πιθανὸν νὰ ἦσαν κρυμμένοι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὑπόπτου ἀνθρώπου, ὡς ἄνωθι εἶπον, ἀνθρώπου ὑποβλεπομένου πρὸ καιροῦ ἀπὸ τοῦ Προξενείου διὰ τὴν διαγωγήν του· οὗτος ὀνομάζεται Γιαννακὸς Καλπάκας. Ἀπῆλθον συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν ἰδιαίτερόν μου γραμματέα Εὐαγγέλην Δημητριάδην καὶ ἕνα καβάσιν μου αὐτοπροσώπως εἰς τὸν οἶκόν του, πλὴν καὶ οὗτος καὶ ἡ οἰκογένειά του ἦσαν ἀπόντες εἰς τὸ χωρίον. Ἀφῆκα παραγγελίαν νὰ τοῦ εἰποῦν νὰ ἔλθῃ αὔριον εἰς τὸ Προξενεῖον ἅμα ἐπιστρέψῃ· οὗτος ὅμως ἦλθεν εἰς τὸν οἶκόν μου πρὶν ἐξέλθω τούτου διὰ νὰ ὑπάγω εἰς τὸ γραφεῖον.

" Ὁποία ἐστάθη ἡ ἔκπληξίς μου, Κύριε Εἰσαγγελεῦ ὅταν τὸν ἤκουσα γνωρίζοντα ἐν λεπτομερείᾳ τὸ μυστικὸν τοῦ Λουλούδα! Οὗτος τοῦ εἶπεν ὅτι ὁ σκοπός του εἶναι νὰ μὲ ἀπατήσῃ, καὶ ὅτι ἔβαλεν ἀσῆμι εἰς τὸ χῶμα τῆς πρώτης δοκιμῆς, ὅτι ἀπὸ τὸ χῶμα δὲν ἐξέρχεται ἀσῆμι παρὰ μίγματα μετάλλου, ὅτι ἐγράψαμεν νὰ φέρωμεν νίκελον καὶ σμάλτον, ὅτι ἔστειλα δεῖγμα χώματος εἰς τὸ Λονδῖνον, καὶ ὅτι μ᾽ ἕνα λόγον ὁ Λουλούδας εἶναι μπερμπάντες, ὅτι τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἔχω ἐξοδευμένα νὰ τὰ θάψω, καὶ ὅτι οὗτος ἤθελε νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ ἀφοῦ μάλιστα ἤκουσεν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Λουλούδα ὅτι μ᾽ ἐπρότεινε νὰ κάμωμεν κίβδηλα, καὶ ἐγὼ δὲν τὸ ἐδέχθην.

" Ὁ Γιαννακὸς Καλπάκας μ᾽ ἐπληροφόρησεν ἐπίσης ὅτι ὁ Χρῆστος εἶναι ἄτιμος ἄνθρωπος καὶ ἐπιτήδειος νὰ σκαλίζῃ σφραγῖδας.

" Τὸν εὐχαρίστησα καὶ τὸν ἐπαρακάλεσα νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν οἶκόν μου ἅμα μάθῃ τι περισσότερον.

" Μετὰ τὰς πληροφορίας ταύτας πάραυτα ἔκραξα τὸν Λουλούδαν. Οὗτος ἅμα ἤκουσεν ὅτι ὁ Γιαννακὸς Καλπάκας μοὶ ἀνήγγειλε τὰ πάντα, ἔμεινεν ὡς ἀπολιθωμένος· ἤρχισε ν᾽ αὐθαδιάζῃ ὅτι θὰ τὸν σκοτώσῃ, θὰ κάμῃ καὶ θὰ δείξῃ, ὅτι ἡ καταμήνυσίς του προέρχεται ἀπὸ ζηλίαν, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ τοῦ δώσῃ μερίδιον καὶ νὰ συμφωνήσῃ εἰς τὰς προτάσεις τούτου.

" Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὰ μίγματα ἦλθον ἐκ Τεργέστης, καὶ ὁ Λουλούδας εἶχεν ἐκβάλει ἀρκετὸν ποσὸν τοῦ λεγομένου ἀργύρου.

" Ἡ ἀνάλυσις τοῦ ποσοῦ τούτου ἤρχισε νὰ γίνεται εἰς τὴν οἰκίαν μου· ἠγόρασα διὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἀναλύσεως ἕνα μεγάλο φυσερὸν καὶ χωνὶ, πλὴν ἐπειδὴ ἡ δυσωδία καὶ ὁ καπνὸς ἦτο τόσον μεγάλος καὶ ἀνυπόφορος, ὥστε ἤθελε φθάσει εἰς ὅλην τὴν γειτονίαν, διέταξα τὴν παῦσιν. Μετεβιβάσαμεν τὴν ἐργασίαν εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἀγγειοπλαστικῆς καὶ ἐκεῖ ἐγὼ αὐτοπροσώπως μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Φραγγίσκου ἐθέσαμεν τὸν Λουλούδα, ὅστις ἐπέμενεν ὅτι εἶναι ἄργυρος νὰ ἐκβάλλῃ ἕνα ἀρκετὸν ποσὸν τοῦ μετάλλου τούτου. Τοῦτο ὁ ἴδιος τὸ παρέδωκα πρὸς χρυσοχόους διὰ νὰ βεβαιωθῇ, καὶ ἐνώπιόν του ἔγεινεν ἡ δοκιμή.

“ Ἐπέστρεψεν ἀναπολόγητος. Τὸ ἀναλυμένον ποσὸν εἶναι αὐτὸ τὸ ὁποῖον σᾶς ἔδωσα, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, ἀμέσως μετὰ τὴν ἐμφάνισίν σας εἰς τὴν οἰκίαν μου.

“ Ἦτο νομίζω σάββατον, καὶ μετὰ τὰς ἐξετάσεις ταύτας μετέβην εἰς τὴν ἐξοχὴν ὅπου ἐκατοικοῦσεν ἡ οἰκογένειά μου. Τὴν δευτέραν καὶ τὴν τρίτην ὁ Λουλούδας δὲν ἐφάνη διόλου εἰς τὸν οἶκόν μου. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐνθυμηθεὶς ὅτι ἔχει τὸ φυσερὸν καὶ τὸ χωνὶ καὶ τὸ ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα εἰς χεῖράς του, καὶ φοβηθεὶς διὰ νὰ μὴν ἤθελε τῳόντι ἐνεργήσει τι ἀμέσως ὁ ἴδιος, μετέβην διὰ νὰ κλείσω τοῦτο. εὗρον τὰ ῥοῦχά του τειλιγμένα, καὶ ἐπείσθην ὅτι ἦτον ἕτοιμος διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ· τὰ μετέφερα εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ ἐκλείδωσα τὸ ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα. Ἠρώτησα τοὺς ἐκεῖ γείτωνας ἂν ἤναψε κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας τὸ καμῆνι, καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Χρήστου Ψαρᾶ, τῆς ὁποίας ἐβάπτισεν ἡ ὕπανδρος θυγάτηρ μου τὸ τέκνον της, μὲ εἶπε:

“ Κουμπάρε δὲν γνωρίζω, ἀλλὰ τὸ παιδὶ αὐτὸ
“ εἶναι πολὺ μπερμπάντικο, καὶ ἕνας μεγάλος πρα-
“ ματευτὴς εἶπε τοῦ ἀντρός μου πῶς κρῖμα γιατὶ
θὰ γελάσῃ τὸν ἀφέντη.”

“ Τεταραγμένος νὰ μάθω ποῖος εἶπε τὰς λέξεις ταύτας ἐφώναξα τὸν ἄνδρα της τὸν Χρῆστον.

“ Κουμπάρε, λέγει οὗτος, ποῦ νὰ σοῦ τὰ λέγω
“ ὅλα, αὐτὸ τὸ παιδὶ εἶναι κακὸς ἄνθρωπος· μοῦ εἶ-
“ πε πῶς σοῦ 'βγάζει τρεῖς καὶ τέσσερες ὀκάδες ἀ-
“ σῆμι τὴν ἡμέρα, καὶ πῶς τὸν ἔχεις καὶ πεινᾷ....
“ μοῦ εἶπε καὶ ἕνα ἄλλο πρᾶγμα ποῦ δὲν τολμῶ νὰ
“ σοῦ τὸ 'πῶ.”

“ Τὸν εἶπον λέγε.

“ Προσπαθεῖτε νὰ τὸν βάλετε, λέγει, εἰς μιὰ με-
“ γάλη δουλιὰ καὶ αὐτὸς δὲν καταπείθεται.„

“ Ἡ φρᾶσις αὕτη μ' ἔκαμε μεγίστην ἐντύπωσιν καὶ ἀγανάκτησιν· δὲν ἤμην πλέον κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μου, καὶ ἐθεώρουν ὅτι δὲν ἔχω νὰ κάμω πλέον μὲ ἄνθρωπον, ἀλλὰ μὲ ἀνθρωπόμορφον θηρίον.

“ Ἐπέστρεψα εἰς τὸ γραφεῖον καὶ διέταξα ἀμέσως τοὺς καβάσιδες νὰ προσπαθήσουν νὰ εὕρουν τὸν Λουλούδαν. Τὸν εὗρον τέλος ἡμέραν τινὰ καὶ τὸν ἔφερον εἰς τὸ Προξενεῖον ὅπου καὶ παραυτα τὸν ἐφυλάκισα. Ἀκολούθως ἔστειλα καὶ προσεκάλεσα τὸν Χρῆστον Ψαρᾶ καὶ ἔβαλα αὐτὸν ὄπισθεν τῆς θύρας καὶ διευθύνθην εἰς τὸν Λουλούδαν ἐρωτῶντάς τον πῶς τὸν ἐβάσταξεν ἡ ψυχή του ἀφοῦ τὸν ἔνδυσα, τὸν συνέδραμον καὶ ἐξόδευσα τόσα διὰ τοῦτον, νὰ τολμᾷ νὰ ἐκφράζεται οὕτως ἐναντίον τῆς ὑπολήψεώς μου;

“ Ὁ Λουλούδας ἐκ τοῦ βάθους τῆς φυλακῆς ἤρχισε νὰ ὁρκίζεται καὶ νὰ ἀρνῆται ὅτι δὲν εἶπε τοιαῦτα πράγματα εἰς τὸν Χρῆστον, ἀλλὰ τοῦ εἶπε μόνον ὅτι ἐβγάζαμεν ἀσῆμι, ὅτι πῶς ἠμποροῦσε νὰ ἐκφωνήσῃ τοιαῦτα πράγματα, ἐνῷ δὲν ὑπῆρξε τοιοῦτόν τι, καὶ ἐνῷ ἔχῃ ἀπ' ἐμὲ τὰς μεγαλητέρας εὐγνωμοσύνας καὶ εὐεργεσίας. Τὰς λέξεις ε ὐ γ ν ω μ ο σ ύ ν α ς καὶ ε ὐ ε ρ γ ε σ ί α ς τὰς ἤκουσε καὶ ὁ Λουκᾶς καφφετζῆς ὅστις ἦτον ἔξω τῆς θύρας τῶν καβάσιδων, καὶ τὸν ὁποῖον ἀπαιτῶ, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, νὰ ἐξετάσητε.

“ Ἐπαρουσίασα τότε τὸν Χρῆστον Ψαρᾶ, ὅστις ἦτο κρυμμένος ὄπισθεν τῆς θύρας. Ὁ Λουλούδας ἅμα τὸν εἶδεν ἔμεινεν ὡς σβυστός· ὁ Χρῆστος Ψαρᾶς ἀπήντησε: “ Δὲν μὲ εἶπες αὐτὰ καὶ σὲ εἶπα νὰ μὴ τὰ ξαναπῇς εἰς κἀνένα ἄλλον;” ὁ δὲ Λουλούδας εἶπεν: “ Ἀδελφὲ Χρῆστο σ' εὐχαριστῶ, ἀπ' ἐσὲ τέτοιο πρᾶγμα δὲν ἐπερίμενα.” [1]

“ Ἐζήτησα ἀκολούθως ἀπὸ τὸν Λουλούδαν διὰ νὰ πληροφορηθῶ τὸ μέρος ὅπου ἐκοιμήθη τὰς νύκτας ὅπου ἔλειψε, τί ἔκαμε τὸ φυσερὸν, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον νὰ μὲ εἰπῇ· ἀκολούθως ἔφερα πάλιν τὸν Γιαννακὸν Καλπάκα νὰ τὸν ἐρωτήσω τί ἤθελεν εἰς τὸν κῆπον τοῦ καταστήματος τῆς ἀγγειοπλαστικῆς προχθὲς ὁποῦ ἦτο μὲ φορέματα κυνηγοῦ, καὶ μοὶ ἀπήντησεν ὅτι ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν ἐπέρασεν ἀπὸ ἐκεῖ διὰ νὰ πληροφορηθῇ ὁ μπιρμπάντες αὐτὸς τί κάμνει.

“ Μετὰ ταῦτα τὰ διατρέχοντα εἰς τὸ Γραφεῖον ἐξηγήθην πρὸς τὸν Κύριον Ἀγκωνάκην τὰ πάντα καὶ πῶς ἐζήτησε νὰ μὲ ἀπατήσῃ ὁ Λουλούδας· ὁμοίως καὶ πρὸς τὸν Καίσαρα Σαΐτ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τοῦ προσέθεσα τὴν ἀγανάκτησίν μου καὶ τὴν ἀπελπισίαν μου μὲ τοῦτον τὸν Κακοῦργον, ὁ ὁποῖος δὲν φθάνει ὅτι μὲ ἠπάτησε καὶ ἐξώδευσα τόσα χρήματα, ἀλλὰ ἐτόλμησε καὶ νὰ μὲ ἐνοχοποιήσῃ. Ὁ κύριος Καίσαρ μ' ἐνουθέτει νὰ τὸν καταδιώξω καὶ ἀναγγείλω εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὅλα τὰ περιστατικά. Ὁ κύριος Ἀγκωνάκης δὲν μ' ἐνεψύχωσεν εἰς τοῦτο, ἀλλὰ τοὐναντίον μ' ἐνουθέτει νὰ τοῦ δώσω τὸ διαβατήριον καὶ ἀποπέμψω τῆς Σμύρνης.

“ Κύριε Εἰσαγγελεῦ! λυποῦμαι διότι δὲν τὸν ἀπέπεμψα ἐντεῦθεν. Ὁ κακοῦργος οὗτος ἀφοῦ τὸν ἐῤῥάπισα καὶ ἐφυλάκισα, ἐξηγριώθη πολὺ καὶ ἐμνησικάκει διὰ νὰ μὲ ἐκδικηθῇ.

[1] Τὴν οὐσιωδεστάτην ταύτην προανάκρισιν ἐζητήσαμεν πολλάκις ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ τὴν εἰσαγγελίαν τῶν Ἐφετῶν, πλὴν μᾶς τὴν ἠρνήθησαν, ἐπειδὴ δὲν τοὺς συνέφερε. Διὰ τοῦτο λυπούμεθα ὅτι δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ καταθέσωμεν.

"Ἐφοβούμην οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἤθελον παρεξηγήσει τὸ πρᾶγμα ἐὰν οὗτος ἀνεχωροῦσε διὰ Κωνσταντινούπολιν. Ὁ σκοπός του ἦτο, καθὼς ἔλεγε, νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ νὰ ἀνταμώσῃ ἕνα ἀρμένιον καὶ τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν καὶ Λάμπρον οἱ ὁποῖοι ἐχάραξαν χαρτονομίσματα τουρκικὰ εἰς Ἀλεξάνδρειαν μεγάλης ποσοτητος, καὶ τῶν ὁποίων ἐκαυχᾶτο ὅτι αὐτὸς τοὺς ἐχάραξε τὴν πλάκα τῆς λιθογραφίας καὶ τοὺς ἔστειλεν ἐκ Σμύρνης, καὶ ἐφοβήθην ὅτι ἂν ἦναι ἀληθὲς τοῦτο καὶ φοραθῇ ὁ Λουλούδας, αἱ ὀθωμανικαὶ ἀρχαὶ ἤθελον παρεξηγήσει τὴν διαγωγήν μου διότι ἤθελον τὸν ἐφοδιάσει μὲ ἑλληνικὸν διαβατήριον. Ἤδη, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, ἔχετε ἐμέ, ἔχετε αὐτόν, δύνασθε νὰ πορισθῆτε ἀπὸ πολλὰ ἄτομα τὴν καθεαυτὸ ἀλήθειαν καὶ ν' ἀποκρούσητε πᾶσαν σκευωρίαν καθ' ὑπαλλήλου δεδοκιμασμένου καὶ γηράσαντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

"Ὁ Λεωνίδας Λουλούδας ἐκ τῆς φυλακῆς ἤρχισε νὰ μὲ παρακαλῇ μὲ κλαύματα νὰ τὸν συγχωρήσω. Μ' ὅλον ὅτι εἶχον μεγίστην κατ' αὐτοῦ ἀγανάκτησιν, ἀπεφάσισα νὰ τὸν ἀποφυλακίσω.[1] Μοὶ εἶπεν ὅτι ἔχει χρήματα νὰ μὲ ἀποζημιώσῃ, καὶ ὅτι ἐὰν θέλω νὰ τοῦ δόσω τὰ μίγματα, μ' ὅλον ὅτι δὲν ἦσαν ἄργυρος, ἠδύνατο νὰ τὰ πωλήσῃ πρὸς δύο γρόσια τὸ δράμι. Ἀπεφάσισα νὰ μὴ κάμω τὴν καταμήνυσίν του διότι δὲν εἶχον βασίμους κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, οὔτε ἀποδείξεις, οὔτε σώματα ἐγκλήματος· διότι ἔγκλημα δὲν ἐπράχθη, ἀλλ' ὅτι μόνον ἐφλυάρει ἡ γλῶσσά του· ὅθεν τὸν ἀφῆκα ἐλεύθερον, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἠμπορέσω νὰ ἐξιχνιάσω τὴν ἐνοχήν του, καὶ διὰ νὰ μάθω ποῦ καὶ μὲ ποῖα ἄτομα ἔχει σχέσεις· ἀλλὰ δὲν ἐστάθη τρόπος, διότι δὲν εἶχον καὶ κατάλληλον ἄνθρωπον, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμοῦ ἐργαζομένου εἰς τὸ γραφεῖον.

"Ἐν τούτοις τότε ἔμαθον τὸ ἄτομον εἰς τὸ ὁποῖον ἐπροσπαθοῦσεν ὁ Λουλούδας νὰ πωλήσῃ τὸ μίγμα ὡς ἄργυρον, καὶ διὰ νὰ πληροφορηθῆτε, Κύριε εἰσαγγελεῦ, κατὰ πόσον εἶμαι ἀθῶος, εἰδοποίησα τὸ ἄτομον τοῦτο τὸ ὁποῖον δὲν ἦτον ἄλλο εἰμὴ ὁ Κ. Διὼν πρόξενος τῆς Δανιμαρκίας, νὰ προφυλαχθῇ μὴν ἤθελε καὶ γελασθῇ ἀπ' αὐτόν.

"Ὁ Κ. Διὼν ἠρνήθη κατ' ἀρχὰς ὅτι γνωρίζει τὸν Λουλούδαν, ἀλλὰ φοβούμενος ἀπὸ τὰ ἰδικά μου παθήματα, ἀπετεινόμην πρὸς αὐτὸν μὲ ὅλην τὴν ἀβροφροσύνην· διότι δὲν ἤθελον ποτὲ ἀνεχθῇ ν' ἀπατηθῇ εἰς ἄλλος. Ὁ Κ. Διὼν μ' εὐχαρίστησεν. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἦλθε πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν μου διὰ νὰ μ' εὐχαριτήσῃ μετὰ τῆς αὐταδέλφης του καὶ ζητῶν νὰ τοῦ παρουσιάσω τὸν Λουλούδαν· πρὸς ἀποφυγὴν ταραχῶν δὲν τὸ ἔκαμα.

"Ὁ Λουλούδας περιεφέρετο, πλὴν ἠγνόουν. Οὗτος ἔθεσεν εἰς μέρος ὅπου ἐσύχναζεν ἕνα κηπουρὸν ὀνόματι Χατζῆ Φράγκον ἄνθρωπον εὐυπόληπτον καὶ εὐκατάστατον, καὶ ἀρχηγὸν τῶν ἐδῶ κηπουρῶν, διὰ νὰ μοῦ ὁμιλήσῃ νὰ τοῦ δόσω τὸ κατάστημα τῆς ἀγγειοπλαστικῆς νὰ ἐργάζηται καὶ νὰ μὲ ἀποζημιόνῃ μὲ τὴν ἐργασίαν του κάθε ἑβδομάδα.

"Ἐρώτησα τὸν Χ. Φράγκον ἂν γνωρίζῃ καλῶς τοῦτον τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν περὶ τοῦ ὁποίου μεσιτεύει, καὶ ἔμεινα, πάλιν τὸ λέγω Κύριε Εἰσαγγελεῦ, ἔκπληκτος, ὅταν μὲ εἶπεν ὅτι γνωρίζει ὅλα τὰ μυστικὰ τοῦ Λουλούδα.

"Παρεκάλεσα αὐτὸν νὰ εὑρεθῇ τὴν τρίτην ὥραν μετὰ τὸ γεῦμα εἰς τὸ περιβόλιόν του· εἰδοποίησα καὶ τὸν Λουλούδα χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὴν συνομιλίαν μας μὲ τὸν Χ. Φράγκον, νὰ ὑπάγῃ νὰ μὲ περιμένῃ ἐκεῖ.

"Ἐνταῦθα θεωρῶ περιττόν, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, νὰ σᾶς εἴπω τὴν ὁμιλίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμα μὲ τὸν Χ. Φράγκον παρόντος καὶ τοῦ διαβοήτου Λουλούδα. Ἐρωτήσατε τὸν Χ. Φράγκον ἄνθρωπον εὐσυνείδητον καὶ χαίροντα ὑπόληψιν διὰ νὰ σᾶς ἐξηγήσῃ τὰ πάντα·[2] τοῦτο μόνον ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὁ Χ. Φράγκος ἀπετάνθη πρὸς τὸν Λουλούδαν ὅτι δὲν ἔχω ἄδικον διὰ νὰ μὴ τοῦ δόσω τὸ κλειδί· διότι ἡ ὑπόληψίς μου κινδυνεύει.

"Μετὰ πολλὰς ἡμέρας πάλιν ἔβαλε τὸν Λουκᾶν Σαδοῦκα, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ὑπηρεσίαν ἐτέθη, διὰ νὰ μὲ παρακαλέσῃ νὰ τοῦ δόσω πάλιν τὸ κλειδὶ διὰ τὸν ἄνωθι σκοπόν· ἐξετάσατε καὶ αὐτὸν διὰ νὰ πληροφορηθῆτε τί τὸν ἀπήντησα, καὶ πῶς ἠρνήθην νὰ ἔχω τὸ παραμικρὸν νὰ δόσω καὶ λάβω μὲ τοιοῦτον πλέον ἄνθρωπον.

"Πρὶν δόσω πέρας εἰς τὴν παροῦσαν ἐξομολόγησίν μου, ἔρχομαι εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ οἰκοπέδου τὴν ὁποίαν ἐπροσπάθησα νὰ κάμω.

"Ἐμεταχειρίσθην εἰς τὴν ἀγορὰν ταύτην τὸν ἐν Σεβδικιοῖ ἐπιφορτισμένον τὰς ἑλληνικὰς ὑποθέσεις

[1] Ὁ Κ. Ξένος ἀπεφυλάκισε τὸν Λουλούδα διότι δὲν εἶχε κατ' αὐτοῦ λαβάς, ὥστε περισσότερον νὰ τὸν κρατήσῃ εἰς τὴν φυλακήν· διότι ἂν οὗτος ἔλεγεν ὅτι κατεσκεύασεν, εἶχε σκοπὸν νὰ κατασκευάσῃ κίβδηλα, καὶ οὔτε μηχανὰς εἶχεν, οὔτε κατεσκεύασεν οὔτε ἴχνος παραμικρὸν τοῦ σώματος τοῦ ἐγκλήματος ὑπῆρχεν· οὐδεὶς πρόξενος δύναται ἄνευ μεγίστης εὐθύνης νὰ παραπέμψῃ ἕνα ἄνθρωπον εἰς τὰ ποινικὰ Δικαστήρια καὶ νὰ θέσῃ τοῦτον εἰς προφυλάκισιν.

[2] Καὶ τὴν προανάκρισιν ταύτην μᾶς ἠρνήθη τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἡ Εἰσαγγελία τῶν Ἐφετῶν.

Θεοδωράκην Κονίδην· ἐπίσης καὶ τὸν Κύριον Καίσαρα Σαΐτ πρῶτον διερμηνέα διὰ νὰ ὁμιλήσουν τοῦ ἰδιοκτήτου Χαλὴλ Ἀγᾶ· ἀφοῦ ἐσυμφώνησα εἰς τὴν τιμὴν τῶν ἑπτὰ χιλιάδων γροσίων ἐζήτησα διὰ τοῦ διερμηνέως πῶς πρέπει νὰ γείνουν τὰ τεμεσούτια, ἔστειλα καὶ τὰ χρήματα μὲ τὸν Κύριον Θεοδωράκην εἰς τὸν ἰδιοκτήτην Χαλὴλ Ἀγᾶ, καὶ μὲ παραγγελίαν διὰ νὰ λάβῃ προσωρινὴν ἀπόδειξιν ἑωσότου νὰ γενοῦν τὰ ἔγγραφα τῆς πωλήσεως. Ἐστάθην ἀρκετὰ τυχηρὸς, διότι ὁ Χαλὴλ Ἀγᾶς ἀπεποιήθη νὰ δόσῃ ἀπόδειξιν παραλαβῆς προσωρινῆς τῶν χρημάτων, καὶ διεύθυνε τὸν Θεοδωράκην Κονίδην νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ἄνθρωπόν του διὰ νὰ τοῦ δόσῃ ἀπόδειξιν. Πειραχθεὶς ἐγὼ διὰ τὴν ὑπεροψίαν ταύτην ἔστειλα ἀμέσως τὸν Εὐαγγελινὸν Δημητριάδην καὶ ἐπῆρεν ὀπίσω τὰ χρήματα, καὶ οὕτως ἡ ἀγορὰ ἔμεινεν ἀτελεσφόρητος.

"Κύριε Εἰσαγγελεῦ, σᾶς ἀναγγέλλω καὶ ἄλλην πρᾶξιν τοῦ Λουλούδα διὰ νὰ μάθητε τί εἴδους ἄνθρωπος εἶναι.

"Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἷς ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Λόϋδ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου κατεσπευσμένως, καὶ μὲ εἶπεν ὅτι ἕνας ἄνθρωπός μας ὑπῆγε καὶ παρέλαβε λαθραίως ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖον ἕνα γροῦπον φιορινίων 500 περίπου εἰς διάφορα νομίσματα· ἀμέσως ἄφισα τὸ γεῦμά μου, ὑποπτευθεὶς ὅτι εἶναι ὁ διαβόητος Λουλούδας.

"Ἔστειλα τοὺς ὀθωμανοὺς κλητῆρας διὰ νὰ τὸν ζητοῦν· ὁ Λουκᾶς καφφετζῆς μὲ εἶπεν ὅτι διευθύνθη πρὸς τὸ μέρος τοῦ Τζαρσίου. Δὲν ἀπέρασεν οὔτε ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, καὶ εἷς τῶν κλητήρων τὸν ἀπήντησεν καὶ τὸν συνέλαβεν· ἐζήτησε διὰ νὰ τοῦ φύγῃ λέγων ὅτι ἔρχεται ἀμέσως· ὁ κλητὴρ ὅμως εἶχε διαταγήν μου νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ, καὶ ἔφερεν αὐτὸν τρέμοντα.

"Ποῦ εἶναι ὁ γροῦπος ὁποῦ ἔλαβες ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Λόϋδ;" τὸν ἐρωτῶ· ἤρχισε ν' ἀρνῆται ἐντελῶς. Παρόντες ἦσαν ὁ Λουκᾶς καφφετζῆς καὶ κἄποιος Μικριδίτζης δικαστικῶς ὑπὸ φύλαξιν. Ἀφοῦ τὸν ἠπειλήσαμεν ἀρκετὰ, ἀφοῦ τὸν εἶπα ὅτι θὰ σταλῇ εἰς Τεργέστην νὰ δικασθῇ κατὰ τοὺς ἐκεῖ νόμους, καὶ ὅτι ἔχω τὴν ἀπόφασιν διὰ νὰ κάμω ἐπιτόπιον ἐξέτασιν, ὁ κακοῦργος ἔβγαλε ἐκ τοῦ κόλπου του τὰ χρήματα καὶ μὲ ἐπαρέδωκεν, ὡς καὶ τὸ γράμμα τοῦ ἐμπόρου εἰς Χῖον ὅπου ἐδήλονεν εἰς τὸν ἀνταποκριτήν του ὁποῖα νομίσματα τοῦ στέλλει· ἔσωθεν αὐτοῦ τοῦ γράμματος περιείχετο ἓν ἄλλο γράμμα, τὸ ὁποῖον λαβὼν ἐγὼ εἰς χεῖράς μου, ὁ Λουλούδας ὠχρίασε καὶ ὥρμησε νὰ ἁρπάσῃ διὰ νὰ ξεσχίσῃ. Οἱ παρόντες γνωρίζουν τὴν περίστασιν ταύτην· καὶ τὰ μείναντα χαρτία σᾶς παρεδόθησαν, Κύριε Εἰσαγγελεῦ.

"Ἀμέσως προσεκάλεσα τὸν ἄνθρωπον τοῦ Λόϋδ καὶ ἐμετρήθησαν ἐμπρός του τὰ χρήματα· ἔλλειψαν δὲ, νομίζω, διακόσια γρόσια, διότι εἶχεν ἀγοράσει ὁ Λουλούδας πράγματα· ἐζήτησα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τοῦ Λόϋδ νὰ καταδιωχθῇ, ἀλλ' ἡ διεύθυνσις ἐνταῦθα μὲ παρεκάλεσε νὰ μὴ γείνῃ τοῦτο, διὰ νὰ μὴν ἐκτεθῇ ἡ ὑπόληψις τῶν Αὐστριακῶν ταχυδρομείων.

"Ἐλησμόνησα, Κύριε Εἰσαγγελεῦ, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης μου ταραχῆς νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι μετὰ τὴν ἀπόπειραν ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὸν Χ. Φράγκον διὰ νὰ τοῦ παραχωρήσω τὸ κατάστημα, ἦλθε πάλιν εἰς ἐμὲ διὰ νὰ μὲ πείσῃ μὲ τὰς παρακλήσεις του. Ἐζήτει νὰ τοῦ παραχωρήσω τὰ μίγματα, καὶ μὲ ὑπόσχεται ἐντὸς δύο ἑβδομάδων νὰ μὲ φέρῃ 700 καὶ 800 τάλληρα· ὅτι, ἔλεγεν, ἔφερε ἄλλο νίκελον καὶ σμάλτον, ὅτι εὗρεν ἕνα ἄλλον ἄνθρωπον νὰ τοῦ δανείσῃ χρήματα, καὶ ὅτι ὀγρήγορα ἤλπιζε νὰ μὲ πληρώσῃ ὅσα μὲ χρεωστεῖ, διότι τοῦ ἔστειλον 17,000 γρ. οἱ σύντροφοί του· πλὴν τὰς 7,000 ἐξώδευσε διὰ πράγματα ὁποῦ ἠγόρασε καὶ ἔστειλεν εἰς Ἀθήνας διὰ προῖκα τῆς ἀδελφῆς του, καὶ μάλλιστα μοὶ ἔδειξε μίαν σημείωσιν ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ σημειωματάριόν του ἔχων γεγραμμένα πόλκας, βελοῦδα, μεταξωτὰ, σεπετάκια καὶ ἄλλα εἴδη. Ποῦ εἶναι λοιπὸν τὰ ἄλλα 10,000 γρόσια; τὸν ἐρωτῶ. Εἶναι εἰς τὸν φίλον ὁποῦ μὲ κατεμηνύσατε, ὁ ὁποῖος εἶναι δυσηρεστημένος διότι σᾶς εἶπον τὸ μυστικόν του[1] καὶ ἐὰν δὲν ὑπάγω εἰς Ἀθήνας νὰ προβλέψω τὰ ἀναγκαῖα, διότι μὲ θέλει νὰ μὲ ἔχῃ διὰ τοὺς σκοπούς του, καὶ διὰ τοῦτο δὲν μὲ δίδει τὰ χρήματά μου· ἀλλὰ δόσετέ μου τὸ διαβατήριόν μου ν' ἀναχωρήσω διὰ Κωνσταντινούπολιν, καὶ τότε ἀπὸ ἐκεῖ ἐγὼ τοῦ γράφω νὰ σᾶς τὰ δώσῃ."

"Ἐκ τῶν λεγομένων του τούτων ὑπέθεσα, ὅτι ἀφοῦ ἠπάτησεν ἐμὲ ὅπου τὸν εὐεργέτησα, ἡ γλῶσσά του δὲν ἐφείδετο, καὶ ὅτι ἐψεύδετο λέγων ὅτι τοῦ κατακρατεῖ 10,000 γρόσ. Δὲν ἀμφίβαλλον πλέον ὅτι ὁ κακοῦργος οὗτος ἔχει συντρόφους πολλοὺς ὁμοίους του, τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ ἰδιόχειρόν του, τὸ ὁποῖον σήμερον μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ἀπὸ τὸ γραφεῖον μοὶ ἔφερεν ὁ Καβάσης, καὶ τὸ ὁποῖον γραμμάτιον ἔδωσεν ὁ Λουλούδας εἰς κάποιον Θεοδωρῆν ἀλευρᾶν εὑρισκόμενον ὑπὸ φύλαξιν, καὶ δὲν τὸ ἔδωσεν εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁποῦ τοῦ εἶπεν, ποῖος εἶναι ὁ Νικολῆς ὁποῦ γράφει, ἀγνοῶ. Ἀλλὰ διὰ τὸν Γιαννάκον ἀμφιβολία δὲν μένει ὅτι εἶναι ὁ Γιαννακὸς Καλπακῆς.

"ὑπογ. Θ. Ξένος, κ.τ.λ."

[1] Ἐννόει τὸν Πρόξενον Κ. Διών.

... μ... εἰς
... ἀνάγκ...
... διαφορ...
... ἔργον καὶ
... διὰ
... εἰς Σμύρνην·
... Σμύρνην.
... ὡς καὶ
... ταῦτα ἀφοῦ
... τὸν ἴδιον
... Τουρκικὰ ... τὸν ἔφερα

... κίβδηλα νομι-

... τοῦ παρελθόντος

... κατεσκεύαζες;
... ἀγειοπλαστικῆς.
... ἐνταῦθα, ἐνί-
... Ξεν...
... κατεσκεύαζες καὶ ἀπὸ ποίου
... εἴδους νομισμάτων

... κατεσκεύαζα, τὸ ὁποῖον
... ὡς νεαρόν, καὶ εἰς
... μπάλ...ς (σφαίρας)
... λάμψις, διότι δὲν
... ὁποῖον μὲ εἶπεν ὁ
... Λονδῖνον, ἔκαμα
... ἔπειτα ἔκαμα καὶ
...
... ἀπὸ τὰ τρία εἴδη;
... Τουρκικὰ ἦσαν δύο χιλιάδες ἑπτα-
... ἑξακόσια ἑβδομῆντα ..., καὶ
... ...ῆντα τρεῖς.
... αὐτὰ ἀπὸ ποίας ὕλης ...

... δηλαδὴ
... τὸν ἀ-
... ...τενικὸν καὶ μπόραξ τὸ
... ...σ...ψιν.
... αὐτὰ τὰ νομίσματα

... Ὁ Κύριος Ξεν...ς καὶ ὁ υἱός του Φραγκί...

... παρευρέθη ποτὲ εἰς αὐ-

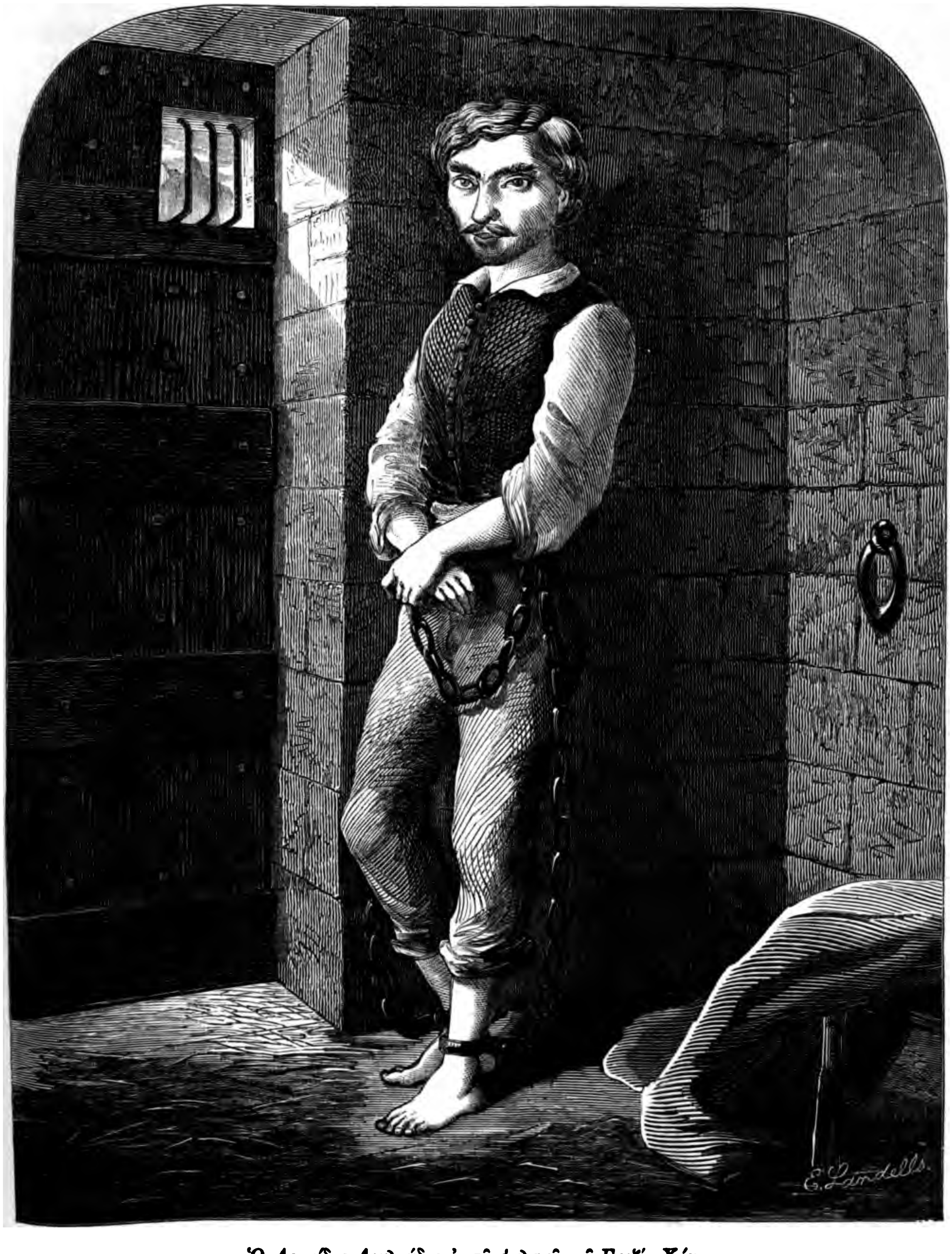

Ὁ Λεωνίδας Λουλούδας ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ Γκεζέρ-Χάνι.

Ἰδὲ σελ. 146.

"Ἀπ. Ὄχι ποτὲ δὲν παρευρέθη ἄλλος.

"Ἐρ. Ποῖος τὰ ἐλάμβανεν αὐτὰ ὅλα τὰ τάλληρα, τὰ ὁποῖα κατεσκεύασες;

"Ἀπ. Ὁ Κύριος Ξένος μόνον καὶ οὐδεὶς ἄλλος.

"Ἐρ. Τί τὰ ἔκαμεν ὁ Κ. Ξένος αὐτὰ τὰ τάλληρα, καὶ ποῦ τὰ ἐξώδευσεν;

"Ἀπ. Ἐκεῖνος τὰ ἔπερνε καὶ δὲν ἄφινεν οὔτε εἰς ἐμένα οὔτε εἰς τὸν Φραγγίσκον κανένα· μόλα ταῦτα ἐκράτησα ἀπὸ αὐτὰ μίαν ἢ δύο φοραῖς καὶ τὰ ἐξώδευσα χωρὶς νὰ τὰ γνωρίσῃ κανείς, ἐπειδὴ κατεσκευάζοντο μὲ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε δὲν διεκρίνοντο παντάπασιν ἀπὸ τὰ γνήσια.

"Ἐρ. Μὲ ποίαν μηχανὴν καὶ ἐργαλεῖα κατεσκεύαζες αὐτὰ τὰ νομίσματα, τὰ ὁποῖα ἐχάραζες.

"Ἀπ. Μὲ τρεῖς σφραγῖδας εἰς ἓξ κομμάτια, μὲ ἕνα γύρον διὰ τὰ μεζίτια, καὶ ἕνα ἄλλον διὰ τὰ Κολονάτα, διὰ δὲ τὰς ῥεγγίνας εἶχα ἓν ἄλλο ἐργαλεῖον στρογγύλον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔθετα μέσα τὴν φόλλαν τοῦ μίγματος καὶ τὸ ἐγύριζα καὶ ἐτυπώνετο ὁ γύρος.

"Ἐρ. Ποῦ τὰς ηὗρες αὐτὰς τὰς σφραγῖδας, ἢ ἀπὸ ποῖον τὰς ἐπρομηθεύθης;

"Ἀπ. Ὁ Ξένος τὰς εἶχε καὶ μοῦ τὰς ἔδωσεν, ἀλλὰ δὲν εἰξεύρω ἀπὸ πότε τὰς εἶχε, καὶ ἀπὸ ποῖον τὰς ἐπρομηθεύθη· ἀλλὰ τοῦ Κολονάτου καὶ τοῦ ῥεγγινάτου ἦσαν ὡς παλαιαί, διότι ἦσαν ἐσκουριασμέναι, τοῦ δὲ ταλλήρου τοῦ Τουρκικοῦ ἦτον νεοκατασκευασμένη.

"Ἐρ. Εἰξεύρεις ποῖος κατεσκεύασεν αὐτὰς τὰς σφραγῖδας καὶ μάλιστα τοῦ Τουρκικοῦ ταλλήρου τὴν ὁποίαν λέγεις ὡς νέαν.

"Ἀπ. Δὲν εἰξεύρω ποῖος τὰς κατεσκεύασεν, ὑποθέτω ὅμως, ὅτι ἐδῶ κατεσκευάσθη ἡ σφραγὶς τοῦ Τουρκικοῦ ταλλήρου, διότι εἴχομεν σκοπὸν νὰ κατασκευάσωμεν σφραγῖδα διὰ Τουρκικὴν λίραν ἐδῶ.

"Ἐρ. Εἰξεύρεις ποῦ εἶναι αὐταὶ αἱ σφραγῖδες καὶ τὰ ἐργαλεῖα μὲ τὰ ὁποῖα κατεσκεύαζες αὐτὰ τὰ κίβδηλα.

"Ἀπ. Ὄχι διότι ὁ Ξένος τὰς ἐφύλαττε καὶ δὲν τὰς ἐμπιστεύετο εἰς κανένα, καὶ μόνον ὅταν ἤθελα νὰ τυπώσωμεν νομίσματα μοῦ τὰς ἔδιδε αὐτάς, καθὼς καὶ τὴν κόφτραν καὶ παρευρίσκετο πάντοτε εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτήν, καὶ ἅμα ἐτελείονε ἐλάμβανε τὰς σφραγῖδας, καὶ τὰ μικρὰ αὐτὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ παραχαραττόμενα νομίσματα καὶ ἀνεχώρει χωρὶς νὰ ἀφίνῃ εἰς ἐμέ, οὐδ' εἰς τὸν υἱόν του Φραντζῆν τίποτε, καὶ μόνον πλέον εἰς τὸ κόψιμον ἂν τὸν ἐγελοῦσα νὰ λάβω δύο τρία τάλληρα.

"Ἐρ. Εἰς τί ἐχρησίμευσεν ἡ ἐκ γύψου πλὰξ ἥτις εἶχε σχῆμα ἀπλάδος καὶ πέριξ εἶχεν αὔλακα;

"Ἀπ. Αὕτη ἐχρησίμευσεν εἰς τὸ χύσιμον τοῦ μετάλλου τὸ ὁποῖον ἐλύονα εἰς τὴν φωτιὰ δηλαδὴ τὸ μπακίρι μὲ τὸ ὁποῖον ἥνονα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας τὰς ὁποίας ἀνέφερα ἀνωτέρω οἷον ἀρσενικόν, Νίκελον δύο εἰδῶν, ποτάσα, σόδα μπόραξ, καὶ σμάλτον, καὶ ἐσχηματίζετο λάμα, τὴν ὁποίαν πάλιν ἐξαναλύονα, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν τὸ ἔψηνα εἰς τὴν φωτιάν, καὶ εἶχα κουρούπια πήλινα καὶ τὸ ἔχυνα μέσα εἰς αὐτὰ καὶ ἐσχηματίζετο λάμα, καὶ τότε ἔβαζα εἰς τὴν κόφτραν τὴν βίδαν της καὶ μὲ ἕνα σφυρὶ ὁποῦ εἴχομεν ἐννέα ὀκάδων ἐκτυποῦσα καὶ ἐκόπτετο καὶ ἐγένετο φώλλα, καὶ ἔπειτα ἔκαμνα τοὺς γύρους των, καὶ μετὰ ταῦτα ἔβαζα τὰς σφραγῖδας τὴν μίαν ἐπάνω καὶ τὴν ἄλλην κάτω, καὶ εἰς τὸ μέσον τὴν φώλλαν καὶ ἐκτυποῦσα πάλιν μὲ τὸ ἴδιον σφυρὶ τὰς σφραγῖδας δυνατὰ καὶ ἐτυπόνετο τὸ νόμισμα.

"Ἐρ. Γνωρίζει κανεὶς ἄλλος ἂν ὁ Ξένος εἶχε συμμετοχὴν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν αὐτὴν τῆς κιβδηλοποιίας;

"Ἀπ. Δὲν γνωρίζει κανεὶς ἄλλος τίποτε, διότι ἐγὼ δὲν εἰμποροῦσα νὰ εἴπω τοιοῦτόν τι, διότι δὲν μὲ ἐσύμφερε.

"Ἐρ. Εἶχες κανὲν ἔργον εἰς Ἀθήνας πρὶν ἔλθῃς ἐδῶ μὲ τὸν Κ. Ξένον;

"Ἀπ. Ἤμουν μὲ τὸν Κ. Λάνδερερ εἰς τὸ φαρμακεῖον τὸ βασιλικόν.

"Ἐρ. Ὁ Κύριος Ξένος σοῦ ἔδωσε χρήματα;

"Ἀπ. Μοῦ ἔδωσε μόνον δώδεκα Τουρκικὰ τάλληρα, ἐκεῖνα ὅπου ἔστειλα εἰς τὸν Καλλιγᾶν.

"Ἐρ. Πότε ἔστειλες αὐτὰ τὰ τάλληρα εἰς τὸν Καλλιγᾶν;

"Ἀπ. Καθόσον ἐνθυμοῦμαι ἦτον μετὰ τὸ πάσχα πέρυσι.

"Ἐρ. Ἦλθεν ἐδῶ ὁ Καλλιγᾶς, ἀφοῦ τὸν ἔστειλες τὰ εἰρημένα τάλληρα.

"Ἀπ. Ἦλθεν μάλιστα μὲ τὸν Λάμπρον Λιμπερόπουλον.

"Ἐρ. Διατί ἐφέρατε ἐδῶ τὸν Καλλιγᾶν;

"Ἀπ. Διὰ νὰ τὸν ἔχωμεν βοηθὸν εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς κατασκευῆς τῶν νομισμάτων· ἀλλὰ αὐτὸς ἔφερε μαζί του καὶ τὸν Λάμπρον Λιμπερόπουλον καὶ ὁ Κ. Ξένος δὲν ἐδέχθη κανένα, καὶ ἐφιλονεικοῦσα ἐγὼ μαζῇ του, διότι ἐγὼ ἐπέμενα νὰ μένουν ἐδῶ αὐτοὶ διὰ νὰ χρησιμεύωσιν εἰς τὴν ἐργασίαν μας, ἀλλ' ὁ Κύριος Ξένος δὲν ἐδέχετο τὸν Λιμπερόπουλον. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἐποχὴν ἔτυχε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Φριδερίκου Ψαλόγλου Θεμιστοκλῆς Φρανσουᾶς, ὅστις ἔκλεψεν ἀπὸ τὸν εἰρημένον θεῖόν του 1,000 λίρας ἤτοι χιλίας καὶ ἀπὸ αὐτὰς εἶχεν εἰς ἓν κεμέριον 250, τὸ ὁποῖον ἔδωσε εἰς τὸν Λιμπερό-

πουλον, καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος λαβὼν τὸ κεμέρι τοῦτο ἔγεινεν ἄφαντος αἰφνιδίως ὁμοῦ μὲ τὸν Καλλιγᾶν, τὸν ὁποῖον συγχρόνως ὁ Κ. Ξένος εἶχεν ἐπιφορτίσει νὰ φέρῃ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τὰ ὁποῖα σᾶς ἐσημείωσα ἀνωτέρω μίγματα, ἂν ὑπάρχουν ἐκεῖ δηλαδὴ νίκελον καὶ λοιπά.

"Ἐρ. Ἀπὸ ποῖον ἠγόραζες ἐνταῦθα τὸ μπακίρι καὶ τὰ ἄλλα μίγματα, τὰ ὁποῖα ἀνεμίγνυες εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁποίων ἐχάραττες νομισμάτων.

"Ἀπ. Ἀπὸ διαφόρους· τὸ δὲ μπακίρι τὸ ἠγόραζα ἀπὸ τοὺς μπρουντζάδες, διότι τὸ εὕρισκα πλέον εὐθινὸν καὶ ἐπομένως εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα ἐνῷ ἦτον ἀκριβὸν, ἦτον καὶ φόβος καὶ κίνδυνος νὰ μὴ δώσωμεν ὑπόνοιαν διὰ τὴν χρῆσίν του.

"Ἐρ. Ποῖος σοῦ ἔδιδε τὰ χρήματα καὶ ἠγόραζες αὐτὰ τὰ εἴδη.

"Ἀπ. Ὁ Κύριος Ξένος μοῦ τὰ ἔδιδε τὰ χρήματα καὶ ἠγόρασα αὐτὰ τὰ εἴδη.

"Ἐρ. Ἐκάματε κατάστημα ἀγγειοπλαστικῆς καὶ εἰς ποῖον μέρος τὸ ἐκάματε;

"Ἀπ. Μάλιστα ἐνοικιάσαμεν εἰς ἓν περιβόλι πρὸς τὸ μέρος Ταραγκατζίου καὶ ἐκεῖ ἐκάμαμεν ἕνα καμίνι καὶ ἐδουλεύαμεν τὰ νομίσματα.

"Ἐρ. Ἐκάματε ἀγγεῖα εἰς τὸ κατάστημα αὐτό;

"Ἀπ. Ἐκάμαμεν ἕως ἑκατὸν γλάστραις καὶ ὄχι περισσότεραις.

"Ἐρ. Διατί λοιπὸν ἐσυστήσατε αὐτὸ τὸ κατάστημα;

"Ἀπ. Τὸ ἐσυστήσαμεν, διὰ νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἄλλην ἐπιχείρησιν τῆς κιβδηλοποιίας, καὶ ἐπροσπαθήσαμεν καὶ εὕρομεν αὐτὸ τὸ μέρος ὡς κατάλληλον, διότι ὅταν ἔκαμνα τὴν ἀνάλυσιν τῶν μετάλλων καὶ τὴν ἀνάμιξιν τῶν ἄλλων ὑλῶν καὶ μιγμάτων ἐξήρχετο πολλὴ ἀποφορὰ, καὶ ἦτον ἀνυπόφορος, καὶ ἐπομένως δὲν ἦτον καλὸν νὰ ἐργαζόμεθα πλησίον ἄλλων οἰκημάτων κατοικουμένων ἀπὸ ἄλλους ἀνθρώπους, διότι ἠθέλαμεν δώσει ὑπονοίας.

"Ἐρ. Εἰμπορεῖς νὰ ὁρίσῃς πόσα χρήματα ἐδαπανήθησαν διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ὑλῶν;

"Ἀπ. Καθόσον ἐνθυμοῦμαι ἐξωδεύθησαν ἕως ἓξ χιλιάδες γρόσια.

"Ἐρ. Ἀπὸ πότε ἄρχισες νὰ κατασκευάζῃς τὰ κίβδηλα νομίσματα;

"Ἀπ. Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰουλίου μηνὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅτε μᾶς ἦλθον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἢ περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουνίου τὰ φάρμακα καὶ μίγματα ἀπὸ τὴν Εὐρώπην.

"Ἐρ. Ποῖος τὰ ἔφερεν αὐτὰ τὰ φάρμακα ἢ μίγματα ἀπὸ τὴν Εὐρώπην.

"Ἀπ. Τὸ μεταλλικὸν νίκελον ἔφερεν ὁ φαρμακοποιὸς Φαβρίκιος· τὰ δὲ ἄλλα νίκελον σκόνιν καὶ σμάλτον μᾶς ἔφερεν ἀπὸ τὴν Τεργέστην ὁ γαμβρὸς τοῦ Ξένου Φλώριος Κλέντζος.

"Ἐρ. Αὐτὰ τὰ εἴδη τῶν φαρμάκων καὶ ἄλλων ὑλῶν, τὰ ὁποῖα ἐμνημόνευσες ἀνωτέρω χρησιμεύουν καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἀγγείων;

"Ἀπ. Μάλιστα χρησιμεύουν διὰ ἀγγεῖα ἀπὸ πορτζολάνην διὰ ἀλειφὴν αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τὰς γλάστρας τὰς ὁποίας ἐκάμαμεν δὲν ἐχρησίμευον.

"Ἐρ. Ὁ Ξένος εἶπεν εἰς τὴν κατάθεσίν του, ὅτι σὺ εἶπες εἰς τὸν Ψαῤῥᾶν τὸν κουμβάρον του, ὅτι ὁ Ξένος σοῦ εἶπεν νὰ κάμετε κίβδηλα νομίσματα καὶ σὺ τὸν εἶπες ὅτι δὲν θέλεις;

"Ἀπ. Δὲν εἶπον ἐγὼ ἀπὸ αὐτὰ εἰς τὸν Ψαῤῥᾶν· μόλα ταῦτα ὁ Ψαῤῥᾶς μὲ τὸ εἶπεν, ὅτι αὐτὸ τὸ περιστατικὸν τὸ ἀνέφερεν εἰς τὸν Ξένον.

"Ἐρ. Ἐκάματε νομίσματα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου;

"Ἀπ. Μόνον τοὺς γύρους ἐκάμαμεν πολλαῖς φοραῖς ἐκεῖ, μάλιστα μίαν ἡμέραν, ὅτε ἦτον Δικαστήριον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου εὑρισκόμην κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐκεῖ καὶ ἐργαζόμεθα μετὰ τοῦ Φραντζῆ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ξένου κάμνοντες τοὺς γύρους· πλὴν ὁ Φραντζῆς δὲν εἰμποροῦσε νὰ ἐργάζηται· μάλιστα καλήτερα εἰργάζετο ὁ Ξένος ἀπὸ τὸν υἱόν του, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐκτύπωσιν ἐκεῖνος ἦτον πάντοτε παρὼν καὶ ἔκαμνε περισσοτέραν βοήθειαν.

"Ἐρ. Ὅσον μέταλλον ἢ μίγμα ἀπὸ τὸ μπακίρι καὶ τὰ ἄλλα φάρμακα καὶ ἄλλα εἴδη ἐσύνθεσες, ὅλον τὸ μετεσκεύασες εἰς κίβδηλα νομίσματα;

"Ἀπ. Ὄχι· ἔμεινεν καὶ ἀπὸ λάμαις καὶ σφαίρας δηλ. καὶ ἀπὸ πρῶτον καὶ δεύτερον ψήσιμον, καὶ συμπεραίνω, ὅτι ἀπὸ πρῶτον ψήσιμον ἔμεινε πρᾶγμα ἕως δέκα ὀκάδας· ἀπὸ τὸ δεύτερον ἦτον 18—20 *λάμαις.*

"Ἐρ. Ἤρχετο κἀνεὶς εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἀγγειοπλαστικῆς;

"Ἀπ. Κἀνεὶς δὲν ἤρχετο διότι δὲν ἐδεχόμεθα κἀνένα· μάλιστα ὅταν ἤρχετο ὁ Κ. Ξένος ἐκλείομεν καὶ τὴν μίαν πόρταν καὶ τὴν ἄλλην, διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ κἀνεὶς νὰ μᾶς ἰδῇ τί ἐκάμναμεν.

"Ἐρ. Πόσας ὀκάδας νίκελον εἰς σκόνιν καὶ πόσον εἰς σμάλτον ἐξοδεύσατε;

"Ἀπ. Δὲν γνωρίζω, διότι δὲν τὸ ἐζύγιζα.

"Ἐρ. Εἶπες εἰς τὸν Ξένον, ὅτι γνωρίζεις ἓν χῶμα εἰς Σμύρνην τὸ ὁποῖον ἐξάγει ἄργυρον;

"Ἀπ. Αὐτὴ ἦτον ἡ πρώτη μου ὁμιλία μὲ τὸν

Ξένον εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ὅτι νὰ τὸ ἐξάγωμεν καὶ νὰ τὸ μεταχειριζώμεθα εἰς κατασκευὴν νομισμάτων κιβδήλων.

" Ἐρ. Ἐδέχθη αὐτὴν τὴν πρότασιν ὁ Ξένος;

" Ἀπ. Μάλιστα τὴν ἐδέχθη, καὶ μάλιστα ἐπήγαμεν μαζῇ μὲ τὸν Ξένον εἰς τὸ Β. Νομισματοκοπεῖον τῶν Ἀθηνῶν καὶ παρετηρήσαμεν τὰς μηχανάς;

" Ἐρ. Ἐνθυμεῖσαι κατὰ ποίαν ἐποχὴν ἐπῆγες εἰς τὸ νομισματοκοπεῖον, καὶ ποῖος ἦτον ἐκεῖ εἰς τὸ κατάστημα, καὶ ἂν ἐπαρατηρήσατε τὰς μηχανάς;

" Ἀπ. Καθόσον ἐνθυμοῦμαι ἦτον ἀποκρέω, καὶ εἰς τὸ κατάστημα εὕρομεν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ καταστήματος ἐργαζομένους, τρέχοντας ἄνω καὶ κάτω εἰς τὰ καζάνια καὶ τὰ ἄλογα· καὶ παρετηρήσαμεν τὰς μηχανὰς μὲ τὰς ὁποίας ἐχάραττον τὰ χαλκονομίσματα. Νομίζω ὅτι ἦτον Διευθυντὴς τοῦ καταστήματος ὁ Κ. Καρβούνης, διότι ὁ Ξένος μὲ τὸ εἶπεν, ἐπειδὴ καὶ μ' ἔλεγεν ὅτι εἶναι φίλος του καὶ ὡς ἐκ τούτου δυνάμεθα ἐλευθέρως νὰ ὑπάγωμεν καὶ νὰ παρατηρήσωμεν τὰς μηχανάς.[1]

" Ἐρ. Ἔφερεν ὁ Κ. Ξένος κάμμίαν μηχανὴν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην;

" Ἀπ. Δὲν εἶχε φέρει· ἔγραψεν ὅμως νὰ τὸν φέρουν ἕνα κύλινδρον ἀπὸ τὸ Λονδῖνον, καὶ νομίζω ὅτι ἔγραψεν εἰς τὸν ἐκεῖ υἱόν του διὰ νὰ τοῦ τὸν στείλῃ, ἀλλὰ δὲν τὸν εἶδα ἐγώ.[2]

" Ἐρ. Εἰξεύρεις ἂν ἐστάλη ἐνταῦθα αὐτὸς ὁ κύλινδρος;

" Ἀπ. Ὄχι· δὲν γνωρίζω.

" Ἐρ. Ὅταν τὴν πρώτην φορὰν ἦλθες εἰς Σμύρνην συστημένος εἰς τὸν Ξένον ἀπὸ τὸν Σκοῦφον, τί ἦλθες νὰ κάμῃς;

" Ἀπ. Ἦλθα διὰ νὰ εὕρω κάμμίαν ὑπηρεσίαν· μάλιστα ἐσκόπευα νὰ ὑπάγω τότε εἰς τὴν Γαλλίαν.

" Ἐρ. Ἐγνώριζεν ὁ Ξένος ὅτι σὺ εἶχες καταδικασθῇ ἀπὸ τὸ κακουργιοδικεῖον διὰ τὴν πληγὴν τὴν ὁποίαν ἔκαμες εἰς τὸν σύντροφόν σου τὸν Χελιώτην;

[1] Ὁ Λουλούδας ἐνταῦθα δὲν ἀγνοεῖ ὅτι τὰ νομίσματα διὰ νὰ γείνουν χρειάζονται μηχαναὶ, ἀτμὸς, ἵπποι, καζάνια καὶ δύναμις· καὶ ὅμως ὅτε ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ παραστήσῃ πῶς ἔκαμνεν οὗτος τὰ ἰδικάτου, ἐπειδὴ τὸ ἀκροατήριόν του συνίστατο ἀπὸ τὸν κουτοποτλῆν, Ἄννινον, Γρυπάρην καὶ τοὺς τοιούτους, ἔλεγεν ὅτι τὰ ἔκαμνεν ἐν τῷ μαγειρείῳ μὲ μίαν βαρειὰν, τρεῖς σκουριασμένας σφραγίδας, καὶ τῶν χαπίων τὸ ξύλον. Ἂν ἐπεσκέφθη δὲ ἢ ὄχι ποτὲ τὸ νομισματοκοπεῖον, ἰδὲ τὴν κατάθεσιν τοῦ Διευθυντοῦ Κ. Καρβούνη σελίς. 162.

[2] Διαταγὴν περὶ κυλίνδρου δὲν ἐλάβομεν· τὸ μόνον τ' ὁποῖον ἐκατασκευάσθη εἰς Λονδῖνον εἶναι ἡ σφραγὶς τῆς ἀτιμώσεως μὲ τὴν ὁποίαν, ὡς γνωστὸν, ἐσφραγίσθησαν τὰ παμπόνηρα μέτωπα τοῦ Ποτλῆ, Ἀννίνου, Σπηλιωτάκη, Γρυπάρη καὶ Μεταξᾶ.

" Ἀπ. Μάλιστα τὸ ἐγνώριζε, διότι καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος τοῦ τὸ εἶχα εἰπεῖ.

" Ἐρ. Ἕνα γέροντα Γαβριὴλ διώρισεν ὁ Ξένος νὰ ἐργάζεται πλησίον σου;

" Ἀπ. Μάλιστα εἰργάσθη μόνον οὗτος εἰς τὴν ἀγγειοπλαστικὴν, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὴν παραχάραξιν τῶν νομισμάτων.

" Ἐρ. Ἀπὸ τὸ χῶμα τοῦ Σεβδίκιοϊ τί ἐξήγετο;

" Ἀπ. Δὲν ἐξάγει τίποτε ἄλλο εἰμὴ μίαν σκωρίαν, τὴν ὁποίαν ἐξήγαγεν ἀφοῦ ἤθελα τὸ ἔχω μέσα εἰς τὰς χύτρας εἰς τὴν φωτιὰν διὰ τέσσαρας ὥρας, καὶ ὅταν ἤθελε καταντήσει νὰ γείνῃ αὐτὴ ἡ σκουριὰ δηλαδὴ νὰ γείνῃ μαῦρον στερεὸν σῶμα, τότε ἔρριπτον τὰ φάρμακα ἐγὼ μέσα εἰς τὰς χύτρας, ὅπου ἦτον αὐτὸ, καὶ μπακίρι καὶ ὀλίγον ἄργυρον, καὶ ἐγίνετο τὸ λευκὸν μίγμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατεσκευάζαμεν τὰ κίβδηλα νομίσματα.

" Ἐρ. Ὁ Κύριος Ἄννινος εἰσαγγελεὺς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικεῖον σὲ ἐξέτασεν περὶ τῆς ἰδίας ὑποθέσεως καὶ πράξεως ὅτε περὶ τὰ τέλη τοῦ Νοεμβρίου ἦλθεν ἐδῶ;

" Ἀπ. Μάλιστα μὲ ἐξέτασεν.

(Ἀνεγνώσθη ἡ παρὰ τοῦ Κυρίου Ἀννίνου γενομένη ἐξέτασις, καὶ ἐβεβαιώθη παρὰ τοῦ ἐξεταζομένου Λεωνίδα Λουλούδα, ὅτι οὕτως ἔχει.)

" Ἐρ. Γνωρίζεις γράμματα;

" Ἀπ. Μάλιστα.

" Ἀνεγνώσθη καὶ ἡ παροῦσα εἰς τὸν ἐξετασθέντα καὶ ὑπογράφεται παρ' αὐτοῦ, τοῦ Διερμηνέως καὶ ἐμοῦ τοῦ ὑποπροξένου.

" ὁ ἐξετασθεὶς
" Λ. Λουλούδας.

" ὁ Α'. Διερμηνεὺς
" Καίσαρ Σαΐτ.

" ὁ ὑποπρόξενος
" Ι. Ἀγκωνάκης."

" Ἐξέτασις τοῦ ἰδίου Λουλούδα σήμερον γεγονυῖα δεκάτην πέμπτην τοῦ ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους, καὶ ἐνώπιον ἐμοῦ Ι. Ἀγκωνάκη ὑποπροξένου, καὶ τοῦ Α'. Διερμηνέως Καίσαρος Σαΐτ.

" Ἐρ. Πόσας σφραγίδας εἶχες καὶ κατεσκεύαζες τὰ κίβδηλα νομίσματα, δηλαδὴ τὰ τουρκικὰ τάλληρα, τὰ ῥεγγινάτα καὶ τὰ κολλονάτα;

" Ἀπ. Ἐγὼ σᾶς εἶπα καὶ ἄλλοτε ὅτι τρεῖς σφραγίδας μὲ ἔδωσεν ὁ Κ. Ξένος καὶ ἔκαμα αὐτὰ τὰ νομίσματα τὰ ὁποῖα παρεχάραξα, ἀλλὰ νὰ σᾶς εἴπω τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶ σκοπεύω νὰ ἀναιρέσω ὅσα εἶπα ὅτι ἔπραξα περὶ κιβδηλίαν, κατὰ συνέπειαν τῶν ὁποίων ἐνοχοποιήθη ὁ Ξένος καὶ νὰ

παραστήσω εἰς τὸν ἐδῶ Διοικητήν, ὅτι, ἔχων πάθος κατὰ τοῦ Ξένου εἶπα ὅσα εἶπα κατ' αὐτοῦ καὶ ἐνοχοποίησα καὶ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξαν καὶ τοιουτωτρόπως ἐλπίζω νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τοὺς τούρκους, διότι τότε θά ζητήσω μάλιστα ἀπὸ τὸν Πασᾶν νὰ μ' ἐξορίσῃ ἀπὸ τὸν τόπον αὐτὸν, καὶ νὰ μὲ στείλῃ εἰς ἄλλον νὰ ἦμαι ἐλεύθερος. Σημειώσατε δὲ ὅτι δὲν ἀναιρῶ ἐγὼ ὅσα εἶπα εἰς τὸν Κύριον Ἄννινον καὶ εἰς τοῦ λόγου σου καὶ ὅσα εἶπα προλαβόντως καὶ χθὲς ἀκόμη εἰς τὴν εὐγενείαν σου, ἀλλὰ τὸ νόημά μου εἶναι νὰ κάμω τὴν ἀναίρεσιν αὐτὴν εἰς τοὺς τούρκους, διὰ νὰ ἀπαλλαχθῶ ἀπὸ τὰς φυλακάς των· διότι ἂν ἤμουν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ μάλιστα εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἔχω τὴν οἰκογένειάν μου καὶ εἰμπoροῦσα νὰ ἔχω κἄποιαν περίθαλψιν, δὲν ἤθελα κάμει κἀμμίαν ἀναίρεσιν.[1]

"Ἐρ. Ἔγραψες κἀμμίαν ἀναφορὰν εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Σμύρνης, καὶ τί ἀνέφερες εἰς αὐτήν;

"Ἀπ. Ἔκαμα μίαν ἀναφορὰν εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Σμύρνης, καὶ ἀνέφερα εἰς αὐτὴν ὅτι ἦλθα εἰς τὴν Σμύρνην μὲ σκοπὸν νὰ κάμω τὴν ἀγγειοπλαστικὴν, καὶ ὄχι ποτὲ διὰ νὰ κάμω κίβδηλα νομίσματα, καὶ ζητῶ τὸ ἔλεός του διὰ νὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὰς φυλακὰς τῶν τούρκων.

"Ἐρ. Ἀναφέρεις εἰς αὐτὴν τὴν ἀναφοράν σου πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ὅτι ἀπὸ πάθος πρὸς τὸν Ξένον εἶπες ὅσα εἶπες κατὰ τοῦ ἰδίου;

"Ἀπ. Νομίζω ὅτι σημειῶ ἓν τοιοῦτον εἰς αὐτὴν τὴν αἴτησίν μου, ἀλλὰ λέγω εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν ὅτι νὰ μεσολαβήσῃ ἡ πανιερότης του ν' ἀπαλλαχθῶ καὶ ἐγὼ, καὶ νὰ μὴν ὑποφέρῃ καὶ ὁ Ξένος.

"Ἐρ. Ἔγραψες κἀμμίαν ἐπιστολὴν εἰς τὸν ὑπηρέτην τοῦ Κυρίου Μεταξᾶ εἰς Ἀθήνας Κωνσταντῖνον Ἀρσένην ;

"Ἀπ. Μάλιστα τὸν ἔγραψα.

"Ἐρ. Ἔγραψες εἰς αὐτὸν ὅτι ἔκαμες νομίσματα κίβδηλα, καὶ διατί ἔγραψες εἰς αὐτὸν αὐτά ;

"Ἀπ. Μάλιστα ἔγραψα εἰς τὸν Κωνσταντῖνον Ἀρσένην ὑπηρέτην τοῦ Κυρίου Μεταξᾶ, καὶ τὸν εἰδοποίησα ὅτι ἔκαμα κίβδηλα νομίσματα, διότι τὸν εἶχα φίλον, ἐπειδὴ συνεζήσαμεν μαζὴ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Μεταξᾶ.

"Ἐρ. Ἔγραψες εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις μητέρα σου ὅτι ἔκαμες τὴν ἐπιχείρησιν τῆς κιβδηλίας ἐνταῦθα.

"Ἀπ. Ἔγραψα εἰς τὴν μητέρα μου ὅτι θὰ λάβῃ χρήματα ἀπὸ τὸν Κ. Ῥάλλην, καθὼς μὲ ὑπεσχέθη ὁ Ξένος.

"Ἐρ. Εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου Ἀννίνου ἐξέτασίν σου λέγεις ὅτι ἔγραψες εἰς τὴν μητέρα σου καὶ περὶ κιβδηλίας καὶ περὶ πάντων, καθὼς καὶ εἰς τὸν Ἀρσένην· πῶς λοιπὸν λέγεις τώρα ὅτι ἔγραψες μὲν εἰς τὴν μητέρα σου, ἀλλὰ δὲν τῆς ἐσημείωσες τίποτε περὶ κιβδηλοποιίας ;

"Ἀπ. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἂν τὸ εἶπα εἰς τὸν Κύριον Ἄννινον, ἀλλὰ σᾶς λέγω ὅτι δὲν ἔγραψα περὶ κιβδηλοποιίας εἰς τὴν μητέρα μου, διότι δὲν ἤθελα νὰ τὴν βάλω εἰς μπελάδες νὰ τρέχῃ εἰς τὰ δικαστήρια. Αὐτὴ ὅμως εἰξεύρω ὅτι τὸ ἔμαθε ἀπὸ τὸν Καλλιγᾶν, ὅστις ἐπῆγε καὶ τὴν ἀντάμωσεν εἰς Ἀθήνας καὶ τῆς τὸ εἶπεν, εἰς δὲ τὸν Ἀρσένην, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι τὸ ἔγραψα τὸ περιστατικόν.

"Ἐρ. Ἀναφέρεις ὅτι ὁ Καλλιγᾶς τὸ εἶπεν εἰς τὴν μητέρα σου, καὶ πόθεν τὸ ἐγνώριζεν αὐτὸς ὁ Καλλιγᾶς;

"Ἀπ. Ὁ Καλλιγᾶς τὸ ἐγνώριζεν, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, διότι ὁ Κύριος Ξένος τὸν ἔστειλεν εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ προμηθευθῇ καὶ μᾶς φέρῃ ἐνταῦθα ὕλας ἀναγκαίας καὶ μίγματα διὰ τὴν κατατκευὴν τῶν νομισμάτων χρησιμεύοντα, καὶ μάλιστα αὐτὸς ἔλαβε τὸ διαβατήριόν του ἀπὸ τὸ Προξενεῖον κατὰ τὰ τέλη μαΐου ἢ ἀρχὰς ἰουνίου.

"Ἐρ. Ποῦ κατοικοῦσες, ποῦ ἔτρωγες καὶ ποῦ ἐκοιμᾶσο, ἀφοῦ ἦλθες ἐνταῦθα μὲ τὸν Ξένον ;

"Ἀπ. Κατοικοῦσα, ἔτρωγα καὶ ἐκοιμώμουν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου, ἀλλ' ἐνίοτε ἔτρωγα εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἀγγειοπλαστικῆς, ὅπου μᾶς ἔφερναν ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου φαγητὰ, καὶ ἔτρωγα μετὰ τοῦ Φραντζῆ υἱοῦ τοῦ Ξένου, καὶ ἔμενα δὲ εἰς τὸ αὐτὸ κατάστημα καὶ ἐκοιμώμην τὴν νύκτα.

"Ἐρ. Σὲ ἔκρυπτεν ὁ Κύριος Ξένος ὁσάκις ἤθελε παρουσιασθῇ ἄνθρωπος ἄλλος μὴ οἰκιακός ;

"Ἀπ. Μάλιστα μὲ ἔλεγεν, ὁσάκις ἤθελεν ἔλθει κανεὶς ξένος νὰ κρύπτωμαι, καὶ ἐγὼ ὑπήκουα.

"Ἐρ. Διατί σὲ ἔκρυπτε ;

"Ἀπ. Δὲν ἠξεύρω διατί, ἀλλὰ μὲ ἔλεγε μόνον ὅτι δὲν θέλει νὰ μὲ βλέπῃ κανείς.

"Ἐρ. Σ' ἔκρυπτεν ἀπὸ τὸν Εὐαγγελινὸν Δημητριάδην ;

"Ἀπ. Μάλιστα, μ' ἔκρυπτε καὶ ἀπὸ αὐτόν· εἰς τὰς ἀρχὰς μὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ Εὐαγγέλη ὅτι ἂν ἀποθάνῃ (ὁ Ξένος) νὰ μὴν ἀποχωρισθῶ ἀπὸ τὸν Εὐαγγέλην, διότι φαίνεται δὲν εἶχε τότε σκοπὸν, εἰς τὴν ἀρχὴν δηλαδὴ, νὰ μεταχειρισθῇ τὸν υἱόν του Φραντ—

[1] Ἀφοῦ ὁ Λουλούδας ἀνήρεσεν ἐνώπιον τοῦ Ἀρχιερέως Σμύρνης καὶ τῆς Δημογεροντίας τὰ ὅσα εἶπε κατὰ τοῦ Κ. Ξένου, τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν εὑρέθη εἰς τὴν δεινοτέραν τοῦ κόσμου θέσιν. Διέταξε πάραυτα νέας ἀνακρίσεις δηλ. τὰς ἄνωθι, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι περιττὸν νὰ θελήσωμεν νὰ καταδείξωμεν ἡμεῖς ὅτι ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν ὁ Λουλούδας ἐνταῦθα μεταχειρίζεται εἶναι κατὰ παραγγελίαν τῶν ἐξεταζόντων τοῦτον. Ὁ διατρέχων τὸ βιβλίον μας εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἄνωθι φράσεων κάλλιστα τὸ ἐννοεῖ.

ζῆν εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιχείρησιν τῆς κιβδηλοποιίας, καὶ μοῦ ἐσύσταινε τὸν Εὐαγγέλην· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα μετέβαλε σκοπὸν καὶ ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ τὸν ῥηθέντα υἱόν του εἰς τὴν κιβδηλίαν, καὶ τότε πλέον μ' ἔκρυπτε καὶ ἀπὸ τὸν Εὐαγγελινὸν αὐτόν.

" Ἐρ. Ὁ Εὐαγγελινὸς Δημητριάδης γνωρίζει τι περὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς κιβδηλίας, ἢ παρευρέθη εἰς καμμίαν πρᾶξιν ἢ δοκιμὴν ἀφορῶσαν τὴν αὐτὴν κιβδηλίαν ;

" Ἀπ. Δὲν παρευρέθη εἰς καμμίαν πρᾶξιν ἢ δοκιμὴν εἰς ἣν ἐγὼ ἔλαβα μέρος, ἀλλ' οὔτε τὸν εἶπα ἐγὼ τίποτε περὶ τῆς αὐτῆς κιβδηλίας.

" Ἐρ. Δὲν σὲ εἶδε ποτὲ ὁ Εὐαγγελινὸς αὐτὸς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου ;

" Ἀπ. Ἀφοῦ μὲ εἶπεν ὁ Ξένος νὰ κρύπτωμαι καὶ ἀπὸ αὐτόν, ἐπροφυλαττόμην νὰ μὴ μὲ βλέπῃ, ἀλλὰ ἐνίοτε δὲν εἰμποροῦσα καὶ μὲ ἔβλεπε.

" Ἐρ. Τόν εἶπες ποτὲ ἢ σὲ εἶπεν αὐτός τίποτε;

" Ἀπ. Οὔτε τὸν εἶπα οὔτε μὲ εἶπεν αὐτὸς τίποτε.

" Ἐρ. Εἶπες εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου Ἀννίνου κατάθεσίν σου, ὅτι τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου κατεσκεύασες ἕως 91—92 κομμάτια τουρκικὰ τάλληρα καὶ ὅτι τοῦτο ἐνθυμεῖσαι, διότι ὁ Ξένος σὲ εἶπεν ὅτι θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπειδὴ εἶναι βασιλικὴ ἑορτή ;

" Ἀπ. Αὐτὸ μὲ εἶπεν ὁ Ξένος, διότι μὲ εἶπεν ὅτι δὲν εὐκαιρεῖ τὸ πρωῒ ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν νομισμάτων νὰ τὴν ἀφήσωμεν ὕστερον ἀπὸ τὸ μεσημέρι, καὶ ἀληθῶς τὸ μεσημέρι ἀρχίσαμεν καὶ ἐτελειώσαμεν εἰς δύο σχεδὸν ὥρας τὴν κατασκευὴν τῆς ἀνωτέρω ποσότητος τῶν 91—92 κιβδήλων ταλλήρων νομισμάτων.[1]

[1] Ἡ τρίτη 7βρίου δὲν ἑωρτάσθη ποτὲ εἰς Σμύρνην, καὶ ποτὲ δὲν ἐπῆγεν ὁ Κ. Ξένος εἰς τὴν ἐκκλησίαν· τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἀγκωνάκης διὰ τῆς ἀκολούθου ἐγγράφου μαρτυρίας τὴν ὁποίαν ὅτε ἐπῆγα εἰς Σμύρνην ἐζήτησα ἀπὸ τοῦτον δι' ἀναφορᾶς τοῦ Πατρός μου καὶ μ' ἔδωκεν.

"ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ ΣΜΥΡΝΗΣ.

„ Συνεπείᾳ τῆς ἀπὸ 21 Ἰουνίου τ. ε. καὶ ὑπ' ἀρ. 4167 ἐπισημειώσεως τοῦ Σεβ. ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ἀπὸ 17 Ἰουνίου τ.ε. τοῦ Κ. Θ. Ξένου πιστοποιῶ ὅτι ἀφ' ὅτου ἦλθον ἐν Σμύρνῃ ὡς ὑποπρόξενος γραμματεὺς τοῦ προξενείου τούτου οὐδέποτε ἔγεινεν ἐπίσημος ἑορτὴ διὰ τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῆς 3 Σεπτεμβρίου οὔτε δοξολογία, καὶ ἐπομένως οὐδὲ τὴν 3 Σεπτεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους 1855 ἐτελέσθη τοιαύτη ἐκ μέρους τοῦ Προξενείου.

„ Ἐν Σμύρνῃ τὴν 28 Ἰουνίου 1856.

„ Ἀπόντος τοῦ Προξένου
„ ὁ ὑποπρόξενος
(Τ. Σ.) „ Ἰ. Ἀγκωνάκης."

" Ἐρ. Δὲν ἠμπόρεσες νὰ κρατήσῃς κανὲν ἐξ αὐτῶν ἀφοῦ ἦσαν τόσον πολλά ;

" Ἀπ. Δὲν εἰμποροῦσα, διότι ἐστέκετο ὁ Ξένος ἀποπάνω μου καὶ τὰ ἔπερνεν ἅμα ἐτελείωναν, ἀλλὰ καθὼς σᾶς εἶπα χθὲς, κρυφίως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ του ἐκράτησα ἄλλοτε ἀπὸ αὐτὰ τὰ κίβδηλα, ἀλλὰ τὰ ἐξώδευσα· τότε ὅμως δὲν ἠμπόρεσα νὰ κρατήσω κανὲν διότι μὲ ἐπρόσεχε πολὺ τόσον ὁ ἴδιος καθὼς καὶ ὁ υἱός του Φραντζῆς, ὅστις ἦτο καὶ αὐτὸς παρὸν, δὲν τὸ εἶπα δὲ τοῦτο εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Ἀννίνου κατάθεσίν μου.

" Ἐρ. Ὁ Καλλιγᾶς καὶ ὁ Λιμπερόπουλος ποῦ ἔτρωγον καὶ ποῦ κατέλυσαν ;

" Ἀπ. Εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἀγγειοπλαστικῆς ἐκοιμῶντο καὶ οἱ δύο Καλλιγᾶς καὶ Λιμπερόπουλος, ἔφαγαν δὲ δύο τρεῖς φοραῖς εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Ξένου μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειαν καὶ μὲ αὐτὸν τὸν ἴδιον Ξένον.[1]

" Ἐρ. Ἔγραψεν ὁ Ξένος εἰς τὸν Λάνδερερ μὲ τὸν ἴδιον Καλλιγᾶν ὅταν ἐντεῦθεν ὁ τελευταῖος μετέβη εἰς τὰς Ἀθήνας ;

" Ἀπ. Μάλιστα, ἔγραψε καὶ ὁ Ξένος καὶ ἐγὼ εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον χάρτου πρὸς τὸν Λάνδερερ μὲ τὸν ἴδιον τὸν Καλλιγᾶν διὰ νὰ μᾶς προμηθεύσῃ φάρμακα καὶ μίγματα ἐξ Ἀθηνῶν.

" Ἐρ. Σᾶς ἔστειλε τὰ ζητούμενα φάρμακα καὶ μίγματα ὁ Κ. Λάνδερερ ;

" Ἀπ. Μᾶς ἀπήντησεν ὅτι δὲν ὑπῆρχον τοιαῦτα ὁποῖα τῷ ἐζητήσαμεν.

" Ἐρ. Ποῦ κατεσκεύασες τὴν πρώτην δοκιμὴν τοῦ μίγματος ἀπὸ τὸ χῶμα τοῦ Σεβδίκιοϊ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τὸ πρῶτον εἶπες εἰς τὸν Κύριον Ξένον ὅτι ἐξάγεται ἄργυρος ;

" Ἀπ. Ἔκαμα μίαν δοκιμὴν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου τὸ πρῶτον, καὶ ἐπειδὴ ἔκαμον μεγάλην ἀποφορὰν τὰ μίγματα, ἀπεφασίσθη νὰ μὴ κάμωμεν πλέον τοιαύτην ἐργασίαν εἰς τὸ σπῆτί του· ἐγὼ δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας εἶπον εἰς τὸν Ξένον ὅτι αὐτὸ τὸ χῶμα τοῦ Σεβδίκιοϊ ἐξάγει ἄργυρον, καὶ ὅτι τὸν ἄργυρον αὐτὸν θὰ τὸν μεταχειρισθῶμεν εἰς παραποίησιν νομισμάτων καὶ ἦτον σύμφωνος· ἀλλ' ὅταν ἔφθασαν ἀπο τὴν Εὐρώπην τὰ μίγματα εἶπον εἰς αὐτὸν ὅτι τὸ χῶμα αὐτὸ δὲν ἐξάγει ἄργυρον, ἀλλὰ μίαν σκωρίαν, καὶ τὸν εἶπα συγχρόνως ὅτι εἶναι δαπανηρὸν νὰ ἐξάγωμεν ἀπὸ αὐτὸ τὸ χῶμα τὴν

[1] Ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ ἰδίου Λιμπεροπούλου φαίνεται ὅτι οὗτος πώποτε δὲν ἐγευμάτισιν ἐκεῖ· ὁ Καλλιγᾶς μόνον τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς του ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κ. Ξένου ἐν καιρῷ τοῦ γεύματος ἐγευμάτισεν ἐκεῖ ἅπαξ.

ζῆν εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιχείρησιν τῆς κιβδηλοποιίας, καὶ μοῦ ἐσύσταινε τὸν Εὐαγγέλην· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα μετέβαλε σκοπὸν καὶ ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ τὸν ῥηθέντα υἱόν του εἰς τὴν κιβδηλίαν, καὶ τότε πλέον μ' ἔκρυπτε καὶ ἀπὸ τὸν Εὐαγγελινὸν αὐτόν.

" Ἐρ. Ὁ Εὐαγγελινὸς Δημητριάδης γνωρίζει τι περὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς κιβδηλίας, ἢ παρευρέθη εἰς καμμίαν πρᾶξιν ἢ δοκιμὴν ἀφορῶσαν τὴν αὐτὴν κιβδηλίαν ;

" Ἀπ. Δὲν παρευρέθη εἰς καμμίαν πρᾶξιν ἢ δοκιμὴν εἰς ἣν ἐγὼ ἔλαβα μέρος, ἀλλ' οὔτε τὸν εἶπα ἐγὼ τίποτε περὶ τῆς αὐτῆς κιβδηλίας.

" Ἐρ. Δὲν σὲ εἶδε ποτὲ ὁ Εὐαγγελινὸς αὐτὸς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου ;

" Ἀπ. Ἀφοῦ μὲ εἶπεν ὁ Ξένος νὰ κρύπτωμαι καὶ ἀπὸ αὐτόν, ἐπροφυλαττόμην νὰ μὴ μὲ βλέπῃ, ἀλλὰ ἐνίοτε δὲν εἰμποροῦσα καὶ μὲ ἔβλεπε.

" Ἐρ. Τόν εἶπες ποτὲ ἢ σὲ εἶπεν αὐτός τίποτε;

" Ἀπ. Οὔτε τὸν εἶπα οὔτε μὲ εἶπεν αὐτὸς τίποτε.

" Ἐρ. Εἶπες εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου Ἀννίνου κατάθεσίν σου, ὅτι τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου κατεσκεύασες ἕως 91—92 κομμάτια τουρκικὰ τάλληρα καὶ ὅτι τοῦτο ἐνθυμεῖσαι, διότι ὁ Ξένος σὲ εἶπεν ὅτι θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπειδὴ εἶναι βασιλικὴ ἑορτή ;

" Ἀπ. Αὐτὸ μὲ εἶπεν ὁ Ξένος, διότι μὲ εἶπεν ὅτι δὲν εὐκαιρεῖ τὸ πρωῒ ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν νομισμάτων νὰ τὴν ἀφήσωμεν ὕστερον ἀπὸ τὸ μεσημέρι, καὶ ἀληθῶς τὸ μεσημέρι ἀρχίσαμεν καὶ ἐτελειώσαμεν εἰς δύο σχεδὸν ὥρας τὴν κατασκευὴν τῆς ἀνωτέρω ποσότητος τῶν 91—92 κιβδήλων ταλλήρων νομισμάτων.[1]

[1] Ἡ τρίτη 7βρίου δὲν ἑωρτάσθη ποτὲ εἰς Σμύρνην, καὶ ποτὲ δὲν ἐπῆγεν ὁ Κ. Ξένος εἰς τὴν ἐκκλησίαν· τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἀγκωνάκης διὰ τῆς ἀκολούθου ἐγγράφου μαρτυρίας τὴν ὁποίαν ὅτε ἐπῆγα εἰς Σμύρνην ἐζήτησα ἀπὸ τοῦτον δι' ἀναφορᾶς τοῦ Πατρός μου καὶ μ' ἔδωκεν.

"ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ ΣΜΥΡΝΗΣ.

„ Συνεπείᾳ τῆς ἀπὸ 21 Ἰουνίου τ. ε. καὶ ὑπ' ἀρ. 4167 ἐπισημειώσεως τοῦ Σεβ. ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ἀπὸ 17 Ἰουνίου τ.ε. τοῦ Κ. Θ. Ξένου πιστοποιῶ ὅτι ἀφ' ὅτου ἦλθον ἐν Σμύρνῃ ὡς ὑποπρόξενος γραμματεὺς τοῦ προξενείου τούτου οὐδέποτε ἔγεινεν ἐπίσημος ἑορτὴ διὰ τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῆς 3 Σεπτεμβρίου οὔτε δοξολογία, καὶ ἐπομένως οὐδὲ τὴν 3 Σεπτεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους 1855 ἐτελέσθη τοιαύτη ἐκ μέρους τοῦ Προξενείου.

„ Ἐν Σμύρνῃ τὴν 28 Ἰουνίου 1856.

„ Ἀπόντος τοῦ Προξένου
„ ὁ ὑποπρόξενος
(Τ. Σ.) „ Ἰ. Ἀγκωνάκης."

" Ἐρ. Δὲν ἠμπόρεσες νὰ κρατήσῃς κανὲν ἐξ αὐτῶν ἀφοῦ ἦσαν τόσον πολλά ;

" Ἀπ. Δὲν εἰμποροῦσα, διότι ἐστέκετο ὁ Ξένος ἀποπάνω μου καὶ τὰ ἔπερνεν ἅμα ἐτελείωναν, ἀλλὰ καθὼς σᾶς εἶπα χθὲς, κρυφίως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ του ἐκράτησα ἄλλοτε ἀπὸ αὐτὰ τὰ κίβδηλα, ἀλλὰ τὰ ἐξώδευσα· τότε ὅμως δὲν ἠμπόρεσα νὰ κρατήσω κανὲν διότι μὲ ἐπρόσεχε πολὺ τόσον ὁ ἴδιος καθὼς καὶ ὁ υἱός του Φραντζῆς, ὅστις ἦτο καὶ αὐτὸς παρὸν, δὲν τὸ εἶπα δὲ τοῦτο εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Ἀννίνου κατάθεσίν μου.

" Ἐρ. Ὁ Καλλιγᾶς καὶ ὁ Λιμπερόπουλος ποῦ ἔτρωγον καὶ ποῦ κατέλυσαν ;

" Ἀπ. Εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἀγγειοπλαστικῆς ἐκοιμῶντο καὶ οἱ δύο Καλλιγᾶς καὶ Λιμπερόπουλος, ἔφαγαν δὲ δύο τρεῖς φοραῖς εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Ξένου μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειαν καὶ μὲ αὐτὸν τὸν ἴδιον Ξένον.[1]

" Ἐρ. Ἔγραψεν ὁ Ξένος εἰς τὸν Λάνδερερ μὲ τὸν ἴδιον Καλλιγᾶν ὅταν ἐντεῦθεν ὁ τελευταῖος μετέβη εἰς τὰς Ἀθήνας ;

" Ἀπ. Μάλιστα, ἔγραψε καὶ ὁ Ξένος καὶ ἐγὼ εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον χάρτου πρὸς τὸν Λάνδερερ μὲ τὸν ἴδιον τὸν Καλλιγᾶν διὰ νὰ μᾶς προμηθεύσῃ φάρμακα καὶ μίγματα ἐξ Ἀθηνῶν.

" Ἐρ. Σᾶς ἔστειλε τὰ ζητούμενα φάρμακα καὶ μίγματα ὁ Κ. Λάνδερερ ;

" Ἀπ. Μᾶς ἀπήντησεν ὅτι δὲν ὑπῆρχον τοιαῦτα ὁποῖα τῷ ἐζητήσαμεν.

" Ἐρ. Ποῦ κατεσκεύασες τὴν πρώτην δοκιμὴν τοῦ μίγματος ἀπὸ τὸ χῶμα τοῦ Σεβδίκιοϊ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τὸ πρῶτον εἶπες εἰς τὸν Κύριον Ξένον ὅτι ἐξάγεται ἄργυρος ;

" Ἀπ. Ἔκαμα μίαν δοκιμὴν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου τὸ πρῶτον, καὶ ἐπειδὴ ἔκαμον μεγάλην ἀποφορὰν τὰ μίγματα, ἀπεφασίσθη νὰ μὴ κάμωμεν πλέον τοιαύτην ἐργασίαν εἰς τὸ σπῆτί του· ἐγὼ δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας εἶπον εἰς τὸν Ξένον ὅτι αὐτὸ τὸ χῶμα τοῦ Σεβδίκιοϊ ἐξάγει ἄργυρον, καὶ ὅτι τὸν ἄργυρον αὐτὸν θὰ τὸν μεταχειρισθῶμεν εἰς παραποίησιν νομισμάτων καὶ ἦτον σύμφωνος· ἀλλ' ὅταν ἔφθασαν ἀπο τὴν Εὐρώπην τὰ μίγματα εἶπον εἰς αὐτὸν ὅτι τὸ χῶμα αὐτὸ δὲν ἐξάγει ἄργυρον, ἀλλὰ μίαν σκωρίαν, καὶ τὸν εἶπα συγχρόνως ὅτι εἶναι δαπανηρὸν νὰ ἐξάγωμεν ἀπὸ αὐτὸ τὸ χῶμα τὴν

[1] Ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ ἰδίου Λιμπεροπούλου φαίνεται ὅτι οὗτος πώποτε δὲν ἐγευμάτισιν ἐκεῖ· ὁ Καλλιγᾶς μόνον τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς του ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κ. Ξένου ἐν καιρῷ τοῦ γεύματος ἐγευμάτισεν ἐκεῖ ἅπαξ.

σκωρίαν αὐτὴν, ἐνῷ μὲ ὀλιγώτερα ἔξοδα καὶ μὲ ὀλιγωτέρους κόπους τελειόνομεν τὴν ἐργασίαν μας, δηλαδὴ μὲ τὴν χρῆσιν τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν ἄλλων μιγμάτων, καὶ κατασκευάζομεν τὰ παραποιημένα νομίσματα.

" Πότε ἔφθασαν τὰ μίγματα ἐξ Εὐρώπης καὶ διὰ ποίου μέσου ;

" Σᾶς εἶπον ὅτι τὰ μίγματα αὐτὰ ἔφθασαν ἀπὸ τὴν Τεργέστην περὶ τὰ τέλη 'Ιουνίου τὰ ὁποῖα μᾶς ἔφερεν ἐκεῖθεν ὁ γαμβρὸς τοῦ Ξένου Φλώριος Κλέντζος.

" 'Ερ. Γνωρίζεις ἂν ὁ ῥηθεὶς γαμβρός του Φλώριος Κλέντζος ἔλαβε μέρος εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιχείρησιν τῆς κιβδηλοποιΐας ;

" 'Απ. Ὄχι, δὲν γνωρίζω.

" 'Ερ. Ἀφοῦ ἔκαμες αὐτὴν τὴν δοκιμὴν καὶ ἀπεφασίσθη νὰ μὴ κάμετε τοιαύτην ἐργασίαν εἰς τοῦ Κ. Ξένου τὴν οἰκίαν, ἐκάματε ἄλλην δοκιμὴν καὶ ποῦ ἐκάματε αὐτήν ;

" 'Απ. 'Ο Ξένος μὲ ἐπῆγεν εἰς ἕνα περιβόλι καὶ ἐκεῖ ἐκάμαμεν τὴν δοκιμὴν καὶ εὐγάλαμεν ἕως διακόσια δράμια πρᾶγμα καὶ τὸ ἔδωσα εἰς τὸν Κ. Ξένον, ὅστις τὸ ἐδοκίμασεν εἰς μίαν μαύρην πέτραν (λίδιον λίθον) καὶ μὲ εἶπεν, ὅτι τὸ ἔδειξεν εἰς τὸν χρυσοχόον καὶ τὸν εἶπεν ὁ χρυσοχόος, ὅτι εἶναι ἄργυρος· μὲ εἶπε δὲ ὁ Ξένος ὅτι τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἦτο κατάλληλον διὰ τὸν σκοπόν μας, δηλαδὴ διὰ νὰ κατασκευάσωμεν τὰ κίβδηλα ἐννοῶν, καὶ ἐπρόσθεσε μάλιστα νὰ εὕρωμεν τὸ κατάστημα διὰ νὰ ἀρχίσωμεν τὸ ἔργον τῆς κιβδηλείας.

" 'Ερ. Πότε ἔγεινεν αὐτὴ ἡ δοκιμὴ εἰς τὸ περιβόλι καὶ ποίου ἦτον αὐτὸ τὸ περιβόλι ;

" 'Απ. 'Η δοκιμὴ αὐτὴ ἔγεινεν ὕστερον ἀφοῦ ἤλθαμεν ἐδῶ, δηλαδὴ ἀφοῦ παρῆλθον δεκαπέντε ἡμέραι ἀπὸ τὴν ἄφιξίν μας. Ἤλθαμεν δὲ τὴν παρασκευὴν τῆς δευτέρας ἑβδομάδος τῆς τεσσαρακοστῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους· τὸ δὲ περιβόλι δὲν γνωρίζω εἰς ποῖον ἀνήκει· μολαταῦτα μοῦ εἶπεν ὅτι εἶναι τοῦ Μπαλτατζῆ, καὶ εἶναι ἐκεῖ μία Ἀγγελικὼ σχετικὴ τοῦ Ξένου.

" Ἐρ. Εἰς τὴν δοκικὴν αὐτὴν ποῖος ἄλλος ἦτον παρὼν ἐκτὸς σοῦ καὶ τοῦ Ξένου;

" 'Απ. Οὐδεὶς ἄλλος ἦτον παρὼν εἰμὴ ἐγὼ καὶ ὁ Ξένος.

" Ἐρ. Αὐτὴ ἡ 'Αγγελικὴ ἦτο παροῦσα εἰς αὐτὴν τὴν ἐργασίαν;

" Ἀπ. Ὄχι δὲν παρευρέθη διόλου.

" Ἐρ. Ἐγνώριζε τίποτε ἢ γνωρίζει αὐτὴ ἡ Ἀγγελική ;

" 'Απ. Ὄχι, δὲν γνωρίζει τίποτε αὐτή.

" Ἐρ. Ἔγραψες κάμμίαν ἐπιστολὴν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Κύριον 'Ανδρέαν Μεταξᾶν πλησίον τοῦ ὁποίου ἦσουν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὅτε ἦτον πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος ;

" 'Απ. Ἔγραψα μίαν ἐπιστολὴν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν εἰρημένον Κύριον Μεταξᾶν καθ' ἣν ἐποχὴν εἴχομεν μὲ τὸν Ξένον τὴν φιλονεικίαν δηλαδὴ ὅτε τὸν ἐζητοῦσα χρήματα νὰ ἐμβάσω εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, καὶ αὐτὸς μὲ ὑπέσχετο ὅτι θὰ γράψῃ εἰς τὸν Κ. Λουκᾶν 'Ράλλην νὰ ἐμβάσῃ 2000 δραχμὰς εἰς τὴν ἐν 'Αθήναις οἰκογένειάν μου, καὶ δὲν τὸ ἔκαμε ποτὲ ἀλλὰ μὲ ἔπαιζε μὲ τὸ σήμερον καὶ αὔριον· καὶ ὅτε ἀπέρασεν ἀπ' ἐδῶ ὁ Κύριος Τ. Πάκμωρ διευθυνόμενος εἰς τὴν ἐν Βηρυτῷ προξενικήν του θέσιν.

" Ἐρ. Τί ἔγραψες εἰς τὸν Κύριον Μεταξᾶν.

" 'Απ. 'Εγραψα εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ διατρέξαντα, δηλαδὴ τὴν αἰτίαν καὶ τὸν σκοπὸν διὰ τὰ ὁποῖα ἀνεχώρησα ἐξ 'Αθηνῶν καὶ ἄφησα τὴν θέσιν μου καὶ ἦλθον ἐνταῦθα· καὶ ἐξιστόρουν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, σημειῶν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιχείρησίν μας, καὶ ὅτι ἔφθασαν τὰ ἐκκοπέντα κίβδηλα νομίσματα παρ' ἐμοῦ εἰς τὸν ἀριθμὸν τὸν ὁποῖον ἐσημείωσα ἀνωτέρω, ἦτον ὅμως, ἂν δὲν λανθάνωμαι, τὰς ἀρχὰς τοῦ Σεπτεμβρίου.[1]

" 'Ερ. Γνωρίζεις ἂν ἔλαβεν αὐτὸ τὸ γράμμα σου ὁ Κύριος Μεταξᾶς ;

" Ἀπ. Ὄχι δὲν γνωρίζω, ἀπὸ τὴν μητέρα μου ὅμως ὁ Ξένος ἔλαβεν ἓν γράμμα καὶ τοῦ ἔγραφεν αὐτὴ νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ ποῦ εὑρίσκομαι καὶ ἂν ἦμαι διωρισμένος εἰς κάμμίαν θέσιν.

" Ἐρ. Ἔγραψες τότε εἰς τὴν μητέρα σου περὶ τῆς ἐργασίας σου ἐδῶ, δηλαδὴ ὅτι κάμνεις κίβδηλα νομίσματα ;

" 'Απ. Ὄχι· μόνον ὅτι θὰ λάβῃ χρήματα ἀπὸ τὸν Κύριον Λουκᾶν 'Ράλλην διὰ παραγγελίας ἐντεῦθεν τοῦ Ξένου.

[1] Ὅταν ὁ Ἥρως τῆς Λάλας ἠρνήθη τὴν δεξιάν του πρὸς τὸν Κ. Θ. Ξένον, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ δυστυχοῦς προξένου πάραυτα ἠνεώχθησαν. Ἤρχισε λοιπὸν νὰ διαμαρτύρεται καὶ νὰ ζητῇ νὰ ἐξετασθῇ ὁ Λουλούδας ἂν ἦτο εἰς ἀλληλογραφίαν μὲ τὸν ἀνάδοχόν του. Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν ὁ 'Αγκωνάκης δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ τὸν ἐρωτήσῃ. 'Εκ τῆς ἄνωθι ἀποκρίσεως τοῦ Λουλούδα γίνεται καταφανὲς ὅτι ὁ Μεταξᾶς εἶναι ὁ πρῶτος ἄνθρωπος πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Λουλούδας ἔγραψε κατηγορῶν τὸν Κ. Ξένον. 'Ο Μεταξᾶς ἔτρεξε πρὸς τὸν ὑπουργὸν Ποτλῆν μὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἐκατασκευάσθη τὸ δράμα ὁλόκληρον. Ἤδη ἐκ τῶν λιθογεγραμμένων ἐπιστολῶν τοῦ Λουλούδα αἵτινες ἔπεσαν εἰς χεῖράς μας εὐτυχῶς ἀνεκαλύφθησαν τὰ πάντα, ὥστε ἀδιστάκτως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ κατήγορος τοῦ Κ. Ξένου ὅστις ὑπὸ τὸ παραπέτασμα καὶ τὴν προσωπίδα τὴν ἡμέραν τῆς δίκης εἰς τὸ κακουργοδικεῖον δὲν ἤθελε νὰ δείξῃ τὸ πρόσωπόν του μὲ ὅλας τὰς φωνὰς τῶν δικηγόρων τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ κοινοῦ ἦτον ὁ περίφημος 'ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΕΤΑΞΑΣ.

Ὁ Δικηγόρος Ῥενιέρης.

Ἰδὲ σελ. 161.

"Ἐρ. Ἔλαβεν χρήματα ἡ μητέρα σου ἀπὸ τὸν Κ. Ῥάλλην;

"Ἀπ. Δὲν γνωρίζω ἂν ἔλαβεν ἢ δὲν ἔλαβε χρήματα, ἀλλ' οὐδὲ γράμμα ἔλαβα ἐγὼ ἐκ μέρους της, διότι τὰ γράμματά μου ἐλάμβανεν πάντοτε ὁ Ξένος καὶ πιθανὸν νὰ ἔλαβεν αὐτὸς καὶ δὲν μοῦ τὸ ἐφανέρωσε.

"Ἐρ. Ἔχεις καὶ διατηρεῖς κανὲν πάθος πρὸς τὸν Ξένον;

"Ἀπ. Οὔτε πρῶτον εἶχα οὔτε τώρα διατηρῶ τοιοῦτόν τι.

"Ἐρ. Ὅσα ὁμολογεῖς καὶ ἐκθέτεις εἰς τὴν παροῦσάν σου ἔκθεσιν εἶναι ὅλα ἀληθῆ καὶ βέβαια;

"Ἀπ. Μάλιστα ἀληθῆ καὶ βέβαια εἶναι.

Ἀπαγγελία κατηγορίας.

"Κατηγορεῖσαι ὅτι ἐκ συστάσεως μετὰ τοῦ Θεοδώρου Ξένου, Φραγγίσκου Ξένου καὶ Χρήστου Καλλιγᾶ, ἐν Σμύρνῃ ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου μηνὸς μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1855, κατεσκευάσατε κίβδηλα νομίσματα ἀργυρᾶ, οἷον τουρκικὰ τάλληρα, ἰσπανικὰ καὶ αὐστριακά, ἀπηγορευμένα ἐντὸς τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἔχοντα ἐσωτερικὴν ἀξίαν κατωτέραν παρὰ τὴν ὁποίαν ἔχουν τὰ γνήσια τοῦ εἴδους τούτου νομίσματα, καὶ ἐθέσατε τὰ κίβδηλα ταῦτα εἰς κυκλοφορίαν, τί ἀπολογεῖσαι;

"Ἐγὼ ὡμολόγησα μόνος μου τὸ σφάλμα μου καὶ σᾶς ἀναμιμνήσκω ὅσα ἐξέθεσα.

"Ἐρ. Ἔχεις τι νὰ προσθέσῃς εἰσέτι;

"Ἐπ. Ὄχι.

"Συνετάχθη ἡ παροῦσα πρᾶξις, ἥτις ἀναγνωσθεῖσα εὐκρινῶς καὶ μεγαλοφώνως εἰς τὸν ἐξετασθέντα, ὑπεγράφη παρ' αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ καὶ τοῦ διερμηνέως.

"ὁ ἐξετασθεὶς

"Λ. Λουλούδας.

"ὁ ὑποπρόξενος

"Ι. Ἀγκωνάκης.

"ὁ Α'. διερμηνεὺς

"Καῖσαρ Σαΐτ."

Ἄλλη κατάθεσις τοῦ αὐτοῦ.

"Σήμερον εἰκαστὴν ἑβδόμην τοῦ μηνὸς φευρουαρίου ἡμέραν δευτέραν, ὥραν τρίτην μ. μ. 1856 ἐν Σμύρνῃ, ἐν τῷ καταστήματι τοῦ διοικητηρίου τῆς πόλεως ταύτης, ἐνώπιον ἐμοῦ Ἰ. Ἀγκωνάκη ὑποπροξένου Γραμματέως καὶ ἀναπληροῦντος τὸν πρόξενον, καὶ τοῦ Καίσαρος Σαΐτ Ά διερμηνέως ἀναπληροῦντος τὸν γραμματέα συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀρ. 2,547 καὶ ἀπὸ 21 φευαρ. τ ε αἰτήσεως τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελέως Κ. Ἀννίνου προήχθη ὁ ὑπόδικος Λεωνίδας καὶ ἐξετάζεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

"Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι, ποῦ ἐγεννήθης καὶ ποῦ κατοικεῖς, ποίας θρησκείας καὶ ἡλικίας εἶσαι, καὶ τι ἐπαγγέλεσαι;

Ἀπ. Λεωνίδας Λουλούδας, ἐγεννήθην εἰς Ἀθήνας καὶ ἐκεῖ εἶναι ἡ κατοικία μου, ἐτῶν 25, χριστιανὸς ὀρθόδοξος καὶ ἀγγειοπλάστης τὸ ἐπάγγελμα.

"Ἐρ. Ἔγραψες κάμμίαν ἀναφορὰν ἢ κανὲν γράμμα εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Εἰσαγγελέα Κ. Ἄννινον;

"Ἀπ. Ἔγραψα ἓν γράμμα εἰς τὸν ἴδιον Κ. Ἄννινον.

"Ἐρ. Πότε τὸ ἔγραψες;

"Ἀπ. Πρὸ δέκα σχεδὸν ἡμερῶν, ἢ μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἀφοῦ ἤλθετε ἐνταῦθα καὶ μὲ ἐξετάσατε.

"Ἐρ. Ποῖος ἦλθεν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ σοῦ ἔδωσεν ἐκεῖνο τὸ τεμάχιον τὸ ὁποῖον ἔγραψες ὅτι εἶναι ψαλιδισμένον μέρος ἐφημερίδος, διὰ νὰ τὸ παρουσιάσῃς εἰς τὸν Μπουταλιέ (συμβούλιον) καὶ ν' αναιρέσῃς τὰ ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐνδιαλαμβανόμενα;

"Ἀπ. Δὲν δύναμαι νὰ ὁμολογήσω τὸ πρόσωπον αὐτό, διότι ἡ κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκομαι δὲν μὲ τὸ συγχωρεῖ, διότι ἂν ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ἐνεργήσει νὰ μεταβῶ εἰς Ἀθήνας, ἤθελον ὁμολογήσει τὰ πάντα.

"Ἐρ. Τί περιεῖχεν αὐτὸ τὸ τεμάχιον τῆς ἐφημερίδος, τὸ ὁποῖον σὲ ἔδωσεν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν θέλεις νὰ ὁμολογήσῃς ἀπὸ φόβον, ὡς λέγεις;

"Ἀπ. Αὐτὸ τὸ τεμάχιον περιεῖχε μίαν ἐπιστολὴν ἐκ μέρους μου πρὸς τὴν μητέρα μου, ἡ ὁποία ἔλεγεν ὅτι κατασκευάζω κίβδηλα νομίσματα καὶ θὰ πέμψω εἰς αὐτὴν (δηλ. τὴν μητέρα μου) ἓξ χιλιάδας γρόσια, καὶ ἡ ὁποία ἐπιστολὴ εἶχε δοθῆ εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης.[1]

"Ἐρ. Ἔγραψες εἰς τὴν μητέρα σου ἓν τοιοῦτον γράμμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἔλεγες εἰς αὐτὴν ὅτι κατασκευάζεις κίβδηλα νομίσματα;

"Ἀπ. Μάλιστα. ἔγραψα ἓν γράμμα εἰς τὴν μητέρα μου ὅτι κατασκευάζω κίβδηλα νομίσματα, ἀλλὰ δὲν ἔγραψα ὅτι θὰ λάβῃ γρόσια ὡς ἀναφέρει τὸ γράμμα τοῦτο, ἀλλὰ δύο χιλιάδας δραχμὰς ἀπὸ τὸν Λουκᾶν Ῥάλλην.

"Ἐρ. Κατὰ ποίαν ἐποχὴν ἔγραψες αὐτὸ τὸ γράμμα εἰς τὴν μητέρα σου;

[1] Τὸ τεμάχιον τοῦτο εἶναι τῆς Ἀνατολῆς, τ' ὁποῖον βλέπει ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ Βιβλίου μας δηλ. εἰς τὴν δημόσιον γνώμην πρὶν τῆς δίκης· ἐφημ. Ἀνατολὴ ἀριθ. 147.

"'Απ. Κατὰ τὸν ἄυγουστον μῆνα τοῦ παρελθόντος ἔτους τὸ ἔγραψα εἰς αὐτήν, ὅτε ἡ μητέρα μου μ' ἔγραψεν ὅτι ἔμαθεν ἀπὸ τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν ὅτι ἐγὼ κατάσκευάζω ἐδῶ κίβδηλα νομίσματα.

"Ἐρ. Ποῖος ἄλλος ἐκτὸς τοῦ εἰρημένου ἀνθρώπου ὅστις σὲ ἔφερε τὸ τεμάχιον τῆς ἐφημερίδος τῆς ἐπιστολῆς, ὡς λέγεις, ἦλθεν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ σὲ ὡμίλησεν ;

"'Απ. Δὲν γνωρίζω τὰ ὀνόματα αὐτῶν, διότι ἦλθόν τινες περιεργείας χάριν καὶ μὲ ἠρώτων περὶ τῆς πράξεως ἣν ἀνήγγειλα· μόνον τὸν Κύριον Σπορίδην γνωρίζω καὶ τὸ ὄνομά του.

"Ἐρ. Τί σὲ εἶπεν ὁ Κ. Σπορίδης καὶ οἱ ἄλλοι οἵτινες σὲ ὡμίλησαν εἰς τὰς φυλακάς ;

"'Απ. Μὲ ἠρώτα ἂν ἦναι ἀληθῆ ὅσα ἐγὼ ὡμολόγησα περὶ κιβδηλοποιΐας, καὶ μὲ εἶπεν ὅτι ὑποφέρω καὶ ἐγὼ καὶ ὁ Κ. Ξένος καὶ νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν.

"Ἐρ. Ποῖος σὲ ἔδωσε χρήματα, καὶ διατὶ σὲ τὰ ἔδωσαν ;

"'Απ. Ἐκ τῶν ἐρχομένων εἰς τὰς φυλακὰς εἴτε περιεργείας χάριν, εἴτε διὰ νὰ ἴδωσι κανένα ἰδικόν των ἄνθρωπον φυλακωμένον τινὲς μοῦ ἔδιδον ἀπὸ ἓν Μπαχτσῆσι, καὶ ἄλλοι ὀλιγώτερον.

"Ἐρ. Ποῖοι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι σὲ εἶπον ὅτι θὰ σὲ κάμουν ραγιὰν διὰ ν' ἀπαλλαχθῇς ἀπὸ τὰς φυλακὰς καὶ νὰ ἀθωωθῇς, ἀρκεῖ νὰ εἴπῃς ὅτι δὲν ἔκαμες κίβδηλα, οὔτε ἰδέα ὑπῆρχε περὶ κιβδηλοποιΐας, καὶ ὅτι ὁ Κ. Ξένος ἔχει ἐχθροὺς καὶ ἐνήργησαν ταύτην τὴν κατηγορίαν ;

"'Απ. Δὲν εἰμπορῶ νὰ εἴπω ποῖοι ἦσαν, διότι ὡς ἀνωτέρω εἶπον, ἡ θέσις μου σήμερον δὲν μὲ τὸ συγχωρεῖ.

"Ἐρ. Ποῖος ἦτον αὐτὸς ὁ ὁποῖος σὲ εἶπεν ὅτι ὁ Ξένος θὰ ἐπανέλθῃ πάλιν πρόξενος, καὶ ἂν δὲν ἀρνηθῇς ὅσα κατ' αὐτοῦ ὡμολόγησας, θὰ ἐνεργήσει αὐτὸς νὰ σὲ κόψουν ;

"'Απ. Ἀπὸ τοὺς ἰδίους αὐτοὺς ὁποῦ ἦλθον πρὸς ἐμὲ ἦτον, ἀλλὰ σᾶς ἐπαναλέγω ὅτι δὲν εἰμπορῶ νὰ ὁμολογήσω τὰ ὀνόματά των.

"Ἐρ. Γνωρίζεις ὅλους αὐτοὺς οἵτινες ἦλθον καὶ σὲ εἶδον καὶ σὲ ἐπεσκέφθησαν εἰς τὰς φυλακάς ;

"'Απ. Ἄλλους γνωρίζω, ἄλλους δὲν γνωρίζω ;

"Ἐρ. Ποῖοι ἦσαν λοιπὸν ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους γνωρίζεις ;

"'Απ. Δὲν εἰμπορῶ νὰ τοὺς εἰπῶ.

"Ἐρ. Ποῖος ἀπὸ τὸ Συμβούλιον ἦλθεν εἰς τὰς φυλακὰς καὶ σ' ὡμίλησε ;

"'Απ. Ὅταν ἦλθεν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν φυλακισμένων, ἡ ὁποία ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἔρχεται καὶ ἐπισκέπτεται τὰς φυλακὰς καὶ τοὺς φυλακισμένους διὰ νὰ πληροφορηθοῦν περὶ τῆς καταστάσεώς των, ἦλθε μὲ αὐτὴν καὶ ὁ Κ. Γιοβανάκης Δημογέρων καὶ ἐκράτει εἰς χεῖράς του ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς τὴν ὁποίαν ἔκαμα πρὸς τὸν Μητροπολίτην ἐνταῦθα περὶ ἀπαλλαγῆς μου, καὶ ἀφοῦ μὲ τὸ ἔδωσε καὶ τὸ ἀνέγνωσα καὶ εἶδα ὅτι ὑπάρχει διαφορά τις εἰς τὸ ἀντίγραφον αὐτό, διότι μὲ εἶπεν ὁ Κ. Γιοβανάκης ὅτι τὸ πρωτότυπον ἔμεινεν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Μητροπόλεως, καὶ ἑπομένως μὲ εἶπε νὰ ὑπογράψω αὐτὸ καὶ εἶναι τὸ ἴδιον, ἐγὼ δὲν ἠθέλησα νὰ τὸ ὑπογράψω.

"Ἐρ. Τί περιεῖχεν ἡ ἀναφορὰ αὕτη πρὸς τὸν Μητροπολίτην, καὶ ποίαν ἡμερομηνίαν φέρει ;

"'Απ. Ἡ ἀναφορά μου ἔγεινεν πρὸ δέκα πέντε σχεδὸν ἡμερῶν καὶ περιεῖχεν ὅτι ἀπὸ πάθος μου πρὸς τὸν Ξένον, ἐκατηγόρησα αὐτόν, καὶ ὅταν ὁ Μητροπολίτης μὲ ἔπεμψεν ἕνα ἱερέα μὲ τὴν ἀναφοράν μου αὐτὴν διὰ νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς γνησιότητος τῆς ὑπογραφῆς μου καὶ ἂν ἐπιστηρίζω τὰ ἐν αὐτῇ διαλαμβανόμενα, ἐγὼ ἀπεκρίθην εἰς τὸν ἱερέα αὐτὸν ὅτι τὸ ἔγγραφον αὐτὸ εἶναι ἰδικόν μου, καὶ ἡ ὑπογραφὴ γνησία ἰδική μου.

"Ἐρ. Τί ἢ ποῖος σὲ παρεκίνησε νὰ κάμῃς ἓν τοιοῦτον ἔγγραφον εἰς τὸν Μητροπολίτην ;

"'Απ. Αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο καὶ μὲ ὡμιλοῦσαν, καὶ ἡ ἰδέα τὴν ὁποίαν ἐνέπνεον ὅτι μὲ τοῦτο εἰμπορῶ ν' ἀπαλλαχθῶ.

"Ἐρ. Ἔκαμες κάμμίαν ἀναφορὰν ἢ κανὲν γράμμα εἰς τὸν Γιοβανάκην (ἐθνάρχην) ;

"'Απ. Ἔκαμα εἰς αὐτὸν δύο γράμματα.

"Ἐρ. Κατὰ ποίαν ἐποχὴν ἔκαμες αὐτά, καὶ τί περιέχουν αὐτὰ τὰ γράμματα ;

"'Απ. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀφοῦ ἔκαμα πρὸς τὸν Μητροπολίτην καὶ ἀκολούθως, διότι οἱ ἴδιοι μὲ παρεκίνουν καὶ μὲ ὑπέσχοντο ὅτι ὁ Γιοβανάκης οὗτος θὰ μὲ κάμει ραγιάν, πρῶτον, θὰ μ' ἀπαλλάξει ἀπὸ τὴν φυλακήν, καὶ ἑπομένως θὰ μὲ διορίσῃ εἰς τὸ κατάστημά του τῆς ἀγγειοπλαστικῆς, λέγοντές μου μάλιστα ὅτι τὸ προσεγγίζον τότε Σάββατον ἔμελλον νὰ μὲ παρουσιάσουν ἐνώπιον τοῦ μεντζλησίου (Συμβουλίου) διὰ νὰ γείνῃ κάπποια τοπικὴ ἐξέτασις ἐπανειλημμένως τρίς, καὶ τοιουτωτρόπως νὰ μείνω ἐλεύθερος καὶ νὰ μοῦ κάμουν ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μὲ ὑπέσχοντο, καὶ τότε μὲ ἔδωσε μάλιστα καὶ τὸ τεμάχιον τῆς ἐφημερίδος τῆς πρὸς τὴν μητέρα μου ἐπιστολῆς ἀρχομένης "φιλτάτη μου μητέρα μὴ στενοχωρεῖσαι." Ἀλλ' ἐγὼ ἐζήτησα νὰ μὲ φέρουν ὁλόκληρον τὸ φύλλον τῆς ἐφημερίδος διὰ νὰ παρατηρήσω τί λέγει ἀπ' ἀρχῆς περὶ αὐτῆς τῆς

ὑποθέσεως μέχρι τέλους, ἀλλ' αὐτοὶ μὲ εἶπαν ὅτι δὲν συμφέρει νὰ παρουσιάσω ἄλλο τι εἰμὴ τὸ τεμάχιον αὐτό· ἀλλ' ἐγὼ τὸ τεμάχιον αὐτὸ ἔπεμψα εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Εἰσαγγελέα αὐθημερόν.

"Ἐρ. Ἦλθον αὐτοὶ καὶ σὲ παρουσίασαν εἰς τὸ Μεντζλήσι ὡς ὑπεσχέθησαν;

"Ἀπ. Ὄχι δὲν ἦλθον.

"Ἐρ. Ὕστερον ἀπὸ αὐτὸ δὲν σ' ἐπλησίασαν πλέον;

"Ἀπ. Ἦλθον εἰς ἐμὲ δύο φορὰς μετὰ ταῦτα, ἀλλ' ἀφοῦ εἶδον ὅτι ἐγὼ ἠρνήθην νὰ θέσω τὴν ὑπογραφήν μου εἰς τὸ ἀντίγραφον ἐκεῖνο τῆς πρὸς τὸν Μητροπολίτην ἀναφορᾶς μου, ἕνεκα τῆς ὁποίας παρετήρησα διαφοράς, τὸ ὁποῖον ἀντίγραφον μὲ παρουσίασεν ὁ Γιοβανάκης, δὲν ἀπεπειράθησαν πλέον νὰ ὑπογράψω αὐτὸ τὸ ἀντίγραφον.

"Ἐρ. Ποία διαφορὰ ὑπῆρχε μεταξὺ τοῦ πρωτοτύπου τῆς πρὸς τὸν Μητροπολίτην ἐπιστολῆς σου ἢ ἀναφορᾶς καὶ τοῦ ἀντιγράφου, τὸ ὁποῖον σὲ παρουσίασεν ὁ Γιοβανάκης διὰ νὰ θέσῃς τὴν ὑπογραφήν σου;

"Ἀπ. Δὲν ἐνθυμοῦμαι τόσον καλά, ἀλλὰ μόνον ὅτι περιεῖχεν ἐπανειλημμένως τὸ ἀντίγραφον αὐτὸ τὴν λέξιν, κιβδηλοποιίας, καὶ ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν τοιαύτη πρᾶξις, καὶ αὐτὴ ἦτον ἡ διαφορά, ἐνῷ εἰς τὸ πρωτότυπον τῆς πρὸς τὸν Μητροπολίτην ἀναφορᾶς μου δὲν ὑπῆρχεν ἡ λέξις, Κιβδηλοποιία, ἀλλ' ἐγίνετο λόγος περὶ τῆς κατηγορίας ἐμοῦ καὶ τοῦ Ξένου, καὶ ὅτι ἀπὸ πάθος κατηγόρησα τὸν Κύριον Ξένον.

"Ἐρ. Ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ παρουσιάσθης εἰς τὸ Μεντζλήσι; (Συμβούλιον).

"Ἀπ. Ὄχι, διότι ἐφοβοῦντο αὐτοὶ οἱ ἐνεργοῦντες νὰ μὴ ἐπιστηρίξω τὰ ἴδια, δηλ. ὅτι ἔγειναν τὰ κίβδηλα.

"Ἐρ. Σοῦ ὑπεσχέθησαν νὰ σοῦ δώσουν πολλὰ χρήματα, ὅταν, καθὼς σοῦ ἐπρότειναν, ν' ἀναιρέσῃς καὶ ἀρνηθῇς ὅσα εἶπες εἰς τὰς ἀνακρίσεις σου, καὶ βεβαιώσῃς ὅσα αὐτοὶ σὲ ὑπαγόρευσαν;

"Ἀπ. Μοῦ ὑπέσχοντο νὰ μοῦ δώσουν χρήματα, ἀλλὰ δὲν μὲ ἐπροσδιώρισαν τὴν ποσότητα.

"Ἐρ. Πόσοι ἄνθρωποι ἦσαν ἡ ἐπιτροπὴ ἥτις ἦλθε καὶ παρετήρησε τοὺς φυλακισμένους;

"Ἀπ. Ἦτον τρεῖς τοῦρκοι καὶ ὁ Γιοβανάκης.

"Ἐρ. Ἐὰν σ' ἐπιδειχθῇ κἀνὲν τάλληρον ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ κατεσκεύασες τὰ κίβδηλα, εἰμπορεῖς νὰ τὸ ἀναγνωρίσῃς καὶ νὰ τὸ βεβαιώσῃς ὅτι εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα;

"Ἀπ. Δὲν εἰμπορῶ νὰ τὸ διακρίνω, διότι αὐτὰ εἶχον πολλὴν ὁμοιότητα μὲ τὰ γνήσια.

(Ἐπεδείχθη εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τὸ παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου Ἀποστολίδου παρακατατεθὲν τάλληρον ὀθωμανικὸν (Μετζιτιὲ) καὶ ἐρωτήθη ἂν τὸ γνωρίζῃ, καὶ ἀπεκρίθη ἀποφατικῶς, εἰπὼν ὅτι ὅταν κάμῃ τὴν ἀνάλυσίν του, εἰμπορεῖ νὰ βεβαιώσῃ τοῦτο.)

"Ἐρ. Τὰ τάλληρα τουρκικὰ τὰ ὁποῖα κατεσκεύαζες ἐνταῦθα ὡς ἐβεβαίωσες εἰς τὰς ἀνακρίσεις σου, εἶχον τὸ αὐτὸ βάρος καὶ τὴν αὐτὴν στιλπνότητα μὲ τὰ γνήσια τοῦ εἴδους τούτου;

"Ἀπ. Μάλιστα, εἰς τὸ βάρος ἦσαν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα παρεχάραττον τουρκικὰ τάλληρα, ἰσοβαρῆ καὶ στιλπνὰ καὶ ἀδιάκριτα ἀπὸ τὰ γνήσια· ἀλλ' εἰς τὴν ἀνάλυσιν μόνον ὡς προεῖπον, δύναταί τις νὰ τὰ διακρίνῃ.

"Ἐρ. Ἔχεις νὰ προσθέσῃς ἄλλοτι ἀναφορικῶς ὡς πρὸς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν;

"Ἀπ. Δὲν ἔχω τι ἄλλο νὰ εἴπω, εἰμὴ ὅτι παρακαλῶ νὰ γράψῃς εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐπιφορτισθῇ τὸ προξενεῖον νὰ μὲ χορηγῇ ὀλίγα χρήματα τὴν ἡμέραν διὰ νὰ προμηθεύωμαι τὸ προσφάγιόν μου.[1]

"Ἐρ. Γνωρίζεις γραμμάτα;

"Ἀπ. Μάλιστα.

"Συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ἀναγνωσθεῖσα εἰς τὸν ἐξεταζόμενον ὑπεγράφη παρ' αὐτοῦ, τοῦ διερμηνέως, καὶ ἐμοῦ τοῦ ὑποπροξένου:

"Ὁ ἐξετασθεὶς
"Λ. Λουλούδας.

"Ὁ διερμηνεὺς
"Καίσαρ Σαΐτ.

"Ὁ ὑποπρόξενος
"Ι. Ἀγκωνάκης.

"Ἄλλη κατάθεσις τοῦ αὐτοῦ.

"Σήμερον δευτέραν τοῦ μηνὸς μαρτίου ἐν τῷ διοικητηρίῳ τῆς πόλεως ταύτης, ἐνώπιον ἐμοῦ ὑποπροξένου γραμματέως καὶ τοῦ διερμηνέως Καίσαρος Σαΐτ προσήχθη ὁ κατηγορούμενος Λουλούδας καὶ ἐξετάζεται ὡς ἕπεται:

"Ἐρ. Εἶπες εἰς τὸν Κ. Σπορίδην ὅτι δὲν ἐπραγματοποιήσατε τὴν πρᾶξιν τῆς κιβδηλοποιίας, ὅτι σὺ ἔβαλες εἰς τὸν νοῦν σου ἕνα τοιοῦτον σκοπὸν, ἀλλ' ὁ Ξένος δὲν ἠθέλησέ ποτε νὰ παραδεχθῇ τὸ τοιοῦτον,

[1] Αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία ἀναισχυντία τοῦ ἀθλίου τούτου νέου τὸ νὰ ἐξαιτῆται ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν συντηρέσιον δι' ὅσα ἔλεγε κατὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Α.Μ. Ποῖος δὲν ἐννοεῖ τὸ θάῤῥος του ἐνταῦθα μετὰ τῶν ἐξεταζόντων αὐτόν; ποῖος δὲν ἐννοεῖ τὴν ἀνακριτικὴν ταύτην κωμῳδίαν; ποῖος δὲν ἐννοεῖ τὸ βῆμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἄθλιον τοῦτο πλάσμα ἦτον ἀναβιβασμένον ὅτε οὕτως ἐλάλει; Φρικασμὸς καὶ ῥῖγος θέλουν κυριεύσει τὴν καρδίαν παντὸς ἐλευθέρου ἀνθρώπου εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν τοιούτων πραγμάτων!

ἀλλ' ἔκτοτε μάλιστα ὁ ἴδιος ἄρχισε νὰ σὲ κακομεταχειρίζεται, καὶ ὡς ἐκ τούτου σὺ παθητικῶς κινούμενος εἶπες κατ' αὐτοῦ ὅσα ὡμολόγησας εἰς τὴν ἀνάκρισιν;

" *'Απ. Τοιαύτην ὁμιλίαν δὲν ἔκαμα μὲ τὸν Κ. Σπορίδην.*

" *'Ερ. Σὲ εἶπεν ὁ ἴδιος Σπορίδης ἂν σὲ παρεκίνησε κανεὶς ἄλλος νὰ εἰπῇς ὅσα ὡμολόγησες εἰς τὰς ἀνακρίσεις σου, ἢ μόνος σου καὶ οἴκοθεν τὰ ὡμολόγησες, καὶ ὅτι εἶπες σὺ ὅτι κανεὶς ἄλλος δὲν σοῦ εἶπεν οὐδὲ σὲ παρακίνησεν νὰ τὰ ὁμολογήσῃς, ἀλλὰ μόνον ὁ Κ. Ἄννινος σὲ εἶπε νὰ ὑποστηρίξῃς ὅσα ὡμολόγησες;*

" *'Απ. 'Απ' αὐτὰ κἀμμίαν ὁμιλίαν δὲν ἐκάμαμεν μὲ τὸν Κ. Σπορίδην.*

" *'Ερ. Εἶπες ἐπίσης εἰς τὸν Κ. Σπορίδην ὅταν σοῦ ἀνέφερε περὶ τοῦ γράμματός σου τὸ ὁποῖον ἦτον καταχωρημένον εἰς τὴν ἐφημερίδα πῶς κόπτεις κίβδηλα νομίσματα, ὅτι δὲν ἔγραψες σὺ εἰς τὴν μητέρα σου ὅτι κόπτεις κίβδηλα νομίσματα, ἀλλ' ὅτι τὴν ἔγραψες μόνον νὰ λάβῃ χρήματα ἀπὸ τὸν Κ. Ῥάλλην;*

" *'Απ. Περὶ γράμματος καὶ ἐφημερίδος δὲν ὡμιλήσαμεν μὲ τὸν Κ. Σπορίδην· ναὶ μὲν ἔγραψα εἰς τὴν μητέρα μου περὶ κιβδήλων ἀφοῦ ὑπῆγεν ὁ Καλλυγᾶς καὶ την εἶπεν τοῦτο, ἀλλὰ μὲ τὸν Σπορίδην δὲν ἐκάμαμεν τοιαύτην ὁμιλίαν.*

" *Ἐρ. Ἔχεις ἄλλο τι νὰ προσθέσῃς ὡς πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα;*[1]

" *'Απ. Ὄχι δὲν ἔχω.*

" *'Ανεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη παρὰ τοῦ ἐξετασθέντος καὶ ἐμοῦ τοῦ ὑποπροξένου.*

" *ὁ ἐξετασθεὶς*

" *Λ. Λουλούδας.*

" *ὁ ὑποπρόξενος*

" *Ι. 'Αγκωνάκης.*

" *ὁ Α'. διερμηνεὺς*

" *Καῖσαρ Σαΐτ.* „

[1] Αὕτη εἶναι ἡ Β'. κατάθεσις τοῦ Λουλούδα· Ἡ ἐνώπιον τοῦ 'Αννίνου ὅτε ἀπεστάλθη εἰς Σμύρνην μᾶς καθυστερήθη, ἡ πρώτη, λέγω, καὶ τερατώδης διήγησις τοῦ ἠγορασμένου τούτου κτήματος τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν μᾶς καθυστερήθη ὡς καὶ ἐκείνη εἰς 'Αθήνας πρόσωπον κατὰ πρόσωπον μὲ τὸν Κ. Θ. Ξένου· ὡς καὶ τόσαι ἄλλαι ἀφοῦ καὶ ὁ ὑπόδικος, κἀγὼ ὁ ἴδιος μέσον τῆς ἐν Λονδίνῳ Πρεσβείας τὰς ἐξητήσαμεν. Ποία μεγαλητέρα ἀπόδειξις ἐνοχῆς ἑνὸς ὑπουργοῦ ἢ ἑνὸς εἰσαγγελέως εἰμὴ ἡ κατακράτησις τῶν ἀνακριτικῶν ἐγγράφων τοῦ δικασθέντος ἐπὶ αἰσχρῷ κακουργήματι ἀθώου; ποία τρανωτέρα παρανομία ἢ νὰ σὲ ἀρνῶνται ὁ ὑπουργὸς καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς τὰ ἀνακριτικὰ ἔγγραφα δι' ὧν σὲ ἀτίμασαν καὶ σὲ κατέστρεψαν ἐνώπιον τοῦ κόσμου, ὅπως τὰ δείξῃς εἰς τὸν κόσμον!!! Εὐτυχία μεγίστη ὅτι ἠδυνήθημεν νὰ σώσωμεν τοὐλάχιστον ὅσα ἤδη ἐνταῦθα θέτομεν.

3. ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΤΟΥ Ι. 'ΑΓΚΩΝΑΚΗ.

" *Ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ αὐτόθι ἑλληνικοῦ Προξενείου, σήμερον τὴν 13 τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1855 ἡμέραν τρίτην καὶ ὥραν 10 Π. Μ. ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ παρὰ τοῖς ἐν 'Αθήναις Πρωτοδίκαις Εἰσαγγελέως Μ. 'Αννίνου, παρόντος καὶ τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ὑπογραμματέως Ν. Φραντζῆ, ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι ἐξετάζεται ὡς ἕπεται:*

" *Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κ.λ.π.*

" *'Απ. 'Ιωάννης 'Αγκωνάκης ἐγεννήθην εἰς Νάξον κατοικῶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνταῦθα ἐτῶν 45 ὑποπρόξενος Γραμματεὺς τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνικοῦ Προξενείου καὶ Χριστιανὸς ὀρθόδοξος.*

" *Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Θεόδ. Ξένον, τὸν υἱὸν αὐτοῦ Φραγκῖσκον, καὶ τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν;*

" *'Απ. Τοὺς γνωρίζω ἁπλῶς.*[1]

(*Ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου κατὰ τ' ἄρθρ. 121 τῆς Ποιν. Δικονομ. τὸν περὶ μαρτύρων ὅρκον.*)

" *Ἐρ. Τὸν Λουλούδαν ἀπὸ πότε γνωρίζεις;*

" *'Απ. Τὸν γνωρίζω ἀπὸ τὸ ἔτος 1852 **ὅτε ἦτον** ἐνταῦθα.*

" *Ἐρ. Ποίαν ἰδέαν ἐσχημάτισες περὶ **αὐτοῦ τοῦ** προσώπου ὡς πρὸς τὴν διαγωγήν του ἐν γένει;*

" *'Απ. Κακίστην ἰδέαν ἐσχημάτισα, καὶ **ἐφρόνουν** πάντοτε ὅτι εἶναι κακῆς διαγωγῆς.*[2]

„*Ἐρ. Κατὰ τὸ ἔτος 1852 ὅτε ἐνεργεῖτο **ἐνταῦθα** ἀνάκρισις κατὰ τοῦ δευτέρου πρῴην διερμηνέως **Παπαλουκᾶ**, σοῦ εἶπεν ὁ Θεόδ. Ξένος, ἐνῷ ἐνεργεῖτο ἡ ἀνάκρισις ἢ μετὰ ταῦτα, ὅτι ὁ εἰρημένος **Λουλούδας** κατεσκεύαζε κίβδηλα νομίσματα μετὰ τοῦ Παππαλουκᾶ;*

[1] Ὁ 'Αγκωνάκης ἓξ κατὰ σειρὰν ἔτη ὢν ἐν Σμύρνῃ ὑποπρόξενος ἐγευμάτιζε δὶς καὶ τρὶς τῆς ἑβδομάδος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κ. Ξένου, συνειργάζετο μετὰ τούτου 10 ὥρας καθ' ἑκάστην ἐν τῷ Προξενείῳ, διήρχετο πολλάκις τὰς ἑσπέρας ἐν τῷ οἴκῳ του, καὶ ἔπειτα λέγει ὅτι ἁπλῶς μόνον γιγνώσκει τὸν Κ. Θ. Ξένον, ἀντὶ νὰ εἰπῇ τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν ὅτι ἦτο στενὸς φίλος του. Ἤδη τὰ πράγματα ἐξηγοῦνται κάλλιον ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ δολοφονηθεὶς ἦτο φίλος του καὶ τὸν εὐεργέτησε πολλαπλῶς.

[2] 'Αφοῦ ἐσχημάτισας κακίστην ἰδέαν, ὦ διορατικὲ καὶ ἀγχίνου ἄνερ, διατί πώποτε τοὐλάχιστον δὲν ἤνοιξας τὸ στόμα σου νὰ εἰπῇς τὴν ἰδέαν σου ταύτην εἰς τὸν Κ. Ξένον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ὁποίου ἔβλεπες τὸν Λουλούδαν; Ἦτο χρέος σου νὰ πράξῃς τοῦτο τοὐλάχιστον ὡς ὑποπρόξενος ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς τιμῆς, ἐὰν ὄχι διὰ τὴν πρὸς τὸν Κ. Ξένον φιλίαν σου. Ἐν τούτοις ἡ λιθογεγραμμένη ἤδη ἀλληγογραφία τοῦ Λουλούδα, δεικνύει πόσην μετὰ τούτου στενὴν σχέσιν εἶχες, καὶ ὅτι σὺ τὸν διετήρεις ἐν τῇ φυλακῇ καὶ διὰ τροφῶν καὶ ἐνδυμάτων.

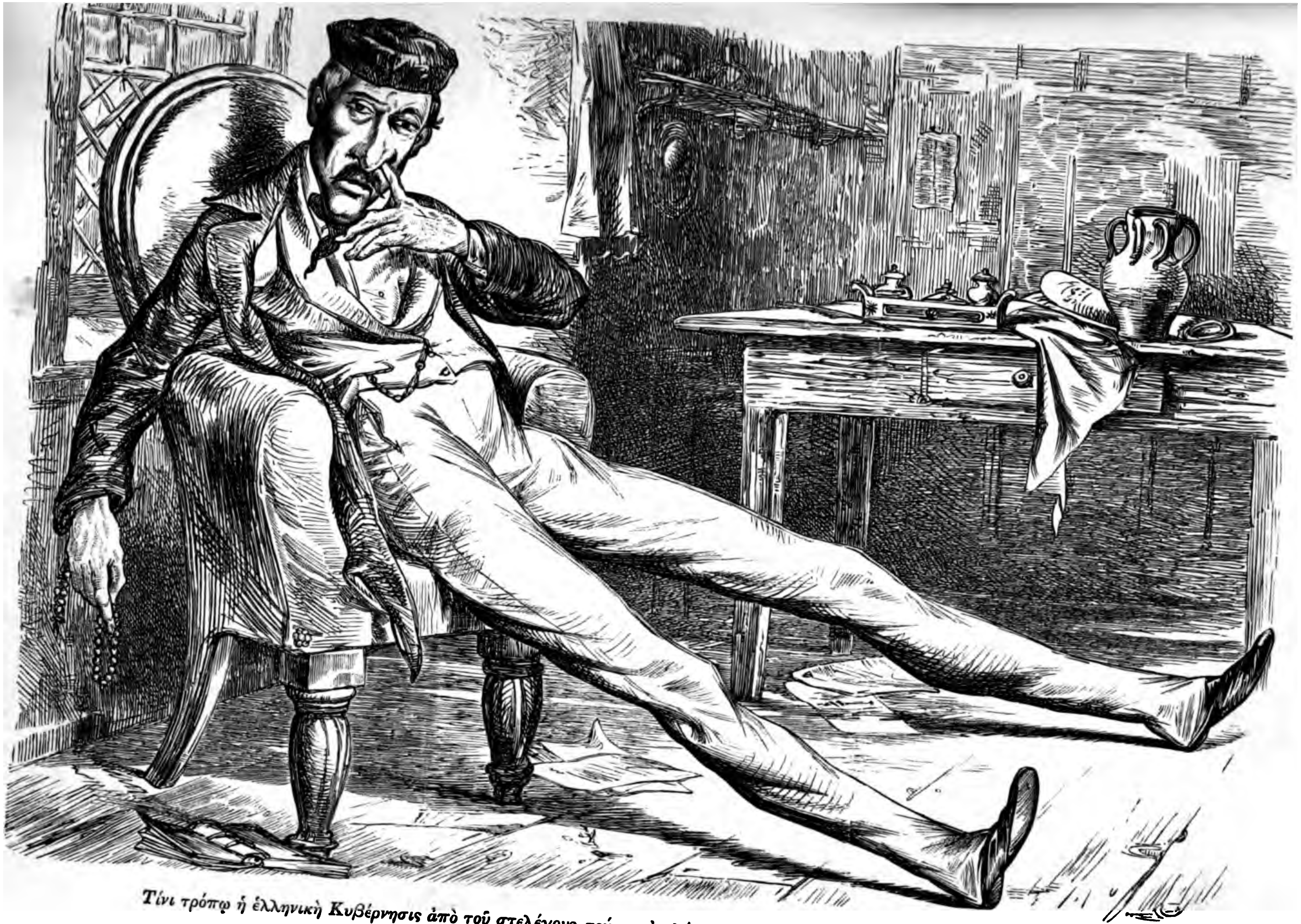

Τίνι τρόπῳ ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπὸ τοῦ στελέχους τούτου ἐπελέκησεν ἕνα ὑποπρόξενον, εἶναι καὶ τοῦτο ἕτερον θαῦμα!

Ἰδὲ σελ. 145.

"Ἀπ. Ἐσχάτως ὅτε ὁ Ξένος μοῦ εἶπεν ὅτι ὁ Λουλούδας πρόκειται νὰ κάμῃ ἐνταῦθα κίβδηλα νομίσματα ἢ ἐσκόπει νὰ κάμῃ τοιαῦτα, μοῦ ἀνέφερεν ὅτι αὐτὸς ὁ Λουλούδας ἐξανάκαμε καὶ ἄλλην φορὰν ἐνταῦθα νομίσματα κίβδηλα κατὰ τὸ ἔτος 1851 ἢ 1852 μετὰ τοῦ Παππαλουκᾶ.[3]

"Ἐρ. Πόθεν ἔλαβεν ἀφορμὴν ὁ Ξένος νὰ σοῦ κάμῃ τοιαύτην ὁμιλίαν;

"Ἀπ. Περὶ τὰ μέσα τοῦ 7βρίου ε.ε. καθόσον ἐνθυμοῦμαι ὁ Κ. Ξένος ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου διότι ἦτον ἑορτὴ καὶ μ' εἶπεν, ὅτι εἶναι πολὺ στενοχωρημένος διὰ μίαν ὑπόθεσιν μετὰ τοῦ Λουλούδα λέγων μοι ὅτι ἠπατήθη παρ' αὐτοῦ ὅτι ἐγνώριζεν ἕνα χῶμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξήγετο ἄργυρος, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἔκαμε τὴν δοκιμὴν καὶ ἐξήγαγεν ἀπὸ τὸ χῶμα αὐτὸ ἄργυρον τὸν ὁποῖον καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔστειλε πρὸς δοκιμήν, καὶ ἐδῶ. Ἐπίσης ἐδοκιμάσθη καὶ ἐφάνη ὅτι εἶναι ἄργυρος, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἔκαμεν ἀρκετὴν ποσότητα πεντήκοντα ἕως ἑξήκοντα ὀκάδας[4] ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέταλλον τὸ ὁποῖον διὰ δοκιμῶν ἀπεδείχθη ὅτι δὲν εἶναι ἄργυρος, καὶ ὅτι εἰς τὸ πρῶτον μῖγμα τὸ ὁποῖον κατασκεύασεν ὁ Λουλούδας ἔρριψε τάλληρα καὶ τὸν ἠπάτησεν εἰς τὴν πρώτην ἐξαγωγήν, ὅτι αὐτὸς ὁ Λουλούδας τοῦ ἐπρότεινε νὰ κάμῃ κίβδηλα νομίσματα μὲ αὐτὸ τὸ μέταλλον καὶ ἕνεκα τούτου τὸν ἀπέβαλε, διότι ἐφοβεῖτο μήπως προσβληθῇ ἡ ὑπόληψίς του, ἐζητοῦσε δὲ τὴν γνώμην μου τί νὰ πράξῃ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν· τότε ἐγὼ ἠρώτησα τὸν Κ. Ξένον ἂν ὁ Λουλούδας ἐχάραξε κίβδηλα νομίσματα, καὶ μ' εἶπεν "ὄχι δὲν τὸν ἄφησα νὰ κάμῃ" τότε λοιπὸν εἶπον πρὸς τὸν Κ. Ξένον, νὰ τὸν ἀποβάλῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν του καὶ εἰ δυνατὸν καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν· ὁ Κ. Ξένος μ' ἀπεκρίθη ὅτι δὲν δύναται νὰ τὸν στείλῃ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, διότι ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃ αὐτὸς ὁ Λουλούδας θὰ μετέλθῃ τὴν τέχνην του ἤτοι τὴν κιβδηλείαν καὶ φοβεῖται μήπως προσβληθῇ ἡ ὑπόληψίς του ἀφοῦ τὸν προσέλαβεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν εἶχεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Μετὰ τοῦτο ἐξήλθομεν μαζῇ τῆς οἰκίας μου καὶ ἐπήγαμεν εἰς τὸν περίπατον.

"Ἐρ. Κατ' ἐκείνην μόνην τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἀνωτέρω ἀνέφερες σοὶ ἔκαμεν λόγον ὁ Ξένος περὶ τοιαύτης ὑποθέσεως ἢ καὶ πρίν;

"Ἀπ. Μόνον κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐποχήν, κατὰ πρώτην φορὰν ἔλαβον γνῶσιν τοιαύτης ὑποθέσεως, ὥστε οὔτε πρὶν οὔτε μετὰ ταῦτα μ' ἔκαμε λόγον ὁ Ξένος περὶ τοιαύτης ὑποθέσεως.

"Ἐρ. Ὁ Ξένος σ' εἶπε ποτὲ ὅτι ἔφερε τὸν Λουλούδαν ἐξ Ἀθηνῶν ἐνταῦθα διὰ νὰ συστήσῃ κατάστημα ἀγγειοπλαστίας;

"Ἀπ. Ὄχι.

"Ἐρ. Τὸν Λουλούδαν ἔβλεπες συχνάζοντα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου ἀπὸ τῆς μεγάλης παρελθούσης Τεσσαρακοστῆς καὶ ἐντεῦθεν;

"Ἀπ. Μετὰ τὸ Πάσχα ἦλθον ἐνταῦθα ἐγὼ καὶ μίαν μόνην φορὰν εἶδον τὸν Λουλούδαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου, ὅτε ἐπῆγον εἰς αὐτὴν πρὸς ἐπίσκεψιν μετὰ τοῦ Κ. Γεωργ. Πάκμωρος ὅστις κατέλυεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Ξένου καὶ ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν διὰ τὴν θέσιν του εἰς Βηρυτόν, καθήμενον εἰς ἓν μικρὸν δωμάτιον μετὰ τοῦ ὑπηρέτου τοῦ Κ. Πάκμωρος.[5]

"Ἐρ. Ὁ Ξένος ἐφυλάκισε τὸν Λουλούδαν καὶ πότε;

"Ἀπ. Τὸν ἐφυλάκισεν, ἀλλὰ δὲν ἐνθυμοῦμαι

[3] Ὁ Κ. Ξένος δὲν εἶπε πρὸς τὸν Ἀγκωνάκην τοιαῦτα πράγματα· ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ πιστεύσῃ βεβαίως ὅ,τι ἐκ τῶν τριῶν τούτων ἐπιθυμεῖ ἢ ὁ Ἄννινος ἐπλαστογράψε τὴν κατάθεσιν ἐνταῦθα τοῦ Ἀγκωνάκη, ἢ ὁ Ἀγκωνάκης ἐπιορκῶν λέγει τὰ τοιαῦτα διὰ νὰ ἐνοχοποιήσῃ τὸν Κ. Ξένον, ἢ τῳόντι ὁ Κ. Ξένος εἶπεν ὅτι ὁ Λουλούδας μετὰ τοῦ Παππαλουκᾶ ἔκαμαν ὄχι ἄργυρον 700 ταλλήρων, ἀλλὰ κίβδηλα· ἐνῷ δὲν ὑπῆρξε τοιοῦτον τί, ὅπερ ἀντιβαίνει εἰς τὴν λογικὴν καὶ τοῦ εὐηθεστέρου τῶν ἀνθρώπων;

[4] Ἐνταῦθα προφανῶς πλέον ἐπιορκεῖς, ὦ Ἀγκωνάκη· ὁ Κ. Ξένος εἶπε μόνον 5—6 ὀκάδας, καὶ ὄχι 50—60· λέγεις δὲ 50—60 διὰ νὰ βοηθήσῃς τὸν συνεταῖρόν σου Λουλούδαν μετὰ τοῦ ὁποίου εἶσαι συνεννοημένος· διότι ἔλεγεν οὗτος ὅτι ἐκ τοῦ τοιούτου μεγάλου ποσοῦ κατεσκεύασε τὰς 3000 τάλληρα· διὰ νὰ βοηθήσῃς τὸν Ἄννινον εἰς τοῦ ὁποίου τὰς χεῖρας ὁ Κ. Ξένος παρέδωκε τὸ μίγμα τοῦτο 5—6 ὀκάδας· καὶ οὗτος συμπεραίνει ὅτι αἱ λοιπαὶ 45—55 πρέπει νὰ ἐχρησίμευσαν διὰ τὰ κίβδηλα. Ἐὰν τὰ μίγματα ταῦτα δὲν ἦσαν περισσότερα τῶν 5—6 ὀκάδων, τότε ὁ μῦθός σας τῆς κιβδηλείας ἀμέσως πίπτει τρίμματα, καθότι ἅμα σᾶς παρέδωκεν ὁ Κ. Ξένος τὰς 5—6 ὀκάδας, δὲν μένει ἢ μηδὲν διὰ τὰ κίβδηλα. Ἀλλ' ἂς ὑποθέσωμεν διὰ μίαν στιγμὴν ὅτι σὺ λέγεις τὴν ἀλήθειαν καὶ ὄχι ὁ Κ. Ξένος· διατί ἀφοῦ διετάχθης παρὰ τῆς Κυβερνήσεώς σου νὰ ἐνεργήσῃς προανακρίσεις, καὶ ὁ Λουλούδας ἔλεγεν ὅτι τὰς 50—60 ὀκάδας μίγματα κατασκεύασαν ἐκ χαλκοῦ, ὅνπερ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς Σμύρνης παρὰ Ἰουδαίων ἠγόραζε, διατί, λέγω, ἀφοῦ ὁ Κ. Ξένος ὁ κατηγορούμενος τὸ ἀπῄτει, ὡς ἀκέραιος ἀνακριτὴς δὲν προσεκάλεσας τοὺς Ἰουδαίους τούτους νὰ λάβῃς τὴν μαρτυρίαν των, ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ χαλκοῦ, ὅπερ παρ' ἑκάστου ὁ Λουλουδας ἠγόρασεν; Ἰδοὺ τὸ διατί· διότι ὁ Λουλούδας πώποτε δὲν ἠγόρασε 40—50 ὀκάδας χαλκὸν παρ' οὐδενός, καὶ πώποτε δὲν κατεσκεύασε μίγματα ψευδαργύρου 50—60 ὀκάδας, καὶ διότι δὲν συνέφερε πρὸς τὸν συνεταῖρόν σου σὺ νὰ ἐπέλθῃς εἰς τοιαύτας λεπτομερείας, αἵτινες ἔτι καθαρώτερα ἤθελον σὲ παραστήσει, ἢ ὅσον ἤδη εἶσαι, ἐπίορκος.

[5] Ὁ Ἀγκωνάκης καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἔβλεπε τὸν Λουλούδαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ γραφείου τοῦ Προξενείου καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κ. Ξένου· τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ Λουλούδας ὁμολογεῖ καὶ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως.

πότε, ὅμως πρὶν ἢ μοῦ γνωστοποιήσῃ ὁ Κ. Ξένος τὴν ὑπόθεσιν.

“ Ἐρ. Ὅτε ἐφυλάκισε τὸν Λουλούδαν ὁ Ξένος ἐγνώριζες τὴν αἰτίαν ;

“ Ἀπ. Παντάπασιν, οὔτε κἂν ἠρώτησα περὶ τούτου νὰ μάθω.

“ Ἐρ. Ὁ Λουλούδας σ' ἔβαλε νὰ ὁμιλήσῃς τοῦ Ξένου διὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ διαβατήριόν του ν' ἀναχωρήσῃ ἐντεῦθεν καὶ τὰ ῥοῦχά του ;

“ Ἀπ. Μάλιστα μὲ ἐπαρακάλεσε, μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἀφοῦ ὁ Ξένος μ' ἔκαμε τὴν ἀνωτέρω ὁμιλίαν, νὰ ὁμιλήσω εἰς αὐτὸν τὸν Ξένον νὰ τοῦ δώσῃ τὰ ῥοῦχά του καὶ τὸ διαβατήριόν του ν' ἀναχωρήσῃ ἐντεῦθεν, καὶ ἐγὼ εἶπον εἰς τὸν Λουλούδαν “ μέσα εἰς τὸ Γραφεῖον εἶναι, καὶ πήγαινε νὰ ὁμιλήσῃς μαζή του μὴ θέλεις ν' ἀνακατωθῶ ἐγὼ εἰς τὰ τοιαῦτα.[6]

“ Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι σχέσιν ἔχον μὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ;

“ Ἀπ. Οὐδὲν γνωρίζω.

“ Πρὸς βεβαίωσιν συνετάχθη ἡ παροῦσα ἔκθεσις ἥτις ἀναγνωσθεῖσα ὑπογράφεται ὡς ἕπεται:

“ Ὁ Ἐξετασθεὶς
“ Ι. Ἀγκωνάκης.

“ Ὁ Εἰσαγγελεὺς
“ Μ. Ἄννινος.

“ Ὁ Ὑπογραμματεὺς
“ Ν. Φραντζῆς.”

“ Αὐθωρεὶ ὁ αὐτὸς ἐξετάζεται ὡς ἑξῆς:

“ Ἐρ. Ἀφ' ὅτου ἦλθεν ἐνταῦθα ὁ Πρόξενος Κ. Ξένος ἐσχηματίσθη Δικαστήριον εἰς τὴν οἰκίαν του πρὸς συζήτησιν ὑποθέσεων καὶ ποσάκις συνεκροτήθη τοιοῦτον ;

“ Ἀπ. Μάλιστα εἰς δύω ἢ τρεῖς δίκας ἐσχηματίσθη τὸ Δικαστήριον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Ξένου.

“ Ἐρ. Ἔλαβες μέρος εἰς αὐτὰς τὰς δίκας ;

“ Ἀπ. Μάλιστα ὡς Γραμματεὺς του Δικαστηρίου ἐλάμβανον μέρος.

“ Ἐρ. Παρετήρησες ἄν, καθὸ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου ὁ Πρόξενος Θ. Ξένος, ἄφηνε τὴν συνεδρίασιν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν καὶ ἐσυκόνετο καὶ μετέβαινεν εἰς ἄλλα μέρη τῆς οἰκίας ;

“ Ἀπ. Μάλιστα παρετήρησα ὅτι ἐνῷ διήρκει ἡ συζήτησις τῆς ὑποθέσεως ἐξήρχετο τοῦ δωματίου καὶ μετέβαινεν ἐκτὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ πῶς καὶ διατί δὲν γνωρίζω· ἐνόμιζα ὅτι ἐξήρχετο εἴτε διὰ φυσικήν του ἀνάγκην εἴτε διὰ νὰ πίῃ νερόν, μετ' ὀλίγον δ' ἐπανήρχετο καὶ ἐλάμβανε τὴν θέσιν του.[7]

“ Συνετάχθη ἡ παροῦσα ἥτις ἀναγνωσθεῖσα ὑπογράφεται ὡς ἕπεται:[8]

“ Ὁ Ἐξετασθεὶς
“ Ι. Ἀγκωνάκης.

“ Ὁ Εἰσαγγελεὺς
“ Μ. Ἄννινος.

“ Ὁ Ὑπογραμματεὺς
“ Ν. Φραντζῆς.”

---

4. ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΑΙΤ.

“ Ἐν Σμύρνῃ σήμερον τὴν 14 Δεκεμβρίου 1855 ἡμέραν τετάρτην ὥραν 10 Π. Μ. ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου, ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Εἰσαγγελέως τῶν Πρωτοδικῶν Μ. Ἀννίνου, παρόντος καὶ τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς Ὑπογραμματέως Ν. Φραντζῆ, ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι ἐξετάζεται ὡς ἕπεται:

“ Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κτλ.

[6] Πόσον ἐμφαντικαὶ καὶ δραματικαὶ εἶναι τῳόντι αἱ φράσεις αὗται!! καὶ ὁ Λουλούδας τότε θὰ ἀπήντησε βέβαια ὡς ὁ Ἰούλιος Καίσαρ πρὸς τὸν Βροῦτον: “Καὶ σὺ τέκνον Βροῦτε, καὶ σὺ μ' ἐγκαταλείπεις ;”

[7] Γιγνώσκετε, ὦ ἕλληνες, τί σημαίνει ἡ ἄνωθι ἐρώτησις Ἀννίνου, καὶ ἡ ἄνωθι ἀπόκρισις τοῦ Ἀγκωνάκη ; ἐν ταύ περιλαμβάνεται ἡ ἀληθὴς ἰδέα ἣν οὗτοι ἔχουν δι' ὅλην ἑλληνικὴν φυλήν· ἀκούσατε καὶ σχισατέ με ἐὰν δὲν ἔχῃ οὕτ ἰδοὺ τί συμβαίνει, ὁ Λουλούδας λέγει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν Κ. Ξένος ἐν μιᾷ αἰθούσῃ του προέδρευε τὸ ἐμπορικὸν δικ στήριον, ὁ μάγας οὗτος Λουλούδας ἐν τῷ μαγειρείῳ, ὅπερ δι χωρίζετο τῆς αἰθούσης δι' ἑνὸς μόνου ξυλίνου τοίχου, ἔκοπ κίβδηλα, ἅπερ κατεσκεύαζεν ὡς λουκουμάδες, ὅπως εἶπε κα διευθυντὴς τοῦ νομισματοκοπείου Κ. Καρβούνης, δηλ. ἄνευ χανῶν, ἄνευ κρότου, ἄνευ κλονισμοῦ. Ὁ δὲ Κ. Ξένος ἐκ τῆ νησυχίας του μὴ ὁ Λουλούδας τῷ κλέψῃ μέρος τούτων, πα ἐκ διαλειμμάτων τὸ δικαστήριον καὶ ἔτρεχεν εἰς τὸ μαγειρεῖ ἰδῇ πόσα ἐκόπησαν, τὰ ἐμέτρα, καὶ πάλιν ἐπέστρεφεν εἰς καστήριον, καὶ πάλιν ἔτρεχε καὶ τὰ ἐμέτρα, ὡς τὸν Ἑξηντι νην, καὶ πάλιν ἐπέστρεφεν εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ πάλιν καὶ τὰ ἐμέτρα, καὶ ὁ δυστυχὴς Ξένος εὑρίσκετο ἐν τοιαύτῃ ἀνησυχίᾳ, ὥστε δὲν ἔβλεπε τὴν ὥραν πότε νὰ τελειώσῃ στήριον. Ὁ δὲ Ἀγκωνάκης ἀπορεῖ διατί ἐξήρχετο συχνά, καὶ ὑποθέτει ἢ ὅτι ὁ Πρόξενος εἶχε διάῤῥοι ἐδίψα, διότι δὲν ἤκουε κρότον, καὶ διότι, ποῦ νὰ φα ὀξύνους οὗτος ἀνὴρ ὅτι εἷς μόνος ἁπλοῦς τοῖχος τὸν δ ἀπὸ τοῦ πρώτου νομισματοκόπου τοῦ κόσμου. Λοιπ Ἕλληνες, ὅστις γράφει τοιαῦτα διὰ νὰ σᾶς πείσῃ ὅτι νὰ φυλακισθῆτε καὶ ἀτιμασθῆτε, δὲν ἔχει ὑψηλὴν κ ἰδέαν ὑπὲρ ὑμῶν, ὦ ἕλληνες ; δὲν σᾶς νομίζει πνευμ ἐλεύθερον ἔθνος, ὦ ἕλληνες ;

[8] Ἐνταῦθα βέβαια ὁ Ἄννινος ἐλησμόνησε νὰ τὸν γνωρίζῃ γράμματα νὰ ὑπογράψῃ.

.... *μιᾶς ὁμάδος Ζουάβων κρατουμένων αἰχμαλώτων εἰς Νικολαϊέφ.*

Ἴδε σελ. 135.

"Ἀπ. Καῖσαρ Σαΐτ, ἐγεννήθην καὶ κατοικῶ εἰς Σμύρνην, ἐτῶν 47, Α'. Διερμηνεὺς τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Προξενείου, καὶ Χριστιανὸς τοῦ Δυτικοῦ Δόγματος.

"Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Θ. Ξένον, τὸν υἱόν του Φραντζίσκου καὶ τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν.

"Ἀπ. Τοὺς γνωρίζω ἁπλῶς,[1] τὸν δὲ Λουλούδαν ἐγνώρισα ἐνταῦθα εἰς Σμύρνην, τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἦτο δεύτερος Διερμηνεὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξένου ὁ Παππαλουκᾶς, ἀλλ' οὐδέποτε ὡμίλησα μαζῆ του οὔτε σχέσιν ἔλαβα.

(Ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου κατὰ τ' ἄρθρ. 121 τῆς Ποιν· Δικονομ. τὸν περὶ μαρτύρων ὅρκον.)

"Ἐρ. Ποίαν ἰδέαν ἐσχημάτισες περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ Λ. Λουλούδα κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν τὸν εἶδες ἐνταῦθα καὶ ἐντεῦθεν;

"Ἀπ. Οὔτε καλὴν ἰδέαν οὔτε κακὴν εἶχον περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀτόμου, καθόσον μαζή του δὲν εἶχον καμμίαν σχέσιν.

"Ἐρ. Ἤκουσες ἀπὸ κανένα πρὶν τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεώς μας, ὅτι ὁ εἰρημένος Λουλούδας, ὅτε ἦτον ἐδῶ ὁ Παππαλουκᾶς κατεσκευάσε κίβδηλα νομίσματα;

"Ἀπ. Περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς 7βρίου ε.ε. ἢ ἀρχὰς Ὀκτωβρίου, διότι δὲν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς μεσημβρίας ἦλθεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Προξενείου ὁ Κ. Ξένος ὅστις ἦτον στενοχωρημένος, καὶ μ' εἶπεν, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν οἰκίαν μου, διὰ νὰ μοῦ ἀνάφέρῃ μίαν ὑπόθεσιν ἡ ὁποία τοῦ συμβαίνει ἕνεκα τῆς ὁποίας εἶναι πολὺ στενοχωρημένος· τότε διευθύνθην ὁμοῦ μ' αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης αὐτῆς μὴ παρόντος ἄλλου ἤρχισε νὰ μοὶ λέγῃ: "ὁ Λεωνίδας Λουλούδας τὸν ὁποῖον ἔφερον ἐξ Ἀθηνῶν μαζή μου, ὅτε εὑρισκόμην ἐκεῖ μὲ εἶπεν ὅτι αὐτὸς εὑρίσκετο ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Παππαλουκᾶ, κατεσκεύασαν κίβδηλα νομίσματα μετὰ τοῦ Παππαλουκᾶ,[2] ὅστις ἐξ αὐτῶν καὶ ἔφαγε ὀκτακόσια τάλληρα, ὅτι αὐτὸς ὁ Λουλούδας μ' εἶπε κατόπιν, ὅτι ἐνταῦθα γνωρίζει ἓν χῶμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἄργυρος, ὅπερ ἐπίστευσα· τούτου ἕνεκα τὸν ἔφερον μαζή μου ἐξ Ἀθηνῶν, ἅμα ἐφθάσαμεν ἐνταῦθα ὑπῆγον μαζή του καὶ εἶδον αὐτὸ τὸ χῶμα καὶ ἀκολούθως κατὰ παραγγελίαν μου λόγῳ δοκιμῆς κατεσκεύασεν ἓν τεμάχιον μετάλλου τὸ ὁποῖον μὲ ἔφερον, καὶ τὸ ὁποῖον λαβὼν παρ' αὐτοῦ ἔστειλα εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς φίλον μου τινὰ ὅστις μοὶ ἀπήντησεν, ὅτι τὸ μέταλλον αὐτὸ περιέχει ἄργυρον ἀρκετὸν, καὶ ἐκτιμᾶτο πρὸς ἑκατὸν παράδες τὸ δρᾶμι· τότε ἐπειδὴ ὁ Λουλούδας ἐγνώριζε τὴν ἀγγειοπλαστικὴν, τοῦ ἐσύστησα κατάστημα εἰς τὴν Πούνταν πρὸς κατασκευὴν δῆθεν ἀγγείων, ἀλλὰ ὁ Κύριος σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ καταστήματος ἦτο πρὸς ἐξαγωγὴν ἐκ τοῦ χώματος ἀργύρου, καὶ ἐξηκολούθει νὰ ἐξάγῃ μέταλλον ἢ ἐξήγαγε διάφορα μέταλλα τεμάχια, ἀλλὰ τὸ ποσὸν ὡρισμένον δὲν μοὶ ἀνέφερεν, τὸ ὀνομά του, ἓν τεμάχιον τὸ ὁποῖον δοκιμάσας μὲ εἶπεν ὅτι αὐτὸ τὸ μέταλλον δὲν περιέχει παντάπασιν ἄργυρον, ἀλλὰ σύγκειται ἀπὸ χαλκὸν καὶ ἄλλα μίγματα, τότε προσεκάλεσα τὸν Λουλούδαν, καὶ τοῦ εἶπον ὅτι αὐτὸ τὸ μέταλλον τὸ ὁποῖον μοῦ ἔδωσες δὲν περιέχει ἄργυρον, ἀλλὰ σύγκειται ἀπὸ χαλκὸν καὶ ἄλλα μέταλλα, καὶ αὐτὸς μ' εἶπε "καὶ δὲν περιέχει ἄργυρον, ἀλλὰ εἶναι χαλκὸς, καὶ τὸ πρῶτον μέταλλον τὸ ὁποῖον σᾶς ἔδωσα εἶχεν ἄργυρον, διότι ἔρριψα ἐντὸς αὐτοῦ ἀπὸ τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα μοῦ ἔδωκες, ἡσύχασον ὅμως διότι ἐγὼ γνωρίζω νὰ κατασκευάσω αὐτὸ τὸ μέταλλον κίβδηλα νομίσματα ,, τοῦτο ἀκούσας ἐθύμωσα καὶ ἠγανάκτησα κατ' αὐτοῦ ὥστε τὸν ἔδωσα δύο μπάτζους καὶ τὸν ἔβαλα εἰς τὴν φυλακὴν, ὅπου κρατεῖται ἤδη." Ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ μὲ ἀπορίαν μου τῷ παρετήρησα, ὅτι κακὰ ἔκαμε ὅπως ἐφέρθη, ν' ἀκούσῃ καὶ πιστεύσῃ τοιοῦτον ἄνθρωπον, νὰ ἐξοδεύσῃ χρήματα ἕνεκα τοιαύτης ὑποθέσεως, ἀφοῦ ἐγνώριζε μάλιστα ὅτι ἔκαμε κίβδηλα νομίσματα ὁ Λουλούδας μὲ τὸν Παππαλουκᾶν,[3] μολαταῦτα ἐπειδὴ μοῦ ἐζήτει τὴν

[1] Καὶ ὁ ἔντιμος οὗτος διερμηνεὺς γνωρίζει τὸν Κ. Ξένον ἁπλῶς καὶ ὄχι στενώτατα· ὁ Κ. Σαΐτ γνωρίζει τὸν Πρόξενον πρὸ 22 ἐτῶν, δηλ. ἀφ' ἧς ἐποχῆς διωρίσθη πρόξενος· ἦτον ὁ ἐξαπορρήτων τῆς γαλλικῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Κ. Θ. Ξένου μυστικοσύμβουλός του, εἶχε βαπτίσει τὸν πρό τινων μηνῶν ἀποθανόντα ἀδελφόν μας Ξενοφόντα Ξένον, ἦτον ὡς συγγενὴς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κ. Ξένου· πρὸ 22 ἐτῶν ἐγευμάτιζε συχνώτατα μετὰ τούτου, ἐξήρχετο μετὰ τοῦ Προξένου εἰς τὸν περίπατον, ἐπεσκέπτετο τοὺς Διοικητὰς καὶ Πολιτάρχας μετ' αὐτοῦ, καὶ διεκοίνου διὰ τῆς τουρκικῆς γλώσσης πᾶσαν ἰδέαν τοῦ Προξένου, ἢ πᾶσαν ἰδέαν τῆς κυβερνήσεώς του πρὸς αὐτούς· καὶ ἔπειτα λέγει ὅτι τὸν γνωρίζει ἁπλῶς καὶ ὄχι στενῶς, καὶ ὥστε τὰ 22 ἔτη νὰ θεωρῶνται ὡς μηδέν; Σημειοῦμεν ὅμως ἐνταῦθα πρὸς τιμὴν τοῦ Καίσαρος τούτου ὅτι χρεωστεῖ τὸν βαθμόν του πρὸς τὸν Κ. Θ. Ξένον· οὗτος τὸν ὠνόμασε καὶ διώρισε διερμηνέα του, καὶ διὰ μεσιτείας του τῷ ἐδόθη ὁ σταυρὸς τοῦ σωτῆρος· ἐγκαταλείπομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰς λοιπὰς εὐεργεσίας.

[2] Ἐνταῦθα ἀπαντῶμεν τὴν ἰδίαν τοῦ Ἀγκωνάκη γλῶσσαν, ὥστε περιωριζόμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Κ. Ξένος ποτὲ δὲν τῷ εἶπε τοιούτους λόγους, ἀλλὰ μόνον ὅτι ὁ ἄργυρος τὸν ὁποῖον ἐξήγαγον ἐκ τοῦ χώματος μετὰ τοῦ Παππαλουκᾶ ἔλεγεν ὁ Λουλούδας ὅτι ἦτον ἀξίας 700 ταλλήρων.

[3] Τοὺς τελευταίους τούτους λόγους πώποτε δὲν εἶπε πρὸς τὸν Κ. Θ. Ξένον· ὁ Κ. Θ. Ξένος μετὰ τὴν συνταγὴν τοῦ Βουλεύματος προέτεινε νὰ τὸν φέρουν κατὰ πρόσωπον μετὰ τοῦ διερμηνέως

ἰσχυροὶ θέλουν, καὶ πρέπει ἐπὶ τέλους κατακαμφθῇ ἐν τῇ γενικῇ αὐτῆς ἐπιῤῥοῇ; Καὶ οὗτοι διὰ τοῦ χρόνου θέλουν μεταβληθῇ ὡς καὶ οἱ λαοί. Οἱ ἰσχυροὶ βελτιοῦνται καθ' ὅσον βελτιοῦνται καὶ οἱ λαοὶ, δίοτι καὶ οὗτοι εἶναι ἀνθρώπινα ὄντα. 'Ενίοτε τὰ συμφέροντά των τοὺς διαθέτουν νὰ πολεμοῦν τὴν πρόοδον τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ σαρόνονταν ὑπὸ τοῦ γενικοῦ χειμάῤῥου τοῦ φωτὸς, χωρὶς οἱ δυστυχεῖς νὰ τὸ αἰσθάνωνται· γίνονται καλλίτεροι, φιλανθρωπότεροι, φρονιμώτεροι συνάμα μετὰ τῶν λαῶν. Τότε στερεοῦται ἡ ἐλευθερία· καὶ τότε ὁ 'Ηγεμὼν καὶ ὁ ἁπλοῦς πολίτης εἶναι ἀληθῶς ἐλεύθεροι, καὶ ἡ Κυβέρνησις τῶν Νόμων βασιλεύει. 'Η Θεία Σοφία ἠκολούθησε πάντοτε ταύτην τὴν ὁδόν· ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία τῶν ἐθνῶν συχνάκις ἀπωλέσθη, πλὴν ἡ ἀλήθεια ποτὲ ἐξ ὁλοκλήρου δὲν ἠφανίσθη· συνδέει ἀδιαλείπτως δι ἰσχυρῶν δεσμῶν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀποκαθιστᾷ τὴν ἐπιῤῥοήν της μᾶλλον ἰσχυράν. Καὶ δυναμαι ἀσφαλῶς νὰ προείπω ὅτι θέλει ἐλθεῖ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἡ Κοινωνία θέλει ὑπερβῇ τοὺς εὐγενεῖς "Ελληνας κατὰ τὴν διάγνωσιν τῆς ἀληθείας· καὶ αὕτη θέλει ἐλθεῖ, ὅτε ὁ κόσμος θέλει εἶσθαι ἡ κατοικία πλέον μιᾶς εὐγενοῦς φυλῆς, καὶ οὐχὶ μόνον ἑνὸς εὐγενοῦς ἔθνους."

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΒΟΛΕΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

"Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι; κ.τ.λ.

"Ἀπ. Εὐαγγέλης Δημητριάδης, ἐγεννήθην καὶ κατοικῶ εἰς Σμύρνην, ἐτῶν 29, πρῴην δεύτερος διερμηνεὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου καὶ νῦν ὑπάλληλος τοῦ αὐτοῦ Προξενείου, Χριστιανὸς ὀρθόδοξος.

"Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Θ. Ξένον, Λ. Λουλούδαν καὶ Φ. Ξένον;

"Ἀπ. Τοὺς γνωρίζω ἁπλῶς.

(Ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθ. 121 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας τὸν περὶ μαρτύρων ὅρκον.)

"Ἐρ. Τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν πότε ἐγνώρισες;

"Ἀπ. Τὸν ἐγνώρισα ἐξ ὄψεως, ὅμως κατὰ τὸ ἔτος 1852 νομίζω ὅτε ἤλθατε ἐνταῦθα καὶ ἐνεργήσατε ἀνακρίσεις περὶ τοῦ δευτέρου διερμηνέως Παππαλουκᾶ, ποτὲ ὅμως σχέσιν δὲν ἔλαβον μαζῄ του.

"Ἐρ. Ποίαν διαγωγὴν ἔδειξε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην;

"Ἀπ. Δὲν γνωρίζω διότι δὲν τὸν ἐπλησίασα ποτὲ, οὔτε ἐσχετίσθην μαζῄ του· ἔβλεπον ὅμως αὐτὸν ἔχοντα συναναστροφὴν μὲ οὐτιδανοὺς καὶ κακῆς διαγωγῆς ἀνθρώπους, ἦτο δὲ καὶ σχετικὸς τοῦ Παππαλουκᾶ.

"Ἐρ. Ἤκουσας τότε ἢ μετὰ ὅτι ὁ Λουλούδας κατεσκεύασε κίβδηλα νομίσματα μὲ τὸν Παππαλουκᾶ μαζῄ;

"Ἀπ. Ὄχι.

"Ἐρ. Ἐσχάτως ὁ Ξένος σὲ εἶπε τοιοῦτόν τι;

"Ἀπ. Ἤδη ἐνθυμήθην ὅτι ὁ Θεόδωρος Ξένος μὲ εἶπεν ἐσχάτως ὅτι, ὡς ἐπληροφορήθη, ὁ Λουλούδας εἶναι κακῆς διαγωγῆς, καὶ ἄλλοτε ἔκαμε κίβδηλα νομίσματα μὲ τὸν Παππαλουκᾶ μαζῄ.

"Ἐρ. Πόθεν ἔλαβεν ἀφορμὴν ὁ Ξένος νὰ σοῦ κάμῃ τοιαύτην ὁμιλίαν;

"Ὅτε ἐσχάτως κατὰ τὴν μεγάλην παρελθοῦσαν τεσσαρακοστὴν, νομίζω, ὅτε ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Ξένος ἐνταῦθα, ἔβλεπον πάντοτε εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν Λουλούδαν, τρὶς ἢ τετράκις, νομίζω· ὁ Κύριος Ξένος δὲν μὲ εἶπέ τι περὶ τοῦ Λουλούδα, οὔτε ἑπομένως ἐγὼ ἠθέλησα νὰ ἐρωτήσω διὰ νὰ μὴ φανῶ ἀδιάκριτος· περιεργείᾳ ὅμως κινούμενος ἠρώτησα μίαν ἡμέραν τὸν υἱόν του Φραγκῖσκον, καὶ αὐτὸς μὲ εἶπεν ὅτι θὰ συστήσουν κατάστημα τοῦ Λουλούδα πρὸς τὸ μέρος τῆς Πούντας διὰ νὰ κατασκευάζῃ ἀγγεῖα· ἔκτοτε πλέον οὔτε ἠρώτησα οὔτε ἐγνώρισα τί μεταξὺ τοῦ Λουλούδα καὶ Ξένου ὑπάρχον. Πρὸ δύο ἢ τριῶν μηνῶν, νομίζω, ὁ Κύριος Ξένος μὲ εἶπεν, ὅτι ὁ Λουλούδας τὸν ἠπάτησε καὶ ἐζημιώθη ἀρκετὰ χρήματα, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐζήτει αὐτὸν διὰ νὰ τὸν φυλακίσῃ. Ἐν τούτοις εἷς τῶν γιασαξῖδων συνέλαβεν αὐτὸν, τὸν ἔφερεν εἰς τὸν Ξένον, ὅστις τὸν ἐφυλάκισεν. Ἐνῷ εὑρίσκετο ὁ Λουλούδας εἰς τὴν φυλακὴν μ' ἐπαρακάλεσεν ὁ Ξένος νὰ ὑπάγω καὶ νὰ τὸν εἴπω νὰ τὸν ἐξασφαλίσῃ διὰ τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα τὸν ἐζημίωσε ἵνα ἀποφυλακισθῇ· τότε ὑπῆγα καὶ εἶπον εἰς τὸν Λουλούδαν τοῦτο, καὶ μὲ εἶπεν ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὴν φυλακὴν δὲν δύναται νὰ κάμῃ τίποτε, ἂς τὸν βγάλῃ διὰ νὰ λάβῃ χρήματα ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τοῦ χρεωστοῦν διὰ νὰ τὸν πληρώσῃ· τὸν ἠρώτησα ποῖοι εἶναι ἐκεῖνοι οἵτινες τὸν ὀφείλουν, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ μοῦ τοὺς εἴπῃ. Ταῦτα πάντα ἐπιστρέψας ἀνέφερον εἰς τὸν Κύριον Ξένον, ὅστις μὲ εἶπε νὰ εἴπω εἰς τὸν Λουλούδαν νὰ γράψῃ εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις συγγενεῖς του ἵνα ἐξασφαλίσουν αὐτόν. Τοῦτο εἶπον εἰς τὸν Λουλούδαν ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε. Μετὰ ταῦτα ἀπεφυλάκισεν αὐτὸν ὁ Ξένος· πῶς ὅμως καὶ διατὶ τὸν ἀπεφυλάκισε δὲν γνωρίζω. Ἐνῷ δὲ εὑρίσκετο ὁ Λουλούδας εἰς τὴν φυλακὴν μὲ εἶπε τότε κατὰ πρώτην φορὰν ὁ Κύριος Ξένος: "Αὐτὸς ὁ ἀχρεῖος, ἐννοῶν τὸν Λουλούδαν, ὑπῆγε καὶ εἶπεν εἰς τὸν Χρῆστον Ψαρρᾶν ὅτι ἐγὼ ἠθέλησα νὰ τὸν μεταχειρισθῶ πρὸς κατασκευὴν κιβδήλων νομισμάτων.„ Τότε μετέβην ἀμέσως εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἶπον εἰς τὸν Λουλούδαν: "σὺ θέλεις νὰ τελειώσῃς τὴν ὑπόθεσίν σου μετὰ τοῦ Ξένου, ἐνῷ ἐξ ἄλλου πηγαίνεις καὶ φλυαρεῖς, καὶ λέγεις ὅτι ὁ Ξένος σοῦ ἐπρότεινε νὰ κατασκευάσῃς κίβδηλα νομίσματα;„ Τότε αὐτὸς ἠρνήθη ὅτι εἶπε τὰ τοιαῦτα, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀμέσως εἶπον πρὸς τὸν Κύριον Ξένον ὅτι ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα προσβάλλουν τὴν ὑπόληψίν του, χρεωστεῖ νὰ τὸν καταμηνύσῃ εἰς τὰ δικαστήρια διὰ νὰ τιμωρηθῇ. Ὁ Κύριος Ξένος μὲ εἶπε "καλὸ, ἔχεις δίκαιον, ἀλλὰ χωρὶς ἀποδείξεις καταμηνύσεις δὲν γίνονται."

"Ἐρ. Εἶπεν ὁ Ξένος τί τοῦ ἔκαμεν ὁ Λουλούδας καὶ τὸν ἐζημίωσε;

"Ἀπ. Τότε κατὰ πρώτην φορὰν μὲ εἶπεν ὅτι ὁ Λουλούδας τὸν ἠπάτησεν εἰπὼν εἰς αὐτὸν, ὅτι ἀπὸ ἓν χωράφιον εἰς Σεβδίκιοϊ ἐξάγεται ἄργυρος, ἀλλὰ ἐσχάτως ἐννόησεν ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, καὶ μάλιστα εἶχε σκοπὸν νὰ ἀγοράσῃ αὐτὸ τὸ χωράφι, ἀλλὰ δὲν τὸ ἠγόρασεν ἐννοήσας τὴν ἀπάτην· ἀπέστειλε δὲ ἐμὲ καὶ ἐπῆρα τὰ χρήματα ὀπίσω διὰ τῶν ὁποίων ἤθελε νὰ ἀγοράσῃ τὸ χωράφιον.

"Ἐρ. Πότε σὲ ἀπέστειλε καὶ ἐπῆρες τὰ χρήματα;

"Ἀπ. Πρὸ ἑνὸς μηνὸς, νομίζω, πρὶν ἢ φυλακίσῃ τὸν Λουλούδαν μὲ ἔστειλε καὶ ἐπῆρα τὰ χρήματα αὐτὰ, δὲν ἐγνώριζον ὅμως διατί ἤθελε νὰ ἀγοράσῃ τὸ χωράφιον αὐτὸ καὶ τὴν αἰτίαν τῆς εἰρημένης ἀ-

γορᾶς· τὴν ἔμαθον δὲ ἀκολούθως μετὰ τὴν φυλάκισιν τοῦ Δουλούδα ὡς ἀνωτέρω εἶπον.

" Ἐρ. Σ' εἶπεν ὁ Ξένος ἂν ὁ Δουλούδας ἐξήγαγεν ἄργυρον ἢ ἄλλο τι μέταλλον εἰς τὸ διάστημα καθὸ εἰργάζετο;

" Ἀπ. Ὄχι, ποτὲ δὲν μὲ εἶπε τοιοῦτόν τι· ἠξεύρω μόνον ὅτι κατὰ τὸν Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον ε. ε. ὁ Κύριος Ξένος μοὶ ἔδωκε ἓν τεμάχιον μετάλλου ἐκ δεκαπέντε ὡς ἔγγιστα δραμίων διὰ νὰ τὸ δώσω εἴς τινα χρυσοχόον νὰ τὸ διαλύσῃ καὶ ἴδωμεν ἂν ἐμπεριέχῃ ἄργυρον· τὸ ἔφερον εἰς ἕνα χρυσοχόον ἑβραῖον, τοῦ ὁποίου τ' ὄνομα δὲν ἠξεύρω· ἂν ὅμως ἡ ἀνάκρισις ἔχῃ ἀνάγκην αὐτοῦ δύναται νὰ εὑρεθῇ· οὗτος ἀνέλυσεν αὐτὸ τὸ μέταλλον καὶ εὗρεν ὅτι περιέχει μέταλλον ἀργύρου κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος· ἔφερον τὸν εὑρεθέντα ἄργυρον εἰς τὸν Κύριον Ξένον ὅστις μοῦ εἶπε "καλό". Ἤδη δὲ ἀφοῦ ἐπαρουσιάσθη τὸ ζήτημα περὶ τῆς κιβδηλοποιίας μ' εἶπεν ὁ Ξένος ὅτι αὐτὸ τὸ μέταλλον τὸ ἔδωσεν ὁ Δουλούδας, ἐντὸς τοῦ ὁποίου φαίνεται ὅτι ἔρριψεν ἄργυρον διὰ νὰ τὸν ἀπατήσῃ.

" Ἐρ. Σ' εἶπεν ὁ Ξένος ὅτι ἦτον αὐτὸ τὸ πρῶτον μέταλλον τὸ ὁποῖον τοῦ ἔδωκεν ὁ Δουλούδας;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Τὸν Δουλούδαν εἶδες ποτὲ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου ἐργαζόμενον;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Εἰς τὸ κατάστημα τὸ ὁποῖον ἐσύστησεν ὑπῆγες ποτέ;

" Ἀπ. Ὄχι ποτέ.

" Ἐρ. Ὁ Δουλούδας σὲ εἶπεν ἂν ἔκαμε κίβδηλα νομίσματα;

" Ἀπ. Δὲν μοῦ εἶπε.

" Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι σχέσιν ἔχον μὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Συνετάχθη ἡ παροῦσα ἔκθεσις ἥτις ἀναγνωσθεῖσα ὑπογράφεται ὡς ἑξῆς:

Ὁ ἐξετασθεὶς
Ε. Δημητριάδης.

Ὁ εἰσαγγελεὺς
Μ. Ἄννινος.

Ὁ ὑπογραμματεὺς
Ν. Φραντζῆς.

Δευτέρα κατάθεσις τοῦ Ε. Δημητριάδου.

" Σήμερον εἰκοστὴν πέμπτην Φεβρουαρίου ἡμέραν σάββατον καὶ ὥραν ἑνδεκάτην καὶ ἡμίσειαν πρὸ μεσημβρίας τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἕκτου ἔτους, ἐν Σμύρνῃ, ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου, ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Ἀγκωνάκη ὑποπροξένου Γραμματέως ἀναπληροῦντος τὸν ἀπόντα Πρόξενον, καὶ τοῦ Κυρίου Καίσαρος Σαῒτ πρώτου Διερμηνέως ἀναπληροῦντος τὸν Γραμματέα, συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 140 καὶ τῆς ἀπὸ 30 ε.ε. αἰτήσεως τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις ἀνακριτοῦ Κυρίου Ἰωαννίδου, ἐμφανισθεὶς ὁ μάρτυς Εὐαγγελινὸς Δημητριάδης, ἐξετάζεται ὡς ἕπεται:

" Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι, ποῦ κατοικεῖς, ποῦ ἐγεννήθης, ποίας θρησκείας καὶ ἡλικίας εἶσαι, καὶ τί ἐπαγγέλεσαι;

" Ἀπ. Ὀνομάζομαι Εὐαγγελινὸς Δημητριάδης, ἐγεννήθην εἰς Μαγνησίαν, κατοικῶ ἐνταῦθα, ἐτῶν 29, πρῴην δεύτερος διερμηνεὺς τοῦ Προξενείου τούτου, ἤδη δὲ ἄνευ ἐπαγγέλματος καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος.

" Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Λεωνίδαν Δουλούδαν, τὸν Θεόδωρον Ξένον καὶ τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν, ἔχεις κάμμίαν συγγένειαν μετ' αὐτῶν, φιλίαν ἢ ἔχθραν;

" Ἀπ. Τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν δὲν τὸν γνωρίζω· τοὺς ἄλλους δὲ γνωρίζω καθόσον εὑρισκόμενος εἰς τὸ Προξενεῖον ἤμουν εἰς σχέσεις πάντοτε μετὰ τοῦ Προξένου Θ. Ξένου καὶ τοῦ υἱοῦ του Φραγκίσκου, τὸν δὲ Δουλούδαν ἐγνώρισα ἁπλῶς· συγγένειαν δὲ μετ' αὐτῶν δὲν ἔχω κάμμίαν, οὔτε φιλίαν οὔτε ἔχθραν.

(Ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 121 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας περὶ μαρτύρων ὅρκον.)

" Ἐρ. Ἐξετάσθης παρὰ τοῦ Κυρίου Ἀννίνου εἰσαγγελέως περὶ τῆς ἐν ταῖς πράξεσι κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους 1855 ἐνταῦθα ἐν Σμύρνῃ;

" Ἀπ. Μάλιστα ἐξετάσθην ἀπὸ τὸν εἰρημένον Ἄννινον.

(Ἀνεγνώσθη εἰς αὐτὸν ἡ ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου π. ε. ἐν ἀντιγράφῳ κατάθεσις αὐτοῦ γεγονυῖα ἐνώπιον τοῦ εἰρημένου Ἀννίνου, καὶ ἐβεβαιώθη παρ' αὐτοῦ εἰπόντος ὅτι οὕτως ἔχει).

" Ἐρ. Γνωρίζεις ἂν ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἀκολούθως ἐκυκλοφόρησαν ἐν Σμύρνῃ κίβδηλα νομίσματα ἢ τάλληρα Ἱσπανικὰ καὶ Αὐστριακά;

" Ἀπ. Δὲν γνωρίζω τοιοῦτόν τι.

" Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι σχέσιν ἔχον μὲ τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν;

" Ἀπ. Ἄλλο τι δὲν γνωρίζω, εἰμὴ ὅτι μίαν ἡμέραν ὁ Θ. Ξένος, ὁμοῦ καὶ ὁ ἐνταῦθα ἰατρὸς Πα-

λαιολόγος, μοὶ ἔδωσαν μίαν σημείωσιν τουρκιστὶ γεγραμμένην, ἥτις τοῖς ἀπεστάλη ἀπὸ τὸ Νομισματοκοπεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μέσον τοῦ Ῥεσχὶτ Πασσᾶ, διὰ νὰ τὴν μεταφράσω εἰς τὴν γλῶσσάν μας, καὶ ἐγὼ τὴν μετέφρασα καὶ τὴν ἔδωσα πρὸς τὸν Κύριον Ξένον.

" Ἐρ. Τί περιεῖχεν αὕτη ἡ σημείωσις ;

" Ἀπ. Ἡ σημείωσις αὕτη περιεῖχε τὴν ἀνάλυσιν διαφόρων μετάλλων, καὶ τί ἐξ ἑνὸς ἑκάστου μετάλλου ἐξήχθη· τὸ βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι, καθόσον ἐνθυμοῦμαι, ἡ σημείωσις διαλαμβάνει ὅτι δὲν ἐξήχθη ἐκ τῶν διαφόρων τούτων μετάλλων οὔτε ἄργυρος οὔτε χρυσός.

" Ἐρ. Ἔχεις ἄλλο τι νὰ προσθέσῃς σχετικῶς πρὸς τὴν πρᾶξιν ;

" Ἀπ. Ὄχι δὲν ἔχω.

" Ἐρ. Γνωρίζεις γράμματα ;

" Ἀπ. Μάλιστα.

" Ἀναγνωσθεῖσα ἡ παροῦσα ὑπεγράφη παρὰ τοῦ ἐξετασθέντος, τοῦ διερμηνέως καὶ ἐμοῦ.

" Ὁ ἐξετασθεὶς

" Ε. Δημητριάδης.

" Ὁ ὑποπρ. γραμματεὺς

" Ι. Ἀγκωνάκης.

" Ὁ Α'. διερμηνεὺς

" Καίσαρ Σαΐτ. „

---

6. ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΤΟΥ Γ. ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ.

" Ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ αὐτόθι ἑλληνικοῦ Προξενείου σήμερον τὴν 17 Δεκεμβρίου 1855 ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 11· Π. Μ. ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέως Μ. Ἀννίνου παρόντος καὶ τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ὑπογραμματέως Νικολάου Φραντζῆ ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι ἐξαιτάζεται ὡς ἑξῆς.

" Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κ.λ.π.

" Ἀπ. Γεώργιος Εὐρυπίδης, ἐγεννήθην εἰς Μῆλον, κατοικῶ προσωρινῶς εἰς Σμύρνην, ἐτῶν 35, ἔμπορος καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ἕλλην.

" Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Λεωνίδαν Δουλούδαν, τὸν Θεόδωρον Ξένον καὶ Φραγκῖκον Ξένον ;

" Ἀπ. Τοὺς γνωρίζω ἁπλῶς.

(Ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας τὸν περὶ μαρτύρων ὅρκον).

" Ἐρ. Ποῦ καὶ πότε ἐγνώρισες τὸν Δουλούδαν ;

" Ἀπ. Πρὸ χρόνων τινῶν ἐγνώρισα ἐνταῦθα αὐτὸν τὸν Δουλούδαν ὑπηρέτην ὄντα εἰς ἕνα καφφενεῖον, καὶ μάλιστα ἔμαθον τότε ὅτι ἐν Ἀθήναις ἐμαχαίρωσεν ἕνα σύντροφόν του καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦλθεν ἐνταῦθα, ἀλλὰ κάμμίαν σχέσιν δὲν εἶχον μετ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε ὡμίλησα, ἐκτὸς μόνον μίαν φορὰν ὅπου μ' ἔφερεν ἕνα καφφὲ καὶ ἕνα ἀργελὲ, ὅπου ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ μάθω ὅτι ὀνομάζεται Δουλούδας· Προκειμένου δὲ ν' ἀναχωρήσῃ ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Ξένος δι' ἐνταῦθα κατὰ τὴν μεγάλην παρελθοῦσαν τεσσαρακοστὴν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν κατέλυσεν οὗτος διὰ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω· κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐκεῖ εὗρον τὸν Δουλούδαν καὶ ἐρωτοῦσα περὶ αὐτοῦ τὸν Κ. Ξένον· μοῦ εἶπεν ὅτι τοῦ τὸν ἐσύστησεν ὁ Κ. Λάνδερερ διὰ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ εἰς τὴν Σμύρνην ὁ Δουλούδας ὅπου ὑπάρχει τὸ κατάλληλον χῶμα ἵνα συστήσῃ κατάστημα ἀγγειοπλαστικῆς.

" Ἐρ. Ἄλλο τι σ' εἶπε περὶ τοῦ Δουλούδα ὁ Ξένος ;

" Ἀπ. Τίποτε ἄλλο δὲν μοῦ εἶπεν.

" Ἐρ. Μήπως σ' εἶπεν ὁ Ξένος ὅτι εἰς τὸ χωρίον Σεβτίκιοϊ ὑπάρχει ἓν χωράφιον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἄργυρος.

" Ἀπ. Ὄχι, ποτὲ δὲν μ' ἀνέφερε τοιοῦτόν τι.

" Ἐρ. Ἤκουσες ἐν ὅσῳ εὑρίσκεσο εἰς Σμύρνην, ὅτι ὑπάρχει εἰς Σεβτίκιοϊ ἓν τοιοῦτον χωράφιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἄργυρος ;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Μετὰ πόσας ἡμέρας ἀνεχώρησες ἐξ Ἀθηνῶν ἀφ' ὅτου ἀνεχώρησεν ὁ Ξένος δι' ἐδῶ ;

" Ἀπ. Ἀνεχώρησα μετὰ εἴκοσι περίπου ἡμέρας τὸ πολὺ ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Σμύρνην μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ξένου, καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἔφθασα ἐνταῦθα τὴν μεγάλην ἑβδομάδα.

" Ἐρ. Ὅτε ἔφθασες ἐνταῦθα ἐντάμωσες τὸν Κύριον Ξένον καὶ τοῦ ἀνέφερες τί περὶ Δουλούδα ;

" Ἀπ. Κατὰ τὸν Ἰούνιον ἢ Ἰούλιον νομίζω ε.ε. ἦλθε ἐνταῦθα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἕνας κάποιος Χ. Γεωργιάδης, ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω ἂν ὀνομάζεται Χαράλαμπος ἢ Χρῆστος, ἦτον ὅμως ὑπάλληλος ἐπὶ τῶν διαβατηρίων εἰς τὴν ἀστυνομίαν Σύρου πρὸ δύο ἐτῶν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι· ὁ εἰρημένος Γεωργιάδης ἦτο γνωστὸς καὶ σχετικός μου, ὡς εἶχε σχέσιν μὲ τὸν μακαρίτην πατέρα μου, εὑρισκόμενος δὲ εἰς ἀνάγκας εἶχεν ἀνάγκην ἐκ τῆς βοηθείας μου διὰ ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Σύρον. Ἡμέραν τινὰ μετὰ παρέλευσιν ὀκτὼ ἢ δέκα ἡμερῶν τῆς ἀφίξεώς του, μὲ ἠρώτησεν ἂν ἔχω φίλον τὸν Πρόξενον Θ. Ξένον· ἀφοῦ τοῦ ἀπήντησα καταφατικῶς, μὲ εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ φροντίσω νὰ σώσω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ μίαν ἀπάτην εἰς

τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται καὶ δύναται ὡς ἐκ τούτου νὰ πάθῃ. Ταῦτα ἀκούσας ἐπέστησα τὴν προσοχήν μου καὶ ἤρχισα νὰ ἐξετάζω αὐτὸν μὲ ἀκρίβειαν, ἵνα πληροφορηθῶ τί τρέχει· τότε αὐτὸς μὲ εἶπεν, ὅτι ἀπὸ φίλον του τινὰ ἐπληροφορήθη ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Ξένος ἔφερεν ἐξ Ἀθηνῶν ἕνα ἄνθρωπον λόγῳ ὅτι γνωρίζει ἓν χῶμα ὑπάρχον ἐνταῦθα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐξαγάγῃ ἄργυρον, ἐνῷ τοιοῦτόν τι δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ἔχει ἄλλους σκοποὺς ἂν καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ χώματος ξύει τάλληρα καὶ φαίνεται ἐντεῦθεν ὅτι ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ χώματος ὑπάρχει ἄργυρος. Τοῦτο πληροφορηθεὶς ἐπέστησα ἔτι μᾶλλον τὴν προσοχήν μου, καὶ ἠρώτησα αὐτὸν τὸν Γεωργιάδην νὰ μοῦ εἴπῃ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις τοῦ διεβίβασε τὰ τοιαῦτα· κατ' ἀρχὰς ἐδίσταζε νὰ μὲ εἴπῃ τ' ὄνομά του, μετὰ δύο ἢ τρεῖς ὅμως ἡμέρας μὲ εἶπεν ὅτι ὀνομάζεται Γιαννάκος, ἀλλὰ τὸ ἐπίθετόν του δὲν μὲ ἀνέφερεν οὔτε ἠρώτησα περὶ τούτου, οὔτε γνωρίζω αὐτὸ μέχρι τοῦδε· τότε παρεκάλεσα τὸν Γεωργιάδην ὥστε νὰ κάμῃ τρόπον νὰ ὁμιλήσω ἐγὼ μὲ τὸν Γιαννάκον αὐτὸν, ὡς καὶ συνέβη, διότι μετ' ὀλίγον ὑπῆγον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γιαννάκου αὐτοῦ μετὰ τοῦ Γεωργιάδου καὶ παρόντος αὐτοῦ μοῦ ἐξέθεσεν ὁ Γιαννάκος ὅσα καὶ ὁ Γεωργιάδης· προσθέσας μοι, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἔφερεν ὁ Ξένος ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ἐννοῶν τὸν Λουλούδαν, δὲν γνωρίζει χῶμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον νὰ ἐξάγεται ἄργυρος, ὅτι αὐτὸς ξύνει τάλληρα ἐντὸς τοῦ χώματος τὰ ὁποῖα λαμβάνει παρ' ἄλλου, ἀλλὰ ἀπὸ ποῖον δὲν μοῦ εἶπεν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα λαμβάνει παρὰ τοῦ Ξένου δι' ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς τοῦ χώματος, καὶ ἐντεῦθεν φαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ χώματος ἀσῆμι· ὅτι αὐτὸς ὁ Λουλούδας ἔφερεν καὶ ἕνα ἄλλον ἐξ Ἀθηνῶν, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν μοὶ εἶπεν, ὅτι αὐτοὶ οἱ δύο ἄνθρωποι ἤτοι ὁ Λουλούδας καὶ ὁ ἄλλος τὸν ὁποῖον ἔφερεν ἐξ Ἀθηνῶν, προσπαθοῦν καὶ καταγίνονται νὰ κάμουν κίβδηλα νομίσματα καὶ λέγουν μάλιστα ὅτι προσπαθοῦν νὰ πείσουν τὸν Ξένον νὰ κάμῃ καὶ φέρῃ μηχανὴν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ, λέγοντες πρὸς αὐτὸν ὅτι τὰ νομίσματα τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ κατασκευάσουν δὲν θὰ διακρίνωνται ἀπὸ τὰ γνήσια, ἀλλ' ὁ Ξένος δὲν θέλει τὸ τοιοῦτον· εἶπεν δ' εἰς αὐτούς, ὅτι ἂν κάμουν τὸ τοιοῦτον πρῶτος αὐτὸς θὰ τοὺς κρεμάσῃ· μετὰ τὴν ὁμιλίαν ταύτην ἐντάμωσα πάλιν τὸν Γιαννάκον ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ μάθω ἂν συναινῇ εἰς τοιαύτην πρᾶξιν ὁ Ξένος, ἀλλ' ὁ Γιαννάκος μὲ εἶπεν ὅτι ἐξέτασεν αὐτὸς τοὺς δύο ἀνθρώπους στενῶς περὶ τούτου διὰ νὰ μάθῃ καὶ τὸν εἶπον ὅτι δὲν συναινεῖ ὁ Ξένος, εἰπὼν εἰς αὐτοὺς ὅτι "ἀφοῦ ἀπὸ αὐτὸ τὸ χῶμα ἐξάγεται ἄργυρος, τίς ἡ ἀνάγκη νὰ κάμωμεν νομίσματα;" τότε ἐπιθυμῶν νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς τὸν Κ. Ξένον, τὸν ὁποῖον ἔχω φίλον καὶ τὸν ὁποῖον ἀντιπολιτεύονται ἐνταῦθα ἀγενεῖς τινες εἶπον εἰς αὐτὸν τὸν Γιαννάκον, καὶ τὸν παρεκάλεσα μάλιστα νὰ ἀναφέρῃ ὅλα ταῦτα ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν Κ. Ξένον, ὅστις μὲ εἶπεν, ὅτι τοῦ τὰ ἀνέφερεν· τὸν ἠρώτησα πότε, καὶ μοῦ εἶπεν πρὸ πέντε ἓξ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἣν διὰ τὴν τελευταίαν φορὰν ὡμίλησα μαζῆ του περὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως, ἦτον δὲ ἐντὸς τῆς μνημονευθείσης ἐποχῆς, ἤτοι τὸν Ἰούνιον ἢ Ἰούλιον ε.ε. Ἔκτοτε πλέον δὲν ὡμίλησα μὲ αὐτὸν τὸν Γιαννάκον, διότι τὸν ἀπέφευγα πληροφορηθεὶς ὅτι εἶχε σχέσιν μὲ τοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους, καὶ καθ' ὅσον δὲν ἦτον τῆς τάξεώς μου οὔτε ἄλλην τινὰ αἰτίαν εἶχον νὰ τὸν συναναστραφῶ.

Ἐσχάτως μὲ ἐντάμωσεν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ περάσματος τοῦ Βαλτατζῆ, καὶ ἀφοῦ μ' ἐχαιρέτησε μοῦ εἶπε: "Κύριε Εὐρυπίδη, εἶδες αὐτὸς ὁ μπερμπάντης, ἐννοῶν τὸν Λουλούδαν, τί ἔφτιασε τοῦ Κ. Ξένου;" ἐγὼ διὰ νὰ μάθω τι τρέχει ἐπροσποιήθην ὅτι δὲν γνωρίζω τί. Τότε αὐτὸς μοῦ εἶπεν, ὅτι ἔγραψεν ὁ Λουλούδας εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅτι κατεσκεύασε κίβδηλα νομίσματα μετὰ τοῦ Ξένου· ἅμα μοῦ εἶπεν ταῦτα τοῦ εἶπον ἐγὼ "Βρέ σκυλὶ, τί ἔπιασες καὶ ἔκαμες νὰ πᾷς νὰ γράψῃς ψεύματα νὰ θυσιάσῃς τὸν ἄνθρωπον" καὶ αὐτὸς ὁ Λουλούδας μ' ἀπήντησε, "τὰ ἔγραψα διότι ὁ Ξένος μὲ κακομεταχειρίσθη καὶ νὰ τοῦ δείξω ἐγώ." Τὸν ἠρώτησα πῶς γνωρίζει ταῦτα; καὶ μ' ἀπήντησεν ὅτι εἶδε τὴν κόπια τοῦ Γράμματος τὸ ὁποῖον ἔγραψε, καὶ τὸ ὁποῖον τοῦ ἔδειξεν ὁ Λουλούδας.

Ἀφοῦ ὡς ἀνωτέρω εἶπον, ὁ Γιαννάκος μοῦ διεβίβασεν ὅσα ἐξέθεσα περὶ Λουλούδα καὶ Ξένου καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι τοῦ τ'. ἀνέφερε καὶ ἀπ' εὐθείας, ἦλθον ἀμέσως εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Κ. Ξένου, τὸν ὁποῖον καὶ ἀντάμωσα, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν ὅσα ὁ Γιαννάκος μοῦ ἐξέθεσε μὲ μόνον τὴν διαφορὰν, ὅτι δὲν τὰ ἔμαθα ἀπὸ τὸν Γιαννάκον, ἀλλὰ διὰ νὰ δώσω περισσοτέραν σπουδαιότητα καὶ βαρύτητα εἰς τὴν ὑπόθεσιν, τὸν εἶπον ὅτι φίλος μου τίς ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν μοὶ ἀνήγγειλεν ἐξ Ἀθηνῶν ὅλα ταῦ τακαι σοῦ τὰ γνωστοποιῶ διὰ νὰ πληροφορηθῇς εἰς τὴν ὁποίαν ἀπάτην εὑρίσκεσε. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ξένος ἔμεινεν ἐκστατικὸς καὶ ὡς σαστισμένος· μ' εἶπεν ὅτι δὲν σοῦ τὰ γράφουν ἐξ Ἀθηνῶν ἀλλ' ἐδῶ τὰ ἔμαθες· καὶ ἐγὼ τοῦ εἶπον ὅτι ἐξ Ἀθηνῶν μοῦ τὰ γράφουν καὶ τοῦ προσέθηκα

λαιολόγος, μοὶ ἔδωσαν μίαν σημείωσιν τουρκιστὶ γεγραμμένην, ἥτις τοῖς ἀπεστάλη ἀπὸ τὸ Νομισματοκοπεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μέσον τοῦ Ῥεσχὶτ Πασσᾶ, διὰ νὰ τὴν μεταφράσω εἰς τὴν γλῶσσάν μας, καὶ ἐγὼ τὴν μετέφρασα καὶ τὴν ἔδωσα πρὸς τὸν Κύριον Ξένον.

" Ἐρ. Τί περιεῖχεν αὕτη ἡ σημείωσις;

" Ἀπ. Ἡ σημείωσις αὕτη περιεῖχε τὴν ἀνάλυσιν διαφόρων μετάλλων, καὶ τί ἐξ ἑνὸς ἑκάστου μετάλλου ἐξήχθη· τὸ βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι, καθόσον ἐνθυμοῦμαι, ἡ σημείωσις διαλαμβάνει ὅτι δὲν ἐξήχθη ἐκ τῶν διαφόρων τούτων μετάλλων οὔτε ἄργυρος οὔτε χρυσός.

" Ἐρ. Ἔχεις ἄλλο τι νὰ προσθέσῃς σχετικῶς πρὸς τὴν πρᾶξιν;

" Ἀπ. Ὄχι δὲν ἔχω.

" Ἐρ. Γνωρίζεις γράμματα;

" Ἀπ. Μάλιστα.

" Ἀναγνωσθεῖσα ἡ παροῦσα ὑπεγράφη παρὰ τοῦ ἐξετασθέντος, τοῦ διερμηνέως καὶ ἐμοῦ.

" Ὁ ἐξετασθεὶς

" Ε. Δημητριάδης.

" Ὁ ὑποπρ. γραμματεὺς

" Ι. Ἀγκωνάκης.

" Ὁ Α'. διερμηνεὺς

" Καῖσαρ Σαΐτ. „

---

6. ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΤΟΥ Γ. ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ.

" Ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ αὐτόθι ἑλληνικοῦ Προξενείου σήμερον τὴν 17 Δεκεμβρίου 1855 ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 11· Π. Μ. ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέως Μ. Ἀννίνου παρόντος καὶ τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ὑπογραμματέως Νικολάου Φραντζῆ ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι ἐξαιτάζεται ὡς ἑξῆς.

" Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κ.λ.π.

" Ἀπ. Γεώργιος Εὐρυπίδης, ἐγεννήθην εἰς Μῆλον, κατοικῶ προσωρινῶς εἰς Σμύρνην, ἐτῶν 35, ἔμπορος καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ἕλλην.

" Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν, τὸν Θεόδωρον Ξένον καὶ Φραγκῖκον Ξένον;

" Ἀπ. Τοὺς γνωρίζω ἁπλῶς.

(Ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας τὸν περὶ μαρτύρων ὅρκον).

" Ἐρ. Ποῦ καὶ πότε ἐγνώρισες τὸν Λουλούδαν;

" Ἀπ. Πρὸ χρόνων τινῶν ἐγνώρισα ἐνταῦθα αὐτὸν τὸν Λουλούδαν ὑπηρέτην ὄντα εἰς ἕνα καφφενεῖον, καὶ μάλιστα ἔμαθον τότε ὅτι ἐν Ἀθήναις ἐμαχαίρωσεν ἕνα σύντροφόν του καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦλθεν ἐνταῦθα, ἀλλὰ κάμμίαν σχέσιν δὲν εἶχον μετ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε ὡμίλησα, ἐκτὸς μόνον μίαν φορὰν ὅπου μ' ἔφερεν ἕνα καφφὲ καὶ ἕνα ἀργελέ, ὅπου ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ μάθω ὅτι ὀνομάζεται Λουλούδας· Προκειμένου δὲ ν' ἀναχωρήσῃ ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Ξένος δι' ἐνταῦθα κατὰ τὴν μεγάλην παρελθοῦσαν τεσσαρακοστήν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν κατέλυσεν οὗτος διὰ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω· κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐκεῖ εὗρον τὸν Λουλούδαν καὶ ἐρωτοῦσα περὶ αὐτοῦ τὸν Κ. Ξένον· μοῦ εἶπεν ὅτι τοῦ τὸν ἐσύστησεν ὁ Κ. Λάνδερερ διὰ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ εἰς τὴν Σμύρνην ὁ Λουλούδας ὅπου ὑπάρχει τὸ κατάλληλον χῶμα ἵνα συστήσῃ κατάστημα ἀγγειοπλαστικῆς.

" Ἐρ. Ἄλλο τι σ' εἶπε περὶ τοῦ Λουλούδα ὁ Ξένος;

" Ἀπ. Τίποτε ἄλλο δὲν μοῦ εἶπεν.

" Ἐρ. Μήπως σ' εἶπεν ὁ Ξένος ὅτι εἰς τὸ χωρίον Σεβτίκιοϊ ὑπάρχει ἓν χωράφιον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἄργυρος.

" Ἀπ. Ὄχι, ποτὲ δὲν μ' ἀνέφερε τοιοῦτόν τι.

" Ἐρ. Ἤκουσες ἐν ὅσῳ εὑρίσκεσο εἰς Σμύρνην, ὅτι ὑπάρχει εἰς Σεβτίκιοϊ ἓν τοιοῦτον χωράφιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἄργυρος;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Μετὰ πόσας ἡμέρας ἀνεχώρησες ἐξ Ἀθηνῶν ἀφ' ὅτου ἀνεχώρησεν ὁ Ξένος δι' ἐδῶ;

" Ἀπ. Ἀνεχώρησα μετὰ εἴκοσι περίπου ἡμέρας τὸ πολὺ ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Σμύρνην μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ξένου, καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἔφθασα ἐνταῦθα τὴν μεγάλην ἑβδομάδα.

" Ἐρ. Ὅτε ἔφθασες ἐνταῦθα ἐντάμωσες τὸν Κύριον Ξένον καὶ τοῦ ἀνέφερες τί περὶ Λουλούδα;

" Ἀπ. Κατὰ τὸν Ἰούνιον ἢ Ἰούλιον νομίζω ε.ε. ἦλθε ἐνταῦθα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἕνας κάποιος Χ. Γεωργιάδης, ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω ἂν ὀνομάζεται Χαράλαμπος ἢ Χρῆστος, ἦτον ὅμως ὑπάλληλος ἐπὶ τῶν διαβατηρίων εἰς τὴν ἀστυνομίαν Σύρου πρὸ δύο ἐτῶν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι· ὁ εἰρημένος Γεωργιάδης ἦτο γνωστὸς καὶ σχετικός μου, ὡς εἶχε σχέσιν μὲ τὸν μακαρίτην πατέρα μου, εὑρισκόμενος δὲ εἰς ἀνάγκας εἶχεν ἀνάγκην ἐκ τῆς βοηθείας μου διὰ ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Σύρον. Ἡμέραν τινὰ μετὰ παρέλευσιν ὀκτὼ ἢ δέκα ἡμερῶν τῆς ἀφίξεώς του, μὲ ἠρώτησεν ἂν ἔχω φίλον τὸν Πρόξενον Θ. Ξένον· ἀφοῦ τοῦ ἀπήντησα καταφατικῶς, μὲ εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ φροντίσω νὰ σώσω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ μίαν ἀπάτην εἰς

τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται καὶ δύναται ὡς ἐκ τούτου νὰ πάθῃ. Ταῦτα ἀκούσας ἐπέστησα τὴν προσοχήν μου καὶ ἤρχισα νὰ ἐξετάζω αὐτὸν μὲ ἀκρίβειαν, ἵνα πληροφορηθῶ τί τρέχει· τότε αὐτὸς μὲ εἶπεν, ὅτι ἀπὸ φίλον του τινὰ ἐπληροφορήθη ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Ξένος ἔφερεν ἐξ Ἀθηνῶν ἕνα ἄνθρωπον λόγῳ ὅτι γνωρίζει ἓν χῶμα ὑπάρχον ἐνταῦθα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐξαγάγῃ ἄργυρον, ἐνῷ τοιοῦτόν τι δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ἔχει ἄλλους σκοποὺς ἂν καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ χώματος ξύει τάλληρα καὶ φαίνεται ἐντεῦθεν ὅτι ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ χώματος ὑπάρχει ἄργυρος. Τοῦτο πληροφορηθεὶς ἐπέστησα ἔτι μᾶλλον τὴν προσοχήν μου, καὶ ἠρώτησα αὐτὸν τὸν Γεωργιάδην νὰ μοῦ εἴπῃ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις τοῦ διεβίβασε τὰ τοιαῦτα· κατ' ἀρχὰς ἐδίσταζε νὰ μὲ εἴπῃ τ' ὄνομά του, μετὰ δύο ἢ τρεῖς ὅμως ἡμέρας μὲ εἶπεν ὅτι ὀνομάζεται Γιαννάκος, ἀλλὰ τὸ ἐπίθετόν του δὲν μὲ ἀνέφερεν οὔτε ἠρώτησα περὶ τούτου, οὔτε γνωρίζω αὐτὸ μέχρι τοῦδε· τότε παρεκάλεσα τὸν Γεωργιάδην ὥστε νὰ κάμῃ τρόπον νὰ ὁμιλήσω ἐγὼ μὲ τὸν Γιαννάκον αὐτὸν, ὡς καὶ συνέβη, διότι μετ' ὀλίγον ὑπήγον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γιαννάκου αὐτοῦ μετὰ τοῦ Γεωργιάδου καὶ παρόντος αὐτοῦ μοῦ ἐξέθεσεν ὁ Γιαννάκος ὅσα καὶ ὁ Γεωργιάδης· προσθέσας μοι, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἔφερεν ὁ Ξένος ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ἐννοῶν τὸν Λουλούδαν, δὲν γνωρίζει χῶμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον νὰ ἐξάγεται ἄργυρος, ὅτι αὐτὸς ξύνει τάλληρα ἐντὸς τοῦ χώματος τὰ ὁποῖα λαμβάνει παρ' ἄλλου, ἀλλὰ ἀπὸ ποῖον δὲν μοῦ εἶπεν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα λαμβάνει παρὰ τοῦ Ξένου δι' ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς τοῦ χώματος, καὶ ἐντεῦθεν φαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ χώματος ἀσῆμι· ὅτι αὐτὸς ὁ Λουλούδας ἔφερεν καὶ ἕνα ἄλλον ἐξ Ἀθηνῶν, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν μοὶ εἶπεν, ὅτι αὐτοὶ οἱ δύο ἄνθρωποι ἤτοι ὁ Λουλούδας καὶ ὁ ἄλλος τὸν ὁποῖον ἔφερεν ἐξ Ἀθηνῶν, προσπαθοῦν καὶ καταγίνονται νὰ κάμουν κίβδηλα νομίσματα καὶ λέγουν μάλιστα ὅτι προσπαθοῦν νὰ πείσουν τὸν Ξένον νὰ κάμῃ καὶ φέρῃ μηχανὴν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ, λέγοντες πρὸς αὐτὸν ὅτι τὰ νομίσματα τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ κατασκευάσουν δὲν θὰ διακρίνωνται ἀπὸ τὰ γνήσια, ἀλλ' ὁ Ξένος δὲν θέλει τὸ τοιοῦτον· εἶπεν δ' εἰς αὐτούς, ὅτι ἂν κάμουν τὸ τοιοῦτον πρῶτος αὐτὸς θὰ τοὺς κρεμάσῃ· μετὰ τὴν ὁμιλίαν ταύτην ἐντάμωσα πάλιν τὸν Γιαννάκον ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ μάθω ἂν συναινῇ εἰς τοιαύτην πρᾶξιν ὁ Ξένος, ἀλλ' ὁ Γιαννάκος μὲ εἶπεν ὅτι ἐξέτασεν αὐτὸς τοὺς δύο ἀνθρώπους στενῶς περὶ τούτου διὰ νὰ μάθῃ καὶ τὸν εἶπον ὅτι δὲν συναινεῖ ὁ Ξένος, εἰπὼν εἰς αὐτοὺς ὅτι "ἀφοῦ ἀπὸ αὐτὸ τὸ χῶμα ἐξάγεται ἄργυρος, τίς ἡ ἀνάγκη νὰ κάμωμεν νομίσματα;" τότε ἐπιθυμῶν νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς τὸν Κ. Ξένον, τὸν ὁποῖον ἔχω φίλον καὶ τὸν ὁποῖον ἀντιπολιτεύονται ἐνταῦθα ἀγενεῖς τινες εἶπον εἰς αὐτὸν τὸν Γιαννάκον, καὶ τὸν παρεκάλεσα μάλιστα νὰ ἀναφέρῃ ὅλα ταῦτα ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν Κ. Ξένον, ὅστις μὲ εἶπεν, ὅτι τοῦ τὰ ἀνέφερεν· τὸν ἠρώτησα πότε, καὶ μοῦ εἶπεν πρὸ πέντε ἓξ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἣν διὰ τὴν τελευταίαν φορὰν ὡμίλησα μαζῆ του περὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως, ἦτον δὲ ἐντὸς τῆς μνημονευθείσης ἐποχῆς, ἤτοι τὸν Ἰούνιον ἢ Ἰούλιον ε.ε. Ἔκτοτε πλέον δὲν ὡμίλησα μὲ αὐτὸν τὸν Γιαννάκον, διότι τὸν ἀπέφευγα πληροφορηθεὶς ὅτι εἶχε σχέσιν μὲ τοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους, καὶ καθ' ὅσον δὲν ἦτον τῆς τάξεώς μου οὔτε ἄλλην τινὰ αἰτίαν εἶχον νὰ τὸν συναναστραφῶ.

Ἐσχάτως μὲ ἐντάμωσεν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ περάσματος τοῦ Βαλτατζῆ, καὶ ἀφοῦ μ' ἐχαιρέτησε μοῦ εἶπε: "Κύριε Εὐρυπίδη, εἶδες αὐτὸς ὁ μπερμπάντης, ἐννοῶν τὸν Λουλούδαν, τί ἔφτιασε τοῦ Κ. Ξένου;" ἐγὼ διὰ νὰ μάθω τι τρέχει ἐπροσποιήθην ὅτι δὲν γνωρίζω τί. Τότε αὐτὸς μοῦ εἶπεν, ὅτι ἔγραψεν ὁ Λουλούδας εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅτι κατεσκεύασε κίβδηλα νομίσματα μετὰ τοῦ Ξένου· ἅμα μοῦ εἶπεν ταῦτα τοῦ εἶπον ἐγὼ "Βρέ σκυλὶ, τί ἔπιασες καὶ ἔκαμες νὰ πᾷς νὰ γράψῃς ψεύματα νὰ θυσιάσῃς τὸν ἄνθρωπον" καὶ αὐτὸς ὁ Λουλούδας μ' ἀπήντησε, "τὰ ἔγραψα διότι ὁ Ξένος μὲ κακομεταχειρίσθη καὶ νὰ τοῦ δείξω ἐγώ." Τὸν ἠρώτησα πῶς γνωρίζει ταῦτα; καὶ μ' ἀπήντησεν ὅτι εἶδε τὴν κόπια τοῦ Γράμματος τὸ ὁποῖον ἔγραψε, καὶ τὸ ὁποῖον τοῦ ἔδειξεν ὁ Λουλούδας.

Ἀφοῦ ὡς ἀνωτέρω εἶπον, ὁ Γιαννάκος μοῦ διεβίβασεν ὅσα ἐξέθεσα περὶ Λουλούδα καὶ Ξένου καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι τοῦ τ᾿ ἀνέφερε καὶ ἀπ' εὐθείας, ἦλθον ἀμέσως εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Κ. Ξένου, τὸν ὁποῖον καὶ ἀντάμωσα, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν ὅσα ὁ Γιαννάκος μοῦ ἐξέθεσε μὲ μόνον τὴν διαφορὰν, ὅτι δὲν τὰ ἔμαθα ἀπὸ τὸν Γιαννάκον, ἀλλὰ διὰ νὰ δώσω περισσοτέραν σπουδαιότητα καὶ βαρύτητα εἰς τὴν ὑπόθεσιν, τὸν εἶπον ὅτι φίλος μου τίς ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν μοὶ ἀνήγγειλεν ἐξ Ἀθηνῶν ὅλα ταῦ τακαι σοῦ τὰ γνωστοποιῶ διὰ νὰ πληροφορηθῇς εἰς τὴν ὁποίαν ἀπάτην εὑρίσκεσε. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ξένος ἔμεινεν ἐκστατικὸς καὶ ὡς σαστισμένος· μ' εἶπεν ὅτι δὲν σοῦ τὰ γράφουν ἐξ Ἀθηνῶν ἀλλ' ἐδῶ τὰ ἔμαθες· καὶ ἐγὼ τοῦ εἶπον ὅτι ἐξ Ἀθηνῶν μοῦ τὰ γράφουν καὶ τοῦ προσέθηκα

μάλιστα καὶ ἓν τυχαῖον ὄνομα· τότε μοῦ εἶπεν, " ἄχ τὸ σκυλί, τί ζητεῖ νὰ μοῦ κάμῃ!" ἀλλ' εἶδον τὸν ἄνθρωπον πολὺ σαστισμένον· μὲ εἶπεν ὅτι ἐξώδευσεν τόσας χιλιάδας Γρόσια καὶ ἑπομένως μοῦ ἐζήτησε τὴν γνώμην μου τί πρέπει νὰ πράξῃ· τότε τοῦ εἶπον, ὅτι " ἂν ἤμην ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν σου, ἤθελον ἀποφασίσει νὰ χάσω αὐτὰ τὰ χρήματα καὶ νὰ μὴν ἔχω πλέον μὲ αὐτὸν τὴν σχέσιν καὶ νὰ τὸν ἀποπέμψω ἀπὸ τὴν Σμύρνην," αὐτὸς μ' εὐχαρίστησε δι' ὅλα ταῦτα καὶ ἀπῆλθον.

" Ἐρ. Ἄλλοτε ἔκαμες λόγον περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως μὲ τὸν Ξένον ;

" Ἀπ. Ὄχι, μολονότι μετὰ τὴν ὁμιλίαν αὐτὴν εἶδον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου εἰς τὴν αὐλὴν αὐτῆς ἱστάμενον τὸν Λουλούδαν ὡς ὑπηρέτην, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησα νὰ ἐρωτήσω ποτὲ τὸν Κ. Ξένον σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν.

" Ἐρ. Ὅτε ἀνέφερες εἰς τὸν Ξένον ὅσα ἀνωτέρω ἐξέθεσες, σ' ἀνέφερεν ὅτι ὁ Λουλούδας ἐξάγει ἄργυρον ἀπὸ τὸ χῶμα ;

" Ἀπ. Ὄχι· μάλιστα παρετήρησα ὅτι ἀπέφευγε νὰ μοῦ ἀναφέρῃ τι ὡς πρὸς τὸ περιστατικὸν τοῦτο.

" Ἐρ. Σοὶ εἶπεν ὁ Γιαννάκος αὐτὸς ὅτι ὁ Λουλούδας καὶ ὁ ἄλλος ἄνθρωπος κατεσκεύασαν κίβδηλα νομίσματα ;

" Ἀπ. Οχι.

" Ἐρ. Κατὰ τὸν Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον ε. ε. συνέπεσε νὰ πέσουν εἰς χεῖράς σου κίβδηλα τάλληρα ὡς ἔμπορος ὅπου εἶσαι ;

" Ἀπ. Ποτέ.

" Ἐρ. Ὁ Ξένος κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν μήπως συνέβη νὰ σοῦ δώσῃ χρήματα ;

" Ἀπ. Δὲν μοῦ ἔδωσε· νομίζω ὅμως ὅτι ἐπλήρωσα προξενικὰ δικαιώματα καὶ μοῦ ἔδωσε ρέστα εἰς τάλληρα.

" Ἐρ. Ἀφοῦ ἔκαμες αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν εἰς τὸν Ξένον μετέβαλεν οὗτος ἀναβολὴν ὡς πρὸς τὴν ἐπιχείρησίν των ;

" Ἀπ. Δὲν ἠξεύρω, ἤκουσα ὅμως τυχαίως κατὰ τὸν Αὔγουστον ε. ε. ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ὅτι ἐφυλάκισεν ὁ Ξένος αὐτὸν τὸν Λουλούδαν, ἀλλὰ διατί τὸν ἐφυλάκισεν δὲν ἠξεύρω.

" Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι σχέσιν ἔχον μὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Γνωρίζεις ποῦ εὑρίσκεται αὐτὸς ὁ Γεωργιάδης ἤδη ;

" Ἀπ. Νομίζω ὅτι εὑρίσκεται εἰς Σῦρον.

" Συνετάχθη ἡ παροῦσα ἔκθεσις ἥτις ἀναγνωσθεῖσα ὑπογράφεται ὡς ἕπεται:

" Ὁ ἐξετασθεὶς
" Γ. Εὐρυπίδης.
" Ὁ εἰσαγγελεὺς
" Μ. Ἄννινος.
" Ὁ ὑπογραμματεὺς
" Ν. Φραντζῆς. „

Δευτέρα κατάθεσις τοῦ αὐτοῦ.

" Σήμερον δεκάτην ὀγδόην τοῦ μηνὸς φευρ. ἡμέραν Σάββατον, ὥραν 10 π. μ. τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἕκτου ἔτους, ἐν Σμύρνῃ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἑλλ. Προξενείου ἐνώπιον ἐμοῦ Ἰω. Ἀγκωνάκη ὑποπροξένου γραμματέως ἀναπληροῦντος τὸν ἀπόντα πρόξενον, καὶ τοῦ Κ. Καίσαρος Σαΐτ Α'. διερμηνέως τοῦ προξενείου ἀναπληροῦντος τὸν γραμματέα, κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπ' ἀρ. 140 καὶ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου ε. ε. αἰτήσεως τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις Ἀνακριτοῦ Κυρίου Ἰωαννίδου ἐνεφανίσθη ὁ κάτωθι Γεώργιος Εὐρυπίδης καὶ ἐξετάζεται ὡς ἕπεται:

" Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι, ποῦ ἐγεννήθης, ποῦ κατοικεῖς, ποίας θρησκείας καὶ ἡλικίας εἶσαι, καὶ τί ἐπαγγέλεσαι ;

" Ἀπ. Γεώργιος Εὐρυπίδης, ἐγεννήθην εἰς τὴν νῆσον Μῆλον, κατοικῶ προσωρινῶς εἰς Σμύρνην, ἐτῶν 36, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἔμπορος καὶ ὑπήκοος ἕλλην.

" Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν, τὸν Θεόδωρον Ξένον καὶ Φραγκίσκον Ξένον υἱόν του, καὶ συγγενεύεις μετ' αὐτῶν ;

" Ἀπ. Τοὺς γνωρίζω ὅλους ἁπλῶς δὲν ἔχω δὲ συγγένειαν.

(*Ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου κτλ.*)

" Ἐρ. Ποῦ καὶ πότε ἐγνώρισες τὸν εἰρημένον Λουλούδαν ;

" Ἀπ. Ἐδῶ τὸν ἐγνώρισα εἰς ἓν καφφενεῖον ὡς ὑπηρέτην· καὶ καθόσον ἐνθυμοῦμαι κατὰ τὸ 1850, διότι αὐτὸς εἶχε κάμει ἔγκλημά τι εἰς Ἀθήνας καὶ κατέφυγεν ἐνταῦθα διὰ νὰ μὴ φυλακισθῇ ὡς ἤκουσα.

" Ἐρ. Ἄλλοτε δὲν ἐγνώρισες αὐτόν ;

" Ἀπ. Τὸν εἶχον ἰδεῖ καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ξένου, κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ Κ. Ξένος ἀναχωροῦσεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας νὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα, καὶ νομίζω ὅτι τὸν εἶχον ἰδεῖ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Ξένου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας του.

Ἐρ. Ὅταν εἶπες εἰς τὸν Ξένον ὅσα ἐξέθεσες, ἀνέφερεν οὗτος ὁ Ξένος ἂν ὁ Λουλούδας ἐξῆγεν ἄργυρον ἀπὸ τὸ χῶμα ;

" Ἀπ. Ὄχι, δὲν μ' εἶπε τίποτε· ἀλλ' ἐννόησα ἀπὸ τὸν τρόπον του ὅτι ἀπέφευγε νὰ κάμῃ περὶ τούτου τοῦ ἀντικειμένου ὁμιλίαν.

" Ἐρ. Σὲ εἶπεν ὁ εἰρημένος Γιαννάκος, ἢ ὁ Λουλούδας καὶ ὁ ἄλλος ἄνθρωπος, ὅστις συνεννοεῖτο μετ' αὐτοῦ καὶ ἔξυε τὰ τάλληρα, κατεσκεύασε κίβδηλα νομίσματα ;

" Ἀπ. Ὄχι δὲν μοῦ εἶπε, μάλιστα μοῦ ἐπρόσθεσεν ὅτι, ἂν ὁ Λουλούδας γνωρίζῃ νὰ κατασκευάζῃ κίβδηλα νομίσματα, στοιχηματίζει τὸ κεφάλι του.

" Ἐρ. Ἀφοῦ ἔκαμες τὴν ὁμιλίαν αὐτὴν πρὸς τὸν Ξένον, ἤλλαξε διαγωγὴν ὡς πρὸς τὸν Λουλούδαν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιχείρισίν των ;

" Ἀπ. Δὲν γνωρίζω, διότι δὲν συνδιελέχθην πλέον μετὰ τοῦ Ξένου.

" Ἐρ. Ὡμίλησές ποτε μὲ τὸν Λουλούδαν· ἤκουσες ἂν ὁ Ξένος ἐφυλάκισε τὸν Λουλούδαν ;

" Ἀπ. Μάλιστα τὸ ἤκουσα ὅτι τὸν Λουλούδαν ἐφυλάκισε ὁ Ξένος, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω τὴν αἰτίαν, διότι δὲν ἐζήτησα νὰ μάθω.

" Ἐρ. Κατὰ ποίαν ἐποχὴν ἔγεινε τοῦτο ;

" Ἀπ. Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, συνέβη κατὰ τὸν Σεπτέμβριον.

" Ἐρ. Ἀφοῦ εἶχες τόσον ζῆλον διὰ τὴν τιμὴν τοῦ ἔθνους, ὡς εἶπες, νὰ ὁμιλήσῃς τὸ πρῶτον εἰς τὸν Ξένον περὶ ὅσων τὸν εἶπες, διατὶ δὲν σοῦ ἐκίνησε τὴν περιέργειαν τὸ περιστατικὸν τῆς φυλακίσεως τοῦ Λουλούδα ;

" Ἀπ. Ἐγὼ ἐθεώρησα καθῆκόν μου τὸ πρῶτον, νὰ ἀναγγείλω αὐτὰ εἰς τὸν εἰρημένον, καθ' ὅσον ὁ ἴδιος ἦτον καὶ ἡ προσοχή μου.

" Ἐρ. Ὁ Ἄννινος Εἰσαγγελεὺς σὲ ἔκαμεν ἐξέτασιν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐνταῦθα ;

" Ἀπ. Μάλιστα· μὲ ἔκαμεν ἐξέτασιν ἐνόρκως.

(Ἀναγνωσθείσης τῆς ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου Ε. Ε. καταθέσεώς του γενομένης ἐνώπιον τοῦ εἰρημένου Ἀννίνου Εἰσαγγελέως ἐβεβαίωσεν ὅτι οὕτως ἔχει).

" Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι νὰ προσθέσῃς ;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Γνωρίζεις γράμματα ;

" Ἀπ. Ναί·

" Ἀναγνωσθείσης εἰς τὸν ἐξετασθέντα μάρτυρα μεγαλοφώνως καὶ εὐκρινῶς ὑπεγράφη παρ' αὐτοῦ, τοῦ διερμηνέως, καὶ ἐμοῦ τοῦ ὑποπροξένου.

" Ὁ ἐξετασθεὶς

" Γ. Εὐρυπίδης.

" Ὁ διερμηνεὺς

" Καῖσαρ Σαΐτ.

" Ὁ ὑποπρόξενος

" Ι. Ἀγκωνάκης.

---

7. ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΠΕΤΡΟΥ ΤΡΑΝΟΥ.

Ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ αὐτόθι ἑλλην. Προξενείου σήμερον τὴν 9 τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1855 ἡμέραν παρασκευὴν καὶ ὥραν π. μ. ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Εἰσαγγελέως τῶν Πρωτοδικῶν Μ. Ἀννίνου παρόντος καὶ τοῦ ὑπογραμματέως Ν. Φραντζῆ ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι ἐξετάζεται ὡς ἑξῆς:

" Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι ; κ.τ.λ.

" Ἀπ. Πέτρος Τρανὸς, ἐγεννήθην καὶ κατοικῶ εἰς Σμύρνην, ἔμπορος, 32 ἐτῶν, ὀρθόδοξος χριστιανός.

" Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Λεων· Λουλούδαν, Θ. Ξένον καὶ Φ. Ξένον ;

" Ἀπ. Τοὺς δύο τελευταίους γνωρίζω μόνον ἁπλῶς (ἔδωκε τὴν διὰ χειραψίας ὑπόσχεσιν, κ.τ.λ.)

" Ἐρ. Κατὰ τὸν ἀπρίλιον καὶ μάϊον καὶ ἐντεῦθεν ἦσουν εἰς Ἀθήνας ;

" Ἀπ. Ἦλθον δ' ἐνταῦθα κατὰ τὸν αὔγουστον μῆνα Ε. Π.

" Ἐρ. Σοὶ ἔγραψεν ὁ Ξένος ποτὲ νὰ δώσῃς χρήματα εἰς κάποιον Χρῆστον Καλλιγᾶν καὶ πόσα ;

" Ἀπ. Ὁ ἐν Ἀθήναις Κουμπαροῦτζος ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν μοὶ εἶπεν ὅτι ὁ Ξένος τοῦ γράφει νὰ δώσω εἰς τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν 100 δραχ· μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, νομίζω, ἔλαβον διὰ τοῦ ταχυδρομείου γράμμα τοῦ Ξένου δι' οὗ μοὶ ἔγραφε τὸ αὐτό.

" Ἐρ. Ἔδωσες τὰ χρήματα εἰς ποῖον ;

" Ἀπ. Ἐπειδὴ δὲν τὸν ἐγνώριζον, εἶπα εἰς τὸν Κουμπαροῦτζον τοῦτο, ὅστις μὲ εἶπε νὰ δώσω πρὸς αὐτὸν τὰς 100 δραχ· ἵνα δώσῃ αὐτὸς εἰς τὸν Καλλιγᾶν ὃν γνωρίζει· ἔδωσα ἐπομένως τὰς δραχμὰς εἰς τὸν Κουμπαροῦτσον, καὶ ἔλαβον ἀπόδειξιν ἣν ἔστειλα εἰς τὸν Ξένον.

" Ἐρ. Τὸν εἶδες αὐτὸν τὸν Καλλιγᾶν ;

" Ἀπ. Ὄχι.

ὅπου κοιμοῦνται οἱ Γιατζαξίδες, τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκεῖ ἦτον ἐλεύθερος καὶ περιεφέρετο· τὴν δευτέραν ὅμως φορὰν τὸν ἔφερον καὶ κρατεῖται εἰς τὴν φυλακὴν φυλαττόμενος αὐστηρῶς.

" Ἐρ. Τὴν πρώτην φορὰν σοῦ εἶπε διατί κοιμᾶται ἐκεῖ καὶ δὲν κοιμᾶται ἔξω;

" Ἀπ. Μ' εἶπεν ὅτι εὑρίσκεται εἰς αὐτὸ τὸ μέρος διότι ἔχει νιτερέσον μὲ τὸν Πρόξενον· τὰ δὲ νιτερέσα των, ὡς μ' εἶπεν, ὅτι ἦσαν, ἐσυμφώνησε μὲ τὸν πρόξενον νὰ κατασκευάσουν ἄργυρον· ὅτι κατεσκεύασαν τοιοῦτον, ἀλλ' ἔλαβον ἀκολούθως διαιρέσεις καὶ τὰ παρόμοια· μὲ ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι γνωρίζει νὰ κατασκευάζῃ τριῶν ἢ τεσσάρων εἰδῶν νομίσματα· τοῦ ἐζήτησα νὰ μὲ δείξῃ κανένα τοιοῦτον νόμισμα, καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι δὲν ἔχει.

" Ερ. Σοῦ εἶπεν ὅτι ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ προξένου Ξένου κατεσκεύασαν κίβδηλα νομίσματα;

" Ἀπ. Ὄχι· τοιοῦτόν τι ὁ Λουλούδας δὲν μοῦ εἶπεν· μοῦ εἶπεν ὅμως ὅτι ἡμέραν τινὰ ὁ Ξένος εὗρεν αὐτὸν ὁμιλοῦντα εἰς τὸ κατάστημα τὸ ὁποῖον εἶχον μέ τινα Γιαννακόν, τοῦ ὁποίου τὸ ἐπίθετον δὲν μ' εἶπε, καὶ ἅμα τὸν εἶδε ὁμιλοῦντα μὲ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον τοῦ εἶπε, μ' ἔσβυσες σκυλί, καὶ ἀμέσως τοῦ ἔκλεισε τὸ κατάστημα καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν φυλακήν.

" Ἐρ. Τὴν δευτέραν φορὰν σοῦ εἶπεν ὁ Λουλούδας διατὶ ἐφυλακίσθη;

" Ἀπ. Τὴν δευτέραν φορὰν μ' ἐδιηγήθη τὴν αἰτίαν ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐφυλακίσθη, τουτέστιν ὅτι κατεσκεύασε κίβδηλα νομίσματα μετὰ τοῦ προξένου, καὶ τούτου ἕνεκα ἐτέθη εἰς τὴν φυλακήν, καὶ μάλιστα μοῦ ἔδωκε καὶ δύο ἐπιστολὰς διὰ νὰ τὰς δώκω ὅπου διευθύνοντο, ἀλλ' ἐγὼ αὐτὰς τὰς ἐπιστολὰς τὰς ἔλαβον μὲν ἀπὸ τὸν Λουλούδαν, ἀλλὰ τὰς ἔδωσα εἰς τὸν Καβάσην Μουσταφᾶν διὰ νὰ τὰς ὑπάγῃ εἰς τὸν Πρόξενον.

" Ἐρ. Αὐταὶ εἶναι αἱ δύο ἐπιστολαὶ ἃς σοῦ ἔδωκεν ὁ Λουλούδας; (ἐνταῦθα ἐπεδείχθησαν εἰς αὐτὸν αἱ εἰς τὴν δικογραφίαν ὑπάρχουσαι δύο ἐπιστολαί, ἡ μὲν διευθυνομένη πρὸς τὴν Ἀγγελικὸ, ἡ δὲ πρὸς τὸν Νικολῆν.)

" Ἐρ. Γνωρίζεις ποία εἶναι ἡ Ἀγγελικὸ καὶ ὁ Νικολῆς;

" Ἀπ. Τὴν Ἀγγελικὸ δὲν γνωρίζω, τὴν πρὸς αὐτὴν δὲ ἐπιστολὴν μὲ εἶπε νὰ δώκω εἰς τὸ περιβόλι τοῦ Μπαλταντζῆ· τὸν δὲ Νικολῆν γνωρίζω ὅστις ἐργάζεται εἰς τὸ φραντζολάδικο τοῦ Ἀντω: Κασιμάκη κατὰ τὰ παλαιὰ ψαρράδικα.

" Ἐρ. Ἤκουσες ποτὲ τὸν Ξένον νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Λουλούδα.

" Ἀπ. Δὲν ἤκουσα ποτὲ νὰ ὁμιλοῦν μεταξύ των· ἀφότου ὅμως ἐτέθην εἰς τὴν φυλακὴν τοὺς εἶδα ἔξωθεν τοῦ προξενείου ὅπου εἶναι ἡ φυλακὴ νὰ ὁμιλοῦν, ἀλλὰ τί ἔλεγον δὲν ἠξεύρω. Πολλάκις δὲ ὁ Πρόξενος ἤρχετο καὶ ἐρώτα ἐμὲ ποῦ εἶναι ὁ Λεωνίδας, καὶ ἂν ἐκοιμήθη ἀπόψε ἐδῶ, δηλ. εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐκοιμούμην καὶ πότε δὲν ἐκοιμήθη.

" Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι σχέσιν ἔχον μὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Γνωρίζεις γράμματα;

" Ἀπ. Γνωρίζω.

" Συνετάχθη ἡ παροῦσα, ἥτις ἀναγνωσθεῖσα ὑπεγράφη ὡς ἑξῆς.

" Ὁ Ἐξετασθεὶς

" Θεόδωρος Κοκέας.

" Ὁ Εἰσαγγελεὺς

" Μ. Ἄννινος.

" Ὁ Ὑπογραμματεὺς

" Ν. Φραντζῆς.

Δευτέρα κατάθεσις Θ. Κοκέα.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ μηνὸς φευρουαρίου, ἡμέραν τετάρτην, ὥραν τετάρτην μ. μ. τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἕκτου ἔτους, ἐν Σμύρνῃ, ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἑλληνικοῦ Προξενείου ἐνώπιον ἐμοῦ Ι. Ἀγκωνάκη ὑποπροξένου Γραμματέως καὶ ἀναπληροῦντος τὸν Πρόξενον, καὶ τοῦ Καίσαρος Σαΐτ. Α^ου Διερμηνέως ἀναπληροῦντος τὸν Γραμματέα, συνεπείᾳ τῆς ὑπ. ἀρ. 140 καὶ ἀπο 30 Ἰανουαρίου τρέχοντος ἔτους αἰτήσεως τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις Ἀνακριτοῦ Κυρίου Ἰωαννίδου ἐνεφανίσθη ὁ κάτωθι μάρτυς Θεόδωρος Κοκέας καὶ ἐξετάζεται ὡς ἕπεται·

" Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι, ποῦ ἐγεννήθης, ποῦ κατοικεῖς, ποίας θρησκείας εἶσαι, ποίας ἡλικίας, καὶ τί ἐπαγγέλλεσαι;

" Ἀπ. Ὀνομάζομαι Θεόδωρος Κοκέας, ἐγεννήθην εἰς τὸν δῆμον Λεύκτρων τῆς Λακωνίας, ἐτῶν 45, ἀλευρᾶς, καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος.

" Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν, τὸν Θεόδωρον Ξένον, τὸν Φραγκίσκον Ξένον καὶ Χρ. Καλλιγᾶν, ἔχεις συγγένειαν μετ' αὐτῶν φιλίαν ἢ ἔχθραν;

" Ἀπ. Γνωρίζω τὸν Λουλούδαν, τὸν Θεόδωρον Ξένον καὶ Φ. Ξένον· συγγένειαν δὲ, φιλίαν ἢ ἔχθραν

a me pagate all'ordine del Sig.r Theodoro
valuta in Conto. Pamplona li 7 Nbre 1825

e per me pagate all'[illegible]
Rous valuta in Conto. Pamplona li 7 [illegible]

E: Xonos

Ὁ Γαβριὴλ περιβολάρης.

Ἰδὲ σελ. 59.

[illegible] Ζάνου, [illegible]
[illegible] 20,000 [illegible] ὑπ' ἀρ. 5806 [illegible]
[illegible] Δ. Ἐπιτροπῆς [illegible]
[illegible] 1825 [illegible] 86 [illegible] Διοικ. [illegible]
[illegible] Ἐπιτροπή
[illegible] ἀρχὰς τοῦ 1826. [illegible]
[illegible] παρὰ τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς, [illegible]
Διοικ. [illegible]
[illegible] ὑπ' ἀρ. 737. [illegible] Ἐθν. Ταμ. [illegible]
[illegible] Ἐθν. Ταμ.
[illegible] Μαρτ. 1827
[illegible]

Ἡ Ἐπιτροπή
[illegible]
[illegible]

ὁ Γεν. Γραμ.
[illegible]

παρελθόντος έτους περὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας ὑποθέσεως ;
" *Ἀπ. Μάλιστα ἐξετάσθην.*

(Ἀνεγνώσθη ἡ ἀπὸ δώδεκα Δεκεμβρίου 1855 εἰς ἀντίγραφον ἐξέτασις τοῦ ἰδίου γεγονότος, ἐνώπιον τοῦ Κ. Ἀννίνου εἰσαγγελέως ἐνταῦθα ἐν Σμύρνῃ, καὶ ὡμολόγησεν ὅτι αὐτὴ ἦτον ἡ κατάθεσις, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἐνώπιον τοῦ εἰρημένου Ἀννίνου, καὶ τὴν ἐβεβαίωσεν ὅτι οὕτως ἔχει.)

" *Ἐρ. Γνωρίζεις ἂν ἀπὸ τὸν Ἰούνιον μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ἀκολούθως τοῦ παρελθόντος ἔτους 1855, ἐκυκλοφόρησαν ἐνταῦθα νομίσματα κίβδηλα, οἷον Τουρκικὰ τάλληρα, Ἰσπανικά, ἢ κολονάτα καὶ μετζιτιέδες ;*

" *Ἀπ. Ὄχι, οὔτε εἶδα οὔτε ἤκουσα, ἐκτὸς ἐκείνου τὸ ὁποῖον μὲ ἔδωκεν ὁ Κύριος Ξένος καὶ τὸ ἐπέστρεψα εἰς αὐτόν.*

" *Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι σχέσιν ἔχον μὲ τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν ;*

" *Ἀπ. Ὄχι δὲν γνωρίζω ἄλλο τι.*

" *Ἐρ. Γνωρίζεις γράμματα ;*

" *Ἀπ. Ὄχι.*

" *Συνετάχθη ἡ παροῦσα ἔκθεσις καὶ ἀναγνωσθεῖσα ὑπογράφεται ὡς ἑξῆς :*

" *Ὁ ὑποπρ. γραμματεὺς*
" *Ι. Ἀγκωνάκης.*

" *Ὁ Α΄. Διερμηνεὺς*
" *Καῖσαρ Σαΐτ.* „

---

10. ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ Κ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ.

" *Ἐν Σμύρνῃ σήμερον τὴν 8 τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1855, ἡμέραν πέμπτην καὶ ὥραν 10 π. μ. ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἑλλ΄ Προξενείου ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν Μ. Ἀννίνου, παρόντος καὶ τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ὑπογραμματέως Ν. Φραντζῆ, ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι ἐξετάζεται ὡς ἑξῆς :*

" *Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι κ.τ.λ.*

" *Ἀπ. Κωνσταντῖνος Γιαννακόπουλος, ἐγεννήθην εἰς Καλάβριτα τῆς Ἑλλάδος, κατοικῶ ἤδη ἐνταῦθα, ἐτῶν 32, ζαχαροπλάστης καὶ χριστιανὸς Ὀρθόδοξος.*

" *Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Α. Λουλούδα, Θ. Ξένον, Φ. Ξένον, ἢ ἔχεις συγγένειαν μετ' αὐτῶν ;*

" *Ἀπ. Ἐνταῦθα τοὺς ἐγνώρισα ἀφ' ὅτου ἦλθον. (Ἔδωκε τὴν διὰ χειραψίας ὑπόσχεσιν).*

" *Ἐρ. Ἀπὸ πότε ἦλθες ἐνταῦθα εἰς Σμύρνην ;*

" *Ἀπ. Ἦλθον ἐνταῦθα τὴν 16 Σεπτεμβρίου π. ε. καὶ ἔκτοτε εὑρίσκομαι ἐδῶ.*

" *Ἐρ. Τὸν Α. Λουλούδαν πότε ἐγνώρισες ἐνταῦθα ;*

" *Ἀπ. Τὸν ἐγνώρισα ἀφ' ὅτου ἦλθεν ἐνταῦθα μετὰ τοῦ Προξένου Κ. Ξένου, ἐσύχναζε δὲ εἰς τὸ καφφενεῖόν μου· ἤρχετο καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ξένου Φραγκίσκος, ὁ ὁποῖος ὡς εἶδον εἶχε σχέσεις μετὰ τοῦ Λουλούδα, καὶ κατὰ συνέπειαν ἠρώτησα αὐτὸν τὸν Φραγκίσκον τί εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ ἂν τὸν ἔχουν ὑπηρέτην, καὶ αὐτὸς μὲ εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι ὑπηρέτης των, ἀλλὰ τοὺς τὸν ἔχει συστημένον ὁ Κ. Μεταξᾶς καὶ τοῦ ἐσύστησαν κατάστημα διὰ νὰ κατασκευάζῃ ἀγγεῖα.*

" *Ἐρ. Ἄλλοτε μὲ τὸν Φραγκῖσκον Ξένον ὡμίλησες περὶ τοῦ Λουλούδα ;*

" *Ἀπ. Ἅπαξ ὡμίλησα, παρατηρῶ δὲ ὅτι ὁ υἱός του Φραγκῖσκος πολλάκις ἤρχετο εἰς τὸ καφφενεῖόν μου, καὶ ἰδίως τὸ βράδι πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Λουλούδα, καὶ ὁσάκις εὕρισκεν αὐτὸν εἰς τὸ καφφενεῖον τὸν ἐλάμβανεν μαζή του, ὁσάκις δὲ δὲν τὸν εὕρισκεν μοῦ ἔλεγεν ἂν ἔλθῃ ἐκεῖ νὰ τὸν στείλω εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου.*

" *Ἐρ. Μὲ τὸν Λουλούδαν ὡμίλησες τί σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ Ξένου καὶ αὐτοῦ ;*

" *Ἀπ. Ὡμίλησα καὶ μ' εἶπεν ὅτι ὁ Ξένος κατέβαλε χρήματα διὰ νὰ μετέλθῃ τὴν τέχνην του, ἤτοι τὴν ἀγγειοπλαστικήν, ἀλλ' ὅτι τὸ χῶμα δὲν τοῦ βοηθεῖ.*

" *Ἐρ. Ἄλλο τι σ' εἶπεν ὁ Λουλούδας ;*

" *Ἀπ. Ὄχι.*

" *Ἐρ. Σοὶ ἀνέφερε ποτὲ ὁ Λουλούδας ὅτι ἐνταῦθα ἐν Σμύρνην ὑπάρχει ἓν χῶμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἀσῆμι ;*

" *Ἀπ. Ῥητῶς τοιοῦτόν τι δὲν μὲ ἀνέφερε, τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι συχνάζων εἰς τὸ καφφενεῖόν μου κάτι ἤθελε νὰ μὲ εἰπῇ κάτι νὰ μοῦ ἐξηγηθῇ, ἀλλ' ἐγὼ ποτὲ δὲν ἔδωσα ἀκρόασιν οὔτε προσοχὴν εἰς αὐτόν, ὡς μὴ ἔχων ὑπόληψιν εἰς τὸ ἄτομόν του ἕνεκα τῆς διαγωγῆς του, καὶ ὡς ἐκ τούτου ποτὲ δὲν ἠθέλησα νὰ ἔλθω εἰς ἐξηγήσεις, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ μοῦ ἐζήτει νὰ τὸν δανείσω χρήματα, καὶ τοῦ ἠρνήθην τὴν αἴτησίν του ταύτην, ἀφοῦ ὅμως τοῦ ἔδωσα 13 γρόσια.*

" *Ἐρ. Ποία εἶναι ἡ διαγωγὴ αὐτοῦ τοῦ Λουλούδα ;*

" *Ἀπ. Ὡρισμένως δὲν δύναμαι νὰ εἴπω τι, διότι δὲν γνωρίζω ἀκριβῶς.*

" *Ἐρ. Περὶ κιβδήλων νομισμάτων σ' ἔκαμε ποτὲ λόγον ὁ Λουλούδας ;*

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Ἄκουσες κανένα ἐνταῦθα πρὸ τῆς ἀφίξεώς σου ὅτι ὁ Λουλούδας κατασκευάζει κίβδηλα νομίσματα;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Ὁ Λουλούδας ποῦ κατῴκει τότε, ποῦ ἔτρωγε καὶ ποῦ ἐπλύνετο;

" Ἀπ. Ὁ ἴδιος Λουλούδας μὲ εἶπεν ὅτι πηγαίνει καὶ τρώγει εἰς τὸ τραπέζι τοῦ Ξένου μὲ τὴν οἰκογένειάν του μαζῆ.

" Ἐρ. Ὁ Ξένος σοῦ ἔκαμε ποτὲ λόγον περὶ Λουλούδα;

" Ἀπ. Ὄχι, ἀλλ' ἤρχετο ὡς εἶπον καὶ ἐζήτει αὐτὸν, καὶ μὲ ἠρώτα ἂν ἦλθεν ἢ δὲν ἦλθεν εἰς τὸ καφφενεῖον.

" Ἐρ. Ἐνταῦθα τὰ κίβδηλα νομίσματα κυκλοφοροῦν εὐκόλως;

" Ἀπ. Κυκλοφοροῦν· καὶ ἐμὲ μ' ἐγέλασαν δὶς καὶ τρὶς καὶ μοῦ ἔδωσαν κίβδηλα τουρκικὰ τάλληρα καὶ μισαῖς ῥεγγίναις, ἀλλ' ἀπὸ ποῖον τὰ ἔλαβα δὲν γνωρίζω.

" Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλοτι περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως;

" Ἀπ. Ὄχι· γράμματα δὲν γνωρίζω.

" Συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ἀναγνωσθεῖσα ὑπογράφεται ὡς ἑξῆς;

" Ὁ εἰσαγγελεὺς

" Μ. Ἄννινος.

" Ὁ ὑπογραμματεὺς

" Ν. Φραντζῆς."

Αὐθωρεὶ ὁ αὐτὸς ἐξετάζεται ὡς ἕπεται:

" Ἐρ. Ἔχεις κανένα νόμισμα ἀπὸ αὐτὰ τὰ κίβδηλα τὰ ὁποῖα σοῦ ἔδωσαν, ὡς ἀνωτέρω εἶπες;

" Ἀπ. Ὄχι, διότι τὰ ἔρριψα ἀμέσως εἰς τὴν θάλασσαν.

" Ἐρ. Ἐνθυμεῖσαι κατὰ ποίαν ἐποχὴν σοῦ ἐδόθησαν αὐτὰ τὰ κίβδηλα νομίσματα;

" Ἀπ. Ὄχι δὲν ἐνθυμοῦμαι, ἠξεύρω ὅμως ὅτι πολλοὶ ἄλλοι ἔλαβον τοιαῦτα κάλπικα νομίσματα, καὶ μάλιστα ἐξ αὐτῶν τὰ ὁποῖα ἔλαβον ἔδωσα ἐν ἀγνοίᾳ εἰς ἕνα ὀθωμανὸν ὁ ὁποῖος μοῦ τὸ ἐπίστρεψεν.

" Συνετάχθη καὶ ἡ παροῦσα, ἥτις ἀνεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη ὡς ἕπεται.

" Ὁ εἰσαγγελεὺς

" Μ. Αννινος.

" Ὁ ὑπογραμματεὺς

" Ν. Φραντζῆς.

---

11. ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΠΑΝ. ΚΑΡΔΕΛΗ.

" Ἐν Σμύρνῃ σήμερον τὴν 10 Δεκεμβρίου 1855, ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 3 μ. μ. ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ἑλλην: προξενείου ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πρωτοδίκαις Εἰσαγγελέως Μ. Ἀννίνου, παρουσίᾳ καὶ τοῦ παρὰ τοῖς αὐτόθι ὑπογραμματέως Ν. Φραντζῆ ἐμφανισθεὶς ὁ κάτωθι ἐξετάζεται ὡς ἕπεται:

" Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι;

" Ἀπ. Παναγιώτης Καρδέλης ἐγεννήθην εἰς Μιτυλήνην, κατοικῶ εἰς Σμύρνην, ἐτῶν 20, ὑπηρέτης καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, καὶ ὑπήκοος ὀθωμανός.

" Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν, Θ. Ξένον καὶ Φ. Ξένον;

" Ἀπ. Τοὺς γνωρίζω ἁπλῶς.

(Ὡρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου τὸν περὶ μαρτύρων ὅρκον κατὰ τὸ ἄρθρ. 121 τῆς ποινικῆς Δικονομίας).

" Ἐρ. Ἐχρημάτισας ὡς ὑπηρέτης παρὰ τῷ Θ. Ξένῳ;

" Ἀπ. Ἓν ἔτος ἐχρημάτισα παρ' αὐτῷ ὑπηρέτης, καὶ πρὸ ἑνὸς μηνὸς ἔφυγον ἀπὸ τὴν οἰκίαν του.

" Ἐρ. Διατί ἔφυγες;

" Ἀπ. Ἐμάλωσα καὶ δὲν ἤμην εὐχαριστημένος καὶ διὰ τοῦτο ἔφυγα.

" Ἐρ. Ὅταν ἦλθεν ἐσχάτως ὁ Ξένος ἐξ Ἀθηνῶν μὲ τὸν Λουλούδαν, ἤσουν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου;

" Ἀπ. Εἰς τὸ σπῆτί του ἤμουν πρὸ τεσσάρων μηνῶν, διότι ἡ σύζυγός του κατὰ τὴν ἀπουσίαν του μὲ εἶχε προσλάβει ὡς ὑπηρέτην.

" Ἐρ. Ὁ Λουλούδας εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Ξένου ἐκοιμᾶτο καὶ ἔτρωγεν;

" Ἀπ. Εἰς τὸ σπῆτι αὐτὸ ἔτρωγε, καὶ μάλιστα κάποτε εἰς τὸ τραπέζι τοῦ ἀφεντὸς καὶ ἐκεῖ ἐκοιμᾶτο.

" Ἐρ. Τί δουλειὰν ἔκαμνεν ὁ Λουλούδας τότε εἰς τὸ σπῆτι τοῦ ἀφεντός σου;

" Ἀπ. Ἐκάθετο, καὶ ἀκολούθως ἤρχισε νὰ κατασκευάζῃ καμῆνι ἔξω εἰς ἕνα περιβόλι διὰ νὰ κατασκευάζουν ἀγγεῖα· ἀφοῦ ἔκτισαν τὸ καμῆνι μετὰ τὸ Πάσχα ἐκατασκεύασαν κάμμιαν ἑκατοστὴ γλάστρες· καὶ μετὰ ταῦτα, ἤτοι μετὰ ἕνα μῆνα ἢ ἐνάμισυ ὁ Λουλούδας ἔφτιανε μασούρια ἀπὸ χῶμα τὰ ὁποῖα ἔβανεν εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἐξηραίνοντο, καὶ ἀκολούθως τὰ ἔβανεν εἰς τὸ καμῆνι ἀνὰ τριακόσια ἑκάστην φορὰν, καὶ ἀφοῦ τὰ ἔκαιεν αὐτὰ τὰ μασούρια ἔβγανε μέταλλον. Ταῦτα τὰ μασούρια ἦσαν κούφια μέσα· διότι ὁ Λουλούδας ἔβανεν ἕνα σανίδι σχήματος στρογγύλου καὶ ἑπομένως τὸ ἐτραβοῦσε, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔμενον κούφια ὡς

ρακοστὴν ἢ μετὰ, ἀνεχώρησες ἐντεῦθεν μὲ τὸν Χρ. Καλλιγᾶν εἰς Σμύρνην;

"Ἀπ. Μάλιστα ἀνεχώρησα κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν καθόσον ἐνθυμοῦμαι.

"Ἐρ. Διατί μετέβης τότε μὲ τὸν Καλλιγᾶν εἰς Σμύρνην;

"Ἀπ. Τὸν Χρ. Καλλιγᾶν ἐγνώρισα ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Χαλκίδος, ὅτε ἦτο φυλακισμένος μαζή μ' ἐμὲ, ἐπίσης ἐντὸς τῶν αὐτῶν φυλακῶν ἐγνώρισα ἕνα κἄποιον Λεωνίδαν Λουλούδαν ὁ ὁποῖος ἀπεφυλακίσθη ἀφήσας ἡμᾶς ἤτοι τὸν Καλλιγᾶν καὶ ἐμὲ εἰς τὰς φυλακάς· παρουσιασθείσης τῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τὴν Θεσσαλίαν καὶ Ἤπειρον, ἐδραπετεύσαμεν, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἀπὸ τὰς φυλακὰς καὶ ἐλάβομεν μέρος εἰς αὐτὴν, εἰσελθόντες εἰς τὸ Κράτος μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐπαναστάσεως συνεπείᾳ τῆς δοθείσης ἀμνηστείας, ἔκαμα ἓν μικρὸν ἐργαστήριον πλησίον τῶν ἐνταῦθα φυλακῶν Καρμπολᾶ εἰς τὸ ὁποῖον προσέλαβον ὡς ὑπηρέτην μου τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν ὅστις ὑπηρέτησε παρ' ἐμοὶ δύω μῆνας νομίζω καὶ ἀνεχώρησεν. Ἡμέραν τινὰ κατὰ τὴν μνημονευθεῖσαν ἐποχὴν ἤτοι τὴν παρελθοῦσαν μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ἢ μετὰ ταῦτα, μ' εἶπεν ὁ Καλλιγᾶς ὅτι θ' ἀναχωρήσῃ διὰ Σμύρνην διότι ὁ ἐκεῖ εὑρισκόμενος Λεωνίδας Λουλούδας τῷ ἔγραψεν ὅτι κατώρθωσε νὰ προετοιμάσῃ τὰ πάντα πρὸς κατασκευὴν κιβδήλων νομισμάτων καὶ τὸν ἐπροσκάλει νὰ λάβῃ μέρος. ὅπερ καὶ ἀπεφάσισε· μ' ἐπρότεινε συγχρόνως ὁ Καλλιγᾶς ἂν θέλω νὰ τὸν παρακολουθήσω καὶ οὕτως ἀνεχωρήσαμεν μαζὴ ἐντεῦθεν εἰς Σμύρνην ὅπου ἐφθάσαμεν τὸν Μάϊον μῆνα νομίζω τοῦ π· ἔτους.

"Ἐρ. Διατί ἦσουν φυλακισμένος εἰς τὰς ἐν Χαλκίδι φυλακάς;

"Ἀπ. Ἤμουν φυλακισμένος ὡς κατάδικος ἕνεκεν τῆς κλοπῆς τῆς Τραπέζης.

"Ἐρ. Ὅτε ἐφθάσατε εἰς Σμύρνην μὲ τὸν Καλλιγᾶν εὕρετε ἐκεῖ τὸν Λουλούδαν;

"Ἀπ. Μάλιστα ἐκεῖ τὸν εὕρομεν, ἔχοντα μακρὰν τῆς πόλεως ἕνα κατάστημα εἰς τὸ ὁποῖον κατεσκεύαζεν ἀγγεῖα.

"Ἐρ. Τί σᾶς εἶπεν ὁ Λουλούδας ἅμα ἐφθάσατε εἰς Σμύρνην;

"Ἀπ. Εἶπεν εἰς τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν ὅτι κατογίνεται νὰ πείσῃ τὸν Ξένον εἰς τὴν κατασκευὴν κιβδήλων νομισμάτων διὰ τοῦ μέσου ὅτι ὑπάρχει ἓν χῶμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἄργυρος, ἀλλὰ ὁ Ξένος διστάζει νὰ παραδεχθῇ τοῦτο καὶ δὲν στέργει ἀπαιτῶν νὰ ἐξαγάγῃ τὸν ἄργυρον ἀπὸ τὸ χῶμα, ἀλλὰ τί τοῦ εἶπεν ὁ Καλλιγᾶς καὶ τί συνεφώνησαν μαζή του δὲν γνωρίζω, διότι παρὼν εἰς τὰς ὁμιλίας των δὲν ἤμουν, ἀλλ' ἤκουσα ταῦτα ἐκ στόματος τοῦ Καλλιγᾶ, ὁ δὲ Λουλούδας δὲν μ' ἀνέφερε τί περὶ τοιαύτης ὑποθέσεως· μ' εἶπεν πρὸς τούτοις ὁ Καλλιγᾶς, ὅτι ὁ Λουλούδας τοῦ εἶπεν ὅτι τοῦ κατεσκεύασε μέταλλον συγκείμενον ἀπὸ χαλκὸν καὶ καλάϊ ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔρριπτε καὶ καθαρὸν ἄργυρον, κατεσκεύαζε δὲ αὐτὸ τὸ μέταλλον ἐντὸς σωλήνων ἀπὸ χῶμα κατασκευασμένον, ἀλλ' ἐγὼ τοιοῦτον μέταλλον δὲν εἶδον, οὔτε ἐργασίαν τοιαύτην.

"Ἐρ. Νομίσματα κίβδηλα γνωρίζεις ἂν κατεσκεύαζεν ὁ Λουλούδας ἐν Σμύρνῃ;

"Ἀπ. Δὲν εἰξεύρω διότι ἐγὼ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἀνεχώρησα ἐκ Σμύρνης καὶ μετέβην εἰς Κωνσταντινούπολιν.

"Ἐρ. Διατί μετέβης εἰς Κωνσταντινούπολιν;

"Ἀπ. Διότι δὲν εὗρον δουλειὰν εἰς Σμύρνην καὶ μετέβην ἐκεῖ ὅπου ἐπῆρα μία βάρκα μὲ τὸ ἐνοίκιον καὶ ἐδούλευα εἰς τ' Ἀγγλογαλλικὰ πλοῖα.

"Ἐρ. Μόνος σου ἀνεχώρησες διὰ Κωνσταντινούπολιν ἢ μὲ τὸν Καλλιγᾶν;

"Ἀρ. Μόνος μου ἀνεχώρησα ἀφήσας τὸν Καλλιγᾶν εἰς Σμύρνην.

"Ἐρ. Διατί ἔμεινεν ὁ Καλλιγᾶς εἰς Σμύρνην, γνωρίζεις;

"Ἀπ. Δὲν γνωρίζω διότι δὲν μ' εἶπεν, ἔμεινεν ὅμως μαζὴ μὲ τὸν Λουλούδαν.

"Ἐρ. Ἔκτοτε ἀντάμωσες τὸν Καλλιγᾶν;

"Ἀπ. Ὄχι, εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔμαθον, ὅτι ἐκ Σμύρνης μετέβη εἰς Κύπρον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Καραμανίαν ὅπου ἔχει ἕναν ἀδελφὸν πλούσιον.

"Ἐρ. Ὅτε μετέβητε μὲ τὸν Καλλιγᾶν εἰς Σμύρνην, ἀνεχώρησεν οὗτος διὰ τὰς Ἀθήνας;

"Ἀπ. Ἐνόσῳ ἤμην ἐκεῖ δὲν ἀνεχώρησεν, ἂν ὅμως ἀνεχώρησε μετὰ ταῦτα δὲν γνωρίζω.

"Ἐρ. Μὲ τὸν Ξένον ὡμίλησες ποτέ;

"Ἀπ. Ὄχι, οὔτε εἰς τὸ σπῆτι του ἐπῆγα, ἡμέραν ὅμως τινὰ εὑρισκόμενος εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Λουλούδα ἦλθεν ἐκεῖ ὁ Ξένος καὶ ἠρώτησε τὸν Λουλούδαν ἂν ἔψησε γλάστρες, καὶ ἀπαντήσας καταφατικῶς ὁ Λουλούδας, τοῦ εἶπεν ὁ Ξένος νὰ στείλῃ τινὰς εἰς τὴν Κυρίαν του.

"Ἐρ. Ὁ Καλλιγᾶς ὡμίλησε μὲ τὸν Ξένον καὶ τί ὁμιλίαν ἔκαμεν;

"Ἀπ. Δὲν εἰξεύρω διότι περὶ τούτου οὐδεμιαν γνῶσιν ἔχω, οὔτε ὁ Καλλιγᾶς μ' ἀνέφερε τί περὶ τούτου.

"Ἐρ. Ὁ Λουλούδας δὲν σ' ἔκαμε λόγον περὶ κατασκευῆς κιβδήλων νομισμάτων;

"Ἀπ. Ὄχι, διότι αὐτὸς ὡμίλει καὶ συνεννοεῖτο μαζὴ μὲ τὸν φίλον του Χρ. Καλλιγᾶ.

ὅπου κοιμοῦνται οἱ Γιατζαξίδες, τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκεῖ ἦτον ἐλεύθερος καὶ περιεφέρετο· τὴν δευτέραν ὅμως φορὰν τὸν ἔφερον καὶ κρατεῖται εἰς τὴν φυλακὴν φυλαττόμενος αὐστηρῶς.

" Ἐρ. Τὴν πρώτην φορὰν σοῦ εἶπε διατί κοιμᾶται ἐκεῖ καὶ δὲν κοιμᾶται ἔξω;

" Ἀπ. Μ' εἶπεν ὅτι εὑρίσκεται εἰς αὐτὸ τὸ μέρος διότι ἔχει νιτερέσον μὲ τὸν Πρόξενον· τὰ δὲ νιτερέσα των, ὡς μ' εἶπεν, ὅτι ἦσαν, ἐσυμφώνησε μὲ τὸν πρόξενον νὰ κατασκευάσουν ἄργυρον· ὅτι κατεσκεύασαν τοιοῦτον, ἀλλ' ἔλαβον ἀκολούθως διαιρέσεις καὶ τὰ παρόμοια· μὲ ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι γνωρίζει νὰ κατασκευάζῃ τριῶν ἢ τεσσάρων εἰδῶν νομίσματα· τοῦ ἐζήτησα νὰ μὲ δείξῃ κανένα τοιοῦτον νόμισμα, καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι δὲν ἔχει.

" Ερ. Σοῦ εἶπεν ὅτι ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ προξένου Ξένου κατεσκεύασαν κίβδηλα νομίσματα;

" Ἀπ. Ὄχι· τοιοῦτόν τι ὁ Λουλούδας δὲν μοῦ εἶπεν· μοῦ εἶπεν ὅμως ὅτι ἡμέραν τινὰ ὁ Ξένος εὗρεν αὐτὸν ὁμιλοῦντα εἰς τὸ κατάστημα τὸ ὁποῖον εἶχον μέ τινα Γιαννακόν, τοῦ ὁποίου τὸ ἐπίθετον δὲν μ' εἶπε, καὶ ἅμα τὸν εἶδε ὁμιλοῦντα μὲ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον τοῦ εἶπε, μ' ἔσβυσες σκυλί, καὶ ἀμέσως τοῦ ἔκλεισε τὸ κατάστημα καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν φυλακήν.

" Ἐρ. Τὴν δευτέραν φορὰν σοῦ εἶπεν ὁ Λουλούδας διατὶ ἐφυλακίσθη;

" Ἀπ. Τὴν δευτέραν φορὰν μ' ἐδιηγήθη τὴν αἰτίαν ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐφυλακίσθη, τουτέστιν ὅτι κατεσκεύασε κίβδηλα νομίσματα μετὰ τοῦ προξένου, καὶ τούτου ἕνεκα ἐτέθη εἰς τὴν φυλακήν, καὶ μάλιστα μοῦ ἔδωκε καὶ δύο ἐπιστολὰς διὰ νὰ τὰς δώκω ὅπου διευθύνοντο, ἀλλ' ἐγὼ αὐτὰς τὰς ἐπιστολὰς τὰς ἔλαβον μὲν ἀπὸ τὸν Λουλούδαν, ἀλλὰ τὰς ἔδωσα εἰς τὸν Καβάσην Μουσταφᾶν διὰ νὰ τὰς ὑπάγῃ εἰς τὸν Πρόξενον.

" Ἐρ. Αὐταὶ εἶναι αἱ δύο ἐπιστολαὶ ἃς σοῦ ἔδωκεν ὁ Λουλούδας; (ἐνταῦθα ἐπεδείχθησαν εἰς αὐτὸν αἱ εἰς τὴν δικογραφίαν ὑπάρχουσαι δύο ἐπιστολαί, ἡ μὲν διευθυνομένη πρὸς τὴν Ἀγγελικὸ, ἡ δὲ πρὸς τὸν Νικολῆν.)

" Ἐρ. Γνωρίζεις ποία εἶναι ἡ Ἀγγελικὸ καὶ ὁ Νικολῆς;

" Ἀπ. Τὴν Ἀγγελικὸ δὲν γνωρίζω, τὴν πρὸς αὐτὴν δὲ ἐπιστολὴν μὲ εἶπε νὰ δώκω εἰς τὸ περιβόλι τοῦ Μπαλταντζῆ· τὸν δὲ Νικολῆν γνωρίζω ὅστις ἐργάζεται εἰς τὸ φραντζολάδικο τοῦ Ἀντω: Κασιμάκη κατὰ τὰ παλαιὰ ψαρράδικα.

" Ἐρ. Ἤκουσες ποτὲ τὸν Ξένον νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Λουλούδα.

" Ἀπ. Δὲν ἤκουσα ποτὲ νὰ ὁμιλοῦν μεταξύ των· ἀφότου ὅμως ἐτέθην εἰς τὴν φυλακὴν τοὺς εἶδα ἔξωθεν τοῦ προξενείου ὅπου εἶναι ἡ φυλακὴ νὰ ὁμιλοῦν, ἀλλὰ τί ἔλεγον δὲν ἠξεύρω. Πολλάκις δὲ ὁ Πρόξενος ἤρχετο καὶ ἐρώτα ἐμὲ ποῦ εἶναι ὁ Λεωνίδας, καὶ ἂν ἐκοιμήθη ἀπόψε ἐδῶ, δηλ. εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐκοιμούμην καὶ πότε δέν ἐκοιμήθη.

" Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι σχέσιν ἔχον μὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Γνωρίζεις γράμματα;

" Ἀπ. Γνωρίζω.

" Συνετάχθη ἡ παροῦσα, ἥτις ἀναγνωσθεῖσα ὑπεγράφη ὡς ἑξῆς.

" Ὁ Ἐξετασθεὶς
" Θεόδωρος Κοκέας.
" Ὁ Εἰσαγγελεὺς
" Μ. Ἄννινος.
" Ὁ Ὑπογραμματεὺς
" Ν. Φραντζῆς.

Δευτέρα κατάθεσις Θ. Κοκέα.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ μηνὸς φευρουαρίου, ἡμέραν τετάρτην, ὥραν τετάρτην μ. μ. τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἕκτου ἔτους, ἐν Σμύρνῃ, ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἑλληνικοῦ Προξενείου ἐνώπιον ἐμοῦ Ι. Ἀγκωνάκη ὑποπροξένου Γραμματέως καὶ ἀναπληροῦντος τὸν Πρόξενον, καὶ τοῦ Καίσαρος Σαΐτ. Α^ου^ Διερμηνέως ἀναπληροῦντος τὸν Γραμματέα, συνεπείᾳ τῆς ὑπ. ἀρ. 140 καὶ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου τρέχοντος ἔτους αἰτήσεως τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις Ἀνακριτοῦ Κυρίου Ἰωαννίδου ἐνεφανίσθη ὁ κάτωθι μάρτυς Θεόδωρος Κοκέας καὶ ἐξετάζεται ὡς ἕπεται·

" Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι, ποῦ ἐγεννήθης, ποῦ κατοικεῖς, ποίας θρησκείας εἶσαι, ποίας ἡλικίας, καὶ τί ἐπαγγέλεσαι;

" Ἀπ. Ὀνομάζομαι Θεόδωρος Κοκέας, ἐγεννήθην εἰς τὸν δῆμον Λεύκτρων τῆς Λακωνίας, ἐτῶν 45, ἀλευρᾶς, καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος.

" Ἐρ. Γνωρίζεις τὸν Λεωνίδαν Λουλούδαν, τὸν Θεόδωρον Ξένον, τὸν Φραγκίσκον Ξένον καὶ Χρ. Καλλιγᾶν, ἔχεις συγγένειαν ' μετ' αὐτῶν φιλίαν ἢ ἔχθραν;

" Ἀπ. Γνωρίζω τὸν Λουλούδαν, τὸν Θεόδωρον Ξένον καὶ Φ. Ξένον· συγγένειαν δὲ, φιλίαν ἢ ἔχθραν

ρακοστὴν ἢ μετά, ἀνεχώρησες ἐντεῦθεν μὲ τὸν Χρ. Καλλιγᾶν εἰς Σμύρνην;

"Ἀπ. Μάλιστα ἀνεχώρησα κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν καθόσον ἐνθυμοῦμαι.

"Ἐρ. Διατί μετέβης τότε μὲ τὸν Καλλιγᾶν εἰς Σμύρνην;

"Ἀπ. Τὸν Χρ. Καλλιγᾶν ἐγνώρισα ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Χαλκίδος, ὅτε ἦτο φυλακισμένος μαζῇ μ' ἐμέ, ἐπίσης ἐντὸς τῶν αὐτῶν φυλακῶν ἐγνώρισα ἕνα κάποιον Λεωνίδαν Λουλούδαν ὁ ὁποῖος ἀπεφυλακίσθη ἀφήσας ἡμᾶς ἤτοι τὸν Καλλιγᾶν καὶ ἐμὲ εἰς τὰς φυλακάς· παρουσιασθείσης τῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τὴν Θεσσαλίαν καὶ Ἤπειρον, ἐδραπετεύσαμεν, ὡς εἶναι γνωστόν, ἀπὸ τὰς φυλακὰς καὶ ἐλάβομεν μέρος εἰς αὐτήν, εἰσελθόντες εἰς τὸ Κράτος μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐπαναστάσεως συνεπείᾳ τῆς δοθείσης ἀμνηστείας, ἔκαμα ἓν μικρὸν ἐργαστήριον πλησίον τῶν ἐνταῦθα φυλακῶν Καρμπολᾶ εἰς τὸ ὁποῖον προσέλαβον ὡς ὑπηρέτην μου τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν ὅστις ὑπηρέτησε παρ' ἐμοὶ δύω μῆνας νομίζω καὶ ἀνεχώρησεν. Ἡμέραν τινὰ κατὰ τὴν μνημονευθεῖσαν ἐποχὴν ἤτοι τὴν παρελθοῦσαν μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ἢ μετὰ ταῦτα, μ' εἶπεν ὁ Καλλιγᾶς ὅτι θ' ἀναχωρήσῃ διὰ Σμύρνην διότι ὁ ἐκεῖ εὑρισκόμενος Λεωνίδας Λουλούδας τῷ ἔγραψεν ὅτι κατώρθωσε νὰ προετοιμάσῃ τὰ πάντα πρὸς κατασκευὴν κιβδήλων νομισμάτων καὶ τὸν ἐπροσκάλει νὰ λάβῃ μέρος, ὅπερ καὶ ἀπεφάσισε· μ' ἐπρότεινε συγχρόνως ὁ Καλλιγᾶς ἂν θέλω νὰ τὸν παρακολουθήσω καὶ οὕτως ἀνεχωρήσαμεν μαζῇ ἐντεῦθεν εἰς Σμύρνην ὅπου ἐφθάσαμεν τὸν Μάϊον μῆνα νομίζω τοῦ π' ἔτους.

"Ἐρ. Διατί ἦσουν φυλακισμένος εἰς τὰς ἐν Χαλκίδι φυλακάς;

"Ἀπ. Ἤμουν φυλακισμένος ὡς κατάδικος ἕνεκεν τῆς κλοπῆς τῆς Τραπέζης.

"Ἐρ. Ὅτε ἐφθάσατε εἰς Σμύρνην μὲ τὸν Καλλιγᾶν εὕρετε ἐκεῖ τὸν Λουλούδαν;

"Ἀπ. Μάλιστα ἐκεῖ τὸν εὕρομεν, ἔχοντα μακρὰν τῆς πόλεως ἕνα κατάστημα εἰς τὸ ὁποῖον κατεσκεύαζεν ἀγγεῖα.

"Ἐρ. Τί σᾶς εἶπεν ὁ Λουλούδας ἅμα ἐφθάσατε εἰς Σμύρνην;

"Ἀπ. Εἶπεν εἰς τὸν Χρῆστον Καλλιγᾶν ὅτι καταγίνεται νὰ πείσῃ τὸν Ξένον εἰς τὴν κατασκευὴν κιβδήλων νομισμάτων διὰ τοῦ μέσου ὅτι ὑπάρχει ἓν χῶμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἄργυρος, ἀλλὰ ὁ Ξένος διστάζει νὰ παραδεχθῇ τοῦτο καὶ δὲν στέργει ἀπαιτῶν νὰ ἐξαγάγῃ τὸν ἄργυρον ἀπὸ τὸ χῶμα, ἀλλὰ τί τοῦ εἶπεν ὁ Καλλιγᾶς καὶ τί συνεφώνησαν μαζῇ του δὲν γνωρίζω, διότι παρὼν εἰς τὰς ὁμιλίας των δὲν ἤμουν, ἀλλ' ἤκουσα ταῦτα ἐκ στόματος τοῦ Καλλιγᾶ, ὁ δὲ Λουλούδας δὲν μ' ἀνέφερε τί περὶ τοιαύτης ὑποθέσεως· μ' εἶπεν πρὸς τούτοις ὁ Καλλιγᾶς, ὅτι ὁ Λουλούδας τοῦ εἶπεν ὅτι τοῦ κατεσκεύασε μέταλλον συγκείμενον ἀπὸ χαλκὸν καὶ καλάϊ ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔρριπτε καὶ καθαρὸν ἄργυρον, κατεσκεύαζε δὲ αὐτὸ τὸ μέταλλον ἐντὸς σωλήνων ἀπὸ χῶμα κατασκευασμένον, ἀλλ' ἐγὼ τοιοῦτον μέταλλον δὲν εἶδον, οὔτε ἐργασίαν τοιαύτην.

"Ἐρ. Νομίσματα κίβδηλα γνωρίζεις ἂν κατεσκεύαζεν ὁ Λουλούδας ἐν Σμύρνῃ;

"Ἀπ. Δὲν εἰξεύρω διότι ἐγὼ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἀνεχώρησα ἐκ Σμύρνης καὶ μετέβην εἰς Κωνσταντινούπολιν.

"Ἐρ. Διατί μετέβης εἰς Κωνσταντινούπολιν;

"Ἀπ. Διότι δὲν εὗρον δουλειὰν εἰς Σμύρνην καὶ μετέβην ἐκεῖ ὅπου ἐπῆρα μία βάρκα μὲ τὸ ἐνοίκιον καὶ ἐδούλευα εἰς τ' Ἀγγλογαλλικὰ πλοῖα.

"Ἐρ. Μόνος σου ἀνεχώρησες διὰ Κωνσταντινούπολιν ἢ μὲ τὸν Καλλιγᾶν;

"Ἀρ. Μόνος μου ἀνεχώρησα ἀφήσας τὸν Καλλιγᾶν εἰς Σμύρνην.

"Ἐρ. Διατί ἔμεινεν ὁ Καλλιγᾶς εἰς Σμύρνην, γνωρίζεις;

"Ἀπ. Δὲν γνωρίζω διότι δὲν μ' εἶπεν, ἔμεινεν ὅμως μαζῇ μὲ τὸν Λουλούδαν.

"Ἐρ. Ἔκτοτε ἀντάμωσες τὸν Καλλιγᾶν;

"Ἀπ. Ὄχι, εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔμαθον, ὅτι ἐκ Σμύρνης μετέβη εἰς Κύπρον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Καραμανίαν ὅπου ἔχει ἕναν ἀδελφὸν πλούσιον.

"Ἐρ. Ὅτε μετέβητε μὲ τὸν Καλλιγᾶν εἰς Σμύρνην, ἀνεχώρησεν οὗτος διὰ τὰς Ἀθήνας;

"Ἀπ. Ἐνόσῳ ἤμην ἐκεῖ δὲν ἀνεχώρησεν, ἂν ὅμως ἀνεχώρησε μετὰ ταῦτα δὲν γνωρίζω.

"Ἐρ. Μὲ τὸν Ξένον ὡμίλησες ποτέ;

"Ἀπ. Ὄχι, οὔτε εἰς τὸ σπῆτι του ἐπῆγα, ἡμέραν ὅμως τινὰ εὑρισκόμενος εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Λουλούδα ἦλθεν ἐκεῖ ὁ Ξένος καὶ ἠρώτησε τὸν Λουλούδαν ἂν ἔψησε γλάστρες, καὶ ἀπαντήσας καταφατικῶς ὁ Λουλούδας, τοῦ εἶπεν ὁ Ξένος νὰ στείλῃ τινὰς εἰς τὴν Κυρίαν του.

"Ἐρ. Ὁ Καλλιγᾶς ὡμίλησε μὲ τὸν Ξένον καὶ τί ὁμιλίαν ἔκαμεν;

"Ἀπ. Δὲν εἰξεύρω διότι περὶ τούτου οὐδεμίαν γνῶσιν ἔχω, οὔτε ὁ Καλλιγᾶς μ' ἀνέφερε τί περὶ τούτου.

"Ἐρ. Ὁ Λουλούδας δὲν σ' ἔκαμε λόγον περὶ κατασκευῆς κιβδήλων νομισμάτων;

"Ἀπ. Ὄχι, διότι αὐτὸς ὡμίλει καὶ συνεννοεῖτο μαζῇ μὲ τὸν φίλον του Χρ. Καλλιγᾶ.

" Ἐρ. Δὲν εἶδες ἐσὺ μαντέμι ἀπὸ αὐτὰ τὰ μασούρια ἢ ἐντὸς τοῦ καταστήματος τοιοῦτον ;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Πῶς κατεσκεύαζαν αὐτὰ τὰ μασούρια ;

" Ἀπ. Ἀπὸ χῶμα τὰ κατεσκεύαζαν μαβὶ, τὸ ὁποῖον ἔφερον ἀπὸ ἓν χωρίον τοῦ Σεβτίκιοϊ, καὶ ἀκολούθως τὰ ἐτρυποῦσαν μὲ ἕνα σανῆδι ὀλίγον πλατὺ καὶ τὰ ἔκαμναν κούφια.

" Ἐρ. Πόσα τοιαῦτα μασούρια ἔφτιασαν ;

" Ἀπ. Δὲν γνωρίζω νὰ εἴπω ὡρισμένως, ἔφτιασαν ὅμως πολλά· παρευρέθην τρεῖς ἢ τέσσαρας φορὰς εἰς τὸ καύσιμον τοῦ καμηνίου καὶ ἀπὸ κάθε φορὰν ἔβαναν ἑκατὸν πενῆντα ἕως διακόσια μασούρια εἰς αὐτὸ, ἐγὼ ὅμως δὲν παρευρέθην ποτὲ εἰς τὸ καύσιμον τῶν καμηνίων, ὅταν ἔβγεναν αὐτὰ τὰ μασούρια ἀπὸ τὸ καμῆνι, διότι ἐπήγαινα εἰς τὴν δουλιάν μου, καὶ διότι δὲν μὲ ἄφηναν νὰ μένω ἐκεῖ, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν γνωρίζω τί ἐξήρχετο ἀπὸ τὰ μασούρια καὶ τί ἔκαμναν.

" Ὁ Λεωνίδας ἢ ὁ Φραγκῖσκος σοὶ εἶπον πόσας ὀκάδας ἀσῆμι ἔβγαλαν ;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Εἶδες τὸν Φραγκῖσκον μετὰ τὸ καύσημον τοῦ καμηνίου νὰ πέρνῃ τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ τὸ φέρνῃ εἰς τὴν πόλιν :

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Ὅταν ἄναπτε τὸ καμῆνι καὶ ἐκαίετο, ἐξήρχετο ἀποφορὰ καὶ καπνὸς πολύς ;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Χονιὰ καὶ φυσερὸ εἶδες νὰ ἔχῃ ὁ Λουλούδας ;

" Ἀπ. Εἶδον νὰ εἶχον καὶ χονιὰ καὶ φυσερὸ, ἀλλὰ τί τὰ ἔκαμναν δὲν γνωρίζω, διότι, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, δὲν μ' ἄφιναν νὰ βλέπω, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν γνωρίζω.

" Ἐρ. Χρήματα σοῦ ἐπλήρωσεν ὁ Ξένος ἢ ὁ Λουλούδας ἀπέναντι τῆς ἐργασίας σου ;

" Ἀπ. Ὁ Ξένος μὲ ἔδωκε τριαντατέσσαρα ἢ τριανταπέντε γρόσια, νομίζω· ἐντὸς τῶν νομισμάτων αὐτῶν τὰ ὁποῖα μὲ ἔδωκε ἦτο καὶ ἓν κολλονάτο τὸ ὁποῖον ἐπῆγα εἰς τὴν ἀγορὰν ν' ἀλλάξω ἀλλὰ οὐδεὶς τὸ ἐδέχθη, εἰπόντες μοι ὅτι εἶναι κάλπικο. τότε τὸ ἔφερον εἰς τὸν Ξένον ὀπίσω καὶ τοῦ εἶπον νὰ μοῦ τὸ ἀλλάξῃ, ὅστις μὲ εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι κάλπικον, ἀλλ' εἶναι καλὸν, εἶναι ὅμως λερωμένον· μ' ὅλα ταῦτα μοῦ τὸ ἤλλαξεν ἀμέσως, καὶ μοῦ ἔδωκεν ἀντ' αὐτοῦ ἕνα τουρκικὸν, νομίζω, τὸ ὁποῖον ἦτο καλόν.[2]

Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ;

Ἀπ. Ὄχι, οὔτε γράμματα γνωρίζω.

" Συνετάχθη ἡ παροῦσα ἔκθεσις καὶ ἀναγνωσθεῖσα ὑπεγράφη κατὰ τὸν νόμον ὡς ἑξῆς :

" Ὁ εἰσαγγελεὺς

" Μ. Ἄννινος.

" Ὁ ὑπογραμματεὺς

" Ν. Τ. Φραντζῆς."

" Ἐνώπιον τοῦ Γραφείου τῆς ἐν Σμύρνῃ

" Γραικικῆς Κοινότητος.

" Ἐν Σμύρνῃ τῇ 6/18 Ἰουλίου 1856.

" Πρωτότυπος ἐξωμολόγησις τοῦ Γαβριὴλ Περιβολάρη :

" Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι ;

" Ἀπ. Γαβριὴλ Περιβολάρης.

" Ἐρ. Πόθεν εἶσαι ;

" Ἀπ. Σμυρναῖος.

" Ἐρ. Τί ἐπαγγέλεσαι ;

" Ἀπ. Περιβολάρης.

" Ἐρ. Πόσων χρόνων εἶσαι ;

" Ἀπ. Ἴσως ἑξήκοντα πέντε.

" Ἐρ. Ποῦ ἐκατοίκει ὁ Λ. Λουλούδας ;

" Ἀπ. Ἐκάθετο εἴς τινα Κουλὰ πλησίον τοῦ περιβολίου μου.

" Ἐρ. Ὁ Κουλᾶς αὐτὸς εἶναι ἰδικός σου ;

" Ἀπ. Ὄχι, εἶναι τοῦ ὀθωμανοῦ Σαλβαρλόγλου.

" Ἐρ. Τί ἔκαμνε ὁ Λ. Λουλούδας μέσα εἰς τὸν Κουλά ;

" Ἀπ. Ἐδούλευε τὴν ἀγγειοπλαστικὴν καὶ μάλιστα ἐδούλευα καὶ ἐγὼ πλησίον του μὲ ἡμερομίσθιον εἰς καθαρισμὸν χωμάτων, καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἡμερομισθίων μου τὸ ὁποῖα μ' ἐπλήρωνε ὁ Λ. Λουλούδας μὲ ἔδωσεν ἕνα τάλληρον κίβδηλο τὸ ὁποῖον ἐπῆρα ἐν ἀγνοίᾳ, καὶ ἔπειτα ὅταν ἐννόησ ὅτι εἶναι κίβδηλον τὸ ἔστειλα πρὸς τὸν ἴδιον Λ. Λου- λούδαν μὲ τὸ μέσον τοῦ καφφετζῆ Λουκᾶ καὶ ἐπλ ρώθην ἀπὸ τὸν Κύριον Θ. Ξένον.

[2] Ἡ κατάθεσις αὕτη εἶναι παραβεβιασμένη ὁμοίως καὶ ἡ ἀκόλουθος ἐνώπιον τοῦ Ἀγκωνάκη· ἐπλαστόγραψαν ταύτας καὶ ἰδοὺ πῶς τρανώτατα φαίνεται σήμερον ἡ ἀλήθεια. Δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τὴν ἐξωμολόγησιν τοῦ Γαβριὴλ ἐνώπιον τιμιωτέρων ἀνδρῶν ἢ τοῦ εἰσαγγελέως καὶ ὑποπροξένου, δηλ. ἐνώπιον τῆς Δημογεροντίας τῆς Σμύρνης. Ὁμοίως δημοσιεύομεν καὶ τὴν ἔγγραφον μαρτυρίαν τοῦ Λουκᾶ Σαδοῦκα διὰ τὸ τάλληρον τοῦτο. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐπῆγα ὁ ἴδιος νὰ ἐπικυρώσῃ τὸ προξενεῖον, ὡς κάμνω λόγον εἰς τὰς σημειώσεις τοῦ βουλεύματος, πλὴν τί νομίζετε μὲ εἶπεν ὁ Ἀγκωνάκης ; " Ταῦτα εἶναι περιττὰ διότι δὲν θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν, διότι δὲν περιέχονται εἰς τὴν ἀνάκρισιν. Ὁ ἄθλιος ἠγνόει ὅτι τὸ δολοφονημένον σῶμα ἀποθνήσκει, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ δολοφονημένη τιμή, καὶ ὅτι μίαν ἡμέραν τὰ πράγματα ἤθελον καταφανῆ, καὶ ἀποδειχθῇ ἡ ἐνοχή των."

Ὁ Γαβριὴλ περιβολάρης.

Ἰδὲ σελ. 59.

" Ἐρ. Δὲν εἶδες ἐσὺ μαντέμι ἀπὸ αὐτὰ τὰ μασούρια ἢ ἐντὸς τοῦ καταστήματος τοιοῦτον ;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Πῶς κατεσκεύαζαν αὐτὰ τὰ μασούρια ;

" Ἀπ. Ἀπὸ χῶμα τὰ κατεσκεύαζαν μαβὶ, τὸ ὁποῖον ἔφερον ἀπὸ ἓν χωρίον τοῦ Σεβτίκιοϊ, καὶ ἀκολούθως τὰ ἐτρυποῦσαν μὲ ἕνα σανῆδι ὀλίγον πλατὺ καὶ τὰ ἔκαμναν κούφια.

" Ἐρ. Πόσα τοιαῦτα μασούρια ἔφτιασαν ;

" Ἀπ. Δὲν γνωρίζω νά εἴπω ὡρισμένως, ἔφτιασαν ὅμως πολλά· παρευρέθην τρεῖς ἢ τέσσαρας φορὰς εἰς τὸ καύσιμον τοῦ καμηνίου καὶ ἀπὸ κάθε φορὰν ἔβαναν ἑκατὸν πενῆντα ἕως διακόσια μασούρια εἰς αὐτὸ, ἐγὼ ὅμως δὲν παρευρέθην ποτὲ εἰς τὸ καύσιμον τῶν καμηνίων, ὅταν ἔβγεναν αὐτὰ τὰ μασούρια ἀπὸ τὸ καμῆνι, διότι ἐπήγαινα εἰς τὴν δουλιάν μου, καὶ διότι δὲν μὲ ἄφηναν νὰ μένω ἐκεῖ, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν γνωρίζω τί ἐξήρχετο ἀπὸ τὰ μασούρια καὶ τί ἔκαμναν.

" Ὁ Λεωνίδας ἢ ὁ Φραγκῖσκος σοὶ εἶπον πόσας ὀκάδας ἀσῆμι ἔβγαλαν ;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Εἶδες τὸν Φραγκῖσκον μετὰ τὸ καύσημον τοῦ καμηνίου νὰ πέρνῃ τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ τὸ φέρνῃ εἰς τὴν πόλιν :

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Ὅταν ἄναπτε τὸ καμῆνι καὶ ἐκαίετο, ἐξήρχετο ἀποφορὰ καὶ καπνὸς πολύς ;

" Ἀπ. Ὄχι.

" Ἐρ. Χονιὰ καὶ φυσερὸ εἶδες νὰ ἔχῃ ὁ Λουλούδας ;

" Ἀπ. Εἶδον νὰ εἶχον καὶ χονιὰ καὶ φυσερὸ, ἀλλὰ τί τὰ ἔκαμναν δὲν γνωρίζω, διότι, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, δὲν μ' ἄφιναν νὰ βλέπω, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν γνωρίζω.

" Ἐρ. Χρήματα σοῦ ἐπλήρωσεν ὁ Ξένος ἢ ὁ Λουλούδας ἀπέναντι τῆς ἐργασίας σου ;

" Ἀπ. Ὁ Ξένος μὲ ἔδωκε τριαντατέσσαρα ἢ τριανταπέντε γρόσια, νομίζω· ἐντὸς τῶν νομισμάτων αὐτῶν τὰ ὁποῖα μὲ ἔδωκε ἦτο καὶ ἓν κολλονάτο τὸ ὁποῖον ἐπῆγα εἰς τὴν ἀγορὰν ν' ἀλλάξω ἀλλὰ οὐδεὶς τὸ ἐδέχθη, εἰπόντες μοι ὅτι εἶναι κάλπικο. τότε τὸ ἔφερον εἰς τὸν Ξένον ὀπίσω καὶ τοῦ εἶπον νὰ μοῦ τὸ ἀλλάξῃ, ὅστις μὲ εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι κάλπικον, ἀλλ' εἶναι καλὸν, εἶναι ὅμως λερωμένον· μ' ὅλα ταῦτα μοῦ τὸ ἤλλαξεν ἀμέσως, καὶ μοῦ ἔδωκεν ἀντ' αὐτοῦ ἕνα τουρκικὸν, νομίζω, τὸ ὁποῖον ἦτο καλόν.[2]

Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ;

Ἀπ. Ὄχι, οὔτε γράμματα γνωρίζω.

" Συνετάχθη ἡ παροῦσα ἔκθεσις καὶ ἀναγνωσθεῖσα ὑπεγράφη κατὰ τὸν νόμον ὡς ἑξῆς :

"Ὁ εἰσαγγελεὺς
" Μ. Ἄννινος.
" Ὁ ὑπογραμματεὺς
" Ν. Τ. Φραντζῆς."

" Ἐνώπιον τοῦ Γραφείου τῆς ἐν Σμύρνῃ
" Γραικικῆς Κοινότητος.

" Ἐν Σμύρνῃ τῇ 6/18 Ἰουλίου 1856.

" Πρωτότυπος ἐξωμολόγησις τοῦ Γαβριὴλ Περιβολάρη :

" Ἐρ. Πῶς ὀνομάζεσαι ;
" Ἀπ. Γαβριὴλ Περιβολάρης.
" Ἐρ. Πόθεν εἶσαι ;
" Ἀπ. Σμυρναῖος.
" Ἐρ. Τί ἐπαγγέλεσαι ;
" Ἀπ. Περιβολάρης.
" Ἐρ. Πόσων χρόνων εἶσαι ;
" Ἀπ. Ἴσως ἑξήκοντα πέντε.
" Ἐρ. Ποῦ ἐκατοίκει ὁ Λ. Λουλούδας ;
" Ἀπ. Ἐκάθετο εἴς τινα Κουλὰ πλησίον τοῦ περιβολίου μου.
" Ἐρ. Ὁ Κουλᾶς αὐτὸς εἶναι ἰδικός σου ;
" Ἀπ. Ὄχι, εἶναι τοῦ ὀθωμανοῦ Σαλβαρλόγλου.
" Ἐρ. Τί ἔκαμνε ὁ Λ. Λουλούδας μέσα εἰς τὸν Κουλά ;

" Ἀπ. Ἐδούλευε τὴν ἀγγειοπλαστικὴν καὶ μάλιστα ἐδούλευα καὶ ἐγὼ πλησίον του μὲ ἡμερομίσθιον εἰς καθαρισμὸν χωμάτων, καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἡμερομισθίων μου τὸ ὁποῖα μ' ἐπλήρωνεν ὁ Λ. Λουλούδας μὲ ἔδωσεν ἕνα τάλληρον κίβδηλον τὸ ὁποῖον ἐπῆρα ἐν ἀγνοίᾳ, καὶ ἔπειτα ὅταν ἐννόησα ὅτι εἶναι κίβδηλον τὸ ἔστειλα πρὸς τὸν ἴδιον Λ. Λουλούδαν μὲ τὸ μέσον τοῦ καφφετζῆ Λουκᾶ καὶ ἐπληρώθην ἀπὸ τὸν Κύριον Θ. Ξένον.

[2] Ἡ κατάθεσις αὕτη εἶναι παραβεβιασμένη ὁμοίως καὶ ἡ ἀκόλουθος ἐνώπιον τοῦ Ἀγκωνάκη· ἐπλαστόγραψαν ταύτας καὶ ἰδοὺ πῶς τρανώτατα φαίνεται σήμερον ἡ ἀλήθεια. Δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τὴν ἐξωμολόγησιν τοῦ Γαβριὴλ ἐνώπιον τιμιωτέρων ἀνδρῶν ἢ τοῦ εἰσαγγελέως καὶ ὑποπροξένου, δηλ. ἐνώπιον τῆς Δημογεροντίας τῆς Σμύρνης. Ὁμοίως δημοσιεύομεν καὶ τὴν ἔγγραφον μαρτυρίαν τοῦ Λουκᾶ Σαδοῦκα διὰ τὸ τάλληρον τοῦτο. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐπῆγα ὁ ἴδιος νὰ ἐπικυρώσῃ τὸ προξενεῖον, ὡς κάμνω λόγον εἰς τὰς σημειώσεις τοῦ βουλεύματος, πλὴν τί νομίζετε μὲ εἶπεν ὁ Ἀγκωνάκης ; "Ταῦτα εἶναι περιττὰ διότι δὲν θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν, διότι δὲν περιέχονται εἰς τὴν ἀνάκρισιν. Ὁ ἄθλιος ἠγνόει ὅτι τὸ δολοφονημένον σῶμα ἀποθνήσκει, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ δολοφονημένη τιμή, καὶ ὅτι μίαν ἡμέραν τὰ πράγματα ἤθελον καταφανῆ, καὶ ἀποδειχθῇ ἡ ἐνοχή των."

Ὁ Γαβριὴλ περιβολάρης.

Ἰδὲ σελ. 59.

“ Ἐρ. Ἡ μάνδρα αὐτοῦ τοῦ σπητιοῦ ἦτο χαλασμένη καὶ τὴν ἔφτιασεν ὁ Ξένος ;

“ Ἀπ. Χαλασμένη ἦτον μερικὰ καὶ τὴν ἔφτιασεν ὁ Ξένος δι' ἐξόδων του.

“ Ἐρ. Ὁ Ξένος ἐπήγαινεν εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ὅπου ἦτο τὸ καμῆνι ;

“ Ἀπ. Ἐγὼ ἐκαθήμην ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ἦτο τὸ καμῆνι, ἐκτὸς δὲ τούτου πολὺ πρωῒ ἔβγαινα ἀπὸ τὸ σπῆτι μου καὶ ἐπήγαινα εἰς τὴν δουλιάν μου, καὶ τὸ βράδι ἐπέστρεφον, ὥστε δὲν γνωρίζω τί ἔκαμνε καὶ ἂν ἐπήγαινεν ἐκεῖ συχνὰ ὁ Ξένος· ἕνα ἀπόγευμα ὅμως ἐνῷ ἐπέστρεφα εἰς τὴν οἰκίαν μου εἶδον τὸν κουμπάρον μου Ξένον διευθυνόμενον πρὸς αὐτὸ τὸ μέρος· ἄλλοτε δὲν τὸν εἶδον.

“ Ἀφοῦ ἐμάλωσεν ὁ Ξένος μὲ τὸν Λεωνίδαν καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακὴν, σὲ ἔφερεν ὀπίσω καὶ κατῴκησες εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ;

“ Ἀπ. Μάλιστα τότε μὲ ἔφερεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον κατοικῶ καὶ σήμερον εἰπών μοι ὅτι δὲν θὰ ἐργασθοῦν πλέον εἰς τὴν κατασκευὴν ἀγγείων διότι ἐζημιώθη δεκατέσσαρες χιλιάδες γρόσια εἰς τὴν ἐπιχείρησιν αὐτήν.

“ Ἐρ. Ἐνῷ ὁ Λουλούδας ἦλθεν εἰς αὐτὸ τὸ μέρος καὶ ἔκαμε τὴν κάμινον, ἠδύνασο καὶ σὺ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος νὰ μείνῃς ἂν ἤθελεν ὁ Ξένος ;

“ Ἀπ. Εἶχα τόπον ἀρκετὸν νὰ μείνω καὶ ἐγὼ, ἀλλὰ μὲ ἔβγαλαν διότι δὲν μὲ ἤθελαν· ἀλλὰ καὶ ἂν ἤθελον μὲ θέλουν δὲν ἔμενον ἐγὼ ἐκεῖ διότι τὴν οἰκογένειάν μου δὲν τὴν ἄφινα μέσα εἰς μπεκιάριδες.

“ Ἐρ. Ὁ Λουλούδας σὲ εἶπεν ὅτι κατεσκεύαζε κίβδηλα νομίσματα ;

“ Ἀπ. Ὄχι, οὔτε γνωρίζω τι περὶ τοιαύτης πράξεως, καθόσον οὔτε εἶδον οὔτε λόγον μὲ ἔκαμε τις ἐξ αὐτῶν.

“ Ἐρ. Τὸν γέροντα Γαβριὴλ τὸν γνωρίζεις ;

“ Ἀπ. Τώρα ἐσχάτως τὸν ἐγνώρισα διότι κατοικεῖ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τὸ ὁποῖον κατοικῶ καὶ ἐγὼ, καὶ αὐτὸς ἐδούλευε μὲ τὸν Λεωνίδαν καὶ πιθανὸν νὰ γνωρίζῃ.

“ Ἐρ. Ὁ Λεωνίδας σὲ εἶπε πόσαις ὀκάδες ἀσῆμι ἔβγαλε τὸ ὅλον ;

“ Ἀπ. Ὄχι, ἀλλὰ μὲ εἶπε μόνον ὅτι ἑκάστην καμηνιὰν ἔβγαζεν ἀνὰ δύο ἕως τρεῖς ὀκάδες, πόσας ὅμως φορὰς ἔκαψε τὸ καμῆνι δὲν γνωρίζω.

“ Ἐρ. Εἰς τὸ μέρος αὐτὸ ὅπου ἐκάθησο ἄφησεν τίποτε πράγματα ὁ Λουλούδας ;

“ Ἀπ. Ἄφησεν ἕνα φυσερὸν καὶ κἄτι ἄλλα πράγματα τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν εἰσέτι ἐκεῖ.

“ Ἐρ. Γνωρίζεις ἄλλο τι ;

“ Ἀπ. Ὄχι, οὔτε γράμματα γνωρίζω.

“ Συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ἀναγνωσθεῖσα ὑπεγράφη ὡς ἑξῆς :

“ ὁ εἰσαγγελεὺς
“ Μ. Ἄννινος.

“ ὁ ὑπογραμματεὺς
“ Ν. Φραντζῆς. „

Ἄλλη κατάθεσις τοῦ αὐτοῦ.

“ Ἐν Σμύρνῃ σήμερον τὴν 18 Δεκεμβρίου τοῦ 1855 ἔτους ἡμέραν κυριακὴν, ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ ἀνωτέρω εἰσαγγελέως Μ. Ἀννίνου παρόντος καὶ τοῦ παρὰ τοῖς αὐτοῖς ὑπογραμματέως Ν. Φραντζῆ, ἐμφανισθεὶς ὁ αὐτὸς μάρτυς ἐξετάζεται ὡς ἑξῆς :

“ Ἐρ. Δὲν δύνασαι νὰ ὁρίσῃς τὴν ἡμέραν καὶ τὸν μῆνα καθ' ὃν ὁ κουμπάρος σου Θ. Ξένος σὲ παρήγγειλε νὰ ἐμποδίσῃς τὸν Λουλούδαν νὰ μὴ δουλεύῃ πλέον καὶ νὰ κλείσῃς τὸ κατάστημα ;

“ Ἀπ. Τὴν ἡμέραν δὲν ἐνθυμοῦμαι, ὁ μὴν ὅμως ἦτο Σεπτέμβριος.

“ Ἐρ. Σοῦ παρήγγειλεν ὁ κουμπάρος τότε συγχρόνως νὰ σπάσῃς ὅσα καλούπια καὶ σωλῆνας εἶχε κατασκευασμένα ὁ Λουλούδας ἀπὸ χῶμα ;

“ Ἀπ. Μάλιστα μοῦ ἔδωσε τοιαύτην παραγγελίαν, καὶ ἦσαν τόσον πολλὰ ὥστε μίαν ἑβδομάδα ὁλόκληρον ἔσπαζον ἀπο αὐτὰ, ἦσαν δὲ κατασκευασμένα ἀπὸ χῶμα μαβὶ τοῦ Σεβδικίου.

“ Ἐρ. Σὲ εἶπεν ὁ Ξένος διατί νὰ σπάσῃς αὐτοὺς τοὺς σωλῆνας ;

“ Ἀπ. Μ' εἶπε νὰ τοῦ κάμω τὴν χάριν νὰ τὰ σπάσω καὶ τὰ ἔσπασα.

“ Συνετάχθη καὶ ἡ παροῦσα καὶ ἀναγνωσθεῖσα ὑπεγράφη ὡς ἑξῆς :

“ ὁ εἰσαγγελεὺς
“ Μ. Ἄννινος.

“ ὁ ὑπογραμματεὺς
“ Ν. Φραντζῆς. „

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ'.

Μία κωμικὴ Δημηγορία.

Μετὰ τὰς καταθέσεις ταύτας ὁ κώδων τοῦ προέδρου ἤχησεν οὔσης τῆς πρώτης ὥρας μετὰ μεσημβρίαν, πρὸς ἀνακοπὴν τῆς δίκης ἐπὶ μίαν ὥραν.

Ὡδήγησαν τὸν Κύριον Ξένον εἰς τὸ δωμάτιον τῶν ὑπὸ κράτησιν, καὶ τότε οἱ πλεῖστοι τῶν πολιτῶν ἀνεμποδίστως εἰσήρχοντο καὶ συνεχαίροντο αὐτὸν ὅτι συντόμως ἤθελεν ἀθωωθῇ. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῆς ἀνακοπῆς ἐξητάζοντο τὰ περιστατικὰ ἔνθεν κἀκεῖθεν, καὶ οἱ πλεῖστοι εἶχον γνώμην ὅτι ὁ εἰσαγγελεὺς ἤθελεν ἐγερθῇ καὶ ζητήσει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Κ. Θ. Ξένου, ὡς μὴ ἔχων ἐπιχειρήματα καὶ ἀποδείξεις διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ μίαν κατηγορίαν.

Ἡ διάρκεια τῆς ἀνακοπῆς διῆλθε βραδέως, ὁ κώδων τοῦ προέδρου αὖθις ἤχησε, ὁ κατηγορούμενος ὡδηγήθη αὖθις ἐπὶ τῆς ἕδρας τοῦ κακούργου, καὶ ἕκαστος προσεπάθει νὰ κατάσχῃ θέσιν πλησιέστερον τῆς σκηνῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην κυρίως ὑποκριτὴς ἀνέβαινεν ὁ Γρυπάρης. Ὁ εἰσαγγελεὺς ἐπαρουσιάσθη κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς χαρτίον μετὰ σημειώσεων, καὶ διὰ τῆς ἑτέρας τὴν ταμβακοθήκην του, τὴν ὁποίαν ἐναπέθεσεν ἐπὶ τῆς ἐνώπιόν του τραπέζης· Ἐπὶ ταύτης ἦτο καὶ ἓν ποτήριον λεμονάδας, ἥτις ἔμελλε νὰ δροσίζῃ τοῦ νέου τούτου Ταμπερλὶκ τὴν γλυκεῖαν φωνήν. Ἐν πρώτοις ἐστάθη τινὰ λεπτὰ ἄλαλος, σοβαρώτατος, στηρίζων τὸ σῶμα διὰ τῶν δύο χειρῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ περιεργαζόμενος τὸ ἀκροατήριον καὶ τοὺς ἐνόρκους· εἶτα ὀρθωθείς, ξηροκαταπιὼν δὶς ἢ τρὶς καὶ θέσας τὴν παλάμην ἐντὸς τοῦ κόλπου του προέφερε:

"Κ ύ ρ ι ο ι ἔ ν ο ρ κ ο ι !"

Τὸ προέφερε δὶς ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἥτις μόλις ἠκούσθη· πλὴν αἴφνης καὶ ὡς δι' ἐμπνεύσεως δαιμονίου ἐξηκολούθησε τὸν ἐφεξῆς λόγον, κροτῶν διὰ τῶν ποδῶν, δράττων ἐνίοτε τὴν κόμην ὡς μανιώδης, καὶ ὡς ἄγριος καὶ ἀπηλπισμένος ταῦρος ἰσπανικοῦ ἱπποδρομίου ἐπιτιθέμενος ὁτὲ μὲν κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, ὁτὲ δὲ κατὰ τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας, ἄλλοτε κατὰ τῶν ἐνόρκων, καὶ ἄλλοτε κατὰ τῶν δικηγόρων καὶ μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως.

Χειροκροτήσατε, ὦ ἕλληνες τῆς ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος! χειροκροτήσατε, ὦ ἕλληνες τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς διὰ τὴν σύνταξιν καὶ καλλιέπειαν τοῦ νέου τούτου Δημοσθένους. Βεβαίως ἐντὸς τοῦ βιβλίου τούτου καταβιβάζεται πολὺ τὸ δραματικόν της μέρος, διότι ἐλλείπουσι τὰ σχήματα, καὶ φθόγγοι, καὶ αἱ χειρονομίαι, καὶ τοῦ προσώπου οἱ μορφασμοί, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν αἱ περιστροφαί, καὶ τῶν ὀφρύων τὰ νέφη, καὶ τῶν ὀδόντων τὸ σύριγμα, καὶ τῆς μηκωνίου προφορᾶς οἱ ἰδιωτισμοί, καὶ ὅμως, μολονότι τὰ θέλγητρα ταῦτα ἐλλείπουσι καὶ ἡ ἀγόρευσις αὕτη εἶναι ξηρὰ καὶ γυμνή, δηλ. εἰς τὴν φυσικότητά της, ὡς ἐκυοφορήθη ἐντὸς τῶν καρποφόρων μυελῶν τοῦ Γρυπάρη, καὶ ὡς ἐβλάστησεν ἐπὶ τῶν τρυφερῶν του χειλέων, μολοντοῦτο, λέγομεν, ἔχει θέλγητρα πάμπολλα καὶ νεῦρα χαλύβδινα, διότι δεικνύει τὸ ἀληθὲς ὕψος εἰς ὃ ἡ νέα ῥητορική μας ἔφθασε, καὶ τὸ εὖρος τῶν γνώσεων τοῦ ἀνδρός, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐνεπιστεύθη τὴν τύχην, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὕπαρξιν τῶν κατοίκων τῆς κλασικῆς Ἀττικῆς.

Δ η μ η γ ο ρ ί α τ ο ῦ Ε ἰ σ α γ γ ε λ έ ω ς

(Ταπεινῇ τῇ φωνῇ) "Ἡ ὑπόθεσις, Κύριοι ἔνορκοι, δι' ἣν ἔρχομαι νὰ δημηγορήσω σήμερον, εἶναι λίαν σπουδαία καὶ σοβαρὰ διὰ τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ πρόσωπον. (ὑψηλῇ τῇ φωνῇ) Πρόκειται περὶ παραχαράξεως καὶ κιβδηλείας, πρόκειται περὶ τοῦ Θεοδώρου Ξένου θέσιν ὑψηλὴν καὶ μεγάλην κατέχοντος. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα .... συμφωνεῖτε μετ' ἐμοῦ, Κύριοι Ἔνορκοι, ὅτι ὁ παραχαράκτης καὶ κιβδηλοποιὸς ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀδικεῖ τὴν κοινωνίαν τὰ μέγιστα, λάβετε ὑπ' ὄψιν πρὸς στιγμὴν κανένα πολίτην, ὅστις πρὸς ἀνταλλαγὴν λάβῃ κίβδηλα νομίσματα μὴ ἔχων χρήματα ἢ κεφάλαια διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας του ἀναλόγως τῶν μέσων καὶ τῆς καταστάσεώς του, καὶ γεμίσῃ τοὺς θησαυρούς του ἀπὸ ἄνθρακας (γέλωτες καὶ ψιθυρισμοί). Αἴ, Κύριοι! ὁ τεχνίτης, ὁ γεωργός, ὁ κηπουρός, ὁ ὑποδυματᾶς, ὁ ῥάπτης εὑρίσκονται εἰς ἀμηχανίαν· (γέλωτες σφοδρώτεροι· ὁ Πρόεδρος κωδωνίζει νὰ τηρηθῇ ἡ εὐταξία) φθάνει (κρούων διὰ τῆς πυγμῆς τὴν τράπεζαν) σὲ ἀπελπισίαν, Κύριοι! ἂν ἀντὶ χρημάτων γνησίων εὑρίσκῃ κίβδηλα. Τοιοῦτόν τι ἔπαθε, Κύριοι Ἔνορκοι (κροτῶν καὶ αὖθις διὰ τοῦ γρόνθου μετὰ θυμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης) ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐμπιστοσύνης, ὅστις λαβὼν παρὰ τοῦ Ξένου 35 γρόσια εὑρίσκει μεταξὺ αὐτῶν ἕνα νόθον τάλληρον[1] εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα τῷ ἔδωκε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἀγοράν. Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον, Κύριοι Ἔνορκοι, (μιαουρίζων σχεδὸν) ὁ Ξένος, ὁ ποτὲ βαθύπλουτος Ξένος, ὁ ἐνάρετος, ὁ εὐεργετικώτατος, ὁ ἀγαθὸς Ξένος νὰ κάνῃ κίβδηλα; Ἀλλοίμονον, Κύριοι ἔνορκοι! Ἀλλοίμονον, ἂν τὰ δικαστήρια τῶν ἐνόρκων

[1] Ὁ Γρυπάρης ὑπαινίττεται τὸν Γαβριήλ, καὶ ψεύδεται· ἴδε τὰ καθέκαστα τούτου σελ. 208—209.

μὴ προκειμένης λῃστείας, Κύριοι, παρουσιάζονται ἀνωτέρας τάξεως ἄνδρες, Κύριοι, εἷς ἔμπορος νὰ ἔρχηται, εἷς Γερουσιαστής, εἷς Δήμαρχος, εἷς ὑπουργός, Κύριοι, καὶ νὰ σᾶς λέγουν δὲν εἶναι δυνατόν! Αἴ, Κύριοι ἔνορκοι! Καὶ Δοὺξ εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ Δοὺξ τοῦ Πρασλὲν ἔδωκε θάνατον σκληρὸν καὶ παράνομον εἰς τὴν σύζυγόν του, καὶ κατ' αὐτάς, Κύριοι, ἐπίσημος ἄνθρωπος εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔξοχος ἄνθρωπος ἔπραξέ το ὁ ἀρχηιατρὸς Οὐϊλιέλμος [1] Πάλμερ.

Ἂς ἔλθωσι λοιπὸν οἱ Κύριοι οὗτοι νὰ μοῦ 'ποῦσι δὲν τὰ ἔπραξαν· εἶναι ἀδύνατον ὁ Δοὺξ νὰ σκοτώσῃ, εἶναι ἀδύνατον ὁ ἰατρὸς νὰ φαρμακώσῃ. Αἴ, Κύριοι! καὶ μολαταῦτα τὸ ἔπραξαν... Ποιὸς 'μπορεῖ νὰ μοῦ τὸ ἀρνηθῇ; ποιὸς μπορεῖ νὰ μ' ἐναντιωθῇ 'ποῦ τὸ ξέρω ὅτι τὸ ἔπραξαν; (γέλωτες πανταχόθεν) Αἴ, Κύριοι! τὸ χωριὸ Σεβδίκιοϊ μ' ἐνθύμισε, Κύριοι ἔνορκοι, δέκα θέσεις εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα μου. Δὲν πρέπει νὰ τὸ κρύψω... ὄχι δὲν τὸ κρύβω! πρέπει νὰ σᾶς δώσω, Κύριοι ἔνορκοι, ἕνα παράδειγμα, ὅτι ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς κατασκευῆς τῶν χάρτων γίνονται κίβδηλα· ἄνθρωπος, Κύριοι, (συστέλλων φρικαλέως τὸ μέτωπόν του) ζήσας χωρὶς ὑπόνοιαν, ἄνθρωπος γνωστὸς εἰς ἐμέ, ὁ Μπαρατάνης καλούμενος, [2] ἥσυχος ἄνθρωπος, Κύριοι, ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα μου μὲ χρυσαῖς ἀλυσίδες στὸν λαιμὸν καὶ μὲ καινούρια ῥοῦχα διὰ νὰ κατασκευάσῃ, τί Κύριοι ἔνορκοι; Καὶ μολαταῦτα κατοικήσας ἑπτὰ ὁλοκλήρους μῆνας εἰς τὸ σπῆτί μας ἔκαμε κίβδηλα μέσα στὰ μάτια μου, Κύριοι· καὶ μολονότι τὸν ὑποπτευόμην Κύριοι, δὲν εἰμποροῦσα νὰ τὸν συλλάβω ποτέ, Κύριοι· ἐκινδύνεψα νὰ χάσω τὴ ζωή μου, Κύριοι, ἀπὸ τὴν φιλοτιμίαν μου. (γέλωτες καὶ τρανοὶ καγχασμοὶ παρ' ὅλων τῶν μερῶν τῆς αἰθούσης· ὁ πρόεδρος ἔγεινεν ἐρυθροῦς δάκνων τὰ χείλη του· οἱ πάρεδροι συνεθεωροῦντο· οἱ ἔνορκοι ἐγέλων, καὶ ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου ἀκούεται φωνή τις ὑψηλή: "ὁμολογεῖ ὅτι εἶναι κιβδηλοποιός, μήπως ἐτρελάθη;) Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου λοιπὸν κατασκευάζονται, Κύριοι, κίβδηλα. Ἀλλὰ τί νὰ εἴπῃ κανείς, Κύριοι, σύμφωνα μὲ τῶν ἄλλων μαρτύρων νὰ ἔρχωνται καὶ σεβαστοὶ ἄνδρες εἰδήμονες· ἔρχεται ὁ καθηγητὴς Κύριος Λάνδερερ καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ νομισματοκοπείου Κύριος Καρβούνης, τί λέγουν; εἶναι ἀδύνατον. Δὲν διαφιλονεικῶ, Κύριοι, ἀναλαμβάνω, εἶναι κάτοχοι τῆς ἐπιστήμης καὶ γνωρίζουν ὁ μὲν ἀναλύσεις, καὶ ὁ ἑπόμενος τὰ τῶν νομισματοκόπων· ἀλλά, Κύριοι, μήπως ἔχομεν ὀλίγα παραδείγματα κατηγορουμένων ἐπὶ κιβδηλείᾳ, ὅτι κατεσκεύασαν κίβδηλα ἐκ τῆς σφύρας; ἐνθυμοῦμαι εἰς τὸ Ναύπλιον, εἰς τὴν Σύρον νὰ κόπτωσι τὸν χαλκὸν τοῦ κανονίων τοῦ Ἰτζ-Καλέ· τὸν χαλκὸν ἐθεράπευσαν μὲ ὀλίγον ἄσβεστον· διότι εἶναι εὕρημα τῆς τέχνης, ἀκολουθοῦν τὴν τέχνην, ἀκολουθοῦσι τὴν ἐπιστήμην. Εὑρίσκονται ἄνθρωποι ἐνεργοῦντες ἐν τῷ σκότει· εὑρίσκονται μερικὰ μέσα τῆς τέχνης, κἄτι πράγματα καὶ κατασκευάζονται κίβδηλα, ὄχι καθὼς εἰς τὸ Νομισματοκοπεῖον παρὰ τοῦ Κυρίου Καρβούνη. Καὶ ἐνθυμοῦμαι, Κύριοι, ἄνθρωπον, ὅστις ἐφεῦρε καὶ ἔπεισε τοὺς ἐνόρκους ὅτι κατασκευάζονται κίβδηλα τιθέμενα ἐπὶ μετάλλου, ὥστε διὰ τῆς ἐλεξικότητος νὰ δέχωνται τὰς σφραγίδας δι' ἑνὸς κτύπου· ἀλλὰ δὲν εἶμαι τεχνίτης νομισματοκόπος. Καὶ διὰ παράδειγμα, Κύριοι, ὅτι πολλὰ πράγματα 'ποῦ σᾶς φαίνονται ἀδύνατα

[1] Ὁ ἄθλιος Γρυπάρης εἰς τὴν ὁμιλίαν του ταύτην, καὶ εἰς τὰς μετὰ τῶν φίλων του, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατὰ τοῦ Κ. Ξένου κατηγορίας του, ἐσύγκρινε τοῦτον μετὰ τοῦ Οὐϊλιέλμου Πάλμερ ὅστις τοσοῦτον κρότον τότε ἐποίει ἐν Εὐρώπῃ, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ καθέκαστα ἠγνόει ὁ πεπαιδευμένος οὗτος εἰσαγγελεύς, ὡς ἀγνοεῖ καὶ ὅλον τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἐκτὸς τινῶν οἵτινες γινώσκουσι τὴν ἀγγλικήν. Ῥίπτων ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀκροατηρίου τὰ ὀνόματα τοῦ Δουκὸς καὶ τοῦ διευθαρμένου καὶ ἀσημάντου τούτου ἰατροῦ ὁ Γρυπάρης ἐζήτει μᾶλλον νὰ θαμβώσῃ ἢ παραλληλίσῃ. Δὲν δυνάμεθα ἐν τούτοις νὰ δαψιλεύσωμεν ἐκδούλευσιν μεγαλητέραν πρός τε τὸν δικηγορικὸν καὶ δικαστικόν μας κλάδον, ἢ παρακαταθέτοντες ἐν τῷ συγγράμματί μας τούτῳ τίς ὁ Πάλμερ καὶ τίνι τρόπῳ ἐδικάσθη. Οὐδέποτε ἐν τοῖς δικαστηρίοις τῆς Εὐρώπης ἀνεφάνη δίκη ἐπιστημονικωτέρα. Θέλει πολλοὺς διδάξει, ἂν ὄχι ἄλλο, τοὐλάχιστον τίνι τρόπῳ συζητοῦνται ἐνταῦθα αἱ σοβαραὶ κατηγορίαι, καὶ εἰς ποίας ἀποδείξεις καὶ λεπτομερείας ἐπροχώρησαν πρὶν ῥίψουν τὴν κατ' αὐτοῦ μέλαιναν ψῆφόν των.

[2] Ἐν Ἑλλάδι ὅλοι σχεδὸν οἱ προβεβηκότες θεωροῦν τὸν Γρυπάρην κιβδηλοποιόν, διότι συναναστρέφετο οὐχὶ μόνον ἑπτὰ μῆνας, ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖ, ἀλλ' ἔτη ὁλόκληρα μετὰ τοῦ ἄνω περιβοήτου κιβδηλοποιοῦ· συγκατῴκουν, συνέζων, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου των ἐξήρχοντο νυθευμένα ὅλα τὰ λεπτὰ ἐκεῖνα εἴδη τῶν τουρκικῶν νομισμάτων εἰς τὴν ἀγοράν. Ἤδη τὰ πράγματα ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τοῦ σκότους τοῦ χρόνου· ἤδη τὸ παρελθὸν τοῦ Γρυπάρη ἐλησμονεῖτο, ὅτε παραδόξως προβιβάζεται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ εἰσαγγελέως καὶ ἐμφανίζεται νὰ καταδιώξῃ σήμερον ποῖον; τὸν Κ. Ξένον διὰ τὸ ἔγκλημα τοῦτο, ὅπερ ἄλλοτε ἦτον ἡ ἀληθὴς τέχνη του. Ἐρωτῶμεν ἕκαστον, ἐὰν εἶχε τὴν ἐλαχίστην κρίσιν ὁ ἄθλιος Γρυπάρης, δὲν ἔπρεπε ν' ἀποφύγῃ τοῦ νὰ ποιήσῃ μνείαν τοῦ Μπαρατάνη καὶ τοῦ παρελθόντος αὐτοῦ; δὲν ἔπρεπε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι, ὅστις ἀκούσει ὅτι εἷς κιβδηλοποιὸς κατοικεῖ ἐν τῇ οἰκίᾳ του, καὶ τὸν ὁποῖον γνωρίζει ὅτι κατασκευάζει τοιαῦτα ἐντὸς τῆς οἰκίας του, θέλει ἐννοήσει ἀμέσως τὴν ἀλήθειαν; δὲν θὰ τὸν ὀνομάσει, λέγομεν, ἀληθῶς συμμέτοχόν του; Ἐν τούτοις τοιαύτη εἶναι ἡ κατάστασίς μας. Δὲν γράφομεν μυθιστορίαν. Ὁ Γρυπάρης ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του καὶ διὰ τῆς χωρικῆς ἁπλότητός του ὡμολόγησεν ὅτι συγκατῴκει μετὰ τῶν κιβδηλοποιῶν τῆς Ἐπαναστάσεως. Ὅλον τὸ ἀκροατήριον τὸ ἐνθυμεῖται βεβαίως, ὅπερ καὶ προτείνω μάρτυρα.

μένη· ὁ Κύριος Ξένος, ὁ σεβαστὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἐκλαμπρότατος Κύριος Ξένος προτείνει νὰ τῆς βαπτίσῃ τὸ παιδί· ἀπὸ ποῖον εἶναι γκαστρωμένη, Κύριοι, καὶ τί σχέσιν ἔχει ὁ Ξένος καὶ θέλει νὰ τῆς βαπτίσῃ τὸ παιδί; ποία εἶναι ἡ Κοκκώνα Ἀγγελικὼ, καὶ ποῖο τὸ τουλοῦμί της; (γέλωτες, κρότοι, καγχασμοὶ, κωμῳδία ἐλεεινοτάτη· ὁ πρόεδρος εἰς μάτην κατηχεῖ τὸν κώδωνα, κράζει τοὺς κλητῆρας, πλὴν πολλὴν ὥραν ἀδύνατον νὰ καθησυχάσῃ τὸ ἀκροατήριον· ὁ πρώην εἰσαγγελεὺς Ἀναστάσιος Βέτζος κύπτει καὶ λέγει εἰς τὸ οὖς τοῦ Γρυπάρη, "τί κάμνεις, ἀδελφέ! παῦσε τῶν τοιούτων!..)

— Ἄφες με (ὑψηλῇ τῇ φωνῇ ἀποκρίνεται ὁ Γρυπάρης) ἄφες με, θὰ τοῦ γα.... τὴ μάνα...

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἐνῷ ἐστηριζόμην ἐπὶ τῆς ἕδρας τοῦ δεινοπαθοῦντος πατρός μου, ὁ νέος Σκαλιστήρης ἀδελφὸς τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ παλαιὸς φίλος μου διέρχεται πλησίον μου καὶ ἀστειευόμενος μοὶ λέγει:

— Σᾶς δίδει μαχαιριαῖς, βαθιαῖς μαχαιριαῖς, ἄκουέ τον...

— Τὸν ἀκούω, εἶπον, τὸν ἀκούω καὶ θαυμάζω τὴν πρόοδόν μας... Εἶναι εἰσαγγελεὺς, εἶναι ὁ ὑψηλὸς καὶ πολυμαθὴς ἐκεῖνος βαθμὸς τὸν ὁποῖον οἱ Γάλλοι ὀνομάζουν Procureur du roi, *οἱ δὲ Ἄγγλοι* attorney general.

" Ὁμολογῶ, Κύριοι, ἐξηκολούθησεν ὁ Γρυπάρης, ὅτι δὲν γνωρίζω ἀπὸ χημείαν· ὁμολογῶ ὅτι δὲν γνωρίζω ἀπὸ νόμους· (νέοι γέλωτες καὶ καταφρόνησις,[1]) πλὴν νὰ θέτε νὰ μοῦ 'πῆτε πῶς μὲ τὴν βαρειὰν δὲν γίνονται νομίσματα, πρᾶγμα ὁποῦ ἔχω αἰτίας νὰ γνωρίζω καλήτερά σας, τοῦτο δὲν τὸ παραδέχομαι, Κύριοι! (τρανοὶ πάλιν καγχασμοὶ καὶ νέοι κωδωνισμοὶ). Αἴ Κύριοι! κυττάξετε ταύτην τὴν ἀπόδειξιν (κρατῶν χαρτίον διὰ τῶν δύο χειρῶν καὶ κάμπτων τὸ σῶμα πρὸς τοὺς ἐνόρκους) ξέρετε τί εἶναι; εἶναι ἡ ἀπόδειξις ἓξ χιλιάδων φιορινίων, τὰ ὁποῖα ὁ Λουλούδας, ὁ πτωχός μας Λουλούδας ἐπλήρωσε τοῦ Κλέντζου τοῦ γαμβροῦ τοῦ Κυρίου Ξένου διὰ νίκελον, τὸ ὁποῖον τοῦ ἔφερεν ἀπὸ Τριέστην... ἓξ χιλιάδες φιορίνια! ἓξ χιλιάδων φιορινίων! ἓξ χιλιάδων φιορινίων!.. καὶ τί τό 'θελεν τόσο νίκελον ὁ Ξένος; (μυαουρίζων καὶ στρεφόμενος ἐπὶ τῶν πτερνῶν τῶν ποδῶν του, καὶ ἐξακολουθῶν νὰ κρατῇ διὰ τῶν δύο χειρῶν τὸ ἔγγραφον καὶ δεικνύῃ τοῦτο πρὸς τὸ πλῆθος) ἓξ χιλιάδες φιορίνια, Κύριοι ἔνορκοι! ἐδῶ εἶναι ἡ πρώτη βάσις τῆς ἐνοχῆς του· ἓξ χιλιάδων φιορινίων, Θεόδωρε Ξένε, νίκελον... τὸ βλέπεις;

— Παρακαλῶ, Κύριε πρόεδρε, νὰ μοὶ δοθῇ τὸ ἔγγραφον τὸ ὁποῖον κρατεῖ ὁ Κύριος εἰσαγγελεὺς νὰ τὸ ἐπεξεργασθῶ, διότι πρέπει νὰ ἦναι πλαστόν· τοιοῦτον ἔγγραφον δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν δικογραφίαν (διέκοψεν ὁ Κύριος Δαμιανὸς ἐξαιτούμενος παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως τὸ χαρτίον ἐκεῖνο.)[2]

— Τώρα, τώρα, Κύριε συνήγορε... τώρα... μὴ διακόπτῃς τὰς ἰδέας μου· θὰ σὲ τὸ δώσω τὸ ἔγγραφον τοῦτο νὰ τὸ ἰδῇς. (στρεφόμενος δὲ πρὸς τοὺς ἐνόρκους:)

" Ἐνταῦθα, Κύριοι ἔνορκοι εὑρίσκεται τοῦ Ξένου ἡ μεγαλητέρα ἐνοχή. Πλὴν ἐπειδὴ . . . . .

. . . . .

. . . . .

Διακόπτομεν τὸν λόγον τοῦ εἰσαγγελέως, διότι δὲν ἠδυνήθημεν νὰ στενογράψωμεν τὸ ἐπίλοιπον τούτου μέρος, διότι ὅσον προεχώρει εἰς τὴν ὁμιλίαν, τόσον ἐξηγριοῦτο καὶ ἔπιπτεν εἰς προσωπικότητας, βορβολογίας, βαταλισμοὺς, οὐρλισμοὺς καὶ χειρονομίας, ἅτινα ἐδώρισαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην πρὸς τὸ ἀθηναϊκὸν κοινὸν τὸ οἰκτρότερον θέαμα μιᾶς δικαστικῆς κωμῳδίας, ἧς τινος τὴν σοβαρὰν ἐπίκρισιν ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ ἰδῇ ἐν ταῖς σελίσι 861 *καὶ* 2,142 *τῶν ἐφημερίδων Ἐλπίδος καὶ Ἀθηνᾶς.*

Τὸ καθ' ἡμᾶς μακρὰν τοῦ νὰ μνησικακήσωμεν κατὰ τοῦ εἰρημένου εἰσαγγελέως, μακρὰν τοῦ νὰ προσβληθῶμεν ἐκ τῶν καπηλικῶν ὕβρεών του, τοῦτο μόνον προσθέτομεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ ἕλλην ἂς θεωρῇ εὐτύχημα μέγιστον ὅτι ἡ καθομιλουμένη ἑλληνικὴ εἶναι σχεδὸν παντάπασιν ἄγνωστος παρὰ τῷ εὐρωπαϊκῷ κόσμῳ· ἂς εὐλογῇ τὸν ὕψιστον ὁ Γρυπάρης ὅτι ζῇ ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἡ καθομιλουμένη δὲν διατρέχει τὸν εὐρωπαϊκὸν τύπον, καὶ ἡ στενογραφία δὲν εἶναι ἔτι εἰσηγμένη ἐν τῷ τύπῳ μας· ἄλλως τε, ἂν ὅλον τοῦτο τὸ θέατρον μετεφέρετο εἰς τὰς σελίδας τοῦ Ἀγγλικοῦ Χρόνου ἢ τῆς Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων, ὄνομα Γρυπάρης ἤθελε μένει παροιμιακὸν διὰ τοὺς μεταγενεστέρους, ὡς τὸ τοῦ Δόν Κισότου, καὶ ὁ δικαστικός μας κλάδος δὲν ἤθελε κατέχει θέσιν ἀνωτέραν ἐκείνου τοῦ τῆς Τουρκίας ἐπὶ Βαγιαζίτου.

[1] Ἰδὲ κδινὴ γνώμη μετὰ τὴν δίκην Ἐφημ. Ἀθηνᾶ ἀριθ. 2142. Τομ: Βʹ. *διότι βέβαια ὁ ἀναγνώστης θὰ ὑποθέσῃ ὅτι μὲ τοιούτους παραλογισμοὺς καὶ καπηλικοὺς λιβέλους εἶναι ἀδύνατον καὶ τῆς Σκυθίας αὐτῆς εἰς εἰσαγγελεῦς νὰ ἐκφράζεται τοσοῦτον λυσσοφρενῶς.*

[2] Τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἶναι τωόντι τὸ πλαστογραφθὲν ἀπὸ τὸν Γρυπάρην, καὶ τ' ὁποῖον ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ μᾶς ἠρνήθησαν· ἰδὲ σελ. 169.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς Γρυπάρης.

Συγγνώμην, ὦ νέε ἕλλην, ἂν τοιαύτας δριμείας φράσεις ἐνταῦθα μεταχειρίζωμαι. Εἴθε νὰ ἴδω βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς μας, καὶ ἂς ἐπιπέσουν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου οἱ λίθοι τοῦ Στεφάνου. Πλὴν ἐξ ἑτέρου καὶ οἱ κεραυνοὶ αὐτοῦ τοῦ Διὸς ἂν ἐγνώριζον ὅτι θὰ βροντήσουν κατ' ἐμοῦ, δὲν θέλω πτοηθῆ νὰ κηρύξω τὴν ἀλήθειαν. Οὐαὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ νέον ἐκεῖνο ἔθνος, οὗτινος τὰ τοιαῦτα ἐγκλήματα καὶ παρεκτροπὰς δὲν τολμοῦν νὰ στηλιτεύσουν καὶ ἐπανορθώσουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι, εἴτε ὑπὸ φόβου, εἴτε ὑπ' ἀμελείας, εἴτε ὑπὸ δουλείας! Τὸ μικρὸν καὶ νέον ἔθνος ὁμοιάζει ὡς ἓν μειράκιον, οὗτινος ἐὰν συγχωρήσῃς τὸ ἓν σφάλμα, ἐὰν παραβλέψῃς τὸ ἕτερον, ἐὰν τὸ ἐνθαῤῥύνῃς ἐν τῇ κακοπραγίᾳ, ἐπὶ τέλους μορφόνεις ἄνδρα τῆς ἀγχόνης.

Ὁ Γρυπάρης μετὰ τριῶν ὡρῶν ἀγόρευσιν ἐτελείωσεν ὡς ἀκολούθως:

" Κύριοι ἔνορκοι! σᾶς ἐδιηγήθην τὰ περιστατικὰ ὅλα. Ἡ μακρὰ δημηγορία μου βέβαια σᾶς ἔπεισε, κύριοι ἔνορκοι, ὅτι ὁ Ξένος, τοῦτος ὁ Ξένος εἶναι φανερὸς κιβδηλοποιός. Ὑμεῖς, κύριοι ἔνορκοι, οἱ καθήμενοι ἐπὶ τῶν ἑδρῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς τοῦτον τὸν Ἄρειον Πάγον εἰς τὸν ὁποῖον τὸ πάλαι θεοί τε καὶ ἄνδρες ἤρχοντο καὶ ἐδικάζοντο, εἰς τοῦτον τὸν Ἄρειον Πάγον, ὅστις ἐγέννησε τοὺς μεγαλητέρους νομοθέτας, καὶ τοῦ ὁποίου τ' ὄνομα μόνον γεμίζει ὅλον τὸν δικαστικὸν κόσμον, δείξατε, Κύριοι, ὅτι εἶσθε ἀντάξιοι τῶν ἀρχαίων προγόνων μας, καὶ ὅτι ἐντίμως κάθησθε ἐπὶ τῶν ἑδρῶν τούτων.

" Ἀποσυρθῆτε εἰς τὸ δωμάτιόν σας, καὶ ἐκεῖ παμψηφὶ καταδικάσατε τὸν κακοῦργον τοῦτον Ξένον· ἄλλως, addio mastelo con tutti i piati, Κύριοι! ἂν τὸν ἀφήσετε ἐλεύθερον, ὁ εἷς θέλει ἐμπήγει τὸν λάζο εἰς τὴν κοιλιὰν τοῦ ἄλλου, καὶ τότε περιττὸν πλέον νὰ διώκωμεν τὴν λῃστείαν εἰς τὰ ὄρη, διότι αὕτη ἐμφωλεύει εἰς τὰ προξενεῖα καὶ δὲν ἠξεύρω ποῦ ἀλλοῦ. . . ."

Ἐῤῥίφθη ἀνεστραμμένος καὶ κεκοπιακὸς ἐπὶ τοῦ καθίσματός του ὁ Γρυπάρης κολυμβῶν ἐν ἱδρῶτι, τὸν ὁποῖον ἡ θέσις του δὲν ἐπέτρεπεν ἔτι νὰ ἐννοήσῃ ἂν ἦτον ἱδρὼς καταισχύνης, ἢ ἱδρὼς ἐντίμου μάχης, ἐξ ἧς ἐξήρχετο νικητής.

Ὁ εἰσαγγελεὺς οὗτος τῳόντι μᾶς ἐνθύμιζε τινὰς γυμναθλητὰς τῶν τριόδων τοῦ Λονδίνου, οἵτινες ζῶντες διὰ τῶν ὑπὲρ δύναμιν γυμνάσεων (tour de force) εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ τε θαυμασμοῦ καὶ τοῦ οἴκτου τοῦ πλήθους, τὸ ὁποῖον τοὺς βλέπει καὶ ἀκούει· Τὰ ὄντα ταῦτα παριστοῦν τὰς μάχας τοῦ βίου· δεικνύουν πῶς ὁ πένης ἔχει καθ' ἑκάστην ν' ἀθληθῇ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς διὰ τὸν ἄρτον του. Τοιοῦτον θέαμα ἀξιοδάκρυτον παριστᾷ εἰς τὸ κοινὸν ὁ εἰσαγγελεὺς ἐκεῖνος, ὅστις μὴ γνωρίζων τὰ χρέη του, μὴ ἐννοῶν τὴν θέσιν του, μὴ ἔχων τ' ἀναγκαῖα τῆς θέσεώς του προσόντα, νομίζει ὅτι ὅσας περισσοτέρας ὕβρεις καὶ συκοφαντίας δυνηθῇ νὰ ἐπισωρεύσῃ ἑκάστοτε ὁποῦ ἀναβαίνει ἐπὶ τοῦ βήματος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κατηγορουμένου, τοσοῦτον ἱκανώτερον θέλουν τὸν θεωρεῖ. Νομίζει δὲ ὅτι ὅσον πλείονας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εἰσαγγελίας του καρατομήσει, τόσον ἀξιώτερος θέλει ὀνομάζεται.

Τὸ κοινὸν ἦτον ἤδη ἀπηυδισμένον ἐκ τῆς μακρυγορίας τοῦ Μηκωνίου ῥήτορος· ἡ μονοτονία του εἶχε τόσων ὀργυιῶν μῆκος, ὅσον καὶ ἡ περιφέρεια τὴν ὁποίαν ὁ ἥλιος διέτρεξεν ἀπὸ τῆς δευτέρας ὥρας μετὰ μεσημβρίαν μέχρι τῆς ἑβδόμης, καθ' ἣν οὗτος ἐτελείωσε. Καὶ τοσοῦτον μᾶλλον ἡ μονοτονία αὕτη κατέπνιγε τοὺς ἀνθρώπους, καθόσον τὸ σκότος τῆς νυκτὸς προεχώρει. Τὰ δὲ τέσσαρα κηρία τὰ μόνα φωτίζοντα ὅλην τὴν αἴθουσαν, κατ' οὐδένα βαθμὸν ἀντικαθίστων τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Μέγα μέρος τοῦ ἀκροατηρίου ἐξῆλθεν εἰς τὴν πλατεῖαν περιμένον τέλος τὴν ἀλλαγὴν τοῦ προσώπου.

Συντόμως ἐπληρώθη αὖθις ἡ αἴθουσα, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐφοδιάσθησαν μετὰ νέας ὑπομονῆς.

Ὁ Κύριος Δαμιανὸς συνήγορος τοῦ Κυρίου Ξένου ὠρθώθη καὶ ἤρξατο τὴν ὑπεράσπισιν.

Καταθέτομεν ταύτην ὁλόκληρον, τὴν ὁποίαν ὅταν ὁ ἀναγνώστης διατρέξῃ, δὲν θέλει ἀπορήσει μανθάνων ὅτι τὸ ἀκροατήριον τοῦτο τὸ ἀπὸ τὰς ἐννέα τῆς πρωΐας ἱστάμενον ὄρθιον ἄνευ τροφῆς, μετὰ νέας ζωῆς καὶ περιεργείας ἠκροάσθη αὐτήν. Ἡ ἀγόρευσις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐκφράζεται περὶ τοῦ Κυρίου Δαμιανοῦ, ὡς ἐκείνη τοῦ εἰσαγγελέως ἐξεφράσθη ἤδη περὶ τοῦ Γρυπάρη.

Ἡμεῖς δὲ τοῦτο μόνον προσθέτομεν, ὅτι ὁ Κυριος Δαμιανὸς εἶναι νέος σπουδάσας ἐν Ἑλλάδι, καὶ μὴ ἐπισκευθεὶς ποτὲ οὔτε τοὺς Παρισίους οὔτε τὸ Λονδῖνον, καὶ μολοντοῦτο ἐν τῷ στώματι αὐτοῦ ἀπαντᾷ τις τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην ἀνατροφὴν τῶν ἐξευγενισμένων ἀνδρῶν, τὴν λεπτότητα καὶ κομψότητα τοῦ λόγου, καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ ἔντεχνον τῶν ἀληθῶν ῥητόρων. Δὲν πρέπει δὲ ποσῶς νὰ ἐκλάβῃ τις τοῦτο διότι ἀνεδέχθη τὴν ὑπεράσπισίν μας, ἀλλὰ χάριν τῆς ἀληθείας, καὶ διότι εἶναι γλυκὺ γλυκύτατον ἐν τῷ μέσῳ τοσαύτης τῆς ἐξουσίας διαφθορᾶς νὰ βλέπῃ τις ὡς ἐξ ἀντιδράσεως τὸν ἰδιώτην ἕλληνα διὰ βημάτων γίγαντος εἰς τὸ πεῖσμα καὶ καταφρόνησιν τῆς ἐξευτελισμένης ταύτης ἐξουσίας νὰ προχωρῇ εἰς τὸν μέγα προορισμὸν, τὸν προορισθέντα ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας διά τινα ἡμέραν ὑπὲρ τῆς φίλης καὶ τριποθήτου ταύτης Ἑλλάδος.

Ὁ Ἔνορκος Πατίχας.

Ἰδὲ σελ. 160.

πρὸς τὴν ἠθικότητα τῆς κοινωνίας. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ καὶ ὁ διατάξας τὴν ἀνάκρισιν ὑπουργὸς Κ. Ποτλῆς καὶ οἱ εἰσαγγελεῖς προέβησαν μὲ ἀσυγχώρητον ἐλαφρότητα, διὰ νὰ μὴν εἴπω τίποτε ἄλλο.

"Αὐτὸ τὸ ἄθλιον τῆς κατηγορίας ὅπλον, αὐτὴ ἡ κατάθεσις τοῦ Λουλούδα γέμει ἀντιφάσεων σπουδαίων, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἀπάτη. Αὐτὸς ὁ ἥρως τῆς κατηγορίας Λουλούδας ὑπέπεσεν εἰς μυρίας ἀντιφάσεις, καὶ πολλάκις ἀνεκάλεσε τὴν κατὰ τοῦ Ξένου κατάθεσίν του.

"Ὁ Λουλούδας κατέθεσεν ἐνώπιον τοῦ εἰσαγγελέως Ἀννίνου εἰς τὴν πρώτην κατάθεσίν του, ὅτι ἀνταμώσας τὸν Κ. Ξένον εἰς τὸ ἐνταῦθα Ξενοδοχεῖον, ἔνθα διέμενε, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι γνωρίζων τὴν κιβδηλοποιίαν, διδαχθεὶς αὐτὴν παρά τινος Καλλιγᾶ εἰς τὰς ἐν Χαλκίδι φυλακάς, τοῦ ἐπρότεινε νὰ τὸν λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς Σμύρνην, καὶ ἐκεῖ γνωρίζων ἕνα ἀγρὸν, ἔνθα ἠδύνατο νὰ ἐξάξῃ ἄργυρον, ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι ἐξάγουν ἄργυρον, δύνανται νὰ κατασκευάσουν κίβδηλα νομίσματα.

"Εἰς ἄλλην κατάθεσιν ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα ἀνακριτοῦ, κατέθεσεν ὁ αὐτὸς Λουλούδας, ὅτι ἐνταῦθα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον δὲν ἀνέφερεν εἰς τὸν Ξένον τίποτε περὶ κιβδηλοποιίας, ἀλλ' ἁπλῶς εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἐν Σμύρνῃ ὑπάρχει ἀργυροῦχος γῆ, τὴν ὁποίαν αὐτὸς γνωρίζει, περιέχουσα εἰς μεγάλην ποσότητα ἄργυρον, καὶ ἐκ τῆς ἐξορύξεως τῆς ὁποίας δύνανται νὰ ὠφεληθῶσιν.

"Ἡ ἀντίφασις αὕτη, Κ. ἔνορκοι, εἶναι σπουδαία, καθότι ἡ δευτέρα κατάθεσις συμφωνεῖ μὲ τὴν καθαρὰν ὁμολογίαν τοῦ Ξένου, ὅστις ἐγένετο θῦμα τῆς εὐπιστίας του.

"Δευτέρα ἀντίφασις εἰς τὴν κατάθεσίν του ἐπίσης σπουδαία εἶναι ὁ τόπος ὅπου ἐδιδάχθη, καὶ ὁ διδάσκαλος παρὰ τοῦ ὁποίου ἐδιδάχθη τὴν κατασκευὴν νομισμάτων ὁτὲ μὲν ἰσχυρίσθη ὅτι ἐδιδάχθη εἰς τὰς φύλακὰς παρά τινος Καλλιγᾶ καταδικασθέντος ἐπὶ κιβδηλείᾳ, ὁτὲ δὲ ὅτι ἐδιδάχθη ἐν Σμύρνῃ, ἔνθα κατεσκεύασε κίβδηλα μετά τινος Παππαλουκᾶ.

"Ἑτέρα ἀντίφασις ἀποδεικνύουσα τὴν κατὰ τοῦ Ξένου συκοφαντίαν εἶναι ἡ κατάθεσις αὐτοῦ, ὅτι πολλάκις μετὰ τοῦ Κ. Ξένου μετέβησαν εἰς τὸ ἐνταῦθα νομισματοκοπεῖον, ἔνθα παρετήρησαν τὰς μηχανὰς καὶ τὸν τρόπον τοῦ κατασκευάζειν νομίσματα. Ὁ δ' ἐνώπιόν σας ἐξετασθεὶς διευθυντὴς τοῦ ἐνταῦθα νομισματοκοπείου Κ. Καρβούνης κατέθεσεν, ὅτι οὐ- ἄνευ ἐγγράφου ἀδείας αὐτοῦ δύναται νὰ εἰσέλ- ίς τὸ νομισματοκοπεῖον· ὁ δὲ Κ. Ξένος οὐδέποτε θεν εἰς τὸ ἐνταῦθα νομισματοκοπεῖον, τὸ ὁποῖον ολλῶν ἐτῶν οὗτος διευθύνει. Ὁ Κ. Καρβούνης σᾶς ἐπρόσθεσεν ὅτι πληροφορηθεὶς παρὰ τοῦ Κ. εἰσαγγελέως περὶ τῆς καταθέσεως ταύτης τοῦ Λουλούδα, ἐξέτασε τὸν ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ προϊστάμενον τοῦ νομισματοκοπείου, μὴ τυχὸν ἐν ἀγνοίᾳ του εἰσῆλθε ποτὲ ὁ Κ. Ξένος ἢ ὁ Λουλούδας εἰς τὸ νομισματοκοπεῖον, καὶ ἐβεβαιώθη ὅτι οὐδέποτε οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν εἰσῆλθε. Σᾶς ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς οὐδένα νὰ εἰσέλθῃ κατὰ τὴν ὥραν τῆς κινήσεως τῶν μηχανῶν. Μόνη ἡ βεβαίωσις τοῦ ἀξιοτίμου Κ. Καρβούνη ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν συκοφαντίαν τοῦ Λουλούδα.

(Ὁ δικηγόρος σημειοῖ διαφόρους ἄλλας ἀντιφάσεις, τὰς ὁποίας παραλείπομεν.)

"Εἰς τὰς ἀντιφάσεις ταύτας ἐπῆλθεν ἡ τέλος ἀνάκλησις ὁλοκλήρου τῆς κατὰ τοῦ Κ. Ξένου κατηγορίας. Ὁ κακοῦργος Λουλούδας ἰδὼν ἑαυτὸν ἐγκαταλελειμμένον ἀπὸ τοὺς πάτρονάς του, ἀνεφέρθη πρὸς τὸν μητροπολίτην Σμύρνης, ὁμολογήσας μετάνοιαν, ἐξομολογούμενος καὶ ἐπικαλούμενος συγχώρησιν· ἐβεβαίωσε δὲ ὅτι ὅσα κατέθεσε κατὰ τοῦ Κ. Ξένου δὲν εἶναι ἀληθῆ.

"Τὰ αὐτὰ ἀνέφερε πρὸς τὸν ἐν Σμύρνῃ ἐθνάρχην ἢ δημογέροντα τῶν ὀρθοδόξων Κ. Γιατζόγλουν (ἀναγινώσκει τὴν ἐπιστολὴν τοῦ μητροπολίτου Σμύρνης, καὶ τὴν ἔνορκον κατάθεσιν τοῦ Γιατζόγλου). Ἀκολούθως ὁδηγούμενος, ὡς θέλετε μάθει, ἀπὸ τοὺς ὠθήσαντας ἀπ' ἀρχῆς αὐτὸν εἰς τὴν συκοφαντίαν, ἠρνήθη τὰ εἰς τὸν μητροπολίτην ἀναφερθέντα καὶ εἰς τὸν Γιατζόγλουν κατατεθέντα, ἰσχυρισθεὶς ὅτι ὁ μητροπολίτης διὰ τοῦ ἀρχιδιακόνου του, ὁ Διοικητὴς τῆς Σμύρνης καὶ οἱ φίλοι τοῦ Κ. Ξένου προέτρεψαν αὐτὸν ἵν' ἀνακαλέσῃ τὴν κατηγορίαν, ὑποσχεθέντες τὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῶν φυλακῶν καὶ χρηματικὴν ἀμοιβὴν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἐμμένει εἰς τὰ ὅσα εἰς τὴν ἀρχὴν κατέθεσεν.

"Ἀπέναντι τοιούτων ἀντιφατικῶν καταθέσεων ἑνὸς κακούργου, πρέπει νὰ πιστεύσωμεν τὴν βεβαίωσιν τοῦ σεβασμιοτάτου μητροπολίτου Σμύρνης, τοῦ ἐθνάρχου Γιατζόγλου, καὶ τοῦ ἀξιοτίμου μάρτυρος Σπορίδου. Καὶ ἀποροῦμεν πῶς ὁ Κύριος Εἰσαγγελεὺς ἐτόλμησε ν' ἀμφισβητήσῃ τὸ ἀξιόπιστον τῆς ἐν τῇ ἱερωσύνῃ του βεβαιώσεως τοῦ Ἁγίου Σμύρνης καὶ τῆς ἐνόρκου καταθέσεως τοῦ Γιατζόγλου καὶ Σπορίδου (ὁ Γρυπάρης βλέπει χλευαστικῶς τὸν Κ. Δαμιανὸν μ' ἐξαπλωμένας κνήμας καὶ ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους).

"Πιστεύετε, Κ. ἔνορκοι, ὅτι ὁ μητροπολίτης Σμύρνης, ὁ Διοικητὴς αὐτῆς καὶ οἱ λοιποὶ ἤθελον ἐν γνώσει παραβιάσει τὸν Λουλούδαν νὰ ἀρνηθῇ τὰ ἐν τῇ ἀνακρίσει κατατεθέντα χάριν τοῦ Κ. Ξένου;

"Ἀλλὰ τί εἶναι τὰ μίγματα ταῦτα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγγελία στηρίζει τὴν κατηγορίαν; Τὰ μὲν ἐκ τούτων, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν πραγματογνωμόνων Κυρίων Καρβούνη καὶ Λάνδερερ, καὶ τὴν ἔνορκον ἐνώπιόν σας σήμερον κατάθεσιν τῶν ἰδίων, τὰ μὲν ἐκ τούτων χρησιμεύουν μόνον διὰ τὴν ἀγγειοπλαστικὴν, τὰ δὲ ὅπως εὑρέθησαν εἰς χεῖράς μας δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσουν πρὸς κατασκευὴν νομίσματος, διότι εἰσὶ κίτρινα καὶ εὔθραυστα, καὶ ἑπομένως δὲν δύνανται ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὴν πίεσιν, οὐδὲ τὸ χρῶμα τοῦ νομίσματος ἔχουν, οὐδὲ τὴν βαρύτητα αὐτῶν.

"Ποῦ λοιπὸν εἶναι, Κύριε εἰσαγγελεῦ, τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος; Καθῆκον εἴχετε, πρὶν ὑποστηρίξετε τοιαύτην σοβαρὰν κατηγορίαν, πρὶν τὴν φέρετε εἰς τὸ ἀκροατήριον, νὰ μελετήσητε μὲ προσοχὴν τὰς ἀποδείξεις, νὰ σπουδάσητε καὶ νὰ ἐννοήσητε τὴν γνωμοδότησιν τῶν πραγματογνωμόνων, νὰ ἐξετάσητε αὐτοὺς καὶ ἄλλους ἐπιστήμονας, καὶ νὰ μὴ σύρητε εἰς τὰς φυλακὰς ἀθῶον πολίτην.

"Ὁ προορισμός σας δὲν εἶναι ἡ δι' ὅλων τῶν μέσων καταδίωξις καὶ καταδίκη τοῦ πολίτου, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας ἡ ἀνακάλυψις. Ὅταν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐπιστήμης σᾶς βεβαιόνουν ὅτι τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος παρουσιασθὲν, μίγμα δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς κατασκευὴν νομισμάτων, διότι ἔχει ἰδιότητας ὅλως ἐναντίας τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὸ μίγμα τὸ κατάλληλον εἰς κατασκευὴν νομισμάτων, διότι πρὸ πάντων εἶναι εὔθραυστον καὶ δὲν δύναται ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν ἀπολύτως ἀναγκαίαν πίεσιν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ νομίσματος, ὠφείλετε πρῶτον νὰ ζητήσητε τὴν ἀπόλυσιν τοῦ κατηγορουμένου, καὶ νὰ συλλυπηθῆτε ἀθῶον πολίτην στερηθέντα ἓν ἔτος σχεδὸν τῆς προσωπικῆς του ἐλευθερίας. Μὴ πράξας τοῦτο ὁ κύριος εἰσαγγελεὺς, παρεγνώρισε τὸν προορισμόν του.

"Ἂς προβῶμεν, κύριοι ἔνορκοι, καὶ θέλομεν καταδείξει πόσον εἶναι γελοία ἡ κατὰ τοῦ Κ. Ξένου κατηγορία.

"Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, Κ. ἔνορκοι, ὅτι τὰ εὑρεθέντα μίγματα εἶχον τὰς ἀπαιτουμένας διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ νομίσματος ἰδιότητας, μόνη ἡ ὕπαρξις αὐτῶν εἰς χεῖρας τοῦ Κ. Ξένου πιθανολογούντων τὴν ἀναίτιον κατοχὴν αὐτῶν, δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς. Ἀκούσατε, κύριοι ἔνορκοι, τὴν διάταξιν 239 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἔχουσαν οὕτω:

"Μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἓξ μηνῶν τιμωρεῖται,
" ὅστις εὑρέθη ἔχων νομισματοσήμαντρα, τύπους ἢ
" ἄλλα εἰς νομισματοκοπίαν πρόσφορα ἐργαλεῖα,
" καὶ δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ πιθανὴν ἀναί-
" τιόν τινα τῆς τοιαύτης κατοχῆς ἀφορμήν."

"Κατὰ τὸν νόμον λοιπὸν οὐχὶ τοιούτων μιγμάτων ὕπαρξις, ἀλλὰ νομισματοσημάντρων, τύπων καὶ ἐργαλείων καταλλήλων εἰς νομισματοκοπίαν ὕπαρξις δὲν φέρουσι τὴν ἀπόδειξιν τῆς κιβδηλείας, ἐὰν ὁ κάτοχος αὐτῶν *καταστήσῃ πιθανὴν ἀναίτιον τὴν κατοχὴν αὐτῶν*.

"Κατὰ τὸν νόμον λοιπὸν καὶ πρόσφορα πρὸς νομισματοκοπίαν ἂν ἦσαν δὲν ὑπεκείμεθα εἰς καταδίωξιν, ἀφοῦ οὐχὶ μόνον κατεστήσαμεν πιθανὴν ἀναίτιον τὴν κατοχὴν αὐτῶν, ἀλλ' ἀπεδείξαμεν τὴν καταγωγὴν τῶν μιγμάτων. Καὶ πρόσφορα πρὸς νομισματοκοπίαν ἂν ἦσαν, ὤφειλε νὰ ἀποκρούσῃ τὴν προσαχθεῖσαν ἀπόδειξιν τῆς ἀναιτίου καὶ νομίμου κατοχῆς μας.

"Τὰ εὑρεθέντα μίγματα ἦσαν χρήσιμα πρὸς νομισματοκοπίαν; ὄχι, κράζουν κατ' ἐρώτησίν μου μεγαλοφώνως οἱ Κύριοι πραγματογνώμονες, δὲν εἶναι χρήσιμα, ἐκτὸς τῶν ἐκτεθέντων λόγων, καὶ διότι ἐὰν, ὅπερ εἶναι ἀδύνατον, κατορθωθῇ ἡ κατασκευὴ νομίσματος, καὶ δὲν θραυσθῇ τὸ μίγμα εἰς τὴν πίεσιν, τὸ κατασκευασθησόμενον νόμισμα δὲν θέλει ἔχει τὸ βάρος καὶ τὸ πάχος τοῦ γνησίου νομίσματος· διότι εἰκοσιδύο κίβδηλα τάλληρα ἔχουν βάρος δεκαεπτὰ γνησίων, καὶ δεκα·επτὰ κίβδηλα ἔχουν τὸ πάχος εἰκοσιδύο γνησίων. Ὅθεν ἐκ πρώτης ὄψεως διακρίνονται τὰ ἐκ τοιούτων μιγμάτων κατασκευασθησόμενα κίβδηλα νομίσματα τῶν γνησίων καὶ ὡς πρὸς τὸ πάχος, καὶ ὡς πρὸς τὸ βάρος.

"Κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς κατηγορίας τὰ εὑρεθέντα μίγματα εἰσὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Λουλούδα· τουτέστι τὰ μίγματα ταῦτα εἶναι ἡ σύνθεσις διαφόρων οὐσιῶν ἑνοθεισῶν παρὰ τοῦ Λουλούδα, καὶ ἐξ ὧν κατεσκεύασε τὰ κίβδηκα νομίσματα· ἀλλ' οἱ Κύριοι πραγματογνώμονες ἐξετάσαντες τὴν κατάθεσιν τοῦ Λουλούδα καὶ τὰ εὑρεθέντα μίγματα, σᾶς ἐβεβαίωσαν ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ταυτότης μεταξὺ τῶν οὐσιῶν ἐξ ὧν σύγκεινται τὰ εὑρεθέντα μίγματα, καὶ τῶν οὐσιῶν τὰς ὁποίας ὁ Λουλούδας κατὰ τὴν κατάθεσίν του μετεχειρίζετο πρὸς σύνθεσιν τοῦ κράματος δι' οὗ κατεσκεύαζε τὰ κίβδηλα νομίσματα.

"Ἀπέναντι τοιαύτης σαφοῦς καὶ καθαρᾶς βεβαιώσεως τῶν Κυρίων πραγματογνωμόνων, εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τὸν Κ. εἰσαγγελέα νὰ ἐμμένῃ καὶ νὰ διισχυρίζεται ὅτι τὰ εὑρεθέντα μίγματα εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Λουλούδα, καὶ νὰ στηρίζῃ ἐπ' αὐτῶν τὴν περὶ κιβδηλοποιιας κα-

" Περὶ τῆς μεθόδου τῆς διαλύσεώς αὐτῶν δὲν θέλω νὰ ἐπιμείνω· δέχομαι χάριν τῆς κατηγορίας ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ κατορθωθῇ, καὶ περιορίζομαι εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν μηχανῶν, διὰ τῶν ὁποίων, κατὰ τὴν κατάθεσίν του καὶ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς κατηγορίας, κατηρτύσθησαν τὰ κίβδηλα νομίσματα.

" Τὸ εἰς ῥευστὴν κατάστασιν μέταλλον, λέγει ὁ Λουλούδας, ἔχυνεν ἐντὸς σωλήνων πηλίνων ἐξ ὧν ἐξήρχοντο λάμαι, τὸ πάχος τῶν ὁποίων ἦτον ὅμοιον μὲ τὸ τοῦ ταλλήρου.

" Εὐτυχῶς, Κ. ἔνορκοι, ἡ ἀνάκρισις ἀκουσίως μᾶς χορηγεῖ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ψεύδους. Ἰδοὺ οἱ σωλῆνες τοὺς ὁποίους μετεχειρίζετο· ἰδοὺ οἱ σωλῆνες οἱ προσαγόμενοι παρὰ τοῦ Κ. Εἰσαγγελέως πρὸς βεβαίωσιν τῆς καταθέσεως τοῦ Λουλούδα καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς· οἱ πήλινοι οὗτοι σωλῆνες, παρατηρεῖτε, εἶναι κυκλοειδεῖς, καὶ τὸ ἐντὸς αὐτῶν χυνόμενον ῥευστὸν λαμβάνει ῥαβδωτὸν σχῆμα, ὅμοιον μὲ τὸ σχῆμα τοῦ σωλῆνος· ὥστε εἶναι φυσικῶς ἀδύνατον νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῶν ῥαβδωτῶν τούτων σωλήνων πέταλον ἔχον σχῆμα ταλλήρου. Μόνη ἡ ἀπόδειξις αὐτὴ ἀρκεῖ νὰ πείσῃ τὸν χυδαιέστερον ἄνθρωπον ὅτι ὁ Λουλούδας ἐψεύδετο, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ὁ Κ. Εἰσαγγελεὺς ἐπιμένει εἰς τὴν κατηγορίαν, ὑποστηρίζων ὅτι διὰ τῶν σωλήνων τούτων κατεσκεύαζεν ὁ Λουλούδας λάμας ἐχούσας τὸ σχῆμα τοῦ ταλλήρου.

" Πρὸς παρηγορίαν τοῦ Κ. Εἰσαγγελέως, χαρίζομεν τὸ σχῆμα τῶν σωλήνων, δεχόμεθα, πρὸς χάριν τῆς κατηγορίας, ὅτι ὁ Λουλούδας ἐδύνατο, ἐναντίον τῶν νόμων τῆς φύσεως, νὰ ἐξάξῃ ἐκ τῶν ῥαβδωτῶν σωλήνων πέταλον ἔχον πλάτος καὶ σχῆμα ταλλήρου, καὶ ἐρωτῶμεν τὸν Κ. Εἰσαγγελέα, ἐκ τῶν ῥαβδωτῶν αὐτῶν σωλήνων ἐδύνατο νὰ ἐξαχθῇ πέταλον κατάλληλον πρὸς ἐκτύπωσιν νομίσματος;

" Δὲν θέλομεν ν' ἀπαντήσωμεν ἡμεῖς, δὲν ἀναφέρομεν ἰδικάς μας ἰδέας, ἐπαναλαμβάνομεν κατὰ λέξιν τὰ παρὰ τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας, τῶν προσκληθέντων παρὰ τοῦ Κ. Εἰσαγγελέως, τῶν ἀξιοτίμων Κυρίων Λάνδερερ καὶ Καρβούνη· ἀμφότεροι κατέθεσαν ἐνώπιόν σας ὅτι:

" Διὰ πηλίνων σωλήνων εἶναι φυσικῶς ἀδύνατον
" νὰ ἐξέλθῃ πέταλον ἔχον τὴν στιλπνότητα καὶ τὸ
" ἰσοπαχὲς τοῦ νομίσματος· διότι ὁ πήλινος σωλὴν
" ἔχει πόρους, καὶ τὸ ῥευστὸν μέταλλον χυνόμενον
" ἐντὸς αὐτοῦ ἐκτυποῦται με ὅλους τοὺς πόρους τοῦ
" σωλῆνος, καὶ τὸ ἐξαγόμενον πέταλον ἔχει ἀνω-
" μαλίας, καὶ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἐκ-
" τύπωσιν νομίσματος· καὶ εἰς αὐτὰ τὰ νομισματο-
" κοπεῖα, ὅπου ὑπάρχουν διάφοροι μηχαναὶ καὶ
" τρόποι πρὸς διάλυσιν τῶν μετάλλων καὶ τὴν κα-
" τασκευὴν τῶν πετάλων, τὰ πέταλα ἔχουσι τοι-
" αύτας μικροτέρας ἀνωμαλίας, ὥστε δὲν δύνανται
" νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ἐκτύπωσιν νομίσματος,
" ἐὰν προηγουμένως δὲν διέλθωσι διὰ τοῦ ἐκπετα-
" λιστηρίου (Laminoir), τὸ ὁποῖον διὰ τῆς μεγάλης
" θλίψεως ἐξομαλύνει ὅλας τὰς ἀνωμαλίας, ἰσοπε-
" δόνει, οὕτως εἰπεῖν, τὸ πέταλον, καὶ δίδει εἰς
" αὐτὸ τὴν στιλπνότητα τοῦ νομίσματος. Δὲν εἶναι
" προσέτι δυνατὸν διὰ τῶν πηλίνων σωλήνων νὰ
" ἐξέλθωσι πέταλα ἰσοπαχῆ καὶ κατάλληλα εἰς
" κατασκευὴν νομίσματος, διότι ἅμα χυθῇ τὸ ῥευ-
" στὸν ἐντὸς τοῦ πηλίνου σωλῆνος ψυχραίνεται,
" πρὶν εἰσέτι φθάσῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ σωλῆνος, καὶ
" ἐπομένως ἡ διαφορὰ τοῦ πάχους μεταξὺ τῶν δια-
" φόρων μερῶν τοῦ πετάλου θὰ ἦναι ἐπαισθητή,
" ὥστε φρονοῦμεν ὅτι διὰ τοῦ τρόπου, τὸν ὁποῖον
" περιγράφει ὁ Λουλούδας, ἦτον ἀδύνατον νὰ κατε-
" σκεύασαν νομίσματα."

" Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ὁ Κύριος Εἰσαγγελεὺς ἐπιμένει, Κ. ἔνορκοι, ὅτι ὁ Λουλούδας κατεσκεύασε διὰ τοῦ τρόπου τούτου νομίσματα, καὶ ὅτι ὁ Κ. Ξένος εἶναι κιβδηλοποιός.

" Ἂς προβῶμεν, Κύριοι ἔνορκοι, εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ τῶν ἑτέρων δύω μηχανῶν τοῦ Λουλούδα.

" Ἐκτυποῦσα, λέγει ὁ Λουλούδας εἰς τὴν κατά-
" θεσίν του, εἰς τὰς σφραγίδας μὲ μίαν βαρειὰν
" ὀκτὼ ἕως ἐννέα ὀκάδων."

" Δὲν ἠξιώθη ἡ ἀνάκρισις νὰ εὕρῃ τὰς σφραγίδας, δὲν ἠξιώθη νὰ εὕρῃ τὴν βαρειὰν τῶν 8 ἢ 9 ὀκάδων διὰ νὰ τὰς προσάξῃ ἐνώπιόν σας καὶ φέρῃ οὕτω τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐγκλήματος. Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀναπληροῦντες ἡμεῖς ἐν μέρει, προσάγομεν βαρειὰν ἓξ μόνον ὀκάδων, τὴν ὁποίαν βλέπετε. Ταύτην ἐξητήσαμεν ἀπό τινα σιδηρουργόν, καὶ τὴν προσάγομεν, ἵνα κρίνητε, ἐὰν ἦναι δυνατὸν δι' αὐτῆς καὶ μόνης νὰ ἐκτυπωθῶσι νομίσματα.

" Δὲν ἔχετε ἀνάγκην, Κ. ἔνορκοι, ἐπιστημονικῶν γνώσεων διὰ νὰ κρίνητε ὅτι εἷς καὶ μόνος ἄνθρωπος καὶ ἡρακλείους ἐὰν ἔχῃ δυνάμεις, ἀδύνατον νὰ ἐκτυπώσῃ εἰς διάστημα 15 ἡμερῶν 3,040 τάλληρα.

" Καὶ ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ταύτην μηχανὴν τοῦ Λουλούδα, θέλομεν ἐπαναλάβει τὰ παρὰ τῶν Κ. πραγματογνωμόνων λεχθέντα, μὴ θέλοντες νὰ προσθέσωμεν οὐδεμίαν ἰδικήν μας ἰδέαν, ἀπέναντι τῆς καθαρᾶς καὶ σαφοῦς καταθέσεως τῶν Κ. Καρβούνη καὶ Λάνδερερ, οἵτινες ἂν καὶ προσκληθέντες παρὰ τῆς κατηγορίας, σᾶς ἐξέθεσαν εὐσυνειδότως ὡς τίμιοι συμπολῖταί μας τὴν πεποίθησίν των.

Εὐγενέστατε!

Ἔλαβον τὴν ἀπὸ τὰς 4 τοῦ αὐτοῦ εὐγενικήν ἐπιστολήν σας, κατὰ τὴν ὁποίαν μὲ λέγετε νὰ παραλάβω τὴν τιμὴν τῶν μισθραλίων, ὁπού παρέλαβεν ἡ προδεσποινία, καὶ τὰ [illegible] αὐτὰ 400: τάλ: εἰς τὸ πλοῖον τοῦ κυρίου Φωτ: Τὴν μὲν τιμὴν λοιπὸν τῶν μισθραλίων θέλω φροντίσει νὰ παραλάβω, καὶ ἀμεριμνᾶτε περὶ τούτου. Τὰ ἴσια γνώριζε ποιοτόλος εἶναι νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ 50: τάλ: τὸ ἀπὸ, τὰ δὲ 400: ταλ:, ὅλα καὶ ὅσα ἄλλα, καθὼς καὶ ἡ εὐγενία σας, ἐξόδευσεν εἰς πλοῖα εἰς τὴν τότε ἀπετραλάσιαν [illegible], τότε θέλετε τὰ λάβη καὶ ἡ εὐγενία σας. ἄλλην μίαν ἐπιστολὴν παρεπλός ταύτης, εἰς τὴν ὁποίαν ἤθελε ἀποκρίνομαι, δὲν ἔλαβον. ἐν τοσούτῳ εὐχόμενος σας ὑγείαν ἀπὸ Θεοῦ, καὶ ἀπαράλλακτα ὡς ἐμοὶ καὶ φίλῳ.

ὕδρα τῇ 11 Δεκεμβρίου 1824.

[illegible]
[illegible] κουντουριώτης.

— Ἄπειρον μοῦ εὐχαρίστησιν ἔδωκε τὴν σήμερον ἐπιστολή σας τῆς 20. τοῦ ἐνεστῶτος, γε-
νόμενον ὅμως διὰ τοῦ [illegible] ἀναχωρήσεως ἀπὸ Ἰανουαρίου τὴν ἐπιστολὴν τοῦ
Διοικητοῦ, καὶ τὸν ἐπίλογόν μου, διότι ἐν αὐτῷ γίνεται μεγαλητέρα ἀγνωσία καὶ
δυσκολία εἰς τὴν [illegible] τοῦ δικαίου, καὶ διότι μόλις [illegible] συνεχίζοντα Ποσο-
θῶν ἀνεξαρτήτων, ἔγραψα σοὶ ἡμερῶν τοῖς Κυρίοις Χορδίλα καὶ [illegible], [illegible]
[illegible] τὰ γράμματα ὅλα εἰς τὴν ἐπιστολήν μου πρὸς τὸν ἐπίτροπόν μου.

Ἐπέγραψα ὅμως μαθὼν ὅτι ὁ Κύριος [illegible] ἔφθασεν εἰς Μασσαλίαν, ὅθεν ἔμελλε νὰ ἀνα-
χωρήσῃ τὴν 30. τοῦ ἐρχομένου Μαΐου. Εἴθε νὰ μοὶ ἀνέβαλλε τὸν καιρόν,
καὶ ἡ θεία Πρόνοια νὰ τὸ εὐοδώσῃ ἐν συντόμῳ διὰ νὰ [illegible] τὸν καιρὸν
αἱ μεγάλαι ἀνάγκαι τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Τὴν [illegible] ἀνδρικώτατα ἀναγινώσκω, Κύριε, τῆς πατριωτικῆς [illegible]
σας [illegible] νὰ κάμω καὶ νέας συνεισφορὰς διὰ νὰ [illegible] τὴν Πατρίδα ἀπὸ
τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον, καὶ νὰ μοὶ χαρίσῃ τὴν εὐτυχίαν μας εἰς τὴν
ὥραν καθ' ἣν ἐτοιμάζεται ἡ ἕνωσις καὶ ὅλος ὁ πολιτισμένος Κόσμος νὰ τὴν
ἀναγνωρίσῃ. Σᾶς ἀγγέλλω ὅτι ὁ ἀδελφός μου [illegible] σᾶς εὐχαριστῶ ὅτι
καὶ ἐγὼ καὶ οἱ λοιποὶ [illegible] μου [illegible] τέλος [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible], καὶ ὅλος ἡ [illegible] μου [illegible] μας [illegible], ἡ δὲ ἄλλη
ἐποχή [illegible] ἄγριον ἢ τὴν [illegible] ἀγῶνας.

Κύριε! ἡ [illegible] ἔχει καλὰ τὸ [illegible] ἀνάγνωσιν ἀπὸ τὰς ἐνδείξεις σας. ἐγὼ δὲ καὶ
ἀπ' ἀρχῆς [illegible] καὶ τώρα μᾶλλον βεβαιωμένος διὰ τοῦ [illegible]
[illegible] σας δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι [illegible] ἔχει [illegible] μόλου αὐτὸν [illegible]
[illegible]

Εὐγενέστατε κύριε Ε. Ξένε.

Ἔλαβον τὴν ἀπὸ τὰς 3 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εὐγενικήν ἐπιστολήν σας καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔγνων. Γνωρίζων τὸ εὐγενὲς τοῦ χαρακτῆρος σας, τὸν ὑπὲρ πατρίδος ζῆλον σας καὶ τὰ λοιπὰ ἐνάρετα προτερήματα σας, καὶ χαιρόμενος εἰς αὐτά, μετὰ πάσης μου χαρᾶς ἤθελον ἐκπληρώσει τὰ εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιστολὴν περιλαμβανόμενα αἰτήματά σας, ἂν ἐξήρτατο μόνον ἀπὸ ἐμέ.

Τὰ μὲν συμφωνηθέντα, κύριε, ἔγινε κοινὴ τῶν προκρίτων ἀπόφασις νὰ πληρωθῶσι πρὸς 55 παρ: τὴν ὀκ:, καὶ εἰς προθεσμίαν τριῶν μηνῶν, τὰ δὲ καταναλωθέντα εἰς τὸ ὁποῖον τὸ κυρίου Φόντα 400: ταλλ: θέλουν πληρωθῆ, ὅταν ἀποφασισθῶσι καὶ ὅσοι ἄλλοι κατέβαλον εἰς ἑτοιμασίαν ~~...~~ καραβίων εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν κατεβάλατε καὶ ἡ εὐγενία σας, κατὰ τὸ εἰς χεῖράς σας ἀποδεικτικὸν τῆς ἐνταῦθα κοινότητος. Σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ μένω.

Ὕδρα τὴν 7 Σεπτεμβρίου 1824.

φίλος εἰλικρινὴς ἀδελφός,
Γεώργιος Κουντουριώτης.

Ἀρ. 60.

Ἡ Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κύριον [illegible]

Πολλάκις ἐφάνη χρήσιμος [illegible]
[illegible] ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον
εἰς τὴν βοήθειαν αὐτῆς. Ὅθεν, καὶ ἡ
[illegible] Διοίκησις τῆς Πατρίδος, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Βασίλη, καὶ [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible]—

Ἐν Κρανιδίῳ τῇ 28: Φεβρουαρίου: 1824.

Ὁ Πρόεδρος
Γεώργιος Κουντουριώτης
Παναγιώτης Μπότασης
Ἰωάννης Κωλέττης
Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης

Ὁ Προσωρινὸς [illegible]
[illegible]

“ Φρονῶ, Κ. ἔνορκοι, ὅτι ὁ Λουλούδας ἐνόμιζεν ὅτι ἐδύνατο νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ σχέδιόν του, καὶ συνεργείᾳ ἄλλων νὰ κατορθώσῃ τὴν κατασκευὴν κιβδήλων νομισμάτων ἀπατῶν τὸν Κ. Ξένον, καὶ ἐργαζόμενος ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν του πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον· ἀλλ' αἱ γνώσεις του φαίνεται ὅτι δὲν ἦσαν ἱκαναί, καὶ τὰ μέσα ἐλλειπῆ, διότι, ὅπως ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀνακρίσεως, ὁ Κ. Ξένος λαβὼν ὑπονοίας κατ' αὐτοῦ διὰ τὰς σχέσεις του μὲ τὸν Γιαννακὸν ὕποπτον ἐπὶ κιβδηλείᾳ, τὸν ἀπηγόρευσε τὰς σχέσεις ταύτας, καὶ ἔγραψεν εἰς τὸν Κ. Λάνδερερ νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Λουλούδα ὅτι ἡ διαγωγὴ τοῦ υἱοῦ της εἶναι ὕποπτος. Τοῦτο δὲ σᾶς ἐβεβαίωσε καὶ ὁ Κ. Λάνδερερ καὶ ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐν τῃ δικογραφίᾳ ἐπιστολῶν αὐτοῦ. Ὁ Κ. Ξένος ὤφειλε ν' ἀποβάλῃ ἀμέσως ἐκ τοῦ πλησίον του τὸν Λουλούδαν, ἀλλὰ δυστυχῶς εἶχεν ἐκτεθῆ εἰς δαπάνας, καὶ ἐπροσπάθει ν' ἀσφαλίσῃ τὰ προκαταβληθέντα.

“ Ἀλλ' ἡ κατηγορία, Κ. ἔνορκοι, καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ῥεσσὶτ-Πασσᾶ θέτει εἰς ἀμφιβολίαν, πιστεύουσα ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐπροχρονολογήθη, καὶ ὅτι ἐγένετο ἐν γνώσει πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ Κ. Ξένου. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, πιστεύει ὅτι συνώμωσαν ὅλοι καὶ αὐτὸς τῆς Τουρκίας ὁ Πρωθυπουργὸς κατ' αὐτῆς, καὶ τοῦ ἥρωός της Λουλούδα, διότι δὲν παρεδώκαμεν αὐτὴν ἀμέσως εἰς τὴν ἀνάκρισιν· ἀλλ' ἐλησμόνησεν ἡ κατηγορία ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀπετείνετο οὐχὶ πρὸς τὸν Κ. Ξένον, ἀλλὰ πρὸς τὸν Κ. Παλαιολόγον, ὅστις σεβασμοῦ χάριν πρὸς τὸν Ῥεσσὶτ-Πασᾶν, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκθέσῃ τὸ ὄνομά του εἰς ποινικὴν ὑπόθεσιν; Ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ Κ. Ξένος ἔδειξε τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀναλύσεως ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνάκρισίν του πρὸς τὸν Κ. Ἀγκωνάκην, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν ν' ἀναφέρῃ περὶ τούτου πρὸς τὸν Κ. Ἄννινον, ὅπως βεβαιοῦται παρὰ τοῦ ἐπισυνημμένου πιστοποιητικοῦ τοῦ Κ. Ἀγκωνάκη (Ἀναγ. τὸ πιστοποιητικὸν τοῦ Ἀγκωνάκη τῆς 22 ἰουνίου (10 ἰουλίου) 1856.

“ Ὅσην ἀγάπην καὶ ἂν ἔχῃ ἡ κατηγορία πρὸς τὸν ἥρωα αὐτῆς τὸν Λουλούδαν, ὅσον σέβας καὶ ὑπόληψιν καὶ ἂν ἔχῃ πρὸς αὐτὸν, ἔπρεπε νὰ συσταλῇ θέττουσα εἰς ἀμφιβολίαν ἐπιστολὴν ἀναμφισβήτητον προσώπου διακεκριμένου καὶ ὑψηλὴν κοινωνικὴν θέσιν κατέχοντος. Ἐλπίζω ὅτι οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν συμμερίζεται τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ὑπολήψεως τῆς κατηγορίας πρὸς τὸν Λουλούδαν· οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν πιστεύει ὅτι ὁ Ῥεσσὶτ-Πασσᾶς ἐπροχρονολόγησε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἵνα προσβάλῃ τὴν ὑπόληψιν καὶ ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἥρωος τῆς κατηγορίας.

“ Ἡ κατηγορία ἀπελπισθεῖσα κατέφυγεν εἰς ἰσχυρισμούς τινας γελοίους καὶ ἀβασίμους, τοὺς ὁποίους ἐν συντόμῳ θέλομεν διέλθει.

“ Ἰσχυρίσθη, κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ Λουλούδα, ὅτι πολλάκις ὁ μέγας οὗτος τεχνίτης εἰργάσθη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κ. Ξένου καὶ μάλιστα ἐν ἡμέρᾳ συνεδριάσεως τοῦ προξενικοῦ δικαστηρίου, εἰς διάλυσιν τῶν μιγμάτων καὶ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν νομισμάτων, καὶ ὅτι ὁ Κ. Ξένος ἐγκαταλείπων τὴν ἕδραν τοῦ δικαστοῦ, μετέβαινεν εἰς τὸ ἀπέναντι δωμάτιον ἔνθα οὗτος εἰργάζετο, ἵνα παρατηρῇ τὴν ἐργασίαν του. Πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἰσχυρισμῶν τούτων δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ἐπιστημονικῶν γνώσεων οὐδ' ἀποδείξεων, ἐπικαλοῦμαι τὴν πεῖράν σας καὶ τὸν κοινὸν νοῦν πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ψεύδους τούτου.

“ Πιστεύετε, Κ. ἔνορκοι, ὅτι ἐντὸς οἰκίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπάρχει οἰκογένεια, ὑπάρχουν ὑπηρέται καὶ ὑπηρέτριαι, ἐντὸς οἰκίας προξένου ἐν τῇ Τουρκίᾳ, ὅπου πλῆθος ὑπηκόων ἐχόντων ὑποθέσεις συχνάζουν, ἐντὸς οἰκογενείας ἐχούσης σχέσεις καὶ δεχομένης ξένους, ἐν ὥρᾳ συνεδριάσεως δικαστηρίου, καθ' ἣν ὑπάρχουν τοὐλάχιστον δύω ξένοι δικασταὶ, καὶ ὁ τὸ δικαστήριον προεδρεύων πρόξενος, ὁ γραμματεὺς, ὁ κλητὴρ, οἱ διάδικοι, οἱ δικηγόροι αὐτῶν, νὰ ἀναλύωνται μέταλλα εἰς τὸ ἀπέναντι τῆς συνεδριάσεως δωμάτιον χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀποφορὰ καὶ καπνὸς, νὰ ἐκτυπόνωνται νομίσματα, χωρὶς ν' ἀκούωνται κρότοι; εἶναι γελοῖον καὶ λυπηρὸν συγχρόνως νὰ καταφεύγῃ ὁ Κ. εἰσαγγελεὺς εἰς τοιαῦτα ἐπιχειρήματα πρὸς ὑποστήριξιν κατηγορίας.

“ Προβαίνουσα ἡ κατηγορία ἰσχυρίζεται ὅτι, κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ Λουλούδα, τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου τελευταίαν τῆς ἐργασίας ἡμέραν, κατεσκεύασε μόνον 90 τάλληρα, διότι ἕνεκα τῆς ἑορτῆς ὁ Κ. Ξένος μετέβη εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἵνα ψαλῇ ἡ δοξολογία καὶ μετὰ τὴν τελετὴν ἤρξατο τῆς ἐργασίας. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων, τὰς ὁποίας σᾶς ὑπέβαλον, ἀποδεικνύεται τὸ ψεῦδος τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου τῆς κατηγορίας, ἀλλ' εὐτυχῶς ἔχομεν ἄλλην ἀπόδειξιν βεβαιοτέραν· ὁ Λουλούδας ἰσχυρίζεται ὅτι ἕνεκα τῆς ἑορτῆς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐργασθῇ ἀπὸ τῆς πρωΐας, διότι ὁ Κ. Ξένος μετέβη εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἵνα ψαλῇ ἡ δοξολογία διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου.

“ Ἀκούσατε, κύριοι ἔνορκοι, πιστοποιητικὸν τοῦ πρὸ πολλῶν ἐτῶν γραμματέως τοῦ ἐν Σμύρνῃ προξενείου Κ. Ἀγκωνάκη, βεβαιοῦντος ὅτι οὐδέποτε ἔγεινεν ἐπίσημος ἑορτὴ διὰ τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῆς τρίτης Σεπτεμβρίου, οὐδὲ δοξολογία καὶ ἑπομένως οὐδὲ τὴν 3 Σεπτεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους 1855 (ἀναγ. τὸ πιστοποητικὸν ἐν τῇ σελ. 187.)

17.

Η Διοικητική Επιτροπή της Ελλάδος

Δηλοποιεί:

α'. Ότι διά κατεπειγούσας καί απαραιτήτους ανάγκας του έθνους έλαβεν ή Διοίκησις παρά των ευγενεστάτων κυρίων, Δημητρίου Τσαμαδού γρόσια χιλιάδας τεσσαράκοντα, Αρ. Γρ. 40000, Εμμανουήλ Ξένου γρόσια χιλιάδας πεντήκοντα, Αρ. Γρ. 50000, καί Παναγιώτου Δ. Δημητρακοπούλου γρόσια χιλιάδας δέκα, Αρ. Γρ. 10000, εις τάλληρα δίστηλα μεγάλα, λογαριαζόμενα προς γρόσια δέκα έξ. —

β'. Υπόσχεται δέ ή Διοίκησις εις διορίαν τεσσαράκοντα μιας ημερών από της σήμερον να πληρώση εις μεν τον κύριον Τσαμαδού γρόσια χιλιάδας εκατόν τέσσαρας, Αρ. 104000, (δηλαδή τα μεν γρόσια χιλιάδας τεσσαράκοντα, δι' απόδοσιν του άνω ρηθέντος εις τάλληρα, λογαριαζόμενα προς γρόσια δέκα το τάλληρον, τα δέ λοιπά γρόσια χιλιάδας εξήκοντα τέσσαρας, Αρ. 64000, εις γρόσια, εννοούμενα διότι έχει να λάβη διά μουρτάτα καί άλλα) εις δέ τον κύριον Ξένον γρόσια χιλιάδας εκατόν τριάντα, Αρ. 130000, (δηλαδή τα μεν γρόσια χιλιάδας πεντήκοντα, Αρ. 50000, δι' απόδοσιν του άνω ρηθέντος εις τάλληρα, λογαριαζόμενα προς γρόσια δέκα το τάλληρον, τα δέ λοιπά γρόσια χιλιάδας ογδοήκοντα, Αρ. 80000, εις γρόσια, εννοούμενα διότι άλλα έχει να λάβη) εις δέ τον κύριον Δημητρακόπουλον γρόσια χιλιάδας εικοσιέξ, Αρ. 26000, (δηλαδή τα μεν γρόσια χιλιάδας δέκα, Αρ. 10000, δι' απόδοσιν του άνω ρηθέντος εις τάλληρα, λογαριαζόμενα προς γρόσια δέκα το τάλληρον, τα δέ λοιπά γρόσια χιλιάδας δεκαέξ εις γρόσια, εννοούμενα διότι άλλα έχει να λάβη). —

Διά ασφάλειαν δέ του άνω ρηθέντος χρέους δίδει ή Διοίκησις εις τους κυρίους Τσαμαδόν, Ξένον καί Δημητρακόπουλον υποθήκην τας εθνικάς προσόδους του 1827, όλων των νήσων [illegible], Νάξου, Άνδρου, Πάρου καί [illegible], [illegible]

"Ἡ βεβαίωσις αὕτη τοῦ Λουλούδα, ὅτι τὴν 3 Σεπτεμβρίου ἦτον ἡ τελευταία τῆς ἐργασίας του ἡμέρα, μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἄλλου ἐπιχειρήματος, τὸ ὁποῖον κυρίως ὑπάγεται εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὑπερασπίσεως, τουτέστιν, τὴν ἀπόδειξιν τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ ἐγκλήματος, καὶ τὸ ὁποῖον παρελείψαμεν καὶ ἤδη πρέπει νὰ τὸ ἐξετάσωμεν.

"Ὁ Λουλούδας ἰσχυρίζεται ὅτι ἔκοψε 3040 τάλληρα τουρκικά, ἰσπανικὰ καὶ γερμανικά· προσδιορίζει δὲ εὐτυχῶς τὸν χρόνον τὸν δαπανηθέντα εἰς τὴν κατασκευήν, διότι, λέγει ὅτι ἤρχισε τὴν κατασκευὴν ἀφ' οὗ ἔφθασε τὸ νίκελον ἐκ Τεργέστης, ἔπαυσεν ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας, καθ' ἃς ὁ Κ. Πάκμωρ διέμεινεν ἐν Σμύρνῃ, καὶ ἐπανέλαβε μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του καὶ ἐτελείωσε τὴν 3 Σεπτεμβρίου ὅτε κατεσκεύασε τὰ 90 τελευταῖα τάλληρα.

"Ἔχομεν λοιπὸν τὰς δύο ἐποχὰς τῆς ἐνάρξεως καὶ τῆς λήξεως τῆς ἐργασίας.

"Πότε δὲ ἔφθασαν τὰ μίγματα; ἔχομεν εὐτυχῶς τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἀποστολῆς τῶν μιγμάτων, δι' ἧς πέμπεται καὶ φορτωτικὴ ἔχουσα τὴν σφραγίδα τοῦ ταχυδρομείου Τεργέστης καὶ Σμύρνης, καὶ ἑπομένως ἀπόδειξιν ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἔφθασεν ἐν Σμύρνῃ τὴν 10 Αὐγούστου.

"Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπεβιβάσθη ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου τὸ νίκελον, καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἤρξατο ἡ ἐργασία· ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἤτοι ἀπὸ τῆς 10 Αὐγούστου μέχρι τῆς 3 Σεπτεμβρίου εἰσὶν ἡμέραι 24· ἐὰν ἀφαιρέσωμεν τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ὁ Κ. Πάκμωρ διέμεινεν ἐν Σμύρνῃ, καὶ κατὰ τὰς ὁποίας, κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ Λουλούδα, ἔπαυσεν ἡ ἐργασία, οὗτος εἰργάσθη ἡμέρας 15 ἢ 16· ἂν ἀφαιρέσωμεν καὶ τὰς κυριακὰς καὶ τὰς ἑορτὰς μένουν ἐργάσιμοι ἡμέραι 12. Ἐντὸς λοιπὸν 12 ἡμερῶν κατεσκεύασε 3040 τάλληρα.

"Πιστεύετε τοῦτο, Κ. ἔνορκοι; ὁ ἁρμοδιώτερος ὅλων ἡμῶν, ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἑλλην: Νομισματοκοπείου, ὁ Κ. Καρβούνης μὲ ἀγανάκτησιν κατέθεσεν ὅτι εἶναι ἀδύνατον τὸ τοιοῦτον, προσθέσας, ὡς καὶ ὁ Κύριος Λάνδερερ, ὅτι ἂν ταῦτα ἦναι ἀληθῆ, καλῶς πράττει ἡ Κυβέρνησις νὰ παύσῃ τὴν κατὰ τοῦ Λουλούδα καταδίωξιν, νὰ τὸν βραβεύσῃ καὶ νὰ τὸν προσκαλέσῃ ὡς διευθυντὴν τοῦ Νομισματοκοπείου της.

"Ἂν ὁ Λουλούδας ἔχῃ τὴν ἱκανότητα ἄνευ μηχανῶν μὲ μίαν βαρειὰν καὶ μὲ μίαν μηχανὴν τοῦ φαρμακείου, δι' ἧς κατασκευάζονται τὰ καταπότια, νὰ κόψῃ εἰς 15 ἡμέρας 3040 τάλληρα, κακῶς πράττει νὰ μὴν ἀποτανθῇ εἰς Εὐρωπαϊκὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ ζητήσῃ βραβεῖον, ἀπαλλάττων αὐτὴν τῶν μεγάλων δαπανῶν τῶν καταβαλλομένων διὰ τὴν ἀγορὰν μηχανῶν καὶ τὴν κατασκευὴν νομισμάτων.

"Ἡ ἀγανάκτησις μὲ τὴν ὁποίαν ἀπέκρουσεν ὁ Κ. Καρβούνης τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτόν, δικαιολογεῖ τὴν πρὸς τὸ συμβούλιον τῶν ἐφετῶν πρότασίν μας, τὴν ὁποίαν σᾶς ἀνεγνώσαμεν, δι' ἧς ἐξητήσαμεν νὰ προσδιορισθῇ παρ' ἐμπείρων ἀνδρῶν ὁ χρόνος ὁ ἀπαιτούμενος διὰ τὴν κατασκευὴν τοσούτου ποσοῦ νομισμάτων. Ἀλλ' ἀπέναντι ὅλων αὐτῶν τῶν ἀποδείξεων ὁ Κ. εἰσαγγελεὺς ἐπιμένει εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς μας καὶ εὑρίσκει ταύτην εἰς τὴν πρὸς τὸν Κύριον Λάνδερερ ἐπιστολήν μας σταλεῖσαν δι' ἑνὸς Καλλιγᾶ, γνωστοῦ κιβδηλοποιοῦ (καγχασμοί).

"Εἶναι ἀληθές, κύριοι ἔνορκοι, ὅτι ὁ Κ. Ξένος ἔγραψεν εἰς τὸν Κ. Λάνδερερ, καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ νίκελον καὶ ἄλλας τινὰς οὐσίας, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ Κ. Λάνδερερ ἐχρησίμευον τινὲς ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν ἀγγειοπλαστικήν, καὶ ἄλλαι ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσουν διὰ κατασκευὴν νομισμάτων.

"Ὁ Κ. Ξένος ἔγραψε πρὸς τὸν Κ. Λάνδερερ κατὰ παραγγελίαν τοῦ Λουλούδα περὶ τῆς προβλέψεως τῶν ἀντικειμένων τούτων κατὰ πεποίθησιν ὅτι αἱ οὐσίαι αὗται ἔμελλον νὰ χρησιμεύσουν διὰ τὴν ἀγγειοπλαστικὴν καὶ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ἀργύρου.

"Εἰς τὴν ἀπάτην ταύτην εὑρισκόμενος, ἀπετάνθη πρὸς τὸν Κ. Λάνδερερ ἀποστείλας πρὸς αὐτὸν τὴν σημείωσιν τοῦ Λουλούδα· ἄλλως ἂν ὁ Κ. Ξένος ἐγνώριζεν ὅτι τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἐχρησίμευον διὰ τὴν κιβδηλείαν, ἤθελ' ἦτο βλὰξ νὰ ἀποτανθῇ καὶ ζητήσῃ ταῦτα παρὰ τοῦ Κ. Λάνδερερ δυναμένου νὰ κρίνῃ περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν, καὶ δυναμένου ὡς ἐκ τῶν σχέσεών του νὰ λάβῃ ὑπονοίας καὶ διαδώσῃ ταύτας πρὸς βλάβην τοῦ Κ. Ξένου.

"Ἂν ὁ Κ. Ξένος ἦτον ἔνοχος, δὲν ἤθελεν ἀποτανθῇ πρὸς τὸν Κ. Λάνδερερ δυνάμενον ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐνοχήν του, ἀλλ' ἤθελε κρυφίως καὶ μὲ πολλὴν προφύλαξιν προμηθευθῇ διὰ τῶν οἰκείων του τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸν ἐγκληματικὸν σκοπὸν ἀντικείμενα. Ἀθῶος ὅμως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ὑπόπτου χρήσεως αὐτῶν, ἀπετάνθη πρὸς τὸν Κ. Λάνδερερ ζητῶν τα· ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι ἐν Ἀθήναις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προμηθευθῇ τὰ ζητούμενα ἀντικείμενα, ἀπετάνθη εἰς Τεργέστην. "Ἀλλ' ἐδέχθητε, κράζει ὁ " εἰσαγγελεύς, τὸν κιβδηλοποιὸν Καλλιγᾶν εἰς τὴν " οἰκίαν σας, ἀπεστείλατε αὐτὸν ἐν Ἀθήναις μὲ ἐπι" στολὴν πρὸς τὸν Λάνδερερ ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ τὰ " μίγματα, καὶ ἐγράψετε πρὸς τὸν ἐνταῦθα ἐπίτρο" πόν σας νὰ πληρώσῃ δι' ἔξοδα εἰς τὸν Καλλιγᾶν " δραχμὰς ἑκατόν."

"Τὸν Καλλιγᾶν ἐδέχθη, ἀπαντᾷ ὁ Κ. Ξένος, ὡς φίλον τοῦ Λουλούδα συστηθέντα παρ' αὐτοῦ, ὡς ἄνθρωπον ἐμπιστοσύνης καὶ κατάλληλον διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν Λουλούδαν εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ἀργύρου.

"Ὁ Κ. Ξένος πρὸ πολλῶν ἐτῶν διαμένων ἐν Σμύρνῃ, δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ γνωρίζῃ ποῖοι ἦσαν οἱ ἐν Ἑλλάδι καταδικασθέντες, καὶ διὰ ποίαν πρᾶξιν κατεδικάσθησαν· οὐδὲ τὴν διαγωγὴν ὅλων τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος· τ' ὄνομα Καλλιγᾶς εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὄνομα γνωστῶν ἐντίμων οἰκογενειῶν· ἡ δι' αὐτοῦ τοῦ Καλλιγᾶ ἀποστολὴ τῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Λάνδερερ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Κ. Ξένος ἠγνόει τὸ παρελθὸν τοῦ ἀνθρώπου· ἂν ὁ Κ. Ξένος ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ Καλλιγᾶς εἶχε καταδικασθῇ ἐπὶ κιβδηλείᾳ, δὲν ἤθελεν ἀπροφυλάκτως ἀποστείλει αὐτὸν μὲ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Λάνδερερ· ἂν ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ Καλλιγᾶς ἦτον ἐπιτήδειος κιβδηλοποιὸς, δὲν ἤθελεν ἀφήσει ἐκ τοῦ πλησίον του τὸ πολύτιμον αὐτὸ ὄργανον, καὶ ἤθελε τὸ κρατήσει ἐν Σμύρνῃ, ἵνα εὐκολώτερον πραγματοποιήσῃ τὸν σκοπόν του. Ἀγνοῶν ὅλα ταῦτα, ἐν ἀθωότητι ἔδωκε πρὸς τὸν Καλλιγᾶν τὴν ἐπιστολὴν, ἵνα φέρῃ αὐτὴν πρὸς τὸν Λάνδερερ, καὶ διὰ λογαριασμὸν καὶ κατὰ παραγγελίαν τοῦ Λουλούδα διέταξε νὰ δοθῶσι πρὸς αὐτὸν ἑκατὸν δραχμαί.

"Ἠκούσατε, Κ. ἔνορκοι, ὅτι ὁ Λουλούδας κατὰ τὴν κατάθεσίν του κατεσκεύασε 3040 κίβδηλα τάλληρα. Ἐμάθετε ἐκ τῶν ἐνώπιόν σας ἐκτεθέντων ὅτι ὁ Λουλούδας ἐγίνωσκεν ὅτι ἔμελλε νὰ ἐνεργηθῇ ἀνάκρισις καὶ ἀνυπομόνως ἐπερίμενεν ἐν Σμύρνῃ τὸν Κ. εἰσαγγελέα. Ἐμάθετε ὅτι ἅμα ἔφθασεν ἐν Σμύρνῃ ὁ Κ. Ἄννινος ἐπελήφθη τῆς ἀνακρίσεως, ἀπαντήσας εἰς τὴν ἀποβάθραν τὸν Λουλούδαν, ἀμέσως ἀνέκρινε τὸν Κ. Ξένον, ἐξέτασεν ὅλην τὴν οἰκίαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, κατέσχεν ὅλα αὐτοῦ τὰ ἔγγραφα, καὶ μολοντοῦτο δὲν εὑρέθη οὐδὲ ἓν ἐκ τῶν 3040 ταλλήρων, οὔτε εἰς χεῖρας τοῦ Κ. Ξένου, οὔτε εἰς χεῖρας τοῦ Λουλούδα.

" Τί ἔγεινε τὸ μέγα τοῦτο ποσόν; " Τὰ ἐθέσατε εἰς κυκλοφορίαν," κράζει ὁ εἰσαγγελεὺς, καὶ προπαθεῖ νὰ πείσῃ καὶ ὑμᾶς περὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν κιβδήλων. (καγχασμοὶ καὶ κυματισμός.)

"Πρὶν ἐξετάσωμεν τὰς προσαγομένας περὶ τῆς κυκλοφορίας ἀποδείξεις τῆς κατηγορίας παρατηροῦμεν ὅτι εἶναι ἀπίστευτον ὁ Ξένος μὴ ἔχων ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του εὐκολίαν νὰ θέσῃ εἰς κυκλοφορίαν τοιαύτην ποσότητα, περιοριζόμενος εἰς μόνην τὴν διὰ τὰς οἰκιακάς του ἀνάγκας δαπάνην, ἀδύνατον νὰ θέσῃ εἰς κυκλοφορίαν 3040 τάλληρα ἐντὸς 15 ἡμερῶν, κατὰ τὰς ὁποίας κατεσκεύασεν ὁ Λουλούδας τὰ 3040 χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ μία ἀπόδειξις, εἷς μάρτυς βεβαιῶν ὅτι ἔλαβε παρὰ τοῦ Κ. Ξένου τοιοῦτον νόμισμα, χωρὶς νὰ εὑρεθῇ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἓν μόνον τάλληρον.

" Ἂν πραγματικῶς ὁ Κ. Ξένος ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἔθετεν εἰς κυκλοφορίαν 3040 τάλληρα, ἤθελον εὑρεθῇ οἱ παρ' αὐτοῦ λαβόντες τοιαῦτα νομίσματα, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως ἤθελεν εἶσθαι τοὐλάχιστον ἴχνος τῆς κυκλοφορίας. (εὐφημίαι)

"Ἂς ἐξετάσωμεν ἤδη, κύριοι ἔνορκοι, τὰς προσαγομένας ἀποδείξεις. Ἡ πρώτη τῆς κυκλοφορίας τῶν κιβδήλων ἀπόδειξις εἶναι ἡ κατάθεσις τοῦ γέροντος Γαβριήλ. Κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀνακρίσει κατάθεσίν του, οὗτος ἐργασθεὶς παρὰ τῷ Λουλούδᾳ ἔλαβε τὴν ἀντιμισθίαν του παρὰ τοῦ Κ. Ξένου μεταξὺ ἄλλων καὶ ἓν Τουρκικὸν τάλληρον, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν ἰδέαν του δὲν ἦτο καλόν. Ἀλλ' ἡ κατάθεσις τοῦ Γαβριὴλ ἢ δὲν ἐννοήθη παρὰ τοῦ Κ. Ἀννίνου, ἢ παρεμορφώθη. διότι ὁ παρὼν κατὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην Λουκᾶς Σαδούκας βεβαιοῖ ὅτι ὁ Γαβριὴλ ἐπαραπονεῖτο, ὅτι ἐργασθεὶς παρὰ τῷ Λουλούδᾳ δὲν ἐπληρώθη, καὶ ὅτι μόνον ἓν τάλληρον ἔλαβε παρὰ τοῦ Λουλούδα καὶ τοῦτο οὐχὶ καλὸν, ὅτι ὁ Κ. Ξένος λυπηθεὶς αὐτὸν τοῦ ἤλλαξε τὸ τάλληρον, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο κίβδηλον, ἀλλ' ὀλίγον τετριμμένον καὶ παλαιόν·[1] ὥστε ἡ μόνη ὑπάρχουσα κατάθεσις περὶ τῆς κυκλοφορίας εἶναι ἀμφίβολος, καὶ τὸ ὡς κίβδηλον θεωρηθὲν δὲν ἦτο τοιοῦτον.

" Ὅλοι οἱ λοιποὶ μάρτυρες τῆς κατηγορίας ἐξητάσθησαν, ἐὰν κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν, κατὰ τὴν κατηγορίαν, κατεσκευάσθησαν τὰ κίβδηλα νομίσματα, μετὰ ταῦτα ἐκυκλοφόρησαν ἐν Σμύρνῃ κίβδηλα νομίσματα, καὶ ὅλοι ἀπήντησαν ἀρνητικῶς.

"Ὁ μάρτυς Ἀποστολίδης παρέδωκεν ἓν κίβδηλον τάλληρον, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἠδυνήθη νὰ προσδιορίσῃ οὐδὲ τὸ πρόσωπον παρὰ τοῦ ὁποίου τὸ ἔλαβεν, οὐδὲ τὸν χρόνον· καὶ μολοντοῦτο τὸ παρὰ τοῦ Ἀποστολίδου παρουσιασθὲν τάλληρον τὸ καταλογίζει εἰς βάρος μας ὁ Κ. εἰσαγγελεύς· καταλογίζει προσέτι εἰς βάρος μας καὶ ἄλλα τρία τάλληρα εὑρεθέντα εἰς ὅλα τὰ κυβερνητικὰ ταμεῖα τῆς Ἑλλάδος· θεωρῶν αὐτὰ ὡς κατασκευασθέντα παρὰ τοῦ Λουλούδα εἰς τοῦ Ξένου, καὶ τεθέντα παρ' αὐτοῦ εἰς κυκλοφορίαν. Ἐν ἄλλαις λέξεσι θεωρεῖ τὸν Κ. Ξένον ὑπεύθυνον διὰ τὰ ἐν Ἑλλάδι ἢ ἀλλαχοῦ κυκλοφοροῦντα κίβδηλα νομίσματα.

"Τοιαύτη ἀπόδειξις δὲν ἐνοχοποιεῖ βεβαίως τὸν Κ. Ξένον, καὶ εἶναι ἀναξία ἀπαντήσεως· ἀλλ' ἀποφασίσαντες νὰ καταδιώξωμεν καθ' ὅλα τὰ ἴχνη τὴν κατηγορίαν, θ' ἀποδείξωμεν δι' αὐτῶν τῶν ἀποδείξεων τῆς κατηγορίας τὸ γελοῖον τοῦ ἐπιχειρήματος.

" Ὁ Θεὸς, κύριοι ἔνορκοι, κήδεται τῶν ἀθώων· ἡ θεία

[1] Ἰδὲ κατάθ. Λ. Σαδοῦκα, ὁμοίως καὶ τὴν κατάθ. τοῦ ἰδίου Γαβριὴλ ἐνώπιον τῆς Δημογεροντίας Σμύρνης σελ. 208—209.

Η Διοικητική Επιτροπή της Ελλάδος.

Προς την Επιτροπήν του Εθνικού Ταμείου.

Ο κύριος Εμ. Ξένος είχε μετά της Διοικήσεως συμφωνητικόν περί προβλέψεως γεννημάτων, καθότι κατά την 7. Οκτωβρίου του 1825, έτους. Το οποίον επομένως έμεινεν άκυρον· διότι αι δοθείσαι παρά της Διοικήσεως εις αυτόν συναλλαγματικαί και λοιπά δεν επληρώθησαν. Η Διοίκησις επειδή δι' αυτό τούτο έχει εις χρέος και το άνω ειρημένον συμφωνητικόν να αποζημιώσῃ τον κ. Εμ. Ξένον τόσον διά την υπόθεσιν των γεννημάτων, καθώς και δι' άλλα διάφορα αντικείμενα, έκρινε τριμελῆ επιτροπήν, συγκειμένην από τους Κυρίους Δ. Καπλόπουλον, Γεώργιον Λέλην και Γ. Βελούδα διά να επεξεργασθῇ τους λογ/ους, τους οποίους προ αυτής έπαρουσίασεν ο κύρ. Εμ. Ξένος περί της άνω ειρημένης υποθέσεως.

Η Τριμελής αύτη επιτροπή επεξεργάσθη, εύρηκε καθαρίσασα κατά την μετά των λοιπών εγγράφων εδώ συνημμένην απόφασιν, και υπέγραψαν την 9. του παρόντος. Την απόφασιν ταύτην εγκρίνει και επικυροῖ η Διοίκησις καθ' όλην την έκτασιν.

Κατά την απόφασιν ταύτην έχει να λαμβάνῃ ο κύρ. Εμ. Ξένος τάλληρα δίστηλα πεντήκοντα δύο χιλιάδες επτακόσια τριάντα δύο, και εβδομήκοντα τρία εκατοστά αρ. – Δ. 52732 73/100. προς δε τάλληρα δίστηλα δύο χιλιάδας εξήκοντα αριθ. 2060. και έτι τάλ. χίλια εβδομήκοντα ο εβδο-

μήνοντα

Αρ. Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος
60. Το Εκτελεστικόν Σώμα
Προς τον Στρατηγόν Κύριον [illegible]

Πολλάκις εζήτησε χρήματα από την [illegible] πολλάκις [illegible] από την [illegible] ως από την βοήθειαν αυτής. Όθεν και η [illegible] Διοίκησις της Πατρίδος, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Κύριος [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Βασίλης, και [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

Εν Κρανιδίω τη 28: Φεβρουαρ: 1824.

Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Κουντουριώτης
Παναγιώτης Μπότασης
Ιωάννης Κωλέττης
Αναγνώστης Σπηλιωτάκης

Ο Προσωριν. Γ. Γ.

[illegible] Γρόσια [illegible] Γρόσια
[illegible] Γρ. 64.000, [illegible] 10000, [illegible]

17.

Η Διοικητική Επιτροπή της Ελλάδος

Διατάττει:

α΄. Ότι διά κατεπειγούσας και απαραιτήτους ανάγκας του έθνους έλαβεν η Διοίκησις παρά των εντιμοτάτων κυρίων, Δημητρίου Τσαμαδού γρόσια χιλιάδας τεσσαράκοντα, Αρ. γρ. 40000, Εμμανουήλ Ξένου γρόσια χιλιάδας πεντήκοντα, Αρ. γρ. 50000, και Παναγιώτου Δ. Δημητρακοπούλου γρόσια χιλιάδας δέκα, Αρ. γρ. 10000, εις τάλληρα δίστηλα μετρητά, λογαριαζόμενα προς γρόσια δέκα έν. —

β΄. Υπόσχεται δε η Διοίκησις εις διορίαν τεσσαράκοντα μιας ημερών από της σήμερον να πληρώση εις μεν τον κύριον Τσαμαδόν γρόσια χιλιάδας εκατόν τέσσαρας, Αρ. 104000, (δηλαδή τα μεν γρόσια χιλιάδας τεσσαράκοντα διά απόδοσιν των άνω ληφθέντων εις τάλληρα, λογαριαζόμενα προς γρόσια δέκα το τάλληρον, τα δε λοιπά γρόσια χιλιάδας εξήκοντα τέσσαρας, Αρ. 64000, εις γρόσια, εννοούμενα διά όσα έχει να λάβη διά μουρτάτα και άλλα) εις δε τον κύριον Ξένον γρόσια χιλιάδας εκατόν τριάκοντα, Αρ. 130000, (δηλαδή τα μεν γρόσια χιλιάδας πεντήκοντα, Αρ. 50000, διά απόδοσιν των άνω ληφθέντων εις τάλληρα, λογαριαζόμενα προς γρόσια δέκα το τάλληρον, τα δε λοιπά γρόσια χιλιάδας ογδοήκοντα, Αρ. 80000, εις γρόσια, εννοούμενα διά όσα άλλα έχει να λάβη) και τω δε κυρίω Δημητρακοπούλω γρόσια χιλιάδας εικοσιέξ, Αρ. 26000, (δηλαδή τα μεν γρόσια χιλιάδας δέκα, Αρ. 10000, διά απόδοσιν των άνω ληφθέντων εις τάλληρα, λογαριαζόμενα προς γρόσια δέκα το τάλληρον, τα δε λοιπά γρόσια χιλιάδας δεκαέξ εις γρόσια, εννοούμενα διά όσα άλλα έχει να λάβη). —

γ΄. Διά ασφάλειαν δε του άνω ληφθέντος χρέους δίδει η Διοίκησις εις τους κυρίους Τσαμαδόν, Ξένον και Δημητρακόπουλον υποθήκην τας εθνικάς προσόδους του 1827 έτους των νήσων Σαντορίνης, Νάξου, Άνδρου, Πάρου και Μήλου, [illegible]

κδ'. Υπόσχεται ο Διονύσιος να πωλή εις δημοπρασίαν τας ρηθείσας προσόδους του Λαζαρέτου κατ' έτος, και τα πλήρωμα [illegible] συμφωνηθέν παραδίδη [illegible] και μιας ημέρας του άνω ειρημένου χρέους. —

κε'. Εάν κατά την εποχήν της συλλογής του [illegible] [illegible] άνω ειρημέναι προσόδου χρήματα δεν εξαρκέσωσι να αποπληρώσωσι ολοτελώς το αυτό χρέος κατά το Β΄ άρθρον του παρόντος εγγράφου, υπόσχεται ο Διονύσιος να το αποπληρώση από τας προσόδους του ιδίου έτους και άλλου νέου. — ...

Εν Ναυπλίω τη 23 Οκτωβρίου 1826.

Ο Πρόεδρος
[illegible]
Α. [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
Ιωάννης [illegible]
[illegible]

Α. [illegible]
[illegible]

Ο Γενικός Γραμματεύς
Γ. Γλαράκης

Το παρόν έγγραφον [illegible], [illegible] [illegible] Α. [illegible], [illegible] και Π. [illegible] [illegible] τα [illegible] του Διονυσίου.

Γ. Γλαράκης

ΤΟ ΠΕΡΙΦΗΜΟΝ ΒΟΥΛΕΥΜΑ.

Ἡ Παρνασία ἀντλία

60:—

Πρὸς τὰς Ἐπιτρόπας τοῦ Ταμείου Ὕδρας

Πληρώσατε ἀπὸ τὰ τελωνιακὰ χρήματα [illegible] τοῦ Κυρίου Ἐμμανουὴλ Ξένου [illegible] χρυσᾶ τῆς Τουρκίας ἑκατὸν ἑξήκοντα ἀρ. 160: διὰ τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἐνθάδε παρὰ τῆς ἐπιμελητείας τοῦ τὸ κοινὸν τῆς Ὕδρας διὰ ἀναγκαῖον ἔξοδον.

Ἐν Ὕδρᾳ τῇ 2: 8βρίου 1831.—

Οἱ Δημογέροντες τοῦ κοινοῦ τῆς Ὕδρας

Λάζαρος Κουντουριώτης

Ζαχαρίας Νικολάου

Ι. Ὀρλάνδος

Δημήτριος Ν. Βούλγαρης

[illegible] τοῦ Κυρίου Α. Νίκου Ξένου [illegible]

Ὕδρᾳ τῇ 3: 8βρίου 1831

Ε. Ξένος

τιμὴ ἀρκετὴ διὰ νὰ κορέσῃ καὶ τοὺς τρεῖς σας. Ἰδοὺ πῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα: Ὁ βραχίων τῆς Παρνασίας ἀντλίας διὰ πολλῶν μόχθων ἐκ τῶν τριῶν ὑμῶν ἐκινήθη· αἱ ἰδέαι, αἱ λαμπραὶ ἰδέαι ἔῤῥευσαν εἰς τὸ μελανοδοχεῖον, τοῦτο δὲ προσεφέρθη πρὸς τὸν Κιάπην. Καὶ πρὸς τοὺς τέσσαρας ὑμᾶς ὁ μετὰ πεντήκοντα ἔτη Ἕλλην θὰ χρεωστῇ τὸ ἔνδοξον τοῦτο Βούλευμα... Ἐν τούτοις ἐπειδὴ εἶναι πολὺ βαθὺ καὶ σκοτεινὸν κατὰ πολλὰ χωρία, καὶ λίαν διαφανὲς καὶ ἀερῶδες κατὰ πολλὰ ἕτερα, διὰ νὰ τὸ καταστήσω ἔτι πολυτιμώτερον, ἐφύτευσα κἀγὼ σημειώσεις τινὰς ὑπὸ τοῦτο, οὐχὶ διὰ Παρνασίας μελάνης γεγραμμένας, ἀλλὰ διὰ Λονδινίου, ἥτις κατέχει τὸ πλεονέκτημα οὐχὶ νὰ μ ο υ ν τ ζ ο υ ρ ό ν ῃ, ἀλλὰ νὰ καθιστᾷ τοὺς χαρακτῆρας εὐαναγνωστοτέρους ὅταν μικρὸν τοὺς ὠθήσῃς πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας. Λοιπὸν, Κύριοι, ἔλθετε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ ἐκ τῆς Παρνασίας ἀντλίας συνταχθὲν τοῦτο Βούλευμα τῶν ἀπέναντι ὑμῶν ἐνδόξων ἀντλιστῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Φίλος μας τὶς ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν μᾶς εἶπεν ἡμέραν τινὰ, ὅτι ἡ Α. Μ. πώποτε δὲν θὰ δώσῃ θέσιν εἰς τὸν Κ. Ξένον, ἂν δὲν γείνῃ μία ἀνατροπὴ τοῦ Βουλεύματος. Λυπούμεθα ἂν αἱ περιστάσεις καὶ ὁ καιρὸς δὲν μᾶς ἐπέτρεψαν πρὶν νὰ τὸ πράξωμεν.

ΤΟ ΠΕΡΙΦΗΜΟΝ ΒΟΥΛΕΥΜΑ.

Ἀριθ. 335. *ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ*

τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν,

Συγκείμενον ὑπὸ τῶν Δικαστῶν Πέτρου Ι. Κιάπη προέδρου, Ἰωάννου Στεκούλη καὶ Π. Δ. Ἰωαννίδου.

Συνελθὸν ἐν τῷ πρὸς διάσκεψιν δωματίῳ τὴν 27 Ἀπριλίου 1856, παρόντων τοῦ Εἰσαγγελέως Γ. Γρυπάρη καὶ τοῦ Γραμματέως Ἀλ. Πιττακοῦ, ἵνα ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἑξῆς προτάσεως τοῦ Εἰσαγγελέως:

Ὁ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα Πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελεὺς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5742 τῆς 26 Ἀπριλίου ε. ε. προτάσεώς του ὑποβαλὼν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 15 ποινικὴν δικογραφίαν ἐξέθεσε τὰ ἑξῆς:

" Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος ἔτους γενομένης μηνύσεως ὅτι ἐν Σμύρνῃ εἰς τὸ ἑλληνικὸν Προξενεῖον κατασκευάζονται παρά τινων ὑπηκόων ἑλλήνων, συνεργοῦντος καὶ τοῦ προξένου Θ. Ξένου, κίβδηλα νομίσματα, ὁ εἰσαγγελεὺς Μ. Ἄννινος [1] μεταβὰς ἐκεῖσε ἐνήργησεν ἀνακρίσεις τὰς ἀπαιτουμένας [2] καὶ κατὰ συνέπειαν περιελθούσης τῆς δικογραφίας εἰς τὸν Ἀνακριτὴν ἐπανελήφθησαν ἐκ παραγγελίας αὐτοῦ αἱ ἀνακρίσεις, προεφυλακίσθησαν συλληφθέντες [3] ἐν Σμύρνῃ καὶ μετενεχθέντες ἐνταῦθα οἱ κατηγορούμενοι Θ. Ξένος καὶ Λ. Λουλούδας· ἐθεωρήθησαν δὲ κατηγορούμενοι ἐπίσης καὶ οἱ

[1] Ὁ *νόθος* Ἄννινος, ὁ *κατάσκοπος* τοῦ Κ. Ποταμιάνου, ὁ *κλέπτης τῶν χρημάτων καὶ ἐπιστολῶν τοῦ ταχυδρομείου, ὁ συκοφάντης τῆς* Βασιλείας, *ὁ ῥαπισθεὶς παρὰ τῶν κατοίκων τῆς* Καρύστου διὰ *τὴν ὠμότητά του, ὁ θηρευτὴς τῆς θέσεως τοῦ* Κυρίου Ξένου, *ὁ ἀνεψιὸς τοῦ* Μεταξᾶ, *καὶ ὁ συνεταῖρος καὶ ἐλευθερωτὴς τοῦ* Παππαλουκᾶ, *δηλ. τοῦ ἐπὶ δολοφονίᾳ τοῦ* Γρηζιώτου *κατηγορηθέντος διερμηνέως τῆς ἑλληνικῆς* Κυβερνήσεως, *ὁ ἀμαθέστατος καὶ ἀναλφάβητος μέγας εἰσαγγελεὺς* Ἄννινος, *τὸν ὁποῖον ὅστις θέλει νὰ μάθῃ κάλλιον, ἂς ἐπισκεφθῇ τὴν* Ναυπλίαν Πειραιᾶ, Ἀθήνας, Κάρυστον, Μεσολόγγιον *καὶ λοιπὰς πόλεις τῆς* Ἑλλάδος *ὅπου ἔδρευσε, καὶ ἂς ἐρωτήσῃ τοὺς κατοίκους των, ἢ ἂς ἐξετάσῃ ὅλον τὸν ἑλληνικὸν τύπον εἴτε τῆς ἀντιπολιτεύσεως, εἴτε τοῦ μέρους του διὰ νὰ μάθῃ τί κατὰ καιροὺς ἔγραψαν.*

[2] Τὰς *ἀπαιτουμένας διὰ τοῦτον καὶ τὸν* Νάξιον Ἀγκωνάκην, *ὅπως καταστρέψουν τὸν* Πρόξενον *καὶ σφετερισθοῦν τὴν θέσιν του, τὰς ἀπαιτουμένας ἀπὸ τοῦ μουντζουρωμένου* Ποτλῆ, *ἀπὸ τοῦ* Γανυμίδου Σπηλιωτάκη, *ἀπὸ τοῦ ἡρωίσκου τῆς* Λίλας, *δηλ. τοῦ μεγάλου* Μεντζικὼφ *τῆς* Ἑλλάδος Μεταξᾶ, *τὰς ἀπαιτουμένας, λέγω, ἀπὸ τοῦ ἀντιπολιτευομένου τὸν* Πρόξενον *κόμματος, ἀπὸ τῶν ἀδιαλλάκτων πολιτικῶν ἐχθρῶν του* Ναπιστῶν, *ὅπως τὸν καταστρέψουν.*

[3] Συλληφθέντες*!!* καὶ *μετενεχθέντες!!* εἰς Ἀθήνας ὁ Κ. Ξένος καὶ ὁ Λουλούδας*!!* Δικασταί, Εἰσαγγελεῖς, Πρόεδροι ὅ,τι *καὶ ἂν ἦναι·* οἱ Συντάκται τοῦ Βουλεύματος *φανερὰ δεικνύεται ὅτι ἐπίτηδες μετεχειρίζετο φράσεις τοιαύτας, ὅπως ἑκάστη ὡς ἓν ὀξὺ ξίφος πληγώσῃ τὸν ἐν ταῖς φυλακαῖς ἀγωνιῶντα* Πρόξενον· *ἢ διὰ τούτων προσπαθεῖ νὰ προδιαθέσῃ τοὺς ἀναγινώσκοντας τὸ βούλευμα τοῦτο.* Ὁ Κ. Ξένος *δὲν συνελήφθη, τοὐναντίον ἔσφαλε μεγίστως, ὡς λέγομεν εἰς τὴν σελ.* 87 *ὅτι δὲν συνέλαβεν οὗτος τὸν αἰσχρὸν* Ἄννινον, *τὸν ὁποῖον εἶχεν εἰς χεῖράς του, καὶ νὰ τὸν κλείσῃ ἐν τῇ εἱρκτῇ, καὶ δώκῃ τὸ ῥάπισμα πρὸς τὸν* Ποτλῆν, Βούλγαρην, Σπηλιωτάκην *κλπ.* Ὁ Κ. Ξένος *ἅμα εἶδε τὰ γεγονότα, μόνος ἐπεβιβάσθη ἐπὶ τοῦ* Αὐστριακοῦ *ἀτμοκινήτου καὶ μετέβη εἰς* Σύρον, *ἐτελείωσεν ἐκεῖ τὴν κάθαρσίν του, καὶ διατρίψας ἡμέρας τινάς, ἵνα συμβουλευθῇ τινὰς τῶν φίλων του, μετέβη εἰς* Ἀθήνας· *ἦτον ἐλεύθερος καὶ ἤλπιζεν ὅτι ἡ μωρὰ καὶ προδότις* Κυβέρνησις τοῦ Ποτλῆ *ἤθελεν ἐξυπνήσει καὶ συναισθανθῇ πρῶτον τὸ σφάλμα της, καὶ δεύτερον τὴν ταπείνωσιν τοῦ ἔθνους, καὶ ἀνορθώσει ταῦτα.* Συνέβη *πᾶν τοὐναντίον· λῃσταὶ στενοχωρημένοι καὶ ἀπηλπισμένοι ἢ θὰ θύσουν καὶ ἀπολέσουν ὅ,τι τύχουν ἐνώπιόν των, ὅπως λυτρωθῶσιν, ἢ θὰ παραδοθοῦν εἰς τὴν δικαιοσύνην.* Λοιπὸν *καὶ οὗτοι, ὅτε εἶδον ὅτι ὅλος ὁ κόσμος κατεκραύγαζε διὰ τὴν ἀπερισκεψίαν των, ἐν πρωΐ, ὡς προανεφέρομεν, χωρὶς κἂν ν' ἀνοιχθῇ ὁ φάκελλος τῆς ἀνακρίσεως, συνέλαβον καὶ ἔρριψαν τὸν* Πρόξενον *εἰς τὸν* Μεδρεσέν. Ποῦ *εἶναι λοιπὸν τό,* Συλληφθέντες *ἐν* Σμύρνῃ *καὶ* μετενεχθέντες *ἐνταῦθα;* Εἶναι *ψεῦδος;* Εἶναι *φράσις παράνομος;* Εἶναι *φράσις μεστὴ* δηλητηρίου*; ναί, ναί, ναί!* Καὶ *τρεῖς* Δικασταὶ *καὶ εἷς εἰσαγγελεὺς μιᾶς διεφθαρμένης* Κυβερνήσεως *ὡς τοῦ* Μουντζουρωμένου Ποτλῆ, *οἵτινες ψεύδονται, οἵτινες ἐκδίδουν τοιοῦτον* Βούλευμα *καὶ παραμορφόνουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ ἀθῴου τὸ δίκαιον, εἶναι καθάρματα ἢ ὄχι;* Καὶ *ὅταν ἐπὶ τῆς ἐξουσίας καὶ ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ἑδρῶν ἑνὸς ἔθνους, ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουν τὸ δίκαιον καὶ ἡ ἀτομικὴ ἀσφάλεια ἑκάστου πολίτου κάθηνται τοιαῦτα καθάρματα, τοῦτο τὸ πολιτικὸν σύστημα εἶναι γελοιογραφία ἢ ὄχι; εἶναι ἡ κωμῳδία τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν ἢ ὄχι;* Ἀλλὰ *θὰ μοὶ εἰπῇ ἴσως τις, ὅτι συνελήφθη ὁ* Λουλούδας· *ὁ* Λουλούδας *δὲν συνελήφθη, ὁ ἴδιος ἀπῆλθε πρὸς συνάντησιν τοῦ* Ἀννίνου *λέγων πρὸς τοῦτον " καλῶς ὥρισες, σιὸρ Κόντε " ὁ* Ἄννινος *τὸν παρέ-*

Λάμπρος Λιμπερόπουλος προφυλακισμένος, Φραγκίσκος Θ. Ξένος [1] καὶ Χρῆστος Καλλιγᾶς [2] ἀπόντες, καθ' ὧν ἐξεδόθησαν παρὰ τοῦ Ἀνακριτοῦ καὶ ἐκοινοποιήθησαν κατασχετήρια σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον.

"Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀνακρίσεως [3] προκύπτει ἐν γένει ὅτι κατὰ τὸν Μάρτιον π. ε. ὅτε ὁ Θ. Ξένος ἦν διατρίβων ἐνταῦθα, συνεφώνησε μετὰ τοῦ Λ. Λουλούδα, τὸν ὁποῖον πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐγνώριζε, νὰ τὸν παραλάβη μετ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν Σμύρνην πρὸς τὸν σκοπὸν ὠφελείας, διὰ νὰ ἐξάγη δηλαδὴ ἄργυρον ἐξ ἀργυρούχου χώματος εὑρισκομένου εἰς τὸ αὐτόθι χωρίον Σεβδίκιοϊ· ὅπως δὲ μὴ φοραθῶσιν ὡς τοῦτο πράττοντες ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ συστήσωσιν ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα, ὅπου ὁ Λουλούδας καθὸ γινώσκων τὴν τέχνην ἔμελλε νὰ ἐργάζηται, κατασκευάζων δῆθεν ἐκ τοῦ χώματος ἀγγεῖα. Τούτου δ' ἕνεκα μεταβόντες εἰς Σμύρνην, καὶ τοιοῦτον ὡς ἐῤῥέθη κατάστημα συστήσαντες εἰς Ταραγάτσην, θέσιν ἀπόκεντρον τῆς πόλεως, μετέφερον ἐκεῖσε χῶμα ἐκ τοῦ ῥηθέντος χωρίου, καὶ αὐτόθι ὁ Λουλούδας ἐξηκολούθησεν ἐργαζόμενος ὡς εἴρητε, μέχρις οὗ διαδοθέντος ὅτι ὑπὸ τὴν κατασκευὴν ἀγγείων ὑποκρύπτεται παραχάραξις νομισμάτων, ἐνεργήθησαν, ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω, τὰ δέοντα.

"Ἐπειδὴ ὁ κατηγορούμενος Λουλούδας ὡμολόγησεν ἐν τῇ ἀνακρίσει ὅτι ἀφοῦ διὰ Βασιλικῆς χάριτος ἀπηλλάγη τοῦ ὑπολοίπου τῆς ποινῆς ἥτις κατὰ τὸ ἔτος 1850 τῷ ἐπεβλήθη ἀπὸ τὸ ἐν Σύρῳ κακουργιοδικεῖον ἕνεκεν ἐγκληματικῆς τινος πράξεως, μετέβη κατά τὸ 1852 ἔτος εἰς τὴν Σμύρνην ἐντεῦθεν διὰ νὰ εὕρῃ ἔργον τι· συστημένος δὲ παρὰ τοῦ Γ. Σκούφου πρὸς τὸν συγκατηγορούμενον Θ. Ξένον διηγήθη πρὸς αὐτὸν τὰ τῆς καταδίκης του [1], καὶ

δωκε μετά τινας ἡμέρας πρὸς τὸν Διοικητὴν· καὶ τότε μόνον τὸν μετέφερον εἰς Ἀθήνας, ὅτε ὁ Ποτλῆς, ὁ Ἄννινος, ὁ Μεταξᾶς καὶ Συντροφία τὸν ἐχρειάσθησαν, διότι ὁ φίλτατός των οὗτος βαπτιστικὸς ἀνήρεσεν ὅλα τὰ πρὸς τὸν Ἀρχιερέα Παΐσιον καὶ τὴν ἐφημερίδα Ἀμάλθειαν, τὴν Δημογεροντίαν καὶ τὸ Κοινὸν τῆς Σμύρνης, λέγων, ὅτι τὰ εἶπε διὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἁπλῶς τὸν Πρόξενον· καὶ εἶχον ἀνάγκην νὰ τὸν φέρουν εἰς Ἀθήνας πλησίον των, νὰ τῷ ὑποσχεθοῦν καὶ παρακαλέσουν νὰ ἐπαναλάβῃ τοὺς χρυσοῦς λόγους του, ὡς τοὺς ἐπανέλαβε, διὰ νὰ μὴ τοὺς θεατρίσῃ καὶ ἐκθέσῃ.

Θὰ τὸ φιλονεικήσομεν σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν τὸ σαθρὸν τοῦτο Βούλευμα, καὶ ὅταν ὅλον ἀνασκαφῇ, ὁ ἀναγνώστης ἂς κρίνῃ ποῖοι εἶναι οἱ Κυβερνῆται τῆς Νέας Ἑλλάδος.

[1] Ὁ Κ. Φραγκίσκος Ξένος ἔμεινεν ἐν Σμύρνῃ, καθ' ὃν χρόνον ὁ Κύριος Θεόδωρος Ξένος ἐῤῥίφθη εἰς τὸν Μεδρεσὲν τῶν Ἀθηνῶν· ὁ Πασᾶς τῆς Σμύρνης Σουλεϊμάνης ἰδὼν τὰ γεγονότα προσήγαγε τὸν εἰρημένον Φραγκίσκον ἐνώπιόν του, καὶ τὸν προανέκρινεν αὐστηρότατα. Μετὰ τὴν προανάκρισιν τὸν προσεκάλεσε νὰ καθήσῃ πλησίον του, τῷ προσέφερε καφφὲ καὶ τζιμποῦκι, καὶ εἶτα τὸν ἀπέλυσε κινῶν τὴν κεφαλὴν καὶ λέγων πρὸς τοῦτον νὰ γράψῃ τοὺς προσκυνησμούς του πρὸς τὸν Πατέρα του, καὶ ὅτι ἤλπιζε συντόμως νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν θέσιν του, διότι βλέπει ὅτι εἶναι ἐθωότατος "ὅσον δι' αὐτὸν τὸν Λουλούδα θὰ τὸν κρεμάσω" προσέθεσεν, "ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς τῆς Σμύρνης."

Ἐρωτῶμεν, ὅταν θέσῃ τις τὴν ἐξοχότητά του εἰς παραλληλισμὸν μετὰ τῶν ὑπουργῶν τῆς Ἑλλάδος Ποτλῆ, Σκαλιστήρη, Μεταξᾶ καὶ συντροφίας, ποίους τῶν δύο εὑρίσκει περισσότερον προκεχωρημένους εἰς τὸν πολιτισμὸν ἐνταῦθα, τούτους ἢ τὸν πασᾶ τῆς Σμύρνης ;

[2] Ὁ Λάμπρος Λιμπερόπουλος ἂν καὶ κακοῦργος καί ποτε ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Χαλκίδος διὰ κιβδηλείαν καὶ συνεταῖρος τοῦ Λουλούδα καὶ τοῦ Καλλιγᾶ, ἐν τῇ ἐξομολογήσει του, τὴν ὁποίαν ὁ Ἀναγνώστης βλέπει ἐν τῇ σελ. 214—215 δὲν ἔχει τίποτε νὰ εἴπῃ κατὰ τοῦ Κύριου Ξένου· ὁ εἰσαγγελεὺς λοιπὸν τῶν Ἀθηνῶν διὰ νὰ τὸν ἐκβάλῃ ἐκ τοῦ μέσου τὴν ἡμέραν τῆς Δίκης, ὅπως χαντακώσῃ τὸν Ξένον, τὸν ἀπολυτρόνει καὶ ἀποπέμπει τῶν φυλακῶν καὶ τοῦ κράτους, ἐνῷ ὁ Λουλούδας δὲν ἔπαυε κραυγάζων ὅτι καὶ οὗτος ἦτο συνεταῖρος· τὸν ἀπελευθεροῖ, λέγομεν, τοῦτον τὸν ἀποδειχθέντα ἄλλοτε καὶ καταδικασθέντα κιβδηλοποιόν, καὶ κρατεῖ ἐπιβούλως, παρανόμως καὶ σκληρῶς τὸν ἐπὶ τριακονταπενταετίαν ἐπὶ τιμιότητι δεδοκιμασμένον Πρόξενον . . Ἑλληνικὴ Πολιτεία!!!.

[3] Ἡ ἀνάκρισις συνίσταται ἐκ τῶν Συμβουλῶν καὶ Εἰσηγήσεων, ἃς ὁ Ἄννινος ὑπηγόρευσε πρὸς τὸν Λουλούδαν. Τοῦτο φαίνεται καὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ Λουλούδα πρὸς τὴν Μητέρα του καὶ τὸν ἐμπορίσκον Βελιμέζην: "Δὲν παύω, λέγει, νὰ γράφω, ὡς μ' ἐσυμβουλεύσατε, πρὸς τὸν Κύριον Ἄννινον ὅ,τι μὲ ἀκολουθεῖ· Καὶ νὰ ὑπάγῃς, Μήτηρ μου, εἰς τὸν Ἄννινον καὶ Μεταξᾶν νὰ τοὺς ἐρωτήσῃς τί μὲ συμβουλεύουν νὰ κάμω καὶ νὰ εἴπω."

[1] Ὁ Κύριος Σκοῦφος ἐσύστησε τὸν Λουλούδαν, ἀλλὰ δὲν ἔγραψε πρὸς τὸν Κ. Ξένον ὅτι ἦτον καὶ εἰς τὰς φυλακὰς ἐπὶ δολοφονίᾳ, δὲν τῷ ἔγραψεν ὅτι διὰ μεσιτείας τοῦ ἀναδόχου του Ἀνδρέα Μεταξᾶ ἔτυχε τῆς χάριτος. Εἴπομεν ἀλλαχοῦ ὅτι ὅταν ἐν ταῖς ἐφημερίσι τῆς Ἑλλάδος δὲν γράφωνται, ὡς καὶ ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς, τὰ πρακτικὰ τῶν κακουργιοδικείων, εἶναι ἀδύνατον οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ νὰ γνωρίζουν τίς εἶναι ὁ εἷς καὶ τίς ὁ ἄλλος, ἐκτὸς διὰ τῆς φήμης· ὁ Κύριος Ξένος λοιπὸν δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ τίς εἶναι ὁ Λουλούδας· οὔτε πάλιν ὁ ἀναγνώστης εἶναι τοσοῦτον μωρὸς νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ Λουλούδας μεταβαίνει εἰς Σμύρνην διὰ πόρον καὶ συστημένος παρ' ἀνωτέρου ὑπαλλήλου, μεταβαίνει, λέγομεν, εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ Κράτους φεύγων τὸ ἐσωτερικὸν, διότι δὲν δύναται εἰς τὸ ἑξῆς νὰ ζήσῃ ἐντὸς ὡς καταφρονούμενος καὶ δακτυλοδεικνυόμενος δολοφόνος, μεταβαίνει, λέγομεν, πρὸς τὸν Κύριον Ξένον καὶ ἀρχίζει καὶ τῷ διηγεῖται εἰλικρινῶς ὅτι ἐμαχαίρωσε δι' ἑπτὰ πληγῶν, ὅτι ἐστάθη δύο ἔτη ἐν τῇ εἱρκτῇ, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἐντίμου βίου του. Ὁ Λουλούδας εἶχεν ἀρκετὸν νοῦν διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁποῖαι δήποτε καὶ ἂν ἦσαν αἱ συστάσεις του πρὸς τὸν Κ. Ξένον, ὁ Πρόξενος ἅμα ἤκουε τὸν βίον του, οὔτε εἰς τὰ πρόθυρα τῆς οἰκίας του ἤθελε τῷ συγχωρήσει νὰ πλησιάσῃ. Ἤδη ὅταν τὰ πράγματα ἔστρεψαν οὕτως, ὁ Λουλούδας, ἐὰν ἦτον ἑβδομηκοντούτης, ἤθελε λέγει ἴσως ὅτι ἐγνώρισε τὸν Κ. Ξένον τὸ 1818, καὶ ὅτι καὶ τότε κατεσκεύαζε μετὰ τούτου κίβδηλα. Οἱ δὲ διεφθαρμένοι ὑπουργοὶ καὶ εἰσαγγελεῖς τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, οἵτινες ἄλλο δὲν ἐπιθυμοῦν ἢ νὰ καταβιβάσουν πάντα τίμιον πολίτην εἰς τὴν τάξιν των, καὶ οἵ-

τότε γνωρίσας ἐκ τοῦ πλησίον τὸν διερμηνέα τοῦ Προξενείου Παππαλουκᾶν, συνεννοήθη μετ' αὐτοῦ καὶ κατεσκεύασεν ἐκ χαλκοῦ ὀκτακόσια περίπου τουρκικὰ κίβδηλα τάλληρα, [1] καθὸ γινώσκων τὴν τέχνην τοῦ μεταβάλλειν τὸν χαλκὸν εἰς λευκάργυρον, ὡς ἐδιδάχθη ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Χαλκίδος παρὰ τοῦ Χ. Καλλιγᾶ ὅπου ἐκρατεῖτο καὶ οὗτος ἐπὶ κιβδηλείᾳ κατάδικος· μετὰ δὲ τὴν ἐκ Σμύρνης [1] ἐπάνοδόν του ἐπισκευθεὶς [2] ἐνταῦθα κατὰ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους τὸν Θ. Ξένον, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι δύνανται νὰ ὠφεληθῶσιν ἐν Σμύρνῃ, καθόσον ὑπάρχει ἐκεῖ χῶμα περιέχον πρόστιχον ἄργυρον κατάλληλον εἰς κατασκευὴν κιβδήλων νομισμάτων· [3] εἰς τὸν φόβον δὲ

τινες ἐν τῇ διεφθαρμένῃ καὶ μισθωτῇ καρδίᾳ των διαφορὰν μεταξὺ Λουλούδα καὶ Ξένου, μεταξὺ Οἰκονόμου καὶ Τρακάδα, μεταξὺ Βάμβα καὶ Μπιμπίση, μεταξὺ Κλωνάρη καὶ Κοντοβουνίσιου, μεταξὺ 'Ασωπίου καὶ Χονδρογιαννέων, μεταξὺ Κοντογόνη καὶ Μπιλούλη, μεταξὺ Στρούμπου καὶ Καλαμάτα, μεταξὺ Δεληγιάννη καὶ Σπηλιωτάκη, μεταξὺ Κοντοσταύλου καὶ 'Αννίνου, μεταξὺ Παλαιολόγου καὶ 'Αγκωνάκη, δὲν ποιοῦν οὗτοι, λέγομεν. Γράφουν ὅ,τι ὁ Λουλούδας λέγει, δράττουν ἄνευ ἑτέρας μαρτυρίας τὸν ἀθῶον, διότι ὁ κακοῦργος Λουλούδας τὸν συγκαλεῖ κακοῦργον, τὸν ῥίπτουν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἂς ἔχῃ τριάκοντα πέντε ἐτῶν ἔντιμον παρελθὸν, τοῦτο δὲν σημαίνει ἐν 'Ελλάδι...Τί εἶναι τριάκοντα πέντε ἐτῶν ἔντιμον παρελθὸν, χάριν τοῦ χρυσοῦ Λουλούδα, τοῦ ἐντίμου βαπτιστικοῦ τοῦ Κόντε Μεταξᾶ τοῦ περιφήμου 'Ηρωΐσκου τῆς Λάλας καὶ τοῦ κατατροπωτοῦ τῶν Πελοποννησίων 'Αλβανῶν, τοῦ πρώτου ἐξαδέλφου τοῦ Μεντζικὼφ, καὶ τοῦ σφετεριστοῦ τῶν ῥωσσικῶν ῥουβλίων τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Θεσσαλίας; Οὗρα!!! οὗρα!!! οὗρα!!!...Ζήτω τὸ περίφημον τοῦτο βούλευμα!! συνταγὴ φιλονεικουμένη τοῦ Γρυπάρη, τοῦ Κιάπα ἢ 'Αννίνου, ἢ τέλος τοῦ Μουντζουρωμένου Τριβωνιανοῦ Ποτλῆ. Ζήτω, Ζήτω ὁ Σπυριδιών!!...

> Ὦ 'Αθῆν' ἀρχαία χώρα,
> Τί γαϊδάρους τρέφεις τώρα!!!

[1] Χαίρομεν ὅτι ὁ Λουλούδας ὁμολογεῖ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἄλλοτε συγκατεσκεύασε μετὰ τοῦ Παππαλουκᾶ κίβδηλα, δηλ. 800 τουρκικὰ τάλληρα. Τίς εἶναι ὁ Παππαλουκᾶς; ὁ εὐνοϊκὸς τοῦ ποτὲ Παντοδυνάμου Γαρδικιώτου, ὁ διορισθεὶς ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Διερμηνεὺς τοῦ ἑλληνικοῦ Προξενείου τῆς Σμύρνης, καὶ ὁ ἐπιβληθεὶς πρὸς τὸν Πρόξενον δι' ἰδιαιτέρας τοῦ ὑπουργοῦ ἐπιστολῆς, δι' ἧς διετάττετο νὰ μὴν τὸν ἀποποιηθῇ, καθότι ἡ ἐπιταγὴ, ἡ θέλησις τοῦ Γαρδικιώτου τὸν πέμπει.

Ὅταν ὁ Κύριος Ξένος ἐγνώρισε τὸν ἄνθρωπον καλήτερα, ὅταν οὗτος ἤρχισε νὰ κηρύττῃ ὅτι ἡ Αὐλὴ τὸν ἔπεμψε διὰ νὰ δολοφονήσῃ τὸν Γριζιώτην ἐπὶ ἀμοιβῇ πότε 50,000 καὶ πότε 100,000 δραχμῶν, ὅταν ὁ Διοικητὴς τῆς Σμύρνης ἔφερε πρὸς τὸν Κ. Ξένον τοσαῦτα παράπονα, καὶ ἀπεποιήθη νὰ δέχηται εἰς τὸ ἑξῆς εἰς τὸ Διοικητήριον τὸν περίφημον τοῦτον Διερμηνέα, ὁ Κύριος Ξένος ἔγραψε πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ὡς καὶ πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρέσβυν. 'Η Κυβέρνησις ἡ 'Ελληνικὴ ἔπεμψε τότε τὸν τίμιον Ἄννινον εἰς Σμύρνην. Εἴθε νὰ μὴν ἐπέμπετο τότε ὁ Ἄννινος! Ἔκτοτε ἐν τῷ στήθει τοῦ νόθου τούτου ἤναψαν αἱ φλόγες τῆς φιλοδοξίας νὰ ἔλθῃ Πρόξενος εἰς Σμύρνην. 'Ο Ἄννινος δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ παραλάβῃ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς 'Αθήνας τὸν δεδοκιμασμένον κακοῦργον καὶ κιβδηλοποιὸν Παππαλουκᾶν, (διότι ὁ Κύριος Ξένος τὸ ἀπῄτει). Πλὴν ἅμα ἔφθασεν εἰς 'Αθήνας, εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, εἰς τὸ κέντρον τῆς δικαιοσύνης καὶ εἰς τὴν πηγὴν τοῦ ἐλέους, τὸν ἐξέβαλον, κατὰ τὴν παροιμίαν, παστρικὸν λάδι, δηλ. τὸν ἀθώωσαν, τὸν ἐφυγάδευσαν, καὶ μέχρι τοῦδε τί ἔγεινεν οὗτος ὁ ἄνθρωπος, οὐδεὶς γνωρίζει, οὐδεὶς ἔμαθεν· ὁ Λουλούδας λέγει ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κρυφίως τον ἐδολοφόνησε, διὰ νὰ μὴν ὁμολογήσῃ τοῦ στρατηγοῦ Γριζιώτου τὴν δολοφονίαν. 'Ο Κ. Ξένος ἐν Σμύρνῃ παρετήρει ὅτι ὁ Παππαλουκᾶς εἶχε σχέσιν τινὰ μετὰ τοῦ Λουλούδα· πλὴν ὁ Λουλούδας εἶχεν ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα καὶ κατεγίνετο ἐκεῖ, καὶ πώποτε δὲν ἔδωκε τὴν παραμικρὰν ὑποψίαν ἐνοχῆς.

Ὅταν μετετόπισαν τὸν Παππαλουκᾶν εἰς 'Αθήνας, ὁ Λουλούδας ἀκωλύτως καὶ ἀνυπόπτως ἀφῆκε καὶ οὗτος τὴν Σμύρνην καὶ μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔκτοτε ἔμεινε πλησίον τοῦ ἀναδόχου του Κόντε Μεταξᾶ συγκατοικῶν μετὰ τούτου.

[1] 'Εκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς Σμύρνης. 'Ο Λουλούδας ἀφῆκε τὴν Σμύρνην ἅμα ὁ Παππαλουκᾶς μετηνέχθη εἰς 'Αθήνας· καὶ εἴπομεν προσεκωλλήθη παρὰ τῷ ἀναδόχῳ του Κόντε Μεταξᾶ. Ὅταν ὁ Μεντζικὼφ τῆς 'Ρωσσίας ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὁ Μεντζικὼφ τῆς 'Ελλάδος μετὰ τῶν ῥωσσικῶν ῥουβλίων ἐλάμβανε τὰ διαβατήριά του δι' 'Αθήνας. Διέβη διὰ Σμύρνης μετὰ τῆς συνοδείας του, μέλος τῆς ὁποίας ἦτο καὶ ὁ τῆς φίλης του Κυρίας Λουλούδης οὗτος πολύτιμος υἱός. Κατὰ τὴν τετράωρον ἐκεῖ διαμονήν του συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ παραδώκῃ τὴν Πατρίδα τοῦ 'Ομήρου εἰς τὰς φλόγας, δηλ. ν' ἀναδειχθῇ ὁ Ἥρως τῆς δευτέρας Σινώπης. 'Ο Κύριος Ξένος ἀπεποιήθη τὴν πρότασιν. 'Ο δὲ Σινιὸρ Κόντες ὤμωσε κατὰ τὴν παροιμιακὴν μνησικακίαν τῶν γονέων του, ἐκδίκησιν! ἐκδίκησιν! ἐκδίκησιν! κατὰ τοῦ δυστυχοῦς Ξένου. Τὴν ἀπήλαυσε, εὔφρανε καὶ ἐδρόσισε τὴν εὐγενῆ καρδίαν του διὰ τῶν δακρύων εἴκοσι τεσσάρων ὀφθαλμῶν.

[2] 'Ο Λουλούδας δὲν ἐπεσκέφθη τὸν Κ. Ξένον. 'Ο Κ. Ξένος τὸν ἀπήντησε καθ' ὁδὸν, καὶ τὸν ἠρώτησε τί ἀπέγεινεν ὁ Παπαλουκᾶς, ὡς ὁ ἀναγνώστης ἀναγινώσκει ἐν τῷ κεφαλαίῳ ΙΒ'.

[3] 'Ο Λουλούδας ἦτον ὑπηρέτης ἁπλοῦς· ἐρωτῶμεν κάθε ἄνθρωπον ἔχοντα τὸν κοινὸν νοῦν, δύναται νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ ὑπηρέτης οὗτος, ὅστις οὐδὲν εἶχε πρὸς τὸν Κύριον Ξένον θάῤῥος, ὅστις ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Κύριος Ξένος παρέπεμψεν εἰς τὸ Δικαστήριον τὸν Διερμηνέα του Παπαλουκᾶν ἐν πρώτῃ, δευτέρᾳ ἢ τρίτῃ ἐπισκέψει ἔρχεται κατὰ πρόσωπον καὶ προτείνει πρὸς τὸν Κύριον Ξένον νὰ τὸν παραλάβῃ εἰς Σμύρνην διὰ νὰ συστήσουν ἐκεῖ κιβδηλεῖον, καὶ ὁ ἐπὶ τριάκοντα πέντε ἔτη ἐν τιμιότητι ζήσας Κ. Ξένος ἀνοίγει ἀμέσως τὰς ἀγκάλας του καὶ τὸν παραλαμβάνει. Πρὸς Θεοῦ! ὁποῖα ζῶα, ὁποίας διεφθαρμένας ψυχὰς πρέπει νὰ ἐκλαμβάνουν τὸ Πανελλήνιον οἱ συντάκται τούτου τοῦ Βουλεύματος γράφοντες, καὶ ἐπὶ τῶν γραφομένων τούτων ἐνεργοῦν, ὅ,τι εἷς τοιοῦτος κακοῦργος λεγει; Ἆρα ἡ ἐποχὴ τῶν τριάκοντα τυράννων ἦτο ποτὲ χειροτέρα; Τὰ ἱερὰ Δικαστήρια, καὶ αἱ Σατραπεῖαι τῶν δουλικῶν μας χρόνων ἦσάν ποτε καταχθονιώτεραι στρεψοδικίαι, ἢ ἀναιδέστεραι βιαιοπραγίαι; αἶσχος! αἶσχος! αἶσχος!

[illegible] 1583:

[illegible]

[illegible]

ὀκάδες διακόσιες [illegible] No: 391: 200

[illegible] ὀκάδες διακόσιες [illegible]

δρ: [illegible] No: 298: δρ: 50: [illegible]

[illegible] : 20: [illegible] 1824:

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

ραλαμβάνων ὁ πάντοτε εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην παρευρισκόμενος υἱὸς τοῦ Ξένου Φραγ-

---

„ τῆς ἐκτυπώσεως· τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ
„ πιεστηρίου (ἰσχυρωτάτου) ἐν τοῖς νομισματοκο-
„ πείοις μεταχειριζομένου. Ἀλλὰ τὰ κτυπήματα
„ μιᾶς βαρείας διὰ τοῦ βραχίωνος κινουμένης παρά-
„ γουσι πίεσιν λίαν ἀσθενῆ καὶ ἀνίκανον πρὸς τὴν ἐκ-
„ τύπωσιν. Καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπειδὴ ὁ Λουλού-
„ δας ἔλεγεν ὅτι κατέφερε τρία ἢ τέσσαρα κτυπήματα
„ ἐπὶ τῶν σφραγίδων, ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ ταραχθῇ
„ ἡ φῶλα, καὶ τότε ἡ ἐκτύπωσις ἤθελε γείνει δυσα-
„ νάλογος εἰς τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη. Πρὸς ἀπάν-
„ τησιν ὅλων τούτων τῶν ἀδιαφιλονεικήτων παρα-
„ τηρήσεων ὁ Λουλούδας ἔλεγεν "ἐγὼ δὲν ἠξεύρω
„ τίποτε ἀπὸ αὐτά. Ἂς μὲ δώκῃ ἡ εἰσαγγελία σφρα-
„ γίδας καὶ τὸ μίγμα, καὶ ἐγὼ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν
„ θέλω κατασκευάσει ἐντελῆ νομίσματα κίβδηλα."

„ Ὑπάρχει εἰς Μεδρεσὲν ὡρολογοποιός τις καὶ
„ χρυσοχόος λίαν ἐπιτήδειος ὀνομαζόμενος Σταῦρος
„ Χατζῆ Ἀναστασίου, ὅστις ἔλαβεν ἐν Μεδρεσὲ τὸ
„ ἐπώνυμον Χρυσοχέρης ἕνεκα τῆς ἐπιτυχίας τῶν
„ ἐργοχείρων του· οὗτος ὑπηρέτησε δέκα ὀκτὼ μῆνας
„ ἐν τῷ νομισματοκοπείῳ τοῦ Σουλτάνου λαμβάνων
„ ὀγδοήκοντα γρόσια μισθὸν ἡμερούσιον. Οὗτος
„ συμμερίζεται πληρέστατα τὴν γνώμην μου περὶ
„ τοῦ ἀδυνάτου τῆς κατασκευῆς λάμας διὰ νομί-
„ σματα ἄνευ κυλίνδρων, καὶ περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς
„ ἐκτυπώσεως διὰ βαρείας ὑπὸ χειρὸς κινουμένης.
„ Μάλιστα μοὶ ἔδωκε τὰς κατωτέρω πληροφορίας,
„ αἵτινες ἀποδεικνύουσιν ἔτι μᾶλλον τὸ ἀδύνατον
„ τοιαύτης ἐκτυπώσεως. Ἐν τῷ νομισματοκοπείῳ
„ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὰ νῦν μεταχειρίζονται
„ πρὸς ἐκτύπωσιν νομισμάτων ἰσχυρότατα πιεστή-
„ ρια, ὡς ἐν τοῖς νομισματοκοπείοις τῆς Εὐρώπης.
„ Ἀλλὰ πρότερον μετεχειρίζοντο κτυπήματα, ὡς ἐν
„ τῷ συστήματι τοῦ Λουλούδα. Ἀλλὰ τὸ κτύπημα
„ ἐγίνετο οὕτως, ὕψονον βάρος ἐκ χάλυβος λίαν ἐπι-
„ πέδου ὑποκάτωθεν εἰς πολὺ ὕψος ὅθεν ἔπιπτε κα-
„ θέτως ἐπὶ τῶν σφραγίδων τῶν χαλκίνων μπεσι-
„ λικίων τοποθετημένων ἐπιπέδως· αἱ σφραγίδες
„ ἦσαν οὕτω κατεσκευασμέναι, ὥστε ἡ μεταξὺ αὐ-
„ τῶν φῶλα νὰ πληροῖ ἐντελῶς αὐτάς· καὶ ὡς ἀνε-
„ φέραμεν ἐπιπέδως τοποθετημέναι· καὶ τὸ βάρος
„ ὑψοῦτο διὰ μηχανῆς κατακαθέτως, ὥστε ἡ μεταξὺ
„ τῶν σφραγίδων φῶλα νὰ μὴ ταραχθῇ. Τὸ δὲ
„ βάρος ἦτον ἓξ, ὀκτὼ ἢ δέκα κανταρίων, δηλ. οὐχὶ
„ ἐννέα ὀκάδων μόνον, ἀλλὰ 350 ἢ 450 ὀκάδων.
„ Καὶ κατέπιπτε μόνον ἅπαξ, διότι ἐὰν ἔπιπτε δὶς
„ ἢ τρὶς, ἡ μεταξὺ τῶν σφραγίδων φῶλα μεθ' ὅλων
„ τῶν προεκτεθεισῶν προφυλάξεων ἠδύνατο νὰ τα-
„ ραχθῇ, καὶ τότε ἡ ἐκτύπωσις ἤθελεν ἔχει τὸ ἐλάτ-
„ τωμα τῆς δυσαναλογίας. Ἐκ τούτου δύνασθε νὰ
„ ἐννοήσητε πόσον ὑπέρογκος πίεσις χρειάζεται πρὸς
„ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν ταλλήρων, καὶ ἂν ἦτο δυνατὸν
„ νὰ γείνῃ ἐκτύπωσις διὰ τῆς βαρείας τοῦ Κυρίου
„ Λουλούδα. Ἐγὼ θεωρῶ τοῦτο τὸ γεγονὸς λίαν
„ σπουδαῖον εἰς τὴν ὑπόθεσίν σας, ἐπειδὴ τοῦτο
„ μόνον ἀρκεῖ διὰ νὰ καταστρέψῃ κατὰ κράτος τὴν
„ σκευωρίαν τοῦ Λουλούδα· ὥστε φρονῶ εὔλογον
„ νὰ προσκαλέσητε ὡς μάρτυρα ὑπερασπίσεως τὸν
„ ἄνωθι Σταῦρον Χατζῆ Ἀναστασίου, ὅστις δύναται
„ νὰ καταθέσῃ τ' ἄνωθι καὶ ἐνόρκως, ἐπειδὴ κατεδι-
„ κάσθη μόνον εἰς βαθμὸν πλημμελήματος. Ἀλλ'
„ ἐν τοσούτῳ δύνασθε νὰ ἐξετάσητε τὴν γνώμην περὶ
„ τῶν ἄνω ἐκτεθέντων καί τινων τῶν διασημοτέρων
„ χρυσοχόων τῆς πόλεως, ὡς καὶ ὑπαλλήλους τινὰς
„ τοῦ νομισματοκοπείου, καὶ χρείας τυχούσης νὰ
„ τοὺς προσκαλέσητε ὡς μάρτυρας ὑπερασπίσεως.

„ Κατ' ἄλλην ὁμιλίαν ὁ Λουλούδας ἤρχισε νὰ
„ λέγῃ ὅτι πρὶν ἀναχωρήσητε ἐξ Ἀθηνῶν σᾶς ἐπρό-
„ τεινε νὰ τὸν προστατεύσητε ἐν Σμύρνῃ ὡς Πρό-
„ ξενος, ἐπειδὴ ἐσκόπευε νὰ κάμῃ ἐκεῖ κίβδηλα νο-
„ μίσματα ἐξ ἑνὸς μετάλλου, ὅπερ ὑπῆρχεν ἐν τοῖς
„ περιχώροις τῆς Σμύρνης· ὅτι ὑμεῖς ἠθελήσατε
„ νὰ λάβητε μέρος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ ὅτι φθά-
„ σας εἰς Σμύρνην, ἀφοῦ διὰ τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου
„ ἤνοιξε κατάστημα ἀγγειοπλαστικῆς, ἤρχησε νὰ
„ ἐξάγῃ ἐξ αὐτοῦ τοῦ χώματος τὸ μέταλλον, ὅπερ
„ ἐχρησίμευσεν εἰς τὴν κιβδηλείαν· ἐπειδὴ ὡμοίαζε
„ πολὺ τὸν ἄργυρον, καὶ ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἐξετύπωσε
„ σχεδὸν 4,000 νομίσματα. Τότε ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι
„ τῷ εἴπομεν ὅτι ἐκ τούτου ἐφαίνετο προφανέστατα
„ τὸ ψεῦδός του, ἐπειδὴ αὐτὸς ἔλεγεν ὅτι τὸ ἐξαγό-
„ μενον μέταλλον ἦτο χαλκὸς μὲ ὀλίγον ἄργυρον και
„ κασσίτερον· καὶ ἐπειδὴ ἔλεγεν ὅτι ὁ Κύριος Ξένος
„ ἦτο σύμφωνος μὲ αὐτὸν διὰ τὸν κιβδηλοποιίαν,
„ τίς ἡ ἀνάγκη νὰ ἐξάγῃ ἐκ χώματος μέταλλον,
„ ὅπερ εἶναι γνωστὸν ὅτι εἶναι λίαν ἐπίπονον καὶ
„ πολυδάπανον πάντοτε, καὶ ἀπαιτεῖ καμίνους ἐπί-
„ τηδες κατεσκευασμένας, καὶ πολλὰ ἄλλα ἐργαλεῖα
„ καὶ μηχανὰς, ἐνῷ ἐδύνατο εὐκόλως ν' ἀγοράζῃ
„ ὅλα ταῦτα τὰ μέταλλα ἕτοιμα, και νὰ τὰ λύῃ
„ ὅπως ἤθελεν; ἐγὼ μάλιστα τῷ παρετήρησα τότε
„ ὅτι τοῦτο ὅπερ ἔλεγεν αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἦτον εἰς
„ ἀντίφασιν μὲ ὅ,τι εἶχεν εἰπεῖ πρότερον, ὅτι ἠγό-
„ ρασεν 80 ἢ 90 ὀκάδας χαλκὸν ἐκ διαλειμμάτων,
„ καὶ ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ χαλκοῦ λυομένου ὁμοῦ μὲ
„ τὴν ἀνάλογον ποσότητα νικέλου καὶ κασσιτέ-
„ ρου κατεσκεύαζε τὸ μίγμα μεταχειρισθὲν εἰς τὴν
„ κιβδηλείαν.

„ Νὰ σᾶς γράψω ὅλας τὰς ἀντιῤῥήσεις καὶ τοὺς
„ παραλογισμοὺς εἰς οὓς ὑπέπεσεν ὁ Λουλούδας θέ-
„ λων νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν σκευωρίαν του, ἤθελεν
„ εἶσθαι ὀχληρὸν καὶ ἀνωφελές. Ἀρκεῖ ὅ,τι σας
„ ἐσημείωσα. Χ. Κορυαλένιος.„

Ὁ Κύριος Ξένος ἐγνώρισε τὸν ἄνωθι Κύριον ἐν Ἀθήναις ὅτε ἦτον ἐν καλῇ θέσει, καὶ ἀκολούθως ἐντὸς τοῦ Μεδρεσέ. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Κύριος Ξένος μετετοπίσθη εἰς ἰδιαίτερον οἰκίδιον· ὁ δὲ Λεωνίδας ἐκ Σμύρνης μετετοπίσθη εἰς Μεδρεσέν. Μετὰ τὴν εἰς Ἀθήνας ἄφιξίν μου ὁ Κύριος Ξένος ἐῤῥίφθη εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Καρβολᾶ, καὶ ὁ Λουλούδας ἐστάλη πάλιν ὀπίσω εἰς Σμύρνην, διὰ νὰ μὴ παρευρεθῇ εἰς τὴν δίκην. Κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην ὁ Κύριος

μένην ἐργασίαν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ μετάλλου μόνον, ὁ ὑπηρέτης τοῦ Ξένου Παναγιώτης Καρδέλης καὶ ὁ γέρων Γαβριὴλ Περιβολάρης, ὧν ἀπομακρυνομένων ὁσάκις ἐγένετο ἡ ἐκτύπωσις τῶν νομισμάτων· ἐκλείοντο αἱ θύραι τοῦ καταστήματος (τοῦτο δ' ὡμολόγησε καὶ ὁ κατηγορούμενος Ξένος, εἰπὼν ὅτι κατὰ γενικὴν αὐτοῦ παραγγελείαν ἐκλείοντο αἱ θύραι τοῦ καταστήματος διὰ νὰ μὴν εἰσέρχωνται ἄνθρωποι καὶ βλέπωσι τὴν ἐργασίαν τοῦ Λουλούδα)[1] *ὅτι ἔτι ὢν ἐνταῦθα εἶπε πρὸς τὸν Ξένον περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ συμπαραλάβωσι τὸν Χ. Καλλιγᾶν ὡς ἱκανὸν κιβδηλοποιὸν, ἀλλὰ κατ' ἀρχὰς δὲν τὸ ἐδέχθη, καθὸ μὴ γινώσκων αὐτόν· ἀφοῦ δὲ τὸν ἐβεβαίωσε περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνης του, ἐπεφυλάχθη νὰ τὸν καλέσωσιν ἐκ τῆς Σμύρνης, ὅπερ ἐγένετο, καθόσον μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πρώτου μίγματος ὁ Ξένος ἔδωκε τὴν ἄδειαν καὶ προσεκλήθη ὁ Καλλιγᾶς, ὅστις λαβὼν ἐνταῦθα ἐκ παραγγελίας τοῦ Ξένου παρὰ τοῦ πληρεξουσίου του*[1] *Π. Τρανοῦ, διὰ τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν Ν. Κομπαρούτζου 100 δραχμὰς δι' ἑαυτὸν καὶ τὸν Λάμπρον Λιμπερόπουλον (κατὰ τὴν περὶ τούτου ἀπόδειξιν τῆς 8 ἰουνίου π. ε. καὶ τὴν ἰδίαν ὁμολογίαν τοῦ Ξένου) μετέβη μετὰ τοῦ αὐτοῦ Λιμπεροπούλου εἰς τὴν Σμύρνην καὶ κατέλυσαν παρὰ τῷ Λουλούδα, συνέφαγον δὲ 2—3 φορὰς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ξένου μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ὁ δὲ Καλλιγᾶς ἀπεστάλη κατόπιν παρὰ τοῦ Ξένου πρὸς τὸν ἐνταῦθα Κ. Λάνδερερ διὰ τὴν προμήθειαν τοῦ νικέλου καὶ σμάλτου,*[2] *ἀλλ' ἐπανελθὼν ἄπρακτος καθόσον δὲν εὑρέθησαν τοιαῦτα, ὡς εἴρηται, αἴφνης ἔφυγεν ἐκ τῆς Σμύρνης μετὰ τοῦ Λιμπεροπούλου κλέψαντος παρὰ τοῦ ἐκεῖσε Θεμιστοκλέους Φρανσουᾶ 500—600 λίρας (ἐφ' ᾧ ἐνεργεῖται ἤδη ἀνάκρισις)·*[3] *ὅτι ἡ ἐργασία ἔληξεν εἰς τὰς ἀρχὰς σεπτεμβρίου π. ε. ὅτι ὁ Φ. ἰδὼν αὐτὸν συνομιλοῦντα μετά τινος Γιαννακοῦ μεσίτου, ἄλλοτε κιβδηλοποιοῦ, τὸ ἀνέφερεν εἰς τὸν πατέρα του, οὗτος δ' ὑποπτεύσας ὅτι ἐπροδόθη, τὸν ἐφυλάκισεν ἐπὶ 2—3 ἡμέρας εἰπὼν αὐτῷ ταῦτα: " πρέπει νὰ γενῇ οὕτω διὰ νὰ μὴ λάβῃ ὁ κόσμος*

Αννινον ἢ τὸν Γρυπάρην, καὶ τοῦτο ἀναλυόμενον χημικῶς, ἂν συνίστατο ἐκ τῶν σωμάτων, τὰ ὁποῖα οὗτος ἔλεγεν, οὐαὶ πρὸς τὸν δυστυχῆ Ξένον! Πλὴν εἰς ποῖα τάρταρα συνομωσίας καθ' ἑνὸς ἀθώου ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τέλους δὲν βλέπει τῆς Θείας Προνοίας τὸν φωτεινὸν δάκτυλον; Ὁ Λουλούδας ἔλεγεν "ἐκόψαμεν, κατεσκευάσαμεν, ἐκυκλοφορήσαμεν." Ἀλλὰ τὰ ἔλεγε μόνον, ὡς ὁ Σεβὰχ ὁ Θαλασσινὸς τῆς Χαλιμᾶς ἔλεγεν ὅτι κατεσκεύασε μίαν κιβωτὸν, ἥτις εἶχε μίαν μηχανὴν διὰ τῆς ὁποίας ἐταξείδευε τοὺς οὐρανοὺς, καὶ διὰ ταύτης τῆς κιβωτοῦ μετεφέρθη εἰς τὸν Πύργον τῆς βασιλόπαιδος, καὶ παίξας τὸ πρόσωπον τοῦ Μωάμεθ ἠπάτησεν αὐτὴν, καὶ ἔτεξεν ἐξ αὐτῆς τέκνον· ἐν ἄλλοις λόγοις διηγεῖται μίαν ἱστορίαν τοῦ ἀέρος, ἥτις, οὔτε ἐπὶ τῶν σημερινῶν αἰσθημάτων μας ἐπενεργεῖ, οὔτε ἐντὸς τῶν ὑγειῶν φρενῶν χωρεῖ.

[1] Ὁ ὑπηρέτης Παναγιότης Καρδέλης καὶ ὁ γέρων Γαβριὴλ τοὺς ἐβοήθουν. Γνωρίζετε κατὰ τί ἐβοήθουν; ὅταν ἔφερον τὸ ὑποτιθέμενον ἀργυροῦχον χῶμα, οἱ ἄνωθι τοὺς ἐβοήθουν διὰ τὴν ἐκφόρτωσίν του καὶ ἐκκαθάρισίν του διὰ τὴν ἀγγειοπλαστικήν· τοῦτο φαίνεται καὶ ἐκ τῶν ἀνακρίσεών του. Ἀκολούθως ὁ Λουλούδας ἐκλείετο ἐν τῷ κατωγαίῳ τῆς καμίνου μετὰ τοῦ Φραγκίσκου Ξένου, ὅπως ἐκ τοῦ χώματος τούτου ἐξαγάγῃ τὸν ἄργυρον. Καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ μάρτυρα, καθότι ἂν οἱ δύο ἄνωθι ὑπηρέται ἐγνώριζον ὅτι ἐκ τοῦ χώματος ἐκείνου ἐξήρχετο ἄργυρος, συντόμως ὅλη ἡ Σμύρνη ἤθελε τὸ μάθει. Καὶ φυσικῶς ὅταν πρόκηταί τις ἐκ χώματος νὰ ἐξάγῃ πολύτιμον μέταλλον, καὶ ἡ ὑπόθεσις εἶναι τοσοῦτον μυστική, αἱ θύραι κλείονται. Ὁ Κύριος Ξένος βεβαίως λέγει τὴν ἀλήθειαν ὅτι κατὰ διαταγήν του αἱ θύραι ἐκλείοντο. Τί συμβαίνει ὅμως; οἱ συντάκται τοῦ Βουλεύματος τούτου δράττουν τὴν φράσιν του ταύτην, καὶ τεχνικότατα τὴν ῥάπτουν πλησίον ἐκείνης τοῦ χρυσοῦ Λουλούδα, καὶ σχηματίζουν δίκτυον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζητοῦν νὰ ῥίψουν τὸν Κύριον Θεόδωρον Ξένον προφανῶς παγιδευμένον. Ο Λουλούδας κλειόμενος μετὰ τοῦ Κ. Φραγκίσκου Ξένου ἐντὸς τοῦ ἀναλυτηρίου τούτου, ἀκολούθως πρὸς ἐκδίκησιν ὄχι κίβδηλα δύναται νὰ λέγῃ ὅτι κατεσκεύαζεν, ἀλλὰ καὶ δὲν γνωρίζω τι ἄλλο χειρότερον. πρέπει λοιπὸν οἱ εἰσαγγελεῖς νὰ τῷ πιστεύουν; πρέπει ὁ Κόσμος νὰ τῷ πιστεύσῃ; Πρέπει ἡ ἑλληνικὴ δικαιοσύνη διὰ τῶν χρυσῶν λόγων του νὰ κτίζῃ ἓν τοιοῦτον Βούλευμα;

[1] Ἐκ τῶν προηγουμένων ὁ Ἀναγνώστης γνωρίζει τὴν ἀδημονίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Κ. Ξένος ἐδοκίμασε κατὰ τὴν ἐν Σμύρνῃ ἄφιξιν τοῦ Καλλιγᾶ καὶ Χ. Λιμπεροπούλου. Ἀλλ' ἐνώπιον τῶν Ἀνακριτῶν μας διάκρισις μεταξὺ Ξένου καὶ Λουλούδα δὲν ὑπάρχει· ἰδῶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἐὰν εἷς Λουλούδας ἔλεγεν ὅτι ὁ Ξένος ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ προσκληθῇ ὁ Καλλιγᾶς, καὶ ὅτι κατὰ παραγγελίαν τοκ Ξένου ὁ Τρανὸς ἐν Ἀθήναις διὰ τοῦ Ν. Κουμπαρούτζου τῷ ἔδιδεν ἑκατὸν δραχμὰς διὰ τὰ ἔξοδά του, καὶ ἂν ὁ Ξένος διεμαρτύρετο καὶ ἐκραύγαζεν ὅτι ταῦτα εἶναι ἀνύπαρκτα, καὶ ὅσα λέγει ὁ Λουλούδας εἶναι ἀναίσχυντα ψεύδη, γνωρίζετε, λέγω, εἷς ἀμερόληπτος, τίμιος καὶ εὐσυνείδητος εἰσαγγελεὺς δι' ἓν τοιοῦτον σπουδαῖον ζήτημα, γνωρίζετε τί ἤθελε πράξει διὰ νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὴν ὑπόθεσιν; ἤθελε μεταβῇ εἰς τὴν Ἀστυνομίαν Πειραιῶς ἢ Ἀθηνῶν νὰ εὕρῃ τὴν ἄδειαν τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Καλλιγᾶ διὰ Σμύρνην (ἡ ὁποία εἶναι τὸν ἀπρίλλιον τοῦ 1855· διότι τὴν ἔχομεν ἀνὰ χεῖρας) ἤθελε παραβάλει τὴν ἡμερομηνίαν ταύτης μετὰ τῆς τῶν ἑκατὸν δραχμῶν, ἥτις εἶναι τὰς 8 Ἰουνίου, καὶ τότε ἤθελε πληρέστατα πεισθῇ ὅτι αἱ ἑκατὸν δραχμαὶ διωρίσθησαν παρὰ τοῦ Κ. Ξένου διὰ νὰ δοθῶσι πρὸς τὸν Καλλιγᾶν, ὄχι διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς Σμύρνην, ἀλλὰ διὰ νὰ μεταβῇ ἀπὸ Σμύρνης εἰς Ἀθήνας πρὸς τὸν Κύριον Λάνδερερ, ὡς ἀλλαχοῦ εἴπομεν, καὶ φέρῃ τὰ μίγματα· δηλ. ἀφοῦ ἦλθεν ὁ Καλλιγᾶς αἴφνης εἰς Σμύρνην, καὶ ὁ Κύριος Ξένος ἑκὼν ἄκων τὸν παρεδέχθη, ὡς ὁ ἀναγνώστης βλέπει τὰ καθέκαστα τούτου ἐν τῷ Κεφ. ΙΘʹ. μετ' ὀλίγον τὸν ἀπέστειλεν αὖθις διὰ νὰ κομίσῃ τὸ νίκελον καὶ σμάλτον.

[2] Συνέφαγον δύο ἢ τρεῖς φορὰς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Ξένου... Ἂς ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης ἐν τῇ σελ. 67 τί λέγομεν περὶ τούτου.

[3] Ἐν τῇ σελ. 68 ὁ ἀναγνώστης ἐπίσης θέλει ἰδεῖ ὅτι ὁ Κύριος Ξένος τὸ πρῶτον μετὰ τὴν κλοπὴν ταύτην ἀρχίζει νὰ ἐννοῇ τοὺς ἀνθρώπους παρ' ὧν περιεστοιχεῖτο.

σεκτικὸν καὶ πρὸς τὴν διαγωγὴν τοῦ Λουλούδα, καὶ τούτου ἕνεκα διὰ νὰ φοβήσῃ καὶ τὸν Καλλιγᾶν, ὅστις κατεγίνετο νὰ τὸν ἡσυχάσῃ, ἀνέγνωσεν εἰς αὐτὸν γαλλικὴν ἐφημερίδα τῆς Κωνσταντινουπόλεως διαλαμβάνουσαν περὶ κιβδηλοποιῶν συλληφθέντων παρὰ τοῦ Πασσᾶ τὴν Σμύρνης εἴς τι μέρος τῆς Πούντας, τὴν δ' ἐπιοῦσαν ἠπείλησεν ἐπίσης ἐν τῷ δωματίῳ του τὸν Λουλούδαν διὰ πιστολίου εἰπὼν εἰς αὐτὸν ὅτι θὰ τοῦ κάψῃ τὰ μυαλὰ καὶ θὰ αὐτοχειριασθῇ ἐὰν τολμήσῃ νὰ κάμῃ τι καὶ τὸν ἀπατήσῃ· οὕτω δ' ἐξασφαλισθεὶς δῆθεν, ἀπεφάσισε τὴν εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς τὸν Λάνδερερ ἀποστολὴν τοῦ Καλλιγᾶ διὰ νὰ φέρῃ τὸ νίκελον καὶ σμάλτον· ἐνῷ δὲ μετέβαινεν εἰς τὸ γραφεῖόν του ἰδὼν τὸν Καλλιγᾶν ἔν τινι καφφενείῳ καθήμενον μετά τινος ὑπόπτου ἀνθρώπου (τοῦ Γιαννακοῦ Καλπάζογλου, ὃν καὶ κιβδηλοποιὸν ἐγνώριζε πρότερον) ὑπόπτευσεν ἀλλὰ δὲν ἐκινήθη, ὡς ἡ φρόνησις ἀπῄτει, μετέβη ὅμως κατόπιν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ὅπου, ἀφοῦ ἠρώτησε τὸν Καλλιγᾶν πόθεν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, τοῦ ἐζήτησε τὰς πρὸς τὸν Λάνδερερ ἐπιστολὰς, ἀλλὰ τὰς ἔκρυψε φαίνεται καὶ τὰς ἐκόμισεν ἐνταῦθα, ὅθεν ἐπανελθὼν ἄπρακτος τὸν ἐπεσκέφθη μετὰ τοῦ Λ. Λιμπεροπούλου εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ μετ' αὐτοῦ ἐγένετο τὴν ἐπιοῦσαν ἄφαντος, ἐῤῥέθη δὲ ὅτι ἔκλεψαν ἀμφότεροι ἐκεῖθεν λίρας τινας· τοὺς ἀνεζήτησε πανταχόθεν, ὡς καὶ εἰς τὴν Κουκλουτζᾶ οἰκίαν τοῦ ῥηθέντος Καλπάζογλου, ἀλλὰ δὲν εὑρέθησαν, ὁ δὲ Καλπάζογλους τῷ ἐνεπιστεύθη τότε ὅτι ὁ Λουλούδας εἶναι μπερμπάντες καὶ σκοπὸν ἔχει νὰ τὸν ἐξαπατήσῃ συνενοημένος μετὰ τοῦ Καλλιγᾶ ἐπιτηδείου νὰ σκαλίζῃ σφραγίδας· ὅτι κατόπιν ἐφρόντισε καὶ ἐπρομηθεύθησαν ἐκ τῆς Εὐρώπης τὸ νίκελον καὶ σμάλτον ὡς εἴρηται, καὶ τότε ὁ Λουλούδας ἤρχισε νὰ ἐργάζηται εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ἀργύρου ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ἕνεκα δὲ τῆς δυσοδίας καὶ τοῦ καπνοῦ διέταξε νὰ γίνεται τοῦ λοιποῦ ἡ ἀνάλυσις εἰς τὸ ἀγγειοπλαστικὸν κατάστημα καὶ ἐξήχθη τὸ μέταλλον εἰς τεμάχια διαφόρου μεγέθους καὶ σχήματος, ἀγνοεῖ δὲ τὸν λόγον δι' ὃν ἀφοῦ διὰ μιᾶς ἀνελύθη, δὲν ἐξῆλθεν ὅλον ἡνωμένον· ἐξ' αὐτοῦ δὲ ὁ Λουλούδας ἔδειξεν ἱκανὸν ποσὸν, ἀλλ' ἔμεινεν ἀναπολόγητος πεισθεὶς ὅτι δὲν εἶναι ἄργυρος, καὶ τότε κλείσας τὸ κατάστημα ἐκάρφωσε τὴν θύραν τῆς καμήνου, ἡ δὲ κ ο υ μ π ά ρ α του σύζυγος τοῦ Χρ. Ψαῤῥᾶ τῷ εἶπε τότε περὶ τοῦ Λουλούδα ταῦτα: "τὸ παιδὶ αὐτὸ εἶναι μπερμπάντικο, διότι ἕνας εἶπεν εἰς τὸν ἄνδρα μου, κρίμα αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος νὰ γελάσῃ τὸν ἀφέντη·" καὶ συλλαβὼν ἀμέσως ἐφυλάκισε τὸν Λουλούδα, τὰ περὶ τοῦ ὁποίου διηγήθη τότε πρός τε τὸν ὑποπρόξενον γραμματέα Ἰωάννην Ἀγκωνάκην καὶ τὸν διερμηνέα τοῦ προξενείου Καίσαρα Σαΐτ, παραστήσας αὐτοῖς τὴν ἀπελπισίαν του· δὲν ἠκολούθησε δὲ τὴν συμβουλήν των νὰ τὸν καταδιώξῃ καὶ ἀναφέρῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον φοβούμενος μὴ ἀποβληθεὶς μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ παρεξηγηθῶσι τὰ πράγματα καὶ μάλιστα ἐὰν ἡνώνετο ἐκεῖσε μετὰ τοῦ Καλλιγᾶ καὶ Λιμπεροπούλου, οἵτινες ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἶχον κατασκευάσει μεγάλας ποσότητας τουρκικὰ τραπεζικὰ γραμμάτια, ὡς εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Λουλούδας τὸν ὁποῖον ἐπεφυλάχθη νὰ καταμηνύσῃ ἐν γνώσει τῶν σχέσεων καὶ τῶν πράξεών του, ἀλλ' ἐνασχολημένος δῆθεν εἰς τὸ ἔργον του καὶ μὴ ἔχων κατάλληλον ἄνθρωπον δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπόν του, καὶ τούτου ἕνεκα εἶπε τὴν ἐπιοῦσαν εἰς τὸν κηπουρὸν Χατζῆ Φράγκον (μεσολαβήσαντα ὑπὲρ αὐτοῦ νὰ τῷ παραχωρηθῇ τὸ κατάστημα διὰ νὰ ἐργασθῇ) ὅτι τοῦτο θὰ πράξῃ ἂν ἀποζημιωθῇ παρὰ τοῦ Λουλούδα, εἰς δὲ τὸν καφφεπώλην Λουκᾶν Σαδούκαν μεσολαβήσαντα ὡσαύτως, ἠρνήθη καθόσον διεδόθη ἡ περὶ κιβδηλίας φήμη, τοσοῦτον δ' ἐξαπατήθη ἀπὸ τὸ πανοῦργον, ὡς εἴρηται, τοῦ Λουλούδα, ὥστε καὶ πρὸς τὸν ἐν Λονδίνῳ υἱόν του (ὅστις λαβὼν τὸ παρ' αὐτοῦ εἰς δοκιμασίαν σταλὲν μέταλλον ἔγραψεν ὅτι καθὰ παρὰ χημικοῦ ἐπληροφορήθη, τὸ πρᾶγμα εἶναι μύθος) ἀπήντησεν ὅτι ἔχει λάθος, καὶ ἐξηκολούθησε νὰ ὑποστηρίζῃ τοῦτο, νὰ πείθεται δηλ. ὅτι ἐκ τοῦ χώματος ἐξάγεται ἄργυρος, μέχρι τοῦ ὀκτωβρίου π. ε. ὅτε γενομένης τῆς ἀναλύσεως ἀπεδείχθη ἐντελῶς ἡ ἀπάτη.

"Ἐπειδὴ ὁ κατηγορούμενος Λ. Λιμπερόπουλος δὲν ἠρνήθη τὰς μετὰ τοῦ συγκατηγορουμένου Χρ. Καλλιγᾶ σχέσεις αὐτοῦ, ὁμολογήσας ὅτι ἀφοῦ τὸν ἐγνώρισεν εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Χαλκίδος, ὅπου (ὁ

Κόντε Ἄννινε, τὴν φήμην ταύτην πρὸς πεῖσμα ὅλων τῶν ἐναντιοτήτων τῆς τύχης, καὶ τῶν κακῶν ἐχθρῶν σας. Μὴν ἐνοχλεῖσθε, Σινιὸρ Κιάπε, υἱὲ τῶν ἑλληνικῶν χρονικῶν, δι' ὅ,τι λέγει ὁ Παῦλος ἢ ὁ Κώστας ἢ οἱ Δημαγωγοὶ τῆς ἡμέρας, μὴ λυπεῖσθε ἐὰν ἡ ἄνω συγγραφή σας, τὸ περίφημον δηλ. τοῦτο Βούλευμα δὲν εὗρε θέσιν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐποχῆς μας· τοῦτο θὰ ζήσῃ περισσότερον καὶ τῆς ἐπυχῆς μας, καὶ τοῦ Παύλου καὶ Κώστα. Ἂν ὁ Κύριος Δραγούμης σᾶς ἀδικῇ καὶ δὲν καταχωρῇ τὰς βιογραφίας σας καὶ εἰκόνας σας ἐν τῇ Πανδώρᾳ του, μὴ λυπεῖσθε, ἀθάνατοί μου ! τῶν μεγάλων ἀνδρῶν αἱ εἰκόνες δημοσιεύονται πάντοτε μετὰ θάνατον. Καὶ ὑμεῖς ἐστὲ ἐκ τῶν μεγάλων τοῦ ἔθνους πιστωτῶν· καὶ ὅταν τὸ ἔθνος θὰ ἦναι ἐν θέσει νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ πρὸς ἕκαστον χρέη του, θὰ τ' ἀποδώσει μετὰ τῶν τόκων των ἅπαντα πρὸς τὰ τέκνα σας, πρὸς τοὺς ἀπογόνους σας, οἵτινες θὰ φέρουν τὰ ἔντιμα καὶ στιλπνὰ ὀνομάτιά σας.

Προσωρινή Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς τὸν Κύριον Ἐμμανουὴλ Ξένον.

Ἐνεκρίθη τὸ σημερινὸν ἔγγραφόν σας, ὁ Κύριος Ἐμμανουὴλ Τομπάζης διορίζεται νὰ λάβη εἴκοσι κανόνια καὶ χιλίας διακοσίας σφαίρας διὰ νὰ τὰ ἐξαποστείλη εἰς Κρήτην, ὁμοίως καὶ δώδεκα κανόνια καὶ χιλίας σφαίρας ἀποφασισθέντα [?] εἰς κύριον [illegible] τῶν μεγαλυτέρων Προυμίδων τῆς Ὕδρας. Τὰ δὲ λοιπὰ θέλει ἐπιβαρυνθῆ [?] [illegible] εἰς τὴν Ὕδραν εἰς παραλαβὴν τῶν Προυμίδων τῆς Ὕδρας ὑπ' αὐτά [?].

Ἐν Κορίνθῳ τὴν 27 Ἰαννουαρίου αωκβ΄
ἔτει α΄ τῆς Ἀνεξαρτησίας.

Ὁ Πρόεδρος Ἀθανάσ. Κανακάρης ἀντιπρόεδρος
Ἰω. Ὀρλάνδος

Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας,
Μινίστρος τῶν ἐξωτ. ὑποθέσεων
: Θ. Νέγρης

[illegible] εἰς [illegible] [illegible] ὑπ' ἀριθμ.
[illegible] [illegible] ὁ [illegible] [illegible]
Σταματὴ Βούλγαρη [illegible] τὸν [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] 500.
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τῆς Ἀθήνας.

Σύρα. [illegible] 30. Ιουνίου 18[illegible]

Ὁ Σταματὴς Βούλγαρης

Περίοδος Β'.
ἀρ. 2614.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Πρὸς τὸν κύριον Βασίλειον Μκιγιάννην, ἐπί-
τροπον τοῦ κυρίου Ἐμμανουὴλ Ξένου.

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἀπὸ 3. καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 25. τοῦ σεπτεμβρίου γραφήν σου.

Τὰ παρὰ τῆς Διοικήσεως ἀγορασμένα πολεμοφόδια, ἂν καὶ χωρὶς διαταγήν μας ἀφηρέθησαν αὐτόθι παρὰ τῶν προκρίτων τῆς Ὕδρας, ἐχρησίμευσαν ὅμως διὰ κατεπειγούσας χρείας τῆς Πατρίδος, διὰ τὰς ὁποίας ἦσαν καὶ προωρισμένα, πρὸς ἐφοδιασμὸν τοῦ στόλου. Ἡ δὲ ἐπιμέλειά σου ὀφείλει νὰ λάβῃ ταχέως τὴν ἀπόδειξιν τοῦ κοινοῦ τῆς Ὕδρας, καὶ νὰ στείλῃ αὐτὴν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο καὶ πρὸς τὸ τῆς Οἰκονομίας διπλῆν, ἐπικυρωμένην μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ κοινοῦ τῆς νήσου, πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ἡσυχίας μας.

Τῇ 18: Δεκεμβρίου 1823.
Ναύπλιον.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Γρ. Δικαῖος.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεύς.
Γεώργιος Γλαράκης

Ν.ο 607. [illegible] ἑξακόσια ἑπτὰ

[illegible] Διακόσια Ν.ο 200. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 25. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] τῇ 28. [illegible] 1822.

Ὁ γενικὸς Γραμματεὺς

[illegible]

3710

Προσωρινὴ Διοίκησις
Τὸ Ἐκτελεστικὸν

Πρὸς τὸν κύριον Ἐμμανουὴλ Ξένο[ν]

Ἡ Διοίκησις σᾶς ἐπρόβαλε ν' ἀγοράσῃ [illegible]
μα σας, μὲ [illegible] μὲ [illegible] [illegible]
τὰ δύο. Ἐπειδή, ὅμως ἡ Πατρὶς ἔχει [illegible]
ἄμεσα αὐτὰ ἔχει ἀναγκαῖα διὰ τὰ πλοῖα
διὰ ὑπεράσπισιν τῆς Πατρίδος, ἀναγκάζ[εται]
[illegible] ἐν [illegible] σας νὰ [illegible] [illegible]
Ναύαρχον, [illegible] ἡ ἀπάντησις σας ἐὰν παρέ-
χητε τὰ [illegible] σας διὰ τὰ πλοῖα [illegible]
[illegible] τῆς Πατρίδος –

Τῇ: 11: Ὀκτωβρ. 1825: ἐν Ν[αυπλίῳ]

ὁ Ἀντιπρόεδρος
[illegible]
Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης
[illegible] Κ[illegible]

[illegible]ρισπο-
[illegible]ναρί 4
[illegible]123
ἀναγκά[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

3000 τουφέκια προς 150 γρόσια = 450,000.

7

Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος

Μινιστέριον του Πολέμου

Προς τον Καπετάνιον του Πλοίου, του Κυρ. Γιάννη Ζέννη, ευρισκό-
μενον εις Ύδραν.

εν Ερμιόνη την 9: Ιανουαρίου
1823

Η υψηλή Διοίκησις αποφασίζει δια να στείλη ιδιαιτέρως αναγκαί-
αι εις Ζάρισον, τον Γενναίον [illegible] [illegible]
[illegible] στρατιωτών, τον Μιχαήλ Παρασκευά: σε διορίζει [illegible]
μενον αυτόθεν, να παραδώσης εις αυτόν δώδεκα κανόνια
από τα [illegible], όσα από τον [illegible] Έπαρχον [illegible]
παραλάβετε, και χιλίους [illegible] δια να τα [illegible]
τα αναγκαία [illegible] λαμβάνοντας [illegible] παρ' αυτού
την παραλαβής απόδειξιν. Υγίαινε.

Ο Μινίστρος των Εσωτερικών
και Προσωρινώς του Πολέμου
Ιωάν: Κωλέττης

Δια τον Γεν: Γραμματέα
Δημήτ: [illegible]

Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος.

Ο Μινίστρος της Οικονομίας.

Προς τον [illegible] Κύριον [illegible] Ζ[illegible].

[illegible] Σας [illegible] Σας [illegible] Σας [illegible] Σας [illegible] Σας [illegible]

[illegible] 823 [illegible]

Ο Μινίστρος της Οικονομίας

Αναγνώστης [illegible]

Ο Γενικός Γραμματεύς

[illegible]

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ὁ Πρόεδρ: Προσ: τῆς Δημογ: τῆς Ν: Ὕδ:

Πρὸς τὸν Ἐξοχ: κ: Ἐμμανουὴλ Ξένον

Ἐπειδὴ ἡ Προσ: τῆς Δημογ: ταύτης εἶχε
ἀπὸ τὰς 12 τοῦ ἤδη τρέχοντος καὶ ἐδόθη
καὶ ἄδεια, [illegible] τοὺς ὁποίους σοὶ [illegible]
Τὰ τελευταῖα γράμματα ὁποῦ [illegible]
Κ: Δημητρίου Παπ: Μιαούλη [illegible] ἐδῶ
[illegible] τοὺς [illegible] ἐπειδὴ καὶ τὰ τότε [illegible]
[illegible] ἔξοδα καθὼς ὑπεσχέθη τὸ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τοὺς [illegible]
[illegible] ὁποῖα [illegible] [illegible] [illegible]. καὶ ὁ-
[illegible] ἀπὸ τὸ ἴδιον [illegible] σοὶ [illegible] καὶ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὸ

Ἐν Ὕδρᾳ [illegible]

ὁ Προσωρ: Πρόεδρ:

[illegible]

Δ: [illegible]

Ι. Ὀρλάνδο

Ἀρ. Β.
Ἀ. 1513

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος.
Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν Κύριον Μακρῆ ζήσει ἐπιτρ.
καὶ ἐπίτροπον αὐτῶ.

Ὁ ἐπίτροπος τῆς Γαρδίκης Κύριος Ἀθανάσιος Μακρί=
λος τοῦ Μεγάρου ... Διονυσίου ...=
καὶ κατὰ τῶν Δερβενοχωρίων ..., ὅσα γί-
νεσαι αὐτῶ ... ἀπὸ τοῦ Διονυσίου 400.
ὅτι ... στρατιωτικῆς ... 300. ...
... καὶ ... ...=
... —

ἐν Μύλοις Ναυπλ.
τῇ 18. Μαΐ. 1824.

ὁ Πρόεδρος.
Γεώργιος Κουντουριώτης
Παναγιώτης Μπότασης
Ἰωάννης Κωλέττης

ὁ Προσ. Γεν. Γραμματ.
Π. Ῥόδιος

ἀρ: 13:
ἐ. 5.

Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος

Ο Υπουργός της Οικονομίας

Προς τον φιλογενέστατον κύριον Εμμανουήλ Ξένον
της Ύδρας

Η Υπερτάτη Διοίκησις, πληροφορηθείσα τον ένθερμον ζήλον, πατριωτισμόν και προθυμίαν, την οποίαν έχετε εις το να προσφέρετε προς την πατρίδα τας εκδουλεύσεις σας, διορίζει το Υπουργείον τούτο διά της επιστολής υπ' αριθ. 408 να σας εκλέξη πατριωτικώς να προμηθεύσετε εις τον φορτηγόν του Στρατοπέδου του Βόλου Γεώργιον Σαχτούρην τρεις χιλιάδας οκάδας Μολύβδου. Ο Υπουργός βλέπων την ανάγκην του πράγματος, και βεβαιωμένος περί της πατριωτικής διαθέσεώς σας, σας αποστέλλει την παρούσαν, και σας προσκαλεί άμα λαβόντες αυτήν να προβλέψετε όσον τάχιστα την ρηθείσαν ποσότητα Μολύβδου, και να την παραδώσετε εις τον ρηθέντα φορτηγόν του Στρατοπέδου Βόλου, ζητούντες παρ' αυτού την αναγκαίαν απόδειξιν της παραλαβής, διά να την παρρησιάσετε ακολούθως εις το Υπουργείον, και να λάβετε τα χρήματα, τα οποία θέλει διορισθή οι αγορασταί των εγγείων των εθνικών κτημάτων Ναυπλίου να σας μετρήσουν από την πρώτην δόσιν. Πράξετε κατά τούτο, και δείξετε όλην την απαιτουμένην φιλογένειαν ως αληθής πατριώτης και ένθερμος πολίτης, διά να αποκτήσετε πληρεστέραν και την ευγνωμοσύνην της πατρίδος.

Άστρ. 12 Μαΐου
1823. Ζενδ.

ο Υπουργός της Οικονομίας
αναγνώστης [illegible]

ο Γενικός Γραμματεύς
Γεώργ. Πραΐδης

λειον νομίσματα, ἔβαλον δὲ καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ τῶν εἰρημένων νομισμάτων εἰς κυκλοφορίαν,

"Β'. Νὰ διαταχθῇ ἡ περαιτέρω διάρκεια ά) τῆς προφυλακίσεως 1) τοῦ Λ. Λουλούδα 2) Θ. Ξένου, καὶ 3) Δ. Λιμπεροπούλου· β') τῆς ἰσχύος τῶν κατὰ τοῦ Φραγκίσκου Ξένου καὶ Χρήστου Καλλυγᾶ ἐκδοθέντων κατασχετηρίων, καὶ ἡ προφυλάκισις αὐτῶν ἅμα συλληφθέντων."

Ἀκοῦσαν τὸν Εἰσαγγελέα ὑποστηρίξαντα καὶ προφορικῶς τὴν ἄνω πρότασίν του.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν δὲ αὐτοῦ [1]

Διελθὸν τὴν Δικογραφίαν

Σκεφθὲν κατὰ τὸν Νόμον.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐν τῇ προτάσει τοῦ εἰσαγγελέως ἀκριβῶς ἐκτεθείσης ὁμολογίας τοῦ κατηγορουμένου Λεωνίδα Λουλούδα, προκύπτει κυρίως ὅτι γινώσκων οὗτος τὴν ἀγγειοπλαστικὴν καὶ διδαχθεὶς ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Χαλκίδος παρὰ τοῦ ἐπὶ κιβδηλείᾳ καταδίκου Χρήστου Καλλυγᾶ, τὸν τρόπον τοῦ μεταβάλλειν τὸν χαλκὸν εἰς μέταλλον ἐπιτήδειον πρὸς κατασκευὴν κιβδήλων, ὁποῖα καὶ κατεσκεύασεν ἀκολούθως (περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1852 ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1853) ἐν Σμύρνῃ μετὰ τοῦ πρώην δευτέρου διερμηνέως τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου Παππαλουκᾶ, γνωρίζων δ' ἔκτοτε καὶ τὸν Θεόδωρον, ὡς συστηθεὶς ἐντεῦθεν πρὸς αὐτὸν καθὸ πρόξενον ἐν Σμύρνῃ, πρὸς ἀνεύρεσιν ἔργου τινὸς, ἐντάμωσε περὶ τὸν μάρτιον τοῦ ἔτους 1855 τὸν αὐτὸν Θ. Ξένον, διατρίβοντα ἕνεκα τῆς διακοπῆς τῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας σχέσεων ἐνταῦθα, καὶ συνεφώνησε μετ' αὐτοῦ νὰ κατασκευάσωσιν ἐν Σμύρνῃ κίβδηλα νομίσματα, μεταχειριζόμενοι πρὸς

---

[1] **Εἴδομεν** τοὺς τελευταίους λόγους καὶ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ **Γρυπάρη καὶ** Ἀννίνου ὅτε ἀφῆκαν τὸν Κ. Ξένον καὶ τὸ Πλημ**μελειοδικεῖον**· ἐδιηγήθησαν διὰ κομβολογίου ἐ π ε ι δ ὴ τὰ περι**στατικὰ** ὅλα· τὰ ἐχρωμάτισαν μετὰ ἰνδικῶν, πορφυρῶν καὶ σαν**δαρακινῶν** χρωμάτων· τὰ ἐκαλλώπισαν διὰ τοπαζίων, ἀχατῶν, **ἀμεθύσων**, βηρύλλων, ἀδαμάντων, σαπφείρων καὶ δι' ἑκάστου **ἄλλου** πολυτίμου λίθου, τὸν ὁποῖον ἐκ τοῦ θησαυροφυλακείου **τῆς μεγάλης** νομοθεσίας μας ἔλαβον, ἔγλυψαν καὶ ἐψαλίδισαν **διὰ τῆς** σμίλης τοῦ Φειδίου τὴν ῥίνα, τὰ ὦτα, τοὺς ὀφθαλμοὺς, **καὶ τὸ** μαργαρῶδες στόμα τοῦ βουλεύματος τούτου, καὶ τώρα **ἀφίνουν** πρὸς τὸν Πρόεδρον Π. Ι. Κιάππεν, τὸν Δικαστὴν Ἰ. **Στεκούλην καὶ** Π. Δ. Ἰωαννίδην νὰ γλύψουν τὸ λοιπὸν σῶμα **καὶ πόδας** του· τοὺς ἀποχαιρετοῦν, λέγομεν, ἀπέρχονται, ἀπο**χωρίζονται** τῶν τριῶν τῶν κλινῶν Ἀθηνῶν Πρωτοδικῶν, καὶ **ἀφίνουν** τούτους νὰ τελειώσουν τὸ ἔργον. "Μιὰ καλὴ ἀρχὴ **ἀπαιτεῖ ἓν καλὸν τέλος**" λέγει μία παροιμία· καὶ μὰ τὴν ἀλή**θειαν ἂς** διηγηθῶμεν ἐνταῦθα τοῦ ὑελοποιοῦ καὶ τοῦ χαλκοματᾶ **τὸ παραμύθι**, διότι, νομίζομεν, ἐφαρμόζεται κάλλιστα.

"**Εἷς πένης** χαλκοματᾶς περιερχόμενος ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον **διὰ νὰ εὕρῃ** ἐργασίαν, ἐστάθη ἐνώπιον καπηλείου μικρᾶς **κωμοπόλεως** σχεδὸν ἀποθνήσκων τῆς πείνης. Ἐνταῦθα συ**νηντήθη** μεθ' ἑνὸς ὑελουργοῦ πρὸς τὸν ὁποῖον ἐδιηγήθη τὰ **δεινά** του. Ὁ ὑελουργὸς τὸν ἐπαρηγόρησε καὶ τῷ εἶπε νὰ **καθίσῃ νὰ** συγγευθοῦν ἀμέριμνα, καθότι συντόμως ἤθελε τῷ **προμηθεύσει** ἐργασίαν· ὁ χαλκοματᾶς ἠκολούθησε τὴν συμ**βουλήν** του καὶ ἐγευμάτισε καλῶς· ὅταν δ' ἐπέστρεψεν ἄνω εἰς τὸ **καπηλεῖον**, μετ' ἀπορίας του ἤκουσε τὸν ξενοδόχον νὰ τῷ **προτείνῃ** νὰ ἐπισκευάσῃ πλῆθος χυτρῶν, τηγανίων καὶ ἄλλων **σκευῶν** τοῦ μαγειρείου του. Οὗτος ἐξετέλεσε τὸ ἔργον μετὰ **προθυμίας**, ἐπληρώθη ἀδρῶς, καὶ ἀπεχαιρέτησε διὰ ν' ἀπέλθῃ. **Ἐπὶ τῆς** θύρας συνηντήθη αὖθις μετὰ τοῦ ὑελουργοῦ. "Εἶδες, **τῷ** λέγει οὗτος, δὲν σοὶ τὸ ὑπεσχέθην ὅτι θὰ ἔχῃς ἀρκετὴν ἐργασίαν; ἐγὼ σοὶ τὴν ἐπρομήθευσα." "Πῶς;" ἠρώτησεν **οὗτος ἔκθαμβος**. "Μοὶ εἶπες ὅτι ἦσουν πεινασμένος καὶ ἄνευ **ἔργου**· ἐγνώριζον ὅτι ὁ ξενοδόχος εἶναι πάμπλουτος· λοιπὸν ἐποίησα ἀνὰ μίαν τρύπαν ἐπὶ ἑκάστου σκεύους τοῦ μαγειρείου του τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἤμην ἐκεῖ καὶ ἐπεσκεύαζον τοὺς ὑέλους του„ ὁ χαλκοματᾶς τὸν ηὐχαρίστησε περισσότερον καὶ ἀπῆλθε. "Μόλις ἦτό τινα μέτρα μακρὰν τοῦ χωρίου, καὶ εἶδεν ἐκκλησίαν· ὅθεν καὶ ἔβαλε κατὰ νοῦν νὰ φανῇ καὶ οὗτος χρήσιμος πρὸς τὸν ὑελουργόν· ἡ ἐκκλησία, λέγει, εἶναι πλουσία, ἐμπρὸς λοιπόν· καὶ ἤρχισε διὰ λίθων νὰ θραύῃ τοὺς ὑέλους τῶν παραθύρων της. Καὶ ἀντὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδοιπορίαν του, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ χωρίον διὰ νὰ εὕρῃ τὸν ὑελουργόν· "φίλε, τῷ λέγει, χαίρω διότι ἡ τύχη μ' ἠξίωσε νὰ σοὶ ἀποδώκω τὴν χάριν ἣν πρὸ ὀλίγου μοὶ ἐποίησας."—Πῶς; ἠρώτησε μετὰ χαρᾶς ὁ ὑελουργός· "ἔθραυσα ὅλους τοὺς ὑέλους τοῦ χωρίου τῆς ἐκκλησίας, καὶ βεβαίως αὔριον θὰ σὲ προσκαλέσουν διὰ νὰ θέσῃς νέους."—"Λέγεις τὴν ἀλήθειαν;" ἔκραξεν οὗτος ὠχριῶν· "βέβαια . . . πήγαινε νὰ ἰδῇς."—"Βέβαια!! μετ' ἀδημονίας ἐπανέλαβεν ὁ ὑελοποιὸς, τετέλεσται, μὲ κατέστρεψας, ἀδελφέ! διότι ἔχω συμφωνίαν ἐτήσιον κεκομμένην μετὰ τῆς ἐκκλησίας ἀντὶ δέκα δραχμῶν ν' ἀντικαθιστῶ τοὺς τεθραυσμένους ὑέλους της." Μετὰ μικρὸν ἡ ἀλήθεια ἐφανερώθη, καὶ ὁ μὲν ξενοδόχος κατεδίωξε τὸν ὑελουργὸν, ἡ δ' ἐκκλησία τὸν χαλκοματᾶν."

Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ἱστορία μας· ὁ Ἄννινος ἐστάλη εἰς Σμύρνην διὰ νὰ δράξῃ τὸ Προξενεῖον· ἔλαβεν ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ τὰς καταθέσεις ἃς εἴδομεν, τὰ ἔφερεν εἰς Ἀθήνας, καὶ ἔδωκεν ἐργασίαν πρὸς τὸν πτωχὸν Γρυπάρην· ὁ δὲ Γρυπάρης ῥάψας ταῦτα κατεσκεύασε τὸ βούλευμα· διὰ νὰ φανῇ δ' εὐγνώμων ἀκολούθως πρὸς τὸν φίλον του Ἄννινον, ἤρχισε νὰ λιθοβολῇ τὰ κρανία τοῦ Κιάπε, Στεκούλη, Ἰωαννίδου, Μωραητίνη, Σπύρου Μεταξᾶ, μ' ΕΠΕΙΔΗ, τὰ ἤνοιξε καὶ τὰ παρεγέμισε μὲ βούλευμα ὅλα, καὶ παρέπεμψε τὸν Ξένον εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον. Ἀ! ἔκραξε τότε ὁ Ἄννινος, μὲ ἠφάνισες, ἀδελφέ! . . . Τὸ κακουργιοδικεῖον συνίσταται ὑπὸ ἐνόρκων, ἀποδείξεις δὲν ὑπάρχουν, θὰ ἐκτεθοῦν τὴν ἡμέραν ἐκείνην γυμνὰ τὰ πράγματα, θὰ μάθῃ ὁ κόσμος ὅτι ἐφέρθην ὡς Τίγρις λυσσώδης κατὰ τοῦ Ξένου κατὰ τὴν εἰς Σμύρνην ἀποστολήν μου, θὰ λάβῃ αἰτίαν ὅλος ὁ τύπος μας νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ αἰσχρὸν παρελθόν μου. Ἦτο κάλλιον ἐὰν τὸν ἀπέλυες, καὶ ν' ἀφίσῃς τὸν κόσμον ν' ἀμφιταλαντεύηται μεταξὺ τῆς ἐνοχῆς καὶ ἀθωότητος τοῦ Ξένου, ἢ νὰ διασαφίσῃς πρὸς τὸ κοινὸν τὴν ὑπόθεσιν παραπέμπων τοῦτον ἐνώπιον ἑνὸς κακουργιοδικείου!!"

Τί πταίει ὁ πτωχὸς ὁ Γρυπάρης; ἐκτείνων τὴν χεῖρα διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν Ἄννινον, ἔπεσε μετὰ τούτου ἐν τῷ βορβόρῳ.

103

Πρὸς τοὺς ἐπιστάτας τοῦ Τελωνείου Σύρας

Παραδόσατε ἀπὸ τὰ τελωνιακὰ χρήματα τῇ τοῦ διαταγῇ τοῦ Κυρίου Ἐμμανουὴλ Ξένου ἡμισάρια χρυσὰ τῆς Ἰσπανίας ἡμισίας καὶ εἰς δίστηλα ἤτοι Ἀρ: 26: 4/9. τὰ ἄλλα τόσα ἔλαβε παρὰ τῆς ἐθνικῆς ταμείου τὸ κοινὸν τῆς Ὕδρας δι' ἀνάγκην ἐθνικήν.

ἐν Ὕδρᾳ τῇ 6 8βρίου 1831

Οἱ Δημογέροντες τοῦ κοινοῦ τῆς Ὕδρας

Λάζαρος Κουντουριώτης

Ζαχαρίας Ν. Σκαρτζῆς

Ι. Ὀρλάνδος

Δημήτριος Γ. Βούλγαρης

Ε. Ξένος

Ἔγγραφα ὑπὸ στοιχ. Σ.

ΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΥΠΟΥΡΓΙΑΙ

τῶν Κυρίων

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΞΕΝΩΝ

ἀπὸ τοῦ 1822—1834 ὑπηρετησάντων λόγῳ καὶ ἔργῳ

τὴν Πατρίδα.

Πρὸ πάντων τοῦ Κ. Ἐμμανουὴλ, ὅστις ἐστάθη

Μέλος τῆς Γερουσίας, Πρόεδρος τῶν θαλασσίων δικαστηρίων, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς

τῆς Συνελεύσεως, μέλος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς τῶν δημοσίων λογαριασμῶν,

Σύμβουλος τῆς Οἰκονομίας, καὶ ἀπεβίωσεν ἐπὶ τῆς Βασιλείας

Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας

εἰς τακτικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ὀπαδοὶ, Κύριοι, τοῦ μυθιστοριογράφου τῆς Γαλλιας Βαλζάκ, ὅστις ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ, ὅτι διὰ νὰ γείνῃ τις γνωστὸς εἰς τὸν Κόσμον, πρέπει νὰ γράψῃ τ' ὄνομά του καὶ τὰ ὅσα ἔπραξεν ἐπὶ ἑνὸς ἄβακος, νὰ τὸν κρεμάσῃ εἰς τὸ στῆθός του, καὶ νὰ διατρέχῃ τὰς ὁδούς. Ἄχρις ὥρας ποτὲ δὲν εἴπομεν οὔτε τί ἐπράξαμεν, οὔτε τί ἐθυσιάσαμεν, ὡς ἄλλοι οἵτινες κομπορῥημονοῦσιν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν, μ' ὅλον ὅτι οὔτε ἕνα τζαροῦχι δὲν εἶχαν νὰ χάσουν. Πλὴν τώρα πρόκειται περὶ Κιβδηλείας, Κύριοι! καὶ κατήγορός μας εἶναι ἡ Κυβέρνησις, δηλ. οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης· ὥστε, ὦ Ἕλλην, μὴ θεωρήσῃς ταῦτα πάντα περιαυτολογίας ἢ κομπορῥημοσύνας. Εἶναι ἀπολογίαι, εἶναι ἀποδείξεις τί ἤμεθα· καθότι τὰ ἐπὶ τῆς ἐξουσίας καθάρματα ἔγραψαν ἕνα Βούλευμα, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς κατηγοροῦν ὅτι καὶ πρὶν τοῦ ἀγῶνος κατεσκευάζαμεν κίβδηλα.

Β΄. Διατάττει τὴν περαιτέρω διάρκειαν ά. τῆς προφυλακίσεως τοῦ Λεονίδα Λουλούδα καὶ Θεοδώρου Ξένου καὶ β΄. τῆς ἰσχύος τοῦ κατὰ τοῦ Φραγγίσκου Ξένου, καὶ Χρήστου Καλλιγᾶ ἐκδοθέντος κατασχετηρίου, καὶ τὴν προφυλάκισιν αὐτῶν ἅμα συλληφθέντων.

Γ΄. Ἀποφαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν ἐπὶ τῇ ἐκτεθείσῃ πράξει τῆς παραχαράξεως κατὰ τοῦ Λάμπρου Λιμπεροπούλου [1] *καὶ διατάσσει τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἐὰν δι᾽ ἄλλους λόγους δὲν κρατῆται.*

Ἀπεφασίσθη καὶ ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τὴν δεκάτην Μαΐου 1856. [1]

Οἱ Δικασταὶ
Π. Ι. Κιάππε πρόεδρος
Ἰω. Στεκούλης
Π. Δ. Ἰωαννίδης.

Ὁ Γραμματεὺς
Α. Κ. Πιττακός.

Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις τὴν 11 *τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους.*

Ὁ Πρόεδρος
Π. Ι. Κιάππε.
Ἰω. Στεκούλης
Π. Δ. Ἰωαννίδης.

Ὁ Γραμματεὺς
Α. Κ. Πιττακός.

Ὅ,τι ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Εν Ἀθήναις τὴν 11 *Μαΐου* 1856.

Ὁ Γραμματεὺς
Α. Κ. Πιττακός.

---

[1] Ὁ Λ. Λιμπερόπουλος *ἐν τῇ καταθέσει οὗτινος ὁ ἀναγνώστης παρατηρεῖ ὅτι ἀρνεῖται ὅ,τι δήποτε περὶ κιβδηλείας, ἀπελύθη τῆς φυλακίσεώς του διὰ νὰ μὴν ἦναι μάρτυς τὴν ἡμέραν τῆς δίκης.* Τί ἔγεινεν ὁ Λιμπερόπουλος *τὴν ἡμέραν τῆς δίκης,* Κύριοι Εἰσαγγελεῖς ; Ἀφοῦ *ἀπεμακρύνατε τὸν* Λουλούδαν, *διατί νὰ μὴν ἀφήσητε τοὐλάχιστον ἓν ζῶν πρόσωπον τῆς κωμῳδίας ὡς τὸν* Λιμπερόπουλον, *νὰ ἦναι παρόν ;* Ἀφοῦ *ὁ συνεταῖρός του* Χ. Καλλιγᾶς, *τὸν ὁποῖον κηρύττετε ὅτι ὁ* Κ. Ξένος *μετέφερεν εἰς Σμύρνην μετὰ τοῦ* Λ. Λιμπεροπούλου *διὰ τὸν σκοπὸν τῆς κιβδηλείας, δὲν εἶναι παρών, διατί ἀπολύετε καὶ φυγαδεύετε τοῦτον τὸν* Λ. Λιμπερόπουλον, *ἐκ τοῦ ὁποίου τὸ ἀκροατήριον καὶ τὸ Δικαστήριον τῶν ἐνόρκων τοσαύτην εἶχεν ἀνάγκην τὴν ἡμέραν τῆς δίκης τοῦ* Κ. Ξένου ; Ποῖος *τώρα δύναται ν᾽ ἀμφιβάλλῃ παρατηρῶν τὴν διαγωγήν σας ταύτην, ὅτι ὅλα δὲν ἦσαν ἐκ προμελέτης καὶ προσχεδιασμένα κατὰ τοῦ* Κ. Ξένου ;

Πραγματικῶς *ὁ καυγᾶς, κατὰ τὸν* Ναστρατῆ Χότζαν, *ἦτο μόνον διὰ τὸ πάπλωμα, δηλ. διὰ τὴν* Προξενικὴν *θέσιν.* Πλὴν *καὶ αὐτη κατὰ μίαν δευτέραν παροιμίαν, δύο μαχομένων ὁ τρίτος κερδαίνει, ἔπεσεν εἰς τὸν λαχνὸν οὔτε τοῦ* Ἀννίνου, *οὔτε τοῦ* Ἀγκωνάκη, *οὔτε τοῦ* Ἰωσὴφ Π .... *οὔτε τοῦ* ....

[1] Ἐνταῦθα ὁ Πρόεδρος Κιάππες *ἔλαβε τὸν κάλαμον, τὸν ἐβύθισεν ἐν τῷ μελανοδοχείῳ, ὕψωσε τὰ βλέμματα θρησκευτικῶς πρὸς τὸ στερέωμα, καὶ μετ᾽ ἀμολύντου καὶ διαυγοῦς συνειδήσεως ἐζωγράφισε τὸ* Κ *τὸ* ι *τὸ* ά *τὰ δύο* π π *καὶ τὸ* ε *τοῦ χρυσοῦ του ὀνόματος· οἱ δὲ λοιποὶ δύο τὸν ἠκολούθησαν κρατοῦντες τὸ κοσυμβωτὸν ἐπανωφόριόν του, καὶ οὕτως ἐδόθη εἰς τὴν λιθογραφίαν τὸ βούλευμα τοῦτο, ὅπερ δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ἐν ὀλίγαις λέξεσιν ἓν* κομβολόγιον, *οὗτινος οἱ κόκκοι κατ᾽ ἀναλογίαν ἀκολουθοῦν ὁ μικρότερος τὸν μεγαλήτερον, πλὴν οὗτινος ὁ μίτος περὶ ὃν εἶναι διαπερασμένοι εἶναι τοσοῦτον σαθρὸς, ὥστε, ἂν μικρὸν θελήσῃς νὰ τοὺς ἀραιώσῃς καὶ ἐξετάσῃς, θέλουσι θραυσθῆ καὶ διασκορπισθῆ ἔνθεν κἀκεῖσε ὅλα του τὰ* ἘΠΕΙΔΗ. Τὸ *καθ᾽ ἡμᾶς, οἵτινες, ὡς εἴπομεν καὶ ἀλλαχοῦ, μετὰ μεγίστης στενοχωρίας καὶ ἀηδίας εἰργάσθημεν διὰ τὴν ἀνασκευήν του, θέλομεν ἀποπερατώσει τοῦτο διὰ τῆς ἀκολούθου μεταφράσεως τῶν περὶ ἀληθείας ἰδεῶν τοῦ* Κυρίου Λα-Φονταίν *ἐν ταύταις ἴσως οἱ ἀληθεῖς* Ἕλληνες, *οἱ ἀληθῶς* Πατριῶται, *οἱ χρηστοὶ πολῖται οἱ θρηνοῦντες σήμερον τοσοῦτον τὴν ἀθλιότητα τῶν πραγμάτων, μας ἀπαντήσουν τινὰς ἐλπίδας καὶ παραμυθίαν·*

« Ἡ *καταπίεσις, λέγει, πραγματικῶς συχνάκις κωλύει τὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ νὰ ἰδῇ τὴν ἀλήθειαν· ἀλλ᾽ ἡ ἀλήθεια δὲν παύει μυστικῶς ἐργαζομένη καὶ μορφόνουσα τοὺς μαθητάς της· ἡ φωνὴ ἑνὸς ἀθώου δυνατὸν νὰ καταπνίγηται ὑπὸ τῆς βροντῆς τοῦ ἰσχυροῦ, ἀλλὰ μυρίαι φωναὶ θέλουν ὑψωθῆ μίαν ἡμέραν αἴφνης, καὶ ἡ ἀλήθεια θέλει ἐξέλθει θριαμβεύουσα.* Οὔτε ὁ *ἰσχυρώτερος τῶν* Μοναρχῶν *δύναται νὰ καταπιέσῃ τὸν χρόνον, διότι εἶναι ἰσχυρώτερός του.* Ὁ *φρόνιμος ἄνθρωπος πρέπει νὰ διδάσκῃ τὸν ἁπλοῦν, νὰ φωτίζηται, χωρὶς νὰ φροντίζῃ ποῦ, πότε, καὶ πῶς ἡ ἀλήθεια θριαμβευτικῶς θὰ καταφανῇ· καὶ δὲν πρέπει νὰ προσπαθῇ νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ ταύτης διὰ μέσων συνωμοσίας, ἐπαναστάσεων ἢ διαφθορᾶς.* Μόνη *ἡ πλάνη ἔχει ἀνάγκην τούτων τῶν μέσων· ἀλλ᾽* οὐχὶ *καὶ ἡ ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν, ἂν θελήσωμεν ν᾽ ἀποκαλύψωμεν, εὑρίσκομεν ἐν ταύτῃ μίαν καταπειστικωτάτην δύναμιν.* Καὶ *δὲν γνωρίζετε ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ*

Περίοδος Β΄ Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος.
ἀριθ. 52 ὁ Γενικὸς Γραμματεύς.

Οἱ [illegible] Κύριοι [illegible], καὶ Νικόλαος [illegible] ἀπερχόμενοι εἰς Ζάκυνθον ἀποσταλμένοι παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως, διὰ νὰ παραλάβωσι τὸ ἐκ Λονδίνου ἐθνικὸν δάνειον. — Παραγγέλλεται λοιπὸν ὅλαι αἱ [illegible] καὶ [illegible] φιλικαὶ δυνάμεις, νὰ ἀφήσωσι τοὺς [illegible] ἐλευθέρως καὶ ἀνεμποδίστως, δίδοντες εἰς αὐτοὺς πᾶσαν τὴν [illegible] [illegible]. —

Ἐν Μύλοις Ναυπλίου,
τὴν 14 Μαΐου 1824.

ὁ Προσ. Γενικὸς Γραμματεύς.
Π. Ῥόδιος

Εγγραφα ὑπὸ τὰ στοιχ. Ρ. Ν. Ξ. Φ.

ΧΡΗΜΑΤΙΚΑΙ ΘΥΣΙΑΙ

καὶ

ΕΚΔΟΥΛΕΥΣΕΙΣ

τῆς

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΞΕΝΟΥ

ὑπὲρ τῆς

Ἀνεξαρτησίας

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,

κατὰ τὰς δεινοτάτας τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνός μας ἀνάγκας,

κατὰ τὰς κρισιμοτέρας στιγμάς.

Ὦ Ἕλληνες! ἀνάγνωτε καὶ κρίνετε τίνι τρόπῳ σήμερον ἡ Συνταγματικὴ Κυβέρνησις πληρόνει τὰς θυσίας ταύτας. Ὦ φρίκη! ὢ τρομερὸν παράδειγμα διὰ τὴν εὐγενῆ νεολαίαν μας!!... Ναί, μᾶς πληρόνει δολοφονοῦσα ἡμᾶς.

—

Εἰς ταύτας παρακαλῶ προσθέσετε καὶ 120,000 φοίνικας τοῦ Καποδιστρίου, τοὺς ὁποίους ἔχομεν εἰς τὸ ταμεῖόν μας, καὶ τοὺς ὁποίους δὲν ἐλιθογράψαμεν.

Περίοδος Γ'.

Ἀριθ. 594.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Δηλοποιεῖ ὅτι

Συμφωνοῦνται μεταξὺ αὐτοῦ, ἐν ὀνόματι καὶ ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοῦ κυρίου Ἐμμ. Ξένου τὰ ἀκόλουθα·

Α'. Ὁ κύριος Ἐμμ. Ξένος ὑπόσχεται νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἑλληνικὴν διοίκησιν ἑκατὸν χιλιάδας κοιλὰ σίτου τοῦ Ἀνδριατικοῦ Κόλπου, καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες κοιλὰ ἀραποσίτου τοῦ αὐτοῦ μέρους, λογιζομένου τὸ πρῶτον πρὸς γρόσια 10 ¼ ἤτοι γρόσια δέκα καὶ ἓν τέταρτον τὸ κοιλὸν, τοῦ δὲ τοῦ ἀραποσίτου πρὸς γρόσια 6 ½ ἤτοι ἓξ καὶ ἥμισυ.

Β'. Ὑπόσχεται ὁ κύριος Ἐμμ. Ξένος ἀμφότερα τὰ ἤδη τῶν γεννημάτων νὰ εἶναι πρώτης καὶ καλῆς καὶ καθαρῆς ποιότητος, καὶ νὰ παραδοθοῦν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἑλληνικῆς διοικήσεως εἰς τὰ τρία ἀκόλουθα μέρη, δηλ. εἰς Ναύπλιον, Μεσολόγγιον καὶ Γραμπούσα.

Γ'. Ἡ ποσότης ἡ ὁποία θέλει παραδοθῇ εἰς ἕκαστον τῶν ἀνωτέρων τριῶν μερῶν, προσδιορίζεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον, δηλ. 70000 ἤτοι ἑβδομήντα χιλιάδες κοιλὰ σίτου, καὶ 30000 χιλ. ἀραποσίτου εἰς Ναύπλιον, εἴκοσι χιλ. κοιλὰ σίτου καὶ εἴκοσι χιλ. κοιλὰ ἀραποσίτου εἰς Μεσολόγγι, δέκα χιλ. κοιλὰ σίτου καὶ δέκα χιλιάδες κοιλὰ ἀραποσίτου εἰς Γραμποῦσα.

Δ'. Τὸ κοιλὸν ἐννοεῖται πολίτικον, ἀλλ' ἀκριβῶς καὶ ἐκ συγκρίσεως (ἀγγάρι) βεβαιωμένον, τοιαῦτα θέλουν σταλῇ ἕνα δύω εἰς Γραμπούσα καὶ εἰς Μεσολόγγι, καὶ θέλουν προβλεφθῇ καὶ τέσσαρα ἐνταῦθα, συνεννοούμενον εἰς τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας.

Ε'. Ὁ κύριος Ἐμμ. Ξένος ὑπόσχεται νὰ παραδόσῃ τὸ ἥμισυ τῆς ποσότης ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τὴν σήμερον, νὰ συμπληρώσῃ δὲ ὅλην τὴν ποσότητα ἐντὸς πέντε μηνῶν, ὥστε ὡς τὸ τέλος τῶν πέντε μηνῶν νὰ εἶναι παραδομένη ὅλη ἡ ποσότης τῶν ἑκατὸν ἑξῆντα χιλιάδων κοιλῶν.

ΣΤ'. Ὑπόσχεται πρὸς τούτοις ὁ Κ. Ἐμμ. Ξένος τὰ ἐπιταχύνῃ τὴν παράδοσιν δεκαπέντε χιλιάδων κοιλῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν εἰς Μεσολόγγιον, καὶ πέντε χιλ. κοιλῶν εἰς Γραμπούσαν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παραδοθοῦν αἱ ποσότητες αὗται εἰς τὰ εἰρημένα φρούρια ἐντὸς 15—20 ἡμερῶν.

Ζ'. Ἡ παράδοσις καὶ παραλαβὴ θέλει γίνεται ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀπὸ τοὺς ἐπὶ τούτῳ διωρισμένους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν συμφωνούντων μερῶν, καὶ διὰ τῶν ἐνυπογράφων ἀποδείξεων αὐτῶν θέλει καταστρωθῇ ὁ λογαριασμὸς, καὶ γένῃ ἐξόφλησις τοῦ παρόντως συφωνητικοῦ.

Η'. Τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας ὑπόσχεται νὰ παραδώσῃ ἀμέσως πρὸς τὸν Κ. Ξένον διὰ τὴν τιμὴν τῶν ἑκατὸν ἑξῆντα χιλ. κοιλῶν ἀναλογουμένην εἰς γρόσια ἓν μηλιούνιον τετρακοσίας δεκαπέντε χιλιάδας, ἀρ 1,415,000 συναλλαγματικὰς εἰς βάρος τῆς ἐν Λονδίνῳ ἐπιτροπῆς, πληρωτέων εἰς 41 ἡμέρας μετὰ τὴν ἐμφάνησιν, λιρῶν στερλίνων εἴκοσι ὀκτῶ χιλ. τριακοσίων ἀρ. 28,300, ἐλογιζομένης πρὸς γρόσια 50 ἑκάστης λίρας.

Θ'. Ἡ διοίκησις ὀφείλει ἐρχομένου ἑκάστου πλοίου νὰ τὸ ἐλευθερώνῃ εἰς δέκα πέντε ἡμέρας ἐργασίμους, καὶ εἰς Ναύπλιον μὲν καὶ εἰς Γραμπούσαν, ἡ μετακόμησις τοῦ πράγματος εἰς τὴν ξηρὰν θέλει γίνεσθαι διὰ τῶν βαρκῶν τοῦ πλοίου χωρὶς κανὲν ἔξοδον τῆς διοικήσεως, εἰς δὲ τὸ Μεσολόγγι διὰ τῶν ἐντοπίων πλοιαρίων τῶν ὁποίων τὰ ἔξοδα εἶναι εἰς βάρος τῆς διοικήσεως, τὰ δ' ἔξοδα τοῦ μετρητοῦ ἐννοοῦνται ἐξ ἡμισείας εἰς βάρος τῶν συμφωνούντων μερῶν.

Β. ζ
θ

Προσωρινὴ Διοίκησις

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονο[μίας]

Πρὸς τοὺς πανευγενεστάτους κυρίους Σαμουὴλ Βαρφ καὶ Λάζαρον Κουντου[ριώτην] τοὺς ἐν Λονδίνου [illegible]

Πληροφορηθεῖσα ἡ Ἑλληνικὴ [illegible] Λόρδ Βύρων. τοῦ [illegible] ἀναχωρήσαντος εἰς Λονδῖνον, καὶ τοῦ [illegible] ἡ καγκελαρία [illegible] εἰς Ἐπιτροπήν, διὰ νὰ παραδώσῃ πρὸς [illegible] τοῦ [illegible] ἐπειδὴ 2ας 25/ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦ [illegible] τὴν παραλαβὴν τῶν χρημάτων· καὶ οἱ προσδιορισθέντες ἀπ' αὐτῆς τοῦ [illegible] Ζήνος καὶ Νικόλαος Καλλέργης νὰ ἀποστείλωσι τὰς 50 χιλιάδας [illegible] ἀπὸ τὴν καγκελαρίαν [illegible].

Ὅλα θέλουν σᾶς ἐξηγήσει τὰ [illegible] τοῦ ὑπουργείου [illegible] τῆς 13. [illegible] ὁμοῦ μὲ τὰ εἰς αὐτὴν [illegible] τὴν ὑπόθεσιν ταύτην δηλ.

α'. Τὰ συμφωνητικὰ τοῦ Δανείου [illegible] κατὰ τὸ [illegible].

β. Δύο [illegible] τοῦ [illegible] ὑπ' ἀριθ. 31. τοῦ Κώδικος διὰ νὰ [illegible] ἔμπορον νὰ [illegible] εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὁμοῦ μὲ τὸ [illegible] καὶ ἀπὸ τὴν καγκελαρίαν [illegible].

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ·

ΝΑΥΠΛΙΟΝ, τῇ 6· Ὀκτωμβρίου 1825 διὰ λ. στ. 450

Μεθ' ἡμέρας σαρανταμίαν ἀφ' οὗ σᾶς παῤῥησιασθῇ ἡ παροῦσα πρώτη συναλλαγματική / [illegible] / πληρώσατε εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ κυρίου Ἐμμανουὴλ Ξένου ———

τὰ ἀνωτέρω λίρας στερλίνας: τετρακοσίας πενήντα ———

Μετὰ δὲ τὴν πληρωμὴν λάβετε τὴν παροῦσαν ἐξωφλισμένην, καὶ ταῦτα κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Οἰκονομίας ὑπ' Ἀριθ. 2805. ——, καθὼς εἰδοποιεῖσθε καὶ ἀπὸ τὴν ἰδιαιτέραν ἐπιστολὴν τοῦ Ταμείου.

Η ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΕΙΣ ΛΟΝΔΙΝΟΝ

Ι. Μ. [illegible]
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης —
[illegible]

Ὁ Γενικὸς Γραμματεύς

[illegible]

Περιόδ. Β΄
ἀριθ. 52

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος.
ὁ Γενικὸς Γραμματεύς.

Οἱ εὐγενέστατοι κύριοι Μακρῆ Ζιώτης, καὶ Νικόλαος Καλλέργης ἀπερχόμενοι εἰς Ζάκυνθον ἀπεσταλμένοι παρὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Διοικήσεως, διὰ νὰ παραλάβωσι τὸ ἐκ Λονδίνου ἐθνικὸν δάνειον. — Παραγγέλλονται λοιπὸν ὅλαι αἱ κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν φιλικαὶ δυνάμεις, νὰ ἀφήνωσι τοὺς ῥηθέντας ἐλευθέρους καὶ ἀπαρακωλύτους, δίδοντες εἰς αὐτοὺς πᾶσαν τὴν ἀπαιτουμένην συνδρομήν. —

Ἐν Μύλοις Ναυπλ.
τῇ 14 Μαΐου 1824.

ὁ Προσ. Γενικὸς Γραμματεύς.
Π. Ῥόδιος

Δρ. 1297.

Τὸ ἐθνικὸν Ταμεῖον

ὀφείλοντας εἰς τὸν Εὐγενεστ. Κυρ. Ἰωάν. Ξένον ταλ. γρόσια δι'
ἐκεῖνα ὅπου ἔξοδεψε τέσσαρα, καὶ γρόσια τρία ἕκαστον δρ. 164. 33/100
ὅσοι ἀξίωσε τοῦ ἔτους ἀρ. 1256 ἀποδεικτικὰ τοῦ Ταμείου τὰ δὲ ἀπὸ
δημόσιον τοῦ ὅσων γενημάτων κατὰ τὸ 1825 ἔτος τῆς 7. 16ης
παράγγελμα τῆς Διοικήσεως, καὶ συναλλαγματικῶν ἀσπρόλων,
ἀπὸ τὴν εὐγενίαν του ἐπιτροπῇ. Θέλει δὲ τῷ πληρωθῇ παρὰ τῆς
ἐθν. Ταμ.

Τῇ 7 Μαρτ. 1827
ἐν Αἰγίνῃ

ἡ Ἐπιτροπὴ
[illegible]
[illegible]

ὁ Γενικὸς Γραμ.
[illegible]

Αὐτῷ ἔγραψα σημειωματία τῇ 21. Φεβρουαρίου καὶ 18. Μαρτίου τοῦ 1843. ἐπισυναπτόμενα καὶ ταῦτα αὐτῷ τὰ περίοδον.

Παρατήρησαν Νόμου ὑπ' ἀριθ. 30. περὶ χρήσεως τοῦ Ταμείου κατὰ τὸ 4. ἄρθρον τοῦ ὁποίου καὶ ἡ ἔγγραφος ἀπόδειξις τοῦ Σεβ. Βουλευτικοῦ ὑπ' ἀριθ. 834. ὁμοίως καὶ ἡ Σημείωσις τῶν Πρακτικῶν τῆς 10. τοῦ Μαΐου — καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ ῥηθεῖσα ἀπόδειξις.

Παρατήρησον ἐπιταγὴν τοῦ Σ. Ἐπιτετραμμένου Σαίμανς ὑπ' ἀριθ.

:1430. περὶ τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο τῆς Οἰκονομίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ταχθεῖσαν νὰ ἐγγράψῃ τὴν παραλαβὴν τῶν χρημάτων.

Τῆς γνωστοποιήσεως ταύτης τῆς παραδόσεως ἀποφασισμένης τῷ Διοικητῇ διὰ τὴν παραλαβὴν, καὶ ἐκ ταύτου παραλαβῆς ταύτης πρὸ ἔγραψα. δεῖξε ἐξ ἀρχῆς ἀκριβῶς περὶ εὐεργεσίαν τῶν τὰ Λάγκρα Ρωσικὰ 50/χιλ. καὶ Γαλλικῆς τοῦ τῆς Ἀγγλίας 30/χιλ. καὶ δεῖξε πόσα τακτικῶς παρ' ὑπὸ τὴν ἀνήκουσαν ἀπόδειξιν.

27. Ἰουνίου

1844 ἐν Ναυπλίῳ

Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου

ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

[illegible]

[illegible] Β.
11.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Οἰκονομίας

Πρὸς τοὺς εὐγενεστάτους Κυρίους Ἐμμανουὴλ Ξένον, καὶ Νικόλαον Καλλέργην.

Ἡ σεβ. Διοίκησις πληροφορηθεῖσα δι' αὐτῆς τοῦ μακαρίτου Λόρδ Βύρωνος, τοῦ συνταγματάρχου Κυρίου Στανόπ, καὶ τοῦ Κυρ. Ἰωάννου Κονδουριώτου ἀντιπροσωπευθεῖσαν [illegible] εἰς Λονδῖνον Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ [illegible] Δανείου ὁ Πανευγενέστατος Κύριος [illegible], Σαμουὴλ Βαρ. Λάζαρος Κουντουριώτης, διέταξε τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ ζητήσῃ τὴν ταχεῖαν παραλαβὴν τῶν ἀργύρων χρημάτων τοῦ αὐτοῦ Δανείου. Καθ' ὅσον λοιπὸν [illegible] τοῦ σεβ. Ἐκτελεστικοῦ Σώματος ὑπ' ἀρ. 2251, διορίζεσθε ἅμα λαβόντες τὴν παροῦσαν νὰ ἐπιστρέψητε πρὸς τὴν ῥηθεῖσαν Ἐπιτροπὴν τὴν ὑπ' ἀρ. 3110 σημερινὴν προσόμοιον, καὶ τὴν ὑπ' ἀρ. 2767 τῆς 13 τοῦ ἐνεστῶτος Μαΐου (ἐν ᾗ περιλαμβάνονται τὰ ὀνόματα τῶν πληρεξουσίων) ὁμοῦ μὲ ὅλα τὰ εἰς αὐτὴν ἀναγκαῖα ἔγγραφα, τὸ ἀφορῶν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, καὶ παραλαβόντες τὰ ἀργύρια χρήματα τοῦ Δανείου αὐτοῦ, ἤτοι τὰς 50/χιλ. Τάλληρα Ἱσπανίας Κολονάτα, καὶ τὰς 30/χιλ. Γινέας χρυσᾶς τῆς Ἀγγλίας, θέλετε λάβῃ κατὰ τὸ σύστημα τὴν ἀνήκουσαν ἀπόδειξιν τῆς παραλαβῆς, καὶ θέλετε πράξῃ κατὰ τὴν ἀνὰ χεῖρας Σας [illegible] τῆς 13 τοῦ ἐνεστῶτος Μαΐου ὑπ' ἀρ. 2762 διάταξιν τοῦ Ὑπουργείου ὁμοίως καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρω ἐντολῆς τοῦ σεβ. Ἐκτελεστικοῦ ὑπ' ἀρ. 2251, τῆς ὁποίας ἀντίγραφον Σᾶς περικλείεται πρὸς ὁδηγίαν Σας. [illegible]

Νὰ μεταχειρισθῆτε ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην προσοχὴν καὶ μυστικότητα εἰς τὰ χρήματα Σας, μήπως (ὃ μὴ γένοιτο) προξενηθῇ [illegible] ἀπροσδόκητος ὡς [illegible] κίνδυνος.

Τὰ χρήματα θέλετε ἐμβαρκάρει [illegible] ἀπὸ [illegible], καὶ νὰ μείνετε [illegible] Ναυάρχου [illegible] ἐκεῖθεν [illegible] τὸ πλοῖον νὰ [illegible], [illegible] κατὰ τὰ [illegible].

Εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν δέχεται σταλμένην καὶ ἐπισημαίν-
το Πατριωτικὸν Χρέος Σας, εἰς ἀγαθὸν ζῆλον σοφίας ἀναξίαν
ἐπιμελείας ὑποσχέσεως, τὴν ὁποίαν ἔλαβε ἡ Ἑλλὰς διὰ τὴν εὐγε-
νῆ σας. Δεόμενος, ἀ

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 27. Ἰουνίου
1824.

Εὐπειθέστατος
ὁ Γενικὸς Γραμματ.
...

Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον Κύριον ... Ζάνον
... Καλαμάρην.

Εἴσοδος

42

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν

Πρὸς τὸν Κύριον Ἐμμανουὴλ Ξάνθον

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν διορίζει τὴν ὑμετέραν εὐγένειαν, νὰ ἐξετάσῃ ὅ,τι μετὰ τὴν παράδοσιν [illegible] Αὐστριακὰ βρίκια ἀπὸ τὸ [illegible], καὶ εὐφορ[illegible] τοῦ [illegible], κατὰ τὰ [illegible] αὐτὰ ἔγγραφα καὶ ἐξετάσεις, ὅθεν νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὸ Ναυτικὸν κατὰ τάχος.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 20: Σεπτεμβρίου 1824

– Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ [illegible].

ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Γ. Κλ[illegible]

ε

Πρός

β'
80:

Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος —

Το Υπουργείον των Ναυτικών —

Προς την [illegible] Ελληνικήν [illegible]

" Κατά την διαταγήν της Διοικήσεως, [illegible] παρά του Υπουργ[illegible] να [illegible] των Ναυτικών [illegible] τον [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], και το [illegible] το οποίον [illegible] από το [illegible] του [illegible] [illegible], και [illegible] [illegible], και [illegible] [illegible] να αναφέρη εις το Υπουργείον των Ναυτικών, [illegible] [illegible] όμως [illegible] [illegible] να [illegible] [illegible] και η υπόθεσις [illegible] το [illegible] [illegible] —

εν Ναυπλίω τη 24 Σεπτεμβρ. 1824:

τη αδεία του Υπουργού [illegible]

ο Γενικός Γραμματεύς

Γ. Κ[illegible]

ΜΙΝΙΣΤΕΡΙΟΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ηα
β
?/6

Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος
Το Εκτελεστικόν Σώμα
Προς τον συμπατριώτην Κύριον Εμμανουήλ Ξένον

Η Διοίκησις έχει σκοπόν να σας προβάλλη τινά αιτήματα και ως εργάτης της Πατρίδος· όθεν προτρέπεσθε να αναλάβετε τον κόπον να έλθητε ενταύθα· ελπίζει, ως φιλογενής και φιλόπατρις, ότι δεν θέλ[ετε] αργ[ήσει] ει μικρόν.

εν Μύλων Ν: τη 30: Απριλ. 1824:

ο πρόεδρος
Γεώργιος Κουντουριώτης
Παναγιώτης Μπότασης
Ιωάννης Κωλέττης
Αναγνώστης Σπηλιωτάκης.

ο προσωριν.
Γ[ραμματεύς]

ένα
ίνη
ίας
ευ
:Π

Πιστοποιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι, ὅτι ὁ Κύριος Ἐμμανουὴλ Ξένος ἔχων νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον γροσίων (?) εἰκοσιμίαν χιλιάδας Νο 21000. παρρησιάσθη (?) κατὰ μῆνα Δεκέμβριον πρὸς τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα, ζητῶν τὴν πληρωμήν των μὲ τοὺς τόκους, καὶ ἀπ' αὐτὸ ἔλαβεν ἀπόφασιν (?), νὰ τοῦ δοθοῦν διὰ ἀσφάλειάν του εἰς ἐθνικὴν ὑποθήκην, ἐκτὸς τοῦ Χρυσοβεργίου (?) 4 μαγαζεῖα. Καὶ τὸ Ἐκτελεστικὸν τότε διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν χρημάτων, συμφωνήσασαν εἰς τὴν δικαίαν αἴτησίν του, τοῦ ἔδωκεν ἔγγραφον ὑποσχετικὸν ὑπ' ἀρ. 3629 διὰ γρόσια εἰκοσιμίαν χιλ. ἑξακόσια ἐνενήντα τέσσαρα Νο 21694 3/4. πληρωτέα μετὰ ἓξ μῆνας, καὶ ἂν ἕως τῆς προθεσμίας αὐτῆς ἔσοδοι (?) περισσεύσῃ, προξενοῦσα δυσκολίαν εἰς τὴν πληρωμήν, νὰ τοῦ δοθῶσι τότε εἰς ἐθνικὴν ὑποθήκην τὰ ζητούμενα μαγαζεῖα, καθότι ἐνοικιασμένα ὄντα, τότε ἐλευθερώνεται ἡ ὑποθήκη τῶν ἐνοικίων. Ἀλλ' ὁ κύριος Ξένος χαλνῶν τὸ ἔγγραφον αὐτὸ καὶ ἰδὼν ὅτι διὰ τὸν [illegible] καὶ οἱ τόκοι τῶν [illegible] ἀναγκάσθη καὶ ἔδωκε καὶ ἔγραψε τὴν ἀναφοράν, συμφωνοῦντες (?) τὴν 21. Δεκεμβρίου, ζητῶν νὰ συμψηφισθοῦν καὶ αὐτὰ ἀναβαίνοντα, ὡς ὅτι εἰς αὐτὴν ἐσώκλειστος λογαριασμὸς ἐν τότε εἰς γρόσια 2987. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ Ἐκτελεστικὸν ἐσκέφθη περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως καὶ εὗρε δίκαιον τὸ αἴτημά του, ἀπεφάσισε τὴν ἔκδοσιν ἑτέρου ταυτικοῦ (?) ὑποσχετικοῦ καὶ δι' αὐτὸ τὸ κεφάλαιον (?) καὶ τόκους, καθὼς καὶ δι' ὅσα ἀκόμη ἤθελον τρέχουν μέχρι τῆς ἀποπληρωμῆς αὐτῶν, ἐπαρρησιάσθησαν διάφοροι ὑποθέσεις (?) καὶ ἀλληλοδιάδοχοι περιστάσεις καὶ ἐμποδίσθη ἡ ἔκδοσις τοῦ ὑποσχετικοῦ αὐτοῦ, μάλιστα καὶ ὁ ἀναφερόμενος ἔχει σπουδαίως (?) δι' ὑπόθεσίν του. Ὅθεν ἡμεῖς εἰδοποιούμενοι ἐνεργήσαμεν ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ ἐγένετο, δίδομεν πρὸς τὴν ἐξουσίαν του τὸ παρὸν διὰ νὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὅπου ἀνήκει.

τῇ 10ῃ Ἰαννουαρίου 1825.
Ναυπλίῳ

[illegible]
[illegible]
Α. Μ[illegible]

57

835

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου

Πρὸς τὸν κύριον Ἐμ. Ξένον.

Κύριε!

Ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις γνωρίζουσα τὸν ἔμπρακτον
πατριωτισμόν σου, τὴν ἀξιότητα καὶ τὴν ἐμπειρίαν
ὁποῦ μὲ πᾶσαν σοφίαν καὶ τὸν ζῆλον ἐκεῖνον, τὸν
[illegible], Σὲ διώρισε διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 6677 διατάγματος, τῆς Πατρίδος [illegible]
τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις θέλει ἐνεργεῖ τὸ τοῦ Θαλασσινοῦ
Κριτηρίου.

Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου διορίζει διὰ τῆς αὐτῆς Σ. διατα-
γῆς, εὐχαρίστως ὁ ἀναγγέλλει τοῦτο διὰ τοῦ παρόντος ἐπισήμου
ἐγγράφου, καὶ Σ' ἀναγγέλλει μὲ τὸ σημαντικὸν αὐτὸ ὑπούργημα,
τοῦ ὁποίου ἔργον θέλει εἶναι νὰ κρίνῃ τὰ ἀναφυόμενα παρὰ τῆς ἐ-
μπορικῆς Θαλασσίου διαφόρως [illegible] [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible].

Ἀναχωρήσατε λοιπὸν μὲ τὸ ἔργον τοῦτο, παρακαλοῦμεν
[illegible] τὸν συνήθη πατριωτισμόν, ζῆλον καὶ ἀκέραιον χαρακτῆρά
σου, διὰ ὅσα ἐδείξατε πάντοτε μὲ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς
Πατρίδος, καὶ νὰ φανῇς ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ὑπολήψε-
ως, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ἡ Σεβαστὴ Διοίκη[σις].

Εὐγενέστατε Κύριε, [illegible]!

Ἀπαντῶντάς σας διὰ τὴν εὐγενικὴν ἐπιστολήν σας τὴν 26. τοῦ [illegible]
[illegible], [illegible] ὅμως, φίλε, [illegible] καὶ [illegible] μόνον
καὶ μόνον αἱ [illegible] καθ' [illegible] μὲ [illegible] ἀπὸ νὰ σᾶς [illegible]
ἡ [illegible] διὰ τὰ [illegible] σας. Διὸ ἔγραψα ὅμως νὰ [illegible]
διὰ τὴν [illegible] τῶν δικαίων [illegible] σας καὶ [illegible] πρὸς τὸ
[illegible] τὸν Κύριον [illegible] ἡ [illegible] τοῦ [illegible] μας ἀπὸ [illegible] 500.
καθὼς καὶ ἡ [illegible] τὴν [illegible]. Διὰ δὲ τὰ [illegible] νὰ [illegible]
[illegible] ἕως νὰ [illegible] τοῦ [illegible] μας, καὶ [illegible] τὸ
[illegible] καὶ [illegible] ὁμοίως καὶ [illegible]
νὰ [illegible] καὶ [illegible], τὰ [illegible] καὶ [illegible].
δὲ ταῦτα [illegible] νὰ σᾶς [illegible] ὁ Κύριος [illegible] σας.
[illegible] φίλε, [illegible] διὰ τὴν [illegible] σας. [illegible]
τὴν [illegible] σας [illegible], διὰ νὰ [illegible]
[illegible], [illegible] τὴν [illegible] σας, καὶ μὲ τὴν [illegible] σας [illegible].
[illegible] δὲ [illegible] καρδίας [illegible] σας [illegible]

Ὕδρα τῇ 29. [illegible] 182[illegible].

ὁ [illegible] φίλος καὶ [illegible]
[illegible]

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος.

5 Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου.

Πρὸς τὸν κύριον Ἐμ. Ζένον.

Κύριε!

Ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις γνωρίζουσα τὸν ἔμπρακτον πατριωτισμόν σου, τὴν ἀξιότητα καὶ τὸν ζῆλον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον εἰς πᾶσαν περίστασιν καὶ δυσχέρειαν τῆς πατρίδος ἔδειξας πάντοτε, σὲ διώρισε διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 6677 Διατάγματος μέλος τῆς συναρμοζούσης Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἔχει ἔργα τὰ τοῦ Θαλασσινοῦ Κριτηρίου.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Δικαίου δυνάμει τῆς αὐτῆς Σ. Διαταγῆς, εὐχαρίστως σὲ ἀναγγέλλει τοῦτο διὰ τοῦ παρόντος ἐπισήμου ἐγγράφου, καὶ σὲ ἀναθέτει εἰς τὸ σημαντικὸν αὐτὸ ὑπούργημα, τοῦ ὁποίου ἔργον θέλει εἶσθαι νὰ κρίνῃ τὰ συλλαμβανόμενα παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Θαλασσίου δυνάμεως ἔμφορτα πλοῖα τῶν ξένων σημαιῶν.

Ἀναλαμβάνων λοιπὸν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, παρακαλεῖσαι νὰ δείξῃς τὸν συνήθη πατριωτισμόν, ζῆλον καὶ ἀκέραιον εὐθυκρισίαν σου, τὴν ὁποίαν ἔδειξας πάντοτε εἰς τὰς δυστυχίας τῆς πατρίδος, καὶ νὰ φανῇς ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ὑπολήψεως, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις εἰς

Ἡμεῖς οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας δηλοποιοῦμεν ὅτι λαμβάνομεν ἀπὸ τοῦ κυ-
ρίου Ἐμμανουὴλ Ζήνου, διὰ χειρὸς τοῦ Λάζαρη καὶ διὰ λογαριασμὸν τῆς
Νομοτελεστικῆς Προσωρινῆς Διοικήσεως τῆς Ἑλλάδος Καντάρια 127. 9. ὀκάδες, λέγω
Καντάρια ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ καὶ ὀκάδες ἐννέα μπαρούτια. ἐκ τῶν ὁποίων τὰ
μὲν καντάρια ἑξήκοντα ἐννέα καὶ ὀκάδες πέντε σακκιάζομεν μὲ δύο φορτώ-
τὰ δὲ καντάρια πενήντα ὀκτὼ καὶ ὀκάδες τέσσαρας, ἐξοικονομήσαμεν μὲ
ἔμειναν ὅπως ἀποθηκευμένα εἰς τὸ Μαγαζίον τῶν. εἰς ἔνδειξιν δὲ τῶν δίδεται
τὸ παρὸν ἐνσφραγισμένον μὲ τὴν κοινὴν ἡμῶν σφραγίδα σήμερον τὴν 26.
Σεπτεμβρίου 1822. ἐν Ὕδρᾳ / οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὕδρας.
ἡ ἄνω σφραγὶς διὰ τῶν καιρῶν τῆς

Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος.

5 Το Υπουργείον του Δικαίου.

Προς τον κύριον Εμ. Ξένον.

Κύριε!

Η Σεβαστή Διοίκησις γνωρίζουσα τον θερμόν πατριωτισμόν σου, τα αξιόλογα και τα μεγάλα έργα σου, τα οποία εις πάσαν περίστασιν και δυσχέρειαν της πατρίδος έδειξας πάντοτε, σε διώρισε διά του υπ' αρ: 6677: ψηφίσματος μέλος της Ναυαρχικής Επιτροπής, ήτις θέλει είσθαι του Θαλασσίου Κριτηρίου.

Το Υπουργείον του Δικαίου δυνάμει της αυτής Σ: διαταγής, ευχαρίστως σε αναγγέλλει τούτο διά του παρόντος αυθημερόν εγγράφου, και σε ανακαλεί εις το σημαντικόν αυτό υπούργημα, του οποίου έργον θέλει είσθαι να κρίνη τα ληφθησόμενα παρά της Ελληνικής Θαλασσίου δυνάμεως ενταύθα πλοία των ξένων σημαιών.

Αναλαμβάνετε λοιπόν εις το έργον τούτο, παρακαλούμενος να δείξης την συνήθη πατριωτισμόν, τιμήν και ακέραιον ευθύτητα σου, την οποίαν έδειξας πάντοτε εις τας δυσχερείας της πατρίδος, και να φανής άξιος της εμπιστοσύνης και υπολήψεως, την οποίαν έδειξεν η Σεβαστή Διοίκησις εις

Τὸ ἄξιον ὑπομνηματικόν Σου. Ὑγίαινε·

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 27 Ἀπριλίου 1825

Ὁ ὑπουργὸς τοῦ Δικ.

Ἰωάννης Θεοτόκης

Ὁ Γεν: Γραμματεύς:

Μ. Βερούσης

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΤΟ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ

Πρὸς τὸν [illegible]

[illegible] 23 [illegible]

[illegible]

[illegible] 25 [illegible]

Ὁ Πρόεδρος

[illegible]

438

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΝ ΣΩΜΑ

Πρὸς τὸν Κύριον Ἐρ: Ξένον.

Ἐλήφθη ἡ ἀπὸ 10: Φεβρουαρίου ἀναφορά σας, διὰ τῆς ὁποίας [illegible] τὴν [illegible] ὑπηρεσίαν.

Ἡ Διοίκησις, Κύριε! γνωρίζουσα τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ἀξιότητά σας, [illegible] πραγματικὰς ἀποδείξεις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς προεδρίας σας [illegible] ὑπηρεσίαν [illegible] δεχθῇ τὴν [illegible] σας, ἀλλὰ [illegible] μ' ὅλον τοῦτο [illegible] προθυμίαν σας [illegible] τὴν πατρίδα, [illegible] καὶ ἄλλοι [illegible] αὐτήν.

[illegible] τὴν πατρίδα.

Ἐν Ναυπλίῳ: τὴν 3: Μαρτίου 1826.

ὁ Πρόεδρος
Γεώργιος Κουντουριώτης
[illegible]
ὁ Ἀντιπρόεδρος [illegible]
[illegible]
[illegible]

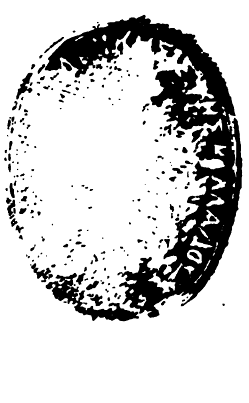

ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
[illegible]

ϛ:

Ἡ Ἐθνικὴ Γ: Συνέλευσις

Πρὸς τὸν Κύριον Ἐμμανουὴλ Ξένον. Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως.

Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις εὐχαριστουμένη διὰ τὸν πατριωτισμόν σου, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας δείξαντά σου, καὶ διὰ ἀξιόλογα τὰς ἐκδουλεύσεις σου, σὲ ἐκλέγει μέλος τῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ: Ε': ψηφίσματος συνισταμένης Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως.

Ὅθεν δυνάμει τοῦ παρόντος ἐπιστέλλει ἐγγράφως προσκαλοῦσα νὰ ἐπιφορτισθῇς ὅσα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ: 7: ὁδηγιῶν ἐπιφορτίζεις χρέη.

Τῇ 16: Ἀπριλίου: 1826:
ἐν Ἐπιδαύρῳ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.
Πανοῦτσος Νοταρᾶς.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Α. Παπαδόπουλος

Η Επιτροπή της Συνελεύσεως

Προς τον Εξοχώτατον Κύριον Στράτφορδ Κάνιγγ, Μέγαν [illegible]

της Επιτροπής της Συνελεύσεως.

Προσκυνητέ Κύριε, κατά [illegible] εις Ύδραν, ότι [illegible] τον Εξοχώτατον Κύριον Αμίλτωνα, Κομοδόρον της κατά το Αιγαίον [illegible] ναυτικής μοίρας της Βρεταννικής αυτού Μεγαλειότητος, να κάμετε συνομιλίας μετά της Εξοχότητός σας [illegible] αφορώσας [illegible] διά το εν Κωνσταντινουπόλει Πρέσβεως της Β. Α. Μ. διαπραγματεύσεων μεταξύ Πόρτας και Ελλήνων, βάσιν έχοντες τα όρια των [illegible].

Εν Ναυπλίω, τη 2. Ιουνίου 1826.

ο Πρόεδρος
Πανούτσος Νοταράς

[illegible]
Σπυρίδων Καλογερόπουλος
Γεώργιος [illegible]
[illegible]
αναγνώστης μοναρχίδης
γεώργ. σισίνης
Χρήστος Βλάσσης
[illegible]
Ν. Ρενιέρης.
Νικόλαος Ι. [illegible]

Ο γεν. γραμματεύς,
Χ. Κλονάρης

2375. # ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛ

Ο ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΩΝ ΒΟΡΕΙΩ

Πρὸς τὸν Κύριον Θεόδωρον Ξένον.

ἡ Σημερινὴ Συνέλευσις, ἡ ὁποία προεδρεύετο ὑπὸ
ἐνέκρινε καὶ ἀπεφάσισε κοινῇ γνώμῃ καὶ ὁμοφώνως ν' α
γέροντος τῆς Ἑρμουπόλεως, καὶ τὸν ἐπαρχιακὸν τῆς Νήσου.
σύνδικος καὶ ἤδη ἀπόντος κυρίου Π. Ἀργέντη. ἐνέκρινε ν
τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν πολιτῶν κατὰ τὴν 3. τὸ
ἐκλογὴ τῶν Δημογερόντων, ἔλαβε τριάκοντα ψήφους.
ἄλλων ὑποψηφίων κατὰ τὴν ψῆφον. Σᾶς εἰδοποιῶ τοι-
αύτην ἐπιτροπήν, καὶ σᾶς προσκαλῶ συγχρόνως ν' ἀναδεχθῆτε
.τιμωρῆς τὴν κοινὴ ταύτην ἀπόφασιν καὶ τὴν ὁρασ Σ
τοῦ Σν καὶ τῆς ἐντάλει ταύτης ἐπιτροπῆς.

ἐν Σύρᾳ τῇ 19 Δεκεμβρίου 1828.

Ὁ Ἔκτακτος Ἐπίτροπος.

Κ. Μεταξᾶς.

5 Περίοδος Βα
Αρ. 2794.

Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος.

Το Υπουργείον της Οικονομίας.

Προς τους ευγενεστάτους κυρίους Εμμανουήλ Ξένον
και Νικόλαον Σαχίνην.

Έχοντες μεγίστην ανάγκην να εμβάσωμεν τα ελληνικά γρόσια, και επειδή εις δυσκολίαν να μη ευρεθώμεν από την Ζάκυνθον [illegible] αγοραστάς με ολιγωτέραν ζημίαν ώστε να μεταφερθώσιν εντεύθεν, το [illegible] μέρος [illegible]. Διά τούτο κατά συνέπειαν της υπ' αρ. 1495 αποφάσεως, αμέσως μετά την παραλαβήν των εκ Ζακύνθου χρημάτων, να παραδώσητε προς τον κύριον Γεώργιον Νέγκαν [illegible] ελληνικά γρόσια 40000. διά να μεταφέρη αυτά με [illegible] όπου [illegible] Ζάκυνθον [illegible], χωρίς αναβολήν [illegible] της ανάγκης. Συγχρόνως [illegible] ο κ. Γ. Νέγκας [illegible] Ζακύνθου, [illegible] την [illegible]. Λάβετε [illegible] απόδειξιν της παραδόσεως των χρημάτων [illegible]

Εν Μύλοις της Ναυπλίας τη 17 Μαΐου 1824.

Ο [illegible] Υπουργ.
Ο Γενικός Γραμματεύς
Παναγ. Π. Αναγνωστόπουλος

6

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διάταξις

Ὁ Κύριος Ἐμμανουὴλ Ξένης διορίζεται μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Οἰκονομίας.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας νὰ ἐνεργήσῃ τὸ παρὸν διάταγμα.

Τῇ 14 Ἀπριλίου 1832 ἐν Ναυπλίῳ

ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπή.

Ὁ Πρόεδρος
Γεώργιος Κουντουριώτης
Δ. Ὑψηλάντης
Ἀνδρέας Ζαΐμης
Ἰωάννης Κωλέττης
Α. Μεταξᾶς
Δ. Πλαπούτας

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας
Δ. Χριστίδης

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ καὶ τῷ καταχωρημένῳ

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

[illegible]

Πρὸς τὸν Κύριον Ἐμμ. Ξένον

Κατὰ τὸν § 9 τῶν Πρακτικῶν τῆς θ'. Συνεδριάσεως διορίζεσαι, Κύριε, μέλος τῆς ἐπὶ τῶν δημοσίων λογαριασμῶν ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ Συνέλευσις προσκαλοῦσα τὴν σύμπραξίν σου εἰς τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον, πέπαιθεν ὅτι θέλεις δείξει ὅλον τὸν δυνατόν σου ζῆλον εἰς τὴν εὐτυχῆ καὶ ταχειαν ἐκπεραίωσίν του.

Ἐν Ναυπλίῳ, τὴν 3. Αὐγούστου 1832.

Ὁ Πρόεδρος
Παν. Νοταρᾶς.

Οἱ Γραμματεῖς

Α' [illegible]

Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.

Ἀρ. 103.

Ὁ Κύριος Ἐμμανουὴλ Ξένος - - - - -

Πληρεξούσιος τῆς Νήσου Τήνου - - - - - -

ἔχει τὴν ἄδειαν τῆς εἰσόδου εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.

Τὴν 4 Ἰουλίου 1832, ἐν Ἄργει.

[illegible signatures]

Ἡ Ἐπιτροπὴ

[illegible signatures]

ὁ Γραμματεύς.

Ἐπαμινώνδας Ἰ. Κρεζενίδης

Κύριε Ἐμμανουὴλ Ξένε!

Τὰς κασέλλας μετὰ συμφωνίας τοῦ [illegible] καὶ παρα-
δώσῃς εἰς τὸν ἀποθηκάριον παρὰ τῆς Διοικήσεως αὐθέντη κύριον
Ἀναστάσιον [illegible]· ὑγίαινε·
ἐν Ἑρμιόνῃ τῇ 9η Νοεμβρίου [illegible]

Ἀθανάσιος Κανακάρης ἀντιπρόεδρος
Ἰω. Ὀρλάνδος

ὁ ἀρχιγραμματεὺς
Θ. Νέγρης

[illegible] κασέλλας [illegible]
[illegible] Ἐ. Ξένου
ἐν Ὕδρᾳ τῇ 27 Νοεμβρίου 1822
[illegible]

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ἡ Δημογεροντία τῆς Ἑρμουπόλ[εως]

Πρὸς τὸν Κύριον Θεόδωρον Ζ[...]

Σᾶς ἐγχειρίζομεν ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ [...] [illegible] [...] ὁποῖον παρατηρεῖτε, ὅτι ὁ Κύρ. [illegible] [...] [illegible], καὶ ἡ τάξις τῆς Δημογεροντίας καὶ ἡ [...] ἡμᾶς τὴν διαταγὴν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἐπεκυρ[...] τῆς [illegible] ὑπ' ἀριθ. 399 [illegible].

Ἐνῷ λοιπὸν σᾶς συγχαίρει ἡ Δημογεροντία [...] δέχεσθε [illegible] τὰς εὐχὰς τῶν συμπολιτῶν [...] καὶ [illegible] [illegible] συγχαρητήρια.

Ἐν Ἑρμουπόλει τὴν 14 Μαΐου 1832

Οἱ [...]

Καλεσιλαγιή [illegible] σεβαγιή Λεισισεκιν υσό αρθηού

Μλ5η· τασεγαφοι ό γαδθη μηεαμμέτας

Παγαγιή γμιλέσει εσό λόν Μύρσοι Γιά

ινή ζέιοι Βρεκκα ξιλανόσα, ίλι 500·

γή ναοεη. Αίνα ζογέ γή Λιώ μοσίμιω

γή ιώ λα ζαραιδίω γή αδήσαι:

Σόρα [illegible] ζο: Ινι [illegible]

[illegible] [illegible]

Ἀρ. 590

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ.

Πρὸς τὸν Γερουσιαστὴν κύριον [illegible] Ζαΐμην.

Ἡ Σ. Κυβέρνησις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230 διατάγματος, ἐνέκρινε καὶ σᾶς διὰ τὴν [illegible] θέσιν τοῦ Γερουσιαστοῦ.

Ἡ Γραμματεία σπεύδουσα νὰ σᾶς διευθύνῃ ἀντίγραφον τοῦ διαληφθέντος διατάγματος, σᾶς συγχαίρει.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 11 Μαΐου 1832

Ὁ Γραμμ. τῆς Ἐπικρατ.

Νο 607. [illegible]

[illegible] Νο 200. [illegible]

[illegible] παρὰ τοῦ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible]

[illegible] 25. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] παρὰ τῆς [illegible]

[illegible] τῇ 28. [illegible] 1822.

Ὁ γεν. Γραμματεὺς

[illegible]

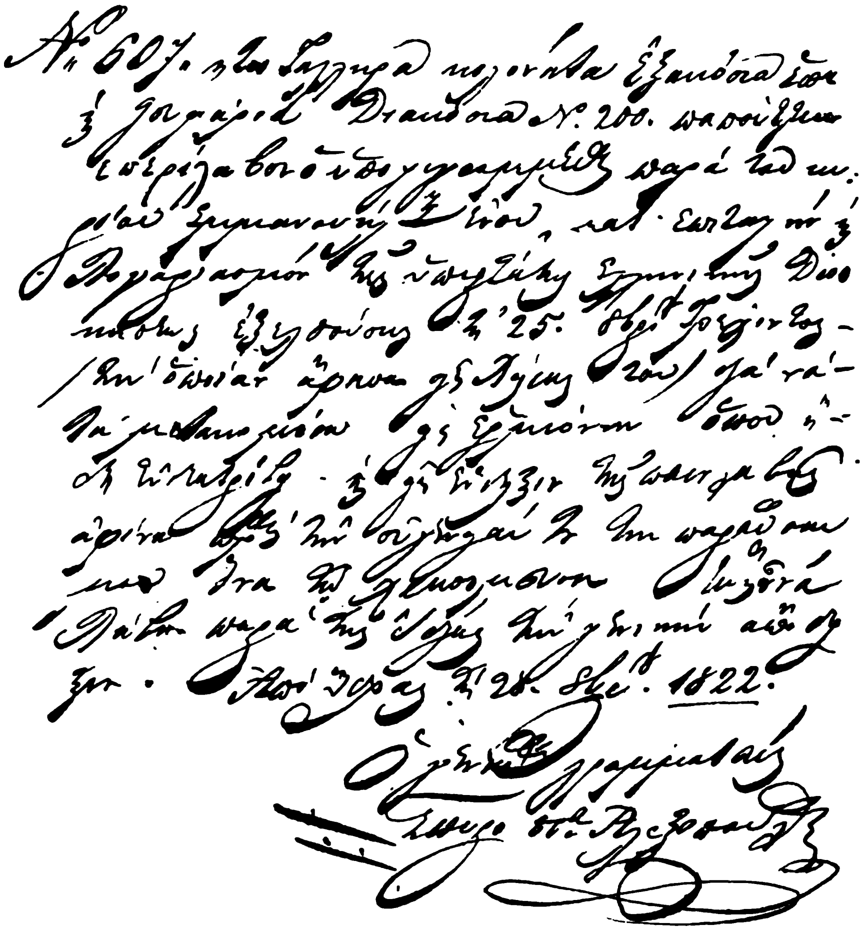

N° 607. [illegible]
[illegible] N° 200. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 25. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 28. [illegible] 1822.
[illegible]
[illegible]

72

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛ

...πλίῳ,
5 Νοεμβρ.
1833.

Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚ

Πρὸς τὸν Κύριον Α. Ξένον.

Οἱ ἔμποροι τοῦ [illegible] [illegible] (Bourse) [illegible]

[illegible]

Οἱ ἔμποροι [illegible] (Chambre de com[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Ζήνων.

[illegible] να Σας [illegible] Σεβαστή [illegible]
[illegible] Σας, [illegible] Σας [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Σας, [illegible]
[illegible] Σοφία, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Σας [illegible]
[illegible]
[illegible] Σας [illegible]
[illegible] Σας [illegible]
[illegible]
[illegible] Σας. [illegible]
[illegible]
[illegible] 823. [illegible]

[ΒΑΣ]ΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

57.

[ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗ]Σ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Πρὸς τὸν Κύριον [illegible] Σύμβουλον τῆς Ἐπικρατείας εἰς τακτικὴν ὑπηρεσίαν

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Βασιλεὺς καὶ Αὐθέντης διὰ τοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13/25 8βρίου [illegible] Του σᾶς διορίζει Σύμβουλον τῆς Ἐπικρατείας εἰς τακτικὴν ὑπηρεσίαν.

Διατάσσων δὲ πρὸς ὑμᾶς τὸ ἀντίγραφον ἰδιοχείρως ὑπὸ τῆς Βασιλικῆς ὑπογραφῆς [illegible] Σᾶς συγχαίρομεν διὰ τὴν [illegible], καὶ Σᾶς παραγγέλλομεν καθ' ὑψηλὴν διαταγὴν [illegible] τὴν καθέδραν τοῦ Συμβουλίου τὴν 28. τοῦ [illegible] καθ' ἣν [illegible] [illegible] τὸ Συμβούλιον [illegible] καὶ τὸ [illegible] ἀποδεικνυόμενον [illegible]

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21. Ὀκτωβρ. 1835

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Β. Οἴκου.

[illegible]

ὁ Υ. Πάρεδρ[illegible]

Εγγραφα ὑπὸ στοιχ. **Μ.**

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ.

τῶν

Ἡρώων τοῦ Μεσολογγίου,

τοῦ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΜΙΑΟΥΛΗ, ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΜΒΑΖΗ, ΚΟΜΗΤΟΣ ΡΩΜΑ, ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗ,

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ, Δ. ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ, Ι. ΒΑΡΒΑΚΗ,

καὶ μία ἐπιστολὴ τοῦ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΘΕΟΦΙΛΟΥ,

φιλοξενηθέντος ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κ. Θ. *Ξένου, πολὺ περίεργος*

διὰ τὸ τότε ὕφος τῆς γραφῆς,

ἀλληλογραφία, λέγω,

καταδεικνύουσα τρανῶς τὰς ἐπισήμους ἐκδουλεύσεις πρὸς τὰς δεινὰς περιστάσεις τῆς

ΠΑΤΡΙΔΟΣ

τῆς

Οἰκογενείας Ξένου.

Εχομεν εἰς χεῖράς μας περίπου 3000 *ἐπιστολὰς τοιαύτας, πλὴν δὲν δημοσιεύομεν ἐνταῦθα εἰμὴ τὰς ἀναγκαιοτέρας.*

Ἀρ. 1237.

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλά

Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα.

Πρὸς τοὺς Εὐγενεστάτους Κυρίους Ἐφορ

Πληροφορηθεῖσα ἤδη ἡ Διοίκησις ὅτι οἱ κατὰ τὴν Ἐ
σιασιν τὸ τοῦ χωρίου ἐνῷ. ὑπόσχονται ὀνομαζόμενοι
καὶ φοβερισμοὺς κατὰ τῆς Ἀττικῆς, ὅσοι πολλὰ γελοῖ
Ἐπ' ἐσχάτοις κατὰ τὴν Ἀττικὴν ἔγιναν μὲν
σιν τὰ ἔξοδα ἐθνικά, πολλοὶ ὅμως ἐξ αὐτῶν ἐ
ροφορῆται ἡ Διοίκησις, διὰ τοῦτο σᾶς συγκαλεῖ σας ἀ
θέμενοι, ἀπαιτοῦντα προλαμβάνοντες νὰ παραδώσετε
τὸν πρώην κύριον Πανάγου Παλαμηδοῦ
ὅπου εἶναι διωρισμένος ἀπὸ τὰ Παραχέδ., εὐθὺς κα
Ἀττικήν, διὰ νὰ ἐμποδισθῶσιν οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι,
καίως τὰ ὁρμικὰ ἐχθρῶν. αὐτοῦ τὴν
κησις ἀπὸ τὰ πρῶτα χρήματα τοῦ δανείου.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 25 Ἰουλ. 1824.

Ὁ Πρόεδρος
Γεώργιος Κουντουριώτης
Παναγιώτης Μπότασης
Ἰωάννης Κωλέττης
Ἀναγνώστης Σπηλιωτάκης

Ὁ

Ἔγγραφα ὑπὸ στοιχ. Σ.

ΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΥΠΟΥΡΓΙΑΙ

τῶν Κυρίων

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΞΕΝΩΝ

ἀπὸ τοῦ 1822—1834 ὑπηρετησάντων λόγῳ καὶ ἔργῳ

τὴν Πατρίδα.

Πρὸ πάντων τοῦ Κ. Ἐμμανουὴλ, ὅστις ἐστάθη

Μέλος τῆς Γερουσίας, Πρόεδρος τῶν θαλασσίων δικαστηρίων, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς

τῆς Συνελεύσεως, μέλος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς τῶν δημοσίων λογαριασμῶν,

Σύμβουλος τῆς Οἰκονομίας, καὶ ἀπεβίωσεν ἐπὶ τῆς Βασιλείας

Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας

εἰς τακτικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ὀπαδοὶ, Κύριοι, τοῦ μυθιστοριογράφου τῆς Γαλλιας Βαλζὰκ, ὅστις ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ, ὅτι διὰ νὰ γείνῃ τις γνωστὸς εἰς τὸν Κόσμον, πρέπει νὰ γράψῃ τ' ὄνομά του καὶ τὰ ὅσα ἔπραξεν ἐπὶ ἑνὸς ἄβακος, νὰ τὸν κρεμάσῃ εἰς τὸ στῆθός του, καὶ νὰ διατρέχῃ τὰς ὁδούς. Ἄχρις ὥρας ποτὲ δὲν εἴπομεν οὔτε τί ἐπράξαμεν, οὔτε τί ἐθυσιάσαμεν, ὡς ἄλλοι οἵτινες κομποῤῥημονοῦσιν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν, μ' ὅλον ὅτι οὔτε ἕνα τζαροῦχι δὲν εἶχαν νὰ χάσουν. Πλὴν τώρα πρόκειται περὶ Κιβδηλείας, Κύριοι! καὶ κατήγορός μας εἶναι ἡ Κυβέρνησις, δηλ. οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης· ὥστε, ὦ Ἕλλην, μὴ θεωρήσῃς ταῦτα πάντα περιαυτολογίας ἢ κομποῤῥημοσύνας. Εἶναι ἀπολογίαι, εἶναι ἀποδείξεις τί ἤμεθα· καθότι τὰ ἐπὶ τῆς ἐξουσίας καθάρματα ἔγραψαν ἕνα Βούλευμα, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς κατηγοροῦν ὅτι καὶ πρὶν τοῦ ἀγῶνος κατεσκευάζαμεν κίβδηλα.

[illegible]

της ἠχαστά ἔλαβον μετὰ μεγάλης μου χαρᾶς, τὸ μὲν γεγραμμένον τῇ [illegible], τὸ δὲ τῇ 9: τοῦ τρέχοντος, καὶ τῶν ὁποίων [illegible] [illegible] [illegible] ἄλλο [illegible] μοι ἀγαθὸν ὑγείαν της [illegible] χαρῶ. [illegible] δὲ νὰ μὲ γράψῃ ὅλο [illegible] [illegible] μὲ [illegible] καὶ ἄλλα γράμματα τὰ ὁποῖα ζητεῖ δὲν ἔλαβον, καὶ πρὸς [illegible]. [illegible] [illegible] καὶ ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας [illegible] [illegible] ἀνεπτύξατε τὰ ἐδῶ τρέχοντα, ὅπου ἡ [illegible] [illegible] καλῶς τὸ [illegible] τῶν ἐφημεριδογράφων μὲ [illegible] τὰ πράγματα, ἐγὼ δὲ σᾶς λέγω μὲ ὅλην τὴν ἀλήθειαν: [illegible], ὅτι τὰ [illegible] πράγματα [illegible] ἀπὸ τὸ [illegible] [illegible] τὸ [illegible] [illegible] μεγάλο [illegible] [illegible] ἀναπαυόμενον, δὲν [illegible] [illegible] νὰ ἔχῃ [illegible] νὰ [illegible] διὰ νὰ [illegible] [illegible] [illegible], ἀλλ' ὅλα [illegible] οἱ [illegible] [illegible] καὶ [illegible], οἱ [illegible] [illegible] μίαν [illegible], [illegible], [illegible], καὶ [illegible] [illegible], τὸ δὲ [illegible] τοὺς [illegible], [illegible] [illegible] νὰ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ ἄλλα [illegible] αἴτια [illegible], ὅτι μὲ τὴν [illegible] [illegible] τὰ ἀδύνατα δυνατὰ μόνον καὶ μόνον νὰ [illegible] νὰ [illegible] αὐτὰς τὰς [illegible] [illegible], αὐτοὶ [illegible] [illegible] τὰ ἴδια, παρατηρεῖτε ἀπὸ τὰς [illegible] ὁ [illegible] [illegible] εἰς τὸ [illegible], ὅτι δὲν [illegible] [illegible] καὶ [illegible] εἰς τὸ [illegible] [illegible], καὶ νὰ μᾶς [illegible] τόσον [illegible] νὰ μὴ [illegible] νὰ [illegible] νὰ [illegible] [illegible], καὶ ἡ [illegible] δὲν [illegible] [illegible], [illegible] εἰς τὸ [illegible] [illegible] [illegible], νὰ [illegible] τοὺς [illegible] εἰς νὰ [illegible] τοὺς [illegible] ἄλλα [illegible] [illegible] ἀπὸ τὸ [illegible], καὶ

[illegible]

ἀκούσας τὸ [illegible] τὸ νὰ μοὶ ἐμβάσῃ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ παρακαλῶ τὴν ἐκλαμπρότητα [illegible]
σας [illegible] [illegible] ὁ [illegible] κύριος νὰ [illegible] τὴν [illegible] μου,
[illegible] τὸ [illegible] μου.

Τοῦ [illegible] [illegible] τοῦ κυρίου Δ. [illegible] μετὰ τῆς ἐκλαμ-
πρότητος [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ἀδελφικῶς ἀπαραλόγιστος [illegible], τὰ δὲ [illegible] τῆς ἐκλ[αμπρότητος]
τὸ [illegible] καὶ Μαυρογένη [illegible] τὰ [illegible], καὶ
[illegible] [illegible] [illegible] παρὰ τὸ τὴν [illegible]. [illegible] μὲ τὴν [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὸ [illegible]. ἀδελφοί! [illegible]
[illegible] [illegible] τὴν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]. τοῦ κυρίου [illegible] [illegible] τὰ νὰ μὲ [illegible]
τὰ [illegible] [illegible] τῆς ἐκλαμπρότητάς σας τὰ νὰ σᾶς τὰ [illegible]
[illegible], καὶ ἀμέσως [illegible] [illegible], ἂν [illegible] [illegible] τὸ Μεσολόγγ[ιον].
τὰ [illegible] παρακαλῶ νὰ [illegible] τὸ [illegible] [illegible] [illegible]
ἀπαραλόγιστος [illegible] δὲ καὶ αὐτῆς ἀδελφικῶς [illegible].

Τῇ 24 Μαΐου 1824. Μεσολόγγιον

Τῆς ἐκλαμπρότητάς σας ὅλος πρόθυμος

ἀδελφὸς φίλος

ὁ [illegible]. [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Δ. [illegible]

Πρὸς τὸν εὐγενέστατον κύριον Θεόδωρον Ζῆνον.

[illegible] ἀπὸ [illegible] τῆς 28 τοῦ Μαρτίου, [illegible] ἀπὸ [illegible] ἀπὸ [illegible] ἀπὸ [illegible] 180: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Αὐτοὶ ἔγγραφα σημειωμένα τῇ 21 Φεβρουαρίου καὶ 18 Μαρτίου τοῦ 1833 ἐπισυνημμένα καὶ ταῦτα ἀπὸ τὴν [illegible].

Παραπέμπονται Νόμου ὑπ' ἀριθ. 30 περὶ χρήσεως τοῦ Χαρτοσήμου κατὰ τὸ 4 ἄρθρον τοῦ ὁποίου καὶ ἡ ἔγγραφος ἀπόδειξις τοῦ Σεβ. Βουλευτικοῦ ὑπ' ἀριθ. 834. Ὁμοίως καὶ ἡ [illegible] τῶν πρακτικῶν τῆς 10 τοῦ Μαΐου - καθὼς ἐξεδόθη ἡ [illegible] ἀπόδειξις.

Παραπέμπονται ἐπιταγῆς τοῦ Σ. [illegible] Συμβουλίου

[illegible]

Ἀρ. 1430. Πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο τῆς Οἰκονομίας, διὰ τῆς ὁποίας [illegible] νὰ [illegible] τὴν παραλαβὴν τῶν χρημάτων.

[illegible] γνωστοποιήσῃ [illegible] τῆς παραδόσεως ἀπεσταλμένους [illegible] διὰ τὴν παραλαβήν, [illegible] παραλαβῆς [illegible] ἔγγραφα. [illegible] ἀκριβῶς περὶ [illegible] τῶν [illegible] 50/[illegible] καὶ [illegible] τῆς [illegible] 30/[illegible] καὶ [illegible] τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόδειξιν.

27 Ἰουνίου
ἐν Ναυπλίῳ

Ἐπὶ [illegible] ὑπουργοῦ
ὁ Γενικὸς Γραμματεύς
[illegible]

[illegible]

της ἤχασιλά ἔλαβον μετά μεγάλης μου χαρᾶς, τό μέν γεγραμμένον κ
τά αεγδοτλης, τό δέ τῇ 9. τῇ [illegible], καί τῶν δοσιων [illegible]
[illegible] σάν ἄλλο [illegible] μοι ἀγαθον ὄργαν της γίαι [illegible].
τό δέ νά μέ γέγρε δτι εἰ τε μετά 8 [illegible] μέ [illegible] καί ἄλλο
γράμματο τά [illegible] δέ ἔλαβον, καί σεύς [illegible].
[illegible] [illegible] / [illegible] καί ἀπό τάς [illegible] διά σάς [illegible]
[illegible] [illegible] ἀνεστῶς τά ἐδῶ [illegible], σχεῖ ἡ [illegible]
[illegible] φάνε [illegible] τό [illegible] τῶν [illegible] μέ τό [illegible]
[illegible] τά γράμματα, ἐγώ δι σάς [illegible] μά [illegible] τινί ἀδιζεν:
[illegible], ἀλλ τά τά γράμματα [illegible] ἐσί τό [illegible]
[illegible] δζον τό [illegible] ἐσό μονεῖ [illegible] μέγάλο [illegible]
ἀνασκευασμένον, δέν [illegible] αὐδενσον [illegible] νά [illegible]
νά ἀσσφαλίσῃς διά νά δυνηθῆ [illegible] τῆς [illegible] [illegible], ἀλλά τά
[illegible] οἱ [illegible] [illegible] καί [illegible] δζον, οἱ [illegible] [illegible]
[illegible] μίαν [illegible], [illegible], ἀναρδείαν, καί [illegible]
[illegible], τό δέ [illegible] [illegible] τῆς [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] νά [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] δζον τά [illegible]
τον [illegible], καί ἄλλα [illegible] [illegible] [illegible], διά μέ
τῆς [illegible] [illegible] [illegible] τά ἀδύνατα δυνατά μόνον καί μόνον
νά [illegible] νά [illegible] αὐτάς τάς [illegible] [illegible]
, αὐτοί [illegible] [illegible] μέν ἐσό τά ἴδια, Παρακαλοῦμε ἀπό τάς
[illegible] [illegible] ὁ [illegible] [illegible] τό [illegible], διά δέ [illegible]
[illegible] καί [illegible] τό [illegible] [illegible], καί νά μάς [illegible]
[illegible] νά μήν [illegible] νά [illegible] νά [illegible] [illegible]
, καί ἡ [illegible] δέν [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] νά [illegible] τῆς [illegible]
νά [illegible] τῆς [illegible] τῆς ἄλλά [illegible] [illegible] ἀπό τό [illegible], καί

[illegible]

Εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν δείξε μεγαλητέραν καὶ [illegible]
τὸ Πατριωτικὸν Φρόνημά Σας, ὡς ἀγαθοὶ πολῖται ὀφείλετε ἐπαξίως
[illegible] ὑποσχέσεως, τὴν ὁποίαν ἔλαβε ἡ [illegible] διὰ τὴν εὐγεν
ἡ σεβ. Διοίκησις.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 27. Ἰουνίου
1824.

Ἐκ [illegible] τοῦ [illegible]
ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Πρὸς τοὺς ἐφόρους [illegible] Ζάχον
[illegible]

ἀκούσας ὅτι ἐπάνωθεν [illegible] νὰ μοῦ ἔλθωσιν [illegible] [illegible] [illegible]
νίας διὰ [illegible] [illegible], καὶ παρακαλῶ τὴν ἐκλαμπρότητά [illegible]
σας περὶ [illegible] ὁ [illegible] κύριος νὰ [illegible] τὴν [illegible] μου,
[illegible] [illegible] μου.

Τὸν [illegible] [illegible] τῆς κύριον Δ. [illegible] μετὰ τῆς [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible]
[illegible] ἀδελφικῶς [illegible] [illegible], τὰ δὲ [illegible] τῆς [illegible]
τὸ [illegible] καὶ [illegible] [illegible] τὰ [illegible], καὶ
[illegible] [illegible] [illegible] κατὰ [illegible] τὴν [illegible]. [illegible] μὲ τὴν [illegible]
[illegible] σᾶς [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὸ [illegible]. ἀδελφέ! [illegible]
[illegible] [illegible] τὴν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]. τὸν κύριον [illegible] [illegible] διὰ νὰ μὲ [illegible]
τὰ [illegible] [illegible] τῆς ἐκλαμπρότητάς σας διὰ νὰ σᾶς τὰ [illegible]
[illegible], καὶ [illegible] περὶ [illegible], ἂν [illegible] [illegible] τὸ Μεσολόγγι.
καὶ [illegible] παρακαλῶ νὰ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] δὲ καὶ αὐτὸς ἀδελφικῶς [illegible].

τῇ 24. Μαΐου 1824. Μεσολόγγιον.

Τῆς ἐκλαμπρότητάς σας ὅλος πρόθυμος

ἀδελφὸς φίλος

ὁ Δ. [illegible]

ὁ [illegible] [illegible]. [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

ε

Πρός

ἀνεπτύξε ὁ [illegible] διὰ νὰ μοὶ ἐμβάσῃ [illegible] ἰδιαι-
νίας διὰ κάθε ἐνδεχόμενον, καὶ παρακαλῶ τὴν ἐκλαμπρότητά της [illegible]
του περὶ τούτου [illegible] κύριοι νὰ [illegible] τὴν [illegible] μου,
ἀναφέροντάς τα ὁ [illegible] μου.

Τὸν [illegible] τῆς κύριον Δ: [illegible] μετὰ τῆς [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἀδελφικῶς [illegible], τὰ δὲ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τὰ [illegible], καὶ
[illegible] κατὰ ὁ τὴν [illegible]. [illegible] μὲ τὴν [illegible]
[illegible] σᾶς [illegible] ὅτι [illegible] τὸ [illegible]. ἀδελφέ! [illegible]
[illegible] τὴν [illegible] ὅτι [illegible]
[illegible]. τὸν κύριον [illegible] διὰ νὰ μὲ [illegible]
τὰ [illegible] τῆς ἐκλαμπρότητάς σας διὰ νὰ σᾶς τὰ [illegible]
[illegible], καὶ [illegible], ἂν [illegible] τὸ Μεσολόγγι.
τὰ [illegible] παρακαλῶ νὰ [illegible] ὁ [illegible]
ἀδελφικῶς [illegible] δὲ καὶ [illegible] ἀδελφικῶς μένω.

Τῇ 24: Μαΐου 1825: Μεσολόγγιον.

Τῆς ἐκλαμπρότητός σας ὅλος πρόθυμος

ἀδελφὸς φίλος

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

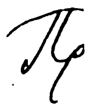

Ας Ηα β
210

Προσωρινή Διοίκησις της Ελλάδος
Το Εκτελεστικόν Σώμα
Προς τον συγπολέμαρχον Κύριον Εμμανουήλ Ξένον

Η Διοίκησις έχει σκοπόν να σας προβάλλη τινά αναγκαία και ως εργάτης της Πατρίδος· όθεν προτρέπεσθε να αναλάβετε τον μικρόν [κόπον] να έλθετε ενταύθα· ελπίζει ως φιλογενής και φιλόπατρις, ότι δεν θέλ[ετε αργήσει] [illegible] μικρόν·

εν Μύλοις Ναυπλίου τη 30 Απριλίου 1824.

Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Κουντουριώτης
Παναγιώτης Μπότασης
[illegible] Κωλέττης
[illegible] Σπυριδάκης [illegible]

ο Προσωριν.
Γ[illegible]

[illegible]

[illegible] Ἑλλάδος

[illegible]

[illegible]

Μεσολόγγιον

τῇ 9 Δεκεμβρίου 1845:-

[illegible]

Ἡ Προσωρ. Διοικ. τῆς Ἀνατ. Χ. Ἑλλ. [illegible]

Πρὸς τὸν [illegible] Κύριον [illegible] [illegible].

Ἐλάβομεν ἡ [illegible] τὸ ἀπὸ 3. τοῦ [illegible] γράμμα σας, καὶ [illegible] τὰ [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἄλλοι, καὶ [illegible] ἄλλοι. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] καὶ ἡ [illegible] σας, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] καὶ ἡ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] καὶ ὁ κύριος [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] οἱ κύριοι [illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ἡ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

Ἡ Προσωρινὴ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ὁ Γεν. Γραμμ.
[illegible]

Ἡ Ἐθνικὴ Γ: Συνέλευσις

Πρὸς τὸν Κύριον Ἐμμανουὴλ Ξένον. Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως.

Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις εὐχαριστημένη διὰ τὸν πατριωτισμόν Σου, τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ζῆλόν Σου, καὶ τὰς ἀξιολόγους ἐκδουλεύσεις Σου, σὲ διορίζει μέλος τῆς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ: 5: ψήφισμα Λογιστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως.

Ὅθεν δυνάμει τοῦ παρόντος ἔχεις νὰ ἐνεργῇς ἐγγράφως ... καὶ ἐπιφορτίζεσαι ὅσα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ: 7: ὁδηγιῶν σὲ ἐπιφορτίζει χρέη.

Τῇ 16: Αὐγούστου: 1826:
ἐν Ἐπιδαύρῳ

Ὁ Πρόεδρος τῆς
Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.
Πανοῦτσος Νοταρᾶς.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Α. Παπαδόπουλος

[illegible] Σεβαστὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλ.

[illegible] Ἑλλάδος

Πρὸς τὸ [illegible] 9

Μὲ λύπην μας [illegible] δὲν [illegible]
[illegible]
[illegible] δὲν [illegible]
ἀλλὰ καὶ [illegible] — [illegible]
[illegible], καὶ [illegible], τὰ [illegible]
τῆς [illegible] τὸ [illegible]
τὸ Μεσολόγγι [illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible] δὲν [illegible]
Μεσολογγί [illegible]: [illegible],
[illegible] δὲν [illegible] καὶ [illegible]
δὲν [illegible] χωρὶς [illegible], καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] δὲν [illegible]
[illegible]
[illegible] ἄλλο [illegible], [illegible] καὶ ἔχῃ τὸ [illegible]

Ἀδελφοί! Οἱ [illegible] τοῦ Μεσολογγίου [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible], [illegible], καὶ [illegible];
καὶ [illegible]
καὶ μένομεν

Μεσολόγγιον
τῇ 9 Δεκεμβρίου 1825:-
[illegible]

[illegible]

[illegible] Ἐφημερίς [illegible]

[illegible] Ἑλλάδος

Πρὸς τὸν [illegible]

Μὲ λύπην μας ἀκούομεν [illegible] [illegible] Μεσολογγίου [illegible]

[illegible]

Μεσολόγγιον

[illegible] Δεκεμβρίου 1845:-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ἡ Προσωρ. Διοικ. [illegible] Ἑλλ. [illegible]

Πρὸς τὸν [illegible] Κύριον [illegible]

Ἐλάβομεν [illegible] τὸ ἀπὸ 3. [illegible] γράμμα σας καὶ [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Ἡ Προσωρ. Διοικ. τῆς Ἀνατ. Χ. Ἑλλ. [illegible]

Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον Κύριον Θεόδωρον Ζαΐμην.

Ἔλαβεν ἡ Ἐπιτροπὴ τὸ ἀπὸ 3. τοῦ τρέχοντος γράμμα σας,
καὶ εἶδε τὰ περιεχόμενά της. Οἱ [illegible] ἐκ Λεβαδείας [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ ἡ Ἐξοχότης σας, [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ ἡ Ἐπιτροπή, [illegible]
[illegible] ἔλαβε [illegible] καὶ ὁ κύριος Νικόλαος [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

Ἀδύνατος [illegible] οἱ κύριοι [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

Η ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.

Ἀρ. 103.

Ὁ Κύριος Ἐμμανουὴλ Ξένος

Πληρεξούσιος τῆς Νήσου Τήνου

ἔχει τὴν ἄδειαν τῆς εἰσόδου εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.

Τὴν 4. Ἰουλίου 1832, ἐν Ἄργει.

Ἡ Ἐπιτροπή

[illegible]

ὁ Γραμματεύς.

Ἐπαμινώνδας Ι. Κρεζενίδης

Ἡ Προσωρ. Διοικ. τῆς [illegible] Χ. Ἑλλ. Ἐπαρχία

Πρὸς τὸν [illegible] Κύριον [illegible]

Ἔλαβεν ἡ Ἐπαρχία τὸ ἀπὸ 3 τοῦ τρέχοντος γράμμα σας, [illegible] τὰ περιεχόμενά σας. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] οἱ [illegible]. [illegible] [illegible] ἄλλοι, καὶ [illegible] ἄλλοι [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] καὶ ἡ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] καὶ ἡ Ἐπαρχία, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] καὶ ὁ κύριος Νικόλαος [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] οἱ κύριοι [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

καὶ τὸ μαχητικόν, ὅπου [illegible], τόσοι ἀγῶνες, τόσοι κόποι, καὶ χρήματα ἐξ-
οδεύθησαν.

Διὰ τῆς σημερινῆς [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τῆς [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] τῆς Σ. Διοικήσεως, ἀπὸ 24 Νοεμβρίου, κατὰ τὴν ὁποίαν [illegible] [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ ὁ [illegible] [illegible] [illegible] · ἀλλὰ [illegible] ὀλίγας ἡμέρας [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] ἄλλα [illegible] [illegible] [illegible] ἀπὸ τὴν Νῆσον [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὴν [illegible] τῶν [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ἡ Σ. Διοίκησις, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὸ Μεσολόγγι [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] τὰ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τῆς [illegible] [illegible] μετὰ τῆς Σ. Διοικήσεως, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] τῶν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὸ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible]

Μεσολόγγιον τῇ 7 Δεκεμβρίου 1825 [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

766 Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Προσωρ. Διοικ. διὰ τῆς Διοικ. τ. Ἑλλάδος [illegible]

Πρὸς τὸν [illegible] Ζαΐμην

[illegible]

ὁ ἀδελφός σου [illegible]

[illegible] 12 [illegible] 1825.

[illegible]

[illegible]

843. Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

ἡ Προσωρ. Διοικ. τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον κύριον Θεόδωρον Ζαΐμην.

[illegible]

ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος. Ταῦτα τὰ [illegible] τοὺς [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] τὴν [illegible], [illegible] συγχρόνως καὶ [illegible]
τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὅθεν εὐχαρίστως [illegible] τὴν προσφορὰν καὶ [illegible]
[illegible] προσφέρῃ τὸ Μεσολόγγι μὲ τροφάς. Ἐπανελθόντες μὲ [illegible]
[illegible] εὐχαρίστησιν, [illegible] μὲ τὰς 3: [illegible]
[illegible] Σύρας ἐπέστρεψεν αὐτὸ μὲ [illegible] τὸ φορτίον. [illegible]
δὲ ὁ [illegible] τὴν ἐδῶ [illegible] ἀπὸ [illegible], τὴν [illegible]
[illegible] ἀπὸ τὸ Σύρας [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], ἀλλὰ καὶ τὸ [illegible], [illegible] τὸ φορτίον Σύρας [illegible]
[illegible] [illegible] ἐδῶ ὅσον τάχος.

Ἐπειδὴ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὴν [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ἀλλ'
ἐδῶ, [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible]. Ἐδῶ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], καὶ [illegible] τὴν [illegible] καὶ [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ οἱ [illegible] Μεσολογγίου [illegible]
[illegible] ἀπὸ τὴν [illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible]
καὶ [illegible] ὄχι μόνον τὰ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ἀλλὰ [illegible] καὶ τὸ [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὴν σωτηρίαν
τῆς Ἑλλάδος, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] μὲ τὰς [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] ἀπὸ [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] τὴν [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] καὶ [illegible], μὲ [illegible]

καὶ τὸ μαχαίρι, ὁμοῦ ἐκεῖνο, ὅσοι ἄρχοντες, ὅσοι αὐτοὶ, καὶ [illegible] [illegible]·

Διὰ τὰς [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] περὶ [illegible] [illegible] Ἔχει [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τῆς Ἑλλάδος [illegible] γράμματα.

Προχθὲς ἐλάβομεν γράμματα τοῦ κ. Διονυσίου, ἀπὸ 24 Νοεμβρ., κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἡμερῶν, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὸ [illegible] [illegible] καὶ ὁ [illegible] μὲ [illegible] [illegible]· ἀλλὰ [illegible] ὀλίγας ἡμέρας [illegible] μὲ τὰ [illegible], τὰ ὁποῖα [illegible] καὶ μὲ τὰ ἄλλα [illegible] [illegible] [illegible] ἀπὸ τὴν Νίσσαν, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὸν [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] καὶ [illegible] μὲ τὰ [illegible], καὶ τὸ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ὁ Σ. Διονύσιος, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] συμφωνίας μετὰ τοῦ Σ. Διονυσίου, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] μὲ τὰς 3 χιλ. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς καὶ μένομεν

Μεσολόγγιον τῇ 7 Ιανουαρίου 1825

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

166

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος.

ἡ προσωρ. Διοικ. [illegible] τῆς [illegible] Ἑλλάδος [illegible].

Πρὸς τὸν [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ὁ ἀδελφός σου

[illegible]

[illegible]

[illegible] 12 [illegible] 1825.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1843: Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος

ἡ Προσωρ. Διοικ. τῆς Ἀνατ. Χ. Ἑλλάδος.

Πρὸς τὸν [illegible] κύριον Θεόδωρον [illegible].

Δὲν ἐλάβαμεν [illegible] γράμματά σας, ἀλλὰ τὸ [illegible], τὸ ὁποῖον σᾶς ἐγράψαμεν [illegible], [illegible] ἕως τῆς ὥρας, καὶ [illegible] διὰ τὸ ὄχι [illegible]. [illegible] τὰ ἄλλα γράμματά μας τὰ ὁποῖα σᾶς ἐγράψαμεν διὰ [illegible] ὁδοῦ, [illegible], καθὼς καὶ ἀπὸ τοῦ κυρίου [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible] τεῖχος [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ἀλλ' [illegible] [illegible] [illegible] τῆς Ἑλλάδος, [illegible] τεῖχος [illegible] [illegible] ἔχομεν [illegible]

ἀπὸ Πολυμενάδικα, καὶ [illegible] ὅσοι ἦσαν αὐτοῦ [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible] ὅσοι τοῦ
[illegible] [illegible] τὰ Ἑλληνικά, τοὺς ἐρχομένους [illegible] μὲ τὴν
[illegible], ὅλοι ἔφυγαν ἀπὸ [illegible] μὲ Πολυμενάδικα,
καὶ [illegible] ὅσοι, [illegible] [illegible], καὶ ἐσὺ [illegible]
[illegible]. — ἐξεπολεμήθη, ἀδελφέ, μὲ τὴν [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Βεσίρης [illegible] Πεταλᾶ,
ἕως [illegible] [illegible] ὁ [illegible], καὶ ἀπὸ [illegible] [illegible]
μὲ τὰ [illegible] μεταφέρωμεν, [illegible] [illegible] [illegible] τὴν [illegible]
[illegible] [illegible] μεγάλα [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] [illegible] ἔχθρος.

[illegible] [illegible] ἀδελφικῶς καὶ μένομεν

Μεσολόγγι οἱ ἀδελφοί

τῇ 19 Ἰανουαρίου 1825: [illegible]

[illegible]

ὑ.γ. [illegible] [illegible] [illegible] ἔχομεν
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὸ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] μὲ τὰ [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὸ
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] μὲ Βεσίρης [illegible]: [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς [illegible]

ὁ [illegible] [illegible]
Φ. [illegible]

Εγγραφα ὑπὸ στοιχ. Μ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ.

τῶν

Ἡρώων τοῦ Μεσολογγίου,

τοῦ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΜΙΑΟΥΛΗ, ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΜΒΑΖΗ, ΚΟΜΗΤΟΣ ΡΩΜΑ, ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗ,

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ, Δ. ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ, Ι. ΒΑΡΒΑΚΗ,

καὶ μία ἐπιστολὴ τοῦ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΘΕΟΦΙΛΟΥ,

φιλοξενηθέντος ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κ. Θ. Ξένου, πολὺ περίεργος

διὰ τὸ τότε ὕφος τῆς γραφῆς,

ἀλληλογραφία, λέγω,

καταδεικνύουσα τρανῶς τὰς ἐπισήμους ἐκδουλεύσεις πρὸς τὰς δεινὰς περιστάσεις τῆς

ΠΑΤΡΙΔΟΣ

τῆς

Οἰκογενείας Ξένου.

Εχομεν εἰς χεῖράς μας περίπου 3000 ἐπιστολὰς τοιαύτας, πλὴν δὲν δημοσιεύομεν ἐνταῦθα εἰμὴ τὰς ἀναγκαιοτέρας.

[illegible]

[illegible] 3333, [illegible]

[illegible]

[illegible] —

[illegible]

[illegible]

Τῇ 25 Δεκεμβρίου 1825 —

[illegible]

[illegible]

Εὐγενέστατέ μοι φίλε καὶ ἀδελφὲ κύριε Δ. Ζώη!

Εἰς τὰς 12 Ἰανουαρίου σᾶς ἔγραψα μὲ τὸν κύριον [illegible] ὅστις [illegible] αὐτὴ, στέλνοντάς σας καὶ τοὺς λογαριασμοὺς [illegible] ὅσον ἠμπόρεσα [illegible] ἕως εἰς ἐκείνην τὴν ὥραν, καὶ ἐλπίζω νὰ ἔφθασαν ἕως τώρα. Τώρα δὲ σᾶς λέγω ὅτι ἔλαβον τὴν τιμίαν σας τῶν 16 [illegible] συμφωνοῦσαν, ἀπὸ τὰς ὁποίας πληροφορήθην τὴν ἀγάπην μοι [illegible]. Ἔλαβον ὁμοίως καὶ τὰ [illegible] μοι μὲ τὴν [illegible], καὶ εὐχαριστῶ. [illegible] καὶ τὰ ὅσα μοὶ λέγει περὶ τῶν γνωστῶν φίλων σας, καὶ [illegible] καλῶς. [illegible] νὰ [illegible], [illegible] μὲ τὰ ἴσα. [illegible] μίαν [illegible] πολλὰ μεγάλην [illegible] τόσον [illegible] περισσότερον. [illegible] νὰ [illegible] μόνον [illegible] τοῦ γραμματικοῦ τοῦ κυρίου [illegible] μὲ [illegible] μίαν [illegible] τὰς γραφὰς [illegible] τὴν εὐγένειάν της [illegible]. [illegible] μεγαλώτατα [illegible] νὰ [illegible] τοῦ [illegible], μὲ τὸν ὁποῖον ἔγραψα [illegible], καὶ [illegible] οἱ κύριοι [illegible] τὴν χάριν [illegible] τοῦ [illegible] παρὰ τῆς εὐγενείας [illegible]. [illegible] μὲ τὴν γραμματικήν μας μεγάλην [illegible].

[illegible] σᾶς γράφω, στέλνοντάς σας καὶ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν [illegible] κατὰ τὴν αἴτησίν σας, μόνον σᾶς λέγω ὅτι [illegible] μίαν [illegible] ὅσον [illegible] καὶ [illegible] τὴν [illegible] καὶ ὁποῖα μοὶ [illegible] ὁ εὐγενέστατος αὐτάδελφός της κύριος [illegible] Ζώης [illegible] τὸ ὁποῖον [illegible] γράψει [illegible], ὅτι σᾶς [illegible] νὰ [illegible] τοῦ [illegible] καὶ [illegible] τοῦ λογαριασμοῦ [illegible] νὰ [illegible] μοι.

[illegible] καθὼς [illegible] τὸ [illegible] τῆς δυνάμεως [illegible] νὰ μὲ [illegible] τὸ [illegible] [illegible]

[illegible]

χιλιάδες πεντακόσια Ν. 2500: [illegible] [illegible] εἰς

[illegible] τὸ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ

[illegible], καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ [illegible],

καλὰ καιροὺς [illegible] σοῦ τὸ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible] [illegible] καλὰ καὶ [illegible] σας. —

οἱ αὐτοί

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Ν. [illegible]

ἀνεντίως τὸ [illegible] διὸ νά μοί ἐμβάσῃ [illegible] [illegible] [illegible]
νίας διά κάθε ἐνδεχόμενον, καὶ παρακαλῶ τὴν ὑψηλότητά της γράφοντας
της περί τούτου ὁ [illegible] κύριος νά [illegible] τὴν [illegible] μου,
ἀποστέλλοντας τα εἰς τὸ [illegible] μου.

Τὸν [illegible] ἀδελφόν της κύριον Δ: [illegible] μετά τῆς [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], καὶ κύριος [illegible] [illegible]
[illegible] ἀδελφικῶς [illegible] [illegible], τὰ δέ [illegible] τῆς [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] [illegible] τά [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] καθά εἰς τὴν [illegible]. [illegible] μέ τὴν [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τό [illegible]. ἀδελφοί! [illegible]
[illegible] [illegible] εἰς τὴν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]. τὸν κύριον [illegible] [illegible] διά νά μέ [illegible]
τά [illegible] [illegible] τῆς ὑψηλότητάς της διά νά σᾶς τά [illegible]
[illegible], καὶ [illegible] περί τούτου, ἄν [illegible] [illegible] τό Μεσολόγγι.
καὶ [illegible] παρακαλῶ νά [illegible] τὸ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] δέ καὶ αὐτός ἀδελφικῶς μετό.

τῇ 24: Μαΐου 1824: Μεσολόγγιον.

Τῆς ὑψηλότητάς της ὅλος πρόθυμος

ἀδελφὸς φίλος

ὁ [illegible]. [illegible]. Ἰωάννης [illegible].
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

ὁ Δ: [illegible]

Πρὸς τὸν εὐγενέστατον κύριον Θεόδωρον Ξένον.

[illegible] τῆς τύχης μας [illegible] ἀπὸ [illegible] τῆς 28 τοῦ [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Μένομεν [illegible]

Αὐτόνως ὁ Σέβης ἀπὸ κακοτυχίαν τῆς Πάλης
κεδοχημένη ἦτον κοφθῇ ἀκομανσονομένος, τὸ δὲ
δεξηδεγηθησία κεραυνί, τὸ ὁποῖον δεξῆς γνωστὸ μα-
κρόθεν ἀπὸ τὸ σεριτημένον σημεῖον τῆς τῆς μεγάλο-
καλάρη. διὰ νὰ τὰ ὁδηγήσῃ. αὐθρώπος οὐδὲ κεραστε
δεῖ δημοσίου νὰ ἀλθῶ, τοῦ τὰ καΐκια, ὅταν ἀκο-
μαθοῦν τὰ νεκροὺς καὶ εἶδαν τὰς ταῖς Σημαίας,
ὅπου ἦτις αὐθεμοὶ νὰ τὸ σεραλάβω τὸ σημεῖα, νὰ
νὰ τὸ μηλαρίσῃ τῆς Μεσολογγίου· ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~.

Ἐπιστολὴ τῆς Σπεσιώτας　　Ὁ Ναύαρχος
τοῦ Μεσολογγίου
τὴν 15 Νοεμβρίου. 1825.

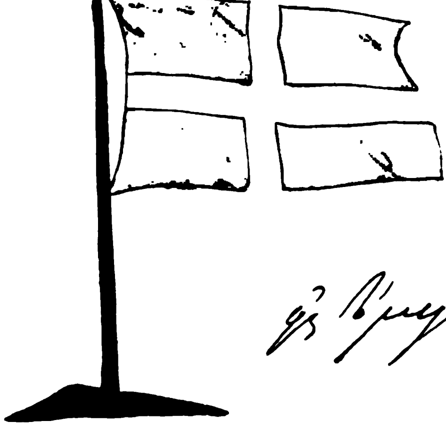

τῆς τῆς μεγάλον καλάρης.

[illegible] κύριε Θεόδωρε Ζαΐμη!

Πρὸ ὀλίγου ἔλαβα τὴν ἐπιστολήν σου τῆς 18 τοῦ παρελθ[illegible] μηνὸς ἀπὸ [illegible] καὶ [illegible] τοῦ [illegible] γράμ-μα τῆς 15 τοῦ [illegible], μὲ τὸ ὁποῖον [illegible] τὴν χαράν [illegible] ἀπὸ [illegible], καὶ [illegible] νὰ τὸ [illegible] ὅσον [illegible] σου αὐτὸ τὸ [illegible]. — [illegible] τὴν [illegible] (3200 [illegible], [illegible]) ἀπὸ τὴν [illegible] μὲ τὴν [illegible], διὰ νὰ [illegible] τὸ [illegible], ἀφοῦ [illegible] τὸ ὁποῖον ἐγὼ δὲν [illegible], καθὼς [illegible] καὶ αὐτό [illegible]. Δὲν [illegible] ὅτι καὶ ἡ Σ. [illegible] ἐκ [illegible] τῆς [illegible] σου, [illegible] ἀπὸ [illegible], διὰ νὰ μὴ χαθῇ [illegible] καὶ [illegible] τὰ [illegible] καὶ τὴν [illegible]. [illegible] νὰ μὴ [illegible] καὶ [illegible]. Αὐτὸς [illegible] καὶ [illegible] αὐτή· [illegible] δὲν [illegible] νὰ [illegible] κατὰ τὸ [illegible] τὴν [illegible] ἐγώ, διὰ νὰ [illegible] τὴν [illegible] σας ἡ Σ. [illegible].

[illegible] δὲν [illegible], [illegible]· κατὰ [illegible] τὴν [illegible]· αὐτὸς [illegible] ἡ [illegible] δὲν [illegible]

Αὐτοὺς ὁ Σέλης ἀπὸ κακοπιστίαν ἢ ἄλλην
ὑποχρέωσιν ἔβαλεν εἰς τὸ [illegible], τοῦ δὲ
δίδεται ἕνα καράβι, τὸ ὁποῖον θέλει γνωστὸ κα-
τρόθεν ἀπὸ τὸ περιπλανώμενον σημεῖον εἰς τὸ μεγάλον
καλάρι, διὰ νὰ τὸ ὁδηγήσῃ. αὐτὸς ὅμως οὐδὲ καράβι
δεν ἠμπορεῖ νὰ στείλω, τοῦ τὰ καΐκια, ὅταν ἐπι-
μανθάνουν ἀπὸ [illegible] καὶ εἶδαν εἰς τὰς Σπέτσας,
ὅπου ἦτις ἄνθρωποι νὰ τὸ παραλάβουν τὸ σχῆμα, καὶ
νὰ τὸ μεταφέρουν εἰς Μεσολόγγι. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~.

Ἐγράφθη ἐπὶ τῆς φρεγάδος　　Ὁ Ναύαρχος
τοῦ Ἀρχηγοῦ Θεμιστοκλῆς
τῇ 15 Νοεμβρίου. 1825.

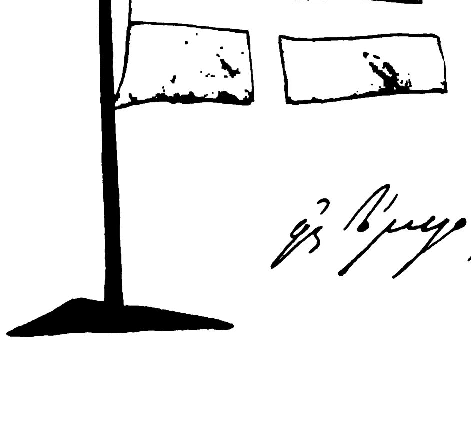

εἰς τὸ μεγάλον καλάρι.

Φίλε ἠγαπημένε κύριε Θεόδωρε Ζάιον!

Πρὸ ὀλίγου ἔλαβα τὴν ἐπιστολήν σου τῆς 18 Ἰουλίου [illegible] ἀπὸ [illegible] καὶ ἀναγνώσας τοῦ [illegible] γράμματος τῆς 15 [illegible], μετὰ τὸ ὁποῖον ὁ [illegible] τὴν χαρὰν τοῦ [illegible] ἀπὸ [illegible], καὶ ὅτι [illegible] νὰ τὸ [illegible] ὅτι [illegible] σου [illegible]. — Εὐχαριστῶ τὴν [illegible] σου [illegible] καὶ τὸ νὰ [illegible] (3200 γράμματα, [illegible], τὰ ὁποῖα [illegible]) ἀπὸ τὴν [illegible] ὅπου ἔλαβε μὲ τὴν [illegible], διὰ νὰ [illegible] ὅλην τὸ [illegible], ἀφοῦ [illegible] τώρα [illegible] νὰ [illegible]. Τὸ ὁποῖον ἐγὼ δὲν [illegible] ἀκόμη, καθὼς καὶ [illegible] καὶ αὐτό [illegible]. Δὲν ἀμφιβάλλω λοιπὸν ὅτι καὶ ἡ Σ. [illegible] ἔχει [illegible] τῆς [illegible] σου, ἵνα [illegible] ἀπὸ τὸ [illegible], διὰ νὰ μὴ χαθῇ τὸ [illegible] καὶ [illegible] εὔκολον καὶ τὴν [illegible]. [illegible] νὰ μὴν [illegible] καὶ [illegible]. Αὐτὸ ὅμως [illegible] ἀκόμη [illegible] καὶ [illegible] αὐτήν· ὅτι δὲν [illegible] νὰ [illegible] κατὰ τὸ [illegible] τὴν [illegible] ἐγώ, διὰ νὰ [illegible] τὴν [illegible] ἡ Σ. [illegible].

Τὸ [illegible] γράμμα μου δὲν [illegible], [illegible] κατὰ [illegible] τὴν [illegible]· αὐτὸ [illegible] ἡ [illegible]

[illegible]

1821. [illegible] 16: [illegible]

[illegible]

και παιδεύ[illegible] σου παρακαλώ
επειδή γράφω [illegible] ότι υποφέρω
σας και καλημέρα από εμένα σου
εγώ σου γράφω σου υποτάσσομαι
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Zante li 19/31 Decr. 1826

Ill.mo Signore Presidente

Nell'atto ch'io mi riporto a tutto quello che colla pre=
cedente mia mi sono dato l'onore di porre sotto i rifles=
si della Signoria Vostra Ill.ma, non voglio mancare a mè stes=
so, all'onore, ed alla verità nel farle presente con questa
mia l'impegno, lo zelo, e l'attività con cui questo Sig.r Teodoro
Xeno hà saputo dare sfogo agli oggetti della sua Missione
in seguito delle commissioni avute da codesto di lui fratello e
in dipendenza delle disposizioni del Governo Provvisorio della
Grecia da Lei convenientemente presieduto. Non sarà
fuor di proposito ch'ella conosca quanto questa di lui lo=
devole condotta hà vitalmente esposto la fortuna della
sua casa, resa ormai dubbia dall'inaspettata, ed improvvi=
da condotta della Deputazione Greca di Londra, che valse
ad annientare il Credito Pubblico della Grecia. La situa=
zione della famiglia Xeno, resa ormai assai critica, ripete
la sua origine dalla fedeltà delle operazioni di questo Sig.r

Monseigneur.

Me refferant à tout ce que j'ai eu l'honneur de vous dire par ma precedente lettre, je ne puis pas me refuser de rendre l'hommage dû à la verité sur ce qui a rapport à la Conduite de la Maison des Sieurs Xeno, et particulierement de Mr Theodore qui a été ici destiné en mission par son frere, d'après les dispositions du Gouvernement Provisoire de la Grece. Il a aquitté entierement les devoirs de sa mission susdite, et même au de-là de ses obligations en compromettant aussi toute la fortune de sa famille, laquelle se trouve exposée à des dommages irreparables par les procédés de la Deputation Grecque de Londres. C'est à son zèle, et à sa sensibilité que la Place de Missolonghi n'a pas encore été rendue au pouvoir de l'ennemi. Ce temoignage franc et ingenu suffira j'espere à escorter les droits, et les raisons vis-à-vis Votre Gouvernement qui aurait dû au moins maintenant avoir commencé à exercer la justice, la prudence, et la prevoyance la plus exacte, sur toutes les branches de son administration generale.

respect, et avec cette considération la plus distinguée qui procure en attendant l'honneur d'être

Monseigneur

Votre très dévoué
Serviteur et ami
Denis de Somm...

1870.

Κύριοι,

„ [illegible] 5191 [illegible]
[illegible] 4/x [illegible] 3208
[illegible] 20/x [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 24/x [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] τῶν χειρογράφων [illegible]

[illegible]

Τὸ Πάσχα [illegible]

[illegible] τῶν χειρογράφων [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Φιλοτιμότατε κύριε Εμμανουήλ Ξένε·

Ύδρα τη 17: Νοεμβρίου. 1824:ο

Έλαβα καθόλα τα τελευταία μου από τας 15: Νοεμβρ: και εύχομαι Σας με την σημερινή μου να υγιαίνοιτε! και εγώ χάριτι θεού υγιαίνω.

Επειδή και εις Σύραν μοι έμειναν μερικά μετρητά μου, και επειδή η μετακόμισις αυτών από εκεί εις τα εδώ, και αντίστροφα διά τα αυτού είναι ολίγον επικίνδυνος, ηύχομαι με το αγαπητόν Σας να πληρώσω έμβασμα τα γρ: 14000: εις Σύραν, όπου τα έχω, όθεν εάν Σας είναι αρεστόν, με υποχρεώνετε, να γράψετε εις τον εκεί φίλον Σας να δεχθεί αυτήν την ποσότητα, το δε γράμμα Σας να μοι γράψετε ούτω διά να το εξαποστείλω εις Σύραν, και να δοθούν, ίνα τω τα μετρήσουν, στέλνοντας ο φίλος μου και γράμμα του ιδικού Σας φίλου, ότι τα έλαβε, και όταν πληρωθούν να μοι στείλετε και εκείνο το γράμμα μου, το οποίον αυτού ον, και έλαβα.

Νεώτερόν τι κατά το παρόν δεν έχομεν, είμη ότι ο Καπετάν Πασιάς με το βασίλειόν του και μερικά ολίγα πολεμικά, ευρίσκετο άπρακτος εις τα φρούρια του Ελλησπόντου.

Και ασπαζόμενος εκ καρδίας και είμαι

ιωανις Βαρβανις ο φίλος σας

Και εγώ ο Χρόνιας σε αδελφικώς ασπάζομαι
και εύχομαι να υγιαίνης, ομοίως και ο αδελφός Σας με την οικογένειάν του.
ο κύριος Α: Καλλιέργης Σας αδελφικώς ασπάζεται, και Σας παρακαλεί
να Σας ιδρώνει ογλίγορα εδώ. Ο Πρόεδρος την ερχομένην Τετράδη
κινά διά τα αυτού εφοδιασμένος με χρήματα.

Ἐντιμότατε Κύριε Ἐμμανουὴλ Ξένε! εἰς Ναύπλιον

Ἐκ τοῦ Προφυλακτηρίου τῆς Ζακύνθου, τῇ 31: Ὀκτ: 1824.

Διὰ τῆς παρούσης μου ἔρχομαι χρεωστικῶς νὰ Σᾶς εὐχαριστήσω τὴν χάριν μοὶ ἐκάμετε, δεχθέντος τὴν συγκατάθεσιν τῶν γρ: 14000: εἰς λόγον, τὰ ὁποῖα καὶ Σᾶς εἶναι γνωστὸν ἐξοφλήσαντα, πρόθυμος ὢν εἰς ὅσας περιστάσεις νὰ Σᾶς δείξω ἀντιδούλευσιν, καὶ Σᾶς παρακαλῶ νὰ μοὶ προστάζετε ἐλευθέρως. Καὶ ἐνταυτῷ νὰ Σᾶς παρακαλέσω, ἵνα στείλητε, ὡς ἐκείνας τυχόντος, καὶ δύο ἐπιστολὰς διὰ Λόβαν ἀσφαλῶς, καὶ τὴν πρὸς τὸν κὺρ Ν: Καλλέργην νὰ ἐγχειρίσητε.

Ἐγὼ θεία χάριτι, ὑγιαίνω διατρίβων εἰς τὸ καθαρτήριον, ὅθεν μετὰ τὴν ἔξοδόν μου ἀναχωρῶ διὰ Τεργέστην καὶ Βιέννας εἰς Ταϊγάνρογ.

Τὰ νεώτερα ἐδῶ ἀδειανά: ὅτι ἡ εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις συσκέπτονται διὰ τὰ πράγματα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ὅτι αἱ συνδιαλέξεις των γίνονται εἰς Βιένναν μεταξὺ τῶν ἐκεῖ Συμμαχικῶν μηνίστρων.

Διὰ τῆς Πατρίδος μας Σεῖς ἠξεύρετε αὐτὰ καλλίτερα, ὄντες εἰς τὸ κέντρον τῆς Διοικήσεως, καὶ παρακαλῶ νὰ μοὶ πληροφορήσετε ἀπόστε· ἐγὼ δὲ δοξάζω τὸν Παντοδύναμον, ὅτι τόσον ὀλίγωρα διέστρεψε τὰς κακοβουλίας τῶν ἀντιδιοικητῶν.

Ἐπαναλαμβάνων τὴν σύστασιν τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἐσωκλείστου, καὶ εὐχόμενός Σας τὴν ὑγείαν καὶ εὐδαιμονίαν, εἶμαι ὁ πρόθυμος

φίλος Σας

Ἰωάννης [illegible]

[illegible] αἰσθή-
[illegible]
[illegible] γνώμη μου. Ἤδη δε
[illegible] δεν ξεύρω
[illegible] να ἀρνηθῶ την [illegible] με αγαθήν ὑγείαν της ἅμα δε να τῇ
φανερώσω την ὑπερβάλλουσαν χαράν της ψυχῆς μου, διότι ἔδειξε (και δεικνύ-
ει) ἑλληνικόν χαρακτῆρα καθ' ὅλην την ἔκτασιν εἰς διαφόρους ἐποχάς. Βε-
βαιούμενος δε εἰς τον [illegible] καθαρόν Πατριωτισμόν της και την ὑγιᾶ
πολιτείαν της, δεν ἀμφιβάλλω, πως θέλει διατρέξῃ και τον λοιπόν [illegible]
[illegible] της προθυμίας και των προτερημάτων, ὅσα [illegible] την ἑλληνικήν καθ
[illegible] γυναῖκα της. Αὐτό θέλει την [illegible] εἰς τον [illegible] της Ἀ-
[illegible] με τας [illegible] της [illegible] και τοῦτο θέλει [illegible]
την προς το [illegible] της [illegible] ὅλων των ἀγαθῶν [illegible] της [illegible] ἐλ-
πίδος. Μένει δε εἰς ἐμέ το να την παρακαλέσω εἰς το να με ἀξιοῖ συχ-
νῶν γραμμάτων της, ἐμφαστικῶν της αγαθῆς και ἀγαθῆς ὑγείας της καθότι,
ὅσα εἶναι [illegible] ἡ ὑγεία των [illegible] [illegible], τόσον [illegible]
[illegible] το να [illegible] [illegible] πάντοτε. — Ὁ [illegible] της [illegible]
[illegible] [illegible] θέλει την [illegible] μου μιαν [illegible], της ὁποίας [illegible]
[illegible] να με [illegible] ὡς [illegible]. [illegible] εἰς το [illegible]
[illegible] τοῦτο, μένω με ψυχήν [illegible]

[illegible] Τῇ 30ῃ Ἰανουαρίου
1825

Ὁ [illegible]
[illegible]

Εὐγενὴ καὶ χρησιμώτατε κύριε Θεόδωρε Ξύδη, τέκνον ἐν Κυρίῳ λίαν ἀγαπητὸν καὶ περιπόθητον τῆς ἡμῶν Μετριότητος· τὴν ὑμετέραν περιπόθητον Εὐγένειαν πατρικῶς ἐκ ψυχῆς εὐχόμενοι, ἐν ἁγίῳ Πν= ἀσπαζόμεθα, μετὰ τῆς χρησιμωτάτης καὶ ἀγαπητῆς αὐτῆς συζύγου Ματθαίας [illegible], καὶ φιλτάτων της τέκνων. Ἡ μετὰ θαύματος προσοχὴ [illegible] ἀγαθότης, καὶ αὐθεντικὸς [illegible] γνώμη τῆς χαρισματικῆς αὐτῆς Εὐγενείας, καὶ τὰ [illegible] χρηματικὰ προσκομίσματα, ἀφ' ὧν ἀπεδέχθησαν καὶ εἰς ἡμᾶς προσφάτως μετὰ τῆς μεγαλοπρεπεστάτης της ὑποδεξιώσεως ἡμῶν καὶ [illegible] εἰς τὰ προαύλια της οἴκου. Ἐνεχάραξαν [illegible] ἀνεξάλειπτον μνήμην εἰς τὴν ψυχήν μας ὁμοῦ [illegible] εὐγνωμοσύνης μας, τὰ ὁποῖα καὶ νὰ παραστήσωμεν ἀδυνατοῦμεν καὶ διὰ αὐτῆς τῆς γραφίδος.

Εἰς δεῖγμα δὲ τούτων ἔχομεν μόνον τὴν [illegible] πρὸς τὴν Εὐγένειάν της διακειμένην πατρικὴν καρδίαν μας· αὐτὴ [illegible] τοῖς [illegible] τῶν εὐεργετουμένων χειρῶν μας. [illegible] ἐξαιρετικὴν [illegible] εἰς τὴν πρὸς ἡμᾶς [illegible] της καρδίαν, [illegible] [illegible] εἰς τὴν καθυπεροχὴν τοῦ ἄλλου [illegible] τοῦ σχετικοῦ της, καθὼς τὸ αὐτὸ γνωρίζομεν [illegible] πάσης [illegible] μας.

Δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἔχετε ἄχρι τοῦδε ἀπὸ χεῖρας διὰ τὸ κυρ* Βλαδιμὴρ Μπουσ* τὴν ἀπαίτησιν τῆς [illegible] της. [illegible] [illegible] ὅτι [illegible] καὶ ἡμεῖς [illegible], μετὰ [illegible] ἐνταῦθα [illegible] μας. [illegible] καὶ εἰς τὴν [illegible] [illegible] [illegible], εἰς τὰς 30= [illegible], [illegible] [illegible] πρὸς τὴν [illegible] μας· χαίρομεν δι' αὐτῆς [illegible] τῆς ὑγείας της — [illegible] [illegible] πρὸς [illegible] της, ὅτι [illegible] τὴν εἰς Πύργον [illegible] μας, [illegible] [illegible] ἐνταῦθα εἰς τὸ [illegible], ὅπου μᾶς ἐξοικονόμησε [illegible]

ποθεινῆς τε φερούσης ὁ ἐκλαμπρότατος καὶ γνωστότατος [illegible] διὰ [illegible] τῆς κυρ[illegible]

[illegible] · [illegible] ἀνυπόκριτος τῶν ἄρξαν[illegible] τε Κυβερνήτῃ · ἀγαθῆς δὲ ὅμως τύχης συγχρόνως ἔφθασε καὶ ἡ ἐκλαμπρότης σου · ἀφ' ὅτου [illegible] τῆς [illegible] σου, μετὰ καὶ [illegible] τοῦ [illegible] · [illegible] καὶ αὐτὴ καὶ κοινωνία [illegible] · [illegible] χάρις [illegible] ὁ [illegible] χαρὰ καὶ [illegible] πλεῖον [illegible] · μετὰ [illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible] ἀχαρίστως [illegible] · Τὴν ἐκλαμπρότητά σου καὶ χαίρομεν [illegible] Μαδάμα Μαρίτζα, μετὰ τε [illegible] καὶ [illegible] ἀκούομεν [illegible] · [illegible] αὐτὸ [illegible] καὶ [illegible] κύριον [illegible] μετὰ τῆς ἐκλαμπρότητός σου [illegible] σου · Καὶ ταῦτα μὲν ὡς [illegible] · [illegible] καὶ [illegible] τὰ συνεχῆ ἀγαπητὰ γράμματά της, [illegible] αὐτοῦ [illegible], [illegible] τὴν ἐκλαμπρότητά της, [illegible] τῆς [illegible] της · ἡ καὶ [illegible] ταῦτα [illegible] ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος [illegible] εἴη μετ' αὐτῆς διαπαντός.

ἐξ Ἀθηνῶν = [illegible] γ^{ης} μαΐου = ᾳψοη

Τῆς ἐκλαμπρότητός σου [illegible]

ἐν κυρίῳ [illegible]

[illegible]

† Ὁ Ἀθηνῶν Βαρθολομαῖος

τοῦ σοφοῦ καὶ χρηστομαθεστάτου κυρίου Θεοδώρου Μαυρο-
ζένου. Λίνου ἐν Κυρίῳ ἀγαπητῷ τῆς ἡμῶν Μετριό-
τητος. ἐπιμελῶς.

Ὁ Σμύρνης

ΜΕΡΟΣ

τῶν

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

τὰ ὁποῖα

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΞΕΝΟΣ

ἔλαβε

κατὰ τὸ τῶν 22 ἐτῶν διάστημα τῆς Προξενείας του εἰς Σμύρνην

ἀπὸ

τὰς διαφόρους Ἀσφαλιστικὰς Ἑταιρίας,

τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν,

τὰ Ὑπουργεῖα κ.τ.λ.

διὰ

τὰς συλλήψεις τῶν κλεπτῶν, ναυπατῶν κ.τ.λ

ΑΡΙΘ. 710 / 713

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εν Αθήναις τήν 27 Ιουνίου 1850

έλαβα τήν α' Ιουλίου 1850

αρ. 566

Κύριε Πρόξενε.

Πολλά ευχαριστούμεν διά την χάριν σας όσα καί ηγοράσατε καί μας απαγγέλλετε διά του εγγράφου σας της 25 καί του δελτίου της 24 τρέχ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], συνεχαρήκαμεν μέ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] του [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] [illegible].

Ο Διοικητής

Γ. Σταύρος

Προς τον Κύριον

Θ. Ξένον, Πρόξενον της Ελλάδος καί [illegible] [illegible].

Ο Γενικός Γραμμ.

[illegible]

ΑΡΙΘ. 731/713 Ἐν Ἀθήναις τὴν 3 Ἰουλίου 1850.

Η
ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ
ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ

Κύριε Πρόξενε.

Μετὰ [illegible] πεποιθότες εἰς τὸ γεγονὸς τῆς Πρωσσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ γενικοῦ προξενείου τῆς Ι. Πετζάλης, ὅσα καὶ ἀπεδείξατε καὶ [illegible] ἀναγγέλετε [illegible] παρὰ τῆς συμβάσεως εἰς τὴν Πρωσσίαν [illegible], τῆς ὁποίας τὸ [illegible] ἀναγκάζεσθε ἐπὶ τὰς [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], μετ' ἴσης [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] τὴν πρὸς ὑμᾶς [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ὅτι καὶ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] εἰς τὴν [illegible], τὰς [illegible] [illegible] καὶ [illegible], ὅπως ὑμεῖς [illegible], [illegible] ὑπὸ τὰς [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] εἰς τὴν [illegible] καὶ [illegible] τοῦ [illegible]

Πρὸς τὸν Κύριον
Θεόδωρον Ξένον, Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος
[illegible] κτλ. εἰς Σμύρνην

Δημητρίου Κου[illegible], τῆς ταλαιπώρου αὐτοῦ
[illegible] χήρας [illegible] [illegible] [illegible] τὸ ἐ-
[illegible] [illegible] καὶ μᾶς [illegible] [illegible]
[illegible].

Ὡς δὲ τοῦ [illegible] τοῦ [illegible] Κο-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ἀδελφοῦ.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] καὶ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Ὁ Διοικητὴς

[illegible] τοῦ [illegible] [illegible] εἰς τὸ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] καὶ μᾶς [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

[illegible]

Ὁ [illegible] [illegible]

[illegible]

1232.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑ

Η ΕΠΙ ΤΟΥ ... ΒΑΣ.

ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑ

843.

πρὸς τὸν Κυρ. Ξένον πρόξενον τοῦ Α. Μ

...λάβομεν γνῶσιν τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀρ. 2659 ...

...ως μεγάλου εἰς τὸν τοῦ Βερούζζο-Λαζαμβα...

...ὁ λαμβάνομεν τούτου πρὸς τὴν ...

... πρὸς ἐλέγχαι τὰ ...

Κρίνομεν εἰς τοσοῦτον ὀλίγον νὰ σᾶς εὐχαριστ...

... εὐαρέσκειάν μας διὰ τὴν ...

...ας ἀνεδείξατε εἰς τὴν προρρηθεῖσαν ὑπόθεσιν,

...νὰ κοινοποιήσατε εἰς ... τὸν Κυρ. Χαρίτ...

...τοῦ προξένου ὅτι ἡ διαγωγή του ...

... διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Βερούζζο ...

... ὅμως ... ...

... ἐν Κεφαλληνίᾳ ὑποπρόξενον ὡς πρὸς ...

... ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, ...

...ας ὁδηγίας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 23 Ἰανουαρ. / 4 Φεβρ. 1842

Ὁ Γραμματεὺς ...

τοῦ Κυρ. Βερούζζο

...ment
...sition
...noël
la
...ule,
...cation
...nveil.
le
le
...neur,
...rdon-
...voyé

Ministère
des
[A]ffaires Etrangeres

Direction
des
[A]rchives et Chancelleries.

Paris le 11 Octobre 1843.

Monsieur, J'ai l'honneur de vous annoncer que, sur ma proposition le Roi vous a nommé, le 9 de ce mois Chevalier de son Ordre Royal de la Légion d'honneur.

Sa Majesté a voulu, Monsieur, vous donner dans cette occasion un témoignage particulier de sa bienveil-lance. Je me félicite d'avoir à vous le transmettre.

Aussitôt que M. le Grand Chancelier de la Légion d'honneur, auquel je viens de communiquer l'Ordon-nance qui vous concerne, m'aura envoyé les pièces relatives à votre nomination ainsi que la decoration qui vous est

destinée, je m'empresserai de vous les faire parvenir.

Agréez, Monsieur, l'assurance de ma considération distinguée

P.S. Je viens de recevoir à l'instant votre decoration dont je vous fais, ci-joint, l'envoi en vous priant de vouloir bien m'en accuser reception.

Quiron

Mr Théodore Xénos,
Consul de Grèce
à Smyrne.

Πρός τόν Κύριον Κύριον Θεόδωρον Ζένον

Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος.

εἰς Σμύρνην.

Κύριε Πρόξενε!

Εὐγνωμονοῦσαι αἱ ἐνταῦθα Ἀσφαλιστικαί Ἑταιρίαι πρός Ὑμᾶς Κύριε Πρόξενε! διά τόν ζῆλον, τήν προθυμίαν καί τήν ἀπαραδειγμάτιστον ἐπιμέλειαν, τήν ὁποίαν κατεβάλετε πρός καταδίωξιν τῶν ὅσοι ἐκ τῶν [illegible] Πλοιάρχων καί Ναυτῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τό ἄλλως ἀξιότιμον Ἑλληνικόν Ναυτικόν καταχρασθέντες τῆς θέσεώς των καί παραγνωρίσαντες τ' ἀληθῆ των συμφέροντα, ἐπέπεσαν ἐσχάτως εἰς τό ἀξιοκατάκριτον τῆς ναυταπάτης ἁμάρτημα, ἔχοντες δέ καί διά τήν ἀφοσίωσίν σας πρός ἀνίχνευσιν τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν καί τῶν αὐτουργῶν καί συναιτίων, διά νά καταδιωχθῶσι καί τιμωρηθῶσι κατά τούς Νόμους πρός παραδειγματισμόν καί ὑπέρ τοῦ συμφέροντος τοῦ Ἐμπορίου ἐν γένει, σᾶς διευθύνομεν τό παρόν Εὐχαριστήριον ἔγγραφον εἰς δεῖγμα τῆς πρός Ὑμᾶς ὑψηλῆς εὐγνωμοσύνης καί βαθυτάτης ὑπολήψεώς μας.

Ἐν Σύρῳ τήν 12 Αὐγ/του 1842.

Τοῦ ἀσφ. καταστ. ἡ Ἐλπίς
ὁ Διευθυντής
Στ. [illegible]
οἱ Σύμβουλοι
Ἰω. [illegible]

Τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος
ὁ Διευθυντής
Ἰω. Παν.
οἱ Σύμβουλοι
Ἰω. Κανναβῆς
Γ. Ζ. [illegible]

Ἀσφαλ. Καταστήματος ἡ Ἑρμούπολις
ὁ Διευθυντής
Ν. [illegible]
οἱ Σύμβουλοι
Π. [illegible]
Π. [illegible]
[illegible]

Τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος
ὁ [illegible]
ὁ Διευθυντής
ὁ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἰονίων Ἀσφαλιστῶν

Ὁ Διευθυντὴς

[illegible]

Σπ. Μ. Γαζάλης

Οἱ Σύμβουλοι

Μ. Καλλέργης

Θεόδωρος Ι. Βαλσαμάκης

Τοῦ Ἀσφαλ. Καταστήματος Αἰγαίου Πελάγους

Ὁ Διευθυντὴς

Ἀθ. Κρινάκης

Οἱ Σύμβουλοι

Ν. Φωκᾶς

Γεώργ. Ζαΐμης

ἐν Κων/πόλει 13 Ἀπριλ. 1850
ἀρ. 351

Πρὸς τὸν Κυρ. Κυρ. Δ. [illegible] Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος. [illegible]

(Κύριε Πρόξενε)

[illegible]
[illegible]
ἀρ. 300 [illegible] 3/15 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] μας τὴν [illegible]. Ἐπ[illegible]

[illegible]

Ἐν Ἑρμουπόλει τῇ 12/24 Αὐγούστου 1850.

[illegible]

[illegible] Καλαγκιάδου [illegible]

[illegible]

[illegible] Καράλης

[illegible]

Πρός τόν Εὐγενέστατον Κύριον Ι. Ζένον Ἰσσότην,
Πρόξενον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος εἰς
Σμύρνην κτλ. κτλ.

Πολλάκις, Κύριε Πρόξενε, αἱ Ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρίαι τῆς Ἑρμουπόλεως ἔλαβον ἀφορμὰς νὰ ἀναφέρωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τὴν εὐχαρίστησίν των διὰ τὸν ζῆλον μεθ' οὗ ὑπερασπίσατε κατὰ καιροὺς τὰ συμφέροντα τῶν Καταστημάτων τούτων, ἀποδίδουσαι τὸν προσήκοντα εἰς τὰς [illegible] ἐκδουλεύσεις Σας ἔπαινον. —

Καὶ νῦν πληροφορηθέντες τὰ πρὸ μικροῦ διατρέξαντα εἰς τὴν περίστασιν τῆς ἐσχάτως εἰς Καραβουρνὰ καθισάσης Ἑλληνικῆς Γολέτας, ὁ Λεωνίδας, τοῦ πλοιάρχου Ἀν. Ραυτάκη Νικολάου, καὶ ὅτι ἡ ὀλιγοδάπανος αὐτῆς διάσωσις ὀφείλεται εἰς τὴν δραστηριότητά Σας καὶ εἰς τὰς προσπαθείας Σας· οἱ ὑπογεγραμμένοι Σύμβουλοι καὶ Διευθυνταὶ τῶν ἐνδιαφερομένων Ἑταιριῶν, μὴ ἔχοντες ἐν τῷ παρόντι νὰ ἀνταμείψωμεν ἄλλως πως τοὺς ὁποίους κατεβάλατε κόπους, χρέος ἡμῶν ἐνομίσαμεν νὰ ἐκφράσωμεν διὰ βραχέων πρὸς ὑμᾶς, Κύριε Πρόξενε, τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μας Ἀσφαλιστικῶν Καταστημάτων, καὶ νὰ ὁμολογήσωμεν πρὸς ὑμᾶς πολλὰς χάριτας διὰ τὰς ἀφιλοκερδεῖς ἐκδουλεύσεις Σας. —

Ἐπὶ τούτοις δὲ ἐπιτρέψατε, Κύριε Πρόξενε, νὰ προσθέσωμεν
ὅτι οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἕλληνες πρόξενοι ἐξεπλήρωσαν, πλὴν
ἐν συνόλῳ τὰ καθήκοντά των, ἂν ὄχι μετ' ἴσης ἐπιτυχίας,
πᾶν ζήλου καὶ φιλοτιμίας, οἱ μέτοχοι τῶν ἐνταῦθα ἀσφαλισ-
δὲν ἤθελον βέβαια ὑποκύψῃ εἰς τόσον σημαντικὰς καὶ προφανῶς ἀδίκους
ζημίας· ἡ ὑπόληψις τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ συνόλως ἤθελε σοβ-
βλαβῆ· οἱ ναυτικοὶ καὶ καλαφάται δὲν ἤθελον μένῃ ἀλησμόνητοι. Καὶ
πρῶτοι πάντων ἡμεῖς ἠθέλομεν κηρύξῃ τὴν ὄλεθρον διαγωγὴν τῶν
ὁμοίων Σας, καὶ ἀντὶ οὐδενὸς ἠθέλομεν συστήσει αὐτοὺς εἰς τὴν εὔνοιαν
τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως. —

Δέχθητε, Κύριε Πρόξενε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς μας, μεθ' ἧς ὑποσημειούμεθα. —

Ἐν Ἑρμουπόλει τὴν 3. Μαΐου 1850. —

Τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος, ἡ Ἑλλάς. —

Οἱ Σύμβουλοι. Ὁ Εἰσηγητής.

Ὁ Διοικητής.

Τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος ἡ Ἕνωσις

ὁ Διευθυντής.

Οἱ Σύμβουλοι.

ὁ Γραμματεὺς τοῦ Καταστήματος

ποθεῖς τὸ φρούριον ὁ Εὐγενέστατος καὶ γνωστὸς [illegible] διὰ τὰ ἀδελφὸς τῆς κυρί-
ας · σαφηνίσας [illegible] τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυβερνήτου · ἀγαθῇ
δὲ τύχῃ συγχρόνως ἔφθασε καὶ ὁ Ἐξοχώτατος · ἀλλ᾽ ὅμως παρήρχετο
τῆς [illegible], μετὰ καὶ [illegible] τὸ καραντίνα. σήμερον [illegible]
καὶ αὐτὸς, καὶ κοινωνία [illegible] · [illegible] χάρις [illegible] ὁ Θεὸς —
μαίνης. χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ ὀλίγον [illegible] ἀμφιβολίαν [illegible]
[illegible] · μετ᾽ [illegible] καὶ νὰ [illegible] μετὰ [illegible] καὶ [illegible] πατρίδα
πρὸς [illegible]. Τῇ Εὐγενεστάτῃ καὶ [illegible] κυρίᾳ [illegible]
[illegible] Μαδάμαν Μαρίνην, μετὰ τὸ [illegible] τὸ [illegible],
καὶ [illegible] οἰκόμεθα [illegible] εὐτυχῶς · [illegible] αὐτὸ [illegible] καὶ
[illegible] κύριον [illegible] εἶναι μετὰ τῆς Εὐγενεστάτης [illegible]
τε. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς [illegible] · [illegible] καὶ
[illegible] τὰ συνεχῆ ἀγαπητὰ γράμματά της, μὴ [illegible] —
[illegible] αὐτῶν [illegible], ἀξιοῦμεν τὴν Εὐγενεστάτην της, ἐξαγγέλλουσα [illegible]
[illegible] τῆς ὑγείας της · ἡ καὶ [illegible] παρὰ τοῦ [illegible] τὰ [illegible]
τε ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος οὗ δὴ [illegible] [illegible] μετ᾽
αὐτῆς διὰ παντός.

ἐξ Αἰγίνης = τῇ γ^ης^ μαΐου = ,αωκη

Τῇ Εὐγενεστάτῃ ἐγχειρισθήτω
τῇ κυρίᾳ Μαυρογενείῃ
[illegible] Πόρῳ [illegible]

† [illegible]

[illegible]

[illegible]

Ἐν Σμύρνῃ τὴν 12/24 Αὐγούστου 1850.

[illegible]

[illegible]

Πρὸς τὸν Εὐγενέστατον Κύριον Ι. Ξένον Ἰωσσίτην,
Πρόξενον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος ἐν
Σμύρνῃ κτλ. κτλ.

Πολλάκις, Κύριε Πρόξενε, αἱ Ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρίαι τῆς Ἑρμουπόλεως ἔλαβον ἀφορμὰς νὰ ἀναφέρωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τὴν εὐχαρίστησίν των διὰ τὸν ζῆλον μεθ' οὗ ἐπροστατεύσατε κατὰ καιροὺς τὰ συμφέροντα τῶν Καταστημάτων τούτων, ἀποδίδουσαι τὸν προσήκοντα εἰς τὰς πολλὰς ἐκδουλεύσεις Σας ἔπαινον. —

Καὶ νῦν πληροφορηθέντες τὰ πρὸ μικροῦ διατρέξαντα εἰς τὴν περίστασιν τῆς ἐσχάτως εἰς Καραβουρνὰ καθισάσης Ἑλληνικῆς Γολέτας, ὁ Λεωνίδας, τοῦ πλοιάρχου κ. Ραυτάκη Νικολάου, καὶ ὅτι ἡ ἀνέλκυσις αὐτῆς ὁλοσώως ὀφείλεται εἰς τὴν δραστηριότητά Σας καὶ εἰς τὰς προσπαθείας Σας· οἱ ὑπογεγραμμένοι Σύμβουλοι καὶ Διευθυνταὶ τῶν ἐνδιαφερομένων Ἑταιριῶν, μὴ ἔχοντες ἐν τῷ παρόντι νὰ ἀνταμείψωμεν ἄλλως πως τοὺς ὁποίους κατεβάλατε κόπους, χρέος ἡμῶν ἐνομίσαμεν νὰ ἐκφράσωμεν διὰ βραχέων πρὸς ὑμᾶς, Κύριε Πρόξενε, τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μας Ἀσφαλιστικῶν Καταστημάτων, καὶ νὰ ὁμολογήσωμεν πρὸς ὑμᾶς πολλὰς χάριτας διὰ τὰς ἀφιλοκερδεῖς ἐκδουλεύσεις Σας. —

Ἐπὶ τούτοις δὲ ἐπιτρέψατε, Κύριε Πρόξενε, νὰ προσθέσω[μεν] ὅτι ὅσοι οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἕλληνες πρόξενοι ἐξετέλουν, [illegible] ἐν συνειδήσει τὰ καθήκοντά των, ἂν ὄχι μετ' ἴσης ἐπιτυχίας καὶ ζήλου καὶ φιλοτιμίας, οἱ μέτοχοι τῶν ἐνταῦθα ἀσφαλιστ. δὲν ἤθελον βέβαια ὑποκύψῃ εἰς τόσον σημαντικὰς καὶ προφανῶς ἀδίκους ζημίας· ἡ ὑπόληψις τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ οὐδόλως ἤθελε προσβληθῆ, οἱ κακοὶ καὶ καταχρασταὶ δὲν ἤθελον μένῃ ἀτιμώρητοι. Καὶ πρῶτοι πάντων ἡμεῖς ἠθέλομεν κηρύξῃ τὴν ἔντιμον διαγωγὴν τῶν ὁμοίων σας, καὶ ἀντὶ τούτου ἠθέλομεν συστήσει αὐτοὺς εἰς τὴν εὔνοιαν τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως. —

Δέχθητε, Κύριε Πρόξενε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς μας, μεθ' ἧς ὑποσημειούμεθα. —

Ἐν Ἑρμουπόλει τὴν 3. Μαΐου 1850. —

Τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος, ἡ Ἑλλάς. —

Ὁ Διευθυντής — [illegible signature]

Οἱ Σύμβουλοι. [illegible signatures]

Ὁ Ἐπιτηρητής [illegible signature]

Τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος ἡ Εὔνοια ὁ Διευθυντής. [illegible signature]

Οἱ Σύμβουλοι [illegible signatures]

Ὁ Ἐπιτηρητὴς τοῦ [illegible] Ἀσφαλ. Καταστήματος — [illegible signatures]

Ἔγγραφα ὑπὸ στοιχ. Β.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ.

Α. ΛΟΥΛΟΥΔΑ,

ἥτις

περιέπεσεν εἰς χεῖράς μας, καὶ ἐκ τῆς ὁποίας καταφαίνεται

ἡ ἀθωότης

τοῦ

ΚΥΡΙΟΥ Θ. ΞΕΝΟΥ,

καὶ ὅτι ἐτέθη ἀπὸ τὸν Ἀγκωνάκην, Α. Μεταξᾶν,

Μ. Ποτλῆν, καὶ τοὺς συντρόφους των νὰ εἰπῇ τὰς

κατὰ τοῦ Ξένου συκοφαντίας.

—

Ἐν αὐτῇ ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Λουλούδας ἐμίγνυεν ἄργυρον εἰς τὸ χῶμα

τοῦ Σεβδίκιοϊ ὅπως ἐξαπατήσῃ τὸν Κ. Ξένον,

καὶ ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ του ἔφερεν εἰς Σμύρνην

τὸν Χ. Καλλιγᾶν καὶ Α. Λιμπερόπουλον.

Φίλτατε κύριε Κουμανούδη σας ασπάζομαι εκ ψυχής

Διά την παρελθούσαν επιστολήν σας πρώτον εσπεύσατε [illegible] την αγαθήν ημών [illegible], καθώς και εγώ [illegible] και ευτυχώς έχω.

Περί ταύτης σας [illegible] συγχαίρομαι κύριε Κουμανούδη, επειδή σήμερον 8. διά του [illegible] σας έγραψα [illegible] τα όσα [illegible] η [illegible] ώρα της [illegible], και εξ ανάγκης [illegible] και σας [illegible] [illegible], εις τα όσα σας έγραψα τας [illegible] απ' αρχής μέχρι της [illegible] [illegible]. Έτι δε διά αυτών του [illegible] [illegible] [illegible] αφ' ού [illegible] [illegible] εις την [illegible] [illegible] μου σας [illegible] και σας [illegible] να μη [illegible] το σας [illegible] αυτούς, και ού [illegible] [illegible]

Το σας γνωρίζω [illegible] κύριε Κουμανούδη και το σας [illegible] εις τα [illegible] [illegible] να μη [illegible] περί αυτούς, και τους [illegible] [illegible], και να μου τους [illegible] [illegible].

Τούτο μόνον σας παρακαλώ, μη καθ' [illegible] να μη [illegible] και [illegible] και έχω με όσον [illegible] θα [illegible] εις τον [illegible]: —

[illegible] [illegible] σας ασπάζομαι.

Τα [illegible] της [illegible] φίλτατε [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] σας [illegible] το [illegible] με το [illegible], και το [illegible] [illegible] με [illegible] και εις της 2 [illegible], [illegible] [illegible]

Ministère
des
Affaires Étrangères

Direction
des
Archives et Chancelleries.

Paris le 11 Octobre 1843.

Monsieur, J'ai l'honneur de vous annoncer que, sur ma proposition, le Roi vous a nommé, le 9 de ce mois, Chevalier de son Ordre Royal de la Légion d'honneur.

Sa Majesté a voulu, Monsieur, vous donner dans cette occasion un témoignage particulier de sa bienveillance. Je me félicite d'avoir à vous le transmettre.

Aussitôt que M. le Grand Chancelier de la Légion d'honneur, auquel je viens de communiquer l'Ordonnance qui vous concerne, m'aura envoyé les pièces relatives à votre nomination, ainsi que la décoration qui vous est

ἡ δὲ φύσις, διὰ αὐτὴν τὴν [illegible], καὶ μὴ [illegible] ἀξιόλογος αὐτή, περὶ τοῦ
[illegible] καὶ μὴ [illegible] ἀπροσεχῶς καὶ μὴ [illegible] καὶ μὴ [illegible], καὶ [illegible]. — αὐτὸ [illegible]
[illegible] μὲ τοὺς [illegible]. — καὶ τὰ [illegible] ἔχω. — [illegible]
[illegible] τὸ [illegible] αὐτῆς. — [illegible] αὐτὴ ἐμοῦ [illegible]
αὐτὴν [illegible] διὰ τὸ [illegible]. — ὁ [illegible] φίλος σου
Δ. Σολωμὸς

Πρὸς τὸν Κύριον Κύριον Θεόδωρον Ξένον
Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος.
εἰς Σμύρνην.

Κύριε Πρόξενε!

Εὐγνωμονοῦσαι αἱ ἐνταῦθα Ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρίαι πρὸς Ὑμᾶς Κύριε Πρόξενε! διὰ τὸν ζῆλον, τὴν προθυμίαν καὶ τὴν ἀπαραδειγμάτιστον ἐπιμέλειαν, τὴν ὁποίαν κατεβάλετε πρὸς καταδίωξιν τῶν ὅσοι ἐκ τῶν πεπλανημένων Πλοιάρχων καὶ Ναυτῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ ἄλλως ἀξιότιμον Ἑλληνικὸν Ναυτικὸν καταχρασθέντος τῆς θέσεώς των καὶ παραγνωρίσαντες τ' ἀληθῆ των συμφέροντα, ἐπέπεσαν ἐσχάτως εἰς τὸ ἀξιοκατάκριτον τῆς ναυταπάτης ἁμάρτημα ἐξ ἴσου δὲ καὶ διὰ τὴν ἀφοσίωσίν σας πρὸς ἀνίχνευσιν τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν καὶ τῶν αὐτουργῶν καὶ συναιτίων, διὰ νὰ καταδιωχθῶσι καὶ τιμωρηθῶσι κατὰ τοὺς Νόμους πρὸς παραδειγματισμὸν καὶ ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τοῦ Ἐμπορίου ἐν γένει, Σας διευθύνομεν τὸ παρὸν Εὐχαριστήριον Ἔγγραφον εἰς δεῖγμα τῆς πρὸς Ὑμᾶς ὑψηλῆς εὐγνωμοσύνης καὶ βαθυτάτης ὑπολήψεώς μας.

Ἐν Σύρῳ τὴν 12 Αὐγούστου 1842.

Τοῦ Ἀσφ. Καταστ. ἡ Ἑλλάς — ὁ Διευθυντὴς [illegible] — οἱ Σύμβουλοι [illegible]

Τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος ὁ Διευθυντὴς Ἰω. Παν. [illegible] — οἱ Σύμβουλοι Ἰω. Κανναβὸς, [illegible]

Τοῦ Ἀσφαλ. Καταστήματος ἡ Ἑρμούπολις ὁ Διευθυντὴς Ν. [illegible] — οἱ Σύμβουλοι Π. [illegible], [illegible]

Τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος ὁ Αἰγαῖος — ὁ Διευθυντὴς [illegible] — οἱ Διευθυνταὶ [illegible]

Φίλτατε κύριε [illegible] σὲ ἀσπάζομαι ἀπὸ ψυχῆς.

Ἑρμούπολι τὴν 20 [illegible] 1855.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

τὸ ἐξηγητικὸ σημείωμα τοῦ [illegible]

[illegible] καὶ [illegible] / ἐσεχθῆ, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ὀνόματι τοῦ Θεοῦ ὁ [illegible] τὸ [illegible] νὰ [illegible] [illegible] [illegible] 275 [illegible] τὸ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] νὰ [illegible] νὰ [illegible]. — [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] ὅπου [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ [illegible].

τὸ [illegible] τοῦ χρηματικοῦ

τὸ ἔχω [illegible]

[illegible] [illegible]

αρ. 13 Απριλ. 1850
αρ. 351

Πρὸς τὸν Κυρ. Κυρ. Δ. Ξένον Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος. Εἰς Σμύρνην

Κύριε Πρόξενε

Τὸ κοινοποιηθὲν πρὸς ἡμᾶς παρὰ τοῦ Β. [illegible] ἀριθ. 300 [illegible] 3/15 [illegible]

[illegible]

ἐχθρᾶς [illegible] παρατάξεως περὶ τῶν
ἐχθρῶν, τοῦ Ἑλληνικοῦ Πεζικοῦ
[illegible] τὰς ἀναχωρήσεις καταγίνεται [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] τὸ
[illegible] τὸ Πεζικὸν τοῦ [illegible].
[illegible] [illegible] περὶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] Πεζικόν, [illegible] καί
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] Ἀθηναίων [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ὁ [illegible] περὶ τῶν
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Πεζικὸν καὶ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
περὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Ἐπίσης [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Β. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] διατελοῦμεν

Ἐν Αἰγίνῃ τῇ 12/24 Αὐγούστου 1850.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

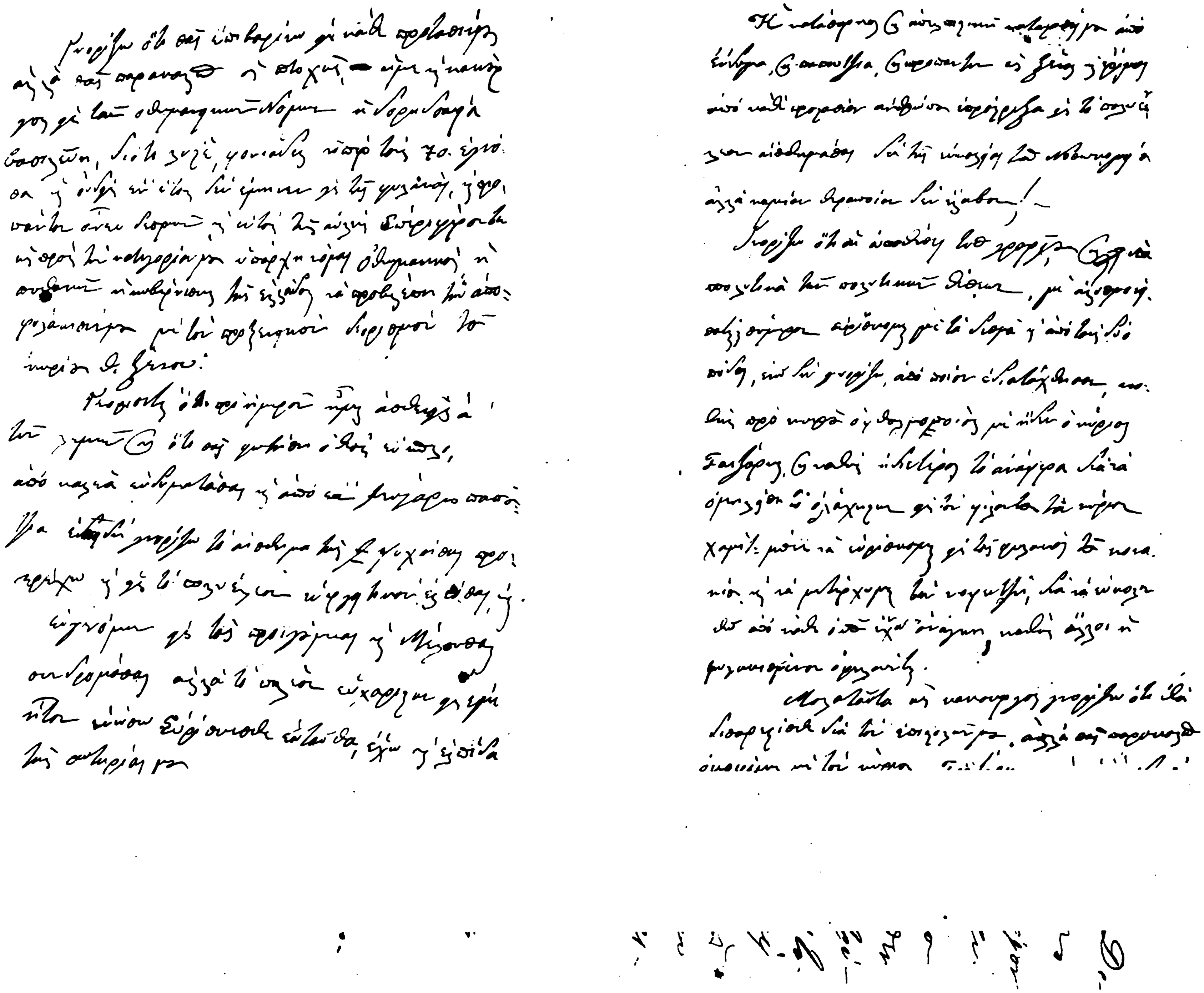

56.

Ὁ ὑπογεγραμμένος Ἀριστείδης Βασιλειάδης Ἔ-
μπορος κάτοικος Σμύρνης, [illegible]
πιστοποιῶ καὶ βεβαιῶ [illegible], ὅτι, ὀλίγον
πρὸ τῆς [illegible] [illegible] τῆς [illegible] κι-
νήματος [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], ὁ Κύριος Λεωνίδας [illegible] ἦλθεν
εἰς τὴν [illegible] μου καὶ μὲ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible]
ης ἄλλου, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], καὶ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]. —

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 5. Ἰουλίου 1856. —

Α. Βασιλειάδης [illegible]

Ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Προξενείῳ

Ἐπικυροῦται ἡ γνησιότης τῆς ἀνωτέρω ὑπο-
γραφῆς τοῦ Α. Βασιλειάδη. Ἐν Σμύρνῃ τῇ
5 Ἰουλ. 1856

17.

Ὁ [illegible] [illegible]

[illegible]

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρ. 1852.

[illegible]!

[illegible] 14. [illegible]
[illegible] 15. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] Ὁ [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Φίλτατέ μου Κουζαρδίν σας ἀσπάζομαι ἐν ψυχῇ

Διὰ τὴν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τῇ ἀγαθῇ [illegible] ἔγραψας, καθὼς [illegible] ἐγὼ [illegible] [illegible] ἔχω.

[illegible] ταύτης σας [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ [illegible] σας ἔγραψα [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ὥρα [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] σας [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] σας ἔγραψα τοὺς [illegible] ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς [illegible] [illegible]. Ἔτι δὲ διὰ αὐτοῦ τοῦ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τῆς [illegible] σας [illegible] μου σας [illegible], [illegible] σας [illegible] νὰ μὲ [illegible] τὸ σὰν [illegible] αὐτοὺς, [illegible] [illegible] [illegible] ὁ [illegible]

[illegible] σὰν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] νὰ μὲ [illegible] [illegible] αὐτοὺς, νὰ τοὺς [illegible] [illegible], [illegible] νὰ μοῦ τοὺς [illegible] [illegible].

[illegible] μόνον σας [illegible], μὲ [illegible] [illegible] νὰ μὲ [illegible] νὰ [illegible] [illegible] [illegible] μὲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] σας [illegible].

[illegible] νὰ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] σας [illegible] τὸ [illegible] μὲ τὸ [illegible], νὰ τὸ [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] νὰ [illegible] [illegible] [illegible]

φίλτατε [illegible]

[illegible] 1855

[illegible]

[illegible] 15 [illegible]

[illegible] 30, [illegible] 100, [illegible]

[illegible] 150, [illegible]

[illegible] 360, 362, [illegible]

[illegible] 2 [illegible]

[illegible]

[illegible] 10 ή 15 [illegible]

[illegible] 12. [illegible]

[illegible] τα 12. [illegible]

[illegible] 50. [illegible]

[illegible] 8. [illegible]

[illegible]

✝

Ἀξιότιμε Κύριε Θεόδωρε Ζένε!

Ἀθήνησι 15. Μαΐου 1856.

Σᾶς [illegible] εἰς τὴν ἐρώτησίν σας, ὅτι ὁ Κύριος [illegible] μοὶ ἔγραψεν ἐκ μέρους τοῦ [illegible] τοῦ ἀν-[illegible] [illegible] Προξένου [illegible] εἰς [illegible] Κυρίου [illegible] ἐφημερίδα εἰς [illegible], [illegible] εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆρχαν [illegible] καὶ μὲ [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible].

Τὰ ἀνωτέρω σᾶς [illegible], διότι [illegible] νὰ [illegible] [illegible] [illegible].

Ὁ φίλος σας,

Π. Κ. Παντζῆς.

Ἀξιότιμε Κύριε Θ. Ζήνη

Ἀναγνοὺς εἰς τὴν [illegible] σας [illegible] παρακαλοῦσα ἐφημερίδα τὴν εἴδησιν τῆς καθ' ὑμῶν κατηγορίας ἐκ μέρους τοῦ [illegible] [illegible] τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἰδίας [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ περὶ τὴν [illegible] [illegible] [illegible] ἔχεις.

[illegible] [illegible] [illegible] περὶ [illegible] καθ' [illegible] [illegible] καὶ διὰ τὴν [illegible] [illegible]. ἡ [illegible] μὴ [illegible] μοι [illegible] παρὰ τοῦ Κυρίου Γεωργίου [illegible] [illegible] εἰς Σμύρνην παρὰ τοῦ [illegible] εἰς τὸν Κύριον [illegible] [illegible] εἰς τὴν ἐφημερίδα μου ὁ [illegible] ἐγὼ μὲν [illegible] [illegible] [illegible] περὶ [illegible] τὴν ἰδίαν [illegible] ἐκ μέρους τοῦ [illegible] καὶ [illegible] [illegible] μου [illegible] [illegible] μου [illegible] [illegible] [illegible] τῆς [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] τὴν [illegible] τὴν ἀνακάλυψιν.

Ἀπαντῶν [illegible] τοῦ Κυρίου [illegible] [illegible] περὶ τοῦ [illegible] [illegible] καθ' ἣν [illegible] αὕτη εἶναι [illegible] ὁ [illegible] [illegible] εἰς Σμύρνην τὴν [illegible] τοῦ [illegible], [illegible] πρὸς [illegible] [illegible] τὸν Κύριον [illegible] περὶ τῆς καθ' ὑμῶν κατηγορίας καὶ μὴ περὶ τῶν [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ἡ κατηγορία [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] καιρὸν [illegible] [illegible]. Ταῦτα πρὸς ἀπάντησιν.

Ὁ φίλος σο[υ]

Π. Κ. Τ.

✝

Ἀξιότιμε Κύριε Θεόδωρε Ζῆνε!

Ἀθῆναι 15. Μαΐου 1856.

Σᾶς ἀναγγέλλω εἰς τὴν ἐρώτησίν Σας, ὅτι ὁ Κύριος Στεφανίδης μοὶ ἔγραψεν ἐκ μέρους τοῦ [illegible] τοῦ ἐν-[illegible] [illegible] Προξένου [illegible] εἰς [illegible] Κυρίου [illegible] ἐφημερίδα [illegible], [illegible] εἰς τὴν [illegible] ὑπῆρχαν [illegible] καὶ [illegible] καὶ μὲ [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible].

Τὰ [illegible], [illegible], δύναμαι νὰ [illegible] εἰς [illegible] [illegible].

Ὁ φίλος Σας,

Π. Κ. Πανταζῆς.

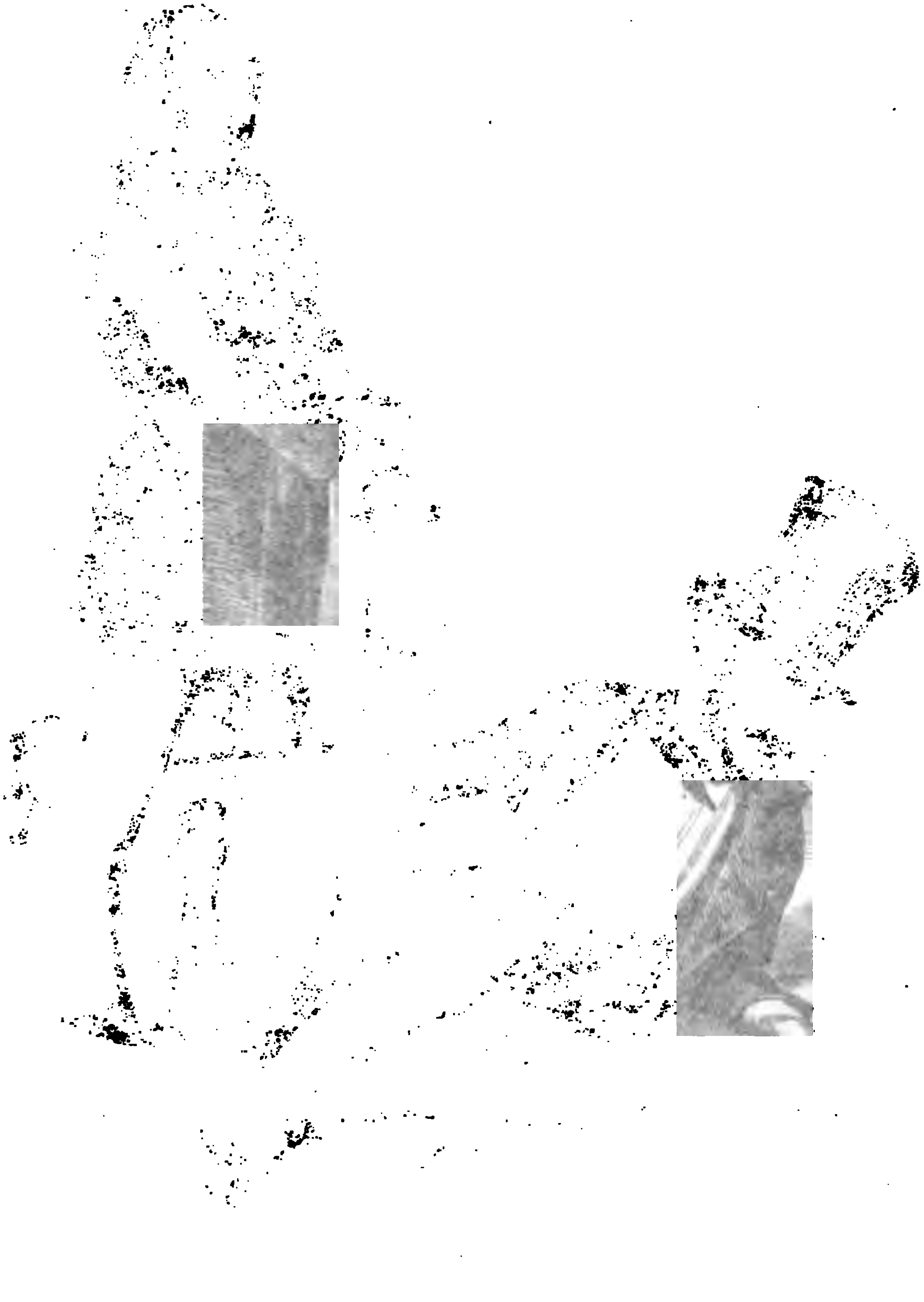

ρἰθ: 56.

Ὁ ὑπογεγραμμένος Ἀριστείδης Βασιλειάδης Δε-
[illegible] κάτοικος Ἑρμουπόλεως, [illegible]
ὁμολογῶ καί βεβαιῶ ἐνυπογράφως, ὅτι, ὀλίγον
πρό τῆς τελευταίας ἀφίξεως τοῦ Εὐαγγελιστοῦ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] Ζηνόδ, ὁ Κύριος Λεωνίδας [illegible] ἦλθεν
εἰς τήν κατοικίαν μου καί μέ παρεκάλεσε [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] κατά το-
ῦ ἄλλου, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] [illegible] ἀπ-
[illegible] [illegible] νά [illegible] εἰς τήν οἰκίαν μου
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] Εὐαγγελιστοῦ [illegible] [illegible]. —

Ἐν Ἑρμουπόλει τῇ 5 Ἰουλίου 1856. —

Α. Βασιλειάδης [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] τοῦ Α. Βασιλειάδη. Ἐν Ἑρμουπόλει τῇ
5 Ἰουλ. 1856
:7.

Ὁ [illegible] [illegible]

[illegible]

Ἀξιότιμε Κύριε Θεόδωρε Ζώη!

Ἀθήνησι 15. Μαΐου 1856.

Σᾶς ἀπαντῶ εἰς τὴν ἐρώτησίν Σας, ὅτι ὁ Κύριος [illegible] μοὶ ἔγραψεν ἐκ μέρους τοῦ [illegible] τοῦ ἀ[illegible] [illegible] Πρεζάνου [illegible] εἰς [illegible] Κυρίου [illegible] ἐφημερίδα εἰς [illegible], [illegible] [illegible], εἰς τὴν [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] καὶ μὲ [illegible] νὰ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Τὰ [illegible], [illegible], δύναμαι νὰ [illegible] ἐν [illegible] [illegible].

Ὁ φίλος Σας,

Π. Κ. Παντζῆς.

Οἱ ἔλεγχοι τοῦ συνειδότος.

Οἱ ἔλεγχοι τοῦ συνειδότος.

J. JACKSON,
BOOKBINDER,
City Road.